DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

1941

59STE JAARGANG

I N H O U D

1941

	Kolom.
Bestuursberichten 1, 41, 81, 121, 175, 209, 249, 317, 357, 389,	429, 461.
De oudere generaties van het adellijk geslacht Van Dongen, door Mr. A. Haga	1—10.
Het Burensche geslacht Van Ewijck, door Mr. A. P. van Schilfgaarde	11-14.
Genealogie van het Rotterdamsche geslacht Coolbrand, door W. A. van Rijn	14-17.
Familieaanteekeningen Van Pradellis, medegedeeld door Mr. W. F. Leemans	17-23.
Nederlandsche grafsteden in Voor-Indië, medegedeeld door H. Wijnaendts .....23—26,	68-70.
Wigboldus, door A. Pathuis.	27-28.
Bijdrage tot de genealogie van het -Doopsgezinde Sneeksche geslacht Wouters, door Mr. 'A.' Haga	42-57.
Persoonsnamen op vijzels, door D. A. Wittop Koning Jr.	57-63.
Het Utrechtsche regeeringsgeslacht Van der Nypoort, door L. A. Boeré	63-67.
Nog een Valkenburgsche Wapensteen, door W. J. J. C. Bijleveld	67-68.
De Gerichtslieden van de Veluwe van 1480 tot 1580, door W. Wijnaendts van Resandt...	85-95.
De stamreeks van het geslacht (de Cocq) van Haeften, door Mr. A. Haga	93-98.
Stichtsche Familie-aanteekeningen, medegedeeld door Mr. A. P. van Schilfgaarde	98-99.
In memoriam J. de Groot, door Dr. Th. R. Valck Lucassen.....	123-125:
Genealogie Van der Merwede, door Mr. H. L. Hommes	125-141.
De Hannes-Beker, door Mr. Y. A. Schuller tot Peursum, met naschrift van Mr. E. C. M. Prins (met een plaat)	142-150.
Paedts (van Santhorst), door W. J. J. C. Bijleveld	150-152.
In memoriam Dr. Theodorus Reynirus Valck Lucassen, door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius (met een plaat)	170-173.
Het Alkmaarsche Geslacht Van der Mieden (van 'Opmeer). door Mr. J. Belonje	175-184.
Een partieele lijst van hoogst aangeslagenen te Amersfoort (gedwongen schenking aan den bisschop) Ao. 1426, door W. E. van Dam van Isselt	184-193.
Van Bronckhorst, door Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van Breugel	193-196.
Bijdrage tot de genealogie Van Boekeren, door Mr. H. L. Hommes.	196-199.
Geslacht van der Veecken (ook geschreven van der Veeken, van der Veken en van der Vekene), door Mr. R. J. M. Verheijen	199-202.
De Gerichtslieden van Veluwe en Veluwezoom, door Mr. W. de Vries	211-225.
Striana VI en VII. Een Zuid-Hollandsch geslacht Coel in de middeleeuwen, door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius 226-237,	432-435.
Jaarverslag 1940	250—253.
Een geslacht De Bie uit Armentières en de hieraan verwante familie Van Swinden, 'door' Mr. W. F. Leemans	254-258.
Bijdrage tot de genealogie Maris, door Dr. Mr. J. C. Maris van Sandelingenambacht	260—264.
De afstamming der Van Oldenbarnevelt's, door Mr. W. de Vries	264-265.
Genealogie van het Rotterdamsche geslacht van Coopstadt, door W. A. van Rijn	265-267.
Merken op bekers van Kerst Hannes, door E. J. Koppeschaar	268-270.
De nakomelingen van Heer Dirck van de Merwede, door J. P. de Man... . . 320—329,	357-367.
Bijdrage tot de genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande 1,' door' Mr. H. L. Hommes	329—337.
Over het Geslacht Hoitink, door' A. W. Hoitink	338-340.
Paulus de Roo, Commissaris voor Soeratte en geëligeert Gouverneur van Ceylon. Bijdrage tot eene genealogie de Roo I, door J. K. H. de Roo van Alderwerelt	340-346.
Grafzerken te Heiloo, door Mr. J. Belonje	346-347.
Alting en Wichers, door J. Kalff	347-351.
Reewijk en het Geslacht Dever, door Mr. J. Belonje	367-373.
Een zonderlinge vervolging door de Leidsche Academische Vierschaar, door W. J.' J. C. Bijleveld	373-378.
Een Epitaaf op de Cannenburg, door Mr. J. Belonje	378—380.
De parenteel de Bosch × Willink uit iconographisch oogpunt, door J. F. van Bemmelen...	380-382.
Nederlandsche grafzerken in Suriname, medegedeeld door Fred. Oudschans Dentz . 382-386,	419—421. 443-448.
Van Grotenhuis, door Mr. A. P. van Schilfgaarde	391-397.
Genealogie van het Rotterdamsche geslacht Cock, door W. A. van Rijn' (met 'een plaat)....	398-40 1.
Hartsen, door Mr. P. van Eeghen	401-4 11.
Van Reenen — Bachman van Reenen — Huijser van Reenen — van Masijk (Huijser) van Reenen, door Mr. W. de Vries	411-416.

Kolom.

Gedocumenteerde afstammingsstaat van het geslacht van Heurn door Jhr. Dr. F. C. van Heurn, besproken door J. P. de Man . . . . . 417-419.
Het geslacht Quispel, oorspronkelijk Santvoort in de 17e eeuw te Rotterdam, door J. P. van der Weele . . . . . 435-439.
Een doopboek aanvangende omstreeks 1650, medegedeeld door N. J. A. C. van Rossem . . . . 439-443.
Arkeliana vetera, door wijlen J. de Groot . . . . . 466-479.
Genealogie van het geslacht Brutel de la Rivière (Nederlandsche tak), door J. J. Brutel de la Rivière 479-487.
De stamvader van het adellijk geslacht Greven en zijn nakomelingen, door Mr. A. Haga . . . . . 487-490.
Kluppel (Enkhuizen), door H. L. Kruimel . . . . . 490—493.
De Bye, later de Bie, (aanvulling), door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius . . . . . 493-494.

Korte mededeelingen: Centralisatie van de „dubbelen" van den Burgerlijken Stand, 32; Van Binckhorst, 33; Van Dusseldorp, 34; Wentholt, 34; Corrigendum Van Riemsdijk. 34; Van den Bussche — van Romondt, 71; Ketel, 71; Wydenkeller, 72; Het geslacht Orrock in de Nederlanden, 111; Van Teyens-Auwema, 112; Van eenen bloede, 157; Een uitzonderlijk leen, 159; Van Teylingen, 159; Aanvullingen op eenige in Nederland's Patriciaat gepubliceerde stamreeksen, 202; De Morien(n)e of van Moeriaen(en), 203; Een merkwaardige voornaam, 204, 243; Een paar sprokkels uit Lisse, 204; Van Uytwyck. 242; Nederland's Adelsboek 1942, 272; Keyser, 272; Geslacht van der Veecken, 273; Bloempjes uit den Hof van Holland. Niet steeds is de liefde bestendig van duur, 274; Bijdorp te Voorschoten, 351; Van Holtzapfel genaamd Melander, 386, 449; Milander, 386; Scrympsche Vicariën, 387; Striana VI, 421; Coel, 422; Merkwaardige geboorten, 423; Gegevens over de familie Dedel, afkomstig van Mr. Jan Hudde Dedel, burgemeester van 's-Gravenhage, 424; Taptemelck, 425; Van Vlissingen, 425; Dedel, 449; Van der Laan, 450; Preesman (Prijsman-Preesmon-Presmont) te Leiden, 451; Een wapensteentje te Nieuwe Niedorp, 452; Van Wyckel, 452; Eenige aanvullingen tot een genealogie de Roo, 494; Genealogie Schippers, 496.

Boekbespreking: Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde, verzameld en uitgegeven door N. Japikse, 29; Inventaris van het oud-archief der Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Groningen, door A. Pathuis, 30; Het geslacht van Baerll, door C. A. Huygen, 30: Unsere Familiennamen; zehntausend Berufsnamen im Abc. erklärt von K. Linnartz., 31; Inventaris van het oud-archief van het hoogheemraadschap Delfland 1319-1853, 70; Nederland's Adelsboek 1941 (39e jrg.), 99; Nederland's Patriciaat 1941 (27e jrg.), 101; Sibbe, 105; Van eenen bloede, door J. van Toll, 105; Het Volkskarakter in de heraldiek, door C. Pama, 107; Historische Genealogie von W. K. von Isenburg, 110: Het Staatsche leger 1568-1795 door F. J. G. ten Raa en F. de Bas, 152: Publications de la Société historique et archéologique dans le Limbourg à Maestricht, 158; Westfälische Zeitschrift, 155: Katholieke Friesche Geslachten, door H. Aukes, 237; Jaarboekje voor Geschiedenis en Oudheidkunde van Leiden en Rijnland, 238; De geschiedenis der gemeente Ginneken en Bavel, door L. Merkelbach van Enkhuizen en A. Hallema, 238; Beknopte handleiding tot de kennis van het Nederlandsche oude schrift, door H. Brouwer, 239; Het koopmanshuis Haringvliet 98 te Rotterdam, door W. C. Mees, 239; Ansiedlung mennonitischer Niederländer im Weichselmündungsgebiet von der Mitte des 16. Jabrhunderts bis zum Beginn der preussischen Zeit, von H. Penner, 239; Jahrbuch der Gesellschaft für bildende Kunst und vaterländische Altertümer zu Emden, 240; Hoogstraten's oude huizen en familie's, door B. W. van Schijndel, 270: Het nageslacht van Johannes Wijtzes Terpstra en Taetske Pieter Bakker, door J. Terpstra, 271; De Vrije Fries, 271; Bijdragen en mededeelingen van de Vereeniging „Gelre", 1941, 352; Verslagen en mededeelingen van de Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch regt en geschiedenis, 1941, 352; Eerste leerrede in de nieuwe kerk te Sebaldeburen 1809, door N. Westendorp; opnieuw uitgegeven door N. J. A. Boerma en K. ter Laan, 387; De achtergrond van de Persoonskaart, door J. F. van Bemmelen, 426; Genealogie Knuttel, door P. S. van der Lely, 426; De 'opkomst van Almelo en omgeving, door G. J. ter Kuile Sen. 426; 38e Jaarboek van het Genootschap „Amstelodamum", 426; Het geslacht Tonckens (tot omstreeks 1800), door Mr. W. Lunsingh Tonckens, 453; Genealogie van het geslacht Drogendijk, door C. L. van Es van der Have, 453; De beteekenis van de Nederlandsche familienamen, door P. J. Meertens, 453; Heer Arend van Gent, door L. F. van Gent, 453; Steenen charters, door Dr. Mr. J. Belonje, 454; Nederlandsche wapens van het Rijk, de Provinciën en de Gemeenten, voorts van Waterschappen, Heerlijkheden, enz., 454; Geschichte der Reformierten Gemeinde zu St. Petri-Pauli in Danzig 1570-1940, von E. Pritzel, 496; Geschichte des Stifs der reformierten Gemeinde zu St. Petri und Pauli in Danzig, von E. Pritzel, 497; Amsterdam in 1585. Het kohier der capitale impositie van 1585 enz., door Dr. J. G. van Dillen, 497; Het oud-archief van de gemeente Zutphen, door W, E. Smelt, 487.

Inhoud van Tijdschriften enz.: Nederland: Maandblad Amstelodamum; Jaarboek Haerlem, 1940; De Maasgouw; De Navorscher; Nederlandsch Archief voor genealogie en heraldiek; Jaarboek van de Mij. der Nederlandsche Letterkunde, Leiden; Oudheidkundig Jaarboek; Oud-Holland; Saxo-Frisia; Sibbe: Taxandria; Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde: Bulletin de la Commission de

l'histoire des Eglises wallones; Archief: Vroegere en latere mededeelingen in betrekking tot Zeeland. — *België:* Belgisch tijdschrift voor oudheidkunde en kunstgeschiedenis. — *Duitschland:* Adler, Monatsblatt der Vereine für Sippenforschung in der Ostmark; Zeitschrift des Bergischen Geschichtsvereins; Der Deutsche Roland; Ekkehard; Der Herold; Familiengeschlichtliche Blätter; Niedersächsisches Jahrbuch für Landesgeschichte: Zeitschrift für Niedersächsische Familienkunde; Mitteilungen des Sippenverbandes Danziger Mennoniten Familien; Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte; Archiv für Sippenforschung. — *Zwitserland:* Archives héraldiques Suisses; 31, 71, 110, 156, 240, 271, 351, 387, 427, 453, 497.

Vragen en antwoorden: Aemilius, 353; Amalry, 353, 388; Baers, du, 498; Barels, 353, 388; Beek, 276, 353; Beeldsnijder, 208, 276; Beem, van, 38; Besemer, 455; Biese, 455; Biesenbroek, van, 243; Block, 35, 112; Bloem, 277, 353; Boeckhorst (te), 277; Bonnet, 73; Braam, van, 456; Brants, 35: Breevelt, 166; Broen, 456, 498; Bruinsma, 205, 243; Brui(y)stens, 73, 113, 114; Burg, van der, 456: Buur, 243, 277; Bijman, 73; Chantrain, 116: Daams, 75, 161; Diesen, van, 36, 73; Doude, 276, 353: Drossaerts, 161; Dumon, 457; Eck, van, 114; Evekink, 161, 243: Eylart, van, 243; Finson, 428, 460; Foreest, 75; Fremery, de, 163, 207, 354; Garde, van de, 277, 354; Geurtz, 427; Goertz, 427; Griethuysen, van, 457; Groot, de, 36, 162; Grotius, 36, 162; Haas, de, 161, 243; Hackius, 354, 427; Haes, de, 278; Hagers, 428; Hakvoort, 457; Hanewinkel, 456; Harinxma thoe Slooten, 162, 206; Heege, Ter, 278, 428: Hegen, Ter, 278; Hendrix, 37: Herklots, 167, 245; Hoffmann, 162: Hofman, 38; Hoften, van, 277, 354; Houckgeest, 457: Hulst, van, 163, 207; Kallenberg van den Bosch, R. J. A., 205; Kamp 244; Kamp, Op de, 458, 499; Cappelhoff, 35; Cate, ten, 166, 244; Kate, ten, 38, 114, 163; Kemp, de, 457: Ketjen, 166, 244; Claer, 388; Clercq, de, 35, 73: Klinkenberg, van, 499: Cock, 458; Kock, 458; Cocq van Weerdenburg, de, 159; Koetsveld, van, 459; Kok, 458; Koker, de, 166, 244; Corver, 36, 73, 160; Craanen, 456, 499; Krieger, 206, 278; Crimpen, van, 74; Kroeger, 38; Croes, 35, 73; Cuyper, 74: Lennep, van, 115, 166; Liefvelt, van, 39, 80; Loderus, 38; Luyn, van, 456; Maas, 166; Mangard, 75; Marckelhoff, 162; Matroos, 208, 276; Meer, van der, 116; Mey, de, 278, 354, 355; Meij(e)n, 208, 276; Moer, van der, 39, 75, 76; Mook, van, 278; Nederveen. van, 161; Neratius, 116; Nimwegen, van, 458, 499; Nollides, 355; Oldenbarneveld, van, 245; Orden, van, 39; Overbeek, 167, 245; Pannenborg, 76; Paschen, 76, 116; Petri, 500: Poll, 76, 116; Poll van Poelwijk, van de, 458, 500; Pouwels, 114; Pradellis, van, 76; Pree, de, 458; Quack, de, 167; Raevestein, van, 427; Ravensteyn, van, 73, 113, 114; Reinar, 355; Rensinck, van, 162; Rietdijk, 39; Ringeling, 116; Roo, de, 428, 459; Rooy, de, 161; Rouck, de, 457; Rijn, van, 388; Rypen, van, 74; Sasse van den Bossche, van, 117; Sayon, 35, 73; Schade van Westrum, 459; Schaik, van, 459; Smeets, 243, 277; Smits, 243, 277; Snoek, van der, 77, 117, 245, 278: Speenhoff, 78, 119; Sprang, van der, 428, 459; Sterke(n), 206; Suppair, 39; Sypheer, 79; Taddel, 167: 279; Tasseron, 79, 205: Teregen, 278: Terhegen, 278; Tukker, 460; Valck, 460; Vergoude, 247: Vermehr, 167; Versteeg, 73; Vitus, Dr., 205; Vogel, de, 39, 80, 120: Voltelen, 168; Vredt, de, 167; Vuurendaal, van, 500; Werken, van der, 116; Weymans, 428, 460; Win, de, 355; Winhoff, 356; Wits, 246; Wolff, de, 246: Wuytiers, 40; IJsselsteyn, 247; Zaanen, 280; Wapen Cleyn, 120; Onbekend wapen, 40, 248, 428, 460, 500; Het zoogenaamde Armorial van Gendt, 120, 247; R.K. Doopregisters van Millingen „in 't Cleefsland", 207.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Eikenrode, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. L. A. VAN SON, *Rioumstraat* 4, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 1. LIX°. Jaargang. Januari 1941.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid is benoemd:

C. A. HUYGEN . . . . . *Nootdorp.*
Ambt. ter Secretarie.

Adreswijzigingen:

G. C. HELBERS . . . . . *Gouda.*
Museum „de Moriaan".

Dr. H. SCHNEIDER . . . . . *Voorburg.*
p.a. den Heer P. J. v. d. Velde, Van Horvettestraat 43.

Titel, inhoud en register op den 58en Jaargang zullen den leden bij het volgend nummer worden toegezonden.

De oudste generaties van het adellijk geslacht Van Dongen,

door MR. A. HAGA.

Over de oudste generaties van dit geslacht is tot nu toe weinig geschreven. Volgens van Hoogstraten's Groot Algemeen Woordenboek (1733) zouden de Drentsche *van Dongens* gesproten zijn uit een jongeren tak van het huis Arckel, waarvoor echter geen bewijzen worden aangevoerd. Blijkbaar is dit ontleend aan van Leeuwen [1]), die echter van de Overijsselsche en Drentsche van ***Dongens*** in het geheel niet rept. De eerste van het in Nederl. Adelsboek 1913 behandelde geslacht, die in de ridderschap hier te lande werd geadmitteerd, t.w. in het landschap Drente, was ***Cornelis van Dongen*** (IV) [2]), die in 1660 en 1661 verschillende documenten aan de Drentsche Staten overlegde ***voor*** zijn admissie in de ridderschap en in 1664 daarin werd toegelaten. De overgelegde stukken schijnen niet meer in het Drentsche Staten-archief aanwezig te zijn [3]), doch wij kunnen daarvan een indruk krijgen aan de hand van een drietal deducties [4]), door *Reint Jan Sloet tot Everlo* in de jaren 1773 en 1786 bij de ridderschap van Overijssel ingediend ter verkrijging van eenige praebenden uit de kloostergoederen ten behoeve van zijn kinderen. Deze kinderen hadden n.l. tot moeder ***Johanna Agnes van Dongen tot Westrup,*** d. v. ***Jan Reinold van Dongen*** en ***Machteld Agnes von Schwartz tot Ansen*** en ter bereiking van het gestelde doel moest ***Reint Jan Sloet*** de riddermatigheid der families ***van Dongen*** en ***von Schwartz*** aantoonen [4a]). De ten deele bewaard gebleven bijlagen van deze deducties zijn juist van belang, omdat het afschriften zijn van de stukken, in 1660 en **1661 door *Cornelis van Dongen*** (IV) overgelegd bij zijn verzoek om admissie in de ridderschap van Drente. De aard dezer stukken wordt kortelijks beschreven in de Nieuwe Drentsche Volksalmanak [5]), doch het lijkt niet ondienstig, de stukken zelve eens nader onder het oog te zien.

Wie mocht meenen, dat deze documenten afdoende bewijzen bevatten omtrent afstamming en riddermatigheid.

---

1) S. van Leeuwen, Batavia Illustrata. 's-Gravenhage, 1685. Ald. blz. 933.

2) De Romeinsche cijfers verwijzen naar de generaties in Ned. Adelsboek 1913.

3) De origineele bescheiden zijn vermoedelijk aan den requestrant teruggegeven en op het huis Oldengaerde, schoutambt Dwingelo, bewaard gebleven, daar de hieronder vermelde bijlagen van de deducties van *Reint* Jan *Sloet* afschriften zijn, in 1772 afgegeven door den schout van Dwingelo.

4) Archief Ridderschap van Overijssel, no 4076 (Rijksarchief in Overijssel).

4a) Rij de deductie van 1773 werden de overgelegde bewijsstukken onvoldoende, bij die van 1784-1786 tenslotte voldoende bevonden, door de Ridderschap van Overijssel (Resolutien 25 Maart 1773 en 26 October 1786).

5) Nieuwe Drentsche Volksalmanak XVII, blz. 157 en vlgg.

komt bedrogen uit. Ten aanzien van 'beide punten wordt meer beweerd dan bewezen. Een verklaring, afgelegd door eenige adellijke personen voor schepenen van Zwolle d.d. 27 Augustus 1660 en van Hasselt d.d. 13 Augustus 1660 (bijlagen B. en C.) „dat Cornelis van Dongen (IV) is gesproten uit het geslagte van de Dongens" en „dat de overgrootvader van opgemelte ***Cornelis van Dongen*** is geweest J^or^ ***Derck van Dongen,*** getrouwt aan ***ten Bussche*** en dat de moeder van dickgemelte ***Cornelis van Dongen is*** geweest juff. ***van Rechteren*** van het huis en heerlijkheid Almelo", is voor zoover het eerste betreft nietszeggend en wat het tweede betreft ten deele onjuist, daar de overgrootvader ***Gerrit van Dongen*** heette. Een verklaring, in 1655 door enkele edelen en burgers afgelegd voor den schout van stad en lande van Ravenstein ter instantie van ***Cornelis van Dongen,*** zone van saliger heer ***Gerardt van Dongen,*** houdt in, dat „de voorouders van Dongens van onverdenkelijke immemorialen tijden van adelijken geslagte sijn en over hondert en vijftigh jaren alhier het Adelijke Huys met sijn toebehoor als een stamhuis met vrijheden, privilegien ende preëminentien continuatim gepossedeert hebben" (bijlage F.), terwijl een niet meer aanweziye bijlage D. — blijkens de deductie — een verklaring 'bevat van de heeren van de Leemcuyle en Rhemenshuysen d.d. 28 Maart 1660, „dat zij uit authentieke waarachtige historischrijvers als ook anderszins hebben bevonden, dat de voorouderen ***van Dongen*** zijn gesproten uyt de stam en geslagte der oude heeren ***van Arckel*** in Holland" etc. etc.

Aan de oprechtheid, waarmede al deze verklaringen zijn afgelegd, behoeft geenszins te worden getwijfeld, om toch te erkennen, dat zij niet de minste b e w ij z e n bevatten. Niettemin zijn zij blijkbaar voldoende geweest voor *Cornelis van* ***Dongen*** om in de ridderschap van Drente te worden geadmitteerd.

Eén ding trekt bij de bovenvermelde documenten de aandacht: wel worden de ouders van ***Cornelis van Dongen*** (IV) vermeld en eveneens zijn overgrootouders, maar van zijn grootouders ***Cornelis van Dongen*** (II) en ***Maria van Hoevenstein is*** nimmer sprake. Te meer bevreemdend is dit, omdat de attestanten uit de bijlagen B. en C. bovengemeld alle personen waren van omstreeks 70 jaren en dus circa 1590 geboren, die deze grootouders — die eerst in 1636 overleden — persoonlijk gekend hebben. Was het misschien, omdat ***Maria van Hoevenstein*** mogelijk niet van adellijken geslachte was? Een Overijsselsche was zij naar alle waarschijnlijkheid niet: ook elders ben ik den naam nimmer tegengekomen. Het geheel verzwijgen van deze generatie heeft vermoedelijk tot gevolg gehad, dat Ferwerda in zijn Adelijk en Aanzienelijk Wapenboek de in de deducties genoemde ***[Derck] van Dongen*** en N.N. ***ten Bussche*** tot grootouders (i.p.v. overgrootouders) en ***Gerrit van Dongen*** en ***Alegonda van Rechteren*** tot ouders aan ***Cornelis van Dongen*** (IV) heeft gegeven. Vermoedelijk is het mede de oorzaak, dat op enkele grafzerken [6]) en kwartierborden [7]) der van Dongens de naam ***van Hoevensfein*** eveneens ontbreekt en vervangen is door ***ten Bussche.*** Uit deze bronnen te concludeeren, dat de grootvader van ***Cornelis van Dongen*** (IV) in eerste huwelijk met een ***ten Bussche*** gehuwd en vóór 1600 met ***Maria van Hoevenstein*** hertrouwd zou zijn, lijkt mij voorbarig, zoolang daarvoor niet de minste bewijzen zijn aangebracht.

6) Belonje en Westra van Holthe. Geneal. en Herald. Gedenkw. in en uit de kerken der provincie Drenthe, blz. 50. Zie ook blz. 72.

7) Smits en van Sasse van IJsselt. De grafzerken in de Sint Janskerk in 's-Hertogenbosch en de wapen- en rouwborden, voorheen in voormelde kerk aanwezig, blz. 361.

De grootvader in kwestie, n.l. ***Cornefis van Dongen*** (II), kreeg 22 Juni 1598 vrijgeleide van graaf Frederik van den Bergh, die de Spaansche zijde hield, om zich vanuit Holland op zijn goederen „buiten Swoll voer die Dieser poirte" te vestigen [8]). Zijn vader, ***Gerrit van Dongen*** (1), was in 1572 door graaf Willem van den Bergh, die toen nog de Staatsche zijde hield, tijdens diens kort verblijf te Zwolle tot dijkgraaf van Salland aangesteld [9]). Het lijkt niet onmogelijk, dat hij na het vertrek van graaf Willem van den Bergh van dezen post weer' is ontheven [9a]) en met zijn gezin naar Holland is gegaan, alwaar zijn oudste zoon ***Cornelis*** met ***Maria van Hoeuenstein*** zal zijn gehuwd en in 1598 teruggekeerd „met syne huisvrouwe, kinderen, familie", etc. [10]). Wij troffen hen in de Zwolsche registers voor het eerst aan in een transportakte, gepasseerd voor schepenen van Zwolle 9 December 1600, waarbij „***Cornelis van Dongen*** en juff. ***Maria van Hovenstein,*** syn huisvrouw en h o r e n b e i d e r e r f g e n a m e n aan Willem Hessels en sijn huisvrouw verkoopen een goltgulden, als hij verkooper en sijn andere broeders, daervoir hie oick instaat, samen gehad hebben uth een huis, geiegen tegen Belheems kerkhof over".

Eigenaardig is, dat ***Cornelis van Dongen*** (II), die volgens Ned. Adelsboek 1913 in 1611 raad en in 1613 burgemeester van Zwolle was, niet in het burgerboek van Zwolle vermeld staat, evenmin als zijn vader ***Gerrit.*** Van 1480-1614 komt geen enkele ***van Dongen*** in het burgerboek van Zwolle voor.

De derde generatie, ***Gerrit van Dongen,*** huwt te Zwolle 19 Sept. 1626 met ***Allegonda van Rechteren,*** d. v. ***Hendrik van Rechteren*** tot Hoonhorst. Ned. Adelsboek 1913 noemt hem abusievelijk ***Frederik van Rechteren*** en vermeldt tevens, dat *Allegonda* in eersten echt verbonden was met ***Peter van*** *Wolfskeel,* zulks blijkbaar in navolging van de in vele opzichten voortreffelijke genealogie van Rechteren in de Heraldieke Bibliotheek, jaargang 1876, blz. 33. Bewijzen hiervoor worden echter niet aangevoerd en ook uit bovengenoemde huwelijks* akte blijkt niet, dat zij weduwe was. In het Zwolsche lidmatenregister der Herv. Kerk staat zij 21 Sept. 1623 ingeschreven als j(uffer) ***Allegonda van Rechteren,*** w(onende) bij juffer ***Snethlage,*** 'blijkbaar toen ter tijde nog ongehuwd. De oplossing van het vraagstuk meen ik gevonden te hebben in een akte van 13 Febr. 1635, voor het schoutengericht van Dalfsen [11]) gepasseerd, zijnde de minuut van een akte van inleiding in zaken J^or^ ***Peter van Wolffskeel*** en ***Gerhardt van Dongen,*** impetranten op en tegen J^r^ ***Johan van den Clooster,*** kapitein opposant, waarbij de impetranten „als mannen ende momberen van hunne respective huisfrowen, genoempt ..... (ende) ***Allegonda van Rechteren*** gewesene Susteren van zalighe juffer ***Ida van Rechteren,*** huisfrow van wilen J^r^ ***Philibert Ullger*** toe den Nijensteen sich doen inleiden in het erff ende sterffhuis van gedachte juffer ***Ida van Rechteren",*** elk voor een derde gedeelte, met verzoek om de wete te doen aan ***Johan van den Clooster,*** die wegens zijn huisvrouw juffer ***Catharina van Rechteren*** eveneens tot een derde is gerechtigd. De in deze minuut niet ingevulde voornaam van de vrouw van ***Peter van*** *Wolfskeel* blijkt uit een akte, 26 Nov. 1635 voor hetzelfde

8) Mr. 11. O. Feith. Register van het archief van Groningen, deel III, blz. 190.

9) Volgens het register van ambten en commissien van de provincie Overijssel, aangelegd door den klerk van Mierloo en in 1679 aan de Staten van Overijssel geschonken.

9a) Op 9 Nov. 1579 wordt Peter ***Mulert*** door de Staten tot dijkgraaf van Salland benoemd en besloten, dat voortaan alleen iemand van adel dien post zal bekleeden.

10) Blijkens den text van het in noot 8 aangehaalde stuk.

gerecht [11]) gepasseerd, waarbij ***Henrick Snelle*** de jonge opzegging doet van een ter leen verstrekt kapitaal van 600 car. gl. aan Joncker ***Peter van Wulffskeel*** en juff. ***Reinira van Xechteren*** zijn huisvrouw.

Uit het bovenstaande blijkt genoegzaam, dat ***Pefer van Wolfskeel*** niet de echtgenoot maar de zwager van *Allegonda* ***van Hechferen*** is geweest. Alle in dit verband genoemde personen, dochters en schoonzoons van *Hendrik* ***van Rechteren*** en ***Johanna van Munster,*** worden in de Heraldieke Bibliotheek t.a.p. vermeld. De naam van het sub 7 genoemde kind ***Reinhard*** zal echter m.i. *Reinira* moeten zijn, die, zooals wij boven zagen, met ***Peter van*** *Wolfskeel* huwde.

Dat de van Dongens, zooals de deducties beweeren, met talrijke adellijke en aanzienlijke geslachten geparenteerd waren, blijkt inderdaad uit onderstaande genealogie. Een onderzoek in de trouwboeken van Zwolle en in de rechterlijke archieven. der stad Zwolle en van het schoutambt Zwolle en Zwollerkerspel [12]) heeft voorts talrijke familieleden aan het licht gebracht, waarvan het verband met de in Ned. Adelsboek vermelde naamgenoten tot nu toe niet geheel duidelijk was. Uit den aard der zaak is dit onderzoek in bovengenoemde zeer uitgebreide archieven geenszins volledig geweest, zoodat de hier volgende genealogie dan ook niet op volledigheid aanspraak wil maken, terwijl de stamreeks evenmin hooger is opgevoerd.

Van de tak van ***Derk van Dongen,*** broeder van ***Cornelis*** (II), is weinig bekend. Zijne nazaten hebben zich gedeeltelijk naar Hattem begeven, alwaar zij vermoedelijk uitgestorven of op den maatschappelijken ladder gedaald zijn. Een onderzoek ***in*** de rechterlijke archieven dier stad zou hier waarschijnlijk nog vele gegevens aan het licht kunnen brengen.

Hier volge thans de genealogie der oudste generaties.

1. ***Gerrif van Dongen,*** vermoedelijk omstreeks 1530 geboren, aangesteld tot dijkgraaf van Salland in 1572 door graaf Willem van den Bergh, mede-onderteekenaar 19 Juni 1562 van het dijkrecht van Sekdoorn [13]) als geërfde in dien polder, huwt vóór 1559 *Hermanna* ***fen Bussche,*** d. v. *Herman* ***fen Bussche*** *Gerbertsz.* en ***Betfe Snaeoel,*** beleend 29 Dec. 1571 met de tienden 'over de geheele buurtschap Zalne (Zwollerkerspel) en met 18 morgen land in Mastenbroek in Zuitmer slage, leenroerig aan de proosdij van Lebuinus te Deventer.

   Bette *Snaevel,* wed.e *Herman* ten *Bussche,* wordt 27 Januari 1537 door de proosdij van Lebuinus te Deventer beleend met de tienden over de geheele huurtschap Zalne en met 18 morgen land in Nnstenbroek in Zuitmer slage na doode van haar broeder *Albert Snaevel* en refuteert dit leen tegelijkertijd aan haar dochter *Geese* ten *Bussche,* die ermee beleend wordt. [14]).

   Op 29 Dec. 157.1 wordt met dit leen beleend „*Gerrit wan* Dongen als man en momber en hulder van juffer *Hermanna* ten *Bussche,* die suster van juffer Geese ten, *Bussche,* gelijk hij dit. tsamen, als hie tkeunen gaff, in besitt hefft ende hem in een erfmachgescheit is thogescheiden". [15]).

   Vermoedelijk heeft — mogelijk ten gevolge van het door mij veronderstelde vertrek der van Dongens uit Zwolle na 1572 — Geese *ten Bussche* het leen weer in bezit genomen, want op 19 Dec. 1599, dus kort na den terugkeer der van Dongens, wordt *Cornelis* van *Dongen* (11) met bovengenoemde tienden en goederen beleend na opdracht van Geese ten *Bussche,* wed.e *Spoell* (= *Gerrit van Spuelde).* [15]).

   Uit dit huwelijk:

   1. ***Cornelis,*** volgt A II.
   2. ***Derk,*** volgt B II.
   3. *Herman* ***van Dongen,*** overleden te Zwolle 1 Febr. 1620 [16]), trouwt 1 ° Zwolle 20 Maart 1608 ***Johanna van den Berge,*** wede van den ritmeester *Godert* ***van Balen: 2"*** (aangeteekend Zwolle October 1617) ***Margaretha van*** *Save,* van Vollenhove. Laatstgenoemde hertrouwt te Zwolle 8 Augustus 1620 (aangeteekend Vollenhove 12 Juli) Jor *Johan Huninga,* erfgeseten ten Hoogenhuise onder IJsselmuiden.

      Johanna van den Berge doet 18 Maart 1608 voor schepenen van Zwolle (kwartier Voorstraat) erfuiting aan haar drie onmondige kinderen *Willem, Herman* en *Godfried van Balen,* bij wijlen haar eerste man nagehouden.

      Herman van Dongen, mede cavoerende voor zijn huisvrouw, transporteert 24 Januari 1620 voor het schoutengericht van Zwollerkerspel een rente van 24 ggl. uit 8 morgen land op de Nije Wetering, genaamd Dongens land. Onder staat: „dese acte van onweerden, vermits dselvo niet en is geëffectueerd", blijkbaar ten gevolge van, zijn overlijden, een week later.

      Herman van Dongen heeft uit geen van beide huwelijken kinderen nagelaten, daar zijn broers erfgenamen waren [16]).

   4. ***Gerrit van Dongen,*** overleden in 1625 of 1626, huwt vóór 1615 ..... waaruit kinderen.

      Op 11 Nei 1615 transporteert *Gerrit van Dongen* voor het schoutengericht van Zwollerkerspel als vader en momber zijner kinderen aan Jan Jansen en diens zuster Lysbeth Jans aan den Hasselerdijk een losrente van 11 ggl. jaarlijks uit zijn erve en goed, groot 21 morgen, gelegen in Mastenbroek tegenover Zwartewater klooster.

      Op 28 Juni 1625 transporteeren voor hetzelfde gericht Cornelis *van Dongen* en *Derck van Dongen,* gebroeders, caveerende voor hunne respect. huisvrouwen alsmede voor hun jongsten broeder *Gerrit van Dongen 8* morgen land in Nastenbroek op de Nije Wetering *aan Lucas Koldewey,* zijn huisvrouw en erfgenamen.

      Op 3 Augustus 1626 transporteeren voor hetzelfde gericht Cornelis *van* Dongen en zijn vrouw Maria *van Hoevenstein,* alsmede *Derck van* Dongen, caveerende voor zijn kinderen en erfgenamen aan Jan Jans en zijn huisvrouw 6 morgen land, gelegen in Hasseler slag, als hun zalige broeder aan koopers voorsz. in zijn leven verkocht had.

A.

11. ***Cornelis van Dongen, geb.*** omstreeks 1559 [17]), krijgt 22 Juni 1598 vrijgeleide van graaf Frederik van den Bergh, om zich vanuit Holland op zijn goederen buiten Zwolle te vestigen, wordt op 19 Dec. 1599 beleend met de tienden over de geheele buurtschap Zalne en met 18 morgen iand in Mastenbroek; wordt, na koop, 24 Nov. 1607 be-

---

11) Register van vrijwillige en cqntentieuse zaken, schoutambt Dalfsen, 1624—1637 (Rijksarchief in Overijssel). De minuut ligt los in het register en is niet geregistreerd.

12) De schout van Zwolle en Zwollerkerspel had de vrijwillige en contentieuse rechtspraak in het schoutambt Zwollerkerspel — welks gebied nagenoeg overeenkomt met de tegenwoordige gemeente Zwollerkerspel -- en dus niet, over do burgers in de stad en vrijheid van Zwolle, kortheidshalve zullen wij dus voortaan spreken van den schout van Zwollerkerspel.

13) Dickgrevenboeck van Sekdoorn. (Rijksarchief in Overijssel).

14) Proces van *Gerrit van Oxfelder,* amptman der proosdij van Deventer tegen *Gerrit van Dongen,* bijlage B van de dupliek (Processtukken Schoutengericht Zwollerkcrspel 1568-1569). Het origineele leenboek der proosdij van 1530-1560 ontbreekt.

15) Leenregister der proosdij van Lebuinus te Deventer (Gemeentearchief Deventer).

16) Blijkens processtukken, in 1620 gewisseld voor de schepenen van Zwolle tusschcn *Cornelis van Dongen,* schout, en zijn broer *Derk van Dongen,* eischers, tegen ***Margaretha Save,*** wed. *Herman van Dongen, over* dc nalatenschap van laatstgenoemde.

17) Processtukken, in 1622 voor het stadgericht van Zwolle gewisseld tusschen burgemeester *Christoffer Hendriks* en licentiaat *Lucas Guetman.* Bij het antwoord van *Guetman* is een interrogatorium van 20 Mei 1622, waarbij de schout *Cornelis van* Dongen verklaart, 63 jaar oud te zijn.

leend met Alphersgoed in de buurtschap Zalne, leenroerig aan de ambtmannie van Essen, raad 1611, burgemeester en schepen van Zwolle 1613, schout van Zwolle en Zwollerkerspel 1614-1636, overleden te Zwolle 24 Sept. 1636 [18]) aan de pest, huwt vóór 1598 ***Maria van Hoevenstein,*** overleden na 2 Maart 1635 [19]).

Op 18 Januari 1606 transporteeren *Peter Mulert en* zijn vrouw *Wilhelmina van Langen* voor het stadgericht van Zwolle een huis op het Eiland aan *Cornelis van Dongen* en Maria *van Hoevenstein.*

Op 27 Maart 1629 transporteert Jor. *Cornelis van Dongen* tot den Cranenburch [20]) voor het schoutengericht van Zwollerkerspel aan *Cornelis van Dongen,* schout van Zwollerkerspel, en zijn huisvrouw en aan *Gerrit van Dongen,* z. v. *Derck van Dongen,* zijn huisvrouw en erfgenamen, 3 morgen in 21 morgen lands in Hasselerslag, zijnde deze 3 morgen commervrij van alle renten en tinsen.

Op 7 Juli 1634 (lees 1635) ontslaat de stadhouder der leenen der proosdij van Deventer op verzoek van Cornelis van *Dongen,* schout van Zwolle, uit de leengerechtigheid 18 morgen land, liggende in 21 morgen land in Mastenbroek in Voorster slag „daervan die leenbrieff van 19 Dec. 1599 mentie maecket", waarvoor *van Dongen wederom* in leen geeft „syn havesate het huys te Zallene [21]) mot haeven, plantasien und all het getimmer, so tegenwoordich bij syn olste sone *Gerhardt van Dongen* bewoont und beseeten wordt", nog een erf in Zalne waaronder behooren 19 morgen lage landen en 10 mudde gesays, terwijl de tienden over de geheele buurtschap Zalne leenroerig aan do proosdij blijven.

In een brief [22]) van *Otto van Zeyst* uit Zwolle, in [October] 1636 geschreven aan zijn oom Prof. dr. ***Petrus*** *Cunaeus* te Leiden, zegt hij „quod pestis maxime saevit in hac urbe et regione; infinita multitudo jam mortua, inter quos amici, domini de Hoenhorst et Voerst, sculletus de *Dongen,* cum filio et uxore, multi autem furore stricti ad alios locos profecti, ut Kampen, Deventer et Hasselt".

Uit dit huwelijk:

1. *Aleid van Dongen,* trouwt te Zwolle 26 April 1614 Johan ***van Haeften*** tot Putten, overleden 1637, z. v. *Otto* ***van Haeften*** tot Putten en ***Margriet toe Boecop Arentsdr. Johan*** wordt 30 Maart 1623 beleend met het huis te Putten [23]) en is vóór 17 Aug. 1637 overleden, toen hij in het leen werd opgevolgd door zijn zoon Otto ***van Haeften.***
2. ***Gerrit,*** volgt 111.
3. *Hermanna* ***van Dongen,*** overleden te Zwolle aan de pest [September] 1636, trouwt te Hellendoorn, (aangeteekend Zwolle Januari 1628) ***Gerrit Losekate,*** ruiter onder den ritmeester Ruitenborch, z. v. ***Jacob Losekate,*** schout van Hellendoorn. In Maart 1638 gaan te Zwolle de huwelijksproclamaties van ***Gerrit Losekate*** en ***Aquilica van Etsart,*** wede kapitein *Schonenberch,* doch blijkens marginale aanteekening („mulier illa fugitiva") is het door de vlucht van de bruid vermoedelijk niet tot een huwelijk gekomen, want hij huwt 2° te Hellendoorn 4 April (aanget. Zwolle Maart) 1640 met ***Christophora van Munster.*** Beiden zijn 29 Nov. 1652 nog in leven. (Leenregister der proosdij te Deventer).

Hermanna van Dongen wordt 25 Sept. 1636, krank liggende aan de pest, door den ambtman der abdis van Essen beleend met Alphersgoed na doode van haar vader Cornelis *van* Dongen, schout, en verkrijgt approbatie van haar testament.

III. ***Gerrit van Dongen,*** overleden aan de pest te Zwolle (vóór 5 October) 1636, huwt te Zwolle 19 September 1626 ***Alegonda van Rechteren,*** overleden aan de pest te Zwolle (vóór 5 October) 1636, d. v. ***Henrick van Rechteren tot Hoonhorst*** en ***Johanna van Munster.***

Op 5 October 1636 worden door schepenen van Zwolle mombers gesteld over het nagelaten onmondige kind van zal. *Gerhardt van Dongen,* bij zal. *Aldegonda van Rechteren* geprocreëert. (Momberboek Dieserstraat).

Op 10 Juni 1656 bedankt Jor. *Cornelis van Dongen* zijn gewezen mombers voor goede administratie en rekening.

Uit dit huwelijk:

1. ***Derck,*** ged. Zwolle 5 Juli 1627, jong gestorven
2. ***Cornelis,*** volgt IV.

IV. ***Cornelis van Dongen,*** ritmeester, geb. omstreeks 1630, ingeschreven als student aan de Universiteit te Utrecht in 1652, in de ridderschap van Drente 1664, overleden te Dwingelo in 1713, trouwt te Dwingelo (aanget. Zwolle 11 Decemb. 1658) ***Anna Elisabeth van Echten,*** overleden vóór 1708, d. v. ***Johan van Echten*** tot Oldengaerden en ***Ida van Voerst*** tot Hagenvoorde.

Op 3 Febr. 1643 wordt *Cornelis van Dongen,* nog onmondig, door den ambtman der abdis van Essen beleend met Alphersgoed na doode van zijn grootvader *Cornelis van Dongen* en opnieuw met lediger hand 2.3 Nov. 1663. Na zijn overlijden wordt zijn zoon *Cornelis van Dongen* (V) op 23 Mei 1714 beleend, die het in 1717 verkocht aan *Egbert Ridder.*

Voor het schoutengericht van Zwollerkerspel transporteeren zij 18 Mei 1668 een rente van 50 gl. uit een vierden deel van 21 morgen land in Mastenbroek in Krommenstegen slag, waarvan drie vierdeparten de erfgenamen van Simon *Alberts* en *Bannier* Jansen. toebehooren, aan *Maria Curtis,* wed.e *Muiden.*

Het hier genoemde Alphersgoed is met het goed ten Busch, — een leen der proosdij van Lebuinus te Deventer, waarmede bovengenoemde *Egbert* ***Ridder*** 10 Juni 1716 beleend werd --- en andere landerijen later vereenigd tot het bekende landgoed Boschwijk, de verblijfplaats van den dichter *Rhijnvis* ***Feith*** [24]). De achterkleinzoon van den onder IV vermelden ***Cornelis van Dongen,*** te weten ***Anton Bernard Coenraad van*** *Dongen* (VII), overleden te Rouveen, gemeente Staphorst, als gepensioneerd kolonel op 23 Juni 1830, was de eerste en tevens de laatste ***van Dongen,*** die tot den adel van het Koninkrijk der Nederlanden heeft behoord. Hij was het ook, die als vurig Orangist in 1795 het land verliet en op 3 September 1799 met een honderdtal Oranje-gezinden een inval deed in Twente en Enschede en Oldenzaal bezette [25]).

18) Blijkens aanteekening in het register van vrijwillige zaken van het schoutambt Zwollerkerspel.

19) In het register van vrijwillige zaken van het schoutambt Zwollerkerspel komt zij met haar man nog voor in een akte van 2 Maart 1635, geplaatst in margine van een akte-van 1 Juli 1630.

20) Ik heb dezen naamgenoot van den schout in de genealogie geen plaats kunnen geven. Hij was huurder, géén eigenaar van den Cranenbureh (Zwollerkerspel). Mogelijk was hij een zoon van den onder 1, 4 genoemden *Gerrit van* Dongen.

21) In een leenvolmacht van 29 November 1652 (zie ook een renteverschrijving van 29 April 1648) heet het huis ten Colcke, niet te verwarren met het huis ten Colcke in de buurtschap Zuthem, eveneens een leen der proosdij te Deventer.

22) Mij welwillend medegedeeld door den heer W. J. J. C. Bijleveld.

23) Register op de leenaktenboeken van het kwartier Arnhem (uitgave „Gelre"), blz. 155.

24) Zie „Aanteekeningen betreffende de eigenaars van Boschwijk" in Ned. Leeuw 1883, blz. 52 en 58.

25) Zie van der Aa, Biografisch Woordenboek, die de voornamen echter niet vermeldt.

B.

11. *Derck van Dongen,* testeert Zwolle 7 Dec. *1631* [26]), overleden (vóór 21 Dec.) 1639, trouwt te Zwolle 1 Februari 1600 *Johanna Knoppert,* overleden vóór 1613 [27]), d. v. *Hendrik Knoppert en Geertruid van Boecop.*

Op 31 Dec. 1621 verhypothekeert *Derrick van Dongen* voor het schoutengericht van Zwollerkerspel zijn halve erve en goed in Mastenbroek op de Nije Wetering, waarvan de andere helft *Buissonett* toebehoort, ten behoeve van de gebroeders *Henrick* en *Wolff Knoppert* tor verzekering van zoodanige erfrente, goederen en obligatiën, zoo laatstgenoemden als momberen van zijn kinderen „bes heer ontfangen ende gebuert hebben vermuege de rekeninghe, den 111 Sept. 1621 daarvan gopassecrd", enz.

Op 7 Dec. 1631 testeert *Derck van Dongen* en geeft zijn zoon *Derck* ***300*** ggl. eens i.p.v. de legilima, daar hij reeds genoeg, ook van zijn moederlijk goed, genoten heeft. Voorts stelt hij tot erfgenamen in zijn andere goederen zijn zoon *Henrick* en zijn dochter *Geertruit,* huisvrouw van luitenant *Douglas.*

Op 18 Maart 1632 wordt *Derck van Dongen* voor hem zelve en mede ten behoeve van juff. *Catharina* de *Wrede* [28]), wed.e *Buisonnet,* door den Sallandschen ambtman der abdis van Essen beleend met 16 morgen land, gelegen op de Nieuwe Wetering in Mastenbroek, ieder voor de helft, terwijl op 21 Dce. 1639 *Catharina de* ***Wrede*** voornoemd, geassisteerd met haar zoon *Andries Buissonet,* met lediger hand „overmits 't overlijden van zal. *Derck van* ***Dongen"*** beleend wordt met dc helft; op denzelfden dag transporteert zij voor het schoutengerecht van Zwollerkerspel aan *Geertruid* en *Maria van* Goor, gezusters, een losrente van 18 car. gl. uit de helft van 5 morgen land, gemeen en onverscheiden in 21 morgen land op de Nieuwe Wetering „daarvan de 16 morgen onder de abdisse van Essen thinshorich sijn" — van welke 21 morgen de helft aan de erfgenamen van zal. *Derck van* ***Dongen*** en ***de*** wederhelft haar comparantc toebehooren — benevens uit 3 morgen land tegenover voorsz. 21 morgen, genoemd Goris erve, wesendc deze 3 morgen en de voorsz. helft van 5 morgen allodiaal.

Uit een akte, hiervóór vermeld onder I, 4 en uit de aanwezigheid van mombers over de kinderen van *Derck van Dongen* tijdens diens leven zou men opmaken, dat hij in of vóór 1625 is hertrouwd. De naam dezer vrouw bleef mij onbekend. Uit het eerste huwelijk:

1. *Gerrit,* volgt III.
2. *Derck van Dongen* [29]), vermeld in het testament van zijn vader 7 Dec. 1631.
3. *Geertruit van Dongen,* overleden nà 1643, huwt te Zwolle 23 Januari 1627 (aanget. Dec. 1626) *Jorgen Douglas,* luitenant onder ritmeester Urry, overleden vóór 1643.
4. *Hendrik van Dongen,* overleden nà 1652, waarschijnlijk ongehuwd.

Op 3 Nov. 1643 wordt Jr *Hendrick van Dongen* na doode van sijn vader Jr *Derck van Dongen* ten profijte van hemzelven en van sijn zuster *Geertruit van* Dongen,. wed.e *Georis Douglas,* elk voor dc helft, door den ambtman der abdis van Essen beleend met de helft van 16 morgen land in Mastenbroek op de Nije Wetering.

[26]) Rechterlijk archief stad Zwolle, minuten van testamenten (ms. invent., 8b).

[27]) Blijkens processtukken van de Klaring, 1613, van *Henrick* en *Wolf Knoppert* ***en*** de kinderen van *Derck van* ***Dongen,*** bij wijlen *Johanna Knoppert* verwekt, contra de wed. *Marten van Dokkum* q.q. (Rijksarchief in Overijssel).

[28]) Haar grootmoeder van moederszijde was *Geese ten Bussche,* de zuster van de moeder van *Derck van Dongen.*

[29]) Het Biogr. Woordenb. van van der Aa vermeldt een *Dirk van Dongen* die in 1652 als vice-commandeur in dienst stond bij het Admiraliteitscollegr te Enkhuizen. Mogelijk is hij dezelfde persoon als bovengenoemde.

Op 24 April 1652 transporteert hij voor het schoutengericht van Zwollerkerspel aan Gerbrant Arentsen en vrouw een rente van 4 ggl. uit Mulartshoeve opten Meeckeler te Berckmen, welke rente hem van zijn moeder volgens scheiding en deeling met zijn zuster aangeërfd is.

III. *Gerrit van Dongen,* vermeld als zoon van *Derck van Dongen* in een akte van 27 Maart 1629 (zie onder A II), woonde te Hattem, vermoedelijk op huize Assenrade, wordt in 1620 in het Sint Anna-gilde te Hattem opgenomen [30]), overleden tusschen 1650 en 1653, huwde ..... *[van Essen]* [31]).

Op 30 Juli 1650 transporteeren *Warner Ulger* en *Margaretha van Haeften,* echtelieden, voor het schoutengericht van Zwollerkerspel aan Simon *Albertsen* ***on*** zijn ***vrouw*** *Marrigien Claassen,* wonende in Mastenbroek, 5 morgen land en een vierdepart van 21 morgen, onverschift en onverscheiden liggende in Crommcsteger slach, van welke 21 morgen Jr *van* Dongen tot Hattum de gerechte helfte heeft en Jr *Cornelis van* ***Dongen.*** soone van sal. Jr *Gerryt van Dongen* een gelijk vierdepart.

Op 28 October 1633 transporteert voor hetzelfde gericht Jr *Derck van* Dongen voor hem zelve en uit naam van juffer *Dorothea, Catarina* en *Alithea* (of *Aleida) van Dongen* ***en*** Jr *Gerardt van Dongen,* zijn Ed. zusters en broeder, tezamen erfgenamen van hun zal. rader Jr *Gerardt van* ***Dongen, voor*** een somma van *f* 1000 een rente van 50 car. gl. uit de helft van 21 morgen land in Mastenbroek aan den Hasselerdyck, zoo *Simon Albertsen* als meyer gebruikt, aan *Hendrik Bierman* en *Yttien Michiels,* zijn huisvrouw.

Op 39 Mei 1665 transporteeren bovengenoemde 5 broers en zusters dr voorsz. helft van 21 morgen, mandeelig met Jr *Cornelis van* ***Dongen,*** luitenant, en Simon *Alberts,* aan *Bannier Jansen* en zijn vrouw *Geertien Lubberts.*

Uit dit huwelijk o.a.:

1. *Derck,* volgt IV.
2. *Dorothea van Dongen,* huwt voor schepenen van Zwolle [32]) 11 Januari 1668 (met attestatie van den pastoor te Huyssen en den predikant te Hattem) Jr *Christoffel Spieringh,* geboren van den Rooden Toorn. In de huwelijksakte heet zij „dochter toe den huize Assenrade".
3. *Catharina van Dongen,* vermeld in akten van 1653 en 1665.
4. *Aleida van Dongen,* vermeld alsvoren.
5. *Gerrit van Dongen,* ged. Hattem [33]) 30 Sept 1635, nog vermeld in 1665.
6. *Wendelfje van Dongen,* ged. Hattem [33]) 1636 of 1637, overleden vóór 1653.
7. *Johanna van Dongen,* ged. Hattem [33]) 12 April 1639, overleden vóór 1653.

IV. *Derck van Dongen,* vermeld in akten van 1653 en 1665, huwt vóór 1672 met *Geusjen Arents.*

Uit dit huwelijk [33]):

1. *Arent,* ged. Hattem 2 Juni 1672.
2. *Evert Hardeman,* ged. Hattem 4 April 1675.

Meerdere bijzonderheden over dezen Hattemschen tak van het geslacht *van Dongen* zijn mij niet bekend.

[30]) Zie F. A. Hoefer, de Kerk te Hattem (Werken „Gelre") blz. 113.

[31]) *Gerrit van Lennep,* burgemeester van Hattem, gehuwd met *Dorothea van* ***Essen,*** noemt ***Gerrit van Dongen*** „mon frere". (Bijdr. en Med. van „Gelre", IV, 278 en 339).

[32]) Schepentrouwboek van Zwolle (Rijksarchief in Overijssel).

[33]) Zie Uittreksels uit de doopboeken van Hattem in de Navorscher 1902, blz. 96.

Het Burensche geslacht Van Ewijck,

door MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE.

Wil men van de eertijds in het graafschap Buren gevestigde geslachten de stamreeksen tot vóór c. 1600 opvoeren, dan is men over het algemeen op toevallige vondsten aangewezen. Het oud-archief immers van het Graafschap is voor het overgroote deel verloren gegaan, het stadsarchief gaat niet verder terug dan het begin der 17de eeuw, het rechterlijk archief begint in 1611, de doop- en trouwboeken vangen aan in 1618. Zoo'n toevallige vondst maakte het mij mogelijk, de Burensche Van Ewijck's tot aan het begin der 15e eeuw terug te voeren. Het is wel geen origineele oorkonde, doch slechts een copie van een stamboom, door belanghebbenden opgemaakt, maar waarvan de oudere generaties genoeg bevestiging van elders vinden om geheel geloofwaardig te lijken.

Het bedoelde stuk bevindt zich als bijlage tot een request in een dossier van Januari 1800 in het oud-archief der stad Buren. Dit request was bij de Municipaliteit aldaar ingediend door Gijsbert van Rintelen, gewezen secretaris van stad en gemeeneland en wnd. drossaard van het graafschap Buren, die, als afstammeling langs de vrouwelijke lijn van Ryquina van Ewijck, rechten meende te hebben op een uitkeering uit den z.g. Armencamp te Tricht, door Ryquina's oud-oom, heer Dirck van Ewijck, priester, geschonken voor de armen van het Graafschap, in de eerste plaats voor verarmde leden van de familie Van Ewijck en hun nazaten.

Een tweede 'bewijsstuk voor de generaties van het begin der 17de eeuw vormt een origineele verklaring van 18 Maart 1611, waarin de toen levende leden der familie zich uitspreken over de rechten op den Armencamp. Dit charter berust eveneens in het oud-archief van de stad.

Wij volgen in den hieronder staanden stamboom voor de oudere generaties den copie-stamboom van 1800, met aanteekening van eventueele bewijsplaatsen.

Het wapen is een dwarsbalk. Helmteeken: een zittende hond met halsband. Het komt o.m. voor op de grafzerk van burgemeester Cornelis van Ewijck (hierachter sub IV) [1], en bevindt zich op het zegel van Jacob van Ewijck, burgemeester van Buren in 1548 (sub 111) [5a]. De naam komt in Over- en Nederbetuwe veel voor, het wapen is meestal een dwarsbalk in allerlei variaties (hoekig, getand, uitgeschulpt), zooals mij bleek uit de aanteekeningen, die de heer Muschart te mijner beschikking stelde. Verband met het hier behandelde geslacht kon ik echter niet vaststellen.

1. *Elias van Ewijck,* huwde met *Margaretha Wtenbogaert,* „sijnde van de Veluwe van geboorte".
   Hieruit 2 zoons [2]:
   a. *Jan,* volgt sub II.
   b. *Joost,* ongehuwd gestorven,

11. *Jan van Ewijck,* burgemeester van Buren in 1502 [3], huwde met *Margaretha Lofterus* of *Lotfems.* Zij komen voor in 1492 en 1498 [4].
   Hieruit 5 zoons:
   a. *Elias,* priester, stichtte een vicarie van de 7 droefenissen van Maria in de kerk te Buren [5].
   b. *Dirk,* priester, stichter van het hierboven genoemde armenfonds te Buren.
   c. *Jacob,* volgt sub 111.
   d. *Pieter,* ongehuwd gestorven.
   e. *Johan,* niet in den stamboom van 1800 genoemd, priester, las in 1502 zijn eerste mis [3]. In 1551 vicaris te Buren, dood 1552 [5].

III. *Jacob van Ewijck,* burgemeester van Buren 1540-1548 [5a], dood in 1552 [6], huwde *Elisabeth Taets,* „van Utrecht geboortig". Dit huwelijk wordt bevestigd door het leenregister van Culemborg, daar in 1576 Cornelis van Ewijck Jacobsz. (sub IV) beleend wordt met land, hem toebedeeld uit den boedel van Johan Pleunis en Emmerentia Taets [7].
   Hieruit 5 zoons:
   a. *Jan,* schepen van Buren in 1552 [7a], dood in 1583, huwde met *Anna Adriaansdr. van Maurick,* dood in 1573 [8].
   b. *Cornelis,* volgt sub IV.
   c. *Gerrit,* volgt sub IVbis.
   d. *Huybert,* ontvangt een thyns in 1552, is dood in 1584 [9].
   e. *Floris,* huwde N.N., bij wie een zoon *Jacob,* priester, die in 1611 en 1616 voorkomt [10].

IV. *Cornelis van Ewijck,* geb. in 1533 [11], gest. 26 Juli 1604 [1], ontvangt in 1552 thynsen [12], rentmeester van den Dom in 1578 [13], schepen van Buren 1574-1599, burgemeester in 1600, huwde voor 1564 [14] *Hillegondt Gijsbertsdr. Cooll,* uit Culemborg, die op 13 Juli (Juni?) van een onbekend jaar [1], waarschijnlijk 1617 [15], althans na 1606 [16], overleed. Hun zwaar geschonden grafzerk ligt in de kerk te Buren [1].
   Hieruit 2 zoons [17]:
   a. *Jacob,* is dood 1593 [18], huwde *Cornelia Dierck Hermansdr.,* bij wie een dochter *Jacobje,* nog onmondig in 1599 [19], dood in 1610 [18].
   b. *Amelis,* volgt **sub V.**

V *Amelis van Ewijck,* onmondig in 1580 [20], mondig 1602 [21], schepen van Buren 1604-1609, gestorven kort voor 25 April 1616 [21]. Zijn vrouw wordt nooit, vermeld.

VI. *Gerard van Ewijck,* onmondig 1615-1617, mondig 1626 [16], schepen van Buren 1628-1636, burgemeester 1637 en

---

1) Gelre, Bijdr. en Med. XXXIII (1930), blz. 177.
2) In 1470 wordt beleend met een hofstad te Tricht *Johan* van *Ewick Gelisz.* Hij vernieuwt den eed 1473; bij zijn kinderloozen dood zal het leen vererven op zijn broeder *Joost.* Indien wij de namen Elias en Gelis hier mogen gelijkstellen, hebben wij hier ongetwijfeld deze beide zoons voor ons (Leenrcgister Gelre, Uitheemsche leenen, blz. 183).
3) Kronijk Historisch Genootschap, 11, blz. 167.
4) „Besoignen..... van de 7 gevers van den aperen..... Lingendijck, 1592", (oud-archief van Buren), f. 56 en 24.
5) Gelre, a. w. blz. 176 en 177.
5a) Archief Graven van Culemborg, Inv. no. 7981.
6) Thynsboek van Buren (Arch. Nass. Domeinraad, Alg. Rijksarchief), f. 82.
7) Leenregister Culemborg, gemerkt ♀, f. 228.
7a) Thynsboek van Buren, f. 116.
8) Archief Graafschap Culemborg, Inv. n. 111-2-30.
9) Thynsboek Buren, f. 60.
10) Verklaring van 1611. (zie inleiding) en Leenregister Huren (A. It. Arch.) port. 34, f. 21.
11) In 1593 was hij 60 jaar oud. Privilegieboek van Buren (oud archief), f. 293.
12) Thynsboek Buren. f. 40 en 82.
13) Schepenkennissen van Culemborg, f. 126.
14) Ibidem f. 166.
15) Kerkrekening Buren.
16) Leenregister Buren, port. 34, f. 18 v.
17) Leenregister Culemborg, gemerkt ♂, f. 185
18) Leenregister Buren, port. 134, f. 9.
19) Leenregister Culemborg, gemerkt ♀, f. 228.
20) Leenregister Buren, port. 34, f. 21.
21) Ibidem, f. 345.

1638, begr. te Buren 26 December 1638, huwde te Buren (ondertr. 14 Mei 1627) *Maria van der Steene,* dochter van Jacques, rentmeester van den graaf van Buren, gest. 1653. Zij hertrouwde te Tiel 13 October 1646 Arnt van Driell. erfscholt te Driel.

Hieruit:

a. *Amelis,* volgt sub VII.
b. *Jacob,* ged. te Buren 6 Mei 1632, soldaat in 1677 [22]). dood in 1678 [23]).
c. *Herman,* begr. te Buren 23 Februari 1667.
d. *Lucretia,* ged. te Buren 16 December 1638, gest. voor 1693 [18]), huwde le (ondertr. Tiel 17 Augustus 1667) *François Huet* (in de ondertrouwacte *Huiberts* genaamd), vaandrig te Sas van Gent, gest. als luitenant voor 1683 [24]), en 2e te Drumpt 28 Augustus 1687 *Cornelis Bouwensch,* j.m. van Drumpt, die aldaar 17 Juli 1694 hertrouwde met Adriana van Lidth de Jeude. e. *Hester,* gest. voor 1672 [24a]) en na 1670 [25]), huwde voor 1659 [25a]) met den kapitein en commandeur Jkr. *Ysbrant Hettinga* [24]).

VII. *Amelis van Ewijck,* ged. te Buren 14 April 1628, vaandrig in 1664 [26]), luitenant in 1670 [25]) en 1672, dood 1676 [22]), huwde (ondertr. Tiel 19 October 1651) *Maria de Jongh,* dr. van dr. Cornelis, begr. te Buren 21 April 1706.

Hieruit (alle kinderen gedoopt te Tiel):

a. *Margariet,* ged. 28 October-1652, gest. na 1688 [27]).
b. *Gerrit,* ged. 3 September 1654.
c. *Cornelis Herbert,* ged. 13 Juli 1656, gest. na 1678 [23]).
d. *Jacobus Henricus,* ged. 18 Februari 1658, gewezen adelborst 1678 [23]), absent 1684 [28]) en 1688 [27]), in O.-Indië 1697 [29]).
e. *Johannes,* ged. 10 Juni 1660.
f. *Maria,* ged. 13 April 1662, begr. te Buren 4 September 1752, huwde *Gerardus Jan van den Bergh,* in 1688 ruiter bij de Garde te paard van Z. H. [27]), in 1697 korporaal in de Blauwe Garde van Z. H. [29]).
g. *Hanrick,* ged. 6 November 1664. absent 1684 [28]), in 1688 cadet bij de Garde van Z. H. [27]), huwde *Elisabeth Backer,* woonde in 1697 te Amsterdam [29]).
h. *Otto,* onmondig 1684 [28]), in 1697 soldaat onder kolonel Beinem [29]), beleend in 1693 als erfgenaam van zijn tante Lucretia [18]).

IVbis. *Gerrit van Ewijck,* huwde met *Maria Versteeg.*

Hieruit:

a. *Elisabeth,* begr. te Buren 15 Juli 1639, huwde voor 1581 [29a]) *Otto van Leeuwen,* geb. *c. 1556* [29b]), schout van Buren sedert 1581, gest. te Buren 29 Juni 1622 [30]).

22) Protocol opdrachten van Buren, f. 207 v. Zijn kinderen Margrieta en Otto, die gebrekkig was, woonden in 1690 met hun moeder „in misère" te Buren (Gem. Arch. requesten 1690).
23) Protocol opdrachten van Buren, f. 63 v.
24) Signaat Santwijck, 1681-1690, f. 49 v.
24a) Ibidem, 1670-1680, f. 43.
25) Protocol opdrachten Buren, f. 15 v.
25a) Protocol van Buren, f. 102.
26) Mndbld. Nederl. Leeuw_? 1926, k. 156.
27) Protocol opdrachten Buren, f. 209.
28) Ibidem f. 35.
29) Ibidem f. 301. Waarschijnlijk was zijn zoon: *Amelis van Ewijk,* van Amsterdam, die 22 Oct. 1710 burger werd na zijn huwelijk met *Dina Joachims.*
29a) Thynsboek Buren, f. 101.
29b) In 1616 oud 60 jaar (Arch. Gr. Buren, Alg. R. Arch.), port. 29.
30) Gelre, a. w. blz. 182.

b. *Ryquina,* huwde voor 1584 [31]) met *Dirck van Oordf,* schout van Tricht en Buurmalsen, gest. in 1604.
c. *Jacob,* komt voor in 1620, dood 1654, huwde N.N., bij wie een dochter *Aleida,* huwde N. *van Bommel* [32]).
d(?). *Adriana,* huwde *Jan Gerrit Loeven (?),* komt voor in 1611 [10]).

Genealogie van het Rotterdamsche geslacht **Coolbrand,**

door W. A. VAN RIJN.

Gedurig, Gestadig, Gedagtig en Bijstant,
waren de vier zoonen van Koolbrant [1]).

Wapen: In goud 3 blauwe adelaars.

I. *Aernout Coolbrand,* geb. omstreeks 1580, „engelschman", woonde in de Molenstraat O.Z., hoek Groenendael over „de Pauw", bij overlijden Visschersdijk hoek Stinksteeg, begr. Rotterdam 8 Sept. 1652, tr. omstreeks 1605 *Susanna Aernouts,* overl. Rotterdam (aangeg. 18-24 Juli 1649).

Uit dit huwelijk:

1. *Gedzzrig Coolbrand,* geb. omstreeks 1608, schipper op het schip „de Samuel", woonde op de Nieuwe Haven, test. 4 Juni 1685 voor nots. Zeger van der Brugge, overl. Rotterdam (aangeg. 24-30 Juni 1685).
2. *Gestadig Coolbrand,* geb. omstreeks 1612, reeder.
3. *Gedagtig Coolbrand,* woonde op 't Nieuwe Hooft, overl. Rotterdam (aangeg. 27 Sept.-3 Oct. 1665).
4. *Bijsfand,* volgt II.

II. *Bijstand Coolbrand,* geb. Rotterdam, woonde bij huwelijk op de Nieuwe Haven, later tot aan zijn overlijden op de Leuvehaven, houtkooper en makelaar „van de Coolen", test. 27 Oct. 1664 met zijn vrouw voor nots. A. Kieboom, alleen 3 Febr. 1670 voor nots. Vitus Mustelius, overl. Rotterdam (aangeg. 26 Juli-1 Aug. 1671), tr. Capelle a.d. IJssel 21 Juli 1641 *Maria Pieterdr. van der Wiel,* geb. Delft, overl. Rotterdam (aangeg. 10-16 Nov. 1669).

Uit dit huwelijk:

1. *Aernozzf Coolbrand,* ged.Rotterdam 1 Juli 1642, woonde op het einde van de Leuve Haven, test. 31 Jan. 1672 voor nots. Vitus Mustelius, overl. Rotterdam (aangeg. 7-13 Febr. 1672).
2. *Pieter,* volgt III.
3. *Abraham Coolbrand.* ged. Rotterdam 22 Oct. 1645, jong overleden.
4. *Fijtje Coolbrand,* ged. Rotterdam 5 Mrt. 1647, overl. Rotterdam (aangeg. 30 Juni-6 Juli 1669).
5. *Jacop Coolbrand,* ged. Rotterdam 22 Febr. 1649, jong overleden.
6. *Zsack Coolbrand,* ged. Rotterdam 22 Febr. 1649, jong overleden.
7. *Susanna Coolbrand,* ged. Rotterdam 27 Mrt. 1650, test. 24 Dec. 1694 als weduwe voor nots. Leonardus Adolphy van Weenegem te Sluis, woonde bij overlijden in den Oppert, begr. Rotterdam 27 Dec. 1697, tr. Rotterdam 11 Juni 1686 (huw. voorw. 15 Mei 1686 voor nots. Zeger van der Brugge) *Thomas Mattheus,* eerst schepen en daarna burgemeester van Sluis, overl. tusschen 28 Mei 1687 en 24 Dec. 1694, wedr. van *Maria Bien.*

31) Thynsboek van Buren, f. 43.
32) Protocol Buren 1616-28 f. 162 v.
1) Zie Rotterdamsch Jaarboekje 1933, fol. 11.

Ze hadden een zoon:

a. Mr. ***Abraham Mattheusz. Coolbrand,*** geb. omstreeks 1684, die 25 Febr. 1718 te Amsterdam ondertrouwde met ***Johanna van Ghesel,*** geb. Amsterdam 10 Nov. 1667, overl. 31 Juli 1742, wede. le van *Geldolph* ***Kiek, 2e*** van ***Thomas Boddens,*** 3e van Mr. ***Willem van Harn. Zij*** hertr. Mr. *Gerbrand Claas du Fay,* advokaat te 's-Gravenhage.

8. *Marija* ***Coolbrand,*** ged. Rotterdam 7 Jan. 1652, jong overleden.
9. ***Marija Coolbrand,*** ged. Rotterdam 16 Nov. 1653, woonde bij haar huwelijk op de Nieuwe Haven, bij overlijden op de Wijnhaven, test. 15 Juli 1691 voor nots. Zeger van der Brugge, begr. Rotterdam 20 Juli 1691, tr. Rotterdam 27 Jan. 1682 *Isaacq* ***le Petit,*** ged. Rotterdam 1 Jan. 1651, koopman en makelaar, commissaris van het Waterrecht 1706, 1707, 1710, 1711, 1718, 1719, 1734, schepen 1721, 1722, 1725, 1726, vredemaker 1723, 1724, vroedschap 1723, 1724, overl. Rotterdam (aangeg. 18-24 Dec. 1735), zn. van ***Abraham*** en ***Cornelia*** *Bouwens.* Hij hertr. le ***Anna Maria*** *Bredenbijl,* ***2e Regniera van der Heyde.***
10. ***Abraham Coolbrand,*** ged. Rotterdam 5 Dec. 1655, kruidenier en koopman, commissaris van het Waterrecht 1700, 1701, 1704, 1705, Oude Manhuismeester 1701-1722, woonde in den Houttuin, bij overlijden Oudendijk, overl. Rotterdam (aangeg. 13-19 Juni 1723), tr. le Rotterdam 26 Juli 1696 (huw. voorw. 5 Juli 1696 voor nots. Zeger van der Brugge) ***Jacoba Bredenbijl,*** geb. Rotterdam, overl. Rotterdam (aangeg. 5-11 Juli 1716), wede. van Dr. ***Cornelis van Houten,*** tr. 2e Rotterdam 6 Nov. 1718 *Hester* ***Ysbrants,*** ged. Rotterdam 15 Oct. 1673, test. 23 Nov. 1729 voor nots. Willem van Rijp, overl. Rotterdam (aangeg. 2-8 Sept. 1742), dr. van Ds. ***Ysbrant Ysbrants*** en ***Maria*** *Blau,* en wede. van ***Pieter*** *Kruymel.* Hun kinderen stierven jong.
11. ***Sara Coolbrand,*** ged. Rotterdam 27 Jan. 1658, overl. Rotterdam (aangeg. 18-24 Juli 1677). Ds. Gregorius Mees noemde haar in „Een vriendt in de Rouw", Rotterdam 1681, blz. 225, „een Godtsalige Dochter van een seer Godtsalige Moeder".
12. ***Govert,*** volgt IIIbis.
13. ***Zsaack,*** volgt IIIter.
14. ***Rebecca Coolbrand,*** ged. Rotterdam 4 Nov. 1664, jong overleden.
15. ***Rebecca Coolbrand,*** ged. Rotterdam 1 Apr. 1668, maakte met haar man een besloten testament, waarvan de superscriptie 14 Febr. 1689 werd verleden voor nots. Johan Tresenier te Middelburg en de acte van opening 23 Dec. 1699 voor denzelfden notaris, begr. Middelburg (Oostk.) 21 Dec. 1699, tr. Rotterdam 17 Dec. 1686 (huw. voorw. 30 Nov. 1686 voor nots. Zeger van der Brugge) Ds. ***Jacobus Fruytier*** [2]), geb. Middelburg 5 Juni 1659, pred. te Aardenburg 1681, Dirksland 1688, Vlissingen 1691, Middelburg 1695, Rotterdam 1700-1731, overl. Rotterdam 23 Mei 1731, zn. van ***Zsaack,*** koopman, en *Susanna Collaer.* Hij hertr. ***Agnita Saffenraad.***

III. ***Pieter Coolbrand,*** ged. Rotterdam 10 Oct. 1643, houtkooper, woonde op de Leuve Haven, test. met zijn vrouw 3 Apr. 1687 voor nots. Otto van Voorst, begr. Rotterdam (Fransche k.) 16 Febr. 1688, tr. Rotterdam 6 Febr. 1685 (huw. voorw. 3 Febr. 1685 verleden voor nots. Ph. Basteels) ***Maria Harlingh,*** geb. Gogh omstreeks 1663, begr. Rotterdam (Fransche k.) 15 Sept. 1723. Zij hertr. ***Joris Edmeston.***

Uit dit huwelijk:

1. *Bijstandt* ***Coolbrand,*** ged. Rotterdam 18 Mei 1685, begr. Rotterdam 13 Jan. 1687.
2. ***Maria Coolbrand,*** ged. Rotterdam 11 Juli 1686, begr. Rotterdam (Fransche k.) 24 Apr. 1756, tr. Kralingen 14 Apr. 1727 ***Andries Noortberg,*** ged. Rotterdam (Luth. k.) 21 Apr. 1697, mr. Messenmaecker, overl. Delft, begr. Rotterdam (Fransche k.) 28 Oct. 1778, zn. van *Dirck* en ***Pietertje Andriesdr. de Vos.*** Hij hertr. *Catharina* ***Ressenaar.***
3. ***Pieternella Coolbrand,*** ged. Rotterdam 12 Febr. 1688, woont bij overlijden op de Groote Markt, test. met haar tweede man 18 Juli 1725 voor nots. Willem Boon, begr. Rotterdam (Fransche k.) 3 Dec. 1736, tr. le 's-Gravenhage (Kloosterk.) 5 Sept. 1710 (huw. voorw. 5 Aug. 1710 voor nots. Otto van Voorst) ***Hendrik*** *Telcoorn,* geb. Doetinchem, kapitein geweldige over het garnizoen Maastricht, overl. vóór 11 Juli 1711, tr. 2e 's-Gravenhage (Kloosterk.) 7 Apr. 1720 ***Cornelis Nieuwland,*** geb. Delft, woonde in den Houttuin, overl. tusschen 18 Juli 1725 en 2 Dec. 1736.

IIIbis. ***Govert Coolbrand*** [3]), ged. Rotterdam 4 Juli 1660, verfkoopman, zwavelstoker, luitenant der schutterij 1692, regent van het Werkhuis 1694-1696, schepen 1697, 1698, vroedschap 1698-1712, gedeputeerde ter Dagvaart 1698, 1701, 1703-1707, 1710-1712, boonheer 1699-1701, 1703, commissaris van de Leenbank 1699, 1700, 1707, rekenmeester 1701-1704, 1707, tresorier 1703, 1704, 1707, burgemeester 1705, 1706, 1710, 1711, fabrykmeester 1712, woonde op het Westnieuwland, later op den Zuidblaak, test. met zijn eerste vrouw 14 Sept. 1687 voor nots. Zeger van der Brugge, met zijn derde vrouw 12 Nov. 1702 voor nots. Hermanus Berkhout te 's-Gravenhage, begr. Rotterdam (Groote k.) 21 Oct. 1712, tr. 1 e Delft 20 Oct. 1686 ***Agatha van Holst,*** geb. Delft, overl. Rotterdam (aangeg. 25-31 Mrt. 1691), tr. 2e Nootdorp (ondertr. Delft en Rotterdam resp. 6 en 7 Juni 1693) ***Jacoba*** *Graswinckel,* geb. Delft, tr. 3e 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 15 Juni 1697 ***Anna Catharina*** *Abrugge,* ged. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 6 Apr. 1674, maakte een besloten testament waarvan de superscriptie 20 Febr. 1732 en de acte van opening 12 Apr. 1739 werden verleden voor nots. Herbert van der Mey, begr. Rotterdam (Groote k.) 13 Apr. 1739, dr. van Mr. ***Mattheys*** en *Catharina* ***de Neyn.***

Uit het 1e huwelijk:

1. *Marija* ***Coolbrand,*** ged. Rotterdam 11 Nov. 1687, overl. Rotterdam (aangeg. 27 Febr.-4 Mrt. 1752), tr. Roterdam 12 Jan. 1712 ***Abraham*** *Meyndershagen,* geb. Keulen omstreeks 1684, koopman, commissaris van het Waterrecht 1712, 1713, vredemaker 1714, 1715, 1718, 1719, woonde op den Zuidblaak, overl. Rotterdam (aangeg. 5-11 Mei 1720), zn. van ***Jacob*** en ***Sara Lebruyn.***
2. ***Abraham Coolbrand,*** ged. Rotterdam 13 Dec. 1688, begr. Rotterdam 9 Sept. 1701.

2) Zie over hem o.a. Vlissingsche Kerkhemel door Godewardus Vrolikhert, blz. 195-200.

3) Zijn geschilderd portret werd door A.C. Abrugge gelegateerd aan Maria Coolbrand.

3. *Arnoldus Coolbrand,* ged. Rotterdam 28 Mrt. 1690, begr. Rotterdam (Groote k.) 5 Dec. 1705.

IIIter. *Zsaack Coolbrand,* ged. Rotterdam 20 Aug. 1662, koopman en brouwer in „'t Roode Ancker", schepen van Cool, woonde op het West Nieuwland, later op de Kipstraat, overl. na 27 Apr. 1711, tr. 1 e Rotterdam 22 Jan. 1688 *Anna van Coopstadt,* ged. Rotterdam 19 Aug. 1644, begr. Rotterdam 7 Juni 1699, dr. van *Herman Denysz.* en *Maria van der Goes,* tr. 2e (ondertr. Rotterdam 17 Juni 1703) (huwel. voorw. voor nots. Dirk van der Groe te Amsterdam 13 Juni 1703) *Clara van Harn,* ged. Amsterdam (Zuiderk.) 29 Apr. 1665, test. 22 Aug. 1718 voor nots. Dirk van der Groe te Amsterdam, overl. Amsterdam 23, begr. (Zuiderk.) 27 Apr. 1730, dr. van *Everard* en *Maria van Foreest.*

Uit het le huwelijk:

1. *Hermanus Coolbrand,* ged. Rotterdam 27 Oct. 1688, jong overleden.
2. *Zsack Coolbrand,* ged. Rotterdam 13 Mei 1689, jong overleden.
3. *N. Coolbrand,* jong overleden.
4. *Maria Coolbrand,* geb. Rotterdam 10 Apr. 1692, begr. Rotterdam 17 Apr. 1692.
5. *Maria Coolbrand,* ged. Rotterdam 9 Aug. 1693, begr. Rotterdam 14 Aug. 1693.
6. *N. Coolbrand,* jong overleden.

Familieaanteekeningen Van Pradellis,

medegedeeld door Mr. W. F. LEEMANS.

Bij de genealogieën, verzameld door Mr. H. A. Kreet (1739-1804) [1]), bevindt zich een copie (omstreeks 1670) van familieaanteekeningen van *Jan van Pradellis,* lakenfabrikant te Leiden, geboren te Yperen in 1622, † Leiden 1663. Hij stelde deze op in 1652 en vervolgde ze tot zijn dood. De copiïst, een van zijn kinderen, zette de aanteekeningen voort tot 1672. De voornaamste gegevens staan in de aanteekeningen in het midden van de bladzijden vermeld. Ter weerszijden, in margine, zijn latere feiten vermeld. Twee maal medegedeelde feiten zijn weggelaten. De namen zijn gecursiveerd.

Mr. H. A. Kreet zette de aanteekeningen om in een genealogie, die hij zoowel in mannelijke als in vrouwelijke lijn verder uitwerkte. De gegevens in de noten berusten voor een deel op deze genealogie.

Het wapen van het geslacht *van Pradellis* is van rood met een versmald zilveren kruis, het tweede en derde kwartier beladen met een gouden zesblad; het schild misschien smal gezoomd van goud.

De naam van het geslacht wijst er op, dat de herkomst ervan is te zoeken in het ten zuid-westen van Yperen, tusschen Hazebrouck en Bailleul, in het noorden van Frankrijk 'gelegen dorpje Pradelles (dep. Nord, Carte Michelin, France, feuille 5 1) .

Copye van een memorie door mijn Vad[r] *Jan van Pradellis* sal[r] filius *Guill[e].* van de afcomste van sijn geslacht ge(schreven) in den Jare 1652, den 16 January in Leijden.

Anno 15.. . den ..... troude mijn overgrootvader met naem *Franchooijs van Pradellis* met *Adriana Calfs* filia *Matthijs* beijde gebooren in Vlaenderen in .....

i.m. In de troubles van den hertogh van Alba is

1) N.L. 1939, pag. 418.

desen *Fran(choys) van Predellis* om de religie gevlucht in Engelant en van daer coomem woonen binnen Leijden alwaer hij is overleden int Jaer 15.. . en licht aldaer begraven in S[t] Pieterskerck.

den ..... 15... baerde zijn huijsvrouwe een soone genaemt *Willem van Pradellis.*

den ..... 15... troude *Willem* off *Guillaume van Pradellis* met *Margriete Laigneel* en hebben t' samen geprocreert dese navolgende kinderen.

i.m. den 7 febr. 1583 is *Guill. van Predellis* t' Ypre overleden en light aldaer begraven tot Sinte Pieters. den 3 Junij 1625 is tot Waesten overleden en aldaer begraven *Margriete Laigneel* in de kercke bij haeren eersten man *Didrick Witroot* sal. memorie.

Anno 1576 was gebooren tot Waesten den 15 Novemb. *Helena van Pradellis.*

i.m. Deese *Helena* was van haer moeder gesonden naer Hollant anno 1583 den 17 April.

Ongetrout overleden binnen Leijden den 15 April 1632 en licht begraven in St. Pieterskerck.

Anno 1578 den 28 novemb. was t' Ypre gebooren *Susanna van Pradellis.*

i.m. overleden den 25 Januarij 1579 binnen Ypre en aldaer begraven op St. Pieterskerckhoff.

Susanna van Predellis de tweede was geboren t' Ypre den 16 April 1580.

i.m. overleden tot Winschote den ..... anno 16... 1601, 25 Junij getrout met *Charles de Wilde* en hebben gewonnen diverse kinderen.

Guilliaume van Predellis filius *Guill[e].* was gebooren t' Ypre den 19 Septemb. 1583.

i.m. den ..... agustij 1644 soo is *Guill. van Pradellis* met sijn huijsvr. en familie comen woonen tot Leijden en aldaer overleden den 15 october 1651 en den 20 ditto aldaer begraeven bij sijn huijsvrouwe in de Hogelantse ofte St. Pancras kercke. en was mijn vader sal. memo(rie).

Op den 25 Julij 1605 soo versaemde in huweliicke mijn Vader *Guillaume van Pradellis* met mijn moeder, *Margriete Fournier* filia *Michiel* [2]) binnen Ypren en procreerden t' samen deese thien navolgende kinderen.

1. *Marij van Pradellis* filius *(sic!) Guill[e].* was gebooren tot Ypre den 3 October 1607.

   i.m. *Marij van Pradellis* troude met *Gerard van der Hagen* [3]) binnen Ypren den 25 Julij 1628 en hebben t' samen gewonnen 6 kinderen als *Henclrick, Willem, Marij* [4]), *Cornelis, Anna* en *Christina.*

2. *Margriete van Pradellis* geboren t' Ypre den 14 July 1609.

   i.m. is gestorven en begraven t' Ypre te St. Maertens op Assentiondag 1621.

3. *Catharina van Pradellis* was tot Ypre geboren den 6 maerte 1611.

   i.m. Overleden binnen Leijden den 9 meij 1656 sijnde in 't kinderbedde van haer 12[de] kint en licht be-

2) Haar moeder was *Mary* ad *Koye.*

3) † Rijnsburg 23, begr. Leiden 27 Nov. 1687 (volgens een andere lezing zou hij hebben geheeten *Gherard van* der *Haeghe).*

4) *Maria van* de *Hagen,* tr. te *Pouwels* wan *der Tient;* 2e (ondertr. Leiden 17 Sept. 1672) *Pieter Pietersz. du Toict,* geb. Leiden, waarsch. dezelfde als *Pieter du Toict,* ged. Leiden (Hoogl. k.) 17 April 1644, zn. van *Pieter* en *Janncke Alardt.*

graven den 12 ditto in de hooglantse kerck bij haer Vader en moeder.

Catharina van Pradellis troude met *Joris du Biez* [5]) den 14 januarij 1637 en hebben 't samen gewonnen diverse kinderen [6]).

4. *Susanneken van Pradellis* was tot Ypre gebooren den 18 februarij 1613.

i.m. dit kint is verdroncken den 7 agustij 1614 en light begraven tot St. Maerten tot Ypre.

5. *Janneken van Pradellis* filia *Guill.* was geboren tot Ypre den 25 ougst. 1615.

i.m. *Janneken van Pradellis* is overleden binnen Leijden den 12 november 1654 voor de middagh en den 16 ditto aldaer begraven in de hogelantse kerck in ons gemeene graf s. memorie. laet achter 5 kinderen [7]). haer man tot Leijden overleden den ..... 7bre 1655 van de pest en licht bij sijn huijsvrou begraven.

Janneken van Pradellis troude met *Thomas de Schilder* filius *Jacques* den 27 October 1643 en hebben t' samen gewonnen diverse kinderen binnen Leijden.

6. *Anna van Pradellis* was gebooren binnen Ypre den 27 october 16 17.

i.m. *Anna van Pradellis* is overleden binnen Middelburg in Zeelant den 21 8bre 1651 en den 26 ditto aldaer begraven in de oude kerck en den 18 Xbre 1662 is haer man overleden en 28 ditto bij sijn huijsvrouw begraven.

Anna van Pradellis troude met *Leonard Hendricx* [8]) filius *Wouter* den 22 meij 1644 binnen Ypre en hebben t' samen gewonnen 4 kinderen als *Guill:* doot, *Leonard, Guilliaem* de tweede: doot, en *Alexander,* - en ditto *Leonard Hendrix* fs. *Wouter is* overleden 18 decemb. 1662.

7. *Guilliame van Pradellis* filius *Guill.* was binnen Ypre gebooren den 5 Januuarij 1620 [9]).

i.m. getrout met *Marij de Bucker* [10]) t' Amsterd.m den 12 meij 1654 [11]).

5) = *George* de *Bie*. Hij † 1680.

6) In een volgend artikel zal het een en ander worden medegedeeld over de nakomelingschap van het echtpaar *de* Bie *(du Biez)-van Pradellis.*

7) t.w. 1. *Janneken* de Schilder, ged. Leiden (Hoogl. k.) 22 Sept. 1644. † waarsch. jong.
2. *Jacobus* de *Schilder,* ged. Leiden (Hoogl. k.) 25 Maart 1646.
3. *Guiliaem de* Schilder, ged. Leiden (Pietersk.) 18 Dec. 1647, † jong.
4. *Johannes de Schilder, ged.* Leiden (Hoogl. k.) 25 April 1649.
5. *Guiliaem de Schilder,* ged. Leiden (Hoogl. k.) 6 Oct. 1650, tr. *Martha* de *Quien.*
Hieruit :
a. *Martha* de *Schilder,* ged. Leiden (Pietersk.) 31 Juli 1675.
b. *Marcus de Schilder, ged.* Leiden (Pietersk.) 18 Nov. 1676 (get. o.a. *Alexander Hendrix).*
c. *Johanna de Schilder, ged.* Leiden (Pietersk.) 32 Jan. 1678 (gctt. *Marcq. de Quien, Susanna Barbette* en *Margaretha de Schilder).*
d. *Thomas de Schilder,* ged. Leiden (Pietersk.) 22Jan. 1679.
6. *Thomas de Schilder,* ged. Leiden (Hoogl. k.) 21 Jan. 1658, † ongeh.
7. *Margaretha de Schilder, ged.* Leiden (Hoogl. k.) 2 Aug. 1654, † ongeh. 1721.

8) Uit Brugge.

9) In 1639 van Yperen naar Leiden vertrokken, † 22 Aug. 1701.

10) Geb. Yperen 24 Juni 1624, † 19 Oct. 1704, begr. Amsterdam (N.Z. Kapel), dr. van Andries en N. *C'estenoble.*

11) Uit dit huwelijk:
1. *Maria van Pradellis,* geb. Amsterdam 7 April 1655, † ald. 3 Aug. 1656, begr. N.Z. Kapel.

8. *Jan van Pradellis* was tot Ypre gebooren den 24 Julij 1622.

i.m. Is overleden binnen Leijden in Hollant op den 22 Julij 1663 en den 26 ditto begraven in de hogelantse kerck in ons Eijgen graf.

9. *Anthonij van Pradellis* filius *Guill.* was geboren tot Ypre de 29 ougst 1625.

i.m. Is overleden ongetrout 11 Julij 1648 binnen Leijden en begraven in St. Pancras kerck bij sijn moeder s.m.

10. *Andries van Pradellis* was geboren tot Ypre den 5 december 1627 [12]).

Mijn lieve moeder *Margriete Fournier is* overleden binnen Leijden den 30 April 1648 out 65 jaren en light begraven in St. Pancraskerck en was moeder van de voorss. thien kinderen geprocreert bij mijn vader *Guill. van Pradellis* s.m.

2. *Johanna van Pradellis,* geb. Amsterdam 7 Juni 1657, † ald. 3 Aug. 1657, begr. N.Z. Kapel.
3. *Frederik van Pradellis, geh.* Amsterdam 9 Aug. 1658, † ald. 30 Juni 1659, begr. N.Z. Kapel.
4. *Laurentia van Pradellis,* geb. 3 Jan. 1660, † Febr. 1705, tr. 17 Aug. 1678 Abraham *van Deventer,* geb. Leiden, † 4 April 1723, zn. van *Jan* en *Maria van Weetop.*
Hieruit ;
a. Marie *Catharina van Deventer,* geb. 8 Jan. 1682, tr. 2 Mei 1706 *Jeremias Pelt,* geb. Amsterdam 18 April 1687. zn. van *Jeremias* en *Elsje Moulaert.*
11. (1) *Johanna van Deventer, geb.* 19 Aug. 1684, † 22 Aug. 1762, begr. 's-Gravenhage (Kloosterkerk), tr. 6 Maart 1.710 *Jan Jacob Ze* Sage, geb. 's-Gravenhage, † 2 Jan. 1729, begr. 's-Gravenhage (Kloosterkerk), zn. van *Hendrik* en *Hendrina Clito.*
Hieruit (11) : *Alida Maria le Sage,* geb. 1.7 Oct. 1715, † 6 Jan. 1790, begr. 's-Gravenhage (Kloosterkerk), tr. Scheveningen 4 Febr. 1741 *Swerius (Siverius) ten Broek,* † 25 April 1757, begr. 's-Gravenhage (Rloosterkcrk)
Hieruit (III) : Prof. Dr. Phil. et Theol. *Jan Jacob le Sage ten Broek,* geb. 's-Gravenhage 2 Febr. 1742, predikant, te Lippenhuizen 1765, te Werkendam 1766, hoogleeraar in de philosophie te Groningen 1.769, predikant te Rotterdam 1777, zie Nw. Ned. Biogr. Wdbk. VI, tr. Werkendam 28 Oct. 1767 *Anna van Brievingh,* geb. de Werken 11 Jan. 1748, † Rotterdam 17 Febr. 1799.
Hieruit het geslacht *le Sage ten Broek.*
c. *Jan van Deventer,* geb. 1 Febr. 1687, † Mei 1772.
d *Guilliam van Deventer,* † 1726, tr. 1721 *Cornelia van Zevenhoven,* † 1736.
e. *Lucretia Margarita van Deventer,* geb. 12 Febr. 1694, † 18 Febr. 1705, begr. Amsterdam (N.Z. Kapel), volgens Mr. Kreet 26 Jan. 1721 gehuwd met *Dirk Slotboom,* uit welk huwelijk o.a. *Willem Slotboom,* gehuwd met *Johanna* Verhoeve (nakomelingen) en *Johanna Margaretha Slotboom,* gehuwd met *Abraham* de *Knijff* (nakomelingen).
5. *Frederik van Pradellis,* geb. 19 April 1661, † 29 Aug. 1661, begr. Amsterdam (N.Z. Kapel).
6. *Johanna van Pradellis,* geb. 16 Mei 1662, † 24 Dec. 1742, tr. Amsterdam 5 Juli 1689 *Arnold (Aarnout) van Tongeren,* geb. 18 Jan. 1663, † 9 April 1724, zn. van *Hendrik* en *Rachel* van *Berge.*
Hieruit :
a. *Rachel van Tongeren,* geb. 16 Aug. 1691.
b. *Maria van Tongeren.*
c. *Willem Hendrik van Tongeren,* † kort na geboorte.
d. *Barbara van* Tongeren.
e. *Hendrik Willem van Tongeren.*
7. Frederik *van Pradellis,* geb. 1 Aug. 1665, † 1727, tr. Amsterdam 16 Febr. 1689 *Lucretia van Beuningen,* † 1701, dr. van *Hendrik* en *N. le Tour.*
Hieruit :
a. *Maria van Pradellis,* geb. 3 Sept. 1693, † ongeh. 1731.
11. *Margaretha van Pradellis,* t r. 25 Febr. 1759 *Jeronimo* van *Eybergen,* † 1771.

12) Hij † Amsterdam 7 Maart 1671, tr. 23 Aug. 1661 *Johanna van der Horst,* † Middelburg 6 weken na haar tweede huwelijk, begr. Amster-

Mijn lieve vader *Guill. van Pradellis* is overleden binnen Leijden den 15 October 1651 en begraven 20 ditto in de St. Pancras of Hogelantse kerck bij sijn huijsvr. in een graf dat hij anno 1648 tot sijn en sijn kinderen begraefplaets gecocht hadde getekent no. 84, s.m.

Jan van Pradellis troude met *Franchoise Berten* filia de heer *Simon* binnen Comene den 5 April 1644.

1645 den 18 Julij baerde sijn huijsv.e tot Ypren een soone genaemt *Guillaeme* filius *Jan van Pradellis,* peter *Gillis Witroot* oudenoom paternel die gaf een Jacobus en een Cardein en hij was peter uijter naem van sijn grootvader *Guill. van Pradellis,* die gaf een silver soutvat van 10 oncen, meter jo.e *Marij del Roije* grootmoeder maternel en gaf oock een zilver soutvat van tien oncen.

den 14 April 1646 is tot Ypre overleden mijn huijsvr.e *Francoise Betten* s' mergens na den een uren out sijnde 23 jaer t' samen getrout geweest hebbende 2 jaer en 9 dagen en light tot Ypre begraven in St. Maertenskerck s.m.

Op den 16 Julij 1646 soo is tot Ypre overleden mijn soontgen *Guilliaemke van Pradellis* geprocreert bij mijn huijsvr.e *Franchoise Berten s'* mergens ¼ voor een uren en licht begraven bij sijn moeder:

Den..... Augustij van 1648 soo ben ick *Jan van Pradellis* soomen woonen bij mijn vader tot Leijden [13]).

Den 6 Junij 1651 troude ick *Jan van Pradellis* mijn 2de huijsv.e *Barbara Maria Claeijssens* filia *Passchier* van Ghend, in het Eijland van Cadsant in de kerck van het fort Casandria off Retranchement, sijnde den predikant die ons troude Domine Thomas Craeije. God wil geeven dat wij t' samen in vrede en voorspoet tot onser zaligheijt moge leven lange jaren en hebben t' samen geprocreert dese navolgende kinderen.

i.m. mijn huijv.e *Barbara Maria Claeijssens* was tot Gend geboren den 30 Junij in 't jaer onses Heeren Jesu Christij 1636 des avonds ten 10 uren en seer Christel. deser werelt overleden en begraven tot Lillo bij Antwerpen in 't graf van haeren tweden man *Johannes Colonius* [14]) omtrent een jaer getrout geweest sijnde. sterf den 30 7ber 1670.

1652. *Justijna van Pradellis* was gebooren binnen Leijden den 8 decemb. 1652 sondags s' mergens quart voor drie uren en gedoopt den 11den ditto inde hooglantse kerck en was peter mijn 'broeder *Guill. van Pradellis,* meter mijn huijv.e suster *Susanna Claijssens* uijtter name van mijn huysv.e moeder juffr. *Josijna d'Overdage* [15]).

1655 *Guillielmij van Pradellis* was geboren binnen Leijden den 10 Februarij 1655 't savonts omtrent 10 uren en heeft den Christelijcken doop ontfangen den 14 ditto in de hooglantse kerck en was peter mijn huijsvr. broeder *Jacobus Claijssens* uijtter naem van haer vader Sr. *Passchier Claeijssens* en meter *Maria van Pradellis* huijsv.e van *Gerard van der Hagen* [16]).

1657 *Andries van Pradellis* was geboren binnen Leijden den 5 Meij 1657 s' middags omtrent 11 ½ uren, heeft den h. doop ontfangen den 8 ditto in de hooglantse kercke en was peter mijn huijsvrous broeder *Jacobus Claijssens* uijtter naem van mijn broeder *Andries van Praedellis* en meter jo.e *Justina d'Overdage* mijn huijv.e moeder.

Dit kint *Andries van Pradellis* is overleden binnen Leijden s' Maendags den 23 Julij 1657 s' middags ten 11½ uren en den 26 ditto begraven in de hogelantse kerck in ons gemeen graf.

Op den 11 Juli 1657 is tot Ghend overleden s' mergens ¼ na 6 uren mijn schoonvader Sr. *Passchier Claijssens* en den 12 ditto in den nacht ten een uren tot de Celle broers bij sijn vader en andere vrienden begraven. sijnde de begrafenis also geschiet, omdat hij overleden is in de gereformeerde Religie dat daer niet anders gedoocht en wort. salig. memorie.

1658. Ons dochterken *Maria van Pradellis* was gebooren binnen Leijden den 16 Meij 1658 t' savonts quart na elf uren en heeft den h. doop ontfangen den 21 ditto in de hooglantse kerck peter mijn swager *Jacobus Claeijssens* en meter jo. *Justina d'Overdage* mijn schoonmoeder [17]).

1660 *Joannes van Pradellis* was geboren binnen Leijden s' Woensdags den 30 Junij t' savonts omtrent 8½ urne, en heeft den h. doop ontfangen op den le Julij in d'hogelantse kerck en was peter d'heer *Albertus Rusius,* professor in de plaets van mijn swaeger doctor *Paulus Barbette* en meter jo.e *Maria de Buckere.* huijsv.e van mijn broeder *Guill.m van Pradellis.*

i.m. *Johannes van Pradellis* is in Christo ontslapen binnen Lillo bij Antwerpen den 25e Julij 1670 en is aldaer in de kercke begraven den 28 ditto op Saterdagh in de grafsteede van *Joannes Colonius* tweede vader die ons voor de begraffenisse 600 gulden heeft in reken. gebracht.

1663. *Susanna van Pradrllis* was gebooren binnen Leijden op Saterdagh den 6 Januarij 1663 snachts ten elf uren en in de hooglantsche kercke gedoopt den 9 ditto peter mijn swager *Jacobus Claeijssens* in de plaets van Sr. *Frederick de Bucker,* meter juffr. *Susanna Claijssens* mijn schoonsuster.

i.m. *Susanna van Pradellis is* overleden binnen Leijden op den 23 Maert 1672 en begraven in de hogelantse kerck in 't gemeen graf des avonds.

1663. Op den 22 Julij 1663 Sondags ¼ voor negen uren is *Jan van Pradellis* vader van de voorss. ses kinderen seer

---

dam (N.Z. Kapel), dr. van *Dirk* en *Johanna de Bucker.* Zij hertr. 1673 ban *van der* Poel, kiesheer te Middelburg.

Uit het eerste huwelijk:

1. Maria *van Pradellis,* † 14 Sept. 1679.
2. Johanna *van Pradellis,* † 4 Oct. 1710, begr. Amsterdam (N.Z. Kapel).
3. *Andries van Pradellis,* geb. 27 Sept. 1669. † Amsterdam 22 Jan. 1737.

13) Hij was aldaar lakenfabrikant.

14) Predikant te Lillo, later te Brielle. Zie voor hun de vraag betreffende het geslacht *Hendrix* in dit nummer.

15) Zij † Rotterdam 27 Mei 1681, tr. Diemen 7 Juni 1671 *Johan van Heel,* geb. 12, ged. Rotterdam (Luh. k.) 17 April 1645, schepen, vroedschap, tresorier en rekenmeester, gedeputeerde ter dagvaart, burgemeester etc. te Rotterdam, † ald. 7 Dc. 1701, zn. van *Pieter Jacobse* en *Janneken Jans (van Bijlsarck).* Zie N.P. 1940, pag. 101.

16) Hij was secretaris van de Hollandsche ambassade bij de Porte (Constantinopel), † 26 Sept. 1781.

17) Zij † Haarlem 4 Oct. 1719, tr. le Brielle 6 Juni 1673 *Nicolaas Hendrix,* schepen en raad te Vlissingen † 25 Jan. 1670, 2e Oost-Souburg 30 Oct. 1690 *Abraham Kraey,* burgemeester van het Vrije van Sluis, † 3 Mei 1719, wedr. van *Anna St. Arragon.*

Uit het tweede huwelijk:

Maria Justina Kraey, geb. Sluis, † Haarlem 24 Maart 1720, tr. Mr. *Samuel van der Laanen,* geb. 7 Dec. 1678, secretaris van Haarlem 1701-1717, raad 1717-1719, schepen 1717. gecommitteerde raad ter admiraliteit 1718, † 23 Jan. 1719, zn. van *Samuel,* schepen te Rotterdam, en *Cornelia Dicx.*

Hieruit:

a. *Maria Cornelia van der Laanen,* geb. 1715, † Nov. 1734.
b. *Magdalena van der Laanen,* geb. 1717.
c. *Samuella Catharina van der Laanen,* geb. 1719.

Alle ongehuwd overleden.

Christel. dese weerelt overleden en den 26 ditto in ons gemeene graf in de hogelantse kercke begraven. God de Heere wil ons sijne kinderen hem soo Christel. doen navolgen als onse ure geconmen sal zijn.

1668 Op den 21 Julij 1668 Saterdags s' middags ten ½ een uren is Jo.e *Josijna d'Overdage* overleden gewesene huijsv.e van *Passchier Claeijssens* grootmoeder maternel van de voorss. 6 kinderen van *Jan van Pradellis* en *Barbaria Claijssens*. en den 25 ditto s'avonts ten ½ 10 uren mits soo versocht hadde in 't gemene graf in de hogelantse kerck heerlijck begraven. God wil ons alle in Godvruchtigh.d hare voetstappen doen navolgen.

1672. *Susanna Claijssens* wedue van doctor *Paulus Barbette* en moeije maternel van de voorss. 6 kinderen van *Jan van Pradellis* en *Barbara Maria Claessens is* 'binnen Leijden overleden op den 17 Januarij 1672 en den 21 ditto in de Hogelantse kerck in 't graf van haeren broeder *Jacobus Claeijssens* begraven. God geeve haer in deucht alle mogen navolgen.

Nederlandsche grafsteden in **Voor-Indië,**

medegedeeld door H. WIJNAENDTS.

(Vervolg van LVIII, 501).

C. Presidentschap Bombay [12]).

19. Suratte.

Magdalena Haijers, huisvr. van den directeur *Paulus Croocq,* † 29-11-1642, oud 27 j.

Frederic Boudaen, zoon van den raadsheer *Balthasar Boudaen,* † 8-1-1649, oud 20 j.

Carolus Pelgrom, † *1655.*

Hendrik Adriaan baron van Reede tot Drakensteyn, heer van Mijdrecht, ordinaris gedeputeerde voor de ridderschap in de Staten van Utrecht, commissaris van de O.I.C., †15-12-1691 op het schip Drechterland, zeilende van Cochin naar Suratte, ter hoogte van Bombay, oud ongev. 56 j.

Paulus de Roo van Aldewelt, commissaris van de O.I.C. te Suratte en langs de kust van Malabar, geeligeert gouverneur van Ceylon, † 9-8-1695.

Bastiana Theodora D. le Boucq, huisvr. van *Jan Schreuder,* directeur van de O.I.C. in de rijken Goa, Suratte en Hindoestan, geb. Kaap de Goede Hoop, 15-5-1708, † 7-5-1743.

Jacob, zoontje van *Jan Schreuder* voorn., † 1741, oud 5 m. 15 d.

Christina Hendrietta Bratiaan, geb. 25-2-1781, † 29-11-1787.

Geertruida Cornelia Bratiaan, geb. 16-5-1789, † 12-9-1789, beide dochters van den boekhouder en le gezworen klerk van politie *Abraham Leopoldus Bratiaan.*

Henricus Sissingh, opperchirurgijn, geb. Geertruidenberg 1-1-1750, † 19-9-1808.

Mattys Monte, van Dordrecht, † 1797, oud 66 j.

Augustina, weduwe van Mattijs Monte, hoofd te Suratte, † 31-12-1818, oud 65 j.

Joseph Buffens, † 1774.

[12]) Ontleend aan :
a. A. F. Bellasis. An account of the old tombs in the cemeteries of Surat. Bombay 1868.
b. M. Wagenvoort. Zoekende het voetspoor der vaderen. (Neerlandia 1907).
c. Bernet Kempers. De Hollandsche grafmonumenten te Surat. (Tijdschr. voor de taal-, land- en volkenkunde van N.O.I. 1938, afl. 1).

Egidius Meyer, van Zweden, onderkoopman, fiscaal en soldijboekhouder, geb. 2-12-1733, † 26-10-1800.

20. Baroodsj.

Johannes Groenevelt, geb. en †10-9-1666, zoontje van den directeur *F. J. Groenevelt.*

Anna Marianne van Brondhout, † *23-8-1654.* oud 22 m. 10 d.

Antoni Christiaan, † *20-5-1702,* oud 23 m. 12 d.

Jan Willem Six, † *23-3-1744.*

21. 'Ahmedabad.

Jacob Jan Adriaansz, † *2-5-1641.*

D. Bengalen [13]).

22. Chinsura.

In de kerk te Chinsura hangen nog een 14-tal rouwborden, de meeste voorzien van een wapen.

Ik geef hier eerst de opschriften daarop en neem de wapenbeschrijving in het Engelsch over:

1. *W. AT,* † 13-8-1662. Crest: a moor's head couped sable. filletted or. Arms: two fleurs de lys gules.
2. *Rogier van Heiningen,* † *19-6-1665.* Crest: a lion decouped gules. Arms: or, in chief a lion decouped gules, in base three pellets.
3. *François de Hase,* † *26-10-1676;* hieronder nog de namen: *van Wissel en van Essen,* elk over een wapen heen, welke wapens niet meer te herkennen zijn. Het hoofdwapen: Crest: a demi hare courant; arms: gules two stars or in chief a hare courant or.
4. *Nicolaas Bankes,* † *19-5-1683.* Crest: a horse's head erased arqent; arms: party per pale argent and sable, dexter a demi eagle displayed sabel, sinister (what seems to be a trade-mark, thus $\frac{4}{N.B}$
5. *Maarten Huysman,* † *5-6-1685;* zonder wapen.
6. *Pieter van Dishouck,* † 12-1-1701. Crest: three torches arqent flamed gules. Arms: party per fess gules and sable.
7. *Theodora Hendrica Piekenbroeck,* huisvr. van den directeur van Bengalen *Boudewiin Verselewel Faure,* geb. Batavia 21-7-1746, † 27-3-1770.
   Argent a qriffin rampart gules. Surmounted by the coronet of a Countess. (!)
8. *Boudewijn Verselewel Faure,* voornoemd, geb. Dendermonde 25-1-1734, † 6-5-1770.
   Crest: two wings argent and gules. Arms: party per fess or, and chequy of argent and gules, in chief a bull's head couped sable.
9. *R. B.,* † 28-11-1733. Crest: a bear sejant sable. Arms: gules two bears sejant sable. Knight's helmet.
10. *Theodora Antoinette Bodle,* † *15-12-1774,* oud 45 j. No crest. Arms: quarterly, 1st and 4th. an angel displayed proper; 2d and 3rd azure, 3 fleurs de lys or, coronet of a Marquis, supporters 2 griffins party per pale azure and argent.
11. *George Louis Vernet,* directeur van Bengalen. geb. 's-Gravenhage 11-1-1711, † Batavia 13-12-1775. No crest. Arms: gules a bend sinister argent, in dexter chief a star argent.
12. *Tammerus Canter Visscher,* opperkoopman en opper-

[13]) Ontleend aan: C. R. Wilson, List of inscriptions on tombs and monuments of Bengal,

hoofd te Cassimbasa, geb. Pinjum (Friesland) 11-8-1729, † Cassimbasa 31-1-1778.

Arms: quarterly, 1st and 4th argent, two muskets crossed in saltire over a sword in pale, all proper: 2d sable, 3 mullets in fess, or; 3rd. gules 3 scollops argent. The crest has peeled off.

13. *Pieter Brueys* van 's Hage, opperkoopman en hoofdadministrateur, † 23-8-1793 [14]), oud 52 j. 9 m. 17 d. Crest: a flower gules. Arms: party per pale vert and argent, dexter a column argent crowned or, sinister o flower gules.

14. *Johan Isinck*, geb. Groningen 9-7-1709, † 25-9-17.., zonder wapen.

Een gedenkplaat met Engelsch opschrift:

Prudence Michel, kapitein en commandant van de troepen te Chinsura, † 1-6-1838, oud 73 j. 7 m. 20 d., begraven in hetzelfde graf als zijn dochter, mevrouw *Emelé Christina Magdeline van Helsdingen* en zijn kleinkinderen *John Henry Prudence* en *Mathilda Christina van Helsdingen*. Opgericht door zijn kleindochter Miss Mana Caroline Barber in Januari 1853.

Thans volgen de grafschriften:

Cornelius de Jonge, gedesigneerd directeur dezer directie, geb. Middelburg 16-9-1687, † 10-10-1743.

Cornelia Maria de Maregnault, huisvr. van Mr. *Andreas Franciscus Immens*, geb. 7-4-1725, † 18-1-1762.

Christoffel Maurits Doeve, koopman, eerste pakhuismeester en negotieboekhouder, † 4-2-1766.

Lucas Jurriaansz Zuidland, kapitein ter zee en equipagemeester, geb. Nieuwalda 21-3-1698, † 25-10-1766.

Jan Hendrik Zinner. zoon van den kapitein *Jan Hendrik Zinner*, geb. 18-8-1767, † 7-4-1768.

Antoinette Theodora van Zomeren, van Vrijenes, laatst weduwe *Willem Bodle*, † 15-12-1774, oud 45 j.

Pieter Brueys, opperkoopman en hoofdadministrateur, † 23-8-1783 [15]), oud 52 j. 9 m. 17 d.

Frederik Wieman, † 1791.

Anfoine de Maffe, † *1793*.

H. A. Borwater, weduwe van *George Louis Vernet*, vroeger directeur van Bengalen onder de O.I.C., † 12-7-1793 (Engelsch opschrift).

Cornelis Johannes van Nierop, † 1793.

Pieter Hendrik Levin, † *5-1-1794*, oud 4 j. 8 m.

Alexander Dubordieux, † 16-6-1796.

B. Demwlingh, † 23-3-1800.

Johan Frederick Geissler Jr., † 6-4-1801, oud 9 j.

Joachim Spiegel, † *4-2-1794*, oud in zijn 45e jaar, geplaatst door zijn weduwe *Margaretha Ann Spiegel*.

Johan Willem Salomon van Haugwitz, geb. 20-9-1744, † 12-11-1796.

I. C. L. Blume, † 11-7-1797, oud 70 j.

Caroline van 't Hart, † 16-5-1803, oud 18 j. 10 m. 20 d. en haar dochtertje:

Caroline Forsyfh van 't Hart, † 28-9-1803, oud 4 m. 17 d. [16]).

J. H. F. Blume, † 16-10-1809, oud 22 j.

Cornelis Cuyper, oud opzichter dezer kolonie. † 9-5-1813, oud 66 j. 5 m. 18 d., waarvan hij 50 j. de O.I.C. in Bengalen heeft gediend.

14) Zie echter straks het jaartal op zijn grafsteen.
15) Zie hiervoor het jaartal op zijn wapenbord.
16) De vader was wellicht Rev. Nathaniel Forsyth van Smalholmbank in Schotland, predikant, te Chinsura, die bar in Febr. 1816 overleed.

Elisabeth Petronella van Zandijk, weduwe, † 21-10-1819, oud 40 j. 10 m. 21 d.

C. C. *Kloppenburg*, weduwe *Gregorius Herklots*, opperhoofd te Kassimbasar, † 9-10-1820, oud 72 j.

Helen Wilhelmina Overbeck, † 18-1-1825, oud 18 j. (Engelsch opschrift: opgericht door haar man).

Peter Theodore Gerrard Overbeck, † *12-9-1831*, oud 33 j. (Engelsch opschrift: opgericht door zijn vader).

John Frederic Geissler, surgeon, † 27-5-1828, oud 76 j. (Engelsch opschrift).

W. H. Verboon, † *26-11-1830*, oud 83 j. 5 m. (Engelsch).

William van 't Hart, † 7-9-1837, oud 67 j. 5 m. 3 d. en zijn kinderen:

Elizabeth, † *28-5-1816* en Henry, † 3-9-1821.

(Engelsch opschrift: opgericht door de weduwe: *Mary van 't Hart*).

Daniël Anthony Overbeck, last Dutch Governor of Chinsura, † 25-9-1840, oud 76 j.

Gregorius Herklots, fiscaal van Chinsura, geb. te Bremen 9-1-1768, † 25-5-1852, oud 84 j. Kwam in 1789 te Chinsura en diende het Nederlandsche en het Engelsche bestuur.

Mrs. C. C. Herklots, geb. 12-3-1774, † 9-6-1846 en haar kinderen:

Margeret Adelheid, † 1795, oud 9 d.
Gregorius Peter, † 1800, oud 5 j. 9 m. 23 d.
Catharine, † 1806, oud 2 j. 2 m.
Carol, † *1812*, oud 6 d.
Henry Robert, † 1815, oud 1 j. 8 m. en haar kleinkinderen:
Luckyn Henry William Beffs, † 1817, oud 10 m.
Louisa Helena Betts, † 1822, oud 1 m. 11 d.
Alphonse Herklofs Lacroix, † *1828*, oud 6 m. 22 d.
Henri Allen Herklots, † 1830, oud 5 d.
(Alle opschriften Engelsch).
Cornelis Rietveld, z. d. en j.

23. Kassima basar.

Daniël van der Muyl, † 16-5-1721.

Matthias Arnoldus Brahe, geb. 26-8, † 1-9-1772.

Johanna Petronella van Sorgen, huisvr. van den koopman *Abraham Martynus Brahe*, geb. 25-9-1741, † 4-9-1772.

Tamerus Canter Visscher van Pinjum in Friesland, opperkoopman en opperhoofd te Calcapoor [17]), geb. 1729 en † 31-1-1778 [18]).

Gregorius Herklots van Middelburg. opperkoopman en opperhoofd te Calcapoor, geb. 29-11-1739, † 14-2-1789.

Johan Gantvoort van Aasten, opperchirurgijn, geb. 22-1-1728, † 20-10-1792.

24. Dacca.

Anna Catrina Lankheet, † *10-7-1768*.

Daniël Lankheef, chief for the Honorable Dutch Company at Dacca, geb. 28-2-1735, † 1-5-1775.

25. Cuttack.

Michael Jans Burggraaf van Sevenhuisen, † 23-11-1696.

26. Koringa.

J(acob) v(an) H(oorn), opperhoofd van Patna, † 26-6-1712.

17) Calcapoor is dezelfde plaats als Kassima 1 asar.
18) Zie zijn wapenbord in de kerk tc Chiusura.

Wigboldus,

door A. PATHUIS.

In 1929 verscheen bij Gebroeders Hoitsema te Groningen een genealogie, bewerkt door den heer R. E. Wigboldus en getiteld: Het nageslacht van Hommeri Popkens Wigboldius en Eibelcke Harrens (woonachtig te) Westeremden.

Voor ,een verder onderzoek naar het voorgeslacht van Hommeri Popkens Wigboldius werd hieronder uitsluitend gebruik gemaakt van de protocollen van Pastor en Kerkvoogden in het Oldambt, alsmede van de doop- en trouwboeken der desbetreffende kerspelen. Buitendien werden geraadpleegd alle bekende alba studiosorum en de naamlijsten van predikanten in Groningen en Friesland, respectievelijk van H.H. Brucherus cn van T. A. Romein.

Het onderstaande genealogische fragment is deugdelijk bewijsbaar tot en met *Wibbo Hommens* (Wigboldus Homeri). Deze was geboortig van Oostwold in het Oldambt — dat voor de reductie van Groningen in hooge mate reformatorisch gezind was — en ontving zijn theologische opleiding te Heidelberg. De vader moet wel zeer vermogend geweest zijn om zijn zoon een dergelijke opvoeding te kunnen geven. Allicht heeft dit vermogen hem in zijn dorp een vooraanstaande plaats doen innemen en zal hij stellig zitting hebben gehad in de bestuurscolleges van de kerk en het zijlvest.

In de rechterlijke archieven te Groningen treedt 3 Januari 1583 (inv. no. 111 c 1) op *Hommo Poppes*, kerkvoogd te Oostwold. Misschien mag deze als stamvader van het geslacht Wigboldus worden aangemerkt, immers, de namen Hommo (Homerus) en Poppo komen in de onderstaande tabel meerdere malen voor, terwijl de functie van kerkvoogd gebonden was aan grondbezit.

1. *Hommo Poppes*, geboren omstreeks 1545, landeigenaar te Oostwold en kerkvoogd aldaar, o.a. 3 Januari 1583. Waarschijnlijk was zijn zoon:

II. *Wibbo Hommens*, zich ook noemende *Wigboldo Hommens*, doch naderhand steeds *Wigboldus Homeri*, Geboren omstreeks 1570, student te Heidelberg 14 April 1593, predikant te Meeden 1598-1601, te Midwolde (Old.) 1601-1638, afgevaardigde naar de Nationale Synode te Dordrecht, 161811619, overleden in 1638. Gehuwd met *Assa Eltijns*.

Uit dit huwelijk:

1. *Moeder Wigboldi*, gehuwd te Midwolde 25 April 1620 met *Claes Ayelfs*, zoon van Ayelt Reints en Liefke Claessen, convooimeester te Finsterwolde.
2. *Homerus Wigboldi*, volgt 111.
3. *Teefje Wigboldï*, overleden voor 23 Januari 1635. Gehuwd met *Luppo (Meckens?)*.
4. *Poppo Wigboldi*, volgt IIIbis.
5. *Ide Wigboldi*, gehuwd te Midwolde 19 October 1637 met Ds. *Petrus Hooren*, die in 1638 zijn schoonvader opvolgde als predikant te Midwolde, vertrok in 1648 als zoodanig naar Winschoten en overleed te Emden 14 Juni 1649. Zij hertrouwde, na proclamatie te Groningen op 22 September 1655, met Dr. *Joan Meivartt*.

111. *Homerus Wigboldï*, geboren te Meeden 1601, student te Leiden 1623 en 1625, predikant te Meeden 1625-1666, overleed in laatstgenoemd jaar, toen Meeden werd geteisterd door de pest; zijn zoon en schoonzoon stierven in het zelfde jaar. Gehuwd met *Baezve Sybels* (huwelijkscontract te Westerlee 22 Juni 16271, dochter van Sybele Reindts en Weje Ritzes.

Uit dit huwelijk:

1. *Asjen Homeri*, gehuwd met Ds. *Livius Nicolaïdes*, predikant te Dokkum, die 6 Juni 1666 overleed, een zoon Nicolaus nalatende.
2. *Weje Homeri*, gehuwd te Meeden 22 October 1657 met Ds. *Joannes Chrisfianus Hermanni;* in 1654 predikant te Augustinusga en Surhuizum, in 1667 te Beetsterzwaag, in 1677 te Oostwold (Old.) en overleden in 1678.
3. *Ritzo (Rifzaeus) Homeri*, volgt IV.
4. *Ide Homeri*, gehuwd met Ds. *Wilhelmus Toxopaeus*, zoon van Ds. Henricus Toxopeus, in 1654 predikant te Borgsweer, in 1667 te Siddeburen, en overleden in 1668.

IV. *Ritzo (Ritzaeus) Homeri*, in 1657 nog student (waar? te Franeker?), in 1663 als predikant te Meeden toegevoegd aan zijn vader. Beiden overleden in 1666 aan de pest. Gehuwd met *Nanje Hindrix*.

Uit dit huwelijk:

1. *Ida Ritzaeï*.

IIIbis. *Poppo Wigboldi*, overleden na 29 Augustus 1673. Gehuwd te Meeden 11 December 1632 met *Syben Eppens*, dochter van Eppo Eltiens en Meiske Edzens; samen woonden zij o.a. in 1655 te Winschoten.

Uit dit huwelijk:

1. *Wigbolt Poppens*, treedt 23 November 1664 te Winschoten op als getuige.
2. *Eltio Poppens*, treedt 23 November 1664 te Winschoten op als getuige.
3. *Hommo Poppens*, volgt IV.

IV *Hommo Poppens (Hommeri Popkens Wigboldius)*, geboren te Winschoten in 1640, landbouwer te Westeremden, kerkvoogd en ouderling, overleed aldaar 12 Augustus 1713. Gehuwd te Westerenden 15 November 1663 met *Sibelcke Harmens*, geboren te Westeremden in November 1635, dochter van Harmen Thoems (Thomas) en Itien (Ietien) Hittens, en weduwe van Tamme Gerrits, van 't Zandt.

Uit dit huwelijk: zie de bovengenoemde genealogie.

Op den grafsteen van laatstgenoemden *Hommeri Popkens Wigboldius* komt het navolgende wapen voor: gedeeld, 1. Een omgewende pelikaan op een terras, uit de opengereten borst één jong voedende, 11. Een achteromziende gans op een terras, houdende in den bek een omgekeerd klaverblad, en vergezeld van 3 klaverbladen, 2.1.

Het eerst-bschreven deel is het wapen der familie *Wigboldus;* zie: J. A. Feith C.S. Grafschriften in Stad en Lande. Groningen 1910, blz. 95; grafsteen van *Popko Eltjes Wigboldus*, 1781, waar de pelikaan echter twéé jongen heeft te voeden.

Het sub 11 'beschreven gedeelte is het wapen van *Sibelcke Harmens* (niet Eibelcke Harrens, zooals de genealogie vermeldt), dat eveneens te Westeremden voorkomt op de grafzerk van haar vader, den „schepper" *Harmen Tomes*, overleden 10 Februari 1660; zie Grafschriften ..... blz. 399, waar de beschrijving wel iets te wenschen over laat.

Sporadisch komt het in de Groninger Ommelanden voor, dat het wapen van den man wordt gebroken met dat van zijn vrouw. De oorzaak hiervan dient te worden gezocht in het bezit van een boerderij, waaraan het toegevoegde wapen onafscheidenlijk was verbonden, In dergelijke gevallen is het zeer

aannemelijk, dat de man een door zijn vrouw aangebrachte boerderij als eigenerfde bewoonde.

De „borgen" en de „heerden" hadden hun eigen wapen. Van de eerstgenoemde categorie komen de emblemen nog voor in de hartschilden van de gevierendeelde wapens der jonkers. De andere groep is uitsluitend vastgelegd op grafsteenen; er zijn echter boerderijen waar op een brandijzer het huismerk noq in *eere* wordt gehouden.

BOEKBESPREKING.

Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde, verzameld en uitgeg. door N. Japiks e. 's-Gravenhage 1940. VIIIe reeks dl. 11, afl. 1 en 2.

Deze 'bekende uitgave bevat wederom een aantal belangrijke studies. Als eerste artikel geeft Dr. N. Japikse een bespreking, gewijd aan een groote schilderij aanwezig in de verzamelingen van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, getiteld „Een afbeelding van het sluiten van den definitieven vrede tusschen Nederland en Portugal op 31 Juli 1669". Deze schilderij werd in een ouden inventaris aangeduid als voorstellende den „Vrede van Utrecht". De geachte Schrijver toont aan, waarom die aanduiding onjuist moet zijn en bespreekt verscheidene personen, die op de afbeelding voorkomen.

Als tweede volgt het eerste gedeelte van een artikel getiteld: Antagonisme Amsterdam-Rotterdam in onzen Levanthandel van de 2e helft der 17e eeuw door W. E. van Dam van Isselt. Het betreft hier een uitvoerige en zeer goed gedocumenteerde verhandeling, die mede van belang is voor de handelsgeschiedenis van ons land. Een familielid van den Schrijver speelt hierin een voorname rol.

Het volgende artikel van de hand van A. E. Sayous, getiteld: Les Répercussions de l'affaire de Law et du South-Sea Bubble dans les Provinces-Unies (1720) geeft een beeld van de speculaties van onze handelsmagnaten in de 18e eeuw.

Dr. F. Falk vervolgt de artikelenreeks met zijn opstel, getiteld „*Cuninghame van Goens* en *Lavatet* naar hun briefwisseling".

Dit artikel betreft *Rijklof Michael van Goens,* gewezen professor aan de Universiteit te Utrecht en later lid van de vroedschap aldaar, en diens relaties met *Lavater,* in het bijzonder hun briefwisseling tusschen 1783 en 1801.

Een volgend artikel van de hand van Dr. D. de Man over „Moderne devotie en Duitsche mystiek" valt meer buiten het. kader van een bespreking in ons Maandblad. Meer belangstelling zullen onze leden, speciaal de vrouwelijke hebben voor het artikel van Dr. P. L. Tack geheeten: de Juweelen van *Jacoba van Beieren* en *Elisabeth van Görlitz.* Dat hierin verscheidene personen uit het betrokken tijdperk genoemd worden, zal den genealogen onder onze leden meer in het bijzonder belangstelling inboezemen.

De Heer D. S. van Zuiden geeft in de rubriek „Korte Mededeelingen" een verslaq van „Een reis van twee Nederlanders naar Palestina in 1561" n.l. van Hugo *Hugensz. van Ryck* uit Delft en zijn zoon *Cornelis.*

In dezelfde rubriek geeft Dr. N. Japikse nog een opstel getiteld: Een opmerkelijke uiting van Prins Willem I.

Tenslotte beveel ik in de bijzondere aandacht van onze leden aan het overzicht door Dr. N. Japikse als slotartikel gegeven van de „Nederlandsche historische litteratuur", waarin ook eenige publicaties worden besproken, die reeds in ons Maandblad zijn vermeld.

Het geheel werd een aflevering, staande op het hooge peil van de bekende „Bijdragen".

J. P. DE MAN.

Inventaris van het oud-archief der Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Groningen door A. Pathuis. Groningen 1940.

Een exemplaar van dezen inventaris ontving het Genootschap ten geschenke.

Wat dezen goed bewerkten inventaris aangaat, wil ik volstaan met mede te deelen, dat de alphabetische index verschillende namen bevat van bekende Ncderlandsche families, inzonderheid worden leden van de geslachten *Hesselink, van Calcar, ten Cate* en *Modderman* naast andere vermeld.

J. P. DE MAN.

Het geslacht van Baerll doorC.A. Huygen. [Oud-Valkenburg 1940]. gestenc.

Over het geslacht *van Baerll,* waartoe *Adrianus Martinus Josephus van Baerll,* ged. Rogge1 24 Maart 1729, stempelsnijder aan de Hollandsche Munt te Dordrecht, behoort, is tot heden met uitzondering van hetgeen in het 252 Jaarboek van het Kon. Ned. Genootschap voor munt- en penningkunde enz. is gepubliceerd niets verschenen. Het onderhavige geschrift bevat dan ook menig voor ons nieuw gegeven en uit dien hoofde alleen al mogen wij verheugd zijn met hetgeen is geboden.

Over den stamvader — vader van den graveur — *Josephus Henricus van Baerll,* getouwd met *Petronella van Lier, is* helaas weinig bekend; zijn levensloop en -data liggen nog geheel in het duister. Anders is dit met *Adrianus Martinus Josephus,* omtrent wien we uitvoerig worden ingelicht. Uit zijn huwelijk met *Catharina Francina van Cleeff is* o.a. geboren *Johannes Josephus van Baerll* (1764-1799), die evenals zijn vader stempelsnijder was. Deze was getrouwd met *Johanna Aldegonda van de Ven,* uit welke echtverbintenis 3 meisjes en 1 zoon zijn geboren. Deze zoon, genaamd *Adrien Jacobus Arnoldus,* ged. Heithuizen 23 Oct. 1791, was gehuwd met *Caroline Sophie Quentin.* Slechts één kind t.w. *Constant Adrien Joseph van Baerll* (1835-1886), getrouwd met *Helena Hendrika Steenwouden,* werd uit dit huwelijk geboren. Waarschijnlijk is met dezen *Consfant A. J. van Baerll,* die 5 dochters heeft gehad, het geslacht uitgestorven. De mogelijkheid is evenwel niet uitgesloten, dat de beide zoons van *Gerardus Wilhelmus van Baerll* — broeder van *Adrianus M. J.* voornoemd -, genaamd *Johannes Josephus,* ged. Rotterdam 12 Maart 1786, en *Josephus Wilhelmus,* ged. Rotterdam 18 Mei 1791, het geslacht hebben voortgezet. Aangaande deze beide mannelijke telgen is alleen achterhaald kunnen worden, waar en wanneer zij zijn gedoopt.

Tenslotte merken wij het volgende op.

Op blz. 2 zegt de Schrijver, dat het wapen der van *Baerll's,* hetwelk geheel afwijkt van dat der familie *van Baerle,* alleen is gevonden op een lakafdruk op een brief d.d. 10 Jan. 1768 van een zekeren *J. A. van Baerll.* schout te Straelen, aan *Tauwel,* ambtman te Wachtendonk. Het is o.i. niet verantwoord hier te spreken van „het wapen der van Baerll's"; immers het eenig bekende wapen is dat van den genoemden schout van Straelen, wiens plaats in deze genealogie blijkbaar niet vaststaat. Wij althans hebben hem in deze publicatie tevergeefs gezocht. Trouwens klinkt diens vermelding door den

Samensteller zelf als ,,zekere J. A. van Baerll" reeds weinig positief.

Het bekende zinnetje omtrent de overlevering van adellijke afstamming ontbreekt niet.

THa. J. VAN ALFF.

Unsere Familiennamen; zehntausend Berufsnamen im Abc erklärt von K. Linnartz. Bonn enz., Ferd. Dümmlers Verlag, 1940. 2e dr. dl. 1.

Wie in de herkomst van familienamen belangstelt, zie dit werk eens in. Een exemplaar er van werd aan de Bibliotheek van ons Genootschap ter recensie toegezonden.

Ik raad den belangstellende de inleiding te lezen; hierin vindt men zeer merkwaardige gegevens omtrent het ontstaan van familienamen ontleend aan beroepen, Er komen in dit werk ook namen van geslachten voor, welke in Nederland niet onbekend zijn: ik noem b.v. *van Kretschmar, Ledeboer, Leidecker, Manger, Quack, Scherer, Zijlman(s)* en andere.

Een en ander is op zeer overzichtelijke wijze behandeld c daardoor gemakkelijk te raadplegen.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek, jrg. 111, afl. *2.*

J. van Toll, Gedachten over het Nationale Stamregister voor het Nederlandsche volk. — A. Bijl Mz., Curieuze notities. — Prof. Dr. C. J. van der Klaauw, Een gedrukte kinderlijst uit 1794 van *Hyner* te Zwolle. — Mr. J. W. Groesbeek, Iets over de afkomst der heeren van *Arkel;* belangrijk artikel [1]). — J. C. P. W. A. Steenkamp, Het Makeiaarsgild te Amsterdam (1714-1936); bevat een opsomming der wapens. — Over geslachtsnamen. — Vragen betreffende duistere punten: van *der Does, Delbol, Warnitz, Malfeyt, Yff.*

Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek, jrg. 111, afl. *3.*

C. P., De concentratie. -- J. Jacquart, De ontwikkeling der genealogie en haar toekomst. — De Nederlandsche Vereeniging van Genealogen. — J. C. P. W. A. Steenkamp, Een album Amicorum uit 1608: betreft voornamelijk Geldersch-Overijsselsche geslachten. — A. Bijl Mz., Volledige naamlijst van predikanten der Ned. Herv. Gemeente te Schiedam (wordt vervolgd). — Mededeelingen van de Nationale Vereeniging voor Geslacht- en Wapenkunde. — A. Bijl Mz., Curieuze notities. — Vragen betreffende duistere punten: *Schreuder, Marlier, de Smidt, Synave, Aalzet, Yffs.*

Taxandria, jrg. XLVII, afl. 9.

G. C. A. Juten, *de* Roy. — J. Mosmans, Aanmaning om achterstallige cyns; betreft *van Heel.* — B. v. S., XI. Aanteekeningen betreffende de familie *van den Heuvel;* hierin worden verschillende geslachten van dezen naam behandeld. — J. Mosmans, Over de nalatenschap van *Andreas Knoeff.* -- *C.* Rijken, Instructie voor den ,,Nachtroeper en Bedeljager" *Hendrik Baken* te Eersel (anno 1764). — J. Mosmans, Schepenen in Boxtel; hierin vermelding van eenige zegels. — J. Cunen, Charters van het St. Catharina-Gasthuis te Grave; hierin worden o.a. vermeld als schepenen *Wynrie van ter Heiden* (1379), *Jan Coeberch* (1379), voorts worden genoemd *de Ridder, van Scramprade, Spronc, Jan de Haen,* schepen

[1]) N.B. Op het artikel van den Heer Groesbeek zal nader teruggekomen worden.

1392, alsmede heeren en vrouwen *van Cuyk.* — J. Mosmans, *Antoon der Kinderen* **(1859-1925).** — J. v. d. Hammen Nz met aanvulling van G. J., *Vosch van Avezaat;* bevat tevens aanteekeningen *Senff, Stout.* — J. Mosmans, Eest-tegels.

De Maasgouw, jrg. LX, afl. 5.

O.a. A. Munsters M.S.C., De kapelanie van Stein: bevat gegevens over *Johannes Goossen,* overl. 21-4-1786, *van Mulken, Weyts* enz. — J. Verzijl, Testament van *Elisabeth van den Bergh,* weduwe van den medicinae doctor *Christiaan Theodoor Michiels;* betreft de familie *Michiels,* thans voortbloeiende in *Michiels van Kessenich* en *Michiels van Verduynen.*

Ekkehard, Mitteilungsblatt Deutscher genealogischer Abende, jrg. XVI, afl. 3.

O.a. Regierungs- u. Baurat C. Plathner, Zahlen, Stände, Stämme und Völker in einer Ahnenliste.

Der Deutsche Roland, jrg. XXVIII, afl. 9/10.

O.a. Dr. K. Mayer, Wappen und Hausmarken, mittelalterliche Ständegliederung.

Familiengeschichtliche Blätter, jrg. XXXVIII, afl. 6/8.

O.a. Landesgerichtsdirektor Dr. H. Schlieper, Komponist *Petrus Eichmann,* ein Ahn *Wilhelm Furtwänglers;* hierin worden vermeld voorouders *Dietrich* met een onderstelde afstamming uit de bekende Dordrechtsche familie *de Witt.* In een noot op blz. 91 wordt deze afstamming ,,nicht ganz unzweifelhaft" genoemd, terecht, maar o.i. een te zwak oordeel.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Centralisatie van de „dubbelen" van den Burgerlijken Stand.

Het is thans bijna 130 jaren geleden dat de Burgerlijke Stand werd ingevoerd. Ongeveer vier generaties kunnen hunne genealogische gegevens uit deze registers putten, zoodat deze bron met den dag aan belangrijkheid wint.

Het is een uitnemend denkbeeld geweest deze acten in duplo te laten opmaken. Wij beschikken dus over twee stel registers, waarvan het eene bij het bureau van den Burgerlijken Stand ten gemeentehuize verblijft, het andere bewaard wordt in het Archief van de Arrondissements Rechtbanken. Een gedeelte, vergis ik mij niet van 1811 — 1842, is sedert eenige jaren overgebracht naar de Rijksarchief-depôts in de provinciale hoofdsteden, waardoor deze registers iets meer zijn gecentraliseerd, en beter en gemakkelijker te raadplegen zijn.

Ik heb het altijd betreurd, dat de regeering, toen zij besloot de dubbelen naar de 11 rijksarchief-depôts over te brengen, niet in tweeërlei richting verder is gegaan. M.i. had men in de eerste plaats zich niet moeten beperken tot overbrenging van de oudste registers en in de tweede plaats had men niet deze registers op 11 plaatsen moeten deponeeren, doch in één centraal magazijn.

Het is begrijpelijk dat men b.v. de notarieele archieven van de allerlaatste jaren niet kan ter inzage geven aan ieder, die er om vraagt, maar voor acten van den burgerlijken stand kan dit bezwaar niet gelden. Er staat niets in, dat ieder niet mag weten.

Voor centralisatie per provincie lijkt mij weinig te pleiten. Immers het argument, dat zou kunnen worden aangevoerd voor bewaring der kerkelijke registers betreffende doop,

trouw en begraven op de provinciale archieven, hierin bestaande, dat in vroegere eeuwen de menschen veel minder verhuisden en in hun streek eeuwenlang gevestigd bleven, kan bij de registers van den burgerlijken stand in veel mindere mate worden aangevoerd. In de 19e en 20e eeuw zijn de menschen veel mobieler geworden, en dientengevolge komt het veel meer voor, dat geboorte, huwelijk en overlijden op zeer verspreide plaatsen van het land heeft plaats gevonden.

Wie zich belast met het opstellen van een kwartierstaat van 8 kwartieren van iemand, die tot de jongere thans levende generatie behoort, weet, dat het lastigste punt is het vinden van de plaats waar iemaná is gehuwd of overleden. Men kan moeilijk de 11 provinciale archieven daarvoor nazoeken, en als er geen advertentie-collecties waren te raadplegen, dan is het soms zoeken van een speld in een hooiberg.

Zulk onderzoek zou bijzonder worden vergemakkelijkt, indien men de dubbele registers in één gebouw centraliseerde. Aangezien er 10 jaarlijksche klappers op deze registers bestaan, zou er veel tijd en kosten bespaard kunnen worden, indien men deze klappers op één plaats en aanstonds kon naslaan.

Bovendien wat heeft het voor zin, hier de provinciale grenzen te laten beslissen over de bewaarplaats? Men moet thans voor een datum van een huwelijk te Gorinchem naar den Haag, van 't daartegenover gelegen Woudrichem naar den Bosch en het vlak bij gelegen Vuren naar Arnhem.

Wanneer men aanvoert, dat voor de plaatselijke geschiedenis men moet kunnen beschikken over archivalia van de plaats of streek, waarvoor de inwoners zich interesseeren, dan geldt dit argument hier niet, omdat ter plaatse de registers aanwezig zijn. Het gaat hier om de dubbelen en men zou m.i. veel kosten en tijd kunnen besparen, indien men het voorbeeld volgde van anderen om deze archivalia te centraliseeren. Er veranderen zoovele gebouwen van bestemming, dat met eenige moeite wel een of eenige groote gebouwen (kazernes of scholen) zullen zijn te vinden om een vereeniging van alle registers van den Burgerlijken Stand tot stand te brengen.

De instelling van het Centraal Testamentenregister was een maatregel in dezelfde richting. De centralisatie zit in de lucht. Het is dus thans de tijd om ook deze centralisatie aan te vatten.

De administratie en de wetenschap zouden met dezen maatregel zeer gediend worden en er zou stellig heel wat noodelooze arbeid en gecorrespondeer kunnen achterwege worden gelaten, wat in feite toch ook een bezuiniging genoemd mag worden.

E. VAN BERESTEYN.

Van Binckhorst.

(N. Adelsboek 1940, blz. 301, 302).

Een bericht van Jhr. P. van der Maesen de Sombreff van 9 Dec. 1940, geeft in antwoord op mijn verzoek om inlichting van een jaar geleden de volgende aanvullingen:

V. † te Delft 19 Jan. 1824.

VI. † 19 Maart 1871 te Brussel; dit is reeds opgenomen in de aanvullingen op jg. 1940. Diens vrouw, *Helena Koch*, is 30 Nov. 1784 te Ostende geboren.

Daar het wel lange jaren zal duren, voor deze genealogie weer kan worden opgenomen, is het nuttig en noodig, deze gegevens reeds nu vast te leggen.

BIJLEVELD.

Van Dusseldorp.

Aanvulling op de genealogie *van Dusseldorp* in Ned. Patr. 1935/'36.

Gerrit Ariensz. Homburg, echtgenoot van *Elisabeth Dircksdr. van D.,* is gedoopt te Veen 22 Nov. 1670, zoon van *Ary Walravensz. (van) Homburg* en *Lysken Goyaertsdr. van den Bogaert.*

BERT. C. HELBERS.

Wentholt.

(LVIII, 418-421 en 502—503).

Aan het overtuigend betoog van Jhr. Mr. Martens van Sevenhoven zij het mij vergund nog iets toe te voegen.

Het geldt hier drie goederen, alle in het kerspel Stadtlohn (Lohn) gelegen, doch in verschillende buurschappen: *Wentholt* in b. Almsick (aanvankelijk Almodeswick geheeten) [1]), *Wendfeld* in de buurschap van dien naam, en *Wennekinck* in b. Wessendorp.

De zienswijze van den Heer Martens, dat de bezitter van Wentholt een keuter was, wordt bevestigd door eene aanteekening van Deken Fr. Tenhagen, wiens „Gesammte Abhandlungen zur Vredener Geschichte" in 1939 verschenen. Uit het Protokollbuch van de abdij Vreden, dat zich in het Fürstl. Archiv te Anholt bevindt, noteerde hij onder de hofhoorige boerenerven in de parochie Stadtlohn, onder het opschrift Köttger (Kötter), o.a. Wentholt (Kötter). Hier valt dus geen tegeder te zoeken.

Anders is het echter gesteld met Wendfeld, alwaar wèl een tegederhof bestond. Toen graaf Herman II van Loon in 1316 kinderloos was overleden, droegen Johan heer van Ahaus en diens zoon op 3 April 1316 [2]) al het hun van hem aanbestorven goed aan den bisschop van Munster over, die daartegenover aan de heerschap van Ahaus o.m. afstond den Teghederinchof (Tegherinchof, Terinckhof)[3]) binnen den kerspele van Lon in de burscap Wentfelde, met de hoven en tienden, die daarin behoorden en o.a. in de kerspelen Wullen, Wessem en Alstede waren gelegen. Deze drie kerspelen vormden met Ahaus de heerlijkheid van dien naam, waaronder de tegeder van Wendfeld dus voortaan ressorteerde.

Wennekinck was een der tegederhoven van het Hofgericht van Lohn, waarin ook het geslacht van Karnebeek gedurende twee eeuwen (1363-1563) vertegenwoordigd was. Van dit gericht ging een zekere roep van rechtskundigheid uit, zoodat ook van buiten zijn rechtsgebied verzoeken binnenkwamen om advies over rechtsvragen. In dit licht heeft men m.i. de Urteilfrage von den Teytleuten zu Wentholt te beschouwen, mits men in stede van Wentholt Wentfelt leze. Ik vermoed namelijk, dat hier sprake is van eene verlezing (*ho voor fe*), maar het door Mr. Miedema gesignaleerd onduidelijk schrift maakt palaeografisch die verlezing alleszins verklaarbaar. Hiermede lijkt mij ook dit punt opgelost.

J. DE GROOT.

Corrigendum.

Van **Riemsdijk.**

(LVIII, 515).

Regel 17 moet vervallen en vervangen worden door „ben tot zoon:".

---

[1]) W.U.B. VIII no. 1033 (Almeswich in no. 1030).

[2]) Ibidem no. 1030 (zie ook no. 1031); Niesert, Münst. Beitr. II, no. 97, p. 374.

[3]) Op de détailkaart staat thans nog Thering.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Block. (LVIII, 278). Het zij mij vergund te mogen wijzen op *Jan Arents* en zijn zoon *Arent Jans*, die in de 17de eeuw te Groningen woonden in „Het Block". Laatstgenoemde was vermoedelijk de stichter van de gemeente der Oude Vlamingen, die naar hem ook wel „Arent-Jans-gesintheyt" werd geheeten. Beiden leverden de boeken, die voor de Mennisten elders werden gedrukt, aan de gemeenteleden af. Zie hierover: D. F. Scheurleer, Nederlandsche liedboeken. 's-Gravenhage 1912, blz. 8, 20 en 51; Auctie-catalogus Frederik Muller & Cie., 8-11 April 1891, (nalatenschap Dr. C. Ekema) blz. 11; J. J. Oomkens Jzn., Bouwstoffen tot eene geschiedenis van de boekdrukkunst en den boekhandel in de stad en provincie Groningen, 2e . . . dr. Groningen 1864, blz. 87: Inventaris van het archief der Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Groningen, momenteel ter perse bij de fa. H. Schut Azn., te Groningen.

Na het overlijden van *Arent Jans* komt als leverancier van de boeken voor Alle *Dercks*, een zeer gezien prediker. Was deze boekhandel den prediker toegestaan ter wille van eenige bijverdienste?

Alkmaar. A. PATHUIS.

Cappelhoff-Brants. (LVIII, 479, 517). Van den ambtenaar van den Burgerlijken Stand te Gorinchem ontving ik ruim 10 jaar geleden onderstaande gegevens:

I. *Wessel Boudewijn Cappelhoff* huwt 6 Febr. 1766 te Gorinchem *Margaretha van Heemstede.*
Uit dit huwelijk:
1. *Petronella Sophia*, ged. Gorinchem 9 Jan. 1767.
2. *Egbertus*, ged. Gorinchem 15 Sept. 1769.
3. *Cornelia Aleta*, ged. Gorinchem 23 Jan. 1771.
4. *Egbertus*, ged. Gorinchem 20 Maart 1772.
5. *Cornelia Aletta*, ged. Gorinchem 10 April 1774.
6. *Egbertus Henricus*, volgt II.
7. *Pieter*, ged. Gorinchem 4 Juni 1780.

II. *Egbertus Henricus Cappelhoff*, ged. Gorinchem 28 Juni 1775, huwt *Louise Margaretha Barbara Branfs.*
Uit dit huwelijk:
1. *Margaretha Sophia*, geb. Gorinchem 8 Juli 1806, ged. ald. 16 Juli d.a.v., overl. Gorinchem 9 Sept. 1866, huwt Mr. *Abraham Boxman.*

Als doopgetuigen der kinderen van Wessel Bodewijn treden dikwijls op „*Egbertus Cappelhoff*, bedienaar van Gods H. Woord in deze gemeente en *Petronella Cappelhoff*, geboren *Van Kesteren*, egtelieden; *Hendricus Cappelhoff*, bedienaar van Gods H. Woord te Knollendam en Markenbinnen en *Maria Sophia Cloot*, egtelieden".

Verder komen voor in de alphabetische klappers der Doopboeken (Waalsche kerk) :

1. *Pierre Dinant Cappelhoff*, gedoopt 1807.
2. *Wesselina Bodevine*, gedoopt 1810.

Overleden is te Gorinchem:
Catrina Sofia op *8* Februari 1780 en begraven in de kerk.

Amsterdam. F. VAN DER FELTZ.

Clercq (de) - Sayon - Croes. Op *29* Mei 1598 testeerde ten overstaan van Notaris Jacob Symonsz te Rotterdam: *Pierinne Vincentsdr.* weduwe van *Cornelis Jansz de Clercq.*

Blijkens dit testament had zij eene dochter *Maryfgen de Clercq* en een zoon *Jan de Clercq* en had haar overleden man een zoon uit een eerste huwelijk *Gillis de Clercq*,

Het testament werd gemaakt te Rotterdam ten huize van *Adriana Sayon*, weduwe van Jonckheer *Henrick Croes*, welk huis gelegen was op de Hoochstraat. Een der getuigen was Joncheer *Jaspar van Varick*, Rentmeester van Zijne Excellentie van Nassauen over 't Marquisaet van Veere, wonende binnen Veere.

Wie was deze *Pierinne Vincentsdr.?* En hoe kwamen die personen in Rotterdam bijeen?

Een onderzoek wees uit, dat Jhr. *Jaspar van Varick*, afkomstig uit Wijk bij Duurstede, door den Prins van Oranje tot Rentmeester van Veere aangesteld, gehuwd was met Jkvr. *Maria Croes*, dochter van genoemden Jhr. *Henrick Croes* en *Adriana Sayon.* Deze Maria Croes had een broeder *Vincent Croes.*

En Adriana Sayon, die eene dochter was van *Vincent Sayon*, Raad en Schepen van Brugge en Afgezant van de stad Brugge naar den Hertog van Parma om over den vrede te onderhandelen, had een broeder *Anthony Sayon*, die Raad en Schepen van Brugge was en een broeder *Vincent Sayon*, die zich te Rotterdam vestigde en aldaar huwde met eene dochter van den Rotterdamschen Schepen *Goessen Adriaensz Groenhout.*

Pierinne Vincentsdr. was dus blijkbaar eene bloedverwante van *Vincent Croes* en van *Vincent Sayon.*

Kwam zij ook uit Brugge? De voornaam Pierinne wijst op Vlaamschen oorsprong.

Vermoedelijk hebben wij hier met om Godsdienstredenen uitgeweken families te doen.

Is er omtrent deze *Pierinne Vincenfsdr.* en haar man *Cornelis Jansz de Clercq* en hun kinderen iets bekend?

's-Gravenhage. WITTERT VAN HOOGLAND.

Corver. Bestaat er een genealogie van het Zaansche geslacht *Corver*, waartoe behoorde *Maartje Corver*, ged. Zaandam 22 April 1794, die gehuwd was met *Cornelis van de Stadt*, burgemeester van Zaandam en scheepsreeder? Haar ouders waren *Adriaan Corver* en *Griefje Sem.* Behoort tot dezelfde familie *Grietje Corver*, ged. 1768, overl. 12 Aug. 1840, die 13 Juni 1790 huwde met *Antoni ten Kafe*, ged. 1762, overl. 21 Nov. 1795, zoon van *Cornelis ten Kafe* en *Josina Kroos?*

Rijswijk (Z.H.). A. A. M. STOLS.

Diesen (van). Voorouders gezocht van *Suzanna van Diesen*, gehuwd met *Jan van den Berg*, Lt. kolonel van de Grenadiers van Napoleon, Ridder in de orde v. d. Réunie, gedoopt te Delft (R.K.) 15 Dec. 1769. Een geschilderd portret van *Jan van den Berg* is bekend. Kan een onzer lezers mij mededeelen of ook een portret van zijn echtgenoote bekend is?

Hunne dochter *Alida Wilhelmina van den Berg*, ged. Arnhem 19 Dec. 1803, † 's-Gravenhage 19 April 1865, huwde dr. *Pieter Abraham Jeltes.* Zie artikel *Jeltes* in Ned. Patric.

Rijswijk (Z.H.). A. A. M. STOLS.

Groot (Grotius) (de). Wordt gevraagd of leden van het geslacht *de Groof*, waartoe de alom bekende *Hugo Grotius* behoorde, die zich in Duitschland zouden hebben opgehouden, nakomelingen hebben gehad, die zich daar blijvend gevestigd hebben. Als aanwijzing kan misschien dienen, dat de aldaar het vroegst bekende persoon van dien naam is een *Johann Grotius (de Groot)*, die leefde van 1680-? en organist zou zijn geweest, terwijl zijn zoon *Ernst Gotlieb* (171 1-'53) „Pfarrer" was.

INLICHTINGENDIENST.

Hendrix. A. 1. ***Wouter Hendrix.***

II. ***Leonard Hendrix,*** herkomstig uit Brugge, † 18 Dec. 1662, tr. Yperen ***22*** Mei 1644 ***Anna van Pradellis,*** geb. ald. 27 Oct. 1617, † Middelburg 21 Oct. 1651, dr. van ***Guilliam*** en ***Margriete Fournier.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Guilliam Hendrix.***
2. ***Leonard Hendrix.***
3. ***Guilliam Hendrix.***
4. Alexander ***Hendrix.***

B. ***Maria Hendrix,*** tr. le ***Isaac de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 29 Dec. 1641, zn. van ***George*** en ***Catharina van Pradellis*** en wedr. van ***Justina Barbette,*** tr. 2e ***Adriaan du Pon.***

C. Sara Heyndricks (waarschijnlijk ***Hendrix),*** volgens Nav. XIV, p. 377 geb. te Brugge en in Sept. 1659 te Vlissingen gehuwd met Ds. ***Johannes Colonius,*** predikant te Lillo, † 1693 (Nav. LXXIII, p. ***227).*** Ds. Johs. Colonius hertr. 1669 ***Barbara Maria Claeyssens,*** geb. Gent 30 Juni 1636, † Lillo 30 Sept. 1670, dr. van ***Passchier*** en ***Justina d'Overdage*** en wed. van ***Jan van Pradellis.*** Volgens Nav. XIV, p. 255 zou Ds. Colonius daarna als predikant te Brielle zijn hertrouwd met ***Ida Valckenier,*** wed. van Ds. ***Samuel Wesselius,*** predikant te Zalt-Bommel.

Eene ***Jannetje Hendricks,*** wed. van ***Jan van Keulen,*** tr. Brielle April 1677 ***Maarten Keyser,*** soldaat in garnizoen te Hellevoetsluis (A.N.F. ***189.3,*** p. ***190).*** Beide eerstgenoemde personen kunnen — anders dan in Nav. XIV werd verondersteld — niet dezelfde zijn als ***Sara Hendrix*** en Ds. ***Johannes Colonius.***

D. ***Nicolaas Hendrix,*** schepen en raad te Vlissingen, † 25 Jan. 1675, tr. Brielle 6 Juni 1673 ***Maria van Pradellis,*** geb. Leiden 16 Mei 1658, † Haarlem 4 Oct. 1719, dr. van ***Jan en Barbara Maria Claeyssens. Zij*** hertr. Oost-Souburg 30 Oct. 1690 ***Abraham Kraey,*** burgemeester van het Vrije van Sluis.

E. I. ***Alexander Hendrix,*** geb. Vlissingen, boekhouder van de W.I.C. te Middelburg, begr. Middelburg 17 Nov. 1719, tr. le ***Margaretha Magdalena du Alasel, 2e*** Rotterdam 18 Juni 1702 ***Johanna van Heel,*** geb. Rotterdam 4, ged. ald. 8 Maart 1675, begr. Middelburg ***2*** Jan. 1722, dr. van ***Johannes*** en ***Justina*** van ***Pradellis.***

Uit het tweede huweliik:

1. ***Justina Johanna Hendrix,*** geb. Middelburg 24 Nov. 1703, † Middelburg 31 Oct. 1758, tr. 25 April 1724 ***Isaac Parker,*** geb. ***19*** Aug. 1702, koopman en boekhouder der W.I.C. te Middelburg, zn. van ***Pieter*** en ***Sara Biscop.***
2. ***Pieter,*** volgt 11.
3. ***Magdalena Elisabeth Hendrix,*** geb. Middelburg ***1709,*** tr. ***Cornelis Sluymer,*** boekhouder der O.I.C. te Middelburg.

II. ***Pieter Hendrix,*** geb. Middelburg ± 1706, kanunnik ten Dom te Utrecht 1723, † Wijk bij Duurstede voor ***1730,*** tr. Utrecht 10 Oct. ***1725*** Sara ***Ida Keppel,*** ged. Utrecht ***14*** Febr. 1693, † Culemborg 1738, dr. van Mr. ***Antoni,*** heer van Oosthoek en de Bildt en ***Maria van Ceulen (Colonius)*** [1]. Zij hertr. Utrecht of Culemborg ***23*** Jan. 1735 ***Johan van Coeverden.*** (cf. Nav. LXXIII, p. 134).

Uit dit huwelijk:

1. ***Anna Maria Hendrix.***

[1]) Volgens Nav. LXXIII, p. 134 zou zij een dr. zijn van Ds. Johannes ***Colonius,*** predikant te Brielle, genoemd onder C.

2. ***Pieter Hendrix,*** † Middelburg.
3. ***Justina Johanna Hendrix Ramskrammer*** (of ***Ramscramer),*** geb. op de Maire(?), † Oud-Gaste1 25 Febr. 1765, tr. Ds. ***Abraham Leonard van Meurs,*** geb. Nov. 1719, predikant te Oud- en Nieuw Gaste1 1747, zn. van Ds. ***Jacob*** en ***Walborgh van Walraven.*** Hij hertr. Nov. 1773 ***Adriana van Gronsvelt.***

(Uit het eerste huwelijk:

a. ***J. M. F. Hendrix van Meurs,*** luit. cav., tr. Maastricht Dec. 1772 ***M. H. Fricke.***

b. ***P. A. S. van Meurs,*** tr. Jan. 1775 ***Carel Anthonie Brandt,*** luit. cav.).

Bestaat er familierelatie tusschen de bovengenoemde personen? Zoo ja, welke?

Amsterdam. W. F. LEEMANS.

Hofman. Voorouders, zoo mogelijk 8 kwartieren, gezocht van ***Wielemijntje Janse Hofman,*** vermoedelijk protestant, die te Delft 10 Mei 1767 huwde met ***Hendrik van den Berg,*** uit een R.K. Delftsche familie. Zij woonde „op de buiten watersloot", dus buiten Delft. Vermoedelijk behoort haar familie op een der dorpen om Delft thuis.

Rijswijk (Z.H.). A. A. M. STOLS.

Kate (ten). Wie onzer lezers kan de volgende stamreeks aanvullen:

I. ***Lambert ten Kate,*** ged. 1659, overl. 1727, huwt 1681 ***Suzanna Blaauwpot,*** ged. (Amsterdam?) 8 Juli 1660, overl. 10 Febr. 1712.

II. ***Antoni ten Kate,*** ged. 1699, overl. 1766, huwt 1726 ***Jannetje Richters,*** ged. ....., overl. 26 Mei 1749.

III. ***Cornelis ten Kate,*** ged. 1734, overl. ....., huwt 1760 ***Josina Kroos.***

IV. ***Antoni ten Kate,*** ged. 1762, overl. 21 Nov. 1795, huwt 13 Juni 1790 ***Grietje Corver,*** ged. 1768, overl. 12 Aug. 1840.

V. ***Pieter ten Kate,*** ged. 28 Juli 1792, overl. 1866, huwt 30 Juli 1817 ***Trijntje van Orden,*** ged. 1794, overl. 1867.

VI. ***Antje ten Kate,*** ged. Zaandam 18 Oct. 1820, overl. aldaar 24 Dec. 1891, huwt aldaar 16 Juni 1841 ***Cornelis van de Sfadt,*** ged. Zaandam 16 Dec. 1818 (cf. genealogie ***van de Stadt*** in Ned. Patric.).

Rijswijk (Z.H.). A. A. M. STOLS.

Kroeger. Voorouders gezocht van ***Guurtje Kroeger,*** ged. Zaandam 8 Dec. 1748, overleden aldaar 31 Maart 1827, die te Zaandam 4 Sept. 1778 huwde ***Engel van de Stadt,*** schepen, vroedschap, ambachtsheer en burgemeester van Zaandam (cf. artikel ***van de Stadt*** in Ned. Patric.) . Haar ouders waren ***Claas Cornelisz. Kroeger*** en ***Maritje Pietersdr. Leneveu,*** die te Zaandam op 2 Mei 1745 huwden.

Rijswijk (Z.H.). A. A. M. STOLS.

Loderus-van Beem. ***Willem Loderus,*** geb. Maasbommel .....> schoolhouder, overl. Druten 28 Oct. 1813, oud 76 jaar, tr. ..... ***Johanna Cornelia van Beem,*** geb. Lent, overl. Maasbommel ***21*** Oct. 1823, oud 77 jaar, dr. van ***Hermanus van Beem*** en N.N.

Kan één onzer leden mij nadere gegevens omtrent dit echtpaar en hun beider voorouders verstrekken? Door de tijdsomstandigheden is het niet mogelijk de kerkelijke registers van Maasbommel en Lent te raadplegen.

's-Gravenhage. THA. J. VAN ALFF.

Moer (van der). *Johannes Jacobus van der Moer,* burgemeester van Geertruidenberg, geboren „in de Klundert", mij verder onbekend, ondertr. te Breda 25 Februari 1745 ***Maria Johanna van der Hult,*** geb. ald. ....., overl. ....., dr. van *Cornelis van der Huld(t)* **en** *Joanna Plassius.*

Gaarne zal ik worden ingelicht omtrent ***Johannes Jacobus*** van **der** ***Moer,*** zijn geslacht en in het bijzonder zijn voorouders in verband met de andere takken ***van der Moer.***

's-Gravenhage. J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.

Orden (van). Bestaat er een genealogie van de (vermoedelijk Zaansche) familie ***van Orden,*** waartoe behoort ***Trijntje van Orden*** (ged. 1794, overl. 1867), gehuwd met ***Pieter ten Kate*** (ged. ***28*** Juli 1792, overl. 1866)? Een geschilderd portret van ***Trijntje van Orden is*** bekend. Bestaat er ook een portret van haar echtgenoot?

Rijswijk (Z.H.). A. A. M. STOLS.

Rietdijk. (LVIII, 238). Bij het zoeken naar de kwartieren ***van Tienhoven van den Boogaard*** vonden we in de doop- en trouwboeken van Rozenburg (Z.H.) een en ander over **de** familie *Rietdijk,* en wel in dit verband:

Johannes van den Boogaard was gehuwd met ***Krijntje Quak,*** een dochter van ***Jasper Arends Quak*** en ***Kommettie Jans Rietdijk.*** De ondertrouw van dit laatste echtpaar had plaats te Rozenburg 13 Dec. 1777. Hij wordt genoemd **j.m.** geb. en won. te Rozenburg; van haar wordt gezegd j.d. geb. onder Klein Oosterland won. te Rozenburg. Van hen zijn aldaar gedoopt 8 kinderen waaronder *Krijntje,* geb. 5 Aug. 1781 en gedoopt 12 Aug. d.a.v.

Ten tweede woonde daar het echtpaar ***Joris Isakse Rietdijk,*** geb. te Oostvoorne, gehuwd te Rozenburg 1 Juli 1764 met ***Anna Pieterse Sulker*** **wed.** van ***Hendrik Noordervliet,*** **geb. te** Rozenburg; waarvan 3 kinderen werden gedoopt.

En dan nog het echtpaar ***Aris Arise Rietdijk,*** geb. te Oostvoorne, gehuwd te Rozenburg 12 Januari 1749 met ***Sara Doense Zonnevelt,*** wed. van ***Frans Cente van Es*** wonende te Rozenburg, waar zij 7 kinderen lieten doopen.

Het zal wel dezelfde familie zijn als de vrager bedoelt. en nasporingen in eventueel bestaande gegevens te Oostvoorne kunnen verband bengen.

De naam ***Quak*** werd gewoonlijk gespeld: ***Kwak,*** maar was in den tak die uitloopt op de Tienhoven's gewoonlijk in ***Quak*** veranderd. Gezien de voornamen stamt de nu nog bestaande familie ***Kwak*** ook hiervan af. Een wapen *Rietdijk* vonden we tot heden niet.

Nijkerk o.d. Vel. F. KRAGT HZ.

Supplair. Wordt gevraagd geboorte (of doop-)datum van ***Frans Gerhardus Supplair.*** Blijkens Conduitelijst v. h. Reg. Inf. v. d. Generaal Graaf d'Envie (Alg. Rijksarchief 's-Hage) was hij in 1790 kapitein, oud 40 jaar, gereformeerd en geboren te Dokkum. Zijn doop werd aldaar vergeefs gezocht.

Niet onmogelijk is, dat hij in een Waalsche kerk in de omgeving werd gedoopt.

Amsterdam. ALPHERTS.

Vogel (de)-van Liefvelt. Volgens de stads-trouwregisters van Rotterdam (reg. no. 8 van 20 Mei 1691-15 Jan. 1702) huwde 19 Aug. 1699 (aangeteekend 29 Juli 1699) ***Antony de Vogel*** j.m. van Rotterdam met ***Anna Margarita van Liefvelt*** j.d. van Rotterdam.

Volgens familie-aanteekeningen is uit dit huwelijk een

zoon ***Adriaen*** geboren op 28 Febr. 1700, koopman in wijnen, × te Rotterdam 7 Oct. 1727 met ***Machtilda Barbara Mulder,*** geb. Rotterdam 26 Jan. 1708.

Ik zal gaarne worden ingelicht omtrent de plaats van geboorte van ***Adriaen de Vogel*** (door mij in Rotterdam niet gevonden). Kent iemand de kwartieren van ***Machtilda Barbara Mulder,*** alsmede die van ***Anna Margarita van Liefvelt?*** Bestaat er een genealogie ***van Liefvelt?***

Bloemendaal. H. F. HEERKENS THIJSSEN.

Wuytiers. Op een kerkelijk gebruiksvoorwerp trof ik een gedeeld wapenschild aan, dat in de rechterhelft het bekende gevierendeelde ***wapen-Wuytiers*** en links dat der familie *Benningh* (een korenschoof) bevat. Boven het schild bevindt zich een kroon met 9 parels, terwijl de schildhouders, rechts een griffioen en links een leeuw, aan het wapen-Wuytiers zijn ontleend. Het bedoelde voorwerp moet dus afkomstig zijn van het echtpaar ***Govert Dircksz. Wuytiers*** en *Dieuwer Jacobsdr.* ***Benningh,*** die op 10 Januari 1580 huwden, of wellicht van hunnen zoon ***Jan Benningh Wuytiers*** (1597-1647), die priester was.

Het wapen-Wuytiers vertoont echter, behalve de vier kwartieren, in een hartschild een rooden dwarsbalk in zilver. Een beroep op de hulp van ons medelid Muschart en van het Amsterdamsche gemeente-archief ter verklaring van dit hartschild mocht niet baten. Is het iemand misschien mogelijk aan te geven, welke de beteekenis er van zijn kan? Het is op de rechterhelft van het groote schild geplaatst en heeft dus naar alle waarschijnlijkheid op den vader betrekking en niet op den zoon, aangezien het dan in het midden van het groote schild zou moeten staan.

Arnhem. A. J. **VAN** DE VEN.

Onbekend wapen. I. Welk geslacht voerde het volgende wapen, voorkomende op een cachet (Rococostijl) in mijn bezit:

Gevierendeeld. I en IV en anker, schuins R. geplaatst, op 1. ring omhoog, op IV, ring omlaag (of omgekeerd geplaatst): II. drie vijfpuntige sterren (2-1), III. een gestengelde bloem (roos) met één blad R.

Helm-Dekkleeden. Helmteeken: het omgekeerde anker.

Puttershoek. C. L. VAN ES VAN DER HAVE.

Onbekend wapen. II. In blauw 3 ronde schijven (2-1) in elk waarvan een roos. Helmteeken een ster (6) tusschen een vlucht. Welk geslacht voerde dit wapen?

's-Gravenhage. M. C. SIGAL.

INHOUD 1941, No. 1.

Bestuursberichten. — De oudere generaties van het adellijke geslacht Van Dongen, door Mr. A. Haga. — Het Burensche geslacht Van Ewijck, door Mr. A. P. van Schilfgaarde. — Genealogie van het Rotterdamsche geslaeht Coolbrand, door W. A. van Rijn. — Familieaanteekeningen Van Pradellis, medegedeeld door Mr. W. F. Leemans. — Nederlandsche grafsteden in Voor-Indië, medegedeeld door H. Wijnaendts. (Vervolg). — Wigboldus, door A. Pathuis. — Boekbespreking, door J. P. de Man en Tha. J. van Alff. — Inhoud van Tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Centralisatie van de „dubbelen" van den Burgelijken Stand; Van Binckhorst; Van Dusseldorp; Wentholt; Corrigendum. — Vragen en antwoorden: Block; Cappelhoff-Brants; Clercq (de) -Savon-Croes; Corver; Diesen (van); Groot (Grotius) (de); Hendrix; Hofman; Kate (ten); Kroeger; Loderus-van Beem; Moer (van der); Orden (van); Rietdijk; Supplair; Vogel (de) -van Liefvelt; Wuytiers. — Onbekend wapen.

Gedrukt bij N.V. Drukkerij „De Residentie" Pletterijstr. 103-107. 's-Gravenhage.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur **DR. TH. R. VALCK LUCASSEN,** ***huize Eikenrode, Driebergen.***

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, ***Rioowstraat*** **4,** ***'s-Gravenhage.***
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg*** **5, 's-Gravenhage.**

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 2. **LIXe. Jaargang.** **Februari 1941.**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de **Heeren** Mr. J. C. Baron Creutz, te Arnhem, en A. Labouchere, te Aerdenhout, respectievelijk sedert 1900 en 1931 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn **benoemd:**

C, A. TER COCK ..... *'s-Gravenhage.*
Kolonel der Art. N.I.L. **b.d.** Gevers **Deijnootweg 49.**

MR. DR. A. DEN DEKKER ..... *Gorinchem.*

H. J. INDEN ..... *Wassenaar.*
Lijsterlaan 3.

J. P. VAN DER WEELE ..... *Rotterdam.*
ambtenaar Gem. archief. *Henegouwerplein 6b*

Mevr. C. W. **VAN DE WEG-VAN ANROOY** .. *Amsterdam.*
Stadhouderskade 83 I.

Adreswijzigingen:

JHR. MR. DR. E. A. VAN BERESTEYN ... *'s-Gravenhage,*
Flat Oude **Scheveningschewag 84** *E.*

MR. W. H. E. Baron VAN DER BORCH VAN VERWOLDE ..... *Deventer.*
Polstraat 28.

C. A. HUYGEN..... *Oud-Valkenburg (L.).*
Kasteel Genhoes, Schin **op Geul** *223.*

P. M. **VAN WALCHREN** ..... *Apeldoorn.*
Frederikslaan **30.**

Mr. W. C. J. Alpherts verzoekt ons namens de in Amsterdam en Omstreken wonende leden het volgende te willen opnemen:

In de op Zaterdag 18 Januari j.l. gehouden bijeenkomst van de leden, die in Amsterdam en Omstreken woonachtig zijn, is de toetreding van het Genootschap tot het Nederlandsch Verbond voor Sibbekunde uitvoerig besproken. De bijeenkomst werd onofficieel bijgewoond door de bestuursleden van het Genootschap, de **heeren** Jhr. Dr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius en H. J. A. van Son.

Jhr. van Rheineck Leyssius sprak er zijn tevredenheid over uit, dat het Bestuur op deze wijze in de gelegenheid was een aantal leden over de concentratie in te lichten.

Na eene uitvoerige gedachtenwisseling sprak de overgroote meerderheid der aanwezigen hare voldoening uit over de verkregen inlichtingen en vereenigde zich ten volle met het tot dusverre gevoerde beleid van het Bestuur.

Bij dit nummer worden titel, inhoud en register op de namen van den 58sten jaargang (1940) verzonden.

Op aanvrage aan ons Bureau, Bleyenburg 5, 's-Gravenhage, is tegen betaling van ƒ 0.25 een nieuwe leden lijst in gestencilde exemplaren voor de leden verkrijgbaar.

Bijdrage tot de genealogie van het Doopsgezinde Sneeksche geslacht Wouters,

door **MR. A. HAGA.**

Inleiding.

Onderstaande genealogie is, wat de oudere generaties betreft, grootendeels samengesteld uit een „Kerkelijk geboorte protocolboek van de gemeente der Mennonyten te Sneek, hare vergadering houdende opt Kleinsand en behoorende tot de

Societeit der Oude Vlamingen". Het is alfabetisch op de voornamen gerangschikt en berustte in het archief der Doopsgezinde gemeente te Sneek, doch werd in 1935 in bewaring gegeven aan het Rijksarchief in Friesland. Het is uit de oude lidmatenboeken samengesteld door *Jan fen Cafe G.zoon,* die 4 April 1784 tot boekhouder der Doopsgezinde gemeente werd verkozen, en is door anderen vervolgd. Van de bedoelde lidmatenboeken zijn twee exemplaren, het eene loopende van 1746-1803, het andere van 1746-1836, nog in het archief der Doopsgezinde gemeente aanwezig.

Het door *fen Cafe* aangelegde geboorteboek bevat alle personen, die vanaf de oprichting der gemeente in 1746 lidmaten waren, benevens hunne vrouwen en kinderen en derzelver geboorte-, huwelijks- en overlijdensdata en bevat gegevens, loopende van 1672-1851. Het munt uit door groote betrouwbaarheid. Voor zooverre de gegevens van elders controleerbaar 'waren — zooals de huwelijksdata — bleken zij alle juist te zijn, Somtijds verschillen de opgegeven huwelijksdata een knkelen dag met de officieele; mogelijk huwden zij eerst in de Doopsgezinde kerk, alvorens hun huwelijk door het gerecht te laten bezegelen. Voor zooverre geen gerechtelijke huwelijksdata werden gevonden, zijn de kerkelijke vermeld. Ook de overlijdensdata in het register kunnen als juist worden aanvaard, zooals uit vergelijking met de officieele data uit de begraafboeken — die bovendien dikwijls de oorzaak van het overlijden vermelden — blijkt.

Aan de aanteekeningen van ds. *Gerrif fen Cafe* over het geslacht *Woufers,* berustende in de bibliotheek der Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Amsterdam, zijn voorts nog enkele gegevens ontleend betreffende de tweede generatie en de jonggestorven kinderen van *Woufer Beerenfs* (11). Zij vermelden alleen jaren, doch geen data, De origineele, door ds. *Gerrit fen Cafe* aangehaalde „familie-aanteekeningen Wouters" zijn echter iii de voornoemde bibliotheek niet aanwezig. In een artikel in de Doopsgezinde Bijdragen van 1890 [1]) haalt hij uit deze familie-aanteekeningen echter aan, dat een zekere *Beerenf Woufers* of *Wolfers* „uit den Ammert in Munsterland vertrok met zijn holsken (stokje) op de rug na de Knijpe in Friesland. Hij was Roomsgezind, doch is in de Knijpe tot de Mennonite gemeente overgegaan". Mogelijk was hij daar werkzaam in het verveningsbedrijf. Hij huwde aldaar met *Joukje Bottes,* uit welk huwelijk drie dochters en een zoon sproten. Laatstgenoemde, *Wouter Beerenfs,* trok op jeugdigen leeftijd naar Sneek, waar hij zich blijkens zijn huwelijksakte, als boendermaker neerzette. Hij wist zich echter spoedig op te werken en werd te Sneek één man van aanzien en — plaats en tijd in aanmerking genomen — van een aanzienlijk fortuin. Hij bezat twee oliemolens, een zeepziederij en verschillende veerschepen op, Rotterdam, Zwolle, Groningen, enz. [2]). Blijkens een akte van 4 Maart 1743, geregistreerd in een registertje, dat ten gemeente-archieve van Sneek berust, strekten zijn handelsbetrekkingen zich 'zelfs naar het buitenland uit. Blijkens genoemde akte compareert voor schepenen van Sneek *Wouter Berenf* als eigenaar van het smakschip „de Oliemolen", welk schip volgens berichten uit Noorwegen, geladen met balken en andere houtwaren — tot welke lading de comparant medegerechtigd is volgens vertoonde documenten — op de Engelsche kust onder Jarmouth zoude zijn gestrand, en machtigt hij een schipper te Woudsend om zijn belangen waar te nemen.

Zijn vermogen, dat in het personeel kohier der goedschattinge [3]) van 1714 nog op ƒ 8000 was getaxeerd, bedroeg volgens dat kohier van het jaar 1737 reeds ƒ 40.000, de hoogstaangeslagene in dat jaar. In 1759, een jaar voor zijn dood, bedroeg het ƒ 51,000 en werd hij slechts door twee inwoners nog overtroffen.

Woufer Beerenfs, die tot de rechtzinnige gemeente der Oude Vlamingen te IJlst behoorde, stichtte met zijn zoons en enkele anderen in 1746 te Sneek, waar tot nu toe alleeen een Waterlandsche gemeente was, een Doopsgezinde gemeente der Oude Vlamingen, wier kerkgebouw op het Kleinzand stond. Na de laatste 25 jaren een kwijnend bestaan te hebben gevoerd, vereenigde deze gemeente zich in 1838 met de Waterlandsche gemeente, gevestigd op het Cingel, waar de Doopsgezinde gemeente thans nog haar kerkgebouw heeft: Als doopsgezinden konden de leden der familie *Woufers* geen deel uitmaken van het stedelijk bestuur; eerst bij de omwenteling van 1795 kwamen zij mede op het kussen.

De geslachtsnaam *Woufers,* oorspronkelijk een patronymicum, wordt reeds in de derde generatie tot een vasten geslachtsnaam. Deze derde generatie splitste zich in twee takken,; waarvan respectievelijk *Wybe* (tak A) en *Beerenf* (tak B) de stamvaders waren. Een derde „valsche" tak *Woufers* spruit uit hun zuster *Marfje,* gehuwd met *Idske Harings,* wiens nakomelingen den moedersnaam *Woufers* tot geslachtsnaam aannamen. Deze tak C wordt aan het slot behandeld. De takken B en C stierven uit; van tak A heb ik de nakomelingschap van de zevende generatie, die zich meerendeels in Oost-Indië bevond (en bevindt), anderzijds zich naar alle windrichtingen heeft verspreid, niet verder nagegaan. Een nader onderzoek moge aan belanghebbenden worden overgelaten.

Een familiewapen is bij de thans levende leden van dit geslacht, voor zoover mij gebleken is, niet bekend. Onze hoofdredacteur, dr. Th. R. Valck Lucassen, deelde mij echter mede in het bezit te zijn van twee gelijksoortige cachetten, welke hebben toebehoord aan het echtpaar *Wouters-Brasker* (tak B), waarvan het mannelijke wapen de kop en hals van een paard vertoont. Volgens een mondelinge mededeeling van wijlen mevrouw *Valck-Wouters* (B VI 3) zou het wapen *Woufers* een „wouterke" voorstellen (sprekend wapen), wat volgens het Friesch Woordenboek echter een jong lam zou zijn.

Genealogie.

I. *Becrenf Wouters,* afkomstig uit den Ammert in Munsterland. vestigde zich in de Knijpe (bij Heerenveen), waar hij huwde [4]) met *Joukje Bottes* aldaar.

Uit dit huwelijk:

1. *Woufer Beerenfs,* volgt 11.
2. *Femke Beerenfs,* uit de Knijpe, huwt voor het gerecht van Haskerland 26 April 1697 (proclamaties gerecht Schoterland 31 Maart, 14 en 21 April) *Minfje Andries,* van Joure, waarschijnlijk broeder van zijn schoonzuster *Tjifske Andries.*

Uit dit huwelijk drie dochters:

a. *Marfje Minfjes,* huwt voor het gerecht te Sneek 24 Maart 1727 *Berend Teunisz. fen Cate,* van Deventer, waaruit o.a. afstammelingen van de families *Masfenbroek, Haga, Veen, Semler, Hofstra,* enz. [5]).

1) Ds. G. ten Cate. Korte schets van de Doopsgezinde gemeente der Oude Vlamingen te Sneek, a. w. blz. 94 en vlgg.

2) Alsvoren, a. w. blz. 96.

3) Gemeente-archief Sneek.

4) Het huwelijk komt niet in de proclamatieboeken van Schoterland voor.

5) Zie hierover nader: Geslachtslijst van den Frieschen tak der familie ten Cate, door ds. G. ten Cate. z. j. [1896].

b. *IJtje Mintjes,* huwt voor het gerecht te Sneek 6 April 1739 ***Keimpe Adams ten Cate,*** waaruit één jong gestorven kind [5]).

c. *Minke Mintjes.* huwt VOOD het gerecht te Sneek 6 April 1739 ***Gerrit Jans ten Cate,*** van Borne, die 12 Sept. 1739 het burgerrecht te Sneek verwerft. Hieruit o.a. afstammelingen van de families *Gonggrijp, van Calcar,* enz. [5]).

3. ***Marfje Beerenfs,*** gehuwd met ***Derk*** .....

4. Griefje Beerents, gehuwd met *Reinske* ***Derks.***

II. ***Wozzhr Beerents,*** geb. in de Knijpe (bij heerenveen) 4 Maart 1677, overleden te Sneek 18 Mei 1760, huwt le 21 December 1696 voor het gerecht van Haskerland [6]) (proclamaties gerecht Sneek 10, 11 en 18 Dec.) ***Tjitske Andries,*** geb. Joure 22 Maart 1675, overl. Sneek 9 Mei 1720, d. v. ***Andries Mintjes*** en ***Martjen Luytjens.*** Hij huwt 2e 5 April 1722 voor het gerecht van Haskerland [6]) *Elsken Jetses,* wed.e van ***Meinte Gosses*** [7]), ***geb.*** Joure 4 Maart 1684, overl. Sneek 12 en begraven 19 April 1769, d. v. ***Jetse Wiepkes*** en ***Wietske Sinnes.***

Op 1 December 1693 verkrijgt ***Wouter Berents*** „uit de Knijpe geboortigh" het burgerrecht der stad Sneek, wat dus reeds op ló-jarigen leeftijd zou geschied zijn! Mogelijk moet in verband hiermede zijn geboortejaar eenige jaren vroeger gesteld worden. Over zijn handel en bedrijf zie men verder uitvoerig de voorafgaande Inleiding.

Uit het eerste huweliik:

1. ***Beerent,*** geb. 1697, 'overl. 1704.
2. ***Marfje,*** geb. 1699, overl. 1699.
3. ***Martje,*** geb. 1701, overl. 1704.
4. ***Wybe,*** volgt A 111.
5. ***Martje,*** volgt C 111 („valsche tak").
6. ***Beerent,*** volgt B III.
7. ***Andries,*** geb. 1711, overl. 1711.
8. ***Andries Wouters,*** geb. Sneek 13 Januari 1714, overl. Sneek 25 en begraven 31 Augustus 1781. Bij de oprichting van de Societeit der Oude Vlamingen te Sneek in 1746 werd hij op 22 April van dat jaar tot diaken benoemd. Hij huwt te Groningen 14 April 1735 ***Trijntje Jans ten Cate,*** geb. te Groningen 7 Maart 1711, overl. Sneek 5 en begraven 11 September 1771, d. v. ***Jan Teunisz. ten Cate*** en *Claartje* ***Gerrits Rigter.***

   Uit dit huwelijk:

   a. ***Jan Andries Wouters,*** geb. Sneek Mei 1736, overl. aldaar 1 Febr. 1752.

   b. ***Tjitske Andries Wouters,*** geb. Sneek ..... 1736, overl. Sneek 2 September 1826 (oud 90 jaar), huwt voor het gerecht der stad Sneek 5 Januari 1761 haar neef ***Woufer Idskes Woufers*** (zie tak C).

9. *Mintje* ***Wouters,*** geb. Sneek 7 Januari 1717, overl. Sneek 19 en begraven 24 December 1786, huwt le te Groningen 12 Febr. 1739 (proclamaties gerecht Sneek... Januari 1739) ***Hester Gerrits van Delden,*** geb. Groningen 20 Dec. 1717, overl. Sneek 19 Januari 1742, d. v. ***Gerrit van Delden*** en ***Judith ten Cate.*** Hij huwt 2e te Sappemeer 12 October 1747 (proclamaties gerecht Sneek 30 September 1747) *Annigje Claasen* ***Bleeker,*** geb. Deventer 4 Juli 1716, overleden Sneek 27 Dec. 1793 en begraven 2 Januari 1794, d. v. *Claas Pieters Bleeker* en ***Webbigje Stevens Cremer.***

   Uit het eerste huwelijk:

   a. ***Gerrit Wouters,*** geb. Sneek 19 October 1741, overl. Sneek ***14*** Sept. 1760.

   Uit het tweede huwelijk:

   b. ***Tjitske Wouters,*** geb. Sneek 13 Augustus 1753, overl. Sneek 21 Maart 1821, huwt voor het gerecht der stad Sneek 12 November 1778 ***Berend*** *Alring,* geb. te Leer in Oost-Friesland 12 Dec. 1754, burgemeeser van Sneek, overl. Sneek 3 Januari 1824, z. v. ***Harmen*** *Berends Alring* en *Trijntje Waarma.* Hij hertrouwde te Sneek 13 November 1822 met ***Hinke Bakker,*** geb. IJlst 3 Mei 1772, overl. Sneek 8 Juli 1829, d. v. ***Minne Aebes Bakker*** en *Sjoukje Jans.*

   Berend *Alring* werd bij besluit van de Commissarissen-Generaal van het Departement Friesland van 28 Dec. 1813 benoemd als (een der vier) burgemeester(s) der stad Sneek. In 1821 werd hij op zijn vtrzoek eervol ontslagon, doch bleef lid van den Raad tot aan zijn dood in 1824 [8]).

Uit het tweede huwelijk:

10. *Joukje,* geb. 1723, overl. 1730.
11. ***Trijntje Wouters,*** geb. Sneek 1 October 1724, overl. Sneek 13 en begraven 17 April 1789, huwt voor het gerecht der stad Sneek 27 Dec. 1746 ***Jan Freerks van der*** *Boogh,* koopman, tot diaken verkozen 17 Juli 1757; geb. Groningen 18 November 1724, overl. Sneek 22 en begraven 28 Augustus 1782, z. v. ***Freerk Freerks*** en ***Geertruida*** *Jans van Delden.*

12. Jetse, geb. 1730, overl. 1732.

A.

III. ***Wybe Wouters,*** koopman, geb. Sneek 1 Mei 1704, overl. Sneek 1 en begraven 8 Januari 1769, huwt te Groningen 26 Juli 1725 (proclamaties voor het gerecht te Sneek 30 Juni) ***Eefjen Alles,*** geb. Groningen 26 Mei 1699, overl. Sneek 24 en begraven 30 October 1774. d. v. ***Alle Derks*** [9]) en ***Aaltje Izaäks (Cremer).***

Uit dit huwelijk:

1. ***Tjitske Wybes Wouters,*** geb. Sneek 25 Juli 1726, overl. Sneek 13 Sept. 1748.
2. ***Aaltje Wybes Wouters,*** geb. Sneek 10 Sept. 1728, overl. Sneek 20 en begraven 26 September 1782, huwt voor het gerecht der stad Sneek 5 Januari 1750 ***Steven*** *Claasen Bleeker,* koopman, geb. Hoogezand 14 Juni 1724, overl. Sneek 5 en begraven 10 Juni 1802, z. v. *Claas Pieters Bleeker* en ***'Webbigje Stevens Cremer.***
3. ***Martje Wybes Wouters,*** geb. Sneek 9 September 1730, doet belijdenis bij de Doopsgezinde gemeente 20 Maart 1763, overl. Sneek 24 en begraven 29 October 1806.
4. ***Alle Wybes Wouters,*** koopman, geb. Sneek 4 Juli 1733, overl. Sneek 28 September en begraven 1 October 1779, huwt voor schepenen van Haarlem 11

6) Zie de proclamatieboeken van Haskerland. (Rijksarchief in Friesland).

7) Moet blijkbaar zijn *Gosse* Meintes; uit zijn huwelijk met *Elske Jetses* ***een*** zoon Meinte Gosses *Joustra,* geb. Nijland 5 Juli 1711, overl. Sneek 16 Sept. 1782, die te Sappemeer 19 Dec. 1736 huwde met *Ytje* ***Meertens,*** geb. Sappemeer 5 Augustus 1712, overl. Sneek 14 April 1778, d. v. ***Meerten Obbes*** en ***Aaltje Dirks.***

8) E. Napjus, Geschiedkundige kronijk en beschrijving van de stad Sneek, 2e druk, Sneek, 1826, aldaar blz. 100 en 101.

9) ***Alle Derks was*** „oudste" bij de Oude Vlamingen te Groningen en maakte o.a. een dienstreis naar Polen. Zie Blaupot ten Cate, Geschiedenis der Doopsgezinden 1, blz. 158 en 159.

Juli **1762** (proclamaties voor het gerecht te Sneek 25 Juni) ***Trijntje. Claasen Bleeker,*** geb. Hoogezand 18 Maart 1727, overl. Sneek- 12 en begraven 17 November 1805, d. v. *Claas Pieters Bleeker* en *Webbigje Steoens Cremer.*

Op 28 April 1780 heeft de verkoop plaats van een pelmolen. staande op de stadswal bij het Hoogend. in gebruik bij de wed. *Alle Wybes Wouters* [10]).

Uit dit huwelijk:

a. ***Wybe Alles Wouters,*** geb. Sneek 30 Dec. 1765. overl. Sneek 6 en begraven 11 October 1786.

5. *Wouter,* volgt IV.
6. ***Dirk Wybes Wouters,*** geb. Sneek 10 Augustus 1737, overl. Sneek 4 en begraven 8 September 1779.
7. *Beerent,* volgt **IVbis.**

IV. ***Wouter Wybes Wouters,*** boekverkooper, lid van het stedelijk bestuur van Sneek, geb. Sneek 6 September 1735. overl. Sneek 6 April, beluid 7 en begraven 10 April 1809, overleden „aan spoedig verval van krachten, met zware koortsen voorseld, laat de vrouw en drie kinderen na". Hij huwde te Groningen 23 April 1759 (proclamaties gerecht Sneek 23 Maart) *Fennigje Izaäks Hulshof,* geb. Groningen 6 December 1736, overl. Sneek 10 November 1819, d. v, ***Izaäk Abrahams*** *Hulshof* en *Geertje Teunis Hulshof.*

In 1784 werd *Wouter Wybes Wouters* tot diaken der Doopsgezinde gemeente aangesteld. Op 12 Febr. 1795 werd hij door het Comité Revolutionair met een aantal andere burgers voor den tiid van 2 maanden tot provisioneele bestuurders der stad aangesteld. In het op 28 Januari 1796 aangestelde nieuwe stadsbestuur had hij geen zitting, doch 7 Juli 1798 werd hij door de Commissarissen tot reorganisatie der gemeentebesturen opnieuw in het stedelijk bestuur verkozen, evenals in het op-9 November 1802 nieuw opgetreden gemeentebestuur.[11]).

Uit dit huwelijk:

1. *Eefje,* geb. Sneek 25 Maart 1761, overl. Sneek 5 Juni 1761.
2. *Geertje,* tweeling met de voorgaande, overl. Sneek 22 April 1761.
3. ***Wybe,*** volgt V.
4. *Geertje Wouters,* geb. Sneek 16 Juni 1765, overl. Sneek 24 Sept. 1839.
5. ***Izaäk***) tweelingen, geb. Sneek 18 Maart 1767,
6. ***Abraham***) overl. Sneek 23 Maart 1767.
7. ***Izaäk***) tweelingen, geb. Sneek 17 Juli 1768,
8. ***Abraham***) overl. Sneek 4 en begraven 6 Aug. 1768.
9. ***Eefje, geb.*** Sneek 6 Juli 1775, overl. Sneek 7 en begraven 10 Mei 1780.
10. ***Aaltje Wouters,*** geb. Sneek 1 Juli 1778, overl. Sneek 4 Dec.! 1809 „aan een besetting op de seenuwen", begraven 8 Dec., huwt voor het gerecht der stad Sneek 31 Maart 1802 ***Jan Alles van der Meulen,*** geb. Sneek 17 Februari 1778, overl. Sneek 16 April 1837, z. v. ***Alle Jans van der Meulen*** en ***Trijntje Alberts.*** Hij hertrouwde te Sneek 6 November 1825, zijnde toen ter tijd: commies bij de stedelijke belastingen, met ***Ockje Sjoerds de Vries,*** geb. Oppenhuizen 22 Januari 1769, overl. ..... d. v. ***Sjoerd Ockes*** en ***Akke Edgers*** en wed.e van ***Klaas Wybrens Bleeker..***

v. ***Wybe Wouters Wouters,*** boekverkooper en uitgever, geb. Sneek 25 Dec. 1762, overl. Groningen 6 October 1826, wordt 28 Januari 1-787 lidmaat ter Doopsgezinde gemeente te Sneek, áttestatie naar Groningen- 30 Dec. 1788, huwt te Groningen 4 October 1789 (proclamaties voor het gerecht te Sneek 12 September) ***Trijntje Arkema,*** geb. te ..... 27 Februari 1760, overl. Groningen 22 Januari 1796, d. v. ***Gerbrant Ar,kema*** en *Catalina Hesselink.*

Wybe Wouters Wouters wordt vermeld bij Ledeboer: De boekdrukkers, boekverkoopers en uitgevers in Noord-Nederland (Deventer, 1872) en bij Oomkcns, Bouwstoffen tot de geschiedenis van den boekhandel in de provincie Groningen (Groningen 1854, 2e druk 1864). Bij laatstgenoemde wordt hij alleen als boekverkooper vemeld; hij was echter ook uitgever, o.a. van „Lectuur voor vrouwen, bestaande in onderscheidene verhalen ter veredeling van het hart", door Fenna Mastenbroek, 2e dr. 1825 bij Wybe Wouters, Groningen.

Uit dit huwelijk:

1. ***Fenna Wouters,*** geb. Groningen 6 Mei 1791, overl. Sneek 25 Dec. 1826.
2. ***Wouter,*** volgt VI.
3. ***Gerbrand Wouters,*** b.oekverkooper [12]) 1827-1846 als opvolger van zijn vader, geb. Groningen 16 Januari 1796, overl. Groningen 1 Juli 1870. Ongehuwd.

VI. ***Wouter Wybes Wouters,*** azijnfabrikant, geb. Groningen 24 April 1794, lidmaat der Doopsgezinde gemeente op 't Cingel te Sneek 8 Maart 1818, attestatie naar Groningen 31 Januari 1819, overl. aldaar 25 Maart 1861, huwt le Groningen 1 October 1824 ***Margaretha Petronella van Delden,*** geb. Groningen 22 September 1800, overl. Groningen 14 Maart 1840, d. v. ***Gerrit van Delden*** en *Hester Zijtsema.* Hij huwt 2e Groningen 11 November 1841 ***Cathalina Arkem,a,*** geb. Groningen 2 Januari 1798, overl. Groningen 28 September 1863, d. v. ***Gerrit Arkema,*** bierbrouwer, en ***Bregje*** *Hulshoff.*

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Wybe,*** geb. Groningen 9 Juli 1825, overl. Groningen 29 Augustus 1826.
2. ***Catharina,*** geb. Groningen 4 Oct. 1827, overl. Groningen 8 Mei 1832.
3. ***Wybe,*** volgt VII.
4. ***Gerrit,*** geb. Groningen 26 Juli 1831, overl. Groningen 7 April 1849.
5. ***Gerbrand Wouters,*** geb. Groningen 9 Februari 1834, overl. Groningen 1 December 1903, huwt aldaar 30 Juli 1857 *Aldia* ***Dijk,*** geb. Groningen 8 Februari 1835, overl. ....., d. v. ***Steven Berends Dijk*** en ***Anna Jans Hesselink.*** Uit dit huwelijk geen kinderen.
6. ***Jan,*** volgt **VIIbis.**
7. *Catharina* ***Wouters,*** geb. Groningen 11 December 1836, overl. ....., huwt te Groningen 16 Juni 1859 ***Jan luchter,*** commissionair, geb. te Groningen 20 Januari 1829, overl. ....., z. v. *Pieter Juchter* en *Josina van Delden.* Het gezin verhuisde in 1872 naar Amsterdam.
8. ***Fenna,*** geb. Groningen 2 Decemb. 1838, overl. .....
9. ***Margaretha*** *Josina* ***Wouters,*** geb. Groningen 5 Febr. 1840, overl. Amsterdam 18 Juli 1885, huwt te Groningen 12 Dec. 1860 ***Pieter*** *Juchter,* commissionair in koffie, geb. Groningen-19 Maart 1834, overl. Amsterdam nà 1885, z. v. ***Pieter*** *Juchter* en *Josina van Delden.'*

10) Zie: De Vrije Fries, deel XXV, blz. 56.
11) Resolutieboeken der stad Sneek.
12) "Als zoodanig vermeld bij Oomkens, Bouwstoffen tot de geschiedenis van den hoekhandel in de provincie Groningen, 1554, 2e dr. 1864.

VII. ***Wybe Wouters Wouters,*** bierbrouwer, geb. Groningen 18 Sept. 1829, woont 1870 te Fort Montroe (N. Amerika) en is vermoedelijk aldaar overleden, huwt Schoterland 18 Mei 1854 ***Korneliske Gooitzens van Terwisga,*** geb. Beneden-Knijpe 14 Dec. 1832, overl. te Amsterdam ....., waarheen zij 11 Mei 1904 was vertrokken, d. v. *Gooitzen Lykeles van Terwisga,* landbouwer, en ***Jantje Jans Visser.***

Uit dit huweliik:

1. ***Margaretha Petronella Wouters,*** geb. Beneden-Knijpe 22 Juni 1855, overl. ....., huwt te Heerenveen 19 Februari 1879 *Dirk* ***Vonk, geb.*** Ureterp 18 Febr. 1849, overl. ....., ***z.*** v. ***Ate Jans Vonk*** en ***Froukje Dirks van der Meulen.*** Het echtpaar vertrok 16 Januari 1890 van Groningen naar Amsterdam.
2. ***Wouter,*** geb. Beneden-Knijpe 29 Nov. 1856, overl. Groningen 10 Dec. 1870.
3. ***Jantje,*** tweeling met de voorgaande, overl. Beneden-Knijpe 15 Juli 1868.

VIIbis. ***Jan Wouters,*** geneesheer [12a]), geb. Groningen 16 November 1835, overl. ....., huwt te Beetsterzwaag (Fr.) 29 Maart 1860 ***Mathilda Charlotte Bochardt,*** geb. Joure 28 October 1831, overl. ....., d. v. ***August Wilhelm Friedrich Bochardt,*** genees-, heel- en vroedmeester, en ***Fokje Lambertus Zeverijn.***

Het gezin, dat blijkens de geboorteplaatsen der kinderen telkens heen en weer trok, woonde omstreeks 1870 te Wezep op de Veluwe met de hieronder te nocmen 6 kinderen en is geheel uiteengespat. De ouders zijn met onbekende bestemming vertrokken en de kinderen, allen nog minderjarig zijn meerendeels in dienstbetrekking gegaan. Hun spoor heb ik slechts gedeeltelijk gevolgd.

Uit dit huwelijk:

1. ***Wouter Wybe Wouters, geb.*** Donkerbroek (Fr.) 29 Mei 1860, vertrok 13 Nov. 1876 van Wezep naar Kampen, militair, ais zoodanig 9 April 1878 uit Kampen afgeschreven zonder nadere plaatsaanduiding.
2. ***Fokje Cathalina Woouters,*** geb. Appelscha (Fr.) 15 Juli 1861, vertrok 4 Nov. 1876 van Wezep naar Amsterdam.
3. ***Margaretha Petronella Wouters,*** geb. Appelscha (Fr.) 22 Maart 1863, trok van Wezep via Winsum (Gr.) en Vries in 1883 naar Arnhem.
4. ***Alida Wouters,*** geb. Appelscha (Fr.) 23 Januari 1865, trok van Wezep via Delfzijl en Winsum (Gr.) in 1884 naar Utrecht.
5. ***Augusta Frederika Wilhelmina Wouters,*** geb. Makkum (Fr.) 26 Januari 1867, kwam in 1884 eveneens in Utreclit.
6. ***Louis Carl Wouters,*** geb. Appelscha (Fr.) 5 Maart 1869, trok van Wezep via Delfzijl, Winsum (Gr.), Warfum en Meppel in 1888 naar ambt-Vollenhove, waar hij echter niet in de bevolkingsregisters staat ingeschreven.

IVbis. *Beerent* ***Wybes Wouters,*** koopman, diaken der Doopsgezinde gemeente in 1778. werd 28 Dec. 1813 benoemd tot lid der vroedschap van de stad Sneek [13]) en bleef dit tot Januari 1816, geb. Sneek 22 Mei 1743, overl. Sneek 9 April 1818, huwde te Groningen 25 Juli 1770 (proclamaties gerecht Sneek 6 Juli) ***Jantje Izaäks Hulshof,*** geb. Groningen 24 Maart 1746, overl. Sneek 7 en begraven 13 Febr. 1805, d. v. *Izaäk Abrahams Hulshof* en *Geertje* ***Teunis Hulshof.***

12a) Hij staat in geen enkel Nederl. Album Studiosorum ingeschreven.
13) Zie E. Napjus, Geschiedk. Kronijk van Sneek, a. w. blz. 100.

Uit dit huwelijk:

1. ***Wybe,*** geb. Sneek 1 Januari 1772, overl. Sneek 8 en begraven 13 Januari 1772.
2. *Geertje,* geb. Sneek 15 Octob. 1773, overl. Sneek 31 Octob. en begraven 4 Nov. 1785.
3. ***Eva,*** geb. Sneek 28 October 1779, overl. Sneek 28 Febr. en begraven 4 Maart 1783.
4. *Izaäk,* volgt V.

V. *Izaäk* ***Beerents Wouters,*** olieslager, lid van den Raad van Sneek en lid der Prov. Staten van Friesland 1837-1857, geb. Sneek 15 Dec. 1789, overl. Sneek 3 October 1857, huwt Groningen 9 Mei 1820 *Catharina* ***Hesselink,*** geb. Groningen 10 November 1797, overl. Sneek 16 April 1837, d. v. ***Dirk Jacobs Hesselink,*** zeepzieder, en ***Anna Abrahams Hulshof.***

Olieverfschilderijen van bovengenoemd echtpaar *Wouters-Hesselink* zijn in het bezit van een kleindochter, mevrouw *Noyon* te Soest. *Izaäk Wouters werd 12* October 1825 geïnstalleerd als lid van den Raad der stad Sneek als opvolger van wijlen *Jan Haga.* Hij was tevens van 1837-1857 lid der Provinciale Staten van Friesland.

Uit dit huwelijk:

1. *Beerent,* volgt VI.
2. ***Johanna Wouters,*** geb. Sneek 9 Juni 1823, overl. Sneek 1 April 1824.
3. ***Dirk Wouters,*** geb. Sneek 18 Juni 1825, overl.' Sneek 9 Mei 1826.
4. ***Johanna Wouters,*** tweeling met de voorgaande, overleden te Oosterbeek 2 April 1905, huwt te Sneek 25 Juni 1846 Mr. ***Petrus Simeon Noyon,*** bij zijn huwelijk subst.-officier van justitie bij de Rechtbank te Sneek, later raadsheer in het Gerechtshof te Amsterdam, geb. Harlingen 2 Augustus 1817, overl. te Oosterbeek 19 Augustus 1893, z. v. ***Tjerk Terpstra Noyon, med.*** doct. en ***Baukje Elizabeth Stinstra.***
5. ***Anna Wouters,*** geb. Sneek 26 Maart 1829, overl. Arnhem 5 Novemb. 1897, huwt 1 e te Sneek 10 Dec. 1857 ***Pieter Overbeek.*** doopsgezind predikant te Terhorne (Fr.), geb. Franeker 3 1 October 1816, overl. Arnhem 5 April 1877, z. v. ***Klaas Jacobus Overbeek.*** doopsgezind predikant en ***Aagje Pieters Klomp; 2e*** te Arnhem 17 Juli 1879 ***Jacob Sibbles Bokma,*** notaris te Akkrum, geb. Sneek 11 Augustus 1813, overl. Arnhem 10 Febr. 1890, z. v. ***Jacob Bokma,*** koopman, en ***Geertruida Noyon*** en wedr. eerst van ***Johanna Helena Frederika Jacoba van Loenen,*** daarna van ***Johanna Maria Hesterina Vrijland.***
6. *Geertje* ***Wouters.*** geb. Sneek 20 Juni 1831, overl. Leeuwarden 9 September 1859, huwt te Sneek 18 Mei 1854 Mr. ***Johannes van der Veen,*** advocaat te Leeuwarden, geb. Leeuwarden 23 October 1825, overl. Ubbergen 23 December 1893, z. v. Mr. ***Ciprianus Johannes van der Veen,*** lid van Gedep. Staten van Friesland, en ***Brechje Dirks Hesselink.*** Mr. ***Johannes van der Veen*** is in of vóór 1882 hertrouwd met ***Margarctha Hendrika Rodenhuis.***
7. ***Dirk,*** volgt VIbis.

VI. ***Beerent Izaäks Wouters,*** olieslager. later met den wijnkooper ***Berend Hesselink*** geassocieerd, geb. Sneek'14 Juli 1821, overl. Boskoop 16 Febr. 1885, huwt 1 e te Sneek 4 Juli 1844 ***Alida Johanna Noyon,*** geb. Sneek 9 Augustus 1822, overl. Sneek 26 April 1852, d. v. ***Joseph Noyon,*** koopman, en ***Tetje van der Veen: 2e*** te Sneek 27 funi 1855 *Catharina Wybenga,* geb. Sneek 26 Januari 1835,

overl. te Vorden 15 Januari 1886, d. v. Mr. *Schelte Wybenga,* secretaris van Wymbritseradeel, en *Augusta Fontein.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Izaäk,* volgt VII.
2. Joseph *Hendrik,* volgt VIIbis.
3. *Wouter Beerend,* geb. Sneek 26 Febr. 1851, overl. Sneek 27 Febr. 1852.
4. ***Petrus** Johannes,* geb. Sneek 6 Febr. 1852, overl. Sneek 6 Maart 1854.

Uit het tweede huwelijk:

5. *Schelte,* volgt VIIter.
6. *Catharina* ***Wouters,*** geb. Sneek 16 Juli 1857, huwt te Voorden 22 Januari 1885 ***Hendrik le Coulfre,*** burgemeester van Boskoop, later van Bodegraven, geb. Steenwijkerwold 17 Mei 1858, overl. den Haag 23 Juni 1927, z. v. ***Arie** Bastert* ***le** Coultre* en *Martha Ida* ***Dwars. [*** 's-Gravenhage].
7. ***Dirk Woufers,*** geb. Sneek 16 Juli 1858, als med. stud. ingeschreven te Amsterdam van 18751879, overl. Alais, Schindlers Residence (Amerika) 22 September 1885, ongehuwd.
8. ***Wouter Beerend Wouters,*** geb. Sneek 1 Augustus 1861, gesneuveld in den Boeren-oorlog 1899-1901.
9. ***Petrus** Simeon* ***Woufers, geb.*** Sneek 22 November 1864, naar Amerika vertrokken. Verdere gegevens niet bekend.

VII. *Izaäk* ***Woufers,*** geb. Sneek 6 September 1845, overl. .....) notaris te Soerabaja, huwt ..... *Frederike* ***Barentz. Zij*** hertrouwt ..... ***Schelfes.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Johan Wouters,*** arts, als med. stud. ingeschreven te Groningen 9 ***November*** 1900), gepensioneerd luit.-kolonel bij den geneeskundigen dienst in Ned.-Indië, geb. Tjandi (Java) 16 Januari 1880, huwde ..... *Josina de* ***Bel.*** **['s-Gravenhage] .**
2. *Beerend* ***Woufers.*** [Ned-Indië].
3. ***Joseph Hendrik Wouters. [*** Ned.-Indië].

VIIbis. *Joseph* ***Hendrik Woufers,*** geb. Sneek 8 Januari 1847, overleden te Utrecht 31 Augustus 1893, luitenant ter zee 1 e klasse, huwt te Kampen 2 Maart 1881 ***Sara Magdalena*** *Rouffaer,* geb. Amsterdam 19 Januari 1859, overl. Kampen 5 October 1846, d. v. ***Benjamin*** *Rouffaer* en ***Johanna*** *Susanna Bondam.*

Uit dit huweliik:

1. *Beerend* ***Woufers,*** ingenieur bij de Ned. Spoorwegen, geb. den Helder 10 Februari 1882, huwt te 's-Gravenhage 10 Mei 1919 ***Adriana*** *Dina Kolkman,* geb. Amsterdam 6 April 1881, d. v. ***Mathijs*** *Kolkman,* kashouder (= handelaar in goud en zilver) en *Petronella Bossert.* ***[Utrecht].***
2. *Sara* ***Magdalena Woufers,*** geb. Diepenveen 19 Dec. 1883, adj.-commies bij het Bureau voor 's Rijks Geschiedkundige Publicatien. ['s-Gravenhage].
3. *Carolina* ***Magdalena Woufers,*** geb. Diepenveen 27 Maart 1886.
4. *Gerrit Pieter,* volgt VIII.
5. ***Josephina Hendrika Wouters,*** geb. 's-Gravenhage 24 Augustus 1893. [Doornspijk].

VIII. ***Gerrit** Pieter* ***Woufers,*** geb. 's-Gravenhage 7 December 1889, luitenant ter zee 2e klasse, thans inspecteur 1 e klasse bij de Nederl. Spoorwegen, huwt 's-Gravenhage 14 Maart 1921 *Julie* ***Cornelie Stam.*** geb. 's-Gravenhage 30 November 1893, d. v. ***Jan Stam,*** gep. majoor-tit. bij het Ned. Ind. leger en gep. luit.-kol. van de Landweer, en *Geerfruida Johanna Mathilda* ***Luymes.*** [Amersfoort].

Uit dit huwelijk:

1. ***Gerda Woufers,*** geb. Zwolle 11 Juli 1927.
2. ***Jet Woufers,*** geb. Zwolle 3 Dec. 1929.

VIIter. *Schelte* ***Woufers,*** geb. Sneek 1 April 1856, overl. ....., huwt le ..... (Ned.-Indië) *Lientje* ***Barentz,*** zuster van zijn schoonzuster. Dit huwelijk werd door echtscheiding ontbonden, waarna zij hertrouwt met ..... ***Raas van** Raadshoven;* huwt 2e .....*Pratje.*

Uit het le huwelijk:

1. ***Catharina Woufers,*** gehuwd met ..... ***van der Velde,*** apotheker.
2. *Edith* ***Woufers,*** gehuwd met ..... ***Slof,***

Uit het 2e huwelijk eveneens kinderen, waarschijnlijk geboren te Cheribon of aldaar woonachtig (geweest).

VIbis. Mr. ***Dirk Woufers,*** advocaat, als student ingeschreven te Utrecht 15 Sept. 1855 en opnieuw 29 April 1862, geb. Sneek 30 September 1835, overl. Arnhem 27 Mei 1892, huwt 1 e te Sneek 12 November 1873 *Hillegonda* ***de** Stoppelaar Blijdesteyn,* geb. Sneek 26 Juni 1848, overl. te Assen 29 Augustus 1874, d. v. ***Izaäk de Stoppelaar*** *Blijdesteyn* en *Catharina Haga:* ***2e*** te Assen 24 October 1878 ***Anna Barbara*** *Jacoba Bertling,* geb. Assen 17 Dec. 1849, overl. Voorthuizen 22 en begraven Amersfoort 24 Augustus 1932, d. v. ***Ernst** Karel* ***Johannes** Bertling,* griffier bij de rechtbank te Assen, en ***Wobina Catharina van der Scheer.***

Uit het le huwelijk:

1. *Izaäk* ***Woufers,*** oud-hoofdingenieur bij de Staatsspoorwegen in Ned.-Indië, geb. Assen 18 Augustus 1874. [heemstede].

Uit het 2e huwelijk:

2. ***Cafharina Woufers,*** geb. Arnhem 1 Febr. 1882, huwt te Driebergen 3 Nov. 1904 ***Gerard Badings,*** officier bij het Ned.-Ind. leger, geb. Amsterdam 14 Oct. 1881, overl. Voorthuizen 17 Mei 1937, z. v. ***Adriaan Herm Louis Badings,*** luit.-kolonel, en *Gerarda* ***Maria*** *Westerman Holstijn.*
3. *Bertha* ***Wouters,*** geb. Arnhem 28 Febr. 1883, huwt te Driebergen 15 Juni 1905 ***Louis*** *Reinhardt Badings,* officier bij het Ned.-Ind. leger, geb. Hoorn 26 Dec. 1877, broeder van den onder 2 vermelden.
4. *Wobbina* ***Cafharina Wouters,*** geb. Arnhem 29 Augustus 1886, huwt' te Zeist 26 Augustus 1909 Ds. *Albertus* ***de Kaf Angelino,*** Ned. Herv. predikant, geb. Varik (Gld.) 11 Juni 1885, z. v. Ds. ***Jacob Johannes de Kaf Angelino,*** Ned. Herv. predikant en ***Sara*** *Jacoba* ***Veen. [Emmen].***
5. ***Dirk Woufers,*** geb. Arnhem 18 April 1888, overl. ald. 1 Febr. 1891.

B.

(Uitgestorven in 1900).

III. ***Beerenf Wouters,*** geb. Sneek 8 Augustus 1709, overl. Sneek 14 October 1750, huwt te Groningen 6 November 1731 *Bregje Alles (Meedema)*[14]), geb. Gronoingen 26 Juli

[14]) Met dezen geslachtsnaam komt zij in het register der begravenen voor. Haar vader *Alle Dirks was* volgens Blaupot ten Cate (vergelijk noot 9) een zoon van *Derk Alles,* geb. 8 Maart 1639 op „de Meeden" ten westen van Winschoten. Hieraan heeft *Bregje Alles* blykbaar haar geslachtsnaam *Meedema* ontleend.

1709, overl. Sneek 3 en begraven 7 November 1781, d. v. *Alle Derks* en *Aaltje Izaäks (Cremer).*

Uit dit huwelijk:

1. *Wouter, volgt* IV.
2. *Tjitske Beerents Wouters,* geb. Sneek 10 Maart 1736, overleden Enkhuizen 12 October 1759, huwt voor het gerecht der stad Sneek 11 Dec. 1758 *Hindrik Gerrits Scholtens,* geb. Enkhuizen 30 Octob. 1731, overl. Enkhuizen 21 Dec. 1765, z. v. *Gerrit Scholtens* en *Maritie Jacobs Bakker.*
3. *Alle Beerents Tichelaar* (hii neemt den naam *Tichelaar* aan), geb. Sneek 28 Febr. 1738, begraven Sneek 14 Januari 1805 („laat na vrouw en 1 dochter"), huwt te Deventer (oroclamaties gerecht Sneek 7 Januari) 24 Januari 1762 *Aaltje Jans van Delden,* geb. Deventer 6 Juli 1740, overleden „aan de watersugt" te Sneek 10 en begraven 16 Febr. 1807, d. v. *Jan Stevens van Delden* en *Caatje Alles.*

   Uit dit huwelijk:

   a. *Caatje* (later: *Catharina) Tichelaar,* geb. Sneek 5 November 1763, overl. Sneek 18 Dec. 1844, huwt le voor het gerecht der stad Sneek 25 October 1786 *Johannes Feickens,* geb. Sneek 4 Febr. 1763, overl. Sneek 12 en begraven 15 September 1801, z. v. *Feiko Feickens* en *Tiekke Verhoek;* 2e ten haren huize ten overstaan van het gerecht der stad Sneek 30 October 1805 Mr. *Barro Adema,* oud-secretaris van Wymbritseradeel, in 1805 drost van het eerste drostambt in Friesland (zetel Dokkum), door koning Lodewiik Napoleon 20 Tanuari 1808 benoemd tot burgemeester van Sneek, van 1814-1819 vrederechter te Rauwerd (Fr.), aeb. te Sneek 20 Maart 1766, overleden Sneek 2 Januari 1822, z. v. Mr. *Lollius Adema,* advocaat en secretaris van Wymbritseradeel, en *Dirkje Buma,* en wedr. van *Anna Catharina Hora Siccama.*
4. *Martje Beerents Wouters,* geb. Sneek 8 October 1741, overleden te Groninaen 1 Juli 1791, huwt voor het aerecht der stad Sneek 24 April 1769 *Abraham Izaäks Hulshof,* neb. te Groninqen 17 April 1735, overl. Groninqen 8 Novemher 1821, *z. v. Izaäk Abrahams Hulshof* en *Geertje Teunis Hulshof* en wedr. van *Annigje van Delden.*

IV. *Wouter Beerents Wouters,* koooman, geb. Sneek 14 Juli 1734, overl. Sneek 9 October 1789, begraven 14 October „nalatende een zoon", trouwt Enkhuizen 29 Juli 1759 (oroclamaties gerecht Sneek 21 Juni) *Geertje Gerrits Scholtens,* neb. Enkhuizen 3 Maart 1735, overleden Sneek 21 Febr. 1776, d. v. *Gerrit Scholtens* en *Maritje Jacobs Bakker.*

Uit dit huwelijk:

V. *Beerent Wouters Wouters,* geb. Sneek 20 Juni 1760, overleden te Sneek 4 November 1816, huwt ten huize der bruid ten overstaan van het gerecht te Sneek 13 Maart 1786 *Ulkje Posthumus* [15], geb. Sneek 17 Tanuari 1764, overleden Sneek 16 Juli 1830, d. v. *Jan Stevens Posthumus* en *Clasina Blijdenstein.*

Uit dit huwelijk:

1. *Clasina Wouters,* geb. te Sneek ..... 1786 [16],

[15]) Haar geboortedatum bliikt uit het geboorteboek der Waterland. sche Gemeente op 't Cingel. Tn de huwelijksakte van haar vader, 15 Nov. 1762, wordt deze *Jan Stevens Postnaa* genoemd.

[16]) In het Geboorte-boek der Doopsgezinde gemeente is de datum niet vermeld,

overleden te Enschede 27 Tanuari 1808, huwt voor het gerecht der stad Sneek 6 Augustus 1804 '(oroclamaties gerecht stad Enschede 20 Tuli) *Hendrik ten Cate,* wedr. van *Catharina Julia Ernestina Buch,* fabrikeur, geb. te Enschede 26 Augustus 1780, overl. ..... 1868. z. v. *Ootmar ten Cate,* vrederechter te Enschede en *Hermina Hoedemaker.* Hij huwt 3e te Enschede 4 Juli 1811 zijn nicht *Geertrui ten Cate,* qeb. te Enschede 19 Dec. 1790, overl. Enschede 22 Januari 1812, d. v. *Herman ten Cate Sybrandsz.* en *Maria Geertruid Hoedemaker.* Hij huwt 4e te Enschede 23 Juni 1815 *Gesina Buddeke,* peb. Gildehaus 2 Maart 1794, overl. Enschede 9 Juli 1847, d. v. *Berend Buddeke* en *Johanna Höpers.*

2. *Geertruid Wouters,* geb. Sneek 19 Septemher 1787, overleden te Paterswolde 14 September 1874. huwt te Sneek 4 December 1833 *Willem Nicolaas Gasinjet,* 1 e luitenant der infanterie, qeb. Oosterwolde (Fr.) 31 Maart 1798. overleden Paterswolde 28 Augustus 1869, z. v. *Paulus Gasinjet,* luit.-kolonel, lid van het Denart. Bestuur in Friesland in 1805. ontvanger der Rijksbelastingen te Oosterwolde in 1816, en *Maria Sara Hellingman* en wedr. van *Anna Emilia Clignett.*

   Een geschilderd portret van mevrouw *Gasinjet-Wouters* bevindt zich in het hczit van Dr. Th. R. Valck Lucassen te Driebergen.

3. *Wouter Beerents Wouters,* olieslaqer, qeb. Sneek 12 Augustus 1789. overleden Sneek 17 Maart 1846.
4. *Jan,* volqt VI.
5. *Titia Beerents Wouters.* aeb. Sneek 19 October 1801, overleden te Leiden 14 Februari 1881, huwt te Sneek 15 Februari 1826 Thr. Mr. *Matthiis van Puttkammer,* advocaat en procureur bii de rechtbank aldaar. qeb. te Leiden 16 Augustus 1796, overl. te Leiden 13 December 1847, z. v. Jhr. Mr. *Leopold Petrus Adrianus van Puttkammer,* stedelijk ontvanger te Leiden en *Maria Adriana Snoeck.*

   Een geschilderd portret van mevrouw *van Puttkammer-Wouters* bevindt zirh in het bezit van Dr. Th. R. Valck Lueassen te Driebergen.

VI. *Jan Beerents Wouters.* notaris te Stiens 1821-1822, lid van den Raad te Sneek 1824-1831, lid der Prov. Staten van Friesland voor het dictrict Heerenveen 1850-1853, geb. te Sneek 17 Januari 1795, overleden op huize Veenwiik te Oudeschoot (bij Heerenveen) 15 November 1873, huwt te Purmerend 22 Augustus 1822 *Antoinetta Margaretha Brasker,* geb. te Edam 3 en ged. 12 Juni 1805, overl. op huize Jagtlust te Oudesrhoot 15 Januari 1834, d. v. *Jan Brasker* en *Antoinetta Margaretha Annokké.*

   Jan Beerenfs *Wouters was* eerst als notarisklerk werkzaam geweest te Purmerend en Sneek, solliciteerde in Sept. 1820 zonder succes voor notaris te Bcrgum, doch werd hij K.B. van 23 Juni 1821, no. 60 henoemd tot notaris te Stiens en werd 17 Juli als zoodanig beëdigd. Over Sept.-Octob. 1821 bevat zijn repertorium slechts 5 akten: nadien was hij meerendeels afwezig. Daar hij inmiddels (Augustus 1822) was gehuwd en vermoedelijk tc Stiens geen passende woning kon vinden en tevens het notariaat aldaar (ook volgens de Kamer van Notarissen) geen ruim bestaan kon opleveren. solliciteerde hij voor notaris tc Sneek. waar hij alreeds een der aanzienlijkste huizen had gekocht. De kamer van notarissen te Sneek vond het aantal notarissen aldaar echter meer dan voldoende, zoodat op het request ongunstig werd geadviseerd. Daarop werd hij bij K.B. van 20 Nor. 1522 no. 146 als notaris te Stiens ontslagen wegens zijn overtreding van art. 4 der wet van 25 Ventôse an 11 (voortdurende afwezigheid van zijn residentie),

Bij K.B. van 25 Nov. 1624 werd hij daarop benoemd tot lid van den raad der stad Sneek [17]) in plaats van wijlen *R. van Giffen,* voor welke functie hij bij schrijven van 26 Dec. 1831 bedankte wegens vestiging te Knijpe (bij Heerenveen).

Antoinette Margaretha Brasker was de laatste telg uit het aanzienlijke Edamsche regeerings-geslacht *Brasker,* afstammende van Jan *Jansz. Brasker,* vóór 1571 burgemeester van Edam en daarna o.a. in 1584 van Monnikendam, en voerende een morenkop in goud.

Geschilderde portretten van het echtpaar *Wouters-Brasker* bevinden zich in de Julia Jan Wouters stichting te Oude schoot en bij Dr. Th. R. Valck Lucassen te Driebergen.

Uit dit huwelijk:

1. *Beerend Jan Brasker Woufers,* geb. Sneek 31 Maart 1828, overleden Sneek 6 April 1828.
2. *Julia Anna Margarefha Woufers,* geb. Sneek 10 Mei 1829, overleden te Oudeschoot op huize Veenwijk 24 Mei 1892, huwt te Heerenveen 7 Mei 1881 *Renaud Charles van Marselis Harfsinck,* geb. Amsterdam 24 Mei 1828, overleden Amsterdam 28 Januari 1896, z. v. *Hendrik van Marselis Harfsinck,* auditeur bij den Staatsraad van Koning Lodewijk Napoleon en controleur der belastingen, en *Catharina Susanna van Marselis Harfsinck.*

   Bij testamentaire beschikking bestemde zii haar buiten „Veenwijk" te Oudeschoot tot een tchuis voor" bejaarde, onbemiddelde dames uit den beteren stand, de Julia Jan Wouters stichting.

3. *Anna Titia Woufers,* geb. Sneek 23 November 1830, overl. te Nauheim 11 Augustus 1900, huwt 1e te Oudeschoot op huize Veenwijk 19 Juli 1862 Jhr. *Maurifs Anfon Petrus Tobias Nahuys,* rijksbetaalmeester, geb. te Arnhem 5 October 1824, overleden te Hazerswoude 21 Januari 1866, z. v. *Cornelis Hendrik Theodorus* baron *Nahuys,* lid der Algemeene Rekenkamer. en *Sophie Henrieffe Louise ab Hamm; 2e* te Arnhem 27 Maart 1879 Mr. *Frans Carl Valck,* assistent-resident in Ned.-Indië, geb. te Weltevreden 11 Mei 1835, overl. te 's-Gravenhage 12 December 1892, z. v. *Frans Gerardus Valck,* resident in Ned.-Indië en *Augusfa Cornelia Elisabefh Henriette Schenck,* en wedr. van *Susanna Anfoineffe Lucassen* en *Selma Maria Emma Sfinnes.*
4. *Antoineffa Geerfruida Cornelia Woufers,* geb. te Brongerga op huize Pauwenburg 30 Januari 1833, overleden te Oudeschoot op huize Jagtlust 28 April 1834.

C.

(Uitgestorven in 1843)

111. *Maertje Wouoters,* geb. Sneek 22 April 1707, overleden Sneek 27 October 1750, huwt voor het gerecht der stad Sneek 25 Febr. 1729 *Idske Harings,* geb. in de Knijpe 14 October 1695, overleden Sneek 16 Augustus 1751, z. v. *Haring Idskes* en *Wietske Wyfses.*

   Hunne nakomelingen nemen den geslachtsnaam *Wouters* van moederszijde aan.

   Uit dit huwelijk:

   1. *Wouter,* volgt IV.
   2. *Tjitske Idskes Woufers,* geb. Sneek 24 September 1736, overleden Hengelo 13 Mei 1780, huwt le voor het gerecht der stad Sneek 6 Juli 1767 *Johannes Syfses Hoekstra* [18]), doopsgezind predikant, geb. te Buitenpost 30 Juli 1746, overleden te Heerenveen 16 Maart 1776, z. v. *Syfse Benedicfus Hoekstra* [19]), doopsgezind predikant en *Joukje Egberfs; 2e* voor het landgericht van Delden 7 Augustus 1778 (proclamaties te Heerenveen 11 Juli) *Arent Beerenfs Hulshof,* geb. (te Borne) omstreeks 1728, overleden te Hengelo 21 Febr. 1'802 [20]), z. v. *Beerent Arenfs Hulshof* en *Geertje Pol* en wedr. van *Jenneke Gerrifs fen Cate.*

      Arent Beerents Hulshof huwt voor het landgericht van Delden 6 Febr. 1763 met *Jenneke Gerrits* ten. Cate. Zij testeeren aldaar 5 Mei 1769. Hij testeert met zijn tweede echtgenoote *Tjitske Idskes Wouters* voor het landgericht van Delden 20 April 1780.

      Blijkens het register van den 50en penning van 1 Dec. 1799 verkocht hij aan Jan *Pol* een huis cum annexis te Hengelo en een daarnaast staand spijker, gebruikt wordende voor ververij met daarnaast gelegen grond voor *f* 3000.

   3. *Wiefske Idskes Woufers,* geb. Sneek 1 Febr. 1739, overleden te Haarlem 15 Febr. 1830, huwt voor het gerecht der stad Sneek 26 Juli 1762 *Pieter Claasen Bleeker,* geb. te Hoogezand omstreeks 1720, overl. te Haarlem en aldaar begraven 14 Febr. 1795, oud 74 jaar, (vermoedelijk) z. v. *Claas Piefers Bleeker* en *Webbigje Sfevens Cremer.*
   4. *Joukje Idskes Woufers,* geb. Sneek 1 Juli 1747, overleden te Almelo 4 December 1783, huwt voor het gerecht der stad Sneek 12 Juni 1777 (proclamaties te Almelo 22 Mei) *Hendrik Bavink,* geb. te Kampen ... Februari 1736, ged. (doopsgez.) aldaar 7 April 1754, attestatie naar Almelo 6 Dec. 1757, overl. aldaar, 10 April 1808, z. v. *Hendrik Bavink* en *Sara Warnaars* en wedr. van *Fenneke ten Cafe.*
   5. *Haring,* volgt IVbis.

IV. *Wouter Idskes Woufers* [21]), geb. Sneek 28 Juli 1734, overleden Sneek 22 Februari 1814, huwt voor het gerecht der stad Sneek 5 Januari 1761 zijn nicht *Tjifske Andries Woufers,* geb. Sneek ..... 1736, overleden Sneek 2 September 1826, d. v. *Andries Woufers* en *Trijntje Jans fen Cate.*

   Uit dit huweliik:

   1. *Martje Woufers,* geb. omstreeks 1762, vermoedelijk jong gestorven.
   2. *Andries Wouters,* geb. Sneek omstreeks 1764, overleden Sneek 1 Febr. 1813, ongehuwd, oud 48 jaar.
   3. *Trijntje Woufers,* geb. Sneek 8 December 1765, overleden Sneek 16 October 1843, huwt te IJsbrechtum 22 Mei 1803 (proclamaties voor het gerecht te Sneek 6 Mei) *Adriaan Jan Muller,* geb. Zevenaar 10 Febr. 1766, overleden te Sneek „aan de rode vonk" 30 Maart en begraven 1 April 1810, z. v. *Jan Anton Muller* en *Maria Elisabefh Vos.*
   4. *Clara Woufers,* geb. Sneek ..... overleden te Emden 24 Januari 1808, huwt te Herbajum (Fr.) 12 Mei 1789 (proclamaties gerecht Sneek 2 Mei, te Bolsward 3, 7 en 10 Mei) *Lubbert Crooy,* vaandrig onder het regiment van den generaal graaf de Maillebois. Hij woonde laatstelijk 1823 als gepensioneerd kapitein te Kootstertille (Fr.), doch is aldaar niet overleden.

*7) E. Napjus, Geschiedk. Kronyk . . . der stad Sneek, a. w. blz. 102.

18) Zie over hem Nieuw Nederl. Biogr. Woordenb. deel 1, 1120.

19) Alsvoren, deel 1, 1126.

20) Bliikens het register van den 50en penning van Borne d.d. 1.7 Maart 1802.

21) Hij schijnt te Sneek een man van veel invloed te zijn geweest. Zie de Herinneringen van den patriot H. T. Ament in Bijdr. en Med. van het Hist. Genootschap, deel XLVIII, blz. 26.

IVbis. *Haring Idskes Woufers,* geb. Sneek 8 Januari 1750, overleden te Bolsward 23 October 1792, huwt te Bolsward 15 December 1773 (proclamaties gerecht Sneek 4 Dec.) *Aaltje Piefers Hesseling,* vermoedelijk overleden vóór haar echtgenoot.

Uit dit huwelijk:

1. ***Zdske Harings Woufers,*** kantoorbediende, geb. Bolsward 15 October 1776, overleden Bolsward 27 .Mei ***1825.***

   Ten overstaan **van** den **vrederechter van** Bolsward had 28 Mei 1825 de verzegeling plaats van zijn boedel, terwijl op 19 Augustus 1825 do ontzegeling plaats had. Als erfgenamen compareeren leden der familie *Hesseling* benevens *Wietske Wouters* te Haarlem, tante van den overledene, of hunne gemachtigden.

2. ***Pefrus, geb.*** Bolsward 25 October 1778, jong gestorven.
3. ***Dirk Woufers,*** geb. Bolsward 16 April 1783, overl. Bolsward 11 Juni 1809.
4. *Andries* ***Woufers,*** geb. Bolsward 16 Juli 1785, jong gestorven.

Persoonsnamen op vijzels,

door D. A. WITTOP KONING JR.

De vijzels vormen, door hun randschriften, een interessante bron van genealogische gegevens en het is daarom, dat ik hier een overzicht wil geven van de mij bekende persoonsnamen op vijzels.

Voor zoover ik hierover beschik, zal ik enkele gegevens omtrent de betrokken personen vermelden, waaronder de antwoorden op een vraag in dit blad (Febr. 1939) tevens verwerkt zijn.

Vermelding van de tegenwoordige bezitters zal U de opsporing van deze familiestukken vergemakkelijken.

Allereerst zal ik dan de huwelijksvijzels behandelen, vervolgens de vijzels, waarop de naam van den oorspronkelijken eigenaar voorkomt. Op volledigheid kan dit artikel uit den aard der zaak geen aanspraak maken.

I.

De opschriften uit deze groep vermelden de namen van het echtpaar, waarvan het huwelijk de aanleiding was voor het gieten van den vijzel, de vrouwsnaam is veelal vervangen door „zijn huisvrouw". Uit de zeer uiteenloopende spelling van het woord huisvrouw blijkt wel, dat er waarschijnlijk ook Noord- en West-Duitsche exemplaren bij zijn; sommige namen maken een Belgischen indruk.

EGBERT LANGHE ENDE **GHEESE** SIJN **VROUWE** INT JAER 1544, in het Museum van 'Oudheden te Groningen.

ARNT. DWAILL. DOROTHEA. SIJN. HUISFROUW. **ANNO.** DOMINI. MCCCCC. XLV., in het Victoria and Albert Museum te Londen.

BRUIJN VAN GENT UND GRIT SIN HUESFRU ANNO DOMNI MCCCCCLX!!,. eigenaar Grotemeyer te Altenbergen (Bau-und Kunstdenkmäler. Westfalens).

FREDERYCK ENOTS GYSBERTH DE HUIFROU INT JAER ONS HEERE MDLXXVII, in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel.

JOHAN SPUILER. HULLIEN SIJN HUISFRAU **INT JAER ONS HERRN** MVCLXXVIII, eigenaar Kock te Metilen (Bau- und Kunstdenkmäler Westfalens).

JAN KROIWAGEN EN SIN HUISFROUW 1584, vermeld in veilingcatalogus Fred. Muller, Amsterdam 1910.

HENRICK. VAN. KEMPEN. FN. SIN. HUIS, FROW. A° 1584, veiling collectie van Meerten, Delft 1902.

HERMAN TOENISSE EN SIN HUISFROU **ANNO** 1586, in het Rijksmuseum te Amsterdam.

CAR CUPER GREIT SIN **HUSFRAU** 1593, in het Museum van Oudheden te Groningen.

JACOB VAN DER DOES - MARIA VAN ZOUTELANDE - IN VERDRIET DULDICH, daaronder: **NIET SONDER GODT** en **ANNO** 1601; in het bezit van Pastoor J. Bogers te Roosendaal.

JAN. FRANCKEN. EN. SIN. HUSFROW. 1602, in het bezit van apotheker J. van Eyk te Dieren.

ARENT GERRIS EN SIN HUSFROU A" 1603, vermeld in veilingcatalogus Schulman, Amsterdam Nov. 1904.

GERARDT FEETMAN. AESHEN PASSE **ANNO** DOMINI 1760, in het Musée des Arts décoratifs te Parijs.

FRANS CLAES [1]) GHOOT MIJ VOOR MATIJS BOCKEL EN YKEN SIJN HUIJSVROU 1610, eigendom apotheek 0. van Schoor te Antwerpen. Misschien behoort Matijs Bockel tot de uit de Nederlanden stammende familie van den Hamburger pestarts Johan Böckel (1565-1605) (N. L. April 1939).

TINICO VAN OENNAMA EN CATHARINA DE BLOCQ 1613, in het Friesch Museum te Leeuwarden.

GAERT **VAN LEIEN ENGKEN ROEX** 1614, beschreven in Pharm. Ztg. 1930, n°. 2.

CORNILIS-VRIESEN-LISKEN-S(YN)-H(UIS)-F(ROU) A° 1619, beschreven in The Chemist and Druggist 1903, p. 153.

JAN RUMSWINKEL DEERESKEN VAN LOEGEM A° 1622, in het Rijksmuseum Twenthe.

GOESEN HENRICSEN-TRINE GURS-SIN-H-FROU-1636, in de collectie Suasso in het Gemeentemuseum te Amsterdam.

HENRIC BOETHORN. MEGTEL **ROMSWINCKEL** 1632, eigendom van J. W. Jansen te Zutphen.

JOHAN VAN OVERPELT. GERTRUIT VAN TRIER 1645, in het bezit van een antiquair te Haarlem.

JAN HEMSINCK EN SIN HUISFROU **ANNO** 1652, eigendom van A. W. B. Engbers te Velp.

JACOB JANSEN VERMEHR-METIEN DE VREDT 1658, in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel.

JOHAN PHOR-IDA VAN WILL ANNO 1665, in het Museum' Gruuthuse te Brugge.

BARTHOLOMEUS CAUTHALS [1]) ME FUDIT MECHLINIAE 1670 ENDE JACOBUS DE HASE ENDE ELISABET YERSPREET. in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel.

WILT JAN VAN BROECKHUISEN **HEER VAN DE** LACKMER (sic; lees Lathmer) 1695 **JACOBA MARGRIETA VAN HARDENBROECKS VROUWE V. D. LACKMER.** Aan de voorzijde en aan de achterzijde een familiewapen; in de collectie van (thans wijlen) Jr. J. Schouten te Delft.

De Broeckhuysen's behooren tot den ouden Veluwschen adel, Wiltius Johannes à Broeckhuizen werd 8 Mei 1652 ingeschreven aan de Illustere School te Deventer als afkomstig uit Velp.

HENDRICK NYNABER PREDIKANT yg (sic) **WILP** 1695 **HARDERWIJCK** BRANDOLFIUS SIN HUISVROUWE, in het Gemeente Museum te Deventer. (Oude Kunst Febr. 1905). Henricus Ninaber werd 5 Febr. 1666 ingeschreven aan de Illustere School te Deventer en studeerde daarna theologie te Groningen, waar hij op 25 Aug. 1668, 20 jaar oud, als Henricus Ninaber Daventriensis wend ingeschreven.

WILHELM MARIENBURGH DR EN **CAMERAER** 1696 **GETRUY MARIENBURGH SIN** HUYSVROUWE. De vijzel is versierd met het stadswapen, van Deventer uitlossend op een breed behandeld fries en twee ooievaars, die als schildhouders van 't wapen dienst doen. De vijzel is eveneens in het Gemeente Museum te

---

[1]) Zie voor de vijzelgieters mijn art. in Pharm. Weekblad 1939 p. 474 en voor de spreuken op vijzels Pharm. Weekblad 1939 p. 1471.

Deventer en werd met den voorgaande ingezonden op de kopertentoonstelling te Middelburg in 1904 en afgebeeld in Oude Kunst van Febr. 1905.

Willem Marienburgh I.U.D. werd gedoopt te Deventer 7 April 1634 als zoon van Wilhelm Marienburgh en Geertruid Assinck en werd begraven in de Lebuinuskerk aldaar 19 October 1711. Hij was een man van groote kennis, die in zijn jeugd veel gereisd had. Hij bezocht de Illustere School te Deventer en studeerde daarna rechten te Leiden en te Groningen. Van 1659-1670 was hij gemeensman van Deventer voor de Overstraat, van 1675-1711 burgemeester, cameraar, gecommitteerde ten Landdage van Overijssel. Hij huwde te Deventer 7 Mei 1661 Geertruid Marienburgh, gedoopt Zutphen 26 Oct 1645, begr. Deventer (Lebuinuskerk) 15 April 1722, dochter van Arent en Aaltje Gevers. (N. L. 1926 blz. 210).

II.

Uit deze groep wil ik eerst een aantal 16e eeuwsche vijzels noemen in verband met het kloosterleven:

MGR JOHANNIS RENGERS PASTOR TER DAM ANNO 1544, ingezonden door Jhr. Hora Siccama op de tentoonstelling in het Muiderslot in 1913.

VROUWE JOHANNA SANDES ABDESSE VAN OOSTECLOO ANNO MDLXIIII, in de Mucées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel. Te Oost-Eekloo in Vlaanderen was sinds de 12e eeuw een Bernardinessenklooster.

DOMINUS JOANNES GREVEN ABBAS IN ADUAERT ANNO 1590, versierd met het wapen Greven en dat van het klooster, thans in het Museum van Oudheden te Groningen.

DOMINUS BERNARDUS MENSSENS ABBAS IN ROTTUM PREPOSITUS USQUERDENSIS A° (15)91, beschreven in Upstalsboomblätter VII, blz. 54, waar ook nadere gegevens betreffende dezen abt te vinden zijn.

ANNA LOETS PRIORINNE V LELIENDAEL, zonder jaartal, in het Musée des Arts décoratifs te Parijs. Zoowel op Schouwen als te Schiedam was oudtijds een klooster Leliendaal.

III.

Nu volgen nog de overige persoonsnamen:

JHESUS. ET. MARIA. SUNT. SEMPER. NOBISCUM. IN. VIIA (Sic.). FACTUM. EST. ANNO. DMI. MCCCCXCI HENRICK. REBERCH, in het Museum van Oudheden te Groningen. Henrick Reberch was brouwer in Groningen, in 1482 lid van den raad en in de jaren 1484, '85, '87, '91, '93, en '99 burgemeester der stad. De vijzel draagt zijn wapen, zijnde een springend hert komende uit een bosch, in den schildvoet vergezeld van een, roos.

TOMAS KOCK 1531, in het Museum der Kunst te Emden.

WILLEM DURKEMAN A° 1536, in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel.

OTT [E KEIE] RICHTER VAN HENGEL ME FIER1 FECIT SEGEVINUS HATISEREN [1]) ME FECIT AN0 DNI MVCXL, in het Victoria and Albert Museum te Londen. Juist in 1540 werd Ott Key of Keye richter van Hengelo (Gld) en waarschijnlijk heeft hij ter gelegenheid van zijn benoeming zijn huisvrouw dezen fraaien vijzel aangeboden (zie Mededeelingen van den dienst voor k. en w. der gem. 's-Gravenhage, dl. II, afl. 8, Dec. 1931).

JAN DE MONDE MI MAKEN PETRUS VAN DEN GHEIN [1]) ME FECIT MCCCCCXLIIII, in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel.

A. I. VAN DEN BERGH 1557, vermeld in veilingcatalogus Roos, Amsterdam April 1906.

GUALTHER LIEFTINCK ME FECIT. Wolter Lieftinck was apotheker te Utrecht, waar hij in 1565 het burgerrecht kreeg. Hij werd begraven in de Buurkerk aldaar 25 December 1582. Hij huwde

1568 Sophia Bosch, geb. omstreeks 1545, begr. Buurkerk Jan. 1614.

JAN VAN HOEN ANNO 1583, in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel.

VERGILIO HOEBLER ANNO 1590, vermeld in veilingcatalogus Mak van Waay, Amsterdam Nov. 1933.

INT JAER ONS HEREN MVCLXXXII JOHAN VOIS. Aan den onderrand IN DEO SPES MEA; destijds in 'het bezit van (thans wijlen) apotheker E. Vita Israel te Amsterdam.

ANNO * DOMINI ◇ M ✣ VC + LXXXXIIII ○ DIRICK SCHOCH en aan den onderrand WERA, met zeer groote gelijkenis met voorgaanden, in het Museum Gruuthuse te Rrugge.

JAN VAN DER WOELDE A° 1599, eigenaar G. J. Douwes te Zutphen.

JOHANNES A DARNENBORCH ME FIER1 FECIT HENDRICK RUTER THO NIEMEGEN 1601, in het bezit van een antiquair te Amsterdam. Een opschrift van een grafzerk in de St. Stephenskerk te Nijmegen luidt: [J]ohan van Daernenburch den Ouden is [g]estorven den 7 [J]anuari 1620 (B. en M. Gelre XXXIX, blz. 273).

JAN HENDRICKSEN SCHUTTE ANNO 1605, in de werkinrichting te Veenhuizen.

GERTKEN WERFFERS ANNO 1605, in het Rijksmuseum te Amsterdam.

DIERICK VAN GENT ANNO 1610.

PIETER TJAERTSZ M. F. GREGORI [1]) M. F. A° 1611, in het Museum Gruuthuse te Brugge.

ANNEKEN CONRAETS ANNO 1615, eigendom N.V. Apotheek Jürgens te Purmerend.

ANTONIUS MOM ANNO DOMINI 1615, eigenaar J. W. Jansen te Zutphen. Misschien is hij identiek met Anthoni Mom, kerkmeester van de St. Joriskerk te Amersfoort in 1643.

CORNELIS DANCKERSZ 1619, in de Medisch-Pharmaceutische Collectie in het Gemeentemuseum te Amsterdam. Dit opschrift heeft betrekking op Cornelis Danckerts de Rij (1596-1662), bouwmeester en stadsmetselaar te Amsterdam, welke daar op 17 November 1619 (Oude Kerk) huwde met Maritge Jacobsdr. (Ned. Leeuw 1939 nr. 5). Het is dus waarschijnlijk een huwelijksvijzel.

LIESBET BRAMS 1623, eigendom van apotheker D. J. de Jong te Zaltbommel.

HENRICUS GROGNART [1]) M. FECIT x GUILLIELMUS VAN DEN DRIESSHE PHARMACOPOLA ANNO 1624, eigenaar F. van Ganse-winkel te Sittard.

M. BERNART VOSS ANNO 1630, destijds (1912) in het bezit van apotheker J. C. K. Pelle te Leiden.

FRANSZ WYLDENRAET ANNO 1631, eigenaar J. W. Jansen te Zutphen.

GIJSBERT VAN WERCKHOOVEN 1631, eigenaar Drs. A. J. v. d. Bergh te Utrecht.

WILHELMUS WEGEWAERT'). POSSIDERE. CUPIT. G. SCHADE. 1635, eigendom van Prof. P. v. d. Wielen te Hilversum. Misschien is G. Schade identiek met Guilielmus Schalde, die op 15 April 1603 op 20-jarigen leeftijd te Leiden als student in de rechten ingeschreven werd en uit Utrecht afkomstig was.

HERMEN TEN ELSHOFF ANNO 1636, vermeld in veilingcatalogus Roos, Amsterdam 1900.

PETRUS MOBACH ANNO 1637, in het Nederlandsch Historisch-Natuurwetenschappelijk Museum te Leiden.

Petrus Mobach werd 4 Mei 1632 ingeschreven aan de Illustere School te Deventer als afkomstig uit Zutphen, en studeerde daarna theologie te Groningen (ingeschreven 4 Mei 1634). Hij was in 1636 predikant te Opijnen en Heesselt, in 1638 te Dieren en Spankeren, waar hij in 1650 overleed. Hij was gehuwd met

Margareta Ringelbach, dochter van Jan Ringelbach, koopman te Zutphen.

JAN JANSEN TROM ME FIERI FECIT ANNO 1640, eigendom van Mejuffrouw Stheeman te Laren.

DAENIEL VAN HOECKOLM 1644, door de familie Rambonnet ingezonden op de tentoonstelling in het Muiderslot in 1913.

BERNAERT VAN WELDEREN ME FIERI FECIT ANNO 1644, in de apotheek van een Ziekenhuis te Utrecht.

PETER VAN ROSSAM ANNO 1647, in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel.

WARNER BERENTSEN ANNO 1649, eigendom apotheker D. J. de Jong te Zaltbommel.

GEERTRUIT + DE + VRIJ + ANNO 1650, eigendom van Mevrouw Asser-Thorbecke te Amsterdam.

JAN JANSEN VAN ISSEN 1656, in het Museum der Kunst te Emden.

GUERT VAN DEN SANDT 1658, in de collectie van (thans wijlen) Ir. J. Schouten te Delft.

VOCA BERT LIER ANNO 1663, vermeld in veilingcatalogus Mak, Dordrecht Nov. 1934.

HENDRICK ARENTSEN ANNO 1664, vermeld in veilingcatalogus Roos, Amsterdam Dec. 1909. Misschien dezelfde als de uit Deventer op 30 Maart 1655 te Groningen ingeschreven student in de theologie.

JOHANNES DE BRUIJN ANNO 1669, in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel. Misschien de 2 Februari 1646 te Groningen ingeschreven student, afkomstig uit Culemborg.

WILLEM VAN BAERNE M(inister) V(erbi) D(ivini) 1667, vermeld in veilingcatalogus Mak, Dordrecht Nov. 1932. De predikant Willem van Baerne stamt waarschijnlijk uit het Utrechtsche geslacht van dien naam.

ARNOLT FRANCKEN ME FUNDERE JUSSIT 1683. In Mei 1890 kocht de antiquair M. Jacobs den vijzel, die langen tijd dienst had gedaan in een apotheek aan de Houtmarkt te Zutphen, destijds bewoond door den apotheker J. L. B. v. d. Marck.

Arnolt Francken, overleden 1706 of 1707, werd volgens raadsresolutie van Zutphen van 16 Februari 1685 tot stadsapotheker (zonder salaris) aangesteld (B. en M. Gelre II, blz. 303).

HENDRIK RUTGERS MULLER, KOSTER TOT FORST 1685, vermeld in veilingcatalogus Fred. Muller, Amsterdam Mei 1914. Met Forst zal het tegenwoordige Voorst bedoeld zijn.

JOHANN GRUNTMANN 1698, vermeld in veilingcatalogus Fred. Muller, Amsterdam, 1915. 6 December 1647 werd te Leider ingeschreven als student in de rechten Joannes Grundtmann Silesius, oud 25 jaar.

SUM(P)TIBUS GISBARTI VAN DEN ENDE 1704 en een met gelijk opschrift en jaartal 1705 resp. in het Museum van Oudheden te Groningen en in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel.

NICOLAAS STAM APOTHEKER IN LEYDEN A° 1724, ingezonden op de kopertentoonstelling in Middelburg in 1904 door J. C. v. d. Harst en afgebeeld in „Oude Kunst" van Februari 1905. Nicolaas Stam werd 20 Septenber 1688 ingeschreven als student te Leiden en was toen 14 jaar oud.

GERH. LANDREBEN M(ed.) D(octor) 1704, in de Oudheidkamer te Oldenzaal. Gerhnrd Landreben was arts en apotheker te Oldenzaal, waar hij in 1685 het burgerschap verkreeg. In 1688 huwde hij met Johanna Verroten (Pharm. Wbl. 1940 p. 274).

+ POERAET: FECIT JAN ALBERT DE GRAVE [1]) AMSTELODAMI ANNO DOMINI 1723, in het bezit van Dr. H. K. Hattink te Zutphen.

Mattheus Poeraet was apotheker tc Amsterdam, waar hij 24 Juni 1723 het poorterrecht verkreeg als „Mattheus Poeraat appotequer soon van Frans Poeraat glasemaker en poorter".

VOOR PAULUS DEN DAMMER A° 1732, destijds (1912) in het bezit van Markx te Lelden. Paulus den Dammer werd 11 Mei

1722 en 12 December 1727 ingeschreven als student in de medicijnen te Leiden. Hij was uit Leiden afkomstig en was bij de eerste inschrijving 20 jaar oud.

WOUTER JAN KEVINK onder: ME FECIT CIPRIANUS CRANSIANSZ [1]) AMSTELODAMI ANNO 1735, eigendom van apotheker H. M. Backer te Almelo.

JOHANNUS FRANCISCUS LINDEMANS BAILLU TOT VLESENBECCKEN GASBECCKEN ELINGHEN AUDENACKEN EN BERGHEM I. ROELANT M. F. 1735, in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel. Al de bovengenoemde plaatsen liggen in de omgeving van Brussel.

JAN GIJSE. APOTHECAR. RENOVADUM 1735 ALEWIJN CROMBOSCH [1]) AMSTELODAMI, in het bezit van den Heer J. L. L. Tamiau te Elst. Jan Gijse was apotheker te Zutphen.

HENRICUS KEERSTOCK CAMSCHLAGER TOT SCHOORISSE ANNO 1737, vermeld in veilingcatalogus Mak van Waay, Amsterdam Mei-Juni 1938. Een kamslager is een vervaardiger van weverskammen. Schoorisse ligt in de omgeving van Kortrijk.

PETRUS REPELIUS ME FIERI JUSSIT A° 1743, in het 'bezit van apotheker A. J. J. M. van Loon te Oosterhout. Petrus Repelius stamt uit een geslacht van apothekers te Nijmegen. Hij werd daar geboren 1 Maart, gedoopt 2 Maart 1714 en overleed aldaar 7 Augustus 1760. Hij huwde in Rotterdam 7 Mei 1744 Hendrikka Verhagen, ged. Rotterdam (Rem. kerk) 4 Januari 1723, overleden Nijmegen 29 Juni 1745, 'dochter van Anthony Verhagen en Cornelia Margrita Wijsbroek. Hij huwt ten tweede male te Herveld 16 Sept. 1753 met Johanna Thomassen, geb. Randwijk, overleden te Nijmegen 1 Nov. 1780.

Petrus Repelius was de zoon van Hendrikus Repelius, apotheker te Nijmegen en Jacoba Momma. Uit dit geslacht zijn nog vier apothekers voortgekomen, n.l. Matthias Repelius, geb. 1676, apotheker te Leiden, Johannes Repelius, geb. 1727, apotheker te Nijmegen, Hendrikus Repelius, geb. 1722, apotheker te Amsterdam en Adriaan Marinus Repelius, geb. 1779, apotheker te Haarlem (Ned. Patriciaat 1921/22 blz. 146).

FOELDE GERDES 1746 (Upstalsboomblätter VII blz. 54).

VOX MEA VITA MAGISTRI LOUIS INGENHOUSZ CIPRIANUS CRANSJANSZ [1]) AMSTELODAMI ME FECIT 1749, eigendom Gem. Museum Breda. Louis Ingenhousz was apotheker te Breda.

HENDRIK KEERWOLFF LEYDEN A° 1749, in de Medisch-Pharm. collectie in het Gem. museum te Amsterdam.

Hij komt in het Album Studiosorum van de Universiteit van Leiden voor op 1 Aug. 1722 als Henricus Keerwolf 20 (jaar) M(edicijnen) Hon. c. Hij is een zoon van Bartholomeus Keerwolff en huwde te Amsterdam (ondertrouw 6 October 1729) met Susanna Steuvenberg.

LOAN (sic) AREND VOS ANNO 1752, in het bezit van apotheker G. C. E. Moesman te Amsterdam.

C. VOEGEN APOTHECAR S'HAGE A° 1752 en

JOHANNES BOUDEWIJNSEN APOTHECAR IN' SHAGE, beide destijds in het bezit van apotheker A. J. A. Herens te den Haag.

PIETER ROCKERS AMSTERDAM ANNO 1753 ME FECIT HENDRIK HOFF APOTHECAR, vermeld in veilingcatalogus Fred. Muller, Amsterdam Nov. 1907. Hendrik Hof was apotheker te Amsterdam. Bij zijn ondertrouw op 29 Maart 1743 woonde hij aan de N.Z. Voorburgwal en was 24 jaar oud. Hij huwde Giertje Soon, dochter van Jan Jansz Soon.

NICOLAAS DERCK [1]) ME FECIT VOOR A. DAGEVOS TOT LEYDEN A° 1754. Adrianus Dagevos Hoeva-Brabantus werd op 20-jarigen leeftijd op 10 November 1752 ingeschreven als student in de medicijnen te Leiden.

EPEUS COUPERUS S(TADS) B(OUWMEESTER) FUNDUNT ENKHUSAE 1758, eigendom van Mevr. de Wed. J. de Vogel-Theunisse te Leeuwarden. Epeus Couperus, zoon van Abraham Coupe-

rus en Anna Schrevenstein, werd geboren, te Leeuwarden 8 Mei 1726, 'was in 1748 student in Leiden en werd stadsbouwmeester te Leeuwárden. (Nederl. Leeuw 1908 pag. 211).

Daar de vijzel blijkens het opschrift in Enkhuizen gegoten is, zal Johannes Borchhard de gieter geweest zijn [1].

IK **BEN GEGOTEN** VOOR JOHANNUS NEOMAGUS ANNO 1758, in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel.

Joannes Neomagus werd als student in de medicijnen op 23 Oct. 1725 ingeschreven te Leiden; hij was toen 20 jaar oud en afkomstig uit Meurs.

VOOR HERMANUS STOKVELD x **J. N.** DIRCK [1]) ME FECIT HORNAE 1763, eigenaar 'destijds (1912) apotheker Scheringa te Alkmaar.

Hermanus Stokveld werd 23 Juli 1746 ingeschreven als student in de medicijnen te Leiden. Hij was toen 25 jaar oud en afkomstig uit Meurs. Later was hij apotheker te Alkmaar.

JOHANNES **VAN** GIJZELEN **TE** ZOETERWOUDE 1770, eigendom van R. G. C. Oldeman te Groningen.

JACOBUS GORTER PHARMOCOPOLA **1774**, in het bezit van apotheker A. J. J. M. van Loon te Oosterhout. Jacob Gorter was apotheker te Alkmaar en deed aldaar als Jacob Gorter Nannings van Medemblik op 15 Februari 1759 apothekersexamen.

FEICKE FEICKENS ME FIERE **JUSSIT** PER J. BORCHHARD [1]) **ENCHUSUA** A° 1776, vermeld in veilingcatalogus Fred. Muller, Amsterdam Juni 1925.

H. V. D. BERG A° 1780, in het bezit van apotheker Logger te Purmerend.

De firma J. C. Boldoot te Amsterdam is verder nog in het bezit van een vijzel met den naam **BOLDOOT** en het jaartal 1789.

Jacobus Cornelis Boldoot was apotheker te Amsterdam op den hoek van de N.Z. Voorburgwal en de Korte Kolksteeg en het was juist in 1789 dat zijn „winckel" geopend mocht worden.

JOHANNES MOKKRANS zonder jaartal, in het bezit van Dr. Th. R. Valck Lucassen te Driebergen.

Het Utrechtsche **regeeringsgeslacht Van der Nypoort,**

door L. A. BOERÉ.

In de laatste jaren zijn in dit tijdschrift geslachten behandeld, wier namen in schrijfwijze weliswaar verschillen, doch eene phonetische overeenkomst hebben. In jaargang 1938 komen twee artikelen voor van de hand van de heeren Sigal en Bosch Ridder van Rosenthal, die het Schiedamsche geslacht *Nieupoort* beschrijven. Daarnaast vindt men in jaargang 1940, kol. 147 het artikel over de familie *d'Everdinge van der Nypoort,* die heet te stammen uit het geslacht *van Everdingen* [1]). Deze familie bloeide te Utrecht, is katholiek gebleven en uitgestorven in de eerste helft der 18e eeuw. Naast deze Utrechtsche familie kwamen in de domstad nog twee geliiknamige geslachten voor, waarvan we de familie van *der Niepoort,* behandeld in den 23sten jaargang van Nederland's Patriciaat. buiten bespreking willen laten om ons te dezer plaatse te bepalen tot het geslacht *van der Nypoort,* dat te Utrecht éénigen tijd op het kussen zat en omstreeks 1710 uitstierf.

Een en ander heb ik in hoofdzaak ontleend aan een aan ons Genootschap toebehoorend dossier van der Nypoort, afkomstig van wijlen Kolonel Wagner. Het leek mij van belang om ook aan deze familie eenige plaats in te ruimen, daar hierdoor één geheel gevormd wordt met de verschillende andere families v. d. N., anderzijds komt dit geslacht voor onder de kwartieren van verschillende onzer leden.

[1]) Zie ook Ned. Leeuw 1940, **kol. 14'7.**

Aan de hand van verschillende handschriften betreffende aanverwante families te Utrecht in de 17e eeuw heb ik de gegevens gecontroleerd en in het Rijksarchief in de Provincie Utrecht vele overluidingen nagegaan. Zooals gezegd stierf het hier bedoelde geslacht in het begin der 18e eeuw uit; het zette zich in vrouwelijke lijnen voort o.a. in de families *Smits, Copes, de Ridder, van Hasselt, Caldenbach, Verspyck.*

De volgende fragment genealogie is op te stellen. Voor aanvullingen houd ik mij gaarne aanbevolen.

1. *Johan van der Nypoorf.*

11. Floris *van der Nypoorf,* geboren te Utrecht, „Coopman van wolle lakenen", woonde in 1586 op de Lijnmarkt in de „Borse van Antwerpen". (Arch. gr. Culemborg Inv. 3975), overluid Utrecht 13 Jan. 1627, tr. 1570 *Heiltje Bosch Gerritsdr.,* overl. 4 Nov. 1623, overluid Utrecht 5 Nov. d.a.v. Zij was de kleindochter van *Willem Bosch van Weede,* zoon van *Everard van Weede.*

Uit hun huwelijk:

1. *Johan Florisz van der Nypoort,* volgt 111.
2. *Rijckgen van der Nypoort,* overluid Utrecht 5 Maart 1625, begr. Utrecht (Buurkerk), tr. *Jacob van Utenhove,* die zijn vrouw overleeft; hij † vóór 21 Mei 1633.
3. *Anna van der Nypoort,* † na haar man: haar boedel wordt in 's-Gravenhage onder benifice van inventaris aanvaard 1655, tr. Utrecht *Hendrik van Bueren;* is overleden in 1654.

111. *Johan Florisz. van der Nypoort,* geb. Utrecht, lakenkooper aldaar 1602, 1606, 1623, 1632: raad der stad Utrecht 1618, herhaaldelijk schepen ald. tusschen 1619 en 1647, tot burgemeester genomineerd 1622, 1624, 1628 en tot burgemeester verkoren 1625, 1626 en 1627, zijn vader transp. hem „Groot-Blanckenborch" 29 April 1606, overl. Utrecht 6 Mei 1651, begr. ald. (Buurkerk), tr. 1596 *Elisabeth van Raveswaey,* geb. circa 1577, dr. van Cornelis Hermansz., schepen, en Elisabeth Jansdr. Cnyff. Zij sterft 7 Aug. 1665, overluid Utrecht 8 Aug. 1665, begr. ald. (Buurkerk).

Uit dit huwelijk:

1. *Hermanus van der Nypoort,* doctor in de beide rechten, overluid 27-6-1633.
2. *Gerardus,* volgt IV.
3. *Johan,* volgt IVbis.
4. *Willem van der Nypoorf,* 'overluid Utrecht 27 Jan. 1625.
5. *Esther (Hester) van der Nypoort,* st. 's-Gravenhage 8 Dec. 1647, overluid Utrecht 9 Dec. 1647, begr. ald. (Buurkerk), tr. (ondertr. Wesel 30 Juni 1638) Utrecht (Buurkerk) 17 Febr. 1639 Mr. *Johan Copes* [2]), geb. Rhenen 1601, auditeur en serviesmeester te Wesel, burger der stad Utrecht 14 Maart 1640, resident van den Keurvorst van Brandenburg 26 Jan. 1654, door Keizer Leopold 1 verheven in den adel van het H.R. Rijk 30 Sept. 1659, st. 1669, overluid Utrecht 24 Maart 1669 [3]), zn. van Hendrik Copes van Vorden en Moralla van Gendt.
6. *Elisabeth van der Nypoort,* overluid Utrecht 10 Maart 1655, tr. *Robbert Gouge,* st. tusschen (procu-

[2]) Zie over dit geslacht W. Wijnaendts van Resandt, Geschiedenis en Genealogie van het Cleefsch-Zutphensche geslacht van *Hasselt,* 1934, waarin o.a. een portret van Johan *Copes,* en Ned. Leeuw 1939, k. 19-22.

[3]) Niet 7 April 7669, zooals bovengenoemde genealogie *van Hasselt,* p. 361, vermeldt.

ratiën Utrecht) 3 Juli 1642 en 18 Sept. 1644. Hun dochter ***Helena*** tr. ***Dirk de Ridder,*** die behoorde tot het Utrechtsche geslacht, waarvan de geadelde tak uitstierf in 1860 [4]).

7. ***Helena van der Nypoort,*** overluid Utrecht 7 April 1693, tr. Johan ***de Goyer,*** secretaris van den Lekdijk bovendams, st. Utrecht 16 Sept. 1697, overluid ald. 18 Sept. d.a.v., begr. 24 Sept. 1697.
8. *Wonna van der Nypoort,* st. 22 April 1676, overluid Utrecht 24 April 1676, tr. 1638 Dr. ***Cornelis de Goyer,*** med. doctor, raad der stad Utrecht 1662, schepen ald. 1667, overluid Utrecht 30 Oct. 1678.

IV. Mr. ***Gerardus van der Nypoort,*** geb. Utrecht 2 Oct. 1598, doet eed als advocaat Hof Provinciaal van Utrecht Sept. 1622, raad ordinaris Hof Provinciaal van Utrecht, geëligeerde in de Staten van Utrecht, heemraad van den Lekdijk bovendams, kanunnik van Oudmunster, regent Leeuwenberchsgasthuis, st. Utrecht 26 Febr. 1683 [5]), overluid ald. 1 Maart 1683, begr. ald. (Buurkerk), tr. le ***Sara de Vogelaer,*** overluid Utrecht 10 Jan. 1631, dr. van Marcus en Margaretha van Valckenburgh; tr. 2e (huw. voorw. 8 Jan. 1632) ***Maria van der Hoeven,*** st. 1 Sept. 1667, overluid Utrecht 2 Sept. 1667, begr. ald. (Buurkerk) 9 Sept. 1667, dr. van Anthonis en Geertruid van de Cuyll.

Uit het tweede huweliik [6]):

1. Mr. ***Anthonis van 'der' Nypoort,*** heer van Hogelande, ged. Utrecht 4 Jan. 1635, stud. Utrecht 1653, raad der stad Utrecht 1669, herhaaldelijk schepen ald. tusschen 1670 en 1701, tot burgemeester genomineerd 1678-'80, 1683, 1687-'88, 1693-1700 en tot burgemeester verkoren 1689 en 1690, hoofdschout van Utrecht 1703, st. ald. 8 Oct. 1710, overluid Utrecht 10 Oct. 1710, begr. ald. (Buurkerk), tr. Amsterdam 16 Dec. 1670 ***Johanna Pels,*** ged. Amsterdam (N.K.) 24 Juni 1636, st. Utrecht 20 Juli 1716, overluid ald. 21 Juli 1716, dr. van Andries en Catharina Vegelmans. Hun huwelijk bleef kinderloos.
2. Kind van Mr. *Gerardt,* overluid Utrecht 8 Jan. 1638.
3. Zoontje van Mr. ***Gerardt,*** overluid Utrecht 13 Jan' 1638.
4. ***Geertruid van der Nypoort,*** st. ongehuwd na 6 Oct. 1706. Waarschijnlijk dezelfde als ***Geertruyd van der Nypoort,*** overluid Utrecht 9 en 14 Febr. 1725.
5. ***Cornelis,*** volgt V.
6. Zoontje van Mr. ***Gerard,*** overluid Utrecht 11 April 1642, begr. ald. (Buurkerk).
7. ***Elisabeth van der Nypoort,*** st. Vreeswijk 28 Juli 1712, overluid Utrecht 5 Aug. 1712, begr. ald. (Buurkerk), tr. (ondertr. Wesel 23 Dec. 1668) Utrecht (Cathrijnekerk) 5 Jan. 1669 Mr. ***Hendrick Copes,*** ged. Wesel (Willibrordikerk) 19 Juni 1644, burger der stad Utrecht 1668, advocaat Hof van Utrecht, raad der stad Utrecht 1708, schepen ald. 1716, secretaris van het kapittel van St. Pieter te Utrecht, drossaard van de heerlijkheid Vreeswijk, st. 31 Aug. 1722, overluid Utrecht 7 Sept. 1722, begr. ald. (Buurkerk), zn. van Willem en Theodora Kaldenbach. Hun dochter *Ida Geertruida* tr. *Jacob van Hasselt.*
8. ***Willem van der Nypoort,*** ged. Utrecht 31 Juli 1645, kanunnik ten Dom en van St. Marie te Utrecht, tr. le *Josina van Casteel;* tr. 2e ***Anna Mode,*** overluid Utrecht 17 Mei 1682: tr. 3e (ondertr. Utrecht 16 Mei 1686) Wesel 30 Mei 1686 ***Maria Copes,*** ged. Wesel (Willibrordikerk) 29 Mei 1661, st. Utrecht 27 Oct. 1714, overluid ald. 30 Oct. 1714, begr. ald. (Buurkerk), dr. van Willem en Susanna Tersmitten. Deze huwelijken bleven kinderloos.
9. Zoontje van den Raadsheer ***van der Nypoort,*** overluid Utrecht 14 Maart 1648.
10. ***Sara van der Nyponrt,*** st. na 4 Febr. 1680, tr. 15 Sept. 1674 Mr. ***Eduard van Voorst*** [7]), st. na 27 April 1680, zn. van Lucas en Catharina van Voorst en wedr. van Wynande Raap. Waarschijnlijk dezelfde als Mr. ***Eduard van Voorst,*** raad der stad Utrecht 1677-1684, schepen ald. 1679, 1680 en 1683.

IVbis. Mr. ***Johan van der Nypoort,*** substituut-secretaris der stad Utrecht 1625, secretaris 1634, st. 3 Febr. 1662, overluid Utrecht 4 Febr. 1662, begr. ald. (Buurkerk), tr. le ***Curina van de Perre,*** uit Middelburg, overluid Utrecht 5 Juni 1643; tr. 2e *Catharina Boreel,* st. Middelburg, overluid Utrecht 28 Febr. 1651; tr. 3e Utrecht 16 Oct. 1655 *Susanna Bartolotti,* ged. Amsterdam (N.K.) 19 Mei 1614, st. Utrecht 6 Maart 1692, overluid ald. 11 Maart 1692 en bear. te Amsterdam. dr. van lan Battista en Leonora Hellemans en wed. van Mr. Johan van de Perre.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Adriana van der Nypoort,* st. na 27 April 1680, tr. 29 Dec. 1653 Mr. ***Johan van Bueren,*** advocaat te 's-Gravenhage [8]), st. tusschen 9 Sept. 1667 en 27 April 1680.
2. [9]). Dochtertje, overluid Utrecht 16 Maart 1637.

V. Mr. ***Cornelis van der Nypoort,*** geb. 1640, raad ordinaris Hof van Utrecht, st. Utrecht 19 Juli 1715, overluid ald. 22 Juli 1715, begr. ald. (Buurkerk), tr. ***Elisabeth de Goyer,*** st. 7 Maart 1689, overluid Utrecht 9 Maart 1689, dr. van Johan en Helena van der Nypoort bovengenoemd.

Uit dit huwelijk [10]):

1. ***Maria Elisabeth van der Nypoort,*** st. na 6 Oct, 1706, tr. ***Gerard Hendrick Caldenbach,*** burgemeester van Doesburg.
2. ***Helena Cornelia van der Nypoort,*** st. na 6 Oct. 1706. tr. le 27 Nov. 1703 ***Adam Smits,*** raad der stad Nijmegen, zn. van Anthony Smits en Maria van Gelder; tr. 2e ***Dirk de Wit,*** capitein en ingenieur.
3. ***Gerardina Hester van der Nypoort,*** st. na 6 Oct. 1706, tr. ***Weyer Hendrick aan Overmeer,*** raad der stad Utrecht 1709, herhaaldelijk schepen tusschen 1712 en 1723, zn. van Weyer en Catharina de Goyer.
4 [11]). ***Henrietta Maria,*** overluid Utrecht 10 Dec. 1694.

---

4) Elisabeth Gouge, **zuster van Helena, huwde *Jan Bert.* Zie Ned. Leeuw 1938. kol. 168-169.**

5) Volgens zijn grafschrift overleed hij 27 Febr. 1683, volgens het overlijdensregister in het oud-archief der gemeente Utrecht stierf hij reeds 26 Febr. 1653.

6) Ten onrechte noemt Elias, de Vroedschap van Amsterdam, 11 p. 813, *Anthonis een zoon* van Mr. Gerard en Sara de *Vogelaer;* de volgorde der jonggestorven kinderen is niet bekend en evenmin, uit welk huwelijk zij zijn gesproten.

7) Over dit Utrechts geslacht v. Voorst zie Ned. Leeuw 1906, 1914. 1924.

8) Hun dochter *Quirina* huwt *Willem van Persyn,* Presid. Hof van Brabant.

9) De volgorde dezer kinderen *is* niet bekend.

10) Misschien ook: *Catharina van der Nijpoort,* overluid 'Utrecht 17 Jan. 1795, „vermits Haar Ed. Oom Domheer is, voor 's Heeren halv geld".

11) Het is onbekend, welke plaats zij inneemt in de volgorde van Mr. *Cornelis'* kinderen.

Van de penningen, die ter eere van dit geslacht geslagen zijn, noem ik de volgende:

1e. Penning op den 80sten verjaardag van *Gerard van der Nypoort.* Aan de keerzijde komt het bekende wapen vóór: in zwart drie zilveren wassenaars met als helmteeken een wassenaar tusschen een zwarte vlucht.

2e. Penning op de gouden bruiloften van de echtparen *Floris van der Nypoort en Heiltje Bosch* (gehuwd in 1570; de vrouw overleed in 1623) en *Johan Florisz. van der Nypoort* en *Elisabeth van Raveswaey* (gehuwd in 1596: de man overleed in 1651), met de gedeelde wapens van deze echtparen, vervaardigd op last van Mr. *Johan Copes,* weduwnaar van *Hester van der Nypoort,* De wapens van laatstgenoemd echtpaar komen in den voet van den penning vóór. Zie Navorscher 1869, p. 338, 383, en 509 en Catalogus Centraal Museum Utrecht, 1928, p. 36, No. 164.

3e. Een begrafenispenning van *Johan Florisz van der Nypoort.* Voor verdere bijzonderheden mag ik verwijzen naar Dirks' Penningkundig repertorium.

Nog een Valkenburgsche **Wapensteen,**

door **W.** J. J. C. BIJLEVELD.

Mijn artikel, onlangs in deze kolommen verschenen, heeft mij vele vragen om nadere opheldering bezorgd en daaronder eene photo van den prachtigen, hierbij gereproduceerden wapensteen, die ik aan den Heer A. Bicker Caarten, den ijverigen secretaris van Oud-Leiden, dank. Deze steen is reeds lang geleden in den omtrek van het aloude Torenvliet gevonden en ingemetseld in een bijgebouw der herstelde boerderij, Men vroeg mij van meer dan eene zijde naar de verklaring dier wapenteekenen. Spoedig had ik die gevonden en daaruit kunnen vaststellen, dat die betrekking moet hebben op den weinig bekenden Jr. *Johan van Scherpenzeel,* broeder van den eersten Heer van Offem van dien naam. Torenvliet kan hij niet gehad hebben: dat was toen van de gelijknamige

familie, die ik in genoemd artikel vermeld heb. Wellicht heeft hij in eene door hem gestichte woning verblijf gehouden sinds **1620,** tot zijnen vroegen dood in 1630. In de mij ter beschikking staande gegevens staat hij als ongehuwd in dat jaar overleden vermeld. Vandaar dan ook, dat hij in den gevelsteen zijne 4 grootouders in hunne wapens herdenkt.

Jr. *Arend van Scherpenzeel,* uit Gelderland afkomstig. zoon van Heer *Willem,* heer van Scherpenzeel en *Haze van Zuylen van Nievelt, is* na 1622 overleden. Hij huwde alhier voor de magistraat 13 Oct. 1587 *Petronella Pynssen,* erfvrouwe van Offem 1598, die in 1628 stierf. Het echtpaar bewoonde alhier het huis, dat de Heeren van Offem in troebele dagen, toen Noordwijk te onveilig was, h.t.s. hadden betrokken, n.f. op de Langebrug, die toen als woonbuurt nog in aanzien stond. Zij hadden 5 kinderen, waarvan 3 jong stierven. In Juli 1593 waren zij nog in Stad, doch verhuisden spoedig naar Rijnsburg, waar zij in 1594 en 1598 vermeld worden.

Daar is hun zoon *Johan* verm. geboren.

Diens broeder *Jacob is* beter bekend in de geschiedenis. Te Leiden 19 Sept. 1591 geboren, vestigde hij zich als a.s. erfgenaam zijner moeder op Offem bij zijn huwelijk met *Geertruid van Steenbergen* tot Duistervoorde, waar dit 4 Oct. 1619 is voltrokken. De moeder, dochter van Jr. *Jacob Pijnssen* en Jvr. *Bartha van Almonde* stierf in 1628 en hij volgde haar reeds 3 Dec. 1629 op Offem in den dood, twee dochters nalatende, waarvan *Anna Margriet* (1622-1662) door haar in 1646 gesloten huwelijk met haren achterneef, *Arent* baron *van Wassenaer,* de trouw R.C. gebleven stammoeder is van alle van Wassenaers van Duvenvoirde, die later ook Katwijk verkregen.

Geerfruid van Steenbergen wede. van Jr. *Jacob van Scherpenzeel* is pas 27 Aug. 1658, dus weinige jaren vóór hare dochter overleden. Deze laatste verkocht Offem reeds 14 Dec. 1660 aan den Heer van Noordwijk, die het veel onaanzienlijker huis, thans Calorama, bewoonde.

De vrouwe van Duvenvoirde had genoeg aan het oude familieslot en de prachtige Haagsche woning tusschen Hooge Nieuwstraat en Voorhout aan den Kneuterdiik en kon gerust aan *Wigbold van der Does* een statiger verblijf binnen zijne heerlijkheid gunnen.

Wonder boven wonder, heeft de simpele gevelsteen zonder schade van beteekenis de stormen der tijden doorstaan, is nu vrijwel veilig bewaard, als monument uit dien bloeitijd der Republiek en tevens door de uitstekende techniek van den photograaf G. van der Mark, voor het nageslacht vastgelegd.

Nederlandsche grafsteden in Voor-Indië,

medegedeeld door **H.** WIJNAENDTS.

(Vervolg en slot van LIX, **26).**

In den aanvang van dit artikel schreef ik, dat ik nergens melding gemaakt vond van de oude kerkregisters, afkomstig van onze voormalige bezittingen in Voor-Indië en sprak ik het vermoeden uit, dat zij verdwenen zouden zijn.

Thans ben ik ingelicht, dat dit niet geheel juist is. Een onzer leden, de heer Dr. W. Ph. Coolhaas, deelde het volgende mede: In 1929 ontving Prof. Mr. J. van Kan opdracht van den Gouverneur-Generaal tot het instellen van een onderzoek in Br.-Indië en Ceylon naar de aldaar aanwezige bronnen, van belang voor de Indische rechtsgeschiedenis in het bijzonder en de Nederlandsche koloniale geschiedenis in het algemeen. Het resultaat van dat onderzoek is neergelegd in een werk: Compagniesbescheiden en aanverwante archivalia in

Britsch Indië en op Ceylon, dat in 1931 te Batavia hij Kolf1 werd uitgegeven. Wil men een onderzoek naar familiegeschiedenis in de vroegere Westerkwartieren der O.I.C. instellen, dan zal men dit boek zeker grondig moeten raadplegen.- Er blijkt o.a. uit, dat van de meer dan 6000 vroeger aanwezige bundels thans nog 1750 zijn aan te treffen, en dat de registers van Malabar en Ceylon in hoofdzaak zijn behouden, die van Suratte, Bengalen en Coromandel grootendeels verloren zijn gegaan.

Voor wat nu Voor-Indië betreft diene het volgend globaal overzicht van wat behouden bleef [1]).

I. Calcutta, in de Bengal Secretariat Record Room:
Doopboek Prot. kerk te Chinsura 1752-1823.
Trouwboek Prot. kerk te Chinsura 1782-1816.
Trouwboek Prot. kerk te Houghly 1772-1782.
Notariëele protocollen over verschillende jaren tusschen 1746 en 1824.
Losse notariëele acten over versch. jaren tusschen 1731 en 1789.
Protocollen van gesworen clercken over versch. jaren tusschen 1733 en 1776.
Testamenten van 1710 en 1746 (Houghly) en 1828 (Chinsura).
Notulen van de weeskamer te Houghly van 1772 en 1773.
Weeskamerpapieren van Chinsura van 1794-1799 en 1822-1824.
Eigendomsbewijzen van 1789-1798 (Houghly) en 1819 en 1824 (Chinsura).

II. Bombay Government Records.
Register van commissarissen van huwelijksche zaken te Soeratte 1768-1788, 1790-1795.
Papieren van commissarissen tot en over de Nederlandsche weezen te Soeratte 1790-1797.
Notariëele protocollen van Soeratte 1748-1792.

111. Madras Record Office.
De oud-Hollandsche massa omvat 1637 bundels, nagenoeg alle herkomstig van Cochin, over het tijdvak 1664-1824. Er bestaat een „Press list of ancient Dutch records, Erom 1657 to 1825" en een gedrukte „List of Volumes of Dutch and Danish records, preserved in the Madras Record Office", Madras 1916.

IV. Registration Office ,of Births, Deaths and Mariages Madras.
Dooplijsten van Palicatta 1748-1841, van Sadras 1754, 1767 en 1771, van Bimlipatnam 1765, 1771;
Huwelijksregisters van Palicatta van 1785-1809.

V. Te Cochin.
Een Hollandsch doopboek en een beschrijvende lijst van grafsteenen in de kerk aldaar.

Waar het voor de meeste onzer leden wel uitgesloten zal zijn, ooit deze Britsch Indische archieven te bezoeken, ware het te wenschen, dat aldaar wonende Hollanders zich geroepen gevoelden, den inhoud van verschillende dezer bescheiden tc publiceeren.

Hoewel niet tot dit onderwerp behoorend. ten slotte een enkel woord over de grafsteden op een andere oud-Nederlandsche bezitting, op Ceylon.

[1]) Voor een deel loopen deze bescheiden over een tijdvak, toen het Nederl. gezag daar niet meer bestond.

Een eerste poging, om datgene, wat bewaard was gebleven, publiek te maken, werd gedaan door *Leopold Ludovici*, die in 1878 te Colombo zijn *Lapidatium Zeylanicum* het licht deed zien. Dit werk bestaat nagenoeg geheel uit afbeeldingen van grafzerken en bevatte dus een belangrijk genealogisch materiaal. Het werk had echter twee gebreken.

ïen eerste waren nagenoeg uitsluitend grafzerken uit de Hollandsche kerken opgenomen en niet gezocht naar die, nog aanwezig op oude Hollandsche kerkhoven, en ten tweede bevatte het geen vertaling in het Engelsch van de Hollandsche opschriften, zoodat deze voor de Engelschen en voor de verengelschte afstammelingen der oude Hollanders onleesbaar waren.

Dit was voor Mr. *F. A. de Vos* te Colombo aanleiding te doen verschijnen zijn „Monumental remains of the Dutch East India Company in Ceylon". Hierin geeft schr. de Engelsche vertaling der Hollandsche grafschriften, alsmede aanvullingen op het Lapidarium. en genealogische gegevens omtrent de betrokken personen. Maar op Ceylon hebben niet alleen Hollanders geleefd. Voor ons waren daar de Portugeezen, met en vooral na ons waren daar Engelschen. Van de Portugeesche graven is niet veel meer over, daarentegen is het aantal Engelsche graven uit de laatste 1½ eeuw zeer groot. Dit was den heer *J. Penry Lewis* een reden, *alle* grafschriften, nog op Ceylon aanwezig, te boek te stellen. In 1913 verscheen van zijn hand *„List of inscriptions on tombstones and monuments in Ceylon"*, met een toevoegsel: *Obituary of persons uncommemorated,* het geheel een lijvig werk, dat een schat van gegevens bevat [2]). Dit is voor een belangrijk deel te danken aan bovengenoemden Mr. F. H. de Vos, die van de Hollandsche opschriften een Engelsche vertaling gaf en bovendien bij iederen overledene de genealogische bijzonderheden vermeldde, die hij omtrent hem had kunnen vinden. Door deze samenwerking is een belangrijk werk ontstaan.

Corrigenda

In LVIII, kolom 497, regel 39 v.b. staat: *van Ochsee;* lees: *von Ochsee.* T.a.p. kol 500, regel 25 v. b.: de punt achter het, woord Coromandel behoort te vervallen. Regels 24, 25 en 26 vormen één zin.

BOEKBESPREKING.

Inventaris van het oud-archief van het hoogheemraadschap Delfland 1319-1853. 's-Gravenhage 1940.

Een exemplaar van dezen inventaris werd als geschenk aan de Bibliotheek van het Genootschap aangeboden.

Uit de „Inleiding" blijkt duidelijk het groote werk en de langdurige arbeid, die voor de samenstelling van deze publicatie noodig zijn geweest. Deze inventaris blijkt voornamelijk het werk te zijn van Mejuffrouw L. J. Ruys, die van 1932-1937 werkzaam was als tijdelijke archivaresse van het hoogheemraadschap Delfland. Hetgeen daarna nog te verrichten was (zie blz. 21) alsmede de opstelling van de „Inleiding' is het' werk van den huidigen secretaris-rentmeester Mr. Dr. Th. F. J. A. Dolk.

Voor' hen, die een speciale studie van zaken aangaande het hoogheemraadschap willen maken, is deze inventaris wel van bijzonder nut. Voor genealogen bevat deze echter minder dan de reeds eerder verschenen en in de Bibliotheek opgenomen „Geschiedenis van het hoogheemraadschap Delfland". Toch zijn de Bijlagen A, B en C zeker raadpleging waard.

[2]) Aanwezig in de bibliotheek van het Genootschap, evenals het Lapidarium.

Uit den inventaris wil ik no.. 393 noemen, zijnde de „Lijst van namen der hoogheemraden van Delfland van 1323-1761 met aanteekeningen en schets van eenige wapens" (1 omslag). Van beláng voor geinteresseerden in het geslacht *van der Meer van Berendrecht* zijn de nrs. 512-517, zijnde stukken aangaande den bekenden secretaris *Willem (van der Meer) van Berendrecht.* Onder „Eigendommen" wil ik nog de aandacht vestigen op de rubriek b. Huisraad, no. 688 e.v.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek, jrg. 111, afl. 4.

O.a. A. Bijl Mz., Volledige naamlijst van predikanten der Ned. Herv. gemeente te Schiedam, II. — J Rasch, Het wapen van het geslacht *Boerlage,* curieus, — A. Bijl Mz., Heer *Daniel van Boshuysen* en diens nakomelingen; zie noot 2 op blz. 95, waar de Schrijver en m. i. terecht twijfelt aan de afstamming van den overigens n.m.m. legendarischen Heer *Daniel.* — J. C. P. W. A. Steenkamp, Het Makelaarsgild te Amsterdam (1714-1936). — J. C. P. W. A. Steenkamp, Satirische rebus- en parodiewapens. — Vragen betreffende duistere punten: *Schreuder.*

Archives héraldiques Suisses, jrg. LIV, afl. 3/4.

O.a. A. am Rhyn, Rätselhafte Wappenbilder. — Bibliographie: K. Pilz, Der Totenschild in Nürnberg und seine deutschen Vorstufen. Das 14. — 15. Jahrhundert.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van den Bussche-van Romondt,

(LVIII, 513, 514).

In dit Maandblad t.a.p. kol. 514 maakte ik melding van *Christina van Ittersum,* huisvrouw van *Adriaan van Romundt;* men leze echter *Adriaan van Camondt,* ook volgens het leenregister der ambtmannie van Essen, volgens hetwelk op 14 Dec. 1587 met het goed Cortryck in het kerspel Olst werd beleend Jor *Gysbert v,an Ittersum* na doode zijns vaders *Wolf van Zttersum.* terwijl op 21 Dec. 1629 werd beleend Jor *Adriaan van Camonts* tot Nijensteyn, heer van Wallecourt, als man en momber zijner huisvrouw *Christina van Zttersum* en zulks na doode van *Gysbert van Ittersum.*

A. HAGA.

Ketel.

Toen W. Wijnaendts van Resandt in XLI k. 273-284 de bekend geworden gegevens van bovenstaande familie(s) verzamelde, schreef hij aan het slot, dat de thans nog levende familie *Keetell* afstamt van *Goossen Jansz Ketel,* die 2 zonen had: le *Mathijs Goossensz Ketel,* waarvan de tegenwoordige familie zou afstammen en 2e *Adriaan Goossensz Ketel.*

Hoewel de mogelijkheid van deze afstamming volstrekt niet uitgesloten is, is hiervan niets bewezen.

Bewezen is slechts, dat de nog levende familie Keetell stamt uit het 2e huwelijk van Gosuinus *Ketel,* apotheker te Utrecht, die le 5 October 1658 voor schepenen van IJsselstein trouwt met *Christina van Noordeloos,* j.d. won. te IJsselstein, † Utrecht 23 Febr. 1676 en 2e te Utrecht 2 Juni 1677 met *Theodora de Bye,* geb. te Wijk bij Duurstede. † Utrecht 15 Oct. 1719. Hijzelf overleed te Utrecht op 19 Oct. 1680, nalatende zijn vrouw met onmondige voor- en nakinderen Ik zou gaarne

ingelicht worden, wie de bewezen ouders van dezen *Goossen (Gosuinus) Ketel* zijn.

Wat de slotzinsnede van W. W. v. R. aangaat, waarin hij mededeelt, dat *Barbara Ketel van Hackfort* weduwe was van *Andries Belloni,* gelieve men voor *Belloni* te lezen *Bellous,* van het bekende geslacht.

De heer *Andries Bellous,* capiteyn, en juffr. *Barbara Ketel* (zonder Hackfort) laten 22 Dec. 1673 te Gorinchem een dochter *Maria Lysbeth* doopen. Getuige is daarbij juffr. *Catharina Margaretha Ketel* (eveneens zonder Hackfort).

H. WIJNAENDTS.

Wydenkeller.

Onlangs ontving ik van een mijner Zwitsersche correspondenten de vraag, hoe het mogelijk was, dat men h.t.l. de familie *Wydenkeller* als adellijk beschouwde, zooals hem gebleken was uit Mdbld. 1900, k. 21, 22, alwaar, blijkbaar aan de hand van een oud handschrift, melding gemaakt wordt van „*Agatha* Baronesse *van Reede,* trouwde ..... Baron von *Wydenkelder;* zij woonde te Vught in de Meijerij van 's Hertogenbosch. Met kinderen." (w.o. „Baron *von Wydenkelder").*

Volgens mijn correspondent wordt deze familie W. in Thurgau tot de zeer eenvoudige lieden gerekend. Onder mijne dossiers vond ik een en ander dat hiermede geheel in overeenstemming bleek te zijn.

Te Leiden is op 5 Febr. 1771 overleden en 9-16 in de St. Pieterskerk begraven *Anthonia de Huybert van Kruiningen,* vrouw van den Hooggeboren Heer *Frederik. Joachim* Baron *von Rehden,* nalatende 1 kind.

Dit is de in 1745 te Hannover geboren *Maria Agatha von Rehden* die 30 Nov. 1773 aan de Leidsche magistraat schrijft, „inclinatie te hebben gekregen tot *Johan Balthazar Wydenkeller,* geboortig van Arbon (am Bodensee) in Switserland, thans als koetsier woonende bij den WelEdele Heer Pieter de la Court Allardsz. en Veertig in Raden deeser Stad". Zij wil met hem trouwen, doch haar vader weigerde en nu verzoekt *zij.* dezen tot rede *te* brengen. Nu, de magistraat wist er alles van, want reeds 5 Nov. had de vader uit Hannover geschreven en ook diens gemachtigde, zijn ruim 80 j. schoonvader Mr. *Pieter Anthony de Huybert,* heer van Cruiningen, had de magistraat doen weten, dat-er van die zijde op geen consent te rekenen viel. De magistraat echter, kon geene termen tot huwelijksverbod vinden, ook toen de oude Heer de Huybert in appèl ging bij het Hof van Holland, waarvan hij die van Leiden op 6 Dec. verwittigde.

Zij zijn dan ook 6 Jan. 1774 aangeteekend, waarbij de vader van den bruidegom, *Johs. Wydenkeller,* die als schoenmakersknecht van Arbon 13 Dec. 1745 alhier poorter was geworden, getuige was. Reeds 16 Jan. is het huwelijk in de Loodskerk (waar alleen het volk trouwde) voltrokken. Dat er haast bij was, blijkt uit den doop op 16 Febr. 1774 in St. Pancras van hunnen zoon *Pieter Anthony..* Op 21 Aug. d.a.v. verkreeg het gezin attestatie naar Vught.

Over de verdere lotgevallen weet ik weinig; slechts, dat zij 78 j. oud, als weduwe te Harderwijk stierf 23 Oct. 1823, nalatende: eenen zaon en eenige dochters, waarvan eene gehuwd was. De zoon was vermoedelijk de *Carel Lodewijk van Wiedenkeller,* capitain van de guarde cavallerie alhier, die te Leiden 4 Dec. 1807 aanteekende met Jonkvrouw *Susanna Catharina de' Bye* te Amsterdam, waar zij trouwden.

Na 1795 zijn de trouwregisters helaas weinig mededeelzaam. In lateren tijd kwam ik dezen naam nimmer meer tegen, zoodat de familie vermoedelijk spoedig uitstierf.

BIJLEVELD.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bijman. Wie onzer lezers kan de volgende stamreeks aanvullen:

I. *Arend Bijman,* ged....., overl....., huwt.....

II. *Wijnand Bijman,* ged. ....., overl....., huwt ..... *Antje Jongekees,* ged. ....., overl....., dochter van *Pieter Jongekees* en .....

III. *Geertje Bijman,* ged. Oostzaan 8 Maart 1744, overl. Zaandam 2 Aug. 1815, huwt Westzaan 17 Juli 1768 *Meindert der Kinderen,* ged. Alkmaar 24, gedt. 26 Mei 1743, overl. Oostzaan 20 Maart 1803.

De voorouders van *Meindert der Kinderen* zijn mij bekend.

Rijswijk (Z.H.) A. A. M. STOLS.

Bonnet-Versteeg. Op 22 Dec. 1720 trouwen in de Catharinakerk te Utrecht *Marcus Bonnet* en *Maria Verstegen.* Als zij in het lidmatenregister te Vreeswijk worden ingeschreven — Bonnet was tollenaar aan de Vaart — heet de vrouw Maria *Versfeeg* en dit schijnt haar werkelijke naam te zijn geweest.

Volgens dat zelfde lidmatenboek kwam hij uit Utrecht en zij uit den Haag. Geen van beiden waren zij in die plaatsen geboren en de naam van *Maria Versteeg* komt ook niet in het Haagsche lidmatenboek voor, zoodat zij zich daar slechts tijdelijk zal hebben opgehouden. Trouwens de levensweg van *Marcus Bonnet* voerde van Nijmegen over Utrecht naar Vreeswijk en de kans was dus grooter, dat hij op een Utrechtsche dan op een Haagsche joffer zou verlieven.

Bij hun huwelijk geeft haar voogd toestemming, zoodat haar ouders reeds overleden waren.

Blijkens een mededeeling, destijds door het Gem. Arch te Utrecht gedaan, wordt haar doop daar niet gevonden. Dat zal wel willen zeggen, dat deze niet in de klappers vermeld wordt, wat ook het gevolg kan zijn van een verschrijving van den naam of van een verzuim. Zonder daarvoor bewijs te kunnen aanvoeren, houd ik haar voor een zuster van *Hendrik Versfeeg,* die 20 Juni 1719, ook in de Catharinakerk, *Wilhelmina van Poolsum* huwde en daarbij eveneens door zijn voogd werd bijgestaan. Volgens N.L. 1931, k. 62 zou hij 27 Sept. 1696 te Utrecht in de Geertekerk gedoopt zijn als zoon van *Johannes* en *Willemijna (van) Charlois* of *Sarlois* [1]). Is mijn veronderstelling juist, dan zouden deze laatsten dus eveneens de ouders van *Maria Versteeg* zijn.

Wil één onzer leden mij helpen, de doopinschrijving van. Maria Versteeg te vinden?

's-Gravenhage. H. WIJNAENDTS.

Bruistens-van Ravensteyn. Ds. *Adrianus Bruistens.* geb waarschijnlijk te Zalt Bommel tusschen 1710 en 1712, studeerde te Harderwijk, predikant te Fort St. Andries (1736). te Rossum (1742), Hulst (1752) en Middelburg (3-11-1754), overleden Middelburg 11-10-1781. Hij huwde eene *van Ravensteyn.* Gevraagd nadere bijzonderheden alsmede hun kwartieren.

Wassenaar. *N.* J. A. *C.* VAN ROSSEM.

Clercq (de)-Sayon-Goes. (LIX, 35). *Pierinne Vincentsdr.* [1]), in lijnwaat, trouwt R'dam (stadstrouw) 6 Dec. 1586 als *Pierynke Diemen,* weduwe *Cornelis Jansz. Clerck,* schipper. met *Frans Pietersz.,* van Nieuwpoort [2]).

Vincent Sayon, van Brugge, suikerbakker [3]), trouwt R'dam (stadstrouw) 3 Nov. 1585 *Maria Groenhout,* van R'dam.

Uit dit huwelijk:

1. *Barbara Sayon,* trouwt *Cornelis Visitelli,* glasmaker te Londen [4]).

2. *Mayken Sayon,* trouwt *Jan Jansz.,* wonende te Haarlem, *Henrick Croes,* van Brugge [5]), koopman; overl. R'dam Maart 1598, tr. *Adriana Sayon,* in lijnwaat, vermoedelijk een zuster van *Vincent Sayon.* Hij koopt 7 Maart 1591 een huis Hoogstraat z.z., Westhoek Juffr. Croesensteeg, protocolnr. 244; verkoop 7 Juli 1619 door *Elisabefh* en *Maria Croes.*

Maria Croes, van Brugge, wonende Hoogstraat, trouwt R'dam (Herv. kerk) 25 April 1593 Jonckheer *Jasper van Varick,* te Veere.

Isabella Croes, van Brugge, wonende Hoogstraat,' trouwt R'dam (Herv. kerk) 30 Mei 1601 Mr. *Jan de Haen,* advocaat voor het Hof van Holland en secretaris bij de Admiraliteit van Delft(?).

Rotterdam. W. J. L. POELMANS.

Crimpen (van). Zou er eenig verband kunnen bestaan tusschen *Dirrick Claessen van Crimpen.* ondertrouwd te Streefkerk 29 October 1589 met *Marijtje Cornelisdochfer* (van Bleskensgraaf) en *Dirck Claes(zn.) van Crimpen,* Burgemeester van Gouda 1494, 1496 en 1497? En zou het mogelijk zijn, dat deze Goudsche Regentenfamilie niet is uitgestorven, zooals wel wordt aangenomen, doch in den Spaanschen tijd van Gouda naar Streefkerk uitgeweken is? De Goudsche van Crimpens hebben zoowel als wapen: 3 gouden rozen 2-1 in rood veld als: 3 omgewende wassenaars van rood 2-1 in zilver veld.

Welk is het wapen van genoemden burgemeester?

's-Gravenhage. *C. G.* IORDENS.

Corver. (LIX, 36). in het stamboek der familie van Gelder (Amsterdam 1899) komt het echtpaar *Cornelis van de Stadt X Maartje Corver,* met meerdere gegevens van hun gezin voor. Als zijn beroep wordt echter opgegeven houtzager en houthandelaar te Zaandam.

Amsterdam. D. A. WITTOP KONING JR.

Cuyper-van Rypen. Zou iemand zoo vriendelijk. willen zijn. het volgende voor mij na te zien:

Te Utrecht trouwen Herv. 29-4-1710 *Seger Cuyper en Maria van Rypen;* get. zijn neef Jan van Bilert, haar (niet met name genoemde) vader.

Vermoedelijk zijn beiden tusschen 1680 en 1690 te Utrecht geboren. ik zou gaarne hun doopinschrijving. en zoo mogelijk ook de huwelijksinschrijving hunner ouders willen weten.

's-Gravenhage. H. WIJNAENDTS.

Diesen (van). (LIX, 36). in de doopregisters van Haarlem komen de volgende Susanna's van Diesen voor: 1. *Susanna van Diesen,* geb. 3, ged. Haarlem 5 Maart 1773, dr. van *Jan*

---

[1]) Dat zijn grootouders, zooals daar vermeld wordt, verm. Henricus Versteech × 6-6-1665 Johanna v. Cuylenhurch zouden zijn, is vrijzeker onjuist. Het waren Henricus Versteegh × 29-4-1655 Elisabeth v. Aken.

[1]) Testamenten voor Notaris Jacob Symonsz te R'dam 29 Mei 1598, 29 Maart 1602 en 23 Juni 1615 (legaat aan nicht *Maritgen Diemen).*

[2]) Giftebrieven 27 Juni 1582, 14 en 30 Maart 1590, 13 Sept. 1606 en 13 Juli 1609 betreffende het huis Groenendaal tot Nieuwehaven, naast protocolnr. 3422A.

[3]) Mr. R. Bijlsma, Oud-Rotterdamsehe „cruydenierie", in Rotterdams& Jaarboekje 1912, blz. 96.

[4]) Acte voor notaris A. Wagensvelt, miscellanea 15 Juni 1635, blz. 30.

[5]) Hij heeft actie en transport van Heer *Vincent Sayon* en zijne huisvrouw Jonckvrouw *Barbara* de *Wit,* dochter van Heer Jacob de *Witte* (gifteboek Nov. 1583), uit welk huwelijk *Anthoni* Sayon te 's-Gravenhage, die een zoon had Pieter *Sayon,* baljuw te Egmond.

en *Alida Bilsteyn*. 2. *Susanna van Diesen*, geb. *24*, ged. Haarlem 26 Juli 1758, dr. van *Gerrit* en *Susanna van Muyen*.

Hieronder volgen de voorouders:

I. *Gerrit van Diesen*, wieldraaier, overl. Haarlem 11 Jan. 1751, tr. Haarlem 15 Mei 1707 als j.m. van Haarlem met *Susanna van Griethuysen*, j.d. van Amsterdam.

II. *Gerrit van Diesen*, ged. Haarlem 14 Jan. 1714, begr. ald. 19 Dec. 1770, tr. Haarlem 19 April 1739 *Susanna van Muyen*, ged. Haarlem 10 Jan. 1719, begr. ald. 7 Febr. 1794, dr. van *Matthys* (zn. van Hendrick van Muyen uit Dordrecht en Susanna van Wangh) en van *Clasijntje Willems*.

Matthijs van Muyen tr. Haarlem 3 Juli 1718 ais j.m. van Haarlem met Clasijntje Willems, j.d. van Leiden.

III. *Jan van Diesen*, ged. Haarlem 22 Febr. 1750, overl. ald. 3 Maart 1827, tr. Haarlem 17 Mei 1772 *Afida Bilstein, ged.* Haarlem 20 Juli 1752, overl. ald. 13 Febr. 1819, dr. van *Jan* en *Dina Moerbeek*.

Jan van Bilstein tr. als j.m. van Huysen te Haarlem 4 juni 1747 Dima Moerbeek, ged. Haarlem 17 Jan. 1725, begr. ald. 10 Sept. 1775, dr. van Paulus (in de doopacten van zijn kinderen soms genoemd als van Beverwijk, soms als van Diemermeer, begr. Haarlem 12 Aug, 1768) en Dieuwertje (Debora) Simons Barks (begr. Haarlem 12 April 1762).

Leiden. P.S. VAN DER LELY.

Luing(h)e. *Jacob Luinge*, geb..... over1..... tr. Groningen 7 April 1722 *Margien Willems Woldendorps*, geb..... over1....., dr. van..... Uit dit huwelijk: *Willem Luing(h)e*, geb....., overl....., tr. Groningen 6 Maart 1755 *Stijntjen Roemeling*, geb....., overl....., dr. van .....

Kan één onzer leden de ontbrekende plaatsen, data en namen aanvullen?

's-Gravenhage. TH*. J. VAN ALFF.

Mangard-Daams-Foreest. Te Leiden komt in de 17e en 18e eeuw voort een familie *Mangard*, waartoe behoorde *Pierre Mangard*, geb. te Rosières (Picardië), gehuwd met *Elisabeth Sézille*. Zijn dit de ouders van *Salomon Mangard* die op 1 Febr. 1709 lidmaat werd van de Waalsche Gemeente te Leiden? *Salomon Mangard* was gehuwd met *Cornelia Foreest*, overl. Haarlem 15 Oct. 1749. Geboortedatum en data harer ouders worden gezocht.

Hun zoon *Pierre Mangard*, ged. Leiden 13 Oct. 1715, woonde 1749 te Haarlem en huwde aldaar 18 Mei 1749 *Elisabeth Daams* wier vier kwartieren door mij gezocht worden.

Hun dochter *Cornelia Mangard*, ged. Haarlem 6 April 1753, overl. aldaar 18 Maart 1814, huwde aldaar 14 Febr. 1773 *Hendrik Gerrit Jeltes*, chirurgijn te Haarlem. Cf. genealogie *Jeltes* in Ned. Patr.

Rijswijk (Z.H.) A. A. M. STOLS.

Moer (van der). (LIX, 39). *Jacob Antonie van* de *Moer* 1636-168 1) , tr. 1658 *Adriana Bakkelaris*, waaruit *Johannes v. d. M.*, geb. 1679, tr. *Lucia Verhoef*, waaruit *Johannes Jacobus v. d. M.*, geb. in de Clundert 20 Sept. 1720, schepen van Geertruidenberg 1740-1766, burgemeester en rentmeester van prins Willem V, st. Geertruidenberg 20 Januari 1767, tr. 15 Maart 1745 *Martina Johanna van der Hult*, geb. Breda 20 Augustus 1715. Hieruit o.m.: le *Johannes v. d. M.*, geb. 2 Maart, ged. Geertruidenberg 4 Mrt. 1753, secretaris van Sloten (Fr.) 1774-1795, maire aldaar 1812, st. Sloten (Fr.) 23 Juni 1813, tr. le Winsum (gem. Baarderadeel) 21 Mei 1775 *Janneke Dekefh* (geneal. Deketh in N. Patr. dl. 21 (1933-'34)); tr. 2e Lemmer 4 Juni 1780 Sara *Sleeswijk*, st. Heerenveen 6 Decemb. 1827; hieruit afstammelingen; 2e Mr. *Cornelis van de Moer*, geb. Geertruidenberg 3 Maart 1755, tr. *Margaretha Muys*, st. Leiden 5 Febr. 1802, waar de fam. *Muys van de Moer* van afstamt. Wapen *Van de Moer:* in goud een zwarte ijzeren veldketel (marmite) ; schildhouder: rechts een beer.

Amsterdam. A. N. FABIUS.

Moer (van der). (LIX, 39). Wellicht is de volgende aanteekening uit de Gerechtsrol van Fijnaart op het jaar 1710 voor den vrager van belang: „burgemeester Francois de Smeth, „schepenen Jan van den Dries, Willem Tichelaar, Meeus „Leenderts van Dis, Cornelis Leest, Cornelis Dirks van „Breght en Jan Maris; *baljuw Joh. van der Moer*". Hij was baljuw in dit geheele kwartier van het markiezaat Bergen op Zoom.

Arnhem. MARIS.

Pannenborg. *Eltje Pannenborg*, geb.. ...., overl....., tr. Groningen 10 April 1780 *Margijn Luinge*, geb.. ...., overl.. .... dr. van *Willem* en *Stijntjen Roemeling*. ben dochter uit dit huwelijk t.w. *Stientje Roemeling Pannenborg* was gehuwd met *Geert Jaxon Deelman*.

Kan één onzer leden de ontbrekende plaatsen en data aanvullen? Ook gegevens aangaande ouders, grootouders enz van *Elfje Pannenborg* zijn welkom. Hetgeen in dl. XXVI van het D. G. B. over dit geslacht is gepubliceerd, is bekend.

's-Gravenhage. TH*. J. VAN ALFF.

Paschen-Poll. *Judith Paschen* geb. Vreden *29-10-1834*, dochter van *Jan Paschen* en *Hendrika Poll*. Worden gezocht ouders en grootouders enz. van Ja,n Paschen en van Hendrika Poll.

Zeist. G. HAITSMA MULIER.

Pradellis (van). (XLIII, 347; LIX, 17, 37). De publicatie van Mr. W. F. Leemans in de vorige aflevering doet bij mij de hoop herleven, dat de in mijn kwartierstaat voorkomende stamreeks van Pradellis (waarover ik reeds in de N.L. XLIII, 347, een vraag stelde) aan de bekende Leidsche familie zal kunnen worden aangesloten.

Bedoelde stamreeks luidt:

1. *Pieter van Pradellis* (van Bredellis, van Berdellis), geb. omstr. 1615, j.m. van Bunschoten (Winschoten?), bezemmaker, ondertr. le („won. in het Clooster van Nazaret en ges. bij Jan van Bredellis sijn Oome won. *op* de bredestraet") Leiden 1 Mei 1640 *Styntgen Ariensdr.* (*van der Palingh*), j.d. van Leiden („won. op de Oude Rijn en ges. bij Niesgen Floris haer moeder won. ook aldaer"); ondertr. 2e („won. op de Rijn en gez. met Jan van Bredellis syn oom op de breedestraat") Leiden 28 April 1668 *Marytge Quyringsdr.* („won. op de Rijn en ges. met. Annetje Dircx haer meuyr op de Middelstegraft"), wed. van Jan Marynussoon en dr. van Quyring N. en Trijntje Jansdr. Zij woont bij haar le huw. (ondertr. Leiden 15 Mei 1648) „bij de Craan".

Uit het tweede huwelijk:

II. *Wouter Pietersz. van Pradellis*, ged. Leiden (Hooglandsche kerk) 10 Febr. 1669, lakenbereider, ondertr. („won. in de Crayerstraat") Leiden 2 April 1695, tr. ald. (Pieterskerk) 17 April d.o.v. *Cornelia Melkstop*, ged. Leiden (Hooglandsche kerk) 2 April 1668 („woont alsboven"), dr. van Jan Abrahamsz. Melkstop en Lysbeth Asiers.

III. *Maria van Pradellis*, geb. Leiden, ondertr. („won. in de Bolwerkstraet") Leiden 13 Juni 1732, tr. ald. (Hoog-

duitsche kerk) 29 Juni d.o.v. *Jan van Roon*, geb. Leiden 1709, greinwerker („won. in de Middelste Gortestraet"), zn. van Lambert van Roon en Maria Langepee.

Hoe is deze stamreeks aan het reeds gepubliceerde aan te sluiten?

Opgemerkt dient nog te worden, dat Paul Bergmans in zijn „Armorial de Flandre du XVIme siècle" onder No. 565 het wapen afbeeldt van „Le seigneur de Pradelles et en Steenbeke: son surnom Kaltenhofer". Volgens De Vreese „Leekebijdragen tot de geschiedenis van Vlaanderen, inzonderheid van Gent" luidt deze naam: Keltenhofer. Het bedoelde wapen vertoont: in blauw een rechterschuinbalk van goud, beladen met een gaanden leeuw van rood.

's-Gravenhage. VÜRTHEIM.

Rietdijk. (LIX, 39). Van dezen naam komen verscheidene personen voor in de klappers op de Doop-, Trouw- en Begraafboeken ten Gemeente-archieve te Vlaardingen. Ook de namen *Quak, Zonnevelt, van Es* en *Suiker (Suyker)*. Moet de in kolom 39 genoemde *Anna Pieterse Sulker* niet S *uiker* heeten? Een wapen Rietdijk komt te Vlaardingen niet voor.

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

Snoek (van der). I. *Daniel van der Snoek*, woonde te Rotterdam, in het Hang, in „de drie koffiemolens": waarschijnlijk ijzerhandelaar; geh. met ..... *van Liet(?)*.

Hieruit (volgorde?) :

a. *Daniel van der Snoek*, † ongehuwd.

b *Christiaan van der Snoek*, volgt 11.

c. *Maria Josina van der Snoek*, geh. Ds. *Cornelis van* der *Steen*,

Christiaan van der Snoek, geb. R'dam 15 Nov. 1709, † Oisterwijk 12118 Aug. 1783. Studeert te Leiden medicijnen: vaandrig te Bergen op Zoom(?); vestigt zich na zijn 2e huw. als medicus te Geertruidenberg, daarna te Oisterwijk: later secretaris van Boxtel. Enkele zijner kinderen zijn genoemd naar leden uit de fam. Gronsfeld-Diepenbroeck. Geh. le Helvoirt 28 April 1733 *Anna Maria Bull* (of *de Bult*), geb. ....., † 26 Juli 1758, begr. Gouda, dr. v. ..... *Bull* en *Clara Sytse(?) Bolsward;* 2e Gouda 31 Juli 1759 *Maria de Lange*. dr. v. . . . *de Lange*, koperslager te Gouda en .....[Zij hertrouwt ..... *van der Linden*, particulier, uit welk huw. geen kinderen]. Na den dood van haar eersten man wordt zij verloskundige.

Uit elk huwelijk 10 kinderen:

1 e huwelijk:

a. *Maria Josina van der Snoek*, ged. Boxtel 11 Febr. 1734, † 27 Sept. 1734.

b. *Margaretha Cornelia van der Snoek*, geb. Boxtel 20 Oct. 1735.

c. *Maria Josina Clara van der Snoek*, geb. Veurne 23 Sept. 1737.

d. *Daniel van der Snoek*, geb. Veurne 8 Oct. 1739, gaat buitenslands.

e. Een doodgeboren zoon, Schiedam 1742.

f. en g. Twee doodgeboren zoons, Arnhem(?) 29 Juni 1743.

h. *Cornelia Josina van der Snoek*, geb. Breda 3 Juli 1750.

i. *Carolina Frederika Henrietta Maria* van *der Snoek*, geb. Breda 11 Oct. 1751.

j. Frederik van der Snoek, geb. Herpt bij Heusden 23 Aug. 1754. Hij is 1780 in Batavia: daarna in Japan; terug in Holland: 1781 gevangen aan de Kaap; 13 Dec. 1783 aan de kust van Malabar; soldaat der grenadiers; korporaal 24 Nov. 1787. Huwt waarschijnlijk in Indië 20 Febr. 1785 . . . . . *Burger*, dr. v. *Frederik* en *Sina Beek*. Hieruit een dochter: *Fransina Frederica Josina van der Snoek*, geb. in Indië(?) 27 Juni 1788.

2e huwelijk:

k. *Anna Cornelia (Carolina) Elisabeth van der Snoek*. geb. 7 Nov. 1759, ged. Schiedam, † Sept. 1809, gehuwd *Nicolaas Slot* of *Schlot. Ze* hadden een zoon, die naar Amerika vertrok en 1829 wegens gezondheidsredenen in het land terugkeerde.

l. *Cedonia Maria Catherina van der Snoek*, geb. Schiedam 17 Mei 1761. Zij huwt . . . . . *Verveen* of *Van Veen*, heelmeester te Gouda. Hieruit een dochter, gehuwd met ..... *Terbruggen*, stadhuisbewaarder *te* Gouda, waaruit meerdere kinderen een geslacht *Terbruggen* voortzetten.

m *Willem Adrianus Theodorus van der Snoek*, geb. Schiedam 9 Nov. 1762, † aldaar 30 Dec. d.a.v.

n. *Louise Wilhelmina Amalia van der Snoek*, geb. Schiedam 1 Jan. 1764, † Gouda 4 Juni 1838, geh. *Jan Faber*, † Gouda 16 Juli 1838, makelaar in klaverzaad te' R'dam. Hieruit twee dochters: *Reina Faber*, geh. ..... *Prince* en *Adriana Faber*, geh. . . . . *Nienhuis*.

o. *Willem Anne van der Snoek*, geb. Schiedam 2 Sept. 1765, gaat naar Indië.

p. *Anna Maria van der Snoek*, geb. Raamsdonk op 't Veer 12 Oct. 1767, † R'dam 28 Aug. 1827, geh. R'dam 28 Mrt. 1790 *Cornelis Oudemans*, geb. Dordrecht 26 Sept., ged. 29 Sept. 1748, † Overschie 14 Mrt. 1841, zoon v. *Anthony* en *Engeltje van Prooijen*. Hij had een schoen- en lederwinkel te Dordrecht en was de grootvader van Prof. Dr. C. *A. J.A. Oudemans*, geh. met C. *M. Speenhoff*.

q. *Christina Maria van der Snoek*, geb. Geertruidenberg 27 Aug. 1764, † R'dam(?) 13 Sept. 1832, geh. R'dam 12 Juni 1803 *Jacob Krieger*, geb. R'dam(?) 2 April 1779, waaruit de families *Krieger, Speenhoff* en *Oudemans*.

r. *Carolina Amalia van der Snoek*, geb. Geertruidenberg 5 Oct. 1771, † Capelle (Langstraat) 20 Jan. 1851. geh. le ..... *Nuetenbok; 2e* ..... *Zoethout*. (Kinderloos?).

s. *Josina Maria Cornelia van der Snoek*, geb. Dusse Munsterkerk 18 Juni 1774, † ..... 18 Juni 1833 (aan cholera). Was in haar jeugd bij de fam. Hubert te R'dam. Huwt *Hendrik W. Schepp*, geb. ± 1771, † ..... 19 Sept. 1849, oud 78j., weduwn. van *Maria Johanna Krieger*. Hieruit de fam. *Schepp* en *Punt*.

t. *Geertruy Adriana Sophia van der Snoek, geh.* Schenkeldijk onder Emmechove 8 Dec. 1776, † R'dam(?) 4 Juni 1865, huwt R'dam(?) 6 Juli 1836 *Jacob Krieger*, weduwn. van haar zuster.

Samengesteld uit familiepapieren der fam. *Oudemans en Speenhoff*. Wapen: in ..... 3 visschen (snoeken?) van ..... paalsgewijze geplaatst naast elkaar. Helmt.: ..... Alle aanvulling is welkom.

Nijkerk o.d. Vel. F. KRAGT 'HZ.

Speenhoff. *Jacob Spenhoff*, Vormund te Dortmund 19 April 1617. *Rötger Spenhoff*, Vormund te Dortmund 20 Febr. 1674.

1. *Bernhard Johann Speenhoff* (ook Johannes Bernardus S.) geb. Dortmund 1744.

II. *Johannis Speenhoff,* geb. ..... † R'dam(?) 22 Oct. 1844, geh. ..... *Maria Westinghuize,* wed. *van Straten,* geb. ....., † R'dam(?) 10 April 1845.

Viif zoons (volgorde niet bekend):

a. *Cornelis Speenhoff,* † ongehuwd.
b. *Hendrik Speenhoff,* † ongehuwd.
c. *Abraham Speenhoff,* † ongehuwd.
d. *Christoffel Johannis Speenhoff,* volgt 111.
e. *Arie Speenhoff,* wijnkooper te Rotterdam, geh. ..... *Plaats. Ze* hadden één zoon: *Jan Speenhoff,* wonende te Breda en 3 drs. waarvan een gehuwd met *J.M. Timmerman.*

III. *Christoffel Johannis Speenhoff* (ook: Johannes Christoffel S.), geb. R'dam(?) 8 Oct. 1804, † aldaar(?) 25 Aug. 1872, X R'dam 19 Juni 1828 *Maria Theodora Krieger,* geb. R'dam 12 Mei 1804, † aldaar 26 Mrt. 1901, Park Honingen Vijverweg 44, dr. v. *Jacob Krieger* en *Christina Maria van der Snoek.*

Hieruit 3 kinderen:

a. *Jacob(zzs) Speenhoff.* volgt IV.
b. *Christina Maria Speenhoff,* geb. R'dam 7 Oct. 1837, † Arnhem 25 Juni 1904, X ..... 4 April 1860 Prof. Dr. *Corneille Antoine Jean Abram Oudemans,* geb. A'dam 7 Dec. 1825, † Arnhem 29 Aug. (of 1 Sept.?) 1906. O.m. Hoogleeraar aan de universiteit te Amsterdam (waaruit de fam. Oudemans en Hacke).
c. *Johannes Jacobus Speenhoff,* geb. R'dam 21 Mei 1831, † ..... 18 Dec. 1889, X R'dam(?) 29 Aug. 1873 *Johanna J. Ph. van Os,* geb. ± 1832, † R'dam(?) 22 Juni 1879. Hij had in Indië een aangenomen zoon ..... *Speenhoff,* officier in het N.I. Leger: daarna waarn. administrateur van een houtplantage Ngaringa Patti, Japara. Gehuwd. Kinderloos(?).

IV *Jacob* of *Jacobzzs Speenhoff,* geb. R'dam 16 Juli 1841, † ..... Beheerder van het veer te Krimpen a.d. Lek: eigenaar van een veer te Slikkerveer, X R'dam(?) 12 Juli 1872 *Magdalena de Jager* (ook *Magdalena Elisabeth),* dr. v. *Rokus* en *Wijntje Sfaalman.*

Hieruit:

a. *Jacobus Hendrikus Speenhoff,* geb. Kralingen 23 Oct. 1869, „De Dichterzanger". Geh. *Caesarine Prins,* geb. Luxemburg, waarvan kinderen.
b. *Maria Magdalena Speenhoff,* geb. R'dam 1 Aug. 187...
c *Maria Wienanda Speenhoff,* geb. R'dam 1 Aug. 1871, geh. ..... *Dick Eliza Willem van Weel,* predikant Engelum bij Leeuwarden, waarvan kinderen.

Wapen *Speenhoff:* gedeeld: I in goud 3 roode rozen onder elkaar: II in zilver 3 roode dorens onder elkaar. Helmt.: .....

Aanvulling van de oudste generaties gevraagd.

Nijkerk o.d. Vel. F. KRAGT Hz.

Sypheer. Kan *een* onzer lezers mij helpen aan den geboortedatum enz. van *Anna Symonsdr. Sypheer* (overleden Wormerveer 26 Mei 1768 en gehuwd met *Jan Willems Prins,* scheepmaker in De Rijp, cf. genealogie *Prins* [Zaanstreek] in Ned. Patr.) alsmede aan de doop-, overl.- en huw. data harer ouders?

Een familie *Sypheer* komt voor te N. en Z. Scharwoude.

Rijswijk (Z.H.) A. A. M. STOLS.

Tasseron. Bestaat er een genealogie van het Leidsche geslacht *Tasseron* waartoe behoorden:

I. *Ysaac Tasseron X Abigaël Vermeulen,* waaruit:

II. *Jean Tasseron,* ged. Leiden 12 Maart 1704 X *Jannetje Fernoois,* waaruit:

III. *Fijtje Tasseron,* ged. Leiden 14 Juli 1741 × *Pieter Schreeven.*

Hun dochter *Wilhelmina Schreeven,* ged. Leiden 25 Jan. 1776, overl. Haarlem 3 Jan. 1814, huwde Haarlem 10 Nov. 1799 *Pieter Abraham Jeltes,* chirurgijn te Haarlem. Cf. genealogie *Jeltes* in Ned. Patric.

Rijswijk (Z.H.) A. A. M. STOLS.

Vogel (de)-van Liefvelt. (LIX, 39). *Adrianus de Vogel.* geb. te Rotterdam 28 Febr. 1700, werd aldaar volgens het doopregister der R.K. kerk aan de Leeuwenstraat gedoopt op 1 Maart d.a.v. als zoon van *Antonius de Vogel* en *Margarefha van Liesfelt,* waarbij als peet optrad *Maria Agnes Berregs.* Bedoelde inschrijving is te vinden in het reg. nr. 1, loopende van 1671 tot 1702, waarin ook trouwaanteekeningen voorkomen. Daarnaast bestaat het doopregister sedert 1670, dat bij het maken der fiches is gebruikt.

'*Machtilda Barbara Mulder* werd gedoopt te Rotterdam (R.K. kerk Leeuwenstraat) 26 Jan. 1708 als dochter van *Johannis Mulder* en *Catharina Houtman; zij* werd begraven in de Groote kerk aldaar op 27 Nov. 1754. Zij huwde te R'dam 7 Oct. 1727 *Adriaen de Vogel,* gedoopt als boven, begraven R'dam Groote kerk 17 Oct. 1766.

Johannis Mulder is geboren te Well (prov. Limburg) omstreeks 1667, werd poorter te R'dam 15 Mei 1700, was kassier der Oost-Indische Compagnie aldaar en werd op 27 April 1733 in de Groote kerk begraven. Hij huwde R'dam 30 April 1702 *Catharina Houtman,* geb. R'dam omstreeks 1676, begraven Groote kerk 11 Mei 1762, dochter van Mr. *Cornelis Houtman* en *Weynina (van) Leeusveldt.*

Mr. *Cornelis Houtman* is geboren te R'dam omstreeks 1650 en stierf elders omstreeks 1707. Hij trad, vermoedelijk te Leiden, in het huwelijk met *Weynina (van) Leeusveldt,* geb. Leiden omstreeks 1652, begraven R'dam Groote kerk 5 Nov. 1727. De ondertrouw had 27 April 1675 plaats te Rotterdam.

Anna Margrieta Liesvelt was volgens een acte d.d. 17 Juni 1752, gepasseerd voor schepenen van Cool, een dochter van *Joris (van) Liesvelt* en *Maria Berrex.* Een onderzoek naar haar doopacte heeft geen resultaat opgeleverd, daar haar ouders zich vermoedelijk eerst eenige jaren na hun huwelijk te Rotterdam hebben gevestigd. Zij werd op 7 Aug. 1709 in de Waalsche kerk begraven.

Joris (van) Liesvelt was wijnkooper van beroep en werd op *13* Juni 1708 in de Waalsche kerk te R'dam begraven.

Maria (Agnes) Berrex (ook *Bercx)* werd 25 Mei 1725 in de Groote kerk te R'dam begraven, oud 79 jaar. Haar geboorteplaats is niet bekend. Voor notaris J. Bordels te R'dam maakte zij 22 Dec. 1707 met haar man een mutueel testament.

Rotterdam. J. P. VAN DER WEELE.

INHOUD 1941, No. 2.

Bestuursberichten. — Bijdrage tot de genealogie van het, Doopsgezinde Sneeksche geslacht Wouters, door Mr. A. Haga. — Persoonsnamen op vijzels, door D. A. Wittop Koning Jr. -Het Utrechtsche regeeringsgeslacht 'Van der Nypoort, door L. A. Boeré. — Nog een Valkenburgsche wapensteen, door W. J. J. C. Bijleveld. — Nederlanclschc grafsteden in Voor-Indië, medegedeeld door H. Wijnaendts. (Slot). — Boekbespreking, door J. P. de Man. — Inhoud van Tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Van den Bussche-van Romondt ; Ketel; Wydenkeller. — Vragen en antwoorden : Bijman ; Bonnet-Versteeg; Bruistens-van Ravensteyn ; Clercq (de) -Sayon-Croes ; Crimpen (van) ; Corver; Cuyper-van Rypen; Diesen (van) ; Luing(h)e: Mangard-Daams-Foreest ; Moer (van der) ; Pannenborg : Paschen-Poll : Pradellis (van) ; Rietdijk; Snoek (van der) : Rpeenhoff ; Sypheer ; Tasseron ; Vogel (de) -van Liefvelt.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, **huize** *Eikenrode*, *Driebergen*.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Riouwstraat* 4, *'s-Gravenhage*.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* 5, 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 3. LIXe. Jaargang. Maart 1941.

BESTUURSBERICHTEN.

Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins †.

Met leedwezen zal in breeden kring het bericht vernomen zijn van het overlijden te Batavia op 30 October j.l. van den bekenden genealoog en heraldicus Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, sedert 1900 een zeer belangstellend lid van ons Genootschap en gedurende vele jaren een verdienstelijk medewerker aan het Maandblad. Reeds in 1901 zag Mr. Prins zich verkozen tot lid van het Bestuur, waarvan hij tot 1909 deel heeft uitgemaakt. Van 1903-1905 was hij Bibliothecaris, van 1906-1909 Penningmeester van het Genootschap. Naar Nederlandsch Indië vertrokken, zag hij zich in 1910 tot Correspondeerend lid benoemd.

De overledene was een bekwaam beoefenaar der geslacht- en wapenkunde, die vooral naam gemaakt heeft door de beschrijving van vele genealogische en heraldische gedenkwaardigheden zoowel hier te lande als in Nederlandsch Indië. Daar te lande was hij gedurende eenigen tijd als adjunct- landsarchivaris werkzaam: als zoodanig verwierf hij zich bekendheid door zijn ijveren voor een betere conserveering van de in Indië gedeponeerde archieven, waarvan ook verscheidene artikelen in dit blad getuigden. Op Java was Mr. Bloys van Treslong Prins op ons gebied een centrale figuur. Hij was Voorzitter van den Genealogisch-Heraldischen Kring te Batavia, lid van de Redactie-commissie van de „Indische Navorscher" enz. Bekendheid verwierf hij zich ook door zijn initiatief en onvermoeide nasporingen tot het terugvinden van het graf van Jan Pietersz. Coen, terwijl wij onder zijne vele publicatiën hier nog speciaal in herinnering brengen zijn uitgebreide studie (in samenwerking met Jhr. Mr. P. R. Feith) over het particuliere landen-complex Tjampea c.a. (Willem Vincent Helvetius van Riemsdijk, zijn naaste familie en zijne afstammelingen).

Ook maakte Mr. Prins gedurende een aantal jaren deel uit van de Hoofd-redactie van Nederland's Adelsboek.

Voor allen, wier nasporingen naar Nederlandsch Indië leidden, beteekent het heengaan van Mr. Bloys van Treslong Prins, die voor velen een vraagbaak was en op wiens kunde en hulpvaardigheid nimmer vergeefs een beroep werd gedaan, een groot verlies.

Ph. F. W. van Romondt †.

Ook in den Heer Ph. F. W. van Romondt, gep. majoor der infanterie, die op 31 Januari 1941 te 's-Gravenhage overleed, is een verdienstelijk oud-bestuurslid heengegaan. In 1906 als lid tot het Genootschap toegetreden, zag hij zich reeds in 1909 tot Bestuurslid verkozen, in welk jaar hij zich met de functie van Secretaris belastte, welke hij gedurende 4 jaren met veel ijver en toewijding heeft vevuld. Van 1910-1913 was de overledene tevens waarnemend Redacteur van ons Maandblad, in welks kolommen destijds menige bijdrage van zijn hand verscheen.

De heer van Romondt, die als kapitein een tijd lang aan het Krijgsgeschiedkundig archief van den Generalen Staf was gedetacheerd, heeft zich ook op krijgsgeschiedkundig gebied veel bewogen.

Bij allen, die hem hebben gekend, zullen zijne sympathieke persoonlijkheid, zijne immer vriendelijke hulpvaardigheid in dankbare herinnering blijven.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer B. Boogaart, te 's-Gravenhage, reeds sedert 1898 gewoon lid van het Genootschap.

Het Bestuur deelt mede, dat het nieuwe maandblad „Sibbe", het orgaan van het Nederlandsch Verbond voor Sibbekunde, voor de leden van Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde tegen den verlaagden prijs van ƒ 3.75 per jaargang verkrijgbaar is gesteld.

Tot lid zijn benoemd:

J. H. A. GUALTHÉRIE VAN WEEZEL . . . . *'s-Gravenhage.*
Ambt. Dept. v. Binnenl. **Zaken.** *Van Reesstraat 113*

MR. S. N. B. HALBERTSMA . . . . . *'s-Gravenhage.*
Raadsheer i/h Gerechtshof *Wagenaarweg 7.*

L. A. KAKEBEEKE . . . . . *Overveen.*
Jur. Cand. *Lombar Petrilaan* **5.**

J. W. VAN DER LELY . . . . . *Amersfoorf.*
Luitenant-Kolonel *Prins Frederiklaan* **9.**

J. PHILIPPENS . . . . . *Maasfrichf.*
Fan, Heijlerhofflaan lb.

K. VAN SOMEREN GREVE . . . . . *'s-Gravenhage.*
Groenhovenstraat **38.**

Adreswijzigingen:

C. A. HUYGEN . . . . *Oud-Valkenburg (Limburg).*
Kasteel Genhoes. (Rectificatie).

DR. H. SCHNEIDER . . . . . *Voorburg.*
Dr. Blookerstraat 10.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek.

Steenhuis, J. Het Hofje van Loo of St. Elisabeth's Gasthuishof je. Haarlem 1940. Ver. „Haerlem".
(Ruil Ver. „Haerlem").

Biographisch woordenboek van protestantsche godgeleerden in Nederland onder hoofdred. van J. P. de Bie. 's-Gravenhage 1940. afl. 26.
(Geschenk van hef Deparfemenf van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen).

Mededeelingen der familievereeniging Kalff. Krommenie 1940. no. 22.
(Geschenk van de familievereeniging Kalff).

Eeghen, P. van. Familie-boek de Clercq. 's-Gravenhage 1940.
(Geschenk van den Heer S. de Clercq).

Formsma, W. J. De archivalia van de Oldenzaalsche Oudheidkamer. [Oldenzaal] 1940.
(Geschenk van hef Gemeentebestuur van Oldenzaal).

Pama, C. Onze afstamming. Naarden 1940.
Bïbl. voor Geslacht- en Wapenkunde onder red. van C. Pama, V.
(Recensie-exemplaar).

Muschart, R. T. Grafzerken in Gelderland. Arnhem' 1940. dl. 1.
Overdr. uit „B. en M. Gelre", XXXIX-XLIII.
dl. 1. Steden.
(Ruil Ver. „Gelre").

Toll, J. van. Een onbekend middeleeuwer. Iets over Heer Arend v[an] Gent, Meester Ridder miner Vrouwe. [den Haag 1940]. gestenc.
(Geschenk van den Schrijver).

Mast enb roek, T. De Groote Kerk te Maassluis 1639-1939. Grepen uit hare historie. [Maassluis] 1939.
(Geschenk van den Schrijver).

[Haaften, M. van], Nadere gegevens omtrent den Nieuwkoopschen pastoor Paulus van Haeften, gewijd in 1641. [Haarlem 1940].
Overdr. uit „Haarlemsche bijdr.", LVIII.
(Geschenk van den Schrijver).

Haaften, M. van. Dom. Benedictus Haeftenus of het Utrechtsche geslacht van den kerkelijken auteur Jacobus van Haeften (1588-1648), proost der Benedictijner abdij van Afflighem in België. Amsterdam 1940.
(Geschenk van den Schrijver).

Heinen, H. Ahnenliste Peerenboom. Die Ahnen der Geschwirster Peerenboom aus Kempen-Niederrhein. [Betzdorf] 1939. gestenc.
(Geschenk van den Schrijver).

Hermanns, F. und Th. van Haag. Zur Geschichte der Familie van Haag. Dülmen 1937.
(Geschenk van den Schrijvers).

[Vrijland, C. W. D.]. De zanderij van Elswout. [Overveen 1940].
(Geschenk van d'en Heer W. J. J. C. Bijleveld).

Gras winckel, D. P. M., E. C. M. Prins, D. van Heel. Nederlandsche kloosterzegels vóór 1600. 's-Gravenhage 1940, afl. 15.
(Geschenk van den Schrijvers).

Steen kamp, J. C. P. W. A. Heraldisch vademecum. Wapenkundig register van de meest voorkomende heraldische benamingen, termen, figuren enz. Naarden [1940]. dl. 11.
(Recensie-exemplaar).

Kruimel, H. L. Stamboomonderzoek in de praktijk. Naarden 1940.
Bibl. voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, VI.
(Recensie-exemplaar).

Pama, C. Het volkskarakter in de heraldiek. Naarden 1940.
Bibl. voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, VII.
(Recensie-exemplaar).

Linnartz, K. Unsere Familiennamen. Zehntausend Berufsnamen in Abc erklärt. Bonn enz. 1940 dl. 1. 2e dr.
(Recensie-exemplaar).

Toll, J. van. Een en ander over Giessendam en haar ambachtsheeren. 's-Gravenhage 1940. gestenc.
(Geschenk van den Schrijver).

Belonje, J. „'t Wildrijk" in de Zijpe. [Alkmaar 1940]. Overdr. uit „Alkmaarsche Cóurant", 21 Aug. 1940.
(Geschenk van den Schrijver).

Prakke, H. J. De Sneker jaren van Claas van Gorcum 1, den grondvester van het drukkers- en uitgevershuis „van Gorcum & Comp." 1800-1816. Assen 1940.
Overdr. uit „It Baeken-Meidielingen fen de Fryske Akademy".
(Geschenk van den Schrijver).

Huygen, C. A. Het geslacht van Baerll. [Oud-Valkenburg 1940]. gestenc.
(Geschenk van den Schrijver).

Pathuis, A. Inventaris van het oud-archief der Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Groningen. Groningen 1940.
(Geschenk van den Schrijver).

Beerman, V. A. M, Stad en meierij van 's-Hertogenbosch van 1629 tot 1648. Een episode uit het laatste stadium van den tachtigjarigen oorlog. [Nijmegen] 1940.
(Ruil „Prov. Genootschap van K. en W. in Noord-Brabant").

[K o u w e n a a r, D.]. Amsterdam 1900-1940. [Gedenkboek uitgeg. ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van het] Genootschap „Amstelodamum". Amsterdam [1940].
(Ruil Genootschap „Amstelodamum").

Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven. 's-Gravenhage 1940. 2e serie, dl. XII (1939).
(Geschenk van het Departement van Opvoeding, Wetenschap en Cultuurbescherming).

Inventaris van het oud-archief van het hoogheemraadschap Delfland 13 19-1853. 's-Gravenhage 1940.
(Geschenk van den Secretaris-Rentmeester van Delfland).

T o l l, J. v a n. Van eenen bloede. Wat men verstaat onder sibbekunde. 's-Gravenhage [1941].
(Recensie-exemplaar).

I s e n b u r g, W. K. v o n. Historische Genealogie. München enz. 1940.
(Recensie-exemplaar).

E g g e n v a n T e r l a n, J. L. M. Ascendances, descendances et parentèles de S. A. S. Elisabeth Princesse d'Isembourg. [Courtrai z.j.]. afl. 1.
(Recensie-exemplaar).

Corpus sigillorum Neerlandicorum. De Nederlandsche zegels tot 1300 afgebeeld en beschreven. 's-Gravenhage 1937-1940. afl. 1-9.
(Geschenk van N.N.).

Repertorium betreffende Nederlandsche monumenten van geschiedenis en kunst (voornamelijk van tijdschriftartikelen) (1901-1934); uitgeg. door den Nederlandschen Oudheidkundigen Bond. 's-Gravenhage 1940. dl. 1.

De **Gerichtslieden van de Veluwe van 1480 tot 1580,**

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

De Veluwe, een landstreek van betrekkelijk grooten omvang met grenzen door de natuur zelve aangewezen, was reeds van oude tijden af door den Landsheer onder een afzonderlijk bestuur en eigen rechtsbedeeling geplaatst.

In het tijdvak, dat wij bespreken willen, oefende namens den Hertog van Gelre een landdrost dit rechterlijk gezag uit. Ten minste over de scholtambten, waarin de Veluwe toenmaals was verdeeld; de Veluwsche steden, n.l. Wageningen, Harderwijk, Elburg en Hattem, hadden hun eigen bestuur, terwijl Nijbroek — thans behoorende tot de gemeente Voorst — een afzonderlijk richterambt vormde. Ook de Veluwezoom ressorteerde niet onder den Drost der Veluwe: de Veluwezoom, bestaande uit de scholtambten Renkum (waarbij het kerspel Oosterbeek), Rheden en Brummen, had een eigen richter, die meestal de richter van Arnhem was.

Een enkele maal is het voorgekomen, dat het Landdrostambt van de Veluwe en het Richterambt van de Veluwezoom in één hand waren. Opmerking verdient nog, dat de grenzen der tegenwoordige gemeenten op de Veluwe ongeveer overeenkomen met die van de vroegere scholtambten — uitzondering o.a. vormt dan het hierboven genoemde Nijbroek. thans bij Voorst gevoegd, en de tegenwoordige gemeente Oldebroek, welke eerst later is ontstaan.

Van ouds kende men dan op de Veluwe 10 schoutambten, waarvan die van Ede, Barneveld, Nijkerk. Putten en Ermelo tot de Over-Veluwe *behoorden, en die van Doornspijk, Heerde, Epe, Apeldoorn en Voorst tot de Neder-Veluwe.

In de oudste tijden was Barneveld kleiner dan Garderen, in laatstgenoemde plaats was oudtijds de Scholt gevestigd, toenmaals — tot 1429 — sprak men dus van het scholtambt van Garderen, in plaats van dat van Barneveld: te Garderen werden dus het laatst in 1429 de zittingen van het landgericht gehouden.

De zittingen van het gericht voor het ambt Doornspijk hadden aanvankelijk plaats te Elburg, nog tot 1442; sedert 1443 werd de Bank voor dit ambt te Apelderloe gespannen, doch af en toe weder te Elburg, b.v. 1456-1458, 1491-1493 en 1520-1526.

Eerst later is sprake van het ambt Doornspijk.

Toen Apeldoorn onder de hooge heerlijkheid het Loo ressorteerde, werd het in die jaren niet door het Veluwsche landgericht bezocht — een toestand, welke tot den ondergang der Republiek duurde, toen zoovele voorrechten van hooge en lage heerlijkheden vervielen.

De Landdrost van de Veluwe zetelde te Arnhem of woonde op een zijner adellijke huizen in de nabijheid; om de rechtspraak te doen uitoefenen begaf hij zich één of tweemaal per jaar, ongeveer in Mei en in October naar zijn 10 scholtambten om daar ter plaatse achtereenvolgens de bank te spannen en recht te spreken.

In de burgerlijke zaken, welke aldaar gedurende het geheele jaar voorkwamen, geschiedde de dagvaarding om te compareeren voor het eerstkomende landgericht, in de bank van het Scholtambt, waar de zaak, naar gelang van de woonplaats van den gedaagde of van de ligging der goederen in geschil, moest worden aangebracht of behandeld [1]).

Dit landgericht was samengesteld, behalve uit den Landdrost, uit 3 z.g. adviseerende en 4 in het schoutambt geërfde gerichtslieden, welke het eigenlijke rechtsprekende gericht uitmaakten, met een landschrijver en een fiscaal.

De procureurs, voorspraken genaamd, voor wie het bezit van een doctoralen of anderen graad geen vereischte was, werden tot een genoegzaam getal medegenomen vanuit Arnhem, waar meestal ook hun woonplaats was.

Telkenjare in Mei of in Juni (soms reeds in Maart) vertrok dit landgericht, n.l. de 3 adviseerende leden, de landschrijver, de fiscaal, de „voorspraken", hun klerken en de bedienden van de heeren, benevens de in te schrijven protocollen (gerichtssignaten, onclaerboeken. signaturen van voorspraken, enz.), per koets en met boerenwagens van het raadhuis te Arnhem om den tocht naar Ede te beginnen. Paarden en voertuigen werden daartoe telkens achtereenvolgens door den schout van elk schoutambt van de gegoede 'bewoners opgevorderd.

In de oudste tijden, toen de Veluwe door oorlogen en strooptochten dikwijls zeer onveilig was, ging ook gewapend geleide mede en zooals straks zal blijken, sloten aan dit konvooi zich allerlei meer of minder aanzienlijke heeren aan, die van deze gelegenheid profiteerden om hun bezittingen op de Veluwe te inspecteeren, pachten en tienden te innen, en andere zaken af te doen. Ook uit de te passeeren schoutambten reisden dan, als het ware in konvooi, allerlei personen mee naar een volgend schoutambt.

De volgorde van de reis, welke soms in November herhaald moest worden, was steeds dezelfde. Van Ede naar Barneveld, dan achtereenvolgens naar Nijkerk, Putten, Ermelo, Doorn-

1) Zie: Het Landgericht van Veluwe, door Mr. W. Staats Evers, in Nijhoff's Bijdragen, 1861, Nwe Reeks, 2e dl.

spijk, Heerde, Epe, Apeldoorn en Voorst [2]), van waar men na ongeveer 12 tot 14 dagen afwezigheid weder te Arnhem terug was. Ter hoofdplaats van elk schoutambbt aangekomen spande de Drost bij „klimmende sonne" onder den blooten hemel de bank op het kerkhof, voor het schoutenhuis of onder een reeds in overoude tijden daarvoor bestemden boom en wees hij de gerichtslieden uit het betrokken scholtambt aan, die in de bank zouden plaats nemen, waarvan hij er tevens 2 als „orde (e) lwijser" benoemde.

Van dit alles werd in de z.g. Gerichtssignaten dadelijk aanteekening gehouden, meestal aldus: „Op Donredach post „Remigii anno 1524 heeft die Landdrost tot Apeldoirn to „gericht geseeten bij gerichtsluyden", en volgen dan de namen van deze.

De zitting duurde meestal één dag in elk ambt, was een zaak ter plaatse niet afgedaan, dan werd zij op de zitting van het volgende scholtambt voortgezet, waartoe partijen en getuigen zich mede daarheen begaven.

Daar het niet in onze bedoeling ligt de werkzaamheden van dit Veluwsche Landgericht te bespreken, verwijzen wij hiervoor naar de bestaande literatuur [3]).

Ons doel met dit artikel is slechts om iets mede te deelen over de gerichtsmannen van de Veluwe. Zooals wij hierboven zagen, wees de Drost in elk scholtambt de mannen aan, die met de uit Arnhem meegekomen personen. in de bank zouden zitting nemen om recht te spreken. Van die aanwijzing werd — zooals wij eveneens hierboven reeds bericht hebben — in het Gerichtssignaat, nevens den datum van de zitting, aanteekening gehouden, dus Scholtambtsgewijze.

Waar die Gerichtssignaten reeds met 1418 aanvangen, kan men dus daaruit de namen opstellen van al degenen, die op de Veluwe aanwijsbaar waren tot gerichtsman. Behalve de eisch van gegoedheid in het ambt, spreekt het van zelf, dat men daarvoor geen personen aanwees, die hofhoorig, keurmedig, onvrij, enz. waren, geen gemeene dienstmannen of lieden, die onder klokkenslag stonden. Het is zeker, dat de namen van deze gerichtslieden — en zeer zeker vóór 1600 —, die zijn van de adellijke geslachten en die van de welgeboren dienstmannen van de Veluwe; de verhoudingen toenmaals tusschen de verschillende standen zou stellig belet hebben, dat de tot de eerstgenoemde categorieën behoorende personen in de gerichtsbank zitting zouden hebben kunnen nemen naast die van adel of van welgeboren stand.

Het zou een afzonderlijk lijvig werk worden al de namen van deze gerichtsmannen van af 1418 tot b.v. 1581 — jaar van afzwering van Philips II, dus einde van het bestaan van een Hertog van Gelre als landsvorst — te boek te stellen over alle de 10 scholtambten der Veluwe te samen. Stellig zou een dergelijke lijst van namen ons allerlei geslachten doen kennen, welke ons thans volkomen onbekend zijn of welke allang zijn uitgestorven, evenmin als men tot dusver wist, dat zij van adel waren of tot de welgeboren dienstmannen toen ter tijd behoorden. Weliswaar ontbreken in de series der Gerichtssignaten van af 1418 verschillende jaren, maar de lijst zou stellig te lang worden. Het ontbreken van deelen dezer signaten ligt niet altijd aan het zoekgeraakt zijn van eenig deel; in tijden van oorlog en onrust toch ging het Veluwsche gericht geen omgang houden, er werd dan geen recht gesproken en dus ook geen protocol gehouden. Als groote lacunes tusschen 1418 en 1600 noemen wij de volgende tijdvakken 1437-1440, 1459-1473, 1475-1480, 1494-1497, 1503-1505, 1507-15 18 en 1574-1593. Gemakkelijk is nu uit de geschiedenis van Gelderland na te gaan of gevoerde oorlogen in die jaren de reden van het ontbreken der gerichtssignaten is. Daarentegen zijn van de sedert 1524 gelijktijdig aangehouden „Onclaerboeken" (waarin ook vele lacunen), de jaren 1575, 1580, 1583 en 1592, welke bij de Gerichtssignaten ontbreken, aanwezig. Hierdoor leeren wij wel de in die jaren behandelde rechtzaken kennen, maar over de namen der gerichtsmannen leveren de Onclaerboeken slechts zelden gegevens, daar deze namen er slechts bij uitzondering in vermeld worden.

Teneinde geen te uitvoerige lijsten van de gerichtsmannen van alle Scholtambten te geven, waarvoor ons Maandblad ook de ruimte zou missen, hebben wij één der 10 ambten, n.l. dat van Apeldoorn, genomen en zullen straks de namen geven van bedoelde personen over ± 100 jaren tot kort voor het afzweren van den Landsvorst, dus van 1481-1575 en dan nog telkens met 10 jaar — of ongeveer 10 jaar wegens lacunes in de serie — tusschenruimte. Instede van duizenden namen worden dus slechts een 120-tal medegedeeld.

In de eerste plaats zal dan blijken, dat het getal van 7 gerichtsmannen voor de zitting van de Bank in elk scholtambt, niet gehandhaafd werd. De eene keer wees de Drost, blijkens de inschrijvingen in het signaat, er 5 aan, een andere keer stijgt dit aantal, vooral na 1500, tot 16 en meer!

Bovendien valt ons dan het volgende op: hadden wij namelijk gehoopt een beeld te krijgen van de in *elk* scholtambt wonende adellijke personen en welgeboren dienstmannen, wij werden daarin teleurgesteld, omdat wij onder de namen van de gerichtsmannen in *hoofdzaak* personen zien verschijnen, waarvan wij ons afvroegen, wat deze in het betrokken scholtambt te maken hadden, daar zij stellig nòch daar woonden, nòch er uit herkomstig waren.

De oplossing hiervan meenen wij als volgt te kunnen geven. Zooals wij hiervoor hebben gezegd, reisden in die oudere tijden met het ommegaand gerecht — dus in konvooi — allerlei personen mede, die om een of andere reden in deze afgelegen scholtambten van de Veluwe moesten zijn. Adellijken, die pachten, huren, tienden of tinsen in geld of natura te ontvangen hadden; ambtenaren uit Arnhem, b.v. van de Rekenkamer of van het Hertogelijk Hof, die voor ambtszaken kwamen, al die personen, die zoowel aan den eisch van gegoedheid op de Veluwe, als aan de verlangde „standing" voldeden, waren op de plaatsen, waar de Bank gespannen werd, beschikbaar om als gerichtsman daarin plaats te nemen. Al de vreemde namen onder de gerichtslieden bij de zittingen in de verschillende Scholtambten zijn ons inziens alleen hieruit te verklaren: de Drost wees hen uit deze mede-reizenden aan: slechts indien er onvoldoende van hen aanwezig waren, vindt men inheemsche gerichtsmannen uit het Scholtambt zelf zitting nemen.

Toch traden op andere wijze de in de Scholtambten wonende daarvoor in aanmerking komende personen als zoodanig geregeld op. Immers behalve de zittingen van het ommegaand Landgericht, dus behalve de contentieuse rechtspraak. was er ook de voluntaire rechtspraak. Waren de drukke dagen van de eerste voorbij en de vreemdelingen verdwenen, dan waren er ten overstaan van den scholt tal van handelingen behoorende tot de vrijwillige rechtspraak te verrichten, zooals verborging van momberschappen, verborging van boedels, het afgeven van certificatiën en van procuratiën, enz. Bij al deze

2) Een enkele maal, b.v. in 1573, werd de Bank te Wilp in plaats van te Voorst gespannen.

3) Behalve het in noot 1) genoemde opstel, zie men ook: G. Beernink. Het Landgericht van Veluwe, in Gelre, 1905, dl. VIII, en Jhr. Th. H. F. van Riemsdijk. De Hooge Bank van het Veluwsche Landgericht te Engelanderholt, 1874.

handelingen werd de Scholt bijgestaan door 2 gerichtsmannen en uit de desbetreffende acten zou men dus uit elk scholtambt de namen leeren kennen van de personen en geslachten, die toenmaals voor die functie in aanmerking kwamen. Het ongeluk echter is, dat van deze vrijwillige rechtshandelingen geen protocol toenmaals werd gehouden; de betrokken partij ontving de opgemaakte acte, doch deze laatste werd niet geregistreerd. Wij missen dus — in het algemeen vóór 1674 — op de Veluwe deze bronnen om de namen van de gerichtsmannen daaruit te leeren kennen. Van de afgegeven acten zelf zijn slechts eenige tientallen losse exemplaren bewaard gebleven. men vindt ze sporadisch en los terug in de verschillende deelen der gerichtssignaten en onclaerboeken. Uit deze losse acten, voorzoover ze op het Scholtambt van Apeldoorn betrekking hadden, hebben wij bij de ondervolgende opgaven óók de gerichtsmannen kunnen noteeren.

Tenslotte hadden er op de Veluwe ook overdrachten (transporten) plaats van vast goed: ook van deze handelingen is slechts bij uitzondering — althans vóór 1674 — protocol gehouden: aanwezig is b.v. een register van transporten en tuchtmakingen der geheele Veluwe van 1538 tot 1610. De desbetreffende handeling werd in het algemeen ten overstaan van den Drost der Veluwe te A r n h e m verricht, hij werd daarbij bijgestaan door 2 gerichtslieden, Arnhemmers, die voldeden aan den eisch voor Veluwsch gerichtsman gesteld. Bij uitzondering zijn — blijkens bedoeld register — af en toe ook transporten geschied ter plaatse zelve ten overstaan van den Scholt van eenig Scholtambt. die dan namens den Drost daarbij optrad. Alsdan werd de Scholt bijgestaan door 2 gerichtslieden uit het ambt zelve. Ook van deze gevallen hebben wij, voorzoover het Apeldoorn betreft, de namen genoteerd van de alsdan optredende gerichtsmannen en deze in onze lijst opgenomen.

In de jaren, dat geen transportregister van de Veluwe is aangelegd geweest, kregen alleen de betrokken partijen de opgemaakte acte en werd deze dus niet geprotocolleerd.

Uit al de hiervoor vermelde bronnen, gerichtssignaten, onclaerboeken, losse acten en transportregisters, volgt nu de lijst van de gerichtsmannen der Veluwe in het Scholtambt van Apeldoorn over het tijdvak 1481 tot 1575 met telkens eene tusschenruimte van ongeveer 10 jaren (door de verschillende lacunes in de series was een opgave precies om de 10 jaar niet samen te stellen).

Bij de meeste personen vermelden wij tevens een enkel biographisch of genealogisch gegeven.

Gerichtsmannen der Veluwe te Apeldoorn”)

in 1481.

Claes van Aller
(dit geslacht hoorde niet in het scholtambt van Apeldoorn, maar in dat van Nijkerk thuis).

Johannes Worchem, rentmeester
(Johan van Worchem (van Worchum) was iemand uit het Overkwartier van Gelre).

Goossen die Heyden
(vermoedelijk van het erf Heyde of Heyen te Twello; zie de aanteekening bij hem in 1500 gesteld).

Willem Pannekoick
(een tak van dit geslacht was toen in opvolging Scholt van het ambt van Apeldoorn).

Jan Wolterss

1) De spelling van de namen is overeenkomstig de bronnen.

Johan van Hulsen
(gegoed onder Dieren 1473; behoorde in 1481 tot de Veluwsche personen, die in den Gelderschen verzoenbrief van Juli met Maximiliaan en Maria van Bourgondië, remissie bekomen van hun optreden tegen Bourgondië).

Jan die Voss

Borchert ten Nyenhuys
(deze was een procureur. die als gemachtigde vooral van geestelijke heeren veelvuldig voorkomt, hij overleed 1495).

in 1492.

Garzelis van Scherpenzeel

Goossen van Scherpenzeel
(zij waren broeders en behoorden tot een der aanzienlijkste Geidersche geslachten. Garzelis was ridder, en drost der Veluwe en richter van Arnhem en Veluwezoom; zie voor dit geslacht Gen.-Her. Bladen, jg. 1906).

Philips van Delen
(schepen van Arnhem 1482, 1488, gegoed o.a. te Twello).

Sander Tengnagell
(deze was een Clevenaar en was drost van Lobith later).

Goessen die Heyen
(zie de aanteekening bij hem in 1600 gesteld).

Ott van Scherpenzeel
(deze was de eenige zoon van bovengenoemden Garzelis, en later ook ridder en richter van Arnhem en Veluwezoom).

in 1500.

Henrick Bentinck
(was rentmeester op de Veluwe, zie Ned. Adelsbk. 1940, generatie IV).

Geerit van Mekeren
(met Brant van Delen in 1494 schatmeester der Veluwe, en 159ï drost van Veluwe, behoorende tot een aanzienlijk geslacht op de Veluwe en in de Betuwe).

Garzelis van Scharpenzeel
(zie 1492).

Bernt van Presickhaeff
(ontleende zijn naam wellicht aan den hof tc Prcsing onder Epe; het geslacht was te Arnhem gevestigd; hij leende in hetzelfde jaar 1500 geld aan Hertog Karel en werd in 1501 diens raad en rekenmeester).

Conrad van Leesten
(deze was sedert 1496 door Hertog Karel aangesteld tot dijkgraaf op de IJssel en was gehuwd met Aleyt van Apeldoorn, welke laatste tot een aanzienlijk Veluwsch geslacht behoorde; Conrad zelf behoorde te Zutphen thuis).

Wolter van Lunenborch

Werner van Lennep
(vermoedelijk Werner v. L. Henrickszoon, aangezien hij gegoed was onder Heerde en woonde te Hattem).

Johan Bentinck
(was jagermeester van de Veluwe, 1500, erfjagermeesteer 1537; zijn tak stierf met zijn kinderen uit).

Johan van Scherpenzeel
(een zoon van Goossen rermeld in 1492).

Philips van Delen
(zie 1492 hiervoor).

Goessen die Heyen
(wordt met den ondervolgenden Herman then Goy genoemd onder de personen op de Veluwe die remissie bekomen Juli 1481).

Johan van Langefelt
(was gehuwd met Margriet van den Gruythuys en woonde tc Arnhem).

Herman then Goy
(wordt vermeld in den Gelderschen verzoenbrief van Juli 1481 met Maximilinan en Maria van Bourgondië, onder degenen die remissie bekomen wegens hetgeen zij tegen Bourgondië gedaan hebben; in 1508 heet hij ondcrdrost van Veluwe).

in 1506.

Willem van Aeswijn
(was erfhofmeester van Hertog Karel (1496) en werd betaald uit de domeinrentcn van Heerde, ging in 1506 over in dienst van den Koning van Castilië, en behoorde tot een aanzienlijk geslacht in het kwartier van Nijmegen; hij was gehuwd met Elisabeth van Haeften wed. Gerrit van Vlodorp).

Jan Bentinck
(zie 1500 hicrvoorj.

Jan van Bockhoirst
(vermoedelijk behoorende tot een Overijsselsch geslacht; hij zal dan wel zijn Johan van B., zoon van heer Willem van B., ridder, die beiden in talrijke acten van Overijssel voorkomen).

Bernt van Presichaeff
(zie 1500 hiervoor).

in 1618.

Jan van Scherpenzeel
(zie 1500 hiervoor).

Egbert Geritsz
(behoorende tot een in zijn tijd bekend geslacht van welgeboren dienstmanncn in het amht van Apeldoorn; aangehuwd o.a. aan het geslacht toe Huyscamp).

Heymerick Jacobs

Johan Brantzoon

Bernt van Presichaeff
(zie 1500 hiervoor).

Johan Bentinck
(zie 1500 hiervoor).

Herman van der Hell
(Johanszoon, uit het scnottambt van Nijkerk, later (1522) hopman van Hertog Karel, bevelhebber van Harderwijk (1524)).

Frederik van Dalen
(„bevelhebber" staat soms achter zijn naam, een enkele maal ook „op te Blaeck").

Henrick Kloick
(uit de Lymers, door zijn moeder Belia van Mekeren was hij vermoedelijk gegoed op de Veluwe).

Jorrien Pannenkoick
(scholt van Apeldoorn).

Gerit van Eeme
(wellicht van het erf de Emc onder Ede).

Gerit van Scherpenzeel genant Palijck
(ridder) (was later (1523) drost van de Veluwe en zoon van Gerrit en Henrica van Wisch).

Evert Evertsz

meyster Derick van Steénre
(een advocaat te Zutphen, ook raadsvrind aldaar, die het goed de Kemnade te Terwolde in leen hield).

Wolbert ter Molen

Roebert ten Goy
(denkelijk een zoon van Herman then Goy vermeld in 1500).

Aelbert ten Haeff
(deze naam komt eoowel voor in het scholtambt van Apeldoorn, als dat van Putten, in het laatste ook met den voornaam Albert).

Huygo Jacobsz
(kerkmeester te Apeldoorn, dicnstman van den Hertog van Gelre).

Brant van Korler
(behoorde niet tot het Scholtambt van Apeldoorn, maar tot dat van Nijkerk).

in 1529.

Sybert van Hoeckelum
(dit geslacht woonde in het ambt van Ede en te Harderwijk, doch de voornaam Sybert vinden wij bij geen lid der familie).

Gijsbert Veenraey

Gaert van Scherpenzeel
(is oudste zoon van Gerrit van Sclierpcnzcel genaamd Palick en voor zijn vader Stadhouder van het landdrost, ambt van Veluwe; overleed ongehuwd).

Wylhem van Scherpenzeel
(ridder, was broeder van den voorgaande, later drost van Veluwe; uit hem stamt het verdere geslacht).

Gerrit van Lennep
(vermoedelijk de latere rentmeester te Coevorden, te voren wonende te Hattem (1540) en gegoed onder Heerde; hij is dan Wernerszoon).

Goessen van Erckelens
(bchoorende tot een geslacht van Scholten op dc Veluwe, o.a. te Ede).

Brant van Deelen
(vermoedelijk Evertszoon en gehuwd met Bctha toe Boccop, hij was gegoed in het ambt van Ede).

Johan ther Heyden

Evert ten Goy
(zie de aanteekening hij Roebert ten Goy 1518).

Arnt Bitter
(vermoedelijk een Arnhemmer).

Aleff van Uchelen
(de buurschap Uchelen behoorde tot het. scholtambt Apeldoorn; de familie van dezen naam komt reeds vroeg te Arnhem voor).

Henrick van Steenbergen
(Peterszoon, woonde in het amht van Voorst, 1516-1542 en was beleend met het kasteel Nijenbeck aldaar).

Herman Tengnagell
(hij was raad van Hertog Karel (1534), woonde te Arnhem).

Henrick van Poelwick
(was getuige en gemachtigde voor Hertog Karel, woonde in dc Lijmers en te Arnhem).

in 1540.

Meyster Aernt van den Gruythuys, licentiaet
(hij was gegoed in het scholtambt van Apeldoorn, waar hij sedert 1516 de Asseltsche tienden bezat. Zie hem en zijn gezin in Alg. Ned. Fam. blad, jg. 1901, p. 113 e.v.).

Jan Gabels
(deze was ambtenaar, n.l. overpander der Veluwe en stadhouder van den Drost Willem van Scherpenzeel; zijn dochter Agnes Gabels huwt Johan van Holthuysen (zie hem 1561 hierna) cn bracht hem het pandschap van het Overpandschap mede ten huwelijk).

Johan van den Pavert
(deze is òf Johan van der Pavort Ottcnszoon, die 1539 wegens Hattem op den landdag compareert en † 1550, òf zijn zoon Johan, † 1551. Zie N.L. 1939, k. 150).

Arnt to Boickop
(er waren verschillende personen met dezen naam en voornaam, vermoedelijk is de hier verschijnende gerichtsman do Arnt tho Boecop, die schepen was van Arnhem, o.a. in 1534).

Johan van der Hell
(Hermanszoon; hij compareert 1539 op den Landdag en komt voor op de twee eerste cedullen van de ridderschap der Veluwe; gehuwd met Swedera van Weneum).

Aloff Bentinck
(zoon van Johan Bentinck hiervoor vermeld in 1500, 1506 en 15 18, ook hij was erfjagermeester van Veluwe, staat op de eerste ridderecdul en † 1548 zonder kinderen na te laten).

Michel1 van Eck

Wolter Rijckss
(komt in 1543 voor als dijkschrijver en burgemeester van Harderwijk).

Dierick van Wetten
(deze was secretaris van Arnhem).

Rutger Oesterhoff
(een (welgeboren) dienstman uit het scholtambt van Apeldoorn).

In 1561.

Wijnandt van Zallandt
(hij was gehuwd met Margaretha van Varick, de weduwe van den hiervoor genoemden Adolph Bentinck; hij was schepen van Arnhem sedert 1534, in welke stad reeds een eeuw eerder schepenen van dezen naam voorkomen).

Jacob van Tuyll
(iemand uit de Tuylermark in het scholtman van Voorst; sedert 1543 schepen van Arnhem en † 1569).

Gijsbert ther Hoeven

Sweer van Hoickelom
(was burgemeester van Harderwijk, verschijnt op de land- en kwartiersdagen en op de ridderecdullen der Veluwe; is gedaagd door Alva 1568).

Geritt van Lennep
(zie 1529 hiervoor).

Wilhem then Have

Adolph van Vaderick
(een lid van het Betuwsche geslacht van Varick).

Thijs Schull
(een ambtenaar, hij was landschrijver van het ambt, der Veluwe).

Wijnandt van Delen
(Evertszzoon, in 1539 verschreven op den landdag te Arnhem, nog in 1570 heet later tot Laer).

ioncker Karell van Gelre *b* te Spankeren
(een der bastaardzoons van Hertog Karel, op de eerste ridderecedullen van dc Veluwe. hij huwde Fenne Johansdr. van Broeckhuysen en kreeg van zijn vader de „roode" toren en de waard te Spankeren).

Wijnandt Hackfoirdt
(behoorende tot hrt geslacht uit de Over-Betuwwe, was burgemeester van Arnhem 1545-'50, en kocht het huis ter Horst te Loenen).

Kairll Bentinck
(Sanderszoon, was tijdel. rentmeester der Veluwe, was 1550 met Aller en 1351 met Berinkhuizen beleend; uit hem de tak Bentinck tot Aller).

Dierick Heymerickx
(een burger te Arnhem (1537)).

Gerith Mariss
(uit het ambt van Nijkerk).

Gerith die Ruyter

Ott van Delen
(beleend met, het goed ten Hage 1549, 1556; op de ridderecedul der Veluwe 1565, later burgemeester van Arnhem)

Gerit van Wenckum
(uit Harderwijk).

Reyner van Arler
(gehuwd met Eva van Brienen; hun dochter Swedera huwde met Joost van Bronckhorst, hierna 1573 genoemd).

in 1661.

Philips van Varick
(Goossenszoon uit het kwartier van Nijmegen, op dc 2 eerste ridderecedullen der Veluwe, woont hij zijn overlijden 1577 te Wageningen).

Jan van Vanevelt
(behoorende tot een Harderwijksch geslacht).

Thomas van de Sande
(gehuwd met Catharina Cloeck uit de Lijmers; hij behoort vermoedelijk tot de Arnhemsche regeeringsfamilie).

Johan van der Hell Hermansz
(zie hem onder 1540 reeds genoemd).

W ijnant Hackfort
(xic hem onder 1551 reeds genoemd).

Johan van Ringelenborg
(een Zutphenaar die als gemachtigdc van anderen vermeld wordt 1556, 1562).

Gerryt Marisz
(behoorende tot een Nijkerksch geslacht).

Henrick van Arler

Johan van Broeckhuysen
(er waren in Gelderland toen meerdere personen met dezen naam, zonder nadere aanduiding is deze niet nader te definieeren).

Reyner Wolff
(schepen en raad van Harderwijk, † 1570; uit hem stamt het geslacht de Wolff van Westerrode).

Johan van Holthuysen
(deze was overpander der Veluwe — zie de aanteekening bij zijn schoonvader Jan Gabels 1540 hiervoor: hijzelf komt voor op do ridderecedullen der Veluwe van 1565, '70, '79, '86).

Gerrit Frericks
(dienstman wonende onder Noord-Apeldoorn).

Johan Gijsbertss tho Huyscamp
(ook in 1563 als zoodanig; hij is genoemd in het artikel over de afstamming *Bosch-Huyscamp-van Silvolde*, opgenomen in dc nrs. 11 en 12 van jg. 1939 van dit Maandblad 5); in k. 559, waar de stamreeks is opgenomen, kan dus in de Ve generatie bij hem worden bijgevoegd: gerichtsman der Veluwe tc Apeldoorn 1561. 1563).

Wilhem Pannekoick, scholt te Apeldoorn

Meester Gerrit van Eede
(denkelijk een procureur uit Arnhem).

in 1573.

Johan Bentinck, rekenmeester
(deze is de rentmeester der Veluwe sedert 1548, in de

5) In k. 493 van dit Maandbl. 1939 is door ons vermeld het proces gevoerd 1632-1642 door Geertgen Winolts wede. Hendrik Janssen Huyscamp tegen haar schoonzoon Derck Corneliss Verhey; wij vonden indertijd den afloop van dit proces niet, onlangs bleek ons uit Gerichtssignaat 1639-'40, dat deze kwestie door arbittrrs beslist werd, waartoe op 15 Sept. 1640 op verzoek van Geertgen voornd. als zoodanig door het Gericht te Voorst waren gecommitteerd: Jonkeren Diederick van Stepraet, heer te Indoornik, Elbert van Isendoorn à Blois te Kannenburch en Peter van Steenbergen te Duystervoorde.

ridderschap der Veluwe; uit hem de uitgestorven takken tot Wolrath en tot Brecklenkamp, zie N. L. 1940, p. 177, generatie V, 2).

Joest van Bronckhorst
(schepen van Hardrewijk 1563, op de ridderecdul der Veluwe 1575, was gehuwd met de dochter van den hiervoor 1551 genoemden Reyner van Arler).

Dirrick Baeck

Johan van den Berch
(vermoedelijk degene, die in dien tijd schepen van Arnhem was).

Willem van Haeften
(behoorde tot een tak, welke gegoed was in het ambt van Doornspijk door het huwelijk van zijn vader Otto van Haeften met Margriet de Vos van Steenwijk; waardoor hij heer werd van Putten en Puttenstein, † 1579).

Derrick van Apeltorn
(moet zijn: van Apeldoorn; zoon van Sweder en zelf gehuwd met Lamberta van Lennep; hij was rentmeester van het klooster Hulsbergen en burgemeester van Hattem, op de lijst van de ridderschap sedert 15%).

Johan van Holthuysen
(overpander der Veluwe, zie hem reeds genoemd 1561 hiervoor).

Dirrick Ripperbant
(in de ridderschap van Veluwe 1555, '65, '70, '79, was later richter te Gendringen, zie Alg. Ned. Fam.bl. 1893, p. 3).

Dirrick van Keppel
(er zijn vele Dirken van dezen naam geweest, doch vermoedelijk is hij de kinderloos overleden zoon van Hendrik van Keppel te Vaassen, die 1565-'76 in de ridderschap der Veluwe was).

Van 1574 tot-met 1593 is een lacune in de signaten, waardoor wij geen gerichtslieden verder kunnen opgeven tot de afzwering van 1581.

Uit de gegeven namen blijkt wel duidelijk, dat het overgroote deel der in de Bank zitting nemende gerichtsmannen ten opzichte van het betrokken Scholtambt „uitheemschen" waren.

De **stamreeks van het geslacht**

(de Cocq) van Haeften,

door MR. A. HAGA.

De publicatie van de stamreeksen der adellijke geslachten in de jaargangen 1912-1918 van Nederl. Adelsboek was indertijd een ietwat hachelijke onderneming. Van vele dezer geslachten stond de stamreeks geenszins vast, en de redactie heeft zich vermoedelijk dikwijls moeten behelpen met oude handschriftelijke genealogieën, die later niet altijd even betrouwbaar bleken.

Naar het mij wil voorkomen, is dit ook bij de stamreeks van bovengenoemd geslacht het geval geweest. De stamreeks in Ned. Adelsboek 1914 komt grootendeels overeen met die, welke men gedrukt vindt bij Fahne [1]), en die is ontleend aan een bij den Hoogen Raad van Adel berustend manuscript [2]). Wanneer wij echter slechts een oppervlakkigen blik weroen op deze stamreeks, dan zien wij, dat zij onmogelijk juist kan zijn. Toen de redactie dan ook in den jaargang 1937 van Ned. Adelsboek de stamreeks opnieuw publiceerde, hadden wii mogen verwachten, dat zij deze met meer kritischen zin had

1) A. Fahne, Geschichte der Kölnischen, Julichschen und Bergischen Gesrhlechter, II, 220.
2) Alsvoren, blz. 218,

bekeken, dan het geval blijkt te zijn. Behalve verscheidene aanvullingen wat betreft de jaren, waarin de leden der oudere generaties voorkomen en enkele andere aanvullingen, is er in de stamreeks zelve niets gewijzigd.

Bezien wij nu de oudste generaties van de stamreeks — waarbij ik mij verder houd aan die, gepubliceerd in Ned. Adelsboek 1937 — dan treft ons direct, dat ***Otto van Haeften*** (VII), overleden in 1354, door zijn betovergrootvader Johan de *Cocq van Weerdenburg* (111) wordt overleefd! Voorwaar een curiosum. Zelfs wanneer wij aannemen, dat ***Otto*** (VII) als echtgenoot van zijn t w e e d e vrouw zeer jong overleed, b.v. op 24-jarigen leeftijd+ dan zou hij dus in 1330 geboren zijn; wanneer wij dan tusschen de 4 voorgaande generaties een leeftijdsverschil van gemiddeld 25 jaren nemen — hetgeen zeer zeker aan den lagen kant is — dan komen wij toch nog voor Johan (111) op een leeftijd van 125 en voor ***Johan*** (IV) op ruim 100 jaar! Het lijkt mij niet voor tegenspraak vatbaar, dat hieruit te concludeeren valt, dat de eerste zeven generaties alvast geschrapt kunnen worden.

Doch ook de daaropvolgende generaties kunnen onmogelijk Juist zijn. De jongere generaties XIII-XIX kan men alle terugvinden in de beleeningen van het huis tot Hemert cum attinentibus (Ophemert) [3]). Wanneer dit leen identiek geacht moet worden met de heerlijkheid Ophemert — Ned. Adelsboek 1937 noemt *Allard van* ***Haeften*** (XIII) heer van Ophemert — dan is ***Derk van Haeften*** (XII), de vader van *Allard,* in elk geval n i e t heer van Ophemert geweest [3]). N.A. 1937 noemt dezen ***Derk*** ook heer van Herwijnen (1495). Dat dit onjuist is, blijkt afdoende uit de beleeningen met „dat huys tot Herwijnen" (a.w. blz. 466), welk leen t.a.p. blz. 468 „die herlicheit ende thuis to Herwinen, genannt Frissestein" genoemd wordt en dat in de lijn van *Walraven van* ***Haeften*** (IX, 1) vererfde, zooals de redactie zelf aangeeft.

Blijkbaar heeft de redactie van N.A. zich hier vergist en is bedoeld de beleening met „die alde hofstad tot Herwinen met heuren tobehoren", 'later „het huys to Wayen" of Wayenstein genoemd [4]), waarmede laatstelijk *Allard van* ***Haeften*** (XIII) 13 October 1549 wordt beleend na transport door zijn oomzegger ***Derck van Haeften*** en dat hij in 1558 weer verkoopt. Aan de hand van de beleeningen van dit leen blijkt dan verder, dat *Allard* (XIII) een zoon is van *Derk van* ***Haeften*** (XII), die 1495 niet „het huys to Wayen" wordt beleend als erve zijns vaders *Allard van* ***Haeften*** (XI). Deze wordt voor het eerst beleend in 1465 als erve zijns vaders *Otto van* ***Haeften*** en laatstelijk nog in 1493. Hij zal dus in 1494 (niet 1493) zijn overleden,, daar zijn zoon ***Derk*** hem in 1495 in het leen opvolgt. In de generaties XI tot XIII zal dus i.p.v. „heer van Herwijnen" gelezen moeten worden „beleend met Wayenstein".

Ook werd *Allard van* ***Haeften*** (XIII) 12 Juni 1539 met „de windmeule tot Garneren, etc." beleend [5]) en zijn vader ***Derk*** *van* ***Haeften*** (XII) in 1495 met hetzelfde leen, waarbij hii de tucht aan zijn grootmoeder *Jutta Pieck,* wede ***Otto*** *van* ***Haeften*** bevestigt, terwijl diens vader *Allard van* ***Haeften*** (XI) 1484 met dit leen werd beleend en nog in 1493 den eed vernieuwde. *Allard* tuchtigt 15 Febr. 1487 zijn vrouw ***Aleyt van Weerdenborch*** aan den Weert te Zulichem [6]).

Laatstgenoemde *Allard van* ***Haeften*** (XI) werd in 1465 mede beleend met een tiende te Herwijnen [7]), als erve zijns

3) Register op de leenaktenboeken van het kwartier Nijmegen, blz. 510 (uitgegeven door de vereeniging „Gelre").
4) Alsvoren, blz. 474.
5) Alsvoren, blz. 657.
6) Alsvoren, blz. 651.
7) Alsvoren, blz. 477.

vaders *Otto,* die er 1437 mee beleend was. Wie was nu deze *Otto van Haeften (X),* die gehuwd was met *Jutta Pieck?* De redactie van N. A. 1937 meent, dat hij in 1424 met Wayenstein beleend werd [4]), maar er staat hier te lezen: „*Otto van Haeften* beleent als boven, anno 1424" en dit zal dus een eedvernieuwing zijn van *Otto van Haeften,* ridder (IX), noodig geworden door het optreden van een nieuwen leenheer (hertog Arnold 1423). Deze kan echter niet de vader van *Allard* (XI) zijn, want zooals wij reeds zagen, was dit een Otto *van Haeften (X)* die met *Jutta Pieck* was getrouwd.

De vraag is dus, wanneer *Allard's* vader, *Offo van Haeften* met voornoemd leen beleend is geweest. Nu is het Register op de leenaktenboeken, zooals dat is uitgegeven door de vereeniging „Gelre" in aanleg een copie van het oorspronkelijke register, door den leengriffier van Reydt aangelegd. Door de talrijke splitsingen en samenvoegingen van leenen heeft de griffier van Reydt bij het samenstellen van zijn register echter herhaaldelijk fouten gemaakt [8]), die zooveel mogelijk door de bewerkers zijn hersteld. Of dit overal is geschied? De omschrijvingen der leenen zijn lang niet altijd even duidelijk. Zoo wordt „die alde hofstad tot Herwinen" (leen 200, blz. 474) in 1415 bij de beleening van *Otto van Haeften,* ridder „dat huys van Herwinen met synen voorborcht" genoemd, welke omschrijving weer groote overeenkomst vertoont met het leen 198 „dat huys tot Herwijnen" (zie a.w. blz. 467, laatste alinea), terwijl men op blz. 467 eerste regel leest, dat *Wolfert van Culenborch* in 1409 o.a. werd beleend met „d'oude hofstad van Herwinen met bogaert" etc.. terwijl hij nog in 1424 opnieuw daarmee wordt beleend, welk leen (200) overigens op blz. 474 wordt vermeld. Erg duidelijk is dit alles niet. Mogelijk zijn tusschen deze verschillende leenmannen processen gevoerd; mogelijk is ook de beleening van *Otto van Haeften (X)* met „die alde hofstat" in het register van Reydt vergeten. Raadpleging der leenregisters zelve zou hier mogelijk een oplossing kunnen brengen. Wellicht kunnen ook de Culenborgsche leenregisters nadere gegevens over de van Haeftens verschaffen.

Laatstgenoemde *Otto van Haeften (X)* zal evenmin reeds in 1400 schepen van de Hooge Bank van Tuil zijn geweest. Hij moet dan reeds vóór 1375 zijn geboren en minstens 93 jaar oud zijn geworden. Al is dit niet onmogelijk, dan kan hij toch geen zoon van *Offo van Haeften,* ridder (IX) zijn geweest, want dan zou zijn moeder, die 17 kinderen had, ruim 100 jaar zijn geworden, Wij vermoeden veeleer, dat *Otto van Haeften (X),* wiens (oudste) zoon *Allard* heette, ook een *Allard* tot vader heeft gehad. Fahne t.a.p. noemt een *Otto van Haeften, Allardszoon* als schepen van Deyl, die mogelijk met *Otto van Haeften (X),* den echtgenoot van *Jutta Pieck,* identiek is. Bewijzen hiervoor heb ik echter niet gevonden.

Resumeerende, meenen wij, dat de stamreeks voorloopig als volgt zal moeten luiden:

1. *Offo van Haeften,* beleend met een tiende te Herwijnen 1437, overleden 1465, huwt *Jutta Pieck,* overl. nà 1495, d. v. *Frank Pieck,* heer van Garneren, en *Geertruid van IJzendoorn.*

II. *Allard van Haeften,* heer van Garneren, beleend met de windmolen te Garneren, etc. in 1484, met „die alde hofstat tot Herwinen (= Wayenstein) in 1465 als erve zijns vaders *Otto,* overleden in 1494, huwt 1469 *Aleid van Weerdenborch,* nog vermeld in 1487.

8) Alsvoren, Voorwoord, blz. VII.

III. *Derk van Haeften,* heer van Garneren, beleend met de windmolen te Garneren 1495, wordt 22 Juni 1534 onder bepaalde voorwaarden in het bezit van huis en heerlijkheid Garneren hersteld [9]), beleend met Wayenstein 1495, met het huis te Vuyren 1525 [10]), ambtman van Bommel, Tieler- en Bommelerwaard 1513, 1517, overleden 1538, huwt 1504 *Agnes van Broeckhuysen,* als zijn weduwe nog vermeld 11 Januari 1539 [11]). Zij was eerder weduwe van *Johan,* heer *van Voorst en Keppel.*

IV. *Allard van Haeften,* beleend met de windmolen te Gameren 1539, met het huys te Vuyren 1544, met Wayenstein 1549, verkoopt dit 1558, met het huys tot Hemert (Ophemert) 1558. overleden 1564, huwt 1546 *Cunegonda van Keppel,* overleden 1559.

V. *Reinier van Haeften* = XIV van de stamreeks in N. A. 1937.

Stichtsche Familieaanteekeningen,

medegedeeld door MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE.

Uit een tweetal getijdenboeken, toebehoorende aan de familie Helmich op het Huis Baak, noteerde ik aanteekeningen, afkomstig van de families der beide vrouwen van *Evert van der Marsch,* nl. *Cornelia van Zuylen* (gest. 1617) en *Catherina Preys* (gest. 1621).

De boeken zijn waarschijnlijk afkomstig van het Stichtsche geslacht van den Bergh van Lunenburg, waarvan de familie Helmich afstamt. Het is mij echter niet mogen gelukken een familieverband vast te stellen tusschen Evert van der Marsch en de Van den Bergh's.

Int jaer van XV^{c} ende een den VI^{n} dach van October des 's morgens ten IX ueren toe wart *Mechtelt* miin dochter geboren.

Int jar van XV^{c} den tweden daich van November op Alderzyelendach des 's avens zeven ueren zoe is *Alfrat* miin dochter geboren [1]).

Tonis van Zuilen van Nivelt, een zoen vant huis van Aertsbergen bi Schoonhoven in Hollandt gelege, marschalc indt Overquartier van Uttrecht. Sterft anno 1579, in Langbroc begraven [2]).

Heft tot een wiff gehadt joffer *Bernardina Graeuwerts* van Hindersten. Sterft anno .....

Frederick haren oudsten, maerschalc, sterft op Meulestein in Neerlangbroec, anno ..... Sonder kinder [3]).

Berenf van Zuilen van Nivelt. Sterfft anno 1587. Trout joffer *Mechtelt van de Maeth* [4]).

Gertruit van Zuilen van Nivelt, einige dochter, trout Jor *Hendric van Steenhuisen* tot .....

9) Is. A. Nijhoff. Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland, deel VI, no. 1760.

10) Register op de leenaktenboeken van het kwartier Nijmegen, blz. 450.

11) P. N. van Doorninck. Inventaris van het oud-archief van Neder-Hemert, regest no. 288.

1) Het is mij niet gelukt te bepalen, op welke familie deze aanteekeningen slaan.

2) Volgens Hist. Gen., Bijdr. Med. VIII blz. 148 overleed hij 1 Mei 1570. Dit klopt ook met Wittert, Utrechtsche Ridderhofsteden I, blz. 69.

3) Volgens Wittert, a.w. I blz. 70 op 11 Mei 1597 kinderloos overleden op Hindersteyn.

4) Volgens Wittert t.a.p. stierf hij in 1585, en werd zijn vrouw 1 Dec. 1610 te Utrecht overluid.

Tonis van Zuilen van Nivelt, Barnt zin enigen zoon, sterft sonder kinder[5]).

Mechfelt, Berent vorss. dochter, ingelicken sonder kinder.

Cornelia van Zuilen van Nivelt, sin wittige dochter, trout Jor *Everdt van der Marssche* [6]). (Zij) sterft anno 1617, in Langbroec begraven.

Dit boec is *Geryt van den Riin.*

Dit boeck hoert *Jan Poft Petersz.,* miin oldt vader, die welcke uut dit leeffen gheschieden is anno 1533 op Sunti Gelisendach, den eersten Septembris.

Audaces fortuna juvat timidosque repellit.

Den 29 Octobris anno 1514 is miin zalighe petemoeder *Joanna van Riins Gerritsdochfer,* die welcke *Jan Poths* huysvrouwe was.

Den 22 Octobris anno 1574 is miin zalighe vader Gerrit *Poth Janssen* uut dit leeven geschieden, oldt wesende 65.

Den eersten Mey anno 1571 is miin zalighe moey joffrau *Margareta Jacobsdochter van Luftekenhuys,* die welcke my *Jan van Lents* huysvrouwe was, oldt wesende 49 jaer.

Den 10 Novembris anno 1572 is miin zalige moey joffrau *Catharina Poths.* die welcke *Berndf Preyssen* huysvrouwe was, oldt wesende 62 jaer.

Den 24 Februarii anno 1530 is miin zalighe oldt-vader *Jacob van Luffekenhuys* uut dit leven gescieden is. Goeds wyel geschyet.

Cateryna Preys hoert dit boek toe: is gestorven te Culenborch op den dertichsten October 1621 des nachts te elff uren [7]), ende leidt begraven in St. Barberenkercke, als ick 2 jaeren elf maenden ende acht dagen met haer E. getrout hadde gewest. *Everdf van der Marssche.*

BOEKBESPREKING.

Nederland's Adelsboek 1941 (39e jaargang). De voorspelling van den heer Del Campo Hartman, dat dit maal het „Adelsboekje" zeer belangwekkend beloofde te worden, is waarheid geworden. Ondanks de moeilijke omstandigheden hebben redactie en uitgeefster den eenmaal op zich genomen, zoozeer gewaardeerden, arbeid voortgezet en zijn er in geslaagd het boekje, dat de volledige stamreeksen geeft van de geslachten welker namen beginnen met de letters C tot en met F, op tijd, omstreeks Nieuwjaar, te doen uitkomen.

Bij de bewerking van de stamreeksen is een dankbaar gebruik gemaakt van hetgeen sedert 1913 o.a. in dit maandblad is gepubliceerd, vooral van de belangrijke resultaten der door de heeren De Groot en Mr. Haga verrichte onderzoekingen naar den oorsprong van Geldersche en Overijsselsche geslachten. Echter zijn ook verscheidene stamreeksen niet onbelangrijk verbeterd en aangevuld op grond van kennelijk door de Redactiecommissie of op instigatie der behandelde families zelve ingestelde onderzoekingen. Hoezeer laatstgenoemde wijzigingen en verbeteringen van stamreeksen ook op prijs zijn te stellen, toch komt het ons wenschelijk voor, de motieven welke daartoe hebben geleid, waar deze niet uit de gegevens zelve blijken, hetzij in de inleiding, hetzij in een afzonderlijke studie, b.v. in het Maandblad, mede te deelen. Immers, bij de stamreeksen van de geslachten Van Camminga en Van Eysinga, waarvan de oudste generaties geheel zijn gewijzigd, is geen enkele bron vermeld.

In alle opzichten kan het boekje de vergelijking met zijn voorgangers glansrijk doorstaan; dank zij het feit, dat van de behandelde families zich een in verhouding gering aantal leden in Ned.-Indië heeft gevestigd, is het de Redactiecommissie mogen gelukken, ook den état présent up to date te houden. Verheugend is, dat in steeds grooter getale ook de stamvaders van uitgestorven of niet-geadelde takken in de stamreeksen worden vermeld. Ook de literatuuropgaven in de inleidingen der artikelen zijn ten zeerste te apprecieeren.

Bij nauwkeurige vergelijking met de vroeger gepubliceerde volledige stamreeksen blijkt, dat naast eenige belangrijke een zeer groot aantal kleinere verbeteringen en aanvullingen is aangebracht. Alle te vermelden zou het bestek dezer recensie te buiten gaan. Hier zijn slechts de voornaamste aangestipt: De eerste vier generaties van de stamreeks *Van Cammingha* zijn vervallen en door twee andere vervangen. De stamreeks *Van Ciffers* is in de drie eerste generaties geheel gewijzigd en voorts met een generatie opgevoerd, zoodat zij nu aanvangt met Cornelis van Ceters, die wellicht dezelfde was als Cornelis van Ceters, die voor 1457 een huis op den Haeghdijk bij Breda bezat. Kennelijk heeft een onderzoek naar den herkomst van het geslacht Van Citters plaats gevonden. Het ware belangwekkend, daarvah meer te vernemen. De stamreeksen der geslachten *Van Coeverden, Van Dedem, Van Dongen* en *Van Dorfh* zijn wel is waar niet hooger opgevoerd, maar wel aanzienlijk verbeterd en aangevuld op grond van de reeds genoemde artikelen van de heeren De Groot en Mr. Haga. Vreemd is, dat van Reinolt 1 van Borculo (111) wordt medegedeeld, dat hij van 1288-1315 wordt vermeld als Reinolt van Coeverden, hoewel hij volgens den heer De Groot (N.L. LIII, 327) voor het eerst in 1309 met den naam Van Coeverden wordt genoemd. Als plaats van herkomst van de familie *Dittlinger* wordt nu Dittlinqen in het ambt Thun genoemd: de stamreeks kon aanzienlijk worden aangevuld en met een generatie worden opgevoerd. Zij vangt nu aan met Clewi (Niclaus) Tittlinger, lid van den grooten Raad van Bern in 145 1. In de stamreeks *Van der Duyn* valt op, dat nu Wouter 11 van Egmond en Beatrijs van der Doortoge als ouders van Ida van Egmond worden vermeld, ofschoon Jhr. P. Beelaerts van Blokland hen slechts als haar waarschijnlijke ouders heeft aangewezen (N.L. LVI, 61). De stamreeks *Eekhouf* werd met een generatie opgevoerd (Lambert Tybbe, vermeld in Kampen in 1573). De oudere generaties van het uitgestorven Arnhemsche geslacht *Everts* zijn geheel herzien. Als stamvader van het geslacht *Van Eysinga* wordt nu vermeld Poppe Bolta, wiens zoon Ente Bolta gehuwd was met Fokel Helbeda (volgens jrg. 1913 met Fokel Heemstra). In de twee oudste generaties wordt echter geen enkel jaartal vermeld: de volgende generaties ziin aangevuld. In de eerste generaties van de stamreeks *Van Foreest* zijn eenige wijzigingen aangebracht en tenslotte zijn ook de stamreeksen van de geslachten *Forstner van Dambenoy, Von Frankenberg* en *Proschlitz* en *Van Fridagh* geheel verbeterd en aangevuld.

Hoewel over het algemeen de opgenomen stamreeksen den indruk maken goed gefundeerd te zijn en aan de hand van archiefonderzoek te zijn gestaafd, is er toch nog een enkele, die niet den indruk maakt op gecontrôleerde gegevens te berusten. Zoo schijnen de gegevens betreffende de eerste drie generaties der stamreeks (Van Harencarspel) Eckhardt niet gedocumenteerd, terwijl men zich voorts afvraagt, waarop de tot het begin der 14e eeuw teruggevoerde stamreeks Fluqi (van Aspermont) is gebaseerd. De oudste generaties van de

5) Wittert t.a.p.; in 1595 kinderloos overleden.
6) Gehuwd te Utrecht 15 November 1608.
7) Zij werd overluid in den Dom 1 November 1621.

stamreeks Collot d'Ecury blijken nog op een opgave in het familie-archief te berusten. Verzuimd werd van de gelegenheid gebruik te maken, om een omissie te herstellen: Circa twee jaar geleden (N.L. LVII, 135) heeft de heer Valck Lucassen er op gewezen, dat bij K.B. van 16 Sept. 1815 de Luitenant Generaal en Inspecteur Generaal van de Artillerie Willem (Guillaume) Dupont werd verheven in den Nederlandschen adel met den titel van Baron, overgaand bij recht van eerstgeboorte en dat mitsdien de stamreeks der familie Dupont (du Pont) in Ned. Adelsboek behoorde te worden opgenomen. Niettemin schijnt de Redactiecommissie geen aanleiding te hebben gevonden deze wenk ter harte te nemen.

Reeds in 1913 heeft Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland er op gewezen (N.L. XXX, 121), dat de redactie niet altijd consequent is in haar mededeelingen omtrent den herkomst der geslachten. Ook nu nog is dit euvel niet geheel overwonnen: De inleiding bij het artikel Calkoen vangt aan met de mededeeling, dat het geslacht herkomstig is uit Dorth bij Deventer, hoewel onder generatie I blijkt, dat dit slechts een vermoeden is. Het vermoeden is gerechtvaardigd, dat de mededeeling, dat het geslacht Chassé uit Frankrijk komt, berust op den Franschen klank van den naam. Van de eerste Clifford is slechts opgegeven, dat hij rector van de kerk te Landbeach in het graafschap Cambridge was. Het graafschap Cambridge is evenwel een ander dan Lincolnshire. „Picardië" bij Collot d'Ecury is geheel ongemotiveerd. Waarom, hoewel kennelijk reeds van de door Mr. Haga verzamelde gegevens gebruik is gemaakt, de herkomst van het geslacht Van Dongen in Holland wordt gesteld is eveneens niet duidelijk.

In het boekje, dat 456 pagina's telt, zijn 67 geslachten behandeld. Het is opmerkelijk, dat ongeveer de helft dezer geslachten is uitgestorven of tot uitsterven is gedoemd. De illustratie bestaat dit jaar uit de goed uitgevoerde portretten van Jhr. Mr. C. Dedel, Jhr. Mr. E. C. U. van Doorn, Mr. J. C. van Panthaleon Baron van Eck en Prof. Jhr. Dr. G. J. Elias. Het „voor- en nawerk" bleef in opzet ongewijzigd.

De volgende jaargang, die stellig een der belangrijkste der reeks zal vormen — immers, naar wij verwachten zal zij gewijd zijn aan de geslachten welker namen beginnen met de letters G en H — zien wij vol vertrouwen tegemoet. Wij willen echter eindigen met de hoop uit te spreken, dat zij, die zich in de laatste jaren in het Maandblad hebben doen kennen als kundige vorschers naar de geschiedenis van Geldersche en Overijsselsche geslachten, waarvan in den bundel 1942 wederom eenige zullen worden behandeld (Van Haersolte, Van Heeckeren, Van Heerdt, Van Heiden, Van Höevell), in den loop van dit jaar zullen voortgaan met het publiceeren van studiën omtrent deze geslachten of althans de door hen in den loop der jaren verzamelde gegevens tijdig ter beschikking der redactie van N.A. zullen willen stellen.

W. F. LEEMANS.

Nederland's Patriciaat 1941 (27e jaargang). Prompt op tijd, omstreeks Kerstmis, is het 27e jaarboek van Nederland's Patriciaat uitgekomen, onder de huidige omstandigheden geen geringe praestatie, waarvoor het Bestuur der Stichting alle hulde toekomt. Niettegenstaande de moeilijkheden, waardoor het archiefonderzoek ook in het afgeloopen jaar in hooge mate werd belemmerd, is het Bestuur er in geslaagd, ook den inhoud van het boekje geheel op het peil van zijn voorgangers te houden.

In de bewerking der genealogieën is eenige wijziging gebracht. In de eerste plaats is ter besparing van ruimte in de vermelding der beroepen een aantal afkortingen toegepast, een

maatregel welke ons alleszins redelijk voorkomt en in het geheel niet afdoet aan de volledigheid van het gegevene. In de tweede plaats is de nummering veranderd: De gezinshoofden van één generatie voeren hetzelfde Romeinsche cijfer, maar worden thans onderscheiden door bijvoeging van letters in alphabetische volgorde. Werden vroeger de kinderen van I welke het geslacht voortzetten genummerd II, IIbis, etc. en de het geslacht voortzettende kinderen van II: 111, IIIbis, etc. en die van IIbis wederom III, IIIbis, etc., nu worden die kinderen van I genummerd IIa, IIb, etc., en de b.v. drie het geslacht voortzettende kinderen van IIa: IIIa, IIIb, IIIc, en die van IIb: IIId, IIIe, etc. Deze wijziging in de nummering houdt waarschijnlijk verband met een, vooral voor den leek aangename, verbetering. Waar namelijk het familieverband moeilijk uit den gedrukten text is op te maken, is thans een overzichtsstaatje toegevoegd, dat de onderlinge verwantschap verduidelijkt.

Blijkens het voorwoord is nu als regel aangenomen, dat de uitwerking der genealogieën begint met die generatie. welke nog in de 19e eeuw heeft geleefd. Bij den aanvang van een artikel treffen we vermeldingen aan als „Genealogie (de uitwerking begint bij generatie IV)". Het komt ons voor, dat in zulk een geval de aanduiding „Stamreeks (genealogie te beginnen met generatie IV)" juister zou zijn, daar toch juist het kenmerk van een genealogie is, dat zij volledig is te beginnen met de eerste generatie of althans alle tot een behandeld geslacht behoorende personen bevat, voorzoover zij afstammen van een. bepaald persoon.

Van de achttien artikelen, welke het boekje bevat, zijn tien nieuwe bewerkingen van reeds eerder opgenomen artikelen. Ditmaal zijn derhalve slechts acht geslachten voor de eerste maal opgenomen, waaronder evenwel het zeer uitgebreide geslacht Scheltema.

De reeks wordt geopend met het geslacht ***Van der Bilt,*** waarvan de volledige genealogie is gegeven te beginnen met de vijfde generatie. In een geval als het onderhavige ware het wenschelijk aan het hoofd van het artikel bij de vermelding van de vroegere opnamen aan te geven, dat in een vroegeren jaargang de volledige genealogie van het geslacht is te vinden. Immers, in de toekomst zal bij heropname van geslachten, waarvan eenmaal de volledige genealogie is opgenomen, kunnen worden volstaan met een stamreeks en een verwijzing naar die volledige genealogie. In plaats van het in de inleiding van het nu voor ons liggende artikel medegedeelde ware een verwijzing naar den twaalfden jaargang aangewezen geweest, daar men, hetgeen nu slechts terloops wordt medegedeeld, daar volledig behandeld vindt.

De genealogie van de familie *Boelen* heeft een belangrijke uitbreiding ondergaan door de opname van de Duitsche en Amerikaansche takken, waartoe onder meer behooren Johanna Caroline Mathilde Bohlen, gehuwd met Arnold Halbach, beiden behoorend tot de 16 kwartieren van Vaders zijde van Prinses Beatrix en Prinses Irene (N.L. 1937, 15) en Sophie Bohlen, gehuwd met Dr. Gustav Georg Friedrich von Bohlen und Halbach, de ouders van den bekenden grootindustrieel Krupp von Bohlen und Halbach. Het uit Groningen stammende geslacht ***Doorenbos*** heeft gedurende de laatste eeuw een groot aantal predikanten en medici opgeleverd. Na een artikel, gewijd aan het geslacht *Egeling,* waarvan een — inmiddels in mannelijke lijn weder uitgestorven — tak den naam Guldensteeden Egeling voert, wordt een geslacht *Fortuyn,* waarschijnlijk herkomstig uit Gorinchem, behandeld. Verwantschap met de geslachten Fortuyn welke in de 16e en 17e eeuw in verscheidene Noord-Hollandsche steden een rol

hebben gespeeld, is niet aangetoond en lijkt ook niet waarschijnlijk, evenmin met het Goudsche geslacht van dien naam. Een belangrijke aanwinst vormt de geheel nieuw bewerkte, volledige, genealogie van het geslacht *Grafama*. Als stamvader wordt nu opgegeven Seerp Sibrants, die in de tweede helft der 16e eeuw te Harlingen voorkomt. Het artikel over het uit Bodegraven herkomstige geslacht *Van Haaften* (Kivit van Haaften) berust voor een belangrijk deel op de door den heer W. A. van Rijn in 1929 gepubliceerde genealogie van dit geslacht. Opvallend is, hoe althans een deel van deze familie steeds in hetzelfde beroep is gebleven. Reeds de eerste generatie, Claes Pietersz. (van Haften), geb. omstreeks 1550, was timmerman: sedert het begin van de 18e eeuw vinden we telkenmale als beroep vermeld aannemer van publieke werken en ook ten huidigen dage wordt dit beroep nog door eenige leden der familie beoefend. Na een stamreeks van het R.K. geslacht Haan uit Xanten, dat sedert circa 1800 in Limburg is gevestigd, volgt een bijgewerkte stamreeks van het Doopsgezinde geslacht *Van Heukelom* (Siegenbeek van Heukelom). De gegevens betreffende de eerste vier generaties, die te Goch woonden, zijn, evenals in den jaargang van 1913, zeer summier en maken niet den indruk op archiefonderzoek te berusten. Een artikel gewijd aan de familie *Kessler,* stammend uit Alzey (Rlieinhessen), en een heropname van de familie *Van der Kun* volgen. Na de belangrijke artikelen van mejuffrouw H. Mijnssen over het geslacht *Lieftinck* in den jaargang van 1938 van dit maandblad is het verheugend nu in N.P., in aansluiting op de in die artikelen opgebouwde stamreeks, de latere generaties en den état présent van de familie Lieftinck behandeld te zien. Het nog levende geslacht stamt af van den Groningschen tak, die zich in de vorige eeuw over het land heeft verspreid. Het hoogtepunt van het boekje wordt gevormd door de genealogieën van twee geslachten *Scheltema*. Het eerste geslacht, afstammend van Jacob Jans, geb. omstr. 1546, was aanvankelijk te Harlingen,, later, sedert 1681, te Franeker gevestigd en wordt daarom wel de Franeker ,,tak'' genoemd. Takken van dit geslacht voeren de namen Adama van Scheltema, Scheltema de Heere en Scheltema Beduin. De genealogie beslaat niet minder dan 58 pagina's en nog is een tak niet uitgewerkt. Het is dan ook niet verwonderlijk, dat leden van dit geslacht niet alleen in alle standen en rangen, maar ook in bijkans alle werelddeelen worden aangetroffen, hetgeen het te meer prijzenswaardig maakt, dat het artikel op groote volledigheid kan bogen. De genealogie van het tweede geslacht, waartoe o.a. de te vroeg overleden hoogleeraar in de rechtswetenschappen Prof. Dr. F. G. Scheltema behoorde, vangt aan met Schelte Pieters te Harlingen en wordt daarom aangeduid als de Harlinger ,,tak''. Verwantschap tusschen beide ,,takken'' heeft de samensteller evenwel niet kunnen aantoonen. Eveneens uit Harlingen stamt het grietmansgeslacht *Van Scheltinga* (de Blocq van Scheltinga, Coehoorn van Scheltinga, Wielinga van Scheltinga), de stamreeks van welk geslacht geheel is herzien en 'bijgewerkt op grond van het werk van den heer W. Wijnaendts van Resandt ,,Geschiedenis en genealogie van het geslacht van Scheltinga van ± 1530 tot 1939". Met de artikelen over de geslachten Gratama, Scheltema en Van Scheltinga is de haast tot traditie geworden opname van genealogieën van een of meer Friesche geslachten in het jaarboek van N.P. op waardige wijze voortgezet. Van de familie *Sprenger is* de volledige genealogie opgenomen, zoodat nu niet alleen gegevens zijn gepubliceerd betreffende den nog levenden Zeeuwschen tak, maar ook betreffende .het uitgestorven Venlosche takje. Het is evenwel te betreuren, dat nog niet een nader onderzoek te Valenciennes kon worden

ingesteld. Niettemin kon de genealogie met twee generaties worden opgevoerd. De twee generaties, waarmede de stamreeks Den *Tex* in den jaargang 1919 werd uitgebreid — een uitbreiding, welke werd overgenomen en met nog een generatie werd aangevuld in N.A. 1939 — konden bij nader onderzoek niet worden gehandhaafd. Immers, een Aart den Tex liet op 2 Juli 1692 te Culemborg een zoon Cornelis doopen, zonder vermelding van den naam der moeder, en een Aart den Tex en Maria de Man echtelieden lieten op 6 Aug. 1696 eveneens te Culemborg een zoon Cornelis doopen. Welke van deze twee doopelingen de stamvader van het geslacht Den Tex is, bleek voorloopig niet uit te maken. De stamreeks vangt nu weder aan met Cornelis den Tex, grootvader van Prof. Mr. C. A. den Tex. Na een artikel over de uit het land van Cleef stammende familie *Vorstman,* wordt het boekje besloten met een volledige genealogie van het Doopsgezinde geslacht De *Vries,* waaruit een opmerkelijk aantal geleerden is gesproten, van welke zes een hoogleeraarsambt bekleeden of bekleed hebben (o.a. de botanicus Prof. Dr. Hugo de Vries en de medesamensteller van het Alg. Ned. Wdbk. Prof. Dr. Matthias de Vries). Een dochter uit dit geslacht was gehuwd met den bekenden rechtsgeleerde Prof. Jhr. Mr. Joan Melchior Kemper. De genealogie vangt, evenals de stamreeks in jrg. 1914, aan met Wouter Takes de Vries, die zich komende uit IJlst te Amsterdam vestigde, maar in de inleiding wordt betoogd, dat het geslacht herkomstig is uit Helmond: De mogelijke stamvader, Lammert Woltersz., werd namelijk komend van Helmond in 1582 burger te Leeuwarden.

De addenda et corrigenda hebben slechts betrekking op dezen jaargang en den vorigen. Het komt ons wenschelijk voor deze rubriek eens over een grooter aantal jaargangen uit te breiden, ook al zal dat een maal een nieuw vel druks vereischen. Vele aanvullingen en verbeteringen zijn toch niet van genoegzaam belang om afzonderlijk in het Maandblad of elders gepubliceerd te worden, hoewel vele lezers daarmede zouden zijn gebaat.

De illustratie van dezen jaargang is — vermoedelijk tengevolge van de tijdsomstandigheden — niet zoo overvloedig, als wij dit de laatste jaren gewend waren. Tegenover het titelblad vindt men het portret van Prof. Dr. Hugo de Vries en voorts zijn de artikelen Van der Bilt, Boelen, Egeling, Van Haaften, Scheltema en Den Tex met reproducties van familieportretten verlucht. Bij het artikel Haan 'wordt een afbeelding van een grafsteen gevonden en voorts zijn volledige wapenteekeningen opgenomen van de geslachten Van der Bilt, Boelen (in kleuren), Gratama (in kleuren) en Haan.

De gebruikelijke registers besluiten het boekje, dat, zooals gewoonlijk, een welverzorgden indruk maakt.

Deze recensie worde besloten met een opmerking van meer algemeenen aard. In de laatste jaargangen van Ned. Patriciaat — ook in den onderhavigen — zijn telkenmale verscheidene geslachten opgenomen, die noch behooren tot die, waarvan leden tijdens de Republiek zitting hadden in de stadsbesturen of hoogere bestuursfuncties ten plattenlande bekleedden, noch tot die, waarvan leden na dien tijd belangrijke functies van publieken of privaten aard hebben vervuld. Toch zijn vele geslachten, die aan deze vereischten, en met name aan het laatste, wel voldoen, nog nimmer in N.P. opgenomen. Hierbij is te denken aan geslachten als Telders, Visser van IJzendoorn, Van Regteren Altena, Kappeyne van de Copello, Fruin, Bliidenstein, Crone, etc. Het ware te wenschen, dat de redactie deze en dergelijke geslachten allereerst eens in bewerking nam,

W, F, LEEMANS.

Sibbe. Maandblad van het Nederlandsch Verbond voor Sibbekunde, tevens officieel orgaan der vereeniging „Nederland's Stamboek" en der Nederlandsche Vereeniging van Genealogen. jrg. I, afl. 1.

Bij de uitgeverij „Liebaert", Frankenslag 111, den Haag, verscheen het eerste nummer van dit tijdschrift. dat uit een oogpunt van bewerking en wijze van uitgave een goeden indruk maakt.

Allereerst een woord ter inleiding, waarin de voorzitter van genoemd verbond, de Heer A. R. Kleyn, iets mededeelt omtrent het begrip „Sibbe", geluiden, die ons in den laatsten tijd niet vreemd meer zijn. Jammer is, dat deze inleiding uit een stijloogpunt zoo weinig voldoening schenkt!

Als eerste artikel volgt, een bespreking van het begrip „Sibbekunde" van de hand van Prof. Dr. J. F. van Bemmelen.

De gep. kolonel J. C. P. W. A. Steenkamp geeft een geïllustreerd artikel „Wapenen op wapens" in den geest van de bekende artikelen van zijn hand.

Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius volgt dan met een belangwekkende bijdrage „Het begrip der Sibbe" d.i. iemands geheele verwantenkring, zoowel in mannelijke als in vrouwelijke lijn, het begrip maagschap dus. Ik wil uit dit artikel de aandacht vestigen op de begrippen „vierendeelen" en „zevendeelen".

De Heer D. D. Osinga vervolgt de artikelenreeks met „De 16 kwartieren van Mr. ***Pieter Jellesz Troelstra.***" Opmerkelijk is, dat hier de trouwdatum zijner ouders ontbreekt, deze was toch wel te vinden?

Het ligt in de bedoeling der Redactie in elk volgend nummer een soortgelijken kwartierstaat van een bekend Nederlander op te nemen.

De Heer W. Slob bespreekt in het artikel „De Hofstede aan den Grooten Wiel" zoowel deze hofstad als zijn hierop gedurende vele jaren gevestigde familie.

Het volgende artikel door den Heer Jurriaan van Toll, genaamd „Heem en Sibbe" beoogt de verbondenheid van een geslacht aan een bepaalde landstreek in beeld te brengen. In dit artikel wordt een aanvang gemaakt met een bespreking van Poelgeest.

Een gedicht „Ons voorgeslacht" van den Heer A. J. van Kersbergen, alsmede een rubriek „Vragen" en een „Boekbespreking" voltooien dit eerste nummer.

De inhoud van volgende nummers zal vermeld worden in de rubriek „Inhoud van tijdschriften" enz.

J. P. DE MAN.

Van een en boede. Wat men verstaat onder Sibbekunde. Een korte inleiding door J. van Toll. 's-Gravenhage, Uitgeverij Liebaert, [1941].

Dit boekje, een opwekking tot studie der geslachtkunde, kan voor velen in een behoefte voldoen.

De vermeerdere belangstelling voor 's menschen voorgeslacht beschouw ik als een verschijnsel. dat toejuiching verdient en dat onze saamhorigheid als Nederlanders slechts kan bevorderen.

In het bijzonder wil ik de lezers van ons Maandblad verwiizen naar de bladz. 13 en volgende, waar een ieder, die belang stelt in zijn afstamming een duidelijke aanwijzing vindt, hoe te handelen ter verkrijging van de gegevens voor opbouw van een kwartierstaat en hoe die gegevens te verwerken.

Anderzijds vermeen ik den Schrijver en onzen lezers mijn meening omtrent die punten in zijn publicatie, welke ik niet vermag te onderschrijven, ja waaromtrent ik een geheel ander inzicht heb, niet te mogen onthouden.

De theorie van de onderlinge verwantschap van alle Nederlanders als neergelegd op bladz. 7 kan in den vorm als daar gesteld m.i. de critiek van een nader onderzoek niet doorstaan. Ik wil gaarne erkennen, dat er veel meer gevallen van verwantschap (dikwijls ver, maar toch aanwezig) bestaan dan men oppervlakkig zou vermoeden, maar de gevolgtrekkingen van den Schrijver verdienen een nadere beschouwing.

Schrijver dan komt tot de conclusie, dat een mensch uit het heden omstreeks het jaar 1200 een aantal voorouders gehad moeten hebben van theoretisch 33554432. Waar nu in dat jaar het bevolkingscijfer van het huidige Nederland het aantal van 33000 zeker niet ver te boven zal zijn gegaan, moet men dus allen bloedverwant zijn en bovendien gemiddeld van elk dier 33000 op 1000 verschillende wijzen afstammen.

Ik citeer uit 's Schrijvers boekje: „Wij stammen dus 1000 „maal van dien dapperen kruisridder, maar ook 1000 maal „van zijn arme lijfeigene. 1000 maal van den trotschen „Graaf, maar evenzeer 1000 maal van den eenvoudigen „landman af, allen zijn onze voorouders enz."

Hoe verleidelijk deze uitspraak ook klinken moge, zij blijve geheel voor rekening van den Schrijver.

Ontegenzeggelijk vormen de bovengenoemde 33000 personen de basis van het huidige Nederlandsche volk, men vergete echter niet den toevloed ook van buiten sinds het jaar 1200. Al was die wellicht in den aanvang niet zoo groot, zeker mag men de aanvoer van vreemd bloed in het Bourgondische tijdperk. in den 80-jarigen oorlog en later niet verwaarloozen.

Maar er is meer om n.m.m. de uitspraak van den Heer van Toll tot zeer ***aanvechtbaar*** te verklaren. Uitgaande van het jaar 1200 en het bevolkingscijfer van den Schrijver aannemende als juist, dan zal men zien dat van de destijds levende 33000 menschen er wellicht een 33 tal met name bekend is. Men neme als basis bijv. de oorkondenboeken en bezie de indices op de namen.

Maar laten we den Schrijver tegemoet komen en het aantal stellen op een honderdtal. De verhouding van bekende tot onbekende 13e eeuwsche stamvaders (moeders) is dan als 100: 33000 of 1: 330 of rond 1 : 300.

Nu zal men zeggen. dit verhoudingsgetal is niet constant en inderdaad is dit ook zoo. Maar de vraag is of het zich wijzigt ten gunste van het aantal nakomelingen der anonyme massa van genoemd jaar 1200.

Tegenover de gunstiger levensvoorwaarden van de zoogenaamde topklasse staat, dat ontegenzeggelijk een niet onaanzienlijk gedeelte hunner kinderen in den geestelijken stand werd opgenomen en op deze wijze (althans voor het overgroote deel) aan de voortplanting werd onttrokken. Daartegenover staat weer, dat de levensomstandigheden der anonymi veelal zoodanig waren, dat voor deze massa een grooter sterftecijfer verwacht mag worden. Een absolute conclusie is miins inziens niet te trekken. Met het hierboven genoemde verhoudingsgetal van 1 : 300 en een gelijke voortplantingsmogelijkheid slaan wij n.m.m. de plank niet te ver mis.

Passen we nu die verhouding van 1 : 300 toe op het huidige bevolkingscijfer van Nederland zegge rond 8.000.000 dan zou dit aantoonen, dat in het allergunstigste geval voor ± 26666 personen in Nederland van de huidige generatie de afkomst van een dier 100 bekende personen uit de 13e eeuw aanneembaar zou zijn, voor rond 7.974.000 echter niet.

Daarom is m.i. het boven geciteerde uit 's Schrijvers werk

en meer in het bijzonder de gelijke waarschijnlijkheid van 1000 malige afstamming van de genoemde groepen (graven, adel, lijfeigenen en landman) volkomen misleidend.

M.i. kan men slechts zeggen, dat daar, waar de bevolking de generaties door zeer hokvast is geweest, dus in het algemeen in de dorpen en kleinere steden, de onderlinge verwantschap der inwoners op eenigerlei wijze als vrij zeker mag worden geacht, maar hetgeen aanvaard mag worden voor zulke plaatsen, wellicht voor beperkte landstreken, geldt zeker niet voor ons geheele land. Ik tart den Schrijver dan ook mij aan te toonen of aanneembaar te maken, dat er eenigerlei familieverband zou bestaan tusschen bijv.een eerzamen geboren en getogen Giethoornaar en een of ander Amsterdamsch regentengeslacht, laat staan een Zeeuw adellijk geslacht als van Borselen.

De onderlinge verwantschap van leden van bepaalde bevolkingsgroepen aanvaard ik, echter niet zonder meer die van geheel Nederland. In de verre toekomst zal zich de kans op onderlinge verwantschap verbeteren, gelet op de huidige verkeersmogelijkheden en het uitgebreider contact tusschen de streken van ons land onderling, maar tot ± 1850 was het aantal personen, dat zich buiten zijn woonplaats waagde, *verhoudingsgewijze* toch maar zeer gering,

Op bladz. 11 zegt de Schrijver, na opgemerkt te hebben dat van de 1100 geslachten in Nederland's Patriciaat bewerkt er ± 25% uit Duitschland afkomstig zijn, het navolgende: „Bij onzen Nederlandschen Adel is dit in nog sterker mate „het geval, *waarbij nog geen rekening is gehouden met die „geslachten, welke hoewel niet uit Duitschland afkomstig tot „den adel van het Heilige Roomsche Rijk behoord hebben*[1]).

Deze uitspraak heeft n.m.m. met *bloed* niets te maken, hier heerscht een schromelijke verwarring tusschen de begrippen *ras* en *staat*. Toen bijv. de Dordtsche *van Beveren* in den *Franschen* adel werd opgenomen, werd die Dordtenaar toch niet dientengevolge van Gallischen bloede?

Voor het overige kan de pennevrucht van den Schrijver mij zooals ik reeds schreef beter bekoren. Ik meen er echter nog tegen te moeten waarschuwen in gelijken geslachtsnaam zonder meer gelijke afstamming te zien.

Intusschen is het werkje waard in vele handen te komen.

J. P. DE MAF.

Het volkskarakter in de heraldiekdoor C. P a m a. Naarden, N.V. Uitgevers-Mij. A. Rutgers, 1940. Bibl. voor geslacht- en wapenkunde, onder red. van C. Pama, VII.

Het boekje van den Heer Pama begint met de stelling: „In de Middeleeuwen zien wij aan alle kanten van het openbare, particuliere en kerkelijke leven een min of meer onbewust, volksch karakter". Zoekt men echter naar het bewijs van deze stelling, dan komt men bedrogen uit. Dit is zeker grootendeels te wijten aan het feit, dat de Heer Pama zijnen lezers eene *definitie* van het begrip „volkskarakter" onthoudt: alleen kan men uit de plaatsing van den bovenaangehaalden zin aan het begin van dit werkje, mede in verband met hierna te citeeren opmerkingen, afleiden, dat hij met „volkskarakter" en „volksch karakter" hetzelfde bedoelt. Jammer genoeg wordt echter ook de inhoud van het woord „volksch" niet vastgesteld. Duidelijk blijkt uit het gebruik van dit adjectief, dat het allerminst synoniem is met „plebeïsch"; veel dichter staat het bij „nationaal", maar het schijnt ook verwant aan „Germaansch".

Op blz. 4 komt schr. van cultuurverschijnselen in het algemeen tot de wapenkunde in het bijzonder en stelt: „Ook in de heraldiek, de konste van den blazoene, is het volksche altijd sterk tot uiting gekomen". Ziehier dus de these, welke dit boekje wil verdedigen. Schr. zelf noemt zijn werkje „een kleine poging" om te komen tot een „studie over het volksche element in de heraldiek" (blz. 5) en herinnert zijnen lezers verderop: „Ons interesseert alleen, hoe het volkschc karakter in de heraldiek tot uiting kwam" (blz. 14).

Heeft de Heer Pama nu werkelijk het bestaan van een volkskarakter in de heraldiek aangetoond door dit boekje? Hij vertelt ons van den internationalen adel, de eerste, die zich als stand van het volk afscheidt en de heraldiek toepast (blz. 6-8); is hij er in geslaagd te bewijzen, dat men bij zulk een internationaal verschijnsel niettemin van „volkskarakter" kan spreken? en dat bv. de heraldiek, wanneer deze na verloop van tijd algemeen is geworden, in alle geledingen van één volk, van hoog tot laag, dezelfde typische kenmerken vertoont? In het vervolg van zijn werkje, waarin hij eerst de heraldiek in het algemeen en vervolgens de Engelsche, Fransche, Duitsche en Nederlandsche heraldiek behandelt, komt schr. weliswaar meermalen terug op bovengenoemd doel van zijn betoog: „Genoeg echter om te laten zien dat de heraldiek in zeer oude volksche aarde wortelde" (blz. 7; na eene levendige beschrijving van de rol van het schild bij de Germanen en een bespreking van de ontwikkeling van de sphragistiek); „Zoo ziet men hier de wapens niet alleen als spiegel van het volkskarakter, doch ook van een bepaalden tijd en een bepaalde gedachte" (blz. 17: na een verdienstelijke karakteristiek van de Duitsche heraldiek); „De heraldiek wortelde aan alle zijden diep in het Germaansche volkskarakter" (blz. 23; bij eene historische beschouwing van de Nederlandsche heraldiek); „Wie zou dan het volkskarakter hier durven loochenen?" (blz. 26: na eene beschouwing over het karakter der Nederlandsche heraldiek — onofficieel. wijdverbreid onder ons volk, eenvoudig, verwant aan de oudste heraldiek —); „Onmiskenbaar zijn echter ook de streekwapens [1]) een uiting van het volkskarakter, van den volkschen geest" (blz. 29; na eene belangwekkende passage over streekwapens); schr. blijkt zich derhalve steeds bewust van het doel van zijn geschrift, maar als bewijzen van zijne stelling kunnen zijne mededeelingen toch maar ten deele gelden. Wèl overtuigend is schr., waar hij beschrijft, hoe het karakter van het Engelsche volk in de heraldiek tot uiting komt (blz. 15); de lezer intusschen, die nog steeds tracht tot klaarheid te komen omtrent de begrippen, welke hier aan de orde zijn gesteld, vraagt zich af: is nu het „Engelsche volkskarakter" synoniem met „Engelsch volksch karakter?" (zie boven).

Het beste en onderhoudendste van het geschrift is het tweede deel (van blz. 18 af), waar schr. dieper ingaat op de heraldiek in de Nederlanden.

Thans mogen nog enkele opmerkingen volgen.

Op blz. 8 spreekt de schrijver over „den stand der ridders". Dit lijkt minder juist, ook de „knapen" behoorden tot dienzelfden stand: beter ware het te spreken van riddermatigen. Trouwens, de geheele passage over wat de Heer Pama noemt den „ridderstand" (blz. 8) kan den toets der wetenschappelijke critiek niet doorstaan. Men kan nu eenmaal niet in enkele zinnen zijn lezers een zoo moeiliik rechtshistorisch onderwerp uiteenzetten. Men zou hier in welhaast elke zin een toevoeging

[1]) Cursiveering van mij.

[1]) Over het zg. heiblok in de Meijerij van den Bosch leze schr. eens het belangwekkende artikel van den Heer J. A. Jolles „Het wapen der familie Diebier", Taxandria 1934, blz. 131, waarin wordt aangetoond, dat men hier met een „stuikmand" uit het brouwersvak te doen heeft.

of een reserve moeten aanbrengen: het leenstelsel had behalve *dienstadel* ook *leenadel* doen ontstaan. Het *voornaamste* criterium voor den praefeodalen adel was *edel* grondbezit (terecht spreekt de Heer Pama op blz. 5 van: hoofdzakelijk: de afstamming speelt in het praefeodale tijdperk een secundaire rol): vgl. het ook door den Heer Pama aangehaald artikel van Dr. J. Ph. de Monté verloren over den Praefeodalen Adel in Ned. Leeuw *1933*. Slechts een *gedeelte* van den praefeodalen adel is met den feodalen adel samengesmolten.

In een zin als „Kwam de oude Germaansche volksaard tot uiting in het feit van het erfelijk worden der leenen en in het erfelijk karakter dat inhaerent was aan de heraldiek, typisch Middeleeuwsch was daarentegen de hiërarchieke wijze waarop de wapens in een bepaalde familie vererfden" roert schr. maar liefst drie moeilijke problemen aan. Is erfelijkheid waarlijk een typisch *Germaansch* verschijnsel, (zooals schr. ook reeds op blz. *7* mededeelt)? Wat is er bekend omtrent de geschiedenis van het *leenstelsel?* (Heeft schr. kennis genomen van de moderne theorieën van Mitteis [2]) omtrent het leenrecht? Geeft hij er zich rekenschap van, dat nog in de late Middeleeuwen, den tijd, waaruit ons leenacten zijn overgeleverd, hier te lande sommige leenen beperkt-erfelijk waren?). En of, met name vóór 1300, aan de *heraldiek* werkelijk een *erfelijk* karakter inhaerent was, blijft nog een open vraag: het is intusschen schrs. goed recht zich te houden aan de definitie van *wapens* van Galbreath en v. Ulmenstein, die erfelijkheid een der specifieke eigenschappen van wapens noemen.

's Schrijvers weinig flatteuse beoordeeling van den Franschen adel en het Fransche volk (blz. 16) bliive voor ziine rekening. In haar algemeenheid is deze zeker onjuist.

De opneming van de z.g. Fransche lelie in de wapens van niet-Fransche geslachten is daarentegen waarschijnlijk een gevolg van handelsbetrekkingen, b.v. in het latere wapen *van Beveren.* Maar waarom toch in de heraldische lelie een specifiek Fransch embleem te zien? De Heer Pama weet toch evengoed als wij, hoe dikwijls de lelie in Friesche wapens voorkomt. Ook de lelie, welke de H. Maagd als symbool van reinheid in de hand houdt, is dikwijls tot een heraldische lelie gestyieerd, zoodat men ook met den invloed van de Mariavereering dient te rekenen. De theorieën over het ontstaan van de heraldische lelie (spies-ijzer) zijn den Heer Pama uit Rietstap's Handboek bekend.

Bij de bespreking van de Friesche heraldiek (blz. 26. 27) neemt schrijver de conclusie van Dr. Reimers (Das Adlerwappen bei den Friesen, blz. 137, 139) over, dat men in den adelaar in Friesche familiewapens een teeken van een keizerlijk ambt moet zien. Bovendien echter grijpt schrijver terug op de door Reimers (blz. 136) *verworpen* stelling, dat de adelaar een vrijheidssymbool zou zijn („Aber einer solchen Deutung des Adlerwappens bei den Friesen stehen sehr gewichtige Bedenken entgegen"); kan eene theorie, welke een geleerde als Dr. Reimers verwerpt, eigenlijk nog dienen om te bewijzen, dat het volkskarakter der Friezen (waarvan vrijheidszin de meest kenmerkende eigenschap is) ook in de Friesche heraldiek tot uiting komt?

Jammer, dat schr. bij het opstellen van zijn overigens lezenswaardige beschouwing over heiligen en hunne attributen of hunne symbolen in wapens zich niet den tijd heeft gegund tot het uitwerken van een détail: elke encyclopaedie had hem kunnen leeren, dat St. Joris = St. Georgius een martelaar onder Keizer Diocletianus *(284-305* na Chr.) was en St. Gregorius een Paus, die in 540 te Rome werd geboren.

De beeldspraak in dit boekje is wel eens wat ondoordacht: het is b.v. met den besten wil niet mogelijk zich voor te stellen, hoe de niet-adellijke Franschman trachtte zich aan den glans der heraldiek omhoog te trekken (blz. 16).

De Heer Pama geeft in dit werkje blijk van groote belezenheid, maar wat hij ditmaal leverde, is nog geen voldragen arbeid: deze schrijver is in staat om in de toekomst zijn werk op een hooger plan te brengen.

Zooals het thans vóór ons ligt, is dit boekje een nieuw bewijs voor de bewering, dat tot het schrijven van een populair werkje over een wetenschappelijk onderwerp gerechtigd is: een geleerde, die over datzelfde onderwerp ook een standaardwerk zou kunnen schrijven! Een populair boekje immers dient in beknopten, bevattelijken vorm de uitkomsten van diepgaand wetenschappelijk onderzoek te bieden en alleen hij, die zijn stof volkomen beheerscht en ook met de modernste litteratuur op zijn gebied bekend is, vermag dit tot stand te brengen.

E. C. M. PRINS - J. P. DE MAN.

Historische Genealogie von W. K. von Isenburg. München enz., Verlag R. Oldenbourg, 1940.

De bedoeling van dit werkje is voor hen, die zich aan genealogische werkzaamheden willen geven, een duidelijk beeld te scheppen van datgene,wat een onderzoek naar een geslacht omvat en welke bronnen bij zulk een onderzoek moeten worden benut.

In het eerste hoofdstuk behandelt de Schrijver op duidelijke wijze de verschillende begrippen familie, geslacht en sibbe en geeft hij een beschouwing over de historische ontwikkeling van stam tot volksgemeenschap: in volgende hoofdstukken vermeldt hij bronnen en o.a. de Latijnsche benamingen van belang voor het familieverband.

Als historicus plaatst de Schrijver zich boven het huidige volksche streven in engeren zin. Persoonlijk kan ik slechts zeggen, dat ik deze studie met genoegen las. Ik wil de aandacht der lezers nog eens vestigen op den inhoud van bladz. *73* en volgende, die menigeen tot bescheidenheid zal brengen.

Als voorbeeld van hetgeen aan materiaal in gunstige gevallen kan worden bijeenvergaard, verwijs ik den lezer naar bladz. 88 en *89*, hoewel ik wil vermelden, dat dit exposé in feite in dezen tekst achterwege had kunnen blijven.

De prijs van het werk is 4 R.M.; een exemplaar is opgenomen in de bibliotheek van het Genootschap.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Taxandria. jrg.XLVII.afl. 10.

J. Verzijl, *Johanna van Lom.* echtgenoote van *Gerard van Eyck tot Overbrugge;* met stamreeks *van Lom* te Venlo ± 1350-± *1790.* — Mr. J. W. M. van Heyst, Een uitstapje in Taxandria; bevat eenige gegevens *Schetz, le Grelle, van Ymmerseel.* — *G. J.. de Roy* (te Tilburg). — B. v. S., Aanteekeningen betreffende de familie *van Drongelen* en de familie *Slaats:* bevat vele gegevens omtrent verschillende *van Drongelen's* en aanverwanten, evenwel zonder dat samenhang dier *van Drongelen's* blijkt. — J. Mosmans, Schepenen van Herpen: bevat zegelbeschrijvingen alsmede aanteekeningen *Koebergh, van Langel, Snavel, van Mameren, van der Aelsffoirt, van Wamel,* e.a. tusschen 1357 en 1461.

[2]) H. Mitteis, Lehnrecht und Staatsgewalt. Untersuchungen zur mittelalterlichen Verfassungsgeschichte. Weimar 1933.

De Navorscher, jrg. LXXXIX, afl. 3/4.

O.a. W. E. van Dam van Isselt, Een Nederlandsche officiersfamilie in den Franschen tijd. *Herman Coenraad Wipperman* en zijn gezin, VIII. — Dr. L. M. G. Kooperberg, Jan *van Naaldwijk* en zijn geslacht. Proeve van een geschiedenis van het geslacht *van Naaldwijk* (genealogisch en historisch), (wordt vervolgd). — Onder de studeerlamp: bespreking door de Red. van het werk van W. Wijnaendts van Resandt: 256 kwartieren ..... van *H. W. van Woelderen.*

De Maasgouw, jrg. LX, afl. 6.

O.a. B. Hermesdorf, Aanteekeningen bij een rol- en genachtingboek der mankamer Heyenhoven (Schinveld). — J. Verzijl, De Roffarts- of Picardiemolen te Venlo: bevat gegevens *Vinck, Roffarts, van Nattenhaven, Trip, Demkens* e.a. — A. Munsters M.S.C., De kapelanie van Stein (11); bevat verscheidene gegevens omtrent geestelijken in het bijzonder betreffende *Johs. Driessen,* zoon van *Petrus* en *Maria Peerbooms.* — J. Verzijl, Het kasteel en de heeren van Arcen; bevat gegevens *van Buren, Gelre* (**1512-1779** heeren van Arcen) e.a. — Frhr. von Negri, Zur Geschichte von Amstenrade: bevat o.m. aanteekeningen *der Vrie.* — Frhr. von Negri, Zur Geschichte von Ehrenstein. — J. Verzijl, *Arnoldus Ferdinandus Bzzcken.* Jezuiet.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Het geslacht Orrock in de Nederlanden+

Door de vriendelijke tusschenkomst van Mr. H. Waller te Bilthoven werd mijn aandacht gevestigd op een door Z.Ed. op het spoor gekomen *acte-Orrock* in het oud archief der gemeente Utrecht, welke dadelijk verwees naar een tweede. Zulks stelt mij in staat de volgende aanvullingen te geven op het door mij bewerkte overzicht van de 4 generatiën van dat Schotsche geslacht in onze Republiek (LV, 300 e.v.), waarop LVI, 270/1 reeds een eerste addendum van mijne hand verscheen. De zakelijke inhoud van beide evenbedoelde Utrechtsche actes is de volgende:

1. „Compareerden etc. den WelEd. Gestrengen Heere *Johan Orroeick,* Grand provoost Generael over alle volckeren van Oorloge deser Vereenichde Nederlanden, soe te water als t'lande, ende vrouwe *Catharina Wttenbogaart,* echtelieden, ende verclaarden te constitueeren Jacobus Wantenaar, notaris 's Hoofs voornoemt, om wt der comparanten naeme en thunnen laste te negotieeren vier duysent gulden ..... omme den gever van dien te verseeckeren en hypoteecqueeren op de huysinge ende erve, staande inde Bregittestraat binnen Utrecht, bewoont bijde Joen Outshoorn ..... waarmede oock in vollen cracht blijft de procuratie, bij de comparanten 6 July 1689 voor Adrianus Pythius, notaris en seeckere getuygen tot Rotterdam gepasseert". (Notaris P. Leechburch te Utrecht d.d. 12 Mei 1690, fol. 134). Met beider handteekening. Zij teekende zeer fraai: C. Wtenbogaerdt

toegenaemt Orroeick.

11. „Jacobus Wantenaer, notaris 's Hoofs van Utrecht, als speciale gemagtigde vanden WelEd. gestrengen heer *Johan Orroeik,* Grand Provoost Generael over alle volkeren van corloge, soo te water als te lande, deser Vereenigde Nederlanden, ende vrouwe *Catharina Uyttenbogaert,* egtelieden, breder vermogens procuratie voor P. Leegburg, notaris, XII May XVIe tnegentig binnen Utrecht gepasseert, ende verclaerde den comparant ..... wettelijk ende wel deugdelijk schuldig te wesen aen *Maria van Bijleveld,* bejaerde dogter binnen Utrecht, de somme van drie dusend gulden capitaels, spruytende uyt sake van aengetelde penningen, bij den comparant in qualite voorschreve ontfangen ende bij hem conform deselve procuratie geëmployeert tot betalinge van sodanige koop- en randsoenpenningen, mitsgaders XLen penning, als sijns comparants welgemelde principalen boven 't gevestigt capitael op den XIIen deser voor de Wijngerd, gelegen bij Doorn, hadde belooft, als voor andere oncosten ..... Stellende comparant in gemelde qualite tot een speciael hypotheecq ende onderpand der hooftsomme van drie dusend gulden [1]) ende jaerlijxe renten vandien sekere sijns gemelde principalen huysinge en erve, staende *in de Bregittestraet* alhier, bewoont wordende bij juffrouwen *Oudshoorn,* ..... enz.".

In margine aanteekening d.d. 7 Juli 1730:

„Compareerde de Hr. *Jacob van Bijleveld* als eenige erfgenaam van sijn suster *Maria van Bijleveld* hier nevensgesteld en bekende door handen van T. J. Wantenaar wegens d'Hr. *Mr. Jeremias Orroick,* tegenwoordigh possesseur vant hypotheeq, in 't witte deses geroert, voldaan en betaalt te zijn van het nevenstaand capitaal van drie duysend guld. met de rhenten van dien"; enz.. (Register van transporten *en* plechten aer stad Utrecht, d.d. 13 Mei 1690, blz. 136).

W. E. VAN DAM VAN ISSELT.

Van Teyens-Auwema.

(L V I I I , 455/6).

Van geachte zijde wordt mijn aandacht gevestigd op het feit, dat t.a.p. onder de kinderen van *Oene van Teyens* en *Hyma Auwema* op *28* April 1694 de geboorte vermeld wordt van Yvo *Bocko* en op *4* Juli van hetzelfde jaar die van *Saco Teyo* en *Jan Lodowick,* hetgeen op ongewone vruchtbaarheid zou wijzen. Dit is inderdaad een vergissing. De tweelingen werden geboren op 4 Juli 1695.

H. L. HOMMES.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Block. (LVIII, 278, 398). Bij het plaatsen van mijn vraag vermoedde ik niet, dat het antwoord zoo dicht bij huis te vinden zou zijn.

Door familieleden was mij wel medegedeeld, dat, volgens overlevering, ons eigen familiewapen oorspronkelijk dat van het geslacht *Block* geweest zou zijn en overgenomen door de nakomelingen van *Christiaan van Eeghen* en *Susanna Block* (gehuwd 1697). Daar ik dit echter nergens bevestigd vond en er andere aanwijzingen voor het ontstaan van ans wapen schenen te bestaan, had ik deze overlevering nooit zeer ernstig opgevat.

Dezer dagen echter vond ik onder de nagelaten papieren van mijn grootvader een mij tot nu toe onbekend gebleven bundel aanteekeningen betreffende het geslacht *Block,* waaronder zich ook bevond een teekening op perkament van het volgende wapen: in blauw een zilver grazend schaap op groenen grasgrond. Helmteeken: tusschen een roode vlucht een gouden hakblok op drie pooten. Dekkleeden: blauw en groen (sic). In 17e eeuwsch schrift staat hierboven geschreven: *„Adrijaen Iacops Block"* en eronder *„Anno 1606".* Het schild komt inderdaad geheel overeen met het thans door onze familie gevoerde wapen — het sprekende helmteeeken is vervallen, waarvoor in de plaats is gekomen: het schaap uitko-

[1]) Hier blijkt, dat in de eerste acte de wensch de vader der gedachte was geweest; daar was „drie" enkele malen veranderd in „vier", doch de tegenpartij trad daarin blijkbaar niet.

mend; terwijl de dekkleeden, meer in overeenstemming met de regels der heraldiek, nu zilver en blauw zijn.

Vermeld moge nog worden, dat zich onder bovengenoemde aanteekeningen een korte correspondentie van J. A. Alberdingk Thijm en mijn overgrootvader bevindt. Eerstgenoemde schrijft daarin: „Christoffel Beudeker schrijft aan de Blocken, *in* hun wapenschild van zilver, een vlucht van sabel toe; Jan van Wieringhen geeft hun *in* het schild het (slagers)blok. Sybrant de Flines heeft op het portret van zijne beroemde 2e vrouw het volgende blazoen laten schilderen: van goud met drie blokken van keel (volgt een afbeelding van een liggend blokje) ; een hartschild met een zwemmende zwaan v. zilver op een zee van zilv. en lazuur (de Leeuw), in een veld van het laatste. Dit staat zeer net".

De vrouw van *Sybrand de Flines* was *Agnefa Block* (1629-1704). eerder echtgenoote van *Hans de Wolff;* zij behoorde tot het door mij in LVIII, 278, sub B. genoemde geslacht. Nog afgezien van het feit dat het wapen Leeuw geheel anders is, is het ook niet zeer waarschijnlijk, dat zij het wapen van haar schoonzusters als hartschild aangenomen zou hebben.

Amsterdam. P. VAN EEGHEN.

Bruvstens-van Ravesteyn. (LIX. 73). 1. *Bruysten Jansz.*

II. *Corneiis Bruysfens,* geb. te Zaltbommel, vetweider en koopman, provisor van het groote gasthuis te Zaltbommel, overl. vóór 1 Aug. 1689, tr. Zaltbommel 26 April 1640 *Jenneken van Herwijnen,* geb. te Zaltbommel, overl. vóór 1 Aug. 1689, dr. van Adriaen Dircksz. van Herwijnen en Aertgen Alardsdr.

III. *Adriaen Bruysfens,* geb. te Zaltbommel, burger-kapitein aldaar, overl. in 1706, tr. (ondertr. Zaltbommel 27 Mei 1677) *Arnolda van Hemert,* geb. te Zaltbommel, overl. vóór 24 Aug. 1715, dr. van Joost van Hemert en Petronella van Herwijnen.

IV. *Adriaan Bruysfens,* ged. Zaltbommel 1 November 1684, burger-vendrig, pachter van het monopolie op de wijnen enz. te Zaltbommel, overl. in 1722, tr. Bruchem **20** April 1711 *Geertruyd van Halsenbergh,* geb. te Nijmegen, overl. ná 14 Dec. 1722.

V. Ds. *Adrianus Bruysfens,* ged. Zaltbommel 17 Juli 1712, predikant, laatstelijk te Middelburg 1754, overl. ald. 11 October 1781, tr. *Agnefa Hillegonda van Ravesteyn,* overl. te Middelburg, dr. van Nicolaas van Ravesteyn en Margaretha de Lange.

Uit dit huwelijk: o.a.?

1. Mr. *Adrianus Bruysfens,* overl. 31 Mei, begr. Middelburg (Nieuwe K.) **3** Juni 1760.
2. Ds. *Nicolaas Bruysfens,* geb. Hulst(?) in 1743, predikant te Hengstdijk 1769, te Sir Jansland 1782-'88, overl. Middelburg 1 Maart 1805. tr. *Maria de Coningh.*
3. *Geerfruida Anna Elisabeth Bruysfens,* regentes Armweeshuis te Middelburg, overl. Zoeterwoude, huize Lust tot Rust, 4 Sept. 1808, tr. Ds. *Bernardus Hoffmann.*

De voorouders van *Arnolda van Hemert* waren voorzoover mij bekend:

I. *Cornelis van Hemert,* overl. ná 12 Maart 1637, tr. *Anna Joosfendr. (Merdy),* overl. vóór 12 Maart 1637.

II. *Joost van Hemert,* gasthuismeester te Zaltbommel, tr. le aldaar 13 Juni 1647 *Florisken Bruysfens,* geb. te Zaltbommel, dr. van Jan Bruystens (zoon van Bruysten Jansz. en broeder van Cornelis Bruystens, hierboven vermeld) en Elisabeth Rembouts; tr. 2e Zaltbommel 12 Dec. *1654 Pefronella van Herwijnen,* dr. van Adriaen Dircksz. van Herwijnen en Aertgen Alardsdr.; tr. 3e Zaltbommel 5 Juni 1660 *Gysberfje van Bommel,* geb. te Zaltbommel, dr. van Peter van Bommel en Eelke Dircksdr. de Roock.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Johan van Hemert,* overl. ná 28 Aug. 1655.
2. *Anna van Hemert,* overl. ná 7 Jan. 1708, tr. *Hendrick van de Poll.*

Uit het tweede huwelijk:

3. *Arnolda van Hemert,* tr. *Adriaen Bruysfens,* voornoemd.

Uit het tweede of derde huwelijk:

4. *Alida van Hemert,* overl. ná 7 Jan. 1708, tr. *Johannes de Vaell,* schepen van Zaltbommel.
5. *Pefronella van Hemert.*

Is een wapen *Bruysfens* bekend?

Alle aanvullingen, vooral gegevens betreffende het geslacht *Bruysfens,* zijn welkom.

's-Gravenhage. W. W. VAN VALKENBURG.

Bruystens-van **Ravensteyn.** (LIX, *73).* Uit het register op de Leenactenboeken van het Vorstendom Gelre en Graafschap Zutphen, Het Kwartier van Nijmegen, pag. 528 blijkt het volgende:

Beleend met „een huis en hofstad, geheiten Gerestein, met hof, schuer en berg": *Johan van Ravesfeyn* uyt hoofde van geapprobeerde transportbrief. door den Rigter in Tielerweert en Schepenen in den gerigte van Deyl gegeven, 5 August. 1757.

Johan van R. mede namens *Adrianus Bruysfens* en diens vrouw *Agnefa Hiliegonda v. R.,* kinderen en erfgenamen van *Nicolaes v. R.* en *Margarefha de Lange.*

Kerkrade (L.). VAN DITZHUYZEN.

Eck (van)-Pouwels. *Barent Huyberfsz van Eck,* j.m. van Giessen (land van Altena), aldaar gedoopt 15-1-1668 als zoon van *Huybert Beerents van Eck* en *Mayken Claes Vermaes,* woont b.z.h. te Dordrecht, Friessestraat, huwt daar Augustijnen Kerk 7-3-1689, o.t. 20-2, *Arjaantje Pouwels,* j.d. van Dordrecht, woont hoek Mattensteyger.

Wie zijn haar ouders?

Delden. A. C. VAN ECK.

Kate (ten). (LIX, 38). De stamreeks kan als volgt aangevuld c.a. verbeterd worden:

IV. *Anthony ten Kate,* eigenaar van een grutterij in de Koog, geboren 1762, overleden Amsterdam en begraven in de Nieuwe Kerk 24 December 1795, huwde 13 Juni 1790 *Griefje Corver,* geboren Zaandam 17 Augustus 1768, overleden aldaar 14 Augustus 1840, dochter van *Pieter Pietersz. Corver* en *Maritje Cornelisdr. Ouwejan.*

V. *Pieter ten Kafe,* grutter onder de firma Wed. A. ten Kate & Zn. in de Koog, diaken van het Nieuwe Huis te Zaandam, deelhebber met de pelmolen „De Rozeboom" te Oostzaan in het z.g. Papiermakerscontract, geboren Amsterdam 28 Juli 1792, overleden Zaandam 9 Juni 1866, huwde Zaandam 30 Juli 1817 *Trijntje van Orden,* geboren Zaandam 19 Maart 1794 (gedoopt 23 Maart te Wormerveer), overleden 1867, dochter van *Willem Maarfensz. van Orden* (makelaar onder firma Meindert der Kinderen) en *Antje Meinderfsdr. der Kinderen.* Een genealogie *van Orden is* in het bezit van den Heer Joh. M. van Heyningen te Overveen: de genealogie *der Kinderen,* teruggaande tot begin 1500, werd opgesteld door den Heer W. A. van Rijn. In het bezit van Ir. A. C.

van de Stadt te Blaricum bevindt zich een fraai pastelportret van *Antje Meindertsdr. der Kinderen.*

Rijswijk, Z.H. A. A. M. STOLS.

Lennep (van). Volgens oorkondenboek „Van Lennep", Deel II, pag. 321:

1. Jhr. *Carel van Lennep van Biljoen,* Luitenant, trouwde:
   le. Wilhelmina van Boël (of Buell),
   2e. Emmerik, 13 Januari 1641, Aleyd van Mehen,
   3e. Maastricht, 13 November 1644, Regina deHey.
   Uit dit laatste huwelijk:

II. Jhr. *(Hans) Willem van Lennep,* ged. in de Ned. H.K. te Maastricht, 5 October 1646; werd Ritmeester in 1663, trouwde:

(?) 1 e.Jenneken van Groll, waarvan één dochter: Regina [1]), 2e. Terborg, 10 September 1671, Johanna Elizabeth van Diepholtz, etc. [2]).

Nadat ik de in de Oorkondenboeken opgenomen op 1 en 11 betrekking hebbende acten had gecontroleerd en die met nieuwe gegevens had aangevuld, bleek mij,

a. dat er zeer waarschijnlijk van tenminste twee personen van den naam *Carel van Lennep* sprake is,
b. dat het bewijs voor het identiek-zijn van *Hans Willem van Lennep,* Maastricht en *Willem .van Lennep,* Terborg, uit de acten in het Oorkondenboek niet is te putten, noch uit de later gevonden gegevens blijkt.

De navolgende gegevens kon ik aan die der beide Oorkondenboeken toevoegen:

1626, Febr. 2, *Jhr. Carel van Lennep van Bouillon,* Luitenant van de Cie van Capt. Hessels. (Commissieboek, Utrecht).
1632, Oct. 27, *Carel van Lennep,* Luit. in de Cie van Kap. Pythan, in garnizoen te Emmerik, getr. met een zuster&. van Coenraot en Johan Fliuth, treedt geweldadig tegen deze Heeren op, omdat zijn vrouw bij de verdeeling van een erfenis benadeeld werd. De R. van *St.* bepaalt, dat *van Lennep* de schade zal vergoeden. (Res. R. v. St. 49).
1640, Jun. 17, *Caerll van* Lennep, Luit. van de Cie van Kol. Otto van Gent, aangest. tot Kapitein van de Cie van W. Kap. Heetvelt op de Rep. van Utrecht; eeden op 30 Apr. 1641. (R. v. St. 1527 en 1928).
1653/4, 1656, 1658, 1661/6, *Carel van Lennep* vermeld op de Garnizoenslijsten te Maastricht.
1661/3 *Willem van Lennep,* Regim. Bulckestein, vermeld op Garn. Lijsten te Maastricht.
1664/6 *(Hans-) Willem van Lennep* vermeld op Staten van Oorlog.
1665, Jan. 24, *Capitein Lennep,* uit Maestricht naer Hollant, patent gedepecheert. (Garn. L.).
1 665/6 *Carel van Lennep,* Maestricht, Regiment Zuylestein; „doot", nu Willem van Nassau, Heer van Leerssem. (Staten v. Oorlog).
1665, Feb. 3, *Hans Willem van Lenne p,* uit Maestricht naar Hollant. (Garn. L.).
1665, Feb. 28, *Capitein Lennep,* uit Maestricht naar Brielle; Notifie. (Garn. L.).
1666, Mei 30, *Capitein van Lennep,* doopgetuige in de Waalsche Kerk te Maastricht. (Fiche Krijgsgeschiedk. Archief).
1666, *Hans Willem van Lennep* wordt te Maastricht opgevolgd door Philips van Landtschott, Voetvolk Brielle. (Garn. L.).
1668, Sept. 18, *Mevrouw van Lennep,* Weduwe van den Cappitain, doopgetuige in de Waalsche Kerk te Maastricht [3]). (Fiche Krijgsgeschiedk. Archief).

Zou iemand mij verdere gegevens omtrent de(n) bovengenoemde(n) *Carel(s) van Lennep,* resp. omtrent *Hans Willem* of *Willem van Lennep* kunnen verschaffen?

Amsterdam. A. F. VAN LENNEP.

Meer (van der)-van der Werken. Ds. *Daniel van der Meer,* geboren te Amsterdam?, van omstreeks 1728 tot 1754 predikant te Renesse en Noordwelle, huwt Renesse 28-8-1738 *Aiida van der Werken,* geboren te 's-Hertogenbosch?

Aanvullende gegevens gevraagd en zoo mogelijk hun beider 4 kwartieren.

Delden. A. C. VAN ECK.

Neratius-Chantrain. *Jan Jacob N(a) eratius* en *Maria Philipina Chantrain* laten 20-2-1757 te Werkhoven R.C. doopen *Jan Govard Adolph,* „natus in Hardenbroek", susc. Joost van Leersum te Langbroek (X Joseyn van Peppelendam).

De doopeling krijgt dezelfde namen als het in 1752 geboren zoontje van den toenmaligen Heer van Hardenbroek, Jan Adolph, en zijn kort nadien gestorven echtgenoote Susanna van Slingelandt. Uit een en ander schijnt te volgen, dat er een nauwe relatie bestond tusschen het echtpaar Neratius-Chantrain en den eigenaar van het kasteel. Weet iemand nadere bijzonderheden van dit echtpaar? Van hun zoon is voldoende bekend, hij was later officier in het regiment Hardenbroek en ontvanger te Bergen, N.H.

Delden. A. C. VAN ECK.

Paschen-Pol. (LIX, 76). 1. *Willem Gerritsz. Paschen,* geb. omstr. 1767, † Winterswijk 23 Jan. 1842, tr. omstr. 1786 *Judith Hofkes,* geb. omstr. 1768, † Winterswijk 9 Dec. 1822.

II. *Jan Paschen,* geb. Winterswijk 28 Aug. 1800, † Vreden 19 Oct. 1841, tr. Winterswijk 4 Nov. 1833 *Hendrika Pol,* geb. omstr. 1798, † Winterswijk 16 Sept. 1877.

III. *Judith Paschen,* geb. Vreden 29 Oct. 1834.

's-Gravenhage. J. LOEFF.

Ringeling. Gaarne ontving ik een aanvulling van het hieronder volgende fragment:

I. *Fokke Berends Ringeling,* geb. Oude Pekela ± 1772, overl. ald. 1 Juli 1858, tr. te ..... met *Tallechien Klaassens de Jonge* (dr. van Klaas Lodewijks en Rachel Garrelts), geb. Oude Pekela ± 1780, overl. ald. 20 September 1859.
   Uit dit huwelijk:
   a. *Berend Fokkesz Ringeling,* (niets bekend).
   b. *Lodewijk Fokkesz Ringeling.* Volgt 11.
   c. *Rachel Ringeling,* geb. Menslage (Hannover) ± 1805, overl. Oude Pekela 9 November 1894, tr. te ..... met *Johan Frederik Böncker.*
   d. *Klaas Ringeling,* geb. Oude Pekela 5 Mei 1818, overl. ald. 3 December 1905, tr. Oude Pekela 26 Maart 1857 met *Helena Kok,* weduwe van Roelof Geerts Wever (dr. van Harm Leenderts en Sophia Willems Kiers), geb. te ....., overl. Oude Pekela 19 April 1896.
   e. *Albert Ringeling,* geb. Oude Pekela November 1822, overl. ald. December 1822.
   f. *Greetje Ringeling* (niets bekend).

1) Een Huwelijksacte is in het O.B. niet opgenomen. Regina werd te Maastricht gedoopt als „dr. van *Hans Willem van Lennep* ende Jenneken van Grol", 18 Apr. 1666, in de Ned. H. K. Bij navraag te M. vernam ik, dat in de marge dezer acte aangeteekend staat, dat Regina een *onecht* kind was.

2) Het Trouwboek van Terborg noemt Sponsus: *„Willem van Lennep"*, nagelaten zoon van *Carel van Lennep.*

3) Zie noot 1); bedoeld kan hier ook zijn Regina de Hey, Wed. van *Carel van Lennep.* In de registers der Ned. Herv. Kerk, noch in die der Waalsche Kerk is een aanteekening van het overlyden van *Hans Willem van Lennep* te Maastricht gevonden.

II. *Lodewijk Fokkesz. Ringeling,* geb. Oude Pekela 14 September 1820, overl. ald. 14 December 1908, tr. Oude Pekela 4 Januari 1848 met *Siberlina Adams* (dr. van Johannes Harmannus en Geesje Harms Bok), geb. Oude Pekela 7 April 1818, overl, te .....

Uit dit huwelijk:

a. *Talchien Ringeling,* geb. Oude Pekela 15 September 1848, overl. te ..... tr. met *Friedrich Oscar Beck.*

b. *Karl Ludwig Ringeling,* Britsch consul te Sebastopol, geb. ....., overl. .....< tr. met *Jeanne Hélène von Rattenburg.*

c. *Johannes Ringeling,* geb. Oude Pekela 26 Augustus 1850, overl. op zee 13 November 1859.

Amsterdam. **J. H. A. RINGELING.**

Sasse van den Bossche (van). Volgens Nederland's Adelsboek 1917 stamt dit geslacht af van een kleindochter *Engel* van *Gijsbert van Sasse,* welke kleindochter gehuwd was met *Jan Jansz. van Vianen.*

Wie zijn de ouders van deze *Engel* en hoe is dan de afstamming van *Gerbrand van Sasse van den Bossche,* ged. Utrecht 7 Febr. 1630, advocaat te Utrecht, gehuwd met *Wendelina van den Broecke,* uit *Jan Jansz. van Vianen* x *Engel?*

Behoort deze *Jan Jansz. van Vianen* tot het adellijke geslacht van dien naam?

Dieperveen. **H. KRONENBERG.**

Snoek (van der). (LIX, 77). I. *Jan Andriesz. (van der Snoeck),* koperslager, geb.' Vlissingen omstr. 1615, begr. R'dam 26 Dec. 1665, tr. R'dam 19 Maart 1641 *Jacomijntje Danielsd.,* geb. R'dam, begr. aldaar 2 Juni 16.91.

11. *Chrisfiaen Jansz. van der Snoeck,* smid en ijzerkramer, Herv. ged. R'dam 26 Nov. 1645, begr. aldaar Groote kerk 22 Juni 1731, tr. R'dam (1 Mei) 1667 *Cafharina Boers,* geb. Middelburg omstr. 1643, begr. R'dam Groote kerk 26 Nov. 1718. Uit dit huweijk:

1. *Johannes,* volgt III.

2. *Pieter van der Snoek,* glasemaker, Herv. ged. R'dam 16 Maart 1670, begr. aldaar Oosterkerk 10 Juli 1716, tr. R'dam 16 Nov. 1694 *Hendrina van Monfeny* [1]), Herv. gedoopt R'dam 30 Dec. 1'668, begr. na 1716, dochter van Jan Danielsz. van Monteny en Henderina van der Graeff.

3. *Andries van der Snoek,* smid en winkelier, Herv. gedoopt R'dam 3 April 1672, begr. aldaar Oosterkerk 23 Maart 1706, tr. R'dam 23 Febr. 1701 *Anna Oudart,* geb. R'dam 1681, begr. aldaar Waalsche kerk 6 Nov. 1741, dochter van Pieter Oudart en Jannetje de Beaurave. Zij tr. 2e R'dam 30 Aug. 1707 Nicolaas de Bije, koopman, weduwnaar, geb. Leiden omstr. 1666, begr. R'dam Waalsche kerk 23 Oct. 1739.

Uit dit huwelijk:

a. *Chrisfiaan van der Snoek,* Herv. gedoopt R'dam 16 Nov. 1704, begr. aldaar Oosterkerk 28 Sept. 1731, ongehuwd.

b. *Andries van der Snoek,* Herv. gedoopt R'dam 15 Juni 1706, begr. aldaar Waalsche kerk 30 Jan. 1789, ongehuwd.

4. *Josina van der Snoek,* **Herv.** gedoopt R'dam 16 Sept. 1674, begr. aldaar Oosterkerk 6 Juli 1713, tr. R'dam 25 Dec. 1709 *Jan Turck,* broodbakker, Herv. gedoopt R'dam 1 Mei 1681, begr. aldaar Groote kerk 9 Sept. 1743, zoon van Jacob Jansz. Turck en Trijntje Laurensd. Hij was weduwnaar van Willemina van Outheusden en tr. 3e Anna Lambregts (van Outheusden).

5. *Maertje van der Snoek,* Herv. gedoopt R'dam 25 Dec. 1676, ongehuwd, begr. R'dam Oosterkerk 3 Mei 1708.

6. *Daniel,* volgt IIIbis.

III. *Johannes van der Snoek,* ijzerkramer, Herv. gedoopt R'dam 27 Maart 1668, begr. aldaar Groote kerk 7 Dec. **1728,** tr. **1 e** R'dam 19 Juli 1693 *Geertruyd Seyneman,* Herv. gedoopt R'dam 27 Oct. 1672, begr. aldaar Groote kerk 8 April 1718, dochter van Jan Seyneman en Jacomina van Donck; tr. 2e R'dam 4 Febr. 1720 *Catharina van Overzee,* Herv. gedoopt R'dam 2 Mei 1675, begr. aldaar Groote kerk 6 Juni 1738, dochter van Pieter Jacobsz. van Overzee en Aegje van Egmont.

Uit het eerste huwelijk:

IV. *Chrisfiaan van der Snoek,* ijzerverkooper, Herv. gedoopt R'dam 19 Sept. 1694, begr. aldaar Groote kerk 10 Nov. 1775, tr. le R'dam 16 April 1721 *Pieternella Kalff,* Herv. gedoopt R'dam 28 Aug. 1701, begr. aldaar Groote kerk 11 Febr. 1730, dochter van Jacobus Kalff en Jacoba Cortleven; tr. 2e R'dam 9 April 1730 *Cafharina de Grienf,* geb. R'dam 1695, begr. aldaar Groote kerk 15 Sept. 1766.

Uit het eerste huwelijk:

a. *Johanna van der Snoek,* Herv. gedoopt R'dam 18 Juli 1725, begr. aldaar 2 Sept. 1772, tr. R'dam 7 April 1751 *Johannes Soetbroof,* kruidenier, geb. Leiden 1723, begr. R'dam Oosterkerk 13 Juli 1771.

IIIbis (= 1). *Daniel van der Snoek,* ijzerkooper en winkelier in Neurenberger waren, Regent van het Pesthuis 1719-1733, Herv. gedoopt R'dam 11 Sept. 1678, begr. aldaar Groote kerk 9 Juli 1740, tr. le R'dam 7 Aug. 1708 *Maria van Lier,* Herv. gedoopt R'dam 17 Maart 1686, begr. aldaar Groote kerk 2 Aug. 1716, dochter van Françoys van Lier en Adriana van Helburg; tr. 2e 's-Gravenhage 14 Mei 1719 (ondertr. R'dam 30 April 1719) *Cornelia van der Horst,* geb. 's-Gravenhage omstreeks 1691, begr. R'dam Groote kerk 4 Dec. 1722; tr. 3e R'dam 14 Jan. 1725 *Clara Sixfi Bolswardus,* Herv. gedoopt R'dam 3 Juni 1685, begr. aldaar Groote kerk 28 Juni 1751, dochter van Sixtus Bolswardus en Anna Pietersd. Slijp, weduwe van Cornelis Wil(le) breng. Zij tr. 3e R'dam 7 Nov. 1742 Dirk van Boekholt, Herv. gedoopt R'dam 17 April 1703, begr. aldaar Waalsche kerk 18 Juni 1763, zoon van Adolf van Boekholt en Anna Leybergen.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Chrisfianus van der 'Snoek,* Herv. gedoopt R'dam 16 Nov. 1710.

2. *Françoys van der Snoek,* Herv. gedoopt R'dam 28 Juli 1712.

3. *Maria Josyna van der Snoek,* Herv. gedoopt R'dam 12 Juni 1714, tr. R'dam 10 Maart 1735 Ds. *Cornelius van der Steen,* predikant te Rijsoord 1730, te Heusden 1742, geb. R'dam.

4. *Cafharina van der Snoek,* Herv. gedoopt R'dam 20 April 1721, begr. aldaar Groote kerk 3 Oct. 1725.

Uit het derde huwelijk:

[1]) Zij mag niet, verward worden met ***Hendrina de Monteny,*** Remonstr. gedoopt R'dam 25 Jan. 1678, begraven Oosterkerk 2 Nov. 1716, dochter van Hermanus de Monteny en Neeltje Baltensd. dc Bagijne, die op 24 April 1701 te R'dam in het huwelijk trad met *Markus Amuset,* boekhouder in de brouwerij De Haas, geb. Amsterdam, begraven R'dam Westerkerkhof 2 Sept. 1724. Uit dit huwelijk werden tusschcn 1702 en 1714 zes kinderen in de Remonstrantsche kerk gedoopt, waarvan er vijf jong stierven. — Vermoedelijk is bovengenoemde *Hendrina de Monteny* een nicht van de echtgenootc van *Pieter van der Snoek.*

5. *Daniel van der Snoek,* Herv. gedoopt R'dam 30 Dec. 1725.

Te R'dam overleed op 7 Sept. 1808: *Frederica Henrietta Maria van der Snoek,* vrouw van *Nicolaas Slos,* oud 57 jaar. Zij werd 10 Sept. d.a.v. op het Zuiderkerkhof begraven.

Rotterdam. J. P. VAN DER WEELE.

Speenhoff. (LIX, 78). I. *Johannes Bernardus Speenhoff,* geb. Dortmund 1744, met attestatie 27 Maart 1766 naar Rotterdam, Luthersch lidmaat aldaar 12 Maart 1767, finaal geadmitteerd 28 Maart 1770, overl. ambacht Cool 4 Febr. en begraven R'dam, Zuiderkerkhof, 8 Febr. 1808, tr. R'dam 13 Mei 1772 *(Joh)anna Elisabeth de Graaf,* geb. Hessen-Kassel, overl. na 1811. Uit dit huwelijk:

1. *Johannes,* volgt 11.
2. *Ary Speenhoff,* Luth. gedoopt R'dam 29 Jan. 1777, lidmaat 2 April 1795, wijnkoopersknecht, later wijnkooper, overl. na 1811, tr. Kralingen 23 Febr. 1804 *Catharina Zetman,* geb. Kralingen, overl. na 1811.
3. *Anna Elizabeth,* Luth. gedoopt R'dam ... April 1778.
4. *Willem Adam,* volgt IIbis.
5. *Johanna Christina,* Luth. gedoopt R'dam 1 Jan. 1782.
6. *Anna Mitje,* Luth. gedoopt R'dam 18 April 1784.
7. *Jacobus,* Luth. gedoopt R'dam 18 April 1784, lidmaat 1 Oct. 1816, kleermaker, tweeling met voorgaande.
8. *Adriana,* Luth. gedoopt R'dam 12 Maart 1786.
9. *Helena Clara Catharina,* Luth. gedoopt R'dam 24 Mei 1789.

In 1808 waren bij den dood van den vader zes kinderen in leven, waarvan drie meerderjarig.

11. *Johannes Speenhoff,* Luth. gedoopt R'dam 5 Aug. 1772. overl. aldaar 22 Oct. 1845, tabakswerker (1793), winkelier en koopman, tr. R'dam 18 Oct. 1801 *Maria Westinghuyzen,* geb. Hillegersberg omstreeks 1773. overl. R'dam 10 April 1845, eerder weduwe van Maarten van Straten. Uit dit huwelijk:

1. *Cornelis,* Herv. gedoopt R'dam 5 Sept. 1802, geb. 14 Aug.
2. *Johannes Christoffel,* Herv. gedoopt R'dam 28 Oct. 1804, geb. 8 Oct.
3. *Arij,* Herv. gedoopt R'dam 9 Nov. 1806, geb. 16 Oct., wijnkooper.
4. *Hendrik Ernest Willem,* Herv. gedoopt R'dam 4 Dec. 1808, geb. 15 Nov.
5. *Abraham Hendrik,* geboren omstreeks 1817.

IIbis. *Willem Adam Speenhoff,* Luth. gedoopt R'dam 1 Dec. 1779, overl. aldaar 16 Maart 1834, kruidenier, Luth. lidmaat 2 Oct. 1799, tr. le R'dam 21 Sept. 1800 *Angenieta Venman,* Luth. gedoopt R'dam . . . Aug. 1781 [1]), dochter van Hermanus en Anna Magtilda Schophuyzen; 2e S. *M. Quaadgras.* Uit het eerste huwelijk:

1. *Johanna,* Luth. gedoopt R'dam 17 Juli 1801, overl. 23 Oct. 1803.
2. *Wilhelmina,* Luth. gedoopt R'dam 25 Oct. 1802, overl. 13 Mei 1807.
3. *Hermanus,* Luth. gedoopt R'dam 28 April 1805, **overl. 17 Juli 1805.**
4. *Hermanus,* Luth. gedoopt R'dam 9 Juli 1806, kruidenier (1838).
5. *Johannes Willem,* Luth. gedoopt 26 Nov. 1809.

Het onderzoek heeft zich niet verder uitgestrekt dan tot het jaar 1812. Uit de acten van den burgerlijken stand zullen de nog ontbrekende bijzonderheden wel aan te vullen zijn.

Rotterdam. J. P. VAN DER WEELE.

1) Zij werd gedoopt als *Agneta.* Of de opgegeven datum juist is, zal kunnen blijken uit de overlijdensacte. Uit, dezelfde ouders n.l. werd een dochter *Angenita* geboren, Luth. gedoopt R'dam 14 Juli 1776.

Vogel **(de)-van Liesvelt.** (LIX, **39). 1.** *Dirk Jans de Vogel,* brouwer in het Hert te Delft, geb. plm. 1575, geh. plm. 1600 *Sara van der Houven,* dr. van Aper Frans van der Houven en Willempje Robbrechts van der Mast. Haar vier kwartieren waren: van der Houven X van Melisdijk, van der Mast X van Moerkerken. Dirk Jans de Vogel begr. 4-1-1622 Delft. Voor zijn kinderen zie uitvoeriger inventaris van de Delftsche weeskamer.

II. Dr. *Aper de Vogel,* geb. plm. 1610, Doctor in de Med., eerst te Amsterdam, later te Delft; begr. 23-11-1664 Oude kerk Delft: geh. 25-V-1644 Delft, *Elisabeth Manrique,* dr. van Antonio Manrique (da Lara), Heer van Maasdam en van Theodora van der Chijs. Zie verder kwartierstaten van de Delftsche vroedschap.

III. *Adriaan de Vogel,* ged. 1-I-1652 Waalsche kerk Delft, geh. (ondertr. 12-IV-1676 Rotterdam) *Anna Bollemans.*

IV. 1. *Adriana de Vogel,* ged. 19-V-1676 R'dam.

2. *Elisabeth de Vogel,* ged. 19-V-1676 R'dam. Get.: Elisabeth Manrique.
3. *Anthony de Vogel,* ged. 18-VII-1678 R'dam. Get.: Antony de Vogel. Deze is ongetwijfeld identiek met *Antony de Vogel* die huwde met *Anna Margaretha van Liesvelt,* vooral daar zijn eerste zoon *Adriaan* heette.

Van 111 af is de genealogie de Vogel te vinden in het Nederlandsch Familieblad 1883-'84, waar ook het wapen wordt vermeld.

Indien gewenscht ook gegevens van broers en zusters van 11 en 111 beschikbaar.

Utrecht. I. L. BRABER.

Het zoogonaamde Armorial van Gendt. J. B. Rietstap vermeldt op pag. VI van de voorrede van de 2e uitgave van 1884 van zijn Armorial Général als één der bronnen, waaruit hij geput heeft, het *„ Wapen Boeck ten deele vergadert door Johan van Gendt en nu verder volmaakt door sijn soon Gerlach van Gendt",* en zegt, dat dit wapenboek toen ter tijd in bezit was van den Heer J. G. de Groot Jamin junior te Amsterdam.

Kan men mij ook zeggen, waar zich dit wapenboek thans bevindt?

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Wapen Cleyn. In het Alg. Ned. Familieblad jg. XVI/ 1903, kolom 146 is sprake van een wapen *Cleyn,* voorkomende in een Album Amicorum, destijds (1903) in het bezit van den Heer H. de Jager, bewerker van „De Brielsche Vroedschap in de jaren 1618-1794". Kan iemand mij mededeelen, waar zich thans dit Album Amicorum bevindt en hoe luidt de beschrijving van dit wapen *Cleyn?*

Oosterwolde. J. WARNER.

INHOUD **1941, No. 3.**

Bestuursberichten. — De Gerichtslieden van dc Veluwe van 1480 tot 1580, door W. Wijnaendts van Rcsandt. — De stamreeks van het geslacht (de Coeq) van Haeften, door Mr. A. Haga. — St ichtsche Familieaanteekeningen, medegedeeld door Mr. A. P. van Schilfgaardc. — Boekbespreking, door Mr. W. F. Leemans, J. P. de Man en Mej. Mr. E. C. M. Prins. — Inhoud van Tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Het geslacht Orroek in de Nederlanden; Van Teyens-Anwema. — Vragen en antwoorden : Block, Rruystens-van Ravenstcyn; Eck (van) -Pouwels; Kate (ten); Lennep (van) ; Meer (van der)-van der Werken; Neratius-Chantrain ; Paschen-Pol; Ringeling ; Sasse van den Bussche (van) ; Snoek (van der) ; Speenhoff ; Vogel (de)-van Liesvelt. — Het zoogenaamde Armorial van Gendt; Wapen Cleyn.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle Leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize* Eikenrode, ***Driebergen.***

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Rouwstraat 4,* 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 4. **LIX°. Jaargang.** **April 1941.**

Bij dit nummer wordt een plaat verzonden, beboorende bij het artikel: De Hannes-Beker.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heeren C. N. Cazaux van Staphorst, Generaal-Majoor tit. der Mariniers b.d., te 's-Gravenhage, J. de Groot, oud Regeeringscommissaris in Nederl. Indië, te 's-Gravenhage, J. W. P. van Hoogstraten, Luitenant-Generaal der Artillerie b.d., te 's-Gravenhage, J. A. J. Vermaat Jr., te Arnhem, en Mr. Dr. J. A. Baron de Vos van Steenwijk, Staatsraad i.b.d., te Dalfsen, respectievelijk sedert 1918, 1907, 1930, 1936 en 1916 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

A. B. VAN DEN HOORN . . . . . ***Amsterdam C.***
Amstel 51.

DR. W. J. M. BRANTJES VAN RIJN . . . ***'s-Gravenhage.***
Jur. adviseur Lever Brothers en Unilever N.V. ***Helmstraat 1.***

MR. B. G. A. SMEETS . . . . . Nijmegen.
Oud-Pres. v.d. Krijgsraad te 's-Gravenhage. ***Berg en Dalscheweg 285.***

Adreswijzigingen:

J. FOX . . . . . ***Zeist.***
p/a Familie Lens, Homeruslaan 77.

R. KAPTEIN . . . . . ***Wassenaar.***
Wassenaerstraat 9.

IR. J. G. VAN KUIJK . . . . . ***Scheveningen.***
Leuvenschestraat 25 B.

MR. G. J. DE LINT . . . . . 's-Gravenhage.
van Zaeckstraat 6%

A. T. SCHUITEMA MEIJER . . . . . ***Groningen.***
Brugstraat 7a.

J. H. DE VEER . . . . . ***Amsterdam Z.***
J. W. Brouwersplein 11.

P. M. VAN WALCHREN . . . . . ***Apeldoorn.***
Piet Joubertstraat 20.
(Rectificatie).

Het Bestuur deelt met erkentelijkheid mede, dat wijlen het lid van het Genootschap Mr. J. C. Baron Creutz, op 3 Januari 1941 te Arnhem overleden, vrij van alle rechten en kosten, aan het Genootschap het recht heeft gelegateerd om uit de door hem nagelaten boeken, papieren en aanteekeningen op genealogisch-heraldisch gebied — met uitzondering van zijn collectie Almanach de Gotha's — te nemen hetgeen aan het zelve ten dienste kan zijn.

Groep Gelderland.

Op Zaterdag 1 Maart j.l. heeft de Groep van in Gelderland wonende leden van ons Genootschap den dag herdacht, waarop vóór 25 jaren tot hare oprichting werd besloten, een herdenking die in verband met de tijdsomstandigheden slechts een intiem karakter droeg. Een twintigtal leden en oud-leden der groep vereenigden zich aan een gemeenschappelijke lunch in Restaurant Centra1 te Arnhem, alwaar de Voorzitter van het Genootschap Dr. Th. R. Valck Lucassen als gast mede aanzat.

De Voorzitter der G. G., de heer P. M. van Walchren, die sedert hare oprichting op voortreffelijke wijze leiding geeft aan deze belangrijke onderafdeeling van het Genootschap,

herdacht aan den disch in welgekozen bewoordingen het vele werk, door bestuur en leden der groep gedurende het thans afgesloten tijdperk verricht- en heette Dr. Valck Lucassen welkom, die ook bij de luisterrijke viering van de 100ste vergadering der groep in 1932 en van haar 20-jarig bestaan in 1936 het Hoofdbestuur had vertegenwoordigd.

Laatstgenoemde bracht met de wenschen van het Hoofdbestuur voor den toenemenden bloei der G. G. ook diens dank over voor hetgeen de groep in den loop der jaren in het belang van de ernstige beoefening der geslacht- en wapenkunde heeft tot stand gebracht en roemde haar als een hechte steunpilaar van het Genootschap.

De Heer H. Lamsvelt, oud-penningmeester en eerelíd der G. G., zorgde als gewoonlijk voor een verrassing. In oud-Hollandsche klederdracht gestoken traden Thomasvaer en Pieternel naar voren, die voor het gezelschap een door hem geestig berijmde toepasselijke „samenspraeck" ten gehoore brachten.

Na afloop van den maaltijd vereenigden de aanwezigen zich in het vergaderlokaal der Groep tot het houden van hare maandelijksche bijeenkomst, alwaar de heer J. Loeff, oud-secretaris der G. G., deze geslaagde herdenking besloot met een interessante voordracht naar aanleiding van de mémoires van Jhr. Willem de Vaynes van Brake11 (1763-1843), gehuwd met Johanna Elisabeth Eytelwijn.

In memoriam J. de Groot.

Op 14 Maart 1941 leed ons Genootschap wederom een gevoelig verlies door het overlijden te 's-Gravenhage in den ouderdom van 72 jaren van een zeer vooraanstaand lid, den Heer J. de Groot, oud-Secretaris van het Departement van Binnenlandsch Bestuur en oud-Regeeringscommissaris voor de Bestuurshervorming in Nederl. Indië, die reeds in 1907 als lid tot ons Genootschap was toegetreden.

Toen de heer de Groot in 1922 na het voleindigen van een eervollen loopbaan voor goed naar het Moederland terugkeerde, heeft hij in de beoefening van de geslacht- en wapenkunde, waartoe hij zich steeds aangetrokken had gevoeld, een dankbaar terrein gevonden, waarop hij ook gedurende zijn levensavond zijn werkkracht en geestesgaven kon ontplooien en hoewel betrekkelijk vrijwel een nieuweling op dit gebied, heeft hij zich er spoedig door zijn weetgierige belangstelling, zijn onvermoeibaren speurzin en zijn juridisch geschoolden, critischen geest een autoriteit weten te verwerven, die zijn naam onder de vakgeleerden een uitnemenden klank heeft verschaft.

Begaafd met een bewonderenswaardig geheugen en op nauwgezette, systematische wijze zijn gegevens verzamelend en ordenend, wist hij bij zijn onderzoek naar het voorgeslacht onzer middeleeuwsche geslachten uit de hier te lande en in het nabije Westfalen verschenen oorkondenboeken gegevens te putten, die vóór hem aan de aandacht der geschiedvorschers waren ontsnapt en door zijn vondsten op oordeelkundige wijze onderling te vergelijken en te rangschikken kwam hij vaak tot verrassende resultaten.

Wanneer een onderwerp zijn belangstelling had gewekt, stelde hij zich met den vollen inzet zijner persoonlijkheid ten doel dit geheel onder de knie te krijgen. Geen detail ontging hem dan bij zijn arbeid, alle facetten van een vraagstuk -- ook die welke zijn onderwerp slechts zijdelings raakten — werden daarbij onder de loupe genomen, en wanneer hij uiteindelijk tot publicatie overging, kon men er zeker van zijn,

dat zijn pennevrucht tot in alle finesses was doordacht en zijn nededeelingen gedocumenteerd waren door een eerbiedwekkend bronnenmateriaal. Aldus had' hij zich op het met voetangels en klemmen bezaaid terrein der vroege middeleeuwen een kennis vergaard die hem in staat stelde ten aanzien van de geschiedenis van vele onzer oudste geslachten (voornamelijk in het Oosten des lands) baanbrekend werk te verrichten.

Het spreekt vanzelf, dat de betrekkelijke schaarschte aan middeleeuwsche bronnen hem hierbij dikwijls voor lacunes plaatste, die een bewijsbare opvoering der stamreeksen onmogelijk maakte. Zijn scherpzinnigheid en in gerijpte ervaring wortelende gave om een gezochten schakel a.h.w. intuitief aan te voelen, stelden hem echter in vele gevallen in staat schijnbaar onsamenhangende gegevens in een logisch sluitend kader te plaatsen en aldus een hypothetische stamreeks op te bouwen, die in den regel door latere vondsten werd ondersteund. Groote waarde hechtte hij hierbij aan den stelregel, dat vóórnamen oudtijds volgens bepaalde regels plachten te vererven. In breeden kring trok ook zijn ontdekking de aandacht, dat omstreeks de 12de eeuw vanuit Zuid-Oldenburg een dubbele trek van edellieden langs de groote heirwegen heeft plaats gevonden, één naar het Zuidwesten langs Meppen enz. naar Stadtlohn en Xanten, een andere naar het Zuidoosten langs Osnabrück naar Ravensberg, Yburg en Minden bij de Porta Westfalica, waardoor in de beide door dezen trek beroerde gebieden dezelfde namen van geslachten en plaatsen, vaak ook met die hunner beschermheiligen, worden aangetroffen, voor welke stelling hem een steeds wassend materiaal ten dienste stond.

Nog veel had de wetenschap ongetwijfeld van zijn werkzamen en vorschenden geest mogen verwachten. Helaas heeft de tijd hem hiertoe ontbroken!

De Heer de Groot heeft zich steeds — en niet het minst in moeilijke omstandigheden — een oprecht vriend van het Genootschap en zijn bestuur betoond. De wetenschappelijke standing van ons orgaan vond bij hem volle erkenning. Vandaar ook dat zijn publicaties vrijwel uitsluitend in de kolommen van „De Nederlandsche Leeuw" het licht zagen. Hare reeks ving aan met zijn indertijd sensatie verwekkende studie over „De afstamming van het geslacht Van Stockum (van Akendam)(1927 en 1928), die reeds dadelijk de aandacht vestigde op zijn doordringenden en ontledenden geest en door vele andere gevolgd werd, waarvan wij als de voornaamste hier noemen: „Een poging tot verderen opbouw van de oudste generaties van het geslacht Van Dedem" (1933 en 1936) ; „Eenige beschouwingen over de oudste generaties van het geslacht Van Keppel van den Nyenborch" (1933); „Nog iets over de oudste generaties van het geslacht der Heeren van Wisch" (1933) ; „Nieuwe gegevens aangaande de oudste generaties van het geslacht Van Reede" (1934) ; „Het geslacht Borculo" (1935 en 1936); „De oudste leden van het geslacht der Heeren van Bergh" (1936); „De vroege riddermatigheid van het geslacht Van Oldeneel" (1937); „Bijdrage tot de oudste generaties van het geslacht Bentinck" (1937) : „Hoe kwam Gorinchem aan het geslacht van Arkel?" (1937); „Van Wijnbergen" (1937); „Nieuwe gezichtspunten aangaande den oorsprong van het geslacht de Vos van Steenwijk" (1937); „Het Palick-probleem belicht" (1938); „Nogmaals het geslacht Hiddingh" (1939) ; „De herkomst van het huidig geslacht Van Asbeck" (1940); „Geslacht Van Toll (ten Toll)" (1940); „Eenige middeleeuwsche allianties in den huize Limburg (-Stirum)" (1940). Onder de nagelaten papieren van den betreurden overledene werd bovendien de copie aangetroffen van eenige voor het

Maandblad bestemde artikelen, die wij nog in den loop van dezen jaargang in deze kolommen het licht hopen te doen zien.

Van onze vergaderingen en maandelijksche bijeenkomsten was de Heer de Groot een trouw bezoeker. Zijn immer boeiende conversatie, hetzij deze zijn onderzoekingen op ons gebied betrof, dan wel betrekking had op zijn interessanten Indischen loopbaan, vond steeds een belangstellend gehoor. Ten allen tijde was hij bereid anderen bij hun werk met raad en daad ter zijde te staan. Hiervan getuigt ook het feit, dat hij kort vóór zijn overlijden zijn omvangrijk en belangrijk studiemateriaal (boekwerken en in talrijke dossiers samengevoegde aanteekeningen) aan ons Genootschap ten geschenke gaf.

Behalve over geslachten, die de Heer de Groot in ons Maandblad heeft behandeld, zooals Arkel, Dedem, Keppel, Reede, Wijnbergen, Palick, treft men in deze collectie gegevens aan over tal van andere bekende geslachten als Boetzelaer. Heeckeren, Loon, Amstel, Heusden, Wassenaer, terwijl daarenboven nog gegevens zijn samengevat onder titels als „Dynasten", „Oude Grafelijke geslachten" of onder den naam van het gebied, waar de behandelde families zetelden („Gelderland", „Utrecht" e.d.). De prijzenswaardige gewoonte van den overledene om steeds nauwkeurig te vermelden, aan welke bron een bepaalde aanteekening was ontleend, verhoogt niet weinig de waarde van zijn handschriften en zijn methodische werkwijze, zijn overzichtelijke indeeling van de stof en zijn keurig schrift maken het raadplegen van zijn werk tot een genoegen.

Zoo zullen velen onzer Leden en in het bijzonder degenen, die belangstellen in de Middeleeuwen, in de C o l l e c t i e D e G r o o t een waren schat vinden. Mogen vele geslachten hiermede hun voordeel doen en hij behalve in de harten zijner vele vrienden ook door dit waardevolle geschenk bij onze leden tot in een verre toekomst in blijvende en dankbare herinnering blijven! R.I.P.

VALCK LUCASSEN.

Genealogie Van der Merwede,

door MR. H. L. HOMMES.

De grondslag voor het Overijselsche gedeelte dezer genealogie werd gelegd, toen ik enkele jaren geleden van den Heer 0. A. Verwey te 's-Gravenhage een Hs. genealogie ter inzage kreeg. Het biographisch woordenboek van v. d. Aa en de geslachtkundige aanteekeningen van Van Doorninck brachten mij een eind verder op streek, doch de afwerking vereischte nog heel wat tijd en werk. Het was nl. noodzakelijk om alle gegevens te verifieeren, toen mij gebleken was, dat er verschillende onnauwkeurigheden in het reeds bijeengebrachtc scholen. Veler hulp heb ik hierbij mogen ontvangen, waarbij ik vooral wil noemen Mejuffrouw C. J. Welcker, de archivaris van Kampen, die zich langdurige moeite heeft getroost de vele gegevens, die op Kampen 'betrekking hadden, na te gaan, daarbij vele gewenschte andere inlichtingen verschaffend o.a. uit het lidmatenboek. Het overige kon ik grootendeels in het Rijksarchief in Overijsel controleeren. Er bleef nu nog over hetgeen op Gelderland betrekking had, voorzoover dit niet reeds in den Navorscher van 1864 en de Wapenheraut was te vinden. Aangezien door het opbergen van de retroacta van den Burgerlijken Stand raadpleging in het Rijksarchief in Gelderland niet mogelijk was, wendde ik mij tot ons medelid Jhr. H. H. Röell, den kenner van zoovele Overijselsche-en Gelder-

sche geslachten. Deze bleek ook zelf reeds een genealogie gevormd te hebben uit de gegevens, die hij bij het doorwerken der doop-, trouw- en begraafboeken had verkregen, en was bereid zijn bewerking en gegevens ter beschikking te stellen. Het Geldersche gedeelte werd daarmede aangevuld, terwijl daarnaast verschillende begraafdata en plaatsnamen, waar huwelijken gesloten waren, genoteerd konden worden, die ik anders niet zou gevonden hebben. De genealogie is daardoor wel zoo volledig mogelijk geworden. Ik heb daarom ook opgenomen de reeds vroeger gepubliceerde Groninger takken, die door de verschillende aanvullingen en verbeteringen minder overzichtelijk waren geworden.

Bij een paar gehuwde dochters zijn de kinderen genoteerd, wanneer dit van belang was b.v. voor verklaring van een testament.

Van de 3 oudste generaties is alleen de stamreeks genomen, zooals die vermeld staat in den Navorscher van 1864. Daar ons medelid de Heer J. P. de Man in de Ned. Leeuw 1939. kol. 69, in uitzicht gesteld heeft de overige nakomelingen van Heer *Dirck van de Merwede* nader te zullen beschouwen, heb ik mij niet in een verder onderzoek begeven en begin de eigenlijke genealogie bij generatie IV.

Wapen (volgens Rietstap): In rood een zilveren dwarsbalk, vergezeld van 15 gouden bollen, van boven 5 en 4, en van onderen 3, 2 en 1. Helmt.: een gouden hoed met rooden opslag, dragende een rond rood scherm, beladen met zeven gouden bollen, 1 in 't midden en de 6 andere in een kring daaromheen. Nog later was de helm gekroond, met drie struisveeren tot helmteeken, Schildhouders: twee griffioenen.

Volgens den Navorscher was het: In rood een gouden balk, vergezeld van 21 gouden penningen, geplaatst 5 en 4 boven, en 5, 4 en 3 onder den balk. Misschien is dit aldus: door de oudere generaties gevoerd.

De uitspraak van den naam schijnt niet steeds dezelfde te zijn geweest. Blijkens de afslijting tot *v. d. Merwe* of *Marve*, was de klemtoon oorspronkelijk op de eerste lettergreep. In het eind van de 18e eeuw vonden verschillende leden het blijkbaar fraaier om den klemtoon te verleggen naar de tweede lettergreep. In allerlei stukken ziet men tenminste een accent op de tweede e geplaatst: *Merwéde.* In dienzelfden tijd matigden zich enkelen, zooals *Philip Everhard* en zijn dochters, den titel van baron en barones aan, terwijl men zich tevoren vergenoegde met jonker en freulijn. Ook de zoon *Joan Frederik* werd bij de qeb.oorte-aangifte van zijn zoon *Emanuel* te Laren genoemd *Johan Fredrik Baron van der Merwede*, hoewel hij geen erlcenning in den adelstand heeft verkregen. Bij de aangifte der volgende kinderen te Goor werd echter de titel weggelaten.

Het is nog niet uit te maken, of het geslacht *van der Merwede* uitgestorven is. Wel vermeldt het Biographisch woordenboek van v. d. Aa in dl. 12, blz. 691, dat de voornoemde *Joan Frederik* o n g e h u w d stierf te Goor in 1847, als laatste mannelijke afstammeling. met achterlating van 11 bastaarden, doch dit is o n j u i s t. Hij was wel degelijk op 17 Januari 1821 te Stolzenau gehuwd met *Geertruida Catharina Wouters* (met wettiging van het oudste kind). Na zijn dood vertrokken zijn vrouw en waarschijnlijk alle kinderen naar Noord-Amerika, zonder nadere aanduiding. zoodat het mogelijk is, dat daar thans nog afstammelingen leven.

Merkwaardig is, dat geen enkele Overijselsche Van der Merwede er in den loop der tijden in geslaagd is een havezate te bemachtigen. Wel namen zij deel aan de regeering in Kampen en Zwolle en hadden uit dien hoofde zitting als ge-

committeerde in de Staten van Overijse]. De overigen waren officieren, voor zoover niet anders vermeld.

In de kamer van de archivaris van Kampen hangen 5 eenvoudige rouwbordjes: twee met de wapens *v. d. Merwede* en van *Ingen* en het jaartal 1765, de drie overige alleen met het wapen v. *d. Merwede,* waarvan twee met het jaartal 1778.

Voor de bewijsplaatsen van de Groninger takken worde verwezen naar Ned. Leeuw jg. 55, kol. 42-47, 255-257. jg. 56 kol. 556-557.

De overige gebruikte bronnen zijn, behalve de desbetreffende doop-, trouw- en begraafboeken, o.a.:

Statenarchief Overijsel: registers van los- en lijfrenten, met de daarbij aansluitende rekeningen van de ontvangers van Salland, Vollenhove enz.

Registre civique van de sous-prefecture van Zwolle, een in 1811 opgemaakte lijst van mannelijke personen, plaatsgewijze, met hun beroepen en geboortedata.

Uit het rechterlijk archief:

Registers van de aangevinge van den 50en penning en collaterale successien (zie hierover Archievenblad jg. 35 blz. 228-232) van Zwollerkerspel, Hardenberg, IJsselmuiden en Kampen, waarin vele overlijdensdata te vinden zijn.

Testamentenregisters van Zwolle, 1 Jsselmuiden.

Transportreg. van Zwollerkerspel en 1 Jsselmuiden.

Van gedrukte werken:

De alba studiosorum van Leiden, Groningen, Harderwijk en Deventer.

Doorninck, J. van, Geslachtk. aant. ten aanzien van de gecommitteerden ten landdage van Overijssel zedert 1610-1794 enz. Deventer 1871.

Wapenheraut 1908, blz. 511, en vlg., waarin familieaanteekeningen uit een oud kasboek betreffende v. d. Merwede en Hoemaekers.

De Navorscher, jg. 14 (1864), blz. 187- 190.

Genealogie.

Heer *Diderick* of *Dirck van de Merwede,* ridder, heer van Eethen, Meeuwen enz., begr. te Meeuwen 24 Mei 1452 als laatste mannelijke afstammeling van het oude geslacht *van de Merwede,* had behalve twee wettige dochters uit zijn huwelijk met *Catharina van Ranst* (waarover uitvoerig in dit tijdschrift jg. 57, kol. 64-69), een paar natuurlijke zoons. Een van deze bij een juffr. *van Uitwyck* was:

I. *Daniel van der Merwede,* overl. 1512, tr. *Agnes van Bruhese,* dochter van *Rutger* en *Margaretha van Wijck.*

Uit dit huwelijk o.a.:

11. *Jan van der Merwede,* met zijn zoons Daniel en Dirc vermeld onder de Hollandsche edelen, die in 1549 bij de inhuldiging van Philips 11 te Dordrecht tegenwoordig waren, overl. 1580 (92 jaar oud), tr. le een dochter van *Raas van de Werve;* tr. 2e *Elisabeth van Sandwijck.*

Uit het tweede huwelijk:

1. *Daniel,* volgt A 111.
2. *Dierck,* volgt B IIIbis.

A.

111. *Daniel van der Merwede,* overl. Vianen 1615, tr. . . . . *van Mekeren.*

Uit hun huwelijk:

IV. *Hindrick van der Merwede,* drost van Vianen, in 1603 hopman te Groningen! later luit.-colonel in het reg. van Graaf Reinaert van Solms, in 1621 colonel, overl. tusschen 1626 en 1634, tr. 1603 (ondertr. Groningen 26 Nov.) *Swaentjen Coenders,* overl. 1623, begr. Groningen Martinikerk, dochter van *Tammo* en *Roelefjen Sissinghe.*

Rechterl. arch. Groningen. IIIx 32, fol. 297. Akte van verkoop d.d. 30 April 1651 door *Daniel, Carel, Albert* en *Margariete van der Merwede* van hun huis in de St. Jansstraat N.O. hoek,

Uit dit huwelijk 8 kinderen:

1. *Daniel,* volgt V.
2. *Carel van der Merwede,* eigenaar van Vennebroek te Eelde, kapitein, overl. vóór 1681, tr. Groningen 24 April 1631 (ond. 2 Apr.; huw. contr. 17 Maart), *Aeltjen Alting,* geb. *8* April 1602 [1]), overl. 1660 in Drente, dochter van *Joachim* en *Cornelia Dousa.*

   Uit hun huwelijk:

   a. *Joachim van der Merwede.* eigenaar van Vennebroek tot 1689, op 10 Januari 1691 voorgedragen als vaandrig, doch niet benoemd [2]). Hij verkreeg veniam aetatis in 1663 en woonde Juni 1684 te Groningen bij „de Kraen".

   b. *Hindrick van der Merwede,* nog minderjarig in 1663, leeft 21 Jan. 1681.
3. *Rudolph van der Merwede,* ingeschr. als student te Groningen 3 Nov. 1623, overl. vóór 15 Januari 1634.
4. *Albert van der Merwede,* geb. 1610, ingeschr. als student te Groningen 8 April 1630, te Leiden 23 Oct. 1634, als kapitein voorkomende in 1641, overl. na 18 Jan. 1668, tr. vóór 4 Maart 1641 *Helena Erenfreifer,* overl. na Dec. 1658, dochter van *Ernhardt* van Hofreidt en *Maria Coenen.*

   Uit dit huwelijk:

   a. *Swana Margreta van der Merwede,* overl. Leeuwarden 1686, tr. Opwierde 28 Juni 1674 *Anton Maurits van den Appell,* geb. *26* Maart 1646, ritmeester in Ned. dienst, overl. Maastricht 1684, zoon van *Heinrich Bernhard,* heer te Mazendorf, en van *Agnes von Hane.* (Over hun zoon *Henric Berent van den Appell,* ged. Groningen 12 Jan. 1675, zie Ned. Leeuw 1938, kol. 561-563).
5. *Jan van der Merwede,* kapitein, leeft nog 2 Juli 1642.
6. *Margriete van der Merwede,* geb. c. 1615, in Juni 1634 lidm. van de Herv. kerk te Groningen, wonende Martinikerkhof, overl. 1676.
7. *Tamme van der Merwede,* ingeschr. als student te Groningen 17 Aug. 1633, veniam aetatis verkrijgende in 1638, leeft nog 11 Juli 1648.
8. *Derck van der Merwede,* verkrijgt veniam aetatis in 1638, leeft nog 28 Oct. 1646.

V. *Daniel van der Merwede,* ingeschr. als student te Groningen 3 Nov. 1623, vaandrig in 1627, kapitein in 1638, in 1647 commandeur van Delfzijl, overl. 1658, vóór 26 Febr. [3]), tr. 1 e? *Bouwe Coenders,* overl. vóór 1627, dochter van *Frans* en *Ave de Mepsche,* en wed. van *Pieter Hillebrants* van Harsens: tr. 2e Groningen 20 Mei 1627 (ondertr. 21 Apr.) *Alyt* of *Alegonda Horenken,* overl. *vóór 1647;* tr. 3e 1647 (ond. Gron. 3 Apr.) *Helena van Isselmuden,* geb. waarsch. Huis Schultinqe te Bedum, overl. na Juni 1658, dochter van *Ernst* en *Lucretia Clant.*

1) *Alg.* Ned. Familiehl. 1886, blz. 9, vlg.

2) Nieuwe Drentsche volksalm. 1918. blz. 208.

3) Resolutien Staten v. Stad en Lande 1 Mei 1658: res. van 26 Fchr benoeming tot capitein i. pl. van wijlen Daniel v. d. Merwe, van Caspar v. Inn- en Kniphuisen.

Uit het tweede huwelijk:

1. *Hinderick van der Merwede,* geb. 27 Sept. 1628, vaandrig in 1659, later kapitein, tr. April 1659 (ond. Gron. 12 Maart, att. 1 Apr.; huw. contr. 10 Maart) *Chrisfina de Sighers,* dochter van *Rudolph* en *Anna de Coninck.*

   Uit hun huwelijk o.a.?:

   a. *Alit van der Merwede,* ged. Lieroord 27 Januari 1661.

2. *Albert Jan,* volgt VI.
3. *Anna Sybilla van der Merwede,* geb. 24 Febr. 1635, lidm. te Gron. Sept. 1655, overl. vóór 8 Oct. 1668.

Uit het derde huwelijk:

4. *Swana Alegunda van der Merwede,* geb. c. 1648, overl, 29 Oct. 1721, tr. 1671 (ond. Gron. 7 Oct.) *Jacob Gruys* van Lellens, geb. c. 1650, luit.-col. 17 Jan. 1695, commandeur van Delfzijl, overl. 24 Sept. 1705, zoon van *Hillebrant* en *Geerfruid Horenken.*
5. *Madalena Alegonda van der Merwede,* ged. Delfzijl 28 Oct. 1649.
6. *Anna Cafryna van der Merwede,* ged. Delfzijl 8 Dec. 1650, overl. Groningen 1 Januari 1734 [4]), begr. aldaar c. 8 Januari.
7. *Erenst Rodolph van der Merwede.* ged. Delfzijl 9 November 1652.

VI. *Albert Jan van der Merwede,* geb. 14 Nov. 1631, luitenant bij het voetvolk, in 1671 voorkomend als kapitein, overl. 19 Sept. 1686, tr. le 1666 (ond. Gron. 15 Sept.) *Helena Catarina de Sighers,* overl. vóór 1676, dochter van *Rudolph* en *Anna de Coninck:* tr. 2e Bedum 17 Dec. 1676 *Sophia Oginsky,* overl. na 5 Mei 1691, wed. van *Berent Eeck.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Aleyf van der Merwede,* ged. Gron. 23 Januari 1667.
2. *Daniel van der Merwede,* ged. Gron. 30 Maart 1668.
3. *Rudolph van der Merwede,* ged. Gron. 28 Nov. 1669, overl. 17 Januari 1681, begr. Delfzijl in de kerk.
4. *Sybilla van der Merwede,* ged. Gron. 13 Sept. 1672.

B.

IIIbis. *Dierck van der Merwede,* schepen te Heusden in 1570, tr. ..... *van Nieuwkuyk.*

Uit hun huwelijk:

1. *Adriaan,* volgt IV.
2. *Maria van der Merwede.* tr. *Wijnand Oudart,* heer te Rixtel.

IV. *Adriaan van der Merwede,* schepen te, Heusden 1599-1601, burgemeester 1601-1618, kastelein, drossaard en dijkgraaf van Stad en Lande van Heusden 1618 tot zijn dood, overl. aan de pest en begr. Heusden 22 Oct. 1625 [5]) zijn testament makend 17 Oct. [6]), tr. Heusden 31 Dec. 1619 (ond. 1 Dec. op att. van Dalfsen) *Elisabeth Doys,* ged. Deventer 17 Januari 1594, overl. aan de pest, begr. Heusden 1 Oct. 1625, dochter van *Johan* tot Bruynerlew, schout van Dalfsen, en *Sophia ten Holthe.*

Uit dit huwelijk:

1. *Diederick* of *Dirk,* volgt BA V.

4) Statenarch. Rekeningen ontvanger-gen. 1734, fol. 340. Lijfrenten genegotieert 1682.

„Anna Catharina 'van der Marae 83 jaar, bet. tot sterfdag 1 Jan. 1734," enz.

5) v. d. Aa, Biographisch woordenb. in voce Adr. v. d. Merwede.

6) Ned. Leeuw 1939, kol. 320.

2. *Jan,* volgt BB Vbis.
3. *Everwijn,* volgt BC Vter.
4. *Willem van der Merwede,* ged. Heusden 22 Dec. 1624, vermoedelijk als kind overleden.

BA.

V. *Dirk* of *Diderick van der Merwede,* ged. Heusden 6 Juni 1621, luitenant in een compagnie te Coevorden, overl. Coevorden 20 Juni 1653, tr. Coevorden 7 Nov. 1649 *Agniefa Piccardf,* geb. Egmond a/d Hoef 18 April 1621, overl. Veele bij Vlachtwedde 6 April 1719, dochter van Ds. Dr. *Johan Picardf* en *Roca van Brederode,* Zij hertr. Coevorden Sept. 1672 Jr. *Jacob Eckebladt.*

Uit hun huwelijk:

1. *Adriaen,* volgt VI.
2. *Rocha Elisabeth van der Merwede,* geb. Coevorden 28 Aug. 1652, overl. aldaar 16 April (O.S.), begr. 21 April 1653.

VI. *Adriaen van der Merwede,* geb. Coevorden 2 Maart 165 1, in 1666 page bij graaf Ernst Wilhelm van Bentheim, later luitenant, in 1685 voorkomend als ritmeester, tenslotte colonel der garde en kamerheer van den Prins van Oranje, overl. 's-Gravenhage 11 Aug. 1688, begr. Slochteren 18 Aug. d.a.v., tr. Slochteren 20 Dec. 1679 (N.S.) *Titia Rengers,* geb. 1654 of '55, testeert 11 Mei 1693, overl. Veele op huis Klein Picardije bij Vlachtwedde 3 Juni 1693, begr. Vlachtwedde, dochter van *Osebrand Jan* en *Willem Anna Lewe.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna Elisabefh van der Merwede,* geb. Bergen op 'Zoom 20 April, ged. ald. 22 Apr. 1681, op 29 Juni 1716 van Vlachtwedde naar Groningen verhuizende, alwaar zij c. 29 Juli 1758 werd begraven.
2. *Agniefa Willemina (ged.* als *Agnefa Wilheima) van der Merwede,* geb. Leeuwarden 21 Juni 1682, ged. zelfden dag, overl. 18 April 1693, begr. Vlachtwedde in de kerk op het koor.
3. *Adriana Titia* (ged. als *Gesyna Tytia) van der Merwede,* geb. Groningen 28 Sept., ged. ald. 30 Sept. 1683, overl. ald. en begr. c. 24 Juni 1758, tr. Vlachtwedde 7 Dec. 1712 (ond. Gron. 19 Nov.; huw. contr. 18 Nov) *Regnerus de Drews,* ged. Groningen 26 April 1668, richter van Westerwolde enz., overl. 1729, zoon van *Johan* en *Alberdina Tjaarda,* en wedr. van *Abelia Busch.*
4. *Amelia* (ged. als *Aemilia) van der Merwede,* geb. Leeuwarden 22 Juni, ged. ald. 28 Juni 1685, overl. aldaar 12 Sept. d.a.v.
5. *Amelia Henrieffa* (ged. als *Ammalia* of *Ammelia) van der Merwede,* geb. Leeuwarden 25 Juli, ged. ald. in de Gr. kerk 27 Juli 1687, overl. Groningen, begr. ald. c. 28 April 1764, tr. Vlachtwedde 15 Mei 1718 *Carel Wilhelm Lammers* i.u.dr., geb. Kleef, ingeschr. als stud. te Groningen 20 Maart 1706, geprom. ald. 24 Jan. 1713, overl. Vlachtwedde 5 Maart 1722. Zij kwam in Maart 1757 met att. van Vlachtwedde te Groningen.

BB.

Vbis. *Jan* of *Johan van der Merwede.* ged. Heusden 1 Juni 1622, burger van Zwolle 22 Dec. 1651, gemeensman te Zwolle 1655, overl. aldaar 27 Febr., begr. Groote kerk 10 Maart 1663, tr. Zwolle 7 Dec. 1647 (ond, Heusden

27 Oct. att. naar Zwolle 10 Nov.) *Willemina van der Beeck* [7]), ged. Zwolle 2 Juli 1626, overl. ald. 1683, dochter van *Robert* i.u.dr., burgemr., en *Elisabeth van Brandenberch.*

Uit dit huweliik 8 kinderen:

1. Een onged. 'kind, begr. Zwolle 22 Juli 1649 in de Groote kerk.
2. *Adrijanus van der Merwede,* ged. Zwolle 9 Juli 1650, begr. ald. Groote k. 1 Oct. 1650.
3. *Adryaen Wyllem van der Merwede,* ged. Zwolle *2 Oct. 1651,* begr. ald. Gr. k. 7 Juli 1652,
4. *Elisabeth Agnes* (ged. als *Lysabet Angenes) van der Merwede,* ged. Zwolle 16 Aug. 1653, begr. ald. Gr. k. 8 Oct. 1729, tr. Mastenbroek Sept. 1674 (ond. Zwolle 22 Aug., att. 9 Sept.) *Egbert Coenders,* ged. Groningen 14 Dec. 1641, luitenant, overl. Zwolle, begr. ald. Groote kerk 11 Nov. 1726, zoon van *Jan* en *Aeltje Hillebrants.*

   Rechterl. arch. Zwolle. Register van gesloten testamenten (1723-1730) blz. 553. Testament d.d. 5 Sept. 1729 van ***Elisabeth Agnes*** *v. d.* ***Merwede,*** douairiere *Egbert* ***Coenders, ge***opend 14 Oct. Een praelegaat aan haar kleindochter ***Elisabeth Clara ab Ayta,*** dochter van wijlen haar dochter ***Willemina*** Coenders en ***Gellius Wibrandus ab Ayta;*** erfgenaam ***Pieter van Jongestal,*** zoon van haar dochter uit haar eerste huwelijk met ***Pieter*** *Alard* ***wan Jongestal,*** en universeele erfg. de andere 3 kinderen ***ab Ayta, nl.*** *Viglius Wibrandus,* ***Elisabeth Clara*** en ***Egbert*** Jan.

   Uit hun huwelijk:

   a. ***Joan Coenders,*** ged. Zwolle 10 Oct. 1675, jong overl.
   b. *Wilhelmina Coenders,* ged. Zwolle 26 Sept. 1676, jong overl.
   c. *Willemina Coenders,* ged. Zwolle 10 Aug. 1682, overl. 1 Dec. 1721, tr. le ***Pieter*** *Alard van Jongestall* [8]), ***ged.*** Leeuwarden 25 Febr. 1676, kapitein, overl. vóór 1717, zoon van *Gellius Wybrandus* en *Ida van Wissema;* tr. 2e Heino Nov. 1717 (ond. Zwolle 16 Oct.; att. op Heino 1 Nov.) *Gellius* ***Wybrandus*** van ***Aytta*** [8]), geb. Leeuwarden 1688, capt. bij het 2e Rat. Friesche guardes, overl. 3 Febr. 1772, begr. te Zwichem, zoon van *Viglius* en Clara *van Wissema.* Hij hertr. ***Alegonda Coenders.***

5. *Adryaan Willem,* volgt VI.
6. Een ongedoopt kind, begr. Zwolle Gr. k. 14 Nov. 1659.
7. *Robert van der Merwede,* ged, Zwolle 21 April 1661, ingeschreven als stud. te Leiden 27 Sept. 1681, gemeensman 1694, afwisselend raad, schepen en burgemr. 1701-1737, toegelaten als gecommitteerde voor Zwolle in de Staten van Overijse1 13 Maart 1725 [9]), begr. Zwolle Gr. k. 30 Oct. 1750, tr. le Kampen Waalsche kerk 30 Dec. 1687 (ond. Kampen 16 Dec.; Zwolle 23 Dec.) *Maria Sibilla Elisabeth van Santen,* geb. Kampen [10]), overl. 1691, begr. ald. Bovenkerk 29 Oct., dochter van *Daniel* (*Daniel Frederik* of *Daniel Hendrik),* heer tot Ittervecht en Oosterhòlt, en *Maria Geertruid Hoemaker;* tr. 2e Windesheim 4 Aug. 1696 (ond. Zwolle 18 Juli, att. 3 Aug.) *Anna Elisabeth van Rijswijck,* ged. Zwolle 21 Juni 1655, overl. ald. 16 Dec. 1740 [11]), begr. Gr. kerk 24 Dec. d.a.v., dochter van *Hendrik* tot Swervelt en *Elisabeth van d'er Lawick.*

   Rechterl. arch. Zwolle. Reg. van gesloten testamenten. (1741-1761) blz. 232. Test. van ***Rob. v. d.*** *Merwede* d.d. 6 Juli 1744, geopend 24 Oct. 1750. Universeele erfgenamen zijn: *Willem Daniel* ***v. cl. Merwede, zoon*** van wijlen zijn oudsten broer, en Willemina ***Elisabeth*** en ***Aleyda*** *Odilia,* dochters van zijn jongsten broer ***Jan Willem.*** Wanneer laatstgenoemden zonder kinderen overlijden, moeten zij hun aandeel nalaten aan de 4 kinderen van den scholtus v. ***d. Merwede,*** nl. *Johanna* Willemina, *Aleida* ***Franoina Elisabeth,*** *Hendrik Lodewijck* ***en Jan*** *Sevrin* v. d. ***Merwede.*** Voorts bepaalde voorwcrpeu aan met name genoemde familieleden.

8. *Jan Willem,* volgt VIbis.

VI, *Adrijaan Willem van der Mecwede,* ged. Zwolle 28 Sept. 1655, burger van Kampen 19 Sept. 1679, aangesteld tot ritmeester 28 April 1685, in 1688 mede naar Engeland met Willem 111, afwisselend schepen, raad en burgemeester van Kampen 1694-1706, 1710-1725, toegelaten als gecomm. voor Kampen in de Staten van Overijse1 23 Juni 1705 [12]), gedep. der Staten 1711, '20 en '23, overl. Kampen, begr. ald. Bovenkerk 4 April 1740. tr. 1678 (ond. Kampen 8 Nov.; Zwolle 9 Nov.) *Elisabeth Blanckvoort,* ged. Kampen 7 Nov, 1647. overl. ald. 18 April, begr. Bovenk. 23 April 1713, dochter van *Gerrit* [13]) *en Maria van Santen.*

Uit dit huwelijk 5 kinderen:

1. *Jan Willem,* volgt VII.
2. *Gerrit Adriaan van der Merwede,* ged. vermoedelijk IJsselmuiden 168 1, als kapitein onder het regiment van Cronström ongehuwd overl. 11 Juni 1712 (31 jaar oud), waarschijnlijk te Huy.
3. *Maria Judith van der Merwede,* ged. vermoedelijk te IJsselmuiden, overl. 3 Oct., begr. Kampen Bovenk. 10 Oct. 1720, tr. 1704 (ond. Kampen 28 Nov.) *Gerhard Jacob Blanckvoort* tot den Pothoff, ged. Kampen 15 Juli 1685, toegelaten als gecomm. ten landdage van Overijssel 17 Maart 1712 [14]), overl. 11 Febr., begr. Kampen Bovenk. 16 Febr. 1722, zoon van *Johan* en *Judith van der Beeck.*
4. *Robert Hendrik van der Merwede,* ged. Kampen Broederk. 23 Juli 1686, ingeschr. als student te Harderwijk 28 Sept. 1705, bevestigd als lidm. der kerk te Kampen Paschen 1710, overl. 22 Aug., begr. Kampen Bovenk. 28Aug. 1717, tr. 1714 (ond. Kampen 25 Mei) *Johanna Helena Blanckvoort,* ged. Kampen 26 Sept. 1683, overl. ald. 20 April, begr. Bovenk. 24 April 1715. dochter van *Jan* en *Judith van der Beeck.*

   Uit dit huwelijk:

   a. *Elisabet Willemina van der Merwede,* ged. Kampen 5 April 1715, begr. ald. Bovenk. 11 Maart 1717.

5. *Willem Daniel van der Merwede,* ged. Kampen Broederk. 27 Febr. 1689, luitenant, van 1723-1744 in de staten van oorlog v. d. Provincie Friesland als officier voorkomend, overl, 9 Januari 1753 [15]), tr. 1 í3 1 (ond. Kampen 4 Mei) *Hieronyma Aldegonda Catharina* ***van Beninga,*** geb.?, overl. Emden 1778, dochter van *Folkmar Eger,* heer van Grimersum, Dornum enz., en *Beatrix Zoete de Laeke de Villers,* en wed. van *Ulrich Willem Polman.*

7) v. Doorninck .blz. 459 460.
8) Stamb. Friesche adel: 'genealogieën Van Jongestall en Van Aytta.
9) v. Doorninck, blz. 621.
10) In het, doopboek van Kampen is in dezen tijd een hiaat.
11) Schoutambt Zwollerkerspel. Reg. 50e penning. 21 Jan. 1743. Robbert v. d. Merwrde maakt, bekend, dat overleden is op 16 Dec. 1746 zijn ehevrouw, enz.
12) v. Doorninck. blz. 580.
13) Ibid., blz. 525.
14) Ibid., blz. 266.
15) Statenarch. Overijsel, Nr. 2275. Rekeningen van den ontvanger van de havenaccijs '1752, fol. 9. Renten versch. Apr-Oct. 1752. Adriaen Willem van der Merwede ten lijve en ten profijte van Willem Daniel van der Merwede obiit 9 Januari 1753, enz.

Resolutien van Riddersch. en Steden v. Overijse1 15 Aug. 1753. (dl. 206) Beschikking op een request van J. A. C. *v. d. Merwede* als voogdes van haar kinderen Adriana, *Volkmar Boyer* en *Robberdina v.* d. Merwede, en *J.* F. *v. d. Merwede* als vader en voogd van zijn zoon Jan. Willem *Cornelis,* betreffende een legaat van *Willem Daniel v. d. Merwede,* bestaande uit het buitengoed het Veltinkveld.

Uit dit huwelijk:

a. ***Adriana van der Merwede,*** geb. ?, overl. Emden 29 Maart 1797 [16]), tr. le ***Georg Ludwig van den Appell,*** geb. ***28*** Maart 1728, heer in Loppersum (Oostfr.), drost van Stickhausen, overl. vóór ***1760,*** zoon van ***Heinrich Bernhard*** en ***Sophia Eberhardina Dorofhea von Bruin,*** tr. 2e tusschen 30 Oct. ***1760*** [17]) en ***30*** Mei ***1763*** [18]) ***Mauritz Wilhelm van den Appell,*** geb. Loppersum (Oostfr.) ***24 Nov. 1729,*** assessor bij de Oostfriesche regeering, gedep. der Staten, geheimraad en president der Staten, overl. Mei 1792. broeder van den eerstgenoemde.

b. ***Folkmar Boyer van der Merwede,*** in leven ***15*** Aug. 1753.

c. ***Robberdina van der Merwede,*** ged. Emden 5 Sept. 1743, in leven 15 Aug. 1753.

VII. ***Jan Willem van der Merwede,*** ged. Kampen 19 Mei 1680, ingeschreven als student te Groningen 7 Nov. 1699, kapitein over een compagnie voetknechten, overl. 2 Oct., begr. Deventer Gr. kerk 7 Oct. 1720, tr. 1706 (ond. Twello 20 Nov.; Kampen 26 Nov.) ***Geertruif Anna van Reede,*** ged. Deventer 30 Juni 1687, begr. ald. Gr. kerk 6 Sept. 1740, dochter van *Ernst,* tot Drakenstein en de Parkelaar, en ***Ida Lucrefia van der Beeck.***

Rechterl. arch. Voorst,. Testamenten 1759-1771, fol. 28. Magescheid tusschen de kinderen en erfgenamen van den Heer *Jan Willem v. d. Merwede* en vr. *Geertruid* Anna van *Reede,* met name Adriaan *Willem, Evert Jan, Jan Frederik, Garrid Roebert en Ida Lucretia v. d.* Merwede, d.d. Deventer 24 Sept. 1740. Geregistreerd 13 Febr. 1767.

Uit dit huwelijk [19]):

1. *Ida Lucretia van der Merwede,* geb. op den Parkelaar 4 Nov., ged. Twello 13 Nov. 1707, overl. 24 Sept. [20]), begr. Deventer Gr. k. 1 Oct. 1771, tr. Deventer 13 October 1744 (ond. 26 Sept.) ***Cornelis Pieter de Voogt van Rijnevelt,*** ged. Nijmegen 8 Mei 1715, bij zijn huwelijk kapitein in het reg. van den brigadier v. Grotenraai, klein-burger van Deventer 12 Sept. 1755, luit.-kolonel 17 Juli 1766, overl. 9 Oct., begr. Deventer Gr. k. 15 Oct. 1778, zoon van ***Cornelis Pruelius*** en ***Cornelia Catharina de Lange.***
2. ***Adriaen Wilhelm van der Merwede,*** geb. Deventer 23 Nov., ged. 25 Nov. 1710, ingeschr. als stud. aan het Athenaeum aldaar 24 Sept. 1729, lidm. der kerk te Kampen met att. van Deventer 25 Sept. 1733, ongehuwd overl. Deventer 5 Oct. [21]), begr. ald. Gr. k. 10 Oct. 1774.
3. ***Ernst Jan van der Merwede,*** geb. Deventer 26 Dec. ged. 27 Dec. 1711, kapitein der grenadiers, ongehuwd overl. 17 Apr. [22]), begr. Kampen Bovenk. 22 April 1780.
4. *Jan Frederik,* volgt VIII.
5. ***Godert Maurits van der Merwede,*** geb. Deventer 29 Dec., ged. ald. 30 Dec. 1714, overl. Deventer 12 Nov., begr. ald. Gr. k. 14 Nov. 1716.
6. ***Gerhard Robbert van der Merwedè,*** geb. Deventer 12? Nov., ged. ald. 22 Nov. 1716, klein-burger van Deventer 28 Dec. 1735, bevestigd als lidm. te Kampen vóór Paschen 1737, stierf als vaandrig in het reg. van Burmania 13 Oct. [23]), begr. Deventer Bergkerk 19 Oct. 1744.

VIII. ***Jan Frederik van der Merwede,*** geb. Deventer 22 Jan., ged. ald. 23 Jan. 1714, lidm. van de Herv.k. te Kampen vóór 24 Juni 1741 met att. van Deventer, majoor in het regiment v. Baden-Durlach. tevoren van Burmania 3 Juni 1749. luit.-kolonel 18 Maart 1766, kolonel 31 Jan. 1774. aanwezig bij de veldslagen bij Roucoux en Fontenoy en bij de belegering van Bergen-op-Zoom, overl. 13 Oct., begr. Kampen Bovenk. 16 Oct. 1779, tr. Hellendoorn 5 Nov. 1749 (ond. Rijssen 19 Oct.) ***Sippina Johanna van Heerdt,*** ged. Rinsumageest 3 Febr. 1726, overl. 26 April, begr. Kampen Bovenk. 29 Apr. 1802, dochter van ***Robert Frederik van Heerdt*** tot Eversberg en ***Johanna Sippina van Molenschot.***

Uit dit huwelijk 8 kinderen [24]):

1. Mr. ***Johan Willem Cornelis van der Merwede,*** ged. Kampen Broederk. 25 Nov. 1750, ingeschr. als student te Groningen 10 Sept. 1768, gepromoveerd ald. 26 Juni 1771, burgemeester van Kampen, overl. ald. 11 April, begr. Bovenk. 14 April 1780, tr. IJsselmuiden 22 Sept. 1777 (ond. Kampen 4 Sept.; Arnhem 6 Sept. att. naar Kampen 21 Sept.) ***Rudolphina Anna Lemker van Breda,*** geb. Kampen 7 Sept., ged. Waalsche k. 9 Sept. 1759, overl. Huis Oldhorst (bij Oldebroek) 31 Aug., begr. Kampen Bovenk. 5 Sept. 1778, dochter van Mr. ***Anthonie Pieter*** en ***Helena Wijnanda Opten Noort.***

Gem. arch. Kampen aanwinsten 1937: Rouw-Klagt, over het afsterven van den Hoog-Wel-Geboren Gestrengen Heere, Jan Willem Cornelis van der Merwede, in Leven Burgemees-

16) Reg. 50e penning van Kampen. „Vrouwe douairière v. d. Appellc, geb. van der Merwede, overl. 29 Maart te Embden, legaat aan Vr. douair v. d. Merwede, geb. van Heerdt, is 8 Juni 1797 aangegeven."

17) Rechterl. arch. IJsselmuiden. Reg. v. transpr. 1737-1762. Akte van verkoop d.d. 12 Juni 1761 door Catharina Arnolda van Ingen, douair. Johan v. d. Merwede, als erfgen. van haar dochter Johanna Wilhelmina v. d. M., Hendrik Lod. en Aleyda Fransina Elis. v. d. Merwedc mede voor Johan Severijn v. d. M,, allen testament. erfgen. van Robert v. d. Merwede, Mr. Jan van Hattum gevolmachtigde van Baronesse Adriana v. d. Merwede, douar. van Richard Frederik baron van Appel, namens haar vader wijlen capt. Willem Daniel v. d. M. (procuratie 30 Oet. 1760 voor notaris v. Groningen te Embden),, enz.

18) Rechterl. arch. schoutambt Zwollerkerspel. Reg. v. transporten 1762-1767. Transportakte d.d. 15 Juli 1763 door Mr. Pilgrom van Ingen als gemachtigde van Catharina Arnolda van Ingen en de andere bovengen., en Mr. Joan Bannier, scholtus van Heino, gevolmachtigde van Hieronima Allegonda Catharina van Beninga, douair. v. d. Meraede, met schoonzoon en dochter Maurits Willem bar. v. d. Appelle en Adriana v. d. Merwede (procuratie Appingedam 10 Oct 1761 en voor Burg. en raad van Emden d.d. 30 Mei 1763) aan Jan Arendn Hendriks van 2½ morgen bouwland enz. te Herculo.

19) v. Doorninck, blz. 581.

20) Statenarch. Overijsel, Nr 2453. Rekeningen v. d. ontv. van Twenthr 1771, fol. 280. Betaling lijfrenten: Ida Lucretia v. d. Merwede, obiit 24 Sept. 1771.

21) Reg. 50e penning van Kampen. J. F. v. d. Merwede geeft door overlijden van zijn broeder Adriaan Willem v. d. M. overl. te Deventer 5 Oct. 1774, aan 27 Oct. 1774 enz.

22) Geneal. en herald. gedenkw. in en uit de kerken van Overijssel, beschr. door P. C. Bloys v. Treslong Prins, blz. 133: Bovenkerk. E. J. van der Merwede obiit den 17 April a° 1780.

23) Rechterl. arch. schoutambt Hardenberg. 50e penning. 1726-1771. 16 Nov. 1744 heeft vrouw J. S. Voogt van Rijnevelt, geb v. d. Merwede nevens desselfs broeder de Heer Merwede. bekend gemaakt, hoe dat haar jongste broeder G. R. v. d. Merwede op den 13 Oct. 1.1. was overleden en uit zijn nalatenschap op haar was gedevolveert het halve Langenhersien.

24) v. Doorninck, blz. 299, 300.

ter der Stad Campeu &c. &c. aldaer in 't dertigste Jaer zyns Ouderdoms, Overleden, den 11 April 1780, en den 14 van die zelvde maend ter aerde besteld. Auteur David de Greeve.

Uit hun huwelijk:

a. *Johanna Sippina Boldewine Adriana van der Merwede* [25]), geb. Kampen 23 Juni, ged. ald. Bovenk. 28 Juni 1778, overl. Twello 19 Nov. 1857, tr. Kampen Broederk. 10 Dec. 1798 (ond. 23 Nov.) *Lodewijk Arend* baron *van Ittersum* tot den Oosterhof [26]), geb. Kampen 20 Apr., ged. ald. 21 April 1779, overl. Kampen 5 Dec. 1812, zoon van *Frederik Alexander* en *Anna Johanna Judith Sloet* tot Plattenburg.

2. *Philip Everard,* volgt IX.

3. *Elisabeth Maria Jacoba van der Merwede,* geb. 31 Mei, ged. Kampen Bovenk. 2 Juni 1754, overl. Huis Meerburg bij IJsselmuiden 23 Maart [27]), begr. IJsselmuiden 26 Maart 1808, tr. Kampen Broederk. 23 Dec. 1775 (ond. 24 Nov.; Maastricht 1 Dec.) *Johan Frederik Engelberdt van Brandt,* geb. 20 April 1738 [28]), luitenant in het reg. der dragonders v. Ditfurth, later van den Prins van Hessen Cassel 26 Juli 1756, kapitein 23 Juli 1766, in 1813 voorkomend als gepens. kolonel, overl. Kampen 12 Januari 1815.

Hun kinderen waren:

a. *Frederica Juooba Maria van Brandt, geb.* Kampen 1778, overl. 31 Oct. 1793 [29]).

b. *Jacobus* Otto *van* Brandt, geb. Kampen 1782, tr. 1809 (ond. Hasselt 8 Febr.) ***Jacoba*** *Rosina Jacoby,* geb. Utrecht, wed. van Mr. ***Jan*** *Adriaan* ***Zaal.***

c. *Johanna Sippina Wilhelmina Geertruidt* ***van Brandt,*** geb. Kampen 6 Dec. ***1784,*** tr. 1810 (ond. IJsselmuiden 13 April) *Christoffel Stephanus Piper.*

d. *Fransina Hendrina Heddewig van* ***Brandt,*** geb. Huis de Kalk onder Colmschate, ged. Colmschate 22 Mei 1791, tr. IJsselmuiden 22 Jan. 1813 *Isidor Dumolin,* geb. Bois-Jean, dep. Pas de Calais, 7 October. 1789, commies bij het comptoir van het octrooi van den Rhijn, zoon van *Charles François* en ***Marie*** *Françoise Rosalie* ***Gatoux.***

4. *Robert Adriaan Willem van der Merzvede,* geb. 6 Jan. [46]), ged. Kampen Broederk. 9 Jan. 1757, ais lidm. bevestigd vóór Paschen 1774, vaandrig in het reg. van Baden Durlach 14 Nov. 1770, luitenant 13 April 1778, kapitein 4 Nov. 1779, neemt in 1787 zijn ontslag als officier, burgemeester van Kampen 1787, afgezet 1795, toegelaten als gecomm. voor Kampen in de Staten van Overijse1 16 Maart 1790 [30]), wethouder te Kampen 4 April 1808, ongehuwd ald. overl. 13 Dec. 1812.

5. *Geertruida Anna Lucretia aan der Merwede,* geb. 23 Mei, ged. Kampen Broederk. 30 Mei 1759, lidm. ald. vóór 29 Sept. 1777 met att. van Arnhem, overl. Kampen 20 Mei [31]), begr, Bovenk. 24 Mei 1782.

6. *Jacob Carel Frederik van der Merwede,* geb. 24 of 25 Maart, ged. Kampen Broederk. 28 Maart 1762, vaandrig in het reg. van Baden Durlach 1 Juli 1777, werd 14 Nov. 1786 schout van Paaslo, IJsselham en Oldemarkt, verdronk in de IJsel 16 Juli, begr. Kampen Bovenk. 19 Juli 1787.

7. *Gerharda Judith Elisabeth Maria van der Merwede,* geb. Kampen 29 Juni, ged. ald. Bovenk. 1 Juli 1764, bevest. als lidm. vóór Kerstmis 1783, overl. ald. 16 Juni 1828, tr. Kampen voor schepenen 8 Maart 1793 (ond. 6 Oct. 1792; Nijmegen 13 Jan. 1793) *Pieter Antony van Rappard,* geb. 25 Maart, ged. Nijmegen 29 Maart 1767, cornet sup. regiment von Stöcken, later v. d. Duyn, cornet 10 Sept. 1790, luit. eff. 1794, ritmeester Oct. 1794, majoor 20 Nov. 1813, lt.-kolonel 22 Oct. 1816, kol. van het reg. Huzaren in Ned. O.-Indië (No. 8) 13 Juni 1816, overl. Salatiga op Java 29 November 1819, zoon van Mr. *Coenraad* en *Walradina Christina Petronella van Bijsterveld.*

8. *Allegonda Johanna Coenders van der Merwede,* geb. Kampen 5 Juli, ged. Bovenk. 6 Juli 1766, bevest. als lidm. vóór Kerstmis 1783, overl. ald. 27 Dec. 1836, tr. Kampen voor schepenen 3 Mei 1793 (ond. Roosendaal en Kampen 28 Maart) *Frederik Constantijn Gerrit van Motman,* ged. Heumen 22 Sept. 1765, ontvanger der gemeene lands en andere middelen van de Vrijheid en Heerlijkheid Oosterhout en onderhoorige ressorten, daarna kapt. der infanterie, in 1807 naar Ned. O.-Indië vertrokken, overl. Febr. 1812 in de nabijheid van Batavia [32]), zoon van *Willem Arnold Michiel* en *Frederica Catharina Fabilla Sanderus.*

Hun kinderen zijn [33]):

a. ***Gewit*** *Willem* ***van*** *Motman,* geb. Oosterhout 16 Febr., ged. ald. 23 Febr. 1794, controleur der in en uitgaande rechten en accijnzen te Heerenveen, later controleur van 's Rijks belast. te Bergum, overl. Bergum 28 Jan. 1829, ir. gem. Tietjerksteradeel 5 Juli 1827 *Grietje Hoekstra,* geb. Oostermeer 23 Juni, ged. ald. 14 Juli 1799, overl. Scharnegoutum 27 Juni 1859, dochter van *Lieuwe Douwes* en *Jenke Halbes.*

b. *Johanna Sippina* ***Rudolphina*** *Cornelia van Motman,* geb. 1799, overl. Kampen 4 October 1835.

IX. *Philip Everhardus van der Merwede,* geb. Leeuwarden 12 Maart, ged. ald. 17 Maart 1752, bevest. ald lidm. te Kampen vóór 29 Sept. 1768, ingeschr. als student te Groningen 10 Sept. 1768, vaandrig in het reg. v. Baden Durlach 24 Mei 1769, luit., kapitein 20 Juli 1774, schout van Steenwijk 27 Oct. 1787, ontvanger-generaal van het kwartier van Vollenhove 12 Dec. 1794, overl. 11 Juni [34]), begr. Kampen Bovenk. 15 Juni 1808, tr. Enter 26 Juli 1784 (ond. Kampen 16 Juli: Arnhem 9 Juli, att. naar Vollenhove 26 Juli) *Frouck Juliana Geeertruid Sloet van Plattenburg,* geb. 6 Nov., ged. Vollenhove 7 Nov. 1764, overl. Kampen (aan de roodvonk) 25 Febr. [34]), begr. Bovenk. 1 Maart 1806, dochter van *Lodewijk Arend* [35]) en *Johanna Geertruid Juliana van Sytzama* [35]).

Uit dit huwelijk 8 kinderen:

1. *Joan Frederik,* volgt X.

2. *Johanna Geertrzrijt Juliana van der Merwede,* geb. Kampen 23 Maart, ged. Broederk. 25 Maart 1787, bevest. als lidm. vóór Paschen 1805, overl. Arnhem

25) Ibid., blz. 687.

26) Ibid., blz. 326.

27) Advert. in de Prov. Overijs. cour.

28) Statenarch. Overijsel., nr. 4271. Registre civiquc d.a. 1811 v. d. sous-prefecture Zwolle:
IJsselmuiden. nr. 3730. J. F. E. van Brandt, capitaine pensioné, né 20 Avril 1738.

29) Statenarch. Overijs., nr. 2546. Reken. ontv. v. Vollenhove 1793/94, blz. 122 en 125, nrs. 57 en 69 van de uitbetaling van lijfrenten.

30) v. Doorninck, blz. 758.

31) Statenarch. Overijs., nr. 25135. Rekeningen ontv. v. Vollenhove 1781 en '82, blz. 114. Uitbet. lijfrenten: Geertruida Anna Lucretia van der Merwede, obiit 20 Mey 1782.

32) Bijlage huwelijksakte Gerrit W. v. Motman en G. Hoekstra

33) Goneal. v. Motman, in Ned. Leeuw 1903, kol. 201, 202.

34) Advert. in de Prov. Overijs. cour.

35) Volgens de bijlagen uit "de huw. akte van Hendrik Holle en J. C. F. v. d. Merwede, overl. resp. Stad Vollenhove 4 Jan. 1800 en 2 Maart 1771.

1 Oct. 1865, tr. Kampen Broederk. 26 Oct. 1807 (ond. 7 Oct.) Jhr. *Cornelis Adriaan Mollerus,* geb. 's-Gravenhage 6 Febr. 1782, ged. Gr. kerk 10 Febr., ingeschr. als stud. te Utrecht 9 Mei 1801, griffier bij het Hoog mil. gerechtshof, overl. Utrecht 11 Juni 1820, zoon van Mr. *Johan Hendrik* baron *Mollerus,* heer van Westkerke en Wulpendaal, en *Mellina Anna Alberda van Nijenstein.*

3. *Boldwijn Asweer Johan van der Merwede,* geb. Steenwijk 20 Nov., ged. ald. 23 Nov. 1788, extra-ord. ingenieur 25 Apr. 1806, kapitein der genie, gebleven bij de Berezina 28 Nov. 1812.
4. *Lodewijk Arend van der Merwede,* geb. Steenwijk 16 Nov., ged. ald. 21 Nov. 1790, overl. Huis Warmelo 3 Aug. 1806.
5. *Geertruyd Anna Lucrefia van der Merwede,* geb. Vollenhove 4 Nov., ged. ald. 7 Nov. 1792, bevest. als lidm. te Kampen vóór Paschen 1811, overl. Zutphen 20 Mei 1859, tr. Kollum (gem. Kollumerland) 19 Maart 1823 Prof. Mr. Dr. *Theodorus van Swinderen,* geb. Gron. 13 Sept., ged. ald. 17 Sept. 1784. ingeschr. als stud. te Gron. 10 Juli 1799, geprom. ald. 28 Sept. 1805 in wijsbegeerte en vrije kunsten, 26 Nov. 1806 in rechten, schoolopziener 28 Febr. 1807, secr. der commissie van onderwijs 3 Juni 1807, inspecteur der Academie van Gron. voor de departementen van Ooster- en Wester Eems 30 April 18 12, hoogleeraar natuurlijke geschiedenis 23 Sept. 1814, ridder van de Ned. Leeuw, overl. Groningen 11 April 1851, zoon van Mr. *Wicher* en *Johanna Margaretha de Beveren.*
6. *Anna Catharina Johanna van der Merwede,* geb. Vollenhove 18 Apr., ged. ald. 20 April 1794, bevest. als lidm. te Kampen vóór Paschen 1811, att. naar Groningen April 1823, overl. Zutphen 19 Dec. 1875.
7. *Jacoba Carolina Frederica van der Merwede,* geb. Kampen 10 Nov., ged. ald. 17 Nov. 1799, bevest. als lidm. vóór Paschen 1816, overl. Voorst 29 Aug. 1858, tr. Kampen 14 Dec. 1820 *Hendrik Holle,* geb. Oostkapelle (Z.) 19 Apr. 1792, in 1820 le luit. bij de 7e afd. inf. in garnizoen te Deventer, benoemd tot burgemeester van Oostkapelle 23 Nov. 1827, eervol ontslagen 20 Aug. 1841, overl. vóór 1848, zoon van *Paulus* en *Hendrica Pieternella van Beest.*
8. *Sippina Johanna van der Merwede,* geb. Kampen 13 Mei, ged, Broederk. 20 Mei 1801, bevest. als lidm. Paschen 1818, overl. Zutphen 3 Febr. 1874, tr. Utrecht 21 Dec. 1826 Jhr. Mr. *Pierre Nicolas Quarles van Ufford,* geb. Haarlem 12 Juli, qed. Waalsche k. 23 Juli 1797, stud. te Leiden 24 Oct. 1814, rechter plaatsverv. in de rechtbank van eersten aanleg te Zutphen 17 Febr. 1825, rechter in de rechtb. 21 Oct. 1837, rechter in de arr. rechtb. ald. 1838, lid van den gemeenteraad 6 Oct. 1848, enz., overl. Zutphen 26 Febr. 1887, zoon van Mr. *Pierre Nicolas* en *Margaretha Geertruida Hoofman.*

   Hun zoons *Pieter Nicolaas Marie* en *Philip Everard* verkregen bij K.B. d.d. 27 Sept. 1855 no. 69 vergunning om den naam *van de Merwede voor* den hunnen te voegen.

X. Joan Frederik' van der Merwede, geb. 5 Mei [46]), ged. Kampen Bovenk. 8 Mei 1785, bevest. als lidm. vóór Paschen 1803, ontvanger van het vuurstedengeld, begaf zich 1805 naar Engeland, luitenant bij de jagers van kolonel Halketh, nam deel aan veldtochten in Portugal, Spanje en Frankrijk tot 1814, daarna gepensionneerd, overl. Goor 3 Juni 1847, tr. Stolzenau 17 Januari 1821 [47a]) met *Geertruida Catharina Wouters,* geb. Zutphen 24 Jan. 1800, R.K. ged. aldaar 29 Jan. d.a.v., op 22 Febr. 1848, vermoedelijk met alle kinderen, vertrokken naar Noord-Amerika, dochter van *Peter Lambertus* en *Johanna Gulik.*

Uit hun huweliik 11 kinderen:

1. *Philip Everhard van der Merwede,* geb. Stolzenau 23 Januari 1820, op 19 Febr. 1847 afgeschreven van het bevolkingsregister van Goor naar Ommerschans. Hij is echter niet in de gem. Ommen ingeschreven en vermoedelijk in 1848 mede naar Noord-Amerika vertrokken.
2. *Boldewijn Aswer Johan Antonij Pieter van der Merwede,* geb. Stolzenau 1 Dec. 1821. Hij vertrok 12 Nov. 1841 naar Harderwijk om als vrijwilliger in krijgsdienst te treden, doch is „16 Nov. geretouneerd als sijnde afgekeurd". Hij werd niet weder afgeschreven tusschen 1841 en 1850, doch komt niet meer voor in het bevolkingsregister van 1850-1860, toodat ook hij vermoedelijk met de anderen naar Noord-Amerika is vertrokken, waarbij verzuimd is dit aan te teekenen.
3. *Juliana Anna Katharina Carolina Sippina van der Merwede,* geb. Holzhausen 22 Aug. 1823, op 1 April 1845 van Goor vertrokken naar Ambt-Almelo. Hier, noch in Stad-Almelo werd zij echter ingeschreven.
4. *Gerharda Judith Elisabeth Maria Florentia Katharina van der Merwede,* geb. Holzhausen 6 Nov. 1825, op 22 Febr. 1848 uit Goor naar Noord-Amerika vertrokken.
5. *Johanna Frederika Sippina van der Merwede,* geb. Stolzenau 13 Dec. 1827, op 22 Febr. 1848 uit Goor naar Noord-Amerika vertrokken.
6. *Geertruida Anna Lucretia van der Merwede,* geb. Stolzenau 8 Oct. 1829, op 22 Febr. 1848 uit Goor naar Noord-Amerika vertrokken.
7. *Emanuel van der Merwede,* geb. Groot-Dochteren (gem. Laren Gld.) 19 Dec. 1832, op 22 Febr. 1848 uit Goor naar Noord-Amerika vertrokken.
8. *Jacoba Frederika van der Merwede,* geb. Goor 8 Juni 1835, op 22 Febr. 1848 vertrokken naar Noord-Amerika.
9. *Geertruida Constantiea Frederieka van der Merwede,* geb. Goor 26 Maart 1837, op 22 Febr. 1848 vertrokken naar Noord-Amerika.
10. *Floris van der Merwede,* geb. Goor 23 Dec. 1839, op 22 Febr. 1848 vertrokken naar Noord-Amerika.
11. *Philippine Juliana Robbertdina van der Merwede,* geb. Goor 10 Dec. 1842, op 22 Febr. 1848 vertrokken naar Noord-Amerika.

VIbis. *Joan Willem van der Merwede,* geb. na den dood van zijn vader, ged. Zwolle 16 Juli 1663, luitenant onder het reg. van den vorst van Friesland en Prins van Nassau, overl. vóór 9 Nov. 1717, tr. 1687 (ond. Kampen 16 Sept.: Leeuwarden 25 Sept.) *Maria Geertruyt Hoemaker,* geb. Kampen 29 Apr., ged. ald. 1 Mei 1667, overl. na 21 Mei

47a) Bij den doop op 8 April 1820 in dc Ev. Luth. kerk te Stolzanau van hun 23 Jan. t.v. aldaar geboren oudsten zoon wordt vermeld, dat de ouders reeds in 1816 hadden willen trouwen, doch toenmaals de vereischte stukken niet hadden kunnen overleggen.

1724, dochter van *Severijn* en *Alida van Ingen.*

Uit dit huwelijk:

1. *Willemina Elisabeth van der Merwede,* ged. Hattem 28 Oct. 1688, overl. IJsselmuiden 29 Mei 1752 [37]. Zij testeerde 15 Maart 1752 [37]), tegelijk met haar zuster.
2. *Johan,* volgt VII.
3. *Aleida Odilia van der Merwede,* geb. ?, overl. IJsselmuiden 24 Mei 1752 [36]).

VII. *Johan van der Merwede,* geb. 1689, lidm. van Oldebroek 28 Maart 1720, schout van IJsselmuiden 28 Nov. 1736-1741, overl. IJsselmuiden 20 Oct. 1741 [38]), tr. Oldebroek 5 Sept. 1717 (ond. Elburg 22 Aug.) *Catharina Arnolda van Ingen,* ged. Elburg 2 Dec. 1679, lidm. te Oldebroek 4 Juni 1718, in Kampen met att. van IJsselmuiden vóór Kerstmis 1753, begr. Kampen Bovenk. 18 Nov. 1765, dochter van *Hendrik* en *Wobbina Cotenberg.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna Wilhelmina van der Merwede.* geb. 9 Nov.. ged. Elburg 11 Nov., 1717, overl. tusschen 22 Maart 1754 [39]) en 12 Juni 1761 [17]).
2. *Hendrick Lodewijk van der Merwede,* geb. 26 Febr., ged. Oldebroek 4 Maart 1719, lidm. te IJsselmuiden 10 April 1743, te Kampen vóór Kerstmis 1753, burgemeester, toegelaten als gecomm. voor Kampen in de Staten van Overijssel 14 Maart 1769 [40]), gecomm. in de adm. in Friesland 1776, overl. 20 Nov. [41]), begr. Kamnen Bovenk. 26 Nov. 1776.
3. *Jan Severijn,* volgt VIII.
4. *Aleida Fransina Elisabet van der Merwede,* geb. tusschen 16 en 17 Mei, ged. IJsselmuiden 21 Mei 1724, lidm. IJsselmuiden 24 Juni 1744, te Kampen met att. van IJ. vóór Kerstmis 1753, overl. 17 Juni [42]), begr. Bovenk. 20 Juni 1792.

VIII. *Jan Severijn van der Merwede,* geb. IJsselmuiden 7 Dec., ged. ald. 7 Dec. 1721, lidm. 24 Maart 1745, te Kampen vóór Kerstmis 1761 met att. van Zalt-Bommel, luit. in het reg. van Aylva 31 Dec. 1749, begr. Kampen Bovenk. 27 Juni 1778, tr. IJsselmuiden 17 Dec. 1758 (ond. Kampen 20 Nov.) *Cecilia Catharina van der Beeck,* ged. Kampen 20 Maart 1735, overl. ald. 23 Mei, begr. Bovenk. 28 Mei 1810, dochter van Dr. *Johan Huibert* en *Judith van Ingen.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Rudolf van der Merwede,* ged. Zalt-Bommel 28 Oct. 1759, begr. Kampen Bovenk. 1 Oct. 1776.
2. *Assuerus van der Merwede,* ged. Kampen Buitenk. 9 Nov. 1760, begr. ald. Bovenk. 30 Mei 1761.
3. *Assuerus van der Merwede,* geb. Kampen 19 Nov. [43]), ged. Broederk, 22 Nov. 1761, bevest. als lidm. vóór Paschen 1780, toegelaten als gecomm. voor Kampen in de Staten van Overijse1 16 Maart 1790 [44]), gecomm in de West-Ind. Comp. Kamer Amsterdam 1791-'93, overl. Kampen 20 Nov. 1823.
4. *Catharina Arnolda van der Merwede,* ged. Kampen 21 Juni 1765, begr. ald. Bovenk. 5 Dec. 1785.
5. *Judith van der Merwede,* geb. Kampen 6 Mei, ged. ald. 10 Mei 1767, bevest. als lidm. vóór 29 Sept. 1786, overl. ald. 24 Juli 1843, tr. Kampen 11 Nov. 18 14 *Arie Sels,* geb. Kampen 15 Oct., ged. ald. 17 Oct. 1762, vaandrig in het reg. van v. Hardenbroek 10 Sept. 1779, luit. 1 Juli 1787, in Franschen dienst 30 Dec. 1787, le luit. 1 Juli 1792, kapt. 13 Oct. 1793, luit.-kol. 8 Juli 1795, daarna weer in Ned. dienst kol. 23 Juli 1806, gen.-majoor 7 Aug. 1809, gepens. 3 1 Dec. 1810, overl. Kampen 5 Januari 1841, zoon van *Justinus en Geertruida Elisabeth Lindenbergh,* en wedr. van *Grietje Buseman.*
6. Ongedoopt kind, begr. Kampen Bovenk. 15 Sept. 1769.
7. *Aleida Fransina Elisabet van der Merwede,* ged. Kampen Broederk. 6 Jan. 1771, bevest. als lidm. vóór 29 Sept. 1789, overl. ald. 24 Sept. [45]), begr, Bovenk. 28 Sept. 1793.
8. *Hendrik Lodewijk van der Merwede,* geb. Kampen 16 Apr. [46]), ged. 18 Apr. 1772, lidm. te Kampen met att. van Nieuwpoort vóór 24 Juni 1795, raadsheer aldaar, overl. Huis Broekeroord onder Oldebroek 29 November 1847, tr. 1e Heerde 25 Juli 1804 (ond. Kampen 6 Juli, att. naar Heerde 22 Juli) *Reinira Willemina van Dedem,* geb. Swanenburg 11 Aug., ged. Vorchten 22 Aug. 1779, overl. Kampen 2 Maart, begr. Bovenk. 5 Maart 1805, dochter van *Johan Albert.* heer van Swanenburg en Vosbergen, en *Agnes Reinira Woltera Josina van Lintelo* tot de Marsch; tr. 2e Kampen Broederk. 6 Febr. 1811 (ond. 18 Jan.) *Aleyda Johanna van Ingen,* geb. Kampen 12 Aug., ged. ald. 14 Aug. 1782, overl. Huis Broekeroord 12 Dec. 1851, dochter van *Hendrik* en *Margaretha Martha Roldanus,* en wed. van *Jacob Meylinck.*

   Uit het eerste huwelijk een op 25 Febr. 1805 te Kampen doodgeboren dochter [47]), begr. Kampen Bovenk. 27 Febr. 1805.
9. *Antonia Aleyda van der Merwede,* ged. Kampen 1 Sept. 1773, begr. ald. Bovenk. 16 Sept. 1780.
10. *Johanna Wilhelmina* van *der Merwede,* ged. Kampen 18 Sept. 1774, begr. ald. Bovenk. 14 Mei 1779.
11. *Allart Lucas van der Merwede,* geb. Kampen 23 Maart [46]), ged. ald. 24 Maart 1776, bevest. vóór Paschen 1799 als lidm., overl. ald. 13 Mei 1825.

---

36) Reg. 50e penning schoutambt Zwollerkerspel. 16 Juli 1752. Hendr. Lodewijk en Jan Severijn v. d. Merwede, met Johanna Wilhelmina en Aleyda Francina v. d. Merwede, erfgen. van haar Tantes Willemina Elisabeth, overl. IJsselmuiden 29 Mei 1752 en Aleyda Odilia v. d. M., overl. IJsselm. 24 Mei 1752.

37) Schoutambt IJsselmuiden, Reg. van testamenten 1743-1782, blz. 27.

38) v. Doorninok, blz. 694.

39) Rep. 50e penn. IJsselmuiden. Johanna Wilhelmina v. cl. Merwede geeft 22 Maart 1754 aan, dat zij in Febr. 1754 boomen heeft verkocht.

40) v. Doorninck, blz. 700.

41) Reg. 50e penn. Kampen. J. S. v. d. Merwede en zijn zuster geven 21 Dec. 1776 aan, door overlijden van hun broeder Hendrik Lodewijk v. d. Merwede, in leven burgemeester, overl. 20 Nov. 1776, enz.

42) Reg. 50e penn. IJsselmuiden. 2 Juli 1792. De kinderen van wijlen de Heer I. S. v. d. Merwede geven aan, dat op hen ex testamento van haar tante Jongvrouw Alida Francina Elisabet v. d. Merwede overleden **den 17 Juni 1792** is gedevolveerd, enz.

43) Registre civiquc (zie noot 28). Kampen nr. 1998 : Assuerus van der Merwede. Ancien bourgmestre, né 19 Nov. 1761.

44) v. Doorninck, blz. 756.

45) Reg. 50e penn. IJsselmuiden. 8 Oct. 1793. De kinderen van douar. J. S. van der Merwede, met naame Assuerus, Hendrik Lodewijk, Allert Lucas en Judith v d. M. geven aan de collaterale successie van haar zuster Aleida Francina Elisabet v. d. M., overl. 24 Sept. 1793.

46) Registre civique Kampen. Nr. 1997. Allard Lucas v. d. Merwede, rentier, né 23 Mars 1776.

Nr. 2712. Hendrik Lodewijk v. d. M., conseil municipal, né 16 Avril 1772.

Nr. 2231. Rob. Adr. W. v. d. Merwede. adjoint du maire, ná 6 Jany, 1757.

Nr. 2233. Jan Frederik v. d. M., né 5 Mai 1785.

47) Advert. in de Oprechte Haarl. cour.

BC.

Vter. *Everwijn van der Merwede,* ged. Heusden 5 Nov. 1623, op 28 Mei 1643 vandaar vertrokken om zich bij het leger te voegen te Litthoyen, als lidm. te Zwolle aangenomen 21 Juni 1656, wonende te Haarst, volgens Doys 5 Nov. 1659 bij de Bergschans bij Zwolle in een duel doodgestoken door een v. Eck (dit kan evenwel niet juist zijn want bij den doop van zijn zoon in 1660 wordt hij niet als zal. aangeduid; het is dus misschien 5 Nov. 1660). tr. (volgens Doys Dec. 1650) *Judifh de Baecke,* overl. Zwolle in de Kamperstr., begr. Gr. kerk 26 Januari 1705, dochter van *Joachim* tot Genne en *Harmken van Broeckhuysen.*

Rcg. Zwollerkerspel van vrijwillige zaken 1649-1658 : Transport d.d. 19 Maart 1653 door *Hermelina* van Broeck*huisen,* wed. de *Baecke* met haar zoon jr. *Willem* de ***Baecke*** cn *Everwijn van Merwe* als man en momber van Johanna ***Judit de Baecke,*** „comparerende voor absente dochteren en Susteren", aan Roeloff Arcntsen en Aeltien Peters c.l., van 5 mergcn landes gelegen in Geert van Haerst Hoek te Haerst.

Uit dit huwelijk:

VI. *Everwijn van der Merwede,* ged. Zwolle 26 Juni 1660, in 1693 kapitein in het lijfreg. van den Prins van Nassau erfstadhouder van Friesland, luit.-kolonel en commandeur van Coevorden 26 Maart 1706-1724, overl. eind 1724 of begin 1725 vóór 16 Januari [49]), tr. 1693 (ond. Zwolle 28 Jan.: Leeuwarden 29 Jan., 1 en 5 Febr.) *Anna Elisabef van Broeckhuysen* [48]), geb. Huis den Doorn, ged. Zwolle 22 Nov. 1657, overl. 25 Aug. 1733, begr. Zwolle Gr. k. 31 Aug., dochter van *Willem* tot den Doorn en *Anna Lucrefia Schaep.* Zij bezaten o.a. het erve en goed de Melenhorst in de buurtschap Lente bij Dalfsen, dat zij in 1702 bewoonden en de Wittenburg bij Emmen, een andere buurtschap van Dalfsen.

Reg. van gesloten testamenten van Zwolle, 1730-1741, blz. 278: Test. van. *Anna* Elisabeth van ***Broekhuisen,*** douar. *Everwijn van* der ***Merwede,*** d.d. 3 Sept. 1732, geopend 27 Aug. 1733.

Legaat aan haar neef *Willem* ***Wild Reinier v. Broekhuisen*** 'tot den Doorn en Grote Wed, voor de helft, en voor de andere helft aan de kinderen ***van*** haar zuster ***Euphemia*** v ***Broekhuisen*** tot den Grimbergh. voorts praelegaten aan haar nichten ***Elisabeth Mechtelt en*** *Henriette* ***Anna*** van *Voerst* tot den Grimberg; aan haar zuster ***Elisabeth Maria*** van ***Broekhuisen*** het vruchtgebruik van de Melenhorst en den Witten. bergh, en aan de dochter van kapt. *Aijta* een paar tienden.

Uit hun huwelijk, allen overl. vóór 1725 [49]):

1. *Johanna Judith van der Merwede,* ged. Zwolle 12 Dec. 1694, overl. vóór 27 Dec. 1'705.
2. *Wilhelm Reinier van der Merwede,* ged. Zwolle 17 Jan. 1696, overl. vóór 27 Dec. 1705.
3. *Jan Hendrik van der Merwede,* ged. Zwolle 14 Januari 1701, in leven 27 Dec. 1705 [50]).
4. *Anna Elysabef van der Merwede,* geb. op Melenhorst, ged. Dalfsen 17 Sept. 1702, in leven 27 Dec. 1705 [50]).

48) v. Doorninck, blz. 133.

49) Reg. 50e penning Dalfsen 1722-1735. 24 Nov. 1725 maakt vr. Anna Elisabet van Broekhuijsen, douar. Everwijn v. d. Merwede bekend, dat zij do erfenis en nalatensehan van haar echtgenoot heeft gekocht van Adriaan Willem en Rocbert v. d. Merwcde, resp. burgemeesters van Kampen en Zwolle en van Egbert Coenders nom. uxoris, o.a. de Melenhorst en het land den Wittenbergh.

Op 16 Januari 1725 had zij dit reeds bij provisie aangegeven.

50) Resolutien Gedeputeerde Staten. 27 Dec. 1705. Hierin is een lijst van gekochte lijfrenten o.a.:

Capiteyn Everwijn van der Merwede te lijve van sijn soon Jan Hindrik 4 jaar 500,- en van sijn dogter Anna Elisabeth 3 jaar 500.-, waarvan moeder is Elisabeth Broekhuisen, Tc betalen door comptoir Salland.

De Hannes-Beker,

door MR. Y. A. SCHULLER TOT PEURSUM.

Op den 18en November 1579 schonk het Stadsbestuur van de toen Nederlandsche stad Wesel aan Ko rs Hannes een zilveren beker.

Van den schenkingsbrief is een oud afschrift (in vertaling) bewaard gebleven, dat blijkens het uit zijn aanteekeningen in den familieb.ijbel bekende handschrift geschreven is door den Kolonel der Genie *Lodewijk Schuller,* mijn voorvader (1723-1793) en als volgt luidt:

T r a n s l a a t .

„Wij Burgermeestcren, Scheepcnen en Raden der Stad Wesel, doen kondt, en aan ieder hier mede, te weten, dat de Edelmanhafte Heer Korst Hannes, grootburger en Hooftman der Burgerij dezer Stad, bij de onlusten en seer gevaarlijke oproer tusschen de gereformeerdon cn rooms Katolieken, over het gebruik van dezer Stads St. Wilbordi en St. Nicolaas of Mathenaasche Kerken, door zijne goede pogingen en vigilantie, de voornoemde kerken voor onse gereformeerde geloofsgenooten heeft helpen inneemen, hebbende het eerst het zoo genoemde Geuzen Vaandel opgestooken, waarin hij van de overiego hervormdc burgers gevolgt is, en daardoor deze Stad voor onheijlen en rampen heeft helpen bewaaren en verdere gevaar helpen afwenden.

Zo0 ist 'dat wij voor dese braaven cn getrouwe daadt aan onse Stad betoont, met een Zilveren beeker, uyt het wijnicge nog in voorraadt zijnde zilver gemaakt, hem hebben willen beschenken. De Liefderijke en Goedertierende God gelieven hem en Zijne nakomelingen tot in laaten teyden met Dierbaarsten 'Zegeningen te bekronen.

Ter oirkonden is dcese met onscr Stads secreetzegel bckragtigt cn door onse Stads schrijver ondcrteekent."

Actum Wesel den 18 November 1579

Jnssu Magistratus

w. g. J. C. Bichlach

Secretaris.

Door het huwelijk (16 November 1676) van *Gerfruid Hannes,* blijkens het navolgende gedicht van 1779 eene nakomelinge van *Kors Hannes,* met *Lodewijk Chrisfiaan Schuller,* koopman, raadsheer en rentmeester te Wesel, kwam deze beker in het bezit van de familie Schuller.

Een der latere eigenaars van dezen beker was hun kleinzoon *Chrisfiaan Schuller* (1735-1822), koopman en schepen te Gorinchem. Deze heeft met een aantal familieleden op 18 November 1779 herdacht en gevierd, dat voor twee eeuwen de schenking plaats had en door het Stadsbestuur van Wesel Gods zegen voor Hannes' nakomelingen was afgesmeekt.

Van deze viering is het volgende gedicht bewaard gebleven:

Op den Zilveren beker,
die, door den Achtbaren Raad der Stad Wezel
geschonken wierd
aan
den Edelen Heer Kors Hannes;
ter gelegenheid,
dat ZijnEd., door het planten van het zogenaamd
geusen vaen,
op den 18. november 1573
den grond had gelegt, tot de instelling van
den hervormden Godsdienst binnen de stad Wezel.
Waarvan het twede Eeuwfeest geviert is door eenige van deszelfs
nageslacht tc Gorinchem, den 38. November 1779.

Zo't glorie baaren kan voor 't Vaderland tc sneeven,
Zijn goed cn bloed, ten nutte van 't gemeen,
te offeren; 't moet gewis geen minder luister gecvcn,
Wen men voor zuivere leer heldhaftig heeft gestreên.

Kors Hannes, Ed'le Ziel. die 't geusen vaen deedt Dronken
in 't brandend yever vuer van blind Afgodendom,
Gij hebt de kerk veel heil, U zelfs een naam geschonken
van eeuw'ge duurzaamheid in 't zuiver kristendom.

Lang mag 's mans nageslacht deez' Zilv'ren kelk bewaren,
dien de Achtbre Wezels Raad hem, uit verdienste, schonk;
De voorspoed volg'hen, *om*, bij elke honderd Jaarcn,
hun stamvaêr, den Edlen Kors, te eeren met een dronk.

Op dit stuk is aangeteekend:

„Op den 18en November 1879 de derde eeuwfeest indachtig geweest met een dronk uit- den zilveren beker ter eere van „Kors Hannes. Merkwaardig mag het heten, dat mijn Vader „Jan Henric Schüller bij de tweede eeuwfeest persoonlijk „tegenwoordig is geweest en zijn zoon Christiaan Schüller „nu de derde eeuwfeest heeft mogen herdenken te Amsterdam, „den 18en November 1879".

Nadat de laatste telg van dien tak, Mejuffrouw ***B. E. Schüller,*** op 2 Mei 1906 gestorven was, werd de beker geërfd door Ds. ***L. C. Schuller tot Peursum*** te Amsterdam.

Thans ben ik, Mr. Y. ***A. Schuller tot Peursum*** te Hilversum, de eigenaar.

Op mijne uitnoodiging werd in mijn woonplaats. het 350-jarig feest gevierd door een feestmaaltijd op 16 November 1929.

Hiervan werd een door Gebrs. Grevenstuk geteekende oorkonde opgemaakt en door alle 42 aanwezigen onderteekend.

Na, voorlezing van het 150 jaren te voren. gemaakte gedicht, werd dit als volgt aangevuld:

De plicht ons opgelegd door 't verre voorgeslacht
Kors Hannes en zijn daad getrouw steeds te herdenken,
Heeft heden aan dit maal ons allen saamgebracht,
Om met een dankbaar hart den beker vol te schenken,
„dien d'achtbre Wesels Raad hem uit verdicnsto schonk".
Wij denken nu aan hen, die ons zijn voorgegaan
En hunnen goeden naam met eere mochten dragen.
Wij denken aan 't geslacht dat na ons zal bestaan,
Voor wie ook wij Gods besten zegen vragen,
„Nu w'onzen eedlen stamvaer eeren met een dronk".

Den gastheer werd door Mr. H. Waller een door Begeer te Utrecht vervaardigde zilveren gedenkpenning aangeboden.

De beker heet gemaakt te zijn uit het weinige nog in de stad aanwezige zilver, Vermoedelijk echter heeft iemand eenige zilveren voorwerpen afgestaan, en is daaruit een bestaande beker als geschenk aangeboden. Dit blijkt uit den bladerrand op het midden van den beker.,. Onder eenige daarop aangebrachte. bladgraveeringen is nog de naam ***Feiken van Hoen*** te lezen.

Er heeft in 1913 ,te Düsseldorf . een onderzoek plaats gevonden in de daar bewaarde. archieven van Wesel. Daarbij bleek wel, dat ***Kors Hannes*** in 1579 kerkmeester [1]) was; waarschijnlijk heeft hij' zich in die functie onderscheiden. Het is de vraag of dit in. 1579 het geval was, dan wel of het feit eerst in dat jaar werd beloond. Eenig doorslaand bewijs van de schenking van den beker is in het stadsarchief echter niet gevonden. Het bleek; dat de familie van Hoen destijds te Wesel tot 'de bekende burgergeslachten behoorde; zoo vindt men vermeld, dat Derrick van Hoen, burgemeester van Wesel, 20 December 1500 overleed.

Op den 14 April- 1914 vervaardigde de firma A. Bonebakker & Zoon te Amsterdam, op verzoek van den, burgemeester van de stad Wesel blijkens een in mijn bezit zijnd afschrift van de desbetreffende rekening, eene uitstekende copie, welke zich thans in het Gemeente-museum te Wesel bevindt. Het is te hopen, dat de conservator van dat museum voldaan heeft aan het door mij, als eigenaar van het origineel, in 1937 tot hem gerichte verzoek het daarbij geplaatste kaartje te wijzigen en mede te deelen, dat het ten toon gestelde een copie is.

1) Staatsarchief Düsseldorf, Stadtrechnung Wesel: Kerst Hannes.

Het in 1939 bij den Uitgever de Boer te Middelburg verschenen werk „256 kwartieren en kwartierwapens van H. W. van Woelderen", door W. Wijnaendts van Resandt vermeldt op blz. 143 in een noot, dat Jhr. Mr. *Ocker Jan* ***Repelaer van Molenaarsgraaf,*** wiens grootmoeder ***van Thye*** *Hannes* heette, dezen fraaien zilveren beker zou bezitten.

Deze door een der gasten bij den voor ruim 10 jaren gehouden feestmaaltijd met verbazing gelezen mededeeling, werd aanstonds te mijner kennis gebracht en gaf mij aanleiding in verbinding te treden met den Heer Jhr. Mr. *J. A. Repelaer,* een der zoons van den in 1938 overleden Heer Jhr. Mr. 0. *J.* ***Repelaer van Molenaarsgraaf*** te 's-Gravenhage.

De vergelijking van ons beider bekers werd gevolgd door het raadplegen van den Heer A. 0. van Kerkwijk, oud-Directeur van het Penningkabinet te 's-Gravenhage, als een op dit gebied onbetwistbaar deskundige.

Sedert werd onomstootelijk vastgesteld, dat de zich in mijn bezit bevindende beker de oudste was, en dat de beker van Jhr. Repelaer, blijkens de zich daarop bevindende zilverstempels, een in 1780 door Jacobus Schrader, zilversmid te Gorinchem, vervaardigde copie daarvan is. De letter X bevestigt dit, evenals het meesterteeken J. S., dat volgens het in het Nederlandsche Waarborgmuseum te Utrecht bewaarde insculpatieplaatje door, den in 17.73 tot het gilde der zilversmeden toegelaten Jacobus Schradar (1743-1820) gebruikt werd.

In 1779 was niet alleen de bovenvermelde ***Christiaan*** *Schuller* te Gorinchem woonachtig,. doch ook Mr. *Johan* ***Abraham van Thye Hannes,*** geboren 26 Aug. 1743, gestorven 1829, die schepen en vroedschap dier stad en drossaard en dijkgraaf der hooge en vrije heerlijkheid Empel en Meerwijk was. Hij was een achterkleinzoon van ***Christiaan Hannes,*** en *Margaretha Prickel,* de ouders van ***Gertruid Schuller-Hannes.***

Het ligt voor de hand, dat hij behoord heeft tot de in 1779 aanwezige familieleden en van die gelegenheid gebruik gemaakt heeft een copie van den beker te doen vervaardigen, of van zijn neef en stadgenoot .d.eze copie ten- geschenke heeft ontvangen.

Dit is dan de beker, die in het bezit is gekomen van Jhr. Mr. *J. A. Repelaer* door zijne overgrootmoeder Jonkvr. *Josina* ***Aleida Antoinetta van Thye Hannes.,'*** die op.4 Juni 1822 huwde met *Frans Victor* Baron ***de Watteville.***

Jhr. ***Repelaer*** bleek in het bezit te zijn van een eveneens in Wesel vervaardigd nopjesbekertje, dat op den bodem als zilvermerk ook, het Weseler stadswapen met de drie wezeltjes vertoont en het meesterteeken G.P., benevens het merk AN-S-HE; voorts ziet men daarop het teeken van de tiërceering in den Napoleontischen tijd; de letters K.H. en een monogram K.H. in een wapenschildje,

Het randschrift luid!:

„WEIN UND SEITENSPIEL ERFREUWET DAS HERTZ.
„ABER DIE WISHEIT. IST LIBLICHER DAN SIE BEIDE".

Deze spreuk is te vinden in de in 1534 gereedgekomen vertaling van Maarten Luther der spreuken van Jezus Sirach (Apocryfe Boeken), hoofdst. 40, vers 20, volgens de mededeeling van den Luther-kenner. bij uitnemendheid, Prof. Dr. H. A. van Bakel, dien ik raadpleeg.de; toen liet vermoeden bij mij, rees, daf 'het randschrift aan het werk. van Luther ontleend was.

Jhr. Mr. 0. *J.* ***Repelaer van*** *Molenaarsgraaf* (1858-1938) liet van dit bekertje door een Haagsch zilversmid een goede copie maken.

Er bestaat slechts een geringe kans, dat de namen der makers van den oorspronkelijken grooten beker en het nopjesbekertje kunnen worden opgespoord. Het zeer uitvoerige werk

DE HANNES-BEKER.

1. De Hannes-Beker der Schuller's
Hoogte 10.8 c.M.

II. De eveneens uit Wesel afkomstige
nopjes-beker.
Hoogte 9,8 c.M.

111. De in 1780 te Gorinchem vervaardigde copie van 1.

beide in het bezit van Jhr. Mr. J. A. Repelaer

Behoort bij Maandblad „De Nederlandsche Leeuw", No. 4, April 1941

Foto A. Frequin.

van Marc Rosenberg: „Der Goldschmiede Merkzeichen" bevat slechts weinig gegevens over Weselsch zilver. Hij vermeldt het Weselsche wapen als „Beschauzeichen des 16en Jahrhunderts", reproduceert een meesterteeken van een onbekenden zilversmid en noemt twee bekers, n.l.: een gegraveerde nopjesbeker in het Victoria en Albert museum te Londen en een vergulde hooge bokaal met voetrand van munten in de Ermitage te St. Petersburg.

Uit de vergelijking der drie hierbij afgebeelde bekers kunnen eenige interessante conclusies worden getrokken.

In mijn beker zijn een wapen der Stad Wesel gegraveerd en een monogram. Reeds lang werd vermoed, dat deze van lateren tijd waren.

Op de copie van 1780 komen ze niet voor.

Beide zijn dus waarschijnlijk op den beker aangebracht, als eene herinnering aan de feestviering van 1779.

Dat de nopjesbeker met hetzelfde monogram versierd blijkt te zijn, bewijst m.i. dat de familie Hannes te Gorinchem dezen beker in 1779 reeds bezat. Mijn vermoeden dat de letters C.A. en S., die het monogram lijkt te vertoonen, de voorletters zijn van het echtpaar Christiaan Schuller en Anna Suzanna Meijsenheijm werd echter aan het wankelen gebracht.

Op den onderkant van den bodem van den grooten Hannesbeker komt, behalve het jaartal 1579, de zilvermerken en het teeken van de tiërceering in den Napoleontischen tijd, een wapenschildje vóór, waarin de letters K.H. éénmaal voluit en éénmaal tot een monogram vereenigd te zien zijn; bovendien valt nog een ander monogram op te merken: de letters A N — H S H — H E, gerangschikt in den vorm van *een* huismerk of een koopmansmerk. Het nopjesbekertje vertoont op de overéénkomstige plaats al deze zelfde verschijnselen eveneens, doch niet het jaartal; het monogram bestaat daar slechts uit de letters: A N — S — H E. Een bevredigende verklaring voor deze beide lettercombinaties is nog niet gevonden.

Het jaar 1857 bracht opnieuw eenig contact tusschen de eigenaars der bekers.

In Juni en Juli 1857 werd te Utrecht in het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen gehouden een „Tentoonstelling van voor Nederland belangrijke Oudheden en Merkwaardigheden in de Stad Utrecht en Provincie voorhanden". Voorzitter was B. J. de Geer, Secretaris J. J. D. Nepveu, Penningmeester C. L. Schuller tot Peursum. Er was een Commissie van Orde en Toezigt van 20 leden, w.o. Mr. H. Waller [2]). In den catalogus vindt men onder No. 218:

„Een zilveren beker, waarop gegraveerd het wapen van „Wesel, geschonken „uit het weinige nog in voorraad zijnde „zilver" door den magistraat van Wesel aan den Burger „Hopman Korst Hannes 18 Nov. 1579 voor het overbrengen „der stad tot de gereformeerde Religie. (Toebehoorende aan „den Kapitein Schuller). Inzender: Mr. C. L. Schuller tot „Peursum".

Deze Kapitein Schuller was Cornelis van der Werven Schuller, de oudste, in 1868 gestorven, zoon van Jan Henric Schuller, wiens vader Christiaan Schuller te Gorinchem was.

In November 1856 en April 1857 had mijn grootvader aan F. A. Ridder van Rappard, die eveneens aan de tentoonstelling medewerkte, alle hem bekende bijzonderheden over den Hannes-beker der Schullers geschreven ten behoeve van zijne familieleden de Watteville.

Deze brieven zijn in het archief der van Heeckeren van Waliën's bewaard gebleven. Een afschrift van den eersten brief vond ik bij Jhr. Repelaer, die verder geen enkel op zijn bekers betrekking hebbend document bleek te bezitten.

[2]) Zijn zoon Mr. Th. Waller huwde E. C. M. Schuller tot Pcursum, dochter van den zooeven genoemden Mr. Christiaan Lodewijk. Hun zoon is Mr. H. Wallcr bovengenoemd, die in 1929 aan schrijver dezes een gedenkpenning aanbood.

Het is mogelijk, dat het toen niet tot vergelijking der bekers is gekomen. Deze meening schijnt bevestigd te worden door datgene, wat J. B. Rietstap schreef in het Wapenboek van den Nederlandschen Adel, verschenen in 1883, in den aanhef van het artikel Hannes (van Thije Hannes). Ten onrechte van „von Hannes" sprekende, vermeldt hij den in 1857 tentoongestelden beker, doch voegt daaraan zonder eenig bewijs toe, dat aan Kors Hannes ook twee kleine bekers geschonken werden. Waarschijnlijk heeft Rietstap de bekers nimmer gezien en zich den beker van Kors Hannes grooter voorgesteld dan die in werkelijkheid is. Zoodoende kan hij het nopjesbekertje en de laat-18de-eeuwsche copie van den Hannesbeker, welke thans beide aan Jhr. Mr. J. A. Repelaer toebehooren, als „twee kleine bekers" hebben betiteld.

Onwillekeurig vraagt men zich af of de origineele schenkingsbrief, dan wel gegevens, die licht kunnen geven over dezen nopjesbeker van Jhr. Repelaer, in eenig archief bewaard zijn gebleven.

Moge deze publicatie dengene, die opheldering kan geven, een aanleiding zijn, om zich aan te melden. Daartoe wordt eene afbeelding hierbij gevoegd, waarop de drie bekers met hunne verschillende kenmerken duidelijk kunnen worden onderscheiden.

De bijgevoegde genealogische staat moge strekken ter verduidelijking van het boven medegedeelde. De namen van de eigenaars van den oorspronkelijken Hannesbeker en 'van de Gorcumsche copie, voor zoover deze bekend zijn, zijn cursief gedrukt.

* * *

Naschrift van Mr. Elisabeth C. M. Prins, nakomelinge van *Kors Hannes* door hare Grootmoeder Elisabeth Catharina Maria Waller-Schuller tot Peursum.

Eenige opmerkingen naar aanleiding van den bijgevoegden genealogischen staat.

Blijkens mededeeling van den Heer J. de Groot, die ter zake een onderzoek instelde, werd in 1569 *Kerst Hannes* (= Christiaan = Kors) burger van Wesel [3]). Te voren treft men in Wesel den naam Hannes niet aan, wel Hannas. Korten tijd na de burgerinschrijving van *Kerst* komen te Wesel verscheidene personen met den naam Hannes vóór *(Hendrik* tr. 1573, *Gerhard* tr. 1577, *Dirck* tr. 1578, *Johan* tr. 1579, *Herman* tr. 1581). Het vermoeden ligt voor de hand, dat men hier met zoons van *Kerst* te doen heeft. Neemt men aan, dat iemand minstens 25 jaar oud moest zijn, om het burgerrecht van Wesel te kunnen verwerven, dan komt men tot de conclusie, dat de bovengenoemde *Hannes'sen*, indien zij zoons van *Kerst* waren, nà 1544 geboren moeten zijn. Zij waren dan in 1569 nog geen 25 jaar oud en konden toen zelf nog geen poorter worden; wel moeten zij in 1569 bijna volwassen zijn geweest, zoodat zij tusschen 1573 en 1581 konden trouwen.

Wanneer de kinderen van *Kerst* na 1544 zijn geboren, zal *Kerst* zelf ongeveer van het jaar 1520 zijn. Het feit, dat *Korst Hannes* in 1579 als kerkmeester te Wesel voorkomt, is daarmede goed te rijmen.

Het staat vast, dat *Gerfruid Hannes,* die in 1676 met *Lodewijk Christiaan Schuller* huwde, een dochter was van *Christiaan* en *Margaretha Prickel* en dat laatstgenoemde *Christiaan* een zoon was van *Herman Hannes* en zijn tweede vrouw (gehuwd 1601) *Geesken Wesdunck (Wesendonk).*

[3]) Staatsarchief Düsseldorf, Burgerboek Wesel.

Kors Hannes. ± 1520 —

Hendrik Hannes X 1573 Geyske van Hasselt
± 1548 —

Sara Stricker X 1598 Herman Hannes X 1601 Geesken Wesdunck
1581 — 1644
9 kinderen, w.o.

6. Christiaan Hannes X 1641 Margaretha Prickel
1616-1672 1621-1692
10 kinderen, w.o.

4. Gertruid Hannes
1649-1722
X
1676 Lodewijk Christiaan Schuller 1657-1720

Christiaan Schuller
1688—1770
X
1714 Cornelia ter Louw
1694— ?

Lodewijk Schuller
1723-1793
X
Christina Ponse
1727—1761

Christiaan Schuller
1749—1805
X
1777 Catharina Johanna Maria Rasch
1760-1801

Lodewijk Schuller
1787-1819
X
1812 Barbara Christina de Jonge, Vrouwe van Peursum. 1789—1877

Mr. Christiaan Lodewijk Schuller tot Peursum 1813—1860
X
1846 Marie Isabelle Françoise van der Bank 1819-1882
7 kinderen. w.o.

Ds. *Lodewijk Christiaan Schuller tot Peursum* 1847-1918
X
1873 Antonia de Kock
1850—1927
8 kinderen, w.o.

Mr. *Ysbrand Anton Schuller tot Peursum*
1875—
X
1901 Willemina Christina Lieftinck
1878-1939

Lodewijk Christiaan Schuller tot Peursum
1903-

Ysbrand Anton Schuller tot Peursum
1905-
X
1939 Naomi Dorothée Polman 1913—

Jan Hermannus Schuller tot Peursum
1910—
X
1937 Wilhelmine Johanna Friederike Boissevain 1912-

Catharina Elisabeth Johanna Schuller tot Peursum 1939—

Christiaan Lodewijk Schuller tot Peursum
1940—

Jan Schuller
1728—1805

Vele nakomelingen, die den naam Schuller met ü bleven schrijven.

5. Hendrik Hannes
1650—1739
X
1679 Anna Maria Ernst

Christiaan Hannes
jong overleden

Christiaan Schuller
1735—1822
X
1761 Anna Suzanna Meysenheim
1738—1802

Jan Hendrik Schuller
1773—1849
X
1805 Sara Cornelia van der Werven
1780-1848

Cornelis van der Werven Schuller
1807-186X

Christiaan Schuller 5 zusters, w.o. *Berendina Elisabeth Schuller*
1815-1897 1822-1906

allen ongehuwd

8. Rudolf Hannes
1656-1723
X
Margaretha Elisabeth van Echteren

Christiaan Hannes
1690—1758
X
1713 Maria Kirchers
1688-1739

Johannes Wilhelm Hannes, Heer van Empel en Meerwijk,
1714—1800
X
1737 Johanna Benjamina van Thye
1714-1797

Mr. *Johan Abraham van Thye Hannes*
1743—1829
X
1767 Anna Christina van Barnevelt
1747—1806

Jhr. Willem Hendrik van Thye Hannes
1774—1849
X
1796 Jonkvr. Louise Gertrude Caroline von Rappard
1770—1844

Jonkvr. Josina Aleida Antoinetta van Thye Hannes 1801—1867
X
1822 Frans Victor Baron de Watteville
1795—1872

o.a.
Jonkvr. Louise Gertrude Caroline de Watteville
1825—1904
X
1851 Jhr. Mr. Johan Adriaan Repelaer. Heer van Molenaarsgraaf, 1824-1878

o.a.
Jhr. Mr. *Oscar Johan Repelaer*, Heer van Molenaarsgraaf,
1858-1938
X
1885 Cecile Marie Baronesse van Lynden
1862-1919
3 kinderen, w.o.

Jhr. Mr. *Johan Adriaan Repelaer*
1889—

Jhr. Mr. Hendrik Anthonie van Thye Hannes 1804-1856
X
1834 Charlotte van Löben Sels 1805-1856

hun laatste kind † 1856

Jhr. Jan Frederik van Thye Hannes
1810—1876
X
1837 Johanna Elisabeth Ninaber 1815-1395

drie dochters

10. Christiaan Hannes
1661-1751
X
1687 Henderina Lenertsen

drie zoons en drie dochters.

L. c. s. t. P.
1940.

Met dit echtpaar, *Herman Hannes* en *Geesken Wesdunck,* vangt de stamreeks van het geslacht *van Thye Hannes* in Ned. Adelsboek 1929 aan. In 1937 voerde de Redactie van dit Jaarboek dezen stamreeks op met één generatie, te weten *Christian Hannes,* geboren Wesel omstreeks 1545, † aldaar 8 Dec. 1597, tr. *Margriet N.,* † Wesel 15 Aug. 1624; tevens werden omtrent *Herman* en *Christiaan Hannes* bovengenoemd, die nu onderscheidenlijk generatie 11 en 111 werden, vele' nadere gegevens en een verbetering opgenomen. Zoo blijkt *Herman* te zijn geboren in Wesel Dec. 1581. In 1939, twee jaar na deze stamreeksverbetering in Ned. Adelsboek, verscheen het bovenvermelde Kwartierboek *van Woelderen,* door W. Wijnaendts van Resandt. Het is bekend, dat ons medelid, de Heer W. Wijnaendts van Resandt, tot de Redactie van Ned. Adelsboek behoort, zoodat men de mededeelingen in het Kwartierboek *van Woelderen* als het laatstgeschreven woord over dit onderwerp mag beschouwen. De Heer Wijnaendts bericht op blz. 143, dat de in 1656 te Wesel beroepen predikant Antonius van Dorth in eenige deeltjes handschrifteiijke gegevens heeft verzameld, welke ten deele in de Stadsbibliotheek te Keulen, ten deele in het Staatsarchief te Düsseldorf berusten; „Men vindt er vele grafschriften uit Wesel in, o.a. dat van bovengenoemd echtpaar H e r m a n n H a n n e s en Geesken Wesendunck. Ook dat van een ouder echtpaar C h r i s t i a n H a n n e s, overleden 8 Dec. 1597 en zijn huisvrouw Ma r g r i e t, overleden 15 Aug. 1624, *denkelijk* [4]) de ouders van H e r m a n n voornoemd".

De Heer de Groot vestigde er de aandacht op, dat de Heer Wijnaendts bij nader inzien de afstamming van *Herman* (echtgenoot van G. *Wesdunck)* uit *Christian (Kerst),* zooals Ned. Adelsboek 1937 die aangaf, nog niet bewezen acht.

In dit verband is het volgende van belang. De nasporingen van den Heer de Groot hebben uitgewezen, dat *Gerhard Hannes,* zoon van *Kerst,* te Wesel *in de* Willibrordikerk werd gedoopt 24 Juli 1581. Aannemende, dat een kind in dien tijd niet meer dan enkele dagen na zijn geboorte werd gedoopt, moet men concludeeren, dat *deze* vader *Kerst,* onmogelijk in December 1581 een zoon *Herman* kan hebben gekregen.

De Heer de Groot ziet nu twee mogelijkheden: A) *Kerst Hannes* (I) had zes zoons, onder wie één zoon *Kerst,* dien de Heer Wijnaendts generatie I noemt, doch die niet de vader van *Herman* kan zijn geweest: B) Kerst (I) hertrouwde op later leeftijd (wellicht met *Margriet,* die in 1624 overleed? E. P.) en kreeg in December 1581, toen hijzelf ongeveer 60 was, een zoon *Herman.* Zijn zoon *Kerst* was in Juli 1581 vader geworden van een zoon *Gerhard.*

Wie voor de eerste mogelijkheid kiest, mist, om van *Gertruid Schuller-Hannes* op haren „stamvaêr den Edlen Kors" te komen, boven haren grootvader *Herman* (geb. Wesel Dec. 1581) nog één generatie. Dit zou kunnen zijn: *Hendrik Hannes,* die in 1573 te Wesel in de Mathenakerk huwde met *Geyske van Hasselt.*

In deze redeneering is *Margriet,* die in 1624 overleed, niet de vrouw van *Kerst* (I), die omstreeks 1520 zou zijn geboren: zij is daarom in den staat niet vermeld.

Als b e w e z e n verbetering van den Heer J. de Groot op de stamreeks in Ned. Adelsboek 1929 kan gelden, dat *Christiaan Hannes,* gehuwd met *Maria Kirchers, niet* spruit uit het huwelijk van *Hendrik* en *Anna Maria Ernst,* doch uit dat van *Rudolf Hannes* en *Margaretha Elisabeth van Echteren.* Deze *Christiaan* werd geboren te Wesel 14 Januari 1690. Toen hij 11 Jan. 1720 in de Willibrordikerk te Wesel zijn

[4]) Cursiveering van mij. E. P.

zoon *Johan Peter* liet doopen, werd hijzelf in het doopregister genoemd: *Christian Hannes R u d o l f f S o h n.*

Het zoontje *Christiaan,* dat *Hendrik Hannes en Anna Maria Ernst* 23 April 1692 te Wesel lieten doopen, zal jong zijn overleden.

Paedts (van Santhorst),

door W. J. J. C. BIJLEVELD.

Het .is mij steeds opgevallen, dat ik nimmer eene behoorlijke genealogie heb aangetroffen van bovengenoemde familie, die in deze stad en hare omstreken zoo wijd verbreid was en die tevens tot het eind der 18e eeuw een rol van beteekenis speelde in de stad zelve.

In 1879 ontving A. baron Schimmelpenninck van der Oye van Leopold graaf van Limburg Stirum van Warmond uit diens huisarchief alles ten geschenke, wat betrekking had op de familie zijner grootmoeder van Leyden en op mijn aandringen heeft hij die uitgebreide verzameling bescheiden aan Leiden's gemeentearchief vermaakt, waar zij sinds 1919 berust. Aanverwante geslachten zijn daarin ruimschoots vertegenwoordigd, doch de bescheiden over de Paedtsen, waarvan de van Leyden's (recto van Meerburg) afstamden door vrouwelijke lijn, zijn van weinig belang.

Op 3 Jan. j.l. werd mij toegestaan ten kantore van de Heeren Krantz alhier, kennis te nemen van eenige bescheiden, die mij van nut waren voor mijn artikel over de van Wassenaers van Warmond in de Haarlemsche bijdragen. De archiefinventaris van de hand van den zeer bevoegden Dr. S. J. Fockema Andreae, vroeger archivaris van Rijnland, had mij geleerd, dat de schenking van 1879 niet volledig was geweest. Een groote bundel stukken over de van Leyden's en hunne voorouders is n.l. op Warmond gebleven, blijkbaar ontsnapt aan de aandacht van gever en ontvanger van 1879.

Daarin vond ik ten slotte ook een h.s. over de afkomst der familie *Paedts,* die zoo vreemd is, dat zij wel eens vermeld mag worden. Het dagteekent uit het eind der 16e eeuw en is gevonden met de bijbehoorende charters in het kantoor van den in 1544 overleden *Vranc Paedts.* Die charters zijn begin 17e eeuw door den Leidschen notaris J. Verwey gevidimeerd.

Ik laat die oudste generaties en de afstamming uit de van Wassenaer's voor wat zij waard zijn. Men bedenke daarbij, dat de voornamen: Paedts (Paidze) (vgl. b.v. 40-raad van 1452-1477 Paidze Pietersz. van Sonnevelt, die in goud 3 roode lelies voert met roode wassenaar in het schildhoofd), Poes, Ramp enz. in de middeleeuwen vaak voorkomen in Rijnland, zoodat men dus uiterst voorzichtig moet zijn.

Doch, waar in dit oude stuk tal van data betreffende den zeker voornamen tak, die Santhorst verwierf, zijn opgenomen, zoo leek het mij toch van belang, die hier vast te leggen, want waar zou men zoo iets anders vinden!

I. *Jan van Wassenaer* X *Cath. Heerman,* laten na:
   1. Heer v. *Wassenaer.*
   2. *Arent,* volgt II.

II. *Arent Paedts* X *Elisabeth van Rijsoord,* waarvan:
   1. *Jan,* volgt III.
   2. *Margriete,* geestelijke.

III. *Jan Paedts* X *Marie van der Bouchorst,* waarvan:
   1, *Nanne,* volgt IV.
   2. *Cornelis,* geestelijk.

IV. *Nanne Paedts,* X *Magteld van Cralingen,* waarvan:
   1. *Arent,* volgt V.
   2 en 3. *Cecilia* en *Adriana,* geestelijk.

V. *Arent Paedts* X *Anna van der Bouchorst,* waarvan:
   1. *Vranc,* † ongehuwd.

2. *Jan,* **volgt** VI.

VI. *Jan Paedts* **X** *Geertruid van Sonnevelt,* waarvan:

VII. *Nanne Paedts,* † omstr. *80* j. oud *28* Jan. 1505, begr. te Wassenaar **X** *Adriana van Vinck,* † *7* April *1518,* waarvan:

VIII. *Jan Paedts,* † *3* Juni 1515 **X** *Clementia van Doorninck,* † *23* Mei 1518, waarvan:

1. *Vranc,* volgt IX.
2. *Cornelis,* volgt IXbis.
3. *Arent Paedts,* Karthuizer.

IX. *Vranc Paedts,* † **20** Oct. 1544 **X** *Beatrix v. Steenevelt,* † 1572.

X. *Nanne Paedts* **X** le *Fokel van Martena,* † zonder kinderen: 2e *Erkenraet van Lodesfeyn,* waarvan:

1. *Beatrix.* nog ongehuwd.
2. *Nicolaa,* ,, ,,

IXbis. *Cornelis Paedts,* † *28* Aug. 1560, is 27 Aug. 1542 voogd over zijnen zoon *Jan* en beleent als zoodanig den molenaar Huge Ariens met leenland van Santhorst X *Agatha van Lodesteyn,* vrouwe van Santhorst, beleend daarmede door Karel V 9 April 1529 (N.B. na Paschen) als leenvolgster haars vaders Gijsbert, die Santhorst met 4 morgen land gekocht had 4 Nov. 1510 van Robrecht van der Marck, nomine uxoris heer van Naaldwijck; zij † 14 Oct. 1531, waarvan:

X. *Jan Cornelisz Paedts,* heer van Santhorst, X *Josina Jansdr.* waarvan:

1. *Machteld,* nog ongehuwd.
2. *Nicolaes Paedts van Santhorst,* volgt XI.

XI. *Nicolaes Paedts van Santhorst* × *Maria van den Dorpe,* waarvan:

_ *Josina Paedts,*

Tot zoover dan deze genealogie.

Aanteekeningen.

1. Een *Jan,* heer *van Wassenaer* is omtrent dien tijd onbekend, evenals' een huwelijk met eene *Heerman.* Hun wapenfiguur wordt door tal van geslachten, ook met andere namen, b.v. Coninck, van Rijswijk, enz. gevoerd, doch dit is eer regel, dan uitzondering in Rijnland. Opmerking verdient, dat al de leden van het thans behandelde geslacht voeren: in rood drie zilveren wassenaars en hartschild: *Heerman,* zoo *is* ook het schepenzegel van

VII. *Nanne Jansz P.* in 1549. Diens vrouw heet doorgaans: *Adriana Jan Volpertsdr.*

VIII. Hun zoon *Jan* trouwde de dochter van *Willem Claesz van Doorninck,* van 1477-1489 40 raad, en *Hillegond Willems de Bruyn,* wier erven 3 Aug. 1507 het zoo bekende St. Annahof stichtten. *Clementia van Doorninck* is echter † in 1528.

1x. Mr. *Vranc P.* was vanaf 1514 40-raad. Zijne vrouw draagt den bijnaam *van Steenevelt;* zij is echter de dochter van *Gerrit Jan Kerstantsz Stoop,* h.t.s. wel bekend en *Cecilia van Montfoort;* zij had tot kwartieren: *Stoop* (met de 3 nappen) X *van de Poll, Montfoort* **X** *Paedts van Sonnevelt* (ankerkruis met hartschild de 3 lelies), Zij hertrouwde *Dirc Jan Reyerszz. van Heemskerck.*

X. Hun zoon *Nanne* maakt 5 Aug. 1553 huw. voorw. met zijne friesche vrouw en 11 Apr. 1578 met zijne tweede *Erkenraet Claesdr. van Lodesteyn ex* matre *Mechteld Ambrosius Colendr. Zij* zijn den dag erna aangeteekend. *Erkenraet* † 18 Jan. 1610. Merkwaardig is, dat hij, † 1 Febr. 1604, zich vaak ook *Nanne Pieters* noemt.

Hunne dochter *Beatrix* huwt ten raadhuize 18 Oct. 1608 *Steven van Heussen* en de tweede, *Claasje, Syrick van Tritsum, zie* Ned. Leeuw 1939 k. 533; zij had met Santhorst echter niets te maken en werd ten onrechte zoo aangeduid.

IXbis. is van 10 Nov. 1544 tot zijn dood ook 40-raad geweest, evenals zijn schoonvader van 1512-1518. Leidenaars waren de van Lodesteyn's niet, ik meen, dat zij uit Delft kwamen.

X. Was 40-raad na het beleg van 14 Oct. 1574 tot zijn dood in Oct. 1597. Zijne vrouw heette: *van Swanenburg,* † alhier 6 Febr. 1585 en had tot kwartieren: *van Swanenburg* **X** *Colen, van Lodesteyn* × *van Overvest.*

De dochter *Machteld* trouwde Raadhuis 11 Juli 1599 (de genealogie dagteekent dus van vóór dien) Jr. *Leendert Claesz. van Schouwen* tot Endegeest en † 23 Oct. 1 6 0 1 .

XI. *Nicolaes,* geb. 1565, is 1 Aug. 1597 aanget. en 17 d.a.v. ten Raadhuize getrouwd met Jvr. *Maria van Dorp,* dr. van *Henric Hieronymuszn.* en *Anna van Culemborch.*

Zij hadden 10 kinderen, waarvan achtereenvolgens met Santhorst beleend werden: *Joris* 1627, *Jan* 1641, *Hester* en *Margriet 1670,* die het oude huis 16 Jan. 1672 verkochten aan Mr. Adriaen Schas. Met Margriet stierf deze familie vóór 1696 uit: haar achterneef Charles de la Torre, heer van Valkenisse en in Middelharnis en door zijne vrouw van Nieuwkoop c.a. was erfgenaam. Hij woonde op de Toll, Koudekerk, leefde 1643-1716 en was kleinzoon van Philips de la Torre en Henrica van Culemborch.

Het geslacht *Paets,* dat tot eind der 18e eeuw in de Leidsche regeering zat, is niet bij deze familie aan te sluiten.

BOEKBESPREKING.

Het Staatsche leger 1568 — 1795 door F. J. G. ten Raa en F. de Bas. Breda enz. 1911-1940. 6 dln.

Kort geleden is in de Bibliotheek van ons Genootschap opgenomen dl. VI van het bovenvermelde boekwerk, welk deel geheel van de hand is van wijlen den gep. kolonel der infanterie F. J. G. ten Raa.

Een en ander is zeker aanleiding om aan dit grootsche werk een eenigszins uitvoerige bespreking in ons Maandblad te wijden. Zooals den leden wel bekend zal zijn, berusten ook de voorafgaande deelen van dit boek, afkomstig uit de „Bibliotheek van Dam", reeds in de verzamelingen van onze boekerij.

Dl. 1. behandelt de geschiedenis van het Staatsche leger van het begin van den opstand tegen Spanje tot het vertrek van den graaf van Leicester (1568-1588); dl. 11 die van het vertrek van den graaf van Leicester tot het sluiten van het Twaalfjarig Bestand (1588-1609); dl. 111 die van het Twaalfjarig Bestand tot den dood van Maurits, prins van Oranje, graaf van Nassau (1609-1625); dl. IV die van den dood van Maurits, prins van Oranje, graaf van Nassau tot het sluiten van den vrede te Munster (1625-1648) ; dl. V die van het sluiten van den vrede te Munster tot de verheffing van Prins Willem 111 van Oranje tot kapitein- en admiraal-generaal der Vereenigde Nederlanden: dl. VI die van de verheffing van Prins Willem 111 van Oranje tot kapitein- en admiraal-generaal der Vereenigde Nederlanden tot het begin van den Neqenjarigen Oorlog 1672— 1688).

Volgens den opzet van het werk beoogt het de geschiede-

nis van het Staatsche leger over het geheele tijdvak van 1568-1795 te geven. De aard van het boek is naar den bouw die van een krijgsgeschiedenis, toch zullen ook zij, die het met een ander doel bijv. uit een oogpunt van genealogie opslaan er zeer vele gegevens uit kunnen putten aangaande den persoon van de hoogere aanvoering in het voornoemde tijdvak. Naamregisters in elk deel vergemakkelijken het zoeken naar bepaalde personen.

Als oud-officier zij het mij vergund mijn nadere bespreking in te leiden met een betuiging van mijn nederige hulde en groote waardeering voor hetgeen door de Samenstellers werd bijeengebracht.

Het eerste hoofdstuk bevat de geschiedenis van den oorsprong van het leger. Vreemd zal het den niet-ingewijde onder onze lezers schijnen, dat, wanneer men den „staat van oorlog" vóór 1580, zijnde een overzicht van de „regimenten der legeronderdeelen" op blz. 55 en volgende doorleest, men daarin zoo weinig Nederlandsche namen ontmoet. Van de aldaar genoemde vermeld ik *Seino* van *Dorth, Dodo van Laer, Asinga Entens, Eylo Onsta,* Jhr. ***Christoffel van Ysselstein,*** *Wolter* ***Hegeman*** en *Rodolf Schull* als commandanten van regimenten enz. Dat de ***Nassau's*** in deze lijst niet ontbreken spreekt vanzelf.

In het leger der Staten-Generaal in Mei 1580 vindt men reeds meer bekende namen ***(van Duvenvoorde, van Ewsum, van Swieten enz.)*** en weldra verschijnen ook de bekende namen *Bacx, van Dorp, van Culemborg, Brederode, Vijgh* e.a. In de naamregisters van de volgende deelen zal men steeds meer bekende namen uit onze geschiedenis aantreffen.

Ik wil uit dit deel echter nog even noemen de belangrijke Bijlage 1 (a. Stadhouders en Provinciale bevelhebbers, b. de Spaansche landvoogden, c. de Spaansche gouverneurs van de Noordelijke gewesten), waarbij ik belangstellenden tevens verwijs naar de noten, waarin zeer vele bijzonderheden voorkomen. Hetzelfde kan gezegd worden van de overige bijlagen, waarvan de Bijlage VII geheel is gewijd aan een geslachtslijst van de bekende graven ***van den Berg*** [1]).

Uit deel II wil ik terloops vermelden op blz. 168 de compagnieën Zwitsers. Reeds in 1568 hadden regimenten Zwitsers deel uitgemaakt van een der vier legers, waarmede Prins Willem van Oranje in dat jaar de Nederlanden van de Spaansche overheersching trachtte te bevrijden. Eerst dertig jaren later kwamen compagnieën Zwitsers in Staatschen dienst.

Ook in dit deel ligt een groot aantal personalia verscholen in de diverse „Aanteekeningen" en in de daarbij opgenomen „Noten", terwijl de „Bijlagen" wederom naamlijsten bevatten. Uit genealogisch oogpunt zijn vermeldenswaard de opgenomen „geslachtslijsten"; deze (zie Bijlage XV) omvatten: geslachtslijst der markiezen en markiezinnen van ***Bergen-op-Zoom;*** geslachtslijst der ***Brederode's;*** geslachtslijst der ***Coligny's;*** geslachtslijst der ***Duyvenvoorde's.*** Uit den aard beperken deze zich tot 16e eeuwsche gegevens en zulke uit volgende eeuwen.

Teneinde van het geduld van den lezer niet te veel te vergen wil ik in deel III slechts de aandacht vestigen op de Bijlage XII en de daarin opgenomen „geslachtslijsten". Deze omvatten: a. verwantschap tusschen de Huizen ***van Oranje-Nassau, de la Tour d'Auvergne*** en ***de la Tremouille:*** b. verwantschap van prins ***Filips Willem aan Oranje*** met het huis ***Bourbon-Condé; c.*** geslachtslijst ***Nassau-La Leck (La Lecq);*** d. geslachtslijst ***Nassau-Zuylenstein; e.*** geslachtslijst ***de Zoete;*** f. gesachtsijst der hertogen van ***Gulik*** enz. tot het begin van

[1]) Deze vindt men echter veel uitvoeriger in „Het archief van het huis Bergh" door A. P. van Schilfgaarde (1932).

den erfopvolgingsoorlog in 1609; g. keurvorsten en markgraven van ***brandenburg*** (17e eeuw); h. bijzonderheden betreffende de prinsen van ***Portugal.***

En zoo volgt deel IV met soortgelijke geslachtslijsten in Bijlage X en wel aangaande: a. afstammelingen van prinses ***Louise Henriette van Oranje;*** b. geslacht ***Solms-Braunfels; c.*** de graven van ***Culemborg;*** d. afstammelingen van ***Johan Wolfert van Brederode; e.*** geslacht ***Dohna;*** f. de prinsen van ***Portugal.*** Ik wil niet nalaten er op te wijzen, dat ook in den tekst van dit deel allerlei aardige bijzonderheden betreffende verscheidene officieren zijn opgenomen. Deze doen den tijd der 17e eeuw voor ons leven. Men leze b.v. de blz. 186-188 en de aanteekening no. 72 aangaande de bestraffing van duelleerende officieren. Ook ten aanzien van den Geneeskundigen Dienst vindt men — evenals in de overige deelen — hier in Bijlage V bijzonderheden. Ik vestig de aandacht op het vermelde over het voorkomen van pest in de jaren 1633-1636 en de bestrijding dezer ziekte.

In deel V valt, zooals reeds hierboven vermeld, het tijdperk 1648-1672. Dat de geschiedenis zich steeds herhaalt, blijkt ook hier. Men leze slechts de blz. 228 en volgende. Eigenaardige misbruiken als vermeld op blz. 235 e.v. teekenen het verval. Voor bestraffing van „groote flauwhartigheyt" zie men o.a. aanteekening no. 46 op blz. 575. De Bijlage II in dit deel behandelt de afstammelingen van Prins ***Frederik Hendrik*** tot het midden der 18e eeuw.

En tenslotte dl. VI.

In een voorwoord deelt de Directeur van het Krijgsgeschiedkundig archief van den Generalen Staf, de gep. kolonel 'W. J. Arriens een en ander mede over de uitgave van dit deel, dat 19 jaren na het verschijnen van dl. V het licht ziet en nog bewerkt is door den in 1926 overleden generaal-majoor-titulair ten Raa. Het handschrift was gereed, doch moest nog eenige wijzigingen ondergaan.

Dit deel sluit geheel aan bij de voorafgaande deelen.

Van genealogisch belang zijn de Aanteekeningen no. 23 en no. 24 (blz. 324, 325), waarin resp. wordt behandeld een aanvulling van de verwantschap tusschen de Huizen ***van Oranje-Nassau, de la Tour d'Auvergne*** enz. uit dl. III en een notitie betreffende nazaten van Lodewijk XIV. Tevens vindt de belangstellende lezer in dit deel gegevens aangaande den tocht van Prins Willem III naar Engeland (November 1688).

Een enkel woord nog over de illustraties, die in het werk voorkomen. Deze zijn zeer belangrijk uit een oogpunt van uniformkunde en wapenkunde. Dl. IV bevat kaarten van de belangrijke krijgsverrichtingen van Prins Frederik Hendrik tegen 's-Hertogenbosch (1629). Maastricht (1632) en Breda (1637).

J. P. DE MAN.

Publications de la Société historique et archéologique dans le Limbourg à Maestricht. Maastricht 1940. dl. LXXVI (1940).

Dit nieuw verschenen deel van deze zoo bekende uitgave geeft den belangstellenden lezer wederom zeer veel.

Van den rijken inhoud moge ik de volgende artikels onder de aandacht van onze lezers brengen, waar deze studiën in het bijzonder gewijd zijn aan genealogische of heraldische onderwerpen.

Dr. P. C. Boeren dan heeft een artikel geschreven over „De Limburgsche leeuw", welke leeuw het eerst schijnt voor te komen op een zegel van het jaar 1214.

De Heer B. W. van Schijndel vervolgt met een verslag over Processen over Oedenrader leengoederen te Vlodorp (1608-

1615)", goed, dat in het bezit was van een geslacht *v,an Hertevelt* en later door overdracht aan *Wolter van IJsendoorn à Bloys* kwam, die gehuwd was met *Adelaide van Agris,* omtrent welke laatstgenoemde familie mede bijzonderheden worden gegeven. De „Bronnen en kantteekeningen" in deze studie vermeld geven tal van bijzonderheden over geslachten en wapens.

Hij, die belang stelt in leenverhoudingen, verzuime niet kennis te nemen van de studie van Mr. B. H. D. Hermesdorf over „Leen- en laatrechten der abdij van Kloosterrade", volgens statuten van.1600. Er blijkt echter een ouder leenhof te hebben bestaan.

Evenals in het voorafgaande deel zet Jhr. Dr. E. van Nispen tot Sevenaer de beschrijving van „Maastrichtsche grafsteenen" voort, een artikel met verscheidene wapenafbeeldingen tusschen den tekst.

Drs. J. J. M. Timmers bespreekt „De Maastrichtsch-Luiksche schildersfamilie Coclers" en geeft op blz. 149 e.v. vele genealogische gegevens. Het artikel besluit met een stamboom (blz. 165) en geeft o.a. afbeeldingen van portretten van *Maria Adriana Alexandrina Theresia,* vrijfreule *van Wittenhorst tot Horst,* geschilderd door *Philippe Coclers,* en van Mr. *Jan Bernd Bicker* door *Louis Bernard Coclers.*

De overige artikels — allen in hun soort van belang — behandelen onderwerpen, die voor een bespreking in ons Maandblad minder geeigend zijn.

J. P. DE MAN.

Westfälische Zeitschrift. Zeitschrift für vaterländische Geschichte und Altertumskunde; herausgeg. von dem Verein für Geschichte und Altertumskunde Westfalens. Munster (Westf.) 1939. bd. XCV.

Deze nieuwe band van den „Verein fiir Geschichte und Altertumskunde Westfalens", opgenomen in de Bibliotheek van ons Genootschap, verdient een uitgebreider bespreking dan een eenvoudige inhoudsopgave,

Dit 95e deel bestaat uit twee afdeelingen en wel de eerste afdeeling, uitgegeven door den Directeur van de afdeeling Munster en de tweede uitgegeven door den Directeur van de af deeling Paderborn.

De eerste afdeeling opent met een artikel van W. Rave getiteld „Das Stammbuch des *Georg Rave".* Deze *Georg,* in 1599 geboren en in 1675 overleden, was doctor in de beide rechten en stamde uit een Münstersch beambtengeslacht en werd ambtman en richter te Schermbeck en daarna ook in Raesfeld, Heiden, Brünen en Hünxe. Een portret van hem en zijn vrouw *Maria Ludgers* versieren den tekst.

Dit artikel is m.i. ook daarom voor onze leden van belang, aangezien eenige familie-aanteekeningen zijn opgenomen, in welke de nakomelingen worden besproken van een zekeren *Frederich Rave,* die als eenig erfgenaam van het huis Canstein wegens een duel zou zijn uitgeweken en in Winterswijk een. *van Diepenbroeck* moet gehuwd hebben (± 1411) en die in Nederland's Adelsboek 1941 de stamvader is van het aldaar behandelde geslacht *van Raab van Canstein.* De stamreeks in voornoemd Adelsboek zal — indien deze familieaanteekeningen juist zijn — nog eens critisch moeten worden bezien.

Als tweede artikel in deze afdeeling publiceert Dr. A. Cohausz „Der Schwager der *Annette von Droste. 20* unbekannte Briefe des Reichsfreiherrn *Joseph von Lassberg* aus den Jahren 18 14-1849".

Van bijzonder belang acht ik het nu volgend artikel van de hand van Dr. K. Zuhorn „Vom Münsterschen Bürgertum um

die Mitte des XV. Jahrhunderts", een uitvoerige, uitstekend gedocumenteerde studie over de middeleeuwsche geschiedenis van de geslachten dier stad. Deze publicatie wekt herinneringen aan het destijds in ons Maandblad besproken werk van Fr. Blockmans „Het Gentsche stadspatriciaat tot omstreeks 1302". (Zie Maandblad „de Ned. Leeuw", jrg. 1939, kol. 280). Ook hier vinden wij terug een opkomen van wat de Schrijver noemt „das Honoratiorentum" naast het oorspronkelijke patriciaat. Schrijver bespreekt verscheidene geslachten, die deel hebben uitgemaakt van deze laag der bevolking. In het bijzonder wil ik de aandacht vestigen op hetgeen op blz. 145 e.v. wordt medegedeeld ten aanzien van de familie *van der Wyck.*

Het volgend artikel, geschreven door Dr. Dr. h. c. A. Meininghaus, is genaamd „Von der morganatischen Ehe des niederen westfälischen Adels". Het behandelt een huwelijk in de familie *von Fürstenberg* en een tweede geval nl. het huwelijk van *Bernt von Westerholt,* heer te Lembeck, weduwnaar achtereenvolgens van *Bilia von Aldenbochum* en *Elisabeth von Mallinckrodt,* met *Anna Bardewyck.*

De tweede afdeeling wordt gevuld door een belangrijk artikel van de hand van Dr. Fr. Mürmann getiteld „Das Militärwesen des ehemaligen Hochstiftes Paderborn seit dem Ausgange des Dreissigjährigen Krieges".

Dit geheele deel acht ik een uitgave, die den Heeren Directeuren zeer tot eer strekt.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Taxandria, jrg. XLVII, afl. 11.

G. C. A. Juten, *Van der Dussen.* — Drs. P. Hopmans, Uit het verleden van Klundert. — J. Cunen, De kerk van Mill. — B. v. S., Aanteekeningen uit de kerkelijke archieven, berustende op het Staatsarchief te Antwerpen (wordt vervolgd): bevat vele gegevens omtrent West-Brabanders.

De Navorscher, jrg. LXXXIX, afl. 5 en 6.

O.a. J. Westra van Holthe, Familieaanteekeningen *de Roy.* — J. G. A. v[an] Hogerlinden, *Schimmelpenninck van der Oye;* bevat aanteekeningen *Schimmelpfennig von der Oye.* — Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tot Pannerden, De muntmeesters *van Nispen;* (behandelt den Dortschen tak. — J. G. A. v[an] Hogerlinden, Graven te Arnhem in de Groote Kerk op het koor van de familie *Brantsen.* — H. P. S., Bijdrage tot eene genealogie *Bake* en *Allot Bake.* — Dr. C. Veltenaar, Naamlijst van predikanten te Tholen, Oud-Vossemeer, Poortvliet, Nieuw Vossemeer. — A. Dorsman, Familienamen uit Voorburgsche archivalia uit de 16de eeuw. — M. C. Sigal, Grafschriften van Hollanders in Zwitserland.

Sibbe, jrg. 1, afl. 2.

C. Pama, De medewerking der archieven. — J. Verzijl, Het huis Warenberg te Haelen; bevat gegevens omtrent de bezitters, — J. C. P. W. A. Steenkamp, Lugubere wapens. — J. van Toll, Het voorgeslacht van Dr. *Abraham Kuyper;* aan het slot van het artikel volgen de bewijsstukken. — Jhr. P. Beelaerts van Blokland, Een vergeten huis uit het land van Arkel; betreft Stade. — J. van Toll, Heem en Sibbe; betreft Groot en Klein Poelgeest. — F. R. Elema Gz., Het geslacht *Bos* te Oostwold. — C. L. van Es van der Have, Grepen uit doop-, trouw- of begraafboeken; betreft families te Hendrik

Ido Ambacht en Sandeling-Ambacht. — Vragen: Giesen, le *Conge, van Heeren, van de Velde, Marlier, Malfeyt, Doesburg.* — Boekbespreking.

Bulletin de la commission de l'histoire des Églises wallonnes, IVe serie, afl. 12.

O.a. J. N. Bakhuizen van den Brink, Quelques notes sur l'histoire de la confession des Pays-Bas en 1561 et en 1566.

Niedersächsiches Jahrbuch für Landesgeschichte, bd. XVII (1940).

Uit den rijken inhoud wil ik in het bijzonder vermelden het uit genealogisch gezichtspunt belangrijke artikel van Dr. A. Baring „Die *Baring*. Zur Soziologie einer „hübschen" Familie Hannovers", blz. 84 e.v. Tot dit geslacht behooren ook de leden van de bekende Engelsche familie *Baring (Baring-Gould)*.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van eenen bloede.

In de recensie, van het boekje „Van eenen bloede" door J. van Toll, voorkomende in kolom 105-107 van dezen jaargang, wordt een groote plaats ingeruimd aan de argumenten ter bestrijding van de volgende stelling van den Hr. van Toll door den geachten recensent aangevoerd. Deze stelling luidt: „wij stammen dus 1000 maal van dien dapperen kruisridder, maar ook 1000 maal van zijn arme lijfeigene, 1000 maal van den trotschen Graaf, maar evenzeer 1000 maal van den eenvoudigen landman af".

Hoewel populair uitgedrukt, meen ik toch, dat de Hr. van Toll dichter bij de waarheid is, dan onze recensent wil toegeven. Daar ik de gewraakte stelling verhelderend vind voor een algemeen inzicht in de opbouw van ons volk, lijkt het mij goed de redeneering van den Hr. de Man nader te beschouwen.

Wanneer we afzien van den stellig zeer grooten toevloed van buitenlanders en tevens andere storende invloeden uitschakelen, en derhalve het probleem ***zuiver wiskundig*** stellen, is naar mijne meening de stelling van den Hr. van Toll ***onaanvechtbaar.*** Welk aantal personen ons uit het jaar 1200 met name bekend is, doet hierbij niets ter zake.

Gaat men echter na of iedereen met ***gelijke waarschijnlijkheid 1000*** maal van „den Graaf" als 1000 maal van „den landman" afstamt, dan gaat het aantal met name bekenden wèl een rol spelen — al is die rol ook niet zoo nauwkeurig te omschrijven, daar er ongetwijfeld nog riddermatigen geweest zullen zijn, die ons niet meer bij name bekend zijn. Het is echter volkomen onjuist om de verhouding van 1 : ***300*** toe te passen op het huidige bevolkingscijfer en dan vast te stellen, dat slechts 1 op de ***300*** van een der genoemden kan afstammen! Hier worden de ontelbaar vele kruisingen vergeten, waardoor het zeer waarschijnlijk wordt dat velen der 7.974,000 toch via vele „vrouwelijke omwegen" van vele „genoemden" afstammen.

Ik geef toe, dat huwelijken buiten den afgesloten stand aanvankelijk niet zoo veelvuldig voorkwamen, waardoor in de eerste eeuwen de kansen mogelijk niet gelijk waren. Daartegenover staan echter drie punten, die deze ongelijke waarschijnlijkheid weer in een gelijke doen verkeeren:

le. kan de maatschappelijke stand reeds in 3 generaties zoodanig wijzigen, dat huwelijk tusschen een afstammeling van een „hoogere" klasse, met een afstammeling van een „lagere" klasse zeer wel mogelijk wordt.

2e. waren er in de eeuwen die we beschouwen zeer veel „onechte" kinderen die, wanneer het bloed ter sprake komt volledig meetellen, en

3e. zijn er, vooral in de laatste paar honderd jaar, zeer veel vele niet-„ebenbürtige" huwelijken gesloten.

Men moet daarom m.i. vaststellen, dat de stelling van den Hr. van Toll ook op dit punt voor alle Nederlanders juist is — misschien met uitzondering van enkele leden der Duitsche orde, die door de hooge toelatingseischen waarschijnlijk een grooter aantal „genoemden" onder hun 33.000.000 voorouders hebben.

Met groote verwondering heb ik ook gelezen, dat de geachte recensent pertinent ontkent, dat er bloedverwantschap zou kunnen bestaan tusschen „een eerzamen Giethoornaar en (een of andere afstamming) van een Amsterdamsch regentengeslacht" [2]).

Bijna zou ik zeggen: wat is waarschijnlijker! Denk U een zoon van een voormalig Amsterdamsch regentengeslacht, die huwt met de dochter van een predikant, die zelf een eerzame Giethoornsche tot grootmoeder heeft! Een zoon uit dit huwelijk is nog steeds een loot uit datzelfde geslacht, maar heeft achterneven in Giethoorn!

Een ieder, die wel eens kwartierstaten heeft gezien, weet dat bij zeer vele Nederlanders de maatschappelijke stand der 64 „kwartieren" reeds varieert van Graaf en generaal tot bakkersknecht en keuterboer! Hoeveel te meer bij 33.000.000 voorouders!

J. W. NIERMANS.

Het komt ons voor, dat onze geachte medewerkers in den grond van verschillend standpunt uitgaan.

De heeren van Toll en Ir. Niermans streven er naar langs theoretischen weg de stamverwantschap van alle Nederlanders aannemelijk te maken, waarbij zij o.i. niet voldoende rekening houden met den juist hier te lande voornamelijk in de steden zeer belangrijken factor van den grooten inslag van vreemd bloed die, gevoegd bij de gevolgen van „kwartierenverlies" door de menigvuldige onderlinge huwelijken tusschen in dezelfde streek levende verwanten, hunne wiskundige berekeningen t.a. van de hierboven bedoelde duizendvoudige afstamming van ***alle*** Nederlanders, moet doen falen. Voor hen is het daarbij onverschillig of die bloedgemeenschap is ontstaan door de mannelijke of de vrouwelijke lijn, door wettige afstamming of door al of niet bewijsbare bastaardij.

De heer de Man stelt zich meer op het positieve standpunt van den genealoog, voor wien slechts de ***bewijsbare*** afstamming van belang is. Zij zal inderdaad slechts voor een ***relatief bepeckfen*** schicht der bevolking tot de conclusie kunnen leiden, dat deze ook den graaf en den kruisridder onder zijn voorouders telt. Voor de anonieme massa, die het Nederlandsche volk vertegenwoordigt, zal een dergelijke afstamming zelfs niet langs één enkele bloedlijn aan te toonen zijn. De onbewezen bastaardij b.v. moge voor de theorie der rasgemeenschap van gelijkwaardige beteekenis zijn, voor den genealoog telt zij nu eenmaal niet mee.

RED.

---

[1]) **Het verschil tusschen de sub 1" en 3° genoemde punten ontgaat ons. — Red.**

[2]) **Deze aanhaling is niet geheel juist. De Heer de Man verzocht** slechts een dergelijk familieverband aan te toonen **of aanneembaar te** maken. **In verband met de stelling, dat ook de eerzame Giethoornaar op 1000-voudige wijze van den Graaf enz. zou moeten afstammen, zal dit bewijs wel bezwaarlijk te leveren zijn. — Red.**

Een uitzonderlijke leen.

In een der leenboeken van Holland n.m. Hollandsche leenkamer No. 49 fol. 14 verso /15 vindt men de navolgende beleening, die, wat de aard van het leen betreft, voor zoover mij bekend een unicum mag heeten.

Gherit Aelwiinsz.

„Wi Willem, Hertoghe in Beyeren, Grave van Holland „enz. maken cond allen luden omdat wi verstaen hebben van „onsen lieven ende ghetrouwen den oudsten ende den vroet-„sten van onsen rade, dat *Gheryt Aelwijnsz.* van Leyden onse „ouders, graven van Hollant, daer God die ziele of hebben „moete, meneghen goeden dienst ghedaen heift dessi te rusten „waren ende ons also ghedient heift, dat wi ons syns belonen.

„So hebben wi hem ghegheven voir ons ende voir onse na-„komelinghen in rechten leene te houden ene *warve in elken „maent binnen jare als hi te hove coemt enen pot wiins te „slaepdranke ende karsen daer bi als costume is* ende tien „coninen tsiaers uut onse dunen of uut onsen busschen hem „selven te vanghen, twee alle jare tote Alre Heylighenmissen, „twie te Kersavonde, twie te Dertiendaghe, twie tot Onser „Vrouwenlichtmisse ende twie te Vastelavonde; te Paeschen „enen snoec uter mere ende te Pinxter enen broet reyger „uten Bindelmeerbroec.

„Ende onbieden allen onsen ambochtsluden in alle Am-„bochten voers. die nu siin namals wesen sullen, dat si „uutreycken ende hebben doen *Gheryt* voersz. ende sine na-„comelinghen alsucke ghiften, als wi hem ghegheven hebben „ende voersz. is.

„In oirconde etc. Ghegheven ter Goes, des Saterdaghes na Sente Lucasdach a° MCCC ende LI (1351) .

Dit bijzondere leen bleef in het geslacht van den begunstigde tot het bij overlijden van *Heer Jacob van Rysoirde, Gherit's* kleinzoon, weder aan de Grafelijkheid verstierf.

J. P. DE' MAN.

Van Teylingen.

In een bundel *„Papiers d'Etat et de l'Audience"* op het rijksarchief te Brussel onder No. 1849 bevindt zich een stuk, gedateerd September 1595.

Het bevat een verzoek van *Augustijn van Teylingen,* eertijds advocaat bij het Hof van Holland, waarin hij den Koning van Spanje een sauve garde vraagt.

In een aanhangsel aan dit stuk, gedateerd 16-9-1595, geven de navolgende heeren een verklaring van bekendheid ten behoeve van genoemden Augustijn, dien zij zeggen te zijn *„natif de Dordrecht"*. Dit stuk werd geteekend door:

J. Drenckwaert: Herman van Moeusienbroucq, kanselier van Overijsel; Pontus de Heuter, kanunnik van Deventer, nu pastoor van St. Jan op de Poele te Brussel alsmede door J. Godin.

Het kan wellicht een spoor geven in welke richting naar de werkelijke voorouders van *Augustijn van Teylingen* ware te zoeken.

J. P. DE MAN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Cocq van Weerdenburg (de). Vorsterman van Oyen vermeldt in zijn „Stam- en Wapenboek" i.v. De Roever: *„Dirk de Roever,* ridder, als hoogschout van 's-Hertogenbosch genoemd in stukken van 1315, 1327 en 1328. Deze Dirk, wiens wapen voorkomt in het bekende wapenboek van den Heraut Gelre, uitgegeven door den heer Victor Bouton, was gehuwd met *Jutta de Cock van Weerdenburch,* welke hem vele goederen te Ophemert in de Betuwe aanbracht".

Welke is de familie-verhouding tusschen deze *Jutta en* de personen, genoemd in de stamreeks in het Nederl. Adelsboek (zie kol. 96 van dezen jaargang van ons Maandblad)?

's-Gravenhage. VÜRTHEIM.

Corver. (LIX, 36). Uit gegevens, mij welwillend verstrekt door de Heeren Jan Aten, W. A. van Rijn en Constant van Wessem, heb ik de volgende stamreeks kunnen opstellen. Vermoedelijk kan als plaatsnaam steeds Zaandam gelezen worden [1]).

1. *Jan Corver.* De toevoeging „Corver" is niet zeker; kan van Moederszijde komen.

II. *Pieter Jansz. Corver,* houthandelaar, als lidmaat der Friesche Doopsgez. Gem. te Westzaandam genoemd 1 Januari 1659, overleden aan boord van zijn schip op reis naar Noorwegen, begraven (Zaandam?) 12 December 1675; op 1 Januari 1659 vermeld als gehuwd met *Dingenom Jakops,* begraven 6 October 166..

III. *Pieter Pietersz. Corver,* gedoopt Vlaamsche Doopsgez. Gem. Westzaandam 24 Februari 1680 (dus geboren 1650 à 1660), werd lid en diaken van het „Nieuwe Huis" van de Vereenigde Vlaamsche en Waterlandsche Doopsgez. Gem., overleden 5 Maart 1731, huwde N.N. *de Jongh, Woutersdochter* (zuster van *Gaaf Woutersz. de Jongh,* olieslager te Zaandijk, eigenaar van de oliemolen „Groeneboer" te Wormerveer).

IV. *Wouter Pietersz. Corver,* woonde aan de Westzijde te Zaandam, gedoopt Ver. Vlaamsche en Waterl. Doopsgez. Gem. te Westzaandam 22 Januari 1701 (dus geboren 1670 à 1680). overleden 10 Juni 1733, huwde 19 December 1706 *Maritje Cornelisdr. Mu(u)sse,* diacones van het Nieuwe Huis (gekozen 21 December 1738), geboren 16 Juli 1683, overleden 20 Juni 1748, dochter van *Cornelis Simonsz. Mu(u)sse* en *Grietje Jansdr. de Wit. (Cornelis Simonsz. Mu(u)sse* wordt vermeld als walvischreeder in 1693; van 1700-1724 rustte hij 39 schepen ter walvischvaart naar Groenland uit).

V. *Pieter Woutersz. Corver,* gedoopt Ver. Vlaamsche en Waterl. Doopsgez. Gem. te Westzaandam (dus geboren 1702 à 1712), Groenlandreeder (in 1750 met 2 schepen), overleden 6 Februari 1752, huwde le 23 December 1731 *Guurtje Adriaandr. Ouwejan,* geb. Oostzaandam, overleden 3 December 1738, dochter *van Adriaan Jacobsz. Ouwejan* en *Maartje Cornelisdr. Gooyer;* huwde 2e 10 Februari 1743 *Guurtje Jansdr. Bon,* geb. Westzaandam. Ex 1°:

VI. *Pieter Pietersz. Corver,* geb. 8 Juli 1734, gedoopt Ver. Vlaamsche en Waterl. Doopsgez. Gem. te Westzaandam 18 Januari 1754, overleden 22 April 1796, huwde 2 Juni 1754 *Maritje Cornelisdr. Ouwejan,* geboren 26 Juni 1732,

---

1) De beide oudste leeraren der Friesche Doopsgezinden te Westzaan waren ***Gerrit Jaoobsz.*** *Corver* en zijn zoon *Jacob Gerritsz. Corver.* Deze laatste overleed in 1660, 80 jaar oud.

Verder worden nog te Zaandam vermeld: ***Jan*** *Arisz. Corver,* Groenlandreeder 1710—1731 met 42 schepen, *Aris Pietersz. Slijterman* van Westzaan, wiens vader ***Pieter*** *Arisz. Corver* heette, en Jan *Pietersz. Corver,* lidmaat van het „Nieuwe Huis", gedoopt en aangenomen vóór 1668, overleden Amsterdam 1 Januari 1718 (misschien wel een broeder van III, hierboven genoemd).

overleden 11 October 1798, dochter van *Cornelis Adriaansz. Ouwejan* en *Grietje Michielsdr. Bruynvis. (Michiel Claasz. Bruynvis* was "walvischreeder en rustte 1717-1747 49 schepen naar Groenland uit).

Uit dit huwelijk o.a.:

a. *Grietje Corver,* diacones van de Vereen. Vlaamsche en Waterl. Doopsgez. Gem. (1802). geb. Zaandam 17 Augustus 1768, overleden aldaar 14 Augustus 1840, huwde 13 Juni 1790 *Anthony ten Kate,* geboren (Amsterdam?) 1762, begraven Nieuwe Kerk, Amsterdam 24 December 1795, zoon van *Cornelis ten Kate* en *Josina Kroos.*

b. *Adriaan Corver,* volgt VII.

VII. *Adriaan Corver,* Regent van het Weeshuis der Ver. Vlaamsche en Waterl. Doopsgez. Gem. te Westzaandam. geboren Zaandam *24* October 1770, overleden aldaar 31 Augustus 1833, huwde le Zaandam *Grietje Sem,* geboren Zaandam 19 Juli 1769, overleden aldaar 19 Augustus *1840,* dochter van *Klaas Jansz. Sem* en *Guurtje Jacobsdr. Breet.* Uit dit huwelijk:

a. *Maartje (Maritje) Corver,* geboren Zaandam *22* April 1794, overleden aldaar 15 Juni 1827, huwde aldaar 3 Februari 1813 *Cornelis van de Stadt,* reeder en burgemeester van Zaandam, geboren aldaar 4 November 1793, overleden aldaar 16 Juni 1857, zoon van *Engel van de Stadt* en *Sijtje van Arenden.*

b. *Grietje Corver,* geboren Zaandam 14 September 1796.

c. *Pieter Corver,* geboren Zaandam 16 Mei 1795 (1797?).

d. *Fijtje Corver,* geboren Zaandam 20 Augustus 1801.

Rijswijk. Z.H. A. A. M. STOLS.

Daams. *Catharina Margaretha Daams,* dochter van *Pieter* en *Ida Bourgonje,* werd op 31 Augustus 1799 te Haarlem geboren.

Wie zijn haar voorouders?

Amsterdam. J. H. A. RINGELING.

Drossaerts-de Rooy-van Nederveen. Aanvullingen verzocht op navolgend fragment:

1. *Cornelis Cornelisse Drossaerts,* tr. *Jenneke Gerit Cornelisdr. van Heyst.*

II. 1. *Margriet Drossaerts,* tr. 1641 *Michiel* van Nederveen, zn. v. *Dirk* en *Wilmke van Oort,* klzn. v. ? *Hendrik Dircks van Nederveen,* schout van Waalwijk 1619 en .....

2. *Gerard Cornelisse Drossaerts,* pres. schepen van Waalwijk 1660, tr. *Justina Drossaerts,* dr. v. .....; hieruit:

III. *Anthonetta Drossaerts,* tr. *Jan Kievit,* zn. v. .....

IV. *Maria Kievit,* tr. *Arnoldus de Rooy,* zn. v. ..... burgemeester van Waalwijk ± 1750.

Arnhem. J. C. MARIS.

Evekink-de Haas. *Derk Evekink,* geb. Doetinchem 16-9-1764, trouwt ..... *1790 Anna de Haas,* geb. Zutphen? 22 Januari 1763, dochter van *Huybert,* geb. ?, overl. Zutphen 3 Juli 1829 en van *Dina van Sittert,* geb. ?, overleden Zutphen 1 September 1796, wier huwelijksdatum mij niet bekend is. De families De Haas en Van Sittert waren Doopsgezind.

Gevraagd de ontbrekende gegevens en kwartieren van *Derk Evekink* en van de families *De Haas* en *Van Sittert,*

alsmede de wapens van laatstgenoemde families. Het wapen *Evekink,* een merk, is mij bekend.

Velp. G. J. V. VAN MARKEN.

Groot (Grotius) (de). (LIX, 36). Zooals men weet woonde *Hugo Grotius* eenigen tijd in of nabij Hamburg, alwaar hij bij de Herv. gemeente voorkomt. In verband met de gestelde vraag is het wellicht niet zonder belang, dat te zelfder tijd bij die gemeente vermeld wordt: *Cornelius de Groot,* „Oberstleutnant". Deze liet op 16 Jan. 1638 een zoon *Josias Hardwig* doopen. Reeds in 1636/1637 betaalde hij zijn bijdrage als *ge*meentelid. Hierbij wordt hij in Maart 1636 als „Oberstwachtmeister" aangeduid.

Hamburg. NIEDERL. AHNENGEMEINSCHAFT e. V.

Harinxma thoe Slooten. (LVIII, 400 en 440). De Heer Gonggryp spreekt het vermoeden uit, dat de halve adelaar in het hartschild van 't tegenwoordige wapen v. H. thoe Sl. eene vervanging en vereenvoudiging zou zijn, om bij kwartilleering van twee Friesche wapens te voorkomen, dat de halve adelaar vier maal herhaald zou moeten worden. Dit zou geheel in strijd zijn met de gebruikelijke manier van samenvoeging van wapens van Friesche geslachten, die den Frieschen halven adelaar voeren. Usance was, dat de halve Friesche adelaar in de rechter schildhelft gehandhaafd bleef en geacht werd de beide wapens, door doorsnijding van de linkerhelft boven elkander geplaatst, te dekken. Men bedenke hierbij, dat de oude Friesche geslachten den halven adelaar niet beschouwden als een wapenvermeerdering, die men blijvend diende te handhaven. Zij achtten zich bevoegd, waar hun dit wenschelijk voorkwam, hun geslachtswapen te deelen met den halven rijksadelaar: maar niet daartoe gehouden.

Als voorbeeld moge ik wijzen op het wapen *Hottinga.* (Stamboek van den Frieschen Adel nrs. 108, 109 en 110). Toen Epe Jarichs van Kee in 1428 trouwde met Foockel Hottinga, wier broer den geslachtsnaam Juwenga had aangenomen, nam Kee naam en wapen zijner vrouw over. *Hottinga* voerde, naast den halven adelaar, 3 zilveren Jacobsschelpen in goud: *Kee* naast den halven adelaar, in blauw een zilveren wassenaar, links vergezeld van 2 gouden 6 puntige sterren boven elkaar. Epe Jarichs combineerde deze tot een nieuw Hottinga-wapen: de Friesche halve adelaar rechts, links doorsneden, boven de wassenaar en de sterren van *Kee* en beneden de drie schelpen van Hottinga, terwijl hij het helmteeken, dat zoowel bij *Kee* als bij *Hottinga een* 'uitkomende zilveren eenhoorn was met gouden hoorn en hoeven, wijzigde in 3 stxuisveeren, zilver goud en blauw.

Werd in een op deze wijze samengesteld wapen, nog een wapen opgenomen, dan werd de halve adelaar niet in de rechter schild*helft* geplaatst, maar in het eerste kwartier, terwijl het nieuwe wapen dan ook een kwartier kreeg. Als voorbeeld hiervan verwiis is den Heer Gonggryp gaarne naar de beide wapens *Hoptilla* (Stamboek Friesche Adel nrs. 106 en 107).

Heemstede. A. S. MIEDEMA.

Hoffmann-Marckelhoff-van Rensinck. (XLIII, 59, 60). Toen ik onlangs voor een ander onderzoek op het Rijksarchief te 's Hertogenbosch was, vond ik geheel toevallig de volgende doopinschrijving: 18 Januari 1728 gedoopt *Maria Catharina,* dochter van *Henricus Hoffman* en *Gerhardina Markloff,* Ehel. in het doopboek van Grave. Hieruit blijkt dat het huwelijk *Hoffmann-Marckelhof* voor 1728 gesloten is en dat de latere Ds. Henricus inderdaad wel in het Staatsche leger ge-

diend zal hebben. Jammer genoeg staat er geen aanduiding omtrent rang bij. Misschien *is* er te den Bosch in de boeken van Grave nog meer te vinden omtrent dit echtpaar.

Gaarne zou ik nadere inlichtingen willen hebben omtrent Ds. Henricus' tweede vrouw: ***Berendina van Rensinck,*** die volgens opgave van Zutphen kwam.

Wassenaar. N. J. A. C. VAN ROSSEM.

Hulst (van)-(de) Fremery. *Jan van Hulst* was getrouwd te ? 26 Juni 1765 met *Aletta Fremery,* geb. Emmerik 11-1-1744, Doopsgezind ged. Nijmegen 26-2-1764, overl. Leiden 4 Mei 1820, dochter van ***Jacob?*** en .....

Gevraagd worden hare kwartieren en welk verband er bestaat tusschen haar en de familie ***de Fremery*** uit Frameries.

Velp. G. J. V. VAN MARKEN.

Kate (ten). (LIX, 38). Daar, naar ik vermoed, gezocht wordt naar de kwartieren van ***Antje ten Kate,*** wil ik daarover het volgende mededeelen.

Haar vader, *Pieter ten Kate,* staat ingeschreven in het kinderboek van de Doopsgezinde Gemeente ,,De Zon" te Amsterdam als ***geboren 28*** Juli 1792. Hij is een zoon van:

Antoni ten Kate, geb. Amst. 13 Aug. 1762, verfkooper, poorter 10 April 1787, woont bij zijn ondertrouw en overlijden op het Water, † 21, begr. Amst. Nieuwe Kerk 26 Nov. 1795, tr. (ondertr. Amst. 28 Mei 1790) ***Griefje Corver te*** West-Zaandam. Een uiterst schematische genealogie van het geslacht Corver werd eenige jaren geleden gepubliceerd door wijlen Mr. G. Vissering. Omtrent de kwartieren van ***Anfoni fen Kate is*** mij het volgende bekend:

Ouders:

1. *Cornelis fen Kate,* geb. Amst. 10 Dec. 1734, koopman. poorter 4 Oct. 1758, woont bij zijn ondertrouw Prinsengracht, na zijn vader's dood aan de schans bij de Weteringspoort, begr. Nieuwe Kerk 8 Jan. 1799, tr. Amst. 22 Juni 1760
2. *Josina Croos,* geb. Amst. 18 Jan. 1739, woont bij haar ondertrouw Rozengracht, begr. Nieuwe Kerk 11 Jan. 1777.

Grootouders:

1. ***Antoni ten Kate,*** geb. Amst. 28 Feb. 1699, blauwverver, poorter 22 Feb. 1719, woont bij zijn ondertrouw Nieuwendijk, na zijn schoonvader's dood bij de Weteringspoort, begr. N.Z. Kapel 26 Juli 1766 (na hertrouwd te zijn Amst. 14 Dec. 1749 met Elisabeth Schotvanger), tr. Amst. 1 Dec. 1726
2. ***Jannetje Regters,*** geb. Amst. 30 Nov. 1699, woont bij haar ondertrouw bij de Weteringspoort. † 26, begr. N.Z. Kapel 31 Mei 1756.
3. ***Pieter*** *Croos,* geb. Amst. 1707/'08, koopman, poorter 25 Juni 1738, woont bij zijn ondertrouw N.Z. Voorburgwal, later Rozengracht, begr. Nieuwe Kerk 4 Nov. 1785, tr. Amst. 23 Feb. 1738
4. ***Hermina van Grieken,*** geb. Amst. 19 Nov. 1711, woont bij haar ondertrouw Martelaarsgracht, als weduwe Rozengracht, begr. Nieuwe Kerk 23 Feb. 1786.

Overgrootouders:

1. ***Lambert ten Cate,*** geb. Deventer 1659, koopman te Amst., poorter 7 Jan. 1682, woont bii zijn ondertrouw Keizersgracht, 1712 Brouwersgracht, bij zijn overlijden Nieuwendiik, begr. Nieuwe Kerk 12 Dec. 1727, tr. Amst. 10 Aug. 1681
2. *Susanna Blaeupot,* geb. Amst, 8 Juli 1660, woont bij haar ondertrouw Keizersgracht, † 10, begr. Nieuwe Kerk 15 Feb. 1712.
3. ***Dirk Regters,*** geb. Sellem (verm. = Zelhem) 1666/'67, blauwverver te Amst., poorter 1 Dec. 1695, woont bij zijn ondertrouw Baangracht, later bij de Weteringspoort, begr. N.Z. Kapel 20 April 1730, tr. Amst. 25 Sept. 1695
4. ***Sijtie Groenevelt,*** geb. Amst. 1673/'74, woont bij haar ondertrouw Lindengracht.
5. ***Hendrik*** *Croos,* geb. Monnikendam 1676/'77, venia aetatis 18 April 1699, woont 1700 Fluweelenburgwal te Amst., † vóór 31 Jan. 1738, tr. Haarlem 20 Juni 1700
6. *Magdalena Volboet,* geb. Haarlem, woont 1700 ald., verm. begr. ald. Groote Kerk 20 Jan. 1753 (in ieder geval † nà 31 Jan. 1738).
7. ***Cornelis van Grieken,*** geb. Amst. 1676, victualieverkooper, poorter 18 Sept. 1710, woont op de Martelaarsgracht waar ,,Het Nieuwe Victualiehuis" uithangt, begr. Nieuwe Kerk 19 April 1758, tr. Amst. 9 Feb. 1710
8. *Josina Cornilje,* geb. Amst. 1688/'89, woont bij haar ondertrouw Prinsengracht, begr. Nieuwe Kerk 2 April 1734.

Betovergrootouders:

1. ***Jan fen*** *Cate,* geb, 1638, † 1678 (over zijn voorouders zie men het Stamboek der Willingen), tr. 1657
2. *Geertje Kops,* † vóór 18 Juli 1681.
3. ***Harmen Blaeupot*** (zn. v. ***Gerrit Blaeupot*** en N.N., beiden † vóór 9 Oct. 1640), geb. Amst. omstr. 1615, koopman, woont 1642 Kalverstraat, 1652 N.Z. Achterburgwal, bij zijn overlijden Keizersgracht, begr. Nieuwe Kerk 9 Juli 1686, tr. als wedr. v. Grietjen Wijnants 2e Amst. 31 Maart 1652
4. ***Trijntie Neckevelt (s),*** geb. Amst. 16271'28, begr. Nieuwe Kerk 16 Maart 1663. Zij is een dr. v.: Jan ***Pietersz.*** *Neckevelt,* geb. Muiden 1600/'01, woont bij zijn ondertrouw Heerengracht, † nà 29 April 1657, (zn. v. ***Pieter Dircksz.,*** † ná 24 Jan. 1625), tr. Amst. 9 Feb. 1625 ***Annetie Lubberfs,*** geb. Amst., † ná 7 Maart 1652 (wier beide ouders zijn † vóór 24 Jan. 1625).
5. N.N. ***Regters,*** tr.
6. N.N., beiden † vóór 2 Sept. 1695.
7. ***Cornelis Jansz. Groenevelt*** (zn. v. *Jan* ***Cornelisz. Groenevelt,*** betidverkooper. † ná 15 Jan. 1672). geb. Amst. 1651, betielverkooper, poorter 15 Jan. 1672, woont bij zijn ondertrouw Prinsengracht, † ná 2 Sept. 1695, tr. Amst. 17 Jan. 1672
8. *Jannetje Hendrickx,* geb. Amst. 1645, woont bij haar ondertrouw Lindengracht, (dr. van *Hendrick* ***Cornelisz.,*** † ná 2 Jan. 1672).
9. N.N. *Croos,* tr.
10. N.N., † ná 3 Juni 1700.
11. ***Jan Abrahamsz.*** *Volboet* (wiens moeder verm. eene ***van der Hulst*** was), begr. Haarlem Groote Kerk 29 Oct. 1680, tr.
12. N.N.
13. ***Pieter van*** *Grieken,* geb. Amst. 1645/'46, victualieverkooper, woont bii zijn ondertrouw Oude Waal, bij zijn overlijden Martelaarsgracht, begr. Nieuwe Kerk 1 Oct. 1708, tr. Amst. 11 Jan. 1671
14. *Harmijntje de Vogel,* geb. Amst. 1648/'49, woont bij haar ondertrouw Oude 'Waal, bij haar overlijden Heerengracht bij Korsjessteeg, begr. Nieuwe Kerk 24 Dec.

1720 (over de voorouders van dit echtpaar zie hieronder).

15. ***Jan Cornilje,*** geb. Zaandam of Beverwijk 1655, lintwerker, later fabrikant en koopman, woont 1678/'92 Lauriergracht, 1680 Rozenstraat, later in het in 1712 door hem gekochte huis Prinsengracht bij de brouwerij „Het Roode Hart", † 7, begr. Nieuwe Kerk 12 Feb. 1721 (na hertrouwd te zijn Amst. 20 April 1692 met Christina Laers; hij is een zoon van Jan Cornilje en N.N., beiden in leven 7 Jan. 1678 — dit echtpaar is wellicht identiek met ***Jan Cornille*** en ***Sijntje de Vogel,*** beiden afkomstig van Haarlem, die op 10 Maart 1647 ald. Hervormd huwen; Jan Cornilje Junior was ***oorspronkelijk*** ook Hervormd — dit in tegenstelling met de andere personen in dezen kwartierstaat, die zonder uitzondering Doopsgezind waren — en werd pas 15 Feb. 1688 Doopsgezind gedoopt), tr. als wedr. v. Aaltje Willems Amst. 11 Feb. 1680 (Hervormd)

16. ***Teunken Claesdr. van Heycop,*** geb. Vianen 1651/'52, woont bij haar ondertrouw Laurierstraat, † vóór 3 April 1692 (haar beide ouders † vóór 20 Jan. 1680).

Over de voorouders van ***Pieter van Grieken is*** mij het volgende bekend. Zijn ouders waren:

Gerrif Piefersz. van Grieken, geb. Amst. 1620/'21, kistenmaker, woont 1645 Goudsbloemstraat, 1648 en later Nieuwe Houttuinen, begr. Noorderkerk 25 April 1710 (na hertr. te zijn le Amst, 3 Jan. 1649 met Maritje Gijsberts Hol en 2e Amst. 22 Jan. 1668 met Maria Cornelis), tr. Amst. 25 Juni 1645

Niesgen Reyners, geb. Amst. 1620/'21, woont bij haar huwelijk bij de Spaarndammerbrug, † vóór 19 Dec. 1648.

Zijn ouders waren ***Pieter (van Grieken),*** † vóór 10 Juni 1645, en ***Marrifie Jans,*** † ná dien datum. In de jaren vóór 1621 zijn te Amst. verschillende paren gehuwd, die hiermee identiek zouden kunnen zijn, zonder dat hierover echter iets met zekerheid valt te zeggen.

Haar vader was ***Reynier Gerrifsz.,*** † ná 10 Juni 1645; wellicht is hij identiek met: Reynier Gerritsz., geb. „Hommersse bij Groeningen" 1564, linnenwever op den Heiligen Weg te Amst., tr. (ondetr. Amst. 6 Jan. 1601) Alfertgen Claesdr., geb. Haarlem 1582, wonende beneden het Spui. Beiden ondertekenen de acte van ondertrouw met een merk.

Van de voorouders van ***Harmijnfje de Vogel*** weet ik nog het volgende. Ouders:

Goris Albertsz. de Vogel, geb. Amst. 1617/'18, ijzerkramer. woont bij zijn ondertrouw Waal, † ná 19 Dec. 1670, tr. Amst. 1 Sept. 1641 ***Josijnfje Lenerts,*** geb. Amst. 1619/'20, woont bij haar ondertrouw Nieuwendijk.

Zijn ouders waren: ***Albert Jansz. (de Vogel)*** (zn. v. Jan, ***Leenaerfsz.,*** † tusschen 6 Mei 1595 en 18 Maart 1603, en N.N., vóór 18 Maart 1603), geb. Amst. 1588/89, woont bij zijn ondertrouw Waal, † vóór 7 Aug. 1635, tr. Amst. 27 April 1614 ***Aeltgen Cornelis,*** geb. Amst. 1594/'95, woont bij haar ondertrouw Waal, † ná 23 Nov. 1646; dr. v. ***Cornelis Gorisz.,*** zeilmaker, woont 1604 Kampersteiger. † tusschen 23 Mei 1624 en 9 April 1636 (na hertrouwd te zijn — ondertr. Amst. 14 Jan. 1604 — met Hendrickje Hendricks Vossen) en ***Meynou Jacobsdr.***

Haar ouders waren: ***Lenaert Bouwens*** (zn. v. ***Bouwe N.N.*** en ***Josijnfje Cornelis,*** die 21 Dec. 1618 weduwe is), geb. Leeuwarden 1596, schoenmaker te Amst., woont bij zijn ondertrouw N.Z. Kolk, † tusschen 17 Aug. 1641 en 18 Sept. 1654, tr. Amst. 6 Jan. 1619 ***Harmken Elbers,*** geb. Amst. 1596, † vóór 18 Sept. 1654; dr. v. ***Elberf Goykens (Snoeck),*** geb. Steenwijk 1557/'58, bakker op den Nieuwendijk te Amst., † ná 9 April 1621, tr. als wedr. v. Harmtgen Wybrants (ondertr. Amst. 6 Nov. 1592) ***Mary Cornelisdr.,*** wonende op den Nieuwendijk, sinds 2 jaar weduwe van Cornelis Ellertsz., † ná 21 Dec. 1618 (vgl. Elias II, 627).

Amsterdam. P. VAN EEGHEN.

Ketjen-ten Cate. ***Hendrik Ketjen,*** geb. Doetinchem 26-11-1764, trouwt Winterswijk 12-7-1790 ***Johanna Helena ten Cate,*** geb. ?, gedoopt Neede 17 Februari 1771, overl. Doetinchem 11-7-1803, dochter van ***Hendrik ?*** en van ***Gesiena ten Cate?***

Gevraagd worden gegevens harer ouders en harer verdere kwartieren met wapens.

Velp. G. J. V. VAN MARKEN.

Koker (de). Inlichtingen verzocht omtrent ***Gillis de Koker*** te Rotterdam en zijn voorgeslacht. Hij trouwde 5-2-1664 met ***Magfilda Zwaardecroon.*** De aanteekeningen in het Stamboek van Gelder zijn bekend.

Wormerveer. J. ATEN.

Lennep (van). (LIX, 115). 3 Oct. 1672 comp, de WelEd. Jonchr ***Carel van Lennep*** capiteyn lieutenant van de collonel(?), jonchr ***Jan van Lennep*** vrij ruyter onder de Gardes en jonchr ***Dirck van Lennep*** voluntair onder de Lijfcompagnie van de veltmarschalck Wirts etc. en maken machtig de edele welgeboore Mevrouw ***Regina de Hay*** hare edelhedens vrouw moeder, om te verkoopen hare hoeve genaempt den Hoof te Swalm, geleegen int land van Gulik int ampt Berg omtrent den dorpe Wandelo.

(R.A. Gorinchem, Fxiv dl. 72).

's-Gravenhage. H. WIJNAENDTS.

Maas-Breevelt. ***Laurens Maas,*** Remonstrantsch Predikant achtereenvolgens te Hazerswoude (intrede 1784), Woerden (1788) en Moordrecht (1793), ged. Rotterdam 5 Aug. 1759, st. Utrecht 22 Sept. 1833, tr. le Woerden 11 Nov, 1788 voor Schout en Schepenen met ***Willemina Breeveld*** (j.d. geboren te Utrecht, „dog laatst alhier woonende"), geb. Utrecht??. ...., begr. Moordrecht (in het koor der Nederd. Gereformeerde kerk) 31 Mei 1805.

De Rijksarchivaris berichtte mij: „dat in het register van ontvangst van den impost op het begraven uit de jaren 1785-1805 van Moordrecht op 30 Mei 1805 is ingeschreven het lijk van Maria Breefveld, in leven huisvrouw van Ds. Maas, welke naam met dezelfde hand is veranderd en verbeterd in ***Wilhelmina Breevelf".***

Bij deze inschrijvingen staat nergens een leeftijdsopgave vermeld".

De Gemeentearchivaris van Utrecht bericht mij, „dat bij het zoeken naar den geboortedatum van de in 1788 gehuwde ***Willemina Breeveld*** in de doopregisters twee kinderen van dien naam van verschillende ouders als gedoopt zijn aangegeven. Op 7 Maart 1765 werd n.l. in de Oud-Roomsch-Catholieke kerk in den Hoek op de Mariaplaats gedoopt ***Willemina Angela,*** dr. van ***Anthonius Breevelf*** en ***Chrisfina van der Grajf*** en op 20 Nov. 1768 in de Oud-Roomsch-Catholieke kerk in de Drakenburgsteeg ***Willemina Regina,*** dr. van ***Albertus Breveld*** en ***Maria de Nulk".***

Het lijkt mij vooralsnog niet erg waarschijnlijk, dat deze predikant een Roomsche echtgenoote huwde, ook al omdat geen van de zes kinderen uit zijn huwelijk een der voornamen van de in het geding zijnde beide Utrechtsche ouderparen heeft gekregen.

Wie onzer leden kan opheldering geven betreffende de ouders van de echtgenoote van ***Laurens Maas?***

Amersfoort. J. W. VAN DER LELY.

Overbeek-Herklots. Naar aanieiding van eenige gegevens, voorkomende in „Nederlandsche grafsteden in Voor-Indië" door H. Wijnaendts in het Januarinummer van dit orgaan, zij het mij vergund om het volgende op te merken.

In de genealogie Eilbracht, welk geslacht tot mijne kwartieren behoort, komt *Daniel Anfonie Overbeek* (in kol. 26 van genoemd nummer geheeten Daniël Anthony Overbeck) voor als echtgenoot van Sara ***Leonora Jacoba Eilbracht,*** dochter van Jacob en Sara Antonia de Goede.

Een der vier uit dit huwelijk geboren kinderen is de eveneens genoemde ***Petrus Theodorus Gerardus Overbeek*** (Peter Theodore Gerard Overbeck), secretaris van Chinsura en gehuwd met ***Helena Wilhelmina Herklots*** (Helen Wilhelmina Overbeck). Is deze de dochter van de mede aldaar genoemde ***Gregorius Herklofs*** en „Mrs. ***C. C. Herklots"?***

Verder rijzen de volgende vragen:

1. Welke schrijfwijze is juist, Overbeek of Overbeck? Ik veronderstel de eerste.

2. Is de zooeven vermelde „Mrs. C. C. ***Herklofs"*** dezelfde als C. C. ***Kloppenburg,*** mede genoemd als de echtgenoote van eenen ***Gregorius Herklofs?*** De gelijkluidende voornamen zouden hierop wijzen, doch er worden sterfdata vermeld, die op twee verschillende generaties duiden. Merkwaardig is, dat de beide vrouwen bij haar overlijden 72 jaar waren.

Kan een onzer leden hieromtrent nadere inlichtingen verschaffen?

Amsterdam. D. A. WITTOP KONING.

Quack (de). ***Hesfer de Quack,*** dochter van ***Jan,*** Burgemeester van Beverwijk, en ***Pefronella van Sluys,*** werd te Rotterdam geboren 9 Augustus 1793.

Gezocht wordt naar haar voorouders.

Amsterdam. J. H. A. RINGELING.

Taddel. *Catharina* ***Taddel,*** dochter van ***Philippus*** en ***Johanna Dorofhea Lzzijcken,*** werd op 5 November 1780 te Amsterdam geboren,

Alle gegevens betreffende haar voorouders zijn mij welkom.

Amsferdam. J. H. A. RINGELING.

Vermehr-de Vredt. (LVIX, 58). T.a.p. vermeldt de heer D. A. Wittop Koning jr. een vijzel, bewaard in de Musées Royaux d'Art et d'Histoire te Brussel met het opschrift: „JACOB JANSEN VERMEHR-METIEN DE VREDT 1658".

Deze vijzel wordt ingedeeld bij de groep van de huwelijks-vijzels, naar mij voorkomt ten onrechte, daar het huwelijk ***Vermeer-de Vrée*** van lang vóór 1658 dateert:

Jacob Jansen Vermeer, tr. *Mergen* ***de Vrée:*** 14-8-1674 compareert Heteren *Mergen* ***de Vrée*** wed. wijlen ***Jacob Jansen Vermeer*** cum tutore filio ***Arnolf Vermeer,*** bezit dan huys, hof f, boomgaert, bou- en weylant genaamd den Aenwaler onder Drie1 bij de kerk.

Behalve een zoon Arnold waren er twee dochters, ***Anfonia*** en *Gerritje.*

Anfonia Vermeer, huisvrouw van *Joost* ***Vygh*** der regten doctor en advocaat, dr. v. ***Jacob Jansen Vermeer,*** compareert Heteren 25-2-1672 en als weduwe 14-8-1674.

Gerrifje Vermeer, huisvrouw van ***Sfeven van Cruchfen Derkzn.,*** wordt vermeld Heteren 18-9-1670; op 5-12-1682 en 12-12-1682 compareert zij als weduwe.

Zou de datum 1658 op den vijzel misschien betrekking hebben op den zilveren bruiloft van het genoemde echtpaar ***Vermeer-de Vrée?***

Arnhem. J. ***C.*** MARIS.

Voltelen, (LVIII, 264). Bij mijn aanteekeningen omtrent de familie ***Schut*** te Waalwijk bevinden zich eenige afschriften uit de schepenregisters welke nog nadere gegevens bevatten omtrent het gezin van den Waspikschen predikant ***Salomon*** *Voltelen* (k. 264, VII). Een en ander moge hier ter aanvulling volgen.

Schepenregister Waalwijk no. 96 (1706-1710), fol. 48, acte d.d. 2 April 1707, huwelijksche voorwaarden tusschen *Petrus de Vries,* president-schepen te Waalwijk, wedr. van Juffrouw ***Sophia van Seumeren,*** en Juffrouw ***Clasina Volfelen,*** weduwe van wijlen den Waspikschen predikant ***Salomon*** *Voltelen.*

De oudste dochter van den predikant, *Susanna* ***Volfelen,*** was voor de eerste maal gehuwd met ***Johan*** *Schut,* zoon van Sieur ***Pieter Schut*** den Oude, koopman in wijnen te Waalwijk, en ***Cornelia*** *Rombouts;* hij werd 15 Aug. 1725 te Waalwijk begraven. Blijkens het testament van Cornelia Rombouts, Schepenreg. 100 (1725-1730), fol. 9, d.d. 18 Maart 1726, waren er uit dit huwelijk 4 kinderen, waarvan er echter twee jong zijn overleden, Een acte van 8 Sept. 1730 (Reg. 101, fol. 10) vermeldt dat *Susanna* ***Volfelen,*** wed. van ***Johan*** *Schut,* wonende te Waalwijk, voornemend zijnde een tweede huwelijk aan te gaan met ***Coenraad*** *Franck,* gegageerd wachtmeester, wonende te Waspik, staat en inventaris moet maken voor haar twee kinderen bij ***Johan*** *Schut* verwekt.

Tenslotte vermelden wij nog een acte d.d. 12 Oct. 1742 (Schepenregister 105 (1741-1745, fol. 74vo), waarbij *Susanna* *Voltelen,* eerstmaal weduwe van wijlen ***Jan Schut*** en nu hertrouwd met ***Johannes Coenraad*** *Franck,* wonende te Waspik, verklaart, ter requisitie van ***Pieter Smifs,*** dat zij gedurende tien à twaalf jaren eigenaar van zeker huis te Waalwijk is geweest.

's-Gravenhage. J. LOEFF.

INHOUD 1941, No. 4.

Bestuursberichten. — In momoriam J. de Groot, door Dr. Th. R. Valck Lucassen. — Genealogie Van der Merwede, door Mr. H. L. Hommes. — Dc Hannes-Beker, door Mr. Y. A. Schuller tot Peursum, met een naschrift door Mr. Elisabeth C. M. Prins. (Mot een plaat). — Paedts (van Santhorst), door W. J. J. C. Bijleveld. — Boekbespreking: F. J. G. ten Raa en F. de Bas. Het Staatsche leger 1568-1795; Publieations de la Société historiaue et archéglogicue dans le Limbourg à Maestricht: Westfälische Zeitschrift. — Inhoud 'van tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Van eenen bloede; Een uitzonderlijke leen; Van Teylingen. — Vragen en antwoorden. Cocq van Weerdenburg (de) ; Corver; Daams; Drossaertsde Rooy-van Nederveen; Evekink-de Haas; Groot (Grotius) (de); Harinxma thoe Slooten; Hoffmann-Marckelhoff-van Rensinck; Hulst (van) - (de) Frcmcry; Kate (ten); Ketjen-ten Cate; Koker (de) ; Lennep (van); Maas-Breevclt ; Overbeek-Herklots; Quark (do) ; Taddel; Vermehr-de Vredt; Voltelen.

Gedrukt bij N.V. Drukkerij „De Residentie" Pletterijstr. 103-107. 's-Gravenhage.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den waarnemend Hoofdredacteur JHR. DR. TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS, *Roode Laan 18, Voorburg.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Rioowstraat 4, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 5. LIXe. Jaargang. Mei 1941.

IN MEMORIAM

Dr. THEODORUS REYNIRUS VALCK LUCASSEN

GEB. TE 's-GRAVENHAGE 14 JUNI 1884, OVERL. TE DRIEBERGEN 24 APRIL 1'941.

24 April j.l. trof ons genootschap een zware bijna onoverkomelijke slag door het onverwacht op slechts 56 jarigen leeftijd verscheiden van onzen betreurden voorzitter en hoofdredacteur Dr. Th. R. Valck Lucassen, dien wij zoo gaarne nog lange jaren als leider van ons genootschap en ons maandblad in ons midden zouden hebben gezien.

In Valck Lucassen verliezen wij niet in de eerste plaats den man die vijf en een half jaar als voorzitter leiding aan ons genootschap heeft gegeven, evenmin in de eerste plaats den gedegen publicist op genealogisch gebied, maar bovenal den man die gedurende 27½ jaar, d.w.z. gedurende bijna de helft van het tijdvak van 58 jaren, dat ons genootschap heeft bestaan, zijn geheele werkkracht aan ons maandblad heeft gegeven. Hij heeft daarbij andere oorspronkelijk door hem nagestreefde levensdoelen, welke meer eer en meer gewin beloofden los gelaten, terwille van ons genootschap, terwille van zijn taak als redacteur, welke hij meer en meer is gaan zien als levenstaak waardoor hij er dan ook in slaagde ons maandblad van een aardig en bescheiden aan een bepaalde liefhebberij gewijd blad te verheffen tot het wetenschappelijk orgaan van een historische hulpwetenschap. Hij slaagde hierin niet alleen door moeizamen critischen arbeid, en door artikelen slechts dan te publiceeren wanneer hij over vorm en inhoud volkomen tevreden was, maar bovenal door zijn scherpzinnig verstand, zijn helder oordeel, zijn gave om de zwakke punten *in* een geschreven betoog, onverschillig over welk onderwerp, op te sporen. Hij werd daarbij gesteund door een ijzersterk, alle details van vroegere en latere publicaties omvattend geheugen.

Dat het bij dit streven naar gedegenheid wel eens langzaam ging, dat een publicatie wel eens te zeer werd vertraagd, moest als de schaduwzijde, welke aan elke deugd is verbonden, op den koop toe worden genomen. Lucassen was volkomen vergroeid met zijn blad, het was *zijn* blad en wanneer de beperkte financiën van ons genootschap tot bezuinigingen noopten, stond hij in onze bestuursvergaderingen steeds op de bres om den omvang van het maandblad te verdedigen. Door het voorgaande willen wij geenszins afdoen aan de verdienste van de aan Lucassen voorafgegane redacteuren. Zij toch zijn het, die door hun veelal naast hun beroepswerkkring verrichten arbeid ons genootschap van een in 1883 opgericht genealogisch clubje hebben ontwikkeld tot een bloeiende vereeni-

ging, welke gaandeweg de vleugels breeder kon uitslaan, welke als het ware wachtte op mannen als Valck Lucassen, den gedegen kenner der middeleeuwen Beelaerts van Blokland, den uitnemenden heraldicus Thomassen à Thuesink van der Hoop, die ons genootschap tot een hooger peil zouden voeren. Het culminatiepunt lijkt daarbij bereikt met de in 1933 ter gelegenheid van het 50 jarig bestaan gehouden heraldische tentoonstelling, die een zoo schitterend succes is geweest. Nadien trof ons slag op slag, in 1934 overleed van der Hoop, precies een jaar later Beelaerts en thans trof ons deze jongste slag, Doch wij mogen niet versagen. Terwille van ons geliefd genootschap en van onze geliefde wetenschap moeten wij voortgaan op den afgepaalden weg, een nieuwe hoogtepunt nastreven en daarom zijn wij dankbaar in ons bestuurslid J. K. H. de Roo van Alderwerelt inzake de redactie een bekwaam opvolger te hebben gevonden van onzen diep betreurden Valck Lucassen.

Verplaatsen wij ons thans in gedachten naar den zomer van 1913. Ons bereids 308 gewone leden tellende genootschap, toen nog Genealogisch-heraldisch genootschap „De Nederlandsche Leeuw" geheeten, bezat nog geen eigen gebouw, doch huurde het gebruiksrecht van een kamer in een huis in de Adelheidstraat no. 188, waar het onder leiding van den heer D. G. van Epen bestaande „Bureau voor Genealogie en Heraldiek" was gevestigd. Het toenmalig bestuur achtte in gezegd jaar de financieele positie van het genootschap sterk genoeg, het te wagen een eigen huis te huren, het bovenhuis boven den huidigen boekhandel van de fa. Verwijs op den hoek van de Princessegracht en de Heerengracht, waarheen 1 Maart 1913 werd verhuisd. Voorwaar geen slecht begin, want deze beperkte, maar alleraardigst gelegen lokalen trokken, naar zou blijken, het bezoek der leden sterk aan. Spoedig had de plechtige opening plaats, waaraan een thee voor de dames van de leden was verbonden, waar ook de in de Algemeene Vergadering van 26 April te benoemen nieuwe bestuursleden H. P. Witsen Elias, Valck Lucassen en ondergeteekende aanwezig waren. Valck Lucassen zou als secretaris optreden, ondergeteekende als redacteur.

Nog zie ik de eerste kennismaking met Lucassen, een beminnelijken en bescheiden jongeman en met diens jonge vrouw. Weinig zal hij toen nog hebben vermoed, dat zijn toetreden tot dit bestuur zijn geheele leven van richting zou doen veranderen, hem zou doen afstappen van de burgemeestercarriere, welke hij zich aanvankelijk gedacht had; dat hij als het ware nooit meer los zou komen van den Leeuw, ja doór zijn langdurige redacteurschap in zekeren zin de personificatie daarvan zou worden, Door zijn hierboven geschetsten arbeid bracht hij ons maandblad op een wetenschappelijk peil, dat in het buitenland, meer speciaal bij de overeenkomstige vereenigingen in Duitschland op volle waarde werd geschat. Ook onze regeering deed van hare waardeering blijken voor den in belangeloozen onbezoldigden dienst van den Nederlandschen Leeuw

grijs geworden redacteur, door hem tot officier in dc orde van Oranje-Nassau te benoemen.

Lucassen was een hoogstaand man, eerlijk en bescheiden, breed genoeg van blik om beide zijden van elke kwestie te zien, het voorbeeld van den man, die zijne financieele onafhankelijkheid gebruikt, teneinde vrij van alle baatzucht de gemeenschap in noesten onbezoldigden arbeid te dienen, trouw aan de eens opgenomen taak. Trouw was hij ook in zijn vriendschap zooals de medebestuursleden die langer of korter met hem mochten samen werken kunnen getuigen en ook de velen onder de leden die door de maandelijksche bijeenkomsten, of op andere wijze in nader persoonlijk contact met hem zijn getreden. Dat Lucassen ook voor den Leeuw geleden heeft weten wij allen, speciaal de weg van het hem na den dood van Beelaerts van Blokland toegevallen voorzitterschap is niet steeds over rozen gegaan.

De persoon van den redacteur Lucassen is zoo op den voorgrond getreden, dat wij wel eens geneigd zijn den publicist in hem te vergeten. Gezien zijn langen ambtstijd heeft hij dan ook in verhouding weinig geschreven. Wanneer men echter aan het eind van dit artikel de door Mej. van Alff opgemaakte lijst van zijne publicaties nagaat, ziet men dat alles bijeen toch nog eene eerbiedwaardige hoeveelheid vormt. En wat hij schreef was goed, even gedegen als al zijn ondernemen.

Eindigen wij met eenige personalia. Lucassen werd 14 Juni 1884 te 's-Gravenhage geboren als zoon van Mr. Theodore Francois Lucassen en Susanna Augusta Theodora Valck. In 1906 verkreeg hij tot instandhouding van den naam van het oude Zutphensche regentengeslacht Valck toestemming de naam van zijne moeder voor den zijnen te voegen. 4 Juli 1912 trad hij te 's-Gravenhage in het huwelijk met Henriette Francoise Loudon, geboren te Batavia 15 Juli 1887, overleden te Utrecht 5 Oct. 1933, dochter van Mr. Alexander Loudon, Regeeringscommissaris voor het mijnwezen in Nederl. Indië en Administrateur aan het Departement van Koloniën en van Francoise Eschauzier.

In 1912 promoveerde hij te Leiden in de rechtswetenschap. Van 1913 tot 1918 was hij secretaris van ons genootschap, waarvan hij reeds in 1906 lid was geworden, van September 1913 tot 1941 redacteur, sinds Nov. 1935 ingevolge de voorgenomen uitbreiding van de redactie met den titel van hoofdredacteur, van 1928 tot 1935 vice-voorzitter en van 1935 tot den dag van zijn dood voorzitter.

In 1921 vestigde hij zich, terwille van de gezondheid van zijn vrouw te Driebergen. Waar hij uiterst zelden oversloeg den tocht naar den Haag te ondernemen tot het bijwonen van bestuurs- of redactievergaderingen of van de door hem gewaardeerde maandelijksche bijeenkomsten, leverde deze uitstedigheid aanvankelijk slechts geringe bezwaren op. Eerst gedurende de laatste moeilijke periode werd zijn persoonlijk contact met autoriteiten en anderen meer en meer vereischt en is door het heen en weer reizen misschien te veel van zijn

krachten gevergd. Den morgen van zijn overlijden nog wilde hij den tocht naar den Haag ondernemen tot bijwoning. van eene bestuursvergadering. Het heeft niet mogen zijn,

TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS.

Lijst van publicaties in ons Maandblad van de hand van wijlen Dr. Th. R. Valck Lucassen.

De nalatenschap van vrouwe Cornelia Schellinger, weduwe Mr. Pieter Steyn, raadpensionaris van Holland en West-Vriesland, ... jrg. 1913-287;
Het geslacht Thuret, ... jrg. 1914-178, 230, 295;
Het geslacht de Seilhac, ... jrg. 1915-37;
De Sausin, ...*..... jrg. 1915-242;
De afstamming van het geslacht del Court van Krimpen, ... jrg. 1917-1, 45, 89;
Worbert van Wassenaer, ... jrg. 1917-154, 211;
De Kock van Leeuwen, ... jrg. 1917-245;
De afstamming van het geslacht Bastert ..... jrg. 1918-3;
De grafelijke tak der van Wassenaer's. Een voorbeeld van willekeur in Nederland's Adelsboek, ... jrg. 1918-27;
Het geslacht Teixeira in Nederland's Adelsboek, ... jrg. 1918-121, 356; jrg. 1919-138;
Familie-aanteekeningen Ebbinck en Gerbade, ... jrg. 1918-221, 273;
Geslachtsregister van Hardenbergh, ... jrg. 1919-20, 65;
Een belasting op geslachtswapens?, ...*..... jrg. 1919-362;
Schimmelpenninck, ... jrg. 1920-146; 181;
De afstamming van het geslacht del Court van Krimpen („Une erreur de scribe"), ... jrg. 1920-273;
De markiezen van Montfort en het geslacht Capadose, . . . jrg. 1921-8;
Johanna van Montfoort, dochter van Hendrik IV burggraaf van Montfoort, ... jrg. 1922-92;
De oudste generaties van het Rotterdamsche regeeringsgeslacht Gevers, ... jrg. 1924-322;
Het geslacht Gevers in Nederl. Adelsboek, ... jrg. 1925-17;
De Roomsch-Catholieken in de oude Hsllandsche Ridderschap, naschrift van Dr. Th. R. V. L., ... jrg. 1927-338;

Een familieregister van Munnich, ... jrg. 1928-138;
Bosch van Weede, naschrift van Dr. Th. R. V. L. ..... jrg. 1928-200;
Eenige historisch-merkwaardige documenten aangaande de herkomst der familie Boreel, naschrift Dr. Th. R. V. L. . . . jrg. 1928-255, 335;
Ten derde male: Eenige historisch-merkwaardige documenten aangaande de herkomst der familie Boreel, slotwoord van Dr. Th. R. V. L. ..... jrg. 1929-56;
De beweerde oeradellijke afkomst van het geslacht van Stockum (later van Stockum van Akendam), naschrift van Dr. Th. R. V. L., ... jrg. 1929-302;
Het geslacht Hangest d'Yvoy, naschrift van Dr. Th. R. V. L. jrg. 1930-144;
De afstamming en herkomst van het geslacht Boreel, inl. woord van Dr. Th. R. V. L., ... jrg. 1931-11;
„Geslagttafelen der Riemsdijken" (een 18e eeuwsch handschrift) ..... jrg. 1931-242;
De eerste generaties van het geslacht van Tets ..... jrg. 1932-163;
Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Holmberg de Beckfelt, ... jrg. 1932-300;
Het vijftig jarig bestaan van ons Genootschap, 1883-1933, ... jrg. 1933-129;
Het wapen der gemeente Driebergen-Rijsenburg ..... jrg. 1933-262;
De 64 kwartieren van wijlen H.M. de Koningin-Moeder, . . . jrg. 1934-129;
Een genealogisch curiosum ..... jrg. 1934-314;
Een en ander naar aanleiding van het huwelijk van den Hertog van Kent ..... jrg. 1935-25, 59;
De verloving van H.K.H. Prinses Juliana, met twee tabellen: 1. Viervoudige afstamming van Prins Bernhard Leopold van Lippe-Biesterfeld uit Prins Willem 1 van Oranje, 11 Naaste graad v. bloedverwantschap tusschen H.K.H. Prins Juliana en Z.D.H. Prins Bernhard Leopold van Lippe-Biesterfeld. ..... jrg. 1936-321;
De wederzijdsche 32 kwartieren van het Prinselijk Bruidspaar jrg. 1937-15:
Genealogie (von) Deneken ..... jrg. 1937-403;

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden te Dalfsen van Mr. Dr. J. A. Baron de Vos van Steenwijk.

Tot lid zijn benoemd:

A. L. VAN SCHELVEN . . . . . *Zeist.*
Huize „Woudschoten".

A. J. W. HARLOFF . . . . . *'s-Gravenhage.*
Floris Grijpstraat 31.

A. H. S. STEMERDING . . . . . *Oost Souburg.*
Burgemeester van Oost- en West Souburg. *Oranjeplein.*

Adreswijzigingen:

MR. D. DUNLOP . . . . . *'s-Gravenhage.*
Bilderstraat 21.

PROF. DR. M. VAN HAAFTEN . . . . *Aerdenhout (N.H.).*
Tramweg 5.

E. F. BARON VAN HAERSOLTE . . . . . *Amersfoort.*
Koningin Sophiakade 1 6.

J. HERDTMAN . . . . . *'s-Gravenhage.*
van Soutelandelaan 45.

W. VAN DER MUELEN . . . . . *Bilthoven.*
Rubenslaan 44.

Het Genootschap is in ruil getreden met: Pommersche Vereinigung für Stamm- und Wappenkunde te Stettin; tijdschrift: Pommersche Sippenforschung.

Het Bestuur herinnert er aan dat de maandelijksche bijeenkomsten ingevolge het zomerseizoen in Hôtel Witte Brug te Scheveningen worden gehoudem.

Het Alkmaarsche Geslacht

Van der Mieden (van Opmeer),

door MR. J. BELONJE.

Over de'afkomst van dit geslacht zijn alle vroegere schrijvers het volkomen eens en er bestaat zonder tegenbewijs voorloopig ook geen aanleiding om een andere plaats van oorspronkelijke herkomst aan te nemen. Deze plaats is en blijft dus Alkmaar, ofschoon de naam zelf een vermoeden zou kunnen opleveren dat de stamvader juist niet uit deze stad kwam!

De Redactie van het Nederlandsch Adelsboek 1915 (dl. XIII, bl. 339) is met betrekking tot de afkomst zeer positief. Daarin wordt immers kortweg aanvaard als vaststaand feit. dat het geslacht zijn naam ontleenen zou aan het gehucht de Miede bij Schagen.

Tusschen Schagen en Barsingerhorn ligt werkelijk een huizengroepje, dat „de Miede" heet [1]) en ik wacht mij er dan ook voor dit bericht als onjuist te qualificeeren, hoewel ik niet kan inzien, dat het geslacht *Van der Mieden* nu juist oorspronkelijk dáár gewoond moet hebben. Dit klemt temeer. daar het woord „miede" een tamelijk algemeen verbreide term vormt, die voornamelijk — en dan speciaal in meervoudigen zin — vaak voorkomt [2]). Als deze naam vanouds bij uitsluiting in Hollands Noorderkwartier aangetroffen werd, zou men wellicht geneigd zijn iets voor het aangehaalde standpunt te gevoelen, maar het feit, dat een *Claes van der Miede,* poorter te Amstelredam, reeds genoemd wordt in een acte van den 16en April 1451 [3]), wijst op een zóó vroegtijdig voorkomen van den naam zoomede misschien op een zekere verbreiding in dien tijd, dat zulks ten aanzien van positieve herkomst van de Schager Miede op zijn minst gerechtvaardigde twijfel doet rijzen!

De kwestie dus daargelaten waarvandaan de *Van der Mieden's* gekomen zijn, vóórdat zij zich, gelijk Vorsterman van Oijen aanvaardt [4]) „omstreeks 1600" te Alkmaar vestigden (aangenomen, dat het werkelijk juist is, dat zij van elders gekomen zijn!), lijkt het mij voor het oogenblik van grooter belang na te gaan wàt er in dien vroegsten tijd van de familie bekend is..

Het resultaat van dit onderzoek moge daarom hier volgen:

In de Alkmaarsche stedelijke transportregisters van de onroerende goederen [5]) trof ik een tot dusverre onbekenden stamvader van het geslacht Van der Mieden aan. Hij heette *Aerien Dircxsz.,* dus zonder den bekenden achternaam, doch, gelijk zoo vaak geschiedt met een achternaam, ontleend aan 's-mans bedrijf: *„Schoenmaecker".*

De acte geeft enkele bijzonderheden. Zij vermeldt, dat Harck Jansz. goutsmit, wonende tot Egmont op de Hoeve krachtens volmacht, hem verstrekt door Wendelmoet Jansdr., weduwe van Sijmon Garbrantsz. bij acte verleden voor notaris Cornelis Jansz. Veerbeeck te Haarlem d.d. 2 December 1613, verkocht aan Aerien Dircxsz Schoenmaecker „een vrij huijs „en erve zoo groot ende cleijn goet ende quaet als t' zelve „jegenwoordich bewoont wort ende staende en leggende „binnen deser Stede aende Noortzijde vant Lutkoutdorp, „belent met Claes Arisz. Spiegel ten Westen ende Sijmon „Pietersz. Seij ten Oosten." Op de gebruikelijke conditiën had leze transactie plaats tegen een koopsom van ƒ 1725.—.—., „vrij gdt" en de opdracht geschiedde ten overstaan van de schepenen-commissarissen Jan Philips en Mr. Jacob Lubbrandsz. Coren op 16 Juni 1614.

Ten aanzien van verdere mededeelingen over dezen Adriaen Dircksz. Schoenmaker zelf moet ik nu helaas in gebreke blijven, maar ik ben gelukkig wel in staat met vrij groote waarschijnlijkheid den naam van zijn vrouw te vermelden. Zij was stellig een Alkmaarsche en zij heette *Maritgen Jan Broers.* Op gevaar af dat men mij zal verwijten voor dit bewijs „bij Keulen en Aken om te gaan", moet ik beginnen met naar voren te brengen, dat de oudste serie grafboeken van de Groote- of St. Laurenskerk te Alkmaar [6]) het daarin gelegen graf letter F. no. 20 aanduidt met een krabbeltje voorstellende een schoenmakerswerktuig, een z.g. els, alsmede met dit merk:

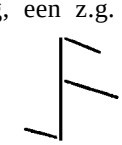

---

[1]) Chromo-Topogr. kaart Koninkrijk d. Nederlanden 1 : 25000 blad Schagen no. 228 (edit. 1923) ; zie nok: Oudheidk. Mededeelingen uit 's-Rijks Museum v. Oudheden te Leiden, N. Reeks, X, 1929, bl. 5-8.

[2]) A. A. Beekman: Het Dijk- en Waterschapsrecht in Nederland TT, s-Gravenhage 1907, hl. 1123.

[3]) Tijdrekonkundig Register op hot Oud Provinciaal Archief van Overijssel. Aanhangsel, Zwolle 1874, bl. 323.

[4]) A. A. Vorsterman van Oycn „Stam- en Wapenboek", II, Groningen 7888, bl. 319.

[5]) Gem. Archief Alkmaar Inv. fol. 86 vso.

[6]) Inventaris Gem. Archief Alkmaar no's. 56 (58) 59.

De kerkmeesters laten daarbij aanteekenen:

„Een graff leggende onder blauwe en witte stapsteenen „gemerct met en geteijckent met no. F. 20 toecomende „Janbroer Schoenmaecker.

„Den 15 May a°. 1621 Is dit graf met consent van „Herck Cornelisz houtcoper als voocht van Claes Pieters- „zoon nagelaten kind van *Neel Jan Broersdr.* geset en „overgedragen op de erfgenamen van *Maritgen Jan „Broers* dochter nu gemerckt", enz.

Later verkreeg ditzelfde graf het nummer Noorder Gang 52, dat het sedert behield met een tenaamstelling zonder dat eenige overdracht meer plaats had, op de familie Van der Mieden. Wanneer men dan nog in aanmerking neemt, dat de beide na te noemen kinderen van den genoemden Arien Dircxsz. Schoenmaecker juist hier begraven werden, is het toch wel zeer aannemelijk dat hun moeder de vóór Mei 1621 overleden vrouw van ***Arien Dircxsz. S.*** geweest moet zijn. die op haar beurt de dochter was van een tweeden schoenmaker ***Jan Broer*** geheeten, die omstreeks 1590 reeds een eigen graf (dit zelfde graf) in de Alkmaarsche St. Laurenskerk bezat [7]).

Van het echtpaar ***Arien Dircxsz. Schoenmaecker*** en *Maritgen* ***Jan Broers*** zijn mij twee kinderen met zekerheid bekend; een dochter ***Lijsbeth*** benevens een zoon ***Dirck.***

De dochter is als ***„Lijsbet Ariaens"*** begraven in het boven beschreven graf in de Noordergang der Gr. kerk te Alkmaar op 12 Februari 1686. Vier dagen tevoren was zij te Alkmaar gestorven. Zij was weduwe van Jan Pieterszoon de Wit, uit het huwelijk met wien zij vijf kinderen had: ***Adriaan, Maritje, Pieter, Gerrit en Jacob de Wit.*** Wij weten dat de moeder bij haar zoon ***Adriaan*** in de kost was, zoolang als zij weduwe was. Dit moet reeds geruimen tijd het geval geweest zijn, aangezien zij in een testament, gepasseerd voor den Alkmaarschen Notaris C. v. Heijmenbergh d.d. 8 Januari 1666, reeds als zoodanig werd aangeduid [8]). Voorts zijn over den welstand van dit gezin nog verschillende gegevens bekend door middel van haar boedelinventaris, die den 7en Maart 1686 gepasseerd werd voor genoemden notaris van Heijmenbergh [9]), die destijds trouwens ook voor haar testament had gezorgd (d.d. 12 April 1677). Ons is daaruit overgeleverd, dat zij eenig landbezit had, o.m. een perceel aan de Westerzij onder Heiloo, gemeenschappelijk met de erven van haar broeder ***Dirk Adriaansz.***

Tezamen met haar zoon ***Pieter*** compareert ***Lijsbeth*** nog eens voor notaris C. v. Heijmenbergh wanneer haar dochter ***Maritje*** op 28 Januari 1671 huwelijksche voorwaarden maakt met Albert Harmensz. Dat het gezin niet zonder fortuin was blijkt bij die gelegenheid uit het feit, dat de bruid toen aan geld *f* 500.— mede ten huwelijk bracht [10]).

Met ***Dirk Adriaensz.*** voornoemd ving tot dusver de genealogie Van der Mieden aan. Er zijn over hem vrij veel gegevens bekend. Blijkbaar is ook hij gedurende zijn gansche leven het beroep trouw gebleven, dat behalve door zijn vader ook door zijn grootvader van moederszijde werd uitgeoefend, want in het doodboek der Alkmaarsche Groote kerk staat zijn begrafenis in het reeds meermalen besproken graf geboekt op 28 Januari 1677 met de hijvoeging „schoenmaecker". Zijn overlijden had plaats in het door zijn vader in 1614 verworven huis op het Luttik Oudorp [11]).

Zijn achternaam ***Van der Miede*** heb ik het eerst aangetroffen in een acte d.d. October 1665, verleden voor notaris C. Kessel te Alkmaar, waaruit tevens te constateeren valt, dat Dirk een huiden-handel dreef, althans, dat hij huiden kocht [12]). Voorts is er nog een acte van notaris Pieter Barsingerhorn gedateerd 3 Juli 1668 [13]) waarin hij onder gelijken naam voorkomt met de functie van hoofdman van de D. te Alkmaar.

Ook in het testament dat hij passeerde op 4 April 1674 voor notaris J. van Beijeren te Alkmaar [14]), komt de nieuwe naam voor. Hij heet daar „de E. ***Dirck Adriaensz. aan der Miden*** poorter deser Stadt", maar teekent: ***„Dirck vander Miede".*** Het testament wordt opgemaakt ten huize van den testateur in tegenwoordigheid van de „gebuuren" Wouter Willemsz. Fockaert en Jacob Gerritsz. Beus en daarbij doet hij teniet een vorig testament van 18 April 1670 voor notaris C. Kessel [15]), om het eerstgenoemde testament kort voor zijn dood op zijn beurt te revoceeren bij een uiterste wil van 15 Januari 1677, derhalve enkele dagen vóór zijn dood opgemaakt [16]).

De testamenten leeren ons talrijke bijzonderheden over het gezin, doch de vrouw des huizes wordt ons niet bekend gemaakt, waaruit de gevolgtrekking gemaakt zou kunnen worden, dat deze vroeg moet zijn overleden.

Wie was de echtgenoote van ***Dirk van der Mieden?***

Het Ned. Adelsboek [17]) noemt haar waarschijnlijk in navolging van het „Stam- en Wapenboek" ***Cornelia Mesdach Gillisdr.,*** doch al moge zij ***Cornelia Gillisdr.*** geheeten hebben, de achternaam ***Mesdach*** behoorde haar stellig niet toe.

Er bestonden inderdaad relatiën tusschen de beide familiën ***Mesdach*** en ***Van der Mieden,*** hetgeen o.m. voortvloeit uit een post in het Weezenboek der stad Alkmaar d.d. 22 Mei 1676 [18]), waarin ***Adriaan van der Mieden,*** een na te noemen zoon van ***Dirk,*** als de „zusterling" wordt aangeduid van het kind van ***Johannes Casteleijn*** en ***Janneken Mesdagh.*** Het vermoeden zou nu inderdaad voor de hand liggen, dat deze ***Adriaan*** als moeder een ***Mesdach*** gehad heeft, doch de verhouding was een andere, want, zooals later blijken zal was ***Janneken Mesdagh's*** moeder ***(Livina Gillis)*** de zuster van ***Adriaan's*** moeder [19]); de verwantschap dient dus langs de kant van de moeder te worden gezocht.

Cornelia Gillis, de vrouw van ***Dirk van der Mieden,*** was ook van Alkmaarsche afkomst. Haar ouders, ***Gillis Lourisz. Schuitvoerder*** althans diens vrouw ***Catelina Jans*** bezaten een graf in de Groote kerk aldaar, gelegen in den Middengang no. 216, misschien afkomstig uit de nalatenschap van laatstgenoemde [20]).

* * *

Na deze inleiding moge ik de bespreking van het nageslacht in den vorm eener genealogie samenvatten.

---

[7]) De „stapsteenen" zijn nadien op dit graf vervangen; vgl. mijn „Gedenkwaardigheden" N. Holland, 1. bldz. 71 sub. 38.

[8]) Gem. Archief Alkmaar, Notar. Archief, no. 195.

[9]) Gcm. Archief Alkmaar, Notar. Archief no. 205. Zie ook acte d.d. 11 Juni 1679 v. notaris C. Kessel ald. Gem. Archief Alkmaar, notar. 110. 266.

[10]) Gem. Alkmaar Notar. Archief no. 195.

[11]) Gem. Archief Alkmaar Notar. inv. no. 270, acte d.d. 21 Dec. 1686.

[12]) Gem. Alkmaar Notar. Archief. Inv. no. 261.

[13]) Gem. Archief Alkmaar Notar. Archief. Inv. no. 254.

[14]) Gem. Archief Alkmaar Notar. Archief. Inv. no. 189, fol. 673:

[15]) Gem. Arrhief Alkmaar. Notar. Archief. Inv. no. 274.

[16]) Wederom voor den notaris J. van Beijeren, Gem. Archief Alkmaar, Notar. Archief no. 189, fol. 1040.

[17]) XIII t.a.p. bl. 340 sub 1.

[18]) Archief Weeskamer. Gem. Archief Alkmaar.

[19]) Vgl. mijn Gedenkwaardigheden N. Holland 1 bl. 66 sub 8, waar ik deze foutieve opstelling heb overgenomen. Het toeval wil, dat *Janneken's* vadrr Gillis heette!

[20]) Gedenkwaardigheden N. Holland 1, t.a.p., bl. 217 sub 884. Zonder overdracht volgde 7 Januari 1713 tenaamstelling in het grafboek der Gr. kerk op Mr. *Aris van der Mieden* met diens twee zusters, als ewen van ***Adriaan van der Mieden.***

Dirk van der Mieden en *Cornelia Gillis* hadden de navolgende kinderen:

1. *Adriaen,* volgt sub 11.

2. *Maritie,* geb. *16.* . . . . ., † *23* April 1680 te Alkmaar; tr. le *Jan Boodt,* zoon van *Pieter Pietersz.* en *Aeltie Cornelis Kuijpers,* koekebakker te Alkmaar, in het huis „daer de witte olijfhant uijthangt" aan de Zuidzijde van het Verdronkenoord met wien zij een mutueel testament maakt 18 April 1670 voor notaris C. Kessel, aldaar [21]); tr. 2e den 9 Dec. 1674 (huw. voorw. 29 Oct. 1674 voor denzelfden notaris [22]) *Henrick (van) Hoolewerff,* jonggezel van Niekerk in het Gooi (lees: Nijkerk) en eveneens koekebakker, zoon van Wouter Henricszn, hertrouwd met Guertie Jans van der Velden [23]).

   Haar uitvoerige boedelinventaris, afgesloten 20 Februari *1681,* bevindt zich in het protocol .van notaris C. Kessel (Inv. Gem. Archief Alkmaar notar. ,267).

   Op 14 September 1700 werd ten overstaan van notaris A. van der Mieden te Alkmaar een acte verleden, waarbij een scheiding werd tot stand gebracht tusschen de erven van *Maria van der Mieden* weduwe *(van) Hoolwerff: Johannes* en *Wouferus (van) Hoolwerff* anderzijds. Het derde kind uit dit tweede huwelijk *Johan,* nog in leven bij het passeeren der acte v. dien notaris d.d. 24 Dec. 1686 [24]) heet reeds overleden in de acte van bewijs gepasseerd als voren 16 Januari 1688 [25]).

3. *Grietie,* genoemd in haar vaders testament van 1674, werd begraven Gr. kerk Alkmaar 21 Nov. 1731, graf Choor no. 78.

4. *Gillis,* genoemd als reeds overleden in zijn vaders testament van 1674, hebbende kinderen nagelaten. Hij stierf te Leiden, waarschijnlijk in 1673.

5. *Pieter,* impostmeester van de gedrukte papieren te Alkmaar (1677), idem van het zegel (1678); deken van het schoenmakersgilde (1678). Hij overleed jong; vgl.. de regeling zijner nalatenschap bij acte van 3 Mei 1686 verleden voor notaris C. Kessel te Alkmaar [26]); tr. aldaar 30 Juli 1673 Neeltje Hensbroek, dr. v. Cornelis en Aefie Cos [27]), ged. Alkmaar 21 Dec. 1644, begr. Gr. kerk ald. 12 April 1718, bij wie hij drie dochters naliet, te weten:

   a. *Neeltje van der Mieden,* ged. Alkmaar 19 Apr. 1674; begr. Gr. kerk aldaar 8 Juli 1699, graf Choor 37.

   b. *Aafje van der Mieden,* ged. Alkmaar 12 Sept. 1675, begr. Gr. kerk aldaar 29 Nov. 1755, graf Choor 37; tr. le (huw. voorw. 5 Oct. 1696 [28])) *Claes Hoogerduijn,* j.m., † 17 . . . . . tr. 2e *Jan de Volder,* begr. Gr. kerk Alkmaar 30 Mrt. 1740, als wiens weduwe zij te Alkmaar op het Luttik Oudorp woonachtig was „waar de lantaren uithangt". Hare kinderen worden genoemd in „Een Hist. Geneal. Dagboek" in het Alg. Ned. Familieblad [29]).

   c. *Grietje van der Mieden,* ged, Alkmaar 14 April 1678, begr. Gr. kerk aldaar 21 Nov. 1731, graf Choor no. 78, na getesteerd te hebben voor notaris C. van Eijck te Alkmaar 17 Oct. 1726 [30]).

6. *Catelijntje,* tr. *Claes Adriaensz. Hant,* met wien zij te Alkmaar mut. testament maakte voor meergenoemden notaris Kessel 14 Februari 1669 [31]). Een dochter *Sijbrich* trouwde met *Jan Jansz. Braeck* [32]). De voogden over de nagelaten dochtertjes van dit echtpaar treden op, tezamen met andere erven van *Dirk (van der Mieden)* in een acte van 25 Februari 1679 voor notaris C. Kessel vnd. (inventaris a.v. no. 266).

II. *Adriaen van der Mieden,* schoenmaker en leerkooper te Alkmaar, waar hij woonde op de Oostzijde van de Mient; regent van het Huisarmenhuis 1682 [33]), schepen van de Heer Hugowaard, 1677/'78 [34]), ouderling der Remonstrantsche gemeente 1692 [35]); was participant in een „rinmolen", welk aandeel hij verkocht bij acte van 20 Januari 1678, voor notaris C. Kessel vnd. [36]).

Hij † Alkmaar 29 December 1712, begr. ald. 3 Januari d.a.v. Gr. kerk, graf Middengang no. 216; maakte huw. voorw. 19 Juli 1656 voor notaris Jacob de Haes te Alkmaar, de bruidegom geassisteerd met zijn vader, de bruid met haar broeder Hendrik en haar zwagers Gijsbert Croock en Jan Lourensz. van Veen, als testamentaire voogden (Inv. a.v. no. 220); tr. voor Burgemeesteren aldaar, als remonstrant, 27 Aug. 1656 *Margaretha de Haes,* dr. van *Aris* en *Annetje Ericks Velthuisen* [37]), † *23,* begr. 27 Nov. 1711 in het laatstgenoemde graf; met wie hij mut. testament had gemaakt voor meergenoemde notaris Kessel op 25 Juni 1677. Hij maakte voorts afzonderlijk een testament als „leercooper" 28 Juli 1668

---

21) Zij hadden toen drie kinderen: ***Pieter,*** *Dirck* en *Aechie* (of *Aefie?).* Hun geburen IJsbrant Kunst en Jacob Cornelisz. Booch waren getuigen.

22) Gem. Archief Alkmaar Notar. inv. no. 275.

23) Zie over hem een acte v. notaris C. v. Heijmenbergh, Alkmaar d.d. 21 Febr. 1686. Bij de huw. voorwaarden compareeren aan de zijde van den bruidegom zijn oom en moei Pieter Henricx van *Hoolewerff* ***en Geertruijd*** van *Rijs,* wonende te Niekerk.

24) Inv. Gem. Archief Alkmaar notar. no. 270.

25) Inv. a.v. no. 271.

26) Inv. Gem. Alkmaar notar. no. 270.

27) Zie Gedenkwaardigheden N. Holland 1, t.a.p. bl. 179 sub 691 jo. bl. 185 sub 717. Zij hertr. voornoemden *Henrick [van) Hoolwerff.*

28) Voor notaris A. van der Mieden te Alkmaar. Hij werd daarbij geassisteerd door *Sophia* ***Ramp*** cn *Maria Nieuwelt,* „moeien maternel", de bruid door haar moeder *Cornelia Hensbroek* en haar oom *Adriaan van der Mieden.*

(Voormelde *Sophia („Fijtie") Claes* ***Ramp*** maakte als j.d. 26 Juni 1663 huwel. voorw. mrt *Corn. Hendricks van* Nes van Amsterdam i.e. Blijkens een acte v. notaris C. Kessel vnd. d.d. 12 Aug. 1673 is zij als weduwe *v.* Mes alsdan hertrouwd met *Pieter Claesz. Coocker,* chirurgijn).

29) Jaarg. 1883/'84, no. 94, bl. 4 sub 44. Zie nog over haar: transportregister Alkmaar 10 Oct. 1752. — De daar genoemde *Guurtje* ***de*** *Volder* tr. 1e Pieter *Berrevoets Pietersz.* en tr. 3e *Pieter van der* **Oort.**

30) Inv. Archief gemeente Alkmaar notar. no. 481.

31) Inv. a.v. no. 274.

32) Vgl. Inv. Gem. Archief Alkmaar notar. no. 208 acte v. notaris C. v. Heijmenbergh d.d. 10 Febr. 1689 en Bijdr. v. d. Geschiedenis v. h. Bisdom Haarlem L, 1933, bl. 239.

33) Zie acte d.d. 16 Oct. 1682 v. notaris Kessel vnd. (Inventaris a.v. no. 268).

34) En „coopman" genoemd in een acte d.d. 22 Sept. 1677 voor Notaris C. Kessel vnd., inventaris a.v. no. 266, fol. 6, alsmede in datzelfde protocol in een acte v. 10 Juli 1678, fol. 68.

35) Acte d.d. 2 Juli 1692 verleden v. notaris A. v. d. Goes, Inv. Gem. Archief Alkmaar, notar. no. 360.

36) Inv. Gem. Archief Alkmaar notar. no. 266, fol. 23. Zie over zijn verklaring betreffende de stranding v. e. schip te Schoor1 een acte v. denz. notaris d.d. 23 April 1676, fol. 261 vso., inventaris a.v. no. 265 en over hem een acte v. dien notaris d.d. 14 Juli 1679 (Invcnt. a.v., no. 266).

37) Gedenkwaardigheden N. Holland 1, t.a.p. bl. 160 sub 570. — De daar genoemde *Mies Jacobsz. Muurlingh* was insgelijks schoenmaker, gelijk bevestigd wordt door het doodboek der Gr. kerk te Alkmaar (14 Juli 1650).

voor notaris B. J. Heerencarspel te Alkmaar [38]) en overleed 79 jaar oud.

Uit het huwelijk werden geboren behalve drie jong gestorven kinderen [39]):

1. *Anna,* begr. Gr. kerk Alkmaar, graf Middengang 216 den 29 Oct. 1704.
2. *Mijntje (Jacomina),* ged. Alkmaar 22 Juli 1662, begraven Gr. kerk ald. 23 Febr. 1700, graf Zuiderkruis 73.
3. *Aris, volgt* sub. 111.
4. *Neeltie (Cornelia),* ged. Alkmaar 1 Januari 1668, begr. ald. Gr. kerk 1 Nov. 1746, graf Middengang 216: tr. Alkmaar 18 Januari 1693 *Dirk Schuit,* zn. v. *Adriaan* en *Alida Gillis,* geb. 14 Apr. 1670, † 1719. Zij hadden drie kinderen [40]).
5. *Dirk,* ged. te Alkmaar 5 Oct. 1670, † vóór Juni 1677.
6. *Catharina,* geb. Alkmaar 9 Febr. 1674, † 17, begr. Gr. kerk ald. 23 October 1739, graf Middengang 381; tr. na te Alkmaar huw. voorw. te hebben gemaakt 7 Januari 1693 voor notaris A. v. d. Mieden, te Heiloo 12 April 1694 Gillis Schuit j.m., broeder van *Dirk,* hiervoor genoemd, geb. 25 Januari 1673, † 1712.

111. Mr. *Aris van der Mieden,* ged. Alkmaar 2 Aug. 1665, † ald. 15, begr. 22 Mei 1739, Gr. kerk Alkmaar graf Middengang 170; notaris 1687-1726 (bedankt), kerkmeester der Gr. kerk 1699-1709; raad in de vroedschap 1718 tot zijn dood; burgemeester van Alkmaar 1727; ordinaris gedeputeerde Staten v. Holland, gecommitteerde raad 1739; bewindhebber 0. Ind. Comp., dijkgraaf van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland; tr. Egmond aan Zee (ondertr. Alkmaar 28 Oct. 1696) Anna Coren, geb. Alkmaar 26 Dec. 1670, † ald. 19, begr. Gr. kerk 25 Maart 1732, graf Middengang no. 171, dr. van Mr. Jacob en Machteld van Thije [41]).

Hij deponeerde een besloten testament voor notaris A. de Vos te Alkmaar 21 October 1699; zij maakte een testament voor notaris C. van Heijmenbergh aldaar 19 Febr. 1689 (Inv. no. 208).

Kinderen:

1. Mr. *Jacob Coren van der Mieden,* te Alkmaar ged. 9 Januari 1698, † Lent 1751, jur. stud. Leiden 16 Juni 1717; prom. ald. 30 Oct. 1719; kerkmeester der Gr. kerk te Alkmaar, 1725-'27; baljuw van de Nieuwburgen 1731; schepen van Alkmaar 1738; hoofdingeland van de Wieringerwaard 1749: tr. tr. 's-Gravenhage 27 Januari 1726 *Susanna Doubleth,* erfvrouw van Callantsoog; geb. 's-Gravenhage 2 Sept. 1703, † Nijmegen 11 Mei 178.. .; dr. van *Philip,* heer van Moggershil en Callantsoog en *Hester Quarles.* Zij lieten alleen dochters na [42]), nadat een zoontje jong was overleden [43]) en maakten te Alkmaar een mut. testament voor notaris D. Sevenhuijsen 19 Aug. 1726. Tengevolge eener strafzaak werden zij genoodzaakt Alkmaar te verlaten, waarna zij zich in Gelderland hebben gevestigd.
2. *Adriaan.* volgt sub IV.

IV. Mr. *Adriaan van der Mieden,* heer van Opmeer, geb. Alkmaar 2, ged. 4 Juni 1702, † 's-Gravenhage 13 Nov. 1764; stud. Leiden 17 Febr. 1720; rentmeester v. d. exploiten v. d. Hoogen Raad 1724; raad 1728 en president 1758 tot zijn dood, van het Hof van Holland: vriend van Prins Willem IV, hoofdingeland van de Schermeer 1749 tot zijn dood; tr. 's-Gravenhage 3 Mrt. 1725 *Elisabeth Wouters,* geb. Middelburg 13 Aug. 1705, dr. van *Christoffel* en *Elisabeth de la Palma de San Fuentes.*

Kinderen:

1. Mr. *Aris,* ged. 9 Juli 1726, † Bazel 1792; raad van Alkmaar, 1747-1757 (bedankt), heemraad van de Schermer, 1748; schepen en heemraad van de Wieringerwaard 1749: schepen v. Alkmaar en burgemeester ald. 1757; secretaris-rentmeester van 'Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland, werd in 1757 tweede secr. van Gec. Raden in het Zuiderkwartier.
2. *Anna.*
3. *Elisabeth Josina* (ook: *Josina Elisabeth).*
4. Mr. *Christiaan Wouters.*
5. *Adriana Anna,* tr. Mr. *Bartholomeus Gerard van der Velden* (gesepareerd: waarna hij zich buitenslands begaf).
6. *Gualtherus George Gideon,* volgt V.

V. Mr. *Gualtherus George Gideon van der Mieden,* heer van Opmeer [44]), geb. 's-Gravenhage 2 Sept. 1736, † huis Egelenburg Heiloo 19 Nov. 1798, begr. Gr. kerk Alkmaar 22 Nov. 1798 Middengang 171; schepen, raad en burgemeester van Alkmaar; hoofdingeland 1765 en dijkgraaf, 1789-13 Juli 1797 (bedankt) van de Schermeer; rentmeester en secretaris van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland; tr. 's-Gravenhage 18 Febr. 1759 Maria Cardinaal, geb. Zaandam, beqr Gr. kerk Alkmaar, Middengang als voren, 23 Mei 1789, dr. van Cornelis.

Kinderen:

Adriaan, geb. Alkmaar 7, ged. 17 Januari 1760; Hij was de „wel eedle Welgeb. Heer", die 11 April 1762 de eerste spijker sloeg -aan de nieuwe preekstoel der Alkmaarsche Kapelkerk [45]). Blijkens een acte d.d. 30 October 1784 verleden voor notaris Mr. P. Panneboeter te Alkmaar was hij toentertijd „Raad en 'Commissaris van de Venduen in de Colonie van Isequebo" en tijdelijk te Alkmaar aanwezig [46]).

---

38) Gem. Archief Alkmaar notar. Archief Inv. no. 126 fol. 30. Zijn werkzaamheid als zoodanig blijkt ook uit een acte v. 10 Juni 1668 voor nota. B. J. Heerencarspel te Alkmaar, inventaris 119 fol. 11 alsmede uit een acte v. dien notaris d.d. 29 Juli 1671 (invent. 120).

39) Begraven Gr. kerk Alkmaar respectievelijk Zuiderkruis no. 73 den 17 Juni 1659, 18 Dec. 1666 en Middengang 216 den 1 Dec. 1670.

40) 1. Aaltje tr. *Hermanus Dinkgreven,* sous-lieutenant in het Rept. van den Generaal Buijs; 2. *Marijtje,* tr. Dr. *Johannes Mensingh,* kerkmeester der Gr. kerk, burgemeester te Alkmaar; Dijkgraaf van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland; 3. *Margaretha.*

41) Ned. Leeuw LIII, 1935, kol. 192. — Mr. *A. van der Mieden* is nimmer pensionaris van Alkmaar geweest, zooals wel is beweerd. (Ned. Adelsboek 1915 bl. 340 waarschijnlijk in navolging van het „Stam- en Wapenboek").

42) Zie mijn Gedenkwaardigheden N. Holland II bl. 235 en de daar opgegeven literatuur. Zie voorts: P. N. van Doorninck: Inventaris van het Oud-Archief v. Callantsoog, Haarlem 1902, het Stam- en Wapenboek 11, hl. 320 alsmede „De Wapenheraut" XXI, 1917, bl. 220 sub 2 en Alg. Scd. Familieblad IV, 1887 bl. 19.

43) *Aris,* geb. 30 Nov., ged. 7 Dec., † 30 Dec. 1738, begr. Gr. kerk Alkmaar 2 Jan. 1739, graf Middengang 171.

44) Zijn portret in mijn „De Schermeer", Wormerveer 1933, tgv. bl. 40. Zie over zijn optreden als Dijkgraaf: „Resolutien van Hoofd-ingelanden, Dijkgraaf en Heemraaden van de Schermeer. Item requesten, en berigten ..... met derzelver bijlaagen", Alkmaar 1797.

45) Gedenkwaardigheden N. Holland 1 bl. 236.

46) Inventaris Gem. Alkmaar notar, archief no. 804. Hij gaf daarbij algemeene volmacht op zijn vader,

2. ***Elisabeth,*** ged. Alkmaar 26. Dec. 1761, begr. ald. Gr. kerk 6 Januari 1762, graf Middengang 171.
3. Mr. ***Joan Jacob,*** ged. 10 Nov. 1765 te Alkmaar, † ald. 10, begraven Gr. kerk Alkmaar 15 April 1800 Middengang 216, hoofdingeland van de Heerhugowaard 1790-'95; schepen, later lid van het comité van Rechtsoefening te Alkmaar, Ontvanger der Marine te Rotterdam, Rentmeester van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland; tr. Gouda 27 Febr. 1797 ***Vincentia Catharina van Toulon,*** geb. Gouda 30 Nov. 1769, † Zoeterwoude 10 Nov. 1843, dr. v. Mr. ***Martinus*** en ***Adriana Maria van Eijck,*** die hertr. Mr. ***Pieter Samuel Crommelin,*** geb. Haarlem 14 Aug. 1765, ontvanger van eenige der Onbeschreven Middelen aldaar, hoofdingeland van de Heerhugowaard, 1804-nà 1824.
4. ***Anna Christina*** (of ***Anne Catharina),*** ged. Alkmaar 13 Sept. 1767, begr. 29 Oct. d.a.v. Gr. kerk Alkmaar, Middengang no. 171.

* * *

Voor een beschrijving van de Alkmaarsche ***Van der Mieden's*** meen ik met het boven gegevene te mogen volstaan. Op volledigheid kan mijn werk niet bogen en ik heb, waar dit geen bezwaar opleverde, zooveel mogelijk herhaling vermeden in de vermelding van hetgeen uit andere bronnen reeds bekend was.

De afkomst van het geslacht is mij nog vrij duister gebleven. Bewijsbaar vond ik slechts een nieuwen stamvader, die zich slechts. van een patronymicum bedient, de schoenmaker ***Aerien Dircxsz.,*** die in 1614 te Alkmaar een huis koopt. Mogelijk wijst familiebezit in de oudere boedelinventarissen nog naar herkomst uit een van de Langedijker dorpen, doch een in die richting voortgezet onderzoek dient in verband met de vele moeilijkheden bij de raadpleging van verscheidene oude archieven in dezen oorlogstijd voorshands verdaagd te worden.

Aleer deze opstelling nu te besluiten wil ik er nog gaarne de nadruk op leggen, dat dit geslacht, waarvan de leden aanvankelijk onder de beter gesitueerden uit de ambachtsgilden gerangschikt moeten worden, tot den regentenstand is opgeklommen tengevolge van het huwelijk van ***Adriaen van der Mieden*** (II) met ***Margaretha de Haas*** in 1656. die een zuster is geweest van ***Hendrik de Haes,*** raad in de Vroedschap en Ontvanger van de Gemeenelandsmiddelen te Alkmaar. Vond ***Adriaen v. d. M.*** door de hulp van dien zwager en mogelijk ook van diens invloedrijke familie zijn weg tot de lagere ambten, zijn activiteit in zaken zal hem bovendien eenig vermogen bezorgd hebben, waardoor hij in staat was zijn zoon ***Aris*** te laten studeeren. Voor laatstgenoemde stonden vervolgens door het huwelijk met de dochter van Mr. ***Jacob*** Coren alle ambten open. Het toeval heeft daarbij gewild, dat de welstand dezer familie in den loop der 18e eeuw nog belangrijk toenemen kon door het openvallen te haren gunste van verschillende nalatenschappen, w.o. die van de ***Botter's*** maar zeker niet het minst die van Dr. ***Johannes Mensingh,*** † 17 Juni 1775, vermaakt aan de kinderen van Mr. ***Adriaan*** bij testament voor den notaris Bootsman te Alkmaar verleden, ter beloope van ƒ 192789.—.— [47]).

Ofschoon het geslacht ***Van der Mieden*** zeker niet tot de eersten onder de Alkmaarsche regentenfamilies heeft behoord,

[47]) D.d. 5 Dec. 1770 invent. gem. archief Alkmaar, notar. no. 703. Het bedrag is ontleend aan de aangifte voor de successie (gem. archief Alkmaar),

toch meen ik dat hare bespreking in ons tijdschrift gerechtvaardigd is door de merkwaardige ontwikkeling, die zij binnen betrekkelijk korten tijd en in enkele generaties tot stand heeft kunnen brengen.

Een partieele lijst van hoogst aangeslagenen te Amersfoort (gedwongen schenking aan den bisschop) a° 1426,

door W. E. van Dam van Isselt.

Volkomen terecht vangt A. van Bemmel hoofdstuk XVII (van allerhande rampen en onheilen) zijner geschiedenis van Amersfoort aan met er op te wijzen, hoe die stad in de Middeleeuwen, behalve door de gebruikelijke plagen van brand, pest en watervloeden, vooral heeft geleden „door menigvuldige belegeringen, plunderingen en oorlogen, zulks het te verwonderen is, hoe dezelve alle die onheilen te boven heeft kunnen komen" [1]). Somtijds rezen questiën met den bisschop, landsheer van het Sticht (tot Oct. 1528), waarin Amersfoort niet altijd onderdanig was [2]), meer nog met de stad Utrecht, welke vrij geregeld voogdij wilde oefenen [3]). Maar bovendien lag het Sticht tusschen Gelre en Holland, waarmede het herhaaldeliik, met het eerste bijna geregeld in oorlog is geweest, zoodat beiden wel plannen hebben gemaakt tot belangrijke annexatiën. Het genoot daartegenover als regel den steun van het Oversticht (Overijsel) [4]). Bij de oorlogen met Gelre — destijds als regel strooptochten met moord en plundering — was Amersfoort, op den zelfkant van het gewest, het eerst aan 't bod; soms bestond het plan het bij Gelre te hechten [5]). Geweldig heeft het geleden van de 13e t/m 16e eeuw, mede daar er geregeld een minderheid binnen de muren woonde, op de hand der Gelderschen, deze daardoor aanmoedigend tot aanslagen.

Nauwelijks een stad geworden werd Amersfoort in 1269, andermaal in 1292 aangetast door den graaf van Gelder [6]). Oorlogen wisselden elkaar sedert af met vredes, soms met zeer uitvoerige bepalingen, doorgaans bijna dadelijk weer geschonden [7]). 30 Nov. 1408 trachtten 3 Amersfoorters met behulp van Gelderschen de stad den hertog in handen te spelen: na een hevig gevecht mislukte de poging. 3 Leiders en nog een zondaar werden voor eeuwig, 18 Amersfoorters voor 10 jaar uit de stad gebannen [8]). Ofschoon Reynalt van Gelre in 1410 vrede sloot, werd vermelde poging 14 Sept. 1411 herhaald: het kwam via de buitenstad de Kamp tot een bestorminq van de muren der oude stad, doch de poging mislukte wederom. Naast 10 Gelderschen stonden ditmaal 23 Amersfoorters schuldig [9]).

Na een korten vrede van 1419 mislukte in 1421 een vredespoginq te Vianen tusschen Jan van Beyeren en Reinoud IV van Gelre eenerzijds, Neder- en Oversticht anderzijds. Daarop stroopten de Gelderschen, gesteund door den heer van Culemborg, tot voor de poorten van Amersfoort, waarna de Stichtenaren geduchte wraak oefenden op de Veluwe: de 78-jarige bisschop Frederik van Blankenheym stelde zich in het najaar in een wagen aan het hoofd eener macht van 6. tot 7.000 man. waarmede hij geweldig huis hield tot Velp en Roosendaal toe [10]).

1) Blz. 920/1; zie ook 92819 voor a° 1485/92.
2) Van Rootselaar. Amersfoort. 1, 149/50 en 465.
3) Idem, 152/61.
4) Van Rootselaar. 1. 451, 483. 487 en 496.
5) A° 1420; zie van Bemmel, 923. Van Rootselaar. 1, 482/3.
6) Van Bemmel, 920/1 a° 1292.
7) Overzicht van 1382 af bij van Rootselaar. 1, 419 e.v.
8) Van Rootselaar. 1, 464/8, waar ook de namen der 4 + 18 burgers.
9) Namen bij van Rootselaar. 1, 473.
10) Van Rootselaar. I, 486/7.

Bisschop Frederik overleed 9 Oct. 1423. Zijn dood ontketende een fellen strijd omtrent zijn opvolging, wat het antagonisme tusschen Utrecht-Amersfoort eenerzijds, Gelre anderzijds opnieuw toespitste. De bisschop was geleidelijk landsheer geworden: men wilde zich dien dus niet langer opgedrongen zien door de hoogste clericale autoriteit, die haar gezag oefende op zeer grooten afstand: godsdienstige eischen gingen geleidelijk over in staatkundige [11]). De ridderschap en de groote steden, ook van het Oversticht, eischten Rudolf van Diepholt tot opvolger; de candidaat der clericalen was domproost Zweder van Culemborg, die Gelre achter zich had. Het bekende Handboek tot de staatkundige geschiedenis van Nederland van Gosses en Japikse, Tweede druk, 239/45: „Het Utrechtsche schisma en de aanstelling van een Bourgondischen bisschop" behandelt den tusschen beide partijen gevoerden strijd van feitelijk 10 jaar in het algemeen: meer bijzonderheden geven o.a. W. F. N. van Rootselaar. Amersfoort. Dl. 1, 491/505 en de gedetailleerde Geschiedenis des Vaderlands van Arend. Tweede deel, 2e stuk, 545/50. De Paus erkende den gekozen Rudolf van Diepholt niet; toch nam zijn gezag als postulaat steeds toe [12]). Zweder van Culemborg wist langs een omweg het gezag te verkrijgen, werd toen door den Paus erkend; hij handhaafde zich met geweld en wreedheid: daarom duurde zijn bewind nauwelijks 10 maanden. Met list werd 'hij in de lente van 1426 uit de stad Utrecht gelokt; Pinksteren d.a.v. verklaarde deze zich onder ridder Jan van Renesse van Rynauwen, evenals de Kapittels, opnieuw vóór van Diepholt, die zich op van Renesse's slot Wulven had schuil gehouden. Zweder kon zich nog eenigen tijd handhaven te Amersfoort, waar hij op slinksche wijze 500 man Geldersch krijgsvolkwist in te legeren [13]) en vele burgersgebannen werden. Daarop gedaagd vóór het Generaal Kapittel, verscheen Zweder niet: dit zegde hem toen volgens het geldend recht „alle hoirsamheid in der kerken, stad ende lande van Utrecht" op. De poorters' van Amersfoort zochten daarop steun bij den postulaat en de stad Utrecht: van hieruit geholpen zetten zij omstreeks 1 Nov. 1426 de laatste Geldersche troepen hun vesting uit, waarna Rudolf daar 6 d.a.v. zijn intocht deed: Amersfoort was weer vereenigd met het Sticht. De regeering dier stad benoemde nog dat jaar eenige procurateurs om bij den Paus hare belangen te verdedigen tegen de geweldenarijen van bisschop Swederus [14]). Jan. 1427 werd van Diepholt door den domdeken in aanmerking gebracht voor het ruwaardschap (beschermer en momboir) van het Nedersticht. Sedert dien heeft hij als postulaat het bisschoppelijk gezag kunnen uitoefenen: eerst na den dood van Paus Martinus V (Feb. 1431) is hij door diens opvolger erkend: Jan. 1433 deed hij zijn *officieele* intrede als bisschop te Utrecht. Rudolf, daarmede de stad Utrecht, verklaarde Maart 1427 den hertog van Gelre den oorlog. 30 Mei wierp ook Philips van Bourgondië zich in den strijd wegens Rudolf's ongehoorzaamheid aan den Paus en diens aangestelden bisschop. Philips viel Amersfoort met groot geweld aan: als waardige voormoeders van Kenau Simonsdr. Hasselaer (Haarlem 1573) en Trijn van Leemput (kasteel Vredenburg te Utrecht 1577) stonden de vrouwen op de

[11]) Gosses en Japikse. Staatkundige geschiedenis van Nederland, 2e druk, 240.

[12]) Postulaat = eischer van ten hoog geestelijk ambt of als zoodanig door de kanunniken geëischt, doch nog niet, door het kapittel gekozen.

[13]) Van Rootselaar. I, 493. Het wekt verwondering. dat van Bemmel, 1. 923/4 ineens overspringt van 1420 op 1427. daarmede de voor Amersfoort hoogst belangrijke gebeurtenissen van 1423. vooral 1426 overspringt.

[14]) Charter No. 3402 van het archief van het Kapittel ten Dom van Utrecht. Over het tijdvak 1423/7 handelen voorts nog de charters (acten) No. 3401 en 3403.

wallen -hun mannen bij door het toebereiden van kokend brouwsel, water en kalk, zoodat de hertog gedwongen was het beleg op te breken [15]).

Naar het voorbeeld van zijn voorganger a° 1421 nam de postulaat daarop wraak: 24 Juli 1427 begon hij een raid, eerst op de Veluwe 18 dorpen tusschen Apeldoorn, Wilp en Hattem te vuur en te zwaard verwoestend, daarna in de Betuwe; een groote buit werd gemaakt [16]).

Amersfoort was na de bezetting door den postulaat, welke zich dadelijk deed aanzien als blijvend, uitermate verheugd. dat het bevrijd was van de Gelderschen, daarmede waarschijnlijk vooreerst van hun strooperijen, enz. „Borgermeister, scepenen, raede ende ghemene meente" gaven daaraan juist één week na dien intocht, nl. 13 Nov. 1426, uiting door een resolutie, welke als brief, waaraan het stadszegel uithing, Rudolf werd toegezonden [17]). Dit stuk luidt eenigszins verkort als volgt:

„Wy Borgermeister, scepenen, raede ende ghemene meente van Amersfoert maken kont allen luden, want die Eerwerdige her, her Roeleff van Dyepholt, postulaet der kerken, ruwaert ende bescermer des lants ende stat van Utrecht, onse lieve here, groten cost ende arbeit mit synen vrienden gedaen heeft omme Amersfoert te bekrechtigen ende weder te brengen an dat Gesticht van Utrecht, *daer sy van ontvreempt was aen handen der Gelreschen* [18]); ende daer Amersfoerde ende den gemenen Stichte groten schade van rove, van brande, van vengnisse ende menigerhande gewelt off geschiet is, soe gonnen wy onsen genedigen here Roeleff, dat men uutsetten ende nemen sall by synen vrienden ende vrienden der stat Utrecht, en ter onser van den ghenen, die in der voers. sake bruckaftich syn [19]), vyff dusent goede Beyersche gulden, voer deser tijt gemunt ende geslagen, off ander goet payment, te betalen die een helffte op Sente Peters dach ad Cathedram [22 Feb.] neest comende ende ander op Sente Jacobs dach [25 Juli] daer neest volgende. Ende weer dair yement, die dat nyet betaelde, alsoe als op hem gesett ende gemandeelt, soe mach onse here mitten ghenen, die nyet betaelde, omme qaen mit hoeren lyve ende goede alse hem dat gadelic is. Ende daer sellen wy hem genen hynder ynne doen, mar wy soelen hem daer ynne helpen ende stercken, tzy mit vengkenesse off hoe dat geboren mach, mit alle onser machten. Mit voerwerden, dat onse Stat, burgeren ende ondersaten hiermede vry, ledich, loss ende quyt wesen sullen van allen brueken ende tichten [20]), die onse here op ons te seggen mach hebn tot desen daqe toe, behouden anders die ghene, soe dat verdedingt is [21]). Ende omme dat wy borgermeister, scepen, raede, ganse gemeente, burger ende ondersaten, willen, dat dit vaste, stede ende onverbrekelic gehouden sall werden sonder enich argelist, soe hebn wy des tot enen orkonde onser

[15]) Van Rootselaar, 1. 496/7.

[16]) Arend. II, 550.

[17]) Diversorium van Bisschop Rutlolf van Diepholt over 1427/38, fol. 41 verso, R.A. Utrecht. Inv. Bissch. archief, No. 31 (Resolutie van het Stadsbestuur van Amersfoort d.d 13 November 1426). „Copie des briefs, den die Stat van Amersfort mynen here gegeven hcrft, roerende van V m b(oversche) gul (den)".

[18]) Cursiveering van mij.

[19]) Schuldig aan een breuk of broke. waardoor iets verbroken wordt, b.v. de vrede of een overeenkomst. Misdrijf of wandaad ; soms een lichter vergrijp.

[20]) Ticht = aanklacht, beschuldiging, veelal met een onwaren of valschen ondergrond.

[21]) Hier in den zin van dading in ons huidig recht: overeengekomen tusschen partijen tot voorkom& of oplossing van een geschil. Uitgezonderd werden derhalve de 29 boetelingen van de onmiddellijk volgende bijlage,

Stat segel aen desen brieff gehangen. Gegeven int jaer onss Heren dusent vierhondert XXVI des XIIIsten dages in Novembri". In margine werd later met een andere hand naast het hoofd van den brief gesteld: „originalem literam dedi Arnoldo de Amerongen, burgimagistro" [der stad Utrecht].

Onmiddellijk op deze resolutie volgt in het Diversorium — stellig als haar bijlage, waarschijnlijk ook van den brief aan den postulaat — een staat (fol. 42):

„Name der gheenre [totaal 29], die die Stat van Amersfoert mynen here overgelevert heeft:

Willem Pyle	Vc.
Bartout Duwer	IIc.
Peter Pyle	M.
Jacob Vlug [22])	Ic.
Lubbert Serpent	C.
Aernt vanden Velde	VIIIc.
Gerit Henrix s.	VIc.
Evert Heynens. ende sijn s(oen)	IIIIc.
Claes Smit	IIc.
Pauwels Henrix s.	IIIc.
Jacob Hase	C.
Gerit Schaep	C.
Gerit van Lewen	IIc.
Willam van Dam	C.
Willem Henrix soen	IIc.
Elyaes Bucking	IIc.
Heyn van Zoelen	C.
Rycout Everts s.	IIc.
Jan Camp	C.
Jan Goeden soen	IIc.
Wouter Botter	IIIc.
Lambert Henrix s.	IIc.
Evert Smit	C.
Symon Peter soen	IIc.
Henric van Westrenen	C.
Hermen Bot Wouters s.	C.
Egbert Botter	IIc.
Godert Botter	C.
Thonys Aelbert Diers s.	IIc.

Zeer erkentelijk voor den geboden steun, doch stellig niet minder voor de in uitzicht gestelde schenking, antwoordde de postulaat reeds 16 Nov., woordelijk aansluitend bij de laatste verklaring van Amersfoort, „dat 'hij de stad, hoeren borgesen en ondersaten alle- broecken ende tichten quytscoud, die hy op hen te seggen mogt hebben" [23]). Het desbetreffend oorspronkelijk charter van 3 dagen later dan het stuk uit van Diepholt's Diversorium — kennelijk een soort renversaal of quitantie, dat de postulaet als tegenbewijs voor de verklaring van 13 Nov. 1426 de stadsregeering van Amersfoort gaf — berust in het oud archief dier stad [23a]).

Evenbedoelde vroedschapsresolutie en haar bijlage vereischen eenige toelichting, welke ik voornl. dank aan den zeer deskundigen en hulpvaardigen bijstand van mejuffrouw Dr. A. Joh. Maris, chartermeester bij het Rijksarchief in Utrecht. Dat de niet genoemde som, welke men den postulaat toedacht, „uitgezet en genomen" werd van diens vrienden te Utrecht en van zijn verzoende(?) vijanden te Amersfoort, wijst erop, dat het bedrag geheven zou worden op dezelfde wijze als een

22) Men kan ook lezen: Uling. Noch de wrn. archivaris van Amersfoort noch schrijver dezes kwam een dier beide namen daar ooit tegen. Kan iemand in dezen beslissen?

23) Van Rootselaar. 1, 495.

23a) Geschreven catalogus: Diplomatica en charters der stad Amersfoort, door Dr. P. J. Vermeulen (Rijksarchief Utrecht).

belastingomslag, Daar die stad geen zeggingschap had over wat des postulaats vrienden te Utrecht zouden *schenken*, sprak de resolutie zich niet uit over de hoegrootheid van dat aandeel. „Ter onser" (= Amersfoort) moesten 5000 goede Beijersche guldens worden opgebracht, voor welker opbrengst die stad *in haar geheet* aansprakelijk was, doch zij verhaalde die som op de „inder voers. sake bruckaftiche"; hier moesten derhalve de „afvalligen", d.w. de Geldersgezinden, het gelag betalen. Om 'daaraan meer kracht bij te zetten, verleende de stad den postulaat volmacht tot optreden tegenover eventueele wanbetalers, waarbij zij hem haar volledigen steun toezegde. Met dit odium en dezen last, der onderliggende partij opgelegd, wees de stadsregeering verder alle verantwoordelijkheïd en aansprakelijkheid af; blijkens zijn antwoord van 16 Nov. ging de postulaat daarmede volkomen accoord.

Inzake de *werkelijk* door de 29 Gelderschgezinde Amersfoorters opgebrachte bedragen blijft één vraag onopgelost. Telt men die der bijlage op, dan komt men tot 7200; echter wordt daar geen munteenheid genoemd, zoodat het denkbeeld aan een andere dan Beiersche guldens alleszins aannemelijk is; een andere mogelijkheid is, dat de achter de namen vermelde bedragen borgstellingen waren, hun totaal daarom bijna 50% meer beliep dan moest worden opgebracht. Dit laatste is zeer waarschijnlijk, daar de Beiersche gulden destijds werd gerekend op XIV½ stuiver, de zeer gebruikelijke Rijnsche op XX st. [24]) De Beiersche was derhalve een betrekkelijk kleine soort gulden, zoodat, ware de eerste aanname de juiste, eer een lager dan een hooger bedrag dan 5000 te verwachten was.

Hoogstaangeslagene op de lijst was Peter Pyl(e) met 1000, dan volgens er een met 800, met 600, 500 en 400, vervolgens 2 met 300 en 22 burgers met 200 of 100 eenheden.

Omtrent een aantal der op de bijlage voorkomende Amersfoortsche families kan ik het volgende mededeelen:

Pyll, Pyt, Pyet of *'Pyte* komt tweemaal voor, beide onder de hoogstaangeslagenen. 'Of zij de hoofdlieden onder de Gelderschgezinden te Amersfoort waren dan wel de meest vermogénden is mij niet bekend: wellicht beide, want Pyll vormde daar een zeer oud geslacht: terecht noemde Jhr. Mr. M. P. Smissaert het een der oudste aldaar [25]): in 1352 woonde Geertruyt Thomas Pyels weduwe er in de Langestraat [26]). Zij zegelden er vanaf '1436, derhalve betrekkelijk laat [27]). Hun wapen komt voor op de bekende kaart van Langerak (Utrecht). In 1'390 bezat Peter Pyl er een hofstede, welke hij schonk aan „de papelicke proue [prove of uitkeering] des altairs der Kalenderen [Kalandtirbroeders] te Amersfoort [28]).

24) Van der Chys. De munten, der Bisschoppen, van de Heerlijkheid en van de stad Utrecht (ontleend aan A. Matthaeus. Fundationes). 1559, blz. 199 en 200

25) Navorscher. 1893, blz. 352/3.

26) Van Rootselaar. 1, 402.

27) Alle gegevens omtrent, zegels zijn ontleend aan van Beurden. Schepenzegels Amersfoort, echter zorgvuldig gecontroleerd in verband met. hetgeen ik in de noten 44 t.m. 47 en 64 aanteeken omtrent zijn gegevens. Aan de hand van dat werk waren de in haar hoofden nog zeer incompleete lijsten van Amersfoortsche schepenen bij van Rootselaar en van Bemmel aanmerkelijk aan te vullen. De fouten, waarvan van Beurden wemelt, zijn te verbeteren aan de hand van Dr. Reynders' klapper op de Amersfoortsche charters.

28) Van Rootselaar. 1, 359. Wetzer und Welte's Kirchenlexikon. VII, kol. 48/50 vermeldt omtrent Kaland (Kalende) : broederschap van geestelijke of wereldlijke personen, die den eersten van elke maand (Kalende) bijeenkwamen in een daarvoor bestrmd huis met het doel de Christelijke zeden, vroomheid cn weldadigheidszin te bevorderen, vriendschap aan te kweeken, twisten bij te leggen, gemeenschappelijk te strunen bij ongelukkon. te zorgen voor een plechtige begrafenis. Niet alleen geestelijken. doch ook leeken van beide sexen konden intreden in zoo'n Kalande, In

Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN †

23 Maart 1390 wordt er vermeld „de akker van Petrus, geheeten Pyll [29]), waarschijnlijk de hoogst aangeslagene op de lijst van 1426 of diens vader. In 1393 is Jan Pyl geland in 2 gedeelten van polder De Slaag ten N.W. van Amersfoort [30]).

Willam, Peter, Jan en Henrik Pyl zaten er tusschen 1440 en 1467 in de vroedschap [31]); laatstgenoemde was er ook schout, een der hoogste functiën ter plaatse [32]), van 1464 t/m begin 1465, toen hij stierf [33]).

1 Sept. 1475 fundeerden Herman Both en Baerta Lamberts Pyl weduwe een altaar in de St. Joriskerk. Daarvoor gaven zij o.m. land, in gebruik bij Korsgen Lamberts, niet onwaarschijnlijk haar dochter, en land, „onderdeylt met Jan Pyls erfgenamen" [34]), stellig evenvermelde Jan.

1480 des Woensdachs nae St. Gallendach wordt onder de „goederen en renten van St. Peters gasthuys op de Spoey" genoemd „de helft van een camp lants, onderdeilt mit peter Pyl, alsoe die gelegen is in de horsewey" [35]). Van waar deze naam stamt en of deze iets te maken heeft met „paardenwei" kon men mij op het oud-archief te Amersfoort niet mededeelen, wèl, dat nog thans een kweekerij aan de Kruiskamp, even buiten de stad aan den Liendertschen weg, den naam „Horseweide" draagt.

Als secretaris der stad vindt men vermeld Willam Pyl Henriksz. 1484 tot omstreeks 1510 en Jan Pyl sedert 1533, vanaf 1528 schepenklerk [secretaris van het gerecht [36])]; hij vluchtte in 1543 voor den overval van Maarten van Rossum naar Utrecht, waar hij in 1578 nog leefde [37]).

Andermaal treft men Pyel of Pyl(l) in de vroedschap aan, nl. Jan (Johan) en Willem als raad, schepen of weesmeester tusschen 1564/'78. Daar zij er na dit jaar niet meer voorkomen, zijn zij waarschijnlijk R.K. gebleven en hebben zij in navolging van den secretaris van 1543 de stad verlaten: na het zetten van dit stuk bleek mij een en ander zeker [37a]).

Duwer of *Douwer* (soms: Dour), wel te onderscheiden van Dyer, soms Dier, lees: Diër [38]), was mede een zeer oud Amersfoortsch geslacht. Hun oudste zegel aldaar is van 1387, nl. van Gherart, die er dat jaar schepen was en van wien (Gerardus D.) 23 Maart 1390 een akker wordt genoemd [39]). Verder zaten zij er in de vroedschap in 1389, 1405, '07 en '09, daarna weer 1435 (Cornelis), 1546, '50, '51 (idem), 1580/'82 (idem, mede als burgemeester), tot slot 15831'96 (mede als Dour) [40]).

Henrix. Hiervan komen Gerit, Pauwels, Willem en Lambert in de lijst voor: zij behoorden allen tot de hooger aangeslagenen, kunnen evengoed wèl als niet broeders of familie

Duitschland vermeld sedert 1226, gingen zij in de 16e eeuw meest te gronde door degeneratie (voorbode van de Hervorming). De Kalanderbroeders te Amersfoort waren tlir van de broedersehap der gelukzalige Maagd Maria. Van Rootselaar. I, 356.

29) Van Rootselaar. I, 361.

30) Evenals mijn waarschijnlijke voorvader Willam van Dam. De Scderlandsche Leeuw, 1939, kol. 395 en 402. Voor polder de Slaag zie van Bemmel, 237; even vermeld in het Academisch proefschrift van prof. mr. W. van Iterson, 503.

31) Van Bemmel, 542/9.

32) Idem, 459/60.

33) Idem, 473.

34) Van Rootselaar. I, 398.

35) Idem, 440.

36) Van Bemmel, 710.

35) Van Bemmel, 713/5. Van Rootselaar. I, 175, die ook hier niet geheel accuraat blijkt, want hij zegt, dat Willem Pijl secretaris bleef tot waarschijnlijk 1533.

37a) Van Rootselaar, II, 505 en 507/8.

38) De Ned. Leeuw. 1939, kol. 390.

39) Van Rootselaar. I, 361.

40) Van Rootselaar I en II; van Bemmel. II.

zijn geweest, daar de kans op patronymica in dezen tijd verre overwegend is [41]). Wellicht heeft tot deze familie behoord de beroemde, in geestelijke, doch ook in juridische zaken zeer geleerde pater Willem Hendriksen (Wilhelmus Henrici), te Amersfoort geboren uit fatsoenlijke ouders, daar achtereenvolgens rector eener hoogere school (gymnasium, reeds vóór 1380), pastoor van de St. Joriskerk; 1395 pater en overste van een mede door hem 'opgericht fraterhuis op St. Andrieskamp tengevolge van de predicatiën van Geert Groote C.S. te Deventer: dat huis nam 1399 het leven volgens den 3en regel van St. Franciscus aan [de z.g. Tertianen] en koos toen „Willem Henrickz. van Amersfoort" tot zijn generael-minister. Hij stierf 2 Mei 1414; Aug. 1416 schaarden die broeders zich nog krachtens zijn sterk aandringen onder het kapittel en klooster van Windesheim [42]).

Er zij hier verder op gewezen, dat ik reeds in 1914, de oudste bekende zegels en het wapen van familie van Dam van Isselt behandelend in de Navorscher, de aandacht vestigde op Lambert Hendriksz., schout te Amersfoort in 1465, '66. '67, '68, '74, '75 en '76 [43]), schepen in 1479, Willam Lambertsz., schepen in 1452, '58 [44]), '60 [45]), '62, '68 en '73 [46]) en Lambert Willems., schepen in 1464, van welk drietal 27 zegels bekend zijn uit de jaren 1452 met een zelfde wapen [47]), hetwelk zeer *groote* overeenkomst vertoont met het onze: vorm en aantal der bijfiguren verschillen [48]). Nog meer trad deze mogelijke familieverwantschap naar voren, toen ik in 1939 in dit Maandblad beschouwingen wijdde aan de oudste generatiën onzer familie, waar uit een huizentransport van 1482 en de verdere geschiedenis van die huizen en van de betrokkenen bleek, hoe in een complex van drie in de Crommestraat achter het stadhuis woonden: le Maria van Dam, weduwe van Jacob van Westrenen, 2e de erven van haar broeder Peter van Dam, beiden kinderen van Willam van Dam (omstr. 1450 tot na 29 Jan. 1526), tr. in tweeden echt Feb. 1500 Beyeraet van Isselt, 3e „Willam Lambertsz. erfgenaemen" [49]). In zijn beschouwingen, welke kolonel de Man in jaargang 1940 aan mijn artikel heeft willen wijden, heeft hij de daaruit mogelijk voortspruitende familieverwantschap nog onderstreept [50]); ik hoop t.z.t. aan die beschouwingen, daarmede aan vermeld 3-tal, ook nog eenige mededeelingen te mogen toevoegen.

Srnif. Hiervan komen Claes en Evert op de lijst voor. Zonder lidwoord gebezigd, is de waarschijnlijkheid groot, dat men hier niet te doen heeft met een naam, ontleend aan een beroep, doch met een gensnaam, want hij kwam reeds

41) Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius. De Ned. Leeuw. 1938, kol. 434/5.

42) Van Rootselaar. 1. 291.417/8, 449, 451, 455, 475/8. Voor den regel dm Tertianen zie van Bemmel. I. 182. noot 2).

43) Van Bemmel. 473 noemt Peter Dyer 1467 als schout; conform is van Rootselaar. II. 78. doch blijkens charter No. 458 was Lambert Hendriks het torn; dat hij het in 1468 was. blijkt uit de charters No. 462. 463 en 468; van Bemmel zag dit jaar over het hoofd (hij laat ook 1469 oningevuld); voor 1474 heeft men charter No. 494: van Bemmel noemt dan Willam de Weldige. Dat vorengenoemde Peter Dyer 1472 nog leefde blijkt uit het Raedts dagelycx boeck 7ta post Pentecotes.

44) Amersfoortsch charter No. 401. Van Beurden zag dit jaar over het hoofd.

45) Id. 419. Van Beurden noemt wèl het jaar. doch niet dit no.

46) Van Beurden noemt ten onrechte ook 1465.

47) Van Beurden behandelt dezen laatste niet afzonderlijk, nok noemt hij zijn charter So. 437 niet. Ook vermeldt hij slechts 22 zegels van de 27, waarbij veel principieeler nog komt, dat hij deze 3 personen *zonder eenig bewijs, dat* ook *niet bekend is.* rangschikt onder het hoofd „van Dam". Men raadplege hem immer onder heneficc van inventaris!

48) T.a.p.. 358/9. Zie ook van Beurden.

49) Kol. 397.

50) Kol. 156/8.

zeer oudtijds te Amersfoort in de vroedschap voor, als schepen reeds in het eerste jaar, waaromtrent lijsten bekend zijn, nl. in 1377 Johan Smit [51]), in 1388 Jacob Meeuss. en Geert Willamss. Smit, die als Gheryt Willamss. in 1395 weer optreedt, 1396 en '99 Helmert [52]), in 1410 en 1421 Willam Smit Ricoutss., in 1414 en 1420 Ricout (zoon van den vorige?), in 1415 Willam Jans. Smit [53]). Gelet op deze opsomming van voornamen is wellicht de op de lijst voorkomende Rycout Evertss. ook een Smit? Dat de beboete Claes en Evert Smit vóór hun nederlaag van 1426 niet voorkomen onder de op het kussen zittende partij is begrijpelijk. In dat jaar had Hermannus Smit Lambertsz. zitting als raad [54]). De vijf zeer verschillende wapens, waarmede de oudste Smitten zegelden sedert 1377, 1386 en 1388 doen denken aan *verschillende* families Smit.

Schaep. Hiervan komt Gerryt Scaep in 1418 en 1425 voor als schepen [55]) zijn zegel is bekend van eerstgenoemd jaar. De op de lijst der in 1426 aangeslagenen vermelde Gerrit is stellig dezelfde: hij heeft dus de zijde der tegenpartij gekozen, komt uiteraard niet meer voor in de vroedschap, zooals deze bestond 14 Nov. 1426 [54]), den dag nadat zij haar resolutie ten bate van den postulaat had genomen, tegelijk de daarbij behoorende lijst van beboeten had vastgesteld.

Van Lewen of *van Leeuwen.* De op de lijst voorkomende Gelderschgezinde Gerit is waarschijnlijk van dezelfde familie als Petrus, die bij den mislukten aanslag op Amersfoort van 1411 was gesignaleerd als een zoodanige Amersfoorter [56]). Reeds in 1386 komt Steffen van Lewensone er voor als schepen [57]); zijn zegel van dat jaar is aanwezig. Blijkens charter No. 406 kreeg het Klerkhuis van St. Jan 19 Dec. 1459 een hof op de Kamp ten behoeve van een mis op St. Peters altaar in de St. Janskapel, welke mis was geschonken door Ermgaerd van Lewen [58]).

Van Dam. Omtrent den in de lijst voorkomenden Willam van Dam, die, ondanks zijn Gelderschgezindheid, in 1443, wellicht eerder"), raad werd, zij verwezen naar mijn aan de oudste qeneratiën gewijde studie in jaargang 1939 van dit Maandblad; hij leeft 1462 noq; zijn vrouw Hildeqont wordt daar vermeld in 1461, '62 en "72, de laatste maal als weduwe!"). Ik kan hieraan thans toevoegen, dat hij ook voorkomt in het Raedts Dagelvcx Boeck van Amersfoort van 1438, 2a post Lucie [d.w. 15 Dec. 1438]: ,,Item Jacob Jan Jacobss. op Willem van Damme verkuerde woirde. Item Willem van Damme op Jacob Jan Jacobss. verkuerde woirde". D.w.z. dat zij elkaar woorden hadden toegevoegd,waarop een keur — strafbepaling of boete — stond.

Camp. Jan Camp, op de lijst van 1426, is zeer waarschijnliik van dezelfde familie als Gisbertus, in 1411 gesignaleerd als een der Amersfoortsche burgers, die 14 Sept. de Gelderschen hadden gesteund bij hun aanslag via de voorstad de

51) Conform van Rootselaar. I, 415; 1377 het oudste jaar, waarvan hij de schepenen vermeldt.
52) Van Beurden geeft ook op: 1386, doch dat jaar komt Helmert Smit niet voor bij van Rootselaar. II, 422.
53) Van Rootselaar. I, 415, 423, 448, 449, 451, 469, 475, 476, 483 en 486.
54) Idem, 495.
55) Idem, 480 en 492.
56) Van Rootselaar. I, 473.
57) Idem, 422.
58) Verzameling door dr. H. J. Reynders geklapperde charters in het oud-archief van Amersfoort.
59) Bij van Bemmel ontbreken de lijsten van 1421 t/m '33; bij van Rootselaar begint de vermelding van raden met 1434; het is dus niet *uitgesloten*, dat Willam van Dam eerder dan 1443 raad is geweest.
60) Kol. 395/6 voor beiden.

Camp op de oude stad [61]). Zegels dezer familie zijn eerst bekend van Jan Camp 1479, 1482, 1502 [62]). Naast deze noemt van Beurden een geslacht van den Camp(e), later van Camp, waarvan Gheryt Egbertssone van den Camp er schepen was in 1379, '86, '92 en '96 [63]), Ghysbert Egbertssone van de(n) Camp(e) in 1391 en '93 [64]), Ghysbert van Camp in 1488 en '72 [65]); hij was 1479 raad. Of ook deze behoorden tot vermelde familie, is mij niet bekend: zeer aannemelijk is het, dat allen hun naam ontleenden aan het deel der vóór- of buitenstad, genaamd de Camp [66]), derhalve *oorspronkelijk* hebben behoord tot de buitenpoorterij.

Go(e)dens. Hiervan komt als eenige op de lijst van 1426 voor Jan Goedensoen: waarschijnlijk is hij dezelfde als Jan (Johan) Godensone, schepen in 1391, 1397 en 1408 [67]), dit laatste jaar voor 10 jaar gebannen uit Amersfoort [68]). Van Beurden beschouwt Go(e)den als een gensnaam; hij beschrijft echter van deze z.g. vroedschapsfamilie, waarvan hij tusschen 1387 en 1478 vier personen aanhaalt en die als *bij*naam ,,Smit" zou hebben gevoerd, 3 tot 4 wapens: dit maakt het reeds *zeer waarschijnlijk,* dat men hier in die zeer oude tijden heeft te maken met patronymica [41]). Zulks is wel *zeker*, daar Go(e)de(n) zeer oudtijds te Amersfoort een gangbare *voor*naam was, komend van Godevaart of Godfried. In 1387 zegelde daar *als schepen* Johan Goudez., door van Beurden qenoemd Johan Godensone [69]), hoewel er daar een familie Gout voorkwam, o.a. in 1440; in 1391 was er schepen Gode van Birket [70]). Eerstgenoemde wordt 23 Maart 1390 vermeld als pachter, was schepen in 1408 [71]), werd dat jaar met vele anderen voor 10 jaar gebannen als Gelderschqezind [72]); daaronder komt ook Goede Coeman voor [72]). Wel het sterkst treedt bij het geslacht Pothof aan den dag, dat Go(e)de(n) in de 14e en 15e eeuw een voornaam was. Daarvan was Go(e) de Pothof schepen in 1397 [73]), diens zoon Go(e) de Pothof Godenssoen in 1402, 1404 en 1408, weer in 1414, hoewel ook hij in 1408 voor 10 jaar werd gebannen [74]). Ik wijs in dit verband ook nog op Daem Goede Conyncx, raad in 1440, Goe Kae, schepen in 1441 [75]), wellicht een der raddraaiers van 1408 [8]), Goede Ban, schepen 1463, Goe Moe, raad 1468, enz. Met zijn gensnaam Go(e)de(n) is van Beurden derhalve stellig ernaast.

Botter. Hiervan komen Wouter, Egbert en Godert voor op de lijst van 1426. Wouter was schepen in 1408, '15 en '23 [76]); beide anderen hebben geen zitting gehad in de vroedschap, voor zoover de niet volledige lijsten reiken. Wel wordt daarin vermeld Lambert Botter, schepen in 14 13, '17 (toen ook burgemeester) en '20 [77]). Deze familie was er derhalve in de

61) Van Rootselaar. 1, 472/3.
62) Hij was reeds schepen in 1465; zegelt volgens van Beurden ook 1482; is dan echter volgens van Rootsclaar noch van Bemmel schepen.
63) Amersf. charters No. 31. 40,78; van Rootselaar. I, 422 en 449.
64) Van Rootsclaar. 1. 438; voor 1393 charters No. 79/81; van Beurden vermeldt ook 1390, wat onjuist is; verg. van Rootselaar. I, 435.
65) Amersf. charters No. 401 en 483.
66) Van Rootselaar. 1, 433; van Bemmel, 554.
67) Van Rootsclaar. I, 438, 449, 464.
68) Van Rootselaar. 1, 467.
69) Charter No. 47. Van Rootselaar. 1, 422 noemt hem niet onder zijn 3 schepenen.
70) Van Rootselaar. 1, 438.
71) Idem, 361 en 464.
72) Idem: 467,
73) Idem, 449; charter No. 97.
74) Van Rootselaar. I, 456, 458, 464, 475, 467. Van Beurden vermeldt hem ook 1396, toen hij noch schepen was noch een ander zegel van hem bekend was.
75) Van Bemmel, 542.
76) Van Rootselaar. I, 464, 476 en 488.
77) Idem, 474, 478 en 483.

eerste helft der 15e eeuw vrij wijd vertakt. Hun oudste bekende zegels zijn van 1387 en 1403.

Van Westrenen en Bot (van der Eem) zijn zóó bekende Amersfoortsche geslachten, dat het mij onnoodig voorkomt daaromtrent hier nog mededeelingen te doen: omtrent laatstgenoemd geslacht en dat, waartoe de hekkesluiter der 29 zondaren en boetelingen behoort, nl. *Dyer* of *Diër, zij* o.m. verwezen naar mijn artikel in dit Maandblad 1939, kol. 390. Als kleine aanvulling op dit laatste geslacht moge dienen, dat leden daarvan t/m 1470, doch t/m 1529 in de vroedschap zaten, ook als burgemeester.

Van Bronckhorst,

door JHR. MR. DR. J. R. CLIFFORD KOCQ VAN BREUGEL.

Naar aanleiding van mijn artikel in het nummer van December jl. over de allianties van Breugel X van Bronckhorst mocht ik o.m. een schrijven van ons Medelid van Schilfgaarde ontvangen, waaruit bleek, dat een jaar of twaalf geleden door afstammelingen in de vrouwelijke lijn van de daar bedoelde Bronckhorsten een onderzoek is ingesteld met het doel om vast te stellen of deze Bronckhorsten stammen uit het bekende Geldersche geslacht. Hoewel de resultaten van het destijds verrichte onderzoek lang niet volledig kunnen worden genoemd en mij de gelegenheid ontbreekt om eene nadere studie in de archieven van deze kwestie te ondernemen, meen ik toch goed te doen de verkregen gegevens te ordenen *en* te schiften en daarna door publicatie in ons Maandblad aan de vergetelheid te ontrukken. Deze gegevens toch kunnen zeer zeker van eenige waarde zijn voor latere onderzoekers. Zij berusten in hoofdzaak op eenige familiepapieren in het bezit van Mr. C. Gischler te Rotterdam en op mededeelingen van de archivarissen te Leiden, Delft, Haarlem, Helmond en Arnhem.

Uitgegaan wordt van *Gerard van Bronckhorsf,* die huwde met *Anna van Breugel;* hij was zoon van *Jacob* en *Josina van Breugel.* In bovenbedoeld artikel vindt men meerdere genealogische bijzonderheden omtrent deze beide echtparen: hieraan kan nog worden toegevoegd, dat *Gerard v. B.* werd gedoopt 19-11-1719, student was aan de Illustre school te 's-Hertogenbosch, 24-4-1743 proponent werd bij de classis aldaar, 18-9-1748 predikant te den Dungen, 27-4-1756 predikant te Heeswijk en Dinther, waar hij door zijn zwager Ds. *Herman Gerard van Breugel,* pred. te Berchem, werd bevestigd. Hij stierf te Dinther op 21-7-1792 nalatende eene weduwe, een zoon en en een dochter. Zijn vader *Jacob* behoorde niet tot de Ridderschap van het kwartier van Nijmeqen en was ook geen Geldersch leenman. Een summier onderzoek van het rechterlijk archief te Oyen toonde aan:

1) dat hij in 1706 de zorg van een door hem verwekt natuurlijk kind afkoopt:
2) dat hij tusschen 1710 en 1713 secretaris te Oven werd, in 1714 adjunct stadhouder en tusschen 5-12-1722 en 18-2-1723 stadhouder en officier aldaar.
3) dat hij op 23-9-1730 aldaar zijn testament maakte en
4) dat hij tusschen 1730 en 1734 overleed.

Jacob werd 9-3-1706 wegens wangedrag (het onechte kind?) als organist te Oss ontslaqen, waar hij in 1699 als lidmaat werd ingeschreven. Hij schijnt zich in papieren *Hendrikszoon* genoemd te hebben, maar zijn zoon, Ds. *Gerard v. Br.* teekent in 1775 aan, dat deze grootvader *Frederik* heette en schepen en organist te Helmond was. Laatstbedoelde mededeeling schijnt geloof te verdienen. althans voor wat den

voornáam betreft; schepen is *Frederik* nooit geweest, wel was hij organist, klokkenist, diaken en vorster te Helmond. Onze meening, dat *Jacob* inderdaad eenen *Frederik* tot vader had berust op de volgende overwegingen: Primo zal de kleinzoon wel den voornaam van zijn grootvader gekend hebben, die hij ongeveer op zijn vijftiende jaar verloor: secundo zullen we later zien, dat deze *Frederik* op zijn beurt een zoon was van *Hendrik* en daar het in vele Brabantsche actes gewoonte was om personen aan te duiden met de voornamen van 3 generaties achter elkaar, zou *Jacob* in casu *Frederik Hendrikszoon* kunnen zijn genoemd, wat aanleiding kan gegeven hebben tot de verkeerde veronderstelling, dat hij zijnen vader *Hendrik* noemde. Tertio verliet die Frederik in 1699 Helmond, waar hij o.a. organist was, en trok naar Oss, waar zijn zoon in 1706 blijkens het boven medegedeelde organist was en waar die zoon in 1699 werd ingeschreven als lidmaat.

Het is niet onwaarschijnlijk, dat die combinatie *Frederik Hendrikszn.* met den oud-adellijken naam van Bronckhorst aan de fantasie der latere familieleden parten heeft gespeeld. Zoo vindt men eene familietraditie, dat Frederik aan het Hof van Stadhouder Willem III is opgevoed als speelkameraad van den Prins, die ongeveer even oud was. Een ander verhaal wordt door Ds. *Gerard van Bronckhorst* in 1775 geboekstaafd, nl. dat bedoelde Koning-Stadhouder bij een bezoek aan Helmond in 1701 *Frederik* in zijn oude Geldersche rechten wilde herstellen. Waarom dat niet gebeurde (Frederik was trouwens in 1699 naar Oss verhuisd, zie boven) zegt de aanteekening niet. Wel weet de kleinzoon zich te herinneren, dat zijn Grootvader zwaar aan de drank was. hetgeen trouwens in de beste families voor kan komen.

Mag men op grond van bovenstaande overwegingen dus aannemen, dat *Jacobs* vader *Frederik* heette. dan is de volqende inschrijving uit het doopboek van Haarlem van belang: 10-12-1676 *Jacob* zn. van *Frederick van Bronckhorsf* en *Anna Boddingh.* Dit ouderpaar trouwde te Haarlem op 3-3-1676, hij „van Leijden" en zij j.d. van Haerlem". De archivaris van Helmond deelde mede, dat dit echtpaar van 1679 tot 1699 aldaar woonde, komende van Haarlem, er zes kinderen liet doopen en dat zij een dochter was van Ds. *Nicolaas Boddingius* en *Anna Croock.* (Nicolaas Boddingius, van 1655-1659 rector der Latijnsche school te Helmond, werd in laatstqenoemd jaar beroepen tot predikant te Bakel, waar hij in 1669 overleed).

Uit het stedelijk archief in Leiden bleek, dat deze *Frederik van Br.* aldaar gedoopt werd 2 1-4- 165 1 als zoon van *Hendrick* en *Maria van Vliet.* Hij had een ouderen broeder *Johannes,* die kunstschilder was en te Leiden gedoopt werd 4-12-1648. (Zie v. d. Aa Nederl. Biogr. Woordenboek Letter B blz. 436). Hendrik en Maria van Vliet ondertr. te Delft 15-8-1643 en zij kregen daar 3-9-1743 attestatie op Leiden. In Leiden ondertr. zij 22-8-1643, waarbij hij genoemd wordt j.m. van Najus wonende te Delft en verqezeld wordt door *Claes Pieters Warmond,* zijn toekomende Oom (dus geen vader meer). Hij werd als *Heyndrick Janss Bronckhorsf,* kleermaker, van Naeyhuis, op de getuigenis van *Thomas Janss* en van *Jan van der Vliet* op 6-5-1644 poorter van Leiden en sterft in 1658. Zijn vrouw *Maria* was de dochter van den Delftschen kunstschilder *Hendrik van Vliet.* Zij deelde dat schildersbloed mede aan haren zooeven genoemden zoon *Johannes,* want deze, hoewel opgevoed tot pasteibakker bij een te Haarlem wonende neef, kon het teekenen en schilderen niet laten en bracht het vooral in de aquarelleerkunst tot aanzienlijke hooqte, hoewel hij steeds in zijn levensonderhoud bleef voorzien door het bakken van pasteien. *Hendrik van Br.* noemde zich in de Delftsche

ondertrouwacte *Hendrick Janszoon van Bronckhorst,* ellermaecker van *Dirrick Anthoniszn van Bronckhorst* aan de Verwersdijk. Deze Dirk was kleermaker en hij had eveneens een broer, die kunstschilder was, den volgens van der Aa (t.a.p. blz. *435) 16-5-1588 te* Delft geboren *Pieter van Bronckhorst,* die *21-6-1661* 'overleed.

Wie was Jan, de vader van *Hendrik?* In Delft was dit niet na te gaan uit de doop- en trouwboeken, maar in Leiden woonde een schilder en plaatsnijder *Jan van Bronckhorst,* die 15-*7-1617* daar stierf en tusschen 1612 en 1617 huwde. Bewezen is niet, dat deze *Jan* de vader van onzen *Hendrik* was (doopboeken uit dien tijd 'ontbreken), maar wat de data betreft zou hij het kunnen geweest zijn, immers hij stierf 5 jaar na zijn huwelijk. dus betrekkelijk jong, kon dus in dat huwelijk kinderen hebben verwekt en *Hendrik* trouwde 25 jaren later in 1643. Omtrent dien kunstschilder *Jan* vindt men in Oud Holland jrg. 1899 eerste afl. een zeer lezenswaardig artikel van de hand van E. W. Moes, waaruit blijkt, dat hij werd gedoopt te Zwolle op 28-2-1587 als zoon van *Evert* en *Adelheid van Middelburch. Evert* of *Everard* was geboren te Deventer in 1554, werd burgemeester van Deventer en verhuisde in 1587 naar Leiden wegens zijne benoeming tot professor in de rechtswetenschappen aan de aldaar nieuw gestichte Universiteit. Hij overleed te Leiden in 1627 en liet een dagboek na, dat te Deventer bewaard wordt. Zijne vrouw was dochter van *Gerard van Middelburch,* burgemeester van Zwolle. Het huwelijk tusschen *Evert en Adelheid* werd in 1586 voltrokken. Dit echtpaar had een tweeden zoon *Gerard,* die 13 Mei 1628 tot Hoogleeraar in de rechten aan de Academie te Harderwijk werd aangesteld. (Gesch. der Geldersche Hoogeschool 1 p. 68).

De ouders van *Evert* waren *Johannes Noviomagus van Bronckhorst en Ciara Coster,* dochter van Deventer's Burgermeester *Johannes Coster.* Uit dit huwelijk werd in 1554 *Evert* te Deventer geboren. *Johannes Noviomagus* voornoemd werd in 1494 te Nijmegen geboren. Hij was volgens Nav. 1895 p. 513 eerst Rector te Deventer, later hoogleeraar in de wiskunde te Rostock en overleed in 1570 te Keulen.

Wij zien dus dat twee opvolgende generaties telkens zeer vroeg wees worden van vaderszijde. *Frederik* verloor zijn vader op 7-jarigen leeftijd en deze vader *Hendrik* verloor zijn vader *Jan* (als de hierboven bedoelde *Jan* zijn vader was) op nog jeugdiger leeftijd. Het ontbreken van den kostwinner en van de vaderlijke tucht heeft vooral op *Frederik* een funesten invloed gehad: hij lag steeds overhoop met zijn meester, den Heer van Helmond, dronk (zooals we reeds zagen) en verviel telkens tot de diepste armoede. Aannemende dat *Hendrik* de zoon van *Jan Evertszn.* was, degenereerde zoo deze tak van het oude geslacht, tot eerst *Jacob* en daarna diens zoon Ds. *Gerard* de familie uit dien vervallen staat wisten op te heffen.

Tenslotte mogen we hier nog eenige doopinschrijvingen te Leiden vermeld worden omtrent broers en zusters van *Frederik* en te Helmond omtrent broers en zusters van *Jacob.*

Leiden Ned. Herv. K.:

20-10-1645 *Anna.*
22-11-1646 Anna.
4-12-1648 *Johannes.*

In de R.K. Kerk te Leiden uit het huwelijk *Henry de Bronckhorst* en *Marie van der Vliet:*

3-5-1656 Cornelia Goudina (gett. Vulfrand Cleuveren en Anne Marie Gaudin.
17-10-1658 *Agatha* (gett. Guilleaume Riquet en Marie Flore).

Helmond Ned. Herv. K.:

14-8-1679 *Anna Magdalena* (gett. Zacharias Bodding en Anna wed. van Ds. Boddingius).
1-2-168 1 *Cornelis* (gett. Cornelius Boddingius en Anthonetta Bodding).
28-3-1683 *Frederic Henric* (gett. Zacharias Boddingius, pred. te Maastricht en Catharina).
4-6-1684 *Frederik Hendrik* (gett. Zacharias Boddingius en Katharina).
30-1-1686 *Zacharias* (gett. Zacharias Boddingius en Antoinetta Boddingh).
18-1-1888 *Nicolaas* (gett. Anna Croock, grootmoeder en Anthonetta Boddingh, moei).

Bijdrage **tot de genealogie Van Boekeren,**

door MR. H. L. HOMMES.

In 1935 heeft nu wijlen ons medelid H. E. Koopmans van Boekeren een „Stamboom van de familie *van Boekeren* afkomstig uit Haren (Gr.)" doen drukken, waarvan ook een exemplaar aan de bibliotheek van ons genootschap is aangeboden. Deze stamboom is meer een overzichtstabel geworden. waarbij men gaarne ook de verdere gegevens vermeld had gezien.

De samensteller begint zijn stamboom met: *„Albert Hindriks van Boekeren* huwt 23 Oct. 1712 te Haren met *Jantje Christoffers,* en is vóór 12 Mei 1726 overleden". Het trouwboek van Haren vermeldt alleen: *Albert Hindriks,* van Groningen, en *Jantjen Chriftoffers,* van Haren. De aanhechting van den naam *van Boekeren* is blijkbaar gegrond op het feit, dat hun zoon als *Hindrik Alberts van Boekeren,* dienaar van den stadsrentmeester, het klein burgerrecht van Groningen verkreeg op 29 Augustus 1754 en met dezelfde aanduiding op 10 Dec. 1754 (procl. 23 Nov.) te Groningen in het huwelijk trad met *Grietjen Jans van Dilgt.* Het huwelijkscontract [1]) werd gesloten 22 November 1754 te Groningen, waarbij hij genoemd wordt: zoon van wijlen de E. *Albert Hindriks* en wijlen *Jantjen Christoffers,* in leven eheluiden, als bruidegom ter eener, en de eerbare jonge dochter *Grietjen Jans van Dilgt,* dogter van wijlen de E. *Jan Roelefs van Dilgt* en vrouw *Geesjen Struiwe,* gewesene eheluiden, als bruid ter andere zijde. Dedingslieden waren aan zijn kant: *Christopher Alberts* als broeder, *Lucas Roelefs* als zwager, mede optredende voor zijn vrouw *Geesjen Alberts* als zuster, schipper *Jan Oosting* en *Alberdina Alberts* e.l. als zwager en zuster, *Jan* en *Harm Christophers* als ooms; aan de bruidszijde: *Geesjen Struiwe,* wed. *Jan Roelefs van Dilgt* als moeder, *Hermannus van Dilgt* en *Fennegien Vriese* e.l. als broeder en aangetrouwde zuster, en *Jantjen Jans van Dilgt* -als zuster.

Jarenlang heeft de samensteller tevergeefs gezocht en doen zoeken naar verdere gegevens betreffende zijn stamvader *Albert,* die toch in Groningen gemakkelijk hadden moeten worden gevonden, maar deze pogingen moesten wel vruchteloos blijven, daar hij m.i. op een verkeerd spoor was geraakt. Toevallig ben ik bij mijn onderzoekingen van een anderen kant op het geslacht *v. Boekeren* gekomen en meen de oplossing gevonden te hebben: n.l. dat de zoon den geslachtsnaam ontleend heeft aan dien van zijn moeder. Men ziet dit zoo dikwijls in Groningen, wanneer de vader alleen een patronymicum heeft. Bewijzen heb ik wel niet gevonden, doch ik laat hieronder verschillende gegevens volgen, die de waarschijnlijkheid van mijn bewering grooter maken.

[1]) Rechterl. arch. Groningen IIIy. Minuten en concepten van verzegelingen.

Het oudste nog aanwezigc doop- en trouwboek van Haren begint met het jaar 1704. Het behelst ook een lijst van de in dat jaar aanwezige lidmaten, welke lijst geregeld werd voortgezet met nieuw aangenomen leden. Van enkele oudere leden werd tevens vermeld, wanneer zij aangenomen zijn en zoo begint zij met:

„1659. *Jan Chrisfoffers van Boekeren,* verstorf Majus 1708 oud 94 à 95 jaren".

„Mene Jans syn dochter". (Deze dochter is natuurlijk later aangenomen).

Eenige regels verder:

„ 1689. *Chrisfoffer van Boekeren* \ verstierf 1705 in Aug.
1682. *Annegien Alberfs* / Ehel."

Een paar bladz. verder bij de nieuw aangenomen lidmaten: „Sept. 1706. *Jantien Chrisfoffers van Boekeren* tot Haren".

Daarna verdwijnt de naam v. *Boekeren* voor geruimen tijd, ook uit het doop- en trouwboek tot in 1751 het eerste kind van *Christoffer Alberts van Boekeren* en *Anna Pauwels* gedoopt wordt. Bovendien duikt in het begraafboek, berustende bij de kerk, ineens de naam weer op, wanneer op 7 October 1799 een *Hillechien Jans van Boekeren* als weduwe van *Roelef Swarfwolf* begraven wordt. Deze Hillechien komt niet op den „Stamboom" voor. Zij is een dochter van *Jan Christoffers* en *Trijntje Reinders,* geboren te Haren in 1724. Deze *Jan Christoffcrs* verschijnt in het bovengenoemde huwelijkscontract als oom van *Hindrik Alberfs van Boekeren* en moet dan wel een broer zijn van diens moeder *Janfjen.* Daar de naam *Christoffer* bij geen andere familie te Haren voorkomt, zoo lijkt mij de veronderstelling niet al te gewaagd, dat *Jan* en *Janfjen* kinderen zijn van het bovengenoemde echtpaar *Chrisfoffer van Boekeren* en *Annegien Alberfs.* Daar komt nog bij, dat bij het hertrouwen van *Jantjen Christoffers* in 1729 een akte van afkoop [2]) wordt opgemaakt, waarbij *Jan Christoffers* voormond, *Egbert Jansen* sibbevoogd en *Johan Roelofs* vreemde voogd zijn over de 4 minderjarige kinderen, Deze sibbevoogd *Egbert Jansen* compareert als *Egbert Jans van Boekeren* bij zijn huwelijk te Groningen in 1714.

Ik meen nu, naast de tabel, een begin van een genealogie van het oorspronkelijke geslacht *van Boekeren* te kunnen opstellen, waarbij nog verschillende andere akten zullen worden aangehaald.

1. *Jan Chrisfoffers van Boekeren,* geb. ca. 1614, lidmaat te Haren in 1659, overl. aldaar Mei 1708 (94 à 95 jaar oud).
   Zijn kinderen zijn o.a.?:
   1. *Mene Jans van Boekeren,* nog in leven 1704.
   2. *Chrisfoffer,* volgt 11.
   3. *Egbert,* volgt IIbis.

11. *Christoffer van Boekeren,* lidmaat te Haren 1689, overl. ald. Augustus 1705, tr. *Annegien Alberts,* lidmaat te Haren 1682, op 24 Mei 1719 [3]) medeborg bij een schuldbekentenis van *Jan Christoffers* en *Trijntje Reinders.* nog in leven 1 Febr. 1732 [4]).
    Uit hun huwelijk (volgorde onzeker):
    1. *Jantien Christoffers van Boekeren,* lidmaat te Haren Sept. 1706, overl. 1737, vóór 13 Maart [5]), tr. 1 e Haren 23 October 1712 *Albert Hindriks.* uit Groningen, overl. 1726, vóór 12 Mei [6]); tr. 2e Haren 8 Januari 1730 *Jan Wolfers Papinge,* uit Sleen.
       Uit het eerste huwelijk 6 kinderen, van wie *Hindrik* den naam *van Boekeren* aannam, evenals zijn broeder *Christofferus* en beide zusters. Twee kinderen overleden jong. Zie verder de genoemde tabel.
       Uit het tweede huwelijk:
       a. *Wolter Papinge,* ged. Haren 13 Mei 1731, jong overl.
       b. *Wolter Papinge* of *Papink,* ged. Haren 14 December 1732, tr. Haren *Grietje Ebbinge.*
    2. *Jan Chrisfoffers,* volgt 111.
    3. *Harm Christoffers,* aanwezig bij het sluiten van het huwelijkscontract van zijn neef Hendrik Alberts van Boekeren op 22 Nov. 1754.

111. *Jan Christoffers (van Boekeren),* lidmaat te Haren Maart 1721, begr. Haren 22 Juli 1760, tr. Haren 21 Mei 1719 *Trijntje Reinders,* in 1719 te Haren als lidmaat van Groningen overgekomen, waarschijnlijk begr. Haren 31 Mei 1738.

In het diaconieboek van Haren staat: „Den 31 May 1738 bie de begraffenis van Jan Christoffers vrouw int Becken 1-10-.", en in 1760: „25 Juni Jan Christoffers vrouw begraven 8-5-6". Waarschijnlijk is dus Jan Christoffers hertrouwd, doch een tweede huwelijk werd niet gevonden.

Uit hun huwelijk:

1. *Annigjen Jans,* gedoopt Haren 21 April 1720.
2. *Kristoffer Jans,* gedoopt Haren 28 Sept. 1721.
3. *Hillechijn Jans van Boekeren,* ged. Haren 27 Aug. 1724, overl. ald. 29 Sept. 1799, begr. 7 Oct. d.a.v., tr. Haren 25 Juni 1752 *Roeleff Swartwolt,* geb. Haren 5, ged. 6 Mei 1725, schoolmeester aldaar, overl. 9 Nov., begr. Haren 16 Nov. 1789, zoon van *Roeleff Sickens Swarfwolf* en *Hiilechien Pieters.*

IIbis. *Egbert Jans van Boekeren,* aangenomen tot lidmaat van de Herv. kerk te Groningen Juni 1707 met attest. van Haren, verkrijgt het klein-burgerrecht 24 April 1725, begr. Groningen 24 Januari 1738, tr. Groningen 11 Mei 1714 (procl. 7 Apr.) *Anna Catarina Ebels,* geb. Groningen, zuster van lieut. *Ebel Jacobs Ebels.* Zij woonden in 1714 Achter den Muur, in 1717 en later in de Pelsterstr.

Uit dit huwelijk (misschien niet volledig):

1. *Lucretia van Boekeren,* ged. Groningen 1 Nov. 1714.
2. *Jan van Boekeren,* ged. Groningen 1 Sept. 1717.
3. *Sara van Boekeren,* ged. Groningen 11 Aug. 1719.
4. *Geert van Boekeren,* ged. Groningen 28 Febr. 1723.
5. *Anna van Boekeren,* ged. Groningen 27 Juni 1725.
6. *Ebel van Boekeren,* ged. Groningen 28 Aug. 1727.

Den verderen levensloop dezer kinderen heb ik niet nagegaan.

Misschien behoort ook tot dit geslacht *Harmen van Boe-*

---

2) Rechterl. arch. Gericht van Selwerd. IVcc 1. Protocol van afkoopen. Akte van afkoop d.d. 17 Dec.

3) id. IVsl. Schuldprotocol. fol. 55.

4) id. IVa34. Protocol van civiele zaken. 1 Febr. 1732. „In saeken Willem Abberinge impetr. contra Christoffer van Boekeren wed. en Harm van Boekeren gedaagden, werd den impetr. de versogte copie uit de allegeerde attestatie geaccordeert".

5) id. IVrrl. Requestboek. Beschikking d.d. 13 Maart 1737 van den ambtman op een request van Jan Christoffers en cons. als voorstanders over de minderjarige kinderen van Albert Hindrix en Jantjen Christoffers, om met den stiefvader over te gaan tot scheiding en deeling der nagelaten goederen van de onlangs overleden moeder, die uit haar tweede huwelijk met Jan Papink ook een kind had.

6) Doopboek Haren: 12 Mei 1726 gedoopt „Jantjen Kristoffers, wed. van Albert Hindriks een dogter genaamt Alberdina". Deze Alberdina werd begraven te Groningen 13 Mei 1758.

7) Diaconieboek Haren: „1760 22 July Jan Cristoffers begraven 7-10-3".

keren, smid in de Steentilstraat te Groningen, De inschrijving in het register van verkregen klein burgerrecht luidt:

„1713 den 23 May is Harmen Boeckeren geboortich in het Stift van Osnabrugge doch alhyr over d'twalff jaren hebbende gewoont volgens attestatie het kleyne borger als een inboorlinge geaccordeert onder voldoeninge van de requisitie daar toe staande".

Bij zijn tweede huwelijk heet hij *Harmen van Beukeren* van Swaasltrup of Swaahltrup. Misschien is dit Schwagstorf bij Osnabrück.

De gegevens over hem zijn:

Harmen van Boekeren, uit het Sticht Osnabrück, in 1701 in Groningen gekomen, smid in de Steentilstraat, begr. Groningen 22 Maart 1737, tr. le Groningen 19 Nov. 1715 (procl. 19 Oct.) *Jantien Jansen,* uit Meppen; tr. 2e Groningen 30 Juni 1723 (procl. 8 Mei) *Geerfruyd Papink.* uit Groningen, zuster van *Jan Papink.*

Uit een der beide huwelijken had hij o.a.? een zoon *Jan van Boekeren,* begr. Groningen 20 Aug. 1734, ongehuwd.

Er valt dus over dit geslacht nog wel het een en ander te onderzoeken, maar ik meen hiermede mijn veronderstelling voldoende te hebben toegelicht.

Geslacht van der Veecken

(ook geschreven: van der Veeken, van der Veken en van der Vekene),

door Mr. R. J. M. Verheijen.

Onderstaande gegevens, die zich in mijn bezit bevinden, zijn ontleend aan een stamlijst, opgesteld in 1771 door den hierna te noemen Hendrik Herman Lodewijk van der Veecken, J. U. L., en aanteekeningen uit diverse familiepapieren. De stamlijst begint met:

N.N. *van der Veecken* en *Anna van Potf. Zij* waren de ouders van:

1. *Johan van der Veecken,* Raadsheer te Mechelen. aehuwd met *Barbara Verweyen.* Zij hadden 3 kinderen: *Hendrik* (volgt 11), *Johan* en *Catharina* [1]).

11. *Hendrik van der Veecken,* Burgemeester van Mechelen en later van Den Briel, had uit zijn (eerste) huwelijk met *Alida Cornelisdr. Musch* 2 kinderen:
   1. *Cornelia,* gehuwd met *Cornelis Corneliszn. van Reynegom,* en 2, *Johan* (volgt 111).

III. *Johan van der Veecken,* Agent en resident van den Keurvorst van Keulen bij de Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden, geb. Brielle ± 1582, overl. 's-Gravenhage(?) ± 1638, was gehuwd met *Elisabeth van der Mast* [2]); zij hadden 8 kinderen:
   1. *Hendrik,* Kanunnik van St. Victor te Xanten;
   2. *Herman,* Kanunnik van St. Kruiskerke te Luik en van Abbenbrouck;
   3. *Johan,* evenals zijn vader keurvorstelijk Agent en resident te 's-Gravenhage (volgt IV):
   4. *Ferdinand,* eerst Domheer van Luik, later — na renuntiatie van zijne praebenden — gehuwd met *Anna Jacqueline d'Ogier* (volgt IVbis).

[1]) Voor de afstammelingen van *Johan,* heer van Capelle en Nieuwerkercke, envan *Catharina* (× *Gilis de Lange* alias *Papegaey)* verwijs ik naar N.L. 1913, 232 v.

[2]) Niet hij, doch zijn zoon *Johan* huwde in 1638 *Adriana van Cromstrijen* (N.L. 1913, 349).

   5. *Maria,* gehuwd **met** *Lucas de Bruyne;*
   6, 7, 8. *Sophia, **Johanna*** en *Alida,* allen ongehuwd gebleven.

IV. *Johan van der Veecken,* huwde le *Adriana van Cromstrijen* en had van haar 3 kinderen:
   1. *Johan,* eveneens keurvorstelijk Agent en resident te 's-Gravenhage en kanunnik van St. Paulus te Luik, overl. 1686;
   2. *Johanna Elisabeth,* ongehuwd overl. 1692;
   3. *Ferdinand Philips* (of *Philips Ferdinand)* (volgt V).

   Uit zijn 2e huwelijk met *Cornelia d'Aubréby* had hij een zoon, *Herman,* die als kanunnik te Luik is overleden.

V. *Ferdinand Philips van der Veecken,* med. doctor, huwde met *Cornelia van Uyffenbroeck* (vermoedelijk van Haarlem), dr. van ..... en ..... *van Wijck(?).* In 1698 verhuisde hij van Delft naar Kleef; de reden daarvan heb ik niet kunnen vaststellen; wel, dat bij zijn vertrek tot beheerder der ambachtsheerlijkheid Cromstrijen is aangesteld Adriaan Graswinckel, 21 Maart 1698. Zij hadden 4 (of meer?) kinderen:
   1. *Johan van der Veecken,* gehuwd met *Johanna Offermans* (deze woonde in 1752 als weduwe te Zevenaar). Zij hadden afstammelingen, doch die zijn mij niet bekend.
   2. *Ferdinand Philips* (volgt VI) ;
   3. *Adriana Cafharina,* ged. 's-Gravenhage 14 Nov. 1681; Delft 21 Aug. 1698 gehuwd met *Frans Willem van Ravesfeyn,* Raadsheer van Gelre te Roermond. Hij leefde nog in 1719 (20 Jan.). Zij was in 1733 (12 Dec.) weduwe en woonde toen te Roermond;
   4. *Mechfildis Margarefha,* ged, 's-Gravenhage(?).....; gehuwd met *Joannes Florenfius de Neréc,* geb. Calcar 10 Oct. 1672, overl. 13 Aug. 1700, zoon van *Richard Johan,* Richter en burgemeester van Calcar, en *Cafharina Elisabeth van Soeferen.*

VI. *Ferdinand Philips van der Veecken,* Rentmeester van het Huis Bergh van de domeinen in Bijland, Pannerden, Millingen en Homoet 1713-1752, was gehuwd met *Anna Cafharina de Gronde* **(of** *Grondt),* dochter van *Everhard,* Richter en burgemeester van Calcar, en *Cafharina Erlenwein;* zij hadden 3 (of meer kinderen); mij zijn bekend:
   1. *Johanna Adriana Theresia,* geb. . . ..*..... gehuwd (huwelijkscontract dd. 2 Juli 1731) met *Ferdinand Erlenwein,* Scholtus van stad en ambt Rheinberck, zoon van *Frans Anton,* Scholtus en Amptsverwalter van Linn(?) en Urdingen, en *Anna Bernarts;*
   2. *Franciscus Leopoldus* (volgt VIII) ;
   3. *Pefrus Htcberfus,* geb. 1716, kanunnik van St. Chrysanthus en Daria te Münstereiffel, overl. aldaar 16 Aug. 1781.

   De volgorde kan onjuist zijn, omdat de geboortedata niet bekend zijn. Zeer waarschijnlijk was ook een dochter van VI:

   (4.) *Cafharina Maria,* geb. . . . . ., gehuwd met *Pieter Johan Hendrik Verheijen,* Landrentmeester van het huis Bergh te Boxmeer, ged. Boxmeer 2 Oct. 1707, overl. te Elden 20 Juni 1778, zoon van *Johan Hendrik,* eveneens Landrentmeester van het huis Bergh te Boxmeer, en *Catharina Cornelia van Wevelinchoven.* Zij overleed te Boxmeer 21 Mei 1762. Hij hertrouwde met *Isabella Bakker* (wellicht een zuster van Petronella Maria van der Veecken, geb. Bakker, VIII).

VIII. *Franciscus Leopoidzzs van der Veecken,* geb. ....., overl. (vóór *1766). 3* Jan. 1747 te Zutphen gehuwd met *Pefronella Maria Bakker* (leefde nog in 1803), was rentmeester over de goederen en domeinen van het huis Bergh in het Ambt Overbetuwe gelegen onder Elst, Randwijk en Heteren in 1747. Als kinderen van hen zijn mij bekend (volgorde onzeker) :

1. *Johan Baptista* (volgt IX);
2. *(Johanna Maria) Benonia* (woonde in 1802 op den Ossenwaerd bij Lobith) ;
3. *Petrus* (overieden na 1802 op den Keppelschen Hof, waar hij na den dood zijner zuster was gaan wonen.

IX. *Johan Baptisfa van der Veecken,* geb. .....> overl. op den Ossenwaerd bij Lobith 16 Oct. 1801, rentmeester der domeinen van den Vorst van Hohenzollern-Sigmaringen en stadhouder der heerlijkheid Pannerden 17751792; 31 Aug. 1777 gehuwd met *Clara Maria Catharina van den Ouwelant,* geb. 3 Jan. 1758, overl. 9 Nov. 1786 en begr. te Elten, dochter van *Adrianus,* wijnkooper te Arnhem, en *Jacoba Maria van Wanray.*

Kinderen:

1. *Francisca Adriana Clara,* geb. Herwen Overbetuwe) 17 Maart 1779, overl. Boxmeer 9 Dec. 1853; 25 Jan. 1803 te Arnhem gehuwd met Mr. *Anfonius Josephus Johannes Henricus Verheijen,* geb. Boxmeer 18 Juli 1774, overl. 's-Gravenhage 3 Dec. 1833. Ambtman van de stad Grave en den lande van Cuyk, later (1807) Assessor van den landdrost van Brabant, (1809), Eerste secretaris van het kabinet van Koning Lodewijk, enz. en (1815-1833) lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zoon van *Johan Arnold Theodoor Joseph,* Drossa. rd, baljuw en vrederechter te Boxmeer, en *Anna Maria Gertrudis Antoinefte Francisca Huberta van Dalem;*
2. *Pefrus Huberfus Jacobus,* geb. Herwen, ged. 6 Juli 1780, is ± 1815 naar Oost-Indië vertrokken en 1819 daar overleden;
3. *Johannes Ignatius Anne* (volgt X).

X. *Johannes Ignatius Anne van der Veecken.* geb. ..... [3]), overl. (vermoedelijk te Arnhem) 14 Juni 1810; was gehuwd met *Elisabeth Mentink* (Arnhem), die na zijn overlijden hertrouwde met.. .....*Ketelaar,* wijnkooper te Arnhem. Een zoon:

x1. *Franciscus Leopoldzzs Bernardus van der Veecken,* ongehuwd overl. te Arnhem 6 Aug. 1833, oud 23 j., 5 m., 24 d. Met hem schijnt het geslacht — althans de tak in het Oosten des lands — uitgestorven te zijn.

IVbis. *Ferdinand van der Veecken,* eerst Domheer van Luik, later Agent en resident van den Keurvorst van Keulen te 's-Gravenhage en gevolmachtigd gedeputeerde bij de vredesonderhandelingen te Nijmegen, en *Jacqueline d'Ogier* hadden 2 kinderen:

1. *Herman Florimond,* ongehuwd overleden in 1694;
2. *Lodewijk,* lic. i.d. rechten, heer van Vaeshartelt, Tesche en Streel, Schepen en gezworen Raad der stad Maastricht, was gehuwd met *Francisca Aldegonda Beauliezz:* van hunne 8 kinderen zijn er 4 jong gestorven: de overige waren:

[3]) Volgens opgave van den Heer Juten in N.L. 1913, 384 zou dit kind gedoopt zijn op 15 Nov. 1787; dit is echter niet te rijmen met den datum van overlijden der moeder (9 Nov. 1786). Zou het niet 1778 moeten zijn? X had in 1810 reeds een zoon.

a. *Hendrik Herman Lodewijk,* lic. i.d. rechten, heer van Vaeshartelt, Kanunnik en scholaster der O.L. Vrouwekerk te Maastricht:
b. *Petrus Carolzzs Ferdinandus,* ook heer van Vaeshartelt, ongehuwd overleden in 1728;
c. *Johanna Maria Cafharina,* geestelijke zuster, Ursuline te Hoey;
d. *Maria Lzzdovica,* gehuwd met *Adriaan van der Linden Polssen.*

(De gegevens over dezen, eveneens uitgestorven Maastrichtschen tak uit een stamlijst van de hand van Ludovicus van der Veecken (la), gedagteekena Maastricht *28 Oct.* 1771).

Uit een courantenbericht blijkt nog, dat op 12 Maart 1896 op 76-jarigen leeftijd te Hoeven is overleden Mgr. C. *van der Veken,* Proost van het kathedraal kapittel van Breda, ridder Ned. Leeuw, in 1843 priester gewijd en meer dan 25 jaar proost.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Aanvullingen op eenige in Nederland's Patriciaat gepubliceerde stamreeksen,

door W. A. van Rijn.

(LIV, 278-279, 313-314, LV, 254-255.)

Bemmelen (van). (Ned. Patr. 1913).

1. *Elbert Jansze van Bemmel,* plateelschilder, tr. Schipluiden 11 Jan. 1665 *Lijsbeth Hubrechtse Hasevel.*

11. *Huybrechf van Bemmel,* ged. Delft (N.K.) 1 Mei 1667 (= 1 van Ned. Patr. 1913).

Blokhuyzen. (Ned. Patr. 1925).

1. *Reyer Gerritsz. van Blockhuysen,* geb. Amersfoort omstreeks 1570, huistimmerman, later kuiper, woonde bij huwelijk in de Lombardstraat, bij overlijden in den Oppert, koopt 24 Oct. 1601 een huis in de Nieuwpoort (Oppert), de helft hiervan wordt 26 Mei 1651 door zijn dochter Neeltje verkocht aan Leendert Commersz. van Smeresteyn, die de andere helft was competeerende, voor ƒ1600.-, overl. Rotterdam (aangeg. 22-28 Nov. 1643), tr. Rotterdam 15 Mrt. 1598 *Lijntgen Piefersdr.,* geb. Rotterdam, woont bij huwelijk in de Lombardstraat, bij overlijden op de Botersloot, overl. Rotterdam (aangeg. 14-20 Febr. 1649).

II. *Teunis Reyersz. van Blockhzzysen,* geb. Rotterdam, beenhakker, bezat een huis in de Cellebroedersteeg, test. met zijn vrouw 4 Aug. 1645 voor nots. Balthasar Basius (teekent dan Teunis Reynierszen van Blockhuysen), overl. Rotterdam (aangeg. 23-29 Jan. 1650), tr. Rotterdam 3 Nov. 1643 *Pleuntie Dirksdr. Vermeer,* geb. Zevenhuizen, test. met haar tweeden man 25 Nov. 1660 voor nots. Isaack Troost, overl. Rotterdam (aangeg. 28 Nov.-4 Dec. 1660), wed. van *Jan Dirksz. Snaefs.* Zij hertr. 1 e Rotterdam 6 Sept. 1650 *Leendert Commersz. van Smeresteyn, 2e* Hillegersberg (ondertr. Rotterdam 21 Mrt. 1655) *Reynier Heemstee,* kaarsmaker.

111. *Reinier Blokhuyzen,* glazemaker en kaaskooper in de Gasthuissteeg. (= 1 van Ned. Patr. 1925).

Gordon. (LV, 289. Ned. Patr. 19.30).

Ingeschr. Nijmegen 5 Juli 1761.

De Heer *Alexander Gordon,* Leutenant onder het Regiment van den Heer, Masoribomks, in garnisoen te Nijmegen, met Mejuffr. *Maria Pefronella Gijben* te Oosterhout. Op att. van Oosterh.

Volgens authorisatie van den Weled. Achtb. Magist. in de vroeg pred. het 2e gebod en ten 9 uren het 3de.

Iterson (van) (Ned. Patr. 1923.

I. *Gijsbert* ***van Iferson,*** geb. Beesd omstreeks 1645, tr. Lienden 23 Febr. 1672 ***Maria van*** *Wijck,* wed. van *Jan* ***van Brenck.***

II. *Gijsbert* ***van Zferson*** ged, Ommeren 19 Mei 1678. (= I van Ned. Patr. 1923).

Loef f (van der). (Ned. Patr. 1917).

I. ***Sfeven Lubberfsz.,*** geb. Ingen, tr. le (ondertr. Rotterdam 12 Febr. 1623, attestatie gegeven naar Ingen) ***Merifgen*** *Chielen, j.* dr. van Rotterdam, tr. 2e Rotterdam 27 Mei 1624 ***Wijve*** of ***Wijne Ariensdr.,*** wede. van ***Thomas Hendricksz.***

L o s. (Ned. Patr. 1911 en 1915).

I. ***Corsfiaen*** *Jansz.* ***Los,*** geb. 'omstreeks 1570.

II. ***Jan Corsfiaensz. Los,*** geb. Dordrecht, sleenaer, smid, overl. tusschen 23 Jan. 1653 en 10 Dec. 1661, tr. le Dordrecht 24 Mrt. 1630 *Ariaentje* ***Jansdr.*** geb. Dubbeldam, dr. van ***Jan Leenderfsz.,*** tr. 2e Zwijndrecht 14 Dec. 1636 ***Barbara Basfiaensdr.,*** geb. Zwijndrecht. Zij hertr. Zwijndrecht 26 Dec. 1661 ***Willem Leenderfsz. Soefenfijf.***

111. ***Henrick Los,*** ged. Zwijndrecht 22 Sept. 1647, tr. *Lijsbefh* ***Ariensdr. Visser.***

Sorgen (van). (Ned. Patr. 1913).

I. ***Cornelis Aryensz.*** *Veugelaer,* geb. Princenhage, test. met zijn vrouw 21 Nov. 1672 voor nots. Melanen te Dordrecht, tr. Zwijndrecht 23 Jan. 1639 *Maycken Claesdr.,* geb. Stryen.

II. *Aryen* ***Vogelaer,*** ged. Zwijndrecht 30 Sept. 1640.

Vermande. (Ned. Patr. 1924).

Gehuwd Rotterdam 25 Juli 1604.

Jacob Cornelisz. van den Briel, woenende op Maeslantssluys ende ***Annefgen Lodewijcx,*** woenende alhyer.

Hun zoon ***Lodewijk*** was koopman.

De Morien(n)e of Van Moeriaen(en).

In het leenregister van de Grafelijkheid van Egmond (Inv. Alg. Rijksarchief, Leenkamer Holland no. 267, litt. D.) komt een acte voor van 27 Januari 1538, waarin genoemd wordt *„Anthoine* ***de*** *Moriene* wijlen de Hoffmeester van de geboortige ende hoochgebooren Vrouwe Vrouwe Magdalena van Waerdenburch gravinne van Egmondt zaliger gedachten."

In de latere leenregisters komt dezelfde naam méer voor. Het is dan ***Cornelis van*** *Moriene* ***(Morienne)*** *Jansz.,* die herhaalde malen bij dat leenhof fungeert als plaatsvervangend leenman, zijnde hijzelf, zooals de uitdrukking luidt: *„leenman van* ***de*** *Staten* ***van Zeeland*** *gecomen* ***van de Canonesie fer*** *Tolen".* Bedoeld zal hier dus wel zijn, dat ***Cornelis van*** *Morienne* bezitter van een leengoed was, hetwelk verheven werd indertijd, dus vóór de reformatie, van de leenkamer van het kapittel van Tholen en later van Zeeland. In de lijst van de voormalige leenhoven in Nederland met aanwijzing omtrent de verblijfplaats van de archieven (Verslagen omtrent's Rijks Oude Archieven, XLIII, 1, 1921, bl. 25 sqq. [1])) komt genoemde leenkamer echter niet voor [2]). Desondanks meen ik dat deze beteekenis toch aan de vermelding achter den naam van ***Cornelis van*** *Morienne* gehecht mag worden, al was het alleen reeds daar analoge vermeldingen van gelijke strekking voorkomen. Immers in hetzelfde leenregister (Inventaris no. 272; acte d.d. 4 Februari 1601) wordt genoemd een leenman van de Grafelijkheid van Holland „gecomen van de Abdije van Egmondt".

In de leenactenboeken van de Egmondsche Grafelijkheid komt ***Cornelis van M.*** *Jansz.* het laatst nog voor in een acte van den „lesten Juni" 1601, terwijl wij hem het eerst daarin ontmoetten op 26 December 1594. (Inventaris a.v. no. 271).

Cornelis v. *Morienne* heeft waarschijnlijk drie dochters nagelaten, die te Alkmaar gehuwd zijn. De ééne, joffrouw *Petronella* huwde met ***Valerius (van)*** *Mulick* „wijnverlater", schepen en raad der stad Alkmaar, † 24 November 1646. Zij compareert als poorteres van Alkmaar oud 62 jaar in een acte van 13 Juni 1637, verleden voor den notaris C. J. Baert aldaar. (Inv. Gemeente-Archief Alkmaar, notar. no. 99).

De tweede dochter was *Jannetje* ***Cornelis van Moriaen,*** gehuwd met den Alkmaarschen vroedschap en schepenen *Yff* ***Maerfsz. Laekenkooper.*** Zij heette 52 jaar oud in een acte, gedateerd 15 November 1621, verleden voor notaris H. J. van der Lijn te Alkmaar. (Inventaris Gem. Archief notar. no. 40), terwijl in datzelfde protocol uit een acte van 19 Juni 1621 voortvloeit, dat er nog een derde dochter geweest moet zijn. *Yff* ***Maerfsz.*** compareert daarin namelijk als nomine uxoris oom en voogd over de nagelaten kinderen van Dr. ***Rutger*** *Brinckhoff.* Deze Dr. ***Rufger*** *Brinckhoff* heette 30 jaar oud en apotheker in een acte van 18 Augustus 1603, verleden insgelijks te Alkmaar voor den notaris H. J. van der Lijn. (Inventaris a.v. no. 34). Hoe de voornaam zijner echtgenoote geluid heeft, kon ik niet opsporen, maar vrij zeker zijn het juist de kinderen uit dit huwelijk geweest, die den naam de Morienne in den min of meer verbasterden vorm van ***„Moeriaenen"*** hebben willen handhaven door dien bij den hunne te voegen, althans te Egmond-Binnen komen in de 17e eeuw personen voor, die ***Brinckhoff van Moeriaennen*** heeten [3]). Ook latere geslachten bleven den naam trouw, getuige b.v. de persoon van den Egmondschen papiermolenaar ***Jacobus Moeriaens van Gerrevinck*** (te Amstelveen overleden, na te Amsterdam op 23 Januari 1775 getesteerd te hebben voor den notaris W. Dekker).

Wie kan deze inlichtingen uitbreiden?

J. BELONJE.

Een merkwaardige voornaam.

Op 9 April d. j. moest ik voor het eerst van mijn leven in de maar schaarsche, 18e eeuwsche kerkregisters van Bennebroek een onderzoek instellen. Tegen mijne verwachting bevatten zij slechts zeer weinige gegevens over aanzienlijke geslachten. Eene acte trof mij, n.l. aanteekening op 3 Dec. 1722 van ***Wassenaar Velfhuizen.*** jongm. van Velzen en ***Fyfje*** *Barends,* jongedr. van Brummen, wonende te Bennebroek.

Als voornaam heb ik ***Wassenaar*** nog nimmer gevonden.

BIJLEVELD.

Een paar sprokkels uit Lisse.

Het is welbekend, dat het Utrechtsche geslacht ***de*** *Wael* in de 17e eeuw Dever en Lisse erfde. De erfheer, Jr. ***Willem de*** *Wael,* huwde 26 Juli 1687 voor zijnen pastoor te Lisse *Agatha Bijl.* Hij stierf (verm. niet aldaar) tusschen 21 Maart en 4 April 1699.

Op 22 Oct. 1697 huwden voor den pastoor te Lisse Dr. Jur. ***Fr. Jac. Heereman van Zuydwijck*** en ***Agafha Maria van***

---

[1]) Het ware zéér te wenschen, dat deze lijst eens werd bijgewerkt!

[2]) Vgl. Bijdragen v. d. Geschiedenis v.h. Bisdom Haarlem XLV, 1927, bl. 118 sqq.

3) Aanvullingen en verbetering op mijn „Gedenkwaardigheden" Nd: Holland 111. bl. 8 sub 15.

der Goes, die toen op Meerenburg in Lisse woonde; Hare ouders ***Cornelis van der Goes*** en *Maria Agatha (van) Graswinckel* huurden dit huis van den minderjarigen *Thomas Walraven* baron ***van Wassenaer van Alckemade,*** die als wees elders werd opgevoed. Later betrok dit R.C. echtpaar Dever, waar de vrouw 15 Nov. 1710 overleed en hare dochter ***Maria Theresia Cafharina van der Goes*** op ***20*** Juli 1713 huwde met Jr. ***Floris Ignatius Michael van Alckemade*** op Oud-Alckemade. Zij hadden het in huur van de Heereman's. Wanneer de eigenaars er zelf, althans des zomers kwamen wonen, staat niet vast. In elk geval waren zij er vóór 1725. ***Van der Goes*** vertrok naar Leiden, waar hij ook stierf.

Het is wel te betreuren, dat er over dezen tak, van dit bekend geslacht nimmer iets is openbaar gemaakt.

BIJLEVELD.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Tasseron (LIX, 79). Een lid der familie ***Tasseron*** te 's-Gravenhage, die een groot deel der genealogie van deze familie heeft samengesteld, was zoo vriendelijk mij mede te deelen dat de vader van ***Jean Tasseron*** niet is ***Ysaac Tasseron*** gehuwd met ***Abigaël Vermeulen,*** doch ***Johannes Tasseron*** × *Marijtje Mulje.*

De stamreeks heb ik, aangevuld met gegevens, mij in 1929 verstrekt door de Bibliothèque Walonne te Leiden, aldus kunnen onstellen:

1. ***Jean' Tacheron*** uit Parijs, werd met zijn vrouw ***Rachel Bergeron*** in December 1649 lid van de Waalsche Kerk te Leiden (par témoignage de Paris) ; hij overleed na Juni 1660.

11. ***Jean Tacheron (Tacseron, Tasseron),*** „mutsebreier", werd aangenomen in de Waalsche Kerk te Leiden in Juni 1655, huwde te Leiden 11 Mei 1670 (Waalsche Kerk) als weduwnaar van ***Lydia Viaen (Vianen): Isabelle de Haes,*** weduwe van ***Andries de la Souw. (Isabelle de Haes*** is vermoedelijk afkomstig uit Wassenaar).

111. ***Johannes Tasseron,*** ged. Leiden (Marekerk) 18 Sept. 1689, huwde *Marijtje Mulje.*

IV. *Jan Tasseron,* ged. Leiden 27 April 1714, huwde *Jannetje Fernoois.*

Volgens overlevering is de familie ***Tacheron*** afkomstig uit het canton Vaud (Zwitserland) en wel uit Molondin en Moudon.

De naam van den echtgenoot van *Fijtje Tasseron,* dochter van IV, is niet ***Pieter*** *Schreeven,* doch *Sekre(e) ven* of *Secrève.*

Alle aanvullingen van bovenvermelde stamreeks, die kunnen leiden tot het samenstellen van den kwartierstaat van *Fijtje Tasseron* zal ik ten zeerste op prijs stellen.

Rijswijk, Z.-H. A. A. M. STOLS.

Bruinsma, Dr. Vitus en R. J. A. Kallenberg van den Bosch, Voor een litterair-historisch onderzoek zou ik gaarne biografische gegevens ontvangen omtrent deze beide personen. Bekend is mij wat omtrent eerstgenoemde vermeld wordt in Vliegen, De Dageraad der Volksbevrijding, dl. 1, blz. 384-'85.

De heer Kallenberg van den Bosch was rentmeester van de bezittingen van Prins Frederik en voor de op den huize Laanzicht bij Breda. Hij is overleden nà 1890. Ook naar een portret van hun wordt gezocht.

Hadden beiden nazaten en waar is hun litteraire nalatenschap gebleven?

Van de navolgende personen zoek ik, voor een ander litteratuur-historisch onderzoek, hunne portretten, doch uitsluitend uit den tijd ± 1880-1886:

A. Aletrino; Wolfh. Binger; H. J. Boeken: (Mr.) ***H. Cosman: G. F. van Duyl: Frank van der Goes:*** (Dr.) ***D. G. Jelgersma;*** (Mr.) ***M. G. L. van Loghem: Jacobus van Looy: Johan de Meester: C. B. Posthumus Meyes;*** (Mr.) C. ***H. E. Reelfs; A. Sinclair de Rochemont; G. Roodenburch; J. Æ. C. A. Timmerman: A. F. W. Tydeman; Jan Veth; Jan C. de Vos; S. J. Bouberg Wilson; Willem Wifsen.***

Zij woonden in die jaren allen te Amsterdam en waren leden van de letterkundige Vereeniging „Flanor" aldaar.

's-Gravenhage. JOAN **MULLER.**

Sterke(n). In 1762 of 1763 is te Meppel geboren *Jannetje Sterke,* ook genoemd ***Sterken,*** dochter van *Barend* en ***Grietje*** *Nooy.* Alle gegevens zijn welkom. Bestaat er verband met de Kampensche familie ***Sferke?***

Wormerveer. J. **ATEN.**

Harinxma thoe **Slooten.** (LIX, 162). Het gaat hier om ***drie*** verschillende wapens, waarvan wordt verondersteld dat zij elk den halven Frieschen adelaar in de rechterhelft hebben, in een gevierendeeld schild onder te brengen.

Het gecombineerde wapen ***Holfinga van Kee*** heeft betrekking op ***fwee*** wapens; is dus niet ter zake doende. De quaestie betreffende het al of niet facultatieve van het aanbrengen van den halven adelaar gaat m.i. eveneens buiten het gestelde om.

Resten de wapens *Hoptilla.* De juistheid van de daaraan ten grondslag liggende bedoeling op gezag van Mevr. Miedema aannemende, moet men tot de conclusie komen dat die bedoeling in die wapens niet tot uiting komt.

Wanneer men den halven adelaar in een gevierendeeld schild plaatst in het eerste kwartier, kan hij alleen betrekking hebben op het wapen in het tweede kwartier en niet op dat in het vierde en nog minder op dat in het derde kwartier.

De normale wijze van zoodanige bedoeling tot haar recht te doen komen zou zijn den halven adelaar in elk der vier kwartieren rechts een plaats te geven en het hoofdwapen van het eerste kwartier te herhalen en het vierde.

Wil men — zooals de veronderstelde — deze overdaad vermijden dan zou de — eveneens veronderstelde — wijze van opstelling in het wapen ***van Harinxma fhoe*** *Slooten,* hoewel origineel, m.i. toch niet onjuist zijn.

's-Gravenhage. ***G.*** F. E. **GONGGRYP.**

Krieger. 1. *Lourens (Lauwrens) Krieger,* geb. Nassau Siegen 1743, † Rotterdam(?) 5 Sept. 1779, oud 36 jaar. Hij was „in den handel", X R'dam(?) 5 Mei 1773 *Dirkje Rooijens,* dr. v. ***Aarf*** en ***Maria Nijdemans,*** geb. ..... 16 Juli 1737, † ..... 17 Aug. 1826.

Hij had een broer: ***Jacob Krieger,*** † ..... ***25*** Dec. 18.. ., oud 72 j.

Uit bovengemeld huwelijk 3 kinderen:

a. ***Frederik Willem Krieger,*** geb. R'dam(?) 15 Febr. 1774, † R'dam(?) **11** Juni 1826. Boekhandelaar, Hoofdsteeg R'dam, X ..... 29 April 1798 ***Leonora Zondergeld,*** † ..... ***23*** Juli 1843 (kinderloos).

b. ***Maria Johanna Krieger,*** geb. R'dam? 13 Sept. 1776, † aldaar (?) 16 Maart 1802 (in de kraam, met haar kind), **X** ..... 31 Mei 1801 ***Hendrik W. ...Schepp,*** Broodbakker, Botersloot hoek Klaversteeg Rotterdam, † ..... 19 Sept. 1849, oud 78 j. Hij hertrouwt *Josina Maria Cornelia van der Snoek,* dr. v. ***Christiaan*** en ***Maria de Lange.*** Uit dit laatste huw. 4 kinderen.

c. ***Jacob Krieger,*** volgt II.

11. ***Jacob Krieger,*** geb. R'dam(?) 2 April 1779, † aldaar(?) 31 Jan. 1864. Eerst officier van gezondheid: daarna heel-

en vroedmeester of chirurgijn te R'dam: le secr. v. h. genootschap ter bevordering van de koepokinenting: woont R'dam Mosseltrap, wijk 11 No. 20, X le huw. R'dam 12 Juni 1803 ***Christina Maria van der Snoek,*** geb. Geertruidenberg 27 Aug. 1764, † R'dam (?) 13 Sept. ***1832,*** dr. v. ***Christiaan van der Snoek*** en ***Maria de Lange,*** X 2e huw. ..... 6 Juli 1836 ***Geertruy Adriana Sophia v. d. Snoek*** (zuster le vrouw), geb. Schenkeldijk onder Emmechove 8 Dec. 1776, † R'dam(?) 4 Juni 1865.

Uit het le huw. 2 kinderen:

a. ***Maria Theodora Krieger,*** geb. R'dam 12 Mei 1804, † aldaar 26 Mrt. 1901, X R'dam 19 Juni 1828 ***Christoffel Johannis Speenhoff,*** geb. R'dam (?) 8 Oct. 1804, † aldaar(?) 25 Aug. 1872, zoon v. *Johannis* en ***Maria Westinghuize.***

b. ***Frederik Willem Krieger,*** volgt 111.

III. Dr. ***Frederik Willem Krieger,*** geb. R'dam 23 Nov. 1805, † Leiden 24 Aug. 1881. Promoveert Groningen in genees-, heel- en verloskunde 18 Dec. 1834: arts te R'dam: professor in de medicijnen te Leiden 23 Sept. 1848, X ..... 3 Mei 1843 ***Maria van Gilse van de(n) Pals.***

Hieruit 2 dochters:

a. ***Maria Christina Krieger,*** geb. Leiden 2 Juli 1851, X ..... *Sicher.*

b. ***Johanna Krieger,*** geb. Leiden 13 Nov. 1856, ⚔ C. ***A. Kuipers*** te Leeuwarden.

Gevraagd aanvulling: welk wapen voerde deze fam. ***Krieger? Nijkerk o.d. Vel.*** F. KRAGT Hz.

R.K. Doopregisters van Millingen „in 't Cleefsland". Kan een onzer Duitsche lezers mij mededeelen. waar deze zich bevinden? Volgens een mededeeling van wijlen den Heer M. G. Wildeman, dato 6 Febr. 1931, zouden deze berusten te Rindern bij Kleef. Onderhandelingen over de overneming door het Rijksarchief te Arnhem hadden in 1931 geen resultaat. Met ***Millingen is*** bedoeld het dorp Z.O. van Emmerik, niet Millingen in Gelderland.

Op een vraag gericht tot het „Standesamt Kleve-Rindern" inzake den doopdatum van Willem Kroesen(Croese(n)) ± 1724 kreeg ik alleen bericht dat deze niet in de registers van Rindern gevonden werd. Antwoord op mijn vraag of daaronder ook de registers van Millingen begrepen waren, mocht ik niet ontvangen.

Rijswijk, Z.-H. A. A. M. STOLS.

Hulst (van)-(de) Fremery. (LIX, 163). De volgende notities zijn door mij gevonden:

Aletta Fremery is eene dochter van ***Jacobus Fremery,*** ged. te Cleve of Emmerik plm. 1705, woonde tot 1751 te Cleve en overl. te Emmerik 5 Mei 1776; omstreeks 1734 huwde hij te Cleve ***Elisabeth van Moerbeek,*** geb. in 1728, overl. te Emmerik in Maart of April 1787.

Jacobus Fremery is een zoon van Dr. Med. ***Emond Fremery,*** diaken der Doopsgezinde gemeente te Cleve, geb. ald. in 1675, overl. te Emmerik 1 Aug. 1721. Hij huwde ald. 28 April 1698 ***Geertruid Jansen*** uit Gogh, die te Emmerik in Mei 1749 overleed.

Emond ***Fremery*** is een zoon van ***Jacobus Fremery.***

Elisabeth van Moerbeek is waarschijnlijk eene dochter van ***Bartholomeus van Moerbeek,*** gehuwd met ***Johanna van Bracht.*** (Dit echtpaar maakt in 1735 testament: Archief Dusseldorf: Testamente 1733-'49, Gericht Emmerich) .

Bartholomeus van Moerbeek is een zoon van ***Bartholomeus van Moerbeek.*** gehuwd met ***Elisabeth Elaer(s),*** die voor 11 Oct. 1752 overleed. (Dit echtpaar maakt testament op 9 Dec. 1739: Archief Dusseldorf: Testamente 1733-'49 Gericht Emmerich).

Elisabeth Elaer(s) is eene dochter van ***Gerrit Elaer(s)*** en ***Clasina Walier.***

Mij is toevallig bekend, dat door het archief van den heer Vorsterman van Oyen, in opdracht van eenige Duitsche Fremery's, over een tijdsverloop van meerdere jaren gezocht is naar de aansluiting van het geslacht ***Fremery*** aan het geslacht ***de Fremery;*** ofschoon gelijke wapens worden gevoerd, is van eenig verband tusschen **deze** families bij de genoemde onderzoekingen niet gebleken,

Krommenie. J. KALFF.

Beeldsnijder, Matroos, Meij(e)n. In N. A. 1940 werd de stamreeks van het geslacht ***Beeldsnijder*** gepubliceerd. Een broeder van den aldaar onder **VI** genoemden ***Gerard,*** uit wien de adellijke tak stamt, was, volgens een manuscript uit de collectie Huydecoper (No. 27/2), berustend in de verzamelingen van ons genootschap, ***Wolfert Beeldsnijder,*** koopman te Amsterdam, ged. (Amsterdam?) 29 April 1652, begr. aldaar 0.2. Kapel 25 Juli 1702, tr. le aldaar 16 April 1684 ***Jacoba Matroos,*** geb. (waar?) 22 Sept. 1668, overl. (waar?) 8 Nov. 1695, dochter van ***Tiberius Matroos en Alida Margaretha Bruyn.*** Uit dit huwelijk o.a.:

Weyer Wolphert Beeldsnijder, volgens genoemd ms. Drossaard van Culemburg en Burgemeester, ged. (Amsterdam?) 27 Oct. 1695 ,overl. (waar?) 28 Febr. 1763, tr. (waar en wanneer?) ***Alida Maria Mey(e)n,*** ged. (waar?) 10 Jan. 1700, overl. (waar?) 10 Jan. 1779, dochter van *Dirk* ***Mey(e)n*** en ***Petronella Matroos.***

Behooren ***Dirk*** en ***Alida Maria Mey(e)n*** tot het hervormde geslacht in Zaandam en Koog a. d. Zaan? Bestaat er verwantschap tusschen ***Petronella en Tiberius Matroos?***

Uit dit huwelijk ***Beeldsnijder X Mey(e)n*** 7 kinderen o.a.:

1. ***Maria Alida Beeldsnijder,*** ged. (waar?) 1736, overl. (waar?) 27 Jan. 1772, tr. Zaandam 14/30 October 1768 ***Jan Poel,*** eigenaar van een lijmkokerij en pruthuis te Oostzaandam, ged. Zaandam 27 Oct. 1737, overl. (waar?), zoon van ***Jan Maartensz. Poel*** en ***Maartje Maartensdr. Noomen. (Maarten Poel,*** vader van Jan Maartensz. was collecteur van imposten).
2. ***Dr. Wolphert Joannes Beeldsnijder,*** beroemd medicus, vestigde zich later te Zaandam, vriend van graaf Lodewijk van Nassau, die ook „in sijn E. armen was gestorven" (Jacob Oostwoud, Adversaria) .

Met aanvullingen van bovengenoemde gegevens alsmede met mededeelingen van voorouders van ***Tiberius*** en ***Petronella Matroos*** en ***Dirk Mey(e)n*** zal men mij ten zeerste verplichten.

Rijswijk, Z.-H. A. A. M. STOLS.

INHOUD 1941, No. 6.

In Memoriam. — Bestuursberichten. — Het Alkmaarschc geslacht van der Mieden (ran Opmeer), door Mr. J. Belonje. — Een partieele lijst van hoogst aangeslagenen te Amersfoort (gedwongen schenking aan den bisschop) a° 1426, door W. E. van Dam van Isselt. — Van Bronckhorst, door Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van Breugel. — Bijdrage tot de genealogie Van Boekeren, door Mr. H. L. Hommes. -- Geslacht van der Veecken, door Mr. R. J. M. Verheyen. — Korte mededeelingen: Aanvullingen op eenige in Nederland% Patriciaat gepubliceerde stamreeksen ; de Morien(n)e of Van Moeriaen(en). — Boekbespreking. — Inhoud van tijdschriften enz. — Vragen en antwoorden : Tasseron ; Bruinsma e.a. ; Sterke(n) ; Harinxma thoe Slooten ; Krieger; R.K. Doopregisters van Millingen „ent Cleefsland" : Hulst (van)- (de) Fremcry; Beeldsnijder., Matroos (Mey(e)n),

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd *voor* het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, *Ridderlaan 18, 's-Gravenhage.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Nieuwstraat 4, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 6. LIX°. Jaargang. Juni 1941.

BESTUURSBERICHTEN.

Familie-archief van Brienen.

Het Bestuur maakt met bijzondere waardeering melding van **eene** zeer groote schenking, ontvangen van Mr. W. J. M. Westerwoudt te Overveen en Mr. Th. J. M. A. Westerwoudt te Aerdenhout: het Familie-archief van *Brienen* (17de-20ste eeuw). De laatste telg van het in mannelijke lijn uitgestorven Roomsch-Katholieke geslacht *van Brienen (van de Groote Lindt),* aan wie deze archivalia hebben toebehoord, was *A. A. L. C. Barones van Brienen, douairière S. G. L. Prince d'Hénin comte d'Alsace,* overleden in 1921; de zoon, die het archief erfde, overleed eenige jaren geleden.

Het belang van dit zeer omvangrijke familie-archief wordt duidelijk, wanneer men weet, dat daarin archivalia, ook enkele uit de 15de en 16de eeuw, worden bewaard omtrent leden van allerlei Roomsch-Katholieke geslachten in Nederland, waarmede de *van Brienen's* waren vermaagschapt. Het betreft hier geslachten, waarover in de genealogische litteratuur weinig of niets is te vinden, doch wier leden ongetwijfeld compareeren in de kwartierstaten van vele thans levende Roomsch-Katholieken. In dit verband mogen hier worden genoemd de geslachten: *van Borssele, van der Dussen, Half-Wassenaaer, van der Hem, van Honthorst (van Muyswinckel), de Jeger, de Jongh, van Kessel, Le Breton van Doeswerff, van der Linden, Oem, de Quarebbe, Ram van Schalkwijk, Roest, Schaep, van Teylingen* en *van Wijkerslooth.*

De schenkers, die vol piëteit jegens het geslacht, waarmede hun familie gedurende verscheidene generaties in nauwe relatie heeft gestaan, aan deze verzameling een juiste bestemming hebben willen geven, mogen zich overtuigd houden, dat de daarin berustende genealogische gegevens door de schenking aan ons Genootschap ten volle tot hun recht kunnen komen.

Tot lid zijn benoemd:

DR. A. B. VAN DEINSE . . . . . Leeraar aan het Erasmiaansch Gymnasium.	*Rotterdam. Binnenweg* **149.**
DR. J. A. VAN HEUVEN . . . . . Oogarts.	*Utrecht. Biltstraat* **141.**
W. VAN LELYVELD VAN CINCELSHOUCK . .	*Apeldoorn. Burglaan* **41.**

Adreswijzigingen:

IR. J. J. M. TAUDIN CHABOT	*Apeldoorn. Hoofdstraat* **175.**
DR. W. PH. COOLHAAS	*'s-Gravenhage. Weissenbruchstraat* **151.**
JHR. W. A. GEVERS DEYNOOT	*'s-Gravenhage. Bankastraat* **102 I.**
E. F. BARON VAN HAERSOLTE	*Amersfoort. Koningin Sophielaan* **16.**
MR. C. J. HEEMSKERK	*Amsterdam Z. Stadionkade* **5 III.**
JHR. F. G. L. O. VAN KRETSCHMAR	*Nederhemert. B 3.*
J. J. VAN MANNEKUS	*Heemstede. Meindert Hobbemastr.* **28.**
MR. W. F. BARON RÖELL	*'s-Gravenhage. Nieuwe Parklaan* **81.**
MR. H. DE LA FONTAINE VERWEY . .	*Groningen. Friesche* **Straatweg 846.**
A. J. DU MARCHIE VAN VOORTHUYSEN . .	*'s-Gravenhage. Borneostraat* **25.**

De eerstvolgende maandelijksche bijeenkomst vindt plaats op Maandag 9 Juni e.k. in Hotel Witte Brug te Scheveningen en wel des namiddags te 4½ uur.

De maandelijksche bijeenkomsten in het zomerseizoen (Juni tot en met September) zullen steeds aanvangen des namiddags te 4½ uur.

De Uitgeverij Liebaert, Frankenslag 115 te 's-Gravenhage heeft medegedeeld, dat zij het zeer op prijs zal stellen, wanneer de leden van het Genootschap, die het Januari- en Februarinummer van het tijdschrift „Sibbe" als proefexemplaar ontvingen en hier geen gebruik van maken, deze nummers ongefrankeerd willen terugzenden, teneinde — tengevolge van het ontbreken van deze nummers — haar nieuwe abonné's niet te moeten teleurstellen.

De Gerichtslieden van Veluwe en Veluwezoom,

door MR. W. DE VRIES.

§ 1. Toen, nu acht jaren geleden, het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde zijn vijftigjarig bestaan mocht gedenken, kon in het naar aanleiding daarvan verschenen jubileumnummer [1]) van ons maandblad onze redacteur met voldoening constateeren, dat voor de leden van ons Genootschap in het algemeen de beoefening van de geslacht-, wapen- en zegelkunde meer was, dan „slechts een onschuldig tijdverdrijf", en — gelukkig — de tijd achter ons lag, dat „de beoefening dier wetenschappen maar al te dikwijls in dienst gesteld werd van de zucht tot vermeerdering van eigen glorie" [2]). Wie geen vreemdeling in Jeruzalem is, zal moeten toegeven, dat ons Genootschap sedert op den ingeslagen weg heeft volhard. Dat de geslacht- en wapenkunde in de laatste jaren voor een goed deel bedreven werd ter bevrediging van allerlei persoonlijke belangstellingen, die doorgaans niet verder reikten dan een zekere burgerlijke ijdelheid, zooals door sommigen wel eens wordt aangevoerd, is uiteraard niet op den arbeid van ons Genootschap van toepassing.

Uit dit oogpunt meenen wij, dat de studie van den heer Wijnaendts van Resandt over de gerichtslieden van de Veluwe van 1480 tot 1580 [3]) zoo uitstekend past in het wetenschappelijke werk van ons Genootschap. Zij toont aan, hoe de genealogie, beoefend door een terzake deskundig persoon, méér kan — en moet — zijn, dan een uitvloeisel van persoonlijke ijdeltuiterij, en een onmisbare hulp kan zijn voor rechtshistorische onderzoekingen. Zelf bezig met naspeuringen t.a.v. het oude rechterlijke bestel in Gelderland tijdens het landsheerlijke tijdperk, hebben wij de gelegenheid te baat genomen, de mededeelingen van den heer Wijnaendts van Resandt aan onze gegevens te toetsen. Daarbij zijn wij tot eenige, van zijn beschouwingen afwijkende gevolgtrekkingen gekomen, waarvan wij in het onderstaande gaarne mededeeling willen doen.

§ 2. Een vruchtbare gedachtenwisseling zal slechts dan mogelijk zijn, indien tevoren over eenige hoofdpunten de noodige overeenstemming is bereikt, Het is daarom noodig, wat uitvoeriger, dan de heer Wijnaendts van Resandt heeft gedaan, uit te weiden over de functies van allen, die bij de rechtspraak van het Veluwsche Landgericht betrokken waren. In zijn artikel heeft de heer Wijnaendts van Resandt gesproken van een landdrost, wiens taak het geweest zou zijn, in zijn 10 scholtambten „recht te spreken" [4]); van een „eigenlijk rechtsprekend gericht" [4]), bestaande uit 3 z.g. adviseerende en 4 *in het schoutambt* geërfde gerichtslieden; van gerichtslieden, die „in de bank zouden plaats nemen" en „waarvan (de landdrost) er tevens 2 als „orde(e)lwyser" benoemde [5]). De vraag doet zich bijna onmiddellijk voor: wat was het verschil tusschen de rechtspraak van den landdrost en de „eigenlijke" rechtspraak van de gerichtslieden, wat het onderscheid tusschen de functie van laatstgenoemden en de „orde(e)lwysers"? Waren de oordelwysers inderdaad steeds gerichtslieden, en namen zij werkelijk steeds in de bank plaats?

Wij willen deze vragen beantwoorden aan de hand van de bronnen zelf. De met het jaar 1418 aanvangende gerichtssignaten van de Veluwe vertoonen ons het landgericht van de Veluwe volledig in functie. Het blijkt steeds samengesteld uit een richter — de naam drost is dezen landsheerlijken functionaris eerst in 1468 [6]) verleend — en eenige bijzitters, afkomstig uit den kring der justiciabelen, de z.g. gerichtslieden. Voortgekomen uit de ingezetenen van het te berechten gebied (de rechtsgemeente) waren de gerichtslieden daarvan de representanten. De richter daarentegen vertegenwoordigde in zijn persoon den landsheer, in wiens naam („van miins heren wegen", gelijk de richter het zelf zeide) hij optrad. Door alle eeuwen is het, krachtens haar natuurlijke roeping, de onafwijsbare taak der hooge overheid geweest, het recht te handhaven. Als zoodanig is ook de Geldersche landsheer — de graaf, na 1339 hertog — „fountain of justice" geweest: volgens onze voorouders niet in dien zin, dat hij bron was van het recht zelf, doch in dezen zin: dat hij was opperste rechtsbedeeler en handhaver van het recht, dat — alweer volgens onze Middeleeuwsche voorouders — niet geschapen behoefde te worden, maar er van nature was, en slechts „gevonden" behoefde te worden, om te kunnen worden toegepast.

Waar recht moest worden gedaan,' riep de overheid -- op de Veluwe vertegenwoordigd door den landsheerlijken richter (ambtman of drost), wiens taak het was „eynen ygeliken, die des an on gesynt (= verzoekt), recht ind vondenisse te doin ind laten wederfaren" [6]) — rechtsprekers en rechtzoekenden tezamen tegen een door haar vastgestelden, en tijdig door verschrijving en kerkespraak (afkondiging van den kansel) bekend gemaakten dag. In den morgen („by klimmende sonne") op de plaats van de terechtzitting verschenen, spande de richter met eenige, door hem uit de aanwezigen uitgekozen gerichtsmannen de bank. Hij nam op zijn zetel plaats en noodigde een aantal tot de rechtspraak bevoegde personen uit, om onder zijne leiding aan de rechtspraak deel te nemen. Het tweede Klaarboek van de Hooge Bank van Engelanderholt (1432 en vlg.) licht ons hierover nader in: „Item des manendaigs post Dominicam Laetare Anno XXXIX" — zoo staat er (fol. 45^{vso}) — „gichte Casijn die richter mit Wolfger van Byler Andriess den pender ende Geryt van Delen, als sittende gerichtslude bi den Richter, ende Jan van Brynen, Bertolt van Zallant, Jan van Hoekelem, Ernst van der Laewyck, Jan van Welle, Richter tot Wageningen, Aernt Borre, Aernt van Aken als ommestenders in denselven gerichte.....". Oorspronkelijk blijken dus niet alle gerichtslieden in de bank te hebben plaats genomen, doch slechts enkelen van hen, terwijl de rest (waarschijnlijk in een halven kring) daarom heen stond (de z.g. ommestand). Mogelijk waren de „sittende gerichtslude" ook degenen, die de heer Wijnaendts

1) Ned. Leeuw, LI jrg., Jubileumnummer, Mei 1933.
2) Ned. Leeuw 1933, kol. 128/129.
3) Ned. Leeuw 1941, kol. 85 en vlg.
4) t.a.p. kol. 86.
5) t.a.p. kol. 87.
6) Nijhoff, Gedenkwaardigheden enz. IV, no. 465.

van Resandt met de „ordelwysers" identificeert, en die bij den aanvang der terechtzitting op bepaalde, nauwkeurig voorgeschreven vragen van den richter (landdrost) eenige, even nauwkeurig vastgestelde, in den vorm van oordeelen vervatte antwoorden gaven, door welke formeele (en formalistische) plechtigheid als het ware des richters taak binnen bepaalde gedragslijnen werd vastgesteld. In den beginne vermelden de gerichtssignaten, voorzoover zij tenminste namen noemen [7]), slechts enkele namen, vermoedelijk alléén van de „sittende gerichtslude", soms gevolgd door het woordje „etc." (etcetera), waarmede dan waarschijnlijk de ommestand bedoeld is.

Ieder proces — ook de strafprocessen aanvankelijk — verliep als een strijd tusschen twee partijen, klagers en beklaagden, onder toezicht en leiding van den richter, die zoo noodig advies aan zijn bijzitters vroeg. Als beider zienswijze voldoende uitéén was gezet, beiden onder woorden hadden gebracht, wat volgens hen „recht", was, en om oordeel hadden gevraagd, wees de richter een „ordelwyser" aan, aan wien hij het „oordeel besteedde", en wiens taak het dientengevolge was het oordeel te vinden, d.w.z. de (veelal ongeschreven) rechtsregels op te sporen en op het aan zijn oordeel onderworpen geschil toe te passen. Door zijn oordeel te geven trad de ordeiwyser op als vertolker van het rechtsbewustzijn van de in hem vertegenwoordigde rechtsgemeente. Om meer te zijn dan een particuliere meening, behoefde het door den ordelwyser gevonden en in den vorm van een voorstel („voorraem") gedaan oordeel de goedkeuring der gerichtsmannen. Bij dit alles had de overheid — de richter — geen stem, evenmin als tegenwoordig de vertegenwoordiger der overheid, het Openbaar Ministerie. „Rechtspreken", in onzen tegenwoordigen zin van dat woord, deed de richter dus niet. Wel deed hij het oordeel openlijk verkondigen en droeg hij zorg voor de tenuitvoerlegging. Wij zien dus een strenge scheiding van rechtsmachten tusschen overheid eenerzijds en onderzaten anderzijds (ieder met eigen rechten en plichten), uit wier congressus in abstracto de rechtspraak, in concreto het (Veluwsche land-) gericht ontsproot.

De vraag rijst, of de richter bij de keuze van den ordelwyser geboden was aan een keuze uit zittende gerichtsmannen en ommestand. Mogelijk is natuurlijk ook, dat de richter iemand uit het publiek (bijv. één der i.c. niet optredende voorspraken), op wiens oordeel hij in een concreet geval prijs stelde, uitnoodigde, om zijn „voorraem" te doen. Wanneer wij over deze kwestie nadere gegevens krijgen, blijkt op de Veluwe de richter (landdrost) steeds het oordeel te besteden aan één der gerichtsmannen in de bank, waarin dan — met wegvallen van den ommestand — *alle* gerichtslieden blijken plaats genomen te hebben (vandaar vermoedelijk de merkwaardige stijging van het aantal gerichtsmannen, waarop de heer Wijnaendts van Resandt wijst!). Toestanden in andere rechtsgebieden in lateren tijd, speciaal in het kwartier van Zutphen, doen ons echter twijfelen, of de latere toestand op de Veluwe ook de oorspronkelijke is geweest. Juist doordat de oudste gerichtssignaten alléén de namen van enkele gerichtslieden vermelden, is het ons niet mogelijk na te gaan, of de — wel bij name vermelde — ordelwysers steeds deel hebben uitgemaakt van den — niet bij name genoemden — ommestand. Zittende gerichtslieden — indien zij het althans zijn, wier namen aanvankelijk alléén genoemd worden — vonden

wij in de *oudste* gerichtssignaten slechts zelden als ordelwysers vermeld. Op dezen grond dan ook zouden wij, veiligheidshalve, de functies van ordelwysers en gerichtslieden gescheiden willen houden en de ordelwysers, waarvan niet zeker is, dat zij tot de gerichtslieden behoorden, buiten beschouwing laten. De mededeeling van den heer Wijnaendts van Resandt wekt o.i. den onjuisten indruk, dat de richter (landdrost) bij den aanvang der terechtzitting uit de gerichtsmannen twee (vaste) ordelwysers aanwees. Uit de geschreven landrechten van Veluwe en Veluwezoom blijkt dat er in de XVIe eeuw en later evenveel ordelwysers als gerichtslieden konden zijn, en dat alleen zij als ordelwysers werden aangeduid, aan wie het „ordel bestaedet" werd, „als een saeck ten orde1 bedingt" was, d.w.z. partijen hun zienswijze voldoende hadden uitéengezet en om oordeel hadden gevraagd.

§ 3. Sprekende over de gerichtslieden van de Veluwe in het door hem bedoelde tijdvak, en de vereischten waaraan zij moesten voldoen, om als zoodanig aanwijsbaar te zijn, deelt de heer Wijnaendts van Resandt als zijn meening mede, dat zij „gegoed" moesten zijn „in het ambt", — Schoutambt [4]) — en dat het zeker is, dat zij — „zeer zeker vóór 1600" — behoorden tot „adellijke geslachten" of tot de „welgeboren dienstmannen van de Veluwe" [5]). Eenig bewijs van deze laatste uitspraak vermeldt Schr. niet; hij komt slechts met een gevoelsargument, een beroep op standsverschillen, volgens Schr. zóó groot, dat zij een anderen toestand „stellig (zouden) belet hebben" [5]). Beide stellingen willen wij hier nader onderzoeken. Wat de eerste betreft, meenen wij juist uit de publicatie van den heer Wijnaendts van Resandt zelve een andere regel te kunnen distilleeren — althans wat de toestand vóór 1600 betreft — en deze ook te kunnen verklaren. Wat de tweede mededeeling aangaat, twijfelen wij aan de juistheid daarvan. Wij willen dit hier nader uiteenzetten en tenslotte voor een zuiver genealogische kwestie een beroep doen op den heer Wijnaendts van Resandt zelf, die mogelijk, als bij uitstek deskundige op dit gebied, een leemte bij ons wil aanvullen, die het ons onmogelijk maakt in een lastige kwestie een definitief oordeel uit te spreken.

§ 4. In zijn „Bijdragen tot de Nederlandsche Rechtsgeschiedenis: 4e Bundel: Hoofdstukken uit de Geschiedenis van Rechtsmacht en Rechtsvorming" heeft Prof. Mr. S. J. Fockema Andreae ook de aandacht gewijd aan de „Rechters en Rechtsvorming in Gelderland" [8]). Sprekend over het Veluwsche landgericht, deelt hij als zijn zienswijze mede, dat het „in de 14de en 15de eeuw werd gehouden met de vrije mannen als omstanders" [9]). Geleidelijk zouden hier, als elders, de 'gemeen vrijen meer en meer uit de bank weggebleven zijn, zoodat alleen de adel overbleef, en het Veluwsch landrecht, dat in 1532 bepaalde, dat de richter de bank voortaan o.m.[10]) zou „bekleden mit gueden luyden van die ritterschap, ind die verschrijven" [11]), d'r zijn bestaande usance bevestigd zou hebben. Blijkbaar echter was de belangstelling voor de rechtspraak (ook) bij de uitverkoren ridders en knapen maar matig. Immers in 1565 bevatte een nieuw ontwerp voor het Veluwsch landrecht de verplichting voor de ridderschap, „die in yeder ampt geërft und op Veluwen ofte Veluwezoom woenaftich siin, aen den gerichte te verschynen, opdat die

---

7) De gerichtssignaten van Veluwe vermelden de namen van alle gerichtsmannen niet van 1418 af. In het eerste deel (1418-'24) worden alleen eenige gerichtslieden uit 1423 en 1424 bij name genoemd, in het volgende deel alleen op fol. 94vso en 99vso te Nijkerk en Ede (in 1426) en dan pas sedert fol. 123vso (Ede 1429) regelmatig.

8) t.a.p. Hoofdstuk VI, blz. 262 en vlg.

9) t.a.p. blz. 270.

10) Het betreffende voorschrift liet ook vertegenwoordigers van de Veluwsche steden in de bank toe. Hierop komen wij hieronder nog terug

11) Groot, Gelders Placaetboeck, le app. 147.

bancke, Godt und der justitie ter ehren desto staedtlicker und bequamlicker bekledet muchte worden". Hier zien we dus voor het eerst de ridderschap *van ieder schoutambt* afzonderlijk vermeld. Drost en richter twijfelden aan de doeltreffendheid van het ontworpen voorschrift, en Kanselier en Raden (het latere Hof van Gelre en Zutphen) wenschten de mogelijkheid open te houden, de bank met niet-edelen (geërfden) te bekleeden, als de ridderschap niet in genoegzaam aantal op kwam [12]). Het nieuwe landrecht van 1593 volgde echter in hoofdzaak het ontwerp, en inderdaad bleek de vrees van Kanselier en Raden gegrond [13]). Om uit de toen ontstane impasse te geraken zijn uit de ridderschap eenige personen aangewezen, die in ieder geval zouden opkomen, als de bank gespannen moest worden.

In zijn „Overzicht van de Rechterlijke Organisatie in Noord-Nederland vóór 1795" [14]) heeft Prof. Mr. R. Fruin een zelfde ontwikkeling bij het Veluwsche rechterlijk bestel geschetst [15]). Volgens hem bestond het landgericht daar oorspronkelijk uit de eigengeërfde vrijen, waarvan zich als afzonderlijke stand de ridderschap (ridders en knechten) afscheidde, die ten slotte alleen overbleef door het wegblijven der anderen. En (Jhr. Mr.) Th. H. F. van Riemsdijk, die een proefschrift heeft gewijd aan „De Hooge Bank van het Veluwsche Landgericht te Engelanderholt" zegt uitdrukkelijk, dat in de XVde eeuw „van eene bediening als die der amptsjonkers nog geen spoor voorhanden (was)", daaraan toevoegende, dat z.i. „het deelnemen aan de gerichtsvergaderingen nog niet een uitsluitend recht van leden van riddermatige geslachten (was) aan te merken, hoewel zij toen reeds veelal onder de gerichtslieden worden genoemd" [16]). Op dit laatste komen wij nader terug.

§ 5. Van eenigen eisch van gegoedheid (geërfd zijn) *in het scholtambt*, waar de bank werd gespannen, als grondslag voor een *recht*, om dáár in de bank te mogen zitting nemen, wordt bij deze, hierboven aangehaalde schrijvers geen melding gemaakt. Fruin daarentegen gaf als zijn meening weer, dat alle eigengeërfden uit het geheele (richter-, of landdrost-) ambt recht van zitting in de bank hadden [15]). Wanneer wij nu de door den heer Wijnaendts van Resandt gepubliceerde lijst nagaan, blijkt inderdaad het overgroote deel van de door hem bij name genoemde gerichtsmannen van de Veluwe zelf afkomstig te zijn geweest en daar gegoed. Zelf heeft de Schrijver daarop gewezen [17]), zonder nochtans op grond ervan te concludeeren tot de onjuistheid van zijn aanvankelijke mededeeling, dat althans vier gerichtslieden ook in den door hem besproken tijd gegoed moesten zijn in het scholtambt zelf. Eerst later zijn, om de opkomst van een voldoende aantal van tot de rechtspraak capabele onderzaten te garandeeren, de *in ieder ambt geërfde* leden van de Veluwsche ridderschap — de ambtsjonkers — *verplicht* de bank in hun ambt te helpen

12) (Dr.) J. L. Berns: Het Landrecht van Veluwe en Veluwezoom van 1593, blz. 7.

13) Fockema Andreae, t.a.n. blz. 272 en 273.

14) Versl. en mededeelingen van de Vereeniging tot Uitgaaf van de bronnen van Oud-Vaderlands& Recht. VIII blz. 447 en vlg.

15) t.a.p. blz. 458. Met Fockema Andreae meent hij — o.i. ten onrechte — dat het Veluwsche landgericht van oudsher volledige competentie bezat in alle zaken, zoowel behoorende tot het lage (globaal civiele), als hooge (globaal crimineele) rechtsgebied.

16) t.a.p. blz. 48. Hij schreef dit alleen toe aan „de gewoonte om bij voorkeur de gerichtsbanken te bezetten met personen, die door het volle genot der burgerlijke vrijheid en door aanzienlijk grondbezit boven anderen uitmunten, eeu gebruik dat teveus den besten waarborg gaf, dat er niet tegen den toenmaligen stelregel werd gezondigd, dat ieder voor niemand minder dan zijne evenknie behoorde terecht te staan".

17) t.a.p. kol. 88.

bekleeden. Doch de eisch van gegoedheid aldaar strekte toen niet tot grondslag van een *recht*, maar van een *plicht*, waaraan zij zich nog zooveel mogelijk trachtten te onttrekken, met het hierboven vermelde gevolg. Wanneer de heer Wijnaendts van Resandt zich dan ook teleurgesteld bekent, omdat hij in den door hem besproken tijd onder de door hem genoemde gerichtsmannen „in hoofdzaak personen (zag) verschijnen", waarvan hij zich afvroeg „wat deze in het betrokken scholtambt te maken hadden, daar zij stellig nòch daar woonden, nòch er uit herkomstig waren" [17]), vloeit deze teleurstelling o.i. voort uit het feit, dat hij niet voldoende heeft onderscheiden tusschen de toestanden bij de rechtspraak op de Veluwe in het door hem behandelde tijdvak, en de toestanden, zooals die zich daarna ontwikkeld hebben onder de Republiek der Vereenigde Nederlanden [18]).

Hierboven noemden wij de gerichtslieden, die met den richter of landdrost het landgericht van Veluwe vormden, de representanten van de rechtgemeente. Welnu, uit het feit, dat wij onder de gerichtsmannen van de Veluwe bijna alleen Veluwenaars (op de Veluwe geërfde personen) aantreffen, volgt, dat eenmaal de Veluwe in haar geheel als één rechtsgemeente is beschouwd. De splitsing in tweeën — landdrostambt en richterambt — heeft vermoedelijk eerst in het midden van de XIVde eeuw [19]) plaats gehad. De oorspronkelijke eenheid bleek echter nog gedurende de geheele Republiek hieruit, dat de richter (van Arnhem en) in Veluwezoom eerst met zijn rondgang begon, als de landdrost „uytgericht" was, d.w.z. in al zijn schoutambten de bank had gespannen en de rechtzaken daar had afgedaan.

De samenvatting van de geheele Veluwe tot één rechtsgemeente zal hem, die met Hollandsche toestanden vertrouwd IS, verwonderen kunnen. Daar toch kende men eeuwenlang de schoutambten (ambachten) als aparte, in zeker opzicht zelfstandige rechtskringen, onder leiding van den schout, die als „dagelijksche rechter" met de schepenen het „dagelijksch gerecht" vormde, dat bij uitsluiting van baljuw en mannen (de hooge vierschaar der welgeborenen) in eersten aanleg rechtsprak over de niet-welgeborenen, de huislieden, in niet-crimineele zaken [20]). Daar, in Holland, waren de schepenen van het ambacht de vertegenwoordigers van die huislieden uit het te berechten gebied. Lieden, die „daar nòch woonden, nòch er uit herkomstig waren", zal men er onder de schepenen tevergeefs zoeken. Mogelijk heeft dit feit den heer Wijnaendts van Resandt tot zijn — niet vervulde — verwachting gebracht. In werkelijkheid echter waren in het door hem besproken tijdvak de schoutambten van Over- en Neder-Veluwe (oorspronkelijk negen [21]) in getal) niet veel anders meer, dan executiedistricten, waarin de schout een soortement deurwaardersfunctie had, en een zeer geringe plaatselijke rechtsmacht bezat. In elk dier schoutambten hield het (althans in theorie)

18) Ten overvloede moge opgemerkt worden, dat Het Loo alléén onder de drie laatste stadhouders (1694-1702 cn 1748-1795) als hooge heerlijkheid uit het rechtsgebied van (Hof en) landgericht van Veluwe is geëximeerd geweest.

19) Eerst in 1359 is sprake van een (afzonderlijken) „Amptman van Arnhem en Vcluensome" (Fockema Andreae t.a.p. blz. 267).

20) Zie (Prof.) Dr. 1. H. Gosses: Welgeborenen en Huislieden; Onderzoekingen over Standen en Staat in het Graafschap Holland (1926), in het bijzonder Hoofdstuk V.

21) In 1426 is eerst het schoutambt Nijkerk van dat van Putten afgescheiden. 6 Februari van dat jaar richtte de richter daar voor de eerste maal. Onjuist is ook de mededeeling van den heer Wijnaendts van Resandt, dat in 1439 voor het laatst te Garderen zitting is gehouden. Dit geschiedde ook in de jaren 14451447. De grootheid van Barneveld speelde bij deze verhuizingen dus geen rol, wel vermoedelijk de woonplaats van den schout (die tevens herberg hield, en logies en drank verschafte).

zelfde landgericht achtereenvolgens [22]) zitting. Aangezien zaken, die in het eene ambt begonnen waren, gelijk bekend is, een volgenden rechtdag in het andere ambt konden worden voortgezet, zal het gewenscht zijn geweest, de samenstelling van de bank zoo min mogelijk te doen wisselen. Men moest uiteraard vermijden, dat aangehouden zaken aan het oordeel onderworpen zouden worden van gerichtsmannen, die niet het heele proces bijgewoond hadden. Waar aanvulling noodig was, koos de richter (landdrost) de daartoe noodzakelijke personen uit de ter terechtzitting opgekomen personen, waarbij de inwoners van het te berechten schoutambt, als zijnde het talrijkst in aantal, vanzelf het meeste kans hadden uitverkoren te blijken. Doch zulk een aanvulling zal — wij herhalen het — met het oog op de aangehouden zaken zooveel mogelijk vermeden zijn. Het streven van den richter (landdrost) zal er op gericht zijn, in de verschillende schoutambten steeds met dezelfde personen de bank te bekleeden, Wellicht bepaalde juist dit streven de samenstelling van het „konvooi" van den richter of landdrost. De heer Wijnaendts van Resandt onderstelt, dat wegens de onveiligheid van de Veluwe [4]) verschillende, op de Veluwe gegoede personen, om pachten enz. te innen, zich bij het richterlijke escorte aansloten, en dan, als het ware „nebenbei", de rechtspraak uitoefenden, Zou het niet eenigszins anders zijn, en de richter (landdrost) juist om niet te zeer op tusschentijdsche aanvullingen aangewezen te zijn, opzettelijk zijn „konvooi" zoo veel mogelijk aldus samengesteld hebben, dat dit ook een flink aantal personen omvatte, die competent waren om overal met hem de bank te bekleeden? Misschien dat deze, immers op de Veluwe geërfde metgezellen tevens van de gelegenheid gebruik maakten, om „nebenbei" pachten enz. te innen, doch hun rechtsprekende taak was dan juist hoofdzaak. Gelijksoortige toestanden elders, (bijv. in het Rijk van Nijmegen) maken dit vermoeden o.i. wel erg waarschijnlijk!

§ 6. Wij willen thans de tweede stelling van den heer Wijnaendts van Resandt nader aan onze gegevens toetsen. „Het spreekt van zelf" — zoo zegt hij [5]) — „dat men (voor gerichtsman) geen personen aanwees, die hofhoorig, keurmedig, onvrij, enz. waren, geen gemeene dienstmannen, of lieden, die onder klokkeslag stonden. Het is zeker, dat de namen van deze gerichtslieden" (de gerichtsmannen van de Veluwe sedert 1418) „— en zeer zeker vóór 1600 — die zijn van de adellijke geslachten en die van de welgeboren dienstmannen van de Veluwe; de verhoudingen toenmaals tusschen de verschillende standen zou stellig belet hebben, dat tot de eerstgenoemde categorieën behoorende personen in de gerichtsbank zitting zouden hebben kunnen nemen naast die van adel of van welgeboren stand". Om ons over de juistheid van deze uitspraak een oordeel te vormen, is het noodig de Veluwsche bevolking zelve onder de loupe te nemen. Wij zullen daarbij bij de onderste lagen beginnen, en geleidelijk trapsgewijze omhoog stijgen.

=) Zie voor de volgorde het artikel van den heer Wijnaendts van Resandt, kol. 86/87. Soms, bijv. in 1432 blijkt de richter zich niet aan de „gewone" volgorde gehouden- te hebben. Volgens het gerichtssignaat uit dat jaar (Inv. no. 2, deel 3) begon hij toen op Maandag 7 Januari te Ede, brak zijn rondgang op 10 Januarite Ermelo af, om — met voorbijgaan van Elburg (Doornspijk) en Heerde -, op 16 Januari te Epe tc verschijnen en op 18 Januari te Voorst dezen eersten rondgang te beeindigen. Na 12 dagen verscheen hij weer te Nijkerk en Putten (30 en 31 Januari), richtte 17 Februari d.a.v. opnieuw te Ede, was 18 Fehruari te Barneveld, 19 Februari te Nijkerk en 21 Februari te Putten. Na een langen rust vertoonde hij zich 14 Maart 1432 te Ermelo. om daar ziin rondgang te hervatten, die hij 20 Maart d.a.v. te Voorst beeindigde. Op 31 Maart 1432 begon hij opnieuw een rondtocht door de schoutambten, die hij 4 April d.a.v. te Ermelo afbrak. Hoewel hij bij dien tocht reeds op 2 April 1432 te Nijkerk het gerecht had voorgezeten. begon hij 21 Mei d.a.v. aldaar opnieuw, om 30 Mei 1432 te Voorst te eindigen. Op 2 en 3 Juni 1432 zien we hem weer de bank te Ede en Barneveld spannen. Daarna rustte hij tot 1 September. om toen te Ede een normalen rondgang te beginnen, zoodat hij 12 Sept. 'd.a.v. te Voorst was „uitgericht". Maar op 13 October van dat jaar richtte hij weer te Ede, liet Barneveld terzijde liggen en verscheen 14 October te Nijkerk, 15 October te Putten en 16 October te Ermelo. Daar brak hij dezen tocht af, om 1 December 7432 weer een laatsten, nu geheel normalen rondgang te maken door alle schoutambten, die 12 December 1432 te Voorst eindigde. — Aanvankelijk bezocht de richter zijn scholtambten niet alleen in het voor-, en zo0 noodig ook in het najaar, maar nog vaker. Zaterdag 5 September 1433 kwam hij expresselijk voor één enkel geval naar Nijkerk (Gerichtssignaat Veluwe, Inv. no. 2. deel 3, los blad bij fol. 101). Ook later, wanneer spoedige beslissing noodig was, werd wel voor één rechtszaak in één schoutambt tusschentijds zitting gehouden (zie bijv. Oud-archief Arnhem, Brieven, Inv. no. 285, 22 Oct. 1576).

§ 7. Volgens een voor de hand liggende indeeling onderscheidt de heer Wijnaendts van Resandt o.m. onvrijen, vrijen en edelen, als inwoners van de Veluwsche schoutambten. De onvrijen waren de hoorigen, zelf onderverdeeld in „eigenluiden" en „keurmedigen", welke laatsten uitéén vielen o.m. [23]) in „vryluiden" en „kamerlingen". Eigenluiden waren de (hals- of volschuldig-) eigen lieden, van wie de heer bij hun sterven de helft (oorspronkelijk op de Veluwe tot het einde der XVde eeuw het totaal) van hun nagelaten roerende en aangekochte onroerende goederen verkreeg [24]). Zij konden gevrijd worden tot vrijluiden („vrye mannen"), waarbij het woordje vrij niet wijst op een vrijheid in onzen zin van dat woord, maar ziet op een betrekkelijke vrijheid, in vergelijking met de eigenluiden. Bij hen was het recht van den heer bij hun sterven beperkt tot een „keur", d.w.z. een keuze uit, en uiteraard vallend op het beste stuk van, hun nagelaten roerende goederen. Kamerling was op de Veluwe (anders dan in Twenthe) „die gebaeren wurdt van eenen des heren volschuldich eygen man ind een dienstwiiff". Wie van alle hoorigheid was ontslagen, of nooit hoorig was geweest, was „dienstman" of „dienstwiiff", d.w.z. „een geheel libera persona nyet subiect wesende enige hoericheyt oft servituiit, mer alleen stainde tot gemeyne obedientie des fursten" [25]). Men onderscheidde de dienstmannen in „gekochte dienstmannen" en „welgeboren dienstmannen". Tot eerstgenoemde categorie rekende men de dienstlieden (de „vrijen" in onzen zin van het woord), die zich van de hoorigheid hadden vrijgekocht. Welgeboren dienstman was men krachtens geboorte, in Gelderland (anders dan in Holland [26])) door afstamming van vaders- èn moederszijde in zijn „vier vierendeelen", d.w.z. door afstamming van vier grootouders, die allen dienstman en dienstwijf waren. Men genoot daar eerst (volledig) „dienstrecht" „aan de darde kloft" [27]). Kinderen van niet-welgeboren dienstlieden, wier ouders (der kinderen grootouders) zich van de

23) Als niet terzake doende, laten me de hoorigen, die geen goed bebouwden, rusten. evenals de niet-hoorige, maar wel keurmedige bastaarden en op de Veluwe overleden, maar elders geboren vreemdelingen. Over dit alles uitvoeriger: Jhr. Mr. A. H. Martens van Revenhoren in dit maandblad, jg. L (1932), kol. 108-110.

24) Mr. E. Heringa, Tynsen op de Veluwe (1932), blz. 8.

25) Heringa, t.a.p. blz. 9 en 10, en aldaar bijlage 2.

26) Jhr. Mr. D. G. Rengers Hora Siccama: Over welgeborenschap en schotbaarheid, in Rechtshistorische Opstellen, aangeboden aan Mr. S. J. Fockema Andreae (1914), blz. 409.

27) Siccama t.a.p. en Heringa, blz. 99. Omdat dienstlieden, aangesproken wegens „schade en schuld", d.i. persoonlijke, niet zakelijke acties, gebaseerd op onrecht, den eischer aangedaan door geweld van wapenen, zich aan een „landkonde" konden onttrekken door een onschuldseed te zweren, deed bijv. in 1442 voor de bank te Elburg (G.S.V. Inv. no. 2. deel 5, fol, 53vso). zekere Herbert Gaden Herbertsz. beroep op zijn dienstrecht, maar de richter antwoordde, dat „Herbert vursz. een gekoft dienstman is" en „dat hij des mit hem ter kunden gaen sall".

hoorigheid hadden vrij gekocht, waren dus in tegenstelling met hun ouders welgeboren. Als welgeborene was men schot (= belasting)-vrij, d.w.z. niet belastingplichtig, dan na inwilliging van de schatting door de Staten [28]), en gehouden aan de heervaart (militaire expedities) deel te nemen overeenkomstig zijn stand, d.w.z. in den rang van (schild)knaap (knecht), met de mogelijkheid door persoonlijke verdienste tot ridder geslagen te worden [29]). Tusschen ,,adel'' en ,,welgeboren dienstmannen" bestond dus in beginsel geen onderscheid, zooals men op grond van de mededeelingen van den heer Wijnaendts van Resandt wellicht ten onrechte zou kunnen meenen. Integendeel: ,,edel'' was synoniem met ,,vrij'' in onzen zin van dat woord. In dezen zin sprak men ook van een ,,vrij edel goed". In de practijk echter waren er heel wat welgeboren dienstmannen, die geestelijke of stadsburger werden, bij gebreke van de noodige economische middelen, eenvoudig geen kans zagen overeenkomstig hun militaire standing met ,,een reysig paard" en ,,harnasch, tuych, spiesse of ander gheweer" te dienen, zoodat zij in het dagelijksch leven zich uiterlijk in niets onderscheidden van de niet-welgeboren, niet-schotvrije, d.i. (evenals de hoorigen) schotbare, in lagen militairen rang dienende vrijen, gewone landbouwende boeren en middenstanders, van wie hun standgenooten (de adel in eigenlijken zin) zich onderscheidden doordat zij wel actueel *met* de rechten ook de plichten van hun welgeborenschap uitoefenden. Tegenover gene groep op geringe hoogte levende, welgeboren dienstmannen stond voorts een kleine categorie gemeen-vrijen, die zich van de eigenhoorigheid hadden vrijgekocht, maar ondanks deze pas kort verworven vrijheid alle allures van de ridders en knechten aannamen, en b.v. weigerden te dienen, als zij niet als zoodanig verschreven werden [29a]).

§ 8. Wij zien dus bij onderzoek op de Veluwe in het verleden verschillende categorieën bewoners, die als het ware geleidelijk in elkander vervloeiden. Midden door de verdeeling in onvrijen, vrijen en edelen liep een scheidslijn van schotbaren (,,lieden, die onder klokkenslag stonden") eenerzijds, en welgeborenen anderzijds, of anders nog gezegd: tusschen ,,personen, die hofhoorig, keurmedig, onvrij enz. waren, ... gemeene dienstmannen" aan den eenen- en adel, in den ouden zin van „welgeboren dienstmannen", aan den anderen kant. Bestond tusschen deze beide groepen personen nu inderdaad zulk een diepgaand onderscheid in den dagelijkschen omgang, dat het ,,stellig'' op *dien grond alleen af* onmogelijk geweest moet zijn, dat zij tezamen in de gerichtsbank zitting zouden genomen hebben?

Wij betwijfelen dit ten sterkste. Wij mogen toch o.i. wel aannemen, dat zij, die kortweg geweigerd zouden hebben met lieden van de andere categorie voor één dag (soms alleen een morgen!) in een gerichtsbank plaats te nemen, toch zeker niet er aan gedacht zouden hebben met elkander te huwen. Wat dan te zeggen van bijv. een *Ernst van Oldenbarnevelt*, dienstman — en ongetwijfeld „welgeboren dienstman"! —, die een hoorige (volschuldig-eigen) vrouw van de kellenarij van Putten (een ,,abtzwiff'') getrouwd had [30])? Een onbegrijpelijke

mesalliance? Maar hij was de eenige niet, en het omgekeerde — huwelijken van volschuldig eigenmannen met ,,dienstwijven" — kwam betrekkelijk zóó veelvuldig voor, dat men voor de daaruit gesproten kinderen op de Veluwe zelfs een aparten naam (kamerlingen) had! Heringa [31]) wijst er verder op, dat in de eerste helft van de XVde eeuw eigenlieden en dienstlieden, dienstlieden en vrijlieden zonder meer tegen elkander gewisseld werden; niets geeft aanleiding tot het vermoeden, dat we onder deze dienstlieden alleen „gekochte dienstlieden" moeten verstaan, Integendeel, wat wij zoo juist opgemerkt hebben over het bestaan hebben van een niet geringe categorie van welgeborenen, die practisch als gewone boeren leefden, en maatschappelijk op één hoogte stonden met de keurmedige hoorigen en gekochte dienstlieden, maakt het waarschijnlijk, dat onder de gewisselde dienstlieden licht ook niet-actueel als zoodanig dienende ,,edelen'' (welgeborenen) zijn geweest. Wij meenen, dat een algemeen beroep op onderlinge ,,verhoudingen'' dan ook moet falen tot bewijs, dat — zeer zeker vóór 1600 — de Veluwsche gerichtsmannen ,,van zelf sprekend" tot de adellijke geslachten en de welgeboren dienstmannen van de Veluwe behoord moeten hebben. Wij bemerken bij laatstgenoemden in de practijk wel heel weinig van standentrots. Zeker, als het in hun belang was, bijv. als zij *in* een proces kans liepen, een ,,schotbaar man" tegen zich te zien getuigen, waren zij er steeds als de kippen bij, om op standsverschillen een beroep te doen. Een welgeboren dienstman behoefde doorgaans [31a]) immers geen getuigenis van een niet-welgeborene tegen zich te gedoogen. Maarwiewel eens verder in de processtukken van de Veluwe — vooral die over twisten en doodslagen, en dat waren er heel wat in die streken, waar het querulantisme hoogtij vierde — heeft gebladerd, krijgt den indruk, dat daar tusschen de verschillende standen een merkwaardig ,,democratische'' omgang bestond, waarbij men zonder veel op rang en stand te letten elkaar in en buiten de herbergen trof, en op voet van gelijkheid dronk, at, en.. .... vocht. Dat dus de onderscheiding tusschen schotbare en schotvrije (welgeboren) lieden op de Veluwe heeft bestaan, valt niet te ontkennen, maar de scheidslijn was veelal zoo háárscherp getrokken, dat zij in het dagelijksch leven — en *standgevoelens* komen daarin bij uitstek tot uiting — vrijwel onzichtbaar was. Daarentegen ontstond op den duur — zoo geleidelijk dat een tijd bezwaarlijk is vast te stellen — midden door den stand der welgeborenen een barst, aanvankelijk nog een nauwlijks zichtbare naad, die de welgeborenen verdeelde in hen die niet, en hen die wél overeenkomstig hun stand (als ridders en knapen) leefden. Op den duur zouden mede onder invloed van het leenstelsel, en de vereering voor den ridderlijken glans, met laatstgenoemden de op *denzelfde hoogte levende* gemeen-vrijen (gekochte dienstlieden) samensmelten. De eenmaal ontstane naad verwijdde zich geleidelijk tot een steeds diepere kloof, die ten slotte in de XVIIde eeuw, door het stellen van voortdurend zwaardere eischen voor admissie tot de ridderschap, voor den gewonen burger niet meer te pasreeren zou worden. Toen kende men alleen nog maar edelen *en* niet edelen (waarbij dus het woord ,,edel'' een beperkte beteekenis had, en onder niet-edelen werden samengevat alle niet op ridderlijk niveau levende dienstmannen, gekochte, zoowel als welgeborenen) en tusschen beiden bestonden verhoudingen, die toen stellig toestanden uitsloten,

---

[28]) Sieeama t.a.p. blz. 397 met verwijzig naar F. van den Sande: Commentarius in Gelriae et, Zutphaniae consuetudines feudales, tract. prael 1 33: 111. 25.

[29]) Siecama t.a.p. blz. 405 en vlg.

[29a]) Mr. G. W. baron d'Ablaing van Giessenburg : De Ridderschap van Veluwe (1859), blz. VIIT.

[30]) Lijst van Abts- en Vrouwengoederen en goederen van den proost van Werden ± 1600 (Archief Geldersche Rekenkamer no. 1557; RA. Arnhem).

[31]) t.a.p. blz. 80.

[31a]) Er waren uitzonderingen, waarop wij thans niet in willen gaan, doch die weer een verschil vormen met de Hollandsche toestanden, waar men ze niet gekend heeft.

als de heer Wijnaendts van Resandt zich o.i. ten onrechte veel vroeger ondenkbaar heeft gedacht op het grensgebied tusschen Veluwsche schotbare en schotvrije lieden. Ook hier meencn we, dat onze deskundige genealoog zich te zeer door Hollandsche toestanden heeft laten beïnvloeden. Laten we toch niet vergeten, dat, anders dan in het graafschap Holland, in het hertogdom Gelre en graafschap Zutphen oude toestanden en verhoudingen veel langer bewaard zijn gebleven. Ginds heeft de scheiding tusschen schotbaren (huislieden) en schotvrijen (welgeborenen) zich tot een diepen breuk kunnen ontwikkelen. Wanneer voor het eerst het licht der geschiedenis op de daar wonende bevolking valt, is die breuk reeds zoo definitief, dat Gosses [32]) zelfs vermoed heeft, dat zij wellicht is ontstaan, als onderscheid tusschen een gezeten bevolking en een daarover heen gekomen laag van veroveraars. Stellen we hier slechts vast, dat op de Veluwe eeuwen lang de stand der welgeboren bevolking in voortdurend contact heeft gestaan met lagere bevolkingskringen, en dit alleen reeds het ontstaan van een scherpe standentegenstelling, als waarin de heer Wijnaendts van Resandt ons wil doen gelooven, ,,stellig belet heeft".

§ 9. Indien dan op de Veluwe nòch gegoedheid in het schoutambt zelf, nòch het zijn van welgeboren dienstman vereischt geweest zullen zijn, om daar als gerichtsman te kunnen fungeeren, rijst de vraag, of dan ieder Veluwenaar — mits niet stompzinnig of notoir slecht befaamd — als gerichtsman aanwijsbaar geweest is? Van Riemsdijk heeft — zij het aarzelend — inderdaad eenmaal zoo iets vermoed. Sprekend over de deelnemers aan de gerichtsvergaderingen, merkte hij op, dat ,,in de (Veluwsche) Klaarboeken zekere ***Hertger van Estvelt*** meermalen, o.a. in 1425 als oordeelwijzer voor (komt), die in een geding, dat omstreeks 1445 gevoerd werd, een hoorig man genoemd wordt, terwijl ook elders blijkt dat het goed Estvelt hofhoorig was aan den abt van Paderborn" [33]). Door de tijdsomstandigheden was het ons niet mogelijk de door Van Riemsdijk aangehaalde plaatsen zelf na te slaan. Op grond van de acten uit het Veluwsche gerichtssignaat betreffende het geding in eerste instantie vermoeden wij echter, dat de opmerking, dat *Hertger* tot de hoorigen hoorde, niet méér was, dan een poging tot chicaneeren van zijn tegenpartij. Uit het ,,Register op de Leenactenboeken van Gelre etc., kwartier van Arnhem" [34]) blijkt in ieder geval, dat ,,'t Goet tot Estvelt", gelegen onder het kerspel Barneveld, reeds in het eind van de XIVde eeuw een Geldersch leen was ten Zutphensche rechte. ***Hertger*** zelf troffen wij bij eigen onderzoek sedert 1419 [35]) herhaaldelijk als ordelwyser aan, en sinds 1423 [36]) dikwijls onder de (zittende) gerichtsmannen in de bank van Garderen (later Barneveld, in welk ambt hij schout (pender) was [37])). In 1434 behoort hij tot de ..konden" in een landkonde [37a]), die alleen uit dienstmannen kon worden samengesteld [37b]). In het begin van de XIVde eeuw worden eenige ***Van Estvelt***'s (t.w. *Wuse, Vrancke* ende

[32]) t.a.p. blz. 127 en vlg.
[33]) t.a.p. blz. 48 noot 2, met verwijzing naar klaarboeken I, fol. 9vso, III, fol. 31vso en los blad in III.
[34]) Bewerkt door Dr. J. S. van Veen, Uitgave van de Vereeniging Gelre, (1917), blz. 81.
[35]) Gerichtssignaat Veluwe — aan te halen als G.S.V. — Inv. no. 2, deel 1, fol. 12.
[36]) G.S.V. a.v. fol. 120vso.
[35]) G.S.V. Inv. no. 2, deel 2, fol. 226; idem deel 4, fol. 60vso.
[37a] G.S.V. Inv. no. 2, deel 4, fol. 85,
[37b] Hierenga, blz. 102,

sin sône) met name genoemd onder de hoorigen ,,in Gherderen Cloeft onder Neuden van der Biesen" [38]). Tot die ,,cloft" behoorde ook 't goed te Malkenhorst [39]), een hoorig goed dus, waarop ***Hertger*** in 1432 als verpachter recht meende te hebben. Zijn tegenpartij wierp tegen, dat het een haorig goed was van den hertog van Gelre, ,,ende siin thynsguyt". De afloop van het proces blijkt niet. Genoeg echter, om duidelijk te maken eenerzijds, dat ***Hertger*** uit vermoedelijk hoorige voorouders stamde, maar anderzijds zelf — gezien o.m. zijn qualiteit van verpachter, dus vrij gebruiker van onroerend goed, en zijn deelneming aan een landkonde — dienstman was, mogelijk zelfs tot de ridders en knapen heeft behoord, daar, voor zoover bekend, de Hooge Bank de Engelanderholt alleen met ridders en knapen werd bekleed [40]).

Evenwel — Van Riemsdijks betoog mag dan, wat zijn argumentatie aangaat, onjuist zijn geweest — het vermoeden van Fockema Andreae [41]), dat de hoorigen aan de Veluwsche rechtspraak in het Landgericht in het geheel geen deel hadden, is met de feiten in strijd. Zij konden wel degelijk oorspronkelijk — zij het vermoedelijk in beperkte mate — als ordelwyser fungeeren. Zoo wordt in 1431 te Nijkerk een *Wulff van Hennekeler* als ,,ordelwyser" vermeld, terwijl hij een volschuldig eigenman van de abdij van Elten blijkt geweest te zijn [41a]). Met Fockema Andreae achten wij het echter niet zeer aannemelijk, dat hoorigen inderdaad ooit ***in de bank*** van het Veluwsche landgericht zitting zouden hebben gehad. Zij waren niet ,,geërfd", maar hadden slechts een gebruiksrecht op den grond. Voor talrijke zaken behoorden zij onder het eigen hof-gericht; zij mochten ,,geen diensten oft officien houden", niet zonder bijstand van dienstlieden getuigenis afleggen ten landrechte; als vrijman slechts tegen een dienstman voor het landqericht procedeeren door middel van een dienstman van dezelfde qualiteit, ,,die datselve verlyesen mach, dat hi vriman vermeent tho winnen" [42]). Van deelneming aan een landkonde waren zij uitgesloten. Dat zij niettemin om over alle zaken recht te spreken met dienstmannen in de bank zitting genomen zouden hebben, lijkt uitgesloten. Het zou indruischen tegen alle toestanden, die we van elders kennen. Zij waren geen slaven, maar wat betreft het gemeene recht droegen zij de sporen met zich, dat zij maatschappelijk eens niet als personen, maar zaken beschouwd waren. De herinnering aan dit verleden moge geleidelijk uitgesleten zijn, in de rechterlijke organisatie bleef ze bewaard nog lang, nadat zij op ander gebied reeds bijna teloor was gegaan.

§ 10. Fockema Andreae [9]) beschouwde dan ook — zooals reeds in § 4 is opgemerkt — alleen de vrijen op de Veluwe als aanwijsbaar tot gerichtslieden. Fruin [15]) beperkte dit begrip eenigszins: hij heeft het over eigengeërfde vrijen, dat wil dus zeggen: personen van een door gewoonte-recht gequalificeerde gegoedheid. Zoodra we over deze kwestie onweerlegbare gegevens verkrijgen, klopt dit met wat we vernemen.

Uit de zestiger jaren van de XVIde eeuw dateeren de eerste

[38]) P. N. van Doorninck: Schatting van den Lande van Gelre voor de Veluwe in het begin van de 14de eeuw, blz. 7.
[39]) Van Doorninck t.a.p.
[40]) Van Spaen beschouwde de Van Estvelts op dien grond dan ook als behoorend tot den Veluwschen adel (D'Ablaing van Giessenburg, t.a.p. blz. LXIX).
[41]) t.a.p. blz. 270, noot 2.
[41a]) G. S. v. Inv. no. 2 deel 2, fol. 228vso en Sloet, Hof te Voorst (Amsterdam, 1863), blz. 111 (Bijlage XII; extract uit een der klaarboeken van Engelanderholt).
[42]) Heringa, blz. 65 en vlg.

pogingen om te komen tot een codificatie van het op de Veluwe geldende recht. Het in 1565 gereed gekomen ontwerp is, tengevolge van de woelige tijden, nooit door de centrale regeering bekrachtigd. Desniettemin schijnt het, waarschijnlijk voor zoover het met het oude gebruik overeenstemde, als geldend landrecht beschouwd en in acht genomen te zijn [43]), totdat in 1593 een nieuw ontworpen landrecht (dat het ontwerp van 1565 goeddeels navolgde) werd ingevoerd. Dit laatste is in 1604 nader aangevuld en gewijzigd, sedert dien — op eenige voorschriften ten aanzien van de klaring aan Engelanderholt na — tot de invoering van de Fransche wetgeving van kracht is gebleven.

Bij brief de anno 1566 heeft de landschap van Veluwe de landvoogdes het ontworpen landrecht aangeboden, onder mededeeling, dat het was opgesteld „den alden landtlicken gebruyck und den voerigen landtbrieve ..... gemeesz" (op „gar weynich articulen" na) [44]), zoodat we hieruit eenigszins worden ingelicht over de oude rechterlijke toestanden op de Veluwe.

Uit de opgestelde, en later grootendeels gehandhaafde artikelen blijkt dan, dat men in de XVIde eeuw twee soorten gerichtslieden kende, welke allen dit kenmerk gemeen hadden, dat zij op de Veluwe geërfd en gegoed moesten zijn, maar waarvan één deel zich hierdoor onderscheidde van de overigen, dat zij „gequalificeert" waren, „om die bancken op Veluwen en Veluwensoom to moegen helpen becleden". Hooge eischen. wat betreft hun ontwikkeling, stelde men aan de anderen blijkbaar niet: immers in enkele gevallen (zooals bij magescheiden, huwelijksche voorwaarden e.d.) bepaalde men nog als bijzonderheid, dat zij „ten minsten" dienstluiden moesten zijn, „die lesen und schrijven konnen" [45]). Bij de meeste gerechtelijke handelingen, die tot de z.g. vrijwillige rechtspraak behoorden, schijnt men met dit soort gerichtsmannen te hebben kunnen volstaan. Anders was het echter bij de contentieuse rechtspraak. Reeds de landbrief van 1532 [10]), die blijkens den aanhef strekte tot vervanging van een anderen, welke gedurende de laatste oorlogen was verlegd en verloren gegaan, bepaalde, dat de richter (landdrost) van Veluwe de bank moest bekleeden, behalve met afgevaardigden van de Veluwsche steden (de „stedefrunden"), met „gueden luyden van die Ritterschap". Dit waren dus de hierboven genoemde „gequalificeerde" personen, welker bijstand in bijzondere gevallen was voorgeschreven. Het is dus duideijlk, dat de heer Wijnaendts van Resandt ten onrechte allen, die hij in diverse, en de meest uitéénloopende acten als gerichtslieden vermeld heeft gevonden, op één lijn heeft gesteld, tezamen gepubliceerd, en tot den „adel of welgeboren stand" heeft gerekend [46]). Om precies te weten, wie tot de adellijke geslachten en welgeboren dienstmannen van de Veluwe behoord hebben,

is het noodzakelijk de stukken te kennen, waarin de betreffende gerichtsmannen genoemd worden, om dan aan de hand van de, in de betreffende acten vermelde handelingen te kunnen uitmaken, of de gerichtslieden tot die soort moesten behooren, die „gequalificeert" moest zijn om de bank ter plaatse te mogen helpen bekleeden.

§ ll. De heer Wijnaendts van Resandt, dien wij schriftelijk van onze zienswijze op de hoogte stelden, deed ons spontaan zijn aanteekeningen toekomen, om daarvan zoo noodig gebruik te maken. Onder de talrijke, door hem gepubliceerde gerichtslieden troffen we de namen van slechts vier personen aan, die vermeld bleken te zijn alleen in acten, voorkomend in het register van transporten en tuchtmakingen der Veluwe 1538-1610. Het zijn de vier laatste namen, vermeld in de lijst van 1561, t.w. ***Gerrit Frericks, Johan Gijsbertss tho Huyscamp, Wilhem Pannekoick,*** scholt en Mr. ***Gerrif van Eede.*** Laatstgenoemde was volgens den heer Wijnaendts van Resandt „denkelijk een procureur uit Arnhem" [47]). De Pannekoek's, een o.m. in Apeldoorn inheemsch geslacht, welks leden herhaaldelijk na 1532 de bank aldaar bekleed blijken te hebben, behoorden (dus) ongetwijfeld tot de welgeboren dienstlieden. Alleen ten aanzien van den stand van ***Gerrit Frericks*** en ***Johan Gijsbertss tho Huyscamp*** verkeerden wij aanvankelijk nog in het ongewisse. Zij blijken bij onderzoek als gerichtslieden te hebben gefungeerd bij den overdracht van zeker perceel land op 29 October 1561. Ten aanzien van zulke rechtshandelingen bepaalde het ontwerp van 1565, dat zij niet mochten geschieden dan „mit todoen tweer tuchtweerdiger gerichtsluiden ..... Tweten alsulcke gerichtsluden die gequalificeert syn om die bancken op Veluwe offte Veluwenzoem to moegen helpen becleden" [48]). Het vermoeden ligt dus voor de hand, dat zij eveneens tot de welgeborenen gerekend zouden moeten worden. Bij nader onderzoek evenwel blijkt juist deze bepaling behoord te hebben tot de „gar weynich articulen" van het ontwerp, die een nieuwe regeling inhielden. Immers Kanselier en Raden merkten juist bij dit artikel op, dat „die clausule daerinnen begrepen, beghinnende aldus: tho weten alsulcke etc." (tot en met: helpen becleden) „alleenlyck tot vordel derghoenen, de dese nye reformaton geconcipieert, ende tot achterdeel, cost ende besweernisse van allen anderen vuytheymschen ende oock inheymschen geërfden gestelt is worden". Het landrecht van 1593 heeft het nieuwe voorschrift dan ook niet overgenomen, maar — den ouden toestand handhavend — bepaald, dat transporten van onroerend goed geschieden moesten „mit thodoen van twe tuichweerdige gerichtsluiden, int quartier van Veluwen geerft und geguidet, die beide lesen und schriven kunnen". T.a.v. ***Gerrit Frericks*** en ***Johan Gysbertss tho Huyscamp*** weten we dus alleen, dat zij aan laatstgenoemde eischen voldeden [49]).

---

[43]) Berns t.a.p. blz. XI cn XII.

[44]) Berns t.a.p. blz. 132, Bijlage D.

[45]) Men zie hiiv. art. 177 van het ontwerp van 1565 (Berns blz. 75 en 76).

[46]) De heer Wijnaendts van Rcsandt deelde ons mede, dat de door hem gepubliceerdc lijsten niet geheel volledig zijn, hetgeen ons bij onderzoek juist bleek. In kol. 90 van zijn artikel leze men voorts (onder de gerichtslieden van 1500) *Herman **vak** Mekeren* in plaats van *Geerit van Mekeren* (laatstgenormdc was op de tweede zitting van dat jaar te Apeldoorn drost), terwijl men in het oog houde, dat de namen, vermeld onder 3506 (in kol. 91) die van de gerichtsmnnnen in de bank van Voorst zijn (waarbij abussievelijk de drost *Willem* van *Aeswijn* onder de gerichtslieden is vermeld). In 1540 is te Apeldoorn vermoedelijk geen zitting gehouden, daar het signaat daarvan niets vormcldt ; de in kol. 92 en 93 genoemde personen, zijn de gerichtslieden van de eerste zitting van het jaar 1541 (G.S.V. Inv. no. 4, deel 5a, fol. 255) te Apeldoorn. Voorts leze men in kol. 93 i.p.v. 1551: 1550.

[47]) t.a.p. kol. 94.

[48]) Berns t.a.p., blz. 75 cn 76.

[49]) Ook de acte van 1563, door den heer Wijnaendts vau Resandt vermeld, en voorkomende in hnt onclaerboek van Veluwe] 56%'64, geeft geen nadere gegevens over den stand van Johan *to Hueskamp*. Het betrof hier een gerechtelijke verklaring van eenigo inwoners van Apeldoorn, welke weliswaar volgens art. 90 van het ontwerp 1565 afgelegd moest, worden voor twee gerichtslicden „uyt die rittersehap", maar met bepaling, dat eventucel kon worden volstaan met „twe andere onbefaembde" (d.i. te goeder naam en faam bekend staande), „dienstluiden, die eelffs schriven und lesen kunnen" (Berns, t.a.p. blz. 63). Ook hier merkten kanselier en raden op, dat do aanwijzing van twee uit de ridderschap afweek van „die alde manyeren" ; zoodat zij adviseerden alleen, overeenkomstig het gebruik, te bepalen, dat „die gerichtsluyden lesen ende schryven kunden". Dit advies is blijkens het landrecht van 1593 (art. 154) gevolgd.

§ 12. Er rest ons thans nog één vraag: Dankt de eisch, dat de richter de banken van Veluwe en Veluwezoom, behalve met de z.g. stedengezanten, alleen met leden van de ridderschap (d.w.z. met de volgens hun stand, als ridders en knapen levende, welgeboren dienstlieden) moest bekleeden, eerst aan den landbrief van 1532 zijn ontstaan? M.a.w. hebben eerst sedert dat jaar de gerichtslieden in het Veluwsch landgericht — voorzoover zij geen stedenafgevaardigden waren — tot de Veluwsche ridderschap moeten behooren? De vraag is moeilijk te beantwoorden, aangezien de inhoud van den ouderen, in 1532 vermisten landbrief nooit bekend is geworden. Wij, voor ons, hebben reden te vermoeden, dat reeds veel vroeger (in de XVde eeuw) de gewoonte is ontstaan, de banken alléén met ridders en knapen te bekleeden. Wij gissen, dat nòch aanmatigend gedrag van de welgeborenen (zooals de heer Wijnaendts van Resandt veronderstelde), noch kleinburgerlijke minderwaardigheidsgevoelens bij de „kleine boertjes (zooals Fockema Andreae eens heeft vermoed [50])) aan de ridders en knechten van Veluwe den voorrang hebben geschonken, maar doelbewust optreden van hoogerhand in verband met regelingen t.a.v. de rechterlijke organisatie der Veluwe, overeenkomstig een verdrag tusschen den hertog eenerzijds en ridders, knapen en steden van Veluwe anderzijds. Van zulk *een* verdrag meenen wij in de Veluwsche gerichtssignaten de sporen aangetroffen te hebben. Daarop nader hier in te gaan zou buiten het bestek van dit maandblad vallen. Wij hopen er later eens elders de aandacht aan te kunnen wijden. Interessant zou het echter zijn te weten, of mogelijk de tijd is aan te wijzen, waarop voor het laatst een inheemsche, niet-welgeboren dienstman tot de gerichtslieden van een der banken van Veluwe en Veluwezoom heeft behoord. Wij beseffen, dat een onderzoek hiernaar op groote moeilijkheden zal stuiten èn in verband met de vaak niet genoemde mannen op den achtergrond: den XV den eeuwschen ommestand, èn wegens de (latere?) aanwezigheid der steden-gezanten [51]), van wie wij niet weten, wanneer zij voor het eerst in de banken toegelaten zijn. Maar misschien krijgen we ook hierover eens nadere gegevens, waarop de heer Wijnaendts van Resandt dan wellicht zijn bij uitstek deskundig, genealogisch licht wil doen vallen. Aan wien immers zou in dit geval beter als „ordelwyser" „het orde1 bestaedt" kunnen worden?

[50]) t.a.p. blz. 272, waar **hij zegt., dat** de **kleine boertjes** zich **misschien** slecht **op hun** gemak **voeldcn in vergaderingen** met **den adel, waar** zij weinig te zeggen **gehad zouden hebben** (?), **terwijl bovendien hun arbeid het hun zeker vaak** moeilijk **gemaakt, zou** hebben **er** te **komen** en **tc** blijven. Het **laatste argument lijkt** zwak, **als mon bedenkt, dat** het landgericht **soms maar** één **of tweemaal per jaar** één **morgen in hun ambt** zitting **hield, doch niet mogen we vergeten, dat de richter (drost,)** er prijs op **gesteld zal hebben, dat** zooveel **mogelijk de** gerichtslieden **do bank volgden naar** een **volgend** schoutambt.

[51]) **Men zie de vorsehillendc namen** van gerichtslieden in **do lijst** van den **heer Wijnacndts van Rcsandt,** die, hoewel zij wel mede de banken op de Veluwe hebben bekleed, **zeker niet tot de ridders en** knapen **van** Veluwe **behoord** hebben. **Men** hoede **zich ervoor hen** deswege **tc** beschouwen, **als** niet **tot den** „adel" behoorende inheemsche dienstmannen. **Uit** de nadere gegevens **van den heer** Wijnaendts van Resandt **volgt duitlelijk, dat zij veelal stadsburgers waren, dus** behoorden **tot de** z.g. „stedefrunden". **Twijfel zou nog** kunnen **bestaan bijv. t.a.v.** den „Nijkerker" *Gerith Mariss* **(Ned. Leeuw t.a.p. kol.** 93 en 94), **doch deze twijfel vervalt, wanneer men weet, dat hij tot het,** geslacht **der** *Pannekoek's* **behoord heeft, en zijn vader** *Jan Maurisz* **(of** *Marissen)*, **eenmaal keurmeester van Veluwe. een** broer **was van** *Mauris Mauritii (Pannekoek)*, rentmeester **van** Veluwe **en gunsteling van hertog** Karel **van** Gelre **(G.S.V. Inv. no. 4, deel** 5e, **Nijkerk 26 Febr.** 1550 **e.a. acten jo Civiele processen Hof van** Gelre **1595, omslag no. 11** *(Evert Schrassert* q.q. **contra** *Aelt* **en** *Alyt Pannekoeck)*. ***Gewit Mariss Pannekoek*** woonde **later te Harderwijk, waar hij lid was van de magistraat (o.m. in 1563) en behoorde tot** degenen, **die uitgesloten** werden **van het algemeen pardon van** Requessens **(cf Ris Lambers: Kerkhervorming op de Veluwe),**

STRIANA VI [1]).

Een Zuid-Hollandsch **geslacht Coel in de middeleeuwen,**

door JHR. DR. TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS.

Reeds eerder werd er op gewezen, dat *Gerard Coel een* der talrijke vaste middeleeuwsche naamscombinaties vormt, d.w.z. een dier combinaties van een bepaalden voornaam met een vasten toenaam, welke evengoed cognatisch als agnatisch, d.w.z. in vrouwsstam als in mansstam vererfden, zonder dat er sprake was van uitsterven van een geslacht. Die toenaam was dus geen geslachtsnaam. Ons medelid Kolonel de Man drukte het onlangs zoo kernachtig uit door de woorden „de naamsovergang was slechts een kwestie van peetschap". Met den voornaam van den peet ging diens, den uiterlijken schijn van een geslachtsnaam vertoonende, toenaam over. Dergelijke bijnamen stolden somtijds in uiteraard agnatisch verschillende geslachten tot geslachtsnamen. Men verkreeg daardoor weliswaar gelijknamige geslachten, doch deze vormden tezamen slechts cognatisch verbonden *maagschappen.*

Zoo vinden wij in de middeleeuwen, vooral in Zuid-Holland en Brabant, het meest nog in de omstreken van Geertruidenberg bovengezegde naamscombinatie *Gerard Coel (Colaerf).*

Met een der tot de maagschap Gerard Coel te rekenen geslachten willen wij ons thans bezig houden.

„Des anderen daghes na ascentionsdach" (d.w.z. 19 Mei). 1330 verleende graaf Willem van Holland aan *Gerard Cole* „zeker gheleyde" „overal in onsen lande te wanderen ende te wesen tote ons wederzegghen jof ons balliuwes van Zuyt Hollant sonder arghelist"; een veertiende eeuwsch paspoort dus. (Hollandsche Leenkamer 22, fol. 53vo). *Gheraerd Cole* kwam dus mogelijk in 1330 van buiten het graafschap Holland en vestigde, al of niet tijdelijk, zijn woonstede in wat toen Zuid-Holland heette, kort gezegd het rechtstreeks graaflijk gebied bezuiden IJssel en Nieuwe Maas.

Van waar kwam hij en waar heeft hij zich gevestigd?

Toevallig kunnen wij hieromtrent een vermoeden uiten, doordat zich in het Nass. Domeinarchief (fol. 1079vo, XXXIII) een tienden betreffende opgaaf bevindt van de „weeren" van het ambacht Drimmelen uit het jaar 1348. Deze korte lijst verstrekt ons, óf eene opgave der tiendplichtige grondbezitters in dit ambacht, óf van tiendbezitters aldaar. Als regel wordt voor elke weer een slechts een naam vermeld en worden er geen plaatsnamen toegevoegd. Dit pleit voor de eerste opvatting, nl. dat de lijst een opgave is van de ter plaatse gezeten landbouwende bevolking, voorzoover deze tiendplichtig was; immers tiendbezitters zouden licht meer verspreid wonen. Een der eerste posten vermeldt echter, in tegenstelling met het hierboven opgemerkte *„Cleis Gerrifsz die Hont-* of *Gherif Coel van Oesferhouf".* Had *Gherif Coel* de rechten en de plichten van *Cleis die Honf* gekocht of beërfd, of was er soms onzekerheid wie van beiden een erflijk recht op het betrokken weer had?

Ter toelichting van de laatste twee mogelijkheden zij er op gewezen, dat men in een oud wapenboek als wapen van een grootgrondbezittersgeslacht *die Honf* vindt opgegeven: drie (2, 1) St. Andrieskruizen, in het midden vergezeld van een zilveren brakkenkop, terwijl het betrokken geslacht *Coel,* zooals indertijd werd uiteengezet, vrij zeker drie (2, 1) gouden St. Andrieskruizen in rood voerde, zoodat verwantschap tusschen *Cleis Gherifsz die Honf* en *Gherif Coel* geenszins uitgesloten is. Zelfs zouden zij, hoewel ik zulks niet

[1]) **Bij Striana V. Mdbl. 1937 kol. 440 is het opschrift Striana V vergeten.**

geloof, vader en zoon kunnen zijn geweest, in welk geval zij nog niet in het bezit waren van een gefixeerden geslachtsnaam.

Hoe ook, in verband met boven geciteerd paspoort mogen wij wel veronderstellen [2]) dat zekere *Gheraerd Coel* of *Cole* uit Oosterhout in Brabant grondbezit verwierf te Drimmelen, dat voorheen tot Zuid-Holland behoorde. Het nageslacht van *Gheraerd Coel* vormde, zooals zal blijken, een gezeten Drimmelensch geslacht, dat zich met dat der ambachtsheeren uit het geslacht *van Dubbelmonde* vermaagschapte. Zoo vinden wij in eene rekening van den graaflijken rentmeester van Zuid-Holland over 13561'57 als achterstallig in het betalen van eenigerlei omslag genoemd *Pieter Koel* te Drimmelen, terwijl er, blijkens Holl. Leenk. 58, fol. 76 e.v., in 1391 sprake is van 17 morgen 3½ hont" in een weer lants dat *Peter Coels* was gelegen in den ambocht van Drimilen". Deze *Peter Coel* kan de zoon en opvolger van *Gheraerd Coel* zijn geweest. Minder waarschijnlijk is de verwantschap met *Zegher Coelen,* die in 1352 verlijd werd met tienden in het nabij gelegen Dubbelmonde.

26 Mei 1373 verkreeg *Gheraerd Cole,* handelende namens een combinatie van personen, van *Jan van Drimilen heren Willemszone van Dubbelmonde,* ambachtsheer van Drimmelen, onder het naast dit ambacht gelegen Stanthasen een oppervlakte moer van ruim 5 hoeven, elk van 18 morgen lands, groot 100 bij 590 roeden, in eeuwigdurenden erfpacht. Slechts een halve hoeve hiervan behield hij zelf, het grootste deel gaf hij weder ter ontginning uit. (Nass. Dom. fol. 1082vo, n° 53). Daar de *Gheraert Coele* die in 1330 reeds volwassen was, zoo hij in 1373 nog leefde den leeftijd om een ontginning ter hand te nemen wel eenigszins te boven was, mogen wij hierin een tweeden *Gheraert Coel* vermoeden, die te identificeeren zal zijn met een in 1384 op een krijgstocht nabij Dordrecht gesneuvelden *Gheraert Coel,* wiens zoengeld te Geertruidenberg werd uitbetaald en die blijkens de 'opgave der bij het zoenverdrag betrokken personen met de ambachtsheercn van Drimmelen geparenteerd was. De in 1595 reeds vermelde Geert Coolsvaert bij Drimmelen en Stanthasen (Nass. Dom. 1022, XXIII) mag mogelijk met bovenstaande ontginning in verband worden gebracht [3]).

Zijn wij dus reeds een en ander omtrent een Drimmelensche maagschap *Coel* te weten gekomen, het volle licht valt hierop eerst ingevolge het noodlot, dat in 1384 den laatstgenoemden *Gheraert Coel* trof,

,,Des Vridaghes na sinte bertelmeusdach int jare (13)84 (26 Aug.) verschenen *Heinric Arntsz* en *Jacob Rinay Jacobsz* [4]) voor schout en schepenen van Dordrecht en getuigden", dat *Gheraerf Koel* van live ter doet brocht ware ende gestorven van wonden cnde van manshanden ende dat was binnen dorden daghe ende dattie doden so oncierlic meshandelt was ende in zulken onzuveren scine bevonden, dat mens niet handelen mochte van stanke, maer dat men die hant kreeck met rechte ende dit wouden si toe brenghen met kennissen te goeder tiit ter vierscare alst sculdich es te wesen dit hoerden scepencn ende hildent in kennissen tallen rechte". Dit beteekent, dat beide genoemde personen als naaste aanwezige magen [5]) kwamen getuigen, dat hun bloedverwant *Gheraerf Koel* minder dan drie dagen te voren was gedood en dat zij zijn hand op gerechtelijk ceremonieele wijze hadden afgeslagen. Deze handwinning was noodig teneinde het overtuigingsstuk, het lijk, te kunnen begraven en toch of het wettig veeterecht te kunnen uitoefenen of verder te kunnen procedeeren. Zij verkregen van deze handwinning schepenkennis, d.w.z. het gebeurde werd gerechtelijk geconstateerd.

Van waar nu deze doodslag. Zij hing samen met politiek-aardrijkskundige gebeurtenissen uit dien tijd.

Het gebied van den huidigen Biesbos vormde in de 14e eeuw met het Dordtsche eiland en een strook van den vasten wal van Noord Brabant den Groote- of Zuid-Hollandschc waard.

In den loop van die eeuw bereikte de breede zeearm, welke onder de namen Vlakee, Haringvliet, Buttervliet en Wijvekeen, steeds dieper het land in vrat, door wegspoeling van het Markgors en van het N. deel van Niervaart de Broeksche sluizen en den Zuid-Hollandschen dijk. Het Oostelijke onmiddelijk voor dien dijk gelegen deel droeg den naam Hals van de Meren, terwijl ingevolge de voorloopige remming door den Zuid-Hollandschen dijk een deel van het vloedwater een uitweg naar het Z.O. had gezocht en daarbij de Zwaluwsche Meren had verbreed.

De oevers van het tegenover de Zuid-Hollandsche en de Broeksche sluizen [6]) gelegen deel van dezen zeearm, welke later den naam van Hollandsch diep zou verkrijgen, bestonden ten N. en ten Z. nog slechts uit geregeld overspoelde gorzen en platen. Begrijpelijk is, dat het meest blootgestelde deel van den Zuid-Hollandschen dijk, waarvoor nauwelijks voorland was, op den duur geen weerstand kon bieden. Toen dan ook 2 Februari 1373 de dijk eindelijk bezweek [7]), begon de regeering, wel wat laat, de nadeelen in te zien van het moeren of turfdelven in het buitendijksche voorland. Immers voor een ,,moerneringe" of turfbedrijf werd een ringdijk gelegd, waarbinnen de turf zoo diep mogelijk werd afgegraven. Wanneer de ,,moerput" was uitgeput, liet men den moerdijk vervallen, zoodat het water spoedig vrij spel had. Tot de, naast de herdijking van de ondergeloopen waard, genomen maatregelen behoorde dan ook, dat Hertog Albrecht Woensdach na St. Maartensdach in den winter (19 Nov.) 1375 (Leenk. 50, fol. 166) aan ,,goeden luden, ridderen, steden en ghemeente in den lande van Zuuthollant" het privilege gaf, dat niemand binnen 4 mijlen van den ,,utersten dike van Zuuthollant" zou mogen moeren. De bevoordeelden verkregen bovendien het recht bij overtreding van het verbod zelf de moerdijken in te steken. In 1376, 1377 en 1379 liep de nauwelijks droog gekomen waard echter wederom onder, hetgeen ertoe leidde plannen te ontwerpen tot het leggen van een vrijwel rechten dijk van Broek in het Noorden naar den Zevenbergschen dijk, d.w.z. van den huidigen Kooilandschen dijk naar Zevenbergschen hoek. De nieuwe dijk zou als bescherming vóór den bedreigden Zuid-Hollandschen dijk komen te liggen.

16 Mei 1379 werd besloten [8]) tot deze voor dien tijd reusachtige onderneming, waarbij twee zich steeds verbreedendc

---

2) Althans met grootc waarschijnlijkheid. Het idcntitijdsbcwijs is uiteraard niet te leveren.

3) Toen in Holland de aanvankelijk verwaarloosde moergronden in exploitatie kwamen eischto de graaflijkheid deze en andere wilde landen als regaal op. Vaak werden zij dan weder tegen betaling aan do oorspronkelijke eigenaars afgestaan. Zoo verleende graaf Willem 5 Mei 1336 Willem *van Drimilen* zijn wildert en moer tegen zijn ambacht Drimmelen.

4) Er staat, tenzij men aanneemt, dat de tittel op de i vergeten is, uitdrukkelijk *Rinay* en niet *Vinay,* zooals van de Wall, Handvesten van Dordrecht afdrukt. Wel is de tittel even als trouwens bij vele andere woorden te veel naar rechts gezet. Dordtsch Klepboek.

5) Vermoedelijk een van vaders- en een van moederszijde.

6) Bij don huidigen polder Oud Beversoord.

7) v. Mieris 111. 309. Ramaer pag. 28 houdt m.i. ten onrechte aan 1374 vast. Vergel. de overstrooming van den Riederwaard op 2 Febr. 1373 (J. v. Bilderbeek, Gesch. v. Oud en Nieuw Riederwaard, pag. 8).

8) v. Mieris III, 350.

zeegaten, nl. de Hals van de Meeren en de Roode Vaart, moesten worden overdijkt. Daar de nieuwe dijk over het uitgestrekte gors de Overdrage kwam te loopen en het moerasgebied van de Zwaluwe binnendijkte, noemde men de onderneming eenigszins verwarrend nu eens „dijkage van die Overdrage", dan weer „dijkage van die Swalue".

De bewoners van Dordrecht en velen in den Zuid-Hollandsche waard hadden echter weinig vertrouwen in de doelmatigheid van het ontwerp, waarbij de nieuwe dijk „opten hardsten slach van de zee" kwam te liggen, terwijl de aansluitende Noord Zevenbergsche dijk onbetrouwbaar werd geacht. Hierbij kwam nog, dat aan den heer van Sevenbergen, aan wien de leiding van de betrokken dijkage was opgedragen, alsmede aan den heer van Putten en van Strijen, in strijd met gezegd privilege van 1375 het recht was verleend ter dekking van de hooge bedijkingskosten in het buitenland uitgestrekte moerdijken of turfgraverijen te exploiteeren [9]).

Naarmate het werk vorderde, steeg de ontstemming en tenslotte was de spanning zoo groot geworden, dat een Dordtsch-Zuid-Hollandsch legertje niet slechts de nieuwe moerdijken, maar ook den nieuwen Zwaluwschen dijk doorstak [10]).

Uit het feit, dat er in eene oorkonde van 12 April 1382 sprake is van 's graven „mismoed en de toern" jegens Dordrecht [11]) mogen wij afleiden, dat dit doorsteken in het begin van 1382 is geschied. De graaf bepaalde er zich niet toe Dordrecht en den Z. Hollandsche waard te straffen, hij ontlokte ook 20 Augustus 1382 aan *Hugeman van Strien,* heer van Sevenbergen de later weer kwijt gescholden belofte de moernering in zijne heerlijkheid geheel te zullen staken (v. Mieris III, 390). Ten relfden dage werd het moeren in den Groote waard verboden (Baalen, 752).

Inmiddels berustte de zeer krijgshaftige heer van Sevenbergen niet in de Dordtsche beleediging en zond zijn talrijke zoons aan het hoofd van de Zevenbergsche troepen in 1384 tot voor Dordrecht. Bij die gelegenheid kwam *Gheraerd Coel,* die zooals van een ingezetene van Drimmelen was te verwachten, de Zuid-Hollandsche partij aanhing, nadat hij door de krijgsmacht van den heer van Sevenbergen levensgevaarlijk was gewond, aan zijn treurig einde. Ook zijn bloedverwant *Lode Maeszn* vond den dood. De krijg waarmede wij ons verder niet zullen bezighouden, duurde nog tot 8 Juni 1386, terwijl eerst 29 Aug. 1388 een zoen tusschen de magen der beide gesneuvelden en de „kinderen van Sevenbergen" tot stand kwam.

Uitvoerig te verhalen hoe de bedijking eerst in 1410 werd hervat,doch eind 1413 wegens de moeilijkheid de inmiddels veel breeder geworden zeegaten te bedwingen'voor goed werd opgegeven en hoe bij den St. Elisabethsvloed van 1421 de geheele Zuid-Hollandsche waard te gronde ging, valt buiten het kader van ons onderwerp.

Keeren wij daarom terug tot de in Augustus 1384 gesneuvelden. Hun dood werd als doodslag beschouwd en deed eene erkende openbare veede of veete ontstaan tusschen de magen van de doode- en van de levende hand: slechts eene officieele verzoening („zoen") waarbij „oervede" of „overvede" werd gezworen kon deze veete beëindigen. Steeds werd daarbij eene veelal in erfzoen, maagzoen onderverdeelde geldsom vast-

[9]) D e heer van Putten en van Strijen zat op zware lasten wegens de herdijking van het groote gat, dat in den Broekdijk, een tot zijn gebied behoorend deel van den Zuid-Hollandscheu dijk, was gevallen. (Meylink: Gesch. v. Delfland, Bewijsstnkken, pag. 386).

[10]) Nass. Dom. 112 vo., LXXIII, 14.

[11]) Ramaer, pag. 29, v. Mieris 111, 397; tekst bij Meylink: t.a.p. Bewijsstukken, pag. 391.

gesteld, welke door den dader met zijne magen aan de magen van den gedo.ode moest worden uitgekeerd.

Tot de verwanten rekende men zoowel wat betreft de betaling, als de ontvangst van dit bedrag, de geheele agnatische en cognatische verwantschap en wel tot en met de achterachterneven (nazaten van de 8 paren bet-overgrootouders). Vrouwen traden niet handelend op, wel plantten zij de maagschap voort. De verwantschap werd groepsgewijze onderverdeeld. De maagzoen werd vierendeels gewijze betaald.

Het is duideijk, dat men door de in bovengenoemde zoenregeling voorkomende opgave van verschillende uit elk der vierendeelen of kwartieren van *Lode* en *Gherijt* stammende personen vrij veel omtrent hun voorgeslacht te weten kan komen, al dient in het oog te worden gehouden, dat ons geenszins de namen van de kwartieren zelf worden opgegeven, doch slechts groepen, zoowel agnatische als cognatische neven en achterneven. Als bijlagen volgen hierachter de betreffende tot ons gekomen gegevens:

A. de inschrijving in het graaflijk Memoriale van 1388 van de vierendeelen „diet aen minen here ghebleven sijn", d.w.z. de uitspraak van den graaf hebben ingeroepen (Leenk. 302) ;
B. de graaflijke uitspraak van 29 Augustus van hetzelfde jaar (v. Mieris III, 501).

Aan de hand van deze gegevens en van de tabel C, welke een overzicht geeft van het geslacht *van Dubbelmonde-Drimilen,* waarvan zoover mij bekend is nooit eerder een stamreeks is gepubliceerd, kunnen wij *Lode Maeszoen* gemakkelijk in de' genealogie van dit geslacht invoegen. *Lode* moet een zoon zijn geweest van *Mase van Dubbelmonde,* die in 1347 voorkomt als broeder van Hr. *Willem van Drimilen. Lode's* broeder *Scadïnc Maesz* was baljuw van den lande van Putten [12]) en rentmeester van den lande van Strijen. Men ziet het, deze notabele leden van het riddermatige geslacht van *Dubbelmonde-Drimilen,* van moederszijde verwant met de riddermatige *van Drongelen's, van der Dussen's* [13]) en *de Borchyrave's* **voerden aan het eind van de 14e eeuw nog geen geslachtsnaam.** Van *Gheryt Coel's* kwartieren zijn slechts het geslacht *van Dubbelmonde-Drimilen* en het den toenaam *Cuust* gebruikende geslacht der heeren van Wyck onmiddellijk als riddermatig te herkennen. De beide andere kwartieren worden — behalve door den voortvluchtigen *Maes* (= *Thomas) Coel* in wien wij een broeder van den verslagene mogen zien en den slechts bij de handwinning vermelden *Jacob Rinay Jacobsz,* vermoedelijk een zoon van *Jacob Reynay,* die in 1351 met zijn broeder *Pieter* door den graaf als welgeboren man van Zuid-Holland werd benoemd [14]) of geaccepteerd en dus gezien zijn naam waarschijnlijk van buitenlandsche herkomst was — vertegenwoordigd door *Herbaern Aerntsz,* den eersten aanbrenger bij de handwinning van 1384 en derhalve vermoedelijk een der belangrijkste en naaste aanwezige magen en door *Gheryt Snac en (Bartholo)meus Snac.*

Snac was blijkens de boven besproken Drimmelensche tiendlijst de naam van aldaar gevestigde grondbezitters. Hoewel deze naam ook bij Geertruidenberg voorkomt'[15]) en varieert met *Snackaert,* mag men toch wel aannemen, dat een alliantie *Snac* X *Coel* of *Coel* X *Snac* eerst na de vestiging te Drim-

[12]) Leenk. 79, fol. 29 vo.

[13]) Hr. Arend van der Dussen, heer van die Haghe, was baljuw van Zuid-Holland en vervulde dus de hoogste rechterlijke betrekking in Zuid-Holland.

[14]) Leenk. 31 fol. 18 vo.

[15]) Nog in 1543 komt een *Peeter Adriaensz Snack* als schout van Raamsdonk voor.

melen, dus na 1330 plaats vond. Dit maakt het, waar Geraetd Coel bij zijn vestiging wel reeds gehuwd moet zijn geweest, waarschijnlijk, dat een dochter van den eersten Gerard *Coel* te Drimmelen een *Snac* huwde. Het blijkbaar geringe aantal Snackenmagen en het niet noemen van de Coelen in eenig kwartier, maakt het dus waarschijnlijk, dat het kwartier *Coel* in 1388 in gevolge de uitlandigheid van *Maes Coel* door de Drimmelsche Snacken werd vertegenwoordigd. Gheryt *Snac-(kaert)* heette dan naar zijn moederlijken grootvader Gheryt *Coel.*

Daar volgens de tabel *Lode* en *Geryt* 2 vierendeelen gemeen zouden moeten hebben, ligt de veronderstelling voor de hand. dat het naast *Snac, Cuust* en *van Drimilen-Dubbelmonde* overblijvende 4e kwartier, nl. dat van *Herbaern Aerntsz,* hetzelfde was als dat van de vrouw van *Lode,* dus, gezien de namen *Aernt* en *Herbaern,* vermoedelijk van der Dussen-van Drongelen [16]). Het patronymycon is zooals wij reeds zagen tegen deze aanname allerminst een bezwaar. Voorts moeten, daar *voor* elk der vier vierendeelen van *Geraerd Coel* een gelijk bedrag van 150 £ werd vastgesteld, de vier kwartieren gelijkwaardig zijn geweest. Een bedrag van *4* X 150 £ vinden wij trouwens meerdere malen als zoengeld voor edelen vastgesteld, al komen vaak, ingevolge hoogeren welstand, veel grootere bedragen voor. Het normale zoengeld voor niet edelen bedroeg in Kennemerland en West-Friesland in de 14e eeuw volgens Prof. 1. H. Gosses [17]) 32 £. Voor Zuid-Holland kennen wij slechts detailcijfers voor afzonderlijke magen. Ook deze waren echter voor onedelen laag. Dit alles gevoegd bij het feit, dat niet de normale competente instantie voor het verzoenen van niet edelen, nl. de baljuw, maar de graaf den zoen voor elk van diens vierendeelen vaststelde, maakt het m.i. zeker, dat *Gheraerd Coel* een edelman was.

Hij zal echter als een normale welgeborene zijn te beschouwen, d.w.z. als een gezeten heerenboer en landontginner van welgeboren, d.i. adelijke afstamming.

Het hoogere bedrag, dat voor *Lode* werd uitgekeerd, wijst stellig op aanmerkelijk hoogeren welstand van dezen oomzegger van een heer van Drimmelen. De aan *Gheraerd Coel* in de tabel der Dubbelmonde-Drimmelen's toegekende plaats spreekt dunkt mij voor zichzelf.

Op grond van de m.i. bewezen adelijke herkomst van *Gheraerd Coel,* heb ik het aan de hand der verschillende gegevens omtrent wapens Coel-Collaert gewaagd den eersten *Gheraerd Coel* veronderstellenderwijs te identificeeren met *Geert* den in 1294 nog minderjarigen 6en zoon van Hugeman, heer van Zevenbergen, [18]). Op deze wapenkwestie moge ik een ander maal terugkomen.

Bijlage A.

Memoriale (Leenk. 302, fol. 95vo (83vo) a° 1388.

Dit sijn die vierendeelen van *Lode Maeszn* diet aen minen here ghebleven zijn van allen dingen hierof roerende.

Eerst *Aernd van der Dussen* ende *Aernd van Dronghelen, Dirc Lodicszn* ende *Spierinc Dircsz.*

Item een ander vierendeel *Aernd die Burchgrave Gheryt die Burchgrave* ende *Dirc die Burchgrave Lodicszn, Roelof van Emmichoven.*

16) Anders de *Borchgrave-Spiering.*

17) Welgeborcncn en huislieden, pag. 143 en 165. Prof. Fockema Andreae komt cr, in Goschiedk. Opstellen, aangeboden aan Fruin, pag. 269 door eene, m.i. verkeerde lozing, toe op elk vierendeel 32 £ tc leggen.

18) Slechts diens oudste broeder was in 1294 zelfstandig, de 9 audcre kinderen woonden nog bij de moeder. Geert moet dus in 1294 nog zeer jong zijn geweest.

Item een ander vierendeel *Heynric Willemszn., Willem van Drimilen, Dirc van Slinghelant.*

Item een ander vierendeel *Scadinc Maesz, Heynric Willemszn, Willem van Driemilen* ende *Dirc van Slinghelant.*

Item *Ghetyt Colen* een vierendeel *Willem van Driemilen, Dirc van Slingelant.*

Item een ander vierendeel *Harbern Aerntszn.*

Item noch een ander vierendeel *Gheryt Snacszn* die en is hier niet.

Item een ander vierendeel *Jan Kuust Aernd Janszn* ende *Boudyn Kuust haer Boudyn Kuustzn, Claes Spierinck van Aelborch.*

Item *Maes Colen* en bewint him niemand noch en wil niemand voorspreken.

Item een ander vierendeel *Mees Snacke, Zegher Dirxzn* ende *Hanne Kiele.*

Ende hierop is hun enen dach gheleit van inder Hage te wesen van Vridaghes naestcomende over viertiendagen ende daer sel *die here van Zevenberghen* mit sinen vrienden tieghens wesen ende des hebben si *den here van Zevenberghen* sinen maghen, vrienden ende hulperen een goed bestant ghegheven nu ingaende ende voert durende tot Sinte Baevendage toe naestcomende ende dien dach al dien was ghesloten des woensdages na Lauwerentii an° LXXXVIII.

Bijlage B.

v. Mieris III. 501. 29 Augustus, 1388.

Aelbrecht etc. doen cond allen luden, want *des Heren kinderen van Zevenberghen,* ende al haer maghen ende hulperen aen die een zide ende al *Lode Maessoen* ende *Geryt Colen* maghen ende hulperen aen die ander zide, eens segghens aen ons ghebleven sijn van sulken dootslaghe, als *des Heren kinderen van Zevenberghen* mit horen hulperen ghedaen hebben aen *Lode Maessoen* ende *Gheryt Colen: So* hebben wi mit onsen Rade een segghen overdraghen ende gheseit in allen manieren als hier na ghescreven staet.

In den eersten sal costen die helfte v. *Lode Maessoens* doet dat is te weten van sijns vader weghen twaelf hondert een en twintich pont, vijf groten, enen witten groten gherekent voer twee groet. Ende hier of zullen hebben ten voerliene *Willem van Driemilen* vijftich ouder scilde, viertich groet voer den ouden scilt gherekent, maken tweehondert zes ende tsestich pont tien groet.

Item *Dirc. v. Slinghelant* vijftich oude scilde, maken tweehondert ses ende tsestich pont tien groet.

Item *Claes Ghijsbrechtssoens kinder* twalef ende eenen halven ouden scilt, maken sesendetsestich pont tien groot.

Item sal Jan van Slinghelant hebben een ende twintich pont vijf groot comt te samen, dat te blieve gaet ses hondert een en twintich pont (voor) vijf grote, so blijft er ses hondert pont, des sal gaen een derdendeel ter erfzoene, een derdendeel ter maechzoene ende een derdendeel ter voerzoen.

Item dat vierendeel van Loden voirsz daer *heer Aernt van der Dussen* ende *Aernt v. Dronghelen* mede aengaen sal kosten ses hondert vijftich pont ende hier of sullen hebben te voerliene Hr. *Aernt van der Dussen* viveendetwintich ouder scilde maken hondert drie ende dertich pont vijf groot.

Item *Aernt van Dronghelen* vive ende twintich ouden scilden maken hondert drie ende dertich pont vijf groot.

Item *Spierinc Dircssoen* viveendetwintich ouden scilde maken hondert ende drie ende dertich pont vijf groot.

Item *Dirc Lodicssoen* twalef ende een halven ouden scilt maken ses ende tsestich pont tien groot,

Van Dubbelmonde-Drimilen.

Tabel C.

Zeger van Dubbelmonde doet 1227 afstand van de tienden van Almsvoet, verm. = **Zeger van Almsvoet,** gend. 1241

Jan! **van Dubbelmonde en Almsvoet**

Jan van Almsvoet, heer van Almsvoet en Dubbelmonde, gend. 1280, 1292, 1297. Verm. kinderloos.

Willem van Dubbelmonde gend. 1290 en 1315

Hr. Aernt Wiscaert van Dubbelmonde, ridder, stamvader van het geslacht van Almonde. (Mdbl. 1933. kol. 236).

Heynric Willemssone van Dubbelmonde, 1316 voogd van de kinderen van Boudyn.

Willem Heynricssone van **Dubbelmonde** 1351 beleend met land te Drimmelen, o.a. 1½ morgen tusschen Kercoert en Heloirt

Heynric Willemssone 1370 beleend met het zelfde land.

Boudyn Willemssone van Dubbelmonde, ge". in Striensch, leenregister 1308, ook in Piot Cart v. St. Trond gag. 427, 15-6-1308 in 1316 dood

kinderen.

Jan Willemssone van Dubbelmonde, heer (hoos en laag gerecht) van Almonde, geb. c. 1270

Willem Hugemanssone [van Strien] heer van Sevenbergen, † 1293 X *Hadewyf* (Mdbl. 1935 kol 107/8) zoons o.a.

o.a.

Hugeman heer van Sevenbergen

6e Zn.: **Gheryt. Gheryt Coel van Oesterhout,** komt 1330 in Holland, 1348 gegoed te Drimmelen

Hr. Willem van Dubbelmonde, ridder, heer van Drimilen en Almonde
X
Godelt Pieter Sebrechtzoensdr [van Utrenhout], draagt 1347 al zijn rechten te Drimmelen aan zijn zoon over

Mase (= Thomas) **van Dubbelmonde** 1347 als broeder van **Heer Willem van Drimilen** vermeld
X
kwartier **van der Dussen-van Drongelen** (anders de Borchgrave-Splerinck)

dochter X **Otto Jansz van Slingelandt 1334** get. bij nevenstaand huwelijk

Jan hr. van Drimilen en Almonde
X
als kind 1334 **Clemencia van Duvencoirde** bd. v. Hr. **Willem.** hr. van Breda

Willem heren Willemszoen van Drimilen Jansbroeder

Catharina X **Jan den Molenaer Philips Molenaerszoen**

Scadinc Maeszone. baljuw van den lande van Putten, rentmr. van den lande van Strien

Lode Maeszone, † 1384

dochter X **Klaes Ghysbrechtsz.** te Drimmelen

dochter, van wie zonder namen 2 zoons worden vermeld (1388).

X

[Pieter?] Coelenszn.

dochter X **Jacob Reynay** 1351 welgeboren man van Z.-Holland

dochter X ..... **Snac** .....

Diederik van Slingelandt Ottensone

Herbaren van Slingelandt Ottensone

Zijn 26 Mei 1373 te Drimmelen getuigen v. h. verleenen van eene veenconcessie aan Geraerd Coel.

Heer Willem hr. van Drimilen, ridder. 1385 beleend. † 1411
X
Aleyd van den Poele, dr. v. Hr. **Jan hl.** van **Holland** en v. **Johanna van der Merwede,** lijftocht 1387

Jan

Guedelt
X
Jan van Ghestel
Zij wordt 1411 beleend met van haren vader afkomstige tienden en rente te Drimmelen. Zij verkoopt 1412, als wede. haar moer aldr.

Godf ried Jansz. v. Drimilen, gend 1360.

Pieter van Drimilen

Catalina Pietersdr. van Drimilen verkoopt 1423 land
X
Jan van de Werve, ambhr. van Dubbeldam

2 zoons

4 zoons gend in elk der vierendeelen van Lode Maesz.

Maes Coel, feitelijk naaste, was in 1384 voortvluchtig

Gheryt Coel gend 1373 te Drimmelen, † 1394

Jacob Rinay Jacobsz., 1384 een der twee aanbrengers van den doodslag en dus een der naaste verwanten.

Bartholomeeus Snac 1388

Gheryt Snac 1388

Jan bd. v. Drimilen (ex matre Lijsbetten Gherytsdr. van Miersel). Hr. Willem schenkt 1402 zijn moer c" zijn huis te Drimmelen aan zijn beide bd. kinderen. Zij verkoopen den moer weder 1488.

Willem van Drimilen verkoopt voor 1451 wildenmoer tegen het ambt v. Drimmelen.

Aleyde, bd.
X
Willem Godevaertssoen

Aernt Willem Godevaertssoensoen.

Gheryt Coel = Gheryt Jansz. 1433 burgemr. v. Dordrecht

Adriaan [Coel] Heeren Gherytsz., schepen v. Dordrecht 1467-1471; burgemr. 1471-1473

Gijsberta Coel
X
1474 **Adriaen Pietersz van Sandelin** amb.heer v. Sandel.ambt, en van Kortambacht in Zwijndrecht

Maria Adriaen Coelen dv.
† 1541
X
Aernt Jonge Adriaensz
Zij wordt 1530 als wede. beleend met Gouthoeven.

Adriaen Coel Adriaensz 1492/3 raad te Dordrecht voor Sept. 1493 jong geut.; mogelijk grootvader van den stamvader der familie **Leyssius**

Gheryt Coel Adriaensz
X
1503 ? **Helena Gerritsdr., in** 1520 Heyltje Geerit Koel Adriaensz vede. gend. Hij is dood in 1512.

Pieter Coel Adriaensz 1503 deken der Jerusalemsheeren, 1505 kapitein, tusschen 1510 en 1525 raad! 1529/1530 schepen te Dordrecht

Gijsberta Poel Adriaensdr

Stamvaders der Dordtsche burgmrs.familie **Cool.**

Ende *Claes Ghijsbrechtssoen kinderen ses* oude scilden ende een kwartier maken drie ende dertich pont vijf groote, comt te samen dat te voerliene gaet vijfhondert pont, so blijft hondert vijftich pont des sal gaen een derdendeel ter erfzoene, een derdendeel ter maechzoene ende een derdendeel ter voerzoene.

Item dat vierendeel van Lodens voerss, dat den *Burchgravinger* roert, dat sal costen achtehondert achte ende tachtich pont tien groot ende hier of zullen hebben ter voerliene Spierinc *Dirxsoen* vijf ende twintich ouden scilden, maken hondert drie ende dertich pont vijf grote.

Item *Dirc Lodissoen* vijftien ouder scilde, maken tachtig pont.

Item *Claes Ghisebrechtsoens* kinderen ses oude scilde een quartier, maken drie ende dertich pont vijf groot.

Item Roelof van *Emmichouen* tien Ghelrese gulden, maken twee ende viertich pont.

Item noch hondert vijftich pont daerse *Spierinc Janssoen* keert onder die *Burchgravinger,* comt tesamen, dat te voerliene gaet vier hondert achtendedertich pont tien groot: so blijfter vier hondert vijftich pont, des sal gaen een derdendeel tot erfzoene, een derdendeel ter maechzoene ende een derdendeel ter voerzoene.

Item sal costen *Gheryt Colen* doot zeshondert negenende tseventich pont res groot ende hier of sal gaen daerse *Spierinc Janssoen* keert onder die Kustinghen negen ende tseventich pont ses groet, so blijft er seshondert pont des sal gaen in t vierendeel daer *Willem van Driemilen* toe hoert hondert vijftich pont,

Item in t vierendeel daer *Harbaeren Acrntssoen* toe hoort hondert vijftich pont.

Item in 't vierendeel daer *Meens Snac* toe hoert hondert vijftich pont.

Item in der *Cuystingher* vierendeel hondert vijftich pont hierof een derdendeel ter erfsoen, een derdendeel ter maechsoen, een derdendeel ter voerzoen.

Item sal *Melys die Brouwer* alsulck ghclt weder hebben als hi wettelic bewizen mach dat hi uutgheleit heeft om die clage te voeren van der tween dooden voorsz uter voersoen voirscr.

Item verbetert mijn Heere dese zoene boven dat ghelt voirscr. hondert viertich gulden, maken vijf hondert tsestich pont ende die bewijst hi desen persoenen hier na voirscreven, omdat si niet voorsien en zijn.

Item *Lode Maessoen* twee sonen tnegentich pont.

Item eenre sijnre zuster vier sonen tnegentich pont.

Item noch eenre zuster twee sonen viertich pont.

Item *'Willem van Driemilen Jansbroeder* dertich pont.

Item *Maes Coel* twintich Oeysche gulden, maken tachtig pont, in diere manieren, dat hi incomen sal ten eersten daghe, of hi sal onghesoent bliven ende sijn vijanden sullen tghelt behouden ende sijn maghe sullen ofstant doen na den recht van Zuuthollant.

Item *Gheryt Colen* bastaerts soen, tien gulden, maken viertich pont.

Item sinen bastaert broeder viertich pont [19]).

Item *Jan die Moelnaer* voer sijnre smerte hondert pont.

\- -

18) Bastaardzoons en broeders waren das „niet voersien", d.w.z. zij deelden niet automatisch mede. *Gheryt Coel* kan dus zeer wel ook mcttigc zoons hebben gehad, die niet vermeld behoefden tc worden. Dc extra voorziene zoons van *Lode Maesz.* moeten m.i. ook bastaarden zijn geweest. *Maes Coel* verkreeg het dubbele van een bd. en was dus echt.

Item *Harme Kiel* voer sijnre smerte vijftich pont, dit comt te samen vijf hondert tsestich pont.

Item sal men dit ghelt betalen tot drien terminen, dat is te weten tot elken derdendeel jaers een derdendeel van den ghelde te Sinte Gheerdenberghe, dat is te weten een derdendeel te betalen des Sonnendaghes na Kersdach, ende dat ander derdendeel op dien Meyendach daerna volghende; ende dat derde derdendeel op Sinte Jansdach Decollatio daernaest comende tot *Willems van Eemkerke* in den huse.

Item sullen die brieve, die die Here van Zevenberghen heeft van *Dirc van Slinghelant* ende *Scadinc Maessoen* ende horen mede ghesellen roerende van ghelde dat sij gheloeft hadden voer *Gheryt Coel,* sal die Here van Zevenberghen in mijns Heren hand leggghen ende daer op wil mijn Here him beraden ende wat myn Here daer namels of seit dat sal men houden op die peyn voirsz.

Item sullen die hantdadighe comen binnenlands wanneer si mijns Heren moede hebben ende niet eer.

Item cloesterwinninghe te doen twisschen Maese ende Zipe, als ghewoenlic is, ende ten lesten daghe over te gheven ten betoen.

Item dusent zielmissen te doen lesen.

Item den voetval te doen tot Sinte Ghecrdenberghe opt kerchof mit hondert man, ten lesten over te gcvene ende die handadighe sullen hoer in linnen clederen, baervoet ende blootshoofts ende al die ander bloethoofts ende ongheghort, maer ts Heren lijf van Zevenberghen en sal gheen voetval doen.

Item so zullen die van der Ievender hand kiesen ten middelsten daghe mit elken vierendeel van der doode hand twee man overvee te doen ten lesten daghe, als men den voetval doet, dat sullen die van der dooder hand doen ghescien ende of sij dat niet doen en wouden, die men daer toe core, daer zullen die van der dooder hant ofscout of doen ende si zullen onghesoende lude bliven.

Ende dese soene wert geseit in den Haghe op een peen van dusent Vrancryxe ouder scilde op Sinte Jansdach decollatio.

Ende of hier enich ghescil in viele dat houden wi an ons tot onser verclaren In orconde desen brieve bezehelt mit ons enzeghele. Ghegheven in den Haghe op Sinte Jansdach voirscreven in 't, iaer ons Heeren MCCC achte ende tachtig.

Perkament Register Lib. 1111. Aelbrecht pag. 292.

Opmerkingen bij de tabel C.

a). Het jaartal 1280 bij Jan van Almsvoet behoort mogelijk bij diens vader. Leenk. 78. fol. 208 vermeldt in 1310 een Hr. Pauwels van Almsvoet, ridder, dien ik niet weet te plaatsen.

b). Willem van Dubbelmonde wordt in 1300 als getuige van den heer van Breda Wilhelmus dictus de Dubbelmonde genoemd, zooals vaak geschiedt met personen, die naar eene heerlijkheid heetten zonder die te bezitten.

c). De wederwaardigheden van het ambacht Almonde inzake beleeningen en herbeleeningen is in het kort uiteengezet in maandblad 1933 kol. 236 e.v.

d). Piot, Cartulaire de S. Trond, 1. 427 vermeldt Balduwinus de Dubbelmonde in eene te Heusden gegeven acte van 15 Juni 1308. Deze oorkonde is in verband met de erin genoemde goederen nadere bestudeering waard. Blijkens de leenlijst van Putten en Strien van c. 1312 was Boudin van Dubbelmonde beleend met ½ hoeve

lands te Drimmelen, „die was ver Lysbetten van der Lake".

Uit eene acte van 1316, Zondagh voor S. Katherinendach, (Leenk. 51, 2e stuk fol. 21 vo.), waarin Heynric Willemssone van Dubbelmonde optreedt als voogd van de kinderen van zijn broeder Boudin, blijkt dat Jan Willemssone van Dubbelmonde die als heer van Almonde vermoedelijk oudste broeder was en in 1315 nog voorkomt, in 1316 dood was.

e). Willem Heynricssone van Dubbelmonde werd 1351 beleend met land te Drimmelen, o.a. met 1½ morgen tusschen Kercoert en Heloert (Leenk. 31, fol. 3). Met dit laatste land werd (Leenk. 422, fol. 15 vo) in een niet genoemd jaar onder de regeering van Hertog Albrecht Heynric Willemssone beleend, die blijkens deze beleening een wettig kind moet zijn geweest. Toch zien wij den schijnbaren, of wil men tijdelijken geslachtsnaam weder verloren gaan. Dit is een positief bewijs, dat het wijd verspreide denkbeeld als zou zulk verloren gaan op bastaardij wijzen, onjuist is.

f). Scadinc Maessone was in 1380 leenman van den heer van Putten en Strien voor een steenhuis in Nieuw Strien. (Leenk. 78, fol. 219).

g). Daar de kinderen van Claes Ghijsbrechtssone in het zoengeld van elk der vierendeelen deelen, kan deze niet anders dan een zwager van Gheryt Coel zijn geweest. Hij woonde zooals uit bovenvermelde lijst van achterstallen blijkt 1356/'57 te Drimmelen. (Div. Reken. Holl. no. 2202).

h). De plaatsen, welke Maes Coel en Gheryt Coel in de tabel toekomen zijn, in verband met hunne vierendeelen, door de ***peetschapsgebruiken,*** in het Duitsch Leitnamensitte genoemd, te bepalen.

i). Men zie de beschrijving van het drieluik uit de Sandelingenkapel bij Balen, p. 99.

BOEKBESPREKING.

Katholieke Friese geslachten door H. Aukes. Groningen 1941. Frisia Catholicn, 111.

De Schrijver heeft aan dc Bibliotheek van ons Genootschap een exemplaar van zijn werk ten geschenke gezonden en laat ik maar dadelijk verklaren, dat ik deze schenking als een werkelijke aanwinst beschouw. Persoonlijk ben ik volmaakt leek op het gebied van de Friesche genealogie. Dit neemt echter niet weg, dat ik het werkje met groot genoegen heb gelezen en dat het mij eenig inzicht heeft gegeven in een materie, welke mij vreemd was. Het zal vele leden ook wel zoo gaan.

In zijn Inleiding begint dc Schrijver ons te vertellen van zijn opzet, het behandelen van eenige groepen van katholieke Friezen. Hij stelde zich tot taak achtereenvolgens te behandelen een typisch eigenerfd boerengeslacht met verwantschappen onder den adel *(Terwisscha van Scheltinga);* een familicgroep van boeren, kooplieden en arbeiders, aan de hand van een familie-kroniekje *(Taekes);* **een** stadsfamilie, van beteekenis voor het Friesche cultureele leven *(Bruinsma);* een echt-Friesche groep van schippers, scheepsbouwers, mastmakers w.o. ook het geslacht *Aukes.* Tenslotte wordt behandeld een groep families van niet-Friesehen oorsprong.

Zij, die iets meer vun Friesche naamsvorrning en naamsgeving willen weten, verzuimen niet de Inleiding aandachtig door te lezen, alvorens zij tot lezing der overige hoofdstukken overgaan.

Uit het hoofdstuk *Terwisscha van Scheltinga* spreekt al heel duidelijk het gevaar om wegens naamsovereenkomst tot gelijkheid van familie tc besluiten. Terecht waarschuwt de Schrijver hiervoor en toont hij aan, dat speciaal in Friesland dit gevaar groot ***is.*** Naamsvorming zien wij duidelijk in het gedeelte, gewijd aan „Het nageslacht van *Taeke Durks* en *Jetske Taekes".*

De volgende hoofdstukken zijn gewijd aan twee geslachten *Bruynsma* en *Bruinsma,* het eerste gevende fragmenten, het tweede, dat geen samenhang vertoont met het tc voren genoemde, waarvan de Schrijver zegt, dat het evenals de meeste onzer (Friesche) levende geslachten reeds ***rond*** het eerste kwart der 18e eeuw zijn geschiedenis ziet vervagen in dc nevels der praehistorie.

Het is verleidelijk om onzen leden verscheidene bijzonderheden uit het boekje mede te deelen, maar de keuze is te moeilijk en ik moet dan ook volstaan met slechts enkele bijzonderheden.

Uit het hoofdstuk „Schippers, scheepsbouwers enz." wil ik dan ook alleen vermelden dc nazaten van *Egbert Douwes,* die dc stichters werden van de bekende N.V. Douwe Egberts, alsmede de mast- en katrolmakers *Aukes.* Schrijver zegt van dit laatste geslacht, dat de vriendelijke, romantische overlevering in zake de afstamming van de Ruyter's dapperen kapitein *Douwe Aukes* naar het rijk der legenden verwezen moet worden en noemt hier als stamvader *Aucke Alberts,* meester mastmaker tc Lemmer.

Het slothoofdstuk „Families van niet-Friese oorsprong" brengt ons een geheel andere categorie van inwoners van Friesland, gesproten uit West-phaalsche manufacturiers, waarvan de namen *Brenninkmeyer, Lampe, Voss* e.a. geen onbekende klanken zijn. Tot deze categorie behoorde ook een geslacht *Padberg,* waaruit de bekende aalmoezenier *F. A. R. Padberg* (1876-1923) stamde.

Een alphabetisch register en een inhoudsopgave besluiten het werk, dat in vele handen moge komen.

J. P. DE MAN.

Jaarboekje voor geschiedenis en oudheidkunde van Leiden en Rijnland, tevens orgaan van de Vereeniging „Oud Leiden". Leiden [1941]. dl. XXXIII (1941).

Dexc bekende uitgave brengt weder vele belangrijke bijdragen.

Uit geslachtkundig oogpunt bezien komen voor vermelding in dit Maandblad in aanmerking het artikel van ons Bestuurslid W. J. J. C. Bijleveld: Over een Kapel bij het huis te Warmond, het artikel van Mejuffrouw F. A. le Poole: Dc grafborden *de Bije* na anderhalve eeuw weer terug in de Pieterskerk, het artikel van Mr. A. J. Sormani: Het Salvatorhofje 1639-1939; dit hofje is bij testament van 27 Juni 1625 gesticht door *Pauwels Claaszoon de Goede.* Ook het artikel van Ir. A. 1'. de Graaff getiteld: Rondom de Kerk van Lisse heeft verscheidene gegevens en vermeldt bovendien eenige grafzerken, welke in 1938 tevoorschijn zijn gekomen, o.a. van *van der Leth, van Castricum, van der Laan* (keper en 3 tonnen) e.a. Ten slotte wil ik nog vermelden het artikel van den Heer E. Pclinck: Een inventaris en een portret van *Jan Jansz. Orlers.*

Ook de overige artikels zijn de kennisneming waard.

Wat illustrntics enz. aangaat sluit dit jaarboekje zeer zeker op waardige wijze aan bij de voorafgaande jaargangen.

J. P. DE MAN.

Geschiedenis der gemeente Ginneken en Bavel door L. Merkelbach van Enkhuizen en A. Hallema; met voorw. van Th. E. Serraris. Utrecht 1941.

Bovengenoemd werk, versierd met illustraties verzameld door Mejuffrouw C. M. E. Ingen-Housz, bibliothecaresse van het Provinciaal Genootschap van kunsten en wetenschappen in Noord-Brabant, werd ter recensie ingezonden en in de Bibliotheek van ons Genootschap opgenomen.

Het werk bestaat uit twee gedeelten, het eerste deel lrrhandelt de geschiedenis der gemeente tot 1600 en is van de hand van eerstgenoemden samensteller, het tweede deel behandelt de geschiedenis nà 1600 en is van de hand van den Heer Hallema.

In een Voorbericht wijzen de Schrijvers erop, hoe nog in 1929 mocht worden geklaagd, dat over Brabant zoo weinig was gepubliceerd. Sindsdien is groote verbetering ingetreden en ook dit boekwerk sluit waardig aan bij soortgelijke werken aangaande plaatselijke geschiedenis.

Duidelijk spreekt het. verband tusschen dc Abdij van Thorn en de behandelde gewesten, waarna nog dieper wordt ingegaan op de verstandhouding tusschcn Thorn en de heeren *van* ***Breda.***

Van genealogisch belang zijn zeker de gegevens omtrent het geslacht *van der Daesdonck,* niet dat deze een geheel vormen, maar zij vormen waardevolle bouwsteenen voor hen, die in dit geslacht belangstellen.

Het is mij niet mogelijk in dit bestek dieper in te gaan op de vele belangrijke gegevens door den Heer Mcrkelbach van Enkhuizen verzameld; alleen wil ik opmerken, dat clc op blz. $3 vermelde familie *van Luchtenbergh* haar naam ontleend heeft aan een ander goed dan de hier behandelde hoeve onder Ginneken nl. aan de hofstede Lorhtenburg onder Terheyden op Stuivezand gelegen, die bij koop op 30 April 1517 in het geslacht kwam, dat zich naar deze hofstad zou noemen en tot welke familie de op blz. 73 in de 2e en 3e alinea genoemde personen behooren.

Het tweede gedeelte sluit zich op waardige wijze aan. Ook hier vele gegevens, folklore en aanvullingen uit de latere tijdperken over dc onder Ginneken c.a. gelegen hoeven en hun eigenaars.

De uitgave is uitstekend verzorgd en bevat anrcligc illustraties. Ik twijfel er niet, aan of velen onzer leden zullen met genoegen van den inhoud van dit 1 oekwerk kennis nemen.

J. P. DE MAN.

Beknopte handleiding tot dc kennis van het Nederlnndsche oude schrift. Met een korten leidraad ten dienste van hen, die de genealogie wenschenteb e o e f en en door H. Bronwcr. Naarden, N.V. Uitgevers-mij. A. Rutgers, [1941]. Bihl. voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, IX.

Met deze uitgave heeft de Redactie van de Bibliotheek voor geslacht- en wapenkunde m.i. goed werk verricht.

Nu het genealogisch onderzoek een groote vlucht heeft genomen, is het een loffelijk streven om den beginneling een wegwijzer op zijn onderzockingspad mede te geven.

De Heer Brouwer is zeker in zijn poging geslaagd; zijn geestesproduct is een handig en gemakkelijk te raadplegen boekje geworden, waarin ook niet-beginnelingen nog ***menige*** nuttige aanwijzing kunnen vinden.

De Schrijver geeft een overzicht van die archivalia, dic allercerst voor genealogische onderzoekingen in aanmerking komen. Op blz. 22 wordt zeer terecht nog eens aangestipt, „hoe" men te werk moet gaan.

Onder B. volgt een lijst van 16e en 17e eeuwsche lettertypen; onder C. een lijst van eenige afkortingen, terwijl hoofdstuk D. een aantal voorbeelden van letterschrift uit verschillende eeuwen geeft. Deze voorbeelden zijn met zorg gekozen; zij geven een goed beeld van de verschillende typen en zijn ontleend aan stukken, die behoorlijk leesbaar zijn, zoodat de beginneling niet wordt afgeschrikt. Trouwens als ergens het spreekwoord „al doende leert men" van toepassing is, dan is het wel ten aanzien van het lezen vau oud schrift. Dit is geenszins een kunst, doch uitsluitend oefening.

Moge dit werkje in vele handen komen,
Een exemplaar hiervan bevindt zich in de Bibliotheek vnn het Genootschap.

J. P. DE MAN.

Het koopmanshuis Haringvliet 98; thans kantoorgebouw der N.V. Rotterdamscho Scheepshypotheekbank te Rotterdam door W. C. Mees. Rotterdam 1941. Overdr. uit „Rotterdamsch Jaarboekje", 1941.

De Schrijver, lid van ous Genootschap, schonk een exemplaar van dit geschrift ten behoeve van de Bibliotheek.

In deze studie geeft de Heer Mees de historie van een der zeer weinige oude koopmanshuizen, die te Rotterdam nog bestaan en dat gelegen is aan deze aloude vest, die, in 1575 gegraven, in 1.596 don naam Haringvliet kreeg.

Als eerste eigenaar vermeldt de Schrijver een zekeren *Hendrik Willemsz*, zeilmaker, waarna het huis en erf in 1598 aan *Dirck Jaspersz* kwam. Het vererft vervolgens in het geslacht *van't Wedde* en komt in het begin van de 18e eeuw door aanhuwelijking aan de familie *Snellen*, waarna Jan *Snellen* het ao. 1738 verkoopt aan den schout van Hillegersberg en Rotteban Mr. *Elias Hubert Sismus*, die het huis zeer deed verfraaien. Na diens dood wordt *Hendrik* van *der Schelling* door koop eigenaar. Mr. ***Pieter van der Schelling***, gehuwd met de dochter van den bekenden historicus *Cornelis van Alkemade*, voegde zijn verzamelingen bij die van *Cornelis van Alkemade* en bij die van zijn evengenoemden broeder *Hendrik van* der *Schelling*. Omtrent deze thans geheel verspreide verzamelingen worden door den Schrijver belangrijke gegevens vermeld.

Uiteindelijk is het huis dan op 2 Aug. 1926 door de in den titel genoemde Scheepshypotheekbank gekocht. Gelukkig ***mag*** ik zeggen, wanneer men de fraaie illustraties beziet,, dat, dit, schoons voor verwoesting gespaard bleef!

Een en ander werd door den Heer Mees met groote liefde voor het behoudene beschreven.

Het geheel is een boekje geworden, dat ik den leden ter lezing wil aanbevelen.

J. P. DE MAN

Ansiedlung mennonitischer Niederländer im Weichsel Imiindungsgebiet von der Mitte des 16. Jahrhunderts bis zum Beginn der preussischen Zeit von H. Penner. Die Familien namen der westpreussischen Mcnuoniten von G. E. Reimer. Weierhof (Pfalz) 1940. Schriftenreihe des Mennonitischen Geschichtsvereins, III.

De Schrijver van het eerstgenoemde artikel, naar alle waarschijnlijkheid een afstammeling van die Penner's welke in vorige eeuwen zich in het Weichselgebied hebben gevestigd, geeft ons een overzicht over de vestiging en uitbreiding van Hollandsche cn Vlaamsche boerengeslachten in het gebied 0. en Z.O. van Danzig tot aan hot Friesehc Haff. Reeds deze laatste naam wijst op de herkomst van vele dier geslachten, die voor het meerendeel familienamen, afgeleid van patronymen, voeren.

In de inleiding bespreekt de Schrijver dien trek van West, naar Oost, voortvloeiende uit gebrek aan werkkrachten in het, Oosten en een reeds in ±1100 voorkomende relatieve overbevolking in de gebieden van de Nederlanden. Echter eerst in de 16e eeuw sluit zich daarbij aan de onder invloed van den godsdienst ontstane verhuizing van Wederdoopers en latere Mennonieten uit Nederland naar de streek hierbovengenoemd.

Het is niet mogelijk om in het korte bestek van een bockbesprekiug in ons tijdschrift zeer diep op het gebodene in te gaan. Ik moge volstaan met de aandacht van onze lezers te vestigen op deze studie, welke aan een ieder, die belangstelt in het werk, door landgenooten in den vreemde gewrocht, veel lezenswaardigs biedt.

De naamlijsten op blz. 70 en volgende geven ons een inzicht, wie dic landgenooten ***waren.*** Enkele namen als *von Riesen, von Bargen, von Bommel* e.a. wijzen n.m.m. alleen op de plaats van herkomst on zullen dan ook voor eventueel familieverband met Hollanclsehe geslachten van denzelfden naam met gepaste voorzichtigheid aanvaard moeten worden. In verband hiermede is het daarom goed gezien, dat het Bestuur van den Mennonitischen Geschichtsverein beide studiën in één decl heeft vereenigd.

De Heer Reimer toch gaat dieper op die namen in, brengt deze in groepen tesamen en bespreekt de vermoedelijke herkomst uit de verschillende landstreken van ons land en België.

Op blz. 133 e.v. geeft laatstgenoemde schrijver een levensbeschrijving van één dier mannen, waaruit men zich een beeld kan vormen van het leven en streven van deze bevolkingsgroep.

Het boek werd als geschenk aan ons Gcnootschnp vereerd. De prijs in don handel bedraagt RM. 3.-.

J. P. DE MAN

Jahrbuch dor Gesellschaft für bildende Kunst und vater 1ändische A 1 tert ümer zu Emden. Emden 1939. dl. XXVII (1939).

Dit deel bevat naast een artikel van Studienrat E. Esselborn „Die Leinenwebcrci in Leer" een uitgebreid opstel van de hand van Dr. L. Hahn, getiteld „Der Marenholz-Prozess". De Schrijver behnndelt hierin een proces gcvoord tegen den Oost-Frieschen geheimraad *Marenholz*. De verwerkte stof vergunt ons een blik te slaan in het hofleven van dien lijd (17e eeuw).

Dit opstel is voor onze leden behalve uit een oogpunt van zedengeschiedenis mede daarom van belang, omdat er eenige namen in voorkomen, die ook in de Ncderlandschc genealogische litteratuur een bekenden klank hebben.

Behandeld wordt de geschiedenis van *Johann von Marenholz*, die in den Haag hofmeester van den jongen graaf Enno *Ludwig van Oost-Friesland* ***was*** geweest,, cn zijn verhouding tot Enno's moccler, do gravin-weduwe geboren *Juliana van Hessen-Darmstadt*.

Johann von Marenholz was ao. 1646 met *Elisabeth von Ungnad* gehumd, een voormoeder van o.a. de graven ***Bentinck***. Tot haar vriendinnen behoorde o.a. de „Hauptmannin von der *Merven*", die de zuster was van den overste *Ernreiters* ***(Erentreiter).*** Zij wordt hier *„Lene"* genoemd en belangstellenden vinden haar terug in de April-aflevering van 1941 van ons Maandblad, kolom 128, als *Helena Erentreiter*, dochter van *Ernhardt van Hofreidt* ***en*** *Maria Cocnen*, gehuwd met *Albert* ***von*** *der Merwede*, ***den*** hiervorenbedoelden „Hauptmann".

Portretten van eenige hoofdpersonen versieren het artikel.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Bijdragen voor vaderlandselie gesahicclenia en oudheidkunde, rks. VIII, dl. 11, afl. 3 en 4.

O.a. W. E. van Dam van Isselt, Antagonisme Amsterdam-Rotterdam in onzen Levanthandel van de 2e helft der 17e eeuw. — Dr. N. Japikse, Nieuws over *Philips Willem* Prins van *Oranje-Nassau?;* hierin wordt de inhoud van het boek van Johan Brouwer besproken. — Dr. J. C. H. de Pater, Het godsdienstige element in den opstsnd tegen Spanje. — Dr. F. Graefe, Vizeadmiral *Marinus Hollare* und die Blockade der Flandrischen Küste (Sommer 1625 bis Frühjahr 1626). — E. Cantillon, *Thorbecke* ***en*** de grondwetsherziening van 1840 (vervolg). — J. Z. Kannegieter, Een staaltje van de berichtgeving van *Willem van Haren*. — Dr. H. J. Smit, Nederlandsche historische literatuur.

Taxandria, jrg. XLVII, afl. 12.
B. v. S., Aanteekeningen uit de kerkelijke archieven, berustende op het Staatsarchief te Antwerpen (voortzetting) ; bevat, vele gegevens omtrent Brabantsche geslachten o.a. over wan *Heyst*.

Taxandria, jrg. XLVIII, afl. 1.
O.a. A. Sasse van Ysselt, Bezoek van leden van het huis van Oranje nan Etten en Leur op 2 Juli 1757. — G. C. A. Juten, De Koepelkerk tc Willemstad. — A. v. B., Dokter *Flacard* te Vlijmen; bevat verschillende genealogische annteekeningen.

Taxandria, jrg. XLVIII, afl. 2.

G. C. A. Juten, Het huis de Nobelaer; bevat gegevens over *van* Berchem × *van Etten, de* ***Nobelaer.*** — **D.** de Kok O.F.M., Pater *Albertus van Eertrijck* O.F.M. — Mr. J. Belonje, Ban *der Merwede.* — **G. C.** A. Juten, Voorname familiën te Ravenstein; hierin wordt behandeld het geslacht *van* Willigen. — C. Sloots O.F.M., Familie de *Roy* bij de Minderbroeders. — C. Bloots O.F.M., ***Van Elswijk.*** — ***G. C.*** A. Juten, De Ypelaer.

Taxandria, jrg. **XLVIII,** afl. 3.

O.a. G. C. A. Juten, De Tpelaer (voortzetting) ; bevat gegevens *Uten Campe, van den* ***Campe,*** *van Nispen.* — A. G. J. Mosmans, Houders van „Cleyne Scholen" te 's-Hertogenbosch in 1595. — G. J., Genealogische sprokkels; betreffen huwelijk *Herry-van Bergen,* doop *van der Maessen.*

De Navorscher, jrg. **LXXXIX,** afl. 7 en 8.

A. Bos, De oude Graafschap. — Dr. L. M. G. Kooperberg, ***Jnn van Naaldwijk*** en zijn **geslacht (vervolg).** — **J.** Kleyntjens **S.J.,** Militaire betrekkingen tussehen Zwitserland en Holland. — M. C. Sigal, Bij een huwelijk in de familie ***Mijnlieff;*** betreft het huwelijk ***Mijnlieff-Boele.*** — A. J. B., Munten.

De Maasgouw, jrg. **LXI,** afl. 1.

O.a. Dr. A. Kessen, Limburgsehe historiographie. — Jhr. Dr. E. van Nispen tot Sevenaer, Het kasteel Oost te Eysdeu; bevat o.a. gegevens *van Hoensbroeck* **gen. Ost,** *van* **den Bergh** gen. ***Trips e.a.*** — Dr. J. Tesser S.J., Bisschop *Lindanus* en de Jezuiten (wordt vervolgd).

De Maasgouw, jrg. LXI, afl. 2.

O.a. Drs. J. Sprenger, De ruïne Lichtenberg; bevat gegevens *van* ***Lichtenberg,*** *van Happart,* ***van Eynntten,*** *van Schaesberg, Coenegracht, Straetmans.*

Sibbe, jrg. 1, afl. 3.

O.a. L. ten Cate, Volk en Sihbe. — v. T., Een reislustige 17e eeuwer; handelt over ***Aert*** *Adryaensen* ***dc Haan*** uit Nieuw-Lekkerland. — J. C. P. W. A. Steenkamp, Merkwaardige wapens, 1. — J. Peppink, Uit een ouden familiebijbel; bevat gegevens *van Dinter, Mulder, Peppink.* — J. van Toll, Een en ander over voorouders en naaste familie van ***Vincent van Gogh;*** bevat tevens de 16 kwartieren. — M. van de Velde, Wat zegt mij mijn stamboom. — C. L. van Es van der Have, Grepen uit doop-, trouw- of begraafboekeu; bevat gegevens de ***Heer, Heynoord van der Heul, Heynstman, van der Hoek.*** — **J. van** Tol?, Heem en Sibbe, **III.** *Aleid* van ***Poelgeest*** „mins Heeren Amy", haar huis en naaste familie. — Herdenkingswoord gewijd aan Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins. — Korte aanteekeningen : ***o.a.*** **J.** Heeren, Brabantsche herkomst van Schiedammers. — Vragen : **o.a.** *Scholten, v. d. Meer* (Franeker) en *Hofstra.*

Sibbe, **jrg. 1,** afl. 4.

O.a. J. Heeren, Bidprentjes. — L. ten Cate, Een oud sibbegraf; **bevat gegevens** *Althuis, van der Wal enz.* — **W.** Slob, Naar aanleiding van het wapen Slob. — J. van Toll, *Johan Rudolf* **Tkorbecke en** zijn voorgeslacht ; **met** kwartierstaat. — Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, Geslachtsnamen; blijkens mededeeling van de Redactie van „Sibbe" is dit artikel onverkort overgenomen uit „De Indische Post" van 28 Februari 1918. — J. C. P. W. A. Steenkamp, Merkwaardige wapens, II; bevat heraldische gegevens *Houtschild, Malfait,* ***Overdiep, Prins*** (Sliedrecht), *Queeker* en *Siebmacher (Sibmacher).* — F. R. Elema Gzn., Het geslacht ***Bos te*** Oostwold (W.), prov. Groningen (wordt vervolgd). — C. P., Korte aanteekeningen. Hoe noemen wij onze voorouders? — J. J. Polderman, Huismerken in Zeeland. — v. T., Het voorgeslacht van Dr. ***Abraham Kuyper;*** herstel van ingeslopen fouten. — Vragen: *van der Straaten, Cöllen, van Wijngaarden, Souverein* enz.

Zeitschrift für Nicdorsächsische Familienkunde, jrg. XXIII, afl. 1.

O.a. E. Reinstorf, Hofnamen im Liiueburgischen; van belang, omdat soortgelijke toestanden ook in de Oostelijke provincieën van ons land voorkomen.

Zeitschrift des Bergischen Geschie 11 ts vereins, dl. **LXVIII** (1940).

O.a. Dr. G. Becker, Dr. *Engelbert Teschemacher,* Vater und Sohn; bevat verschillende gegevens over in **Nederland** bekende leden van **dit** geslacht.

Mitteilungen des Sippenverbandes Danziger Mennoniten-Familien, jrg. VII, afl. 2.

O.a. Dr. K. Kauenhowen, Das Kinderbuch der „Dantziger Oude-Vlamingen" in Amsterdam und seine **Bedeutung** für **die** Danziger **Familien** *Focking, Kauenhowen* **und** *von* ***Roy.***

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van Uytwyck,
(XLVIII 32, 63).

De t.a.p. gestelde vraag betrof de voorouders van ***Philips van Uytwyck, heer van Uytwyck,*** secretaris van het Hof van Holland in het begin van de 16e eeuw, gehuwd met ***Anna Sandelyn.*** Hierop werden in kolom 63 eenige heraldische gegevens van Uytwyck vermeld door ons medelid R. T. Muschart.

Een afdoend antwoord op voornoemden vraag verscheen, voor zoover mij bekend. nog niet, hetgeen niet te verwonderen is, aangezien wij hier wederom staan voor een geval van naamsovergang via de moeder.

Philips van Uytwyck toch is de zoon van Mr. ***Johan van Schoonhoven,*** raad in den Hove van Holland 1480, 1500, 1503 (zie o.a. de lijst van raden bij v. Leeuwen, Batavia Illustrata). dood vóór of in ***1505*** en diens vrouw ***Sophia van Uytwyck,*** die vermoedelijk een afstammelinge is uit het in het land van Altena gezeten geslacht.

Uit een proces voor het voornoemde Hof, waarbij uitspraak werd gedaan op 1-12-1581 (H. v. H. No. 557 acte 298) en dat gevoerd werd door ***Gerrit van Uytwyck*** benevens Mr. ***Jacob van der Mersche*** en ***Glaude de Glarges*** uit naam van hun huisvrouwen tegen erfgenamen van ***Françoys van Boschuysen.*** blijkt ten aanzien van den bovengenoemden ***Philips van Uytwyck,*** den vader van impetranten het navolgend genealogisch fragment:

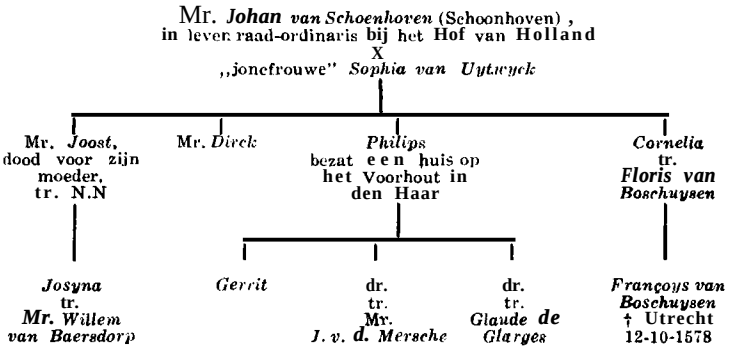

Eenige aanvullende gegevens betreffende ***Philips*** vindt men in een andere acte verleden voor genoemd Hof op 21-5-1543 (H. v. H. No. 514 acte 32), waaruit o.a. blijkt, dat ***Philips*** 12-10-1522 huwelijksche voorwaarden gemaakt had met zijn vrouw ***Adriana Sandelin,*** dochter van ***Gerrit*** en ***Adriana van de Pol(le) en*** hij nog in December 1522 in het huwelijk trad.

Blijkens een acte in het Hof van Holland van 1-2-1558 was hij op dien datum nog in leven.

Belangstellenden verwijs ik nog naar Hollandsche Leenkamer No. 122 Capt. Utrecht-Woerden fol. 13 verso, waar blijkt, dat Mr. ***Jan van Schoonhoven*** dood is en Mr. ***Joost van Uytwyck, zijn zoon,*** in zijn plaats optreedt ten behoeve van O.L.V. broederschap van Carmel te Schoonhoven op 27-9-1505, terwijl ***Sophia van Uytwyck*** zeker nog in leven is op 16-10-1510, wanneer in een acte, verleden voor het voornoemde Hof (No. 457 acte 31), zij, hoewel niet met name genoemd, vermeld wordt als ***weduwe Mr. Jan van Schoonhoven.***

Of ***Philips van Uytwyck*** werkelijk heer van Uytwyck geweest is geloof ik niet. Hij was zeker niet de oudste zoon [1].

J. P. DE MAN.

[1]) Zie voor **hem nog** *Wapenheraut 1905 pag. 326* ***en*** *Transportregisters den Haag* **(Gemeentearchief)** a° **1538 op** 28-8-1538, waar **hij een huis op de Plaats heeft genaamd** „de **Lupaert".**

Een merkwaardige voornaam.

(LIX, **204).**

Dat de geslachtsnaam *Wassenaar* wel eens meer als voornaam is gebezigd, moge blijken uit een gegeven, voorkomend in het artikel „Wandeling langs de oude grafsteenen, liggend op de kerkhoven rondom de drie kerken en torens van de Parochie's in de gemeente Het Bildt", door S. J. Hoogland, voorkomend in „De Vrije Fries", 33ste deel; op blz. 71 wordt onder no. 36 het graf vermeld van *Boijen Wassenaar Oeberius,* geb. te Heeg den 18 Aug. 1829, overleden te St. Anna Parochie 6 Nov. 1844, zoon van *Oebele Braunius Oeberius* en *Klaasje Boijens Wassenaar.*

IR. CH.C. VAN DER VLIS.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Biesenbroek, van-van Eylart. *Jacob van Biesenbroek,* vendrig, later Kapitein in het Regiment Baron Plettenberg, geb. ...?..., te . ..? . . . . st. Maassluis . ..?... 1766, ondertr. Zuidzande . ..?... 1702 met *Sara van Eylart,* geb. ...?..., ...?... 1668, st. Rotterdam 1 6 Maart 1748 (begr. in de Fransche kerk aldaar).

Gevraagd worden de ontbrekende gegevens en de kwartieren van dit echtpaar.

Amersfoort. J.W. VAN DER LELY.

Bruinsma, Dr. Vitus, (LIX, **205).** Verwezen zij naar Katholieke Friese geslachten door H. Aukes, Frisia Catholica, dl. III blz. 65, besproken onder BOEKBESPREKING in dit nummer. (Red).

Buur-Smeets-Smits, In mijn bezit bevindt zich een exemplaar van de Elsevierbijbel, gedrukt in 1663.

In deze bijbel staan eenige familieaanteekeningen. De oudste van 1710, die echter niet meer leesbaar is. De verdere aanteekeningen zijn:

Amsterdam Ce 17 Avril 1740. Jean Cornelis Buur, marié avec Geert Smeets. Le 18 janvier de San 1741 nee par la grase de dieu un fils a Jean Cornelis Buur et Geertruyd Smeets son nom es Jean Pierre Buur, son parin es son oncle Jean Pierre Buur, sa marinne es sa grandmere Buur, il a eftee bati dans le Zuyderkerk par monsieur teyke le 22 de janvier 1741.

den jaar 1742 den le Augustus is gebooren Catrina Pieternela Smeets, dogter van Hendrik Pieter Smeets en Neeltje Nieuwersloot en gedoopt den 5 ditoo in de nuwe kerck avonts van dommene van Muyden tot getuygen Catrina Smeets weduwe Schoormans en Daniel Smeets haar ouyt Oom.

Eigenaardig is het, dat deze bijbel afkomstig is uit de familie *Smits* (Eibergen). Tot nu toe kon nog niet uitgemaakt worden, of de familie *Smeets* en *Smits* ook één en dezelfde familie zijn. Wel gaan verschillende leden der familie *Smits* in de tweede helft der 18e eeuw van Eibergen naar Amsterdam. Wie kan mij nadere inlichtingen verschaffen betreffende de familie *Smeets* en *Buur?* En bestaat er een familierelatie met de Geldersche familie *Smits?*

Haaksbergen. D. JORDAAN J.G.HZN.

Evekink-de Haas. (LIX, 161). Hoewel geen direct antwoord gevende op het gevraagde, kan het volgende wellicht van dienst zijn. Uit het Weesboek van Zutphen blijkt dat op 25 Maart 1730 *Hubert de Haes* en *Hendrik Jan van Ruurlo* tot momberen worden aangesteld over *Cathrina,* oud 9½ jaar, dochter van wijlen *Hendrik van Sittert* bij *Elisabeth Heerdink.* De inventaris vermeldt het smidsgereedschap, alsmede dat Cathrina voor de helft gerechtigd was tot de zeembereyderswerckplaets aan de Meulenbeeck. Op 16 April 1734 blijkt zij erfgenaam te zijn van *Catharina Herdinks* wed. *Laurens van Hulst,* haar moei, tot Emmerik overleden, ingevolge haar testament van 26 Febr. 1734. Op 16 Sept. 1740 bedankt Cathrina haar voogden voor de gevoerde administratie,

Eindhoven. G.L. MEESTERS .

Kamp. *Andreas de Bons,* geb. te Breda 8 Nov. 1720 en overl. te Hemmen 15 Nov. 1800, generaal-majoor commandant der stad Grave, trouwde te Neerbosch 14 Sept. 1749 *Henriette Theresia Kamp,* overl. Nijmegen 24 Mei 1805,

Kan een onzer lezers iets naders meedeelen omtrent deze *Henriette Theresia Kamp* en hare voorzaten? Vorsterman van Oyen moet haar hebben gehouden voor een lid van het geslacht del Campo gen. Camp, maar er is alle reden om aan te nemen, dat zijne veronderstelling onjuist is.

Doorn. H. A.M. VAN ASCH VAN WYCK.

Ketjen-ten Cate. (LIX, 166). Uit de Doopboeken van Neede kan ik de volgende aanvullende mededeelingen verschaffen. De Trouwboeken werden niet door mij ingezien: helaas ontbreken dus verschillende gegevens hier, Daar zij zich te Neede bevinden zal de predikant aldaar deze gegevens wel willen verschaffen.

Doopboek Neede: 17 Februari 1771 *Henderik ten Cate* en *Gezina ten Cate . . .. Johanna Helena.*

30 Juli 1724. *Tieleman ten Kaete* en *Catharina te Lintelo ..... Hendericus.*

1 Nov. 1696. *Christoffel ten Caete.....Telleman* (zoon).

Uit andere doopinschrijvingen blijkt, dat de echtgenoote van C. *t. C. Hendrycka Sluiters* heet.

6 Juli 1727. *Garrit ten Kaete* en *Johanna ..... Gesina.*

(Ook uit verdere doopinschrijvingen blijkt niet de geslachtsnaam der moeder),

9 October 1694, *Godtschalk ten Caete* en *Helena Smits .....Garrit.*

Trouwboek te Eibergen: *Godtschalk ten Caete* huwt 30-1 1-1690 *Helena Smits.* Hij staat genoemd als zoon van *Gerhard ten Cate* en *Mechteld Tonisdr van Someren.*

Helena Smits werd gedoopt te Eibergen 3 Januari 1664; Lidmaat aldaar 1679. Zij is een dochter van *Gerrit Smits en Elsken Hemsinck* te Eibergen, die aldaar gehuwd zijn 21 September 1656.

Elsken Hemsinck is een dochter van *Willem Hemsinck* en *Jenneke Isforts.*

Haaksbergen. D. JORDAAN J.G.HZN.

Koker, de. (LIX, 166). Te Amsterdam zijn ondertrouwd ter Pui op 12 Jan. 1664: *Gillis de Koocker,* van Haarlem, zijreeder, wonende in de Wolvenstraat, en *Machteltie Swaerdecroon,* te Noordwijk. Hij onderteekent: *Gillis de Koker de Jonge,* dus waarschijnlijk is zijn vader een in 1664 nog levende *Gillis de Koker.*

Bij de gedichten van Geeraardt Brandt (Amst. 1675) komt voor op pag. 84: „Op de gulde bruiloft van *Gillis de Koker* met zijn huisvrou *Janneke de Buus,* getrout binnen Haarlem in het jaar 1623, den 24 October". Dit zullen wel de ouders van *Gillis de jonge* zijn.

Machteltie Swaerdecroon is ongetwijfeld identiek met *Magtilda,* dochter uit het tweede huwelijk van *Henricus Swaerdecroon* (Nieuw Ned. Biog. Woordenboek V, kol. 1182). De acte van ondertrouw van haar ouders luidt: Kerkelijk Ondertrouw Register, D.T. & B. 435, fol. 18v. 5 Jan. 1630. Comp. *Heyndrick Swaardecroon* van Leyden, wedr. van *Machteit* van *der Pluym,* woon(ende) tot Noortwijck, alwaer de geboden mede gaen sullen moeten & *Saara van den Broeck* van A(msterdam), out 28 Jaeren, geen ouders hebbende, geasst. met *Susanna van de Broeck,* woon(ende) op de Keysergracht, etc. (w.g.) *Henricus Zwaerdecroon. Sara van den broeck.* (Dit huwelijk is niet te Amsterdam voltrokken).

Amsterdam. **Mr. P. van Eeghen.**

Oldenbarneveld, van. Op het einde der 18e eeuw treffen wij te Bleiswijk een familie *van Oldenbarneveld* aan, waartoe o.a. behoorde *Leendert v. O.,* vermeld aldaar 9 Maart 1787 en 25 Oct. 1800.

Is mogelijk eenig verband bekend met de geslachten, behandeld in N.L. LVIII, 324 e.v.?

's-Gravenhage. Vürtheim

Overbeek-Herklots. (LIX, 167). Wanneer de heer Wittop Koning nog iets verder gelezen had, zou hij bemerkt hebben, dat onder *Kassima basar* het graf vermeld wordt van (een anderen) *Gregorius Herklots,* opperkoopman en opperhoofd te Calcapoor (d.i. Kassima basar), aldaar overleden 14-2-1789 en geboren te Middelburg 29-11-1739. Waar zijn door vrager aangehaalde naamgenoot 9-1-1768, dus 28 jaar later, te Bremen geboren werd, is deze laatste zeker een generatie jonger. Elk van hen zal dus een vrouw gehad hebben. Blijkens haar grafschrift was C. C. *Kloppenburg* de vrouw van eerstgenoemden Gregorius, zoodat Mrs. C. C. *Herklots* de echtgenoote van den hierboven in de 2e plaats genoemden kan zijn, welke, bij het overlijden van zijn vrouw nog in leven was.

De naam, in het werk van Wilson als *Overbeck* vermeld, zal in werkelijkheid wel *Overbeek* geluid hebben. Ik vermoed, dat *Daniël Anthonie Overbeek* een nakomeling was van *Daniel Overbeek,* van Amsterdam, die als commandeur van Galle omstreeks 1720 huwde met *Elisabeth Hals,* geb. 20-8-1701, overleden te Galle 28-12-1738, dochter van *Jacob Hals,* van Amsterdam, kapitein der burgerij te Galle en van zijn le vrouw *Dotninga Suarez.*

De geboortedatum en het overlijden te Palicatta van *Sara Antonia de Goede,* huisvr. van *Jacob Eilbracht,* opperkoopman en gezaghebber op de kust van Coromandel, vindt schr. in N.L. LVIII, kol. 472 (November 1940).

's-Gravenhage. H. **Wijnaendts.**

Snoek, van der. (LIX, 118). Wanneer men de gegevens t. a. p. vermeld onder III, vergelijkt met die, welke zijn opgenomen in Ned. Patr. 1925 bl. 393 onder IV-3, dan ziet men, dat *Johannes van der Snoeck,* op laatstgenoemde plaats vermeld als echtgenoot van *Catharina van Overzee,* gedoopt is 4 Maart 1694 en de zoon was van *Johannes* en *Geertruyd Senemans.*

Hieruit kan men gevoegelijk afleiden, dat in eerstgenoemde aanteekeningen vermoedelijk twee naamgenooten, vader en zoon, met elkander zijn verward. De doopdatum. in Ned. Patr. genoemd, klopt zéér goed met het (z.g.) eerste huwelijk uit Ned. Leeuw. Echter kan onmogelijk (deze tweede)

Johannes gedoopt zijn op 4 *Maart 1694 en* de in Ned. L. onder IV vermelde (zoon van dezelfde ouders) *Christiaan op 19 Sept.* 1694 (hetzelfde jaar)!

Het vorenstaande geeft wellicht den Heer Van der Weele aanleiding om zijne gegevens (en die uit Ned. Patr. 1925) nog eens te verifieeren.

Amsterdam. **D. A.** Wittop **Koning.**

Wits. Gehuwd te 's-Gravenhage (Groote Kerk) 16 December 1665 (ondertr. 29 Nov.) *Louis de Laignier,* kapitein, en *Sara Wits,* beiden wonende te 's-Gravenhage.

Als weduwnaar hertrouwde *Louis de Laignier* in 1681 te Voorburg met *Dulcia* (alias *Soetha) Thierens,* dr. van Dr. *Jacob* en *Adriana van Haertstein.*

Gevraagd wordt naar het voorgeslacht van *Sara Wits.*

Jacob Wits, kapitein, president van den Krijgsraad en gouverneur van Utrecht, overleed aldaar 14 Januari 1643.

Delft. *G.* **J. Elias.**

Wolff, de. Door vriendelijke bemiddeling van ons medelid, den Heer J. G. van Heyst, verkreeg ik inzage van een 17e eeuwsch stuk, copie naar oudere familie-aanteekeningen, inhoudende gegevens omtrent het echtpaar *Willem de Wolff en Tanneke Symons* (schoonouders van *Vondel) en* hun kinderen. Daar bij het copiëeren enkele fouten blijken gemaakt te zijn, zou ik het zeer op prijs stellen te weten of de oorspronkelijke aanteekeningen nog bestaan. Kan iemand mij daaromtrent iets mededeelen?

De kinderen uit dit huwelijk waren:

1. *Tanneken* (1568-1635), tr. le *Jan Trigau; 2e 1603 Daniel van Schaerdenburch.*
2. *Grietien* (geb. 1571), tr. 1596 *Joost Uytenhove.*
3. *Willem* (geb. 1573). Alle verdere gegevens gezocht.
4. *Hans* (1575-1615), tr. le 1601 *Neeltgen Cornelisdr.; 2e 1607 Clementia van den Vondel.* Omtrent de nakomelingen uit het tweede huwelijk bezit ik vrij volledige gegevens, uit het eerste huwelijk zijn mij slechts bekend:
   a. *Elsken,* geb. 1602, tr. le 1620 *Abram Claesz.; 2e* vóór 1628 *Hendrik de Vries.*
   b. *Willem,* leeft 1628. Gehuwd? Nakomelingen?
5. *Abraham* (geb. 1578). Aan hem draagt Vondel in 1613 zijn „Gulden Winckel" op. Gehuwd? Nakomelingen?
6. *Sara* (geb. *1580).* tr. 1596 *Hans Elberdinck.*
7. *Isaac* (1583-1617), tr. 1609 *Lijsbeth Symonsdr.* Kinderen:
   a. *Annetie,* tr. 1628 *Jacob de Vries.*
   b. *Maritge* († 1664), tr. 1630 *Joost de Vries.*
8. *Jacob* (1584-1625). Gehuwd? Nakomelingen?
9. *Carel* (1585-1619), tr. *Maria Verdonk.* Kinderen:
   a. *Willem* (1606/'07-1669), tr. 1627 *Catharina Vinckel.* Hun eenige zoon *Hans* sterft ongehuwd 1680.
   b. *Carel* (geb. 1617/'18), tr. 1642 *Adriana van Baerle.* Nakomelingen?
10. *Maeyken* (1586-1635), tr. 1610 *Joost van den Vondel.*
11. *Elisabeth* (geb. 1589), tr. 1612 Jan *van Erpecum.*

Omtrent de nakomelingen uit het tweede huwelijk van *Hans de Wolff* (4) ben ik vrij nauwkeurig ingelicht. Ik heb hieromtrent nog de volgende vragen:

Wat waren de geboortedata van zijn achterkleinzoons *Pieter* en Jean *de Wolff* (geb. omstr. 1680 als zoons van *Pieter* en *Susanna van Hoeck)?* Wanneer huwde eerstgenoem-

de met *Catharina de Neufville* (te Amstelveen, na ondertrouw te Amsterdam 3 Maart 1701)? Wat waren de geboortedata van de kinderen uit dit huwelijk?

Waar en wanneer overleed hun dochter *Catharina* (geb. 1707/'08, gehuwd 1728 met *Pieter Leendert de Neufville)?*

Waar en wanneer overleed hun dochter *Margarefha* (geb. omstr. 1708, gedoopt Doopsgezind Amsterdam 28 Jan. 1731)? Was zij gehuwd?

Uit het huwelijk van *Pieter de Wolff* en *Cornelia Reessen* werd op 8 Juni 1773 als tiende kind geboren *Geerfruid.* Waar en wanneer overleed zij (in 1838)? Waar en wanneer overleed haar eerste echtgenoot *Isaac Kops* (geb. Haarlem 15 April 1765 als zn. v. *Philip* en *Josina ten Cate),* van wien zij omstr. 1800 gescheiden was? Wat zijn de gegevens omtrent haar tweede huwelijk met ..... *Seisf?* Zij woonde in 1810 te Zutphen en was toen nog niet hertrouwd.

Het tweede kind van *Pieter de Wolff* en *Cornelia Reessen* **was:** *Gerrit de Wolff,* geb. Amst. 4 Jan. 1758, woont in 1784 te Aubonne (Kanton Bern), wordt in 1797 te Lausanne onder curateele gesteld, woont in 1810 nog ald., †..... (vóór 9 Oct.1816), tr. Aubonne 13 Feb. 1784 *Susanne Isabelle Caillaf,* geb..... 30 Maart 1765, †..... (woont 9 Oct. 1816 te Lyon), dr. v. ..... (een raadsheer). Kinderen:

1. *Cornelia Henrieffe,* geb. Aubonne 8 Dec. 1784, †..... Gehuwd?
2. *Pierre Charles Louis* (1785-1823), geh. met *Maria Willink.* Alle gegevens bekend. Heeft hij nog meer kinderen gehad dan: *Susanne Isabelle* (1819-1832) ?
3. *Jacques Philippe Godefroy,* geb. ..... **15 Nov.** 1787. †..... Gehuwd? Nakomelingen?

Amsterdam. P. VAN EEGHEN.

Vergoude. *Trijntje Vergoude,* geb. Maassluis 28 Febr. 1699, st. ald. 26 Mei 1743, tr. Maassluis *29* Oct. 1724 met *Cornelis van Dorp,* Mr. smid te Maassluis.

Haar ouders zijn *Jan Vergoude* en *Maria van der Kost.* van wie mij geen nadere gegevens bekend zijn.

Gevraagd: de ontbrekende gegevens van de ouders van *'Trijntje Vergoude* en haar vier kwartieren.

Amersfoort. J.W. VAN DER LELY.

IJsselsteijn. *Willempjc Arends IJsselsteijn,* geb. .....? ... Aug. 1651, st. Maassluis, 31 Maart 1736, tr. Maasland 13 Juni 1683 met *Barfholomeus van Dorp,* Mr. smid te Maassluis, Schepen aldaar 1704/'08.

Gevraagd: de geboorteplaats en -datum, alsmede de kwartieren van *Willempje IJsselsteijn.*

Amersfoor t. J. W. VAN DER LELY.

Armoriaal van Gendt. (LIX, 120). Naar dit wapenboek is veel navraag gedaan. *Johan van Gendt* (1609-1668) en zijn zoon *Gerlach* (1645-1735) stelden het samen. Het bevat 3280 wapens. Het was in Aug. 1880 aanwezig op de heraldische tentoonstelling te Amsterdam en was eigendom van J. G. de Groot Jamin Jr. Te Amsterdam is het verkocht door R. W. P. de Vries, Singel 146. Executeur-testamentair was L. Monas, Oosteinde 21, Amsterdam C. (Zie Catalogus Mart. Nijhoff, 1880, b!. 244 No. 3225 en Herald. Bibl. 1880-1881, bl. 330).

R. W. P. de Vries was voor ƒ 150 ook de kooper van een fraai handschrift „Genealogie van den Huyze *van Gent" (N.* 199 uit den Catalogus van van Stockum's Antiquariaat, Vente publique le 27 et 28 Octobre 1910).

's-Gravenhage. L. F. VAN GENT.

Onbekende wapens. Wie kan mij voor de voltooiing van een kwartierstaat helpen aan de familiewapens van de volgende geslachten:

a. Paars lak en: *Pieter Paerslaeken,* zn. van *Jan P.* waardijnmeester van de lakenhal te Amsterdam, huwde (ondertr. 29-10-1638) *Lijsbeth Dommer,* geb. 1602. Hun zoon *Jan P.,* notaris te Amsterdam, huwde zijn nicht *Cornelia Dommer* (ondertr. 29-7-1673), wier dochter *Johanna Elisabeth Paarslaken,* geb. A'dam 1675, huwde le *Gerardus Moermans, 2e 16-7-1711 Alberfus Noorf wijck,* geb. Zutphen 1686.

b. Van Segwaert: *Margarefha van Segwaerf,* overl. 's-Gravenhage, huwde *Hendrick Terbeeck van Coesfelf,* geb. Utrecht 2-3-1647, notaris te 's-Gravenhage.

c. Van Geffen: *Gijsbert van Geffen,* overl. 1721, huwde te 's Hertogenbosch *Johanna van Roosmalen.* Hun dochter *Judith* huwde te 's Hertogenbosch 7-7-1710 *Geofroid Terbeeck van Coesfelf,* zoon van het echtpaar genoemd onder b.

d. Mulkens: *Michael Mulkens,* geb. Maastricht, huwde 's-Gravenhage 23-10-1695 *Maria van der Valck.* Uit dit huwelijk o.m. twee kinderen nl.: 1 *Maria Clasina Mulkens,* gehuwd met *Theodorus Hanneman; 2 Leonardus Mulkens,* huwde 10-10-1739 te 's-Gravenhage *Maria Theresia Carfel,* geb. 's-Gravenhage 1717, overl. 's-Gravenhage 1-7-1758. Hun dochter *Francina,* geb. 's-Gravenhage 13-12-1744, huwde Mr. *Albertus Noortwijck.*

e. Carte1 en Bijstervelt de Quavre: *Jan Carfel,* wijnkooper te 's-Gravenhasg, huwde *Margarefha Bijsfervelf de Quavre,* geb. 's-Gravenhage 1693, overl. 's-Gravenhage 22-4-1767. Hun dochter *Maria Theresia Carfel* huwde *Leonardus Mulkens* (zie onder d.).

f. Kistemaker: *Pieter Kisfemaker,* zoon van *Klaas K.,* overl. Uitgeest 8-11-1762, huwde Uitgeest 24-1-1733 *Maartjen Cornelis,* overl. Uitgeest 26-4-1745. Hun dochter *Antje Kisfemaker* huwde *Simon Schermer,* Lid le en 2e Nationale Vergadering, Lid le Kamer v./h. Vertegenwoordigend Lichaam van de Bat. Republiek.

g. Tijhoff en Bosch: *Hendrik Tijhoff* huwde *Johanna Bosch.* Hun dochter *Cornelia Tijhoff,* geb. 1704, overl. A'dam 12-11-1771, huwde *Arnoldus van Wayenburg,* wedr. van *Elis. van Wijngaarden.*

h. Scheers: *Magdalena Scheers,* overl. 's Heerenberg 5-2-1770, huwde 's Heerenberg 30-10-1718 *Abraham de Both,* secretaris en leengriffier van den Graaf van den Bergh.

Kerkrade (L.). VAN DITZHUYZEN.

INHOUD 1941, No. 6.

Bestuursberichten. — De Gerichtslieden van Veluwe en Veluwezoom, door Mr. W. de Vries. — Striana VI. Een Zuid-Hollandsch geslacht Coel in de middeleeuwen, door Jhr. Dr. Th. van Rheineek Leyssius. — Boekbespreking. door J. P. de Man. — Inhoud van Tijdschrift&, enz. -- Korte mededeelingen: Van Uytwyck; Een merkwaardige voornaam. — Vragen en antwoorden : Biesenbroek, van-van Eylart ; Bruinsma, Dr. Vitus ; Buur-Smeets-Smits; Evekink-de Haas; Kamp ; Ketjen-ten Cate; Koker, de ; Oldenbarneveld, van ; Overbeek-Herklots ; Snoek, van der ; Wits ; Wolff, dc; Vergoude; IJsselsteijn; Armoriaal van Gendt ; Onbekende wapens.

Gedrukt bij N.V. Drukkerij „De Residentie" Pletterijstr. 103-107. 's-Gravenhage.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, *Ridderlaan 18, 's-Gravenhage.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Riouwstraat* 4, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 7 I. LIXe. Jaargang. Juli 1941.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

MR. H. C. DRESSELHUYS ..... 's-Gravenhage.
Wagenaarweg 9.

DR. G. J. HUËT ..... **Bussum.**
Geneesheer-Directeur van het Amsterdamsch Kinder-sanatorium „Hoog Blaricum". *Brediusweg 39.*

J. R. KRUDOP ..... ***'s-Gravenhage.***
Hugo de Grootstraat 4.

A. J. STAKENBURG ..... *Leiden.*
Litt. Neerl. Cand. *Burchsteeg* 1.

Adreswijzigingen:

MR. W. C. J. ALPHERTS ..... *Amsterdam (W.).*
Adolf van Nassaustraat 43 III.

G. C. ANSOUL ..... ***'s-Graoenhage.***
1e Sweelinckstraat 35.
(Verbetering).

F. J. H. BANNINGH ..... *Groenlo.*
(Verbetering).

JHR. MR. DR. E. A. VAN BERESTEYN .... ***Vierhouten.***
„Het Bergelt".

DR. A. B. VAN DEINSE ..... ***Rotterdam (C.).***
Nieuwe Binnenweg 749.
(Verbetering).

D. A. WITTOP KONING ..... *Amsterdam (W.).*
Overtoom 83.

P. D. SCHILLER TOT PEURSUM ..... ***Wassenaar.***
Koekoekslaan 9.

MR. R. N. DE RUYTER VAN STEVENINCK .. *Leiden.*
Rijnsburgerweg 1 til.

De maandelijksche bijeenkomst op 7 Juli e.k. zal — ditmaal in plaats van in Hotel Wittebrug — gehouden worden in Café-Restaurant „den Hout", Bezuidenhoutscheweg No. 11-13 des namiddags te 3 uur; het lid de Heer C. F. E. Gonggrijp is bereid gevonden op deze bijeenkomst voor de leden woonachtig te 's-Gravenhage en omgeving een voordracht te houden over „Friesche Eigenerfden wapens."

In verband hiermede zullen de bureaux van het Genootschap. Bleijenburg 5, dien ***namiddag*** gesloten zijn.

De Heer Gonggrijp is bereid deze voordracht eveneens te houden in de bijeenkomsten van de groepen in Gelderland en in Noord-Holland wonende leden.

Jaarverslag 1940.

Het jaar 1940 staat in het teeken van schokkende internationale gebeurtenissen, tengevolge waarvan mede ons land in de bijzondere toestand van bezet gebied geraakte, Deze status heeft niet nagelaten op het maatschappelijk leven in ons land haar stempel te drukken en als van zelf sprekend is daarbij ons Genootschap betrokken.

Niet alleen geestelijk, en daarmede haar invloed uitoefenende op de wetenschappen, die in ons Genootschap hare ijverige en toegewijde, tevens zeer deskundige beoefenaars vereenigd vinden, ook materieel laten de bijzondere omstandigheden haar invloed gevoelen. De onzekerheid, die een voortvloeisel is van deze bijzondere omstandigheden, heeft tot gevoly gehad dat — zij het gelukkig slechts in een gering aantal — eenige leden zich genoodzaakt zagen voor het lidmaatschap te bedanken. Hiertegenover staat evenwel, dat ook wederom een aantal nieuwe leden kon worden benoemd. Een voorzichtig financieel beleid zal deze periode dienen te overbruggen, hetgeen zijn neerslag vindt in een beperking van den omvang van het maandblad en in een beperkte mogelijkheid tot aankoop van boekwerken — zoowel oude als nieuwe — voor de

boekerij en van andere stukken van belang voor de verzamelingen.

Hiertegenover staat dat onze boekerij en verzamelingen voor rampen zijn gespaard. Zelfs hebben wij er toe kunnen bijdragen andere instellingen, voor welke de oorlog ernstige gevolgen heeft gehad, daadwerkelijk te steunen. Zoo werden op voorstel van Dr. Wiersum aan het Rotterdamsche Leeskabinet, dat bij den ramp op 14 Mei te gronde is gegaan, de laatste 15 jaargangen van ons maandblad geschonken. Evenzoo konden wij een gelijke schenking doen aan het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen, dat door den brand, ontstaan na het 'bombardement van Middelburg op 17 Mei 1940, zijn bibliotheek zag verloren gaan.

Een sterk door de autoriteiten aangemoedigd streven tot concentratie op velerlei gebied bracht mede, dat ook op het gebied van de door ons beoefende wetenschappen concentratie in overweging diende te worden genomen. Nadat het bestuur kennis genomen had van de omstandigheden en van de beteekenis van deze richting, was het eenstemmig van oordeel, dat ons Genootschap zich niet mocht onthouden, ja, dat het in het belang van het Genootschap en van de door zijne leden beoefende wetenschappen was, haar werkzaam aandeel daarin te nemen en daardoor zijne belangen te kunnen behartigen en zijn invloed op de ontwikkeling te kunnen behouden. Toen tenslotte na velerlei besprekingen een Verbond voor Sibbekunde werd opgericht, besloot het bestuur dan ook, onder de uitdrukkelijke erkenning van haar autonomie, zich daarbij aan te sluiten.

In herinnering moge worden gebracht hetgeen het bestuur reeds eerder ter zake mededeelde, dat „thans alle op ons gebied werkzame vereenigingen in één verband zijn samengebracht en dat hierdoor eene samenwerking tusschen vrijwel alle genealogen en heraldici is geschapen, welke voor de toekomst vruchtdragenden arbeid doet verwachten".

Onze voorzitter wijlen Dr. Valck Lucassen werd in het bestuur van het Verbond opgenomen.

Het Genootschap verloor in 1940 10 leden door overlijden, waaronder de Heeren G. J. G. C. Graaf van Aldenburg Bentinck, W. Croockewit W.A.zn., P. C. Labrijn en J. Vriesendorp, die zich op verschillende wijzen verdienstelijk hebben gemaakt voor ons Genootschap en aan wier nagedachtenis herdenkingswoorden zijn gewijd in het maandblad. Voor het lidmaatschap bedankten 26 leden.

Het aantal leden bedroeg aan het begin van het jaar 600. Aan het einde van het jaar telde het ledental 583, waarvan 5 Eereleden en 10 Correspondeerende leden. Dat de achteruitgang in het ledental slechts 17 heeft bedragen, vindt zijn oorzaak in de toenemende belangstelling voor de genealogie en heraldiek, waardoor ook in dit jaar talrijke nieuwe leden toetraden.

De bijzondere omstandigheden in Mei 1940 lieten niet toe een Algemeene Vergadering te houden weshalve in de bestuursvacature ontstaan door het bedanken als lid en bestuurslid van den 2en Secretaris Mr. A. F. van Lakerveld. Mede door het gemobiliseerd zijn van den Secretaris H. J. A. van Son werden de werkzaamheden van het secretariaat tot 1 Juli waargenomen door de bestuursleden Jhr. Trip en Jhr. Dr. van Rheineck Leyssius.

Hoewel in 1940 geen excursie werd gehouden, getuigden de maandelijksche bijeenkomsten, zoowel te 's-Gravenhage, als te Arnhem en te Amsterdam van een opgewekt vereenigingsleven.

Al werd, zooals reeds is gezegd, het maandblad na Mei 1940 ingekrompen, de inhoud bleef onder de deskundige

leiding van onzen diep betreurden Hoofdredacteur Dr. Th. R. Valck Lucassen op het zelfde hooge peil, waarop hij het blad met zijn langdurige ervaring had weten te brengen, Wederom kan worden geconstateerd, dat in het afgeloopen jaar belangrijke bijdragen konden worden geplaatst, niet alleen op het gebied van genealogie en heraldiek, doch ook op dat der iconographie en bio-genealogie. De medewerkers, voor wïer belangeloozen arbeid een woord van lof toekomt zijn: het Eerelid Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn, het Correspondeerende lid W. Wijnaendts van Resandt, de leden Mr. J. Belonje, Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van Breugel, W. J. J. C. Bijleveld, J. de Groot, Mr. A. Haga, W. F. del Campo Hartman, J. C. Hoynck van Papendrecht, Mr. H. L. Hommes, D. Jordaan J.G.Hzn., Mr. H. Kronenberg, Mr. W. F. Leemans, J. P. de Man, Jhr, Mr. A. H. Martens van Sevenhoven, Mr. W. C. Mees, Mr. A. S. Miedema, Mej. Mr. Elisabeth C. M. Prins, Jhr. H. H. Röell, W. A. van Rijn, Dr. J. Sanders, S. J. Schermer, Mr. A. P. van Schilfgaarde, Mr. A. Staring, Mr. W. de Vries, J. P. van der Weele, H. Wijnaendts en Mr. H. F. Wijnman, alsmede de Heeren Dr. G. H. Kurtz, P. A. de Lange en Mej. C. J. Welcker.

Ook aan hen, die hun medewerking verleenden aan de rubrieken „Korte mededeelingen" en „Vragen en antwoorden" wordt den dank van bestuur overgebracht.

De rubriek „Boekbespreking" werd wederom verzorgd door het lid der Redactie-commissie J. P. de Man, met medewerking der leden Mej. Th. J. van Alff, W. F. del Campo Hartman en P. C. Labrijn, terwijl Mevrouw G. Meihuizen-Landré en Mej. Th. J. van Alff, evenals in het vorige jaar de verzorging van de rubriek „Officieele naamsveranderingen en naamsaannemingen" op zich namen.

Werd aanvankelijk de samenstelling van het Register op den LVIIIen jaargang door ons Correspondeerend lid A. P. M. A. Storm de Grave bewerkt, de slechte postverbinding met zijn woonplaats Brussel was oorzaak, dat dit register werd voltooid door onze Bibliothecaresse Mej. Th. J. van Alff met medewerking van Mej. A. Wittenaar, werkzaam op haar bureau.

Ook aan al deze medewerkers wordt hier een woord van dank gebracht.

Waarschijnlijk tengevolge van de tijdsomstandigheden boekte de Afdeeling Familie-archieven in 1940 slechts een enkele kleine schenking, welke in den Staat van Aanwinsten wordt vermeld; gelukkig kan hieraan worden toegevoegd, dat na afloop van het eigenlijke verslagjaar, in de eerste maanden van 1941, reeds verscheidene belangwekkende schenkingen zijn ingekomen, waarvan hier het zeer omvangrijke Familiearchief van Brienen afzonderlijk moge worden genoemd.

Mejuffrouw M. C. G. Diemont heeft goede vorderingen gemaakt met de inventarisatie van het Huisarchief Marquette ten Gemeente-archieve van Amsterdam, welke inventarisatie geschiedt onder toezicht van de archivaris-conservatrix van het Genootschap. Mejuffrouw J. A. C. M. Wittenaar zette de bewerking van het Familie-archief de Marez voort buiten hare werkuren in dienst van ons Genootschap. Jonkvrouwe H. M. R. Schorer te Utrecht maakte ten Rijksarchieve aldaar een begin met de ordening en beschrijving van het Familie-archief Caan van Neck, onder auspiciën van het Genootschap.

De Afdeeling Handschriften verheugt zich in de voortdurende belangstelling van de leden. Van de aanwinsten, welke ons Genootschap in het afgeloopen jaar ontving, zij hier nog in het bijzonder vermeld eene verzameling aanteekeningen voornamelijk omtrent Schiedamsche families, samengesteld en ons geschonken door den Heer G. H. J. Gijsberti Hodenpijl

en een belangwekkend 17de-eeuwsch handschrift van der Hell. Hoewel pas in 1941 ontvangen, mag hier niet onvermeld blijven de hoogst belangrijke verzameling handschriften, grootendeels gewijd aan oude adellijke geslachten, welke de Heer J. de Groot ons enkele weken voor zijn heengaan schonk. In de necrologie van den Heer de Groot in „De Nederlandsche Leeuw" van April 1941 is reeds gewezen op het groote belang van deze uitgebreide collectie, in het bijzonder voor diegenen onzer leden, die zich bezighouden met middeleeuwsch genealogisch onderzoek.

Van onze verzamelingen fiches werd die, welke voornamelijk gegevens uit archieven bevat, uitgebreid door schenkingen van de leden A. Merens te Amsterdam, Ir. D. W. van Dam van Hekendorp en Mr. A. P. van Schilfgaarde.

Jhr. J. A. Hoeufft stond ouder gewoonte het Bureau terzijde door vele fiches in lexicographische volgorde in onze collecties in te voegen; Jhr. Hoeufft moge zich ervan verzekerd houden, dat deze nuttige en tijdroovende arbeid ten bate van ons Genootschap door zijne medeleden hoogelijk wordt gewaardeerd. Ook Jhr. H. van de Poll stelde zijne groote werkkracht wederom in dienst van ons Genootschap, ditmaal voor het overtypen van genealogische handschriften, welke de Heer J. de Haes te Eindhoven tijdelijk te onzer beschikking had gesteld.

De Aanwinsten van de Afdeeling Zegel- en Wapenafbeeldingen vindt men in het maandblad.

De Bibliotheek werd in het afgeloopen vereenigingsjaar door schenking en aankoop alsmede door verwerving van recensie-exemplaren vermeerderd met 84 boekwerken, welke alle reeds in het maandblad werden vermeld. Dat de aanwinsten in aantal verre onder die van het vorige jaar zijn gebleven spreekt van zelf.

Het catalogiseeren van de „Bibliotheek-van Dam" vond geregeld voortgang. De Afdeelingen kerkgeschiedenis, geschiedenis, wapenkunde-wetenschap, militaria, gedenkboeken en grafschriften zijn ingeschreven in het stamboek en voorzien van stamboeknummer en boekmerk.

Mevrouw A. C. Boogaard-Bosch heeft bij deze werkzaamheden ook dit jaar weder belangeloos haar zoo zeer gewaardeerde hulp verleend.

Het repertorium op de boeken en tijdschriften werd regelmatig bijgehouden. De leeszaal werd door bijna 100 personen meer dan in het vorige jaar, t.w. door 478 personen, bezocht, terwijl aan 156 leden en instellingen boeken werden uitgeleend.

Bij den Inlichtingendienst kwamen 75 brieven met verzoeken om genealogische en heraldische inlichtingen in, waarvan verscheidene uit de ons ten dienste staande bronnen konden worden beantwoord.

De financieele toestand over het afgeloopen jaar was voor het Genootschap niet ongunstig zoodat het jaar 1940 met een klein batig saldo sloot.

Aan contributies kwam binnen ƒ 6385.80, terwijl wij wederom een Rijkssubsidie van ƒ 500.— ontvingen. De belangrijkste post der uitgaven t.w. het maandblad bedroeg in het afgeloopen jaar ƒ 2850.10; terwijl de eveneens belangrijke post salarissen ƒ 2180.78 bedroeg. Aan de bibliotheek werd over 1940 slechts ƒ 203.28 besteed. Het blijft te betreuren dat gebrek aan ruimere geldmiddelen het ons onmogelijk maakt de bibliotheek grootere uitbreiding te geven. Menig belangrijk boekwerk gaat zoodoende voor ons verloren. Toch mogen wij, gezien de tijdsomstandigheden, niet ontevreden zijn, en zien we dan ook met vertrouwen de toekomst tegemoet.

HET BESTUUR.

Een geslacht De Bie uit Armentières en de hieraan verwante familie Van Swinden,

door MR. W. F. LEEMANS.

In aansluiting op de familieaanteekeningen *van Pradellis* (zie het Januari-nummer van dezen jaargang) moge hier het een en ander volgen over de aan dat geslacht verwante families de ***Bie*** en ***van Swinden.*** De hier volgende genealogieën berusten gedeeltelijk op een schrijven van Prof. J. H. van Swinden aan Mr. H. A. Kreet. Op volledigheid mogen zij geenszins aanspraak maken: daarnaar is niet gestreefd.

De Bie.

Het wapen van dit geslacht ***de Bie*** wordt gevormd door een arend met een pijl erdoor.

Mogelijk is de oorspronkelijke naam van het geslacht ***du Biez*** geweest [1]).

I. ***George (Joris) de Bie,*** van Armentières, vestigde zich met zijn vrouw in 1637 te Leiden en werd ald. in dat jaar poorter, † 1680, tr. 1° 14 Jan. 1637 ***Cafharina van Pradellis,*** geb. Yperen 6 Maart 1611, † Leiden 9 Mei 1656, dr. van *Guilliam* en ***Margriefe Fournier:*** 2° (ondertr. Leiden 6 Aug. 1658) ***Anna Agtnery (Emmery).***

Uit het eerste huwelijk o.a. (volgorde onbekend):

1. ***Abraham de Bie,*** † 1700, tr. *Margaretha van Wilmerdonck.*
2. ***Zsaac,*** volgt II.
   Jacob, volgt IIbis.
4. ***Maria de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 18 Nov. 1646, † jong.
5. ***Maria de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 25 Febr. 1649, tr. (ondertr. Leiden 21 Sept. 1669) ***François van Bersingen.***
6. ***George (Joris),*** volgt IIter.
7. *Guido,* volgt IIquater.
8. ***Cafharina de Bie,*** ged. Leiden (Pietersk.) 23 Mei 1653.
9. ***Margarefha de Bie,*** ged. Leiden (Pietersk.) 3 Febr. 1655, tr. 1° *Daniel Liaer,* 2° *N. van Oudhuysen,* 3° ***Jan van Swanenburg.***
10. *Guillaume* ***de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 27 April 1657, ging in 1678 of '79 naar Frankrijk, „alwaar hij in de negotie geweest is met zijnen Broeder Jacob", na de herroeping van het edict van Nantes uitgeweken naar Engeland en in dienst getreden, tenslotte hier te lande komen wonen, † Aug. 1717, tr. in Frankrijk Febr. 1682 ***Maria*** *Perot,* woonde in 1737 te Voorburg (Z.H.).

Uit het tweede huwelijk:

11. ***Anna de Bie,*** ged. Leiden, (Hoogl. k.) 18 Dec. 1659.
12(?). ***Sara de Bie,*** wellicht een van beiden gehuwd met N. ***van Leeuwen.***

II. ***Zsaac de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 29 Dec. 1641, tr. 1° (ondertr. Leiden 7 Dec. 1668) ***Justina Barbeffe,*** dr. van Dr. Med. ***Paulus*** en *Suzanna* ***Claeyssens*** [2]), 2° ***Maria Hendrix:*** zij hertr. ***Adriaan du Pon.***

Uit het eerste huwelijk:

1. *Susanna* ***de Bie,*** geb. 6 Dec. 1669, † als wed. 23, begr. Rotterdam 27 Maart 1733, tr. 1° *Mathijs* ***Wagenaar,***

1) Cf. N.L. LIX, kol. 19.
2) Dr. van *Passchier Claeyssens* en *Justina d'Overlage.*

2° (ondertr. Leiden 26 April 1689) ***Alewijn Schepers,*** geb. Hoorn [3]).

2. ***Anna de Bie,*** minderjarig in 1710.

Uit het tweede huwelijk zouden spruiten [4]):

3. ***Catharina de Bie,*** tr. 1° ***Pieter Keskes,*** 2° ***Petrus Tavenrath.***
4. ***Jacob,*** volgt III.

III. ***Jacob de Bie,*** tr. ***Leuina Adriaense.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Maria de Bie,*** tr. *N.* ***Bogerd.***
2. *Jacoba* ***de Bie,*** tr. ***Jacob Meyer.*** Hieruit ***Matthaeus Meyer*** (in Oost-Indië).

IIbis. ***Jacob de Bie*** [5]), geb. Leiden Augustus 1644, „consul te Nantes, en daarna envoyé van den Staat aan verscheiden Hoven en eindelijk Minister te Hamburg", † Hamburg Juli 1702, tr. Nantes 16 April 1679 ***Catharina de Brissac(q),*** † 's-Gravenhage 9 Juli 1738, oud 90¼ jaar.

Uit dit huwelijk 8 kinderen [6]), waarvan slechts de jaren des onderscheids bereikten:

1. ***Jacob de Bie,*** geb. Nantes 1 April 1681, consul-generaal en resident in Moscovië, envoyé voor een bijzondere commissie in Zweden, tr. Danzig 1713 ***Sara Maria van Domburg,*** „den 13 November 1719 met zijne zwangere vrouw, domestiken, en het grootst gedeelte van hunne goederen op de Jutsche kust verongelukt" [7]).
2. ***Maria Margaretha de Bie,*** geb. 's-Gravenhage 16 Nov. 1686, † 3 Oct. 1745, tr. 's-Gravenhage 26 Juli 1711 ***Philip van Swinden,*** † ***25*** Maart 1746. Hunne nakomelingen volgen hierna.

IIter. *George (Joris)* ***de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 21 Juli 1650, koopman te Leiden, † voor 1691, tr. (ondertr, Leiden 15 Nov. 1676) *Susanna* ***Barbette,*** dr. van Dr. Med, ***Paulus*** en *Suzanna* ***Claeyssens*** [2]).

Uit dit huwelijk [8]):

1. *Susanna* ***Catharina de Bie,*** ged. Amsterdam (Zuiderk.) 19 Oct. 1678, tr. (ondertr. Leiden 23 Juni 1702) ***Pieter Teckop.***
2. ***Justina de Bie,*** ged. Amsterdam (Zuiderk.) 15 Dec. 1680, waarsch, begr. Amsterdam 8 Mei 1681.
3. ***Maria de Bie,*** ged. Amsterdam (Zuiderk.) 17 Jan. 1683, tr. ***Wouter Hegeman.***

Ilquater. *Guido* ***de Bie,*** ged. Leiden (Walenk.) 3 Oct. 1651, † voor 1705, tr. 8 Mei 1678 ***Margaretha de Rivé,*** dr. van ***Anthonie*** (uit den Briel) en ***Femmetje Gerritsdr. van Duivenbeek*** (uit Deventer).

Uit dit huwelijk:

1. Ds. *Georgius* ***de Bie,*** geb. Leiden 4, ged. ald. (Pietersk.) 17 Mei 1679, predikant te Schoor1 1707, te Alkmaar 1717, † ald. 12 Aug. 1755.
2. ***Femmetje de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 10 April 1681.
3. ***Femmetje (Femina) de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 29 Nov. 1682, tr. (ondertr. Leiden 19 Mei 1706) ***Johannes van Somerchem.*** † La Rochelle 1741 [9]).
4. ***Catharina de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 10 Sept. 1684.
5. ***Anthony de Bie,*** ged. Leiden (Pietersk.) 22 Febr. 1686.
6. ***Anthonie de Bie,*** geb. 29 April, ged. Leiden (Hoogl. k.) 1 Mei 1687.
7. ***Isaak de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 11 April 1689.
8. ***Abraham de Bie,*** ged .Leiden (Hoogl. k.) 17 Aug. 1692.
9. ***Abraham de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 8 Oct. 1693.
10. ***Catharina de Bie,*** ged. Leiden (Hoogl. k.) 18 Nov. 1694.
11. ***Catharina de Bie,*** geb. 29 Oct., ged. Leiden (Hoogl. k.) 1 Nov. 1696, tr. ***Jan Calk,*** te Alkmaar.
12. ***Jacob de Bie,*** ged. Leiden (Loodsk.) 13 April 1698.

Van **Swinden.**

Wapen: in rood drie zilveren' springende windhonden: helmteeken: een windhond uitkomend. Volgens het Armorial Général, suppl. I, fasc. 111, p. 40 zijn de windhonden gehalsband van goud, doch — zooals de heer Muschart zoo vriendelijk was mij mede te deelen -- blijkt uit de zegels van Mr. Ph. van Swinden (11) en zijn zoons Ds. Ph. (111), Prof. Dr. J. H. (IIIbis) en Mr. S. P. van Swinden, dat in de 18de eeuw het wapen werd gevoerd als bovenomschreven. Ook in het hartschild van het, blijkens N.P. 1920, p. 124, door de familie van Swinden Koopmans gevoerde wapen zijn de dieren niet gehalsband.

Bij de ondertrouwinschrijving van ***Philip van Swinden*** voornoemd (IIbis, 2) is niet vermeld, vanwaar hij herkomstig was, Zijn doop, welke te 's-Gravenhage en — op grond van het hierna medegedeelde — te Utrecht is gezocht, werd niet gevonden, maar wel is op de achterzijde van zijn geschilderd

3) Zijn doop werd in de stad Hoorn niet, gevonden.
Wit dit huwelijk:
1. *Geertruy Schepers*, ged. Rotterdam 3 Mei 1690 (get. o.a *Lukas Schepers)*.
2. *Isaack Schepers*, ged. Rotterdam 20 Juni 1691, woonde te Stellenbosch (Kaapkolonie), tr. 26 Febr. 1713 *Hester van der Heyden.* Hieruit, *Alewijn* ***Schepers,*** ged. 3 Febr. 1715 † kinderloos, en ***Jacoba*** *Elsabe* ***Schepers, ged. 25*** Oct. 1716 (Cf. Chr. Coetzee de Villiers, Geslachtregister der Oude Kaapsche Familien, deel 3, pag. 224).
3. *Geertruy Schepers,* ***ged.*** Rotterdam 14 Juni 1693.
4. *Geertruyda Schepers*, ged. Rotterdam 14 Jan. 1695 (get. o.a. de admiraal *Willem Bastiaensz.* Schepers. (cf. Alg. Ned. Fam bl., 1886, pag. 65, seqq.), tr. le *Gijsbert van den Heuvel,* ***2e*** *N. Kok.*
5. *Justina* ***Schepers, gel). 29*** Sept., ged. Rotterdam 2 Oct. 1696 (get. o.a. ***Gewit*** *Schepers)*, † 15 Nov. 1775, tr. Rotterdam 20 Mei 1725 *Willem* Rees, ged. Rotterdam 5 Aug. 1701, † ald. 14 Mei 1763, zn. van *Willem* en *Adriana Sorg(h).*
6. *Lucas Schepers,* ged. Rotterdam 29 Sept. 1697.
7. *Alewijn* ***Schepers,*** ged. Rotterdam 29 April 1699.
8. *Maria Schepers,* ged. Rotterdam 29 Jan. 1702 (get. o.a. *Gerrit* ***Schepers),*** † ongeh.
9. *Alewijn Schepers,* ged. Rotterdam 16 Juni 1706.

4) Eenig bewijsmateriaal voor de gegevens omtrent deze kinderen werd al evenmin als aanvullingen daarop gevonden.

5) Hij en zijn nakomelingen behoorden tot de Waalsche gemeente.

6) O.a. Georue de ***Bie. eed.*** 's Gravenhage 12 Aue. 1688.

7) Mededeeling van Prof. van Swinden aan Mr. Kreet.

8) Ook werd begr. Amsterdam 17 Sept. 1681: *Maria* de Bie, waarschijnlijk eveneens uit dit huwelijk gesproten.

9) Uit dit huwelijk:
1. *Laurens van Somerchem,* ***geb. 29*** Oct. 1705.
2. *Guido van Somerchem,* geh. 9, ged. 's Gravenhage 12 Nov. 1710.
3. *Geertruyd* ***van Somerchem, geb.*** 25, ged. 's Gravenhage 29 Nov. 1711, t Leiden.
4. *Johanna Margaretha* ***van*** *Somerchem,* geh. 25, ged. 's Gravenhage 29 Oct. 1713, † Leiden 29 Aug. 1766, tr. ald. (ondertr. Leiden 24 Mei) Juni 1759 ***Leonard de Mayne,*** geb. 25 Febr. 1709, klerk op de thesaurie te Leiden, regent van het huiszittenhuis ald., zn. van Hercules en Maria de ***Ruyter*** en wednr. van *Cornelia* ***Catharina Toornvliet.***

portret vermeld, dat hij een zoon was van Gerrit *van Swinden en Afida Colijn,* welke laatste als een aanzienlijke oude dame in portret is gebracht [9a]). Alida Colijn trad ook op als getuige bij den doop van Philips oudsten zoon *Gerrit Jacob van Swinden,* die aldus naar zijn beide grootvaders zou zijn genoemd. Is Philip inderdaad een zoon van het genoemde echtpaar — voor welke filiatie het bewijs niet is gevonden —, dan is de genealogie van het geslacht van Swinden als volgt aan te vangen:

Philips Swinde, † voor 4 Oct. 1655, tr. Utrecht 23 Mei 1641 *Gerrichje Gerritsdr.,* † na 4 Oct. 1655, voor 22 Sept. 1674.

Uit dit huwelijk:

1. *Gerrit Swinde,* ged. Utrecht (Jacobik.) 13 Febr. 1642, † ald. 22 Aug. 1642.
2. *Hendrik Swinde,* ged. Utrecht (Jacobik.) 20 Aug. 1643. Opgemerkt worde, dat een *Hendrik van Swinden* in 1685 lid werd van het Collegie van Jonge of Colveniersschutters te Heusden.
3. *Gerrit* (ook wel *Gerard) (van) Swinde(n),* ged. Utrecht (Jacobik.) 3 Nov. 1644, tr. 's-Gravenhage (Schev.k.) 27 Febr. 1676 *Alida Colijn,* de veronderstelde ouders van *Philip van Swinden,* die derhalve naar zijn grootvader zou zijn genoemd.
4. *Frederik Swinde,* ged. Utrecht (Jacobik.) 1 Jan. 1648.
5. *Elsgen Swinde,* ged. Utrecht (Domk.) 1 Nov. 1649.

Uit een acte van 22 Sept. 1674 [9b]) blijkt, dat Gerrit en zijn broeders Hendrik en Frederik en zijn zuster Elsje het toen financieel niet ruim hadden: immers, om hun opvoeding te bekostigen moest een gedeelte van een aan hen en hun moeder door Mr. Jacob Hamel gelegateerde obligatie van 2000 gulden worden geëmployeerd.

Nu zou men geneigd zijn, zonder meer aan te nemen, dat *Philip* een zoon was van den zoojuist sub 3 genoemden *Gerrit,* ware het niet, dat *Philip* († 1746) en zijn echtgenoote, hun zoon Mr. *Philippus van Swinden* en diens, hieronder sub 6 te noemen, kind allen te 's-Gravenhage een eerste klas begrafenis genoten, maar alle andere (van) Swinde(n)s, waarvoor te 's-Gravenhage de impost voor het begraven werd betaald [9c]), derde of vierde klas werden begraven, vermoedelijk ook bovengenoemde *Alida Colijn;* voor de begrafenis van een Alida Colijn, 92 jaar oud overleden, werd althans te 's-Gravenhage op 26 Febr. 1742 slechts ƒ 3.— impost betaald. De veronderstelling ligt voor de hand, dat door het vroegtijdig overlijden van zijn ouders de bovengenoemde Gerrit (van) Swinde(n) en zijn nakomelingen te 's-Gravenhage in minder gunstige financieele omstandigheden zijn komen te verkeeren en alleen Philip als „clercq ten comptoire van den Raedpensionaris" weer tot meer aanzien is gekomen. Niettemin blijft het standsverschil tusschen Gerrit en Philip een bezwaar tegen de — overigens zeer aannemelijke — stelling, dat laatstgenoemde een zoon van de eerstgenoemde zou zijn.

Hier volgen nu de nakomelingen van *Philip van Swinden* Voorzoover niet anders is vermeld, behoorden zij tot de Waalsche kerk en zijn zij ook daar gedoopt. De levensloop van bovengenoemde Hendrik, Frederik en Elsje Swinde is niet verder nagegaan.

1. *Philip van Swinden,* „clercq ten comptoire van den Raedpensionaris" te 's-Gravenhage [10]), † 25. begr. 's-Gravenhage 29 Maart 1746, tr. ald. 26 Juli 1711 *Maria Margaretha de Bie.* geb. 's-Gravenhage 16, ged. ald. (N.k.) 19 Nov. 1686, † 3, begr. 's-Gravenhage 7 Oct. 1745, dr. van *Jacob* en *Catharina de Brissac(q),* hiervoor genoemd.

   Uit dit huwelijk:

   1. *Gerrit Jacob van Swinden,* geb. 27, ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 30 Oct. 1712 (get. *Jacob d'e Bie* en *Alida Colijn),* te Leiden ingeschreven als student in de rechten 25 Aug. 1733. Volgens mededeeling van Prof. van Swinden zou hij te Parijs op 3 Oct. 1741 ongehuwd zijn overleden. Blijkens een doopinschrijving hebben echter *Gerrit Jacob van Swinden* en *Anna Maria van Steyn* te 's-Gravenhage op 20 Juli 1731 in de Kloosterkerk een dochter Gerarda *Jacoba* laten doopen. Daar te 's-Gravenhage noch het huwelijk van de ouders van dit kind, noch de doop van een tweeden Gerrit Jacob van Swinden werd gevonden — mede gelet, dat geen van Swinden, doch slechts zekere Jacob en Geertrui Soetens als doopgetuigen optraden en dat het kind de voornamen van den vader ontving — is niet uitgesloten te achten, dat we hier hebben te doen met een natuurlijk kind van Gerrit Jacob. *Gerarda Jacoba van Swinden* trouwde te 's-Gravenhage (N.k.) 28 Juli 1765 met *Lambertus van der Linde,* j.m. van Wijhe. Zij werd te 's-Gravenhage vierde klasse begraven op 23 Nov. 1768.
   2. *Phifippus,* volgt II.

II. Mr. *Philippus van Swinden,* geb. 28, ged. 's-Gravenhage 30 Mei 1715, advocaat ald.. † 17 Mei 1794 (impost begr. betaald 's-Gravenhage 21 Mei 1794) tr. 1° (ondertr. 's-Gravenhage 14 Oct. 1742) 30 Oct. 1742 *Marie Anne Tollozan,* geb. Leiden(?) 9 Nov. 1718, † 1 Nov. 1757, dr. van *Jean Jacques,* diaken van de Walenkerk te Leiden en *Marguerite Philibert* [11]), 2° te 's-Gravenhage 30 Juni 1771 *Charlotte Dorothea de Masclary,* ged. ald. 22 Juni 1724, † 6 April 1781, dr. van *Paulin* [12]) en *Marie le Cocq.*

   Uit het eerste huwelijk:

   1. *Philip,* volgt III.
   2. *Jean Henri,* volgt IIIbis.
   3. *Marthe Marguerithe van Swinden,* geb. 2, ged. 's-Gravenhage 6 @ct. 1748, † 9, begr. Leiden 11-18 Juni 1763.
   4. Mr. *Simeon Pieter van Swinden,* geb. 24, ged. 's-Gravenhage 25 Nov. 1751, raad te Delft, landdrost der Monden van de Maas, later raadsheer Hooggerechtshof te 's-Gravenhage, ridder Ned. Leeuw, † 's-Gravenhage 5 Jan. 1835, tr. Rotterdam 21 April 1783 *Rachel Alida Wilhelmina de Monchy,* geb. ald. 8 April 1752, † 's-Gravenhage 14 April 1835, dr. van (Prof.) Dr. *Salomon* en *Maria Petronella van Hoecke.*

9a) Deze portretten zijn in bezit van den heer J. H. van Swinden Koopmans te 's-Gravenhage. In diens bezit zijn voorts geschilderde portretten van *Maria Margaretha de Bie,* Mr. *Philippus van Swinden* (II), *Jean Henri van Swinden* en Mr. *Philippe Henri van Swinden.*

9b) Notaris Beeckman, not. prot. 's-Grarcnhagr no. 286, pag. 139 et verso.

9c) *Bartholomeus van Swinde,* 3 Dec. 1723.
Catharina van Swinde, 22 Mei 1725.
Petronella van Swinde, 14 Mei 1734.
Jacomina van der Swinde 28 Maart 1740.
Zij zijn niet in het gegeven fragment aan te sluiten, maar waarschijnlijk behooren zij wel tot hetzelfde geslacht.

10) Schrijven van Prof. van Swinden aan Mr. Kreet.

11) Zij was dr. van *Jean Philibert,* tr. Amsterdam 17 Oct. 1688 *Marthe Huguetan,* dr. van *Jean Antoine Huguetan* en *Marguerite Perachon.*

12) *Paulin de Masclary, geb.* Parijs, lidmaat Walenk. te 's Gravenhage 1703, krijgsgevangen gemaakt in het gevecht bij Almanza (1707), † (recht op begr. betaald 's Gravenhage 3 Mei 1760), zn. van *Gaspard,* écuyer (lidmaat Walenk. te 's Gravenhage 1698), en *Françoise Poudre.*

5. *Marie Anne Philippine van Swinden,* geb. *29* Nov., ged. 's-Gravenhage 1 Dec. 1754, † ald. 4 April 1810, tr. 's-Gravenhage 8 Sept. 1782 Mr. *Jean Pascal Ferrand,* ged. ald. 23 Juni 1748, griffier van den Domeinraad, † 's-Gravenhage 21 Maart 1814, zn. van *Daniel* en *Susanne Elizabeth Henriette de Masclary.*
6. Een ongedoopt kind, begr. 's-Gravenhage 30 Maart 1756.

III. Ds. *Philip van Swinden,* geb. 15, ged. 's-Gravenhage 18 Oct. 1744, Waalsch predikant te Voorburg (Z.H.) 1766, te Haarlem 1767-1769, vervolgens te Londen, † tusschen 1810 en '16, tr. *Elisabeth Sanders Barref.*
Uit dit huwelijk:
1. *Philip Simeon Pieter van Swinden.*
2. *Marie Anne Philippine van Swinden.*
Over hen werden geen nadere gegevens gevonden.

IIIbis. Prof. Dr. *Jean Henri van Swinden,* geb. 's-Gravenhage 8, ged. ald. 9 Juni 1746, Dr. nat. phil., hoogleeraar in de wis- en natuurkunde te Franeker 1767, te Amsterdam 1784, voorzitter van het centraal comité vañ den Waterstaat 1807, staatsraad i.b.d., etc., † Amsterdam 9 Maart 1823, tr. ald. 31 Juli 1768 *Sara Ribouleau,* geb. 23, ged. Amsterdam 26 Jan. 1741, † ald. 10 Mei 1829, dr. van *Pierre* en *Marie Hesfer de Maffé.*
Uit dit huwelijk:
1 *Philippe Henri,* volgt IV.
2. *Charlotte Marie van Swinden,* geb. Franeker 6, ged. ald. 17 Nov. 1771, † Amsterdam 28 Maart 1842.
3. *Sophia Francisca van Swinden,* geb. Franeker 29 Nov. 1773, † Amsterdam 19 Juli 1865.
4. *Anne Elisabeth van Swinden,* geb. Franeker 17, ged. ald. 22 Juni 1777, † Amsterdam 4 Febr. 1861, tr. 18 Dec. 1811 Prof. Dr. *Gerardus Vrolik,* geb. Leiden *25* April 1775, Dr. nat. phil. et med., hoogleeraar in de botanie te Amsterdam, later (1820) tevens in de physiologie, ontleed- en verloskunde, staatsraad i.b.d., † Amsterdam 10 Nov. 1859, zn. van *Willem* en *Anna Teske,* en wednr. van *Agneta Suzanna van Walrée.*
5. *Simeon Philippe van Swinden,* geb. 5, ged. Franeker 23 Sept. 1781, † Oct. 1783.

IV. Mr. *Philippe Henri van Swinden,* geb. Franeker 27 Sept., ged. ald. 19 Nov. 1769, advocaat, † Amsterdam 29 Dec. 1804. tr. ald. 22 Juli 1797 *Cathérine d'Isay,* geb. Amsterdam 1772 [13]), † Bloemendaal 28 Juni 1845, dr. van *Steohanus* [14]).
Uit dit huwelijk:
1. *Henri Philippe van Swinden,* geb. Amsterdam 8 Juli, ged. ald. 4 Aug. 1799. † 15 Juli 1800.
2. *Henri Etienne,* volgt V.
3. *Gerard Jean van Swinden,* geb. Amsterdam 3 Oct., ged. ald. 7 Nov. 1802, † Amsterdam 22 Nov. 1810.
4. *Sara Susanna van Swinden,* geb. Amsterdam 18 Sept., ged. ald. 21 Oct. 1804, † Amsterdam 3 Nov. 1854, tr. ald. 29 April 1823 *Jan Alsforphius von Hemert.* geb. 27 Oct., ged. Amsterdam 26 Nov. 1797. † ald. 22 April 1854, zn. van *Pierre Theodore* en *Wilhelmina Anthonetfe Catharine Alstorphius.*

13) Blijkens ondertrouwinschrijving. Volgens een familieaanteekening is zij geboren 16 Aug. 1776.
14) Waarschijnlijk was zij een zuster van *Susanna d'Isay,* geb. 1777 dr. van *Stephanus* en *Geertruida* van **Houten,** tr. le Amsterdam 20 Mei 1803 *Nicolas Marcella, 2e* Johannes *Christiaan Poelman.*

V. *Henri Etienne van Swinden,* geb. Amsterdam 9, ged. ald. 28 Jan. 1801, † Amsterdam 21 Mei 1836, tr. ald. 20 Juli 1826 *Maria Catharina Martina Uitenhage de Mist,* geb. 's-Gravenhage 2 Sept. 1804, † Amsterdam 17 Juli 1873, dr. van *Adriaan* en *Wijnanda Kleyn;* zij hertr. Amsterdam 29 April 1838 *Cornelis Isaäk van der Vliet.*
Uit dit huwelijk:
1. *Catharina Wijnanda Sara van Swinden,* geb. Amsterdam 23 Jan. 1828, † Amersfoort 3 Nov. 1894, tr. Amsterdam 1 Nov. 1849 *Gerbrand Koopmans,* geb. ald. 12 Sept. 1815, assuradeur te Amsterdam, † Amersfoort 25 Mei 1893, zn. van Prof. Ds. *Rinse* en *Janke Cnoop* [15]).
2. *Adrien van Swinden,* geb. Amsterdam 16 April 1829, luit. ter zee tweede kl., † Batavia 7 Oct. 1852,
3. *Carolina van Swinden,* geb. Amsterdam 5 Mei 1830, tr. Amsterdam 11 Mei 1848 Mr. *Pieter Christiaan Stadnitski,* geb. Amsterdam 7 Mei 1811, † Vogelenzang 11 Juni 1860, zn, van *Andries* en *Susanna van Heukelom.*
4. Doodgeb. dr., Bloemendaal 8 Sept. 1831.

Bijdragen tot de genealogie Maris,

door DR. MR. J. C. MARE VAN SANDELINGENAMBACHT.

(Vervolg van **XLVII**, 326).

C. Eenige dagboekaanteekeningen met toelichting.

Onder den heer A. L. van Schelven [1]) berusten bijbelbladen met familieaanteekeningen, welke de reeds vroeger in dit maandblad verschenen genealogie *Maris* [2]) bevestigen en aanvullen. Het dagboek heeft als middelpunt het echtpaar *Huiberf Janse Maris* (1699-1782), burgemeester van Heiningen, en *Maria Pieterse Goers* (1689-1751), behoorende tot een in 1803 uitgestorven tak van het geslacht *Maris* [3]).

Teneinde den lezer wegwijs te maken in dit familierelaas, diene het hieronder afgedrukte schema. Het schema is met een gebroken lijn doorgesneden: den inhoud van het benedendeel vindt men in het dagboek uitgewerkt, terwijl boven de lijn aansluitend, als een overkoepeling, staat de gemeenschappelijke afstamming, uit *Adriaen Goers.*

De eerste bladzijde van het dagboek is gewijd aan het gezin *Maris-Coomans* [7]), waaruit alle zoo talrijke west-Brabantsche *Marissen* zijn voortgekomen. Bovengenoemde *Huibert Janse Maris (1699-1782)* is er de schrijver van. Hij schreef:

„Jan Janze Maris is geboren den 27 November int jaer 1 6 7 i .
Jan Janze Maris is getrout int jaer 1696 den 4 January met de weduwe van Leendert Hoornaer genaemt Lysebet Huyb. Coomans.

15) Hieruit, van Swinden *Koopmans.*
1) Achterkleinzoon van A. van Schelven en Johanna Maria Maris (1819-'89). Deze was een dochter van Bastiaan Maris en Lyntje Nooteboom. Bastiaens vader was Ary Maris, zie N.L. 1929 No. 11 sub VI 4".
2) Zie ook Nederland's Patriciaat jrg. 21.
3) N.L. 1929 n° 11 sub V 2° en N.L. 1930 kol. 187.
4) „Het geslacht Koomans uit Klundert en Fijnaart", N.L. 1936 nos 7 en 9.
5) Zie de „64-kwartieren" van mr. dr. C. W. Maris, heer van Sandelingenambacht, gedrukt 1927 (bibliotheek genootschap).
6) Zij tr. 2" Fijnaart 13-2-1749 Cornelis Maris (1725-1802) burgemr. van Willemstad een zoon van het. echtpaar Maris-Bom; zie het schema VI 3.
7) Zie schema V 2.

Schema.

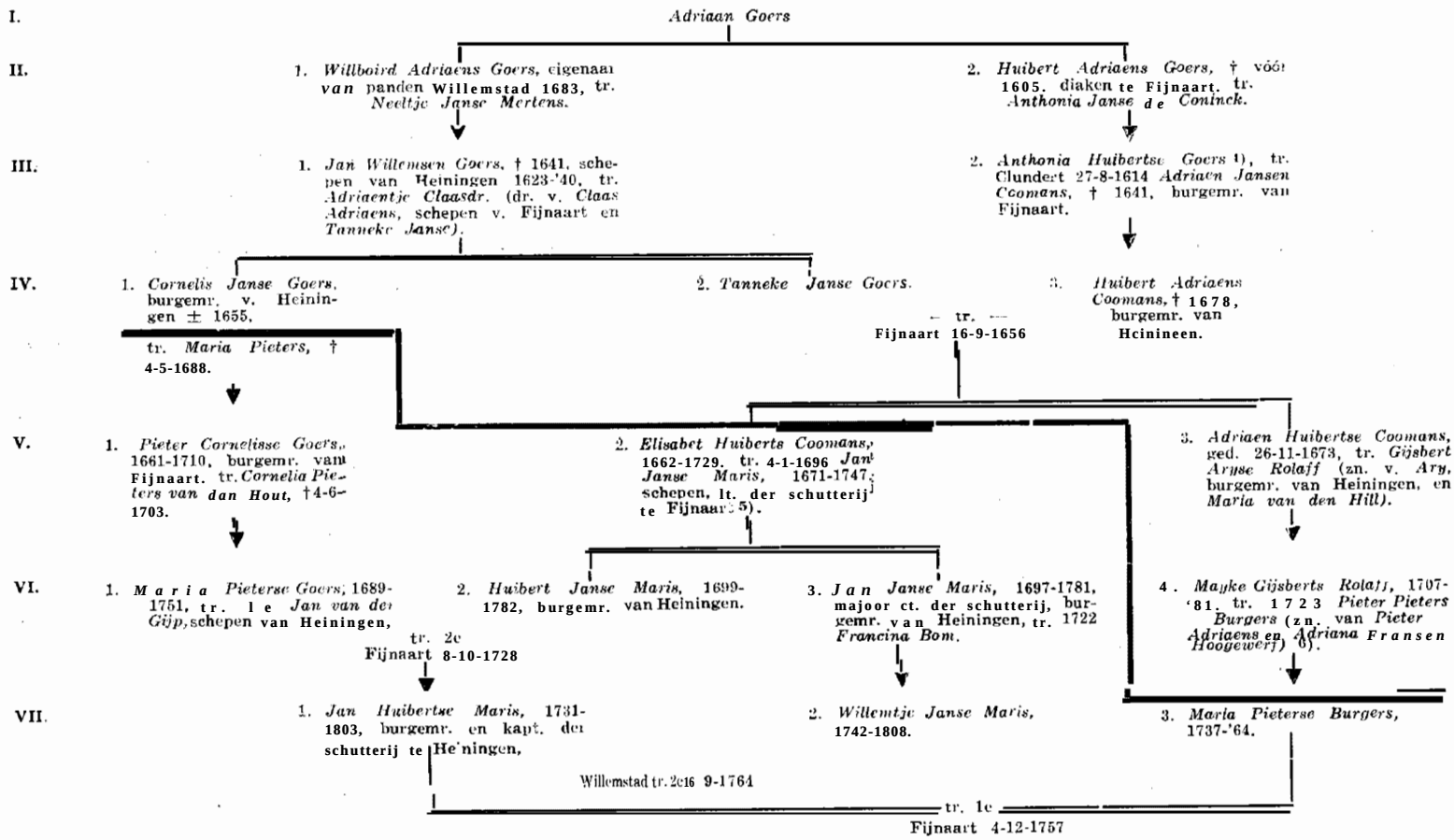

Jan Janze Maris [8]) is geboren den 23 Sept. 1697.

Huybert Janze Maris [9]) is geboren den 18 Octob. 1699.

Willem Janze Maris is geboren den 11 January 1702.

Jacobus Janze Maris is geboren den 27 December 1704.

Tanneke Janze Maris is geboren den 27 December 1704.

Tanneke Janze Maris is gestorven den 3 January 1705.

Jacobus Janze Maris is gestorven den 9 January 1705.

Tanneke Janze Maris is geboren den 30 Mey 1706.

Tanneke Janze Maris is gestorven den 1 Augustus 1706.

Den 4 Juny int jaer 1729 is ons moeder, die genaemt was Lysebet Huyb: Coomans gestorven omtrent ten 11 ueren.

Leendert Hoornaar [10]) is geboren den 9 April 1695. Leendert Hoornaar is gestorven den 13 Mey int jaer 1721.

Janneke Janse Smits [11]) is gestorven den 6 December 1736 's avont omtrent 6 uren.

Den 15 October 1747 is ons vader gestorven die genaemt was Jan Janse Maris op Sondag namiddag omtrent 4 uren."

Het tweede blad vervolgt, met dezelfde hand:

„Ik ben getrout yn het Jaar 1728 met Maria Gòers weduwe van Jan van der Gijp [12]) op den 8sten van October 1728.

Lysbet Maris is geboren op Maendag omtrent vijf uren den 7e Augustus 1729. en is gestorven den 6e September op Dijnsdag omtrent half 5 uren.

Mijn Zoon Jan Huybertze Maris [13]) is geboren den 15 October op Maendag en middagh ten 12 uuren in het Jaer 1731.

Mijn Vrou Marya Pieterse Goers is gestorven op Saterdag en oqtent omtrent half drie uren synde den 6e Maert 1751'".

Voor deze levensberichten vergelijke men het vorige artikel *Maris* in dit maandblad [3]). *Maria Goers* was een dochter van *Pieter* en *Cornelia Pieters van den Hout* [14]).

Het derde blad behandelt dan deze familie Goers. *Piofer Goers* (1661-1710) , burgemeester van Fijnaart, teekende hierop aan:

„Mijn vrouw Cornelia Pieters is gelegen in de kraem van een Jongedogter en die is geheeten Maryken Pieters en is gebooren op den 17 July Saterdags savondts tussen 10 en 11 uren In 't Jaer 1688.

Mijn dogter Mariken is gestorven op den 24 Julius Saterdags savondts tusschen 9 en 10 euren int Jaer 1688.

Mijn vrouw Cornelia is gelegen in de kraem van een jonge dogter en die is geheeten Maryken Pieters en is gebooren op den 11 augustus op donderdagh smiddags tussen 12 en een euren in 't Jaar 1689.

Mijn moeder Maryken Pieters [15]) is overleeft op den

8) Als voren VI 3.
9) Als voren VI 2.
10) Een zoon uit het huwelijk van Elis. Coomans en Leendert Hoornaar.
11) Jan Maris huwde als wnr. van Elis. Coamans 2" Fijnaart 1-10-1730 Janneke Janse Smith.
12) Zie schema VI 1, 2.
13) Als voren VII 1.
14) Als voren V 1.
15) Als voren IV 1.

4 Mey swoendaghs savondts tusschen 6 en 7 uren int Jaer 1688."

Pieter's dochter, *Maria Goers*, schrijft verder:

„In het Jaer onses Heeren 1709 den 27 October ben ik Maria Pieterse Goers getrout met Jan C. van der Geijp in de Fijnderse [16]) kerk bij domenée Braem 1709.

Mijn vader Pieter Goers [14]) is in den Heeren gerust den 31[en] Maert op eenen Saterdags smorgens tusschen 7 en 8 uuren in 't Jaer 1710.

In het Jaer 1711 ben ik Maria Goers gelegen in de kraem van een Jongen soon en geboren den 17 Maert op eene deynsdagh snags tussen 12 en een uur en is genaemt Cornelis.

In 't Jaer 1713 ben ik Maria Goers gelegen in de kraem van een Jonge dogeter en is geboren den 6 January op eenen Vrijdag voor de Middag ten 11 uren en is genaamt Cornelia.

In 't Jaer 1715 den 31 Augustus ben ik Marya Goers gelegen in de kraem van een Jonge soon op een Saterdag ten 4 uren en is genaemt Pieter.

In 't Jaer 1716 den 4 aggustus op eene Dynsdag smiddag ten een uur is Cornelia in den Heere gerust.

In 't Jaar 1716 den 10 october is Cornelis gestorven op een Vrijdag sagtermiddag ten half drie uren.

In 't Jaer 1718 den 10 December op eene Saterdagh snags ten elf uren ben ik gelegen in de kraam van een Jonge soon en geheeten Cornelis.

Den 6 Mey 1722 op eenen Woensdag 's morgen ten half vijf uren en is gebooren den 4 soon en is geheeten Teunis van der Geyp.

Den 3 January 1725 is gebooren den 5 soon op eenen Donderdag smorgens ten half ses en is geheeten Johannis van der Geijp.

In 't Jaer 1725 den 17 Maert op eenen Saterdagh voor de middag ten half elf is gestorven Johannis van der Geijp.

Den 1726 ben ik gelegen in de kraem van een jonge dogter en is geheeten Cornelia en is geboren op eenen Deynsdagh 's middagh ten half drie.

Mijn moeder Cornelia Pieters van den Hout is in den Heere gerust den 5 Junius op eenen Deynsdagh savondts tussen negen en tien uren deses Jaers 1703.

Den 25 November op een Woensdag ten tien uren is mijn man Jan van der Geijp in den Heere gerust in 't Jaer 1727".

Jan Huibertse Maris (1731-1803) [13]), burgemeester en kapitein der schutterij te Heiningen, beschreef de laatste bladzijde:

„Ik Jan Huybertse Maris ben getrout op den 4[en] van December 1757 met Maria Pieterse Burgers [17]).

Mijn vrouw is gestorven op Donderdag's morgens omtrent half zes uuren op den 11 van de maent Maert 1762 en out synde geweest 24 jaren en 8 Maenden ruym.

Ik ben getrout in 't jaer 1764, op den 16[en] September met Wilmtie Janze Maris [18]).

Ons vader

Jan Janze Maris Den Oude [8]) is overleden op den 13[e] van de Maant Octob. 1781 op Saterdagavond omtrent

[16]) Dit is de kerk te Fijnaart. Vgl. A. Hallema „Hoofdtrekken uit de geschiedenis der Nederlandsche Herv. Gemeente te Fijnaart-Heiningen 1587-1937", blz. 139.

[17]) Zie schema VII 3.

[18]) Als voren VII 2; zij tr. 2" Willemstad 11-12-1805 Nicolaas Pieterse Coomans (1753-1829), baljuw van Fijnaart-Heiningen en raad van Willemstad (zie noot 4).

9 uuren en out zijnde geweest 84 jaren en eenige dagen.

Mijn vader Huybert Janze Maris [9]) is overleden op den 30[e] van December 1782 op Maandag smorgens omtrent 6 uuren in den ouderdom van 83 jaren en ruym 2 maanden."

En tot slot:

„Mijn man Jan Huybertse Maris [13]) is overleden op Den 9 Maart 1803 op Woensdag smorgens omtrent half tien in den Ouderdom van 71 jaaren en ruym 4 maande,

---

De afstamming der Van Oldenbarnevelt's,

door MR. W. DE VRIES.

In het laatste hoofdstuk van onze, het vorige jaar verschenen studie over de *Van Oldenbarnevelt's* [1]) hebben wij, onder het noodige voorbehoud, het vermoeden geuit, dat de latere *Van Oldenbarnevelt's* allen afstammelingen zouden zijn geweest van *Henrick van Oldenbarneveft,* vermeld 1407-1433 en gehuwd met een *Hadewich (van Klinkenberg),* in 1425 als echtgenoote van Henrick genoemd. Wij konden nl. de gemeenschappelijke afstamming der door ons vermeld gevonden *Van Oldenbarnevelt's* opvoeren tot een *Casijn van Oldenbarnevelt,* richter van Veluwe; wel gaven de familie-papieren (N.L. 1886, kol. 46) dezen Casijn een *Ernst van Oldenbarnevelf* tot vader, maar in de Veluwsche gerichtssignaten hadden wij slechts een *Casijn Henricksz van Oldenbarnevelt* ontmoet, zoodat wij op dien grond vermoedden, dat hij identiek was met zijn naamgenoot, den richter, dien wij niet met zijn vaders naam hadden aangetroffen, Méér dan een hypothese was dit echter niet, en wij waagden dan ook schuchter de opmerking, dat de mogelijkheid bleef bestaan, dat *Casyn Henricksz.* en *Casyn,* den richter, niet identiek waren. Op grond van de gegevens, waarover wij toen beschikten. leek ons dit echter niet waarschijnlijk.

Een nieuw onderzoek in de Veluwsche gerichtssignaten heeft nu echter aan het licht gebracht, dat onze aarzeling maar al te juist was. Inderdaad 'blijken er in de eerste helft van de XVde eeuw op de Veluwe twee *Casiins van Oldenbarnevelt* geleefd te hebben, zonen van twee broeders *Henrick* en *Ernst.* De nieuwe vondsten bieden de mogelijkheid tot de opstelling van het volgende genealogische fragment:

1. N.N. *van Oldenbarnevelt,* levende eind XIVde eeuw, vader van:
   a. *Henrick,* volgt onder 11.
   b. *Ernst,* volgt onder IIbis.

II. *Henrick van Oldenbarnevelt,* vermeld 1407-1433; tr. le in of vóór 1425 *Hadewich (van Klinkenberg);* tr. *2 e Mechteld,* als *Henricks* wiif *van Oldenbarnevelt* vermeld 1441 [2]).

Uit het eerste huweliik:

a. *Casijn (Henricksz [2])) van Oldenbarnevelt,* als broeder van *Morre* en *Jacob* vermeld 1441 [2]).
b. *Morre van Oldenbarnevelt,* broeder van *Casijn* en *Jacob* [2]), noemt in 1442 *Ernst van Oldenbarnevelt* zijn oom [3]).

'C. *Jacob Henricksz. van Oldenbarnevelt,* broeder van *Casijn* en *Morre* [2]).

IIbis. *Ernst van Oldenbarnevelt,* oom van *Morre Henricksz van Oldenbarnevelt* [3]), dus broeder van *Henrick* voornoemd. Hij was vader van:

[1]) N.L. 3940, kol. 346.
[2]) Gerichtssignaat Veluwe (G.S.V.), Inv. No. 2, deel 5, fol. 3.
[3]) G.S.V. als voren, fol, 47.

a. *Reyner van Oldenbarnevelt Ernstz,* vermeld Nijkerk 1430 [4]). Zijn weduwe *Katharina* leeft nog 1457 [5]).

b. *Casijn van Oldenbarnevelt,* als broeder van *Reyner* voornoemd vermeld Nijkerk 1430 [4]), overste-peinder te Nijkerk (1435) [6]), ongetwijfeld identiek met den richter van Veluwe. Reeds vermeldden wij, dat hij huwde met zekere *Beerfe.* Behalve de door ons genoemde kinderen, had hij nog een zoon *Willem Casijnsz van Oldenbarnevelt,* vermeld. te Nijkerk 1485 [7]), 1486 [8]), wiens broeder") *Reyner* in 1474 gehuwd geweest blijkt te zijn met een *Griete N.N.* [10]).

Reeds het feit, dat de hierboven genoemde stamvader twee kleinzonen, beiden *Casijn* genoemd, had, leidt tot het vermoeden, dat hij zelf ook dien voornaam droeg. Dit vermoeden groeit tot zekerheid door den vondst van twee acten, respectievelijk uit 1442 [11]) en 1447 [12]), waarin genoemd worden *Ernst Casijnsz van Oldenbarnevelt,* ongetwijfeld dezelfde, als de hierboven sub IIbis vermelde *Ernst.*

Hiermede is de stamreeks der *Van Oldenbarnevelf's,* zooals wij die het vorige jaar mededeelden, nader aangevuld, verbeterd en één generatie hooger opgevoerd. Een in de tweede helft der XIVde eeuw levende *Casijn van Oldenbarnevelt* blijkt de stamvader van dit zoo interessante geslacht geweest te zijn,

---

Genealogie van het Rotterdamsche geslacht

van Coopstadt,

door W. A. VAN RIJN.

Wapen: Gevierendeeld: 1 en 4: in rood een gouden leeuw; 2 en 3: in zwart drie zilveren bokkekoppen (van der Goes). Helmteeken: een uitkomende leeuw.

Genealogie.

1. *Denijs Hermansz. van Coopstadt,* geb. Unna (Westfalen) omstreeks 1575, bakker, woonde op het Oude Hooft, overl. Rotterdam (aangeg. 17-24 Aug. 1625), tr. te Rotterdam 30 Nov. 1603 *Neesken Pietersdr.,* geb. Schoonhoven, test. 17 Aug. 1613 voor nots. Jacob Duyfhuysen, wed. van *Remmet Hendricksz.,* tr. 2e Rotterdam 12 Mei 1624 (huw. voorw. 26 Apr. 1624 voor nots. Jan van Aller) *Sara van Hensbergen,* test. met haar tweeden man 18 Juni 1643 voor nots. Arnout Hofflant, overl. Rotterdam (aangeg. 19-25 Jan. 1670), dr. van *Rutger* en *Maria Morreeuw.* Zij hertr. *Willem van Colster.*

Uit het 2e huwelijk:

1. *Harmen,* volgt 11.

11. *Harmen Denijsz. van Coopstadf,* ged. Rotterdam 24 Mrt. 1625, brouwer in „'t Roode Ancker" en azijnmaker op de azijnplaats gemerkt AB, test. met zijn vrouw 25 Sept. 1652 voor nots. Johan van Weel, overl. Rotterdam (aangeg. 12-18 Aug. 1685), tr. Rotterdam 21 Febr. 1651 *Maria van der Goes,* ged. Rotterdam 24 Oct. 1632, overl. Rotterdam (aangeg. 17-23 Sept. 1684), dr. van *Jan Adriaensz.* en *Anna Leendectsdr. de Meyer.*

4) G.S.V., Inv. No. 2, deel 2, fol. 215vso.
5) N.L. 1940, kol. 347. Ten onrechte stelden wij hem dus daar als mogelijken zoon van *Henrick.*
6) G.S.V. Inv. No. 2 deel 4, fol. 153.
7) G.S.V. Inv. No. 2a deel 1, fol. 109.
8) G.S.V. als voren, fol. 149.
9) N.L. 1940, kol. 341.
10) G.S.V. Inv. No. 2 deel 9, fol. 13.
11) G.S.V. Inv. No. 2 deel 5, fol. 60vso (Barneveld).
12) G.S.V. Inv. No. 2 deel 6, fol. 122 (Nijkerk).

Uit dit huwelijk:

1. *Denijs van Coopstadt.* ged. Rotterdam 4 Jan, 1654. vendrig der schutterij 1684-1691, begr. Rotterdam (Groote Kerk) 29 Nov. 1691.
2. *Johannes van Coopstadt,* ged. Rotterdam 16 Oct. 1657, overl. Rotterdam (aangeg. 14-20 Febr. 1683).
3. *Leendert,* volgt 111.
4. *Adriaan van Coopsfadf.* ged. Rotterdam 25 Febr. 1663, begr. Rotterdam (Groote kerk) 17 Oct. 1693.
5. *Anna van Coopsfadt,* ged. Rotterdam 19 Aug. 1664, overl. Rotterdam (aangeg. 7-13 Juni 1699), tr. Rotterdam 22 Jan. 1688 *Isaac Coolbrandt,* ged. Rotterdam 20 Aug. 1662, koopman en brouwer in „'t Roode Ancker", schepen van Cool, woonde op het West Nieuwland, later op de Kipstraat, overl. na 27 Apr. 1711, zn. van *Bijstand* en *Maria van der Wiel.* Hij hertr. *Clara van Harn.*

111. *Leendert van Coopstadt,* ged. Rotterdam 28 Dec. 1660, vendrig der Schutterij 1692, 1693, regent van het Weeshuis 1703-1718, schepen 1719-1720, woonde achtereenvolgens Nieuwe Haven, Houttuin, Nieuwe Haven, Oudendijk, begr. Rotterdam (Groote Kerk) 20 Mrt. 1738, tr. Rotterdam 12 Mei 1694 (huw. voorw. 15 Apr. 1694 voor nots. Philips Basteels) *Elisabeth van Halm,* ged. Rotterdam 11 Mrt. 1674. zij test. als wed. 18 Apr. 1746 voor nots. J. de Bergh. begr. Rotterdam (Groote Kerk) 25 Jan. 1747, dr. van *Volckert* en *Adriana van Pijlsweert.*

Uit dit huwelijk:

1. *Marija Geertruyf van Coopsfadt,* ged. Rotterdam 23 Juli 1697, overl. Rotterdam (aangeg. 2-8 Jan. 1707).
2. *Volkerus,* volgt IV.
3. *Adriana van Coopsfadt,* ged. Rotterdam 24 Oct. 1702. test. 4 Juli 1726 met haar man voor nots. Herbert van der Mey, begr. Rotterdam (Groote Kerk) 29 Dec. 1738, tr. Rotterdam 11 Juni 1726 Mr. *Hendrik Vonk de Neyn,* ged. Lisse 28 Nov. 1700, commissaris van het Waterrecht 1726, 1727, schepen 1730, 1731, woonde hij overlijden in den Oppert, test. 14 Aug. 1745 voor nots. Herbert van der Mey, overl. Rotterdam (aangeg. 20-26 Nov. 1746). zn. van Ds. *Gerard Vonk* en *Constantia de Neyn.*
4. *Anna van Coopsfadf,* ged. Rotterdam 19 Juni 1704, woonde 1747 op het Haringvliet ten huize van haar broeder *Harmanus,* begr. Rotterdam (Groote Kerk) 2 Juni 1777, tr. Rotterdam 16 Febr. 1730 Ds. *Frederik Daniel Bongart* (Bongardus), geb. Sluis 15 Oct. 1697, pred. te Berkhout 1719, Assendelft 1722, Sluis 1732, Londen 1735, overl. 17 Mei 1737, zn. van Ds. *Daniel* en *Maria de Vos.*
5. *Susanna van Coopstadt.* ged. Rotterdam 19 Nov. 1705, woonde 30 Jan. 1799 te Oud Beyerland, tr. Rotterdam 27 Jan. 1723 Dr. *Johan Oostendorp,* geb. Amsterdam omstreeks 1695, med. doctor eerst te Utrecht en daarna te Schoonhoven, electeur te Schoonhoven 1726, schepen 1729, vroedschap 1729, 1730, secretaris 1725-1756.
6. *Harmanus van Coopstadt,* ged. Rotterdam 13 Mrt. 1707, overl. Rotterdam (aangeg. 12-18 Febr. 1708).
7. *Harmanus van Coopstad* [1]), ged. Rotterdam 4 Nov. 1708, koopman en reeder, dir. van den Levantschen handel en navigatie in de Middellandsche Zee, lid der fa. Coopstad en Rochussen, leverde slaven ten

1) Zie over hem: „De scheepvaart op West-Afrika en West-Indië in de achttiende eeuw", door J. Hudig Dzn.

behoeve van Suriname, vendrig der Schutterij 1739-1741, schepen 1758, 1759, woonde op het Haringvliet, begr. Rotterdam (Groote Kerk) 16 Sept. 1772.

8. ***Maria Geertruy van Coopstadt,*** ged. Rotterdam 31 Juli 1710, regentesse van het Gasthuis, test. met haar eersten man 26 Apr. 1729 voor nots. Jean du Clou, woonde bij overlijden op de Nieuwe Haven, overl. Rotterdam 18 Apr. 1776, tr. 1 e Rotterdam 19 Jan. 1729 *John Hudig,* ged. Rotterdam 14 Juli 1702, koopman, dir. van den Levantschen handel en navigatie in de Middellandsche Zee 1739-1745, vendrig der Schutterij 1723-1729, commissaris van het Zeegerecht 1739, 1740, overl. Rotterdam 11 Juli 1745, zn. van ***Casparus*** en ***Esther Larwood,*** tr. 2e Rotterdam 29 Nov. 1746 ***Michiel Baelde,*** ged. Rotterdam 20 Jan. 1694, makelaar, gasthuismeester 1740-1770, woonde 1746 in de Wijnstraat, 1770 op de Nieuwe Haven, overl. Rotterdam 13, begr. (Oosterkerk) 18 Dec. 1770, zn. van ***Michiel*** en ***Cornelia van Swieten,*** en wedr. van ***Johanna Elisabeth Bos.***

IV ***Volkerus van Coopstadt,*** ged. Rotterdam 27 Oct. 1699, koopman, commissaris van de kleine zaken 1728, 1729, woonde op het Haringvliet, test. met zijn vrouw 27 Oct. 1729 voor nots. Jean du Clou, overl. (waarschijnlijk te Hamburg [2])) vóór 18 Apr. 1746, tr. Utrecht (Catharijne Kerk) 9 Aug. 1729 ***Catharina Pot,*** geb. te Amsterdam [3]) woonde bij overlijden op het Bagijnhof te Utrecht, overl. Utrecht 15 Apr. 1776, begr. Jacobikerk.

Uit dit huwelijk:

1. ***Elisabeth van Coopstadf,*** ged. Rotterdam 29 Mei 1731, begr. Rotterdam (Groote Kerk) 2 Apr. 1732.
2. ***Sara Margaretha van Coopstadt,*** ged. Rotterdam 13 Nov. 1732, woonde te Hoorn bij haar broeder *Leendert* in, test. 27 Jan. 1792 voor nots. Gerrit Sant te Hoorn, overl. Hoorn 10, beqr. (Groote Kerk) 16 Mrt. 1795.
3. ***Leendert,*** volgt V.
4. ***Volckert van Coopstadf,*** ged. Rotterdam 7 Aug. 1736, overl. vóór 29 Apr. 1776 (te Hamburg?).

V. *Leendert van Coopstadt,* qed. Rotterdam 11 Nov. 1734, schipper in dienst van de Oost Indische Compaqnie, woonde 1761 te Utrecht, overl. op reis naar Oost Indië 25 Mrt. 1780, tr. Hoorn 3 Febr. 1765 (huw. voorw. 10 Tan. 1765 voor nots. Dirk Krab) ***Fijtje Schuurman,*** qed. Hoorn 28 Oct. 1734, beqr. Hoorn (Groote Kerk) 24 Nov. 1780, dr. van ***Jan*** en ***Ytje van Halm.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Catharina Sara van Coopsfadt.*** ged. Hoorn 24 Nov. 1771, overl. Amsterdam 27 Nov. 1827, tr. Hoorn 15 Juli 1792 (huw. voorw. 26 Juni 1792 voor nots. Matthijs Koper te Hoorn) ***Jacob van Halm,*** qed. Hoorn 4 Febr. 1770, overl. Amsterdam 21 Oct. 1808, zn. van ***Volckert*** en *Lijsabeth Groot.*
2. ***Volckert van Coonstadt,*** ged. Hoorn 8 Nov. 1776, leeft nog 12 Juli 1792.

[2]) Resolutiën van den Kerkeraad te Rotterdam 1 1 Mrt. 1739: Juffvrouw Pot, huysvrouw van den heer Koopstad, alzoo dezelve hevonden wort geheel onschuldig te zijn aan 't banquerot door haar man gemaakt en zij beide alrede na Hamburg vertrokken zijn, zoo aal men haar naam afleesen en dan attestatie geeven. (Mededeeling van den Heer J. P. van der Weele).

[3]) Blijkens de „Feestzangen op het huwelijk van den Heere Volkrrt van Koopstadt, commissaris van den kleyne saaken en Vreedemaaker der stad Rotterdam, enz. en Jonkvrouwe Katharina Pott, echtelijk vereenicht binnen Utrecht den 9en van oogstmaand 1729" werd zij te Amsterdam geboren. „De Ystadt gaf haar eerst het leven".

Merken op **bekers van** Kerst Hannes,

(LIY, 142-150),

door E. J. KOPPESCHAAR.

In het belangwekkende' artikel over enkele zilveren bekers, gelijk in het nummer van-April j.l. staat opgenomen, komt een tweetal merken ter sprake, waar de letters AN-HSH-HE en AN-S-HE uit blijken (overeenkomstig de duidelijke plaat bij het artikel als fig. 1 en 2 hierbij nogmaals afgebeeld) en waarover wij lezen, dat voor deze beide combinaties nog geen bevredigende verklaring is gevonden (kol. 145).

Het wil mij voorkomen, dat er, inzonderheid voor fig. 2, nochtans maar één redelijke oplossing kan zijn, en wel niets anders dan de familienàam HANNES.

Ik erken gaarne, dat de rangschikking op het eerste gezicht wat zonderling mag worden genoemd, er in de gedateerde kroes twee letters H te veel schijnen te staan en aan beide merken een N ontbreekt, maar die punten hebben als bedenkingen tegen de hier gegeven verklaring toch slechts betrekkelijke waarde.

Vaak. werd de intervocale N ook na een korte A eertijds enkelvoudig geschreven en vinden wij *Johanes* in plaats van *Johannes, Hermanus* naast. ***Hermannus*** en zelfs *ano* voor ***anno,*** ook zonder dat er een contractiehaal boven die N zweeft [1]); en bekend zijn monogrammen van vorsten en landschappen, als b.v. tweemaal een L voor Leopold (fig. 5) [2]), viermaal (tot een kruis gerangschikt, dus enkele, evenals de F in het z.g. Turnzeichen frisch fromm froh frei, gekanteld en omgewend, cf fig. 6) en zelfs *achtmaal* op overeenkomstige wijze die letter voor het kanton Lucern (voor Bern de B, voor Freiburg de F), in welk geval er dus feitelijk zeven te veel staan, maar die er aan zijn toegevoegd, wellicht geinspireerd door de kruisen op kruisdaalders e.d., van wege symmetrie, vulling in een cirkel, gemis aan een vaste grondlijn of door samenwerking van die verschijnselen.

Als voornaamste tegenargument blijft dan nog de zonderlinge rangschikking. Wie echter van de letters, waar de naam ***Hannes*** uit bestaat, eens een koopmansmerk wil gaan samenstellen, zal zien, hoe aardig de oude voorstelling is opgebouwd. De naam, die in hoofdletters en als wij de S even buiten beschouwing laten, zestien rechte schrappen vergt, blijkt zeer comprimeerbaar (fig. 2a); hiervan kan een opwaarts gerichte pijl gemakkelijk het hoofdmotief worden (fig. 2b); dan nog slechts zeven schrappen en een S er in het midden doorheen en het merk is klaar. De H en de E zijn dan van de spits genomen en samen tot voetstuk HE gemaakt. De grondslag van de constructie, de paalsgewijze geplaatste pijl, de vier, de T uit het futhark of hoe wij de figuur in tal van wapens en merken nog anders zouden kunnen noemen, is dan ook hier wel weer een verre nabootsing van het aloude christelijke kenmerk, de chi en de rho, waarvan de laatste door omwenteling veelvuldig de gedaante van een vier kon krijgen (fig. 3) [3]). Door de werkwijze, aangegeven in fig. 2a, kan de tweede N vanzelfsprekend zonder bezwaar in de eerste zijn opgegaan.

De orde in een naamcijfer deed er weinig toe: de ontwerper ging daarbij te werk, al naar hem dat het beste uitkwam. Het monogram van ***Kerst Hannes*** (fig. 7) is door op elkaar stapeling van letters ontstaan, welke methode verreweg het meeste

[1]) *Johanes Victors.* fe[cit]. 1648 komt voor op een van diens schilderijen in het Rijksmuseum te Amsterdam, e.n. 2552.

[2]) Watermerk in ren zegel van 1849 (Senf 1926, 28). Deze figuur bestond echter al in 1725 (Leodegar Coraggioni, Münzgeschichte der Schweiz 1896, XIV, 14).

[3]) Tal van varianten staan afgebeeld en besproken in Ned. Leeuw LVII, 315.

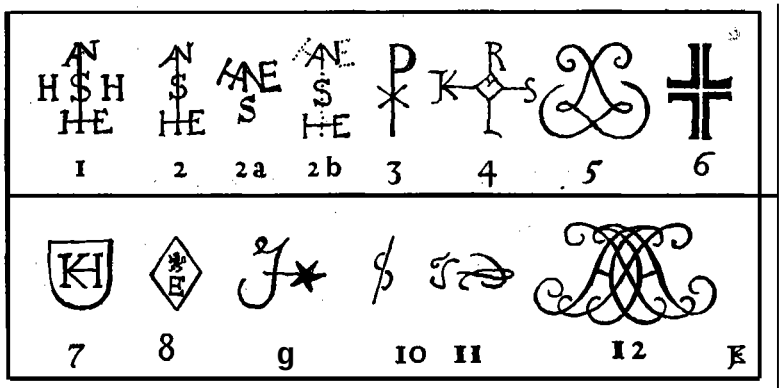

werd gevolgd en vooral geschikt was voor merken in een zeer klein bestek, als b.v. dat van *Balthazar Essing,* goudsmid te Leiden *1779-1845* (fig. *8)* [4]), terwijl de schilderes *Judith Leysfer* in *1629* met een rebus merkte (fig. 9) [5]).

Het onderhavige geval zou ik nog willen vergelijken met het signum van *Karolus magnus,* waar de letters ook door een paar hulplijntjes tot één geheel zijn gemaakt, terwijl de drie klinkers elkaar dekken en 'tot één hoekige 0 zijn versmolten (fig. 4). Zulke naamcijfers golden niet alleen op werken van kunst, maar ook in acta, kerkelijk en notarieel, als signature (fig. 10 en 11) [6]).

Uit de figuren 1 en 2 valt, hoe vaag hier de zekerheid ook moge zijn, nog een genealogische conclusie op te maken.

De twee letters H ter weerszijden van de pijl mogen worden beschouwd als te zijn toegevoegd aan het mijdunkt *eigenlijke* familiemerk, omdat ze in fig. 2 (de nopjesbeker) geheel ontbreken en in fig. **1** niet aan het hoofdmerk zijn vastgehecht. Dit sluit in, dat de herhaling van de H *niet* als aanwijzing hoeft te worden verklaard, dat die letter de beginletter van één naam is en er uit hoofde van symmetrie of vulling bijgeplaatst. Stonden die toegevoegde letters H ergens op schrift, wellicht zouden ze er in gedachten zijn bijgeschreven, gelijk veel van zulke figuurtjes nu nog wel op of bij telefoonboeken plegen te ontstaan: maar zulke letters zal toch niemand zonder of met slechts weinig zin in zilver, en dan nog wel op een zeldzaam familierelikwie laten vereeuwigen.

Het vermoeden ligt dus voor de hand, dat het initialen zijn van een eigenaar en dan uiteraard van een naamdrager Hannes. Welnu, naaste verwanten van vader *Kerst* zijn kennelijk wel *Hendrik Hannes* en *Herman Hannes,* beiden opgenomen in de hypothetische stamreeks en beiden bij afkorting H.H.: omdat de familienaam evenwel reeds uit het merk zelf kan worden gelezen (fig. 2), zou het uitgebreide naamcijfer (fig. 1) wel eens voor *Herman Hendrickss Hannes* kunnen staan. Dit patroniem *Hendrickss* voerde *Herman* dan bijgeval ter onderscheiding van *Herman Kersten Hannes,* gedoopt te Wezel in December 1581.

Hierbij kan vererving, maar ook schenking in het spel zijn geweest. De stamvader, die in 1579 zijn merk (fig. 7) in het verworven zilver zal hebben doen steken, kan b.v. in 1598 nog gerust in leven zijn geweest en vooral een huwelijk mag voor een grootouder een redelijke aanlejding tot schenking van zulk een voorwerp worden genoemd; bij die gelegenheid kan de kleinzoon er dan op zijn beurt zijn eigendomsmerk op hebben doen aanbrengen. Waren de cartouche en het hier besproken naamcijfer er gelijktijdig op aangebracht, dan had de graveur zijn schets toch allicht wat meer in het midden geprojecteerd, terwijl de latere vererving er voor pleit, dat inderdaad *Herman,* gehuwd in 1598, er eens de eigenaar van was.

Wat ten slotte nog het gekroonde monogram op de beide kroezen betreft, er is nu, dunkt mij, niets op tegen, aan het oorspronkelijke vermoeden van den auteur vast te houden en het evenals liefdekoorden bij schilden te beschouwen als de ineenstrengeling van de initialen van het echtpaar *Christiaan Schuller* en *Anna Suzanna Meysenheim.* De tegenwerping in kol. 145, ingeleid door het woord *echter* (al. 5 en 6), hoeft, op grond van al het vorige, niet zwaar te wegen. De gekroonde figuur zal met het bodemgraveersel niets anders uitstaande hebben dan de verwantschap van verschillende eigenaren. De kopie van 1780, het begrip kopie alleen al, wettigt het vermoeden, dat het gekrulde monogram pas in of na dat jaar op de beide bekers is aangebracht: en tevens kunnen er, behalve de C, de A en de S elk tweemaal, nog tweemaal een S (en wel in de letters A) en bovendien nog een vrij behoorlijke M uit worden gelezen. Omdat de symmetrie van de laatstgenoemde letter afzonderlijke spiegellijnen overbodig maakt, kon een tweede M hier geheel onmerkbaar blijven. Ter wille van de overzichtelijkheid gaat hierbij nog een afbeelding van dat gekroonde monogram (fig. 12) [7]).

Alles bij elkaar genomen behelst de hier uitgewerkte verklaring van de merken dus nog een indicatie voor de juistheid van de voorgestelde afstamming *Kerst . . . . . Hendrik . . . . . Hermann.*

BOEKBESPREKING.

1 Hoogstraten's oudehuizenenfamilie's door B. W. van Schijndel 1. Brecht 1941. dl. I.

Dank zij het ruilverkeer met „Hoogstraten's Oudheidkundige Kring" werd in de Bibliotheek van het Genootschap bovenstaand werk opgenomen.

Rct betreft de „haardtelling" van Hoogstraten van 1553, voorzien van aanteckeningen van den Samensteller, die ons een verrassenden overvloed van gegevens verstrekt omtrent geslachten, welke destijds in Hoogstratrn waren gevestigd.

Het is voor een niet ter plaatse bekende onmogelijk een oordeel uit te spreken over al of niet juistheid der verstrekte gegevens. De wijze van bewerking maakt echter een zeer goeden indruk en wij mogen den Schrijver zeker gelukwenschen met hetgeen in noesten arbeid is bijeengebracht.

Wir wel het meest profijt van het bockwrrk zullen trekken, zijn zij die Brabantsche kwartieren onder hun voorouders tellen. Het verband tusschen Hoogstraten en de Brabantsche steden in ons land was in do 16e eeuw zeker zeer groot tc noemrn.

Achtereenvolgens worden de huizen en hun bezitters besproken. Waar voorheen soortgelijke huizen veelal gedurende geruimen tijd in onderling verwante familie's bleven, was het den Schrijver mogelijk door overzichtelijke schema's het familieverband vast te leggen. Ik wil eenige hiervan noemen en wel de lijsten aangaande de geslachten *van den Bossche* (blz. 22), *Wachmans* (blz. 26, 28, 34-55), *van Heyst* (blz. 31), *Keldermans* alias *van Mansdale* (blz. 40), *van Bavel* (blz. 51), *van Thienen* (blz. 53), *van Ymmerseel* gen. *van der Wiel* (blz. 57), *de Vissclier* (blz. 60), *van der Elst* en *VerElst* (blz. 134/135), *van Cuyck* gen. *van Mierop* (blz. 225). Er zijn evenwel nog vele andere lijsten.

Ik wil nog wijzen op de lijsten van drossaarden en andere regeeringspersonen van Hoogstratrn (blz. 237 o.v.). Dr drossaarden schijnen veelal op hrt kastrrl aldaar tc hebben gewoond.

Ongetwijfeld zullen velen na raadpleging met belangstelling do uitgave van het 2e deel tegemoet zien.

Daar geen klapper in hot 10 deel aanwezig is. is naspeuring op een bepaalden naam nu nog vrij ingewikkeld.

J. P. DE MAN.

[4]) Meesterkeur bewaard in het Museum de Lakenhal nr 1242-20.

[5]) Rijksmuseum Amsterdam c.n. 1455.

[6]) *Louis Adam Duparcq* waarmerkte 15-10-1678 te 's-Gravenhage een doopakte met zijn voornaam Adam, gevolgd door fig. 10 (de letters dp); *Egbert Jansz van Swennen,* een van de oudste platielbackers te Delft, parafeerde in 1627 een akte notarieel met fig. 11, hoewel hij blijkens een akte van 1618 vlot schrift bewezen meester was (Oudholland 1903, 48).

[7]) Een overeenkomstig decoratief huwelijksmonogram staat afgebeeld en beschreven in het jaarboek van Die Haghc 1924, p. 246 (cf ook 252).

Het nageslacht van Johannes Wijtzes Terpstra en Taetske Pieters Bakker door [J. Terpstra]. [Groningen 1941].

Dit boekje is kennelijk ten behoeve van de familieleden geschreven. Er worden in behandeld de afstammelingen van *Broer Wijtses* en *Antje Jacobs*, landbouwers te Brantgum, welke in Maart 1767 trouwden. Hun zoon *Wijtze* — zes kinderen werden uit het huwelijk geboren — nam in 1811 den naam *Terpstra* aan. De nakomelingschap van het echtpaar *Terpstra-Bakker* is ook in vrouwelijke lijn uitgewerkt. Men treft hier o.m. de volgende namen aan: *Luinstra, Poortinga, Switters.*

Aan het slot worden aanteekeningen omtrent eenige verwante geslachten gegeven: *Buma, van der Herberg, Hoolsema, Danhof, Oosterhoff.*

Een present-exemplaar van den Schrijver bevindt zich in de Bibliotheek van het Genootschap.

J. P. DE MAN.

De Vrije Fries. Leeuwarden 1941. dl. XXXVI (1941).

Dit deel bevat eenige opstellen, welke zeker waard zijn om de aandacht. van de leden op te vestigen.

De Heer N. Ottema geeft een beschrijving van de Friesmastate te Idaard, waarvoor hij de bijzonderheden ontleent aan aanteekeningen van *Cornelis van Scheltinga*, die zij leven lang op deze state woonde en wiens portret alsmede dat van zijn vrouw *Amelia Aletta van Haersma* in het opstel als illustratie zijn opgenomen.

In een historischc inleiding van de hand van Dr. A. C. Heerma van Voss worden wij ingelicht omtrent de opvolgende eigenaars en bewoners van 1555-1882.

In een volgend artikel bespreekt Mr. A. van der Minne „Het familieportret van *Wybrand de Geest* te Stuttgart en hrt grein van *Marcus Verspeeck*". De bedoelde schilderij, een familiegroep, mort volgens overlevering de familie *Wigeri* uit Leeuwarden voorstellen. De Schrijver herkent in deze schilderij het gezin van *Marcus Marcusz. Verspeeck* en diens vrouw *Elizabeth Gilbertsdr. Forbes* en geeft, bijzonderheden ten aanzien van de leden van dit gezin.

Dr. B. Knipping 0. F. M. vervolgt, met cm studie gewijd aan „De muurschilderingen in clc Galileërkerk te Leeuwarden".

Het volgend artikel door M. P. van Buytenen is een bespreking van „De Bibliotheek van de Jezuïetenstatie te Leeuwarden".

Voorts bevat dit deel een taalkundigc studie van Dr. K. Heeroma „De herkomst van het Fries" benevens een opstel van Dr. O. Postma, getiteld: De Friesche stetlen en haar „uitburens", waarin dit laatste begrip duidelijk wordt gemaakt.

Vervolgens bespreekt de Heer M. P. van Buytenen in een tweede artikel van zijn hand „De kloosters onder Workum", waaronder er een is, dat reeds ao. 1399 wordt, vermeld.

In de rubriek „Bespreking van literatuur" maken wij kennis met een artikel van Dr. Hcerma van Voss gewijd aan „Nederlandsche kloosterzegels vóór 1600" (met een abtenlijst van Klaarkamp), waarna een bespreking van het werk van J. J. Hof „Fjirtich jier taelstriid" door S. C. deze belangrijke uitgave sluit.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TITDSCHRIFTEN enz.

Taxandria, jrg. XLVIII, afl. 4.

O.a. Fr. C. Sloots O.F.M.. Paters *van Heyst* O.F.M. — G. J.. *Van Williger;* bevat, tevens gegevens *van Cooth van Duren.* — J. Heer&, De Deurnese familie *van Gassel(t).* — G. J., Genealogische sprokkels; betreffen *van Suelen, — Berghe, — de Muhiux, — de Tessier.* — G. J., *Engelbert van Nassau* ingehuldigd te Diest; in het gevolg vindt men vermeld *Masschereel, van der Dussen, van Hasselt, de Bergh, van Dale, van Lier, Bruheze.* — G. C. A. Juten, De Ypelaar (voortzetting); bevat gegevens *van Nispen, van Dalem e.a.*

Taxandria, jrg. XLVIII, afl. 5.

O.a. G. C. A. Juten, De Ypelaar (vortzetting); bevat gegevens *van Dalem*, van *Ypelaer.* — G. C. A. Juten, Genealogische fragmenten uit Breda; hierin worden behandeld *van Ertrijck, van den Berge, van Baerle.*

Sibbe, jrg. 1, afl. 5.

O.a. C. Pama, Dr. *Th. R. Valck Lucassen.* — J. van Toll, Van eenen bloede — J. Kwaadgras, Fransche geslachtsnamen te Leiden; bevat gegevens *Quaetgras, Malherbe.* — J. C. P. W. A. Steenkamp, Merkwaardige wapens, III. — J. van Toll, Mgr. Dr. *H. J. A. M. Schaepman* en zijne voorouders; bevat tevens de 16 kwartieren. — F. R. Elcma Gzn., Het geslacht *Bos* (slot).

O udheidkundig Jaarboek, jrg. IX, afl. 3/4.

O.a Mr. J. Slagtcr en W. F. van der Burgh, *Pieter Post* als architect, van Rijnland. — Dr. Elisabeth Neurdenburg, *Pieter de Keyser* als beeldhouwer; bevat gegevens omtrent hemzelf en zijn familielcdcn.

Familien geschirhtlirhe Blätter, jrg. XXXIX, afl. 3/5.

O.a., F. J. Fürst zu Hohenlohe-Schillingsfürst, Die 1358 Nachkommen des Malers *Peter Paul Rubens;* bevat o.a. gegevens omtrent nakomelingen van Graaf *E. P. L. M. J.* G. *van Limburg Stirum* en Baronesse *L. G. M. E. Gericke* van *Herwijnen.*

KORTE MEDEDEELINGEN.

Nederland's Adelsboek 1942.

Met het oog op het wederom opnemen van de stamreeksen *van Hogendorp* en *Hovy.* wil ik een beroep doen op al onze lezers, om licht in de volgende moeielijkheden:

Het echtpaar Mr. *D. van Hogendorp x Petronella Kettingh* had 7 kinderen en toevallig vond ik van alle 5 dochters den doop opgeteekend, n.l. *Anna Maria,* den Haag 7 Juli 1655. *Maria Catharina,* den Haag 25 Nov. 1663. *Agatha Margaretha,* den Haag 10 Jan. 1666. *Petronella,* Steenbergen 27 Febr. 1667. *Margaretha Agatha,* den Haag 12 Juli 1671. Doop van de zoons, *Willem* en *Gijsbert,* die als stamvaders der nog bestaande takken er het meest op aan komen, vond ik ondanks alle nasporing in de daarvoor in aanmerking komende plaatsen, niet. *Willem* moet geboren zijn in 1656, *Gijsbert* in 1668. Wie brengt hier raad?

De volgende vraag is van wat anderen aard. Waar komt de familie *Hovy* vandaan?

Het is wel merkwaardig, dat alle bronnen de geboorte van *Jan Hovy* te Pera met datum 19 Mei 1674 vermelden, doch zwijgen over zijne ouders. Zijn eerste officieele optreden dagteekent van 1697, als hij op de vloot van admiraal Cees Cruys, als le chirurg mede gaat naar Rusland. Daartegen verzet zich het geboortejaar niet, doch weet niemand nu, hoe het kwam, dat hij in Pera geboren is en welken landaard zijn vader had? Al doet het familiewapen bepaald Turksch aan, de naam zeker niet: doch wat dan wel?

De familie zelve denkt aan eene Zuidfransche afkomst, doch zonder bewijzen daarvoor; m.i. is zoon van eenen wellicht Nederlandschen *Hovius,* evenmin verwerpelijk. Wie meer hierover weet, zegge het.

BIJLEVELD.

Keyser.

Onder de Hollanders die om godsdienstredenen uitweken naar Emden heeft ook behoord *Dirk Dirksz Keyser,* die vermoedelijk uit Brielle of Delfshaven naar Emden is gevlucht. In Emden heeft hij behoord tot de gegoede burgers zooals blijkt uit de aanteekeningen die aldaar in het archief te vinden zijn. Hij wordt n.l. vermeld als kapitein van het schip de Fredeborch groot 95 last en als mede-reeder van dit schip met *Jan van Beuningen,* zoon van *Jan van Beuningen,* Burgemeester van Emden in 1564 en *Cornelia Jan Euertsdr.*

Wie de vrouw was van *Dirk Dirksz Keyser is* niet bekend.

Van zijn kinderen zijn er in elk geval twee wederom naar Holland teruggekeerd. Immers dit blijkt uit beider huwelijksakten. Zij waren:

le. *Cornelia Dirksdr. Keyser,* geboren in 1564 overleden te Rotterdam. 20 Juli 1646, huwde le *Johan Cornelisz de Clercq,* zoon van *Cornelis Jansz de Clercq* en *Pierrinne Vincentsdr. Diemen. Zij* kregen eene dochter *Belia Jansdr. de Clercq,* van wie niets naders bekend is. Waar deze *Cornelia Dirksdr. Keyser* met *Jan Cornelisz de Clercq* huwde is onbekend. Volgens mededeeling van ir. J. C. de Vries te Naarden kwam dit geslacht *de Clercq* waarschijnlijk uit Rousse in Vlaanderen. Immers de zuster van *Jan Cornelisz de Clercq,*

n.l. *Maria de Clercq,* huwde met *Jan de Meilander* j.m. van Rousse [1]).

Niet onwaarschijnlijk was deze *Jan Cornelisz de Clercq,* die scheepskapitein was, ook naar Emden uitgeweken en daar met *Cornelia Dirksdr. Keyser* gehuwd.

Immers toen na zijn dood (waar?) *Cornelia Dirksdr. Keyser* voor de tweede maal huwde n.l. te Rotterdam, op 21 December 1603 met *Yernan Claesz.* werd zij vermeld als: *afkomsfig van Emden.*

Adriaen Cornelisz Keyser die eenige jaren later Burgemeester van Rotterdam werd, was een der getuigen bij de huwelijksche voorwaarden.

2e. *Jan Dirksz Keyser,* die 8 Juli 1602 te Rotterdam overleed, huwde aldaar 20 Maart 1588 met *Aelfgen Martens* uit Brielle (later vermeld als *Aechfgen Maerfensdr.).*

Jan Dirksz Keyser wordt in de huwelijksakte van 20 Maart 1588 vermeld als: *afkomstig van Emden.*

Uit dit huwelijk zijn twee kinderen bekend n.l.:

a. *Dirk Jansz Keyser,* geboren in 1598 en

b. *Fyfgen Jansdr. Keyser,* geboren in 1600.

Over deze kinderen waren voogden *Jan Leenderfsz.* scheepstimmerman, *Jacob Claesz Duyn* Baljuw en Dijkgraaf van Schieland en *Yeman Claesz.*

Van deze twee onder le en 2e genoemde kinderen staat dus vast, dat zij uit Emden naar Rotterdam terug keerden,

De andere kinderen van *Dirk Dirksz Keyser* zijn waarschijnlijk in Emden gebleven. Wat is er van hen geworden? Slechts van één van hen zijn de lotgevallen bekend, n.l. *Pieter Dirksz Keyser* die 25 April 1575 Diaken was van de Nederlandsche vluchtelingen te Emden. Hij werd een bekend sterrenkundige, vriend van Plancius, en was piloot van de vloot die bekend staat als de Eerste Schipvaart der Hollanders naar Indië in 1595. Hij werd kapitein van de Hollandia en stierf te Bantam 13 September 1596.

Een andere zoon was *Dirk Dirksz Keyser* bijgenaamd *„de jonge"* die in 1571 mede-reeder was met den Ratsherr *Jan van Beuningen.* Eene dochter *Lidewy Dirksdr. Keyser* huwde te Emden 14 December 1568 met *Govert Hubrechfsz* uit Delfshaven.

Deze kinderen moeten blijkens de jaren waarin zij voorkomen ouder geweest zijn dan de beide kinderen die naar Holland terugkeerden.

WITTERT VAN HOOGLAND.

Geslacht van der Veecken.

(LIX, 199-202).

In de doop- en trouwboeken van Zevenaar en in het rechterlijk archief der Cleefsche Enclaves (Rijksarchief te Arnhem) vond ik destijds enkele gegevens betreffende de nakomelingen van *Johan van der Veecken* (V, 1). Behalve dit beschik ik bovendien nog over een groot aantal doop-, trouw- en sterfdata, die de publicatie van Mr. Verheyen belangrijk aanvullen. Van de tak *Van der Veecken-Offermans* laat ik hieronder de in mijn bezit zijnde gegevens volgen, terwijl ik mij gaarne bereid verklaar de overige gegevens aan belangstellenden ter beschikking te stellen.

Johan van der Veecken, huwde te Zevenaar 18-X-1699 *Joanna Offermans,* ged. Zevenaar ca. 1675, overl. aldaar

[1]) 'Zie K.L., LIX, kol. 35.

18-XII-1754, dr. van *Henrick,* Dijkheemraad van de Lijmers, en *Catharina Lipperf.*

Uit dit huwelijk:

a. *Philippus Henricus,* ged. Oud Zevenaar 22-1X-1 701.

b. *Cafherina,* ged. Z. 11 -V-1702, overl. 6-XI-1759, huwde *Henricus Pleunissen,* Schepen te Zevenaar.

c. *Henricus,* ged. Z. 31-VIII-1703, pastoor te Duiven.

d. *Philippus* (Mauritius), ged. O.-Z. 22-1X-1 705, pastoor te Zevenaar.

e. *Cafherina Sophia,* ged. Zevenaar 18-XII-1 707, huwde te Zevenaar 17-V-1740 *Jodocus Theodorus Gollenkamp,* Vice-scholtis van den Aartsbisschop en Prins-Keurvorst van Keulen in de steden Linn en Uurdingen.

f. Dr. *Joaannes Theodorus,* ged. Z. 16-VII-1710, med. dr. te Arnhem, huwde te Z. 5-VI-1737 *Helena Sibilla Peters,* ged. Z. 15-XII-1714, overl. te Z. 15-VIII-1780, dr. van *Arnoldus,* schepen te Z., en *Amelia Mullers.*

Zij hadden vermoedelijk een dochter:

Sophia Amelia, overl. 30-IV-1787, oud 47 jaar, en gehuwd met *joaanes Philippus Ludovicus Leopoldus Fredericus de Schwedler.*

g. Cornelic, ged. Z. 10-111-1713.

h. *Ferdinand,* ged. Z. 12-1X-1 715, vicarius te Zevenaar, overl. aldaar 2-XI-1 783.

i. *Herman,* ged. Z. 28-XII-1717, overl. aldaar 14-IV-1761.

j. *Cornelia,* ged. Z. 27-X-1723, overl. Z. 7-X-1794, huwde *W. van Vogelpoel.*

VAN DITZHUYZEN.

Bloempjes uit den Hof van Holland.

Niet steeds is de lief& bestendig van duur,

Het hier te behandelen proces speelt zich af in dat tijdperk van den 80-jarigen oorlog, toen verschillende Engelschen in de Nederlanden gekomen waren en zich aldaar een positie trachten te scheppen.

Onder hen behoorde ook een zekere *Thomas Lovel,* die als *Jr. Thomas Lovel „engelsman"* een proces voert tegen *jonkvrouw Emerenfia van Woerden van Vlief* en tegen haar zaakwaarnemer Aelbrecht Dirckszoon „roedrager" te Haarlem (Hof v. Holland No. 562. sententie No. 154).

Impetrant verklaart dan omstreeks 1580 na voorafgaande kerkgeboden, zonder tegenspraak van wien ook, getrouwd te zijn met de gedaagde, zonder dat hij ooit vernomen had, dat zij te voren gehuwd was geweest en zeker niet, dat haar vorige man nog in leven zou zijn. Emerentia zou dit ook destijds voor leenmannen van Kennemerland ontkent hebben.

Het huwelijksleven gaf echter weinig geneugten, ruzie bleef niet uit en blijkbaar was het echtpaar uit elkaar gegaan. Hij verwijt nu zijn vrouw later voor baljuw en leenmannen van Kennemerland verklaard te hebben, dat zij, vóór haar huwelijk met hem impetrant. gehuwd was met zekeren *Pedro Martinez de Arafa, een* Spanjaard, die nu nog in leven zou zijn. Maar bovendien had zij aan Love1 het gebruik van haar goederen ontzegd en een koffer hem toebehoorende en bevattende brieven en kleederen onder zich gehouden.

Hij acht zich door dit bedriegelijk huwelijk enz. „grootelichs geledeert", terwijl hij bovendien ter zake groote onkosten zou hebben gehad wegens betaling van haar schulden en beredering van haar boedel, weshalve hij haar in rechten aanspreekt en schadevergoeding en teruggave van zijn goed vraagt.

Gedaagde laat hier tegen inbrengen, dat Lovel uit Engeland

gekomen en zich te Soetermeer ophoudende om „lantneringe" te doen met haar in kennis was gekomen. Vaste bronnen van inkomen bezat hij niet. Hij had haar toen het hof gemaakt en zij niet beter wetende of haar vorige man was overleden en „daerenboven mitten hoofde nyet wel bewaert zijnde", had den genoemden Lovel buiten voorkennis van haar verwanten gehuwd.

Deze was daarna gewaarschuwd dat Emerentia te voren te Brugge met den genoemden de Arata zou zijn gehuwd en deze Spanjaard nog in leven was te Rome, alwaar Love1 liet informeeren. Toen hij vernam dat de Arata inderdaad nog leefde zou Lovel desniettemin bij zijn vrouw zijn gebleven althans zoo laat zij verklaren. (Of deze verklaring wel geheel juist is mag betwijfeld worden, immers zooals hieronder blijken zal was Lovel vóór 21 December 1584 zeker hertrouwd).

De verklaring van den genoemden Albert Dirckszoon houdt nog in, dat Emerentia inderdaad niet beter wist of de Arata was dood, toen zij met Love1 door „ydelheit van hooffde, haer vuyt den craeme bijgebleven" trouwde. Het echtpaar had daarna op het huis te Colster gewoond, maar het huwelijksleven had maar weinig geluk gebracht.

Zij laat verklaren bereid te zijn aan Love1 zijn goed af te staan, mits deze haar zal teruggeven „zeeckere groot plat Bruysselscoffer met yseren banden" waarin haar huwelijksvoorwaarden gepasseerd tusschen haar en haar eersten man, het transport van haar leengoed Aeckendam, het haar geschonken octroy om over haar leengoed te mogen beschikken enz.

De zaak werd verwezen naar Mr. Pelgrim van Loon als commissaris.

Het huwelijk moet blijkbaar reeds ontbonden zijn en voor het overige wordt den impetrant zijn eisch tot schadevergoeding ontzegd. De uitspraak van het Hof werd gegeven op 15 Mei 1584.

Omtrent de beide genoemde partijen is mij nog het navolgende bekend:

Emerentia van 'Woerden van Vliet was een dochter van *Huybert* en *Anna van Zuylen van Nyevelt* (zie o.a. Batavia Illustrata, pag. 1137, le kolom).

Zij was in eerste huwelijk getrouwd met *Gysbert van Bronckhorst,* zoon van *Joost* en *Ida Ruychrock van de Werve* en, blijkens het bovenstaande, 2e met *Pedro Martinez de Arata* en 3e met *Thomas Lovel.*

Omtrent haar zijn nog enkele bijzonderheden te vinden in een acte van het Hof van Holland (H. v. H. No. 580, acte 173) van 10 Juni 1590, zijnde een proces gevoerd over een haar toekomende rente van 16 £'s jaars tegen haar broeder *Anthonis* en haar zwager *van IJsselsteyn.*

Zij stierf a° 1605, kinderen liet zij niet na.

Thomas Love1 wachtte niet lang met hertrouwen: vóór 21 December 1584 was hij opnieuw in het huwelijk getreden met *Catharina van Wassenhoven,* dochter van *Heer Geleyn Zegers van Wassenhoven* en *Louisa van den Dorpe* en weduwe van Mr. *Nicolaas van der Laan Gerritsz.* Zij was zeker niet onbemiddeld en een lid van het geslacht, dat o.a. toen ter tijde de heerlijkheid van 's Heer Aerntsberge en Ammerstol bezat. Over dit bezit werd voor genoemd Hof van Holland op 7 December 1587 geprocedeerd door *Johan van Serooskerke* als echtgenoot van *Louise van Wassenhoven* tegen den voornoemden *Love1* (H. v. H. No. 572, acte 371, 372).

Na zijn huwelijk met *Catharina* schijnt *Love1* in militairen dienst te zijn getreden. In de Commissieboeken van den Raad van State heet hij *Thomas Louwel,* wanneer hij 14 April 1589 aangesteld wordt als wachtmeester te Bergen-op-Zoom (Commissieboek R. v. St., H 2, fol. 73verso).

In 1593 was hij sergeant-majoor aldaar en als zoodanig wordt hij genoemd, wanneer zijn tweede vrouw op 28 December 1593 beleend wordt met 1/3 van de bovengenoemde heerlijkheid van 's Heer Aerntsberge en Ammerstol. (H. Lk., No. 138 fol. 217). Hij is waarschijnlijk reeds overleden vóór 1599, wanneer zijn vrouw zich op 31 Maart 1599 bij een transport van een huis in den Haag aan het Voorhout doet vertegenwoordigen door haar zoon *Geleyn van der Laan.* (H. Lk., 139 fol. 212verso).

J. P. DE MAN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Beek-Doude. *Evert Beek,* gesubstitueerd ontvanger des ambts Nijkerk en verwalt rentmeester van de Veluwe, ged. Nijkerk, 7 Maart 1711, begr. ald. 28 Aug. 1750, tr. Nijkerk, 12 Nov. 1747 *Hester Doude,* ged. Nijkerk 6 Aug. 1724, st. . ..?...?...?

Hij is de zoon van *Peel Bee(c)k* en *Johanna van Dompseler* en zij de dochter van *Franciscus Doude* en *Helena Smit.*

Van deze vier kwartieren is mij slechts bekend, dat *Johanna van Dompseler is* geboren te Barneveld.

Wie kan mij nader inlichten omtrent deze kwartieren?

Amersfoort. J. W. VAN DEK LELY.

Beeldsnijder, Matroos, Meyn. (LIX, 208). Over de geslachten *Beeldsnijder* en *Matroos zie* men Elias II, pag. 582 e.v. De gegevens kunnen als volgt worden aangevuld en verbeterd:

Tiberus Matroos, zoon van *Jacob Fransz. Matroos* en *Niesje Siebbes* (welke laatste op 29 Sept. 1663 weduwe is), geb. Amsterdam 1637/'38, poorter ald. 1 Maart 1662, wijnkooper en Commissaris van den Keurvorst van Brandenburg, woont op den Buitenkant van het Nieuwe Waalseiland in het door zijn vader gebouwde huis „de Vergulde Sekboot" (het tweede huis bezuiden de Schippersstraat); hij testeert samen met zijn vrouw voor not. A. van Santen 20 Dec. 1677 en 14 Jan. 1690; begr. Amsterdam 0.2. Kapel 20 Jan. 1690; tr. (ondertr. Amsterdam 29 Sept. 1663) *Alida Margrieta de Bruyn,* geb. 's-Gravenhage 1643/'44, † Amsterdam 18, begr. ald. O.Z. Kapel 22 Aug. 1704, dr. v. *Roeland de Bruyn* en *Barbara Buys.* Zij testeert als weduwe voor not. J. van Kervel te 's-Gravenhage 26 Juli 1697, voor not. J. van den Ende te Amsterdam 3 April 1700, voor not. L. Meyer ald. 7 Maart 1703, codicil voor idem 25 April 1704; inventaris voor Not. G. van Schoonderwoert 20 Sept. 1704, scheiding voor idem 8/9 April 1705; de nalatenschap bedraagt, na aftrek der legaten, ruim ƒ186.000.—.

Uit dit huwelijk:

1. *Jacoba Matroos,* geb. Amsterdam 22, ged. ald. Nieuwe Kerk 25 Sept. 1668, begr. ald. O.Z. Kapel 23 Nov. 1695, tr. Amsterdam Nieuwe Kerk 16 April 1686 *Wolfert Beeldsnijder,* geb. ald. 29, ged. ald, Nieuwe Kerk 30 April 1652, † 25, begr. ald. O.Z. Kapel 31 Juli 1702 (zie verder Elias).
2. *Petronella Matroos,* geb. Amsterdam 1671/'72, † nà 9 April 1705, tr. Amsterdam Nieuwe Kerk 17 Mei 1689 *Dirck Meyn,* geb. Amsterdam 1653/'54, koopman op het water ald., poorter 14 Nov. 1681, † nà 9 April 1705, wedr. v. *Elisabeth Crabbendam,* zoon v. *Jan Jelmersz. Maeyn,* schipper te Amsterdam († tusschen 8 Mei 1686 en 26 Nov. 1693).
3. *Alida Matroos, 1675-1703,* tr. 1695 *Jacobus Beeldsnijder,* 1661-1733 (zie Elias).

Weyer Wolphert Beeldsnijder, zoon van *Wolfert* en *Jacoba Matroos* voornoemd, geb. Amsterdam *27*, ged. ald. Oude Kerk 30 Oct. 1695, tr. ald. Nieuwe Kerk 20 Feb. 1722 *Maria Alida Meyn*, geb. ald. 1702/'03; zij is een dochter van:

Jacob Meyn (broeder van *Dirck* voornoemd), geb. Amsterdam 1673/'74, makelaar ald., poorter 26 Nov. 1693, † nà 29 Jan. 1722, tr. Amsterdam Nieuwe Kerk 31 Mei 1695 *Neeltje Brugman*, geb. ald. 1675/'76; beider ouders waren ten tijde van hun ondertrouw (13 Mei 1695) reeds overleden, zij wordt daarbij geassisteerd door haar grootvader *Jan Albertsz. Brugman*.

Amsterdam. MR. P. VAN EEGHEN.

Bloem. Bestaat er een genealogie van het Zaandamsch regeerings-, scheepsbouwers- en houtkoopersgeslacht van dien naam, waartoe behoorden:

1. *Klaas Bloem.*

II. *Arent Bloem* X 1° *Grietje Jacobsdr. Cool;* X 2° *Aaltje Wallingius.*

III. *Arend Bloem*, ged. Zaandam 3 Nov. 1720, X Westzaandam 9 April 1741 *Dieuwertje Pietersdr. Kuyper.*

IV. *Aaltje Bloem*, ged. Zaandam 18 Nov. 1742, X aldaar 2 Juli 1769 *Maarten Mul*, ged. Westzaandam 6 Mei 1744, zoon van *Claas Mul* en *Maartje Noomen* (weduwe van *Jan Maartensz. Poel.* genoemd in mijn vraag *Beeldsnijder*, LIX, 208).

Rijswijk, Z.-H. A. A. M. STOLS.

Boeckhorst, te. Nadere gegevens verzocht omtrent het geslacht *te Boekhorst*, ook wel gespeld *to Boeckhorst*, vermoedelijk afkomstig van een boerderij van dien naam onder Gendringen. Dit geslacht komt in de 18e eeuw in een groot aantal plaatsen in den Gelderschen Achterhoek voor. Leden werden gevonden o.a. in Didam, Silvolde, Doetinchem enz.

Adriaan Willem te Boekhorst was 1723-1746 kerkmeester te Terborg en Silvolde, *Jan te Boekhorst* was ± 1700 grondeigenaar te Didam. Heeft dit geslacht een bekend wapen?

Harderwijk. DR. D. KUYPER.

Buur-Smeets-Smits, (LIX, 243). Oud-Archief Amsterdam, D.T. & B. 583, f. 52v. 25 Maart 1740. Comp, *Joannes Cornelius Buur*, van Mastrigt, oud 25 Jaar, in de Peylsteeg, sijn moeder *Susanna Guerin* Tot Mastrigt, & *Geertruy Smeets*, van Mastrigt, oud 29 Jaar, op de Keysersgt., ouds. doot, geasst. met haar Suster *Catrina Smeets. (w.g.) jan Cornelis Buur. geertruy Smeets.* Het huwelijk wordt op 17 April in de Nieuwe Kerk voltrokken.

D.T. & B. 582, f. 204v. 6 Nov. 1739. Comp. *Hendrik Smeets*, van Masstrig, oud 24 Jaar, in den Nes, ouds. doot, geasst. met sijn Neef *Cornelis Buur, & Neeltje Nieuwersloot*, van 'Sgravenhage, oud 29 Jaar, in de Kerkst., ouds. doot, geasst. met *Maria Bekker. (w.g.) hendrick Smeets. neeltie nieuwersloot.* Het huwelijk wordt op 22 Nov. in de Nieuwe Kerk voltrokken.

Gedoopt Zuiderkerk 22 Jan. 1741: *Jan Pieter:* ouders: *Jan Cornelis Buur* en *Geertruy Smeets;* getuigen: *Jan Pieter Buur* en *Susanna Guerin.*

Gedoopt Nieuwe Kerk 5 Aug. 1742: *Catrina Pieternella;* ouders: *Hendrik Pieter Smeets* en *Neeltje Nieuwersloot;* getuigen: *Catrina Smeets.* en *Daniel Smeets.*

Amsterdam. MR. P. VAN EEGHEN.

Garde, van de-van Hoften. *Johannes van de Garde*, likeurstoker te Zaltbommel, ged. ald. 14 Nov. 1771, st. ald. 3 Dec. 1838, tr. . ..?...?. ..? *Johanna Petronella Valkenburgh*, geb. Kerkwijk 3 Febr. 1784, sterft Zaltbommel 6 Dec. 1858.

Johannes is de zoon van *Antoni van de Garde* en *Anneke van Hoften.* Gevraagd: de vier kwartieren van *Johannes van de Garde.*

Amersfoort. J. W. VAN DER LELY.

Haes, de-van Mook. *Jan Christoffel de Haes, ged.* ....., Kon. Pruisisch tolontvanger te Rees, † ald. 25-10-1726, tr. ..... 1703 *Catharina Cunira van Mook*, ged. ....., † Aalten ..... Maart 1744, dr. van ..... en van .....

Kan één onzer leden het ontbrekende aanvullen? Is het bekend, welk wapen C. C. van Mook heeft gevoerd?

's-Gravenhage. THª. J. VAN ALFF.

Hegen, Ter (Ter-egen, Terhegen, Ter Heege). Kan iemand mij de (mogelijke) herkomst mededeelen van *Gerardus Johannes Ter Hegen*, in 1785 ruiter in het regiment van gen. maj. v. d. Hoop? Hij huwde te Nijmegen (Predikh.) 6 Febr. 1785 met *Elisabeth Peters*, gedoopt aldaar 4 Nov. 1755 en als weduwe overleden te Nijmegen 17 Juli 1826. Uit dit huwelijk werd aldaar 10 Augustus 1792 een dochter *Anna Maria, geboren.*

Oud-Valkenburg. C. A. HUYGEN.

Krieger. (LIX, 206). Aan de reeds gepubliceerde genealogie kan worden toegevoegd, dat het geslacht sedert 1773 in Rotterdam gevestigd is geweest. *Laurens Krieger* was bij overlijden (hij werd op 30 Sept. 1779 op het Zuiderkerkhof te Rotterdam begraven) 39 jaar oud, zoodat hij omstreeks 1740 geboren moet zijn. Volgens de acte van finale admissie d.d. 4 Mei 1773 is hij geboortig van Nassau-Siegen, zijn vrouw *Dirkje Rooyens* van Amerongen; zij legde een acte van indemniteit over, waaruit blijkt, dat zij laatst te Ammerzoden gewoond had. Hun drie kinderen werden in de Hervormde kerk te Rotterdam gedoopt.

Leonora Zondergeld, te R'dam 29 April 1798 gehuwd met *F. W. Krieger, is* volgens deze acte geboren te Hannover. Bij overlijden in 1843 was zij 74 jaar oud.

Maria Johanna Krieger, geb. R'dam 1776, overl. aldaar 1802, huwde R'dam 1801 *Hendrik Willem Schepp*, geboren te Nassau-Dietz.

Rotterdam. J. P. VAN DER WEELE

Mey, de. Wie kan mij helpen aan de plaats, datum en jaar van geboorte benevens namen en bijzonderheden omtrent de ouders van Mr. *Willem de Mey*, lid Vroedschap van Rotterdam, commissaris van het Waterrecht en burgemeester aldaar, † Rotterdam 30 Juli 1709, X Rotterdam 8 Januari 1685, *Sebilla Weymans*, ged. Rotterdam 15 April 1655, † aldaar 19 April 1736.

Een onderzoek op het Gemeente-archief te Rotterdam ieverde geen resultaat op. Het Album Studiosorum van Leiden gaf Gorinchem als plaats van herkomst aan. In de archieven van deze plaats was de doopacte echter evenmin te vinden.

's-Gravenhage. E. J. MAC GILLAVRY.

Snoeck, van der. (LIX, 117, 245). De in kolom 117 van dezen jaargang voorkomende genealogie bevat enkele onjuistheden. *Hendrina van Monteny*, die in 1694 met *Pieter van der Snoeck* trouwde, is een dochter van *Jan Danielsz.* en *Hendrina van der Croeff.*

Kinderen uit het huwelijk van *Christiaen van der Snoeck* (11) en *Catharina Boers* zijn, behalve de reeds genoemde:

7. *Catharina van der Snoeck*, Herv. gedoopt R'dam 19 Mei 1680, begr. aldaar Groote kerk 23 April 1723, ongehuwd.

8. *Jacomijntje van der Snoeck*, Herv. gedoopt R'dam 24 Jan. 1683, begr. aldaar Groote kerk 19 Juni 1711, ongehuwd.

Maria van Lier, die op 7 Aug, 1708 te R'dam in het huwelijk trad met *Daniel van der Snoeck* (IIIbis), is Herv. gedoopt R'dam 15 Augustus 1679 als dochter van *Willem van Lier* en *Maria van den Berch*.

Te R'dam trouwden op 6 Juli 1783: *Johan Nicolaas Sloth*, j.m., geb. R'dam, overl. aldaar 15 April 1810, oud 49 jaar, en *Carolina Frederica Henrietta Maria van der Snoek*, j.d., geboren te Breda, wonende te Rotterdam.

Kinderen uit het huwelijk van *Christiaan van der Snoek* (IV) en *Pieternella Kalff*:

a. *Geertruy van der Snoek*, Herv. gedoopt R'dam 12 Sept. 1723, vertrokken naar Den Brie1 April 1773, tr. R'dam 26 Sept. 1743 Ds. *Ulrich Teller*, geb. Groningen, student aldaar 1735, proponent, beroepen te Herkingen Z.H. 1742, overleden aldaar 1766.

b. *Johanna van der Snoek*.

Indien de Heer D. A. Wittop Koning te Amsterdam. (zie kol. 245) de moeite genomen had de trouwacte van *Johannes van der Snoeck* en *Catharina van Overzee* d.d. 4 Febr. 1720 (Herv. kerk Rotterdam) op te slaan, dan had hij ervaren, dat *van der Snoeck* daarin weduwnaar genoemd wordt. Met wie hij voordien gehuwd is geweest, kan blijken uit de inschrijvingen d.d. 8 April 1718 in de begraafregisters: *Geertruy S(e)yneman*, huisvrouw van *Johannes van der Snoek*, ijsercramer in 't Hang. Dit huwelijk is te Rotterdam voltrokken (Herv. kerk) op 19 Juli 1693. Hiermede is wel duidelijk gemaakt, dat de echtgenoot van *Catharina van Overzee* niet in 1694 geboren kan zijn, zooals in N.P. 1925, blz. 393, vermeld staat.

Inderdaad is uit het huwelijk van *Johannes van der Snoeck* en *Geertruyd Seynemans* een zoon *Johannes* geboren, die op 4 Maart 1696 (niet 1694) Hervormd werd gedoopt. De samensteller van de genealogie Van *Overzee* in N.P. 1925 had echter moeten weten, dat deze nooit in aanmerking had kunnen komen voor den gezochte, omdat er uit datzelfde huwelijk op 15 Maart 1699 nog een zoon *Johannes* gedoopt is, waarmede tevens aangetoond wordt, dat de eerstgenoemde zeer jong is gestorven.

Bovendien blijkt *Johannes van der Snoeck*, als hij op 7 December 1728 als man van *Catharina van Overzee* begraven wordt in de Groote kerk te Rotterdam (Noordpand 76, waarin ook *Geertruyd Seynemans* begraven was in 1718), 60 jaar oud te zijn, Hiermede staat 1668 als zijn geboortejaar onomstootelijk vast en moet hij identiek zijn met den op 27 Maart 1668 Hervormd gedoopten zoon van *Christiaen Jansz. van der Snoeck* en *Catharina Boers*. Bij zijn dood in 1728 blijkt er slechts één meerderjarig kind in leven te zijn, n.l. de in 1694 geboren *Christiaan van der Snoek*.

Hiermede meen ik de bewering, als zou ik twee naamgenooten met elkaar verward hebben, voldoende te hebben weerlegd. De conclusies van den Heer Wittop Koning zijn voorbarig en onjuist.

Rotterdam. J. P. VAN DER WEELE

Taddel. (LIX, 167). I. N.N. *Taddel*, † vóór 5 Maart 1688, tr. *Barbara Riedeman (s)*, † nà 27 Maart 1711. Kinderen (o.a.?):

1. *Elias*, volgt II.
2. *Margreta Taddel(s)*, geb. Hoorn 1674/'75, † vóór 19 Maart 1739, tr. Amsterdam 12 April 1711 *Nikolaas Kist*, ged. ald. Ev. Luth. 28 Maart 1677, kuiper ald., † vóór 19 Maart 1739, zn. v. *Jan Claesz. Kist en Cathalijntje Mestrup* (die weduwe is op 27 Maart 1711).

II. *Elias Taddel*, geb. Rostock 1662/'63, chirurgijn te Amsterdam, poorter 8 April 1688, † vóór 6 Maart 1721, tr. Amsterdam 21 Maart 1688 *Margrita Vorck*, geb. ald. 1667/'68, † vóór 19 Maart 1739, dr. v. *Hendrik Jansz.*, kruidenier en poorter te Amsterdam († vóór 5 Maart 1688).

III. *Hendrik(us) Taddel*, ged. Amsterdam Ev. Luth. 21 Juli 1690, wijnkooper ald., poorter 6 Maart 1721, † nà 9 Dec. 1774, tr. Ouderkerk (ondertr. Amsterdam 19 Maart 1739) *Katrina Kist*, ged. Amsterdam Ev. Luth. 28 Feb. 1714, dr. v. *Nikolaas Kist* en *Margreta Tad'del* voornoemd.

IV. *Philippus Taddel*, ged. Amsterdam Ev. Luth. 16 Maart 1748, wijnkooper ald., poorter 20 Febr. 1765, tr. ald. Engelsche Kerk 27 Dec. 1774 *Johanna Dorothea Luyken*, geb. Paramaribo 1757/'58, Luthersch, dr. v. *Gerrit Luyken* (in leven 9 Dec. 1774).

Amsterdam. MR. P. VAN EEGHEN.

Zaanen. In mijn bezit is een octavo boekje in handschrift, getiteld: *Blasoenen en Sfamwapenen der Edelste en voortreffelijkste huysen in Holland op de Tomben, Grafzarken, Kerkglaasen en andere openbaare plaatsen ter eeuwige geheugenis tenfoongestelf* door K. van Alkemade en P. van der Schelling.

Hierin komt voor een kwartierstaat van het geslacht *Zaanen*, voerende in zilver een rood kruis.

De kwartierwapens aan de eene zijde betreffen de geslachten: *Zanen; Heemskerk* (zilv. leeuw op blauw): *Waterland* (zilv. zwaan op blauw): *Zijl* (dubbelkoppige adelaar op goud); *Tetterode* (3 zilv. meerbladen op zwart) ; *Duvenvoorde* (gekwartileerd: I en IV: 3 wassenaars; II en III: gouden dwarsbalk op blauw, een hartschild met 3 wassenaars): *Does* (9 gouden ruiten 5. 4 op rood); *Boshuysen* (vair).

De kwartierwapens aan de andere zijde zijn: *Kuyk* (3 balken op een rood veld: op ieder der balken 3 merels, in een hartschild een leeuw, waarover heen een dwarsbalk); *Kuylenburg* (3 zuilen); *Harding* (3 loopende leeuwen onder elkander); *Benthem* (een zilv. ankerkruis op blauw); *Crion van Arkel* (2 schuingeplaatste gekanteelde dwarsbalken) ; *Polanen* (3 zilv. wassenaars op zwart); *Terlov* (een gouden dwarsbalk op blauw); *Rek* (een zilv. dwarsbalk, waarin 3 roode palen op zwart).

Gaarne zou ik willen weten, waar zich deze zerk of dit glasraam bevindt of bevonden heeft, en wie de personen zijn, wier wapens zijn voorgesteld, met de betreffende jaren en bijzonderheden.

Zaandijk. G. J. HONIG.

INHOUD 1941, No. 7 I.

Bestuursberichten; Jaarverslag 1940. — Een geslacht De Bie uit Armentières en do hieraan verwante familio Van Swinden, door Mr. W. F. Leemans. — Bijdragon tot do genealogie Maris, door Dr. Mr. J. C. Maris van Sandelingenambacht. — De afstamming der Van Oldenbarnevelt's, door Mr. W. do Vries. — Genealogie van het Rotterdamsche geslacht van Coopstadt, door W. A. van Rijn. — Merken op bekers van Kerst Hannes, door E. J. Koppeschaar. — Boekbespreking, door J. P. de Man. — Inhoud van Tijdschriften, onz. — Korte mededeelingen: Nederland's Adelshoek 1942; Keyser; Geslacht van der Veecken; Bloempjes uit den Hof van Holland. — Vragen en, antwoorden: Beek-Doude; Beeldsnijder-Matroos-Meyn; Bloem; Boeckhorst, te; Buur-Smeets-Smits; Garde, van de-van Hoften ; Haes, de-van Mook; Hegen, Tm (Teregen, Terhegen, Ter Heegc) ; Krieger; Mey, de; Snoeck, van der; Taddel; Zaanen.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW.

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maan db 1 ad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, *Ridderlaan* 18, 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Riouwstraat* 4, *'s-Gravenhage*.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* 5, *'s-Gravenhage*.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 7 II. LIXe. Jaargang. Juli 1941.

Mededeeling.

In het „In memoriam J. de Groot" in het Aprilnummer van het Maandblad mocht wijlen onze Hoofdredacteur Dr. Th. R. Valck Lucassen reeds mededeelen, dat onder de nagelaten papieren van den betreurden overledene de copie werd aangetroffen van eenige *voor* het Maandblad bestemde artikelen.

Het is het Bestuur een bijzonder voorrecht in de gelegenheid gesteld te zijn bij het Julinummer van het Maandblad eenige nagelaten hoofdstukken te publiceeren van een verhandeling van wijlen ons hooggeacht medelid J. de Groot betreffende de oudere generaties van het geslacht van Karnebeek.

De schrijver, reeds tal van jaren zich wijdende aan deze studie, koesterde de verwachting in 1940 met haar gereed te komen. Helaas is deze verwachting niet in vervulling gegaan. Vooreerst maakte de in 1939 uitgebroken oorlog het alsnog betrekken uit Duitschland van enkele gegevens bezwaarlijk, maar bovendien deed zich een jaar geleden de noodlottige kwaal aan hem gevoelen, die zijn werkkracht gesloopt en aan zijn leven te vroeg een einde heeft gemaakt.

Het is ons bekend, dat de Heer de Groot het in hooge mate heeft betreurd, dat hij deze studie, waaraan hij zich de laatste 'jaren in hoofdzaak had gewijd, niet heeft kunnen voltooien. Hij vond in deze studie aanknoopingspunten voor onderzoekingen o.a. 'betreffende den status der oorspronkelijke villici en schulten van curtes, het wezen van leen- en hoorigheidsverhoudingen en den overgang van landelijke riddermatige geslachten in het middeleeuwsche stadspatriciaat in Westphalen en omgeving. Deze onderzoekingen hadden hem aan de hand van een zeer omvangrijk materiaal geleid tot indrukken, die hij, in het kader eener genealogische beschouwing, uit een algemeen oogpunt voor openbaarmaking van genoegzaam gewicht achtte.

Het was één zijner laatste wenschen, dat althans de hoofdstukken, die reeds in 1940 gereed lagen, en definitief waren afgesloten, in het Maandblad een plaats zouden vinden. Gaarne bewijzen wij deze eer aan de nagedachtenis van onzen bekwamen en deskundigen vroegeren medewerker en het is ons een voorrecht in de gelegenheid te zijn deze hoofdstukken tezamen als één geheel in een afzonderlijke uitgave het licht te kunnen laten zien en onze leden aan te bieden.

Tot een juiste waardeering en een goed begrip van deze enkele hoofdstukken en afzonderlijke bijlagen laten wij aan het eerste hoofdstuk voorafgaan een overzicht van den inhoud van de volledige studie, zooals de Heer de Groot zich die gedacht heeft en waarvan naast het gepubliceerde een belangrijk deel reeds in een vergevorderd stadium van bewerking verkeert. Alleen de hoofdstukken 1 — de inleiding — en 111 en de bijlagen 1, 2 en 4 worden thans gepubliceerd [a].

Met het oog op den inhoud dezer hoofdstukken en op hetgeen wij nog mochten verwachten, betreuren wij het in hooge mate, dat de andere hoofdstukken, ofschoon opgezet en doordacht, in de pen zijn gebleven.

Het is het Bestuur een groote voldoening en een bijzonder voorrecht op deze plaats reeds met erkentelijkheid te mogen mededeelen, dat de rijke bundels met aanteekeningen, uitmakende de bouwstoffen voor deze omvangrijke en veelzijdige studie — waarvan wij reeds mochten kennisnemen — te zijner tijd aan het Genootschap ten deel zullen vallen.

DE ROO VAN ALDERWERELT.

a) Daar de tekst geschreven is met als doel de volledige studie, wordt daarin ook naar de hierbij niet verschijnende hoofdstukken en bijlagen verwezen, welke verwijzingen wij gehandhaafd hebben, teneinde de tekst en daarmede de gedachtengang van den schrijver niet te verminken.

De oudste generaties van het geslacht van Karnebeek,

door wijlen J. de Groot.

Overzicht van den inhoud.

Hoofdstuk 1. *Inleiding.*
§ *1.* Voorwoord,
§ 2. De oudste generaties in het algemeen.
§ 3. Vóór vier eeuwen (1540).

* Hoofdstuk II. *Hef tijdvak 1465-1540.* * [a])
§ 1. Johan II van Kernebeke (1482-1519) en zijn gezin.
§ 2. Bernard 1 van Kernebeke (1465-1494), Drost van Ahaus.
§ 3. De schultentak.

Hoofdstuk III. *Het tijdvak* 1390-1465.
§ 1. Johan 1 van Kernebeke (1423-1446).
§ 2. De scholaster Johan Scrymp, stichter der Scrympsche vicariëen.
§ 3. De schultentak.
§ 4. Het stift Vreden in vogelvlucht.
§ 5. Engelbert van Kernebeke (1384-1424), kanunnik-scholaster van het Stift Vreden.

* Hoofdstuk IV. *Hef fijdvak 1340-1390.* *
§ *1.* De schulten Wicbolt 1 en Henric 1 van Kernebeke.
§ 2. De aanverwante kanunniken Rutger en Johan van den Berghe de Monte.
§ 3. Nicolaus de Kernebeke en het geslacht ten (von) Rodde (Raede).

* Hoofdstuk V. *Herman, villicus en schult van Kernebeke (1330).* *

* Hoofdstuk VI. *Een moqelijk voorgeslacht?* *
§ 1. Algemeene beschouwingen.
§ 2. Het geslacht van der Be(c)ke.
§ 3. Het geslacht Budde.

BIJLAGEN.

1. Genealogische staat (generaties 1 tim. VII).
2. Generatie VIII van den genealogischen staat.
* *3.* Kernebeke's van onbekende generatie en linie (ca. 1540). *
4. Genealogie van het geslacht ten Rodde (Raede).
* *5.* Belangrijk grondbezit van het geslacht. *
* *7.* Lijst van kanunnikken van het Stift Vreden uit het tijdvak 1300-1400. *

[a]) De tusschen sterretjes geplaatste hoofdstukken en bijlagen zijn niet opgenomen.

Hoofdstuk I. Inleiding.

§ 1. Voorwoord.

Menigeen zal zich nog de opmerkelijke verhandeling van Dr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop over de *oudere* generaties van dit geslacht herinneren, welke ons in de jaargangen 1931 en 1932 van het maandblad „De Nederlandsche Leeuw" werd geboden [1]). De groote verdienste van deze verhandeling was tweeledig: in de eerste plaats liet de levendige beschrijving van bedoelde generaties deze als het ware in het kader van haren tijd voor ons herleven en voorts verschafte het duidelijk ontwikkeld verband de mogelijkheid tot opneming in N.A. 1933 van eene stamreeks, waarin de opvolging der verschillende generaties, bij 1423 openende, voor no. 1 alleszins aannemelijk voorkomt en overigens — naar zorgvuldig opnieuw is nagegaan — oorkondelijk absoluut onaantastbaar is.

Ongetwijfeld zou deze reeks van artikelen, sedert in een afzonderlijk werk verzameld, door eene nadere over de aldaar reeds kortelijk besproken *oudste* generaties zijn gevolgd, indien den even kundigen als begaafden schrijver een langer leven beschoren ware geweest. Bij zijn betreurd verscheiden op 22 Augustus 1934 was het onderzoek hieromtrent in vollen gang; waar hij dienaangaande wegens ons gelijksoortig vorschen in Westfalen reeds meermalen aanraking met mij had gezocht, lag het eenigszins voor de hand, dat deze arbeid door mij zou worden voortgezet, zoodra ik over den noodigen tijd daarvoor zou kunnen beschikken.

In October 1936 daarmede aanvangende, deed ik dit niet zonder aarzeling, omdat het mij uit den moeizamen arbeid van den Heer van der Hoop bekend was, dat dit werk allerlei ongewone moeilijkheden in zich bergde. Het was niet alleen noodzakelijk in tal van richtingen diep door te dringen in middeleeuwsche Westfaalsche toestanden en verhoudingen om zich daarvan in hun onderling verband ter dege rekenschap te geven, doch ook om daarbij langs logischen weg de consequenties te trekken bij een *eigenlijk nief geheel toereikend lorkonden-materiaal* [2]). Onbevredigend zijn echter de uitkomsten geenszins, want eene intensieve doorploeging van het toch nog zeer omvangrijk en nog steeds aangroeiend materiaal deed mij tot voorloopige resultaten van zoodanigen aard geraken, dat zij voor mededeeling in ruimeren kring in aanmerking komen. Eene mededeeling, die, geloof ik, ook in het algemeen niet zonder belang is voor de historische kennis van een streek, die, vooral vroeger, nauw verwant was aan de dezerzijds der grens gelegen omgeving.

Gaarne uit ik hierbij mijne waardeering voor de wijze, waarop mijne taak verlicht werd, niet alleen door den meesterlijken vóórarbeid van den zoo veelzijdig onderlegden geleerde van der Hoop, dien wij in grooten eerbied herdenken, maar ook doordat het rijke familiearchief-van Karnebeek, dat inmiddels nog belangrijk werd aangevuld [3]), op onbekrompen wijze te mijner beschikking werd gesteld. Het grootste deel der desbetreffende oorkonden wordt daarin in afschrift of in photo aangetroffen, met zakelijke omschrijving van de bewaarplaats.

§ 2. De oudste generaties in het algemeen.

Ten einde zoo min mogelijk in eene herhaling te treden van hetgeen door den Heer van der Hoop reeds ruimschoots doorvorscht en in het juiste licht gesteld is, meen ik mij grootendeels te kunnen onthouden van een teruggrijpen naar de generaties *na* 1540, ofschoon ook daaromtrent inmiddels

[1]) N.L. XLIX, kol. 199-378 (passim), en L, kol. 8-49 (passim) en 355-365.

[2]) Die ontoereikendheid houdt verband met de geweldige branden, waardoor de gewichtige vindplaats Vreden in Westfalen in 1811 en 1857 geteisterd werd. Volledigheid is dientengevolge uitgesloten.

[3]) Bij het verzamelen van een en ander maakte aanvankelijk de heer J. Goudswaard te Baarn en later de heer J. J. Kleinhoonte te Arnhem zich verdienstelijk.

weder tal van noemenswaardige vondsten werden gedaan. De geschiedenis van het geslacht gedurende de laatste vier eeuwen ga ik dus in hoofdzaak voorbij. Mij resten dan echter toch nog twee volle eeuwen ter behandeling, welke het tijdvak 1330-1540 beslaan, den overgang van het herfsttij der middeleeuwen (Huizinga) naar den nieuweren tijd. Gelukkig is een groot aantal oorkonden, wel een paar honderd, beschikbaar om ons ten deze te onderrichten, daarbij geleidelijk van 1540 teruggaande tot *Herman,* den villicus en schult van Kornebeke (Karnebeck) in het Westfaalsch kerspel Vreden (1330). Bovendien is in dit tijdperk de kans gering om rekening te moeten houden met een of meer andere geslachten van denzelfden naam, welke dezen aan die plaats Kernebeck kunnen hebben ontleend, doch van het hierbehandelde geheel verscheiden zijn. De inhoud van bedoelde oorkonden heeft mij trouwens geen aanleiding gegeven om reeds voor dat tijdsgewricht aan eene tweede gelijknamige familie te denken [4]). Integendeel, de nauwe saamhoorigheid van de thans ten tooneele te voeren personen stempelt hen tot leden van één en dezelfde familie.

Wel zijn kort na 1400 twee hoofdlinies duidelijk te onderscheiden, de tak van de schulten van Karnebeck, die van *Wicbold II* (1404/9-1431), en de tak van zijn veronderstelden broeder Johan *I* (1423-1446), uit wien het thans tot den Nederlandschen adel behoorend geslacht geacht moet worden te stammen. Lang niet altijd was het eenvoudig te bepalen tot welke linie de verschillende Karnebeek's behoorden. De meeste zekerheid bestond daarbij bij laatstgenoemden tak met zijne voor het allergrootste deel volkomen vaststaande stamreeks, doch vaak heb ik naar mijne beste veronderstelling eene keuze moeten doen. Geen wiskunde, doch giskunde had alsdan de leiding. Naar gebruik werd in zoodanige gevallen de hypothetische filiatie slechts door stippellijnen aangegeven: b.ij den schultentak komt de stippellijn veel voor. Het spreekt evenwel van zelf, dat ik bij eene dergelijke keuze voor de juistheid daarvan mij geen partij stel en dat, wanneer eene nadere vondst of een beter inzicht eene wijziging in de opstelling mocht vorderen, daartoe alsnog ware over te gaan.

De gevolgtrekkingen, waartoe ten slotte op dit gebied na rijp beraad werd gekomen, zijn neergelegd in den bijgevoegden genealogischen staat (Bijlagen 1 en 2). Het verdient aanbeveling deze graphische voorstelling, welke voornamelijk dient om de gedachte overzichtelijk te bepalen, reeds aanstonds te raadplegen, omdat het volgen van het betoog daardoor vergemakkelijkt wordt. Niet minder toch dan *acht* generaties met 62 dragers van den naam Karnebeek worden van 1330 af in den staat vermeld: alle zijn genummerd, zoodat men dadelijk met zekerheid weet, wie bedoeld wordt. Elke noodelooze ingewikkeldheid wordt daarmede vermeden en bovendien kan de lezer thans zelf mede helpen opbouwen en zich telkens overtuigen, of wij wel in het goede spoor blijven.

Bijlage 1 behelst de eerste zeven generaties met 37 personen. De achtste generatie, verdeeld over de zes linies A t/m. F, zal, tot een gezamenlijk getal van 26 personen, in bijlage 2 worden aangetroffen. Een achttal personen uit de periode van ca. 1540, waaraan in den staat geen ook maar eenigszins te verantwoorden plaats kon worden gegeven, is onder het hoofd „Kernebeke's van onbekende generatie en linie" in bijlage 3 opgenomen onder de nos. 63 t/m 70. Voorts kregen de vermoedelijke agnatische nakomelingen van *Nicolaus (ds) Kernebeke* (no. 3) eene plaats in bijlage 4.

Hoewel de genealogische staat nog in menig opzicht een hypothetisch karakter draagt, voldoet hij nagenoeg volkomen aan de eischen van de „Leitnamensitte", krachtens welke de oudste zoon naar den agnatischen grootvader wordt genoemd. Laat men no. 4 in de derde generatie voorshands buiten beschouwing, dan betreffen de uitzonderingen slechts een drietal gevallen (nos. 20, 53 en 58); hier kan een nog onbekende oudste zoon jong overleden of geestelijke geworden zijn.

De onderlinge verwantschap der takken zal, telkens wanneer daartoe gelegenheid bestaat, worden aangegeven. Overgang van een zelfde bezit vormt in dit opzicht herhaaldelijk eene bruikbare aanwijzing. In het bijzander zullen wij alsdan moeten verwijzen naar no. 56 in de achtste generatie, den burgemeester van Vreden, Johan van Kernebeek (1577-1616) [5]), waaruit wederom valt te leeren, dat de oudste generaties van een geslacht vaak niet volledig kunnen worden beoordeeld zonder ook aan het nageslacht aandacht te schenken.

Wat het tegenwoordig adellijk geslacht betreft, staat de stamreeks van de hierbedoelde vijfde generatie af volkomen vast, terwijl ook de aansluiting van de vijfde bij de vierde generatie (Johan I van Kernebeke voornoemd, 1423-1446), al is zij oorkondelijk niet volkomen bewezen, zoo goed als zeker voorkomt. Dit stemt overeen met de opstelling in Ned. Adelsboek 1933, blz. 381 v.v., welke met dezen Johan als I aanvangt. Hierop wordt nader teruggekomen in Hoofdstuk III, § 1.

§ 3. Vóór **vier eeuwen** (1540).

Wanneer wij ons in gedachten 400 jaren terug verplaatsen, vinden wij in Westfalen over het algemeen nog normale laatmiddeleeuwsche toestanden. Het landsheerlijk bisdom Munster had in een zevental eeuwen op de geheele diocese zijn stempel gedrukt en dus ook op het westelijk deel daarvan, dat ons thans zal bezighouden en onder den naam Westmunsterland wordt samengevat. Meer in het bijzonder hebben wij het oog op de streek tusschen Ahaus en Bocholt, waarin bovendien nevens de krachtige opkomst van de steden Vreden en Bocholt ook het hoogadellijk, wereldlijk Stift Vreden de aandacht boeit. De Hervorming, die geweldige revolutie in geloof en geest, had wel reeds hare intrede gedaan, maar nog had zij niet de enorme schommelingen in den maatschappelijken welstand van vele geslachten te weeg gebracht, welke zich later herhaaldelijk zouden openbaren. Voor de beoordeeling van de algemeene „standing" van het geslacht Kernebeke (thans Karnebeek) lijkt derhalve het jaar 1540 een alleszins bruikbaar uitgangspunt.

Reeds dadelijk blijkt, dat het geslacht in het evenaangeduid gebied eene belangrijke rol speelt door de uitoefening van voorname functies, zoowel bij bestuur, rechtswezen en geestelijkheid, als door uitgebreid grondbezit. Dit geldt voor elk der reeds genoemde hoofdtakken, waarin het zich, even na 1400, in de vierde generatie gesplitst heeft, te weten de schultentak en de tak van *Volckerinck,* aldus aangeduid naar het goed van dien naam in de buurschap Ammelo in het kerspel Vreden, waarvan voormelde Johan 1 in 1423 de bezitter was.

In den oudsten hoofdtak, die zich in de 8ste generatie na 1500 in de linies A en B deelde, bleef de althans van 1330 dagteekenende functie van schult van de *curtis* (hof) Kernebeck in de buurschap Krosewick van hetzelfde kerspel na ruim

4) Eene onbelangrijke uitzondering maak ik hierbij voor een Osnabrücksch geslacht uit de 16e eeuw, dat in Hoofdstuk V ter sprake komt. Blijkens het manuscript-wapenboek van Job Martin de Lange, deel 11, pag. 569 (in de Prov. Bibl. te 's-Hertogenbosch) voerde trouwens dit geslacht een ander wapen, te weten: in groen een zilveren golvende schuinbalk, vergezeld rechts van 2 zilveren gaande schapen boren elkander, links van één dergelijk schaap.

5) Bij het aangeven van dergelijke tijdvakken worden steeds de jaartallen bedoeld, waarin de betrokkene oorkondelijk voorkomt.

twee eeuwen nog steeds in het geslacht [6]). ***Gerdf*** (no. 43). de laatste schult van zijn geslacht, vervult dit bisschoppelijk ambt na den dood van zijn vader ***Werner*** (no. 29), die tevens tegeder (lid) van het Hofgericht te Lohn (Stadtlohn) was. Dit lidmaatschap, gewichtig ook wegens de groote waarde, welke tot ver buiten deze streken aan de uitspraken en adviezen van dat gerechtshof werd gehecht, was aanvankelijk overgegaan op Werner's veronderstelden oudsten zoon ***Johan*** (no. 4 1) en daarna op Gerdt. Reeds in 1363, toen het hofrecht werd gecodificeerd en vastgesteld, trad de schult ***Hendrik*** I (no. 4) op als eerstgenoemde van de vier leden van het Hofgericht, zoodat het geslacht bij den dood van Gerdt in 1563 juist 200 jaar op een belangrijke plaats aan de rechtsvorming in Westfalen en den Gelderschen Achterhoek had medegewerkt.

Een derde zoon, welken wij Werner toeschrijven, ***Antonius*** (no. 42), had aan de universiteit te Keulen gestudeerd en was pastoor te Ramsdorf. De collatie van dit pastoraat stond destijds aan het kapittel van het Stift Vreden, zoodat het geslacht blijkbaar ook daarin zijn invloed kon doen gelden. In dat kapittel treft men dan ook van 1399-1424 ***Engelbert van Kernebeke*** (no. 5) als kanunnik-scholaster en thans in 1540 als kanunnik ***Gerdf thoe*** of ***ther Wordt*** alias ***Kernebecke*** aan: de laatste werd kortweg mede Gerhardus de Kernebeke geheeten. Voor kanunnik en pastoor kwamen ook toen nog alleen leden van op den voorgrond tredende geslachten in aanmerking. Beide waardigheden, die van kanunnik en pastoor te Vreden, werden nog kort daarop bekleed door een volgenden ***Werner*** (1560-ca. 1600) uit het geslacht Kernebeke, die een natuurlijken zoon had Gerhard, ambtman van Vreden te Bocholt (1588-1620), uit wien een bastaardtak.

De eerste Werner en bedoelde drie zoons vormden echter waarschijnlijk niet de oudste linie van dezen hoofdtak (linie A.). Dit deed denkelijk zijn vermoedelijke broeder Henrick (no. 28) na den dood van hunne neven ***Henrick*** (no. 26), ambtman van Arnt van Raesfeld [7]), en ***Mathijs*** (no. 27), pastoor van Hoogkeppel.

[6]) Volgens de aan het Lagerbuch 1573 ontleende opgaaf van Dr. van der Hoop in N.L. 1932, kol. 359 behoorden destijds tot dezen hof — die in 1380 vermeld wordt als een versterkt steunpunt — behalve de goederen Buddeborg en Averdyck en een aantal kampen, weiden enz., de gerechtigheid tot „bedrijven" van het Zwillbroick en de jaarlijksche garftienden uit de goederen Broiekinck, Helmertinck, Willerdinck, Enxinek en Isfordinck in kerspel Vreden, Meerbeck en Hempsinck in Recken, en voorts de bloedige tienden uit de gemelde goederen en verder nog uit Wernsinck, Poppinck, Jurdinck. Tenckinck. ter Wuest. ter Horst. Zeggelinck en Geverdinck; dan nog „kornteinden" en de rechten van torfsteken, ter heide en ter weide in de Ellewicker. Krosewicker en Hoveler Marken. Volgens dezelfde bron hadden de bezitters van Kernebeck de verplichting tot het houden „van beer en bul", hetgeen tevens is te beschouwen als een belangrijk prerogatief, voorheen behoorende tot de attributen van den op de curtis gezeten hofheer; voorts tot het opbrengen van 27 mud koren jaarlijks, het ontvangen van des bisschops jachtstoet en het gereed houden van een paard voor des bisschops heer, of rustwagen of in de plaats daarvan een paard met zaal en toom. Aaan den hof, die aan de Berkel ligt, was ook het molenrecht verbonden.

De speciale positie van de curtis mag, behalve uit de bijzonderheden, die daaromtrent door Dr. van der Hoop werden medegedeeld (N.L. 1932 kol. 360), bovendien worden afgeleid uit de omstandigheid, dat zij, ondanks haar administratieve indeeling onder den hof van Lohn, niettemin in verschillend opzicht een andere plaats innam dan de overige onder Lohn ressorteerende hoven. Zoo vindt men o.a. de bezitsovergangen niet behandeld in de Lohnsche protocollen, maar in die van het Munstersch Hofgericht. Er is reden om aan te nemen, dat in een vroegere periode de curtis Kernebeck, die op grooten afstand buiten het kerspel Lohn lag, een zelfstandige Oberhof was, die, gelijk ook Dr. van der Hoop onderstelt, met den Oberhof van Lohn op één lijn stond.

[7]) Een machtig edelman, vader van den in 1574 overleden Bernt van Raesfeld, bisschop van Munster. Volgens de aanteekeningen van den Heer van Haersolte van Yrst (bij den H. Raad v. Adel) had Arnt 21 echtelijko en 12 bastaardkinderen!

Eerstgenoemde Henrick was zoowel een vertrouwde van den bisschop van Munster als van het kapittel van Vreden. Hij was namelijk tegelijkertijd zoowel ambtman van dit kapittel, eene meer in dit geslacht voorkomende functie, als „slotschrijver" (secretaris)' van den kerkvorst te Ahaus, waar deze landsheer de Munstersche zorgen en moeilijkheden af en toe kon ontvlieden en dan ook gaarne verbleef,

Zijn zoon ***Johan*** (no. 37) ving mede te Ahaus aan als „dener" (dienaar) van den vorst-bisschop, waarna deze hem tot het ambt van bisschoppelijk voogd van Bocholt riep, welk ambt geruimen tijd in deze linie bleef. Johan liet twee zoons na, ***Frederik*** (1562-1598), die hem als voogd opvolgde, en ***Henrick*** (1562-1580), wiens zoon ***Johan*** in 1599 eveneens voogd werd tot zijn ongehuwd overlijden in 1615.

De bisschoppelijke ambtman Henrick (no. 28) had ook nog eene dochter ***Bela*** of ***Sibilla*** (no. 40), welke gehuwd was met Johan van Bueren, rentmeester van het ambt Ahaus en tevoren richter te Vreden en ton Gerckincklo (het landelijk deel van het kerspel Vreden), die vervolgens ook voorzitter werd van het Hofgericht te Lohn. In 1579 komt deze dignitaris voor als schult to Kernebecke [8]); dit ambt was dus toen in een ander geslacht overgegaan. Intusschen was deze overgang niet, gelijk aanvankelijk werd gemeend (N.L. 1932 kol. 358), het gevolg van deze echtverbintenis, maar van de omstandigheid, dat, gelijk nader uit een bisschoppelijke beschikking is gebleken, Johan's vader, Henrick van Bueren, eveneens richter te Vreden en ton Gerckincklo, gehuwd was met een zuster van schult Werner, en Johan dientengevolge bij het kinderloos overlijden van den schult Gerdt. als diens volle neef en naaste bloedverwant in 1563 voor de opvolging in aanmerking kwam en de goederen verwierf [9]).

Hiermede is de beteekenis van den schultentak in algemeenen zin genoegzaam geschetst. Voor het tijdvak na 1540 zou daaraan nog wel wat meer in dezelfden trant kunnen worden toegevoegd, doch dit zou ons te ver voeren.

Thans komen wij tot den tweeden hoofdtak, dien van Volckerinck, aanvangende met voormelden ***Johan I*** (no. 8) van 1423-1446, die, naar als zeker mag worden aangenomen, de vader was van ***Berend I*** (1465-1494), drost van Ahaus en burgemeester van Vreden (no. 15). Uit dezen sproot ***Johan II*** (no. 23), aanvankelijk verbonden aan des Bisschops hof, in 1493 bisschoppelijk voogd van Vreden, die vier zoons had, welke het geslacht in de liniën C, D, E en F hebben voortgezet. Hunne namen waren ***Berend II***, ***Diderick***, die o.m. eveneens burgemeester van Vreden werd, ***Johan de oude*** en ***Johan de jonge*** (nos. 30, 31, 33 en 35).

De eerstgenoemde twee gebroeders kenmerkten zich door de vele belangrijke functies, welke zij omstreeks 1540 vervul-

[8]) S. A. Münster, Msc. VII, 1327, 11 fol. 5vo en 1327, 1, blz. 9. De zienswijze van Dr. van der Hoop, geuit in N.L. 1932, kol. 359, noot 8, en zijne „Aanvullingen en verbeteringen", blz. 8, noot 8, dat Johan van Bueren niet tevens als schult te Kernebeck kon fungeeren, vindt hierin geen bevestiging. Nog tot 24 Aug. 1585 (F. A. Anholt, Ahaus, Reg. 43) oefende deze de jurisdictie van den Hof te Lohn uit.

[9]) Bliikens de zegels voerde Henrick v. B. den gekroonden leeuw van de edelherren (nobiles) van Bueren, terwijl zijn zoon Johan en diens kleinzoon Bernard, gehuwd met Sybilla van Nesselrode, eveneens richter te Vreden en ton Gerckincklo, daarna Fürstlicher Münsterischer Landes Pfenningmeister te Münster, en bezitter van den hof Kernebeck, aan dat wapen als breuk een sterretje hadden toegevoegd, kennelijk als jongere linie. . . .

Door vererving ging de hof later over op de geslachten von Wintgen zu Ermelinghoff en von Twickel, totdat hij in 1930 aan een landbouwer werd verkocht (zie uitvoeriger N. L. 1932, kol. 43).

Bovenbedoelde beschikking is van 18 April 1564, bijlage Proces Hof van Gelderland A° 1646 no. 52, betreffende de Kernebeckschc tienden onder Eibergen.

den. Berend II was aanvankelijk ambtman van de abdis van Vreden en werd na zijne verhuizing naar Bocholt spoedig schepen aldaar, hetgeen op belangrijke relaties in die stad wijst. Hem volgde naar Bocholt zijn broeder Diderick (Dirck), een geleerd man, die — cumulaties niet schuwende — in Vreden reeds de betrekkingen van schepen, ambtman, burgemeester, plaatsvervangend gograaf en richter, Keizerlijk notaris en stadssecretaris achter den rug had. In Bocholt treffen wij hem aan als stadssecretaris, Keizerlijk notaris, vrijschepen, vrijgraaf en gerichtsschrijver.

De beide Johan's onderscheidden zich niet door het bekleeden van betrekkingen [10]). Evenals tal van leden van hun geslacht waren zij alleszins gegoed. Inlichtingen omtrent belangrijk grondbezit van de familie in dezen tijd verschaft bijlage 5.

Alle vier gebroeders waren evenals hun vader door hunne huwelijken aan andere geslachten van aanzien vermaagschapt. Johan II was gehuwd met Catharina de Grave, dochter van Derick, schepen van Bocholt, en Wilhelma ten (von) Rodde, wiens vader Derick als ministeriaal van Münster, en grootvader Derick als knape en keurnoot voorkomen. Van de vier zoons had Berend tot echtgenoote Angela ten Toll, over wier geslacht mededeelingen werden gedaan in N.L. 1940, kol. 307-311, en Dirck Conrada (ton) Mydde(n)dorp, terwijl Johan de oude gehuwd was met Henrica Torck, die haar goederen in Kleefsland had, en Johan de jonge met Machteld Herrinck, dochter van Johan Herrinck, bisschoppelijk voogd van het ambt Bocholt [11]). In het volgend hoofdstuk wordt over deze familiebetrekkingen uitvoeriger gesproken. In het algemeen kan worden gezegd, dat de geslachten, waaraan de Karnebeek's verwant waren, blijkens omvangrijke nasporingen, ongeveer alle tot de regeeringsgeslachten van de betrokken streek behooren. De daaromtrent opgestelde fragment-genealogieën, die meerendeels vóór 1400 een aanvang nemen, laten dienaangaande niet den minsten twijfel [12]).

In maatschappelijke „standing" was het dus een geslacht van beteekenis en men krijgt den indruk, dat het vóór vier eeuwen in verschillende plaatsen en streken van het hierbedoelde gebied eene duidelijke machtspositie innam. Uit hetgeen in verdere hoofdstukken aan den dag treedt, blijkt, dat eene dergelijke positie, zij het op minder breede schaal, ook reeds eerder en zelfs meer dan eene eeuw te voren aanwezig was. Voor eene nauwkeurige bepaling van de plaats van het oude geslacht zal intusschen nog op andere factoren uit een nog verder verleden te letten zijn, die van zelf nader ter sprake komen.

Hoofdstuk III. Het tijdvak 1390-1465.

§ 1. Johan 1 van Kerneheke (1423-1446).

Hoewel deze Johan nergens met zooveel woorden als vader van den drost Berend 1 en dus als grootvader van Johan II vermeld wordt, kan mede op grond van de Leitnamensitte bezwaarlijk een ander dan hij als zoodanig worden aangemerkt. Dit is reeds eerder door den Heer van der Hoop aangetoond met behulp van de eenige oorkonde, die destijds omtrent Johan bekend was [13]).

Op 17 Maart 1423 verklaarden namelijk Johan van Kernebeke en zijne vrouw Ghese voor schepenen van Vreden, dat zij aan de proosdes en het kapittel van Vreden eene jaarlijksche rente van 6 schellingen Munst. verkocht hadden uit hun land binnen en buiten het wigbold (ressort) der stad Vreden en uit hun erf to Volkerinck in de burscap Ammelo. Aan deze oorkonde, waaraan men op zich zelf niet genoeg zou hebben voor het bepalen van Johan's nakroost, paarde zich een sterke aanwijzing van lateren tijd. Bedoelde rente toch, die niet aflosbaar was, werd door het kapittel gebezigd voor het bekostigen der presentiën (de aanwezigheid van geestelijke titularissen bij de zielemissen). Tot dat einde betaalde blijkens het Registrum Praesentiarum in Vreden, dat in het vorstelijk archief in Anholt berust, in 1618 de weduwe van Johan van Kernebeck één hornsgulden van het huis der Kernebeke's in de Wüllnerstrasse aldaar. Die laatste Johan was burgemeester van Vreden van 1603-1616 (no. 56) en zijn weduwe *Brigitta Raesfeld* [14]). Deze nakomeling van den drost Berend 1 bezat echter bovendien in 1597 een tuin bij de Wüllner poort, blijkens § 5 in 1399 aangekocht door den kanunnik Engelbert van Kernebeke, een zoon van den schult Wicbold I (no. 2).

Door deze tweeledige rechtsopvolging wordt niet alleen het verband tusschen Johan I en zijn eventueelen betachterkleinzoon, den gelijknamigen burgemeester van omstreeks 1600, vastgelegd, maar ook dat tusschen dezen en de schultenfamilie. Johan 1 vormt derhalve zeer waarschijnlijk den schakel tusschen den drost Berend 1 en de oudere schultengeneraties.

In het vorig jaar kwam in Bocholt eene tweede oorkonde omtrent Johan I aan den dag, welke in verschillende richting verhelderend werkte. Wij bedoelen een oorspronkelijk charter van 5 Juli 1446 [15]) van de volgende strekking:

> Otto Tenkynch, bissehoppelijk richter buiten Bocholt, Coep Hollen en Johan ten Rade, schepenen te Bocholt, oorkonden dat voor hen *Johan to Quernebeke* van *Johan Scrymp, Scholaster te Reys* en *Vicaris* van *het Marienaltaar in. de kerspelkerk te Bocholt,* het goed Stevenynch, genaamd

---

[10]) Intusschen was de reeds genoemde *Johan (no.* 56), de zoon van Johan den oude, vele jaren burgemeester van Vreden en bekleedde zijn zoon *Johan* in 1610 het invloedrijke Secretariaat van Gedeputeerden der Graafschap Zutphen. Voorts leverde de tak van Johan den jonge nog in 1705-1707 een burgemeester van Groenlo *(Israel II van Karnebeek).*

[11]) Blijkens een aan Dr. van der Hoop (N. L. 1932 kol. 9/10) bekend, ma& door mij onder de gegevens tot dusver niet teruggevonden zegel, voerde Johan Herrinck als wapen drie boven elkander geplaatste visschen. Von Spiessen, Wappenb. des Westfalischen Adels, Deel 1 pg. 70 taf. 167, teekent daarbij aan: Adliches Geschlecht zu Soest.

[12]) Ter besparing van plaatsruimte zijn deze ruim 20 stamboomen niet onder de bijlagen opgenomen. Intusschen wordt hunne biogenealogische beteekenis voor het geslacht van Karnebeek geenszins onderschat. Zij betreffen voornamelijk Bocholt, waarover door de aanwezigheid van eene groote hoeveelheid gegevens, zij het ook op kleinere schaal, *een* soortgelijk werk zou kunnen worden geschreven als dat van Dr. Joh. E. Elias over de vroedschap van Amsterdam.

[13]) A. w. Aanhangsel, blz. 11-13 en N.L. 1932, kol. 363. Minder juist lijkt mij echter, dat Johan 1 heer van Volckerinck zou zijn geweest. Ook was Johan 11 waarschijnlijk niet de e en i g e zoon van Berend.

[14]) Dit geslacht, wel te onderscheiden van het uit de dynasten van Gemen stammende geslacht van Raesfeld, wordt door von Spiessen gerekend eveneens te behooren tot den Westfaalschen adel, met de bijvoeging van Fahne als bron. Blijkbaar heeft hij daarbij het oog op een door van Spaen beschreven, sedert overmetselden grafsteen in de kerk te Bocholt van een lid van het riddermatig geslacht Mumm — waarschijnlijk Jaspar Mom genannt Baersdonck, Richter te Bocholt (1556-1582) —, waarop de wapens der acht kwartieren Baersdonek, Raesfeld, Kess, Castell, Crechting, Tenckinck, Baeck en Romeswinkel voorkwamen (H.R. v. Adel, Deel 204, p. 608). Fahne nam die beschrijving over in zijn Denkmale und Ahnentafeln in Rheinland und Westphalen, 11, 1878, blz. 36). Johan 1 Raesfelt is in 1420 en 1433 schepen in Bocholt, evenals in 1462 Johan 11 Raesfelt. Laatstgenoemde zegelt op 14 Jan. 1461 (1460) als vrijschepen met 3 linkerschuinbalken, vergezeld van een mispelbloem of roos (vgl. von Spiessen, Wappenbuch des Westf. Adels, Taf. 251). Johan 111 is herhaaldelijk burgemeester van Bocholt, o.a. in 1475 en 1476. Een latere Johan R. volgt in 1559 Diderick van Kernebecke (no. 31) als stadssecretaris en Keizerlijk notaris te Bocholt op. Brigitta's familienaam, tot dusver onbekend, bleek uit no. 8 van een stamtafel, op 25 April 1636 ingediend ter verkrijging van de eerste Scrimpsche vicarie, (tegenpartij de van Asbecks), over welke vicarie uitvoerig in § 2 (Bisch. Arch. Munster, Goneralvikariat, Bocholt no. 41 A).

[15]) Pfarrarchiv Bocholt, Vikarien B.M.V., Reg. 113.

dye Cortsteghe, gelegen in het kerspel Rede in de buurschap Crummenhorst, gepacht heeft.

Getuigen en dedingslieden: Wyllem Rabbe, Kercher (pastoor),, Johan Kemmer, vicaris te Bocholt, Lode Konnyneh, Hinrich Averkempynch, Johan Averkempynch, Johan Kalinck en *Gerd to Quernebecke*.

Origineel Duitsch Perkament. Zegel van den richter en schepenzegel van Bocholt (van beide zegels slechts restjes aanwezig).

Het eerste nieuwe gezichtspunt, dat zich hier openbaart, is dat betrekkingen van het geslacht Kernebeke tot Bocholt en het aangrenzende Rhede van veel vroegere dagteekening zijn dan het jaar 1518, waarin Berend 11 het bisschoppelijk leengoed to Dornouwe (k. Reede, b. Bungern) van Johan de Greve, d.i. zijn neef Johan de Grave, kocht [16]). Er is zelfs reden voor eene veel verder gaande conclusie.

Johan's naam wordt hier evenals die van den getuige Gerdt *to Quernebe(c) ke* geschreven. Dit doet verband vermoeden met het in deze buurt (b. Rhedebrügge, destijds k. Rhede) liggend goed Quernebeke, hetgeen op verspreid bezit wijst. Op dit reeds in de 13de eeuw voorkomend goed komen wij in Hoofdstuk V meer omstandig terug. In ieder geval geeft het aanleiding om het bestaan van een geslacht Kernebeke reeds eenigen tijd vóór 1300 te vermoeden en het niet eerst in 1330 — met den villicus en schult Herman — te doen aanvangen.

In de tweede plaats trekt het de aandacht, dat de overeenkomst wordt gesloten voor de schepenen Coep *Holle* en *Johan ten Rade*. Een anderen Holle zullen wij aanstonds noemen. Van Johan ten Rade weten wij echter reeds, dat zijn kleindochter Catharina de Grave huwde met Johan II van Kernebeke, den kleinzoon van Johan I, terwijl er bovendien reden is voor de veronderstelling, dat deze ten Raede's (ten Rodde) eene afsplitsing van het geslacht Kernebeke vormen (zie onderscheidenlijk Hoofdst. II, § 1, en IV, § 3 en bijlage 4).

Onder de getuigen vinden wij Gerdt to Quernebeke, dien wij voorloopig als mogelijken oomzegger van Johan I onder no. 13 bij den schultentak indeelen, doch dit alleen omdat daarin in 1512 een schult Gerdt (no. 43) verschijnt, en voorts *Lode Konnynch*. De voornaam Lode verschijnt regelmatig in opeenvolgende generaties bij dit burgemeestersgeslacht, waaruit de schependochter Aleida in 1562 in den echt wordt vereenigd met *Joachim van Kernebeke*, stadssecretaris, tevens Keizerlijk notaris te Bocholt (no. 53) [17]).

Letten wij er nu tevens op, dat Johan van Kernebeke onderwerpelijk een pachtcontract afsluit met Johan Scrymp, scholaster te Rees en vicaris van het Marienaltaar in de kerspelkerk te Bocholt, en dat de hierbedoelde' O.L.V. vicarieën herhaaldelijk door een Kernebeke en ook wel door een Holle *(Wynand Holle)* als vicaris zijn beheerd, dan blijkt overtuigend, dat de Kernebeke's in 1446 reeds in hetzelfde maatschappelijk milieu leefden als waarin zij eene eeuw later nog meer op den voorgrond traden.

Onderscheidenlijk in 1418 en 1448 stichtte Johan Scrymp,

[16]) S. A. Munster, Msc. VII, 405, pag. 53 (Leenboek van Erick v. Saksen, bisschop van Munster). Zie v. d. Hoop, p. 51 en N.L. 1931, kol. 334.

[17]) Aan hetgeen Dr. van der Hoop over dit oude geslacht mededeelt, dat reeds in 1274 onder de schepenen van Bocholt voorkomt en in 1268 tot de ministerialen van Munster behoorde (N.L. 1931, kol. 371/2), kan worden toegevoegd, dat een Lodc Konnynch 1367-1395 vermeld wordt als provillicus en sehepen, en een andere Lodc 1390-1416 als afgevaardigde naar den Munsterschen landdag.

Voor het geslacht Holle, zie von Spiessen, Wappenb. des Westf. Adels I pag. 72 taf. 173. Het komt met Johannes reeds voor in 1273-1289 (B.B. 56). Frank H. zegelt in 1393 als vrijgraaf (B.B. 2135) en was schepen van Bocholt in 1375. Wapen: 3 tournooimutsen, helmteeken: tournooimuts tusschen 2 tournooilaneen met wimpel.

die een vermogend man was, de twee belangrijke Scrimpsche vicarieën, waaraan de Heer van der Hoop zooveel gegevens voor den genealogischen opzet van het geslacht Kernebeke ontleende (A.w. blz. 40 en N.L. 1932, kol. 293/4 en 297/8).

Aan de beteekenende persoonlijkheid van *Johan Scrymp*, die tevens kanunnik van St. Jan te Utrecht was, wordt in de volgende paragraaf eene afzonderlijke beschouwing gewijd. Dit kwam mede wenschelijk voor, omdat hij blijkens de daarin opgenomen genealogie een aangetrouwde volle neef was van Johan ten Rade (1404-1409), den vader van voormelden Johan ten Rade van 1446, terwijl er — gelijk gezegd — grond is voor het vermoeden, dat deze ten Rade's agnatisch Kernebeke's waren zoodat Scrimp door aanhuwelijking aan Johan to Quernebeke verwant was.

Wie de vader van dezen Johan I (van Volckerinck) was, staat oorkondelijk nog niet vast. Daar wij echter blijkens Hoofdstuk II, § 2, reden hebben om *Henrick van Kernebeke* genaamd *Volckerinck (no. 14)* voor zijn oudsten zoon te houden, zou hij naar het voornamengebruik een zoon kunnen zijn van den schult Henrick I (1363-1383) en een oom van den schult Henrick 11 (1429-1452).

§ 2. De scholaster Johan Scrymp, stichter der Scrimpsrhc vicarieën.

In 1384 en 1385 ontmoet men te Bocholt twee echtparen, *Reyner Scrympe* en zijn gade Ida, alsmede zijn broeder *Rufger Scrympe* en diens vrouw Mette [18]).

Een groot aantal oorkonden [19]) geeft blijk van hunne welgesteldheid: herhaaldelijk koopt Reyner zaadland en andere goederen. Rutger, ook wel *van* Scrympe genoemd, breidt evenzeer zijn bezit uit, betracht in 1399 weldadigheid ten behoeve van de huisarmen en behoort in 1402 tot de 48 voornaamste Bocholtsche burgers, die opgeroepen werden om voor een veemgericht „auf den Flutenberg" in het Eemsland te verschijnen. Daaronder treft men ook Reyner's schoonzoon Roloff de Becker aan, die in de hieronder ingelaschte genealogie zijne plaats kreeg.

Genealogie Scrymp.

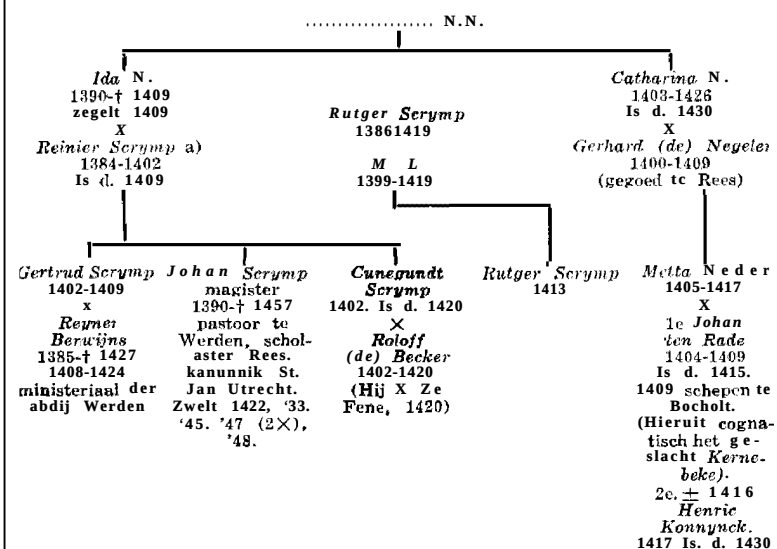

a) Deze had eene onechte dochter: *Metta* 1422 wed. Johan Capperts (1401).

[18]) Zij waren broeders blijkens eene oorkonde van 28 Aug. 1419 (Pfarrarchiv Bocholt, Vikarien B.M.V., Reg. 55).

[19]) *Reyner:* 8 Dec. 1384, 22 en 27 Febr. 1387, Utrecht 5 Juli 1389, 18 Juni en 17 Sept. 1390 en 6 April 1394 (Nichtstaatl. Arch. Borken, blz. 40 en 41).

Het eerste spoor van Reyner's zoon, Johan Scrymp, ontdekken wij, wanneer Bruen van Rennenberghe, abt te Werden, in 1390 Reyner's voormelde vrouw Ida en hun zoon Johan met het door Reyner aangekocht goed Sybeldynck (k. Bocholt, b. Lowich) beleent.

Reeds jong werd Johan clericus Monasteriensis diocesis (d.i. nog niet gewijd geestelijke van het Munstersch Stift), waarna hij in Oct. 1400 onder den naam van Joh. de Bocholdia aan de universiteit te Keulen tot de studie der „artes" werd toegelaten. Deze bestudeerde hij te Heidelberg, alwaar hij op 29 Juni 1402 den graad van baccalareus artium behaalde [20]). Tevens werd hij toen scolaris in legibus. Zou dit verband kunnen houden met de opkomende receptie van het Romeinsch recht? Later, op 11 Oct. 1418 [21]), wordt Scrymp door den Deken der Domkerk te Munster, tevens Archidiaconus te Bocholt, *rnagisfer* genoemd.

Aanvankelijk zette hij zijne werkzaamheden als clericus voort en zoo stond hij op 12 Sept. 1411 [22]) den Vredenschen scholaster *Engelberf van Kernebeke* (1399-1424) als notaris ter zijde bij eene belangrijke regeling betreffende de abdij te Vreden. Johan Scrymp zal denkelijk met Engelbert in nauwere aanraking zijn gekomen doordat hij een aangehuwde neef was van Johan ten Rade, die agnatisch waarschijnlijk als een Kernebeke zal zijn te beschouwen. Vier jaren later, op 16 Aug. 1415, is Johan „Kercher", d.i. pastoor, te Werden [23]), waarna hij op 20 Juli 1417 voorkomt als kanunnik te Rees, waar zijn oom Gerhard (de) Negeler gegoed was [24]). Bij het Stift te Rees verwierf hij in 1427 [25]) het ambt van scholaster, welks bijzondere beteekenis in de §§ 4 en 5 bij den Vredenschen titularis Engelbert van Kernebeke zal worden geschetst.

Herhaaldelijk treedt Scrymp op den voorgrond. In 1417 [26]) had hij een geschil met Theodericus Beyer, dat voor de Synode te Constanz werd gebracht. Beyer, die kanunnik van het Stift van St. Servaas te Maastricht was [27]), kreeg ongelijk en werd door de Synode veroordeeld tot herstel van Scrymp „in hospitale Sancti Spiritus", waaruit Beyer hem onrechtmatig ontzet had.

Van den aanvankelijk te Genève verblijvenden Paus Martinus V verkreeg hij aldaar het volgend jaar (1418) de machtiging tot het stichten van eene vicarie, de eerste der Scrympsche vicarieën, die voor de Kernebeke's van zooveel belang zou blijken'"). Eerst door de raadpleging van een der daarin aangetroffen genealogieën werd het den Heer van der Hoop mogelijk met vaste hand den stamboom van het geslacht Kernebeke op te trekken.

Rutger: 5 Maart 1385 (Borken, p. 40), 12 April 1394 (Borken, Beiheft, p. 197), 10 Aug. 1399 (Borken, p. 36), 13 Der. 1400 (Borken, p. 42 en 47) en 2 Nov. 1402 (Reigers, Gesch. Bocholt, p. 745/6).

Voorts voor bcidrn nog een aantal oorkonden in het Pfarrachiv te Bocholt, Vikaricn B.M.V.

20) Keussen, Matrikcl Köln, I, p. 53 (no. 5) en Töpke, Matrikel Heidelberg, 1, p. 77.

21) Pfarrarchiv Bocholt, Vikarien B.M.V., Reg. 53.

22) F.A. Anholt, Arch. Vreden, Lade 220,8.

23) Pfarrkirche Bocholt, Vikaricn Beatae Mariae Virginis, Reg. 46 en ook 47 (21 Nov. 1415).

24) Oorkonde van 13 Jan. 1403 (Stadt Arch. Rees Reg. 89 en Annalen Hist. Ver. Niederrhein, Bd. 64, 1897, pag. 161).

25) Het eerst komt hij als zoodanig voor op 9 Nor. 1427; gewoon kanunnik was hij nog op 27 Aug. 1427 (Pfarrarchiv Bocholt, Vikarien B.M.V., Reg. 80 en 78).

26) Mr. H. 0. Feith, Register Arch. Groningen, I, blz. 63.

27) Hij was dit ook in 1406-1414 (Publ. du Limhourg, deel 68, 1932, blz. 303, en deel 74, 1938, blz. 165).

28) Charters van 2 en 21 Aug., 17 Sept. en 11 Oct. 1418 (Pfarrarchiv Bocholt, Vikarien B.M.V., Reg. 50 t/m 53).

Dat Scrymp, ter erlanging van bedoelde machtiging, zich persoonlijk naar het Pauselijk hof te Genève begaf, wekt het vermoed& dat hij bij de Pauselijke kanselarij geen onbekende was. Dit vermoeden is inderdaad gegrond. Vele Westfalers en Rijnlanders werkten in de 15de en 16de eeuw aan het Pauselijk hof en verscheidene Roomsche kanselarijen. De Bocholtsche pastoor Wyllem Rabbe, die in 1446 Scrymp als getuige en dedingsman bijstond, was ook in 1418 met hem samen te Genève, destijds als clericus; Rabbe was zelfs tot 1429 notaris te Rome, terwijl Scrymp van 1415-1417 aan het Pauselijk hof verbleef [29]).

Cumulatie van functies was, naar wij reeds zagen, ook in deze tijden niets ongewoons. Het wekt dus geen verwonderiny wanneer Scrymp op 6 Dec. 1420 tevens kanunnik van St. Jan te Utrecht blijkt te zijn [30]). Bij de verkiezing van een opvolger van bisschop Frederik van Blankenheim behoort hij op 9 Nov. 1423 [31]) tot hen, die Rudolf van Diepholt tot bisschop van Utrecht „postuleerden". Het is bekend post quot discrimina rerum deze Rudolf (1433-1455) er ten slotte in slaagde kerkvorst van het Sticht te worden: den actief zijne zijde gekozen hebbenden kanunnik Scrymp zal hij echter stellig welgezind zijn geweest, hetgeen dezen later van nut bleek.

Bisschop Rudolf kreeg namelijk in 1445 bemoeienis met het kerkelijk beheer van het hertogdom Cleve, waarin Rees gelegen was. De hertog van Cleve trachtte zijn gebied, dat kerkelijk tot het aartsbisdom Keulen behoorde, daarvan vrij te maken (te eximeeren), met de bedoeling het onder een afzonderlijken bisschop met standplaats Xanten te doen ressorteeren. Die exemtie kwam bij bul van Paus Eugenius van 16 Jan. 1445 [32]) tot stand, doch duurde na zijn verscheiden slechts tot 1449. Deze Paus machtigde Rudolf van Utrecht tot aanstelling van een titulairen bisschop toor het nieuwe gebied, waartoe Rudolf zijn wijbisschop Johannes aanwees. Op 15 Sept. 1446 werd daarop Johan Scrymp *door* dezen wijbisschop aan den bisschop „gepresenteerd" voor de vervulling van de opengevallen pastoorsplaats te Mehr bij Rees [33]). Of hij deze plaats verkreeg, is mij onbekend.

Scrymp's zegel hangt o.m. aan eene oorkonde van 1 Juli 1445 [34]), waarbij hij verklaart eene jaarlijksche rente van 5 gouden overlandsche rijnsche guldens gekocht te hebben van de „gemeynheit" van Bocholt, welke door deze met 100 dergelijke guldens zou kunnen worden teruggekocht. Deze inlosbare 5% obligatie der gemeente Bocholt was bestemd ter vermeerdering van de missen bij het altaar van de door hem gestichte vicarie.

Ook overigens blijkt hij een zeer vermogend, doch tevens vroom en weldadig man geweest te zijn. Zoo riep hij in 1448 nog eene tweede vicarie in het leven, evenals de eerste gewijd aan O.L.V. (Beatae Marie Virginis), de schutsvrouwe van zijn stift Rees, en aan Allerheiligen [35]).

Op hoogen leeftijd, in 1457 [36]) verwisselde de hoogeer- - - -

29) Reigers, Gesch. Bocholt, blz. 633, noot 6, alsook Prof. A. Schmed dinghoff in Bocholt 1222-1922, blz. 66 (in het tijdschrift Münsterland, Mei/Juni 1922).

30) Pfarrkirche Bocholt, Vikarien R.M.V., Reg. GO.

31) Arch. voor de geschiedenis van het aartsbisdom Utrecht, Deel 25, 1931, blz. 181.

32) Reigers, Gesch. Bocholt, pag. 623-625.

33) Ibid. p. 625 cn J. Hansen, Westfalen und Rheinland im 15. Jahrhundert, blz. 232-236 (Publicationcn aus den Kön. Prcusz. Staatsarchiven, XXXLV).

34) Pfarrarchiv Bocholt.

35) Pfarrarchiv Bocholt, Vikarien B.M.V., Rcg. 137.

36) Hij stierf tusschen 6 Maart en 25 Aug. 1457 (Pfarrarchiv Bocholt, Vikarien B.M.V., Reg. 142 en 143).

waarde Johan Scrymp het tijdelijke met het eeuwige, na het nog beleefd te hebben, dat een jongere naamgenoot, de minderjarige Johan *Scrimp,* uit de Keulsche diocese, op 17 Dec. 1449 [37]) als beoefenaar der „artes" aan de universiteit te Keulen was gaan studeeren.

Als vicaris werd hij bij de eerste vicarie opgevolgd door *Goswinus Vernudeken* (1460-1504) en bij de tweede door *Albertus Vernudeken* (1457-1502). beiden behoorende tot een schepengeslacht te Rees [38]). Daar het hier eene bloedvicarie geldt, zullen zij dus verwanten van Scrymp zijn geweest evenals de Kernebeck's, die in 1535 na de dichter verwante geslachten ten Raede en de Grave toegang tot het vicariaat verkregen en dit een volle eeuw behielden. Bij het tweede altaar fungeerde van 1503 tot 1545 heer *Wijnand Holle* als vicaris [39]). Voor elke der vicariëen had Scrymp een afzonderlijk huis in de Rauwersstraat beschikbaar gesteld [40]).

De aanwijzing (investeering) van den Vicaris zou geschieden door den Domdeken van Munster, tevens Archidiaconus van Bocholt, op voordracht (presentatie) van twee der kerkmeesters van de parochiekerk te Bocholt. Op deze wijze vond zelfs de aanwijzing van Scrymp als eerste vicaris telkenmale plaats. Het verschijnsel der continuiteit openbaart zich ook hier: in 1450 behoort tot die kerkmeesters *Herbordus Ernst* en in 1541-1545, dus bijna eene eeuw later, wederom een *Herbert Ernst* [41]), welk schepengeslacht aan de Kernebeke's verwant is (zie no. 61 der genealogie in bijlage 2).

Wij repten reeds van een zegel-Scrymp van 1445. Het oudst bekende is gehecht aan eene akte van 9 Juni 1422 en stelt een staketsel van 5 paaltjes voor, aan een tres hangende over den hoorn van een éénhoorn. De hoofdfiguur komt dus grootendeels overeen met het wapen van het geslacht Palick [42]); de éénhoorn heeft blijkens de interessante verhandelingen van ons medelid Mr. A. S. Miedema religieuze beteekenis [43]). Wegens den ongewonen vorm van het zegel is het op de bijgevoegde zegelplaat afgedrukt.

Ten slotte zij aangeteekend, dat Darpe, Codex Trad. Westf. Bd. 11 pag. 170 e.v., melding maakt van een goed Scrimpe in de omgeving van Munster gelegen. Misschien heeft het geslacht Scrimp daarmede te maken gehad.

§ 3. De Schultentak.

In § 3 van het vorig hoofdstuk maakten wij reeds kennis met den schult Johan (1463-1481) en diens waarschijnlijken vader, den schult Henrick 11 (1429-1452). Van dezen Henrick (no. 10) staan ons slechts twee gegevens ten dienste, welke in regestvorm hieronder worden weergegeven:

37) Keussen, Matrikel Köln, pag. 408 en **925 (no. 247.67).**

38) Tot dit geslacht behoorde ook Hinrick Vernudekcn, uit Rees, die 3.469-1484 Prior was van het klooster Gross-Burlo. Het verdient de aandacht, dat Scrimp bij testament aan dit stift kostbare boeken had vermaakt ,en dat, 1514-1529 Hinrick van Kernebeke (no. 21), natuurlijke zoon van Hinrick v. K. (no. 14), als Prior verschijnt. Als zoodanig vinden wij in **1407** Gcrhard von der Becke, behoorend tot een geslacht, dat nader besproken zal worden. Zie Darpe, Codex Trad. Westf. Bd. VII, pag. 144. 152/4.

39) Pfarrarchiv Bocholt, Vikarien B.M.V., Reg. 158 enz. en 178.

40) Ibid., Reg. 344 (oork. van 3 Nov. 3457).

41) Ibid., Rcg. 53, 137, 140, 175 en 178. Dit geslacht komt, reeds in 1387 te Bocholt voor. Henrick Ernst was in 1408 een der aanvoerders in de „Ottensteinsche Fehde", zie Reigers. Geschichte von Bocholt pag. 485

42) N.L. LVI, 7938, kol. 32.

Het in het Pfarrarch. St. Gcorge te Bocholt aanwezige eigen zegel van Ida Scrymp, de moeder van Johan, dd. 1409 (Urk. d. Vik B.M.V. I no. 38) is, blijkens de photo, niet duidelijk genoeg om daaruit op te maken tot welk geslacht zij behoorde.

43) Zie zijn geschrift „Van den eenhoorn en diens symbolieke beteekenis", alsook in N.L. LVII, 1939, kol. 243 v.v. „Een en ander over den Eenhoorn als Friesche wapenfiguur",

a. 10 Oct. 1429 (F. A. Anholt, Stift, Vreden).

Herman van Twiclo en Johan van Hovele, scepene to Vredene, Gherlich Brewynck en Hinrick Dovenarndes, raetludc unser Lieven Vrouwe van bynnen (d.i. binnen de stad), *Hinrick scultc to Kernebeke* ***en*** *Johan ten* ***Rode*** to Lunten, raetlude unser L.Vr. un der kerken van buten (buitenkerspel), getuigen dat zij tezamen ontvangen hebben van *Lambert Mensinck* en *Aleyde zinen* ***echten*** *wive,* ten behoovc van de gemeene armen, eene rente van 13 schepel winterrogge, benevens 6 Volmarsche (Volmersteinsche) mark.

Stadszegel voor schepenen en de raetlude tezamen (afgevallen).

b. 2 April 1452 (F. A. Anholt, Stift Vreden).

Johan van den Boetsler geheten Schutte, Richter in dor stat Vrcden und ten Gerkynclo, met de *koernoten* Johan van Twiclc en *Hinrick de olde schulte van Kernebeke,* verklaren dat voor hen gekomen zijn Johan Boykynck, Hinrick syn echten sone. Hinrick Stroevynck geheten de Molner, Bernt Bersynck, Hinrick Zeghelynck, Johan Volckerynck en Johan Bolte, die erkenden, dat zij aan de Proosdes on hot kapittel van het stift Vreden beloofden om het erve en goed to Boykynck (b. Ellwick, Ir. Vreden) binnen 8 jaren tc „vryen" van eene jaarlijksche levering aan Wilbolt van Scopuggen (Scopingen) ad 1 8 schepel winterrogge.

De richter zegelt met zijn zegel, „des de kornoten tc desser tyt mede gebruket". Zijn wapen is dat van Boetzelaer.

Wij zien hier, dat de kerk van O.L. Vrouwe, die zoowel voor de stad als de buurschappen van het kerspel Vreden dienst deed, in 1429 vier raadslieden had, twee uit de stad en twee uit hare omgeving. Als landelijke raadslieden fungeerden Hinrick schult van Kernebeke en Johan ten Rodde te Lunten; ook de schultentak is dus met de ten Rodde's (ten Rade's) saamhoorig (vgl. §1).

Zegel van Johan Scrymp. 1422.
(Pfarrarch. St. George te Bocholt, Urk. d. Vik. I no. 64).

Voormelde ***Lambert Mensinck,*** op 15 Dec. 1428 schepen te Vreden, had eene dochter Grete, die Henrick's vermoedelijken broeder Wicbold huwde: wij zullen ook in een eerder tijdperk de Kernebeke's nog wel meer met de Mensinck's tezamen zien. In 1452 is Henrick, inmiddels „de olde schult" geworden, tezamen met Johan van Twiclo (Twickel) keurnoot van den Vredenschen richter van Boetzelaer genaamd Schutte.

Henrick kan drie broeders hebben gehad, Walter, Wicbold en Gerdt (nos. 11, 12 en 13). Den laatstgemelden noemden wij reeds in een vorige paragraaf in 1446 als getuige van zijn veronderstelden oom Johan 1. *Walter* is kort te voren, in 1442, verwarer (beheerder) van de vicarie der 10.000 Martelaren in den Dom te Munster, welke vicarie met een ruim bezit was gezegend. Hij was geestelijke, gelijk de aanduiding met „heer" in het volgende regest leert:

> 26 April 1442 (S.A. Münster, Fürstentum Miinster no. 1556).
>
> Herman van Herbora en zijne vrouw Gertrud verkoopen hunne volschuldige, hoorige maagd Mette Nordendorp aan heer *Hinrich Zuerbecken,* als gemachtigde en ten behoeve van den heer *Walter* Kernebeke, verwarer van het 10.000 Martelaren altaar in den Dom te. Munster. An end over here Johan de Huker en Herman van Vysbeck.
>
> Oorspronkelijk met zegel van H. van Herborn.

Het geslacht Kernebeke had dus ook een vertegenwoordiger als vicaris van een altaar in den Dom te Munster; waar het ambtelijk vaak de belangen van den bisschop waarnam en goede betrekkingen met hem onderhield, ligt dit verschijnsel voor de hand. Walter's gemachtigde behoort tot eene bekende familie welke in Westfalen en Overijssel voorkwam [44]).

Van den vierden der vermoedelijke gebroeders van Kernebeke, *Wicbold,* weten wij niet veel meer dan dat hij, naar boven werd vermeld, gehuwd was met Grete Mensinck; voorts ontmoeten wij in 1475 hun zoon *Engelbert* (no. 20). Wicbolt is echter in 1469 reeds ter ziele en zijne weduwe is hertrouwd met Arnt Prenger [45]), terwijl zij in 1475 ook niet meer in leven is. Dit blijkt uit de volgende vier oorkonden, die hen als gegoede personen doen kennen, en meer in het bijzonder uit de laatste dier oorkonden:

---

44) Onder anderen: 1440-1478 Detmar Zuerbecke, Proost van het Stift St. Mauritz (Verzeichnis der Pröpste enz. der Kollegiatskirche), 1431 Heinrich von Zuerbecke (sticht eene memorie S.A. Münster Msc. 1, 74 fol. 265 ff.) en 1430 Hinrich de Zuerbecke (ruilt eigen horigen met het klooster Ueberwasser, Darpe Codex Trad. Westf. Bd. III pag. 102). Misschien zijn de beide laatsten identiek met Henrick Z„ den gemachtigde van Walter v. K. — Verder: Johannes Zuerbecke, vicaris te Oldenzaal, ± 1427 (Geerdink, Necr. Plechelmuskerk aldaar pag. 21, en Dumbar, Kerk en Wer. Deventer k. 425) en 1431 Henrick Zoerbecke, pastoor te Ocne bij Steenwijk (Arch. Aartsbisdom Utrecht deel 57, (1900) pag. 25).

45) In Groningen woonde eertijds een geslacht Prenger, dat als wapen een 'versmald schuin kruis voerde, gekantonneerd van eene ster (J.' A. Feith, Grafschriften van Stad en Lande. blz. 51).

Een geslacht Prenger of de Prenger, dat uit Oost-Friesland stamde en in het Osnabrücksche te Krebsburg en Twiste1 gevestigd was, had blijkens von Spiessen (Wappenbuch des Westf. Adels, I, p. 100, en Tafel 247) een soortgelijk wapen, te weten een St. Andreaskruis met een ster in elken schildhoek.

In de opsomming van destijds tot de Westfaalsche ridderschap behoorende geslachten van den schrijver Bocelinus komt het geslacht Prenger ook voor. Von Steinen (Westphäl. Gesch. 111 pag. 695/8), die daarbij de opmerking maakt, dat verschillende namen in dat overigens ver van volledige register verkeerd zijn geschreven, houdt het er blijkens een noot voor, dat Prenger een schrijffout is voor Renger, maar geeft daarvoor geen' enkele reden op. Darpe, Codex Trad. Westf. ÍI, pag. 60, maakt gewag van den kanunnik Joh. Prenger van het Kapittel van St. Lüdger te Munster.

> 3 Aug. 1469 (F. A. Anholt).
>
> ***Berndt de junge en Wemme,*** *zijne* ***vrouw,*** geven voor schepenen en raad van Vreden te kennen, dat *Arndt* ***Prenger*** en ***Grete,*** zijn vrouw oren o 1 der en (hunne ouders) den Spiker (voorraadschuur) en Gadem (bedrijfsgebouw) van hun huis hem tot bruidschat hebben gegeven met andere „benompten" gude, overeenkomstig de huwel. voorwaarden, zoodat zij geen aanspraak hebben op andere goederen van vader en moeder. Stadszegel. Oorspr. Duitsch.
>
> 9 April 1470 (F. A. Anholt).
>
> Johan van den Boetzeler, richter bynnen der stadt Vreden und ton Gherkinclo, oorkondt dat voor hem *Arndt* ***Prenger en Grete.*** *zijne* ***vrouw.*** elkander „betuchtiget" en elkanders goed hebben opgedragen, met name:
>
> an Herman v. Marhulse 4 molt rogge jargulde
> an Gherd v. Burse 1 „ „ „
> an Bernd Boginck.. 1 „ „ „
> ute Assinck to Dodinckwerde 22 scepel rogge
> ute des Haskers erve to Lunten 15 scepel rogge
> an Herman Heinkens 8 scepel rogge
> ute Lambertz huse van Covorde 2 golden Arnemsche gulden,
> ut den erve to Wennekinck to Gaxscle 2 golden Arnemsehe gulden,
>
> al jarlix renthe. und vort den Schulderen kamp, Ghordene (gaarden) und alle lant soe alz dat gelegen ys vor Vreden, up der Bocholt und uppen der Suringe und vort war dat gelegen ys, und vort al oer goet....., soe als dat ***Greten*** van vader. van moder. van ***Wybbolde, oren*** vormanne, den God genade und vort van jemands vorervet und angekommen is, nicht uytgescheyden.
>
> Kornoten des gerichts Berndt van Hovele en Johan van Twyclo, schepenen te Vreden.
>
> Oorspr. Pkmt. Duitsch.
>
> Zegels: van richter en stadszegel.
>
> 7 Jan. 1472 (F. A. Anholt, Ambt Burlo).
>
> Johan van den Boetzeler, richter te Vreden en ton Gherkinclo, oorkondt dat ***Arndt*** *Prenger* en Grete, *zijne vrouw,* aan het klooster to Groten Burlo hebben gegeven 4½ molt rogge jarlix rente in den bezegelden erfbrief an Herman van Marhulse voor de gedaehtenisse van beijder zele und or olderen zele, alz vor ***Lambertz*** en *Alheyt* Mansinges und vor *Wybboldus van* ***Kernebeke*** zielen.
>
> Kornoten des gerichts: Johan v. Twyclo en Johan Budde, schepenen to Vreden.
>
> Oorspr. Pkmt Duitsch.
>
> Zegels: van richter en stadszegel.
>
> 9 Aug. 1475 (F. A. Anholt, Ambt Burlo, Lade 233 no. 25).
>
> ***Johan Budde,*** richter bynnen der staat Vreden unde then Gerckinckloe, doet kond, dat *Engelbert van Kernebeke* te kennen heeft gegeven dat hij voor ***eene*** betaalde som gescheiden is van ***Arnd Prenger,*** in het bijzonder ten aanzien van al zoodanige erven en goederen, als aan hem vererfd door den dood van *Wygbold van* Kernebeke, *zijn* vader, en ***Gryete Mensynckx,*** *vroeger Arnd's huisvrouw, wijlen zijne* moeder, overeenkomstig den inhoud van eene akte, en dat Engelbert van die erven en goederen afstand heeft gedaan.
>
> Koernoten des gerichts: Ghert Brunynck en Johan Hubbeldynek, schepenen toe Vreden.
>
> Oorspr. Pkmt. Duitsch.
>
> Met zegel van Johan *Budde* (ook ten behoeve van de koernoten); 2 tegengestelde hoorns (mondstuk boven). Randschrift: *Sigillum Johannis Budden* (enkele letters uitgewischt).

Naar de regelen der naamgeving zou, ingevolge de volgorde Wicbold-Henrick-Wicbold-Henrick, de vader van den schult Henrick II een Wicbold moeten zijn. Dezen Wicbold II treffen wij inderdaad aan en wel in een viertal oorkonden van 1404/'9-1431. In eerstgenoemde periode blijkt hij ministeriaal te zijn van de abdis van Vreden, die hem met het goed Gheverdinck in de buurschap Ellewick (k. Vreden) beleend heeft. Eerst twee decenniën later ziet men hem terug, aanvankelijk op 1 November 1427 met Herman van Twickel

als keurnoot van Gerd Budde, richter ton Gerkinclo (het buitenkerspel Vreden), en vervolgens op 15 Dec. 1428 als richter to Vreden in eene schepenakte, terwijl hij ten slotte op 16 April 1431 als privaat persoon oorkondt, dat hij zijn „vulsculdigen ygenen manne" Johan Stynensone Beckynck verkocht heeft.

Er is nog eene oorkonde van 29 Juli **1407,** waarin „de schulte van Kernebeke" als getuige optreedt. Aangezien Wicbold 11 reeds in 1404/9 zelfstandig eene beleening ten dienstmanrechte aanvaardt en de voorafgaande schult Henrick I alleen van 1363-1383 verschijnt, zou ik geneigd zijn in den schult van 1407 niet dezen Henrick, doch Wicbold 11 te herkennen, die sedert op 15 Dec. 1428 als richter te Vreden gevestigd is en dan als schult vervangen wordt door voormelden Henrick 11, die — naar hooger bleek — op 15 Oct. 1429 als zoodanig voorkwam. Wellicht heeft de vestiging te Vreden reeds iets eerder plaats gevonden, aangezien Wicbold op 1 Nov. 1427 als keurnoot zonder vermelding van het schultambt wordt aangetroffen. De stap van schult tot richter was voor Wicbold niet groot, omdat aan de functie van schult te Kernebeke in den regel die van tegeder van het Hofgericht te Lohn was verbonden.

Het richterambt bekleedde hij alleen in de stad Vreden evenals Gerd Budde het uitsluitend in het landelijk deel van het kerspel vervulde. De boven op 2 April 1452 genoemde Johan van den Boetsler geheten Schutte is de eerste, die als richter voor het geheele kerspel wordt aangeduid. De vroegere splitsing hield verband met de aanspraken van de graven van Solms, die als heer op Ottenstein zaten, doch na eenen langen krijg door den bisschop van Munster in 1408 werden bedwongen en uitgezet. Sedert stelde deze kerkvorst alle richters in dit gebied aan. Van bedoelden strijd zal in volgende hoofdstukken nader gewag zijn te maken [46]). De inhoud dan wel het regest van de betrekkelijke vijf oorkonden luidt aldus:

a, 1404/'9 (F. A. Anholt, Stift Vreden, Lade 206 no. 2). Lagerbuch der abdis. Oorspr. Pkmt. 14de en 15de eeuw.
Hec sunt predia ministerialia et hi sunt ministeriales.
Item domina abbatissa de Schowenburg a) inpheodavit...
Item *Wicboldus Kernebeke* tenet a domina abbatissa bona Gheverdinc in parochia Vredene in legiome Ellinchwic jure ministerialitatis b).

a). Deze abdis, Helena van Schouwenburg (Schauenburg), trad in 1404 op.

b). Hierna volgt eene beleening van Rothgerus de Gwiete, nog door domina de Vorst (Elisabeth van Voorst), Helena's voorgangster, bewerkstelligd, doch met dezelfde hand in nader daaraan toegevoegd: „Item domina Helena de Scowenhorgh contulit dicto Rotghero in dirnstmanstat anno nono" (1409) „dicta bona in Vinculis Petri" (1 Aug.).

b. 29 Juli 1407 (F A. Anholt, Stift Vreden, Lade 214).
Schepenen van Vreden verklaren, dat voor hen Hinrich Kale, amptman des kapittels van Vreden, en Lubbert Hunegers met Lambertus zijns sons dren dochteren, en met her Machorijs (blijkens Hoofdst. VI *Machorius v. Kukelshem)*, kerckherc to Vreden, deze als aangeraden door den voogd van die dochters, verklaarden, dat zij drn Stopenberghes kamp buten der Oldenstat an der Steghe hen then Galgenrelde gedeeld hebben.
Daarover waren:
van de eene zijde: de proosdes, her *Herman Mensynch* en Hinrich Kale; van de andere zijde: her Marhoryes vd., Lubbert en Lambert Huncgers vd., de *schulte van Kernebeke,* Gerlich van Stopenberghe, Johan v. Holstcn, Dydcrich Overhoff en Johan, zijn zoon.

c. 1 Nov. 1427 (Mscr. Niinning, omstreeks 1900 bij drn Rechtsanwalt Ziegler te Ahaus; kopie Dckcn Tcnhagen no. 84).
Ten overstaan van *Gerd Budde,* gezworen richter van den bisschop van Munster ton Gerkincklo, en *Herman van Twiclo* en *Wibbolt van Kernebecke* als keurnoten van het gericht, verklaart Mette Lansinck, dat zij haar mersch (stuk weiland) in de buurschap to Merste, k. Vreden, verkocht heeft aan O.L. Vrouwe van Hemelrike in de Heerenkerk (parochiekerk) tc Vreden.
Bezegeld door den richter Gerd Budde en de keurnoten.
De zegels ziin door Deken Tenhagen afgeteekend:
Budde: 2 rechtop staande, afgewende, gebogen jachthoorns, met het mondstuk boven, en met het randschrirft S (igillum) Gerd Budden;
Twickel: een kruis (het randschrift onleesbaar); en
Kernebeke: als Budde, doch het mondstuk beneden, de hoorns overtopt met een bolletje, en met het randschrift S. Wibbolt van Kernebeke.

d. 15 Dec. 1428 (Kopie Deken Tenhagen).
Schepenen van Vreden maken bekend, dat een huis in de stad Vreden verkocht is.
An en over: Herman van Twincloe, Th. van Hovele, Herman de Bessemgreve, *Gerdt Budde, Lambert Mensinck* en Gert van Schelve a), seepene to Vreden. Voorts: her Albert Ibinck, *Engelbert van* der *Becke* b) en Wilhelm Snalle, die den koep gemaekt hadden, en *Wibbolt van Kernebecke,* to der tit ein richter to Vredene.
Schepenen bezigen het stadszegel.
a). Brhoort tot het geslacht der schulten van Schelve.
b). Gograaf van het gericht te Sandwelle.

e. 16 April 1431 (F. A. Anholt. Stift Vreden).
Wycbolt van Kernebecke oorkondt, dat hij aan Hynrich Boginck voor eene betaalde som heeft verkocht Johan Stijnensone Beckynck, zijn volsculdigen ygenen manne, waarop H.B. Johan aan de edele vrouw en het stift te Vreden heeft gegeven ter wederwisseling voor zijne dochter Styne.
Oorspr. Duitsch. Wycbolt zegelt (zegel afgevallen).

Niet alleen in Vreden, maar ook in het nabijgelegen Horstmar vindt men te zelfder tijd een Kernebeke als bisschoppelijk stadrichter. Hier heeft men het oog op *Diderick van Kernebeke,* die van 1430-1442 als richter te Horstmar in een achttal oorspronkelijke oorkonden wordt vermeld [47]). Uit de namen der richters te Vreden en Horstmar, in de noten 46 en 47 opgegeven, blijkt dat veelvuldig leden van riddermatige geslachten daartoe werden aangesteld.

De akten, waarin Diderick als rechter optreedt, zijn van:

1 Oct. 1430 — F. A. Burgsteinfurt, Archiv Johann Commende Steinfurt, Copiar B, fol. 1 (Niesert, Münst. Urk. Sammlung, VI, p. 366).
9 Juni 3431 — id., id., Pietantien no. 19.
1432 — Darpe, Gesch. Horstmar (Westf. Zeitschr. Bd. 42, p. 205).
1434 — Pfarrarchiv Horstmar.
30 Nov. 1439 — id.
± 1439 — id.
1442 — Darpe, Gesch. Horstmar (Westf. Zeitschr. 42, 205).
25 Nov. 1402 (ten rechte 1442) — Pfarrarchiv Horstmar.

[46]) Voor Solms waren richter: *Johan v. Wedich,* 1368, en *Arnt de Vrone,* 1353 (Borken, Beiheft, blz. 172, en Ahaus, blz. 51); in 1427 is Gerd *Budde* richter voor Gerkinclo.
Te Vreden worden als richter vermeld: *Mauricius de Erle,* 1328; *Wilhelmus* de *Hove* 1343; *Wibbolt v. Kernebeke,* 1428 en vervolgens voor het geheele kerspel: Johan van *den Boetsler, geh. Schutte, 1452; Jacob Piel (Pyel),* 1456; Johan *van* den *Boetzeler,* 1470-1472; Johan *Budde,* 1475-1502; *Lubbert v. Menchorst, 1504; Henric van Bueren, 1518-1544,* en zijn zoon Johan v. *Bueren, 1546-1550;* de laatste twee met hun verwant. *Dideric van Kernebeke* in 1539-1550 als gosubsitiueerd richter. Ook *Erich* van *Büren,* Johans' zoon, was richter te. Vreden evenals Johan's kleinzoon Bernard v. *Büren* (1611-1627).

[47]) Bij Dr. Hcinrich Börsting, Gesch. der Stadt Horstmar, 1928, p. 209, staan als richter aldaar tot 1540 te boek: *Herman* van *Gemen,* 1336-1344, *Heinrich Hoginc,* 1347-1358, *Sweder Potteken, 1360; Sweder v. Lepelinctorpe,* 1368-1374; *Bertold v.* Langen, 1384; *Dyderik v. Grollo,* 1388; *Herman* v. *Rodorpe, 1392; Johannes Isenbrink* (lees *Isenbuck),*

In de eerste oorkonde, die van 1430 wordt Diderik ter zijde gestaan door de keurnoten Friedrich van Senden en Herman Schenkink, beiden van riddermatigen huize.

Aan de oorkonde van 9 Juni 1431, die daarna volgt en zich te Burgsteinfurt in het archief van den Vorst vañ Bentheim bevindt, hangt evenals aan die van 1434 en 25 Nov. 14 (42) het oudste aangetroffen oorspronkelijke zegel van de Kernebeke's; dat van Wicbold 11 van, 1427 is slechts bekend naar de schets van Deken Tenhagen. Het zegel van Diderick mist het bolletje van dat van Wicbold en vertoont de beide hoorns vergezeld van een sterretje in den linker bovenhoek. Ook Berend, de drost van Ahaus (1472), en Diderick, de burgemeester van Vreden (1546) zegelen met een breuk in den vorm van een sterretje of bolletje. De vraag, of hierin een aanwijzing valt te zien van een jongere tak van een ander geslacht, komt later aan de orde.

Merkwaardig is het dat in de aangehaalde akte van 15 Dec. 1428 als getuigen tezamen komen *Gerdt Budde*, schepen te Vreden, *Engelbert van der Becke*, gograaf te Sandwelle, en *Wibbold van Kernebecke*, richter te Vreden, die alle. drie dezelfde hoofdfiguur (de twee hoorns) in hun wapen voeren. Of hierbij stamverwantschap in het spel zou kunnen zijn, is eene vraag, die in Hoofdstuk VI onder de oogen zal worden gezien. Voor dit onderzoek is te meer aanleiding, omdat de geslachten van der Becke en Budde, die reeds vóór het optreden van den villicus-scultetus Herman van Kernebeke (1330) in verschillende generaties als miles en knape voorkomen, niet alleen door het veelvuldig gebruik van dezelfde voornamen, hetgeen vooral bij de van der Becke's treft, maar ook door het vervullen in de 14e en 15e eeuw van gelijksoortige voorname rechterlijke, bestuurlijke en geestelijke functies in deze streken met het geslacht van Kernebecke een opvallende overeenkomst vertoonen. Zonder hierop thans verder in te gaan, zij alleen in herinnering gebracht, dat, blijkens het Lagerbuch 1573, tot het goederencomplex, dat op de van Bueren's was overgegaan, ook de nabij Kernebeck gelegen Buddeborg behoorde [48]).

Wicbold II was overigens niet de eerste Kernebecke, die zich te Vreden vestigde. In dit opzicht was hij voorgegaan door den kanunnik-scholaster Engelbert (1399-1424), die in 1384 waarnemend scholaster aldaar werd en ± 1386 hofkapelaan der abdis te Vreden was. Aangezien het Stift Vreden in deze familiegeschiedenis eene gewichtige rol vervult — wij zagen ook reeds, dat verschillende leden van het geslacht als ambtman van dat Stift optraden -, meenen wij goed te doen thans eene korte beschrijving daarvan in te lasschen„ alvorens tot de bespreking van Engelbert over te gaan. Ter voorkoming van misverstand zij nog de opmerking vergund, dat de curtis Kernebeck, hoewel in het kerspel Vreden gelegen, landsheerlijk niet onder het Stift Vreden ressorteerde en dus de schult van Kernebeck ambtelijk niet onder het gezag van de abdis stond.

Aan het slot van §1 beschouwden wij Johan van Kernebeke als een zoon van den schult Henrick I. Deze opvatting geldt mede voor den richter Wicbold II, voor wiens oudsten zoon wij naar het voornamengebruik den schult Henrick II houden, en aan den anderen richter, Diderick, hebben wij

1400-1407; *Cord Kock*, 1420-1428, dan *Dierich v. Kernebeek*, 1435 (reeds in 1430)-1442; . . . . . *up ten Torne*, 1540-1546 (lees 1450-1456); *Gert v. Hamme*, 1457; *Gerhard Ockc, 1466; Johan Grüter, 14X5-1492; Johan Bastardt*, 1500-1520 ; *Cord Kock*, 1520-1530 ; en *Johan Hobinck*, 1522-1564

[48]) De vraag *of* misschien het schultengeslacht is voortgekomen uit de vroegere praefeodale bezitters der curtis, een mogelijkheid, waarmede door Dr. van der Hoop werd rekening gehouden (N.L. 1932, kol. 360/1) komt in Hfdst. VI § 1 ter sprake.

voorloopig eene plaats nevens zijn tijdgenoot Wicbold 11 ingeruimd. Voor Diderick zou ook eene andere combinatie mogelijk zijn, maar hiertoe missen wij elk stellig gegeven, weshalve wij ons daarvan onthouden.

§ 4. Het Stift Vreden in vogelvlucht.

Het vorig jaar (1939) was het elf honderd jaren geleden,dat te Vreden aan de Berkel, even over de, tegenwoordige Duitsche grens van ons land,, een tot eene voorname adbij en een gewichtig middelpunt van beschaving uitgegroeid klooster werd opgericht. Het danktezijnstichting aan een nakomeling van den Saksenhertog Wittekind, die in 785 zijne onderwerping aan den Frankischen koning Karel de Groote met zijn overgang tot het Christendom had bezegeld. Wittekind had zijn huisgoederen in het Zuiden van Oldenburg en hier, te Wildeshausen, stichtte zijn zoon Wicbert een klooster, welk voorbeeld in 839 door diens zoon, graaf Walbert meer westelijk te Vreden gevolgd werd. Kreeg de kerk te Wildeshausen den heiligen Alexander tot schutspatroon, het vrouwenklooster te Vreden werd aan diens moeder, de heilige Felicitas, gewijd.

Aangaande de stichting en de wederwaardigheden van dit in 1803 opgeheven Stift evenals omtrent de geschiedenis van het kerspel Vreden en de daarin verrezen stad Vreden wordt men grondig ingelicht door de in 1939 verschenen „Gesammelte Abhandlungen zur Vredener Geschichte" van den thans 85 jarigen Deken Fr. Tenhagen, den grooten kenner van Vreden's verleden, die thans nog als Deken te Werne a/d Lippe werkzaam is. De administratieve en rechterlijke organisatie van het Stift is beschreven in eene nota van den Hofkammerrath Verres van Sept. 1832 [49]), terwijl de economische opzet van deze abdij met haar uitgebreid, verspreid bezit in 1907 eene uitvoerige besprekng vond in de Munstersche dissertatie van B. Brons, getiteld „Geschichte der Wirtschaftlichen Verfassung und Verwaltung des Stiftes Vreden im Mittelalter".

Het geldt hier een hoogadellijk, wereldlijk Stift,, dat „Reichsunmittelbar" en dus in hoofdzaak vrij onafhankelijk was.

Aan hét hoofd van het Stift stond eene abdis, die — gezeten op den troon in de stiftskerk — aldaar haar gewichtigste ambts- en regeeringsbeslissingen nam [50]). Zij werd ter zijde gestaan door een zelfstandig kapittel van kanunnikessen, dat door de preposita (proosdes) werd voorgezeten; op de preposita volgde in rang de decana (dekanes).

De abdis behoorde als regel tot den hoogeren adel. In het tijdvak van 1330-1480, dat ons hier zal bezighouden. fungeerden als abdis: Ludgard van Steinfurt 1316-1349; Elisabeth van Baer 1349-1354; Aleydis van Bentheim 1356-1387: Jutta van Ahaus 1389-1395; Elisabeth van Voorst (van Keppel) 1395-1404, Helena van Schauenburg (Schaumburg) 1404-1466 en Maria Schenkin von Erbach 1466-1511 [51]).

De leden van het geslacht der graven van Bentheim namen bij het bestuur van het Stift eene vóórname plaats in. Dit leert de onderstaande staat, die ons ook later te pas zal komen.

[49]) Genoemde deken maakte daaruit een uittreksel, dat in afschrift in het archief-Karnebeek berust.

[50]) Brons, a.w., blz. 99 noot 7.

[51]) Twee dezer abdissen traden later in het huwelijk, Elisabeth van Baer met Dirk graaf van Meurs, wien zij als erfdochter de heerlijkheid Baer aanbracht, en Elisabeth van Voorst, eveneens eene erfdochter, die de gade werd van Egbert van Heeckeren van der Eze, heer van Almelo.

Staat Bentheim.

Egbert graaf van Bentheim
1263-1319
werd 1270 graaf, doch was in 1302 reeds afgetreden; ging toen in het Duitsche Huis als Ecbertus domicellus de B.
X
Hadewig van Oldenburg
1283-1295.
Bij haar 13 kinderen, waaronder:

Heylwig	*Johan graaf van Bentheim*	*Baldewinus*	*Jutta*
1284-1309	1283-1332/3	1294-1324	1302-1339
1297	1302-1332/3 *graaf*	kanunnik	Is ter ziele
proosdes	×	Osnabrück.	1344.
Vreden	*Mechteld van der Lippe*		1307 canonica
	1317-1329.		Vreden;
	Bij haar 10 kinderen, waaronder:		1331-1339 decana Vreden.

Symon	*Aleydis*	*Otto*	*Berend I*	*Heylwig*
1332/3-1347	1317-1387	domproost	1364/5-1421	1367-1361
graaf van	is d. 1389	van Munster	*graaf van*	Is 1365 ter
Bentheim.	1337	en Paderborn;	*Bentheim*	*ziele.*
Kinderloos.	canonica	1347-1364/5		1357-1360
	Vreden.	*graaf van*		preposita
	1340	*Bentheim.*		Vreden:
	thesauraria,			1361 abdis
	1344			Herford.
	preposita,			
	1356-1387			
	abdis			
	Vreden.			

Gegevens omtrent de abdissen en de „Konventualinnen" in het klooster van Vreden zijn niet alleen vervat in het aangehaalde verzamelwerk van Deken Tenhagen, doch ook in eene verhandeling van Dr. Georg Fink over de „Standesverhältnisse in Frauenklöstern und Stiftern der Diozese Münster und Kloster Herford" [52]).

De daarin aangehaalde oorkonden bevinden zich in het archief van het Stift Vreden, dat thans in het slot Anholt is opgeborgen. Van 720 der aldaar aanwezige bescheiden zijn door den niet lang geleden gestorven Prof. Dr. L. Schmitz-Kallenberg zorgvuldig bewerkte regesten opgemaakt, welke in de „Inventare der nichtstaatlichen Archive der Provinz Westfalen", Beiband I, Kr. Borken, blz. 61-187, zijn afgedrukt. Ten einde het aantal noten in onze verhandeling niet noodeloos op te voeren, zal bij het aanhalen van oorkonden aangaande Vreden, voor zooveel zij zich in dit archief bevinden, vaak alleen de dagteekening worden genoemd.

Nevens vrouwelijke kanunniken, welke nog vrij lang meestal tot de nobiles behoorden, telde het Stift eenige mannelijke titularissen, die uit riddermatige geslachten pleegden te ontspruiten. Dit laatste moge blijken uit de als bijlage 7 bijgevoegde lijst van kanunniken uit het tijdvak 1300-1400. Aanvankelijk waren er zeven kanunniken [53]), later niet meer dan vijf. Onder hen bevonden zich steeds de scholaster en de pastoors van de stifts- en filiaalkerk (plebani).

Het verstrekken van onderwijs, een der vele nuttige doeleinden van de kloosters, vorderde reeds spoedig de aanstelling van een magister, rector of scolasticus. Dit ambt, dat reeds op 8 Jan. 1212 (1211) wordt aangetroffen [54]), groeide nog verder uit en werd zelfs van groote beteekenis voor het stift. Van 12 Nov. 1327 af blijkt de scholaster in den regel ook als procurator of officiatus van de abdis en het kapittel op te treden; het rectoraat der scholares laat hij sinds 20 Maart 1331 aan een afzonderlijken titularis over. Geleidelijk wordt hij hetgeen genoemd zou kunnen worden de eerste minister van het Stift, die tevens de leiding heeft van de binnen- en buitenlandsche aangelegenheden en van de financiën. Waar *Engelbert van Kernebeke* een kwart eeuw deze functie bekleed heeft (1399-1424), gaan wij ter kenschetsing van zijne positie wat dieper daarop in, te meer omdat zij maatgevend is voor de toenmalige maatschappelijke standing van het geslacht.

Verres zegt het kort en duidelijk als hij zich uitspreekt over dit ambt „womit in den ersten Zeiten des Stifts der Pflicht zur Ertheilung des Schulunterrichts verbunden war, welche nachher sich in jene Aufsicht über den Jungendunterricht verwandelte und womit das Amt, die in- und auswärtigen Geschafte des Capitels zu führen verbunden war", enz.

Geven wij thans het woord aan Dr. Brons. In zijn proefschrift leest men op blz. 112-113 met weglating der noten o.a.:

„..... im 14 Jahrhunderte sind seine Amtsbefugnisse ganz gewaltig gestiegen. Er war jetzt oberster Rechnungsführer der Propstei. Zu dieser Zeit sehen wir ungefähr 40 Jahre lang den Scholaster Rotgherus Antync jenen Verwaltungsposten ausfüllen. In seinem Titel procurator seu officiatus ecclesie ist seine ganze Stellung zusammengefaszt: Als beauftragter Beamte der Pröpstin vertritt er diese zum Nutzen des Stiftes in allen Verwaltungs- und Rechtsgeschäften, wo dies erforderlich ist. Bei wichtigen Abmachungen ist er, manchmal auch an anderen Orten, als Vertreter der Propstei zugegen. Er setzt die Urkunden auf oder läszt die durch den öffentlichen Notar verfassen. Seiner Tätigkeit hat die Propsteiverwaltung vieles zu verdanken. Man darf ihn mit recht als ihren geistigen Leiter hinstellen. Ja, die Behauptung ist wohl nicht zu weitgehend, dasz das Stift nicht die Erfolge in seiner Wirtschaftspolitik hätte erringen können die ihm noch zu teil wurden, dasz es nicht möglich gewesen wäre, den erbitterten Kampf urn die Vogteirechte und urn die Rettung der Frohnhöfe aus der Hand der Ministerialen mit relativem Erfolge durchzuführen und den Wiedererwerb so vieler veräuszerten Güter zu versuchen, wenn dem Stifte nicht ein giitiges Geschick einen solchen Beamte beschert hätte".

....."Es ist klar, dasz bei dieser weltreichenden Tätigkeit dem Scholaster ein über sein Amt hinausgehender Einflusz auf die Verwaltung selbst eingeräumt wurde, und dasz die Pröpstin bei wichtigen Geschäften den Rat des erfahrenen Mannes einholte, bevor sie mit dem Kapitel eine Entscheidung traf".

Ook ten opzichte van de opleiding van de jonge kanunniken had de scholaster eene taak. Voor zooveel het vrije Rijkskapittel van Sint Servaas te Maastricht aangaat, is dit door nu wijlen Dr. P. Doppler beschreven op blz. 38-40 van Deel LXXIV der Publications de la Société Historique et archéologique dans le Limbourg. De kanunniken beneden den leeftijd van 20 jaar (canonici scholares) kwamen aldaar in den regel onder voogdij van den scholaster, bij wien zij moesten inwonen. Een dergelijke scholaris treft men op 3 Maart 1308 (1307) aan in *Thidericus Grip* [55])

Van den eersten scholaster, *Werner* (1212-1222), is weinig bekend. Een volgende, *Theodoricus* of *Tileman Losghardt* (1273-13 18), was een man van invloed, doordien hij bovendien

52) Westfälische Zeitschrift, Bd. 65 (1907), blz. 148-169. De lijst. der Kanunnikessen kan op blz. 157 worden aangevuld met Sophya de Helpenstein, die op 24 Juni 1316 (W.U.B. VIII no. 1061) verschijnt, en Johanna van den Sleyde, die op 23 April 1370 (Vredensch charter) „Kusterin" is. Voorts is de van 1212-1227 voorkomende custos Regewizza de gravin-weduwe van Dale en erfdochter van Diepenheim.

53) W.U.B. 111 no. 1703. Zie ook Brons, a.w., blz. 99.

54) Nichtstaatl. Archive, Ahaus, blz. 4-5, en het, aangehaald verzamelwerk van Deken Tenhagen, pag. 60/61.

55) De eerste afzonderlijke schoolrector (rector scolarium) is op 20 Maart 1331 *Arnoldus Grip,* die op 3 Jan. 1333 opgevolgd blijkt te zijn door *Arnoldus* Yensino.

de drie waardigheden bekleedde van bisschoppelijk vicaris-generaal en deken van de St. Ludgerikerk te Munster en kanunnik van de St. Apostelenkerk te Keulen [56]. Hij behoorde tot eene Keulsche familie, in welk feit de invloed van den Aartsbisschop van Keulen tot uiting komt, De keuze van de abdis van Vreden was namelijk aan zijne goedkeuring onderworpen. Kort te voren had voorts de Keulsche Kerkvorst Conrad van Hochstaden zich in 1252 met zijn bloedverwant Otto van der Lippe, bisschop van Munster, aaneengesloten ten behoeve van het weerbaar maken van Vreden tegen het daartegenover gelegen Groenlo.

Voormelde ***Rotgherus (ab) Antync*** was scholaster van 1323-1367; in 1384 is het zijn vermoedelijke verwant Johannes ***van den Berghe,*** ook Johannes de Monte genaamd, en van 1399-1424 diens consanguineus ***Engelbert van Kernebeke,*** wien wij thans eene afzonderlijke paragraaf zullen wijden.

§ 5. Engelbert van Kernebeke (1384-1424), kanunntk-scbdaster van het Sttft Vreden.

Deze kanunnik, eene belangrijke figuur in dit geslacht, was een zoon van den Schult Wicbolt 1 en Margaretha, die naar alle waarschijnlijkheid eene zuster was van de twee kanunniken ***Rutger*** en ***Johan van den Berghe de Monte.*** Van deze gebroeders, die in § 2 van Hoofdstuk IV nader ter sprake komen, was Rutger kanunnik van Oldenzaal en pastoor in ***Dalfsen*** en ***Johan*** pastoor in *Schüttorf* (vlak bij Bentheim), zoomede kanunnik-scholaster in Vreden [57].

Op 14 April 1384 [58] blijkt Johan, rector van de kerk te Schüttorf, tot het aanstaande Paaschfeest verhinderd te zijn het scholastersambt in Vreden te vervullen: hij wijst daarom zijn verwant, den priester (presbyter) Engelbertus de.. ....[59], als waarnemer van die functie aan en zendt hem met een brief naar de abdis(?) van het Stift, waarin haar verzocht wordt aan Engelbert haar gunst te bewijzen en hem hij de Stifts-dames en het kapittel aan te bevelen. Blijkbaar is Engelbert bij de bejaarde abdis Aleyt van Bentheim (1356-1387) in den smaak gevallen: een paar jaren later althans is hij haar kapelaan. Inmiddels was Engelbert van Kernebeke, priester, op 10 Mei 1385 met den toenmaligen Kapelaan Johan (thon Nyenhus) van Sunte Michaele (d.i. rector van het altaar van St. Michael in de kerk te Vreden) getuige bij een verkoop in den boezem van zijn familie. Genoemde abdis oorkondt dan, dat Allyke then Berghe aan (haar broeders) Rothger en Johannes van den Berghe een stuk land, de Hercersghere, achter de Veh(o) ever Wurt verkocht heeft. Deze Allyke (Aleydis) was derhalve waarschijnlijk Engelbert's tante.

Kort daarop heeft dezelfde abdis ernstige bezwaren tegen Hermannus de Pade en Bernhardus Bozeking, priesters en bezitters van praebenden in de stiftskerk. Tezamen met het kapittel schorst zij hen te Vreden op 15 Februari in tegenwoordigheid van de kanunniken ***Johan*** en ***Hermannus Mensinck,*** terwijl ook de presbyter Engelbertus de Kernebeke daarbij aanwezig is. Eene latere alliantie Kernebeke-Mensinck ontmoetten wij reeds in § 3 hiervoren.

Vervolgens is Engelbert kapelaan der abdis. Zulks weten wij uit een gezellig schrijven van zijn verwanten Rotgherus in Dalvessen en Johannes in Scuttorpe ecclesiarum rectores consanguinei, gericht aan hun consanguineus dominus Engelbertus de Kernebeke. Dit in het Latijn gesteld schrijven [60] is van 2 Nov. (1386?) en betreft den verkoop van tuinen aan de abdis, waartegen deze geld voor onderhoud en kleeding aan hunne voormelde zuster Aleydis zou uitkeeren. Die brief getuigt van eene hartelijke verhouding tot de abdis; deze heeft aan een der gebroeders een hondje geschonken en de nieuwe eigenaar verzoekt Engelbert, die kennelijk met haar op een voet verkeert, die aan een familiebetrekking doet denken, haar daarvoor zijn hartelijken dank over te brengen (zie Hfdst. IV en V).

Opvallend is, dat a 11 e nevens Engelbert van Kernebeke uit deze eeuw bekende hofkapelaans te Vreden namen van riddermatige geslachten dragen, te weten: ***Johannes Vreselere,*** ***5*** Jan. 1333; ***Bernardus Gryp, 17*** Jan. 1334; ***Engelbertus Budde,*** 21 April 1354; ***Hermannus Rost, 6*** Oct. 1369 en ***Macharius van Kukelshem,*** 25 Febr. 1392 [61].

Aleydis van Bentheim blijkt op 15 Jan. 1389 als abdis te zijn opgevolgd door Jutta van Ahaus, die dan reeds moeilijkheden heeft met de stiftsdames en ten slotte in 1395 door deze dames wordt afgezet [62].

Engelbert is na Jutta's optreden niet in Vreden gebleven: in genoemd jaar 1389 bevindt hij zich namelijk, ter bestudeering van de theologische wetenschap, aan de Universiteit te Keulen [63], tesamen met ***Lubbertus Mensinck,*** deken der Domkerk te Munster en tevens aartsdiaken van dat Stift te Bocholt. Deze universiteit was juist het jaar te voren als mededingster van die te Parijs gesticht.

Daarna keert hij weer naar Vreden terug: op 14 Sept. 1391[64] wordt althans gewag gemaakt van „de herrn Engelbertes maet" bij de Westendorper Thor aldaar, waaraan een door den kanunnik Herman Menscinch verkocht stuk land grenst. In de buurt van de Westendorper poort bevindt zich de „kokeliker vunder". Straks blijkt hij ook een akker bij de Kokelwickerbeek te bezitten.

Gedurende 8 jaren vernemen wij niets van Engelbert, maar daarna blijkt hij- op 13 Nov. 1399 scholaster te Vreden te zijn, welke waardigheid hij nog een kwart eeuw zou bekleeden. Johan van Scopingen C.S. hebben dan voor schepenen o.a. verkocht „heren Engelberte scolaster tho Vredene e r f 1 i k e in de selve scolasterie enen garden beleghen uit den Wullenporten". De inhoud van deze oorkonde, slechts bekend uit een daarvan door Deken Tenhagen genomen afschrift, wordt bevestigd door het Registrum Pertinentiarum in Vreden [65], waarin volledig van dezen verkoop melding wordt gemaakt („verkofft hebben e r f 1 i c h einen garden vor den Wullener porten gelegen"). Van dezen in het geslacht Kernebeke ge-

---

[56]) Tenhagen, Gesammelte Abhandlungen, blz. 130 .

[57]) Blijkens een aangetroffen zegel voerde Johan in zijn wapen drie bladeren. Zie von Spicssen Wappenb. des Westf. Adels I pag. 11 taf. 24.— Blijkens een afschrift door Deken Tenhagen gemaakt van een handschrift van J. H. Nunning, berustend in het Huis Ruhr te Albachten, zou Johan zijn „de gente nobili burgmannorum de Schuttorp". — Of er verband bestaat tusschen dit geslacht van den Berghe de Monte en het gelijknamige geslacht van nobiles (edelherrn), dat sedert het eind der lle eeuw tot 1389 de kerkvoogdij te Minden erfelijk bezat, (Dr. Krieg, Ravensberger Heimatbuch 1929 pag. 47), is niet gebleken.

[58]) Zie voor deze en de volgende twee oorkonden Nichtstaatl. Arch. Westfalens, Borken, Beiheft, pag. 185, 186 en 187.

[59]) Aan den brief ontbreekt de rechter bovenhoek.

[60]) F. A. Anholt, stift Vreden. Het handschrift van den schrijver is ook uit eene andere oorkonde bekend. De lezing en de vertaling zijn van Prof. A. Schmeddinghoff te Bocholt.

[61]) Die riddermatigheid blijkt o.a. uit de oorkonden van:
28 April 1318 — Vreselere (Borken, Beiheft, blz. 76);
15 Juli 1308 — Grip (Versl. Med. Ver. Ov. R. en Gesch., 1900, p. 37),
13 Jan. 1351 — Rost (Borken, Beiheft, blz. 141).
6 Dec. 1340 — Budde (Steinfurt blz. 224/5).
23 Sept. 1371 — Kukelshem (Coesfeld, p. 86/7).

[62]) Fink a.v. in W.Z. 65 (1907), blz. 153.

[63]) Keussen, Matrikel Köln, II no. 462, 1 Rot: Eng. de Kerrebecke Mon(asteriensis dioeesis) presb. sc. theol.

[64]) Borken, Beiheft, pag. 194.

es) F. A. Anholt, Lade 221-10, Registrum pag. 6vo.

bleven tuin gewaagden wij reeds in § 1. Op 31 Mei 1400 [66]) kooat Engelbert er een stuk land aan de Viermandsmate bij.

Een vermogend man zijnde, begint hij kort daarop voor zijne zielerust te zorgen. Aan de proosdes, de dekanes, de „Kellnerin", de kostersche en het kapittel geeft hij 20 oude schilden (Keizerl. munt), waarvoor zij op 28 Juni 1408 [67]) beloven hem 1 oud schild uit des stichtes spiker (granarium of graanpakhuis) als lijfrente. te geven. Na zijn dood zal daarvoor jaarlijks eene memorie (herdenking) worden gehouden: het schild zal onder de stiftsdames, den scholasticus en de kanunniken, die de gezongen mis bijwonen, gelijkelijk worden verdeeld.

In hetzelfde jaar regelt hij ook de herdenking van zijn ouders: het geheel van deze memoriën is opgenomen in ëen in 1407 aangelegd Register Anniversarium & Meszstiftungen, dat de tot 1437 ingeschreven stichting van memoriën in de Stiftskerk te Vreden aangeeft.

Een en ander luidt:

> 20 Jan. in memoria *Engelbert de Kernebeke, scholastici,* einen alten schild und einen blawen gulden, den joufferen und heren to samen gelick;
>
> 15 Sept. in memoria *Greten van Kernebeke* matris D. *Engelberti Scholastici,* den joufferen end heren gelick, de vrucht van twee akkers, één over de Kokelwiekerbeke bij Oilberdinck (Alberdinck?) en de ander „vur up der Sueren bi den hecke". Deze laatste werd in een ander register als „der Suern tende de Hecke" omschreven;
>
> 16 Oct. in memoria *Wibboldes* her *Engelbertz* vader, den Joufferen end heren 1 arnemschen gulden gelick.

Dit alles nam ik over uit het Duitsch memorienboek der Stiftkirche te Vreden, dat — in hout gevat en van fraaie miniaturen voorzien (een genot voor de oogen) — mij welwillend aldaar door dechant Buckel ter raadpleging werd overhandigd. Een Latijnsch exemplaar is in het F. A. te Anholt aanwezig [68]); het noemt Engelbert's moeder Grete voluit Margrete evenals geschiedde bij eene latere schenking van andere zijde voor hare herdenking in 1414, welke o.a. ook een akker bij de Köckelwicker beek betrof (zie iets verder).

Op 4 Juni 1405 kwam het eindverdrag tusschen Vreden en Gemen betreffende de voogdij over het Stift tot stand. Het geschil was zóó hoog gerezen, dat ook de Paus daarin gemengd werd, Reeds in 1402 deed de Pauselijke gedelegeerde, Menso van Reckehusen, domdeken te Munster, eene uitspraak, maar daarmede was het geschil niet beëindigd. Eerst in 1405 kwam men tot een vergelijk, waarbij Gemen aan het kortste eind trok. Allicht zal de scholaster Engelbert als leider der in- en uitwendige aangelegenheden van het Stift daarbij een gewichtige rol hebben gespeeld, en daarom bevreemdt het, dat in de werken, waarin dit verdrag afgedrukt of uitvoerig vermeld is [69]), Engelbert's naam ontbreekt. Door een toeval bleek, dat dit te wijten was aan eene omissie van Nünning, van wien latere schrijvers de fout overnamen. In 1938 werden namelijk door de Fürstliche Rentkammerei te Anholt aan het archief aldaar verschillende oude bescheiden ter opberging toegezonden en daaronder ontdekte de Heer Goudswaard eene

[66]) Arch. Haus Ruhr bij Albachten.

[67]) Borken, Beiheft, p. 116 en 204. In den Latijnschen tekst staat „millesimo quadragesimo", hetgeen Dr. Schmitz-Kallenberg op p. 116 tot dateering op 1(3)40 brengt. Lees echter „m° quadringentesimo" en men krijgt het jaar 1400, dat in een door hem niet onderkend duplicaat wordt genoemd (vgl. blz. 204 t.a.p.). No. 29 van een Register der „speciales memorias" bezigt ook het jaar 1400.

[68]) Stift Vreden, Lade 203/25. Een afschrift ligt er in Lade 203/24.

[69]) Niinning, Monumenta Monast. 1, blz. 204; Niesert, Miinst. Urk. Samml. IV (1832), Urk. 138, p. 541-546; en graaf Landsberg-Velen, Gesch. der Herrschaft Gemen, §§ 245 en 246, blz. 360-372.

bladzijde van eene uitgebreide oorkonde, waarvan hij eene photo medebracht, omdat hij onderaan de blz. bij de opsomming van de getuige! ook de woorden „Her Engelbert Scholaster to" had opgemerkt. Het stuk was niet gedateerd, maar reeds aanstonds kon ik aan allerlei bijzonderheden het herkennen als het voorlaatste deel van het evenbedoeld verdrag [70]) en het was mij eene genoegdoening ook Engelbert's naam in de reeks der getuigen te ontwaren.

Hieronder volgt thans een regest van het stuk:

> Menso van Reckehusen, domdcken te Munster, door den Paus aangewezen als scheidsrechter in de reeds lang loopende geschillen tusschen het kapittel te Vreden en heer Hynricke van Ghemen rytter, beslist — met de hulp van Otto b.v. M., heer Johan Konendur (der D.O.) te Stenvorde on Albert provest to Voerler (Varlar) —, dat Hynrich van Ghemen, zijne vrouw Katharina (van Bronchorst) en zijn kinderen Johan, Barbara on Cunegund 200 M. zullen moeten betalen wegens de aanmatiging van de voogdij over goederen van het kapittel enz.
>
> An und over: ***Aleff van Lembeke*** en *Herman van Keppel,* Domheeren te Munster, Her *Gherd Grijs* canonych to Vreden, Her *Engelbert Scholaster* to Vreden (deze is bij Nünning on Niesert vergeten), Her *Diederich* Kercher to Borken, *Dyderich van* ***Hameren,*** *Hinricus Kale,* Amptman des Capittels van Vreden.

Met groote tusschenpoozen vertoont Engelbert zich hierna nog een viertal keeren, namelijk in 1411, 1414, 1416 en 1424. Vermeldden wij in § 2 reeds kort de door den clericus Johan Scrimp als notaris gewaarmerkte oorkonde van 12 Sept. 1411, thans laten wij niet alleen den uitvoerigen inhoud daarvan volgen, doch mede dien van de overige desbetreffende bescheiden:

> ***12*** Sept. ***1411.***
>
> *Bengela* ***de Derne,*** prepositissa, *Beatrix de Rinegge,* thesauraria, *Engelbertus de Kernebeke,* scolasticus, en *Hermanus Mensinck,* canonicus van het Sttift te Vreden, treffen eene regeling over het besteden der aalmoezen voor de opsiering der reliquiëen.
>
> Daarbij tegenwoordig: illustris domina *Hadewigis* de *Zelbach* canonica et ***Albertus Pbbink.*** vicarius. *Johan Bredebeke* rector scolarium in ecclesie s. Felicitatis, ***Joh.*** *Snoyen,* vicarius ecclesie nove beate Marie Virginis in Boeholt, *Joh. Celleken,* laicus.

1414 (F. A. Anholt, Stift Vreden, Lade 221/10; Mscrp. Nünning in Haus Ruhr bij Albachten).

Registrum literarum ad praesentias Capituli Vredensis spectantium. Litera donationis respect. et resignationis.

no. 24 *Theodori* ter Schuren et *Juttae Brevinq* conjugum, liberorumque eorundum, favore Praepositae et Uapituli, super binis agripetijs, quarum una sita am Hohenfelde, altera ad rivum Köckelwick, anno 1414 consignatae, ex quibus postmodum cessit ad memoriam Margaretae quondam matris *Scholastici* dicti *Kernebeke* unum florenum.

1416 (F. A. Anholt, Stift Vreden, Lade 206, 1, Memoriebuch von Vreden).

Aanteekenine op den rand van fol. 1:

Beningna preposita inpheodavit 5 marcis Mon. receptis *Wilhelmum Provestinck* cum bonis Provestinck.

presentibus ibidem B. *Valken* can. e (ecl) M (onasteriensis). *Engelbert scolastico,* ***dom.*** *Herm. Mensinck, Mathia de Ramesberghe,* dom. *Alberto* Ibinck, *Henrico Kale.*

16 Oct. 1424 (F. A. Anholt, Stift Vreden, Lade 207/2, Heft 1).

Engelbertus ***de Kernebeke,*** *scolasticus eccl. in* ***Vreden,*** oorkondt dat *Henrich here* ***toe*** *Wyssche* (Wisch), knape, ten

[70]) Vroeger bevond het volledige charter zich in Anholt, voorzien van de zegels van den Heer van Gemen en vermelden domdeken te Munster. Een ander exemplaar berustte toen op het slot te Gemen en zal waarschijnlijk met het slotarchief naar het S.A. te Munster zijn overgebracht.

behoeve van het Stift afstand doet van zijn rechten op het goed Hesselinch, kerspel Winterswijk, buurschap Ratmen (Ratum), alsmede van zijn leenrechten.

Volgens aanteekeningen van Deken Tenhagen zou Engelbert nog in 1425 hebben geleefd, doch in ***1438*** ter ziele zijn. Als scholaster stond hij de in § 4 vermelde abdissen ***Elisabeth van Voorst*** (1395-1404), zuster van den heer van Ahaus, en ***Helena van Schauenburg*** (1404-1466), bijgenaamd de Goede, ter zijde. Hij werd opgevolgd door ***Theodericus Snoyen,*** nog in 1448 vermeld, die wel uit het bekende riddermatige Berghsche geslacht Snoy gesproten zal zijn en tevens kanunnik van de Heilige Apostelenkerk te Keulen was.

Een van diens naaste opvolgers was ***Herman Lauwen*** (1466-1490), die op 4 October 1485 het nieuwe statuut voor het Stift helpt tot stand brengen [71]). Ook hij komt waarschijnlijk uit het gewone milieu der Kernebeke's, want op 16 Juli 1612 [72]) testeeren te Amsterdam gezamenlijk de ongehuwde Johan van Carnebeecke, voocht to Boecholt, en zijne te Amsterdam wonende nicht Machtelt Lauwen van Grolle (Groenlo), beiden „van maturen olderdom", die elkander onderscheidenlijk 300 en 200 Holl. Carolusguldens vermaken in tegenwoordigheid van (haar broeder) Herman Lauwen (sic!) en Teunis Lauwen, wonende tot Grolle [73]).

[71]) Tenhagen, Gesammelte Abhandlungen, pag. 93. Op 26 April 1488 (ibid, pag. 106, noot 44) hert deze scholaster Lavere. Den naam Lauwre voert hij, wanneer hij in Sept. 3482 o.a. met den burgemeester van Vreden Bernard van Kernebeck dedingsman in een geschil is (zie Hfdst,. 11. § 2). Vermoedelijk hehhen we hier tc doen met het in het naburige Ottenstein „begüterte" geslacht, dat door von Spiessen, Wappenb. des Westf. Adels 1 pag. 79 taf. 193 Lavoire wordt geheeten.

Op 20 Juli 1483 (Arch. Huis Bergh, Reg. 1208) verlijdt een tweede Hermannus Lauwe, van Winterswijk, als notaris eene akte ten behoeve van Arnoldus van der Becke uit het aan het slot van deze paragraaf bedoeld geslacht, dat tot den kring der Kernebeke's behoort.

[72]) Oud-archief Amsterdam, Protocol van den Notaris J. H. Vallingius (Reg. no. 333 fol. 57).

Van eene goede verstandhouding tusschen bisschop en scholaster geeft de omstandigheid blijk, dat op 21 Aug. 1533 en 8 Nov. 1549 [74]) de scholaster Meister ***Johan*** (de, ten of van der) ***Hove*** (1533-1572) tevens secretaris van dien kerkvorst — destijds graaf Frans van Waldeck — was. Het geslacht de of tho Hove (Hoeve) komt in Vreden reeds op 18 Mei 1333 [75]) als riddermatig voor in den persoon van Hermannus to Hove, knape. Bedoelde scholaster was ook huisgeestelijke van den bisschop en pastoor te Groenlo [76]).

Vervolgens wordt als scholaster van 1574-ca. 1604 vermeld ***Bernhardt van der Becke,*** een lid van voornoemd geslacht van der Becke, dat evenals Kernebeke zegelde en in Hoofdstuk VI meer omstandig ter sprake komt.

[73]) Deze voogd, burger van Vreden, die een zoon was van Henrick v. K. en Fenne van Marhulsen Hermansdr. en tr Groenlo woonde, moet een eigenaardig man geweest zijn. Na den dood van den voogd Friedrich v. K., zijn oom, achtte hij zich gerechtigd tot tle voogdij in het ambt Bocholt, die ook zijn grootvader Johan v. K. had gehad (xic Hfdst. I § 3), en slaagde hij er in Tilman Spormeckerinck, den zoon van een broer van Friedrichs echtgenoote, die met de voogdij door den Bisschop reeds bekleed was, daaruit met medewerking van den vorstelijken Geheimen Raad te Münster in 1598/9 weder te doen ontzetten (M, Landesarchiv 184/10). — Blijkens een akte in het Landesarchiv 189/13¾ werd hij in April 1602 door den domdeken te Münster Arnold van Bueren, tevens archidiakon te Bocholt, gestraft met een geldboete van 1 00 gouden Rijnsche guldens, omdat hij in „diebus Bachanalium" wegens ren „zu elusion der geistlichkeit auff der gaszen zu Bocholt vor der gemein dhaselbst angesicht und augen mit umbführung eines ausgemachten Munchs und Nonnen offrntlich getriebenen gauchell und fastnachtsz spiels", zich schuldig had gemaakt aan een strafbaar exces. De Geheime Raad eischte daarop onmiddellijke tenuitvoerlegging der straf of ontzetting uit het ambt. — Johan mort ren vermogend man geweest zijn, want kort daarop, toen de heer van Lrmheko mrt 150 ruiters 15 Juni 1602 in de stad trok, trad hij als hun gastheer op. Ondanks zijn verhlijf tr Amsterdam, waar hij in 1612 testeerde, bleef hij in zijn functie, waarmede hij hij zijn dood tr Bocholt in 1615 nog bekleed was.

[74]) F. A. Anholt, Abt. Ahaus, Reg. 31 en 35.

[75]) Borken, Beiheft, blz. 94.

[76]) Röring. Het oude St. Calixtus-Kerspel van Groeulo, blz. 52.

Bijlage 1. **Genealogische staat.** **N.B. De jaartallen zijn die der akten.**

Generatie.

1 — *Hermannus*, 1330 villicus in Kornebeke later scultetus.

II — (2) *Wicboldus* Z 1351-1362 scultetus curtis Kernebecke
X
Margaretha van den Berghe de Monte

(3) *Nicolaus* 1346, 1351, 1356. 1359 (heet 1346 en 1359 ten Rodde)
X
Aleydis 1346-1356
Uit hem waarschijnlijk het geslacht te" Rode (Raede) zie Bijlage 4.

III — (4) *Henricus* Z 1363-1383
1363 schult en tegeder (lid) v. h. Hofgericht te Loen (Stadtlohn)

(5) *Engelbertus* (1384-1424)
1384 priester, waarnd. scholaster Vreden
1386 hofkapelaan der abdis van Vreden
1389 studeert te Keulen
1399 kanunnik en scholaster Vreden.

IV — (6) *Wicboldoldus II* 1404/9-1431
1404/9 ministeriaal Vreden (beleend met Gheverdinck)
1407 schult
1428 richter van Vreden
1427 zegelt als keurnoot (2 hoorns gebr. met bolletje)

(7) *Diderick* 1430-1442
richter van Horstmar
zegelt 1431. 1434, 1442
(2 hoorns gebr. met sterretje)

(8) *Johan* 1423-1443
bezit Volckerinck
in b. Ammelo
X
Gese 1423

(9) *Gheze* 1379
(dochter van Berte Eyscinck of Thesinck, die in 1383 ook een zoon *Albert* heeft)

V — (10) *Henrick II* 1429-1452
schult
heet 1452 Henrick de Olde tegeder van het Hofgericht te Lohn, 1452 keurnoot

(11) *Walter* 1442
geestelijke, vicaris van het 10.000 Martelaren-altaar in Dom te Munster.

(12) *Wicbold* is d. 1469
X
Grete Mensinck 1469-1472
ter ziele 1475, dr. van Lambert, schepen van Vrede", en Aleyda.
(Zij hertr. Arent Prenger 1465"75)

(13) *Gerdt* 1446

(14) *Henrick* genaamd *Volckerinck*
1465-± 1468
1466 bezit de Bammel
X
Aleid 1484

(15) *Berend* z *1465-1494*
1472 ambtsdrost van Ahaus
1482 burgemeester van Vrede"
1479 e.v. schepen van Vreden
1484-'93 keurnoot, koopt Siekinck
zegelt 1472 (2 hoorns gebr. met bolletje)
x (?)
Ermgard 1498-1503

(16) *Johan* 1510
pastoor te Vrede".

VI — (17) *Wigbolt* Z Z Z
1476-1492
1476 keurnoot
1488-1492 *ambtman* van het adellijk stift Ter Hunnepe.

(18) *Johan*
1463-1481
schult
1478 keurnoot

(19) *Gerhardus* a)
1479-1484 geestelijke.
1479-1481 student te Rostock
1484 kapelaan te Stadtlohn

(20) *Engelbert*
1475

(21) *Henrick*
natuurlijke zoon
1484-1528
1499 student te Keulen.
1514 proost van het stift Groot Burlo.

(22) *Aleid* (Dye)
1484-1512
kloosterzuster st. Agnes (Mariënberg) Bocholt

(23) *Johan II*
1482-1519
ter ziele 1520
1483 bisschoppelijk voogd van Vreden. 1494 beleend met Sickinck. Erft de Bammel
X
Catharina de Grave
1492-1554
dr. van Diderick, schepen van Bocholt, en Wilhelms te" Raede (Rodde)

(24) *Berend*
1489-1532
1489-1520 pastoor te Ramsdorff, woont later te Bocholt. 1521 sticht St. Anth. Vicarie te Bamsdorff.

(25) *Johan*
1524-± 1532
pastoor te Velp.

VII — (26) *Henrick*
Is d. 1523.
ambtman van Arnt v. Raesfeld

(27) *Matthys*
1485-± 1610
pastoor te Hoog Keppel

(28) *Henrick*
1512-± 1527
1517 slotschrijver (secr. v/d Bisschop) te Ahaus
1517 ambtman v/h kapittel van Vreden.
1526 beleend met Wijgberdinck en de Stroet
X
Gertrud

(29) *Werner*
1482-152
schult
1484-1520
tegeder v/h Hofgericht te Stadtlohn.
1482-1521
keurnoot
pandheer van Volckerinck in b. Krosewich

(29a) *N.N.*
X
Henrich van Bueren.
1518-± 1550
richter in Vreden en ton Gerkinclo

(30) *Berend II*
1518-1560
ter ziele 1661
Beleend met Uffekinck en Dornouwe.
1528-1538 ambtman der abdis v. Vrede".
1542-'49 schepen te Bocholt
X
Angela ten Toll
1560 ter ziele, dr. van Henrick, leenman van Munster

(31) *Diderick*
1526-1559. Is d. 1560, bezit Gansey
pandheer van Sickinck
1539-1547 schepen
1543-'45 burgemeester
1545-'50 notaris, stadssecretaris
1542 ambtman
1548 plv. gograaf
1539-'50 plv. richter
} Vreden
1550-'59 stadssecretaris en notaris
1551-'58 gerichtsschrijver
1552 vrij schepen
1558 loco vrijgraaf
zegelt 1546, '48, '49, '56. '57 (twee hoorns gebr. met sterretje)
X
Cordt, (Conrada ton) Mydde(n)dorp
1534-1567. Is d. 1570
} Bocholt

(32) *Dye*
± 1555-'57
kloosterzuster St. Agnes Bocholt

(33) *Johan de Oude*
bezit de Bammel
1531-1573
Eerst priester
1535 vicaris Bocholt (1e O.L.V. vicarie)
X
Henrica Torck
uit Kleefsland

(34) *Anna*
1555-1574
kloosterzuster St. Agnes Bocholt

(35) *Johan de Jonge*
1531-1568
Is d. 1587
beleend met Ruwewyssche.
X
Mechteld Herrinck
1544-1547
dr. van Johan, bissch. voogd van het ambt Bocholt

(36) *Margaretha*
geb. na 1506.
Is d. 1547
X
Werner Hoefsleger
1533-1555.
Is d. 1568
zoon van Sander, burgemeester van Bocholt.

VIII (zie bijlage 2) — LINIE A — LINIE B — LINIE C — LINIE D — LINIE E — LINIE F

411 412

a) Vermoedelijk had hij een zuster X..... *ther (thoe) Wordt*, waaruit sproot *Gerhardus (Gerdt) thoe Wordt* alias Kernebecke, ook genoemd *Gerhardus de Kernebecke, in 1538* kanunnik van Vrede" en in 1555 overleden.

Linie A.

VII (28) *Henrick*
1512-± 162.7 Slotschrijver (secretaris) van den Bisschop te Ahaus en ambtman van het kapittel van Vreden. Beleend met Wygberdink en de Stroet. Stichter van het „Elendenhaus" te Ahaus
X
Gertrud 1517-1538

VIII (37) *Johan* 1634-1560 Is d. 1562. 1534-1539 te Ahaus (1536-1539 „dener" van den bisschop van Munster). 1546 te Bocholt(?), 1548 te Ahaus. 1551-1560 bissch. voogd van Bocholt. 1536 ministeriaal o.a.v. Munster als beleend met de Stroet ten behoeve van zijne zuster Catharina (no. 38), 1558 ministeriaal v. Heiden
X
Kunne Molner
1559-1574, dr. van Arnt, bissch. verwarer (rentmeester) van het ambt Ahaus.

(38) *Catharina* 1536 gerechtigd tot de Stroet (zie no. 37).

(39) *Wolter* 1549 keurnoot.

(40) *Bela (Sibilla)* 1548-1597
X
Johan van Bueren 1546-1585. Is d. 1597.
15...-1585 Voorzitter Hofgericht Lohn, 1564-1585 rentmeester Ambt Ahaus, 1546-1550 richter te Vreden en ton Gerkincklo. 1579 schult te Kernebeke en pandheer van Volckerinck (Kr.). Zoon „B" Henrich. richter te Vreden en ton Gerkincklo.

Linie B.

VII (29) *Werner* 1482-1626.
1482-1523 schult
1484-1523 tegeder v/h Hofgericht te Stadtlohn
1482-1521 keurnoot

VIII (41) Johan 1538-±1546 tegeder v/h Hofgericht te Loen (Stadtlohn)
Werner 1560-1600 pastoor en kanunnik Vreden vicaris St. Anthonis te Ramsdorff uit wien een bastaardtak 1591 zegelt 2 hoorns.

(42) *Antonius* geb. 1489-1669 1513 student te Keulen 1621 pastoor Ramsdorff 1621-1568 vicaris St. Anthonis-vicarie aldaar

(43) *Gerdt* 1512-+1563 1623 schult, later tegeder v/h Hofgericht te Loen (Stadtlohn) 1522-'59 keurnoot 1553 pandheer van Volckerinck (Kr.)
X
Kunne 1523-1574 kinderloos.

Linie C.

VII . . . . . (30) *Bevend II* 1518-1560. Is d. 1661. ambtman der abdis van Vreden. Later schepen Bocholt, beleend mrt Uffckinck. Dornouwe, Ruwewyssche. Bezit de helft van het vrijbanks goed Rodde
X
Angela ten Tolt *1529-1558.* Is d. 1560, dr. van Henrick ten Tolt, ministeriaal van Münster

VIII (44) *Dye* 1560 Is d. 1568
X
Philips ten. Have (von *Ingenhaeff)* 1560-1571 (Hij X 2e *Mechteld* 1570)

(48) Catharina 1560-1571
X
Johan von Hensendorff 1560-1573 voogd tot Bevergern.

(46) *Joannes* 1529-± 1540. Is d. 1547. ± *1540* vicaris le B.M.V. vicarie Bocholt.

(47) *Henricus* 1540-1572 1540 clericus 1547-1570 vicaris Ir B.M.V. vicarie Bocholt
X
. Johanna 1572.

(48) *Diderick* 1560-1576 Is d. 1588
X
Heesken Bruns. 1671-1588. Is d. 1593. dr. van Johan Bruns burgemr. v. Bocholt en Ude.

(49) Wilhelmina 1560-
X
1e *Dirck Bruns* (broeder v. Heesken) 1562 Is d. 1671.
2e *Reinier von Anholt.* 1573-1676 zoon van Wessel.
3e Wilhelm Spoltman.

(50) *Angela* 1529-1588
X
Thomas van Anholt 1573-1588 zn. van Wessel.

Linie D.

VII (31) *Diderick* 1526-1569. Is d. 1560. Eerst schepen, ambtman, burgemeester. piv. gograaf en richter, Keizerlijk notaris en stadsseer. Vreden. Daarna stadsseer., notaris. vrijschepen, loco vrijgraaf en gerichtsschrijver Bocholt. Bez't Gansey
X
Conrada (ton) *Mydde(n)dorp 1534-1564. Is* d. 1570.

VIII (51) *Johanna* *1556*

(52) *Jacoba* 1556-1566 Is d. 1569
X
ca. 1566 *Berend Lowick* 1562

(53) *Joachim* ca. 1540-± 1569 1545 Keizerl. notaris Bocholt, 1561 stadssecr. Bocholt
X
1562 Aleida Konnynck 1550-1605, dr. van Johan, schepen van Bocholt. en Gertrud die Hoeghe (Zij X 2e Anthony ten Boxstert 1574-1605 schepen van Bocholt).

(54) *Otto* 1556-1587 Is d. 1593
X
le *Cunira* (Knier) *die Hoeghe* *1570.* Is d. 1577, dr. van Nicolaus, Bissch. verwarer (rentmeester) van het ambt Ahaus. en „auf dem Brame" te Stadtlohn. en Margaretha (Grete)
2e *Niese* 1577.
Uit het eerste huwelijk spruit het tegenwoordig adellijk geslacht.

(55) Hendrik 1556-1574

Linie E.

VII (33) *Johan de Oude* 1531-1578. Aanvankelijk priester, vicaris le O.L.V. vicarie te Bocholt. Bezat de Bammet
X
Henrika Torck 1547-1578

VIII (56) *Johan* geb. ± 1549. 1577-1616. Is d. 1618. 1603, '11, '14, '16 burgemr. Vreden 1605, '06 raadsvriend Vreden
X
Brigitta Raesfeld 1600-1628

(57) *Beatrix* Is d. 1677
X
Mr. *Johan Waterfoirt* 1577-1578 *zoon van J. W.* de oudere, 1548. kanunnik te Vreden en pastoor te Gelsenkirchen ; de zoon uit het echtpaar komt voor als burggraaf van Rönne.

Bijlage 2.

Linie F. **Bijlage 2.**

VII . . . . . (35) *Johan* de jonge 1531-1568. Is d. 1587.
Beleend met Ruwewyssche
X
Mechteld Herrinck
1544-1554,
dr. van Johan Herrinck, b'ssch. voogd van het ambt
Bocholt

VIII

(58) *Wilhelm*
1568-1611 (1613?)
X
1e *Willemken ten Toll*
3561-1576. Is d. 1578,
dr. van Johan, overste
burgemr. Bocholt en
Engele van Ohem;
2e 1578
Geeske (de) Greven
1578-1593. Is d. 1601.
3e *Geertgen Sibinc*
1601-1611

(57) Gerhard
1567-1606
Brouwer Bocholt
X
le *Gcsken Bennekinck,*
Js d. 1567, dr. van Lucas
en Heylicke Hiddinck;
2e 1567 *Assele Kedden*
1567-1583
wed. Henrich Spormecke-
rinck en dr. van Wilhelm
Kedde, schepen van
Bocholt.

(60) Johanna (Jenneke)
1567-1572
X
Berent Beyfanck
(gend. Kemmerlinck)
1567-1577,
zoon van Henrick.

(61) *Diderick (Derick)*
1570-1577. Is d. 1683
X
Eva Ernst
1560-1616
dr. van Israel en Anna
Schraf. (Zij x 2e
Dietrich Falten van Groll
1583). Is d. 1613.

(62) *Enneke*
1667

Bijlage 4.

Het geslacht ten Rade (ten Raede, ten Rodde) (t e v o r e n w a a r s c h ij n l ij k K e r n e b e k e).

Johan. I
1356-1404
X
1e jonevr. *Ermgart van der Kemenaden* 2e *Aleke*
1364-1395 1404

Bernt 1404 — *Herman* 1404 — *Johan II* 1404-1409. Is d. 1415. 1405 beleend Ruwewysche (Bocholt) 1409 schepen Bocholt — *Deric* 1404 — *Aleit* 1404

X
Metta (de) Negeler
1405-1417
dr. van Gerhard (de) Negeler
en Catharina.
(Zij x 2e *Henric Connynck*
1417. is d. 1430)

Johan III
1415-1465. Is d. 1479
1415. '26/32, '47 beleend Ruwewysche
1435-'60 schepen Bocholt
1446 kerkmeester kerspelkerk aldaar
1447 vrijschepen
X
Johanna
1447-1484

Gerbrich

Johan .
1429 te Lunten raads-
man O.L.V.
kerk Vreden

Dyrick
1463-1468
verwarer O.L.V. kerk Vrede"

Johan ZV 1486-'98 schepen Bocholt 1498 beleend Ruwewysche
X
Mechteld
1479-1492

Wilhelma 1479-1515
X
Dirck de Grave
1473-1493. Is d. 1497.
1493 schepen Bocholt.
(Hieruit het huidig adellijk
geslacht v. Karnebeek).

Otto 1447 — *Katherina* 1447 — *Mechtelt* 1447 — *Locke* 144T — *Ermgard* 1447

Johan V
1479-1522. Is d. 1524
1508 bankvrije *(zegelt)*
1509 beleend Ruwewysche
en 1512 Bolandt.
1506-'18 schepen Bocholt

Esselen 1492

Otto 1481-1492 keurnoot

Johan VI
1524-1525. Is d. 1527.
burger Munster
beleend borchleen to" Bever-
gern, Ruwewysche en Bolandt
X
. . . . .
1527-1528

Hinrich 1525 beleend Ruwewysche

Esselen, priester 1515-1525
1515 Jur. stud. Keulen
1538 vicaris B.M.V. 1 Bocholt

Johan 1541-1559
X
le *Griete*
Is d. 1541

2e *Assele Hiddinck*
1541-1559,
dr. van
Kersken Hiddinck.

(1528 is Herman Schinkeman te" behoeve van hunne moeder en hen met het borchleen ton Bevergern beleend).

Johan priester Is d. 1552 conventuaal klooster Groot Burlo

Otto 1629 Is d. 1552 beleend Ruwewysche

Otto 1541

Henrick 1641

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap tocgczonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad. zoomede opgaven van adresverandering gclicvc men te richten tot den Hoofdredacteur J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, *Ridderlaan 18, 's-Gravenhage.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men tc richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Riouwstraat 4, 's-Gravenhage.*
Alleoverige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk **op,** dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 8. LIXe. Jaargang. Augustus 1941.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

A. L. CARSTENS . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Employé van de Rotterdamsche Lloyd. *Riouwstraat 163.*

H. BESCH . . . . . ***Arnhem.***
Kolonel van het Duitsche Leger. *Feldpostnummer 0.2289.*

M. RIDDER VAN RAPPARD . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Luitenant-Generaal der Artillerie b.d. *Jozef Israëlsplein 13.*

P. REENALDA . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Oud-kapitein bij de K.P.M. *van Hoornbeekstraat 55.*

G. ROOSEGAARDE BISSCHOP . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Delistraat 47.

J. VAN DER ZANDE . . . . . ***Amsterdam Z.***
Volontair aan het Gemeentearchief. *Vossiusstraat 51.*

P. G. H. R. ZUIJDERHOUDT . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Eerste-Luitenant der Mil. Adm. van het Kon. Ned. Ind. Leger. *van der Heimstraat 39.*

Adreswijzigingen:

DR. J. G. HOLSTEIJN . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Flatgebouw „Willemspark", Zeestraat 73.

MR. J. G. HUYSER . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Oostduinlaan 101.

Vragen en Antwoorden.

De hoofdredacteur verzoekt den stellers van vragen eerst dan een beroep te doen op de rubriek „Vragen en Antwoorden" van het maandblad, indien het raadplegen van het Repertorium van Beresteyn en de Inlichtingendienst van het Genootschap geen uitkomst kunnen geven.

Het is voorts gebleken, dat in sommige gevallen het antwoord op een vraag in de rubriek „Vragen en Antwoorden" rechtstreeks aan den steller van de vraag wordt toegezonden. Dit is in zooverre te betreuren, dat het antwoord dat ook voor andere leden van belang kan zijn, aan laatstgenoemde leden wordt onthouden en de vraag steeds onbeantwoord in het maandblad blijft staan.

De hoofdredacteur zal het op prijs stellen, indien in voorkomend geval de steller van de vraag het antwoord, al dan niet verder uitgewerkt, voor de rubriek „Korte Mededeelingen" wil inzenden.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek.

AUKES, H. Katholieke Friese geslachten. Groningen 1941. Frisia Catholica, III. ***(Geschenk van den Schrijver).***

Geert Groote's geboortedag te Deventer herdacht, 16 Oct. 1940; uitgeg. door het Comité voor de herdenking van Geert Groote's geboortedag te Deventer enz. Deventer [1941]. ***(Geschenk van het Bestuur van de Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch regt en geschiedenis).***

Brouwer, H. Beknopte handleiding tot de kennis van het Nederlandsche oude schrift. Met een korten leidraad ten dienste van hen, die de genealogie wenschen te beoefenen. Naarden [1941]. Bibl. voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, IX. ***(Recensie-exemplaar).***

MERKELBACH VAN ENKHUIZEN, L. en A. Hallema. Geschiedenis der gemeente Ginneken en Bavel; met voorw. van Th. E. Serraris. Utrecht 1941.
(Recensie-exemplaar).

PENNER, H., G. E. Reimer. Ansiedlung mennonitischer Niederländer im Weichselmündungsgebiet von der Mitte des 16. Jahrhunderts bis zum Beginn der preussischen Zeit. — Die Familiennamen der westpreussischen Mennoniten. Weier-

hof (Pfalz) 1940. Schriftenreihe des Mennonitischen Geschichtsvereins, III. *(Geschenk van den Heer H. Penner).*

W e n t z c k e, P. und K. R. Kollnig. Musterrollen des Bistums Strassburg aus den Anfängen des Dreissigjährigen Krieges 1618. Beiträge zur Wehrverfassung und zur Bevölkerungsgeschichte der Oberrheinlande. Karlsruhe 1,940. Quellen u. Forschungen zur Siedlungs- u. Volkstumsgesch. der Oberrheinlande, 1. *(Recensie-exemplaar).*

M a j e r - L e o n h a r d, H. Mit Goethe gleichen Blutes; zwölf Tafeln. [Frankfurt a. M.] 1940.
(Geschenk van de „Genealogische Gesellschaft").

D o n k e r s l o o t, H. Courzand en de voormalige Heysche haven, [Rotterdam 1941]. Overdr. uit „Rotterdamsch Jaarboekje", 1941. *(Geschenk van den Schrijver).*

M e e s, W. C. Het koopmanshuis Haringvliet 98. Thans kantoorgebouw der N.V. Rotterdamsche Scheepshypotheekbank te Rotterdam. Rotterdam 1941. Overdr. uit „Rotterdamsch Jaarboekje", 1941. *(Geschenk van den Schrijver).*

S c h ij n d e 1, B. W. van. Hoogstraten's oude huizen en familie's. Brecht 1940. dl. 1. *(Ruil „H.O.K.").*

[T e r p s t r a, J.]. Het nageslacht van Johannes Wytzes Terpstra en Taetske Pieters Bakker. [Groningen 1941].
(Geschenk van den Schrijver).

H e y m a n, H. Heemkunde in Noord-Brabant. Met een inl. van V. Cleerdin. 's-Hertogenbosch 1941. Prov. Gen. van K. en W. in Noord-Brabant.
(Ruil „Prov. Gen. van K. en W. in Noord-Brabant").

W e s t e n d o r p, N. Eerste leerrede in de nieuwe kerk te Sebaldeburen 1809 benevens een oudheidkundige verhandeling: opnieuw uitgeg. door N. J. A. F. Boerma en K. ter Laan. Assen 194 1. *(Recensie-exemplaar).*

C a n n a r t d' H a m a l e, L. e t A. d e. Histoire du Cannart's Hof seigneurie située à Stevoor (Limbourg) et origines de la maison de Cannart d'Hamale. Mons 1901.
(Geschenk van den Heer W. J. J. C. Bijleveld).

H o p m a, J. M. Overzicht van tien generatiën van het geslacht Hopma ± 1650-1930. Bedum [1930].

Naamlijst van genealogien, meerendeels bestaande uit Nederlandsche geslachten, met de beschrijving derzelver wapens bijeenverzameld door . . . Mr. Reijnier van Heemskerk Reiniersz. Utrecht 1836.

M a r t i n, C. Les généalogies et anciennes descentes des forestiers et comtes de Flandre, avec brieves descriptions de leurs vies et gestes enz. Anvers [1580].

J a n s e n, J. E. en A. Erens. De Norbertijner abdij van Tongerloo. Achthonderdjarige werking in de Antwerpsche Kempen 1133-1933. [z. pl. 1933].

J a n s e n, J. E. Turnhout in het verleden en het heden. [Met: Bewijsstukken] Turnhout 1905. 2 dln. 3 bdn.

J a n s e n, J. E. Jaargetijdenboek van het St. Pieterskapittel te Turnhout in de XVe-XVIe eeuwen. Turnhout 1924.

R y c k m a n d e B e t z, d e. Généalogie de la famille van der Vekene, Louvain 1937,

De nakomelingen van Heer Dirck van de Merwede.

door J. P. DE MAN.

Inleiding.

De artikelen betreffende van de Merwede verschenen in het Maandblad de Nederlandsche Leeuw 1941 van de hand van Mr. H. L. Hommes, in Taxandria 1937 van den Heer W. de Bruyn en in Taxandria 1941 van Mr. J. Belonje zijn mij een aansporing om mijn belofte, destijds gedaan in mijn artikel gewijd aan Odilia van de Merwede in ons Maandblad 1939 kol. 69 e.v. gestand te doen. Naar aanleiding van een correspondentie met Mr. Belonje in verband met diens plannen tot publicatie van de acten uit de Egmondsche leenregisters deelt deze schrijver mij mede, dat hij zoo welwillend is de bedoelde publicatie achterwege te laten, nu dit als het ware een onderdeel vormt van hetgeen in het navolgende behandeld zal worden.

In mijn reeds genoemd artikel bracht ik met een enkel woord *Jan, Claes* en *Daniel van de Merwede,* de drie bastaardzonen van Heer Dirck 'ter sprake.

Reeds verschillende gegevens omtrent deze zonen kan men vinden in de hiervoor genoemde opstellen, in het bijzonder in het artikel van den Heer de Bruyn. Voor zoover deze gegevens ontleend zijn aan het geciteerde Cartularium van Zuydewijn mogen zij als betrouwbaar worden aangemerkt. Men mag dezen schrijver m.i. zeker geen verwijt maken, wanneer er ten slotte nog onjuistheden in zijn artikel overblijven. De oude *gedrukte* bronnen zijn nu eenmaal, naar mijn ondervinding uitwijst, vol fouten en onjuistheden, trouwens meer bevoegden hebben hiervoor herhaaldelijk gewaarschuwd.

In mijn nu volgend opstel zal ik voor de volledigheid wel eens in herhaling van reeds gepubliceerde gegevens vervallen, voor het leesbaar maken van mijn artikel is dit niet te vermijden.

Wie de moeder van deze bastaarden geweest is, aangenomen dat zij dezelfde moeder hadden, hetgeen nimmer bewezen werd, bleef tot heden onbekend.

In den regel wordt een juffrouw *van Uytwyck* daarvoor gehouden, wellicht ontleend aan de kwartieren op een Wapenbord te Heusden o.a. vermeld in de Navorscher 6e jaargang[1]).

Onmogelijk is dit zeker niet, de *van Uytwyck's* waren gegoed in het land van Althena en het is daarom zeer wel mogelijk, dat een joffer uit dit geslacht bij de Merwede's op het slot te Meeuwen gewoond heeft. De groote zorg waarmede Heer Dirck voor de toekomst van zijn bastaardzonen heeft gewaakt, het feit, dat hij hun namen geeft ontleend aan zijn naaste familieleden *(Jan* als Heer *Dircks* broeder, *Claes* als zijn vader en *Daniel* den ouden stamnaam) in stede hun — zooalr bij bastaarden dikwijls het gebruik was — een of anderen exotischen naam te schenken, doet mij wel eenigszins overhellen tot de aanname, dat ook de moeder van deze kinderen niet de eerste de beste „koemaagd" is geweest.

Maar nog eens, een *bewijs.* dat de moeder een van Uytwyck is geweest ontbreekt, ten ware men het wapenbord als zoodanig wil aanvaarden.

Hieronder volge nu achtereenvolgens hetgeen mij van het genoemde drietal en hun eventueele nakomelingen bekend werd.

---

[1]) Zie de afteekening in het handschrift d'Ivoy in het archief van het Genootschap en voorts Taxandria 1937 pag. 19 en 29, alsmede het artikel van Mr. Belonje in Taxandria 1941.

A. Jan b. van de Merwede.

Hij wordt den eersten maal vermeld op 29 Juli 1437, wanneer zijn vader aan Jan en Claes 20 R.gld. 's jaars maakt uit zijn leengoederen, welke acte door Hertog Philips van Bourgondie wordt bevestigd [2]).

Vervolgens wordt Jan genoemd in de reeds van elders bekende acte van 10 September 1443 wanneer Heer Dirck toestemming krijgt zijn ambachtsheerlijkheid van Zuydewijn te mogen nalaten aan zijn bastaardzoons Jan, Claes of Daniel, ofwel gezamenlijk, of aan twee of aan een van hen [3]).

Den 27 Mei 1446 wordt Jan beleend met een rente, die zijn vader vroeger gekocht had van Willem van der Aa [4]).

Daarna volgt de beleening met Zuydewijn, wanneer Heer Dirck — ingevolge het hem verleend octroy — Jan op 4 Maart 1449 beleent met de bepaling, dat dit leen zal versterven op zijn wettige nakomelingen en bij gebreke daarvan op Claes of Daniel en hun wettig oir.

Zooals verder zal blijken was deze beleening weer een oorzaak van latere geschillen [5]).

Kort daarna n.m. op 17 Mei 1449 doet zijn vader hem wederom een schenking, wanneer hij aan Jan en Claes een aanwas in de Maas in het land van Heusden, welke Hr. Dirck in erfpacht had van de grafelijkheid van Holland, voor schepenen van Heusden opdroeg [6]).

Als laatste gunst verleent Hr. Dirck hem het recht na 's vaders dood op het slot van Meeuwen te blijven wonen, onder voorbehoud, dat *Odilia* als hoofd van het geslacht moet beschouwd worden [7]).

Omtrent Jan 's aandeel in het geding tegen de buren van Wyck a° 1453 deelde ik reeds in mijn vorig artikel iets mede. Nadat zijn zuster hem 2 Januari 1455 met Zuydewijn had beleend, was hij betrokken in den moord op Willem Spierinck. Zooals destijds vermeld werd hij gevankelijk naar Brussel overgebracht en stierf aldaar tijdens zijn gevangenschap in 1456 [8]).

Behalve het reeds genoemde leenbezit had Jan nog meerdere goederen leenroerig aan de heerlijkheid van Leck en Polanen. Op welk oogenblik hij dit goed verkreeg is mij onbekend, de goederen kwamen na zijn dood en nadat het bekende proces tegen Odilia beeindigd was, weder vrij en laatstgenoemde ontving ze dan ook in leen van den graaf van Nassau op 21 Juli 1462 [9]).

Voor zoover mij bekend is Jan nimmer gehuwd geweest, kinderen heeft hij niet nagelaten en zijn bekend leengoed Zuydewijn kwam, op grond van de bepalingen door zijn vader ter zake gemaakt en nadat Claes van zijn rechten afstand had gedaan, uiteindelijk aan zijn jongsten broeder Daniel [8])[10]).

B. Claes b. van de Merwede.

Hij wordt *voor* den eersten maal vermeld in de reeds hiervoor genoemde beleening op 27 Juli 1437 en vervolgens op 10 September 1443.

2) Hollandsche Leenkamer, Algemeen Rijksarchief 's-Gravenhage (A.R.A.) (in den vervolge als H.L.), No. 114 fol. 63

3) H.L. No. 115 Capt. 'Zuid-Holland fol. 14verso; zie ook Verslagen Rijksarchieven 1903 blad. 101.

4) H.L. No. 115 Capt. Heusden fol. 17.

5) Verslagen Rijksarchieven 1903 bladz. 101 en Taxandria 1937 pag. 20.

6) Verslagen Rijksarchieven 1927, Regesten van het klooster Mariendonk No. 115, pag. 322.

7) Verslagen Rijksarehievcn 1903, pag. 107 en Taxandria 1937, pag. 20.

8) Archief Hof van Holland. A.R.A., No. 476 fol. 32verso c.v. acte 24 (in den vervolge H. v. H.).

9) Nassau Domeinraad. Leenregisters No. 6461 fol. 4. A.R.A.

10) Verslagen Rijksarchieven 1903, pag. 102.

In 1447 schenkt zijn vader hem dorp en heerlijkheid van Baardwijk, waartoe Hr. Dirck dit leen opdraagt aan de grafelijkheid en beleening voor zijn zoon verzocht, onder voorbehoud van het vruchtgebruik gedurende 's Heeren Dirck's leven.

Hertog Philips beleent dientengevolge Claes op 16 October 1447 [11]).

Ook hij was betrokken in den moord op Willem Spierinck, waarna hij uiteindelijk een remissiebrief van Hertog Philips ontving gedateerd 16 Februari 1458 stilo curiae (= 1459), nadat hij de hem opgelegde boete van 2150 gouden clinckaerts op 12 October 1458 had betaald.

Zijn borgen waren Arnt van Wyck upten Berck Willemsz, Henrick van den Brielre, Jan van der Hulst, Jan Spierinck, Wemmer Aerentsz, Arent van Wyck upten Berch en Willem diens broeder, Cuyst Arentsz, Claes van Heeswyck, Jan van Mallant, Jan Buys Goessensz, Adriaen Lieffmansz, Rutger Dircsz, Jan de Wilde Mallantsz, Jan de Mommer, Gerryt van der Moelen, Geryt en Jacob van Dobben, allen namen van personen, die in het land van Althena thuis behooren [12]).

De Spierinck's lieten hem echter nog niet met rust en protesteerden tegen de verleende remissie, waarover nog processen in 1459 en 1460.

Intusschen moet hij gehuwd zijn, want op 3 April 1459 tocht hij zijn vrouw ***Margarefha Willem Bogaertsdochfer*** aan de inkomsten van zijn heerlijkheid Baardwijk [13]).

Baelen in zijn bekende Beschrijving van Dordrecht stelt dit huwelijk op 1447, welke reden hij hier voor heeft is onbekend, wellicht is dit jaar gegrond op de beleening met Baardwijk. M.i. is dan de conclusie onwaarschijnlijk, daar Hr. Dirck zich het vruchtgebruik voorbehield, hetgeen hij vermoedelijk niet zou gedaan hebben, indien hij zijn zoon bij gelegenheid van diens huwelijk financieel wilde steunen. Persoonlijk komt het mij waarschijnlijker voor dat het huwelijk omstreeks 1459 plaats had, gelet op den vermoedelijken leeftijd der kinderen en het gebruik om de tocht van de vrouw te doen plaats hebben bij of kort na het huwelijk, tenminste wanneer die tocht slaat op een bezitting welke reeds te voren in het bezit van den man was. Zekerheid kan ik echter niet geven.

Margaretha Bogaert was de dochter van ***Willem Bogaert Willemsz.,*** houtkooper te Dordrecht, schepen en tresorier aldaar en van ***Machteld van Asperen Otfendochfer.***

Haar ouders vindt men in een handschrift van Schaep in het archief van den Hoogen Raad van Adel, den naam van haar moeder vond ik tot heden niet in oorkonden. Wel wordt in het archief van het Hof van Holland in No. 12 als naam van de moeder van Willem Bogaert's vrouw een zekere joncfrouw Machtelt vermeld, gehuwd geweest met een onbekend, althans niet genoemden man en nu hertrouwd met zekeren Willem Pietersz., terwijl tevens verwantschap blijkt met den ***Floris van der Dussen,*** schout van Dordrecht (Aernt Wennemaerszoon) van wiens dochter t.w. joncfrouw ***Machfeld van Haeften florisdr. van der Dussen*** de bovengenoemde ***Willem Bogaerf Willemsz.*** a° 1471 het leen ***Cleyn Crayestein*** erfde, dat 23 October 1474 op Willem's kleindochter, de oudste dochter van Claes van de Merwede zou vererven [14]).

Den 8en Juni 1462 komt Claes opnieuw in een acte voor, wanneer hij aan Jan Duyck Willemsz ***de Corte Bruyckaerf*** overdraagt zijnde een blok tienden te Eethen, oorspronkelijk afkomstig van Hr. Willem van Boxstel en later in het bezit

11) H.L. No. 16. Capt. Zuid-Holland fol. 9.

12) H. v. H. No. 465 fol. 114verso acte 93.

13) H.L. No. 116. Capt. Heusden fol. 15verso.

14) Nassau Domeinraad No. 6462 fols. 14verso, 41verso, 42.

van Hessel Godertsz. van Drongelen, die het goed aan Claes verkocht had. Het goed wordt dan tevens ontheven van de tocht, die Claes' vrouw joncfrou Margriete Willem Bogaerrsdr. daaraan had [15]).

Omstreeks 1474 moet hij zijn vrouw reeds verloren hebben, zij is n.l. zeker dood in October 1474, dit in verband met het versterven van Cleyn Crayestein [14])[16]).

Niet lang daarna gaat Claes er toe over eenige beschikkingen te maken ten aanzien van zijn na te laten goederen. Ingevolge een octroy van den leenheer verkregen bij acte van den Bosch 21 Januari 1479 maakt hij op 28 Juni 1479 een testament, waarin hij o.a. over zijn Hollandsche leenen beschikt [17]).

Als voornaamste erfgename wijst hij aan zijn oudste dochter, die dan reeds gehuwd is met Mr. *Cornelis de Jonge.* Zij zal n.l. Baardwijk erven, terwijl de beide andere dochters samen 4 hoeven moers zullen krijgen.

Waarschijnlijk leeft hij verder rustig in zijn heerlijkheid, in acten komt hij eerst weer voor op 18 Januari 1494, wanneer hij het laatstgenoemde leengoed belast met 3 mud rogge per jaar ten behoeve van de kinderen van wijlen *Dirck Bruynbaerfs* van Poederoyen en diens weduwe *Aechfe Willemsdr. van Assche* „omme diensten wille", welke beschikking door den graaf van Holland als leenheer wordt bekrachtigd op 21 April 1494 [18]).

Op 8 Juni 1498 legt hij als leenman nog een getuige verklaring af ten behoeve van *Willem van Maerle Medaerfszoon* in verband met een overdracht van leengoed [19]).

Hij is nog in leven omstreeks November 1500 en is zeker overleden vóór 1 April 1501 [17]).

Het staat vast dat uit het huwelijk van Claes en Margriet Bogaert drie dochters geboren werden, n.l. *Mechteld, Elisabefh* en *Maria,* die hieronder zullen volgen.

B a 1 e n en v a n L e e u w e n noemen ook een zoon *Jan* en een zoon *Willem.* Wellicht hebben deze kinderen geleefd, volwassen zijn zij zeker niet geworden. Immers wanneer Willem, die volgens genoemde schrijvers bij Avesnes in 1477 zou gesneuveld zijn nog in 1474 in leven was, zou hij m.i. zeker de leenvolger van zijn grootvader Bogaert, wiens voornaam hij droeg, in Cleyn Crayestein geweest zijn. Ik acht het sneuvelen in 1477 dan ook zeer onwaarschijnlijk.

Van *Jan* vindt men nergens eenig spoor.

M.i. mag men dan ook op grond van authentieke bronnen besluiten, dat, behoudens wellicht jong gestorven kinderen. uit het huwelijk van de Merwede × Bogaert sproten:

1. *Mechfeld van de Merwede,* geb. .....?, overl. a° 1507, tr. tusschen 23 October 1474 en 25 Augustus 1476 met Mr. *Cornelis de Jonge,* a° 1474 pensionaris van Dordrecht, a° 1477 raad in den Hove van Holland, en a° 1504 meester van de Reeckeninge van Holland, zoon van den Dordrechtschen burgemeester *Reinier* en *Jenne Quekel Gijsbrechfsdochfer,* geb. Dordrecht .....?, overl. 's-Gravenhage 3 Maart 1504.

Zij wordt als oudste dochter genoemd in het testament van haar vader. Op 23 October 1474 wordt zij beleend met Cleyn Crayestein na overlijden van haar grootvader [20]).

15) Nassau Domeinraad No. 6461 fol. 6 en volgende.
16) Taxandria 1937, pag. 25, stelt haar sterfjaar op 1473 wat zeer goed mogelijk is.
17) Afschrift in H.L. No. 122 Capt. Zuid-Holland fol 21 en volgende.
18) H.L. No. 121 Capt. Heusden, Arkel enz. fol. 5.
19) H.L. No. 122. Capt. Arkel, Putten, Strijen fol. 9.
20) Nassau Domeinraad No. 6462 fol. 41/42.

Aan de mindere helft van dit leen tocht zij haar man op 25 November 1479 [21]).

Na het overlijden van haar man krijgt zij 30 Juli 1504 octroy *om* over haar leengoed Cleyn Crayestein te mogen beschikken. Zij bestemt dit goed voor haren tweeden zoon Mr. *Jacob de Jonge,* die daarmede dan ook na haar dood en wel op 21 Februari 1508 werd beleend [22]).

Het leen Baardwijk droeg zij reeds bij haar leven over aan haar oudsten zoon Mr. *Reyner de Jonge* op 27 Februari 1505, met behoud van haar lijftocht [23]).

Zij zelve stierf a° 1507, dat ook als sterfjaar vermeld staat op haar grafsteen. Zij werd te 's-Gravenhage in de Groote of St. Jacobskerk begraven onder een zerk met de wapens de Jonge, Quekel, van de Merwede, Bogaert. Het van de Merwedewapen vertoont hier geen teeken van bastaardij, ten ware de schildzoom bij overname destijds reeds 'was uitgesleten of niet opgevallen [24]).

Voor haar nakomelingen moge ik verwijzen naar hetgeen omtrent die de Jonge's van Baerdwyck te vinden is bij v a n B e v e r w y c k en B a 1 e n. Hoewel niet geheel volledig is het aldaar vermelde wel betrouwbaar.

2. *Elisabeth van de Merwede,* overleden vóór haar vader, tr. na 28-6-1479 *Willem van Bouchoven* uit het Brabantsche geslacht van dien naam.

Uit dit huwelijk stamde één zoon *Claes van Bouchoven,* die op 13 December 1501 beleend werd met de helft van de genoemde 4 hoeven moers, bij testament van Claes van de Merwede aan zijn dochter toebedacht. Deze Claes van Bouchoven tocht dan tevens zijn vader aan de inkomsten van zijn leen [25]).

Op 6 Juni 1507 vestigt Claes een lijftocht ten behoeve van zijn vrouw jonkvrouw *Margriete Dirc die Burchgravendochfer* [26]).

Na Claes' dood in 1533 verstierf het voornoemde leen op hun dochter *Cornelia van Bouchoven,* de vrouw van *Gerrit van Vladeracken.* Zij werd daarmede op 21 Februari 1534 beleend [26]).

3. *Maria van de Merwede,* jongste dochter van Claes en a° 1479 nog onmondig en ongehuwd, overl. 1533 of 1534[26]), tr. 1 e *Henrick van Effen,* overl. 1499, zeker vóór Maart 1500, schout van Etten in 1499, zoon van *Henrick* en *Cornelia van Valckenberge* [27]), tr. 2e vóór December 1501 *Pieter Scheyff te* Antwerpen. Hij is dood vóór 1520 [28]).

Uit Maria's eerste huwelijk had zij een dochter *Anna van Etten,* die leenvolgster was van vader en moeder. Van haar vader erfde deze een jaarlijksche rente op de goederen van Heer Arent van Zevenbergen als leen verschreven in de Hollandsche leenkamer [29]). Van haar moeder erfde zij de helft van de bekende 4 hoeven moers enz. op 18 Mei 1534, wanneer haar man *Jan van Berchem* als haar hulder optreedt [30]).

21) Nassau Domeinraad No. 6462 fol. 60.
22) Nassau Domeinraad No. 6463 fol. 33, 34.
23) H.L. No. 122. Capt. Heusden-Altena fol. 12v./12.
24) Handschrift *van Buchel,* Rijksuniversiteitsbibliotheek te Utrecht.
25) H.L. No. 122. Capt. Zuid-Holland fol. 24/24verso.
26) H.L. No. 123. Gapt. Zuid-Holland fol. 5verso en H.L. No. 125. Capt. Zuid-Holland fol. 39verso.
27) Vestbrieven Breda R. 419 fol. 157 acte van 12 Aug. 1510 waar joncfrou Cornelia van Valckenberge wednr. Henrich van Etten wordt genoemd als grootmoeder van Anna v. Etten.
28) Zie Gouthoeven pag. 189 2e kolom. Uit het huwelijk Scheyff-van de Merwede vond ik een dochter *Margriete.*
29) H.L. No. 122. Capt. Zuid-Holland fol. 17verso d.d. 12-3-1500.
30) H.L. No. 125. Capt. Zuid-Holland fol. 40/41verso. Zie voor dit echtpaar o.a. Ned. Leeuw 1922 kolom 82,

C. Daniel b. van de Merwede.

Hij is wel de meest bekende van de drie gebroeders en reeds meermalen in publicaties vermeld. Zijn afstammelingen hebben den naam van het oude geslacht nog eeuwen doen voortleven.

Het belangrijke, hoewel in onderdeelen niet feillooze artikel van den Heer de Bruyn in Taxandria 44e Jaargang noemt terecht als zijn vrouw *Agnes van Bruheze*, dochter van *Rutger* en *Margarefha van Wijck Jansdr.*

Zij was echter niet de eenige vrouw in Daniel's leven. Na haar dood is hij hertrouwd, zooals hieronder zal blijken, terwijl hij — vermoedelijk tijdens zijn weduwnaarschap — nog een bastaardzoon verwekte.

Omtrent den geboortedatum van Daniel bestaat geen zekerheid. Hij is zeker vóór 1443 geboren [3]). Bij den doodslag op Willem Spierinck schijnt hij geen rol van beteekenis te hebben gespeeld, vermoedelijk was hij nog te jong of afwezig.

Ten aanzien van Agnes van Bruheze valt ook al niet veel mede te deelen. Dat haar moeder inderdaad Margaretha van Wyck was wordt bevestigd door gegevens uit de Hollandsche leenkamer [31]). Agnes zelve is zeker dood vóór Mei 1497, wanneer haar voornoemde man als hertrouwd vermeld wordt.

Daar er acht kinderen uit het huwelijk van de Merwede-van Bruheze bekend zijn en hun zoon *Jan* geboren omstreeks 1488 zeker niet de oudste zoon was, terwijl de oudste zoon *Dirck* — zooals later zal blijken — in 1512 als leenvolger van zijn vader zelfstandig optreedt, dus 1487 of vroeger geboren moet zijn, zal het bedoelde huwelijk wel vóór 1480 te stellen zijn.

Na Agnes' overlijden hertrouwde Daniel van de Merwede vóór 2 Mei 1497 met *Elisabeth van der Haer*, weduwe van *Medaert van Merle*. Hij maakt haar op dien datum de lijftocht van 50 schilden per jaar te heffen uit het bekende leengoed de 4 hoeven moers te Capelle [32]).

Elisabeth overleefde haar man, zij stierf vóór 29 April 1514 [33]), nalatende een eenige dochter uit haar eerste huwelijk genaamd *Josina van Maerle (Merle)*, die haar leengoed erfde [34]).

Uit Daniel's eerste huwelijk vermeldt de Heer de Bruyn vier kinderen, er zijn er echter acht met name bekend. Bovendien had Daniel een bastaardzoon, wellicht verwekt tijdens zijn weduwnaarschap.

Deze kinderen zijn:

1. *Dirck van de Merwede*, volgt 11.
2. *Johanna van de Merwede*, geb. ?, overl. na 24 Mei 1546 [35]) waarschijnlijk te Breda. Zij huwt na 1501, vóór 23 November 1507 met *Everf van Wisschel*, geb. ± 1478, overl. na 23 Maart 1536 vóór 17 Oct. 1538. zoon van *Everf* en *Wendelmoef Smullincx* [36]).

Evert van Wisschel was warantmeester van Breda in 1530.

Uit het huwelijk van Wisschel-van de Merwede sproten drie kinderen t.w. *Euerf, Dirck* en *Agnes*. Deze laatste blijkbaar genoemd naar haar grootmoeder Agnes van Bruheze vond ik bij haar moeder's dood in leven en bleek gehuwd vóór 13 December 1532 met *Boudijn Ghysels*, schout van Dongen, zoon van *Jan* en *Koenegond van Tolloysen Boudiinsdochfer*, welke laatstgenoemde *Boudijn* een zoon was van ben Bredaschen schepen en burgemeester Arnt van Tolloysen, die zelf in tweede huwelijk getrouwd was met de reeds genoemde Margaretha van Wyck, de grootmoeder van Johanna van de Merwede.

Als kleinkind van Margaretha compareert Johanna van de Merwede dan ook in een Bredasche acte van 6 Januari 1508 als erfgename, zoodat Johanna's plaats in deze genealogie voldoende vast staat.

3. *Maria van de Merwede*, geb. .....?, overl..... Zij huwt waarschijnlijk te Breda na *1501*, vóór 13 Juni 1505 [37]) met *Hendrik van den Daesdonck* [38]), schepen en burgemeester van Breda, zoon van *Peter* en *Maria van Romen*, geb. Breda of Ginneken, overl. Breda 1515 of 1516 [39]).

   Uit dit huwelijk worden in de Bredasche vestbrieven 5 kinderen vermeld en wel: *Michiel. Pefer*, Mr. *Jan* en *Henrick van den Daesdonck*, alsmede een dochter *Maria* [40]).
4. *Agnes van de Merwede.* non in het klooster Vredenburch.
5. *Cafharina van de Merwede*, non in Loosduinen.
6. *Dirckske van de Merwede*, non in Loosduinen.

   De drie laatstgenoemden zijn reeds in het artikel van den Heer de Bruyn vermeld.
7. *Rufgera van de Merwede*, geb. .....?, leeft nog in 1530. Zij is tweemaal gehuwd geweest en wel ten eerste met zekeren *Jacop Corneliszoon*, die vóór 10 Mei 1523 is overleden. Den 23 Mei 1528 is zij nog niet hertrouwd, wanneer haar broeder *Jan van de Merwede* als voogd over de kinderen van Jacop Corneliszoon optreedt [41]). Deze Cornelisz., wiens familienaam mij niet bekend is, was een broeder van den Rosendaalschen schout *Henrich Cornelisz.*

   Het echtpaar bezat te Breda een huis aan de Haagdijk nabij de St. Mertenspoort.

   Rutgera trouwt ten tweeden male met zekeren *Pefer Block* te Lillo [42]). In een Bredasche acte van 5 Juli 1530 wordt zij als zoodanig vermeld.
8. *Jan van de Merwede*, volgt IIbis.

... *Cornelis Danielsz. b. van de Merwede.*

Hij wordt vermeld in een door hem afgegeven schuldbekentenis van 24 Maart 1534, waarin hij genoemd wordt „Cornelis van de Merwede wylen Danels van de Merwede natuerlic sone" [43]) en was schepen in de Palen van Etten. Als zoodanig zegelde hij 8 Maart 1547 [44]).

In hrt reeds meermalen aangehaalde artikel van den Heer de Bruyn noemt deze den Daniel Danielsz. van de Merwede, die 19 November 1451 voor schepenen van Dordrecht een verklaring aflegt,, vermoedelijk een zoon van Daniel en Agnes van Bruheze en acht hem jong gestorven. De zooeven genoemde

31) Zie o.a. H.L. No. 1.22. Capt. Heusden fol. 9, H.L. No. 104 fol. 4 heleeningen met ¼ van Rocxwaert, alsmede H.L. No. 116. Capt. Heusden fol 4. Dit goed werd haar Margaretha Jansdochter van Wyck als „geechte wyff Rutger's van Bruheze" geschonken op 14 Februari 1451, zijnde haar aangekomen van haar vader Jan Brienensz. van Wyck. Aangezien haar man Rutger van Bruheze ziek te bed ligt treedt Wouter Spierinck als hulder op.

32) H.L. No. 122. Capt Huesden en Altena fol. 1.

33) H.L. No. 123. Capt. Arkel, Putten en Strijen, fol. 20.

34) Josina's leen vererfde 17 Juli 1534 op haar dochter *Maria Engebrechtsdr.* gehuwd met *Cornelis Vergoes (van der Gom).* 11.1,. No. 125. Capt. Arkel, Putten en Strijen, fol. 35.

35) Vestbrieven Breda R. 451, fol. 95.

36) Vestbrieven Breda R. 441, fol. 48. De acte betreft den verkoop van een huis in de Katerstraat door Evert v. Wisschel en de erkenning van de ontvangst der kooppenningen door Erwt junior.

37) Vestbrieven Breda R. 416, fol. 175.

38) Over dit geslacht werden onlangs fragmenten gepubliceerd in de Geschiedenis drr Gemeente Ginneken en Bavel (zie Ned. Leeuw 1941, kol. 238).

39) Vestbrieven Breda R. 423, fol. 70 d.d. 12-9-1515 nog in leven.

40) Vestbrieven Breda R. 425, fol. 35verso d.d. 2X-1518.

41) Vestbrief Breda R 433, fol. 65.

42) Vestbrief Breda R. 435, fol. 105.

43) Vestbrieven Breda R. 439, fol. 51verso.

44) Nassau Domeinraad fiches Charters.

Daniel Danielsz van de Merwede behoort echter in een geheel anderen tak van de familie thuis. Hij is n.l. een zoon van Daniel den bastaardzoon van Heer Willem van de Merwede, een lid van den hoofdstam.

Dat hij geen zoon vau Daniel, den jongsten bastaardzoon van lieer Dirck kan zijn blijkt wel duidelijk wanneer men zich rekenschap geeft van het feit dat de geciteerde Daniel Danielsz. a° 1451 zeker volwassen en meerderjarig moet zijn en zijn rader dan begin 1400 zou moeten zijn geboren, hetgeen uitgesloten is ten aanzien van den onder C. zooeven besproken Daniel b. van de Merwede.

11. *Dirck van de Merwede,* geb. .....?, overl. 15 Januari 1528. Oudste zoon uit het huwelijk van Daniel en Agnes van Bruheze en als zoodanig leenvolger van zijn vader.
Zooals in Taxandria is vermeld huwde hij *Margaretha van Bekesfein.*

Omtrent hem valt het volgende te vermelden:

Als leenvolger werd hij op 11 December 1512 beleend met Zuydewijn [45]). Hij compareert als leenman-getuige op 11 Juni *1515* [46]), krijgt octroy om over zijn leengoed te mogen beschikken hetwelk gegeven was te Mechelen op *26* Mei 1525 en maakt ingevolge van dezen gunst zijn testament op den 22 September *1527* [47]).

Blijkens Taxandria 44e Jrg., pag. *30, zou* hij den 15 Januari 1527 overleden zijn, wat dus niet juist kan zijn.

Hij is zeker dood vóór 12 Januari 1529 wanneer zijn zoon beleend wordt [48]) en ik acht het dan ook waarschijnlijk dat. tenzij de datum geheel onjuist is, zijn sterfdag op 15 Januari 1528 gesteld moet worden.

Aangezien bij den overgang van het leen op zijn zoon geen boete bepaling wegens te laat verheffen van het leen staat aangeteekend en de leensverheffing normaal binnen één jaar en drie maanden na het sterven van den leenman moest geschieden is 15 Januari 1528 als sterfdatum goed aanvaardbaar.

Als erfgenaam van zijn grootmoeder Margaretha van Wyck was Dirck op 16 November 1501 beleend met het leen ¼ deel van Rocxwaert in het land van Heusden [31]), welk leen na zijn dood niet op zijn zoon verstierf, daar het door overgifte aan Dirck's broeder Jan kwam en ook in diens tak zou blijven [31]).

In het reeds meermalen aangehaalde artikel in Taxandria wordt Dirck's huwelijk gesteld op het jaar 1520, waarschijnlijk te Haarlem. Dit laatste zal wel juist zijn.

De datum van het huwelijk staat niet geheel vast, maar *er* bestaat gegrond vermoeden dien datum op ± 15 Juli 1520 te stellen, immers op 14 Juli 1520 maakt Dirck aan zijn bruid Margaretha van Bekestein een lijftocht uit zijn leengoed [49]).

Ten aanzien van Margaretha's herkomst is het gewenscht een nadere beschouwing te wijden aan de m.i. min of meer stoute verklaring omtrent de van Bekesteyn's en het huwelijk van Bekesteyn-van Assendelft in het artikel van den Heer de Bruyn in Taxandria. De schrijver zegt daar „zooals bekend stamt de familie van Bekestein uit den adellijken huize van Heemskerck". In deze zin ware zeker het woordje „wellicht" te plaatsen, daar die afstamming nimmer op behoorlijke gronden bewezen is.

Het kwartier *van Assendelft* is onjuist, men neme hiervoor kennis van een sententie uitgesproken door het Hof van

45) H.L. No. 123. Capt. Zuid-Holland fol. 16.
46) H.L. No. 123. Capt. Zuid-Holland fol. 31.
47) H.L. No. 125. Capt. Zuid-Holland fol. 11.
48) H.L. No. 125. Capt. Zuid-Holland fol. 12.
49) H.L. No. 123. Capt. Zuid-Holland fol. 21/21verso.

Holland op 31 Juli 1587 [50]), waaruit blijkt dat Margaretha van Bekesteyn de jongste dochter was van *Dirck,* wonende te Haarlem en van *Margaretha Huysers,* die zelf de eenige dochter was van *'Gerrit Jan Huyersz.,* een gefortuneerd poorter van Haarlem [50]).

Zooals in Taxandria werd aangegeven hertrouwt Margaretha als weduwe van Dirck van de Merwede in 1538 met Claes van Huessen te Haarlem en sterft zij Augustus 1555 te Dordrecht.

Wat de Heer de Bruyn ons reeds gaf betreffende de uit het huwelijk van de Merwede-van Bekesteyn gesproten kinderen (vijf dochters en één zoon) is m.i. juist.

De namen der kinderen komen geheel overeen met wat blijkt uit de overgangen van het leengoed [48]), in de geboortejaren moeten vergissingen zijn gemaakt, die waarschijnlijk hun oorsprong vinden in de gebezigde jaarstijl.

Zooals het genoemde artikel vermeldt liggen er slechts vier maanden tusschen de geboortedata van Agnes en Josina, hetgeen onaannemenlijk is, te meer waar Josina gedoopt werd en tot betrekkelijk hoogen ouderdom kwam [51]). De bijschrijving „posthume" bij Anna [51]) (mede in verband met het hierboven ten aanzien van het overlijden van haar vader Dirck gezegde) wijst er m.i. op, dat ook nu de jaarstijl den schrijver parten heeft gespeeld, haar geboortedatum zal naar onze begrippen dan ook op 16 Maart 1528 moeten worden gesteld en nu komt er ook een plaats voor Dirck, den eenigen zoon, die dan zonder moeilijkheden in het voorjaar 1527 kan zijn geboren.

Voor de volledigheid en mede in verband met aanvullingen moge het gezin van de Merwede-van Bekesteyn hier nog eens volgen.

Kinderen van Dirck van de Merwede en Margaretha van Bekesteyn:

1. *Jacoba van de Merwede,* geb. Haarlem *25* October 1521, beleend met haar deel van de 4 hoeven moers op 12 Januari 1529 [48]), treedt in 1548 als non in het klooster St. Clara te Haarlem.
   In verband met dit intreden maakt zij te voren een beschikking, waarbij zij alle goederen, zoowel leen als eigen, geeft aan haar moeder. Aangezien deze verzuimde leenverheffing te vragen ontstonden bij Margaretha's dood nog eenige moeilijkheden in de vererving van het leen.
2. *Agnes van de Merwede,* geb. Breda 3 November 1522, non te Loosduinen in 1572. Zij zal a° 1539 in het klooster zijn getreden, daar zij te voren haar leen overgaf aan haar broeder en deze op 11 Juni 1539 werd beleend [52]).
3. *Josina van de Merwede,* geb. Vrijhoeve-Capelle op het huis Zuydewijn 18 Maart 1524, bagijn op het Groot-Bagijnhof te Haarlem. Zij sterft omstreeks 157953).
   Na het ongehuwd sterven van haar broeder Dirck erfde zij Zuydewijn, waarmede zij 4 Augustus 1549 werd beleend, evenals met de helft van de gronden van een gerecht ½ deel van 8 hoeven moers, zijnde deze goederen de leengoederen van haar voornoemden

50) H. v. 11. No. 572 acte 263, waaruit o.a. blijkt: Margaretha van Bekesteijn erfde van haar moeder 5841 Carolusgulden (er waren in totaal vijf kinderen van Bckcsteijn). Het huwelijk van haar ouders was a° 1481 gesloten, huwelijksvoorwaarden van 16 Juli 1481.
Wellicht was Gerrit Jan Huyerszoon afkomstig uit Assendelft en is op deze wijze het veronderstelde „Assendelft" kwartier ingeslopen.
51) Taxandria 1937, pag. 30 en 31.
52) H.L. No. 126. Capt. Zuid-Holland fol. 16.
53) H.L. No. 135 fol. 103.

broeder. Als haar hulder trad op haar oom Wouter van Bekesteyn [54]).

Na haar moeders dood erfde zij ook het leengoed, dat deze van Jacoba had gekregen: zij werd op 16 December 1555 met deze gronden beleend, bij welke gelegenheid haar neef Mr. Dirck van Bekesteyn als hulder optrad [55]).

4. *Margaretha van de Merwede,* geb. op Zuydewijn 14 Mei 1525, sterft te Haarlem 1593, tr. 7 Februari 1544 *Dirck van Nuyssenborgh* [56]), geb. Dordrecht, raad, schepen en tresorier aldaar, sterft te Haarlem 1566.

Margaretha erfde Zuydewijn en de gronden van haar zuster Josina. Zij kreeg dit bezit dus niet bij huwelijksgift.

Met een en ander wordt zij beleend in het jaar 1579 of 1580 (datum in de acte onleesbaar), bij welke gelegenheid haar zoon als hulder optreedt [53]).

5. *Dirck van de Merwede,* waarschijnlijk geboren in het voorjaar van 1527, is dood vóór Augustus 1549.

Hij verkreeg als vaderlijk erfdeel het goed Zuydewijn en de helft van de reeds vermelde moeren. Door overgifte van zijn zusters Jacoba en Agnes werd zijn grondbezit uitgebreid, terwijl hij bovendien ook op 14 Augustus 1546 het deel van zijn zuster Anna verkreeg [57]).

Als zijn voogd trad op Jan van de Merwede, zijn oom, die in 1529 Dirck's leenen verhief.

Met den dood van Dirck stierf ook deze Merwedetak in mansstam uit.

6. *Anna van de Merwede,* geb. te Dordrecht 16 Maart 1528. Zij sterft onmondig vóór 14 Augustus 1546 in Henegouwen, waarheen zij in verband met haar opvoeding was vertrokken [57]).

(Wordt vervolgd).

Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande, 1,

door MR. H. L. HOMMES.

In den loop der jaren heb ik tallooze aanteekeningen uit stukken in de Groninger archieven gemaakt, doch door mijn vertrek uit Groningen zie ik geen kans nog zooveel materiaal bijeen te brengen, dat ik daarmede (met uitzondering van een paar) volledige genealogieën kan publiceeren.

Het zou echter m.i. jammer zijn, wanneer deze aanteekeningen door niet-verwerking verloren zouden gaan, daar vele op zichzelf onbelangrijke akten in verband met elkaar juist dikwijls een familie-verwantschap aanduiden, die anders niet licht te vinden zou zijn. Een ander zal 'bovendien in mijn aanteekeningen niet zoo spoedig een verband ontdekken, of daaruit kunnen halen, wat ik mij daarmede had voorgesteld. Ik heb daarom het voornemen van tijd tot tijd, in willekeurige volgorde, aanteekeningen te geven van verschillende geslachten, zooveel mogelijk verwerkt tot fragment-genealogieën. Voornamelijk zullen dit geslachten zijn, die òf van belang zijn voor de geschiedenis der Groninger borgen, òf veel voorkomen in kwartierstaten. Daarbij zal gelegenheid zijn, om,

54) H.L. No. 127. Capt. Zuid-Holland fol. 3%.

55) H.L. No. 128. Capt. Zuid-Holland fol. 46/47.

56) Voor hem verwijs ik naar de uitgebreide gegevens door den Heer de Bruyn vermeld. Wanneer hij 10 October 1546 voor zijn zwager v. d. Merwede optreedt wordt hij in de leenacte *Dirck Jansz. Nusenburch* genoemd. Zie H.L. No. 127. Capt. Zuid-Holland fol. 3.

57) H.L. No. 127. Capt. Zuid-Holland fol. 3.

telkens weer van oudere schrijvers overgenomen fouten, te herstellen.

Over de Groninger jonkers en hoofdelingen zijn, — vooral omdat deze adel zoo afwijkt van dien in de andere provinciën — vele belangrijke artikelen verschenen. Ik noem hiervan:

1. H. Gosses, De Friesche hoofdeling; in: Mededeelingen der Kon. Akademie v. Wetensch. Afd. letterkunde 76, serie B. Amsterdam 1933.

G. Acker Stratingh, De oude Groninger adel: in: Bijdragen tot de gesch. en oudh..... v. d. Provincie Groningen. dl. 7.

Idem. Over de Friesche, vooral Ommelander edelen en hoofdelingen; in: Bijdr. alsvoren, dl. 1.

P. J. Blok, De herkomst van den Groninger stadsadel; in: Groningsche volksalm. 1898.

J. A. Feith, Uit het leven der Ommelander edelen in de 16e eeuw; in: Gron. volksalm. 1913.

W. J. J. C. Bijleveld, De R.C. gebleven adel in de Ommelanden: in: De Ned. Leeuw 1925.

J. A. Feith, De Ommelander borgen, enz. Groningen 1906.

H. L. Wichers, Verklaring van het tractaat van de reductie der stadt Groningen aan de Unie van Utrecht. Groningen 1794-'96. 2 dln. (Voornamelijk dl. 1, blz. 195-208).

Volgens den laatstgenoemde is eerst circa 1561 de titel „jonker" in gebruik gekomen, om de nazaten van den ouden adel te onderscheiden van andere regenten, die ook hoofdeling waren geworden. Dit heeft evenwel niet verhinderd, dat deze regenten zich eveneens den titel van jonker hebben aangematigd!

DE belangrijkste gebruikte archiefbronnen zijn de rechterlijke archieven, rekeningen van den ontvanger-generaal (S 102) en rekeningen van de stad Groningen. Voorts de familiearchieven Gruys, v. Ewsum, Lulema, Farmsum, Menkema en Dijksterhuis en Tjarda van Starkenborgh.

Voor verscheiden wapenbeschrijvingen ben ik dank verschuldigd aan den Heer A. Pathuis te Alkmaar, terwijl de Heeren J. A. Brouwer, Rijksarchivaris en Dr. H. P. Coster, Gemeentearchivaris, steeds bereid waren mijn aanvullende vragen te beantwoorden.

1. Van Deest.

Over dit geslacht staan enkele mededeelingen in den Navorscher van 1884, blz. 92 en bijl. 1 en III, en van 1890, blz. 195. waarop het onderstaande een aanvulling is.

De herkomst van dit geslacht, dat ook *van Diest* genoemd wordt, is duister. Feith veronderstelt in Ommelander borgen blz. 153, dat de naam is ontstaan naar het huis de Eest, of dat het een tak is van het Geldersche geslacht van dien naam. Dit laatste lijkt mij onwaarschijnlijk naar het wapen te oordeelen.

Het wapen is: in zilver drie blauwe koeken of besanten, elk beladen met een verkort gouden kruis, de beladen koek op de helmvlucht herhaald [1]). Rietstap geeft geen kleuren aan.

Van den grafsteen van *Johan van Deest,* overl. 1616, en zijn vrouw *Arentjen van Woltinge,* overl. 1588, in de Martinikerk, (waarvan een afbeelding voorkomt in C. Peters, Oud-Groningen, Stad en Lande. Groningen 1921, blz. 189), luidt de beschrijving van de wapens in het Grafschriftenboek op blz. 118:

Wapens, in het midden: gekwartileerd, 1. *van Deest,* 2. getinneerde faas, 3. naar links klimmende leeuw, 4. 2 fazen.

Aan weerszijden een rand van 4 wapens. Rechts: 1, naar

1) De Ned. Leeuw 1920, kol. 64.

links klimmende leeuw *[Lewe]; 2.* gedeeld, a. halve adelaar, b, 3 leliën, 2. 1.: 3. naar links gewende vogel: 4. *Fraylema.* Links: 1. 2 kepers *[Mulert]; 2.* een naar rechts loopend paard(?), vergezeld van 3 leliën, faaswijs daarboven: 3. een keper vergezeld van 3 bladen *(sic;* lees eendjes met geknotte pooten) *[van Isselmuden];* 4. geboord en met een schuinkruis.

Hoe deze wapens verklaard moeten worden is mij niet duidelijk, want de afbeelding van den steen geeft niet den indruk, dat hij vroeger gebruikt is geweest voor een ander, een voorouder van Johan of van zijn vrouw.

Twee borgen waren in de 17e eeuw in het bezit van een ***van Deest:*** de ***Saaxumborg*** of de ***Eest,*** ten Westen van Baflo, en de ***Jensemaborg*** onder Oldehove [2]).

In de door Blok uitgegeven rekeningen van Groningen [3]) vond ik op blz. 120 in de rekeningen van 1535/'36, bij de ontvangsten:

„Item salighe *Johan* ***van Deest*** heft ghepachtet den staende graft tusschen Ebbinghe- ende Poelpoerte als den Har(men) Mu1er placht to bruken, jaerlix voer 19 emd. gl. 30 st. voer den gl. vryghelt, .angaende Mey ànno 35.

Item hyran ontfangen van saleghe ***Johan Deestes*** huesfrouwe 12 emd. gl.".

In de volgende rekening van 1548, blz. 334 wordt bij dezelfde post genoemd: „ Johan van Deestes erfgenamen",, zoodat de weduwe blijkbaar intusschen overleden is.

Voorts komen op blz. 136 nog voor bij de ontvangsten 1535/'36 „van schattunghe tot den landsknechten": ***Hinrick van Deest, 3*** emd. gl., en ***Christoffer van Deest, 4*** emd. gl.

Het volgende fragment genealogie meen ik te kunnen opstellen:

I. ***Johan van Deest,*** overl. vóór 1535, tr. N.N., overl. tusschen 1535 en 1548. Hun kinderen zijn:
1. ***Christoffer,*** volgt 11.
2. ***Hindrick van Deest,*** leeft 1535.

11. ***Christoffer van Deest,*** geb. c. 1503, stadsrentmeester in 1564 en 1570 [4]), 1578, raadsheer 1579, burgemr. 1580, '83, lid der Hoofdmannenkamer 1581, '82, overl. 15 Aug. 1583 (80 jaar). Hij was een ijverig Roomsch-en Spaansch-gezinde. Zijn afstammelingen zijn Roomsch Katholiek gebleven of weer geworden. Zijn zoon is:

111. ***Johan van Deest, Christoffersz.,*** lid van de gezworen gemeente 1577, '78, rentmeester der stad, overl. 3 Aug. 1616 [5]), begr. Martinikerk. Hij is twee keer getrouwd geweest, want zijn dochter ***Gebbelia*** spreekt in haar testament over haar halfbroer, die onderhouden moet worden. (Mogelijk is natuurlijk ook, dat de moeder twee keer gehuwd is geweest). Zijn eene echtgenoote is *Arentien Woltinge,* overl. 1588 [5]) en begr. Martinikerk.

Zijn kinderen zijn o.a.(?) (volgorde en uit welk huwelijk onbekend) :

1. ***Hindrickjen van Deest,*** tr. Groningen 8 Nov. 1607 (procl. 3 Oct.) ***Hindrick Raberts.*** (Bij den ondertrouw caveerde voor hem raadsheer ***Roleff Roberts).***
2. ***Christoffer,*** volgt IV.
3. ***Gebbelia,*** of ***Gebbetien van Deest,*** maakt testament 30 Sept. 1652 [6]) ten bate van haar neven Joan Wilhelm en Joan Christoffer van Deest „mits dat haar half-broeder syn levent lanck de jaerlyxse opcomsten van dien sal meugen genieten". Op 26 Juli 1661 [7]) verkoopt zij aan Johan Christoffer haar huis in de Oosterstraat. Zij is overleden vóór 13 April 1678 [8]).

IV. ***Christoffer van Deest,*** tr. le Groningen 16 Mei 1613 (procl. 10 Apr.) ***Roeleffien van Fritema,*** nog in leven 4 Oct. 1617 [9]), dochter van jr. ***Menno*** en ***Wemele*** *Clant;* tr. 2e 1620 (huw. contr. gesloten te Wallerstein 25 Oct. [10]) ***Ottilia*** *Hammonius,* dochter van Dr. *Wilhelm* ***Hammonius,*** en wed. van ***Walther van Deest.*** Deze Dr. *Wilhelm* ***Hammonius*** was op 20 Juli 1587 tot stadssyndicus aangesteld [11]), doch later in dienst van de graven van Oettingen. Hij huwde te Groningen 17 Oct. 1588 [12]) ***Elletien Fraedinius,*** een kleindochter van den bekenden *Regnerus,* en waarschijnlijk een dochter van diens zoon ***Albert.*** Of deze ***Elletien*** ook de moeder was van Ottilia blijkt niet uit het huw.contr., dat overigens op vele plaatsen onleesbaar is. Wie ***Walther van Deest*** was, is mij eveneens onbekend.

Uit het eerste huwelijk:
1. ***Lucia van Deest,*** tr. Groningen 29 Sept. 1633 (procl. 24 Aug.) ***Jacobus Vinckenborg.***

Uit het tweede huwelijk:
2. ***Johan*** *Wilhelm,* volgt V.
3. ***Johan Christoffer,*** volgt Vbis.

V. ***Johan*** *Wilhelm* ***van Deesf*** op Jensemaborg (dat hij 17 Dec. 1656 kocht) en Fritema [13]), jr. en hoofdeling in Oldehove, Saaxum enz., geb. 10 Mei 1621 [14]), oversteschepper der Aduarder zijlen, overl. 11 Febr. 1681, begr. Oldehove [14]), tr. 11 Sept. 1652 (procl. Groningen 21 Aug.; att. 6 Sept.) ***Anna Maria van*** *Herema* of *Heerma,* geb. 30 Juni 1632, overl. 23 Sept. 1670, begr. Oldehove [14]), dochter van jr. ***Ludolph*** op Holwinde en ***Bele*** *Sickinghe* [15]).

Uit hun huwelijk:
1. ***Maria Isabella van Deest.*** die den Jensemaborg in het geslacht Ripperda bracht, overl. vóór 19 April 1704 [16]), tr. Oldehove 27 Febr. 1676 (ondertr. 13 Febr.) jr. ***Ludolph Luirt Ripperda*** van Winsum, geb. c. 1648, kapitein 1672, kolonel 1 Maart 1703, bri-

2) Feith, Ommel. borgen, blz. 119 en 153.

3) P. J. Blok, Rekeningen der stad Gron. uit de 16e eeuw. 's-Grav 7896. Werken Hist. Gen. 111, 9.

4) Register Feith: 1557 nr. 28; 1564 nr. 119 en 1570 nr. 18.

5) G-rafschr. in Stad en Lande, blz. 118.

6) Inv. Lulema, nr. 108.

7) IIIx 43, fol. 113.

8) IIIx 58. fol. 167. Akte van verkoop d.d. 13 April 1678 door Johan Wilhelm van Deest heer op Jensemaborgh en Fritema. tot Oldehove, Saaxum enz. jr. en hoofdeling, mede namens zijn broer Johan Christoffer van Deest heer op Saaxumhorgh en Ulsema, tot Baflo, Ranum enz. jr. en hoofdeling, erfschepper in Winsumer en Schaphalsterzijlen, van land te Westerbroek, geërfd van Gebbetien van Deest.

9) Uit de huwelijksproclamatie te Groningen d.d. 4 Ort. 1617 van Wilhelm Macdowell en Bernardina Fritema blijkt. dat Roelffien Fritema haar zuster is. Uit den kwartierstaat van Christoffel Willem van Ewsum in den N. Drentschen volksalm. 1919 blz. 176 zijn dan de namen van haar ouders op te maken.

10) Inv. Lulema, nr. 83.

11) Register Feith 1587, nr. 2.

12) Gedenkboek der reductie van Groningen in 1594. Gron. 1894, blz. 100.

13) IIIx 64, fol. 7. Geldleening d.d. 7 Jan. 1670 door Johan Wilhelm van Deest, heer op Jenxema, Frytema tot Garsthuisen, Stedum en Westeremden, Oldehove rnz. jr. en hoofdeling, on Anna Maria van Heerma. c.l.

14) Volgens Nob. van Coenders (Alg. Ned. fam. bl. 1886, hlz. 204) geb. in 1624. Hierin ook opgave van de overlijdensdata.

15) Genralogie v. Heerma in Stamb. Fr. adel.

16) Inv. Lulcma nr. 151. Boedelscheiding d.d. 19 April 1704 van de nalatenschap van Maria Isabella van Deest, echtg. van Ludoph Luirt Ripperda tusschen: Ludolph Luirt Ripperda en zijn kinderen Johan Wilhelm Ripperda, Wilh. v. Ewsum wegens zijn echtg. Anna Maria Elisabeth Ripperda en Joh. Chr. van Deest als voormond over Ida Elisabeth Ripperda.

gadier van een Reg. Infanterie ter repartitie van Stad en Lande 1706, overl. als commandant van de citadel te Namen 17 April 1721 (73 jaar oud), zoon van *Wigbolt* en *Ave Isabella van Heerma*. Hij hertr. Oldehove 18 Januari 1705 *Anna van Ewsum* [17]), dochter van *Ernst* en *Everarda Johanna van Berum*.

Hun kinderen waren:

a. *Anna Maria Elisabeth Ripperda*, geb. c. 1683, overl.4 Juli 1749 (66 jaar oud), tr. Oldehove 24 Maart 1704 (procl. Groningen 22 Maart) *Willem van Ewsum* [18]), heer van Mensinge en Saaxumborg, luit.-kolonel, gewond bij het beleg van Bergen in Henegouwen 17 Oct., overl. 22 Oct. 1709, zoon van *Ernst* en *Everarda Johanna van Berum*.

b. *Johan Willem Ripperda*, geb. Oldehove 7 Maart 1684, de bekende Hertog en Grande van Spanje [19]), overl. Tetoean 7 Oct. 1737, tr. le Oldehove 13 Juli 1704 *Alida van Schellingwoude*, geb. Amsterdam 18 Dec. 1685, overl. op Groot Poelgeest bij Koudekerk 29 Mei 1717, dochter van *Nicolaas* en Maria van Commersteyn; tr. 2e 19 Aug. 1721 *Francisca Eusebia Xaveta del Castillo*.

Een herinnering aan hem en zijn eerste vrouw bewaart het rijkgesneden gestoelte in de kerk te Oldehove met de gekwartileerde alliantiewapens van *Ripperda* en *v. Schellingwoude* [20]). Een rouw-'bord voor *Alida van Schellingwoude* hangt in de kerk van Koudekerk (Z.H.) [1]).

c. *Ida Elisabeth Ripperda*, nog in leven 16 Dec. 1757 [21]), tr. 1711 (procl. Groningen 28 Febr.) *Onno van Ewsum* [21]), geb. 1686, majoor, na den dood van zijn broer *Willem* in 1709 eigenaar van den Saaxumborg, overl. Roden 28 December 1720.

2. *Johan Christoffer van Deest* van Jensema, geb. c. 1657, waarschijnlijk de laatste mannelijke afstammeling van dit geslacht, verkoopt 19 Juni 1697 13 grazen ossenweide buiten de Steentilpoort [22]), overl. 1717 [23]).

3. *Isabella Anna* (of *Bele Anna) van Deest*, geb. c. 1659. overl. 10 April 1728 [24]).

4. *Otilia Helena van Deest*, leeft op 23 April 1695.

IIIx 73, fol 186. Verkoop door de gezusters *Isabella Johanna* en *Maria Otilia van Deest* en de gezusters *Bela Anna* en *Otilia Helena van Deest* van Jensema van 24½ grazen land buiten de Steentilpoort in het Oosterhamrik, hebbende ten N. de Buurmande, ten O. het Maar, ten Z. de erven Ellegien Dentinge en cons. en ten W. jonker *Johan Christopher van Deest* van Jensema. 23 April 1695.

Uit deze akte valt te concludeeren, dat het eerste zusterpaar dochters zijn van den volgenden Johan Christopher en dat de Saaxumborg toen reeds niet meer in haar bezit was.

Vbis. *Johan Christoffer van Deest*, heer op Saaxumborg en Ulsema, jr. en hoofdeling in Baflo, Ranum enz., erfschepper van Winsumer en Schaphalsterzijlen [8]), ingeschreven als student te Groningen 3 Januari 1649, nog in leven 5 Febr. 1688 [26]) en volgens Feith overleden kort na 1691 [27]). tr. 1659 (procl. Gron. 10 Dec.) *Maria Elisabeth Ripperda*, dochter van *Wigbolt* en *Ave Sibilla van Heerma* [25]).

Uit dit huwelijk:

1. *Isabella Johanna van Deest* en
2. *Maria Ottilia van Deest*. Beiden leven nog op 23 April 1695.

Hoe de Saaxumborg aan *Willem van Ewsum is* gekomen, is niet duidelijk: daarvoor zal nog eerst een testament van een dezer dames of event. een transportakte tevoorschijn moeten komen.

Ook de overgang van den Jensemaborg op *Maria Isabella van Deest* is niet zoo vanzelfsprekend als Feith aanneemt, nu het blijkt, dat zij nog een broer had, die haar meer dan 15 jaar overleefde.

Tenslotte vond ik nog een *Egge van Deest*, die 1583-'84 gezworen meente was. Voorts vermeldt de Navorscher 1892. blz. 516 en vlg. een *Geertruid van Deest* gehuwd met *Henri Groef van Erkelents*, die het eerst op 24 Jan. 1504 voorkomt als secretaris van Hertog Karel van Gelre, 10 Apr. 1508 ritmeester te Wageningen, daarna rentmeester, 1512 bevelhebber van Tiel, stadhouder van Friesland 1515-1518, 17 Mei 1518 rentmeester-generaal, 1527 bevelhebber van Rhenen, 1531 drost te Hattem. Volgens Schotanus was hij „verswaghert met de burgemeester *Roelof Huginge* ende andere adellijke gheslachten der stad".

2. Van Holtzapfel.

Tot welk van de vele geslachten van dezen naam de tak behoort, die zich in de provincie Groningen vestigde, kan ik niet met zekerheid uitmaken, daar mij het familiewapen niet bekend is.

De eerste, dien ik in de stad aantrof in 1629, is *Jacob van Holtzapfel* genaamd *Mylander*. Het is niet onmogelijk, dat hij een broer is van *Petrus graaf van Holtzapfel, Melander* bijgenaamd. Deze wordt vermeld in het Biographisch woordenboek van v. d. Aa. Hij werd geboren in het graafschap Nassau Hadamar als zoon van een schout, was veldmaarschalk in Hessischen en keizerlijken dienst en werd in den adelstand verheven met den titel van graaf, en overl. Augsburg 7 Mei 1658. Volgens v. d. Aa huwde hij te Groningen in 1638 *Agnes* vrijvrouw *van Efferen* [28]), wed. van overste *Bernhard Boglaf van Platen*. In het trouwboek van Groningen komt dit huwelijk echter niet voor, doch in dat jaar zijn er vele hiaten, zoodat deze opgave nog niet onjuist behoeft te zijn. In ieder geval zou op dit spoor verder gezocht kunnen worden.

Hun dochter *Elisabeth Charlotta Melander* gravin *van Schaumburg-Holtzapfel* [28]), erfdochter van Holtzapfel en

---

17) N. Drentsche volksalm. 1 918, blz. 191.

18) Idem, blz. 207.

19) Gron. volksalm. 1894 blz. 129 vlg., idem 1911 blz. 89 vlg., en N. Biographisch woordenb. dl. II.

20) Ned. Leeuw 1919, kol. 382.

21) N. Drentsche volksalm. 1918 blz. 198.

22) IIIx 75, fol. 221.

23) S 102. 1699 fol. 523. Lijfrenten genegotieert 1697. 18 Jan. Jr. Johan Christopher van Diest op sijn lijf, out 42 jaar, geboren van den Hr. Johan van Diest en Mevr. Anna Maria van Heerma, de rente van 1500 gld., bet. 1 jaar rente 18 Jan. 150- -
id. 1718, fol. 409.
obiit, bet. tot sterfdag 131-5-

24) S 102. 1728, fol 407.
obiit Juffr. Bele Anna van Diest, geb. van Jr. Jan Willem van Diest en Anna Maria van Heerma, 68 jaar, den 10 April 1728.

25) Volgens de genealogie Bipperda in Navorscher 1857, blz. 306.

26) IIIx 67, fol. 155, Geldleening d.d. 5 Febr. 1688 door Johan Christopher van Deest van Sanxumborg.

27) IIIx 70, fol. 78. Verkoop d.d. 6 Sept. 1691 door de crediteuren van Joh. Chr. van Deest van een huis e.a. vooraan in de Oosterstraat, ten N. Jan Peppinck, ten 0. de straat, ten Z. Maria Smitss en cons, ten W. de Palm.

28) J. M. v. d. Venne en A. A. M. Stols, Geslachts-registers van het Vorstenhuis Nassau enz. Maastricht 1937. blz. 80.

Schaumburg, geb. 19 Febr. 1640, overl. Herborn 17 Maart, tr. 7 Aug. 1653 *Adolf* prins *van Nassau-Schaumburg,geb.* 23 Jan. 1629, overl. 19 Dec. 1676, zoon van *Lodewijk Hendrik* vorst *van Nassau Dillenburg* en *Catharina* gravin *van Sayn-Wittgenstein.*

Mogelijk geven de lidmatenboeken der Herv. kerk te Groningen nog uitkomst.

1. *Jacob van Holtzapfel gend. Mylander,* kapitein, koopt 14 Nov. 1655 den Blauwborg of Huis de Brake bij Onderdendam[29]), tr. Groningen 12 April 1629 (procl. 14 Maart) *Wigboldina van Ewsum,* dochter van *Wigbolt* en *Elisabeth van Ewsum* [30]).

   Uit dit huwelijk:

   1. *Willem Wigbolt van Holtzapfel,* ingeschreven als student te Groningen 7 Aug. 1646, komt voor in een schuldbekentenis van 4 Maart 1669 [31]) als voormond van het dochtertje van *Adolph,* en leeft nog 26 Juni 1680 [32]).
   2. *Adolph,* volgt 11.

II. *Adolph van Holtzapfel,* heer op den Blauwborg, jr. en hoofdeling in 't halve Ampt, erfschepper van Winsumer en Schaphalsterzijlen, geb. 1632 [33]), ingeschreven als student te Groningen 26 Nov. 1647, overl. op den borg Hanckema te Zuidhorn 1 Febr. 1667, tr. le 1659 (procl. Groningen 7 Mei) *Lucretia de Sighers,* ged. Bedum 12 Juli 1635, overl. vóór 1667, dochter van *Gerhard* en *Froucke van Isselmuden:* tr. 2e op den borg Hanckema te Zuidhorn 31 Jan. 1667 *Anna Catharina Kyff gend. Frens;* wed. *Herman de Sighers. Zij* hertrouwt nog 2 keer; zie hierna de genealogie Kyff genaamd Frens.

De inschrijving in het trouwboek van Zuidhorn luidt: 13, 20 en 27 Januari 1667. *Adolph van Holtzapfel,* Heer op de blauwe Borch tot Obergum ende in 't halve ampt Joncker ende hovelinck, erffschepper van Winsum en Schaphalster sylen, Vrouw *Anna Catharina Kyff genaempt Frens,* wed. *de Sighers* erffrouwe op Hantkema tot Zuidhorn ende zyn den 31 zijnde Donderdagh wegens sieckte van de heer Holtzapfel opt huis Hantkema gecopuleert in de tegenwoordich(eyt) van de kerckenraedt en eenige andere loffweerdige personen, en is voorgenoemde heer volgenden dagh Vrijdaghs avondts omtrent 9 uiren ontslapen.

Na zijn dood werd de Blauwborg verkocht.

Uit het eerste huwelijk:

Anna Elisabeth barones van Holtzapfel [34]), ged. Groningen 29 April 1663, overl. na 22 Nov. 1705 [35]), tr. 1680 (procl. Groningen 18 Dec.) *Rembt ten Ham.* ged. Groningen 23 Mei 1655, overste, commandeur van Lieroord, overl. c. 1710 [36]), zoon van *Rembt* van Dijkumborg en Clincktma, en *Anna Beerta van Ewsum.*

Misschien behoort ook tot dit geslacht *Johan Willem van Holtzappel,* die op 28 Mei 1677 als majoor en in 1688 bij het regiment gardes voorkomt in dl. VI van ten Raa en de Bas, Het Staatsche leger.

29) Ommelander borgen, blz. 81. en in maandbl. Groningen V, blz. 122vlg. Geschiedenis van de Blauwborg.

30) N. Drentsche volksalm. 1919, blz. 181, 182.

31) IIIx 58, fol. 181verso.

32) id., fol. 181. Geldleening door jr. Wilhelm Wigbolt van Holtzapfrl d.d. 26 Juni 1680.

33) Album stud. van Groningen: 26 Nor. 1647. Adolphus Holtzapfell, Groninganus, aet. 15.

34) Doonboek Leeroord. 14 Aug. 1698: Barones v. Holsappel gemalin van 'Remt ten Ham comm v. Lehrort, den 10 Aug. gebaert een soon welcke bij ontfangk van den Heiligen doop genaamt Remt Jacobus.

35) Op 22 Nov. 1705 werd te Leeroord een zoon Hero Ludolph gedoopt.

36) S 102. 1710 fol. 349. Uitbetaling lijfrenten, aan Rempt ten Ham 54 jaar bet. tot sterfdach 600--. (De gewone uitkeering was 300-- per jaar).

3. Kyff genaamd Frens.

Wapen: in rood 4 zilveren vogels, geplaatst 2 : 1: 1. In een gebrandschilderd raam in de kerk te Appingedam komt het aldus voor.

In het artikel over het geslacht *van Maneil* [36a]) maakt de schrijver gewag van een koorhek in diezelfde kerk, waarop 8 kwartieren van *Johannes van Maneil* en evenzoovele van zijn echtgenoote *Johanna Maria Kyff* voorkwamen, Dit koorhek was in de kerk echter *niet te* vinden en door nadere correspondentie met den Heer Bijleveld bleek, dat dit gegeven ontleend was aan twee opgaven in een portefeuille „van Maneil" uit de collectie Rengers van Naerssen in het Rijksarchief te Groningen. Het eene stuk geeft eenvoudige wapenteekeningen van de „16 kwartieren van de famille van Maneil, zooals dezelve voorkomen op een wapenschild in de kerk te Oldehove", waarbij het wapen Kyff 3 vogels (kieviten?) vertoont, geplaatst 2 : 1: het andere geeft alleen de geslachtsnamen van de „16 kwartieren van de familie van Maneel, zoo als dezelve voorkomen *op* een wapenschild in de Appingedamster kerk". Een van deze kwartieren is *Holdinga,* zooals de teekening van het wapen aangeeft, hoewel het onderschrift luidt *Hottinga:* bij het Appingedammer stuk staat *Hollinge.* Bij de gedeeltelijke uitwerking van de kwartieren, die ik aan het slot laat volgen, 'blijkt inderdaad *Holdinga* juist te zijn.

Deze kwartierstaat kan misschien den weg wijzen voor verder onderzoek, want het schijnt wel duidelijk, dat dit geslacht *Kyff gend. Frens* niet van Groninger herkomst is.

In het begin der 17e eeuw komen er twee officieren van dezen naam voor.

Ten eerste: *Johan Kyff gend. Frens,* capitein, overl. vóór 6 Maart 1619, tr. 1598 (procl. Groningen 27 Mei) *Maria de Mepsche,* nog in leven in 1619, dochter van *Johan* en *Agnes van Munster.*

IIIx 4, fol. 7. Schuldbekentenis d.d. 6 Maart, 3619 van Maria de Mepsche, wed. kapt. Johan Kyff gen. Frenss.

Ten tweede:

Hans Adam Kyff gen. Frens, vaandrig in 1614, verdronken in 1621 in de Eems [37]), tr. Groningen 15 Nov. 1615 (ondertr. de „16 kwartieren van de famille van Maneel, zoo als dezelve 28 Oct.) *Anna de Mepsche,* overl. 1642 [37a]), dochter van *Rudolph* en *Joachima* [38]) (volgens Hs. Doys *Maria) Böselager.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna Maria Kyff gen. Frens,* geb. c. 1616, overl. 1670, tr. 1634 (ondertr. Gron. 15 Nov.) jr. *Johannes van Maneel,* raad ter adm, van Amsterdam, luit. Hooge Justitiekamer 1661, 1662, zoon van *Hans Georg en Peye Entens.*

36a) De Ned. Leeuw 1925, kol. 106vlg.

37) Resolutien der Gedeput. St. van Groningen 14 Sept. 1621.

37a) III h.h.l. 17 Nov. 1642. Lutenant Fiardo Tenansum als vooget aengesworen over wijlen Hans Adam Kyff ende wijlen Anna de Mepsche minderjarige soonc Jochum Erenst Kyff genoempt.

38) Volgens dc gen. de Mepsche, door B. Lonsain, in het Rijksareh. in Groningen.

2. *Anna Catharina Kyff gen. Frens*, geb. c. *1617*, overl. *1672*, tr. le *1637* (ondertr. Gron. 22 April) jr. *Tjaert te Nansum*, zoon van *Coppen* en *Anna Broerserna;* tr. 2e Groningen 17 Febr. 1652 (ondertr. 3 Jan.) *Herman de Sighers* op Hanckema, jr. en hoofdeling in Zuidhorn, zoon van *Geert* en *Anna Aldringa;* tr. 3e op den Hanckemaborg Zuidhorn 31 Januari 1667 jr. *Adolph van Holtzapfel*, jr. en hoofdeling op den Blauwborg, enz., overl. 1 Febr. 1667, zoon van *Jacob* en *Wigboldina van Ewsum*, tr. 4e Zuidhorn 1 Dec. 1667 *Rembt ten Ham*, jr. en hoofdeling op Klinckema te Zuidhorn, geb. 7 Nov. 1622 [39]), ingeschreven als student te Groningen 23 Januari 1636, kapitein, overl. 14 Nov. 1672 [39]), zoon van *Rembt* en *Anna Maria Tjarda van Starkenborgh*, en wedr. van *Anna Beerta van Ewsum.*

3. *Joachim Ernst Kyff gen. Frens*, geb. eind 1621 of begin 1622, overl. 1659 of 1660.

Dat deze drie kinderen *Hans Adam* tot vader hebben, blijkt uit de stadsrekeningen bij de uitbetaling van lijfrenten. In die van 1644, fol: 225 worden genoemd:

Janna Maria Kijffs, dochter van *Hans Adams Kijff*, *28* jaar,
Anna Katrina Kijffs, *27* jaar en
Joachim Eernst Kijffs, *22* jaar.

De eerstgenoemde wordt in de rekening van 1670, fol. 194 vermeld als gestorven: *Anna Catharina* komt het laatst voor in de rekening van 1671, fol. 189, waarbij de rente nog is betaald tot 30 Januari 1672 met de bijvoeging: verstorven sijnde sal na desen worden weggelaten: *Joachim Eernst* krijgt de laatste uitkeering in de rekening van 1660 fol. 191.

In de genealogie *van Maneil* moeten dus de namen der ouders van *Johanna Maria* veranderd worden, De daar vermelde kwartieren moeten, voor zoover valt af te leiden uit de genealogieën *de Mepsche* en *Entens*, als volgt geplaatst worden:

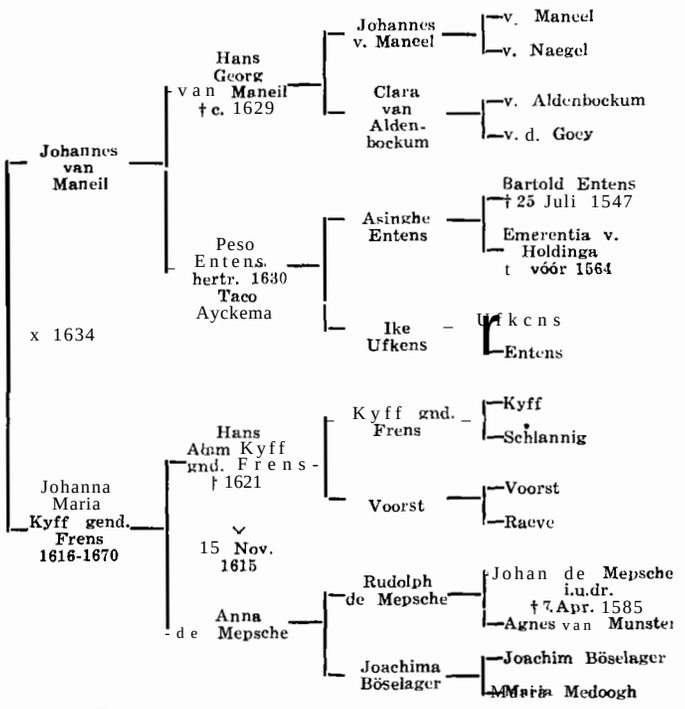

[39]) Volgens Hs. Doys.

Over het Geslacht Hoitink,

door A. W. HOITINK.

Waar de Groote Beek den weg van Winterswijk naar Kotten en Oeding snijdt, ligt in de buurtschap Brinkheurne de *Huitinkbrug*, waarvan de naam herinnert aan 't gelijknamig goed, dat er vroeger lag. Zeer waarschijnlijk stond hier in de 1 le eeuw de hoeve *Hoyco*, die met eenige andere cijnsplichtig was aan het St. Mauritzstift te Munster [1]). Wanneer dit goed later vermeld wordt, is de naam veranderd in *Hoykink* [2]), gelegen bij de *Hoykinckbeeke* [3]), terwijl nog later van het goed *Hoitink* [4]) en tenslotte van *Huitink* gesproken wordt.

Is nu aan te nemen, dat de familienaam *Hoitink* in verband staat met dezen hoevenaam, of met den naam van den bewoner in de 1 le eeuw?

Vermoedelijk geldt dit voor den Winterswijkschen geslachtsnaam wel, maar — 't blijft een vermoeden. Eén feit is zeker, dat de naam reeds vroeg in deze streek voorkomt. Zoo verklaart in 1350 *Henricus de Hengelo*, richter in Winterswijk, dat *Alheidis*, weduwe van *Theodorus Tor Scophorst*, haar goed de cavenstede *ter Scophorst* aan *Bernard Hoykink* heeft overgedragen [5]). Ook het volgende citaat uit het Hoffboek des Amptes Bredevoort, anfangende Anno 1506 [6]) — tevens interessant uit cultuurhistorisch oogpunt — wijst hierop.

„So bij tiden des tho Bredevoort gewesen Drosten Jaspars van Brockheusen Derck ten Gussenclo an ein frie persone *Bernt* genannt, echte dochter *Reiner Hoickinx* und *Heilken* siner huisfrowen gehilickt gewest is, und dieselve tot sich up ten gude Gussenclo geholt heft, doch des mishilickens und ongehorsamheit halven van berorten Drosten gescheiden und sich verdragen und sin hofrecht gewonnen und verwaret heft. Met den bescheidt und verdrach, dat Bernt sin huisfrowe vurs frij sin und bliven soll, by also dat einer von beiden kinderen als dat tot sinen mondigen jaren gekomen is, na den hofgude Gussenclo sich hofhorich geven solde".

Absolute zekerheid omtrent de afleiding bestaat niet, daar de patronymikale naam *Hoikink* onder de boerenbevolking van 't Munstersche, onder Lichtenvoorde en in Twente reeds vroeg voorkomt.

Zoo noemt het Westf.Urkundenbuch III onder No. 1126 als schepen van Bocholt een *Nanno Hoikink (31* Maart 1281), terwijl in Band 8, onder No. 1525, den 14 Dec. 1321 gesproken wordt van *Johannes*, dictus *Hoykinc* [7]). Rector van het St. Paulus Altaar in den Dom te Munster [8]).

Onder Lichtenvoorde ligt eveneens een goed *Hoitink* (oorspronkelijk *Hoikink)*, terwijl er in Twente de havezathe *Hoickinck* of *Hoickenhof* moet gelegen hebben in het kerspel Oldenzaal [9]).

[1]) Darpc, Codex Traditionum Westfalicarum 111. Bd., (Münster 1888) p. 116, Stift St. Mauritz A. Aeltestes Hcbcregistcr. „De *Winethereswick* 14 solidos et 2 porcos et 30 pultos; *A D* 0 8 modios siliginis et 8 braoci et 10 dcnarios; *Hoyco* similitcr" etc.

[2]) Zie o.a.: Bredevoort Opdrachten No. 204. R.X. Arnhem 3 Juni 1693.

[3]) Als voren 21 Mei 1695.

[4]) Repertorium van Winterswijk Dorp en Dorpbuur; Buurschappen 1630-1811 (R.A. Arnhem). p. 99.

[5]) Archief der Katholieke Kerk te Bocholt, aangehaald in B. Stegeman, Het Oude Kerspel Winterswijk.

[6]) Hoffboek des Amptes Bredcvoort 1575, p. CCLIV, R.A. Arnhem.

[7]) De origineele oorkonde bevindt zich in het archief der Miinst. Fraterherren in hot pricsterseminarium te Munster in Lade I.

Het zegel van Johannes *Hoykinc* geeft Maria met het Kind, begeleid door maan en sterren; daaronder de knielende zegelaar. Omschrift: *S. Johannes Hoykinc.*

[8]) Westf. Urkundenbuch, Rand 8, No. 914, 10 Janri 1315.

[9]) G. J. ter Kuile, Geschiedk. Aanteekeningen Twentsche havezathen.

Omtrent een wapen bestaat tot nog toe geen zekerheid. In het bijblad de Liebaert van Eigen Volk [10]) deelt de heer Prins mede, dat in het wapen der familie Hoitink een merlette voorkomt [11]). In hoeverre dit juist is, kan ik nog niet beoordeelen.

Hoe lang er een familie *Hoikink* op 't gelijknamige goed gewoond heeft, is niet bekend. Wel zijn diverse leden van het geslacht in dezelfde buurtschap gevestigd gebleven, zooals o.a. uit de trouwboeken van Winterswijk blijkt.

In den loop der tijden *is* de *naam Hoikink* veranderd in *Hoitink*. Over deze wijziging het volgende: Tot het laatst der 17e en begin der 18e eeuw handhaaft zich de *K*. Dan is ze echter reeds zoozeer gemouilleerd, dat in de trouwboeken nu en dan *Hoifink* geschreven wordt, welke naam evenwel veranderd wordt in *Hoikink*. Blijkbaar had de koster of predikant de gemouilleerde *k* als *t* verstaan [12]).

In 't Repertorium van Winterswijk spreekt men op fol. 99 van het goed *Ter Gerbeldink* en *Hoytinck* (10 Aug. 1709). *Willem Hoykink* huwt met *Geesje Coenen* [13]), maar 't volgend jaar laat hij als *Willem Hoitink* zijn zoon *Jan Dirk* doopen [14]).

In het trouwboek is klaarblijkelijk door den koster de oude bekende naam ingeschreven, terwijl in het doopboek — zooals uit het handschrift blijkt door een ander geschreven — de naam phonetisch is opgeteekend.

Onder Aalten, Bredevoort en Lichtenvoorde verandert buitendien de o vaak in e, zoodat naast *Höickink, Hoikingh, Höikingh,* de spelling *Heykink* en later *Heyfink* voorkomt. Ook de spelling *Heuckink* en *Huitink* wordt nu en dan aangetroffen, welke laatste soms als *Hoeytynck* verschijnt.

Hoe deze veranderingen ook buiten onze landpalen hebben plaats gevonden, bewijst een artikel in de „Deutscher Herold", waarin *Ernst Baron von Heyking* de vraag stelt, of de Kurländische *Heykings* uit Westfalen afkomstig zijn. Hij deelt daarbij mede, dat in 't jaar 1620 zijn voorvader *Gotthard Hoiking* „an der Kurländischen Ritterbank in Mitau seinen alten Adel probiert hat" [15]). Hier heeft zich de wisseling van *oi* in *ei* voltrokken, terwijl zich de *k* gehandhaafd heeft. Of er in Nederland een geslachtsnaam *Hoikink* bewaard gebleven is, is mij niet bekend.

Het voorgaande is bedoeld als een onderzoek naar de oudste gegevens omtrent een geslacht, waarbij van 't opsporen eener continue reeks voorouders geen sprake kan zijn. Toch zou het mogelijk geweest zijn zelfs tot den tijd van *Reiner Hoikink* door te dringen, indien de trouw- en doopboeken van Winterswijk geen groote hiaten vertoonden. Wel zijn in 1620 en 1626 respectievelijk huwelijken genoteerd van Joost (?) *Heuking* en *Steine Ubbing,* en *Berent Hoickink* en *Madleyn Weybrink,* terwijl 20 Februari 1642 het huwelijk vermeld wordt van *Dyrick Hoyckinck en Alken Klanderman,* doch de doopboeken 1620, 1621, 1647 en het doop- en trouwboek 1682-1690 ontbreken in het kerkarchief te Winterswijk. Alleen het doopboek 1650-1665 is nog aanwezig. Zoo is men voor het vinden der ontbrekende schakels aangewezen op andere bronnen.

[10]) Dc Liebaert, bijblad van Eigen Volk, Tweemaandelijksch Tijdschrift, voor de Volkskunde van Groot-Nederland. Maartnummer 1938, p. 167.

[11]) Zie mijn opmerkingen naar aanleiding van zijn mededeeling in de Liebaert, bijblad van Eigen Volk. Sept. 1938 p. 407.

[12]) No. 1716 R.A. Arnhem 25 Majus 1724 Hendrik *Hoikink, t* in *k* veranderd. Zie mijn opmerkingen naar aanleiding van deze wisseling in de Liebaert, bijblad van Eigen Volk, Sept. 1938, p. 407-408.

[13]) Trouwhoek Winterswijk, R.A. Arnhem. Register der personen die sig in den houwelijken staat hebben laten bevestigen, 10 Juli 1718.

[14]) Doopboek Winterswijk, No. 1716, R.A. Arnhem.

[15]) Deutscher Herold, 60 Jhrg., 1929, p. 63.

Inderdaad zijn uit Bredevoort Opdrachten, Bredevoort Condschappen, het Repertorium van Dorp en Dorpbuur enz. belangrijke gegevens te putten, die het ontbreken der trouw- en doopboeken gedeeltelijk vergoeden en daarnaast kleur en leven geven aan de bestudeering van een geslacht. Meer dan een eenvoudige vermelding van een huwelijk is het te lezen, hoe *Herman Hoykink,* ruiter onder de Compagnie van den heer Majoor Asbeck voor zijn huisvrouw *Christina Dieterink* de rato caverende bekent schuldig te zijn de som van ƒ 60.—. terwijl als onderpand het huis in de Bredevoortsche straat wordt gesteld [16]).

Doch te vaak laten ook deze bescheiden in den steek om met absolute zekerheid verwantschap en afstamming vast te stellen.

Te zijner tijd hoopt de schrijver van dit artikel een genealogie te publiceeren, waartoe hij zich voor welkome gegevens cn aanvullingen aanbevolen houdt.

Paulus de Roo, Commissaris voor Soeratte en geëligeert Gouverneur van Ceylon.

Bijdragen tot eene genealogie de Roo, I,

door J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.

In de opgave van Nederlandsche grafsteden in Voor-Indië, medegedeeld door ons lid den Heer H. Wijnaendts, komt onder 19 Suratte [1]) voor *Paulus de Roo van Aldewelt,* commissaris van de O.I.C. te Suratte en langs de kust van Malabar, geeligeert gouverneur van Ceylon, † 9-8-1695. Hier wordt bedoeld *Paulus de Roo.* 27 April 1679 assistent der O.I.C. te Batavia, 31 October 1685 fiscaal en koopman te Soeratte, 18 Januari 1689 boekhouder-generaal te Batavia, 6 September 1690 secretaris der regeering aldaar en 23 October 1694 commissaris voor Soeratte.

Over hem kan het volgende worden medegedeeld.

De Haan bericht in Priangan I, Personalia blz. 11, dat Joan van Hoorn zich in zijn kwaliteit van directeur-generaal zeer verdienstelijk maakte door het scheppen van orde in de administratie der onder zijn beheer staande pakhuizen, daarbij geholpen door den hoogst bekwamen Paulus de Roo, den boekhouder-generaal, wiens eerlijkheid echter zoo weinig in den smaak der machthebbers viel, dat hij eerst secretaris der regeering werd gemaakt, vervolgens op eervolle wijze van Batavia werd verwijderd (door benoeming tot commissaris voor Soeratte) en eindelijk op zijn inspectie der kantoren om de West van Indië, evenals een paar jaar vroeger de commissaris-generaal van Reede, onschadelijk werd gemaakt, n.l. zooals men zegt door vergift.

Maurits Wagenvoort vermeldt in „Zoekende het voetspoor der vaderen", in Neerlandia 1907, blz. 9, dat te Soeratte zijn grafbord hangt naast 'dat van zijn voorganger van Reede in den grootschen tempel — het prachtigste grafmonument van den Hollandschen doodenakker aldaar — van Hendrik Adriaan baron van Reede tot Drakensteyn, overleden 15 December 1691. Het grafbord van Paulus de Roo behoort daar eigenlijk niet te hangen, evenmin dat van Magdalena Haijers, overleden 29 November 1642, in haar leven huisvrouw van Paulus Croocq, welk bord er ook naast hangt. Zij is daar zeker niet begraven. Het trotsche grafmonument van van Reede is een koepelbouw van twee verdiepingen, Moorsch, steunende op zware kolommen, zich openende in sierlijke bogen. Wagenvoort noemt het nog steeds „de pronk van de

[16]) Bredevoort Opdrachten No. 202, 21 Febr. 1690.

[1]) N.L. LIS (1941), kol. 23; --

Hollandsche begraafplaats", „maar op één na zijn — zooals hij beschrijft — „de kunstig gesneden Moorsche ramen in den binnenbouw verdwenen en het overgeblevene bevat niets meer van het veelkleurige glas, dat eertijds zulk een rijk licht naar binnen heeft moeten laten; de schilderingen a 1 fresco zijn grootendeels gewit, de wapenschilden verdwenen, en de grafkelder is ledig". Toch hing daar binnen, wit op zwart geschilderd nog het grafbord van van Reede, waarnaast dat van Paulus de Roo. Wagenvoort geeft ook van het laatste het opschrift luidende: „Ditaanschouwende, Leser, gedenkt dat hier ter saligen opstandinge rust het lichaam van wijlen Den Edelen Agtbaren Heer Paulus de Roo van Aldewelt(?). In zijn Edele leven Commissaris van Wegens de belangen der Vereenigde Nederlandse gesctroyeerde Oost Indische Compagnie in Souratta, en langs de Custe Mallabar, mitsgaders Geëligeert Gouverneur van het weyt uijtgestreckte Eyland Ceylon. Overleden den 9 Augustus Anno 1695. In den Ouderdom van .....Jaaren ..... Maanden ..... Dagen."

Met Wagenvoort, die — naar ik meen — het grafbord persoonlijk gezien heeft en die een vraagteeken achter Aldewelt plaatst, betwijfel ik of er inderdaad de Roo van *Aldewelt* gestaan heeft. Het bord was ca. 1907 reeds meer dan twee eeuwen oud en zal reeds tal van jaren in het bouwvallige monument gehangen hebben: de tijd zal het moeilijk leesbaar gemaakt hebben. M.i. moet het niet het geval zijn, althans moet voor *van Aldewelf* niet *van Alderwerelf* gelezen worden.

Paulus de Roo was een zoon van Mr. *Cornelis de Roo,* † Batavia 5 April 1678, opperchirurgijn der O.I.C. aldaar, in de res. van 10 Februari 1671 genoemd onder de gecommitteerden tot opname van den medicinalen winkel te Batavia, en die testeert voor not. Dionys van Es aldaar op 24 Maart 1678, en van *Anna Andries(z)* (Andriessen). Uit dit testament blijkt, dat Cornelis de Roo een broeder had *Abraham de Roo,* secretaris van 's-Gravendeel.

Kinderen uit dit huweliik waren:

1. *Sara de Roo,* ged. Batavia Holl. Kerk *25* Januari 1657. zij was 30 October 1687 reeds weduwe, test. te B. 29 April 1701 en voor Not. J. Freeman aldaar 10 October 1720, begraven te B. Binn. Port. K. 5 November 1720 uit haar sterfhuis Rhinocerosgracht, 11 December 1720 wordt het testament bij de weeskamer te B. gedeponeerd; x 1°..... *Cornelis Comans* van Amsterdam, geb..... † tusschen 22 Maart 1684 en 27 Maart 1686, onderkoopman en hoofd van Baroda en Barootsj 27 Februari 1681, koopman 8 October 1682: X 2° ..... *Godard Verdion,* geb. Rouaan omstr. 1640, juwelier te Batavia, diaken, lid, daarna vice-president van weesmeesteren, schepen, wijkmeester en kapitein der burgerij aldaar, † aldaar 19 Januari 1702 [2]).
2. *Paulus de Roo,* voornoemd, ged. Batavia Holl. Kerk 14 Juli 1658, † te Soeratte 9 Augustus 1695 X 1°..... *Margarefha (de) Kock,* X 2° ..... *Sebasfiana Zas (Sas),* † kort na 6 Juli 1699, dr. van den Indischen predikant Theodoor Zas (Sas) [3]) en van Maria Noelmans. Uit het eerste huwelijk:

a. *Cornelis de Roo,* die 6 Juli 1699 onderkoopman was, doch van wien mij verder niets bekend is.

Uit het tweede huwelijk:

b. *Susanna de Roo,* ged. Batavia Holl. Kerk 30 October 1687, † aldaar ... Februari 1745 [4]), X ..... Mr. *Engelbert François Le Boucq,* Indische predikant [5]); zij bleef in Indië toen hij 15 Augustus 1731 vergunning kreeg „ter bezorging van eenige pressante huiselijke affaires" een reis naar Nederland te mogen doen.
c. *Theodorus de Roo,* ged. B. Holl. Kerk 24 Augustus 1690, jong gestorven tusschen 14 November 1694 en 22 Maart 1698 (blijkens testamenten van die data).
d. *Paulus de Roo,* (red. B. Holl. Kerk 5 Juni 1695, onderkoopman te B. 23 Mei 1720, idem te Soeratte 27 September 1720, fiscaal van Ternate 10 Maart 1724, naar Batavia ontboden 22 September 1724, weder geëmployeerd 15 Februari 1726, fiscaal van Bantam 12 Maart 1726, † voor 8 April 1728 als opperkoopman, X 1° ..... *Pefronella Jacoba Schouten,* van Utrecht, geb. ....., † vóór 8 April 1720; X 2° B. 23 Mei 1720 *Elisabefh Sfumphuis,* van Amersfoort, geb..... zij ondertr. als weduwe te Batavia 8 April 1728 met *Frederik Lieffers,* van Barkelo. burger van Batavia, wedr. van Maria ten Damme. Uit het tweede huwelijk: *Dina Jacoba de Roo,* ged. B. Holl. Kerk 1 October 1726.

3. *Maria de Roo,* ged. B. Holl. Kerk 12 November 1659, zij is 24 Augustus 1690 weduwe, † tusschen 19 Juli 1694 en 22 Maart 1698 en woonde 16 September 1694 op de Tijgersgracht aldaar, X 1°.....*Mattheus van Rijssen,* burgerkoopman aldaar, † tusschen 12 Juli 1684 en 27 Maart 1686; X 2° ..... *Sfeven Claerbout,* zoon van Matthijs Pruynier en van Sara Sildebark, wedr. van Catharina Baers die reeds voor 12 Juli 1684 overleden was: hij sterft tusschen 20 April en 7 Juli 1689 als opperkoopman.
4. *Cornelis de Roo,* ged. B. Holl. Kerk 26 Mei 1661, mij verder niet bekend.
5. *Abraham de Roo,* ged. B. Holl. Kerk 12 April 1663, testeert aldaar als assistent der O.I.C. voor not. Dionys van Es op 22 Maart 1698 en is aldaar ongehuwd en kinderloos overleden tusschen vóór 12 April 1698, toen zijn testament werd geregistreerd.

Weliswaar bevinden zich tezelfder tijd in Indië verschillende van Alderwerelt's, doch van eenige verwantschap met de hierboven genoemde de Roo's is mij nimmer gebleken. Wel bestond er misschien eenige relatie tusschen deze van Alderwerelt's en *andere* de Roo's, die ook in Indië verbleven en die hierna zullen volgen. Het huwelijk, dat leidde tot den dubbelen naam de Roo van Alderwerelt — n.l. dat van *Joan Carel van Alderwerelf* en *Alida Anna de Roo* — had echter eerst plaats te Delft 30 November 1751. Uit dit huwelijk werd de jongste zoon 7 Januari 1765 in de Waalsche kerk aldaar gedoopt met de namen *Willem Pieter,* zoon van Monsieur *Jean Charles van Alderwerelt* en Madame *Alida Anna de Roo.*

Nog 2 October 1788 verleenen de Staten van Holland en Westfriesland Venia Aetatis aan Mr. *Willem Pieter van dlderwerelt,* in de kerkelijke huwelijksproclamatie te Leiden van 13 Augustus 1789 staat hii echter ingeschreven als Mr. Willem Pieter *de Roo van Alderwerelf.* Dit is te verklaren,

2) Zie: Fragment-genealogie Verdion, door W. F. Del Campo Hartman in de Indische Navorscher, jrg. 4 No. 11 (Nov. 1938), blz. 82.

3) Zie over hem: Troostenhurg de Bruyn, Biogr. Woordenb. der O.I. predikanten, blz. 504.

4) Testamentenregister 1745-'46, fol. 17.

5) Zie over hem: Troostenburg de Bruyn, Biogr. Woordenb. der O.I. predikanten, blz. 46.

daar zijn oom Mr. Gaspar de Roo, de laatste van den tak van zijn moeder — zie hierna — in 1788 was overleden. Vóór dien heb ik den dubbelen naam nimmer ontmoet.

Wat zou er op het grafbord gestaan hebben? Zou het te gewaagd zijn te veronderstellen, dat op het genoemde grafbord van Paulus de Roo niet gestaan heeft de Roo *van Aldewelt*, maar de Roo van *'s-Gravendeel*, aanduidende, ten onderscheid van de andere de Roo's uit Delft, dat zijn familie van 'S-Gravendeel afkomstig was, waar zijn oom Abraham secretaris was? Ter ondersteuning van deze veronderstelling volgt hierna een fragment-genealogie de Roo. Op volledigheid maakt dit geen aanspraak, zoodat aanvullingen en verbeteringen zeer welkom zullen zijn: de generaties 1 en 11 mocht ik destijds ontvangen van Dr. A. Coster van Voorhout te 's-Gravenhage, echter zonder het door mij vermelde tweede huwelijk.

1. *Vincent de Roo* [6]), geb. ..... 1546, † 29 Juni 1597, begr. Delft, X ..... 1566 *Pérone la Note*, geb. ....., † 8 October 1602, begr. Delft. Uit dit huwelijk:
   1. *Guillaume* (Guiljam, Willem), geb. 12 Mei 1567 (volgt 11).
   2. *Heschiel*, geb. 11 Mei 1569, † 23 Maart 1597,
   3. *Jan*, geb. 7 October 1571,
   4. *Maria*, geb. 16 Februari 1575, † 29 December 1577.
   5. *Péronne*, geb. 22 November 1577, † 29 Februari 1580.
   6. *Jacob*, geb. 26 Maart 1579.
   7. *Maria*, geb. 27 October 1580, † 1 September 1595.

11. *Guillaume de Roo* [6]), geb. 12 Mei 1567 (guilliaem de Roo franchoise schoolmeester te Delft [7]), † te Delft, 15 Augustus 1644, X 1° ..... 1587, *Paschijntje Pouws Garnes*, geb. ....., † Hillegersberg (?) 25 November 1607, X 2° Delft (?) 24 Februari 1608 *Mayke Boulin* [6]), geb. ....., †.....
    Uit het eerste huwelijk:
    1. *Claasje*, geb. 28 Augustus 1588, † ..... 1645, begr. te Rotterdam.
    2. *Abraham*, geb. 3 December 1590, † in de Lier 29 April 1639.
    3. *Izaak*, geb. 29 Juli 1593.
    4. *Jacob*, geb. 29 Augustus 1594.
    5. *Paulus*, geb. 22 November 1595, † 's-Gravendeel 1645.
    6. *Sara*, geb. 28 April 1598, † 4 Maart 1651.
    7. *Jan*, geb. 7 October 1599.
    8. *David*, geb. 17 April 1601, † ..... te Maassluis.

    Uit het tweede huwelijk:
    9. *Matthijs* [6]), geb. ..... volgt 111.

Het komt niet onwaarschijnlijk voor, dat Mr. Cornelis de Roo, de opperchirurgijn voornoemd, een zoon is van Paulus vermeld sub. 5 van de kinderen van Guillaume de Roo: hét bewijs ontbreekt echter nog.

De overige nakomelingen uit het eerste huwelijk hoop ik te zijner tijd in een afzonderlijk fragment te behandelen. Thans volgen alleen de nakomelingen uit het tweede huwelijk.

III. *Matthijs de Roo* Guiljamszn. [6]), geb. ..... † ....., X 1° Delft ..... Januari 1661 *Catharina van der Elst* [8]), geb. ....., † ..... Augustus 1679, dr. van Otto van der Elst en Helena van Arentsvelt Jansdr., X 2" Delft ..... *Maria Teerling* wed. Jasper Delfos [9]).
    Uit dit huwelijk:
    1. *Willem de Roo*, neb. ..... Maart 1662, volgt IV.
    2. *Otto de Roo, geb.* ....., †....., *X* ..... *Catharina Spijck, zij* leeft nog 15 November 1726.

[6]) Zie: Kwartierstaten van Delftsche Vroedschappen, verzameld door Mr. W. van der Lely, medegedeeld door Mr. L. G. N. Bouricius, N.L. XXXIII (1915), kol. 235, No. 164.

[7]) Huizenprotocol Delft, kaart 347.

[8]) Zij test. Delft, not. arch. No, 2136 fol. 185, dd. 12 Augustus 1661.

IV. *Willem de Roo* [6]), geb. ..... Maart 1662, negotie-boekhouder, koopman 9 Juli 1697, visitateur-generaal 8 Juli 1700, secretaris van de Hooge Regeering op Batavia 26 Augustus 1701, landvoogd van Makassar 9 Februari 1703, extraordinaris raad van Indië 28 Juli 1704, president van de weeskamer 5 Juni 1705, directeur in Bengalen 11 Augustus 1705, vergunning te repatrieeren 10 December 1709, † ..... Februari 1712, X ..... *Anna Carels(z) van Savelsteyn*, dr. van Carel van Savelsteyn. anders gent. Carel Carelsz. en Anna Houdijk [10]).
    Uit dit huwelijk:
    1. *Sara de Roo*, ged. B.. Holl. Kerk 21 April 1693.
    2. *Willem de Roo*, ged. B. Holl. Kerk, 14 Juli 1697, advocaat en weesmeester te Schiedam, test. voor not. Eduard van Velsen te 's-Gravenhage 11 Juni 1725, codicil 6 December 1725 betreffende een kapitaal van ƒ 30.000.—, † Schiedam 6 Februari 1726, ongehuwd en kinderloos.
    3. *Mattheus de Roo*, ged. B. Holl. Kerk 5 Juli 1698.
    4. *Anna Catharina de Roo*, ged. B. Holl. 'Kerk 8 September 1699, begr. Delft N.K. 1 Maart 1740 [11]) X 1° *Jan Christoffel Torant*, geb. .....> † tusschen 7 Maart en 15 November 1724, onderkoopman, zn. van Jan Torant en van Giliana van Swoll, X 2° B. 1 Maart 1725 (ox ald. 24 Februari 1725), Mr. *Diderik Durven* wedr. van Jacoba van Breda, raad ordinaris van Indië en president van de weeskamer aldaar, in 1729 gouverneur-generaal van Indië [12]), hij kreeg 25 October 1732 vergunning om te repatrieeren, waarop zij zich te Delft vestigden,
    5. *Joan Carel de Roo*, geb. B. *31* Juli 1701, volgt V.
    6. *Mattheus de Roo*, ged. B. Holl. Kerk 16 Juli 1702. test. als assistent der O.I.C. voor not. Nicolaas Crull te B. d.d. 2-1 of 2-12-1719 en is in 1719 ongehuwd en kinderloos te B. overleden.

V. *Joan Carel de Roo*, geb. B. 31 Juli 1701, ged. ald. Holl. Kerk 2 Augustus 1701, deed 26 April 1723 op 21 jarigen leeftijd den poortereed te Delft, na overlijden van Adriaan Hoogwerf, burgemeester van Maassluis (die 27 Mei 1727 de ambachtsheerlijkheid Rosenburgh kocht), Heer van Rosenburgh en Blankenburgh, veertigraad 1733, weesmeester 1735, schepen 1740-1747, adjunct 1753, burgemeester 1754, woonde op de Verwersdijk, † Delft 31 December 1761, begr. ald. O.K. 6 Januari 1762, X 1° Delft O.K. 5 December 1724 [13]) (ox ald. 18 Novem-

[9]) Huw. voorw. Drlft, not. arch. No. 2263 fol. 44, dd. 27 Maart 1681.

[10]) Is dit een eerste huwelijk van Carel Carelsz, en is hij daarna gehuwd met Maria Hooydortscher, uit welk huwelijk dan gesproten zou zijn Tanneken Carelsz, die 7 Juni 1717 huwde met Rugier van Alderwerelt? Zie a.w. in noot, 6, kol. 340, No. 200.

[11]) Boedelscheiding Anna Catharina Wed. Mr. Didcrik Durven, not. arch. Delft, No. 2636 fol. 1545 d.d. 19 April 1741.

[12]) Voor Mr. Diderik Durven: van Rhede van der Kloot. De Gouvs.-Gen. en Comm.-Gen. van Ned. Indië, 1610-1888 blz. 84.

[13]) Bijbelblad Joan Carel de Roo: „bevestigt door haer Eds. Oom den Heere Albertus Haring, Bedienaar des Goddelijckcn woords tot Delft".

ber 1724), *Sara Harpertina* van *Kinschot*[14]), geb. ald. **20** November 1705, ged. O.K. 22 November 1705, † 14 Februari 1753, dr. van Mr. Gaspar van Kinschot Gasparzn. en van Catharina Cornelia van Kinschot Anthonisdr., ⚔ 2° Delft 6 November 1759 (o ⚔ ald. 19 October 1759), *Suzanna Haverlingh*[15]), geb. ..... 1681, † 15 December 1761, dr. van Simon Haverlingh en van Maria van Catersveld.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Alida Anna de Roo*[16]), geb. 15 November, ged. Delft 0. K. 18 November 1725, † ald. 12 April 1785, X ald. 30 November 1751 (o ⚔ 14 November 1751)[17]), *Joan Carel van Alderwerelt,* geb. te Judja in Siam 3 Mei 1726, zn. van Rogier van Alderwerelt en van Tanneken Carels van Savelsteyn, veertigraad 1757, weesmeester 1759, schepen 1764-1768, burgemeester 1776-1777, 1781, 1786, 1787, 1791, bewindhebber der O.I.C. ter kamer Delft, hoofdingeland en hoogheemraad van Delfland, adjunct ter dagvaart 1773, gecommitteerde raad 1782, † ald. 20 Juni 1791.
2. ***Catharina Cornelia de Roo***[18]), geb. Delft 1 Mei 1727, ged. ald. 0. K. 4 Mei 1727, † ald. „in den ouderdom van 15 maanden en 18 daegen" 19 Augustus 1728, begr. O. K. 21 Augustus 1728 „in 't graf van mijn schoonvaeder de Burgemeester van Kinschot uijt dc Familie van Tromp voorkomende".
3. Mr. *Willem de Roo*[19]), geb. Delft, 31 Januari 1729. ged. ald. 0. K. 2 Februari 1729, ongehuwd † te Rotterdam 13 Juni 1760, begr. Delft 0. K. 19 Juni 1760.
4. Mr. ***Gaspar de Roo***[20]), geb. Delft 11 October 1731, ged. ald. 0. K. 14 October 1731, na het overlijden van zijn vader Heer van Rosenburgh, veertigraad 1762, weesmeester 1765, schepen 1770-1773, adjunct ter dagvaart 1782, „receveur des subsides de la ville et des Eglises à Delft", hoofdofficier der stad Delft, burgemeester 1787, † 8 September '1788, „in den ouderdom van 56 Jaaren en 11 maanden" begr. ald. O.K. 13 September 1788.

   Met Mr. Gaspar de Roo stierf deze tak in mannelijke lijn uit.

Voor hem werd het volgende grafschrift gemaakt:

14) Zie Gen. Her. Bladen, 10 jrg., Gcnralogie van het geslarht Van Kinschot door Jhr. C. Ph. L. van Kinschot, welk artikel tal van bizonderheden de Roo bevat, die hier niet zijn opgenomen.

15) Huw. voorw. voor not. Joris Geesteranus dd. 7 October 1759.

16) Bijbelblad a.v.: „nae mijn Vrouws Grootmoeder Vrouwe Alida Pauw van Nieuwerkerck, Weduwe wijlen d'Heer en Mr. Anthony van Kinschot..... en (nae) Vrouwe Anna Carelsz, Huijsvrouwe van d'Heer Willem de Roo, in Sijn WelEd. Leven Raed van Nederlands India".

17) Huw. voorw. voor not. François de Bas te D. dd. 11 November 1751, lakafdrukken van de wapens van Alderwerelt en dc Roo (van zilver, beladen met een lelie van rood) bevinden zich op de acte.

18) Bijbelblad a.v. : „Nae mijn Vrouws Moeder Catharina Cornelia van Kinschot".

19) Bijbelblad a.v. : „Nae mijn Vaeder den Heer Willem de Roo in sijn Weledelheyts leven Raede van Nederlands India en oud directeur van Bengalen rtc. in welckers plaatse als peet ten doop gestaen heeft mijnen oome den Heere Otto de Roo en derselver huijsvrouwe Catharina Spijck heeft hetselve ten doop geheven".

20) Bijbelblad a.v. : „nae mijn vrouw Vaeder den Heere en Mr. Gaspar van Kinschot Raad en Oud burgemeester etc. etc. der Stad Delft,. En is deselve door zijn Wel Edele gestrengens huijsvrouwe Vrouwe Catharina Cornelia van Kinschot ('t selve) trn Doop geheven".

Zie voor hem a.w. in noot, 6, No. 214, N.L. XXXIV (1916) kol. 23; zijn kwartierstaat bij : Gen. Kwartierstaten van Ned. Geslachten, onder redactie van van Rhede van der Kloot en Bär.

Een Palinuur der Stad, een Raadsman in den Raad,
Een steun der Kerke Gods, — een Zuil der Burger Staat!
Die zig beminnen deed — daar andre zig doen vreezen.
De Hoop, de toeverlaat, van armen, Weeuw, en Weezen.
Die in het weldoen vond, zijn grootst vermaak, en lust;
Kortom, het is de Roo, wiens dierbaare asch hier rust.
Die voor zijn trouw, en zorg van 's Lands- en Stadsbelangen.
Het loon der Zaligheid, reeds zeker heeft ontvangen.

R. B.

De heerlijkheid Rosenburgh verviel na zijn dood in handen van zijn zusters zoon Mr. Rugier van Alderwerelt. Het huis te Roosenburg heeft tot 1793 aan den ambachtsheer behoort en is daarna aan Mr. Gaspar van Alderwerelt gekomen, die het den naam van Buitenrust heeft gegeven.

Grafzerken te Heiloo.

door MR. J. BELONJE.

Daartoe door de welwillendheid van den Heer P. A. de Lange aldaar en van de plaatselijke kerkvoogdij in de gelegenheid gesteld, heb ik dezer dagen een onderzoek kunnen instellen naar de aanwezigheid van de grafsteenen onder de planken vloer van het Oostelijke deel van de N.H. kerk te Heiloo, voorzoover dit deel achter het doophek gelegen is.

Gelijk ik als bekend meen te mogen veronderstellen [1]) bevindt zich in dit vak van de kerk, ongeveer in het midden, de in steen overwelfde grafkelder van het adellijk geslacht *van Catz van fer Coulster,* welke aldaar in het jaar 1650 is gesticht. De bouw van dezen kelder moet zijn samengevallen met een vernieuwing van de kerk, waarvan het meer Oostelijk gelegen vervallen koor destijds als het ware buiten gesloten is. Dat koor is indertijd daar begonnen, waar ongeveer thans de Oostelijke afsluiting van het schip aangetroffen wordt. Van het oude koor der kerk zijn de grondvesten nog op het Oostelijke kerkhof naspeurbaar en reeds bij gering graafwerk zal (evenals zulks in dit jaar nog te Schoor1 geschied is) het beloop van de oude koormuren en -sluiting gemakkelijk te reconstrueeren zijn.

De deksteen van den voormelden kelder lag gedeeltelijk onder de tegen den N.O. muur geplaatste heerebank, welke mede, naar plaatselijke overlevering, tot den Huize ter Coulster behoord moet hebben. Zijn afmetingen waren 0,98 X 1,55 M. en noch aan de bovenzijde, noch aan de onderzijde vertoonde hij eenige versiering. De deksteen leidde naar een gemetselde smalle trap, die de toegang tot den grafkelder uitmaakte.

De overige grafzerken in het thans bloot gekomen vak der kerk waren de volgende. Alle hadden den vierkanten gebruikelijken tegel-vorm en bezaten een XVIIe of XVIIIe eeuwsch karakter.

1. C. A. Verduw.
2. W. A. F. / P. 1. B.
3. Een monogram (R. I. L.?).
4. [Hie]r Leyt Begraven /[Wi] llemijntie Dirckx / Gervst Den Eersten /[Se]ptember J689 — Een merk (schuinkruis, waarvan uit de rechter top een zijlijntje schuin naar beneden loopt).
5. A Decker van Seven / A. P. N.
6. Hier leyt Begraven / Cornelis Claesz Vadei / is gerust den 25 Maert / A° J670 / Hier Leyt Begraven / Claes Cornelis Vadei / is gerust den 5 Februari / A° J67J.
7. Hier Leyt Be[graven] / Grietie Co[rnelis is] / gerust den ...../ Anno /.....

1) Vgl. mijn „Gedenkwaardigheden" N. Holland III, bl. 280.

8. R. (een schildje, beladen met een herkruist kruis) H.
9. In een medaillon een merk (Arabische 4; uit het einde der dwarslijn loopt een lijn naar beneden, evenwijdig met de verticaal).
10. H. L. B. G. / Ma[artje?] ..... / ..... 16. ...

Later is op dezen steen aangebracht een merk (pijlpunt) tusschen de letters I. C. / M.

ll. H. L. B. G. V. / Hermanes / de Groot Gerust / Den 29 Oktober A". 1737.

Oók onder de planken vloer van het verdere deel der preek-kerk liggen steenen met inscripties. Misschien kan een onderzoek van dit deel en van het voormalige koor buiten de kerk later nog eens plaats vinden.

Alting en Wichers,

door J. KALFF.

Kort geleden kwam ik in het bezit van eenige familieaanteekeningen betreffende de Groninger families *Alting* en ***Wichers.***

De aanteekeningen onder A en B zijn, wat het oudste deel aangaat, afgeschreven, wat het latere deel betreft, zelf genoteerd door *Johan* ***Wichers*** (1662-1739), zoon van ***Wicher*** *Wichers* (1632-1682), uit welke laatste de jongste — niet adellijke tak — van het geslacht gesproten is.

De aanteekeningen onder C zijn in het oorspronkelijk handschrift van dezen ***Wicher Wichers*** zelve en die onder D zijn weder door ***Johan Wichers*** geschreven.

Ik meen, dat de aanteekeningen *Alting* verschillende nog onbekende data en familieverhoudingen verschaffen: die betreffende ***Wichers*** geven hier en daar nog enkele aanvullingen en verbeteringen op het -artikel in Nederlands Patriciaat 1931/'32, bladzijden 351 en ,352.

'A.

ALTING.

1640. Den, 30 Apriel ben ik [1]) geboren ende van mijn Moeij Jarges ten Dope gepresenteert, om, Lucas genoemt te worden, zijn de Name van mijn Grootvader Lucas van Hulten.

1649. Den. 3. Januaris is mijn Vrou geboren Ribecca Wiarda tot Lier, de Name hebbénde van haar Grotemoeder Rebecca Zerneman,

1653 den 12 Meert is overleden mijn SchoonMoeder Clara Witcop, out

1657. Den 6. Januaris is overleden mijn Vader Bernhard Alting, out omtrent 59. jaar.

1662 Den 12. Augustus, ben ik weder 'tHuis gekomen van mijn Reise uit Vrancrijk en Engelandt,

1665 Den ll. Februars ben ik gekosen tot Advocaat Fiscal, der Stadt 'groningen

1667 Den 23 Februaris ben ik gekosen tot Extraordinaris, Raadt ter Admiraliteit in Frieslant

1668 in Februars ben ik gepromoveert tot ordinaris Raad aldaer.

Den 17 Juni desselven jaer ben ik tot Lier getrout met mijn Vrou Rebecca Wiarda,

1669 Den 8 Februaris is geboren ons eerste Kindt zijnde een soon ende na mijn Vader genoemt Bernhard

1670 Den 13 Februaris ben ik gekosen tot gesworen der Stadt Groningen,

1670, Den 10 Junis, is geboren mijn soon Bucko hebben de naem van sijn Groot Vader Bucho Wiarda,

1671 Den 30 Apriel, is mijn gemelte soon Bucho overleden, zijnde Daghes voor het afbrannen van AKerke.

1671. Den 24 September, is overleden mijn Moeder Clara van Hulten, out 72 jaer,

1671 Den 26 December is overleden mijn soon Bernhard

1672. Den ***16*** May. zijnde Hemelwaert, is geboren mijn Dochter Clara de naem hebbende van beide haer Grootmoeders

1673. Den 23. Februaris, ben ik gekosen in des Generaliteits Rekenkamers

1674. Den 25. Januaris, is overleden tot Aurick mijn Schoon Vader de Heer Bucho Wiarda, out in sijn 70 jaar,

1674. Den 7. Meert, zijnde, saterdag, tusschen 9 en 10 uiren, 's morgens is geboren mijn twiede Dochter ende gedoopt Berta Cornelia,

1675. Den 27. Januaris Ben ik gekosen tot, Taelman Deser Stadt.

1675. Den 22. Febr: Ben ik gekosen tot Ordinaris Gedeputeerde, in de Vergaderinge van H. Mogende.

1675. Den 3 October, is geboren mijn Derde Dochter Rebecca Maria, s morgens, tusschen, vijf en ses uir ende deselve achter middag, als zijnde zondach, door mijn suster Emmius te Dope gepresenteert

1679, Den ***6.*** Meert is overleden mijn zeer waerde ende Lieve suster Gerlacius, [2]) out omtrent 46. jaer

1680 Den 18 December. ben ik gekosen in het Collegie der, Heeren Gedeputeerde Staten deser Provintie

1681. Den 8, Februaris Ben ik gekosen tot Raadts Heer Deser stadt.

1681. Den 18 Meert is geboren mijn vierde Dochter Lucretia een weinig voor 9 uiren, s morgens, ende is dien selve Avondt, zijnde Vrijdag, van mijn suster, Emmius ten Dope gepresenteert

Den 28, April is voors: mijn Dochter, Lucretia een weinig voor acht uiren, s avondt overleden.

1682, Den 11 Novemb: is overleden mijn schoonbroeder, de Heer Ulric Wiarda Ambtman tot Lier,

1683. Den 23. Februaris Ben ik gekosen tot Drots (sic) der Beide Oldamten.

1683. Den is overleden mijn Schoon Broeder de Heer Egbert Emmius doen maels, Gecommite, in des Generaliteijts, Rekenkamer,

1691. Den 9. Julij, is overleden mijn waerde Huis Vrou Rebecca Wiarda, een weinig voor twie uiren, s achtermiddach, nadat geleeft had, 42: jaren, 6 manden, 6 dagen, ende is begraven op het, Hoge Choor, in Martini Kerke

1695. den 14, October, op den Middach ten 12. uiren, is overleden, mijn lieve Dochter Rebecca Maria geleeft hebben 20 jaren ende 11 dagen, ende is begraven in het graf van haer Moeder, op t Kerke Choor.

1698, den ***18*** December, is getrout mijn Dochter Clara met, Johan Wichers Capitain van een compagnie infanterie

Den, 10 October, 1699 morgens om seven uiren is geboren het eerste kindt, uit voorschreven Houlijk zijnde een Dochter, ende door Mevrou van Eek [3]) de, Borgemeestersche, te dope gepresenteert, is genoemt Margarieta Clementia,

[4]) Den 21 Julij 1701 is overleden mijn Waerde en lieve Vader de Heer Lucas Alting, Raadts Heer in groningen, en-

[1]) *Lucas Alting,* heer van Groenendaal.

[2]) *Beerta Adriana Alting, op* 25 Mei 1655 gehawd met den Groningschen raadsheer *Tjaard Gerlacius.*

[3]) *Margaretha (van) Eeck,* grootmoeder van het kind, echtgenoote van den burgemeester *Wicher Wiohers.*

[4]) Geschreven door Alting's eenig-overgebleven kind *Clara Wichers*-geb. *Alting.*

de gedeputerde deser Provintie na dat geleeft heeft, 61 jaren 3 manden 10 dagen,

1701 Den 23 Augustus, is overleden mijn waerde en Lieve suster Beerta Cornelia Alting s morgens, met de klock slag 4 uir na dat zie geleeft had, 24 jaren, 5 manden, ende 5 dagen en zijn alle beide begraven op het Hooge Choor in, Martini, Kerke in een graft.

B. [5])

1659 Den, 31 October is geboren Wicher Wichers, Den 12 May 1725 overleden, en is begraven, in Martien Kerke op Coor

1661, Den 19, Augustus is Aletta geboren, twie dagen daer na gestorven,

1662, Den 5, October is geboren, Jan Wichers

1664, Den 5, November is geboren Alagonda, is overleden, in Feb: 1693.

soon Lucas geboren den', 15 October 1703

Dochter, Rebecca, Maria Den 11, September, 1704, geboren

Dochter, Margrieta, Clementia, den 24, November, 1705 geboren,

soon Wicher, Jan Wichers geboren 11, Augusti 1708, geboren,

Dochter, Clara, Beerta, gebore, Den 13, November, 1709

soon Bernhard, geboren, den 17 September, 1712

1733 Den 19 April, is overleden mijn waerde en lieve, Broe, Bernhard, Wichers, s morgens om 4 uir, na dat hij geleeft had 20 jaren 7 manden, 2 dagen, is begraven, in Martien Kerke op het hooge Choor

1735 Den 16 Junij is overleden mijn waerde en lieve Broe Wicher, Jan Wichers, s nagt om 3 uir na dat hij geleeft had: 26 jaren, 10 manden, 6 dagen, is begraven in Martien Kerke op het Hooge Choor

1739 Den 20, September, is overleden mijn waerde en Lieve Vader, Johan Wichers, Luitenant Generaal na dat hij geleeft had 76 jaren, 11 manden, 5 dagen is begraven in Martien Kerke op het Hooge Choor

1752, Den 3 Januaris, is overleden mijn waerde en Lieve, suster Margrieta, Clementia Wichers, s morgens, tussen 7 en 8 uir, na dat zie geleeft had 46 Jaren, een Mant 10 dagen, is begraven in sacreste in Martien Kerke

1731, Den 10 September, is Johanna Clara Wichers, geboren,

1733, Den 18 September, is Justus Dato quintus, geboren,[6])

1735, Den 18 Maij: is Anna, Syverdina Wichers, geboren,

1738, Den 18 Augustus is Johanna Clara quintus geboren,

1740, den 4 Julij is Johan Wichers geboren

1762 den 23 September om tijn uir s morgens is overleden mijn Eer Waerde en Lieve Moeder Clara Alting Wed van de Heer Johan Wichers Luitenant Generael na dat zie geleeft heeft Negenticht jaren en vier Manden is begraven in Martin kerke op het Hooge Choor den 28 sept 1762.

C. [7])

Int jaer 1659 den laesten Octob. zijnde op maendach is mijn [8]) huisvrow [9]) des morgens tusschen negen en tijn uiren

5) De eerste vier aanteekeningen betreffen *Jan Wichers* en zijn broeder en zusters, de overige hebben betrekking op de kinderen uit het huwelijk *Wichers-Alting*.

6) Mr. *Just us Datho Q uin tus*, burgemeester van Groningen, in 1776 gehuwd met *Catharina Johanna Alberda van* ***Ekenstein.***

7) Waarschijnlijk het origineel, waaruit de eerste vier aanteekeningen onder B zijn getrokken.

verlost van een jonge soon, en heb hem laten noemen Wicher. D'Heere onse Godt geeve hem een volcomen Geeste, om te houden sijn geboden, sijne getuigenissen ende sijne insettingen Amen.

Int jaer 1661 den 19 Augusti zijnde op Maendach is mijn huisvrow des xiaedemiddags tusschen vier en vijf uiren van een jonge dochter verlost en heb haer laten noemen Aletta.

Tusschen dingsdags en woensdaegs nacht daer an is mijn dochtertien in den heere ontslaepen, ende des vrijdaegs in der A Kercke tot haer rust plaets opgedraegen.

Int jaer 1662 den 5 Octob: zijnde op Sondach is mijn huisvrow des naedemiddages tusschen twie ende drie uiren van een jonge soon verlost, ende heb hem laten noemen Johan. De Genadige Godt geeve hem, dat hij met Paulo niet voorneemt te wiezen, dan Jesum Christum ende dien gecruyciget Amen.

Int jaer 1664 den 5 Novemb: zijnde op Saturdach is mijn huisvrow des morgens tusschen negen en tijn uiren van een jonge dochter verlost, en heb haer laten noemen Alegonda. De barmhertige Godt verliene haer, dat sij het beste met Maria mach uitkiesen, hetwelke niet van haer sal wechgenomen worden. Amen.

D. [10])

Den 18 December 1698 ben ick [11]) met mijn vrou Clara Alting in Martiny kercke getrout

Den 10 october 1699 is mijn vrou des morgens omtrenr sevenuiren van een jonge dochter verlost, door Moeije Eek ter Hieli doop gepresenteert, is genoemt Margarita Clementia drie weecken daerna gestorven in die ommegang van Martinij kercke begraven.

Den 19 November 1702 is mijn vrou des avonts omtrent 9 uiren van een jonge soon verlost, welke drie uiren daerna is gestorven, in die nieuwe Noorder kercke begraven.

Den 15 October 1703 is mijn Vrou des avonts om tijn uiren van een jonge soon verlost, door Moeije Emmius ter Hiel: doop gepresenteert, is genoemt Lucas sijnde die naem van sijn Grootvader Alting.

Den 11 Sept: 1704 is mijn Vrou achtermiddaegs om twee uiren van een jonge dochter verlost, door Nichte Buttinga ter Hiel: Doop gepresenteert, is genoemt Rebecca Maria sijnde die naem van haer Grootmoeder Alting en haer Moeije Alting

Den 22 November 1705 des nachts om twee uiren is mijn vrou van een dochter verlost, door Moeije Eeck ter Hiel: Doop gepresenteert, is genoemt Margarieta Clementia sijnde de Naem van haer Grootmoeder Wichers en Moeije Eeck.

Den 11 Augusti 1708 des nachts tusschen een en twee uiren is mijn vrou van een jonge soon verlost, door Nichte Bennincks ter Hie: Doop gepresenteert, is genoemt Wicher Jan sijnde de naem van sijn Grootvaeder Wichers en Vader.

Den 13 November 1709 des morgens om vier uiren is mijn Vrou van een jonge dochter verlost, door Moeije Emmius ter Hie: Doop gepresenteert, is genoemt Clara Beerta sijnde de naem van haer Moeder en Moeije Alting.

Den 17 September 1712 des morgens om drie uiren is mijn Vrou van een jonge soon verlost, door Nichte Wibbina Gerlacius ter Hiel: Doop gepresenteert, is genoemt Bernhard sijnde de naem van sijn Overgrootvader Alting.

8) *Wicher Wichers (1632-1682).*

9) *Margaretha (van)* ***Eeclc.***

10) Waarschijnlijk het origineel, waaruit de aanteekeningen nr. 3 tot en met nr. 10 onder B zijn getrokken.

11) *Jan (Johan) Wichers,* Luitenant-Generaal (1662-1739).

1733 den 19 April. Is mijn soon Bernhardt in den Heere ontslapen, den 23 April Donderdaegs des Avonts in Martini; kercke op 't hooge choor tot sijn Rust plaetse opgedraegen Graft num: 42

1735 den 16 junij. Is mijn soon Wicher Jan des morgens om vier uiren in den Heere ontslapen, maendags den 20 Junij des avonts in Martinij kercke op t Hoge choor tot sijn rust plaetse opgedragen in 't graft num: 43

1739 den 20 Septemb. Is mijn seer geachte en lieve man de Heer Johan Wichers des nachts om twee uiren, in den Heere Ontslapen, den 24 Sept:, Donderdaegs avonts in Martinij kercke op t Hoge Choor tot sijn rustplaetse op gedragen, int Graft Num 42.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Bijdorp te Voorschoten.

Onder Voorschoten aan den Straatweg naar Voorburg (Oostzijde) ligt het thans moderne huis Bijdorp, een R.K. Zusterpensionaat. Het dadelijk aan den weg gelegen inrijhek heeft op zijn palen een tweetal sierpotten, die naar den stijl te oordeelen in de XVIIIe eeuw vervaardigd moeten zijn. Ofschoon de „Voorloopige Lijst der Nederlandsche Monumenten van Geschiedenis en Kunst" [1]) hierover verder niets vermeldt en de oude potten deerlijk overschilderd zijn met een vuil-geel sausje, zijn hierop *wapens* waarneembaar.

De sierpot op den éénen paal draagt viermaal herhaald een wapen, dat *De Bije zou* kunnen zijn, n.l. een dubbelgekanteelde dwarsbalk, vergezeld van drie bijen, 2 en 1, terwijl het correspondeerende exemplaar op den anderen paal telkens drie pluimen (of een drieberg?) in den schildvoet heeft en in het schildhoofd twee raderen, naast elkander.

Als bezitters van Bijdorp in de 18e eeuw noemde ons Bestuurslid, de Heer Bijleveld, mij de navolgende personen:

1716 Pieter van der Dussen, verkoopt aan Francis Greenwood;

1730 deze kooper verkoopt aan Paul Poursoy;

1739 Poursoy verkoopt aan Matth. Hoeufft van Oyen; vererfd op diens broeder Leonard;

1771 verkocht aan Mr. P. Changuion en diens echtgenoote A. A. van der Hoeven; vererfd op Mr. Johan Adr. van der Hoeven en daarop vererfd aan diens drie dochters, waarvan de laatste Susanna Arnoldine op Bijdorp overleed Oct. 1862;

1863 verkocht aan Mr. F. Farensbach en in

1876 door de weduwe aan de Congregatie van de H. Catharina van Sienna.

Blijkbaar geeft dit lijstje echter in deze geen uitsluitsel. Het is daarom, dat de Heer Bijleveld het vermoeden uit, dat er een kans zou bestaan, dat deze vazen zouden zijn overgebracht hetzij van een in 1803 gesloopt „Bijdorp" aan den Hoogen Rijndijk te Zoeterwoude of van een „Bijdorp" onder Hazerswoude, hetwelk de heer B. in 1894 nog als buiten gekend heeft.

Wie kan hier nadere inlichtingen geven?

MR. J. BELONJE.

[1]) Deel 111, De Provincie Zuidholland, Utrecht 1915, bl. 386.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

T a x a n d r i a, jrg. XLVIII, afl. 6.

O.a. G. C. A. Juten, De Ypelaar, 111; bevat gegevens *van Arckel, de* la *Kethulle,* Gage, de *Journo, de* Fonseca.

S i h b e, jrg. 1, afl. 6.

O.a. De dubbele geslachtsnamen. — M. A. K. Vink, Hoe de naam *Kooyman* ontstond; betreft een Noord-Hollandsrh geslacht. — J. Verzijl, De Vinckenhof te Venlo; bevat gegevens *Vinck, van Kessel* gen. *Roffart,* van *Hushoven, van Beringen,* Romer, ***van*** *Varo.* — A. R. Kleyn, *Joannes Benedictus* van *Heutsz;* bevat tevens de zestien kwartieren. — W. Slab, Stamreeks van het Westfriesche boerengeslacht *Saal;* is het huwelijksjaar van den stamvader een drukfout8 — C. L. van Es van der Have, Grepen uit doop-, trouw- of begraafboeken, 11; betreft de geslachten de *Heer* tot en met *van der Hoep* te Hendrik Ido Ambacht en Sandeling-Ambacht.

D e M a a s g o u w, jrg. LXI, afl. 3.

O.x. J. Verzijl, Het huis Annadael onder Echt; bevat gegevens omtrent het grafelijk geslacht *van* den ***Bergh, de Pas*** *de Feuquières, van Aefferden.*

S a x o - F r ***i*** s i a, jrg. 111, afl. 1/2.

O.a. H. J. Prakke, *Dubbeld Hemsing van der Scheer* (1791-1859). D e derde „podagrist", uitgever te Koevorden, verwaarloosd wegbereider der Drentse „heemkunde". — Dr. 0. Postma, Over het ontstaan der oudste Friesche geslachtsnamen. — J. D. Bruining, Het Groninger beklemrecht. Een sterk pleidooi voor de afkoopbaarheid, zelfs verplicht.

BOEKBESPREKING.

B ij d r a g e n e n m e d e d e e l i n g e n [uitgeg. door] „G e l r e", V e r e e n i g i n g t o t b e o e f e n i n g v a n G e l d e r s e h e g e s c h i e d e n i s, o u d h e i d k u n d e e n r e c h t. Arnhem 1941. dl. XLIV.

De bekende jaaruitgave van de Vereeniging „Gelre" is in do afgeloopen maand weder verschenen.

Van de belangrijke artikelen in deze welbekende publicatie wil ik eenige vermelden, die uit genealogisch oogpunt het meest op den voorgrond komen.

Voor de figuur van den bekenden dichter A. C. W. Staring ***is*** het artikel van J. A. Jolles, getiteld „A. C. W. Staring on de Veengoot" zeker een belangwekkende bijdrage.

Een opstel van de hand van B. H. Slicher van Bath over „Thomas Walraven van Arkel, heer van-Ammerzoden, Well, Wordragen, ter Lucht en Ypelaar, de laatste van zijn geslacht" geeft verschillende bijzonderheden betreffende den eenigen zoon van ***Otto van*** *Arkel* ***en*** *Francelina d'Affaytadi.*

De Heer L. F. van Gent geeft onder den naam van „De Graaf van Saint-Germain, heer van Ubbergen" een gedocumenteerd verhaal aangaande dezen alchimist van vermaardheid, die, zooals Schrijver zegt, dikwijls in één adem genoemd wordt met Casanova en Cagliostro.

Mr. A. P. van Schilfgaarde schreef een geschiedenis over het huis „Het Onstein" ***in*** de buurschap Linde, welk huis in handen van tal van hekende geslachten is geweest en tegenwoordig in het bezit is van A. E. C. C. baron van der Heyden van Doornenburg.

Een historie van een ander Gelderse11 huis en wel van „Het Huis de Leegpoel" werd ingezonden door Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht. Naast gegevens omtrent andere bezitters verstrekt de Schrijver veel nieuws omtrent het geslacht van *Doeland* ***en*** aanverwanten.

Een volgend artikel van P. J. W. Beltjes, getiteld „Geschiedkundige aanteekeningen van Gerardt Vremdt, notabel burger der stad Culemborg in de tweede helft van de zestiende eeuw" hevat o.a. een fragment-genealogie van dit in Culemborg gezeten geslacht, waarvan hier als oudst bekend lid vermeld wordt Jan *Vremdt Gerritsz.,* vader van den schrijver van de geschiedkundige aanteekeningen.

Op ander gebied bewegen zich de beide opstellen van J. G. N. Renaud, die resp. de opgravingen om en bij het voormalige kasteel tc Heumen en do vondsten op den Doornenburg behandelen.

Ons welbekend medelid R. T. Muschart gaf ook nu weder waardevolle gegevens over grafzerken enz. in de kerk te Bredevoort, in de Ned. Herv. Kerk te 's-Heerenberg, te Huissen alsmede aanvullende opgaven ter zake van grafzerken enz. in de Groote- of St. Stevenskerk te Nijmegen en in de Groote- of St. Janskerk te Wageningen, een bijdrage, die ik gaarne ter kennisneming aanhrveel.

J. P. DE MAN.

V e r s l a g e n e n m e d e d e e l i n g e n [van de] V e r e e n i g i n g t o t b e o e f e n i n g v a n h e t O v e r i j s s e l s c h r e g t e n g e s c h i e d e n i s. Deventer 1941. dl. LVII.

Ik moge de aandacht onzer leden vestigen op de navolgende opstellen in dit deel: Mr. G. J. ter Kuile Jr., Bijdragen tot een oorkondenboek van Overijssel. III Regesten 751-1200. D. 1118-1155; M. M. Doornink-Hoogenraad, Deventer klokgieters en hun gieterij. In dit artikel worden

vele genealogische bijzonderheden gegeven omtrent de geslachten *Wegewart, ter Horst* en *Schimmel*. Het deel sluit met „Overijsselsche bibliographie 1935-1940" van de hand van Mr. S. J. Fockema Andreae, waaruit voor hen, die belangstellen in de geslacht-, wapen- en zegelkunde, veel valt te putten uit het vermelde op blz. 180-184.

J. P. DE MAN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Aemilius. In miin kwartieren komen voor:

1. *François van Heurn (de Heurne),* geb. Utrecht 29 Nov. 1645, † 's Hertogenbosch 10 April 1705, ⚔ Middelburg 27 Dec. 1676 *Marie Aemilius,* geb. Middelburg 30 Dec. 1653, † 's-Bosch 1 Febr. 1748, dr. van *Jan Alphert* en *Helena Terstege.*
2. Mr. Johan *van Heurn,* zoon van 1, geb. Rotterdam 29 Dec. 1677, † 's-Bosch 11 Aug. 1741, schepen, raad en secretaris van 's-Bosch, ⚔ Lingen (Hannover) 13 Sept. 1711 *Antonia Emilia Wolfsen,* geb. Lissabon 5 Febr. 1689, † 's-Bosch 29 Oct. 1780.
3. Zij is een dochter van Johan *Wolfsen,* Resident van H.H. Hoogmogenden aan het Hof van Portugal. Hij ⚔ 19 Mei 1677 *Elisabeth Geertruid Aemilius.*

Gaarne zag ik het ontbrekende aangevuld en meer gegevens omtrent de familie *Aemilius.*

Bij den ondertrouw te Lingen op 15 Aug. 1711 werden de woonplaatsen resp. aangeduid als 's-Hertogenbosch en Zwolle.

Bekend is. dat in het vredesverdrag van Munster van 1648 was bepaald, dat de Koning van Spanje al zijne rechten op Grave, Cuyk, Lingen e.a. zou afstaan aan het Huis van Oranje.

Gedurende de 17e eeuw was het bestuur van Lingen geheel Nederlandsch. er lag een Nederlandsch garnizoen en de predikanten waren Nederlanders.

Velp (G.). J. F. VAN NIEUWKUYK.

Amalry. Gevraagd levensdata en levensbijzonderheden van *Jan Samuel Amalry,* geb. Rotterdam ± 1750, ingeschr. als jur. stud. Leiden 17-11-1774, advocaat te Amsterdam, schrijver van „Beschouwinge der crimineele zaaken" (1777).

's-Gravenhage. INLICHTINGENDIENST.

Barels. Gevraagd levensdata en levensbijzonderheden van *J.....M.....Barels,* advocaat te Amsterdam, schrijver van „Crimineele advijsen" (1778). Waar heeft hij gestudeerd?

's-Gravenhage. INLICHTINGENDIENST.

Beek-Doude. (LIX, 276). *Hester Doude,* ged. Nijkerk 6 Aug. 1724, overl. te Arnhem na te zijn hertr. met *Sfephanus Tapper,* procureur aldaar.

Haar vader was Ds. *Franciscus Doude,* geb. te Leiden en ged. aldaar 16 Sept. 1690 als zoon van *Hermannus Doude,* Med. Dr. te Leiden en *Wester de Coup.* Na in zijn geboortestad te hebben gestudeerd werd hij 27 April 1715 te Schoor1 beroepen en vervolgens te Nijkerk (bevestigd 26 Jan. 1721). Hij verkreeg emeritaat in 1749 en overl. in 1751. Ds. Doude huwde driemaal: 1° met *Anna Maria Ras;* 2° Nijkerk (otr. A'dam 4 Sept. 1722) met *Helena Smit,* („ouders dood, oud 24 j. wonende in de Vijselstraat, geass. met haar Voogden *Pieter van Loo* en *Pieter de Coup")* overl. Nijkerk 20 Juli (begr. 24 dito) 1745: 3° met *Judith Geertruy Bentinck.*

Nijmegen, H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

Bloem. (LIX, 277). Van dit Zaandamsche geslacht bestaat een gedrukte genealogie, genoemd in het Repertorium. Deze werd omstreeks 1892 samengesteld door A. A. Vorsterman van Oyen, en een exemplaar ervan berust in de bibliotheek van de Stichting Ned. Patriciaat. Wij oncleenen hieraan de volgende stamreeks:

I. *Arent Gerritsz. Bloem,* woonde te West-Zaandam, † tusschen 1672 en 1678, tr. *Aaltje Claes,* dr. van *Claes Maertensz.*

II *Claes Arentsz. Bloem,* geb. **16** April 1642, koopman te West-Zaandam, scheepsbouwer, burgemr. en vroedschap van West-Zaandam, † 20 Sept. 1714; was gehuwd met *Aaltje Meynderts Meyn,* † *21* Oct. 1723, dr. van *Meynderl Arentsz. Meyn* en *Aagje Jans Gijsen.*

III. *Arent Claesz. Bloem,* geb. 15 Sept. 1678, koopman te West-Zaandam. houtkooper en groot scheepsbouwer, burgemr. en vroedschap van West-Zaandam, † 22 Mei 1728, tr. le *Grietje Kool,* geb. omstr. 1685, † 29 Juni 1710, dr. van *Jacob Pietersz. Kool* en *Maritje Willems.*

IV *Arent Arentsz. Bloem,* koopman en reeder, burgemr. en vroedschap te West-Zaandam, begr. ald. 12 Dec. 1775. tr. *Dieu wertje Ku yper.*

Het boekje bevat verder mededeelingen over het wapen der familie en werkt eenige takken nader uit.

's-Gravenhage. NED. PATRICIAAT.

Fremery. (LIX, 163, 207). In eene mij bekende genealogie *Bisschop* komt het volgende voor over een geslacht *Fremery,* (niet *de Fremery):*

I. *Egbert Egbertsz. Bisschop.*

II. *Hendrik Egbertsz. Bisschop.*

III. *Jannetje Hendriks Bisschop,* † na 1648, tr. ± 1614 *Jan Fremery,* geb. Aken, † tusschen 1638 en 1648, zn. van *Jacob (Jacques)* en *Maria de Hollande.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jacob,* volgt IV.
2. *Engeltjen Fremery,* tr. N.N., had in 1648 3 kinderen.
3. *Marichjen Fremery,* tr. M. M., had in 1648 1 zoon.

IV. *Jacob Fremery,* geb. Amsterdam 1617, kousverkooper, tr. ald. (Nieuwe K.) 31 Oct. 1638 *Aaltje Daniels,* geb. Amsterdam 1616.

Uit dit huwelijk:

1. *Rijckje Fremery,* tr. *Michiel de Bree, 4* kinderen.
2. *Jannetje Fremery,* tr. *Harmen Broeyland,* 3 kinderen.
3. *Hendrikje Fremery,* tr. le *Reijnier Dirksz,* 1 kind: tr. 2e *Gerrit Appel, 5* kinderen.
4. *Annetje Fremery,* tr. *Willem Kock, 4* kinderen.

Wellicht kunnen deze gegevens op eenigerlei wijze van dienst zijn bij het oplossen van de hangende kwestie.

Nadere gegevens zullen zeer welkom zijn.

Amsterdam. D. A. WITTOP KONING.

Garde, van de-van Hoften. (LIX, 277). *Johannes van de Garde,* ondertr. Zaltbommel 8 Juni 1808 *Johanna Petronella Valkenburg(h).* Zijn moeder, *Anneke van Hoften,* was de dochter van *Walraven van Hoften* en *Maria Krol.* (Zie Ned. Leeuw XLII. 85-87).

's-Gravenhage. W. W. VAN VALKENBURG.

Hackius. Gezocht gegevens omtrent het voorgeslacht. van den Leidschen predikant *Petrus Hackius,* die tr. Leiden 2 Febr. 1586 met *Barbara Adriaensdr. Cruytpennincks.*

Alkmaar . A. PATHUIS.

Mey, de. (LIX, 278). Uit de trouwacte (ondertrouw Herv. kerk R'dam24 Dec. 1684, Stadstrouwregister 8 Jan. 1685) blijkt, dat de huwelijksgeboden van Mr. *Willem de Mey* en *Sebilla 'Weymans* behalve te R'dam ook te Gouda onverhinderd waren gegaan. Daar de bruid te R'dam geboren was en beiden aldaar woonden, ligt het voor de hand, dat de bruidegom in Gouda nog familieleden gehad zal hebben. Hij

was bij overlijden (begraven Groote kerk R'dam, Zuidpand 196, 30 Juli 1709) 52 jaar oud, zoodat hij omstreeks 1657 geboren moet zijn. Uit het testament van *Johan de Mey,* heer van I Jsselmonde, oud-burgemeester van R'dam, bewindhebber der West-Indische Compagnie, baljuw en dijkgraaf van Schieland enz. d.d. 1 Sept. 1714 voor notaris Jacobus de Bergh te R'dam blijkt overtuigend, dat hij tot het bekende patriciërsgeslacht van dien naam behoorde. Een broer van den testateur was hij echter niet, daar de ouders *Jan de Mey* en *Eva Raey* resp. in 1645 en 1651 stierven. Hoogstwaarschijnlijk is Mr. Willem de Mey een zoon van Ds. *Gregorius de Mey,* geb. R'dam 1630, student te Leiden 1646, beroepen te Leidschendam 1657, te Steenwijk 1663, te Gorinchem 1666, te Gouda 1680, overleden aldaar 1712, in eersten echt gehuwd met *Aletha Willemsd. Soestius.* Een biografie van dezen predikant is te vinden in Van der Aa, X11-763, terwijl zijn portret in kopergravure aanwezig is op het R'damsche Gemeentearchief. Indien deze afstamming inderdaad juist is, dan moest de gezochte doopacte te vinden zijn in Leidschendam, waar de veronderstelde vader in dien tijd predikant was. Blijkens de opgave bij Brouwer (p. 200) vangen de doopregisters echter met 1679 aan.

Rotterdam. J. P. VAN DER WEELE.

Mey, de. (LIX, 278). Mr. *Willem de Mey* werd geboren 24 Sept. 1658, zeer waarschijnlijk te Leidschendam, waar zijn vader toen predikant was. Hij was de zoon van Ds. George *(Gregorius) de Mey,* geb. Rotterdam in 1628 (als zoon van *Jan* en *Eva Roy);* deze werd als predikant bevestigd te Leidschendam 22 Juli 1657, te Steenwijk 29 Oct. 1662, te Gorinchem 9 Juni 1666 en te Gouda 19 Sept. 1681. Ds. *George de Mey* overlijdt (te Gouda?) 7 Febr. 1712 en was tweemaal gehuwd; le Rotterdam 16 Oct. 1657 *Alathea Soesfius,* dr. van den Rotterdamschen predikant *Wilhelmus, zij* overlijdt Gouda 23 Febr. 1680. Uit dit huwelijk dus de gezochte Mr. *Willem de Mey.* Ds. *George* tr. 2e 23 Febr. 1683 *Maria Balde,* geb. Amsterdam.

's-Gravenhage. NED. PATRICIAAT.'

Nollides. *Walter Bruce,* ged. Bergen op Zoom 6-4-1700, vaandrig 1727, overleden als luitenant-kolonel 19-9-1764. ondertrouwde te Bergen op Zoom 15-8-1727 met *Adolfia Corneiia Nollides,* van de Polder Namen in Zeeland. Kan iemand mij iets omtrent haar en haar kwartieren mededeelen? **Mij** is alleen bekend dat Vorsterman van Oyen opgeeft dat *Josina Wilhelmina Nollides* huwde met *Willem Frederik Kip,* burgemeester van Bergen op Zoom.

Wassenaar. N. J. A. C. VAN ROSSEM.

Reinar. Gevraagd levensdata en levensbijzonderheden van *Johannes Nicolaus Reinar,* schrijver van „Nemesis rationalis of redenkundig vertoog over het cnimineele recht" (1778). Waar heeft hij gestudeerd en welk ambt heeft hij bekleed?

's-Gravenhage. INLICHTINGENDIENST.

Win, de. Wie kan mij inlichten over de familie *de Win,* waartoe behoort *Jacques de Win,* volgens Wagenaar één van de eerste vier hoofdlieden, die in 1643 dienden, van de gildebroeders der saaineeringe te Amsterdam?

Behoort tot deze familie ook:

I. *Daniel de Win,* geb. ....., † vóór *15* Juli 1728, X ..... *Louisa Johanna Junkers,* geb. ....., † na *15* Juli 1728. Kinderen:

1. *Daniel de Win,* volgt 11.
2. *Maria Elisabeth de Win,* geb. na 1707, bekend uit het „Proces civiel tusschen Louise Johanna **Junkers,**

weduwe van wijlen Mr. Daniel de Win, als Moeder en Voogdesse **van haare** minderjarige Dochter Maria Elisabeth de Win, wonende tot Gorinchem, ende ook de voorschreve Maria Elisabeth de Win.. .... ter eenre contra Jacob Pesters, Raad en Rekenmeester der Domeynen van Sijne Hoogheid den Heere Prince van Orange en Nassau, en Jan Pesters, desselfs minderjarige Soon, ...' ter andere zijde", uitgegeven „In 's-Gravenhage, Bij Hendrik Scheurleer, op Ordre van Den Hoove van Hollandt. M.DCC.XXXV."

II. *Daniel de Win,* geb. .....begr. Tiel 28 October 1766, X Lienden 22 Januari 1730, *Wilhelmina Lucretia van Vinceler,* eenige dochter van Jan Adolf cn van Adriana van Lidth de Jeude. Kinderen:

1. *Daniel Louis de Win,* beleend met Topsweerd 11 Maart 1767 X — na huw. voorw. 10 Februari 1789 — te ..... 8 April 1789, *Gerarda van Eldik,* dr. van Jan en van Elisabeth Sloek.
2. *Jan Arend Leonard de Win,* volgt 111.
3. *Pieter Aeneas de Win.*
4. *Frederik Hendrik de Win.*
5. *Adriana Jacoba de Win,* geb. ....., † ..... X ..... *Dirk Jan van Winsheim.*

III. *Jan Arend Leonard de Win,* geb. ..... † ..... X Utrecht 23 Februari 1761, *Constantia Eliana Verschoor,* geb. ald.1 December 1740, † Neerbosch 15 Juni 1784, dr. van Mr. Frans en van Isabella Sophia van der Muelen. Kinderen:

1. *Frans de Win,* geb. ....., † ..... (ongehuwd).
2. *Daniel de Win,* geb. Tiel 5 Februari 1765, † ..... (ongehuwd).
3. *Hendrik Jan de Win,* geb. Tiel 28 Juni 1767, † .....
4. *Wilhelmina Lucretia de Win,* geb. Tiel 9 Februari 1770, † .....
5. *Louisa Johanna de Win,* geb. Tiel 9 Mei 1771, † ald. 30 Januari 1810, X Lienden Mei 1797, Mr. *Pieter Frans Verschoor,* geb.":::..... 7 Februari 1771, ged. Utrecht 7 Februari 1772, † Tiel 19 Januari 1853.
6. *Geertruida Elbertina de Win,* geb. Arnhem 2 Juli 1774, † ald. 18 Februari 1858. X Zevenaar 16 Juli 1797, *Jan Carel Verschoor,* geb. Utrecht 20 Februari 1777, † Arnhem 31 Januari 1836, broeder van Mr. Pieter Frans, hiervoor genoemd.

Aanvullingen en verbeteringen op dit grootendeels niet geverifieerd fragment zullen mij ook zeer welkom zijn.

's-Gravenhage. DE ROO VAN ALDERWERELT.

Winhoff. Gevraagd levensdata en levensbijzonderheden van Mr. *Melchior Winhoff,* schrijver van „Lantrecht van Averissel" (1559). Waar heeft hij gestudeerd? Het gepubliceerde in de Nav., 1859-167, is bekend.

's-Gravenhage. INLICHTINGENDIENST.

INHOUD 1941, No. 8.

Bestuursberichten. — Do nakomelingen van Heer Direk van de Merwede, door J. P. de Man. -- Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande, 1, door Mr. 11. L. Hommes. — Over het geslacht Hoitink, door A. W. Hoitink. — Paulus de Roo, Commissaris voor Socratte en geëligeert Gouverneur van Ceylon. Bijdragen tot eene genealogie de Roo, I, door J. K. H. de Roo van Alderwerelt. — Grafzerken te Heilo, door Mr. J. Belonjc. — Alting en Wichers, door J. Kalff. — Korte Mededeelingen : Bijdorp te Voorschoten. — Inhoud van Tijdschriften enz. — Boekbespreking. — Vragen en Antwoorden: Aemilius ; Amalry; Barels; Beek-Doude; Bloem; Fremery; Garde, van de-van Hoften; Hackins; Mey, de; Mey, de; Nollides; Reinar; Win, de; Winhoff.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en corrcspondentic, bestemd voor het Maandblad, xoomedc opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, *Ridderlaan 13, 's-Gravenhage.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. L. A. VAN SON, *Riouwstraat* 4, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 9. LIXe. Jaargang. September 1941.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Mr. Dr. L. Carsten, sedert 1919 gewoon lid van het Genootschap en van den heer H. W. G. Ras B.Dzn., sedert 1928 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

W. G. BROEK . . . . . *Voorburg. Oosteinde 25.*

A. F. FOLKERSMA . . . . . *'s-Gravenhage. Laan. van Poot 196 d.*

MR. F. A. FOLKERSMA . . . . . *'s-Gravenhage. Sportlaan 108.*

H. A. UDO DE HAES . . . . . *Rotterdam. Calandstraat 30b.*

MR. DR. P. H. W. G. VAN DER HELM . . . *Pijnacker.* Burgemeester van Pijnacker. *Emmapark 1.*

Adreswijzigingen:

B. H. BOISSEVAIN . . . . . *Laren (N.-H.). Naarderstraatweg 52.*

MR. W. F. LEEMANS . . . . . *Amsterdam Z. Rivierenlaan 128 II.*

De nakomelingen van Heer Dirck van de Merwede,

door J. P. DE MAN.

(Vervolg en slot van LIX, 329).

IIbis. ***Jan van de Merwede,*** geb. ± 1488, sterft zeer oud 1580, tr. le ***Anna van de Werve,*** dochter van *Raes* en *Françoise Colijn*. Zij stierf zonder kinderen na te laten: tr. 2e zeker vóór 1535 ***Elisabeth van Sandtwyck*** [58], sterft vóór 11 September 1583, dochter van *Hendrick* ***Sweerts van Sandtwyck alias van den Assche*** en *Machteld Potters*.

Het eerste gegeven betreffende voornoemden Jan van de Merwede vindt men in een vestbrief van Breda van 6 Januari 1508 [59] wanneer hij een vierde deel van een huis in de Steenbrugstraat aldaar, hem van zijn grootmoeder Margaretha van Wyck aanbestorven, overdraagt. In dit huis waren zijn zusters Johanna, Rutgera en Maria elk voor een vierdedeel medegerechtigd.

Ingevolge het testament van genoemde grootmoeder werd hij door overgifte van zijn reeds vermelden ouderen broeder Dirck op 7 October 1515 beleend met een vierde deel van Rocxwaert in den ban van Wijk, een Heusdensch leen, dat in het bezit van zijn nakomelingen bleef [31)60].

Den 21en Februari 1521 is hij oom en toeziende voogd van de kinderen van den Daesdcnck [61] en op 23 Mei 1528 is hij voogd over de kinderen van zijn zuster Rutgera [62].

Op 12 Februari 1529 treedt hij op voor de kinderen van zijn 'broeder Dirck bij de verheffing van hun leenen [63].

Hij krijgt, voor hem en zijn vrouw, octroy van den koning van Spanje als leenheer om over hun leengoed te mogen beschikken op 2 October 1556 en zij maken op grond daarvan hun testament op 24 October 1558 [64].

Hij stierf vóór zijn vrouw. Balen geeft het jaar 1580 als overlijdensjaar, wat aannemenlijk is.

58) Zie voor haar, alsmede de kinderen uit dit huwelijk het artikel van Mr. Belonje in Taxandria 1941 (Maartnummer).
59) Vestbrieven Breda R. 417, fol. 3verso.
60) H.L. No. 104 fol. 4, zie ook H.L. No. 122. Cspt. Heusden en Altena fol. 9, No. 138, fol. 170verso, No. 143. Capt. Sticht Heusden fol. 150 en No. 144 Gapt. Sticht en Heusden fol. 24.
61) Vestbrieven Breda R. 428 fol. 24.
62) Vestbrieven Breda R. 433 fol. 65.
63) H.L. No. 125. Capt, Zuid-Holland fol. 12 en 13.
64) H.L. No. 274 fol. 344. Zie ook Taxandria 1941, artikel van Mr. Belonje.

Ten aanzien van zijn eerste vrouw is mij slechts bekend wat gedrukte genealogieën ten dien aanzien vermelden. Het tweede huwelijk moet vóór 1535 gesloten zijn, daar zijn zoon Daniel vermeld wordt als in dat jaar geboren.

Voor wat betreft zijn tweede vrouw en haar familie waren wij tot nu toe slechts aangewezen op wapenborden en gedrukten en ten aanzien van haar afstamming was niets anders bekend.

Mr. Belonje in zijn reeds aangehaald artikel in Taxandria 1941 heeft reeds een tip van den sluier opgelicht (zie de „Inleiding") door zijn verwijzing naar de Egmondsche leenregisters.

Ik wil nu doen volgen wat mij omtrent Elisabeth van Sandtwyck en haar naaste familie bekend werd.

Zij was de eenige dochter en leenvolgster van Hendrick *Sweersz.* (Assuerussoon) *van Santwyck* (die een broeder was van den Vianenschen burgemeester Cornelis van Santwyck) vermoedelijk uit diens huwelijk met *Mechteld Potfers.*

Elisabeth werd, na haar vaders dood, den 18 September 1556 beleend met:

8 morgen onder Hagestein op de Byesen.
4½ morgen id. id.
3 morgen anderhalf hont te Hagestein.

Dit laatste leen was op 8 November 1536 door haar vader gekocht, die bij dezen koop genoemd wordt Henrich Sweerts van Sandtwyck alias van Assch wonende te Vianen. Deze „alias" dankt hij aan zijn grootmoeder Udela van Assch, van wie de andere leenen afkomstig waren. Deze waren na haar sterven vereenigd met 2 morgen, welke Henrick reeds bezat en werden tot één Egmondsch leen gemaakt [65]).

Elisabeth's naaste familie was te Vianen gevestigd, haar oom Cornelis was schepen en burgemeester aldaar.

Toch hebben Elisabeth en haar man naar hun verklaring steeds in Oost-Brabant in de Peel gewoond, geen wonder dat een hunner kinderen daar zou huwen. Tegen het einde der 16e eeuw zijn hun telgen echter respectievelijk naar Vianen en Heusden gegaan, waar zij belangen hadden en vermoedelijk ook veiliger zaten dan in Oost-Brabant.

Naast haar Egmondsche leenen bezat Elisabeth nog leenen van het huis van Vianen, te weten:

een hoeve lants op Hogelant op Slijtershoeve zijnde een onversterfelijk erfleen haar aanbestorven van haar vader en waarmede zij 15 Juli 1556 werd beleend, Voorts:

7 morgen met een hoeve op Achthoeven alsmede 4½ morgen in de Biesen [66]).

Op den reeds vermelden datum van 15 Juli 1556 krijgt zij tevens machtiging om haar leenen deelbaar te maken onder haar kinderen mits het niet nalatende aan geestelijken of bastaarden.

Als hun kinderen zijn bekend [67]):

1. *Daniel van de Merwede,* volgt III.
2. *Hendrick van de Merwede,* sterft zonder kinderen na te laten a° 1584. Hij werd blijkbaar genoemd naar zijn grootvader van moederszijde. Zijn ouders hadden hem een Vianensch leen toegedacht n.l. de reeds vermelde 7 morgen met het huis op Achthoven en de 4½ morgen in de Biesen.

   Daar hij vóór de leenverheffing stierf verzocht zijn broeder Daniel als wettig leenvolger de beleening met deze beide perceelen, welke deze dan ook op 17 Januari 1585 in leen ontving, waardoor wel blijkt dat Hendrick na zijn moeder in voornoemd jaar 1584 moet zijn overleden zonder wettige nakomelingen.

65) H.L. No. 274 fol. 333, 333verso, 340.
66) Leenhof Vianen (A.R.A.) No. 16 fol. 41.
67) Zie ook Mr. Belonje in Taxandria 1941.

3. *Dirck van de Merwede,* volgt IIIbis.
4. *Johan van de Merwede* „innocent", waarschijnlijk dood vóór 1593.

   Hij ontving als ouderlijk versterf 10 morgen gelegen op Achthoven waarvan 8 morgen leengoed. Bij de beleening op 1 September 1584 treedt zijn broeder Daniel voor hem op. Deze laatste is in het bezit van genoemd leen a° 1593 zoodat Johan dan reeds dood zal zijn [68]).
5. *Maria van de Merwede,* sterft vóór 3 October 1580 [69]). Zij huwt Jr. *Wynant Oudart van Rixtel,* overl. ± 1615, zoon van Jan, heer van Aerle, Rixtel en Stiphout en Barbara van Poelgeest [69]). Hij hertrouwt *Hadewich van der Eem.*

   Uit het eerste huwelijk stammen twee kinderen:
   a. *Gherardt Oudart* als leenvolger van zijn moeder vermeld en op 1 September 1584 beleend [70]) met 3½ morgen onder Hagestein.
   b. *Johanna Oudart* genoemd in de acte van beleening van 1 September [70]) 1584.
6. *Margriet van de Merwede,* tr. vóór 1571 Jr. *Jan van Raveschot,* sterft vóór 17 Februari 1598, zoon van Jan en Agnes van Eyndhout [71]).

   Margriet wordt als doopgetuige en reeds gehuwd vermeld in 1571 [72]). Zij erft van haar moeder 3 morgen en 1½ hont lands onder Hagestein (Egmondsch leen), welk leen op 17 Augustus 1593 opnieuw verheven werd [73]). Den 14 October 1593 kocht zij van haar broeder Daniel de reeds genoemde 7 morgen en huis op Achthoven, welke oorspronkelijk in het bezit van Hendrick waren. Zij verkoopt dit leen op 24 Mei 1596 aan Dirck Roelofsz. Stout, na instemming van haar man [74]). Zij woonden toen in „de Langstraat op de custe van Brabant". Op 22 Juni 1597 geven zij en haar man, nu wonende in de parochie van St. Michielsgestel voor burgemeester en schepenen van Vianen volmacht aan Assuerus van Santwyck en Daniel van der Merwen tot overdracht van het hiervoren genoemde Egmondsche leen van 3 morgen, 1½ hont [75]).

   Uit het huwelijk van Jan van Raveschot en Margriet van de Merwede zijn mij twee dochters bekend:
   a. *Agnes van Raveschot,* tr. vóór 22 November 1598 met Jr. *Charles Surmont* [76]).
   b. *Maria van Raveschot, tr. vóór* 3 December 1597 met Jr. *Willem van Steenhuysen,* die bij haar een zoon *Bernard van Steenhuysen* verwekte [76]), die na zijn moeders dood op 10 Juli 1627 werd beleend met een Hollandsch leen.

68) H.L. No. 274 fol. 345.
69) Zie Jhr. Mr. A. F. 0. Sasse v. Ysselt. Oorkonden betreffende Rixtel. (Uitgave Provinciaal Genootschap K. en W. Noord-Brabant 1920).
70) H.L. No. 274 fol. 341verso/342.
71) 'Zie ook vele gegevens *van Baaeschot* in Taxandria, Jaargangen 7 en 19, waar o.a. Margriet van de Merwede als gehuwd op 31-3-1571 doopgetuige was.
72) Taxandria 1912, bladz. 105.
73) H.L. No. 274 fol. 336verso, 338.
74) Leenhof Vianen (A.R.A.) No. 26 fol. 19verso en 44.
75) H.L. No. 274 fol. 335verso/336. De genoemde Assuerus van Santwyck was een zoon van den Vianenschen schepen en burgemeester Cornelis van Santwyck, die zelf een broeder was van Hendrick, den vader van Elisabeth gehuwd met Jan van de Merwede.
76) Men zie o.a. het vele ter zake van het geslacht van Ravcschot gepubliceerde in Taxandria, alsmede Schepenprotocol Vianen F.L. 3 fol. 268.

III. ***Daniel van de Merwede, (van de Merwen),*** geb. ± ***1535,*** sterft te Vianen a° 1614 (na 3 Augustus, vóór eind December), tr. le te Megen (Brabant) of omgeving met ***Margaretha de Pas,*** vermoedelijk reeds overleden Juni 1592, doch zeker dood vóór Augustus 1598; tr. 2e, omstreeks 1599 met ***Johanna van Cassiopijn,*** waarschijnlijk overleden vóór haar man, dochter van Dominicus van Cassiopijn en Eva Cornelisdr. van Sandtwyck, welke laatstgenoemde weer een dochter was van den reeds bekenden burgemeester van Vianen.

In Daniel voornoemd vinden wij den stamvader van den tak te Groningen e.o. der van de Merwede's. Ook zijn naam vindt men in oude registers reeds geschreven als van de Merwe(n) [77]).

In het Egmondsche leenregister wordt hij op 11 September 1583 uitdrukkelijk als oudste zoon vermeld van juffrou Elisabeth van Sandtwyck. Hij was dan ook naar goed aloud gebruik genoemd naar zijn grootvader van vaderszijde.

Vermoedelijk heeft hij eerst te Megen gewoond of in de omgeving van die plaats en hij zal zich in den tijd van beroering in het laatste kwart van de 16e eeuw te Vianen gevestigd hebben, waar hij in 1589 als schepen dier stad voorkomt.

Tusschen 1588 en 1614 komt hij meermalen voor in schepenacten van Vianen, niet allen even belangrijk. Een der belangrijkste acten is wel de verdeeling, die hij met de kinderen uit zijn eerste huwelijk maakt op 2 Augustus 1598, wanneer hij hun de Megensche goederen, die in het land van Ravesteyn, in de heerlijkheid Balgoyen en in het kwartier van Brabant gelegen, overdraagt [78]). Op 17 Januari 1585 werd hij zelf beleend met 7 morgen op Achthoven als erfgenaam van zijn broeder Henrick (zie boven) alsmede met de 4½ morgen in de Biesen. Voornoemde 7 morgen verkocht hij 14 October 1593 aan zijn zuster Margaretha (zie boven) [79]).

Den 2en Juni 1592 draagt hij met zijn kinderen Johan en Barbara, die met name in de acte genoemd worden en die tevens hun broeders en zusters vertegenwoordigen, 2 morgen grond over aan Hendrick van de Vucht [80]).

Zijn vrouw zal in verband met deze acte waarschijnlijk reeds zijn overleden, zij is zeker dood vóór 1598, wanneer in de acte van 2 Augustus (zie boven) Jr. Daniel van de Merwen spreekt van zijn kinderen verwekt bij joncfrou Margriete de Pas „saliger".

Op 22 November 1598 treedt Daniel op als borg voor Jr. Willem van Steenhuysen zijn neef [81]). In 1602 had hij nog belangen in Megen, hij verkoopt dan een hofstad en erf aldaar gemeen met zijn kinderen volgens verkoopconditiën van 10 Juli 1601 en overdracht op 21 Maart 1602 [82]), terwijl hij op 3 Augustus 1602, met gedeeltelijke herziening van zijn opgemaakt besloten testament, een hoeve land, oorspronkelijk bestemd voor zijn gezamenlijke kinderen, toewijst aan zijn zoon Jr. Caerl van de Merwen op belofte van diens gehoorzaamheid, bij gebreke waarvan dit leengoed zou komen aan de gezamenlijke kinderen. Dit leen van den huize van Vianen, omschreven als een hoeve lands groot 16 morgen gelegen op 't Hoochlant, komt echter reeds ten gevolge van Daniel's opdracht op 24 September 1604 aan zijn zoon Hendrik [83]).

77) Zie Ned. Leeuw 1941, kol. 127 onder A.
78) Schepenprotocol Vianen (A.R.A.) F.L. 3 fol. 251.
79) Leenhof Vianen (A.R.A.) No. 25 fol. 50, 50verso en No. 26 fol. 19verso.
80) Schepenprotocol Vianen F.L. 2 ongefolieerd.
81) Schepenprotocol Vianen F.L. 3 fol. 268.
82) Schepenprotocol Vianen F.L. 4 fol. 136verso.
83) Schepenprotocol Vianen F.L. 4 fol. 158 en Leenboek Vianen No. 26 fol. 106.

Den len April 1603 draagt Daniel voor schepenen van Vianen aan Jr. Adriaen van de Merwen „syn neeff woenende te Huesden" alle actie op in zake de vordering op de erfgenamen van zaliger Evert Vervoorn betreffende den pacht van Rocxweert in den ban van Wyck [84]).

Daniel verschijnt nog in enkele acten te Vianen op 19 April 1605 en 23 April 1610, hij moet op 3 Augustus 1614 nog in leven zijn geweest, aangezien op dien datum een door hem aangegane schuld van ƒ 100.— wegens afbetaling ten zijnen behoeve werd geroyeerd. Deze schuld was 19 April 1605 aangegaan.

Hij zal kort daarna, waarschijnlijk nog in het jaar 1614 [85]), gestorven zijn; zijn wapenbord werd in de kerk van Vianen opgehangen [86]).

Wie de ouders van Daniel's eerste vrouw waren is mij niet bekend, zij had een zuster Johanna de Pas.

Daniel's tweede vrouw stamde uit de 's-Gravenhaagsche regeeringsfamilie *van* Cassiopijn; de leden daarvan trokken zich, zooals later zal blijken, het lot van de dochter uit Daniel's tweede huwelijk aan.

Kinderen stamden uit beide huweliiken en wel:

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Jan van de Merwede,*** genoemd in de acte van 2 Juni 1592, hij moet toen reeds meederjarig geweest zijn. Hij stierf vóór zijn vader en zal vóór 1607 reeds overleden zijn, zonder nakomelingen [87]).
2. ***Barbara van de Merwede;*** zij was a° 1592 volwassen en trouwt zeker vóór Juli 1615, ***Adolf van Raesvelt*** [88]).
   Zij wordt a° 1607 vermeld in een Vianensche acte, doch is dan „afwezig". Het is niet onmogelijk dat zij reeds vóór dat jaar gehuwd was.
3. ***Hendrik van de Merwede,*** volgt IV.
4. ***Carel van de Merwede.*** Reeds hiervoren genoemd. Bij vaderlijke beschikking zou hij een Vianensch leen erven. Hij moet in 1607 reeds zijn overleden.
5. ***Elizabeth van de Merwede. Zij*** komt voor in acten van 1607, 1615, in beide jaren nog ongehuwd.

Uit het tweede huwelijk:

6. ***Eva van de Merwede,*** geb. ± 1600, leeft nog omstreeks 1670 en bezit dan nog land te Vianen [89]). Zij schijnt ongehuwd gebleven. Op 11 December 1626 werd zij beleend met het vierendeel van Rocxwaert in den ban van Wyck, dat haar was bestorven door den dood van haar vollen broeder Jan. Bij deze beleening treedt haar oom Thomas van Cassiopijn als hulder op [90]).

   De leeneed voor dit goed werd 10 Juni 1636 en 20 Maart 1654 vernieuwd door haar neven van Cassiopijn. In 1649 woonde zij in 's-Gravenhage, wanneer zij compareert op 22 Juni van dat jaar voor notaris Pieter van Groenevelt, ook op 25 September 1654 blijkt zij aldaar te wonen [91]).

84) Schepenprotocol Vianen F.L. 4 fol. 188verso.
85) Zie hiervoor de beleening van Rocxwaert op zijn jongsten zoon, waarbij vanaf 1614 heergewaad moest worden betaald.
86) Zie Navorscher VI en Collectie d'Ivoy in een wapenboek in de verzamelingen van het Genootschap. De beschrijvingen dekken elkaar niet geheel.
87) Schepenprotocol Vianen F.L. 5 fol. 219.
88) Schepenprotocol Vianen F.L. 6 fol. 42 procuratie d.d. 1 Juli 1615.
89) Gemeentearchief 's-Gravenhage, Notarieel No. 227fol. 398 d.d. 28 Juli' 1669. Notaris Joh. v. d. Vijver.
90) H.L. No. 144. Capt. Sticht, Gelre, Heukelum, Althena, Woerden en Heusden fol. 24.
91) Gemeentearchief 's-Gravenhage Notarieel No. 102 fol. 201 en No. 107 fol. 402, de acten zijn van weinig belang.

van de Merwede

Bijlage 1.

Heer Dirck *van* de *Merwede*,
heeft 3 bastaardzonen.

A. ***Jan***, dood 1466. zonder kinderen.

B. ***Claes***, heer van **Baerdwyck**, dood vóór 1 April 1601, tr. vóór April 1469 ***Margaretha Bogaert Willemsdr.***

- ***Mechteld***, vrouwe *van* **Baerdwyck**, sterft 1507, tr. ± 1475 Mr. *Cornelis* de *Jonge* sterft 1504.
  - ***de Jonge van Baerdwyck***
- ***Elisabeth*** tr. na Juni 1479 Willem van *Bouchoven*
  - ***Claes van Bouchoven***
- ***Maria*** sterft 1533/'34 **tr. 1e** ***Henrick v. Etten***, sterft 1499. *Ir.2e vóór* Dec. 1601 . ***Pieter Scheyff***, dood vóór 1520.
  - uit 1e
    - ***Anna van Etten***
    - ***Margareiha Scheyff.***
  - uit 2e

C. ***Daniel***, **heer** van **Zuydewyn**, dood vóór 11 Dec. 1612. tr. le ***Agnes van Bruheze Rutgersdr.*** 2e vóór 2 Mei 1497 ***Elisabeth van der Haer.*** Kinderen uit le **huwelijk:**

- ***Dirck.*** heer van **Zuydewijn**. sterft 15 Jan. 1528, tr. Haarlem Juli 1520 ***Margretha v. Bekesteyn;*** zij hertr. Claes van **Huessen.**
  - ***Jacoba***, „non".
  - *Agnes*, „non".
  - *Josina*, „bagijn", vrouwe van Zuydewijn na haar broeder.
  - ***Margaretha***, erft „Zuydewijn", tr. 7 Febr. 1544 ***Dirck van Nuyssenburgh.*** van Nuyssenburgh, heeren van Zuydewijn.
  - ***Dirck***, heer van **Zuydewijn**, sterft 1549 zonder kinderen.
  - ***Anna.*** sterft 1546.
- ***Johanna***, dood na 1546. tr. vóór Nov. 1507 ***Evert van* Wisschel.**
- ***Maria.*** tr. vóór Juni 1606 ***Hendrik van den Daesdonck.***
- ***Agnes***, „non".
- ***Catharina***, „non".
- ***Dirkske***, „non".
- ***Rutgera***, tr. le ***Jacop Cornelisz.***; tr. 2e ***Poter Block.***
- ***Jan.*** geb. 1488, d. 1580, **tr.** le ***Anna van de Werve***, tr. 2e vóór 1535. ***Elisabeth van Sandtwyck***, sterft ± 1582. b. *Cornelis.*

Zij zijn de stamouders van het nog levend geslacht.

- ***Da el.*** geb. - sterft 1614, tr. le M gen(?) ***Marg etha de as***, tr. 2e ***Johan van Cassi*** pijn. 1535, 1599
  - Uit 1e **huwelijk:**
    - ***Jan***, sterft vóór **1607**, waarschijnlijk vóór 1602. zonder kinderen.
    - ***Barbara***, tr. ***Adolf van Raesvelt.***
    - ***Hendrick***, schout en drost van Vianen. stamvader van den Groningschen tak.
    - ***Carel***, sterft vóór 1607.
    - ***Elisabeth.***
    - ***Eva.*** geb. ± 1600. leeft ± 1670 ongehuwd.
  - Uit 2e huwelijk:
    - ***Jan.*** geb. 1602, sterft West-Indië ± 1626, zonder kinderen.
- ***Hendrick***, dood 1584 zonder kinderen.
- ***Dirck***, geb. ± 1540, sterft vóór 1584, **tr. ± 1570** ***Geertruyd v. Cuyck***, sterft ± 1616.
  - ***Adriaen***, schepen en **burgemr.** van Heusden. Stamvader van den Overijsselschen tak.
- ***Johan.*** „innocent".
- ***Maria.*** sterft vóór Oct. 1580. **tr.** ***Wynant Oudart van Rixstel.***
- ***Margaretha***, sterft ± 1627, tr. ***Jan van Raveschot.***

7. Jan van de Merwede, geb. waarschijnlijk Vianen omstreeks 1602, overleden in West-Indië omstreeks 1626. Zooals meerdere leden van zijn geslacht trad hij in krijgsdienst. Zijn leven zou kort zijn, echter niet zonder emotie. Hij schijnt gehuwd te zijn geweest omstreeks Mei 1624 met een zekere *Margriete Joriens van Coppenhagen,* die hij echter weldra niet meer als zijn vrouw wil erkennen.

Omstreeks 30 September 1624 vertrekt hij naar West-Indië, waar hij binnen korten tijd zou sterven. Zijn huwelijk had aanleiding gegeven tot groot ongenoegen in de familie [92]).

Op den genoemden datum van 30 September compareert Jan, oud zijnde 22 jaar, en legt ter zake van zijn huwelijk de volgende verklaring af:

Als „adelborst" dienende onder zijn neef den kapitein Dominicus van Cassiopyn [93]) had hij te Heusden maar al te dikwijls de herberg „de Eyckenboom" bezocht en was daar door de dochter des huizes Margriete en haar moeder zoo welwillend ontvangen, dat hij omstreeks Mei 1624 met genoemde herbergprinses was weggeloopen naar Drunen, waar zij door een priester waren getrouwd. Schoonmama, die zekerheid wenschte, had aangedrongen op een herhaling van het huwelijk te Vianen, dat echter blijkbaar door Jan's familie is gestuit, waarna de jongelieden te Everdingen, met beter succes, voor schout en schepenen nog eens huwden.

Berouw kwam te laat, Jan heeft nu veel spijt van zijn ondoordachte stap en wil Margriet niet als zijn vrouw erkennen, daar hij ook vernomen heeft dat Margriet's gedrag voor haar huwelijk met hem niet bepaald onbesproken genoemd mag worden.

Hoe deze affaire afliep is niet bekend, hij zelf vertrekt inderdaad naar West-Indië en stierf aldaar in 1626. Zijn leengoed vererfde op zijn zuster zooals hierboven reeds is vermeld.

IV *Hendrick van de Merwede.*

Omtrent hem kan de belangstellende alle gegevens vinden in het artikel van Mr. Hommes in het Aprilnummer van dezen jaargang. Slechts enkele aanvullingen zijn nog mogelijk.

Hendrick wordt op 12 Juni 1610 nog vermeld als „drost en schout der steede ende lande van Vianen". In deze acte wordt hij „joncker" genoemd en treedt mede op voor zijn zusters Barbara en Elisabeth, gezamenlijk kinderen van en erfgenamen van wijlen juffrouw Margreta de Pas, hun moeder, die zelf erfgename was van juffrouw Johanna de Pas. Tevens was Hendrick hierbij gemachtigde van zijn vader voor zoover het diens rechten betrof.

Hij transporteert dan ten behoeve van zekeren Corsten Thijszoon, wonende te Megen *al hun gedeelte* hun aangekomen door overlijden van *Janneke Staesdochter,* in leven huisvrouw van Peter Luenis van de goederen gelegen in de heerlijkheid van Balgooyen, tot Megen en elders. Het familieverband met voornoemde Janneke blijkt uit de acte niet.

Ook in 1612 vindt men hem nog als schout van Vianen. Wanneer hij op 1 Juli 1615 en 2 Juli 1615 te Vianen in acten verschijnt in verband met een transport, blijkt niet duidelijk of hij dan nog aldaar gevestigd is.

92) Protocol notaris J. A. van Warmenhuyzen in het Notaricel Archief te 's-Gravenhage No. 7, fol 243.

93) Deze was later gouverneur van Willemstad en is aldaar gestorven.

In elk geval komt het mij voor, dat hij op dit oogenblik nog geen officier is. Waar hij a° 1621 reeds colonel is, zal hij echter wel omstreeks dien tijd (1615) het schoutambt hebben verlaten terwille van een militaire functie [94]).

IIIbis. *Dirck van de Merwede,* schepen van Heusden 1570, geb. waarschijnlijk ± 1540, sterft vóór 1584, tr. omstreeks 1570 *Geertruid van Cuyck,* zuster van Jan van Cuyck. heer van Herpt. Zij sterft omstreeks 1616.

Haar kwartieren waren [95]):

Cuyck	Outheusden
Heynsberch	Beuckelaer.

Bij gifte van haar broeder werd zij 11 Juni 1614 beleend met een Heusdensch leen t.w. 8 morgen land onder Genderen in den Vliedert (erfleen) bij welke gelegenheid haar zoon Jr. Adriaan voor haar den leeneed aflegt [96]).

Voor zoover mij bekend liet het bovengenoemde echtpaar slechts één kind na [97]) en wel:

1. *Adriaen van de Merwede,* volgt IV.

IV. *Adriaen van de Merwede.*

Mr. Hommes gaf over hem reeds uitvoerige inlichtingen. Een enkele korte aanvulling is nog mogelijk.

Op 1 September 1584 werd Adriaen als erfgenaam van zijn grootmoeder beleend met het Egmondsch leen 8 morgen te Hagestein. Deze 8 morgen waren in het testament van Jan van de Merwede en Elisabeth van Sandtwyck toegedacht aan hun zoon Dirck, Adriaen's vader [98]).

Nog op 17 Augustus 1593 legt zijn oom Daniel voor hem den leeneed af, zoodat hij toen nog minderjarig was. Daar hij 20 September 1599 zelfstandig optreedt en in dit jaar ook schepen te Heusden is, mag zijn geboortejaar m.i. vóór of uiterlijk 1574 worden aangenomen.

Het goed onder Genderen kreeg hij na overlijden van zijn moeder, hij werd op 27 Juni 1616 beleend [99]). Dit leen zou na zijn dood versterven op zijn oudsten zoon Jr. Dirck, die 18 Mei 1634 werd beleend en mondig geworden zelf den leeneed aflegt op den 27en Juli 1648 [100]).

Voor het overige moge ik verwijzen naar het reeds genoemde artikel van Mr. Hommes.

Een overzicht van de in dit opstel behandelde personen geeft Bijlage 1, terwijl een overzicht van de leengoederen van Jan van de Merwede en diens echtgenoote, alsmede het versterf van deze goederen op hun kinderen in bijlage 2 is vermeld.

Bijlage 2.

Overzicht van het bezit aan leengoederen behoorende aan *Jan van de Merwede* en diens vrouw *Elisabeth van Sandtwyck* en van de wijze, waarop het onder de kinderen werd gedeeld.

A. Leengoed van Holland (oud Heusdensch leen), een vierendeel van een stuk land, dat geheeten is

94) Schepenprotocollen Vianen F.L. 5 fol. 219. F.L. 6 fol. 42/42verso.

95) Zie Ned. Leeuw 1599, kol. 132.

96) H.L. No. 1.41. Capt. Sticht,. Gelder, Asperen, Hocckelum, Woerden en Heusden; fol. 14.

97) Hetgeen in Ned. Leruw 1941 kol. 129 vermeld wordt omtrent de dochter Maria × *Oudart* is reeds te voren onder de kinderen van Daniel van de Merwede verbeterd.

98) H.L. No. 274 fol. 344/344verso.

99) H.L. No. 142. Capt. Sticht, Gelre, Asperen, Heukelom, Woerden en Heusden, fol. 2verso.

100) H.L. No. 147. Gapt. Sticht, Gelre, Asperen, Heuckelom, Woerden en Heusden, fol. 5, ook in margine van deze bladzijde.

Roxwaert, gelegen in den ban van Wyck in den lande van Heusden:

afkomstig van ***Margriet van Wyck,*** moeder van Agnes van Bruheze:

bel. Dirck van de Merwede na dood van zijn grootmoeder 16 Nov. 1501;

bel. Jan van de Merwede 7 Oct. 1515 door overdracht van zijn broeder Dirck;

bel. Daniel van de Merwede na dood van zijn vader, bestemt dit voor zijn zoon Jan (uit tweede huwelijk);

bel. Eva van de Merwede na dood van haar vollen broeder Jan 11 Dec. 1626.

B. Leenen van den huize van Egmond: allen afkomstig van ***Elisabeth van Sandfwyck Hendricksdr.***

1. 8 morgen op Achthoven (uyterwaert in het land van Vyanen buytendijks);

bel. Johan van de Merwede „innocent" ***17*** Oct. ***1584;***

bel. Daniel van de Merwede, oudste zoon van Elisabeth, leenvernieuwing 27 Aug. 1593, verkoopt 4 morgen 18 Aug. 1597, verkoopt de resteerende 4 morgen 16 Oct. 1602.

2. 8 morgen op Hagestein „in de Byesen" in den lande van Vianen: bestemd voor Dirck van de Merwede:

bel. Adriaen Dircksz. van de Merwede, 1 Sept. 1584, opnieuw verheven 27 Aug. 1593.

3. 3½ morgen op Hagestein, was bestemd voor Elisabeth's dochter Maria van de Merwede,

bel. Gerard Oudart (zoon van Maria zooevengenoemd) 1 Sept. 1584, opnieuw verheven 28 Aug. 1593, verkoopt het leen bij procuratie 31 Dec. 1601.

4. 3 morgen 1½ hont op Hagestein (belendend aan 3),

bel. Margriete van de Merwede gehuwd met Jan van Raveschot 1 Sept. 1584, verkoopt het leen 22 Juni 1597.

C. Leenen van den huize van Vianen: allen afkomstig van ***Elisabeth van Sandtwyck;***

1. een hoeve lants en de hoofslach van 16 morgen op 't Hoge lande in den gerechte van Vianen kwam aan Daniel van de Merwede, maakt het bij testament aan zijn gezamenlijke kinderen: bestemt het 3 Aug. 1602 voor zijn zoon Carel.

bij gifte van Daniel van de Merwede aan zijn zoon Hendrick van de Merwede 24 Sept. 1604.

2. 7 morgen op Achthoven, bij testament van Elisabeth bestemd voor haar zoon Hendrick;

bel. Daniel van de Merwede na overlijden van zijn broeder Hendrick 17 Jan. 1585, draagt het leen over aan zijn zuster Margaretha, (gehuwd met Jan van Raveschot) die beleend wordt 14 Oct. 1593; zij verkoopt het leen 24 Mei 1596.

3. 4½ morgen „in de Byesen";

bel. Daniel van de Merwede 17 Jan. 1585.

Reewijk en het Geslacht Dever,

door Mr. J. Belonje.

Alleen de bezoeker, die in den zomer de oprijlaan van het kasteel Marquette gepasseerd is, zal ze kennen, de twee prachtige wit-marmeren vazen, die het éénige overblijfsel

vormen van het oude, mede onder Heemskerk gelegen huis ***te Reewijk,*** ook Rietwijk genoemd [1]). Want om alle wintersche invloeden op den zachten kalksteen te vermijden worden deze siervazen bij het entree van iedere herfst zorgvuldig in stroo gepakt en van een houten omkassing voorzien en het is dan ook tengevolge van deze voortreffelijke wijze van conserveeren, dat de twee monumenten zelfs in ons klimaat zoo uitstekend bewaard konden blijven.

Hoe die twee vazen van kostelijk blank marmer daar terecht gekomen zijn is een vraag, die niet moeilijk op te lossen valt. Zooals ik reeds eerder heb aangetoond [1]), dragen zij de wapens van vroegere bezitters van den Assumburg, van Mr. ***Jean Deutz van Assendelft,*** vrijheer van Assendelft, den bekenden Amsterdamschen bankier († 1719) en van zijn echtgenoote ***Maria Boreel († 1733).*** zoomede op de keerzijde die van hun oudsten zoon ***Jean*** († 1741) en van diens echtgenoote ***Maria Bors van Waveren*** († 1763), waarmee dus de voorouders beoogd moeten zijn van ***Jean Deutz van Assendelft,*** vrijheer van Assendelft en Assumburg, heer van Heemskerk, Hoogdorp, Nootdorp en ***Reewijk*** [2]).

Laatstgenoemde nu heeft in 1750, dus nog vóór zijn huwelijk (ware het later geschied, dan zouden de vazen misschien mede het wapen van ***Sara Jacoba Clifford*** hebben gevoerd) op de plek, die vlak tegenover het kasteel Assumburg aan den weg naar Uitgeest lag, de ruïne van het vroegere landgoed Reeuwijk laten sloopen en er een hertenkamp, wellicht nog als een herinnering aan den naam „Reewijk", doen aanleggen.

Zooals bekend is, kwamen Marquette en Assumburg door vererving in één hand [3]) en als gevolg van het in onbewoonden toestand geraken van laatstgemeld huis, brachten latere bezitters de siervazen over naar de laan, die tot hun toenmalige verblijf, het kasteel Marquette, leidde, waar de prachtige stukken onder geregelde contrôle konden blijven niet alleen, maar waar óók noodzakelijkheid toe bestond omdat de „hertenkamp" inmiddels volledig had uitgediend. Ook het rijke omgevende geboomte van Reewijk was reeds gesloopt en geslecht was zelfs het heuveltje, dat tot voor eenigen tijd nog — tenslotte temidden van warmoezenierstuinen — aan den voormaligen standplaats van het huis herinneren kon. Nu staat daar bij die oude plaats, waar het adellijke huis Reewijk gestaan heeft, slechts een modern woonhuisje, dat door zijn naam de gedachte aan voorheen levendig houdt.

Wat was het voor een oude bezitting die „heerlijkheid" Reewijk waarmede de bovengenoemde leden van het geslacht *Deutz* hun naam tooiden? Een bevredigende oplossing dezer vraag heb ik nergens aangetroffen en het is om deze reden, dat ik trachten wil in het hier volgende gegevens te verwerken, die ik daarover bijeenverzameld heb.

Dr. *Ludolf Smids* (in zijn „Schatkamer der Nederlandsche Oudheden", Amsterdam 1711, bl. 281) noemt Reewijk „een ruïne in Kennemerland, omtrent het Huijs Poelenburg; in het geboomte verschuilende: door Rochman om noch eenichsins haar geheugenis te bewaaren, uitgeteekend". Meer wist hij niet te vertellen en dienovereenkomstig kan ook van den „Tegenwoordigen Staat" worden verklaard, aangezien de schrijver daarvan alleen berichten kan [4]) wie in zijn tijd de bezitter was alsmede weer, dat het dicht bij Poelenburg gelegen was.

De „hofstad Rewijck" behoorde eer het door ***Deutz*** was

---

[1]) „Heemschut", **Maandblad v. d. Bond Heemschut X, 1933, bl. 105.**

[2]) **Joh. E.** Elias: „De **Vroedschap van Amsterdam** 1578-1795", **Haarlem 1905, bl.** 630/631.

[3]) **Ned. Adelsboek XIV, 1916, bl. 303, 304.**

[4]) **Dl. XVIII, Amsterdam 1750, bl. 238.**

aangekocht, aan de *Mathenesse's* [5]). Wanneer het goed dezen naam deelachtig geworden is, kon ik niet opsporen, maar zooveel is zeker, dat Reewijk op een aanzienlijken ouderdom kan bogen. Het zou verleidelijk zijn aan te nemen, dat een eerste vermelding dateert van het jaar 1375, wanneer een zekere *Jan van Pruijssen* aan Arent van Egmond van IJsselstein opdraagt bepaalde in de acte nader gespecificeerde allodia in den ban van Heemskerk om deze op zijn beurt als Egmondsch leen terug te ontvangen [6]). Maar — ofschoon het waarschijnlijk is, het stricte bewijs daarvan is voorshands niet te leveren. Vooral in lateren tijd heeft een groote verwarring geheerscht ten aanzien van de diverse componenten van de hofstede Reewijk, die behalve leen van Egmond voor een deel leen van *Brederode* èn nog van de Grafelijkheid van Holland geweest is [7]), zoodat niet met zekerheid valt te beslissen of het Egmondsche leen, dat aan *Jan van Pruijssen* toekwam, reeds identiek met het latere Reewijk geweest moet zijn.

Wie was nu *Jan van Pruijssen?*

De leenheer *Arent van Egmond* noemt hem in de acte zijn „neve" hetgeen op een min of meer verwijderde familierelatie duiden moet, doch belangrijker is, dat hij daarin óók aangeduid wordt als de *zoon* van heer *Gerrit van Heemskerk.*

Gerrit van Heemskerk Gerrifsz. was ridder, heer van Heemskerk, Oosthuizen, enz., baljuw van Amstelland (1338), van Rijnland (1346/'47); in 1350 onder de Kabeljouwsche edelen: in 1351 gezant naar Engeland en overleden in 1358. Mr. Koenen heeft zijn afkomst en korte levensgeschiedenis geschetst in de „Wapenheraut" 1903 en hij vroeg zich af [8]) na vermelding van het feit, dat *Arent van Egmond van IJsselstein* tot de naaste verwanten van heer *Gerrifs* eenig wettig kind [9]) *Wouter v. H.* behoord heeft, of *Wouter's* moeder misschien een *van Egmond geweest zou* kunnen zijn. Opmerkelijk is in ieder geval, zooals ik hiervoor reeds heb medegedeeld, dat *Arent van Egmond van IJsselstein* bovendien óók *Jan van Pruijssen* nog zijn „neve" noemt, m.a.w. zal de familieverwantschap tusschen de Egmonds en de *Heemskerken* in een *vroegere* generatie gezocht behooren te worden dan Mr. Koenen veronderstelde, aangezien *Jan van Pruijssen* stellig een *bastaardkind* moet zijn geweest!

Jan van Pruijssen zal een gewelddadigen dood gestorven

[5]) In de verkoopcondities van Assumbure in 1668 wordt als eigenaar van het goed ten N.W. gelegen aangewezen *„den Heer* van *Matenes met het goed en de hofstadt Rewijck"* (mededeeling van den Heer H. van Benthem, Gemeente-Secretaris te Heemskerk).

[6]) Deze acte, waaronder twee belangrijke aanteekeningen betreffende latere overgangen van het leen, wordt aangetroffen in het register Alg. Rijksarchief Leenkamer Inventaris 265 (litt. B.) fol. 70. De tekst luidt:

Jan Dever van Mijnden.

Arnt heer van Egmont ende van IJselsteijn doen condt ende kenlijck alle luijden dat voor ons gecomen js onse neue Jan van Pruijssen heer Gerrits soon van Heeskerek ende heeft ons opgedragen in onse handen ende gegeven tot onse vrijen eijieen alsulck goet als hier naer genoempt staet ende alle gelegen is bijnnen den Ban van Heeskerck jnden eersten Gheije Vriesen werff alsoo groot ende alsoo cleijn alse Gheije Vriese voorschreven te gehruijken plach ende belent heeft ande Noort zijde heer Wouter van Heeskerk mit lande dat Jan voorsz van heer Wouter hout te leen ende alomme aen allen tsijden mit lande Jans van Pruijssens. Item in de Vijffhouen vier geerse lant ende een twintichsten deel van een geerse daer naest lendens aff is anden Zuijtsijde Gijsken Jutten man ende aen de Noortsijde Gerrit Tijmensz. Item een camp lande gelegen jnde Poel ende belent heeft andie Zuijtsijde die heer van Breda mit lande ende is geheeten Eelantscamp ende die Noor (t)zijde gelegen langs bij den Poellen welck voor genoemde lant zoo hebben wij weder verlijt ende verleent Jan van Pruijesen onse neue voorschreven van" ons te houden altoos tot eenen onversterfflijck leen ende dit voorschreven goet salmen verheerguwaden mit eenen rode sperwer, in kennisse der waerheijt soo hebben wij desen brieff bcsegelt mit onse zegel gegeven des Woensdaechs nae St. Jans Baptistendagen int jaer ons Heeren Duijsent Drije hondert vijff ende tseventich.

zijn, die naar alle waarschijnlijkheid in 1377 (of daarvóór) heeft plaats gevonden. Want in Holl. Leenkamer no. 302 Memoriale B. G. Cas E. 1377/1390 wordt op fol. 5a vermeld [10]):

> „up St. Pouwelsdach conversio ao. 77 gaf de Heer van „Brederode een vrede jeghens Heer Gherit van Egmonde „als hi gheboren was an den Heere van Egmonde duren- „de tot Beloken Paschen 1378 roerende van Pruijskijns „doet. In den selven maniere soe gaf Heer Gherit van „Egmont ene vrede jeghens Heer Herberen van den „Woirde also als hi gheboren was aan Heeren Wouter „van Eemskercke roerende van Pruijskijns doet".

Behalve het bovenvermelde allodium bezat *Jan van Pruijssen* nog andere goederen in de naaste omgeving van het eerder opgesomde te Heemskerk, waaronder er waren, die hij in leen had van zijn (natuurlijken) broeder heer *Wouter van Heemskerk* bovenbedoeld.

In elk geval staat vast, dat hij vóór 1387 overleden is, want het blijkt uit de Egmondsche leenregisters [6]), dat zijn erfdochter *Agniese* zijn leenvolgster geworden is terwijl, omdat zij destijds gehuwd was met *Gerrit Dever* deze echtgenoot deswege voor haar hulde en manschap gedaan heeft.

In dit tijdschrift komt bij de behandeling van de genealogie van het oud-Hollandsche geslacht *Dever* [11]) *Agniese van Pruijssen,* de vrouw van *Gerrit Dever* niet voor. Welke *Gerrit Dever* hier in aanmerking komt, blijkt evenmin met zooveel woorden daaruit. Maar het lijkt het meest waarschijnlijk aangezien daar [12]) een *Gerrif Woutersz. Dever* geciteerd wordt, die o.a. in leven is tusschen 1405 en 1420, dat deze degene geweest is, die met *Agniese van Pruijssen* gehuwd was.

Nu heeft *Agniese van Pruijssen* zelf tot leenvolger gehad blijkens de bovenaangehaalde Egmondsche leenacte *Jan Dever van Mijnden,* die o.a. in de periode 1435-1449 geleefd moet hebben [13]). Hem zou ik in verband met de regels van de successie bij het onversterfelijke erfleen liever aanmerken als een z o o n van *Gerrit Woufersz. Dever* dan als diens b r o e d e r, gelijk in de genealogie gedaan wordt [12]), en, ofschoon de stukken geen rechtstreeks uitsluitsel geven, er is een acte, eveneens in het archief van de Egmondsche leenkamer bewaard, die bewijst, dat er anno 1388 werkelijk een *Gerrit Dever* bestaan heeft, die inderdaad een zoon *Jan* heeft ge-

Item dese goeden worden verlijt nae Jans doot van Preussen Agniese sijnne dochter daer Gerrit Ever hacr man hulde ende eede voor dede Anno Duijsent drije hondert seven ende tachtich op St. Tomas Avont.

Item soo is tc wceten dat mijn heer wt dese goede Jan Dever van Mijnden gegunt heeft ten vrije eijgen te vereoopen vier gecrsen ende een twintichste deel van een geerse lants gelegen in Vijffhoue daer voor hij mijn heer weder opgedragen ende quijtgeschouden heeft voorden Schout van Hee (m) skerck zijnne singel en groote boomgaert in haeren graften daer Jan Dever voorschreven lenden aff is aen toosteijnde, an de zuijtsijde ende aende Noortzijde ende Huge van der Mee aen twesteijnde, die hem verleijt sijn tot sulcken leen en recht als die oude hantvesten vande andere goederen voorschreven dat uijtwijst. daer over waeren als manne Floris van Al-(ke)made ende Gerrit Pietersz soon int jaer ons Heere Duijsent Vierhondert vijff ende darticb opten elffden dach van Decembris.

[7]) De slotacte van Inventaris Alg. Rijksarchief Leenkamer no. 267 (litt. D.), gedateerd 27 Maart 1603.

[8]) Bl. 296 noot 2.

[9]) T.a.p. bl. 301, waar een acte bij van Mieris 111, bl. 370 uitsluitsel geeft in dezen zin.

[10]) Vriendelijke mededeeling van ons medelid, kolonel J. P. de Man, die mij tevens berichtte, dat *J. van Pruijssen* met een leeuw zegelde.

[11]) Deel XXVII, 1909, kol. 199 sqq.

[12]) T.a.p. kol. 202.

[13]) Als leenman staat hij vermeld in een acte van 14 April 1449 (Alg. Rijksarchief Leenkamer n°. 268, litt. E.)

had [14]). Opmerkelijk is, dat *Gerrit* hierin weer als „neve" van Egmond figureert!

Vrij zeker is voorts, dat *Jan Dever van Mijnden* bezitter is geweest van het met den naam Reewijk aangeduide goed, want de singel daarvan en zijn boomgaard zien wij hem op 11 December 1435 aan den heer van Egmond opdragen in ruil voor ander verkocht en uit den leenband aldaar ontslagen goed, terwijl wij hem uitdrukkelijk nog als gezeten te Heemskerk vermeld vinden [6]).

Wordt *Jan Dever van Mijnden* derhalve nog in 1449 in leven gemeld, in of voor 1463 moet hij gestorven zijn, want dan wordt den 18en Juli met Reewijk c.a. beleend [15]) zijn zoon *Joost,* die te Haarlem woonachtig was.

Joost Dever van Mijnden komt in 1490 maar óók nog in 1492 [16]) als baljuw van Beverwijk voor. Hij was leenman van de Grafelijkheid van Holland [17]) en bekleedde gedurende verscheidene tientallen jaren het ambt van baljuw van Brederode [18]). Hij was gehuwd met *Alijd van Mafhenesse,* dochter van *Wouter* en van diens tweede vrouw *Elisabeth van Cralingen* [19]).

Jr. Joost, die met zijn echtgenoote te Haarlem begraven ligt in de kerk van het Dominicanenklooster aan de Jacobijnenstraat [20]), moet in of kort voor 1526 overleden zijn, toen zijn oudste dochter jkvr. *Marge* met Reewijk werd beleend [21]).

Deze dochter was toen reeds gehuwd met *Joost van den Hove,* bastaard van *Brederode,* wien zij overleefde. Bij testament van 4 December 1557 vermaakte zij Reewijk aan *Joost van Mafhenesse,* haar neefje, en bij diens kinderloos voor-

overlijden aan zijn oudsten broeder *Johan.* Reewijk omschreef zij in dit testament als te zijn:

„mijnne hoffstede tot Heemsker ck met
„sijn toebehooron ende land e n daerom-
„me leggende leen ende eijgen alzo 't
„Belij Pietersdr. nutertijt gebruijckt be-
„houden mijne suster voorz h i e r a e n e
„haerelijf tochte mits die voorschreven
„h o f f s t e d e ingoede reparatie vanzijnen
„g e t i m m e r t te houden".

Uit het testament vloeit nog voort, dat de testatrice zelf te Haarlem woonachtig was en dat zij den wensch koesterde aldaar in haar ouders graf (zie boven) te worden bijgezet.

Klaarblijkelijk had deze making tòch — ondanks vestiging van het vruchtgebruik — tot schade plaats gehad van de rechte leenvolgster, zijnde haar in 1503 geboren zuster *Elisabeth Dever v. Mijnden,* die gehuwd was met *Warnet van der Does,* den zoon van *Dirk* en *Josina van Zuijlen,* die zich immers na haar dood, alsof er niets gebeurd was, toch beleenen liet op 12 Augustus 1563, nadat den 4en September tevoren voornoemde *Jan van Mafhenesse,* oud 25 jaar, zich insgelijks had laten beleenen [22]). Een hieruit gerezen rechtsgeding is voor het Hof van Holland aanhangig gemaakt in de jaren 1564 en 1565 [23]) en de geschillen over Reewijk hebben blijkens de opvolgende verleien nog tal van jaren voortgang gehad.

Een onderzoek naar het verloop van dit familiekrakeel valt intusschen eenigszins buiten het onderwerp en ik reserveer deze kwestie, welke bepaaldelijk voor de kennis der usances in het Hollandsche leenrecht van beteekenis schijnt, gaarne voor een andere gelegenheid.

Maar alvorens te eindigen wil ik niet nalaten nog te wijzen op een tot dusverre onbekende en dus ook aan den samensteller van de genealogie-*Dever* onbekend gebleven acte betreffende diezelfde familie uit het jaar 1398. Daarin [24]) maakt

---

14) De acte, die als een los vel ingelegd is in Alg. Rijksarchief Leenkamer dl. 265 (litt. B.) luidt als volgt:

Gerrit Dever off Jan zijn zoon in folio XXXIJ.

Int jaer ons Heeren M IIIc LXXXVIII op St. Pontiaensauont gaff en droech op Gerrit Deuer mijne heer van Egmont heer Arnt de eijgendom van vijff morgen lants gelegen jnde ban van Sassene daer off die II morgen belent hebben Wouter Dircxsz an die Noortzijde Lijsebet Jan Hugez, andie Zuijt zijde Wouter Dircxsz. andie Oostzijde ende Jan die Hoop met zijne lande andie Westzijde en is geheten Claes Zoiten weijde ende die andere drije morgen zijn geheten Vranrijck ende hebben belegen andie Noortzijde die nieuwe wech, andie Zuijtzijde Willem van den Boechorst andie Westzijde Jan van Verse1 endie andie Oostzijde Dirck Willemsz mit zijne lande welck goet verlijt is Jan mijns heeren neue Gerrit Deuertsz tot eene onversterfflijck erffleen gelijck een oude (?) onbesegelt brieff inhout die in 't boeck leit en Floris Willemsz geschreven heeft en was anno XIIIIc en VIII op St. Willebroersdach.

Nota dits onversocht.

15) (Inventaris als vorn dl. 264, litt. A fol. lvi:) Joost, die Ouer van Mijnnen.

Wij Willem, Broeder tot Geldere, heer tot Egmont tot IJselsteijn, tot Baire, etc., doen cont alle luijden dat wij behoudelijck ons en eenen ijgelijck sijns rechts verlijt ende verleent hebben, verlijen ende verleenen mit desen onsse brieue Joost die Ouer van Minne den singel ende groote boomgaert met zijnnen grafte gelegen tot Heemskerck. Item noch Gheije Vriesen werff alsoo die gelegen js jnden ban van Heemskerck. Item noch een camp lants gelegen jnden Poel geheijten Olants camp te holde van ons end van onssen erven en nacomelinge heer tot Egmont jndertijt Joost voorschreven ende zijn erve tot een onversterfflijck leen, te verheergewaden alst verschijnt nae wtwijsinge der older hantvesten die daer aff is ende alles zonder oenigerhande archgelist. Hier waeren bij, aen ende over onsse mannen van leen Jan van Amstel, Jan van Schoor1 ende Dirck van Rietwijck. des ten oirconde hebben wij onsse zegel hier aen doen hangen jn den jaere ons Heeren Duijsent Vierhondert Drije cnde tsestich opten achtienden dach jn Julio.

Nota die heergewade was een rode sperwer.

16) Vgl. „Handvesten en Privilegien van Assendelft", Amsterdam 1768, bl. 51.

17) N. J M. Dresch: „Inventaris v.h. Oud-Archief der Gemeente Beverwijk 1250-1817", bl. 99.

18) „Westfriesland Oud en Nieuw", VII, bl. 84 en 85.

19) S. v. Leeuwen: „Batavia Illustrata", bl. 1003.

20) Bijdragen Bisdom Haarlem XV, 1888, bl, 103.

21) (Inventaris als voren dl. 266, litt. C.:)

Joncvrouwe Marije dochter van wijlen Joost van Deuer van Mijnden.

Wij Johan Grave van Egmont, heer tot Purmerende etc. doen cont allen luijden dat wij verlijt ende verleent hebben, verlijen ende verleenen mits desen Joncvrouwe Maria dochter van wijlen Joost Dever van Mijnden die leengoeden die de voorsz Joost van den heerlicheijt van Egmondt te leen gehouden heeft te weeten den singel ende grooten boomgaert met zijnne grafte gelegen tot Heemskerck, item noch Gheije Vriessen werff alsoo die gelegen es in den ban van Heemskerck. noch een camp lants gelegen jn den Poel geheten Oelants camp te houden van ons, onssen erven ende nacomelinge Grave ofte Gravinne van Egmondt jnder tijt weesende zij ende haer erven ende nacomelingen tot eenen onversterfflijck leen te verheergewaeden alst verschijnt naer uuijtwijsinge der ouder hantvestcn die daer off is, behouden ons ende een ijgelijck zijns rechts. ende heeft ons hier off hult ende eedt gedaen als man ende voocht vauden voorschreven joncfrouw Marije Joost de Bastaert van Brederode haer man, hier waeren bij, an ende over als onsse leenmannen Gerrit van Sparwoude ende Loijes Bruneel. jn oirconde onsse zegel dat wij jn dese zaecke gebruijcken hier aen doen hangen den vijfthienden dach jn September jnt jaer ons Heeren XVc ses ende twintich.

22) Dit vervangt Ned. Leeuw XXVII, 1909, kol. 202; zie Alg. Rijksarchief Leenkamer n°. 269 litt. F. drie acten betreffende dit leen.

23) Kronijk v.h. Historisch Genootschap VIII, 1852, bl. 284/285.

24) De acte, welke aangetroffen wordt in Alg. Rijksarchief Inventaris Leenkamer n°. 279 fol. lxiij vso. sqq. luidt als volgt:

Copia copiae.

Jan de Weent bij der genade Godts Abt van Egmondt maken condt allen luijden, dat Heer Reijner Ever, Ridder onze lieve getrouwe neve ons getoent heeft dat sommige goede, die hij van ons, ende van onzen Godtshuijse nae ons registeren te liene zoude houden alzoo verdwaelt ende verbijstert zijn, als waer bij dat zijn heere zijn vader, noch hij die name vanden goeden noch en hebben, noch en kennen, als Scuteter venne, ende een half mergen landts in Heren Dircx venne van Sassenem. Ende oock dat sommige goeden hun selven van zijne zusteren voor eijgelijcke goeden

Jan de Weent, abt van Egmond met zijn mede-vertegenwoordigers der abdij een transactie over het leengoed dier instelling, gelegen te Lisse en Sassenheim met zijn neef *Reijner Dever,* ridder, waarover blijkbaar tusschen laatstgenoemde en de abdij reeds ter tijde van abt *Hugo van Assendelft*[25]) verschil bestond.

Eene zonderlinge vervolging door de Leidsche Academische Vierschaar,

door W. J. J. C. Bijleveld.

Daarvan vertelt eene — zoover mij bekend — niet tot uitgave gekomen deductie van Mr. A. C. (de) Braconier, die ik onlangs in 's mans eigen handschrift verwierf en bezorgde, waar dezelve behoort, n.l. ter beschikking van het curatorium onzer Universiteit.

Mr. Abraham Corneille (de) Braconier is onzen lezers bekend uit het artikel aan zijn geslacht gewijd door † W. M. C. Regt in de N. L. jrg. 1917, kol. 58 en v. Hij was 6 Jan. 1724 te Utrecht geboren als zoon van den predikant Abraham Josua Br. (1670-1736) sinds 1708 gehuwd met de dichteres Catharina de Wilde (1688-1766), die in 1745 de heerlijkheid Alphen en Rietveld door koop verwierf. Hij promoveerde reeds 25 Aug. 1741, hetzelfde jaar zijner inschrijving, in zijne geboortestad op een proefschrift en ging op eigen kosten in Juli 1753 als minister-resident van H.H.M.M. naar Luik, waar hij eenige jaren verbleef. Eene belangrijke diplomatieke post was dat zeker niet, als wij weten, dat de Prins-Bisschop, Johann Theodor, Hertog in Beieren, in die jaren doorgaans afwezig was.

Zeer openhartig verklaart hij in zijne deductie, dat hij in Juli 1749 in den Haag kennis maakte met een vrouwspersoon, wier ouders, hoewel bewerend in Luik woonachtig te zijn, in den Haag kaarten voor de comedie verkochten en „dessert-deviesjes" (= pistaches) maakten, terwijl de zoon in den Amsterdamschen schouwburg danste. Deze Marie Anne Bouhon had reeds het jaar tevoren het leger der geallieerden bij Breda gefrequenteerd (dus in 1748) en genoeg ervaring opgedaan, om zich te vestigen in een „huis van débauche, alwaar tot het exerceeren der wellust, noch consent van ouders, noch contracten nuptiaal gerequireerd worden". Dit huis kwam met een gangetje, naast den beeldhouwer Zaverij (Xavry) op het Zieken in den Haag uit en zij werd er hem gepresenteerd als „Frans Mietje" en als „mijsie van plaisier". Hii overnachtte daar, waarop zij hem overreed heeft haar naar Utrecht mee te nemen, waar hij haar plaatst in een huis van débauche bij Hendryx aan de Witte Vrouwenpoort. Zij volgt hem kort daarop naar Breda en woont dan in de Swaan te Princenhage, vervolgens in Sept. naar den Bosch, waar hij haar zet in huis bij grutter Meulesteyn op den Vuchterdijk. waar zij tot Dec. blijft. Hij hield haar aan als maitres, tot hij er eene „aversie" van kreeg en haar kwijt wilde, „om zig in een echt etablissement te begeven".

Dat zegt hij haar eind 1758 en ook, dat hij haren zoon mee zal nemen naar den Haag met verlof van H.H.M.M. Het kind besteedt hij uit bij Javel in de Roche op de Beestenmarkt. Begin Sept. 1759 komt zij hem in den Haag lastig vallen, doch hij maakt er een eind aan en verlijdt 15 Sept. eene acte voor nots. Lud. Muller (lees: Mulder), waarbij zij afziet van alle pretensies en de som aanneemt, die hij haar biedt, n.l. *f* 5000.- onder beding, dat hij voor het kind zal zorgen.

In de acte wordt van een huwelijk niet gerept, zij ziet af van alle engagementen en belooft hem nooit meer lastig te vallen. Dienzelfden dag wordt nog eene acte verleden, waarbij hij haar bovendien nog *f* 100.- per jaar toekent. Zij teekent zich wel *Braconiet-Bouhon.*

Zij ontvoert het kind echter en trekt naar Luik, waarvan hij zich blijkbaar niets aantrekt en zijne proclamaties doet afkondigen te Utrecht, Arnhem, Doornspijk, Oosterwolde en Oldebroek met Johanna Walravina van Dedem, geb. 21 Juli 1736. dr. van Frederik Hendrik en Henrica Gesina van Zuylen van Nievelt; 25 Febr. 1760 zijn zij op h. Schouwenburg door den predikant van Doornspijk getrouwd. Zij hebben rustig gewoond bij zijne moeder in Utrecht, waar 8 Nov. 1760 hun oudste zoon Abraham Pierre, vader van de latere mevrouw D. J. A. A. van Lawick van Pabst geboren is en verder in Alphen, waar volgens Regt nog twee kinderen: Frederik Hendrik en Catharina Maria Anna (later: mevrouw van Nes) geboren zijn. Na zijn huwelijk noemt hij zich altoos de Braconier en ik vermoed, dat hij zulks reeds deed, sinds hij in Luik verbleef. Onder het spotzieke Luiksche volk was „Strooper" zonder meer voor een minister-resident wel wat al te mal als achternaam.

Op 9 Oct. 1764, 40 j. oud, deed Dr. Juris A. C. de Braconier zich inschrijven als student ter Universiteit in Leiden. onbewust, dat dit muisje nog een staart zou hebben. Hijzelf zegt, dat hij alhier kwam met het doel, Alphen c.a. te verkoopen voor zijne moeder, hetgeen kort vóór haren dood (19 Febr. 1766) dan ook gelukt is en dat hij daarvoor h.t.s. meer occasie zou hebben.

---

met lantrecht off gewonnen sijn, als ien acker bij den Huustgijn bij den Wijngaerdt, item aldaer dit huustgijn op staet, item een acker in den boomgaerdt, daer die hulst op stondt, dat hij doe ten tijde onzen voer vader den abt heer Huge van Assendelft, daer God die ziele off hebben moet, togede om bescheijt te hebben, dewelcke hem geen bescheijt en dede, ende want wij ondervinden, ende wel weten inder waerheijt, dat, die zaken aldus zijn, zoo zijn wij Jan de Weent, Abt voorsz., Prior, ende tConvent van Egmonde met Heeren Reijneren voorsz over een gedragen, ende hij weder met ons, in deser manieren, als dat heer Reijner heeft ons opgedragen van zijnen eijgelijcke goeden, voor die voorsz. ontvreemde goeden eenen campe landts geheten Ploegers venne houdende omtrent twee mergen landts leggende inden ambachte van Lisse (lxiiii) streckende twischen heer Reijners gheest ende zijner vestenisse, ende daer bewijst hij ons noch eenen rampe landts geheten Gerijts Soeten renne, die hij van oudts van ons te leene houdt, liggende binnen den voorsz Ambachte, aen die zuijdszijde van Ploegers venne voorsz, ende houdt omtrent twee mergen landts met den langen tuijn daerjnne gereeckent, streckende twisschen der Gheest, ende s Graven water geheten den Poel, ende heeft belegen aen die zuijdtwestzijde dat Cloester van der Lee met hoiren uijthove, ende desc twee campen lants ende thuijn voorsz. hebben wij Jan Aht, Prior ende convent voorsz weder verlijet, ende verleent voor onse manne Heeren Reijn voorsz, ende zijnen nacomelingen, van ons, ende van onzen nacomelingcn Abten van Egmonde tc houdcn, tot eenen erffleen op eenen aftrr zusters kindt toe niet te versterven ende dan te comen op dc oudsten, ende naesten, ende jmmer die jonger man, die vorhande te hebben voor dat onder wyff, daer zij even nae zijn, maer waer dat zake, dat die besitter van dese leengoederen gen after zuster kindt cn liet van dier leengoede zijde toecomendr, zoo zoude dit. goedt comen an onzen Godtshuijse van Egmonde zonder eenich wederseggen ende hier mede zullen doodt ende crafteloos wesen (Ixiiij vso.) alle andere handtvesten oft registrerende goede, die van outs mogen wesen van desen voorseijden ontvreemde leengoeden. Ende omdat wij willen dat dit vaste, ende stade blijven, zoo hebben wij abt, prior ende convent voorsz desen brieff besegelt met onse zegelen int' jaer onzes Heercn duijsent drie houdert acht ende tnegentich des sondages nae Rartholomei. Onder stondt gecollationneert jegens zijn principael, besegelt met twee rode uijthangende zegelen aen dubbelde staerten ende daer mede bevonden t' accorderen bij mij notaris publicus den XII Augustj LXXIJ, ende was ondertekent J. Raet. P. notaris a. 1572. Naer collatie is dezen uijt de voorsz copie anthentijcq gedateert ende geteijckent als vooren bevonden tc accorderen opten IXen Aprilis XVIc negen ende vijftich, bij mij ondergetekend Griffier van de Leenen (w.g.) E. E. Brand.

25) In functie 1353-'67.

De vrijdom van accijns voor lidmaten der hoogeschool zal m.i. in deze ook wel wat beteekend hebben.

Wegens zwangerschap zijner vrouw blijft hij echter na doode zijner moeder en betrekt zelfs een nieuw huis in Mei 1766, doch dan wordt er besloten naar Emmerik te verhuizen. Op 11 Mei 1766 is nog te Leiden geb. en 18 Mei waalsch gedoopt: Henriette Christine Florentine de Braconier.

Te Emmerik wordt een huis gehuurd met ingang van 1 Mei 1767. Op 9 Mei verlaat het gezin Leiden, doch de vrouw is door ziekte niet tot de reis bekwaam en zij huren een buiten in Voorburg, hoewel hij sinds 1 Juni belastbaar is in Emmerik, waarheen zij ten slotte eind Juni 1767 vertrekken en waar 29 Juli alweer een zoon geboren wordt en 31 Juli d.a.v. aan huis gedoopt door Ds. de Ridder.

Kort daarop wordt de rust van het gezin wreed verstoord. M. A. Bouhon was eind 1765 in Holland teruggekomen met den Luikschen burgemeester de Castier, in wiens huis zij zich zoo had ingedrongen, dat diens vrouw, J. van Aefferden, in wanhoop hare troost in het klooster had gezocht.

Dat fraaie stel ging naar Mevr. Braconier in Utrecht en perste haar 100 ducaten af. De oude vrouw had er blijkbaar niet over durven reppen aan haren zoon in Leiden en overal vertelden de afdreigers, die terstond naar Luik verdwenen, dat Mr. A. C. Br. wettig met haar in Luik getrouwd was 6 Jan. 1750 en zij sedert 1759 verlaten, van honger en gebrek ,,zou hebben moeten creveeren".

Twee jaren later klaagde zij haren man aan bij de Academische Vierschaar. Hij werd ad valvas in Oct. 1767 gedagvaard, zonder dat dit hem beteekend werd en pas bij brief van zijnen Leidschen vriend G. A. v. Meurs, d.d. 6 Nov. kreeg hij er kennis van.

In de uitvoerige juridische uiteenzettingen dier dagen, stelt A. C. Br. vast, dat de Academische Vierschaar incompetent is, dat het privilegium fori zich tot Holland uitstrekt en niet eens tot het overig gebied der Republiek en dus onmogelijk op hem, onderdaan van de Pruissische Majesteit, toepasselijk is. Hij dient dan ook exceptie in bij de Cleefsche regeering, die 11 Juli 1768 deze verwerpt. Doch zijne procureurs eischen revisie. Ondanks den termijn van een jaar daarvoor, bereikt zij, dat de zaak in Leiden tegen hem wordt doorgezet en bij verklaring van de Universiteits Vierschaar van 6 Febr. 1769 is de revisie verlopen: in Aug. (recto 9 Juli) 1770 werd hij veroordeeld en het huwelijk geldig verklaard.

De deductie eindigt met eenen brief van den Staatsminister Baron von der Horst, ondervoorzitter van het directorium, d.d. Berlijn 30 Juli 1767, waarbij Mr. A. C. Br. C.S. te Emmerik wordt welkom geheeten en met de acte van ontheffing door M. A. Bouhon voor nots. Mulder geteekend in het Fransch en in het Nederlandsch. Getuigen daarbij waren: J. D. C. van Heeckeren van Kell (later kamerheer en opperstalmeester van Prins Willem V) en Mr. St. Arn. Westerhof.

Tot zoover dus, zijne meening; vanzelf is van belang, wat de andere partij in het midden te brengen had volgens het civiel dingboek der Academische Vierschaar, register N. 1765-1771.

De aanklacht der Luiksche was niet de eerste kennismaking van Mr. Braconier met dit lichaam. In April 1767 had de Maastrichtsche bankier Leonard Tielens hem daar aangeklaagd, wegens wanbetaling van rente en aflossing van eene schuld, groot ƒ 4550.-, aangegaan sinds 4 April 1758 en geen half jaar daarna komen tal van Leidenaars klagen, dat Mr. Br. met de noorderzon verdwenen is met medeneming van alles wat waarde had in zijnen boedel, terwijl zij nog geld van

hem te vorderen hebben. De Vierschaar benoemt dan curatoren over zijn insolventen en geabandoneerden boedel. De procureur J. E. Luzac treedt dan als zoodanig op. Vreemd doet het aan, dat deze 11 Jan. 1768 als procureur van M. A. Bouhon compareert en uit haren naam relateert, dat Mr. B. al vóór zijn residentschap in militairen dienst van den Prins Bisschop was getreden, in 1749 R.C. is geworden en haar 6 Jan. 1750 heeft getrouwd in de kerk van St. Andries te Luik, in welke stad ook hun zoon Abraham Josué Joannes Ludovicus geboren en 3 October 1750 gedoopt is in de kerk van de H. Maagd. Dat hij haar en het kind kwaadwillig verlaten heeft en dat zij tenslotte een proces tegen hem en zijne moeder aanhangig heeft gemaakt. Dit proces ging met vele strubbelingen gepaard, middelerwijl was de moeder ziek geworden en overleden, terwijl hij weigerde zich voor den Hove uit te laten en zich beriep op zijn lidmaatschap der Universiteit. Hij had het dus aan zichzelf te danken, dat hij voor een college terecht kwam, dat vanzelf niet anders, dan vooringenomen tegen hem kon zijn door reeds eerdere kennismaking. De pedel had hem dan ook reeds 19 Dec. 1767 ingedaagd. Ter zitting van 11 Jan. 1768, kwam de procureur Lange uit Emmerik persoonlijk protesteeren, terwijl zijn collega Luzac de copieën van trouw- en doopacten en verdere getuigenissen tot staving harer beweringen overlegde. Nog twee jaren lang werden er allerlei excepties van zijn kant opgeworpen en nadat de Vierschaar haar 22 Jan. 1770, blijkbaar in twijfel over de geloofwaardigheid harer bewijzen, nadere had opgelegd, was deze blijkbaar bevredigd en werd 12 Mei 1770 besloten geene verdere surceance te verleenen.

Zooals reeds gezegd, viel het vonnis 9 Juli d.a.v. Al had dit dan ook geen practisch effect, een student ,,voor de lens" was inmiddels veroordeeld en het viel mij nog mede, dat het crimineel dingboek niets bevat over eene aanklacht wegens bigamie. Blijkbaar waren de Leidsche heeren wel zoo verstandig, den gevlogen vogel maar met rust te laten.

Toch keerde Mr. A. C. de Braconier in het vaderland terug. Hij stierf 12 Juli 1786 in het vredig Maarssen, terwijl zijne vrouw hem tot 12 Febr. 1802 overleefde te Utrecht.

NASCHRIFT.

Eene vraag, voorgelegd aan wijlen ons geacht medelid, ZE. luit.-gen. b.d. J. W. P. van Hoogstraten, over de familie *von Sturman,* bezorgde mij op de meest welwillende wijze heel wat aanvullend materiaal over de familie (de) Braconier uit het archief der familie *van Pabst,* dat ook den Heer Regt onbekend bleef.

Ik geef het hieronder zonder commentaar weer:

1. *Joseph Maturin de Braconier.* tr. *Perette Jacqueline de Dingelheim.*

II. *Mangin de Br.,* heer van Mortaigne en Bodenvillers, geb. Courcelles, Lotharingen 17 Oct. 1522, opperlandvoogd van Choisy, † Courcelles 3 Maart 1571, tr. 10 Juni 1545 *Claude Jolat,* dr. van Jean Henri, ridder, heer van Chemont en Anne Marie d'Armur de Bellegarde: waarvan:
1. *Jean,* hoofd van een tak in Lotharingen.
2. *Dideric Henri,* volgt 111.

III. *Dideric Henri de Br.,* heer van Annance, geb. Metz 24 Juli 1549, opperhoutvester van het land van Metz, † Metz 13 Aug. 1595, tr. Sirck 12 Febr. 1570 *Marie de Sirck,* dr. van Guillaume Frédéric en Hedwig Elieonora van Isemburg.

IV. *Josué de Br.*. heer van Mont, geb. Metz 20 Sept. 1574, gaat 1603 naar Holland, † 's-Gravenhage 26 Aug. 1637 begr. Kloosterkerk, tr. Sedan 30 Nov. 1593 *Giseline Florichant,* † 's-Gravenhage 16 Jan. 1658, begr. Nieuwe Kerk, dr. van Bernard Hyacinthe, heer van Florichant en Anne d'Hemricourt. Uit dit huwelijk, behalve Josué, *François* en ***Johan,*** als 2e zoon:

Abraham, volgt V.

V. ***Abraham de Br.,*** geb. 's-Gravenhage 28 Dec. 1613, gaat naar Frankrijk terug, koninklijk thesaurier te Quienne, gaat dan weer naar Holland en † Amsterdam 4 Nov. 1680, tr. Bordeaux 27 April 1666 ***Marie de Colenaere,*** geb. Antwerpen, dr. van Augustin, heer van Sandvliet, griffier van Antwerpen en Marie Toussainte Mayeur. Uit dit huwelijk buiten ***Laurent*** en ***Juliette Marie,*** als 2e zoon: ***Abraham Josué,*** volgt VI.

VI. ***Abraham Josué de Br.,*** geb. Bordeaux 8 Oct., ged. Begle 9 Nov. 1670, † Utrecht 26 Maart 1736, tr. de Bildt 20 Maart 1708 ***Cafharina de Wilde,*** geb. 's-Gravenhage 17 Sept. 1688, † Utrecht 19 Febr. 1766, dr. van Pierre (1649-1798, secretaris van den Koning Stadhouder en dijkgraaf van het land van Altena, zoon van Pierre le Sauvage en Catherine Tacks) en Anna Spoor (ged. 24 Juni 1657, † 2 Mei 1744, dr. van Hendrik en Anna van Huls, geb. 22 Juli 1618, † 17 Mei 1703). Over hun eenig kind Mr. ***Abraham Corneille*** kunnen wij na het bovengaande gevoegelijk zwijgen. Wat de kinderen betreft, ***Frederik Hendrik is*** na Regt's artikel in denzelfden jaargang 1917 op kol. 95 behandeld, de in Emmerik geboren zoon heet ***Laurens Johan Walraven*** en dan was er nog eene dochter *Jeanne Walrav(in)e,* die later met eenen ***de Mohr*** huwde.

Doch de oudste zoon vraagt nog onze aandacht: ***Abraham Pierre*** dan, was luit. der art. in Statendienst, doch behoorde tot de uitgeweken officieren van 1787: hij werd in 1788 Juli 17, le luit. inf. in Frankrijk. 13 Aug. 1788 zweert hij zijn geloof te St. Omer af en wordt 20 Aug. R.C. terwijl 2 Sept. het huwelijkscontract geteekend wordt met ***Marie Cathérine Joséphine de Laftre,*** geb. 10 Juni 1759, † Juli 1793, dr. van Joseph, ridder, heer van Balque en Coquane. Uit dit huwelijk had hij:

1. eene dochter, geb. en † 22 April 1790.
2. ***Louis Abraham Joseph,*** geb. 29 Mei 1791, † 1792.
3. een zoon, geb. en † Juli 1793.

Van 8 Oct. 1793-9 Aug. 1794 werd hij met de overige Hollandsche en Engelsche officieren in streng arrest gesteld, doch ten slotte te Béthune vrijgelaten.

Daarop naar Holland teruggekeerd, ontmoet hij te Deventer bij hare volle nicht, Mevrouw von Kutschreuter, ***A. J. M. von Stürman*** en trouwt haar aldaar 30 Jan. 1796, daarmede voldoende aan de belofte zijner eerste vrouw in extremis gegeven, alleen R.C. te zullen hertrouwen.

Zij woonden des zomers op Groterkamp, Gorssel; 's winters op kamers in Zutphen, tot zij eind 1798 verhuisden naar Kampen. Uit hen zijn geboren en allen R.C. gedoopt:

1. ***Abraham Arnoldus Marcellus,*** geb. Zutphen 17 Nov. 1796, † Nijmegen 1856.
2. ***Pierre Henri,*** geb. Gorssel 17 Mei 1798, † 1817.
3. ***Maria Elisabeth,*** geb. Kampen 17 Jan. 1802, later Mevrouw van Lawick van Pabst.
4. ***Henri Jean Joseph Guillaume.*** geb. Kampen 9 Sept. 1804.
5. ***Bernardus Joannes,*** geb. Kampen 1 Jan. 1812, † Lier, prov. Antwerpen 9 Juli 1826,
6. ***Arnoldus,*** geb. en † Kampen 1814.
7. ***Dorothea Francisca Agnes,*** geb. Kampen 16 Dec. 1815 † Grave 18 Dec. 1850. Zij overleefde haren vader dus en dit schijnt ook het geval te zijn geweest met haren broeder H. J. J. G., al weet ik niet, wat er van hem geworden is.

Tenslotte zij vermeld, dat Mr. A. C. (de) Braconier, zich alsdan noemende: chevalier, seigneur d'Alphen, zich door het parlement van Metz op 10 Juni 1753 eene verklaring deed afgeven. dat hij tot ouden Lotharingschen adel behoorde en daaruit blijkt tevens, dat er daar te lande toen nog twee takken der familie bestonden.

Ondanks het feit, dat de fiches ter Walenbibliotheek alhier veilig zijn opgeborgen, had de Heer W. D. H. Rosier de goedheid, die betreffende de familie (de) Braconier voor mij op te diepen. Er zijn er vele, want juist Lotharingen is grondig behandeld op dit gebied. Mijn indruk is, dat bovenstaande genealogie zeer opgesmukt is. De familie komt in de fiches steeds voor zonder voorzetsel: ***de.*** De meeste leden bevinden zich in handel, of industrie. Jean, genoemd onder II, 1, blijkt de stamvader te zijn van eenen tak, die zich te Hanau vestigde en tot bloei kwam, later ook in Halle a.d. Saale en Berlijn, waar zij tot in de 19e eeuw voorkomen en wellicht nog bestaan. Laurens, zoon van Abraham, onder V genaamd, blijkt stamvader te zijn van eenen tak in Amsterdam. Abraham zelf is niet overleden, doch begraven 4 Nov. 1680. Belangrijker is echter wat ik vond over Mr. A. C. (de) Braconier en de zijnen. De ouders zijn reeds in 1770 lidmaten der Walenkerk te Zutphen geworden, waar zij tot 1785 verblijf hielden. Aldaar werden gedoopt ***Jeanne Walrave*** 10 Juni 1770 en ***Henri Charles Alexandre 4*** Juli 1772. Met hem is nu de schenker van Twello's avondmaalzilver terecht, door Regt in N.L. jrg. 1917 kol 60 vermeld, terwijl ***F. H. de Br.*** 31 Oct. 1798 ondertrouwde te Utrecht met C. ***F. Kuvel.*** Na de geboorte van eene dochter te Utrecht op 24 Dec. 1799, is hij als ritmeester der dragonders 12 Maart 1803 ondertrouwd met ***Paulina Putman;*** dit ter aanvulling van jrg. 1917 kol. 95.

BIJLEVELD.

Een Epitaaf op de Cannenburg,

door **MR. J. BELONJE.**

Behalve verschillende andere oude stukken, w.o. een collectie interessante familieportretten, die van het kasteel zelf afkomstig zijn, wordt op de Cannenburg onder Vaassen nog een aantal oudheden bewaard, dat naar alle waarschijnlijkheid van Duitsche afkomst is. Tot deze laatste groep moet gerangschikt worden een laat XVIIe eeuwsch epitaaf, dat kennelijk uit een kerkgebouw afkomstig is. een specimen van goede barok. Het is een uit zandsteen vervaardigd en later overschilderd monument, voorstellende in het middendeel Salomo's eerste recht. Boven dit vak komt een voorstelling voor van Simson en den leeuw en aan de onderkant aanschouwt men nog volkomen naar middeleeuwschen trant het gezin van de stichters. Het mannelijke gedeelte van deze familie is door een helm afgescheiden van het vrouwelijke en wanneer ik goed geteld heb staan aan beide zijden drie kinderen gegroepeerd.

De traditioneele wapens en kwartieren ontbreken op dit epitaaf weliswaar volkomen, maar toch vindt men geheel onderaan een nadere aanduiding. Deze is te vinden in een cartouche met de volgende inscriptie, in cursief gestelde kapitalen:

En Petronella cadit Satrapissa Schadaea virago
Bvddaeae stirpis nobilitate gravis
Relligiosa Dei cultrix et mater egentvm.
Christum passa cruce est imitata suum
Hac requiescit humo curatum libera donec
Hanc vocitet sponsam Christus ad astra svam
Sit anima ipsius in fasciculo viventium
1 Sam. 25.

In drie goed-loopende disticha, gevolgd door een tekst uit den Bijbel wordt ons de beteekenis van het monument dus uiteengezet. De tekst uit Samuel is er een die stereotyp op Joodsche grafsteenen voorkomt.

Wie was nu deze „kordate" vrouw, die tevens met den titel van „satrapissa" (waarschijnlijk dus „drostin") werd aangeduid?

Haar uit het latijn vertaalde naam is *Petronella Schade* geweest en zij was van de stam Budde(nborg), gelijk het grafschrift zelf nader verklaart bij een verdere opsomming harer voortreffelijke eigenschappen.

Ze moet de oudste dochter geweest zijn van *Johan* tot Buddenborg, de Ihorst en Hange en *Elisabeth van Dorgelo* tot Bredborg, die in 1640 in het huwelijk getreden was met *Johan Caspar van Lipperheide* tot Stein en Hege, den zoon van *Caspar* tot Berme en *Catharina van Elverfeld-Berge* [1]). Zooals uit de familiegenealogie van het geslacht *van Schade* blijkt, moet zij verschillende relaties in de Nederlanden gehad hebben [2]), maar toch komt dit monument niet uit Nederland maar van elders.

Quaeritur: vanwaar komt dit epitaaf en welke kerk heeft het versierd éér het naar de Veluwsche Cannenburg verhuisde?

Een antwoord daarop wordt ons gegeven door de „Bau- und Kunstdenkmäler des Herzogtums Oldenburg" II Heft, Amt Vechta [3]), welk boek vermeldt, dat te Damme, Amt Vechta i.O. aan een kolom tegenover den kansel in de R.K. kerk zich het epitaaf bevond. Wel te verstaan het kunstwerk bevond zich daar ter tijde van de publicatie van voormeld werk.

Dat kunstwerken zonderlinge zwerftochten kunnen maken is een bekend feit en men kan hun spoor soms in een tijdsbestek van enkele jaren geheel bijster worden.

Zonder hier nu de omzwervingen van het epitaaf verder te willen reconstrueeren wil ik nog even wijzen op de lotgevallen, die een ander epitaaf uit diezelfde kerk van Damme moest ondergaan. Het voorwerp gold *Johan Caspar van Lippenheide* bovengenoemd en diens tweede vrouw *Sophia Mechtildis Corff* genaamd *Schmisingk*. En blijkens de evengenoemde „Kunstdenkmäler" was dit ten tijde van de inventarisatie van 1900 reeds uit de kerk verwijderd en overgegaan in het bezit van *Franz* Freiherr von *Lipperheide* te Berlijn [4]).

Natuurlijk is het nu niet uitgesloten, dat óók het epitaaf van de Cannenburg op gelijke wijze aan Freiherr von Lipperheide gekomen is en dat het uit diens nalatenschap is verkocht.

1) A. Fahne: Geschichte der Westphälischen Gesahlechter, Cöln 1858, blz. 283.

2) Ook nog in later tijd bleven deze relaties bestendigd. Men denke b.v. aan het belangwekkende grafmonument in de kerk van Rijssen, Overijssel, voor *Frederica van Ittersum* tot de Gerner, † 9 Dec. 1729, de tweede echtgenoote van *W. D. van Schade*. Laatstgenoemde behoorde tot de tak *Landegge*, die haar naam ontleent aan het nabij de Nederl. grens aan dc Ems (l.-oever) gelegen adellijke huis. Vgl. G. Dehio: Handbuch der Deutschen Kunstdenkmäler 1. Niedcrsschsen und Westfalen, Berlin 19.35: s. 434.

3) Oldenburg i.O., 1900 blz. 93sqq. Een afbeelding van het epitaaf hovendien op blz. 95. Het hierboven weergegeven opschrift vervangt dat uit de „Kunstdenkmäler", waarin enkele fouten voorkomen.

4) Inmiddels kindrrloos overleden; vgl. Gothaisches Gencal. Taschenbuch der Freiherrl. Häuser, LXXIX, Gotha 1929, blz. 410.

Kunsttopografie bestaat in verschillende landen. In ons land bezitten wij behalve de z.g. „Voorloopige Lijst", die thans van alle provinciën aanwezig is, een meer gedetailleerde tevens geïllustreerde beschrijving van enkele deelen des lands [5]). De in België op dit terrein verrichtte arbeid is van veel bescheidener aard. Beroemd zijn daarentegen de z.g. Bau- und Kunstdenkmäler, die van talrijke streken van Duitschland maar ook van het voormalige Oostenrijk en van gedeelten van Noord-Italië bestaan en die reeds in honderdtallen deelen verschenen zijn.

Deze kunsttopografie behandelt in verschillende gevallen objecten, die ook voor de genealogie en heraldiek van beteekenis zijn, gelijk ik in het bovenstaande door een klein voorbeeld mocht signaleeren. Bij gelegenheid zal ik echter gaarne nog eens op dit onderwerp terugkomen teneinde onze lezers van het belang van deze uitgaven nader te kunnen overtuigen.

De parenteel de Bosch X Willink uit iconographisch oogpunt,

door J. F. VAN BEMMELEN.

In de genealogie der familie *de Vries*, verschenen in den jongsten jaargang van Nederlandsch Patriciaat, wordt men getroffen door twee eigenaardigheden: ten eerste door het veelvuldig voorkomen van den ongewonen voornaam *Jeronimo*, en ten tweede door het merkwaardig groot aantal *intellectueelen:* geleerden, docenten, juristen, schrijvers, dichters, ingenieurs, benevens enkele natuuronderzoekers, medici en artiesten, die er deel van uitmaken.

Bij het nagaan van den stamreeks de Vries ontmoet men een alliantie *Gerrit de Vries* ⚔ *Catherina de Bosch*. De vader dezer vrouw heette *Jeronimo de Bosch*, en haar moeder *Judith Willink*. Deze Jeronimo was een schrijver en dichter, en behoorde tot een geslacht van dichterlijke geleerden en artiesten, zoodat de veronderstelling geoorloofd is, dat de bovenvermelde hooge frequentie aan intellectueelen en begaafden althans voor een gedeelte aan den erfelijken invloed der de Bosch'en mag toegeschreven worden.

Over dit onderwerp verschijnt in de eerstvolgende aflevering van het tijdschrift Afkomst en Toekomst een artikel. Bij het redigeeren daarvan kwamen mij van een aantal der parenteelleden afbeeldingen in handen, en bij onderlinge vergelijking meende ik gelijkenissen op te merken, die op het bestaan van parenteel-typen schenen te wijzen. Om die reden besloot ik een poging te doen tot het bijeenbrengen van een zoo groot mogelijk aantal afbeeldingen der parenteelleden, en met die bedoeling de hulp in te roepen van de lezers van de Nederlandsche Leeuw.

Wat aangaat de familienamen der parenteelleden, zoo kwamen naast enkele de Bosch'en en een groote meerderheid aan de Vries'en nog leden der volgende geslachten voor den dag: *Blaaupot, van Gerstel, Broes, Kemper, de Bosch Kemper, de Reus, Cnoop Koopmans, Koopmans, Roessingh Udink, Blaauw, Engelenburg, van Heukelom. van Heerdt, van Dedem, van Vloten, Roeters van Lennep, Gunning, van Wijk, van den Hoek, van der Meersch, Quarles van Ufford, Barbas, Kaars Sijpesteijn, Mackay, de Vos van Steenwijk (gez. van*

5) De voorm. Baronie v. Breda; Maastricht; Bommelerwaard; Twente; Noord-Limburg; Oost-Groningen.

Essen), Moltzer, Westra van Holte, Visser, Kluyver, Broekhuysen, Bruyn.

Ofschoon dit onderzoek naar gelaats- en persoonsafbeeldingen pas in zijn eerste begin is, heeft het toch reeds een paar opmerkelijke resultaten opgeleverd, waarover in dit artikel moge bericht worden. Bij het zoeken naar gegevens betreffende de (uitgestorven) familie ***de Bosch*** bleek daarover het een en ander voor te komen in een werkje van wijlen Dr. Frederik Vredenrijk Engelenburg, getiteld: Engelenburg, de Geschiedenis van onze familie, Pretoria 1925. (Niet in den handel). Dit boekje bevat een vrij groot aantal afbeeldingen, waaronder eenige portretten van leden der families ***Engelenburg, Broes,*** *Cnoop Koopmans* en ***Koopmans,*** om alleen diegene die tot de parenteel ***de Bosch*** behooren, te noemen. Van deze laatste familie zelf komt slechts één afbeelding voor, n.l. de reproductie van een schilderij door Thybout Regters, voorstellende het gezin van *Jeronimo* ***de Bosch*** en ***Judith Willink,*** dus van het echtpaar, dat het uitgangspunt van mijn parenteelonderzoek vormt.

Toen dit schilderstuk vervaardigd werd, was de moeder reeds overleden, want haar afbeelding komt er op voor als een afzonderlijk schilderij, dat in het midden van het familietafereel door één der vier zoons wordt vastgehouden. Deze man bleef ongetrouwd, en staat dus alleen. Van de drie andere zoons zitten twee naast hunne respectieve vrouwen, terwijl de vierde zoon op een zekeren afstand van de zeven overige leden der familie heelemaal in de rechter uithoek der schilderij staat. Tot die overige familieleden, die een aaneengesloten groep vormen, behooren n.l. nog twee personen: 1" een vrouwenfiguur, die ietwat meer op den voorgrond zit, en door haar geweldig wijde rok, in tegenstelling van haar onwaarschijnlijk nauwgeregen keurslijf, sterk opvalt; 2° bijna geheel achter haar verborgen, zoodat alleen zijn hoofd (en profil) op het doek zichtbaar is, ziet men nog een zesde mansfiguur. In den tekst bij de afbeelding zegt de auteur Engelenburg dat deze laatste man de predikant ***Schuyt*** is, die gehuwd was met de eenige dochter van Jeronimo ***de Bosch*** en ***Judith Willink,*** met name ***Elisabeth.*** Het zou dus voor de hand liggen om aan te nemen, dat de gezegde vrouwenfiguur die dochter moet voorstellen, vooral daar zij in de onmiddellijke nabijheid van haar man gezeten is.

De Heer Engelenburg schrijft echter in duidelijke bewoordingen, dat zij niet deze, maar *Alida Ottens,* de vrouw van den vierden zoon voorstelt, ofschoon deze man op aanmerkelijken afstand van haar staat, en het onverklaard blijft, waarom wel de schoonzoon Ds. Schuyt, maar niet zijn tot het gezin behoorende vrouw op de schildetij zou voorkomen.

Niettegenstaande deze twijfelingen, meende ik reeds mij bij de aanwijzingen van Dr. Engelenburg te moeten neerleggen, toen ik kennis kreeg van het bestaan eener andere afbeelding, een teekening in zwart en wit, waarop dezelfde personen, in overeenkomstige groepeering waren afgebeeld. Toch bleek deze geen getrouwe navolging der schilderij, want geen der daarop voorkomende tien personen stond precies in dezelfde houding en stand als op het vermoedelijk in olieverf geschilderde doek of paneel. Zelfs in de afbeelding van het conterfeitsel der overledene ***Judith Willink*** was verschil: op de schilderij was dit gevat in een vierhoekige lijst, op de teekening daarentegen in een ovale. Bovendien stelde het portret op de schilderij een veel oudere vrouw voor als dat der teekening. De predikant ***Schuyt,*** die op het schilderstuk zuiver en profil was afgebeeld, vertoonde zich op de teekening en-trois-quarts, terwijl de vóór hem gezeten vrouwenfiguur, die op de eerste zich recht overeind hield, op de laatste sterk naar rechts overhelde. Ook de achtergrond van schilderij en teekening waren geheel verschillend.

In de rechter onderhoek der teekening stond de naam T. Regters, waaruit bleek dat beide afbeeldingen door denzelfden kunstenaar waren vervaardigd.

Maar wat in casu het belangrijkste is: op de achterwand der houten omlijsting, waarin de teekening gevat is, zit een met ouderwetsche hand geschreven papier, dat de namen der afgebeelde personen vermeldt, en daarop wordt de bewuste vrouwenfiguur wel degelijk als ***Elisabeth de Bosch,*** de echtgenoote van Ds. ***Schuyt,*** die links achter haar is gezeten, aangewezen, terwijl van den in den rechterhoek staanden ***Hendrik de Bosch*** wordt gezegd, dat hij tijdens de vervaardiging der afbeelding nog ongetrouwd was!

In de inleiding van zijn aardig en interessant boekje zegt Dr. Engelenburg: „Ik heb mij nooit bezig gehouden met stelselmatige napluizing der familie-annalen; heb anderen evenmin met genealogie geplaagd. Hebben mij niet, na vertrek uit Nederland, 36 jaar geleden, tijd en gelegenheid voor navorsing ontbroken? Wat in de volgende bladzijden gegeven wordt, is uitsluitend afkomstig uit de verzameling van brieven, akten, aanteekeningen en andere geschriften, die ik — menigmaal met heel wat toewijding en overleg — bijeen heb weten te krijgen en te houden".

Het is zeker zeer te betreuren, dat wijlen Dr. Engelenburg zijn toewijding blijkbaar niet heeft geschonken aan nauwkeurige toetsing zijner gegevens, evenmin als aan zorgvuldige correctie zijner publicatie. Hij zou dan zijn lezers minder „met genealogie hebben geplaagd".

Nederlandsche Grafzerken in Suriname,

medegedeeld door FRED. OUDSCHANS DENTZ.

Evenals in Nederland werden in vroeger tijden de dooden in Paramaribo in de Hervormde kerk aldaar begraven. Op Donderdag 10 Januari 1685 besloot de Raad van Politie en Crimineele Justitie, onder voorzitterschap van den gouverneur Cornelis van Aerssen van Sommelsdyck, dat geen dooden meer in de kerk mochten begraven worden, maar dat de overledenen, die zulks hadden begeerd, op het kerkhof om de kerk gelegen, de „Oude Oranjetuin". moesten worden begraven.

Hoeveel het begraven in de kerk heeft gekost leert ons de resolutie van 8 Januari 1695, waarin te lezen staat: „Inge-
„volge van de resolutie van den 5 November laest leden we-
„derom opttapyt gebracht synde de memorie van incomste
„der respective kercken deser colonie, door de heeren Thys-
„sen en van Haagen, ingevolge van de resolutie van den 7
„October 1690, 10 July en 4 September 1694 ontworpen en
„op 't papier gestelt is goet gevonden ende verstaen dit naer-
„volgende te arresteeren en de kerkmeesters te ordonneeren
„haar daernae te gedragen, namentlyck:

„Iemant voor syne familie een grafstede in de kercke be-
„geerende sal daervoor moeten betaelen 20.000 pond suycker;

„Iemant particulier in de kercke willende begraven wezen,
„moet betaelen 10.000 pond suycker,

„Iemant, tsy man ofte vrouw, suyckerwerck [1]) hebbende
„en op het kerckhoff off haere plantage begraven wordende,
„sal aen de kerck van syn of haere divisie moeten betaelen
„400 pond suycker". Voor kinderen werd half geld gerekend. Voor het openen en toemaken van een graf betaalde men 15

[1]) Suikerplantage.

stuivers, voor het maken van een doodkist, benevens de spijkers, zonder de planken, een ducaton; voor kinderen van 6 jaar en jonger half geld. Voor het bidden bij begrafenissen voor iedere doode 50 pond suiker.

Suiker, welke een voorname rol in de samenleving van die dagen speelde, was bij resolutie van 11 September 1669 als wettig betaalmiddel gebracht op 2 stuivers het pond, later tot een stuiver het pond verlaagd.

Blijkbaar heeft men zich aan het verbod van 1686 om in de kerk niet meer te doen begraven, niet gehouden.

De „Oude Oranjetuin" had zijn naam ontvangen naar de talrijke oranjeboomen, welke op dit kerkhof waren geplant. Daar werden de gouverneurs en lieden van aanzien begraven. Honderd schreden verder, bij de Klipsteenenstraat, was een begraafplaats voor overige ingezetenen.

Toen in 1756 een nieuwe begraafplaats in gebruik genomen werd bij resolutie van 9 Maart 1756, werd het begraven in den „Ouden Oranjetuin" bij resolutie van den 2den tevoren, alleen tegen betaling van een boete van ƒ 500 Hollandsch (ƒ 600 Surinaamsch) toegestaan. Deze nieuwe begraafplaats heette de „Nieuwe Oranjetuin", in de wandeling, naar de omringende steenen muur, het „steenen kerkhof" genaamd. Het tarief werd hier op ƒ 150 vastgesteld.

Volgens de Politieke Notulen van 12 Maart 1801 werd ten slotte het begraven in den „Ouden Oranjetuin" geheel verboden en de resolutie van 2 Maart 1756 ingetrokken.

De groote brand van 21, 22 Januari 1821 verwoestte het op 29 Mei 1814 ingewijde kerkgebouw en een nieuw gebouw verrees in 1835. De nog aanwezige grafzerken, totaal 67, werden in den vloer van het nieuwe gebouw gelegd. Veertien zerken, waarvoor blijkbaar geen plaats was, bleven daarbuiten liggen en enkele dienden als stoepsteenen bij den ingang van de kerk.

Op last van gouverneur van Heerdt werden deze 14 steenen in de jaren 1882/5 tegen het kerkgebouw geplaatst, waar ze nog liggen. Bij het in orde brengen van het Kerkplein in 1920 werden nog eenige zerken uit den grond te voorschijn gehaald. Een ervan lag omgekeerd voor het huis de kerk toebehoorend en diende als stoepsteen. Ook deze 4 zerken vonden bij de andere zerken een plaats rond het kerkgebouw.

Van de in en om het kerkgebouw der Nederl. Hervormde kerk aanwezige grafzerken stelden wij een inventaris in 1912 samen, toen de gelegenheid zich aanbood bij het opnemen van den houten vloer, welke de steenen bedekten. Deze verzameling van 81 zerken werd in 1912 in de Navorscher [2]) gepubliceerd, aangevuld in 1920. [3]).

Gedurende een reeks van jaren hebben wij van de grafzerken in den „Nieuwen Oranjetuin" afschriften vervaardigd en kozen daarbij als laatste jaar van opneming in den inventaris het jaar 1850, het jaar waarin de aldaar begravenen, waren geboren.

Van de in het jaar 1756 overledenen (het jaar van aanleg) troffen wij 3 zerken aan. Als het vroegste jaar van geboorte van een aldaar ter aarde bestelde vonden wij 1696.

Van de 847 grafzerken in den „Nieuwen Oranjetuin" zijn er 10 van overleden gouverneurs en familieleden, t.w. nrs. 126, 141, 421, 422, 424, 481, 522, 645, 646 en 680 nl. voor de gouverneurs De Veer, van Panhuys, de Frederici, Cantzlaar, De Kanter en Bentinck en voor de familieleden van de gouverneurs Bonham, van Heekeren en Vaillant. 39 zerken zijn van officieren en familieleden, 25 van raden en secretarissen van het Hof van Politie en Crimineele Justitie, 14 van raden van het Hof van Civile Justitie, 4 van presidenten en commissarissen van Kleine Zaken, 4 van leden en griffiers van het Gerechtshof, 2 van presidenten van het Hof, 2 van procureurs-generaal, 2 van raden-fiscaal, 2 van ontvangers, 1 van een gouvernement.+secretaris, 1 van een commissaris-adviseur van den gouverneur, 3 van hoofdambtenaren, 1 van ren controleur-generaal van Financiën, 1 van een gezworen klerk of notaris, 1 van een rooymeester der suiker, 1 van een secretaris der Weeskamer, 4 van scheepskapiteins, 5 van predikanten, 7 van geneesheeren en apothekers, 5 van onderwijzers en 2 van een Britschen consul en echtgenoote.

Onder de 847 grafzerken zijn er 60 van personen van Brische nationaliteit en 23 van Amerikanen; voorts hebben er 8 latijnsche opschriften.

Wat de nationaliteit betreft, hierbij vindt men, zooals in een oude kolonie begrijpelijk is, tal van landen van herkomst. Uit Duitschland waren er 26 overledenen, uit Frankrijk 4, uit Zweden 2, uit Zwitserland 1, uit Italië 1, uit Cayenne 1, uit Engelsche koloniën 3, uit Britsch-Indië 1, uit de Curaçaosche eilanden 5, uit Silezië 1.

Te Paramaribo was er nog een oud kerkhof aan de Gravenstraat naast den Cultuurtuin gelegen, dat in 1864 werd gesloten. Het had ook den naam „Oude Oranjetuin" gekregen. In 1927 werd het opgeruimd. Men trof er 142 gave zerken aan, waarvan op 30 het opschrift niet meer te lezen was. Drie van de grafzerken werden nog door familiebetrekkingen onderhouden, waarvan een ten name van Corn. Schoon-Erpenbeek, op 30 November 1856 in den ouderdom van 34 jaar overleden. Er bevond zich een monumentale graftombe op deze begraafplaats ten name van Henny Scott, die 28 September 1812 te Paramaribo was overleden. Van 21 dezer grafzerken ontvingen wij van den directeur van Openbare Werken afschrift. De overige waren reeds verbrijzeld, vóór dat onze brief verzoekende afschriften van alle aangetroffen zerken te maken, Suriname had bereikt.

Pieter *May,* geb. Amsterdam 17-12-1766, † Paramaribo 8-2-1835, oud 68 j. en circa 2 m. (no. 11 [4])).

Mejuffrouw *Catharina Susanna Schilderus,* geb. 7-11-1795, † Paramaribo 15-5-1822. (no. 13).

Chrisfiaan Gerard Weyler, † Paramaribo, 25-8-1841, oud ruim 80 j. (no. 15).

Johan Gerrif Weyler, † Paramaribo, 15-2-1844, oud 34 j., 2 m.en 24 d. (no. 16).

Pieter Dirk van Esch, geb. 15-7-1797, † Paramaribo 13-11-1831. (no. 17).

Mr. *Jurriaan Anthony van Esch,* geb. 1-2-1795, † Paramaribo 1-8-1832. (no. 18).

Sara Eyma, d. van *Willem Eyma.* (no. 20).

Willem Hendrik Eyma, Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. 26-9-1772, † Paramaribo 20-1-1815. (no. 21).

Andrew Anfhon Halfhide, oud-Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. te Waltham (Engeland) 28-3-1743, † Paramaribo 10-9-1824. (no. 22).

Mejuffrouw *Maria Johanna Charloffe Halfhide,* geb. Paramaribo 7-4-1793, oud 51 j. en 8 d. (no. 23).

Gerrif Gisius, President Collegie van Commissarissen van Kleine Zaken, vaceerende over Groote Zaken, geb. Amsterdam 30-5-1773, † Paramaribo 21-9-1817. (no. 24).

2) 61ste Jrg. (1912) Afl. 2, 3 en 4.

3) 69ste Jrg. (1920) Afl. 1.

4) De nummers zijn de volgnummers uit het volledige handschrift, dat wij t.z.t. aan het Genootschap voor de verzamelingen hopen aan te bieden.

Anna Elizabeth Groot, weduwe *Gerrit Gisius,* geb. Dordrecht 6-4-1788, † Paramaribo 7-11-1833. (no. 25).

Ernestina Antoinetta Muller, huysvrouw *Dirk Brederode,* geb. Leeuwarden 25-11-1763, † Paramaribo 4-6-1787. (no. 26).

Isaac De Lacroix, Rooymeester der Melassie en Dramvaten, geb. Campenden 14-10-1709, † Paramaribo 18-6-1775, (met wapen). (no. 27).

Maria van Hemmeren, echtg. *Petri Caroli Limes.* Raad van Civiele Justitie, geb. Leiden 14-6-1753, † Paramaribo 28-8-1786 (met wapen). (no. 29).

Pierre Desmazures Jr., Raad van Civiele Justitie, geb. 19-4-1710, † Paramaribo 11-4-1759. (no. 30).

Susanna Charlotte Limes, dochter van *Jean Daniel Limes* en *Esther Susanna Maria Limes* geb. *Labadie,* geb. 20-10-1757, 1 j., 1 m. en 13 d. (no. 31).

Johanna Maria Judie Limes, d. van *Jean Daniel Limes* en *Esther Susanna Maria Limes* geb. *Labadie,* geb. 2-6-1760, oud 1 j., 3 m. en 9 d. (no. 32).

Pierre Charles van den Oever, z. van *Cornelis Martinus van den Oever* en *Johanna Maria Dorothea Desmazures,* geb. 5-5-....., † 7-5-1763. (no. 33).

Hendrik Pierre Theodorus van den Oever, z. van *Cornelis Martinus van den Oever* en *Johanna Maria Dorothea Desmazures,* geb. 18-7-....., † 19-7-1764. (no. 34).

Cornelia Marana van den Oever, d. van *Cornelis Martinus van den Oever* en *Johanna Maria Dorothea Desmazures.* geb. Paramaribo 13-6, † Paramaribo 21-9-1773, oud 3 m. en 8 d. (no. 35).

Cornelis Martinus van den Oever, oud-Raad van Civiele Justitie, geb. 's-Hertogenbosch 2-5-1736, † Paramaribo 14-4-1773, oud circa 37 j. (met wapen). (no. 36).

Hesther Johanna van den Oever, d. van *Cornelis Martinus van den Oever* en *Johanna Maria Dorothea Desmazures,* geb. Paramaribo 11-1-1768, overl. 23-8-1773. (no. 37).

Johanna Maria Dorothea Desmazures, huysvrouw van *Franciscus Gomarus,* geb. Paramaribo 1-9-1740, overl. 21-10-1776 (met wapen). (no. 38) [5]).

Harmannus Pieter Gomarus, z. van *Franciscus Gomarus en Johanna Maria Dorothea Desmazures,* geb. Paramaribo, 1-12-1775, overl. 1-2-1777. (met wapen). (no. 39).

Francina Gomarus, d. van *Franciscus Gomarus* en *Andresa Henrietfe Reynsdorp,* overl. 15-8-1786, oud 7 w. (no. 40).

Jean *Daniel van den Oever,* z. van *Cornelis Martinus van den Oever* en *Johanna Maria Dorothea Desmazures,* geb. 7-10-1770, overl. 10-8-1780. (no. 41).

Elizabeth Judith Peneux, wed. van *Pierre Desmazures* jr., overl. 15-4-1785, oud 79 j. en 17 d. (no. 42).

Hendrikus Reynier van Niehoff, geb. Leiden 25-3-1796, overl. 17-2-1838. (no. 43).

Gabriel Labadie Rouleau, Raad van Politie en Crimineele Justitie, overl. 17-5-..... oud 32 j. en 15 d. (no. 44).

Barend Calgren, scheepskapitein voor het huis van wed. Vereul en zoon, Amsterdam, overl. 8-4-1820, oud 76 j. en 6 m. (no. 45).

Pierre Yver, Bedienaar des Goddelyken woords Gereformeerde Gemeente, geb. 15-5-1704, overl. 30-7-1763. (no. 46).

Jacobus Charles Leysner, geb. 5-10-1756, overl. 6-10-1758. (no. 48).

5) **Aangezien alle personen te Paramaribo zijn overleden wordt zulks niet meer herhaald. Bij de geboorten wordt de geboorteplaats vermeld, indien dit uit de grafzerk blijkt.**

Johanna Elisabeth Leysner, geb. 5-7-1750, overl. 10-1-1757. (no. 49).

Carel Jacob Leysner, overl. .. .-9-1798, oud 18 j. (no. 50).

Gerhard Leysner, overl. . . . 1786, oud 23 j. en 12 d. (no. 51).

Maria Magdalena St. Andre, huysvrouw van *Gerhard Leysner,* overl. 18-7-1781. (no. 52).

(Wordt vervolgd).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van Holtzapfel genaamd Melander.

(van Holtzapfel, LIX, 334).

Voor *Holtzapfel genaamd Melander zie* men uitvoerig Neues allgemeines Deutsches Adels-Lexicon van Prof. Dr. E. H. Kneske, deel IV, blz. 458-459 van de ongewijzigde herdruk 1930 van het in 1857-1870 bij Friedrich Voight te Leipzig verschenen werk, in de bibliotheek van het Genootschap aanwezig.

STEENKAMP.

Milander.

(van Holtzapfel, LIX, 334).

Volgens het Geldersche leenregister (Kwartier van Nijmegen no. 325) werd in 1598 met het huis en de heerlijkheid Poederoyen (in de Bommelerwaard) door opdracht beleend Johan Millander (d.i. Eppelman) van Hadamar, raad en secretaris van graaf Maurits. Na zijn dood werd in 1621 zijn oomzegger Hans Joris Holtappel beleend, en tegelijkertijd Emilia Philippina Milander, de onmondige dochter van Johan vnd. Hans Joris droeg zijn rechten na eenige maanden over aan zijn broeder Jacob Holtappel, kapitein, die, ook nog in 1621, testeerde op zijn broeders Hans Joris vnd. en Peter. In 1634 kwam Poederoyen aan graaf Willem van Nassau, na koop van Bernt Turck en zijn vrouw Aemilia Philippina Milander.

Intusschen had zich een merkwaardig proces afgespeeld voor het Hof van Gelre. Jacob, de kapitein, die een broederszoon was van Johan Milander, betwistte namelijk de wettigheid van zijn nicht, Emilia Philippina, en beweerde, dat zij wel een dochter was van de vrouw van zijn oom, nl. Maria, bastaarddochter van Philips van Hohenlohe, doch dat haar vader zou zijn een „grafelijk persoon", later in het proces aangeduid als een graaf Jan van Nassau [1]). Oom Milander, die ongeveer in 1546 geboren was, en op 1 Maart 1621 in 's-Gravenhage, oud 74 à 75 jaar, overleed, huwde eerst in November 1608 met Maria, bastaard van Hohenlohe [2]), dochter van graaf Philips (in 1595 gehuwd met Maria van Nassau-Oranje) bij Maria van der Beecke, die later gehuwd was met Steven Groulart.

Het kind was geboren in 1611, en in de Hofkapel te 's-Gravenhage gedoopt in tegenwoordigheid van den prins van Oranje, de princes van Portugal (Emilia van Nassau) en graaf Willem van Nassau. Maria Milander, geb. Hohenlohe overleed in haar mans huis op de Kneuterdijk voor Augustus 1614.

In den tijd van het proces woonde Hans Joris Holtappel

1) **Waarschijnlijk is dit Johan de jonge, graaf van Nassau-Siegen (1583-1638), de later R.K. geworden zoon van Johan den middelsten.**

2) **Zij had een zuster Anna van Hohenlohe, gehuwd en later gescheiden van . . . . . de Jardin.**

in 's-Gravenhage, Peter was kolonel in een regiment voetknechten en was gouverneur van Romano.

Het Hof van Holland heeft Emilia Philippina als wettige dochter van Johan Milander erkend bij vonnis van 14 Juni 1622, waarna zij in het bezit van Poederoyen gehandhaafd bleef bij vonnis van het Arnhemsche Hof van 17 December 1625.

A. P. VAN SCHILFGAARDE.

Scrympsche Vicariën.

(LIX, 292).

Ter aanvulling van hetgeen in de verhandeling van wijlen den Heer de Groot over de oudste generaties van het geslacht van Karnebeek wordt medegedeeld met betrekking tot de Scrympsche bloedvicarieën, moge ten aanzien van den overgang daarvan van de Kernebeke's op de Asbeck's nog dienen, dat deze overgang het gevolg is geweest van het huwelijk van ***George von Asbeck,*** voogd van Ahaus, met *Angela von* ***Hensendorff,*** dochter van *Johan* ***van Hensendorff,*** voogd van Bevergern, en ***Catharina von Kernebeke,*** welke laatste een dochter was van den in den genealogischen staat sub 30 genoemden *Berend* ***von Kernebeke,*** ambtenaar van de abdis van Vreden en schepen van Bocholt, d. 1561, en *Angela* ***ten*** *Toll.*

K.

BOEKBESPREKING.

Eerste leerrede in de nieuwe kerk te Sebaldeburen 1809 door N. Westendorp; opnieuw uitgeg. door N. J. A. Boerma en K. ter Laan. Assen, van Gorcum & Comp. N.V., 1941.

Als no. 4 van de serie „Nieuw Groninger mozaïk" verscheen bij bovengenoemde uitgeversfirma een bewerking van een boekje van Ds *Nicolaus Westendorp,* geboren in 1773 als zoon van den schoolmeester te Farmsum *Harm Clasens* ***Nestendorp*** en diens vrouw *Roelfje Jacobs.* Genoemde predikant, wiens eerste standplaats Sebaldeburen was, huwde aldaar met *Roelina Santée.*

Het verblijf en het werk te Sebaldeburen vormen het onderwerp van het genoemde boek.

Voor de lezers van ons Maandblad zijn de „Oudheidkundige opmerkingen" het belangrijkst. De Schrijver behandelt hierin o.a. het ontstaan van den naam, de grenzen der gemeente enz. om daarna te komen tot de stichting. Een jaartal noemt hij echter niet.

Het geheel werd een boekje, dat men met genoegen eens inziet. De prijs bedraagt *f* 1.55.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Taxandria, jrg. XLVIII, afl. 7.

O.a. G. C. A. Juten, De Ypelaar (vervolg) ; bevat gegevens de *Journo,* ***del*** *Court,* ***Havermans*** alsmede aanvullingen ***van*** *Nispen* ***en van*** *Dalem.* — J. van der Loo, De *Loe*'s in Noord-Brabant.

Sibbe, jrg. 1, afl. 7.

O.a. Mr. A. K. Vink, Een minder bekend geslacht *Elsevier.* — J. C. P. W. A. Steenkamp, Schcepswapens. — W. Wijnaendts van Resandt, Eenige aanvullingen op den kwartierstaat van Mgr. Dr. *H. J. A. M. Schaepman.* — M. C. Sigal, Prof. Dr. *Willem Mengelberg* en zijn kwartierstaat. — J. van Toll, Aanteekeningen van de familie *Noorink.* — J. C. P. W. A. Steenkamp, Iets over het Chatillon-wapen. — A. R. Kleyn, Eigenaardige aanteekeningen uit het begraafregister van de stad Grave.

Archief. Vroegere en latere mededeelingen voornamelijk in betrekking tot Zeeland uitgeg. door het Zeeuwsch Genootschap der wetenschappen, 1940.

O.a. Dr. A. B. van Deinse, Over het wapen van Westenschouwen en een antieke windwijzer.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Amalry. (LIX, 353). Mr. ***Jan Samuel Amalry is*** Waalsch gedoopt te Rotterdam op 20 Dec. 1750 als zoon van den koopman *Charles* ***Amalry*** en ***Marie Anne Masson.*** Hij werd Waalsch lidmaat aldaar met Paschen 1769, deed in 1773 een reis naar Frankrijk en Duitschland, liet zich in 1774 als student te Leiden inschrijven, promoveerde aldaar in de rechten 22 Mei 1775 op een dissertatie De concentu *jurium naturalis* et Romani in culpa praestanda. Hij staat van 1775 tot en met 1804 in de Heerenboekjes als advocaat te Rotterdam vermeld. Hij huwde, vermoedelijk te Amsterdam, waar hij lidmaat der Waalsche kerk was (ondertrouw Waalsche kerk Rotterdam 10 Mei 1778) met ***Louise Ann*** *Mas(s)on,* geboren te Spanby, lid der Episcopaalsche kerk te Amsterdam, uit welk huwelijk te R'dam (Waalsche kerk) tusschen 1779 en 1786 twee dochters en een zoon geboren werden. Hij was sedert 1806 Consul en chef van Zijne Deensche Majesteit voor het zuidelijk deel van Oud-Holland en stierf 25 December 1811 op het buitenverblijf Polderrust bij Hillegersberg na een zesmaandig langzaam verval van krachten. Hij werd 30 Dec. 1811 in de Waalsche kerk te R'dam (huurgraf) begraven.

Rotterdam. J. P. VAN DER WEELE.

Barels. (LXI, 353). *Jeronimo* (of: ***Hieronymus) Mattheus*** *Barels,* geb. Amsterdam 1732, ingeschreven als student Leiden 30 Juni 1751, nogmaals als jur. cand. 18 Sept. 1756 (promoveert in dat jaar), nogmaals als jur. doct. 29 Oct. 1790.

Schrijft: 1° Aanmerkingen over het zoogenaamd enkel en dubbel verband (Amsterdam 1772, ex. U.B. A'dam); 2" Crimineele advysen (A. 1778, ex. U.B. A'dam): 3° Advysen over den koopman en zeevaart, 2 dln. (A. 1780). Woonde te Amsterdam op de Heerengracht over de Nieuwe Spiegelstraat.

Bronnen: Alb. Stud. Leiden, Heerenboekjes Amsterdam, van Abkoude's Naamregister van boeken.

Amsterdam. WIJNMAN.

Claer. Eén mijner kwartieren is: *Ian Iansz.* ***van der Hoeven*** X 4 Dec. 1646 te Rotterdam *Neeltje Dirxdr.* ***Claer.*** Kan men mij ook inlichten betreffende haar afstamming?

Rotterdam. MR. ABM. VAN DER HOEVEN.

Rijm, van. ***Gerrit van Rijn,*** j.m. van Wageningen, huwde te Rotterdam 20-7-1727 met ***Catharina*** *Moll,* wier vader eveneens uit Wageningen afkomstig was. Uit zijn leeftijd bij zijn overlijden blijkt, dat hij in 1704 geboren moet zijn. Kan iemand mij zijn geboortedatum en kwartieren opgeven?

Wassenaar. N. J. A. C. VAN ROSSEM.

INHOUD 1941, No. 9.

Bestuursberichten. — De nakomelingen van Heer Dirck van de Merwede (Vervolg en slot), door J. P. de Man. — Reewijk en het Geslacht Dever, door Mr. J. Belonje. — Eene zonderlinge vervolging door de Leidsche Academische Vierschaar, door W. J. J. C. Bijleveld. — Een Epitaaf op de Cannenburg, door Mr. J. Belonje. — De parenteel de Bosch × Willink uit iconographisch oogpunt, ***door J.*** F. van Bemmelen. — Nederlandsche Grafzerken in Suriname, medegedeeld door Fred. Oudsehans Dentz. — Korte mededeelingen : Van Holtzapfel genaamd Melander ; Milander ; Scrympsche Vicariën. — Boekbespreking. — Inhoud van Tijdschriften enz. — Vragen en Antwoorden: Amalry ; Barels ; Claer; Rijn, van.

Gedrukt bij N.V. Drukkerij **„De Residentie" Pletterijstr. 103-107. 's-Gravenhage.**

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, aanmelding opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, *Ridderlaan 18, 's-Gravenhage.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Rioowstraat 4, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 10. LIXe. Jaargang. October 1941.

Bij dit nummer behoort een plaat.

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer J. W. A. Haagen Smit, sedert 1912 lid van het Genootschap,

Tot lid zijn benoemd:

DR. JUR. OTTO MERCKENS . *Berlin-Charlottenburg 9. Kaiserdamm 36.*

H. E. TOE LAER . . . . . *Amsterdam. Jac. Obrechtplein 15.*

TH. G. VAN DER GARDEN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Lid van de Directie van de Haagsche Courant. Hoogwerflaan *3.*

Adreswijzigingen:

H. J. ANDREAE . . . . . ***Helmond. Laagveldsche weg.***

JHR. MR. DR. J. R. CLIFFORD KOCQ VAN BREUGEL ***Driebergen Rijsenburg.*** *Hoofdstraat 185.*

MR. C. W. baron VAN DEDEM . . . . . ***Rotterdam (0.).*** *Prinses Julianalaan 59 B.*

G. C. HELBERS . . . . . ***Gouda.*** *Oosthaven 63.*

MR. DR. P. H. W. G. VAN DEN HELM . . . ***Pijnacker.***
Burgemeester van Pijnacker. *Emmapark 1.* (Verbetering).

K. VAN SOMEREN GRÉVE . . . . . *'s-Gravenhage. R. J. Schimmelpennincklaan 6.*

J. VAN DER ZANDE . . . . . ***Bussum.*** Nieuwe 's-Gravelandsche weg *7.*

Het bestuur heeft uit haar midden twee commissiën gevormd, een archief-commissie en een bibliotheek-commissie. De archief-commissie bestaat uit de heeren W. J. J. C. Bijleveld en J. K. H. de Roo van Alderwerelt.

De bibliotheek-commissie bestaat uit de heeren H. J. A. van Son en Jhr. H. Trip.

De commissiën hebben tot taak het toezicht op en het behartigen van de belangen van het archief — te weten van de familie-archieven en de handschriften — resp. van de bibliotheek.

In de werkzaamheden van de archivaris-conservatrix en van de bibliothecaresse brengt dit geen verandering.

De commissiën kunnen zich naar haar goeddunken laten bijstaan en voorlichten.

De eerstvolgende maandelijksche bijeenkomst vindt plaats op Maandag *6* October e.k. in Café-Restaurant „Den Hout" te 's-Gravenhage des namiddags te 4½ uren.

Het Augustus-nummer van het maandblad Sibbe (No. 8) vermeldt de oprichting van een Centralen Dienst voor Sibbekunde als semi-officieele instelling, uitgaande van het Departement van Opvoeding, Cultuurbescherming en Wetenschappen. Deze dienst is gevestigd te 's-Gravenhage, Parkstraat 99, en staat onder leiding van den Heer L. ten Cate.

De Fuldaer Geschichtsverein, waarmede het Genootschap In ruilrelatie stond, is opgenomen in de Fuldaer Heimatbund, waarin mede is opgenomen de Verein für Familienkunde zu Fulda: de ruilrelatie wordt met de Fuldaer Heimatbund (Landesbibliothek) te Fulda voortgezet.

Van Grotenhuis,

door MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE.

1. De herkomst.

Het geslacht *Van Grotenhuis* (oudtijds *Ten Grotenhuis)* is een van die families, wier naam reeds vroeg voorkomt, wier oudst bekende stamvader, een aanzienlijke positie bekleedend, geen homo novus kan zijn, maar waarvan het toch nooit gelukt is de stamreeks hooger op te voeren dan reeds sedert eeuwen het geval geweest is.

Het hier behandelde geslacht is zonder eenigen twijfel uit Overijssel afkomstig. In verschillende oorkonden, die uit de archieven van dit gewest gepubliceerd zijn, komt de naam reeds in het begin der 15de eeuw voor. Wij kennen echter in verschillende gedeelten van Overijssel huizen, die dezen naam — welks oorsprong al gemakkelijk te verklaren valt — voeren, en waaraan geslachten, onderling zeer waarschijnlijk niet verwant, hun naam ontleend kunnen hebben.

Oqk ons is het niet met volkomen zekerheid gelukt de stamreeks hcoger op te voeren, doch wel, cm met zekerheid de plaats van herkomst te bepalen en met een zeer grccte mate van waarschijnlijkheid vader en grootvader van den tot dusver als stamvader aangenomen *Bernt ten Grotenhuis,* burgemeester van Deventer, aan te wijzen. Wij zijn daarbij in de voetsporen getreden van Steven van Rhemen den jongen [1], die ons een zeer betrouwbare en gewaardeerde gids geweest is, en meenen goed te doen, het resultaat van ons onderzoek hier mede te deelen, temeer waar er over dit geslacht slechts uiterst spaarzame gegevens door den druk werden gepubliceerd [2].

Het belangrijkste van onze gegevens is wel een uittreksel uit de leenregisters van Borculo, in het familiearchief aanwezig. Weliswaar zijn de leenregisters zelf verloren gegaan, evenals vrijwel het geheele eertijds op het kasteel berustende archief, doch dit extract, gewaarmerkt door den leenschrijver, verdient c.i. alle geloof.

Het stuk vermeldt, als beleend met de tienden van het huis te 1-Iuyginck onder Drien in het kerspel Enschede, achtereenvolgens:

1482. Heer Wclter Buninckhcf namens Bernard ten Grotenhuis.

1517 November 28. Bernt ten Grotenhuis, beleend door jonker Joost van Bronckhorst, heer van Borculo.

1535 Augustus 17. Joost ten Grotenhuis, na dccde van zijn vader Berent.

1567 October 9. Harmen ten Grctenhuys Joostsz., beleend door Maria van Hoya, gravin-douairière van Bronckhorst-Borculo.

1602 Juli 20. Bernard ten Grotenhuis, beleend door Joost, graaf van Limburg en Brcnckhcrst.

Met deze leenacten staat in verband een acte, in criginali aanwezig in het familiearchief, waarbij op 23 Juni 1445 Wigbclt ten Grctenhues na opdracht in het bezit komt van bovenbedoelde tienden, leenroerig aan Borculo.

De *Bernard ten Grotenhuis,* in de leenacte van 1517 genoemd, is ongetwijfeld de thans bekende stamvader, die in 1509 huwde, in 1521 burgemeester van Deventer werd, en in 1534 overleed. Tenzij men wil aannemen, dat hij eerst op gevorderden leeftijd, dus 27 jaar na zijn beleening (hij kan in 1482 echter onmondig geweest zijn, hoewel dit uit het extract niet blijkt, aangezien geen hulder vermeld wordt) huwde, is het uitermate waarschijnlijk, dat hij de leenvolger, dus vrij zeker de zoon was van den in 1482 beleenden *Bernard.* Deze zal dan de zoon en leenvolger geweest zijn van den in 1445 als koopcr optredenden *Wigbolt ten Grotenhuis.* Indien men zou willen onderstellen, dat de Bernard van 1482 en de Bernt van 1517 identiek geweest zijn, dan moet er een reden bestaan hebben waarom hij in 1517 opnieuw beleend werd [3]. De leenheer van 1482, Frederik van Brcnckhorst, overleed in 1506 of 1508; eedsvernieuwing voor den nieuwen leenheer Joost van Brcnckhcrst zou derhalve omstreeks dien tijd moeten hebben plaats gehad, althans voor de voogden van den op zijn vroegst in 1493 geboren jongen leenheer. Van een eedsvernieuwing bij de meerderjarigheid van Joost, die zelf eerst in 1529 beleend werd met zijn heerlijkheid, blijkt uit de bewaard gebleven acten van de leenkamer Borculo niets; het is bovendien niet waarschijnlijk, 'dat Joost op 28 November 1517 reeds meerderjarig (25 jaar) was, daar zijn ouders eerst op 8 October 1492 huwelijksvoorwaarden [4] sloten.

Naar onze meening blijft dus alleen over het onderstellen van een opvolging in het leen door den leenman, van vader op zoon. De beiden Bernt's ten Grotenhuis tot vader en zoon te stempelen, is zccwel chronologisch als op grond van den voornaam volkomen verantwoord. Er is trouwens nog iets, dat hierop wijst. Wij komen er hieronder op terug.

Wigbclt ten Grotenhuis. die in ieder geval als de stamvader aangenomen moet worden, komt ook in andere acten vrij dikwijls voor. Hij was burgemeester van Oldenzaal, en treedt als zoodanig op van 1463 tot 1482 [5]. Waar *Bernard ten Grotenhuis* in 1482 met de van *Wigbold* afkomstige tienden van Huiginck beleend wordt, ligt het voor de hand aan te nemen, dat deze in genoemd jaar gestorven is. De oude inventaris van het familiearchief, die verschillende stukken, thans niet meer aanwezig, vermeldt, geeft ook een korte beschrijving van acten van 1465 en 1470, waarin de stamvader voorkomt.

In het oud-archief van Oldenzaal komt nog een oudere Grotenhuis voor, nl. *Evert ten Grotenhuis* in 1450 [6]. Volgens het Tijdrekenkundig register was *Delse ten Grotenhuis* in 1458 burgeres te Oldenzaal [7].

Wij hebben getracht uit het rechterlijk archief van Oldenzaal eenig licht te verkrijgen over deze eerste generaties. Het oudste deel is een Judiciaalboek, loopende over de jaren 1511-1525. Wigbclt komt er niet meer in voor, ook niet zijn boedel of als zoodanig genoemde erfgenamen. Wel vonden we een *Bernt ten Grotenhuis* op 9 Februari 1505, vermeld in een acte van 15 12 Juni 22, prccedeerendeover een in 1505 gesloten koop. Hij procedeert tegen Henrick Brinck in 15 12 en 15 13, en komt na dit jaar niet meer .in het Judiciaal voor. In 1514 wordt burger *Hetman ten Gr.,* in 1519 wordt het huis van *Johan ten Gr.* verkocht. *Esken ten Gr. komt* voor in 1520, *Gerdt ten Gr.* van 1521-1525. In het volgende Judiciaal (1526-1531) komen in 1527 *Gert* en *Jan ten Gr.* voor, bij een magescheid

---

1) Gonealogiën G. fol. 1, en Aanteekeningen betr. de familie Van Grotenhuis (Msc. Inv. n. 5).

2) Om het aantal noten te bekorton is niet verwezen naar de nummers van het in 1938 op het Rijksarchief in Gelderland in bewaring gegeven familiearchief, noch naar de bewijsplaatsen uit de collectie Van Rhemen. Vooral voor de latere generaties mocht ik zeer waardevolle gegevens ontvangen van ons medelid Jhr. H. H. Röell.

3) Merkwaardigerwijze werd op 9 October 1517 *Berndt ten Grotenhuis* opnieuw beleend met de tienden van Westenagrl, nadat hij op 20 Sept. 1514 reeds daarmede beleend was geworden. Deze herbeleening hield echter verband met het optreden van een nieuwen bisschop van Utrecht als leenheer, hetwelk op 14 Jan. 1525, bij de derde beleening van denzelfden Berndt, opnieuw het geval was. Zie Tijdr. Reg. van Overijssel, E 304, 324 en 515.

4) Archief Huis Bergh, reg. n. 1412.

5) Inventaris oud-archief Oldenzaal, reg. n. 63-94.

6) A. w. reg. n. 44.

7) Tijdr. Reg. D 94.

in 1531 tusschen de erfgenamen van Merten Schulten treedt op *Berndt ten Gr.,* raadsheer te Deventer.

Het verdwijnen van Bernt ten Gr. na 1513 uit de Oldenzaalsche registers versterkt ons in onze meening, dat de Berndt, die in 1517 beleend werd, zijn zoon moet zijn, en diens vader dus kort voor dien overleden was.

Het zou voor de hand liggen, in de burgerboeken van Deventer en in het rechterlijk archief dezer stad te gaan zoeken naar verdere bewijzen omtrent de herkomst van burgemeester Bernt; wegens luchtgevaar is het oudste deel van het Deventer archief echter opgeborgen, en voorloopig niet te raadplegen.

11. Genealogie.

I. *Wigbolt fen Grotenhuis,* komt voor van 1445 tot 1482, burgemeester van Oldenzaal van 1463 tot 1482.

11. *Bernt ten Grotenhuis,* beleend in 1482, gestorven voor 1517.

III. *Bernt* ten *Grofenhuis,* geboren c. 1480, gestorven 13 October 1534, begr. in de Minderbroederskerk te Deventer. Hij was kort voor zijn huwelijk in dienst van de gravin van Buren en schreef aan zijn bruid op 25 September 1509 een brief, waarin hij mededeelde voor de zaken van zijn meesteres naar het land van Gelre en vervolgens naar Zwolle te moeten reizen. Hij huwde in genoemd jaar met Gese Pannarf, dochter van Pelgrim, schout van Kampen en Kamperveen [8]), en Mechteld van den Berge. Het echtpaar komt in verscheidene acten voor van 1513 tot 1525 [8a]). Na haar overlijden is hij hertrouwd met een zekere *Bertruyd,* die in 1537 te Deventer overleed. Hij was van 1521-1530 burgemeester van Deventer, in 1514 werd hij, na opdracht, door den bisschop van Utrecht beleend met het goed en erve Westenagel, Getencote en Mendencote in de buurschap Agelo onder Denekamp, in 1522 kocht hij met zijn vrouw Gese een huis in de Engestraat hoek Begijnenstraat te Deventer, in 1516 van Reiner van Coevorden de tienden van het Nyenhuis. de beide Hexels en eenige andere goederen.

Met zijn tweede vrouw Bertruydt kocht hij in 1527 twee huizen in de Begijnenstraat, in 1529 het erf Speckenschate c.a. in Heeten bij Raalte.

Zijn huwelijk met Gese Pannarts schijnt langen tijd kinderloos te zijn gebleven, want in den zomer van 1515 reisde hij met haar en twee andere kinderlooze echtparen naar het graf van St. Joost bij Calais in Picardië, om kinderzegen af te smeeken. -Binnen het jaar bevielen al deze vrouwen van hun eerste kind, waarvan twee zoons, beiden Joost genaamd, en een dochter Anna.

IV. *Joost* fen *Grotenhuis,* die slechts een in 1533 naar Bergen in Noorwegen reizenden natuurlijken broeder *Engelbertus* bezat, van wien verder niets bekend is. kwam als eenig kind in het bezit van de geheele nalatenschap zijns vaders, en werd evenals deze burgemeester van Deventer en wel in de jaren 1548-1565. Op 30 Oct. 1534 volgde hij zijn vader op in het leen Westenagel c.a. In 1533 was hij te Leuven, denkelijk als student, vanwaar hij in October 1534 terugkeerde.

Hij was geboren in 1516, overleed te Deventer op 24 Juli 1566, en werd begraven bij de Minderbroeders aldaar.

Evenals zijn vader huwde hij twee maal. Eerst (huw. vrw. 28 December 1537) [9]) met *Margriet Bruins,* overleden 13 Juli 1546, dochter van Luycken en Bertha van Winshem. In tweede huwelijk verbond hij zich (huw. vrw. 26 Aug. 1547) met *Mechteld Marthensen,* gestorven c. 1595, begr. in de O.L. Vrouwenkerk te Deventer, dochter van Herman en Johanna van Cuynre. Uit het eerste huwelijk werden 2, uit het tweede 6 kinderen geboren [10]).

Uit het eerste huwelijk:

a. *Geseke,* huwde, tegen den wil haars vaders, in 1563 {huw. vrw. 12 Dec. 1563) met *Herman Luesse,* zoon van Jan en Rysse Dappers. Zij werd onterfd [11]) en geraakte na doode haars vaders (1566) in strijd over de erfenis met haar stiefbroeders en -zusters. Zij huwde ten tweeden male (voor 1578) met *Helmich van Twenhuysen (ex* matre Oxvelder).

b. *Lucas,* die op 9 Oct. 1546 jong overleed.

Uit het tweede huwelijk:

c. *Johanna,* geboren in 1549, gestorven 25 Oct. 1630. oud 81 jaar, huwde in 1594 (huw. vrw. 6 Sept.) *Balthasar Boedeker* [12]), heer van het Veenhuys [13]), stichter van de Latijnsche school te Deventer, geb. 5 Aug. 1547, gest. 11 Februari 1617, evenals zijn vrouw begraven te Deventer, zoon van Marten en Anna van Twickeloe.

d. *Grietje.* geb. c. 1550, gest. vóór 1618, huwde in 1577 met *Wynolt van Eenschoten,* zoon van Matthias en Fenna Wijntjes.

e. *Harmen,* geb. 1556, gest. 1579. aetate 23, te Douay, begr. in de Lebuinuskerk te Deventer. Hij zou gestorven zijn ten gevolge van het drinken van een liefdesdrank, die hem en zijn vrienden Johannes Sloet, later heer van Zalk en kastelein van Kuinre, en Theodorus Rengers van den Arendshorst door een edele jonkvrouw uit Douay bereid was. De vrienden genazen. hij stierf.

f. *Dirk,* genoemd in 1565, is dood 1582.

g. *Bernt,* volgt sub V.

h. *Joost,* gest. na 1582 te Pluviers in Frankrijk.

V. *Bernf fen Grotenhuis,* geboren, waarschijnlijk te Deventer, 1 Febr. 1560, gest. op het Veenhuys 11, begr. te Twello 21 April 1639. Hij huwde te Zutphen 12/2 Juni

8) Op dezen ambtenaar moot slaan de verwarring stichtende mededeeling van den secretaris van Deventer d.d. 8 Mei 1641 (Fam. Arch. Inv. n. 2), dat hij een brief gezien heeft d.d. 10 Oct. 1497 van den bisschop van Utrecht, waaruit bleek, dat de vaderlijke betovergrootvader van Bernard ten Grotenhuis geweest was burgemeester van Kampen en Kamperveen.

8a) Op 19 Maart 1525 verkocht dit echtpaar aan de memoriemeesters van de O.L.Vr. memorie te Kampen een rente uit land aldaar (Chart. en Besch. X, 278).

9) Deze acte van huwelijksvoorwaarden berust niet in het familiearchief, doch is in afschrift bewaard in het archief Van Rhemen, ch. n. 997.

10) Hij maakte in 1565 vier testamenten, nl. voor den richter van Oldenzaal, den schout van Raalte, schout en schepenen van Deventer en den richter van Enschede. Hij beschikte bij het eerstgenoemde testamen; over verschillende bezittingen in Oldenzaal en omgeving, nl. de tienden over het goed Ter Hoffstede in de buurschap Rossum, die op den oudsten zoon *Herman* zouden vererven, het erf en goed Boënekhof alias de Hulst in de buurschap Berghuisen en de vrije kathe de Beeck in de buurschap Rossum, toe tc vallen aan de zoons *Berndt* en *Dirck.* De dochters *Jenneken* en *Grietjen* zouden ontvangen renten o.m. uit het erf Ruyminck in de buurschap Vaelte, en bouwland onder Berghuisen.

11) In het bovengenoemde testament voor schout en schepenen van Deventer. Zij zou uit haars vaders nalatenschap alleen een som van 400 goudguldens ontvangen.

12) 'Zie over hem Versl. en Med. Ov. Regt 22 (1901), blz. 34 e.v. en Nw. Ned. Biogr. Woordenboek, 1, blz. 379.

13) De beleeningen van het Veenhuys zijn vermeld in Stichtsche, Gaesbeeksche en Overijsselsche lecnen (Uitg. Ver. Gelre), onder n. 48.

1595 (huw. vrw. 6 Juni) *Gerarda van Boerlo,* geb. 27 Oct. 1574, gest. op het Veenhuis 14, begr. Twello 22 Mei 1642, dochter van Geerlich en Gerharda Vehr. Hij erfde het halve Veenhuis van zijn zuster Johanna en werd daarmede beleend in 1631.

Uit dit huwelijk drie kinderen:

a. Joost, geb. 5, ged. 11 Juli 1596, gest. 23 Juli 1596, begr. te Deventer in de St. Lebuinuskerk.

b. Joost, geb. 20 Juni, ged. 6 Juli 1597, gest. 24/14 Mei 1676, begr. a.v. Hij werd na doode van zijn vader in 1639 met het halve Veenhuis beleend.

c. *Gerhard,* volgt sub VI.

VI. *Gerhard ten Grofenhuis,* geb. 25, ged. 29 Nov. 1598, denkelijk te Deventer, gest. 3, begr. te Twello 12 Febr. 1643. Hij huwde te Wezepe 29 April 1627 (huw. vrw. Deventer 6 April, ondertr. ald. 14 April) *Anna Geertruyd de Vriese,* geb. *25 Nov. 1598,* gest. 1 Oct. 1678 op het Veenhuis, begr. Twello, dochter van Gerhard op Vriesenbelt en Catharina van Doetinchem. Hij reisde in September 1616 naar Keulen, bleef daar tot Juli 1617, en vertrok toen als page van den graaf van Hohenzollern naar Italië: in Mei 1622 kwam hij weder thuis.

Zijn weduwe werd in 1655 beleend met het huis Urouckhorst onder Wilp [14]).

Uit dit huwelijk 7 kinderen:

a. *Maria Catharina,* geb. en ged. 10 Jan. 1628, gest. op het Veenhuis 19 Juli 1663, begr. te Twello. Zij huwde (huw. vrw. Veenhuis 7 Juli 1661) *Hendric fer Brug gen fof Linderloe,* zoon van Reinier en Gerhardina van Voorthuysen. Hij hertrouwde in 1665 Agnes Swenck tot den Vriesenbergh.

b. Joost *Balfhasar,* volgt sub VII.

c. *Johanna Geertruid,* geb. 21, ged. 22 Oct. 1632, gest. 29, begr. Twello 31 Mei 1642.

d. *Geerlich Engelberf,* geb. 23, ged. 25 Sept. 1634, gest. te Aken 12 Oct. 1669.

e. *Mechteld Maria,* geb. 13/3, ged. 17/7 Jan. 1637, gest. 26, begr. te Twello 31 Mei 1642.

f. *Bernard Gerhard,* geb. 16/6, ged. 17/7 Febr. 1639, gest. 20 April 1687, begr. Twello. Hij huwde (huw. vrw. 11 Sept., ondertr. Deventer 29 Aug., attest. naar Olst 14 Sept. 1674) *Cafharina van Uferwijck,* wed. van Johan van Doetinchem tot Spykerbosch, geb. 29 Sept. 1634, begr. Zwolle in de Groote kerk 16 Dec. 1707, dochter van Hendrik en Joanna van Doetinchem.

In 1660 gaf hem Lodewijk van Gonzaga, markgraaf van Mantua, keizerlijk veldmaarschalk, *een* attestatie van zijn goed „comportement" en erkenning van nobiliteit. In 1673, tijdens de Keulsch-Munstersche bezetting, werd hij burgemeester van Deventer, werd na de ontruiming der stad in Mei 1674 naar Maastricht medegevoerd als ostagier, en keerde in Augustus d.a.v. weder naar Deventer terug [15]).

g. *Gerhard,* geb. en ged. 28/18 April 1642, gest. 6, begr. Twello 13 Oct. 1646.

VII. *Joost Balfhasar fen Grotenhuis,* geb. 17, ged. 18 Maart 1630, gest. tusschen 11 Oct. 1702 en 12 Juni 1704. Hij huwde (huw, vrw. Veenhuis 25 Jan. 1657) *Johanna Cafharina van Boerlo,* vrouwe van Empe, geb. 20/10 Maart 1637, ingekleed in de 3de Orde van St. Franciscus

14) Leenactenboeken Gelre, kwartier van Arnhem, n. 85.

15) Zie over deze episode: G. B. Depping, Geschiedenis van den corlog der Munsterschen en Keulschen etc.. Arnhem, 1841.

12 Juni 1704, geprofest 26 Aug. 1705, gest. na 17 April 1714, dochter van Thomas tot den Hengelenborg en Judith Vriesen. Hij was in 1648 als cornet onder- don Francisco de Pardo in Spaanschen dienst, werd in 1673 aangesteld tot raad van den keurvorst van Keulen, die hem op 5 December 1673 benoemde tot schout van Deventer [15]). Later was hij ontvanger van de ambtslasten te Voorst. In 1677 werd hij, als leenvolger van zijn oom Joost, beleend met het halve Veenhuis, in 1689 als leenvolger van zijn moeder met de Brouckhorst, in 1693, na koop van Gerard Jan de Vriese, met den Wesenberg, dien hij in 1696 weder overdroeg aan Engelbert Bernard Knoppert [16]). Zijn vrouw bracht Empe mede ten huwelijk. In 1653 werd hij met *zijn* broeder *(Bernard) Gerhard* door Keizer Ferdinand 111 in den Rijksadel verheven.

Uit dit huwelijk 13 kinderen:

a. *Gerhard Joost,* volgt sub VIII.

b. *Judith Margaretha,* geb. 19, ged. 20 Maart 1659, trad als klopje in de 3de orde van St. Franciscus 25 Maart 1684, geprofest 25 Maart 1685, gest. op het Veenhuis, overluid Twello 9 April 1748.

c. *Thomas Egidius,* geb. 4 Nov. 1660, gest. na 19 Oct. 1730, kruisbroeder te Bentlage.

d. *Rudolph Ignatius,* geb. 25 Sept. 1662, gest. 3 Maart 1692.

e. *Anna Gardelina,* geb. 13 Juni 1664, gest. op het Veenhuis 29 Nov., begr. Twello 5 Dec. 1746. Zij huwde 1° te Duistervoorde 30 Juni 1689 (huw. vrw. Deventer 14 Jan., ondertr, Twello 16 Juni) *Franciscus Joannes Aloysius Knopperf,* geb. 18 Nov. 1659, gest. na 22 Nov. 1696 en voor 3 Jan. 1698, zoon van Hendrik tot den Vrijhof en Johanna Wilhelmina van Uterwijck tot Giesbeek. Zij huwde 2° Duistervoorde 4 Jan. 1698 (ondertr. Twello 25 Dec. 1697) *Alard Joan Hackfort tof Veenhuis,* gest. voor 4 Febr. 1710, heer van Half-Veenhuis, zoon van Seyno en Juliana van Rinya.

f. *Maria Cafharina,* geb. 15 Juni 1666, gest. 3 Dec. 1667.

g. *Maria Cafharina. geb. 1668,* in 1687 begijn in het adellijk klooster van Marienborn te Coesfeld, gest. na 19 Oct. 1730.

h. *Berent Engbert,* geb. 23 Febr. 1671, *jong* gestorven.

i. *Bernard' Laurentius,* geb. 24 Maart 1672, vaandrig 1696, luitenant 1702, gest. voor 2 Nov. 1705.

j. *Joannes Engelberf,* geb. 4 Maart 1675, gest. voor 13 Aug. 1708. Hij erfde Empe van zijn moeder, en werd in 1705 beleend met de Brouckhorst.

k. *Mechteld,* gest. in Mei 1688.

l. *Mechteld Maria Anfonefta,* ged. Duistervoorde 15 Aug. 1677, gest. op den Sonnenberg [17]), overluid te Twello 3 Sept. 1727. Zij erfde van haar broeder Joannes Engelbert de Brouckhorst (beleend 1709) en huwde te Eerbeek en voor de wet te Voorst 16 Sept. 1709 *Pedro de Ferdinandes,* heer van den Sonnenberg, in Spaanschen dienst en in Holland krijgsgevangen, zoon van Pedro, gest. na 1733.

m. *Johanna Geertrudis,* geb. 28, ged. te Duistervoorde 29 Nov. 1679, gest. ...?...

VIII. *Gerhard Joost fen (van) Grofenhuis,* geb. 28, ged. 29 Dec. 1657, gest. op het Veenhuis 6, overluid te Twello 8 en 15 Dec. 1719, huwde te Duistervoorde 11 Dec. 1702 (ook voor de wet te Vorden, huw. vrw. Bus10 30 Nov.

16) Familiearchief Crcmers, map 28, 9. De Wesenberg was een leen van Overijssel.

17) Onder Duistervcorde.

1702, ondertr. Twello 27 en Voorst 29 Nov.) ***Gerhardina Adriana van Dorth,*** gest. op het Veenhuis en overluid te Twello 3 Febr. 1731, dochter van Theodorus Adrianus tot Bus10 en Maria Geertruid Swaefken. Hij was in 1673 vaandrig onder Grandvilliers, in 1677/'78 in dienst onder de compagnie van majoor Bulo, en werd in 1705 met het halve Veenhuis beleend.

Uit dit huwelijk 3 kinderen:

a. ***Joost Balthasar Anthony,*** volgt sub IX.

b. ***Maria Gertrudis Bernardina,*** ged. Duistervoorde 19 Sept. 1707, jong gest.

c. *Rudolpha Joanna,* ged. Duistervoorde 1 Febr. 1710, jong gest.

IX. ***Joost Balthasar Anthony van Grotenhuis,*** geb. 1704. gest. voor 10 Maart 1740. Hij werd beleend met het Veenhuis in 1730, en huwde te Wamel (geref.) 15 Jan. 1732 (huw. vrw. huize Sterkenburg bij Wamel 25 Dec., ondertr. 27 Dec. 1731) ***Mary Anna Apollonia de Breff,*** geb. 4 Sept. 1714, gest. 9 Jan. 1768, dochter van Jacob, des H.R. ridder, heer van Sterkenburg, en Mary Anna van der Poll.

Uit dit huwelijk 5 kinderen:

a. ***Gerrit Joost Arnold,*** ged. te Duistervoorde 27 Maart 1733, gest. voor 1775. Hij was (onmondig) beleend met het Veenhuis in 1740, en nogmaals (met lediger hand) in 1758, en trad in 1760 in de orde van St. Benedictus, keldermeester van de adellijke abdij te Siegburg.

b. ***Rudolphina Johanna Gerlina,*** 'geb. op Sterkenburg, ged. Wamel 25 Juli 1734, gest. te Sledenhorst, waar zij in 1775 abdis van het klooster was, op 4 Maart 1778.

c. ***Maria Anna Sophia Cornelia,*** geb. op Sterkenburg, ged. Wamel 17 April 1736, in de adellijke Munster-abdij te Roermond.

d. ***Maria Gertrudis Louisa,*** vrouwe van Sterkenburg (1768), geb. op Sterkenburg, ged. Wamel 15 Nov. 1737, gest. op het Onstein 22, begr. te Vorden 28 Febr. 1772. Zij huwde te Wamel (Geref.) 7 Febr. 1768 (huw. vrw. Wamel 9 Jan., ondertr. 10 Jan.) ***Engelbert Tiberius Haring Josephus van Harinxma thoe Heegh,*** heer van Hemmerkeen, Jerla en Wobbema, ged. Leeuwarden 2 Juni 1740, begr. te Zwolle (Gr. kerk) 8 Mei 1795, zoon van Martinus Haring thoe Heegh en Hester Lucia de Laignier. Hij hertr. in 1773 Maria Ursula Sophia van Oldenneel, wed. van Gerrit Ferdinand van Cammingha.

e. ***Rudolph Joannes Antonius.*** volgt sub X.

X. ***Rudolph Joannes Antonius van Grotenhuis,*** heer van Veenhuys van Rouwenberg (1768), Sterkenborg (1776), geb. op Sterkenburg, ged. Wamel 19 Sept. 1739, gest. te Wamel 20 Dec. 1775, huwde te Xanten 3 Nov. 1772, te Wamel (geref.) 20 Dec. (huw. vrw. Groningen 7 Oct.) ***Anna Maria Wilhelmina Elisabeth van Ewsum van Liauckama,*** geb. op Liauckama, ged. Harlingen 4 Juni 1745. gest. op Sterkenburg 14 Aug. 1781, dochter van Ernestus Hermannus en Maria Christina Clara van der Laen.

Uit dit huwelijk:

a. ***Carolina Aloysia Ernestina Maria,*** geb. op Sterkenburg, ged. Wamel 6 Nov. 1773, gest. 25 Jan. 1780.

b. ***Ernestus Jodocus Rudolphus, zie*** verder Ned. Adelsboek 1942.

Genealogie van het Rotterdamsche geslacht Cock,

door W. A. VAN RIJN.

Inleiding.

In familiebezit bevinden zich eenige schilderijen, familiegroepen en portretten, die tot voor kort niet te identificeeren waren.

Volgens overlevering zouden de afgebeelde personen leden van het Rotterdamsche regeeringsgeslacht van Zoelen voorstellen.

Om velerlei redenen, en vooral voor den bezitter, die — naar ik meende — in vrouwelijke lijn van één of meer dezer personen moest afstammen, vond ik het belangrijk genoeg nog eens een onderzoek in te stellen.

Als uitganspunt voor het onderzoek diende in de eerste **plaats** het schilderij waarop de meeste personen voorkomen, nl. man, vrouw, 2 zoons en 3 dochters en dat — naar schatting — omstreeks 1645 moet zijn ontstaan.

Na een genealogie van het geslacht van Zoelen te hebben samengesteld, bleek mij, dat geen enkel gezin dier familie kon worden aangewezen, dat omstreeks de wording van het schilderij uit hetzelfde aantal personen bestond.

Al zoekende deed ik echter een goede vondst. Voor den notaris Philips Basteels compareerde 10 Jan. 1668: „Juffr. Catharina Cock, weduwe van wijlen Mr. Ulrick van Zoelen, woonende binnen der voorsz. stadt (Rotterdam)", „te kennen gevende genegen te sijn omme, alvoeren uyt desen leve te verscheyden, bij uyterste wille van eenige harer tijdelijcke goederen te disponeren ende op de voogdie van haere minderjarige kinderen ende de regeeringe van der selver goederen te voorsien. Ende komende tot de selve dispositie, verklaerde sij comparante bij desen te praelegateren en de voor uyt te maecken aen haere soonen, die zich tot de studie sullen begeven ende daer in volharden, de gehele Biblioteecq van haer voorn. man za., ende aen Ottho van Zoelen, haer comparantes oudtste soon een goude geden ck-pennin ck, daer de belegeringh van Amsterdam op staet, met een groote schilderij, daer sij comparante ende haer man za1r. in geschildert sijn, ende voorts al de geslachts-schilderijen off contrefeytsels van haer ende haer mans ouders ende voorouders."

Na het vinden dezer acte rees vanzelf de vraag: kan het hiervorengenoemde schilderij ook betrekking hebben op de familie Cock en meer speciaal op het gezin waartoe Catharina als kind behoorde? Uit een reeds samengestelde genealogie van het geslacht Cock bleek dat het gezin van den bierbrouwer Jasper Dircksz. Cock inderdaad bestond uit man, vrouw. 2 zoons en 3 dochters, zoodat m.i. thans alle twijfel uitgesloten is.

Twee andere portretten werden nu herkend als die van het op het schilderij voorkomende echtpaar. Op dat van Jasper Dircksz. Cock staat AETATIS 51 AN" 1644 en op dat van Anneke van der Vult AETATIS 48 AN" 1644.

Ten aanzien van een vierde schilderij, waarop de in de acte genoemde gedenkpenning zichtbaar is, zijn moeilijkheden gerezen.' De reproductie daarvan zal plaats vinden bij de publicatie van de genealogie van het geslacht van Zoelen.

De familie Cock moet zich tegen het einde der 16e eeuw te Rotterdam hebben gevestigd. Haar stamvader was een zekere Jasper Cock, die omstreeks 1510 moet geboren zijn. doch van wien geen nadere bijzonderheden bekend zijn. Zijn

kinderen waren Maerten, Neeltje en Dirck. Vermoedelijk had hij ook nog een zoon Gillis, die mogelijk identiek is met een dikwijls voorkomende Michiel Jaspersz. Cock, want 22 Aug. 1594 kocht Dirck Cock, schipp. van Nyemeghen een „caghersschuyt" voor *f* 945.-, voor welk bedrag „Gilles dc Cock, broeder van de voern. Dirck de Cock" borg bleef. Door het ontbreken van het patronymicum Jaspersz. zoowel bij Gillis als bij zijn broeder Dirck, is het m.i. niet bewezen, dat we hier te doen hebben met kinderen van den stamvader Jasper Cock. In de vele h.s. genealogieen, die er van deze familie Cock bestaan, en die bijna alle uit het midden der 17e eeuw dateeren, komt Gillis niet voor. Heeft men hem en zijn nakomelingen geen plaats waardig geacht in de genealogie van zijn geslacht, omdat deze tak maatschappelijk niet dien welstand bereikte als die van Maerten en Dirck? Zoolang het afdoende bewijs ontbreekt, dat hij tot dit geslacht behoorde, meende ik hem in de genealogie geen plaats te moeten geven. Een toevallige vondst zou later nog opheldering kunnen geven, waarna de publicatie van dit takje alsnog zou kunnen geschieden.

Dirck Jaspersz. Cock, die, evenals de andere leden van zijn geslacht, aanvankelijk schipper was, vestigde zich later — toen de brandewijnbranderij meer beteekenis begon te verkrijgen — als brander. Zijn zoon Jasper Dircksz. Cock werd bierbrouwer, een beroep dat toen tot het vormen van een groot vermogen in staat stelde en waardoor het mogelijk was zich met zijn familie te laten conterfijten op de grootsche wijze zooals het schilderij ons laat zien.

De familie Cock behoorde tot de Remonstrantsche kerk.

Wapen: Doorsneden: 1. in zilver drie groene schelpen: II. groen (een groene zee; als variant komt ook voor: 5-maal golvend gedwarsbalkt van groen en zilver).

GENEALOGIE.

1. *Jasper Cock,* geb. omstreeks 1510, tr. N.N.
   Uit dit huwelijk:
   1. *Maerfen,* volgt II.
   2. *Neeltje Cock,* geb. omstreeks 1548, woonde te Harlingen, overl. 24 Mrt. 1611, tr. *Pieter Leyenaer,* geb. Dec. 1553, overl. 22 Nov. 1605.
   3. *Dirck,* volgt IIbis.

TI. *Maerten Jaspersz. Cock,* schipper, kocht 31 Juli 1591 een huis en erve Visschersdijk Z.Z., woonde op de Blaak, overl. tusschen 1607 en 1609, tr. *Reymtgem Willemsdr.*, woonde bij overlijden in de Wijnstraat naast haar schoonzoon Crooswijck, overl. Rotterdam (aangeg. 14-21 Jan. 1634). Zij hertr. Rotterdam 29 Dec. 1609 Claes Jansz. van Dijck.
   Uit dit huwelijk:
   1. *Jannetje Cock,* geb. Rotterdam, tr. Rotterdam 9 Sept. 1607 *Joris Crooswijck,* geb. Rotterdam, brouwer in „de Hasewint" op de Wijnhaven, woonde bij huwelijk op het „Huys te Crooswijck", later in de Wijnstraat, overl. Rotterdam (aangeg. 28 Juni-4 Juli 1654) zn. van Vranck Claesz. en Fijtje Jorisdr.

IIbis. *Dirck Jaspersz. Cock,* geb. omstreeks 1550, stierman, later brander, kocht o.a. 14 Febr. 1598 een huis Haringvliet Z.Z., tr. omstreeks 1580 *Catharina (Trijntje) Willem&. van Noortwijck,* overl. Rotterdam (aangeg. 13-19 Juni 1627).
   Uit dit huwelijk:
   1. *Jannetje Cock,* geb. Rotterdam omstreeks 1584. woonde op de Geldersche kade, bij overlijden in de Wijnstraat, overl. Rotterdam 10 Juni 1649, tr. Rotterdam 21 Juli 1602 *Daniel Barendsz. van der Hey,* teerkooper-zeilmaker, overl. Rotterdam 4 Mrt. 1632.
   2. *Krijntje Cock,* geb. Rotterdam omstreeks 1587, woonde op het Haringvliet, later in de Wijnstraat, overl. Rotterdam (aangeg. 16-22 Nov. 1653), tr. Rotterdam 16 Apr. 1606 *Hubert van't Wedde,* geb. Rotterdam, brandewijnbrander, haringkooper, brouwer in „de Swarte Leeu" op het Haringvliet, overl. Rotterdam aangeg. 21-27 Juli 1630), zn. van Cornelis Cornelisz. en N.N., en wedr. van Catharina Jansdr.
   3. *Jasper,* volgt III.

111. *Jasper Dircksz. Cock,* geb. omstreeks 1593, brouwer in „de Haes" en reeder, test. met zijn vrouw 5 Mei 1653 voor nots. Bartholomeus Roose, overl. Rotterdam Juli 1654 (aangeg. 2-8 Aug.), tr. Rotterdam 25 Juni 1623 *Anneke van der Vult,* geb. Rotterdam omstreeks 1596, test. als wed. 6 Nov. 1656 voor nots. Barth. Roose en 9 Oct. 1660 voor nots. Jacobus Delphius, overl. Rotterdam (aangeg. 11-17 Juli 1666). dr. van Herman Tielmansz. en Matge Cornelisdr.
   Uit dit huweliik:
   1. *Dirck Cock,* 'geb. Rotterdam omstreeks 1625, brouwer in „de Haes", woonde bij overlijden op de Geldersche kade, overl. Rotterdam (aangeg. 17-23 Mrt. 1652).
   2. *Matta Cock,* geb. Rotterdam omstreeks 1627, test. met haar *eersten* man 29 Aug. 1651, als zijn wed. 2 Dec. 1651 voor nots. Arent van der Graeff, alleen 9 Nov. 1656 en 6 Febr. 1660 voor nots. Barth. Roose, overl. Rotterdam (aangeg. 2-8 Mei 1660). tr. le Rotterdam 1 Dec. 1648 *Dirck Groenhout,* geb. Rotterdam, zeepzieder in „de Lely" op de Leuvehaven en reeder, overl. Rotterdam (aangeg. 3-9 Sept. 1651), zn. van Adriaen Dircksz. en Maritge Cornelisdr. Elsewael, tr. 2e Rotterdam 4 Juni 1656 (huw, voorw. 10 Mei 1656) *Embrecht van de Wercke* ged. Dordrecht Nov. 1630, zeepzieder in „de Lely", kapitein der Schutterij 1664, 1665, overl. vóór 12 Febr. 1684, zn. van Abraham en Petronella van Berckel.
   3. *Catharina Cock,* geb. Rotterdam omstreeks 1632, test. met haar eersten man 18 Sept. 1651 voor nots. Arent van der Graeff, met haar tweeden man 22 Oct. 1667 voor nots. Ph. Basteels, woonde met haar eersten man op de Nieuwe Haven bij de Zevenhuizensteeg, met haar tweeden man op de Hoogstraat tegenover de Fransche kerk, overl. Rotterdam 10 Dec. 1683, tr. 1 e Rotterdam (ondertr. 26 Oct. 1650) Mr. *Ulrick van Zoelen,* geb. Rotterdam 18 Nov. 1623, advokaat, gasthuismeester 1665, *overl.* Rotterdam 22 Apr. 1666, zn. van Otto en Maria Lost, tr. 2e Rotterdam 19 Sept. 1683 *Herman van Zoelen,* ged. La Rochelle 26 Oct. 1636, commissaris van het Waterrecht 1661, 1662, vroedschap 1664-1692, weesmeester 1665, 1668, 1681, 1684, 1685, gedeputeerde ter dagvaart 1665, 1671, 1676, 1685-1690, 1692, schepen 1666, 1667, bewindhebber der O.I.C. 1668, burgemeester 1669, 1670, 1682, 1683, 1686, 1687, 1690-1692, tresorier 1671, 1677, 1678, admiraliteit op de Maas 1672-1676, boonheer 1673, 1679, 1688, commissaris van de Wisselbank 1676, 1677, 1684, rekenmeester 1676-1678, 1688, 1689, vroedschap 1679, 1680, kerkmeester 1685-

1690, test. 20 Juli en 14 Sept. 1676 voor nots. Ph. Basteels en 15 Jan. 1684 voor nots. Govert van Gesel, overl. Rotterdam 30 Sept. 1702, zn. van Herman en Madeleine de Moucheron, en wedr. van Maria Soury.

4. *Corneíia Cock,* geb. Rotterdam, woonde in den Houttuin tegenover „Schoonhoven", tr. Rotterdam 10 Sept. 1658 Mr. *Pieter Splinter,* secretaris van het Ed. Mog. College ter Admiraliteit op de Maas, overl. Rotterdam 3 Juli, 1660, zn. van Mr. Cornelis en Aletta van Weede, en wedr. van Adriana van Berckel.
5. *Harman Cock,* koopman, schepen 1668. 1669. woonde op de Nieuwe Haven, kocht het Huys Ten Donck onder Ridderkerk, dat met willig decreet van den Hove van Holland van 27 Mrt. 1676. den 2en Apr. 1676 definitief getransporteerd werd op Catharina Cock, wed. van Mr. Ulrick van Zoelen, als erfgename van haar broeder Harman Cock, test. 12 Mei 1659 voor nots. Jacobus Delphius en 13 Mrt. 1668 voor nots. Ph. Basteels, overl. Rotterdam (aangeg. 8-14 Mrt. 1676).

Hartsen,

door **Mr. P. van Eeghen.**

Nederland's Adelsboek van 1914 geeft op pag. 127 de oudste generaties van het geslacht Hartsen als volgt:

I. Jacques Hertsen, te Antwerpen in 1475, tr. Anna Schoyts, dr. van Jan en Catharina van Ranst.

11. Jan Hertsen, oudeman van het lakenkoopersgilde te Antwerpen 1502, weesmeester 1510-1529, tr. Maria van Eyssele alias van den Eynde.

III. Jan Hertsen circa 1550, † omstreeks 1574, tr. Anna Pariens.

IV. Jan Hertsen, circa 1580, tr. Jacqueline Dellafaille, dr. van Jacob en Johanna van Gamel.

V. Jacobus Hertsen, geb. 's-Hertogenbosch, koopman te Haarlem 1626, tr. ald. in 1611 Tanneken Anselmus, geb. Antwerpen 8 Juli 1583, † Gotheborg, dr. van Antonio en Johanna Hooftman.

In het daaraan voorafgaande voorwoord staat in verband hiermede nog vermeld:

„Bij K.B. d.d. 14 Aug. 1841, no. 43 werden de gebroeders Pieter en Jacob Hartsen verheven in den Ned. Adel met bepaling, dat dit diploma zal worden verwisseld in eene erkenning of inlijving, wanneer zij de eenzelvigheid van Jacob Hartsen met Jacques, zoon van Jean of Jacques Hartsen en Jacqueline Delafaille duidelijk zullen bewijzen. Bij K.B. d.d. 3 Juli 1844, no. 73 werden zij ingelijfd in den Ned. Adel."

Uit dit alles zou men meenen te moeten opmaken, dat tusschen 1841 en 1844 de hierboven genoemde „eenzelvigheid" inderdaad bewezen is, dus dat de afstamming van de Nederlandsche Hartsen's uit de Antwerpsche Hertsen's onomstootelijk vaststaat. De volgende acte van ondertrouw, door mij in het Puyboek van Amsterdam gevonden, deed mij hieraan echter ten zeerste twijfelen:

D.T. & B. 666, f. 60. 4 April 1608. **Comp.** Jacob Hertsen van Goch, wonen(de) tot Haerlem, oudt 27 Jaeren, verklaerende geen ouders te hebben, hem opleggende de geboden tot Haerlem mede te laten gaen en betoogh in te brengen ter eenre ende Antoinette Anselmi van Breda, oud 27 Jaeren, wonende (12 ans) Inde Warmoesstrate, geasistert mit Laurens Cornelisz, Adriaen van Loosvelt en Jan Michielsz hare neven, haer opleggende voor de solemnisatie des Vaders consent te doen blijken ter andre zijde. (w.g.) Jacob Hertzen, Antenete Anschelmi. (i.m.) de Vader Anselmus Adriaensz. heeft mij den 1 len Aprilis mij secretaris zijn consent verklaert.

Deze ondertrouw was voorafgegaan door huwelijksche voorwaarden, gemaakt voor not. J. Gijsbertsz. op 27 Maart 1608, waarbij compareerden Jacob Hartsz, van Haarlem, en Anthonitgen Anselmi, geassisteerd door haar petemoei Neeltgen Martens. weduwe van Michiel Michielsz., de beide laatsten wonende te Amsterdam. Getuigen hierbij waren Reynier Jansz., woonachtig te Goch en Lourens Cornelisz. Schouten te Amsterdam.

Dat we hier inderdaad met de Nederlandsche stamouders van het geslacht Hartsen te doen hebben en niet met lieden wier naam toevallig op de hunne gelijkt, blijkt o.a. uit het testament (voor not. J. de Vos 12 Aug. 1645) en de inventaris (voor not. J. van Loosdrecht 7 Aug. 1654) van Antoinette's zuster Martijntje Anselmi, achtereenvolgens gehuwd met Heyndrick Jansz. van Groeningen en Hendrick Pietersz. Broeck. Zoo treden b.v. in laatstgenoemde acte Anselmus en Neeltje Hartsen op met procuratie van hun moeder, dan weduwe van Jacob van Loosveldt.

Door het vinden van deze acten werd dus de afkomst van Jacob Hartsen zeer onzeker: het leek althans zeer onaannemelijk dat de Doopsgezinde, omstreeks 1580 te Goch geboren Jacob identiek zou zijn met den in 1599 nog te Antwerpen genoemden Jacques.

Ons medelid Mr. C. J. Heemskerk (zoon van Mr. Theodorus Heemskerk en Jkvr. Maria Cornelia Hartsen) stond mij vervolgens op mijn verzoek welwillend ter inzage af een omstreeks 1840 door L. van Weleveld samengesteld geslachtsboek, waarin vermoedelijk voor het eerst een poging werd gedaan Jacob Hertsen aan de Antwerpsche familie „vast te hechten". Achter in dit geslachtsboek staat een aantal bewijsstukken gecopiëerd, welke zijn overgelegd voor het verkrijgen van de adelsverheifing in 1841. Ofschoon wel de verandering van de verheffing in inlijving in 1844 is bijgeschreven, staat hierbij niet vermeld op grond waarvan dit is gebeurd. Een vervolgens door mij gedaan verzoek aan den Hoogen Raad van Adel om inlichtingen hieromtrent werd beantwoord met de mededeeling, dat in 's Raads archieven geenerlei nadere gegevens omtrent de inlijving te vinden zijn! Men mag dus wel aannemen, dat de identiteit van Jacob en Jacques niet werkelijk is aangetoond en dat de in 1844 verleende inlijving veeleer zal berusten op een persoonlijke vriendelijkheid van den toenmaligen Hoogen Raad van Adel dan op eenig overtuiaend bewijs.

Zoo de identiteit van Jacob en Jacques dus al zeer twijfelachtig moge zijn geworden, toch biedt een nadere beschouwing van de Antwerpsche Hertsen's nieuwe gezichtspunten voor de afstamming. De oudste generaties daarvan zijn opgesteld op grond van een genealogisch fragment in een M.S. „Généalogies des Familles Nobles d'Anvers", verkocht in Mei 1840 in de veiling van A. J. Steenekruys, waarin in deel 111, pag. 36, een overzicht voorkomt van de nakomelingen van Jacob Hertsen en Anna Schoyts (of Schoyte). Deze gegevens worden bevestigd en aangevuld door een achttal acten, gevonden in de Antwerpsche schepenprotocollen, op grond waarvan het volgende fragment samengesteld kan worden:

I. *Jacob Hertsen,* tr. *Anna Schoyts* (of *Schoyte),* dr. v. Jan en Catharina van Ranst. Zij hertr. le *Pieter van der*

Dilft; 2e Henri van de Werve.
Uit het eerste huwelijk:
1. *Adriaan,* volgt 11.
2. *Jan,* volgt IIbis.
Uit het tweede huwelijk:
3. *Pieter van der Dilft,* tr. le *Catharina van Schoonhoven; 2e Margriete Vijdt,* † als weduwe kort vóór 16 Aug. 1574, op welken datum haar nalatenschap gedeeld wordt door de nakomelingen van Adriaan en Jan Hertsen.

11. Mr. *Adriaan Hertsen,* ridder, ouderman van de Lakenhal te Antwerpen 1507-'10, schepen, burgemeester 1512-'30, † *vóór 29* Jan. 1554, tr. *Cathelijne van Amstel(e),* † ná 29 Jan. 1554.
Uit dit huwelijk:
1. *Jacob,* volgt III.
2. *Aert,* volgt IIIbis.
3. *Adriana Hertsen,* † ná 16 Aug. 1574, tr. vóór 27 April 1568 Jonker *Lambrecht Pollaert,* † ná 16 Aug. 1574.
4. Jonker *Willem Hertsen,* † vóór 29 Jan. 1554.
5. Jonker *Isebrant Hertsen,* † vóór 29 Jan. 1554.
6. *Margriete Hertsen,* † vóór 29 Jan. 1554.
7. *Katlijne Hertsen,* † vóór 29 Jan. 1554.
8. Jonker *Adriaen Hertsen,* † tusschen 29 Jan. 1554 en 16 Aug. 1574.

111. *Jacob Hertsen,* ridder, schepen en burgemeester van Antwerpen 1534-'64, lid der stadsregeering die 26 April 1545 door Karel V persoonlijk vernieuwd werd (Butkens 11, pag. 504), werd in 1549 bij de huldiging van Philips 11 als burgemeester door hem tot ridder geslagen, wijkt in 1567 uit naar Goch, † vóór 20 Nov. 1573, tr. *Anna van der Dilft,* † ná 16 Aug. 1574, dr. v. Jonker Jan en Johanna Oddaert.
Uit dit huwelijk (o.a.?):
1. *Anastatia Hertsen,* tr. *Adolf van der Aa,* gesneuveld voor Geertruidenberg in 1589.
2. *Catalijne Hertsen* [1]).
3. *Emerentia Hertsen* [1]).
4. *Pandora Hertsen* [1]).

IIIbis. Jonker *Aert Hertsen,* † tusschen 29 Jan. 1554 en 20 Nov. 1573, tr. N.N. *Grave.*
Uit dit huwelijk:
1. *Margrieta Hertsen,* † na 16 Aug. 1574, tr. *Gregorius Tiras.*
2. (verm.) *Cathelijne Hertsen,* mede-erfgenaam van Margriete Vijdt 16 Aug. 1574.
3. (verm.) *Susanna Hertsen,* mede-erfgenaam als boven.

IIbis. *Jan Hertsen,* ouderman van de Lakenhal te Antwerpen 1502-'10, weesmeester 1510-'20, tr. *Maria van Eyssele alias van den Eynde,* † vóór 23 Juni 1580.
Uit dit huwelijk:
1. *Jan,* volgt 111.
2. *Johanna Hertsen,* tr. *Claude Floris,* beide † vóór 16 Aug. 1574.

111. *Jan Hertsen,* tr. *Anna Par(i)ens,* † ná 16 Aug. 1574. Zij hertr. vóór dien datum *Francisco Capello.*
Uit dit huwelijk:
1. *Anna Hertsen,* † ná 23 Juni 1580.
2. *Jan,* volgt IV.

[1]) Volgens het geslachtsboek. Zij worden echter noch in de „Généalogies", noch in de schepenacten met name genoemd, ofschoon wel uit een acte van 25 Nov. 1573 blijkt, dat Anna van der Dilft toen verschillende dochters in leven had.

IV. *Jan Hertsen,* † ná 25 Feb. 1599, tr. *Jacobmijne Dellafaille,* † *vóór 25* Feb. 1599, dr. v. Jacques en Johanna van Gamel.
Uit dit huwelijk:
1. *Jan Hertsen,* leeft 25 Feb. 1599.
2. *Jacques Hertsen,* leeft 25 Feb. 1599.
3. *Jan Baptista Hertsen,* leeft 25 Feb. 1599.

Nu valt het op, dat Jacob Hertsen in 1567 naar Goch is uitgeweken, waar zijn naamgenoot, de Haarlemsche Jacob, ongeveer 13 jaar later geboren is. Ofschoon het geslachtsboek slechts vrouwelijke nakomelingen van den ouderen Jacob vermeldt, is het geenszins bewezen, dat hij geen zoons gehad heeft en de veronderstelling ligt dan ook voor de hand dat de jongere Jacob zijn kleinzoon geweest is. Dit zou echter in de archieven van Goch onderzocht moeten worden — een oppervlakkig onderzoek in de notarieele archieven te Haarlem bracht geen licht — zoodat vooralsnog de Zuid-Nederlandsche generaties van de stamreeks in Ned. Adelsboek geschrapt dienen te worden.

Wapen.

Vermoedelijk voerden de oudste generaties van de Noord-Nederlandsche Hartsen's, in overeenstemming met de beginselen der Doopsgezinden, geen wapen. Volgens het geslachtsboek van van Weleveld nam Anselmus Hartsen (IV) het volgende wapen aan: in goud drie zwarte zwijnskoppen met roode tong en zilveren slagtanden. Dit was het wapen van Jean de Hersent, die in Mei 1424 met zijn vrouw en kinderen te Antwerpen in den adelstand werd verheven. Van Weleveld acht het vrijwel bewezen, dat deze Jean de Hersent de vader van den Antwerpschen stamvader Jacob Hertsen geweest is, waarvoor hij de volgende, niet zeer overtuigende argumenten aanvoert: le Jean de Hersent had kinderen, waarover verder niets is gevonden: 2e hij leefde in den juisten tijd; 3e de naam Hertsen is vóór dien tijd te Antwerpen niet gevonden!

Bij de verheffing combineerden de jonkheeren Hartsen dit wapen met dat der Antwerpsche Hertsen's: in zilver een rood hart; en een blauw schildhoofd, beladen met een roodgevoerde vijfbladerige gouden kroon (Ned. Adelsboek 1914 vermeldt hierbij: Douglas. Het wapen Douglas vertoont hiermee echter slechts een zeer oppervlakkige gelijkenis, terwijl geen enkele relatie tusschen de geslachten Hertsen en Douglas aan te wijzen valt).

Genealogie").

1. *Jacob Hertsen,* geb. Goch 1580/'81, garenkoopman te Haarlem, vermeld ald. 1605/'26, testeert met zijn vrouw voor not. M. van Woerden ald. 5 Sept. 1610, woont in 1631 te Gotheborg, † vóór 5 Sept. 1642, tr. (ondertr. Amsterdam 4 April 1608) *Anthonette Ancelmy,* geb. Breda 1580/'81, † Gotheborg ná 7 Aug. 1654, dr. v. Anselmus Adriaensz. [3]). Zij hertr. tusschen 12 Aug. 1645 en 7 Aug. 1654 *Jacob van Loosvelt.*

[2]) Deze genealogie wil allerminst aanspraak maken op volledigheid, doch is slechts het resultaat van min of meer oppervlakkige onderzoekingen in de Amsterdamsche en Haarlemsche archieven. Diepergaande nasporingen kunnen ongetwijfeld nog zeer veel interessants aan het licht brengen.

[3]) Anselmus Adriaensz. was koopman te Klundert en leefde nog in 1623. Hij had minstens zes kinderen, alle te Breda geboren tusschen 1567 en 1581 en te Amsterdam gehuwd. Zijn vrouw was wellicht een zuster van Anthonette's petemoei Neeltje Martensdr. (Pels), vrouw van Michiel Michiels van Vaerlaer (zie Eliae, Vroedschap van Amsterdam, pag. 430) ;

Uit dit huwelijk:

1. *Antoinetta Hartsen,* geb. Haarlem 10 Aug. 1612, † Gotheborg 7 Juli 1681, tr. (verm. ald.) 31 Mei 1646 *David Amya,* commissaris, † 1674.
2. *Feitje Hartsen,* tr. in Zweden *Jan Amya.*
3. *Neeltje Hartsen,* geb. 1614, woont 1700 te Amsterdam Haarlemmerdijk Z.Z. bij Brouwersstraat, testeert met haar zuster Elisabeth voor not. D. van der Groe 17 Dec. 1700, begr. Amst. Noorderkerk 23 Dec. 1700.
4. *Elisabeth Hartsen,* geb. 1617, testeert met haar zuster Neeltje als boven, woont in 1703 Singel over „De Swaenties", begr. Amst. Nieuwe Kerk 26 Mei 1703. Inventaris voor not. D. van der Groe 27 Juni 1703.
5. *Anselmus,* volgt 11.
6. *Jacob Hartzen,* geb. verm. omstr. 1624, 'ged. Amst. Doopsgezind 9 Maart 1644, op het punt staande weg te reizen, koopman te Gotheborg, † 9 Juni 1675, tr. 30 April 1673 *Catharina Molldorff,* † Sept. 1735. Zij hertr. 6 Juli 1676 *Samuel Månsson Agriconius,* verheven in den adelstand met den naam *Akerhjelm.*

   Uit het eerste huwelijk:

   a. *Jacob Hartzen Akelhjelm.* geb. 1 Maart 1674, bergraad, werd in 1704 in den adelstand geadopteerd, † 3 April 1733, tr. 13 Feb. 1700 *Elisabeth de Besche,* geb. 3 Juni 1679, † 8 Oct. 1760. Uit hen stamt het Zweedsche geslacht *(Hartzen) Akerhjelm.*

II. *Anselmus Hartsen,* geb. Haarlem 1620/'21[4]), ged. Amst. Doopsgezind 20 Mei 1641, in 1641 knecht van den lakenkooper Gerbrant Anslco, later koopman en winkelier, woont op den Nieuwendijk, het tweede huis benoorden de Oudebrugsteeg, testeert voor not. J. van Loosdrecht 31 Mei 1673, † 28 Feb., begr. Amst. Nieuwe Kerk 6 Maart 1676 (inventaris voor not. J. van Loosdrecht 1 Juli 1676); tr. le (na huw. voorw. voor not. L. Lamberti 31 Aug. 1642) Amst. 28 Sept. 1642 *Maria Ansloo,* geb. Amst. 16221'23, † 2, begr. Amst. Nieuwe Kerk 6 Nov. 1669, dr. v. Cornelis en Aaltje Schouten [5]); tr. 2e Leiden 12 Mei 1672 *Catelijntje Biljet,* geb. en wonende te Leiden, begr. Amst. Noorderkerk 16 Juli 1688, dr. v. N.N. en Cathalijna de la Pla, wed. v. Louis de Lanoy (de la Noy). Zij hertr. Amst. 25 Oct. 1676 *Jan van Steyn* [6]).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Agniesje Hartsen,* geb. 6 Nov. 1643, †1661/'63.
2. *Abigael Hartsen,* geb. Amst. 17 Maart 1646, ged. ald. Doopsg. in 1663, testeert voor not. J. van Loosdrecht 13 Juli 1673, † ná 6 Nov. 1692, tr. le Amst. 4 Oct. 1666 *Everardt van Doorn (van Doerne),* geb. Kampen 1636/'37, ged. Amst. Doopsg. 22 Feb. 1665, koopman ald., woont 1666 Keizersgracht, 1673 O.Z. Achterburgwal, † ná 7 Sept. 1682; tr. 2e verm. 19 Aug. 1691 (ondertr. Amst. 4 Aug. 1691) Ds. *Everhard Worst,* predikant te Kamperveen, † ná 6 Nov. 1692, wedr. v. Maria Sabé.
3. Dochter, geb. en † 12 Jan. 1649, begr. Nieuwe Kerk.
4. *Teuntje (Antonia) Hartsen,* geb. Amst. Feb. 1650, ged. ald. Doopsg. 27 Feb. 1667, testeert met haar man voor not. J. van Loosdrecht 22 Juni 1677 en 6 Jan. 1683, als wed. voor not. D. van der Groe 12 April 1715 en 1 Oct. 1718, begr. Amst. Nieuwe Kerk 4 Oct. 1734, (boedelscheiding voor not. I. Angelkot 15/16 Dec. 1735) tr. (na huw. voorw. voor not. J. van Loosdrecht 9 Juli 1669) Amrt. 11 Aug. 1669 *Jacobus van Laer,* geb. Amst. 1645/'46, koopman ald., woont 1669 N.Z. Voorburgwal, 1706 Singel, begr. Amst. Nieuwe Kerk 26 Oct. 1706, zn. v. Jan en Catharina Verhaven.
5. *Jacob Hartsen,* geb. 21 Juli 1652, begr. Amst. Nieuwe Kerk 4 Mei 1654.
6. *Aaltje Hartsen,* geb. 19 Sept. 1654, begr. Amst. Nieuwe' Kerk 15 Mei 1655.
7. *Jacob Hartsen,* geb. 11 Mei 1656, † oud 5 jaar.
8. *Gerbrant,* volgt III.
9. *Jacob,* volgt IIIbis.
10. *Agniesje Hartsen,* geb. 13 Dec. 1663, begr. Amst. Nieuwe Kerk 8 Juni 1665.
11. *Aaltje (Alida) Hartsen,* geb. Amst. 9 Juli 1665, † 28 Oct., begr. Rotterdam 3 Nov. 1718, tr. le (na huw. voorw. voor not. D. van der Groe 20 Dec. 1684) Amrt. 14 Jan. 1685 *Simon Banheyningh,* geb. Leiden 1659/'60, koopman te Amst., woont 1684 Singel, 1689 Heerengracht bij Gasthuismolensteeg, testeert met zijn vrouw voor not. Jac. van den Ende 20 Sept. 1685, † 12, begr. Amst. Nieuwe Kerk 15 Sept. 1689, zn. v. Pieter: tr. 2e Amst. 11 Nov. 1696 *Pieter Vergouw,* geb. Oudewater 1662/'63, kuiper en wijnverlater te Amst., woont 1692 Heerengracht, 1695 Singel, 16961 1717 Nieuwe Spiegelstraat, † 16, begr. Amst. Nieuwe Kerk 20 Feb. 1717, zn. v. Leendert, wedr. v. Elisabeth Pietersdr. van Eysden en Geertruy Hendriksdr. van der Grascamp.

Uit het tweede huwelijk:

12. *Marritje Hartsen,* geb. 1673, begr. Amst. Nieuwe Kerk 15 Maart 1673.
13. *Maria Hartsen,* geb. Amst. 1675, ged. ald. Doopsg. 5 Oct. 1694, testeert voor not. N. van Loosdrecht 20 Feb. 1689, † 24, begr. Amst. N.Z. Kapel 28 Juli 1731, tr. Amst. 17 April 1695 *Hendrik Thesingh,* geb. Amst. 22 Maart 1670, koopman ald., woont 1695 Prinsengracht, 1731/'49 Singel bij Driekoningstraat, begr. Amst. N.Z. Kapel 27 Juni 1749, zn. v. Hendrik en Anna van Gestel.

III. *Gerbrant Hartsen* [7]), geb. Amst. 25 Sept. 1657, ged. ald.

---

haar zoon Hans Michiels van Vaerlaer en haar schoonzoons Laurens Cornelisz. Schouten en Adriaen van Loosveldt en hun nakomelingen treden althans herhaaldelijk in acten als familieleden der Hartsen's op, wat niet het geval is met de andere leden der familie Michiels van Vaerlaer. zoodat de verwantschap wel van de moederlijke zijde zal zijn.

4) Volgens de stamreeks in Ned. Adelsboek zou hij 28 Feb. 1616 geboren zijn. Echter is hij volgens opgave van hemzelf en zijn kinderen bij zijn ondertrouw 21, bij zijn overlijden 55 jaar oud.

5) *Claes Claessen Ansloo,* geb. (volgens overlevering te Oslo) 1553/'54, lakenkooper te Amsterdam op den Nieuwendijk in „'t Vergulde Schilt", stichter van het Anslo's Hofje, begr. Amst. Nieuwe Kerk 20 Dec. 1632, tr. Amst. (Hervormd) Nieuwe Kerk 30 Dec. 1582 Giert *Jansdr.,* geb. ald., woont 19 Dec. 1636 als weduwe op de N.Z. Kolk, rerm. niet veel later overleden. dr. v. Jan N.S. en Griet Joosten. Hun zoon is: *Cornelis Claesz. Ansloo,* geb. Amst. 1592, koopman en Doopsgezind leeraar, woont Nieuwendijk, begr. Amst. Nieuwe Kerk 30 Aug. 1646, tr. hmst. 9 Jan. 1611 *Aaltje Schouten, geh.* ald. 1589/'90, † kort vóór 20 Nov. 1659, dr. v. Gerrit Cornelisz. en Aaltgen Gerbrantsdr. De leden van dit geslacht schrijven zich vrijwel zonder uitzondering Ansloo. niet Anslo.

6) *Jan van Steyn,* geb. Sittard 1629/'30, ijzerkoopman te Amsterdam, woont 1652/'76 Heerenstraat, later Keizersgracht, tenslotte Brouwersgracht, begr. Amst. Noorderkerk 5 Juni 1719, tr. le Amst. 1 Dec. 1652 *Rebecka Barensteen,* geb. ald. 1629/'30, begr. ald. Noorderkerk eind Sept. 1661, dr. v. Bartholomcus en Triintie Kuyken (zie Ned Leeuw 1938, k. 379); tr. 2e Amst. 18 Maart 1663 *Neeltje Salm,* geb. 'ald. 1630/'31, begr. ald. Noorderkerk 30 Jan. 1674. dr. v. Cornelis Jansz. en Duyfje Direx; tr. 3e Amst. 25 Oct. 1676 *Catelijntje Biljet,* laatst wed. v. Anselmus Hartsen (zie hierboven).

7) Bij zijn geboorte genoemd *Gerbrant Hartsen Ansloo.*

Doopsg. 30 Nov. 1681, koopman in zijde, poorter 31 Oct. 1681, woont 1681/'87 Nieuwendijk, 1689/'91 N.Z. Voorburgwal, 1693/'99 Keizersgracht, later te Loenen op het Huis te Kronenburg, begr. Amst. Nieuwe Kerk 17 April 1732, tr. 1 e (na huw. voorw. voor not. A. van den Ende 7 Sept. 1682) Amst. 11 Oct. 1682 *Ida Block,* geb. Amst. 1655/'56, begr. ald. Oude Kerk 7 Sept. 1683, dr. v. Dirck en Agneta Leeuw; tr. 2e Amst. 21 Oct. 1685 *Lobrisia Blaupot,* geb. Amst. 1666/'67, † Loenen, begr. Amst. Nieuwe Kerk 26 Sept. 1707, dr. v. Gerrit en Elisabeth Wachtendonck [8]).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Dirk Hartsen,* geb. 1683, begr. Amst. Oude Kerk 1 Sept. 1683.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Elisabeth Hartsen,* geb. Amst. 1688, testeert voor not. D. van der Groe 28 Sept. 1707, begr. Amst. Nieuwe Kerk 11 Dec. 1721, tr. (na huw. voorw. voor not. J. Backer 28 Juli 1707) Loenen, op 't Huis te Kronenburg 27 Aug. 1707 *Matthijs Westendorp,* geb. Amst. omstr. 1683, koopman ald., woont 1707 Nieuwendijk, 1721 Prinsengracht bij het Doopsgezinde Weeshuis, testeert met zijn vrouw voor not. J. Backer 22 Maart 1708, † Alphen, begr. Amst. Nieuwe Kerk 19 Juli 1746, zn. v. Jan en Ursula van Coppenol.
3. Kind, begr. Amst. Nieuwe Kerk 6 Juni 1687.
4. Kind, begr. Amst. Nieuwe Kerk 30 Juli 1689.
5. Kind, begr. Amst. Nieuwe Kerk 8 Juni 1690.
6. Kind, begr. Amst. Nieuwe Kerk 9 Feb. 1691.
7. Kind, begr. Amst. Nieuwe Kerk 14 Oct. 1693 [9]).
8. *Gerrit Hartsen,* begr. Amst. Nieuwe Kerk 21 April 1699.

IIIbis. *Jacob Hartsen,* geb. Amst. 3 Maart 1661, ged. ald. Doopsg. 24 Nov. 1684, woont 1684 Keizersgracht, 1692/'94 ald. bij de Heerenstraat in „De Gele Salm", maakt een codicil voor not. J. Backer 25 April 1681 „jegenwoordigh op zijn vertreck naer de Oostzee staende", acte van voogdij met zijn vrouw voor not. N. van Loosdrecht 26 Aug. 1692, woont 1707/'09 te Noordwijkerhout, 1714 en later te Haarlem, 1734 ald. op de Eerste Nieuwe Gracht over de Plantage, testeert voor not. Th. Elout Jr. ald. 10 Feb. 1722, acte van voogdij voor not. F. J. Gallé 4 April 1734, † 9, begr. Haarlem Janskerk 15 April 1734 (inventaris voor not. F. J. Gallé 12/28 April 1734): tr. le Amst. 8 Oct. 1684 *Christina van Steyn,* geb. Amst. 1663/'64, begr. ald. Noorderkerk 1 Sept. 1694, dr. v. Jan en Rebecka Barensteen [10]); tr. 2e Hervormd Noordwijk (ondertr. Amst. 24 Sept. 1707) *Trijntje Blommers (Blommart).* wonende te Noordwijk, begr. Haarlem Janskerk 16 Nov. 1717; tr. 3e (na huw. voorw. voor not. M. van Cleynenberg te Haarlem 25 Nov. 1718) [11]) *Martijntje Bos,* meerderjarige dochter te Haarlem, begr. ald. Janskerk 29 Mei 1738.

8) *Claes Gerritsz. Blaupot,* geb. Amst. 1614/'15, koopman op dc N.Z. Voorburgwal, beer. Amst. Nieuwe Kerk 30 Oct. 1680, tr. le Amst. 21 Oct. 1640 *Lobberichje Rob.* geb. ald., ged ald. Doopsg. 2 Aug. 1646, dr. v. Jacob en Brechte Jans. Hij hertr. Oct. 1667 *Judith van Amerongen.* Een zoon uit het eerste hnweliik is: Gerrit *Blaupot,* geb. Amst. 1641, koopman op het Singel, begr. ald. Noorderkrrk 7 Sept. 1698, tr. Amst. 3 Jan. 1666 *Elisabeth Wachtendonck,* geb. Amst. *1643,* begr. ald. Nieuwe Kerk 16 Jan. 1700, dr. v. Abraham en Lijsbeth Baltens.

9) Volgen8 het geslachtsboek heetten vier dezer kinderen *Gerbrand, Anselmus, Marritjen en Gerrit.*

10) Zij was zijn stiefzuster. Zie noot 6.

11) Noch de ondertrouw, noch het huwelijk zijn te Haarlem te vinden.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Neeltje Hartsen,* geb, Amst. 1685, woont bij haar ondertrouw Brouwersgracht, † ná 20 Jan. 1736, tr. Amst. 13 Oct. 1709 *Marten de Vries.* geb. Hoorn 1684/'85, chirurgijn ald., † ná 20 Jan. 1736.
2. *Anselmus,* volgt IV.
3. *Jan Hartsen,* geb. 1688, koopman, testeert voor not. D. Walschart 9 Juli 1721 „staande op zijn vertrek naar Moscovien", † Archangel vóór 20 Jan. 1736, tr. 1726 [12]) *Maria van Dorpe.*

   Uit dit huwelijk:

   a. *Christina Maria Hartsen,* geb. 1728. Verder onbekend.

   b. *Joan Hartsen,* geb. 1729, † 1730.
4. *Cornelis Hartsen,* geb. 1690, begr. Amst. Noorderkerk 24 Juni 1692.
5. *Jacob Hartsen,* geb. Amst. 2 Mei 1693, woont 1717 Brouwersgracht, 1746 Nieuwendijk tusschen de Haarlemmersluizen, 1761 Raamsteeg, ten huize van Dirk van Voorst, begr. Amst. Nieuwe Kerk 30 Sept. 1761, tr. ald. 24 Jan. 1717 *Maria van de Walle,* geb. Amst. 15 Feb. 1696, † 23, begr. Amst. Noorderkerk 29 Nov. 1746, dr. v. Christoffel en Agnietje Pietersdr. de Groot.
6. *Marretje Hartsen,* geb. 1694, begr. Amst. Noorderkerk 28 Juli 1694.

Uit het tweede huwelijk:

7. *Gerbrand Hartsen,* geb. 29 Feb. 1708, leeft nog te Haarlem 20 Jan. 1736, verder onbekend.
8. *Marritje Hartsen,* geb., an † 23 Sept. 1710.
9. *Anthonia Hartsen,* geb. Haarlem 23 Sept. 1710, testeert met haar bruidegom voor not. F. J. Gallé ald. 6 Nov. 1734, † ná 20 Jan. 1736, tr. (na huw. voorw. voor not. F. J. Gallé 28 Oct. 1734) Haarlem 14 Nov. 1734 *Nicolaas Riemersma,* ged. Haarlem Hervormd 30 Dec. 1705, begr. ald. 30 Juli 1755, zn. v. Thiardus en Cathalina van Sittert. Hij hertr. Haarlem 24 Nov. 1737 *Janneke van den Abeele.*

IV. *Anselmus Hartsen,* geb. Amst. 1686, ged. ald. Doopsg. 9 Feb. 1716, koopman, poorter 14 Maart 1715, woont 1714/'19 Nieuwendijk, 1724 N.Z. Voorburgwal over het Makelaarskantoor, 1732 Kalverstraat bij Rasphuissteeg, testeert met zijn vrouw. voor not. I. Beukelaer 27 Feb. 1724. begr. Amst. Nieuwe Kerk 9 Aug. 1756, tr. Abcoude 20 Dec. 1714 *Cecilia van Voorst,* geb. Amst. 15 Feb. 1687, begr. ald. Nieuwe Kerk 23 Oct. 1732, dr. v. Dr. Ameldonck en Cecilia Verkolje [13]).

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Hartsen,* geb. 1715, begr. Amst. Nieuwe Kerk 14 Dec. 1715.
2. *Jan Hartsen,* geb. 25 Nov. 1716, begr. Amst. Nieuwe Kerk 13 Maart 1719.
3. *Antoni,* volgt V.

12) Vermoedelijk is hij in Rusland gehuwd. In acten van 1736 wordt gesproken van dc kinderen van wijlen Jan Hartsen, misschien zijn er dus meer dan de hiergenoemde geweest.

13) *Hendrik van Voorst,* † ná 14 Mei 1682 (vorm. identiek met Hendrik van Foorst, koopman te Emmerik, tr. vóór 11 Juni 1663 *Christina* Leenders van *Cleeff,* geb. Kleef 1628/'29, † ná 11 Juni 1663, dr. v. Jan on Fijtie Fortgens, wed. v. Ameldonck Flinck). Zijn zoon is: Dr. *Ameldonck van Voorst,* geb. Emmerik 1656/'57, med. dr. te Amsterdam, wordt later krankzinnig (acte voor not. L. Meyer 14 Maart 1712), † tusschen 14 Maart 1715 en Sept. 1726, tr. Amst. 31 Mei 1682 *Cecilia Verkolje,* geb. Amst. 1656/'57, hcgr. ald. Zuiderkerk 16 Sept. 1726, dr. v. Jan en Anna Wijnands, wed. v. Dirk van der Vliet (zie Ned. Patr. XI, pag. 321).

Het gezin van den Rotterdamschen bierbrouwer Jasper Dircksz. Cock.
(Paneel 160 x 220).

bij Maandblad „De Nederlandsche Leeuw", No. 10, October 1941. (Foto's Van Rijn).

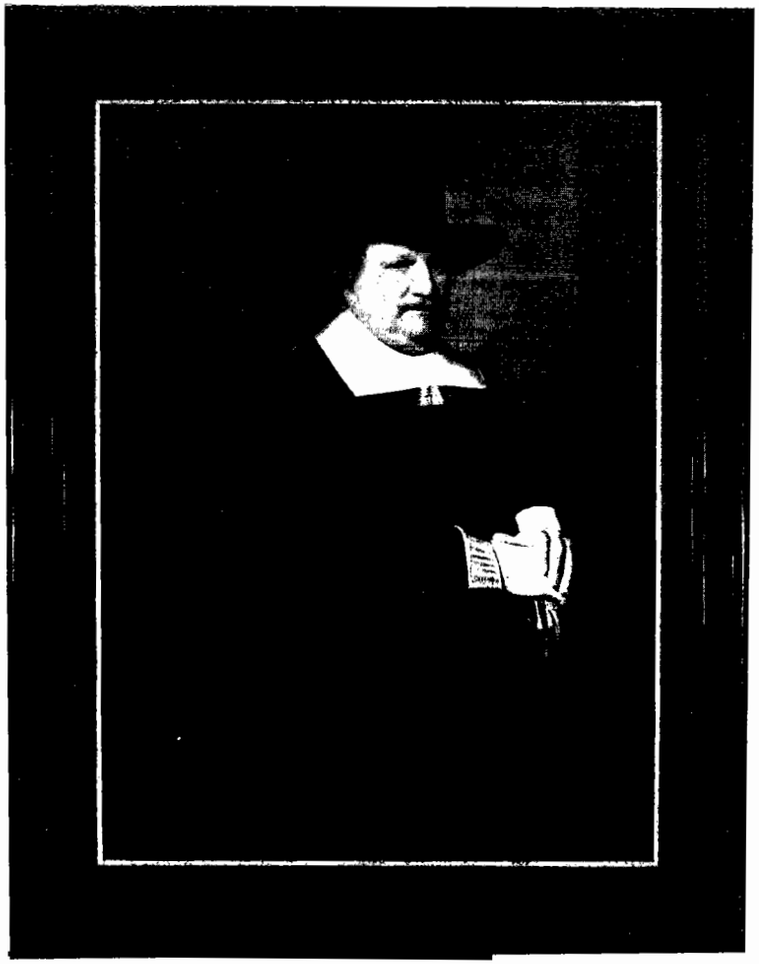

Jasper Dircksz. Cock
(+ 1593-1654)

Anneke van der Vult
(± 1596-1666)

4. ***Cecilia Harfsen.*** geb. 1721. begr. Amst. Nieuwe Kerk 25 Juni 1723.

V. ***Anfoni Harfsen,*** geb. Amst. 7 Nov. 1719, koopman en tooneeldichter, woont 1745 Leidschegracht, 1756/'82 Keizersgracht bij Westermarkt; testeert met zijn vrouw voor not. Ph. Pot 16 Dec. 1745, acte van voogdij voor idem 28 Mei 1756, † Amst. 12, begr. ald. Nieuwe Kerk 18 Mei 1782, tr. (na huw. voorw. voor not. Ph. Pot 5 Maart 1745) Amst. 6 April 1745 ***Louisa Hooft,*** geb. Amst. 1 April 1725, begr. aid. Nieuwe Kerk 24 Mei 1756, dr. v. Jan en Anna Raven [14]).

Uit dit huwelijk:

1. ***Cecilia Harfsen,*** begr. Amst. Nieuwe Kerk 11 Oct. 1747.
2. *Jan* ***Harfsen,*** begr. Amst. Nieuwe Kerk 10 Oct. 1748.
3. *Jan* ***Hooft,*** volgt VI.
4. *Cornelis,* volgt VIbis.

VI. ***Jan Hooft*** *Hartsen,* geb. Amst. 20 Nov. 1749, woont 1781 Singel bij Torensteeg, 1797 Keizersgracht bij Huis met de Hoofden, † 15, begr. Amst. Nieuwe Kerk 19 Aug. 1797, tr. Rotterdam 29 Oct. 1776 ***Agatha*** *Petronella* ***van Vollenhoven,*** ged. Rotterdam Rem. 12 Sept. 1757, † Amst. 28 Oct. 1834, dr. v. Jan en Maria van der Hoeven.

Uit dit huwelijk:

1. ***Louisa Harfsen,*** geb. Amst. 10 Oct. 1777, † Amst. 16 Oct. 1815, tr. le Amst. 25 Oct. -1795 Jan *Isaac* de ***Neufville Branfs,*** geb. Amst. 2 Feb. 1768, lid der firma de Neufville Brants & Co., † 11. begr. Amst. Nieuwe Kerk 16 Jan. 1807, zn. v. Jan Jacob Brants en Anna Maria de Neufville, wedr. v. Elsina Catharina Luden: tr. 2e Amst. 27 Mei 1810 ***Jacob van Beeck Vollenhoven,*** geb. Amst. 6 Juni 1780, koopman en consul van Pruisen ald., † ald. 6 Maart 1834, zn. v. Mr. Hendrik Vollenhoven en Catharina Johanna van Beeck.
2. ***Maria*** *Hartsen,* begr. Amst. Nieuwe Kerk 18 Aug. 1781.
3. ***Anfoni,*** volgt VII.
4. ***Maria Harfsen,*** geb. Amst. 25 Juli 1782, † ald. 11 Maart 1862, tr. ald. 26 Juli 1801 Mr. *Josua van Eik,* geb. Amst. 29 Juni 1771, koopman ald., † ald. 10 Nov. 1831, zn. v. Mr. Joost en Catharina de Wolff.
5. ***Agatha*** *Petronella* ***Harfsen,*** geb. Amst. 10 Nov. 1783, † ald. 30 Jan. 1835, tr. ald. 12 Jan. 1814 *Mattheus Pieter* ***Branfs,*** geb. Amst. 3 Juli 1778, koopman, lid v. d. Amsterdamschen raad 1814-'25, † Amst. 18 Maart 1829, zn. v. Jan Jacob en Anna Maria de Neufville.
6. ***Sara*** *Hartsen,* geb. Amst. 10 Juli 1786 [15]), † Rotterdam 9 Maart ***1864,*** tr. Amst. 12 Aug. 1808 ***Jacobus van der Hoop,*** geb. 7, ged. Rotterdam 24 Aug. 1783. † ald. 29 Jan. 1854, zn. v. Adriaan en Catharina van Eck.
7. Doodgeboren kind, begr. Amst. Nieuwe Kerk 27 Oct. 1787.
8. ***Johanna Harfsen,*** geb. Amst. 5 April 1792, † ald. 18 Feb. 1823, tr. ald. 18 Oct. 1820 *Govert Verhamme* Jr., geb. Amst. 30 Juli 1770, † ald. 29 Dec. 1838, zn. v. Govert en Anna Josina Graafman.

VII. ***Anfoni Harfsen,*** geb. Amst. 19 Oct. 1780, koopman. begr. Amst. Nieuwe Kerk 12 April 1854, tr. Amst. 17 Maart 1813 ***Helena de Bruyn,*** geb. Nijmegen 10 Jan. 1776, begr. Amst. Nieuwe Kerk 28 April 1865, dr. v. Mauritz en Hester Johanna Bogaard, wed. v. Pieter de Wolff van Eik.

Uit dit huwelijk:

1. ***Agatha*** *Petronella* ***Harfsen,*** geb. Amst. 4 Feb. 1814, † Rotterdam 30 Mei 1878, tr. Amst. 17 Maart 1841 *Jan van der Hoop,* geb. Rotterdam 4 Sept. 1811, notaris ald. 1835-'75, lid van den Gemeenteraad ald. 1851-'89, † Rotterdam 19 Aug. 1897, zn. v. Jacobus en Sara Hartsen (zie VI, 6).
2. ***Mauritz Harfsen,*** geb. Amst. 10 Juli 1815, † ald. 26 Mei 1816.
3. ***Louisa Harfsen,*** geb. Amst. 2 Oct. 1817, begr. ald. Nieuwe Kerk 4 Mei 1855.

VIbis. *Cornelis* ***Harfsen,*** geb. Amst. 10 Oct. 1751, assuradeur ald., † Heemstede, Huize Knapenburg 21 Sept. 1817, tr. le Amst. 14 April 1773 *Susanna van Eeghen,* geb. Amst. 5 Feb. 1752, † ald. 15 Mei 1775, dr. v. Jan en Cornelia de Clercq; tr. 2e Amst. 3 Nov. 1782 ***Sara de Haan,*** geb. Amst. 9 Nov. 1761, † ald. 20 Nov. 1832, dr. v. Pieter en Elisabeth Feitama.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Anfoni Harfsen,*** † Amst. 8 Juni 1775.

Uit het tweede huwelijk:

2. ***Anfoni Harfsen,*** geb. Amst. 27 Jan. 1785, koopman, † Cauderau (bij Bordeaux) 13 Sept. 1820.
3. *Elisabeth* ***Harfsen,*** geb. Amst. 7 Dec. 1786, † ald. 19 Sept. 1859, tr. ald. 8 Maart 1807 ***Frans van Heukelom,*** geb. Amst. 25 Dec. 1776, koopman ald., † ald. 11 Feb. 1823, zn. v. Frans en Catharina Kloppenburg.
4. ***Jan Harfsen,*** geb., 5 Juni 1788, Garde d'honneur, wachtmeester, later luitenant bij dat corps, † Hirsbruck (bij Munster) 29 Dec. 1813.
5. Jhr. ***Pieter Harfsen,*** tr. ***Maria Hodshon.*** Zie Ned. Adelsboek.
6. ***Sara Louisa Harfsen,*** geb. Amst. 5 Sept. 1791, † 's-Gravenhage 31 Sept. 1849, tr. Amst. 26 Jan. 1822 Jhr. ***Jan Willem Janssens,*** geb. Nijmegen 12 Oct. 1762, cadet in Statendienst 1774; commissaris der Fransche troepen, secr. generaal ministerie van oorlog, gouverneur der Kaap de Goede Hoop, luit. gen.. staatsraad i.b.d., lid raad van state, minister van oorlog 1807, baron de l'empire, gouverneur generaal van de bezittingen van Keizer Napoleon ten Oosten van Isle de France, generaal der infanterie 1828, grootkruis M.W.O., † 's-Gravenhage 23 Mei 1838, zn. v. Johannes Jacobus en Adriana Rees, wedr. v. Anna Barbara Balneavis.
7. ***Anna*** *Elisabeth* ***Harfsen,*** geb. Amst. 20 Oct. 1793, † Huize Dreeflust bij Haarlem 24 Nov. 1846, tr.

---

[14]) Zie voor haar voorouders de genealogie van Alberdingk Thijm en Vorsterman van Oyen. Het daar vermelde kan als volgt worden aangevuld en verbeterd: *Jan Hooft* (zn. v. Gerrit en Neeltje Grauwert), geh. Amst. 1583/'84, koopman en directeur van den Levantschen Handel ald., begr. ald. Oude Kerk 28 Jan. 1644. tr. Amst. 8 Oct. 1606 *Marretje Jansdr.*, geh. ald. 1583/'84, begr. ald. Oude Kerk 10 Juni 1654, dr. v. Jan Martsz. en Aal Jansdr. Hun zoon is: *Jan Hooft,* tr. („invitis parentihus") *Jopje Jansdr.*, alias „Mooie Jopje". Hun zoon is: *Jacob Hooft* te Haarlem, † tusschen 4 Oct. 1691 en Aug. 1704, tr. Amst. 17 Jan. 1676 *Jacomina* de Baan, geh. Haarlem 1645/'46, begr. Amst. Westerkerk 9 Aug. 1704, dr. v. Ahraham en Janneken Keysers (zie Ned. Leeuw 1925, k. 267 c.v.) Hun zoon is: Jan *Hooft Jacobsz.*, geh. Haarlem 1683/'84, koopman te Amst., † ald. 17, begr. ald. Westerkerk 22 Mei 1739, tr. Amst. 9 Ort. 1708 Anna *Raven,* geh. ald. 1683/'84, hegr. ald. Westerkerk 2 Oct. 1734, dr. v. Dr. Abraham en Margaretha Vrrduyff.

[15]) Voigens het Doopsgezinde Kindrrhoek. De stamreeks van der Hoop in Ned. Patr. geeft haar geboortedatum als 7 Juli 1785.

Amst. 28 Dec. 1827 *Jan de Haan,* geb. Amst. 16 Oct. 1792, koopman, † Amst. 16 Feb. 1857, zn. v. Pieter en Wijna Bierens.

8. *Cornelis Harfsen,* geb. Amst. 25 Juli 1795, † gem. Berkerode 20 Aug. 1819.
9. Jhr. *Jacob Harfsen,* tr. *Jacoba Elisabeth van de Poll.* Zie Ned. Adelsboek.

Van Reenen — Bachman van Reenen — Huijser van Reenen Van Masijk (Huijser) van Reenen,

door MR. W. DE VRIES.

§ 1. Inleiding.

De geslachtsnaam der familie ***Van Reenen,*** waaraan de hier volgende studie is gewijd, is vermoedelijk een zuivere herkomst-naam. De stamvader, ***Harmen van Reenen,*** heet in zijn ondertrouwacte uit 1651 *Herman van Rijnen,* en teekende zelf als *„van **Reinen**".* Zijn nakomelingen worden aanvankelijk ook herhaaldelijk met den naam ***Van Rhe(e)ne(n)*** genoemd. Harmen zelf kwam, blijkens genoemde acte, uit Schwerte (aan den Rhur) naar Amsterdam. Een kleine honderd kilometer noordelijk van eerstgenoemde stad ligt aan de rivier den Ems de stad Rheine, die op oude Nederlandsche kaarten uit de XVIIde eeuw ook voorkomt als Rhene, in het kerspel Bevergern [1]). Het vermoeden ligt voor de hand, dat in deze plaats de bakermat der ***Van Reenen's*** gezocht moet worden. Vermoedelijk kwamen Harmen's voorouders vandaar naar Schwerte, waar te midden van de ellende van den Dertigjarigen oorlog Harmen geboren werd. Wanneer precies, bleef ons onbekend: de kerkelijke registers uit dien tijd zijn niet of nauwelijks bijgehouden. Over Harmen's ouders wordt er niets in vermeld. De naam zelf komt er echter wel in voor: het overlijdensregister vermeldt, dat a° 1614 ter plaatse is overleden *„Cathrina von **Reinen** senior".*

§ 2. Genealogie.

1. ***Harmen van Reenen,*** geb. Schwerte (Ruhr) ± 1627, bontwerker en poorter (20 Juni 1651). wonende in de Servetsteeg te Amsterdam, † vóór 19 April 1681; tr. le Amsterdam 22 April 1651 ***Maria Houckens,*** geb. Altena (Westfalen) ± 1629; tr. 2e (ondertr. Amsterdam 8 Sept.) 1656 ***Cornelia Willems,*** geb. Steenbergen ± 1632, † vóór 19 April 1681, dr. van Willem Pietersen.
   Uit het tweede huwelijk o.m.:
   1. ***Harmen,*** volgt onder 11.
   2. ***Dirck,*** volgt onder IIbis.
   3. ***Willem,*** volgt onder IIter.
   4. ***Sara Harmens (van Reenen),*** ged. Amsterdam (Oosterkerk) 12 Juli 1665, † nà 5 Nov. 1690; tr. Amsterdam (Nieuwe kerk) 10 April 1689 ***Adriaen Giljon,*** ged. Amsterdam (Walenkerk) 28 September 1664, trijpwerker en poorter (7 Febr. 1690) te Amsterdam, zn. van Abraham en Jenne Roger.
   5. ***Cafharina Harmens (van Reenen),*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 13 October 1671; tr. aldaar (Oude kerk) 12 Februari 1696 ***Jacob Franck,*** geb. Nietouw ± 1672.

11. *Hatmen van Reenen,* ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 24 Juli 1657, schoenmaker en poorter (20 Mei 1682) te Amsterdam, † nà 11 April 1726: tr. Amsterdam (Nieuwe kerk) 25 Januari 1682 *Caharina Jans,* geb. Amsterdam ± 1663.
    Uit dit huwelijk o.m.:
    1. ***Hermanus van Reenen,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 26 Augustus 1682; tr. aldaar (Nieuwe kerk) 30 April 1726 ***Cafharina Trip, geb.*** Let ± 1692, dr. van N.N. en Jannetje Hofman.
    2. ***Hendricus,*** of ***Hendrik,*** volgt onder 111.

111. ***Hendrik van Reenen,*** ged. Amsterdam (Westerkerk) 4 April 1687, schoenmaker en poorter (25 Februari 1711) te Amsterdam; tr. aldaar (Nieuwe kerk) 2 November 1710 ***Lysbefh Versfrafen*** (ook wel genoemd ***Elisabefh van der Sfraafe),*** geb. Amsterdam ± 1685.
    Uit dit huwelijk:
    1. ***Harmanus van Reenen,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 25 Februari 1711.

IIbis. ***Dirck van Reenen,*** ged. Amsterdam (Oude kerk) 9 Maart 1659, schoenmaker en poorter (9 Dec. 1681) aldaar, koopt 30 Juli 1709 een huis in de Anjeliersdwarsstraat te dier stede, leeft nog (hoog-bejaard) voorjaar 1734: tr. le Amsterdam (Nieuwe kerk) 4 Mei 1681 ***Mariken Willems (van Aps:*** ook genoemd ***van Absf*** of ***Van Abfs),*** ged. Dordrecht 19 April 1656, † Amsterdam 17, begr. aldaar (Westerkerk) 29 Maart 1727, dr. van Guliaem Adriaensz en Jannetje Jelis (of Gillisdr.); tr. 2e Amsterdam (Nieuwe kerk) 18 Januari 1728 *Jozijntje **Zeeman,*** ged Amsterdam (Evang. Luthersche kerk) 19 Juli 1682, dr. van Hendrick Jacobs en Grietje Paulus.
    Uit het eerste huwelijk o.m.:
    1. *Harmanus,* volgt onder 111.
    2. *Daniel,* volgt onder IIIbis.

111. *Hermanus van Reenen, ged.* Amsterdam (Zuiderkerk) 14 Januari 1682 mr. schoenmaker en poorter (30 Juli 1705) te Amsterdam, † vóór 8 Maart 1727; tr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 3 Mei 1705 *Jacomijntje Teunis,* geb. Amsterdam ± 1682, dr. van Teunis Gerrits.
    Uit dit huwelijk o.m.:
    1. ***Cornelia van Reenen,*** ged. Amsterdam (Westerkerk) 23 Juni 1706, leeft nog 1734.
    2. *Francina van Reenen,* ged. Amsterdam (Westerkerk) 13 Juli 1710, leeft nog 1734.

IIIbis. *Daniel van Reenen,* ged, Amsterdam (Westerkerk) 27 Juli 1696, mr. schoenmaker te Vianen, verleent aldaar 11 Jan. 1734 bij notarieele acte volmacht aan zijn Vader tot verkoop van het huis in de Anjeliersdwarsstraat te Amsterdam: tr. Vianen 10 Juni 1725 *Arnolda van Hennekeler,* ged. Vianen 29 Maart 1705, † nà 17 April 1779, dr. van Jacobus en Anna Schudders.
    Uit dit huwelijk o.m.:
    1. ***Maria Josina van Reenen,*** ged. Vianen 23 Mei 1728, jong overl.
    2. ***Jacobus,*** volgt onder IV.
       Dirck, volgt ondér IVbis.
    4. ***Anna van Reenen,*** ged. Vianen 8 November 1736, † nà 17 April 1779.
    5. ***Hermanus van Reenen,*** ged. Vianen 1 Augustus 1743.
    6. ***Maria van Reenen,*** ged. Vianen 3 Januari 1745, overl. Utrecht 26 December 1818; tr. Vianen 23 Maart 1779 ***Harmen de Ruyter,*** wedr. van Sara van der Beeck.
    7. ***Hendrik van Reenen,*** ged, Vianen 26 Juni 1746.

---

1) Zie bijv.: Atlas ofte Afbeeldinghe van de gantsche Weereldt van G. Mercator en 1. Hondius, a° 1634 te Amsterdam bij Jan Janssen Verschenen, fol. 247.

IV. *Jacobus van Reenen,* ged. Vianen 13 November 1732, chirurgijn, wonende te Vianen waar hij diaken der Ger. Gemeente was, † Vianen 30 December 1812: tr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 23 September 1760 *Catharina Hedikhuysen,* ged. Vianen 11 October 1725, dr. van Christophel en Cornelia van Reenen; tr. 2e Vianen 7 Mei 1797 *Bernardina van Rijssel,* ged. Vianen 7 Juni 1742, † Vianen 12 Januari 1826, dr. van Johannes en Neeltje de Wit.

Uit het eerste huwelijk o.m.:

1. *Daniel,* volgt onder V.
2. *Klaas Gertsz van Reenen,* ged. Vianen 6 April 1766.

V. Dr. *Daniel van Reenen,* ged. Vianen 19 Juli 1761, student te Utrecht (1786), med. doctor te Amsterdam, † Amsterdam 23 December 1839; tr. Amsterdam (Waalsche kerk) 27 November 1791 *Geesje Bachman,* ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 3 Juli 1768, dr. van Johannes en Roelofje Kloeken.

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes Bachman van Reenen,* geb. Amsterdam 7, ged. aldaar (Noorderkerk) 28 Januari 1795, apotheker, † Amsterdam 18 Augustus 1851; tr. Amsterdam 12 Juli 1838 *Alida Viëtor,* geb. Amsterdam 3 Februari 1812, dr. van Arend en Gesiena Metz.
2. *Jacobus van Reenen,* geb. Amsterdam 1, ged. aldaar (Nieuwe kerk) 19 September 1798.
3. *Catharina Cornelia van Reenen,* geb. Amsterdam 31 Maart, ged. aldaar (Noorderkerk) 15 April 1801.
4. *Daniel van Reenen,* geb. Amsterdam 10 Februari, ged. aldaar (Oude kerk) 3 Maart 1806, † Amsterdam 25 April 1807, begr. aldaar (Oude Zijdskapel) 28 April d.a.v.

IVbis. *Dirclc van Reenen,* ged. Vianen 18 September 1735, chirurgijn te Amsterdam, † aldaar 8 Juni 1814; tr. (als weduwnaar van *Johanna Tak)* Amsterdam 6 Mei 1791 *Gesina Huijser,* ged. Amsterdam (Oude kerk) 22 Maart 1752, † Amsterdam 12 Mei 1829, dr. van Cornelis Elias en Aletta Frederiks.

Uit dit tweede huwelijk:

1. *Cornelis Huijser,* volgt onder V.
2. *Arnolda van Reenen,* ged. Amsterdam (Oude kerk) 8 Juli 1792.

V. Ds. *Cornelis Huijser van Reenen,* geb. Amsterdam 20, ged. aldaar (Oude kerk) 27 April 1794, predikant der Herv. Gemeente te Kortenhoef (1816-1824), Oost-Terschelling (1824-'27) en Egmond aan den Hoef (1827-1857), † Amsterdam 13 Juli 1869, begr. Westerkerkhof (het graf is later overgebracht naar de Nieuwe Oosterbegraafplaats te Watergraafsmeer) ; tr. Kortenhoef 16 Juni 1807 *Jacoba Maria Doorn,* geb. Nijmegen 22, geb. aldaar (Groote kerk) 27 Mei 1798, † Egmond aan den Hoef 20 Februari 1837, dr. van Mr. Dominicus Jzn. en Bernardina de Vos.

Uit dit huwelijk:

1. *Dirk Jacobus' Huijser,* volgt onder VI.
2. *Bernardina Cornelia Huijser van Reenen,* geb. Kortenhoef 25 Januari 1820, † Baarn 25 Juni 1889; tr. Egmond aan den Hoef *Pieter Johannes Hamer.* geb. Alkmaar 11 October 1812, architect, † Baarn 20 September 1887, zn. van Willem en Antje Schaamhard.
3. *Gesina (Huijser) van Reenen,* geb. Kortenhoef 4 September 1821, † Delfshaven 27 November 1885; tr. Egmond aan den Hoef 28 Maart 1847 *Fecko Kiers,*

geb. Krommenie 12 December 1825, † Delfshaven 26 November 1885, zn. van Wybrandus Antonius Pivé en Adriana Karsman.

4. *Dominicus (Huijser) van Reenen,* geb. Kortenhoef 17 Februari 1823, † Egmond aan den Hoef 9 Augustus 1836.
5. *Anna Dorothea Huijser van Reenen,* geb. Kortenhoef 31 Juli 1824. † Amsterdam 1 September 1899; tr. le Egmond-Binnen 28 Juli 1850 *François van de Velde,* geb. Alkmaar 14 October 1822, wijnkooper, † Bodegraven 8 Februari 1855, zn. van Hendrik en Johanna Maria van de Pol; tr. 2e Bodegraven 24 October 1861 *Jan Adrianus Vuyk Hooftman,* geb. Boskoop 19 Juni 1819, wedr. van Trijntje van Reen, † Boskoop 16 October 1863, zn. van Jan en Ariaantje Vuyk; tr. 3e Rotterdam 7 December 1864 *Ruurt de Vries,* geb. Monnikendam 15 November 1813, eigenaar eener steendrukkerij, bekend lithograaf, wedr. van Elisabeth Braaff, † Amsterdam 30 December 1874, zn. van Ds. Reytse en Johanna de Bruyn.
6. *Abraham Huijser van Reenen,* geb. Oost-Terschelling 25 Mei 1826, opperstuurman, † (aan de gele koorts) a.b. S.S. Johanna Catherina op reis van Rio de Janeiro naar Hamburg 1 Januari 1853.
7. *Cornelis,* volgt onder VIbis.
8. *Jacob Josua van Masijk,* volgt onder VIter.
9. *Pieter Huijser van Reenen,* geb. Egmond aan den Hoef 26 October 1831, † aldaar 9 November 1833.
10. *Jacoba Maria Huijser van Reenen,* geb. Egmond aan den Hoef 1 Februari 1834, † Amsterdam 27 Juni 1916: tr. Amsterdam 28 Mei 1868 *David Maarschalk,* geb. 's-Gravenhage 1 September 1838, koopman en kunstschilder, † Amsterdam 21 Mei 1893, zn. van Lucas Nicolaus en Marciana Cornelia Cornets de Groot.

VI. *Dirk Jacobus Huijser van Reenen,* geb. Kortenhoef 8 Augustus 1818, heereboer, hoofd-ingeland van den Schermerpolder, lid van de gemeenteraad van Zuid- en Noord Schermer, † aldaar 13 Juni 1877 (begr. Stompetoren (Oterleek) 17 Juni d.a.v.); tr. Noord-Schermer 25 April 1841 *Trijntje de Jong,* geb. Oudorp 19 Januari 1822, † gem. Zuid- en Noord-Schermer 6 Januari 1866, dr. van Dirk en Aaltje Wortel.

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelis,* volgt onder VII.
2. *Aaltje Huijser van Reenen,* geb. Z.- en N. Schermer 8 September 1844, † aldaar 8 Maart 1922 (begr. kerkhof te Stompetoren 11 Maart d.a.v.): tr. Z.- en N. Schermer 24 Januari 1868 *Pieter de Geus,* geb. aldaar 2 Maart 1835, landbouwer, † Alkmaar 16 September 1908 (begr. kerkhof te Stompetoren 19 Sept. d.a.v.), zn. van Klaas en Aaltje van Vlaanderen.
3. *Maartje Huijser van Reenen,* geb. Z.- en N. Schermer 19 December 1846, † aldaar 26 April 1876; tr. Schermer (gem. Oterleek) 11 April 1869 *Dirk Akkerman,* **geb.** Oterleek 28 November 1841, veehouder, † (als echtgenoot van Meintjen Schoenmaker) Haarlem 20 December 1916, zn. van Klaas en Trijntje Vader.
4. *Dirk,* volgt onder VIIbis.

VII. *Cornelis Huijser van Reenen,* geb. Zuid- en Noord-Schermer 28 April 1842, heereboer. † Alkmaar 4 Augustus 1921; tr. Bedijkte Schermer 30 April 1865 *Huiberta Dekker,* geb. **aldaar 23 Februari** 1840, † Alkmaar 10

October 1906, dr. van Cornelis en Lysbeth de Jong.
Uit dit huwelijk:
1. *Dirk,* volgt onder VIII.

VIII. *Dirk Huijser van Reenen,* geb. Heilo 14 November 1869, burgemeester der gemeente Oterleek (1920), heemraad der Schermer: tr. Warmenhuizen 21 April 1892 *Maartje Blom,* geb. Warmenhuizen 21 December 1871, dr. van Klaas en Grietje Swaan.
Uit dit huweljik:
1. *Huberta Huijser van Reenen,* geb. Z.- en N. Schermer 28 October 1893; tr. Qterleek 26 September 1918 *Simon Jacob Tevel,* geb. Middelburg 8 Maart 1883, kunstschilder, zn. van Johannes en Frederik en Antoinette de Fouchier.
2. *Margaretha Huijser van Reenen,* geb. Z.- en N. Schermer 2 Januari 1896; tr. Oterleek 26 Juli 1923 Mr. *Andreas Johannes de Wolff,* geb. Amsterdam 31 Mei 1896, burgemeester van Diemen (tot 1 Dec. 1937), daarna van de gemeente Schoonrewoerd, Heien Boeicop, zn. van Andreas Johannes en Johanna Everarda Meesman.

VIIbis *Dirk Huijser van Reenen,* geb. Z.- en N. Schermer 13 October 1851, veehouder en landbouwer te Schermer. † aldaar 28 November 1911; tr. Oterleek 26 April 1877 *Bregtje Smit,* geb. Qterleek 14 December 1849, † Z.- en N. Schermer 24 Januari 1922, dr. van Cornelis en Elisabeth van der Horst.
Uit dit huwelijk o.m.:
1. *Dirk,* volgt onder VIII.

VIII. *Dirk Huijser van Reenen,* geb. Zuid- en Noord-Schermer 14 December 1888, arts te Dwingeloo (Dr.), † aldaar 20 Januari 1938; tr. Alkmaar 27 Juli 1917 *Pietertje van der Oord,* geb. Oude Niedorp 15 September 1891, dr. van Jan en Anna Margaretha Knikker.
Uit dit huwelijk:
1. *Dirk Huijser van Reenen,* geb. Alkmaar 18 Februari 1918, med. student.
2. *Anna Margaretha Huijser van Reenen,* geb. Dwingeloo 30 Juni 1919: tr. aldaar 20 September 1938 *Johannes Lodewijk Dinkla,* arts te Dwingelo, zn. van Wilhelm Hendrikus en Liesbert Sinnig.
3. *Brigitta Huijser van Reenen,* geb. Dwingeloo 19 October 1924.
4. *Jantina Huijser van Reenen,* geb. Dwingeloo 1 Mei 1926.
5. *Maria Anna Margaretha Huijser van Reenen,* geb. Dwingeloo 5 Januari 1929.

VIbis. *Cornelis Huijser van Reenen,* geb. Egmond aan den Hoef 23 Februari 1828, kapitein ter zee, † Amsterdam 3 November 1907; tr. Bodegraven 7 Januari 1869 *Trijntje Breekland,* geb. Bodegraven 11 Juni 1838, † Ermelo 19 September 1910, dr. van Cornelis en Cornelia Brunt
Uit dit huwelijk:
1. *Jacoba Maria Huijser van Reenen,* geb. Breukelen 26 Februari 1871, † Alkmaar 11 September 1875.
2. Mr. *Cornelis Huijser van Reenen,* geb. Breukelen 20 Augustus 1872, hoofd-commies tit. ter gemeentesecretarie van Amsterdam, † Amsterdam 18 September 1934.
3. *Cornelia Huijser van Reenen,* geb. Amsterdam 14 Maart 1876: tr. Leiden 8 Augustus 1895 *Louwrens Gerardus Prins,* geb. Haarlem 19 Maart 1862, particulier, zn, van Gerrit en Gesina Hessels.

4. *Bernardina Corneiia Huijser van Reenen,* geb. Amsterdam 30 October 1877: tr. aldaar 21 Augustus 1902 Prof. Dr. *Hugo Frederik Nierstrasz,* geb. Rotterdam 30 Juni 1872, haogleeraar te Utrecht, † Wallenstadt (Zwitserland) 6 September 1937 (begr. Amsterdam N. Oosterbegraafplaats), zn. van Richard Hendrik en Johanna Sophia Beyerman.

VIter. *Jacob Josua van Masijk van Reenen* (zich noemende *Van Masijk Huijser van Reenen),* geb. Egmond aan den Hoef 13 Februari 1830, wijnkooper, lid van de gemeenteraad van Leiden (liberale fractie), † Leiden 6 Mei 1920; tr. Amsterdam 3 Maart 1859 *Anthonia Cornelia Heineken,* geb. Amsterdam 9 Mei 1836, † Leiden 16 October 1919, dr. van Wijnand en Marie Haak-man.
Uit dit huwelijk:
1. *Wijnand,* volgt onder VII.
2. *Jacoba Maria van Masijk van Reenen,* geb. Bodegraven. 11 Januari 1866, † Leiden 10 Juli 1882.

VII. *Wijnand van Masijk (Huijser) van Reenen,* geb. Bodegraven 18 Juni 1860, wijnkooper, † Leiden 11 Februari 1917; tr. Leiden 31 Juli 1890 *Jannetje Elizabeth Geertruida Vermij,* geb. Rotterdam 21 October 1870, dr. van Otto en Alida van Heijst.
Uit dit huwelijk o.m.:
1. *Antonia Cornelia van Masijk van Reenen,* geb. Leiden 19 Augustus 1891.
2. *Jacoba Maria van Masijk van Reenen,* geb. Leiden 12 Mei 1895.
3. *Wijnand van Masijk van Reenen,* geb. Leiden 10 Juli 1903, garagehouder te Schoor1 (N.H.).
4. *Alida van Masijk van Reenen,* geb. Leiden 7 October 1905.

IIter. *Willem Hermansz (van Reenen),* ged. Amsterdam (Oosterkerk) 15 Juli 1663, zijdegrijnwerker en poorter (3 Sept. 1686) te Amsterdam, † nà 2 Jan. 1735; tr. Amsterdam (Nieuwe kerk) 26 September 1683 *Gerritje Gerrits,* geb. ± *1661,* † nà 2 Jan. 1735, dr. van Gerrit N.N.
Uit dit huwelijk o.a.:
a. *Gerrit,* volgt onder 111.
b. *Harmanus,* volgt onder IIIbis.

III. *Gers it Willemse (van Reenen),* ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 8 September 1688, zijdegrijnwerker en poorter (9 Febr. 1715) te Amsterdam, † nà 4 Mei 1744; tr. Amsterdam (Nieuwe kerk) 24 Juni 1714 *Neeltje Clans (Brouwer),* ged. Amsterdam (Evang. Luth. gemeente) 4 Januari 1688, dr. van Claas en Catharina Wouters.
Uit dit huwelijk o.a.:
Willem Gerrits van Reenen, ged. Amsterdam (Noorderkerk) 7 November 1725; tr. Amsterdam (Nieuwe kerk) 21 Mei 1747 *Vrouwtje de Louwer,* ged. Amsterdam (Westerkerk) 6 April 1718, dr. van Jan en Annetje Hendriks Vastenman.

IIIbis. *Harmanus* (later steeds *Harmen) van Reenen,* ged. Amsterdam (Westerkerk) 5 November 1690, grijnwerker en poorter (14 Juli 1716) te Amsterdam: tr. aldaar (Nieuwe kerk) 3 November 1715 *Sara Claas,* geb. ± 1695, dr. van Claas N.N. en Adriaantje Verheul.
Uit dit huwelijk zijn tusschen 1716 en 1735 een zevental kinderen te Amsterdam gedoopt, waarvan wij echter geen huwelijk vermeld vonden. Indien een later voortgezet onderzoek in dezen nieuwe gegevens zou opleveren, hopen wij daarop t.z.t. terug te komen.

Gedocumenteerde Afstammingsstaat van het geslacht van Heurn, door Jhr. Dr. F. C. van Heurn,

besproken door J. P. DE MAN.

Een exemplaar van dezen „Staat" werd door den Schrijver aan de Bibliotheek van het Genootschap geschonken.

Nu zegt een oud-Hollandsch spreekwoord: „Men moet een gegeven paard niet in den mond zien". En zoo is een bespreking van een geschonken werk al zeer moeilijk, wanneer de recensent genoodzaakt is ernstige bezwaren in te brengen. Ik meen echter tegenover onze leden verplicht te zijn mij niet aan deze onaangename taak te onttrekken.

Het bovengenoemde werk, dat qua opzet en uitwerking veel goeds biedt, ja in sommige opzichten als voorbeeld van een gemakkelijk overzicht mag genoemd worden, noopt echter tot opmerkingen. Te meer is dit gewenscht nu een uitgave in den tegenwoordigen tijd, waarin zich het verblijdend verschijnsel voordoet van meer belangstelling op genealogisch gebied — met als gevolg het in vele handen komen van nieuwe gedrukte bronnen —, aan de schrijvers m.i. grootere eischen stelt dan ooit te voren.

Jhr. van Heurn geeft bij zijn op het oog goed gedocumenteerden stamboom zijn bronnen getrouw weer. Uit dien hoofde treffe hem geen verwijt. Maar nu mijn bezwaren.

Deze betreffen in de eerste plaats de aanhechting van den stamvader van de huidige familie van Heurn aan de oude graven *van Horn (Hornes).* Men had mogen verwachten, dat de afstamming van den *Jan,* waarmede o.a. ook de stamreeks in Nederland's Adelsboek 1914 begint nader was getoetst, terwijl voor mijn gevoel ook de samenhang van generatie 1 en 11 in dit aangehaalde Adelsboek nadere bevestiging zeker gewenscht maakt.

Helaas geeft de nu overgelegde stamlijst m.i. nog steeds een troebel beeld.

De lijst toch zegt omtrent hem:

JOHAN VAN HEURN, 1479-1526

Drossaard van het graafschap Hoorn.

Natuurlijke gelegitimeerde zoon van Jacob II van Huerne en Anna, gravin van Aremberg.

Sneuvelt met Lodewijk II in Hongarije tegen Soliman II in 1526 in den slag bij Mohacs,

(tr.) 1515 AGNETA QCKERS VAN ALENDORP

Dochter van den Burgemeester van IJsselstein.

Wanneer men een kind van een graaf *van Horn (Hornes).* verwekt bij een gravin *van Aremberg* in het einde der 15e eeuw — en dan nog wel een gelegitimeerden bastaard, zooals de schrijver aangeeft — niet aantreft met zeker bezit van vaders zijde, dan stel ik voor mijn persoon een zeer groot vraagteeken ten aanzien van de juistheid van zulk een bewering. In dien tijd dreef geen schaamte volgens 20e eeuwsche begrippen den mensch en wij moeten dan ook de zaak slechts zien in het licht van den tijd (15e eeuw).

Bovendien „de moeder maakt geen bastaard" en dus zou men dezen Johan van Heurn dan zeker moeten terugvinden in Arembergsche bescheiden.

Wanneer wij in de verzamelingen van van Spaen bij den Hoogen,Raad van Adel de positie zien van verschillende bastaarden uit het dynasten geslacht *van Horn (Hornes, Hoorn),* zelfs van bastaardkinderen van bastaarden, dan vertoont hun positie en hun huwelijk een geheel ander beeld dan het levensbeeld van Johan van Heurn, zooals dit zich uit de hierboven gemelde gegevens openbaart.

Er zijn trouwens meer vragen ten aanzien van *Johan,* bijv. hoe combineert zich het drossaardschap van *Horn* met een huwelijk te IJsselstein? Mocht een ten strijde trekken tegen de Turken zich wellicht laten vereenigen met het drossaardsambt, wanneer iemand in IJsselstein met een burgemeestersdochter aldaar is gehuwd en kinderen heeft, is zulks een ten strijde trekken al weer vrij onaannemenlijk.

Wat de legitimatiebrief zelve betreft, deze wordt verder niet aangeduid. In de registers van den Rekenkamer van Holland op het Rijksarchief te 's-Gravenhage komt de inschrijving onder de tallooze acten van dien aard niet voor.

De aangehaalde latere verklaringen hebben n.m.m. slechts een geringe waarde. Ook de Hooge Raad van Adel heeft destijds, blijkens de beslissing vermeld in Nederland's Adelsboek 1914, aan die verklaringen geen waarde gehecht (v e r heffing in den Ned. Adel).

In dit verband rest mij nog één vraag: is er te Utrecht wel eens een onderzoek ingesteld naar de mogelijkheid van afstamming van een kanunnik uit het geslacht *van Horn(es).* Het opduiken der familie in de omgeving van Utrecht, ver van de bakermat en het landsbezit van het grafelijk huis *van Horn,* noopt tot het stellen van dezen vraag.

Moge het hierboven geopperde bezwaar slechts een zaak van aanvoelen zijn, wat te denken van een stamboom, die tot den 8en eeuw wordt opgevoerd aan de hand van schrijvers als Butkens enz.

Onder de vermelde bronnen mist men met verbazing de Oorkondenboeken, de verzamelingen van van Spaen enz. en vindt men slechts Goethals, Hubner en niet te vergeten Butkens. De weinige betrouwbarheid van den laatstgenoemde is nu toch wel voldoende bekend en helaas hebben latere genealogen hem nog maar al te veel nageschreven.

Bij den overgang van *Willem I van Horne* op *Willem II van Horne* wijst Jhr. van Heurn zelf op de verschilpunten tusschen de aangehaalde bronnen en zonder ook maar een poging tot zelfstandig onderzoek zegt de samensteller: „hier is Goethals gevolgd".

Men mag toch wel vragen: „waarom?" En zooals het in zulk een geval wel altijd zal gebeuren is de keuze fout en was de genegeerde *Engelbert* inderdaad de juiste keuze geweest. (Zie bijv. van Spaen: Inleiding tot de geschiedenis van Gelderland. Dl. 111, bladz. 211, alsmede Oorkondenboek Holland, Dl. 1 en de in handschrift op het algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhageberustende Inventaris van Altena).

In het bestek van deze bespreking kan ik onmogelijk op alle misstellingen als gevolg van het vertrouwen op oude gedrukte bronnen ingaan.

Slechts enkele opmerkingen mogen nog volgen. Nog zien wij in den gegeven stamreeks een *Alfred van Brederode* 1253 en de overige gegevens *van Brederode* en men vraagt zich af: heeft de samensteller dan nimmer kennis genomen van het doorwrochte artikel van wijlen Dr. Henrio breen in ons maandblad jrg. 1926 betreffende dit geslacht?

De vrouw van *Willem VI van Huerne* — in de stamlijst — heet niet *Isabella van Arkel,* maar *Mechteld van Arkel,* dochter van Hr. *Jan van Arkel* en *Irmgard van Cleve.* Zij werd door haar man *Willem. Hr. van Hoorn en Alfhena* op 6 Aug. 1349 getocht en hertrouwde *Baldewijn,* Hr. *van Steinvoorde (Steinfurt).* Deze gegevens zijn ontleend aan een *gedrukten* bron nl. aan Inventare der nicht staatliche Archive der Provinz Westfalen, Band 1, Heft IV Kreis Steinfurt, blz. 136 en 139.

Ook dit had dus reeds zonder bepaald diepgaand onderzoek kunnen zijn verbeterd.

Wij leven nu in 1941 en het wordt werkelijk eens tijd, dat zij, die genealogie beoefenen, niet volstaan met het overschrijven van oude genealogische werken, maar alle moeilijkheden en vraagpunten door zelfstandig onderzoek trachten op te lossen.

Dit zal niet altijd mogelijk zijn, maar wanneer iemand vermeent te stammen uit een oud dynasten geslacht, dan is n.m.m. zelfstandig onderzoek in de bewaard gebleven oude oorspronkelijke stukken een plicht en is een beroep — zonder meer — op gedrukten uit vorige eeuwen af te keuren.

Druk en uitvoering van de staat, al is het formaat wat lastig, zijn prijzenswaard.

J. P. DE MAN.

Nederlandsche Grafzerken in Suriname,
medegedeeld door **FRED. OUDSCHANS DENTZ.**

(Vervolg van LIX, 386).

Johannes Cornelis Spillenaar, secretaris der Weeskamer, overl. 16-7-1824, oud 33 j. (no. 53).

Marius Hendriekus Spillenaar, geb. in Suriname 4-12-1798, overl. 9-10-1805. (no. 54).

Pieter Willem Spillenaar, Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. Tiel 25-4-1745, overl. 31-10-1812. (no. 55).

Emanuel Vieira, predikant bij de Gereformeerde Gemeente, geb. 10-12-1701, overl. 18-1-1760. (no. 56).

De heer ***Buschman,*** geb. 24-6-1767, overl. 2-7-1804. **(no.** 59).

Mejuffrouw ***Van Moll,*** overl. 26-4-1822, oud 65 j. (no. 60).

Martha Elisabeth van Uytrecht, weduwe ***Lye,*** geb. Curaçao 10-10-1788, overl. 23-6-1817. (no. 61).

Corstiaan Aart Batenburg. hoofdschoolonderwijzer, geb. Kuilenburg 3-3-1797, overl. 21-4-1863. (no. 62).

Johannes Albert Vrolyk. kapitein bij het garnizoen, geb. te Zwolle 16-11-1779, overl. 18-10-1823. (no. 63).

Agneta Louise Pietersen, huysvrouw van ***Pieter Berkhoff,*** geb. Paramaribo 7-6-1739, overl. 22-9-1779. (no. 64).

Pieter Berkhoff, oud-Raad van Civiele Justitie en Ontvanger van het Comptoir der Modique Lasten, overl. 7-6-1787, oud 55 j., 10 m. en 7 d. (no. 65).

Magteld Johanna Berkhoff, huysvrouw van ***Jan Antonie Keun,*** geb. 21-2-1760, overl. 15-1-1792. (no. 66).

Johanna Maria Berkhoff, geb. 11-2-1764, overl. 5-11-1777. (no. 67).

Susanna Catharina Klingby, huysvrouw van ***Pieter Berkhoff,*** geb. 17-3-1741, overl. 2-10-1758. (no. 68).

A. Malmberg Az., geb. 15-7-1789, overl. 28-10-1831. (no. 69).

Henrietta Wilhelmina Berkhoff, huysvrouw van ***Egbert Gerrit Veldwyk,*** geb. 14-2-1778, overl. 13-8-1822. (no. 70).

Jan Noordbergh, geb. Rotterdam 4-7-1791, overl. 16-10-1859. (no. 71).

Joan Willem Gerard van Meel. geb. 1-5-1740 in Suriname, overl. 2-7-1771. (met wapen). (no. 72).

Unico Hendrik Wilkens, geb. Paramaribo 21-2-1766, overl. 3-6-1818.

Johanna Henderietta Franken, ondertrouwde bruid van ***Jacobus Mourgues,*** geb. 9-1-1732, overl. 5-10-1758. (no. 74).

Helena Jacoba Francina Bliek, weduwe ***Pieter Willem Spillenaar,*** geb. Paramaribo 8-10-1769, overl. 8-7-1831. (no. ***75).***

Cornelis Jacobus Digues de la Motte, z. van ***Daniel Digues de la Motte*** Luitenant ten dienste van H.H. Mog. de Staten-Generaal en zyn behuwdvader ***Gerrit Syfken,*** Vaandrig van een compagnie burgeren, Procureur voor de respectieve Hoven, geb. 30-9-1758, overl. 23-2-1760. (met wapen). (no. 76).

Maria Juliana Axen, weduwe ***Lambert Luytjes,*** overl. 19-8-1809, oud 68 j. (no. 77).

Gerrit Lodewijk Batenburg, predikant by de Hervormde Christelyke Gemeente te Nickerie, geb. 23-10-1833, overl. 9-1-1866. (no. 78).

Lambert Luytjes, overl. 28-8-1777, oud 48 j., 3 m. en 29 d. (no. 80).

Jan Spaan, geb. 1-4-1729, overl. 15-2-1782. (no. 81).

Joanna Maria Spaan, huysvrouw van ***J. D. J. Thym,*** geb. Paramaribo 11-4-1772, overl. 10-2-1818. (no. 82).

Johannes Theodorus Langguth, geb. Goes 13-9-1799, overl. 5-2-1836. (no. 83).

Christiaan Fred'erik Marquard, geb. in Silezië 18-12-1764, overl. 30-8-1836. (no. 84).

Gerrit Hoemeyer, geb. 10-4-1731. overl. 20-7-1770. (no. 85).

Hans Klint, geb. te Mögeltönder in Holstein 30-11-1773, overl. 11-7-1771. (no. 86).

Carel Johannes Houtsuyn, geb. 2-8-1767, † 17-6-1771. (no. 87).

Willem Ouwater, Oud-Luitenant der Burgerij, der Boven-Divisie van Cottica en Petrica, geb. 7-1-1724, † 10-8-1760. (no. 88).

Johanna Maria Spaan, geb. ***Berkhoff,*** geb. 15-10-1736, † 14-10-1790. (no. 89).

Pieter Louis Goetzee, geb. 20-3-1785, † 15-9-1790. (no. 90).

Johannes Nicolaas Goetzee, geb. 15-12-1788, † 30-7-1791. (no. 91).

Dirk Breederode, Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. te Graave (Gld.) 10-2-1806, oud circa 59 jaar. (no. 93).

Philipus van Ommeren, geb. Rotterdam 22-11-1795, † 23-6-1822. (no. 94).

Willem Jan van Ommeren, **geb.** 11-6-1821, † 22-11-1822.

Mr. ***Cornelis Philip Vlier,*** **geb.** 28-7-1797, † 21-5-1833, (no. 96).

Philip Joanna Vlier, **geb.** Paramaribo 30-4-1778, † 28-2-1819. (no. 97).

Adolphina Jacoba Bukh, geboren ***Marqu,ard,*** geb. Paramaribo 29-5-1805, † 24-6-1837. (no. ***98).***

Anna Maria Mans, **weduwe van G. *E. Marquard,*** geb. Bonn 2-2-1738, † 1-11-1817. (no. 99).

Johanna Carolina Marquard, echtgen. van ***I. P. L. Weimann,*** geb. Paramaribo 27-12-1803, †12-10-1863, (no. 100).

Johan Philip Lowie Weimann, geb. Amsterdam 30-5-1802, weduwnaar van ***Johanna Carolina Marquard,*** † ***14-6-1878.*** (no. 101).

In Gratissimam Memoriam Delectissimae Suae conjugis ***Mariae Josephinae Mourot,*** aetate XXXVII Defunctae in Colonia Surinamensi, Die XXIII Februarii MDCCCXXXII Hocce Monumenten Ponere Jussit Tristisimus Congunx *John Samo.* (no. 102).

Kapitein ***Jens Johannesen,*** gevoerd hebbende het koopvaardij fregatschip Willem den Eersten, tusschen 11 en 12 April 1826 voor deze stad een prooi der vlammen geworden. (no. 103).

Cornelia Gesina van Wossing, † 9-6-1820, oud bijna 61 j. (no. 104).

Philip Josua Vlier, geb. 14-1-1824, † 8-3-1825. (no. 105).

Anna Cornelia Vlier, geb. 1-5-1822. † 26-1-1828. (no. 106).

Louisa Charlotte Josina Hansine Klint, geb. Paramaribo 4-7-1818, † 10-1-1844. (no. 107.).

Theodorus van Bommel, † 3-11-1826, oud 34 j., 4 m. en 6 d. (no. 108).

Cornelia Philippina Marie Josephine Vlier, geb. 19-3-1834, † 10-3-1892, in leven 35 jaren onderwijzeres. (no. 109).

Philippus Jan van Ommeren, geb. 29-11-1818, †17-5-1819 en *Johannis Pieter van Ommeren*, geb. 2-3-1820, † 24-2-1821, kinderen van *Philippus van Ommeren* en *Magdalena Clasina van Ommeren* geb. *Ferrand.* (no. 110).

Johan Jacob Wonder, † *20-10-1838*, oud ruim 28 j. (no. 111).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Striana VI.

(LIX, 226 e.v.).

Het belangrijke artikel van Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius geeft mij bij nadere bestudeering toch nog aanleiding tot enkele vragen, waar mij 's schrijvers uiteindelijke conclusie als neergelegd in tabel C niet in alle deelen bevredigt.

In kol. 231 zegt de schrijver: „daar volgens de tabel *Lode* en *Geryt 2* vierendeelen gemeen hebben". Deze voorstelling lijkt mij aanvechtbaar.

In werkelijkheid staat uit de afgedrukte stukken vast, dat zij één kwartier gemeen hebben en wel dat vertegenwoordigd door *Willem van Driemilen* en *Dirc van Slingelandt.* Dit familieverband is m.i. dan ook onaanvechtbaar. de beschouwingen betreffende *Herbaern Aernfsz* enz. blijven hypothetisch.

Mede gelet op de herkomst van den ouden *Gherit Coel* uit Oosterhout vraag ik mij af of het nu niet meer voor de hand ligt om deze gemeenschappelijke afstamming te zoeken bij *Pieter Sebrechfsz.* (van Ulvenhout).

Veronderstellen wij, dat de zooevengenoemde *Gherit Coel* uit Oosterhout gehuwd was met een nog onbekende dochter van dezen Pieter Sebrechtsz uit het zoo nabij gelegen Ulvenhout, dat dus de oude *Gherif Coel* en Hr. *Willem van Dubbelmonde*, gehuwd met *Godelt*, schoonbroeders waren, dan geeft dit ons het onderstaande beeld:

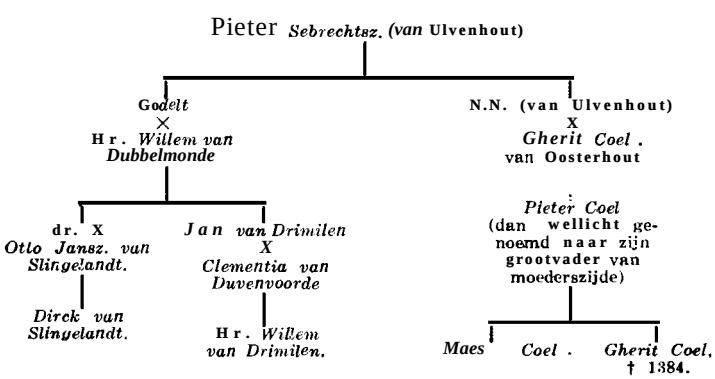

De moeder van *Maes* en *Gherit Coel* moet dan naar de nog niet geplaatste kwartieren voeren.

Een tweede opmerking geldt het fragment *Coel (Cool)* in tabel C, waar de schrijver een zekere *Adriaen* Hr. *Gherifsz. (Coel)* noemt als schepen van Dordrecht 1467-'71, burgemeester aldaar 1471-1473.

Waar deze Adriaen een magistraatspersoon tot vader had, is hij ook n.m.m. zeer waarschijnlijk een zoon van *Gherif Jansz.* den burgemeester van 1433 te achten, maar dat wij in Adriaen een voorvader van de latere Dordtsche „Coolen" moeten zien, komt mij al zeer onaannemenlijk voor nu mij onlangs bleek, dat aan dezen *Adriaen* Hr. *Gheritsz.* in een handschrift Booth, berustende in de archieven van den Hoogen Raad van Adel, een zegel wordt toegekend vertoonende een 5 spakig rad. Met deze wapenfiguur zegelt hij up dertiendagh in Januari, des Dynxdachs nae verzworen Maendach 1467 met andere schepenen van Dordrecht.

De *Gijsberta Coel* gehuwd met *Adriaen Piefersz. Sandelin* wordt in een Hollandsche leenacte d.d. 7-8-1488 (H.L. No. 120 capt. Z.H. fol. 17 v.) genoemd *Gijsberta Gherif Janszdochter* zonder den toenaam „Cool", welke toenaam haar in de genealogie Sandelin wel wordt gegeven. Het blijft voorshands een open vraag of zij dezen naam Cool werkelijk heeft gevoerd en zoo ja, is deze dan wellicht ontleend aan een familielid van moederszijde? Zij zou een zuster kunnen zijn van voornoemden Adriaen Gheritsz. den schepen.

De opbouw van het Dordtsche geslacht *Cool* en in het bijzonder de plaatsing van *Adriaen Cool Adriaensz.* 1492/'93 raad van Dordrecht, † 1493, een generatie later dan de gegevens in de Ned. Leeuw 1935 kol. 303 eischt m.i. dan ook nog een nader onderzoek.

De geachte schrijver stelt ons dit in den slotzin van zijn artikel reeds in het vooruitzicht.

Een enkel woord nog ten aanzien van het afdrukken van de bijlage B. (kol. 232 en 235). Als mijn persoonlijke meening bevat de acte 4 onderdeelen n.ml: a. den zoen voor *Lode Maesz.*, b. den zoen voor *Gherif Coel*, *c.* de alinea betreffende *Melys die Brouwer* slaande op beide dooden en ten slotte d. verbetering van den landsheer en aanvullende bepalingen op elk der beide dooden en hunne verwanten, zonder dat hier duidelijk de groepen uit elkaar zijn gehouden. Persoonlijk zou ik daarom een regel open willen zien tusschen b en c en wederom tusschen c en d: m.i. zou dit verduidelijkt gewerkt hebben.

J. P. DE MAN.

Coel.

(LIX, 226 e.v.).

Ons medelid kolonel de Man heeft zich de moeite getroost hierboven eenige opmerkingen ten beste te geven naar aanleiding van mijn Striana VI. Het zij mij vergund hierop te reageeren. De eerste opmerking betreft de reconstructie van de ook door hem erkende onomstootelijke verwantschap tusschen *Gerard Coel* en het geslacht *van Dubbelmonde-Drimilen.* Schrijver heeft nl. eene constructie ontworpen, waarbij *Geeraard Coel* niet uit de Dubbelmonde's, doch met deze uit *Pieter Sebrechtsz van Ulvenhout*, d.w.z. den stamvader van het riddermatige geslacht *Ypelaer*, stamt [1]).

De reden waarom ik echter aan mijne eigen constructie de voorkeur blijf geven is in de eerste plaats gelegen in den naam *Mase.* Dat deze weliswaar geenszins àl te zeldzame, maar toch tamelijk typeerende naam zoowel bij de te Drimmelen gegoede Dubbelmonde's, als bij de verwante te Drimmelen wonende Coelen voorkwam, maakt m.i. nauwere verwantschap tusschen *Mase van Dubbelmonde* en *Mase Coel* lang *nief onwaarschijnlijk.* Bij de opvatting van kolonel de Man wordt deze naamsgelijkheid eene bloote coïncidentie. Bovendien komen noch de Ypelaer's, noch de Ulvenhout's — die tot den hofadel van den Hollandschen graaf behoorden — voor bij de opgesomde magen uit de kwartieren van *Geraerd Coel*, terwijl wij wel *Pieter van Ypelaer* in 1347 als vriend, d.i. verwant zien optreden van *Willem van Drimilen* ridder, (Leenk. 47, fol. 45 vo.). Bij de kwartieren van *Lode Maesz*

[1]) **Zie Taxandria 1923, pag.** 267.

werd zooals wij zagen in 1388, helaas de vaderlijke helft in haar geheel vermeld, anders had hier het kwartier Ypelaer aangegeven moeten zijn.

Er is tenslotte ook nog eene constructie denkbaar, waardoor *Maes Coel* als *agnatische* kleinzoon wordt beschouwd van *Mase van Dubbelmonde*, en aanvankelijk leek het door de Dordtsche Coelen in de 17e eeuw aangenomen gevierendeelde wapen met drie gouden St. Andries kruizen in zwart in deze richting te wijzen. In het Mdbl. 1935, kol. 302 e.v. heb ik echter uiteengezet hoe de keuze van deze k 1 e u r en ontleend is aan eene 17e eeuwsche foutieve aanhechting van het geslacht Coel aan den Strientak van Almonde.

Zoodra men door deze wetenschap van eene agnatische afstamming der Coel's uit de Dubbelmonde's kon afstappen, werd de reconstructie der betrokken familierelaties veel ongedwongener. Zij blijft echter tot een of ander nieuw feit meer licht brengt, uiteraard eene hypothese.

Van veel meer belang acht ik de tweede opmerking van kolonel de Man omtrent het door Booth aan *Adriaen Heeren Gerytsz'* toegekende zegel (a° 1467). Indien Booth zich nl. niet heeft vergist en gezegde Adriaen inderdaad een vijfspakig rad voerde is hij niet tot het geslacht der Coelen te rekenen en moeten de beide burgemrs ambten benevens de woorden *„Heeren Gherytsz"* uit het staatje in den rechteronderhoek van tabel C worden geschrapt. De verhouding tusschen den eerste *Adriaen Coel* en *Gijsberta Coel* wordt daarmede aanmerkelijk problematieker. Toch kan ik niet zoo ver gaan als schrijver, te betwijfelen of *Gijsberta* dochter van *'Geryt Jansz* een *Coel* was, immers niet slechts de genealogie Sandelin noemt haar zoo, maar ook *Aemilius Coel,* die haar wapen met drie kruisjes nog met eigen oogen op het in Mdbl. 1935 kol. 302 besproken kerkelijk drieluik heeft gezien en daar zelfs aanleiding in vond, zijn wapen, zij het ook in verband met andere gegevens, met de Striensche kruisjes te vierendeelen.

Indien dus *Adriaen heeren Gerytsz* met een rad zegelde, behoorde hij niet tot *Gijsberta*'s geslacht. Dat zij de naam *Coel* van moederszijde zou hebben verkregen lijkt mij onwaarschijnlijk, daar ik den indruk heb, dat als regel aan vrouwen aanvankelijk geen familienaam werd gegeven en zij uitsluitend werden aangeduid met de familienamen der vaders of echtgenooten. Deze niet onaardige theoretische kwestie ware nader te onderzoeken.

TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS.

Merkwaardige geboorten.

In de kerkboeken der Nederd. Geref. Gem. te Dubbeldam (Z.-H.) vindt men de volgende inschrijving als gedoopt op:

„17 April 1740 Cornelis en Klaas, zonen van Cornelis"
„Schenk en Beatrix van Tol, getuigen Neeltje Huige van"
„der Linden en Willemijntje Cornelis Schenk."
„dito Maayke en Ariaantje, dochters van Florus van"
„den Bergh en Jannetje van Tol (zuster van de gemelden"
„Beatrix van Tol, zoodat deze twee susters terselvertijd"
„yder tweelingen en juist d'eene twee soons en d'andre"
„twee dogters gekregen heeft en dat wel op deselve dag"
„geboren zoowel als op deselve dag gedoopt)".
„De getuigen van de twee laatstgemelde kinderen"
„waren Ariaantje van der Linden en Maryke van den"
„Bergh".

Ook hunne daarop volgende kinderen werden gelijktijdig gedoopt, maar van tijdstip der geboorte wordt niets vermeld.

„30 December 1742 Arie zoontje van Floris van den"
„Berg en Jannetje Tol".
„dito Cornelis, soontje van Cornelis Schenk en Beatrix"
„Tol, get. Cornelis van der Linden. Litmaat".

Jannigje van Tol werd gedoopt te Dubbeldam 11 October 1711 en huwde te Dubbeldam 13 November 1735 met *Floris van den Bergh* gedoopt te Dubbeldam 21 October 1708, zoon van Arie Evertsz van den Bergh en Maaike Vermeulen, dr. van Joost Aertse Vermeulen en Martijntje Aryens. Zij kreeg 7 kinderen.

Beatrix van Tol werd gedoopt te Dubbeldam 9 September 1714 en huwde te Dubbeldam 8 Mei 1735 met *Cornelis Schenk,* j.m. van Strijen.

Het aantal harer kinderen was 11.

Jannigje en *Beatrix* waren dochters van *Embregt Joriszn. Tolhuys* (bij zijn huwelijk Dubbeldam 5 Mei 1709 aldus geschreven, maar dikwijls met verdere familieleden steeds Tol of *van Tol* genoemd) en *Neeltje van der Linden,* dr. van Huigh Gerritszn van der Linden en Beatrix Ariens Oosthoeck.

G. L. MAALDRINK.

Gegevens over de familie Dedel, afkomstig van Mr. Jan Hudde Dedel, burgemeester van 's-Gravenhage.

Joost Dedel is getrouwd geweest met Marytje van Leeuwen Claesdr.

Hieruit

1. Willem Joostenz. Dedel getroud met Yda van der Dussen; laten na onder andere kinderen: Mr. Joost Willemsz. Dedel tr. Odilia van der Wiele, Augustyn Stalpert en Odilia Jacobs de Bye dochter.
2. Willem Dedel, vroeg gestorven, gelijk geboren met Jacob Dedel, adv. getroud met Elizabet Paeu (laten na)
   1. Joost Jacobsz Dedel, ob. ongetr.
   2. Maria, ongetr.
   3. Geertruid superieure van het Clooster Catani Literschе(?) te Aken.
   4. Johanna Dedel tr. Jacob Stuat zonder kinderen.
   5. Cornelia tr. Nicolaes Speinter Burg(em) in s Hage s.k.
   6. Adriaen Dedel, adv. tr. Christina van Beeresteyn (laten) na
      1. Jacob Adriaensz. Dedel tr. Maria de Calonne de Marchie te Doornik.
      2. Pieter ob. ongetr.
      3. Cornelis, priester.
      4. Elizabet Johanna ob. ongetr.
      5. Maria Fresia ob. jong.
3. Maria Joostendr. Dedel getr. met Vincent van Eylen z.k.
4. Yda z.k.
5. Cecilia z.k.
6. Jan getr. met Elizabet Bugge van Ring (laten) na:
   1. Maria Margreta tr. Cornelis van Persijn van Ouwendyck (laten na)
      1. Ysabella van Ouwendyck tr. Bulk.
      2. Maria Jacob Ouwendyck tr. Wittert heer van Valkenburch.
      3. Jan Sasbout ob. jong.
      4. Willem onlangs overleden (1757).
   2. Sasbout Jansz. Dedel zonder kind.
7. Cornelis Joostensz. Dedel tr. Maria van Dintel (laten) na:

1. Maria Dedel tr. Karremans, (laten) na Cornelia Karremans geestelijke dogter t Antwerpen.
2. e Pieter z.k.
3. Godefridus tr. in Duytsland en verder onbekend.
4. Odilia Justina tr. Potei (laten) na
   1. Potei, capitijn int over quartier van Gelderland.
   2. juffr. Potei tr. van der Veer in 's Bosch.
5. Catharina Dedel tr. Jan van Ophuyzen (laten) na Cornelis van Ophuyzen, religieus in de abdij van Tongerloo.
6. Adriaen Corneille Josep Dedel Priester.
7. Jacques Charles Ferdinand Dedel, luitenant in dienst van den Staet.
8. Maria Christina Louise) ongetr.
9. Marie Therese)
10. Maria Magdalena getr. 'met den Heer Ringler, Capitein, nog 2 zoonen ongetroud, wiens namen ik niet weet.

Uit het bovenstaande ziet men, dat de afstammelingen van den in het beleg van Leiden overleden Leidschen magistraat *Joost Wiilemsz Dedel gend. Porsman* grootendeels R. C. bleven.

Voor ruim 10 jaar ontmoette ik in Oostenrijk eenen *von Thedel*, beweerend van Nederlandsche afkomst te zijn.

Godefridus bovengenoemd, geeft in deze te denken.

Bijleveld.

Taptemelck.

Uit het begraafboek der Oude Kerk te Amsterdam (D.T.B. 1047):

18 Maart 1680 *Marritje Cornelis Taptemelck*, huysvrouw van *Dirck Cornelis*, comt van Kattenburgh, 1 uur beluydt groote klock ..... F. 15.—
..... F 6.-

10 Februari 168 1 *Dirck Cornelisz. Taptemelck*, binnenlandvader [1]) van Cornelis *Dircksz.* op Kattenburgh 1 uur beluydt groote klock ..... F. 22.—

Het beluiden met de „Groote Klock" gold voor deftig!

Bilthoven. **Mr. H. Waller.**

Van Vlissingen.

Rekening van *Hendrick Hermensen van Vlissingen* als oom en voogd van *Francoysgen Bartholomees*, nagelaten weeskind van *Bartholomees Hermensen van Vlissingen*, 1655/8 (notaris Arnold Bullick. Gemeentearchief Schoonhoven).

De grootvader van het weeskind blijkt *Herman Hendricxe van Vlissingen* te heeten en eigenaar te zijn geweest van een huis in de Wijstraat en van een huis in de Schoenmaeckerstraat.

Nog genoemd *Jannitgen Hermens van Vlissingen*. De moeder van het weeskind heette *Catherine Rogerye* en is hertrouwd met *Joost Herbertsen Houweling*.

Onder de debiteuren *Dirck Willem Ruychouwer* te Montfoort, *Pieter van Dalem* in plaatse van *Jr. van Dolder*, Juffr. *Barbara Hol* te Utrecht.

Th. van Rheineck Leyssius.

1) Waarschijnlijk moet hier worden gelezen : binncnlandvaarder, vader van..... of wellicht : binncnlandvaarder. zoon van.. ....

BOEKBESPREKING.

De achtergrond van de persoonskaart door J. F. van Bemmelen. Naarden, N.V. Uitgevers-mij. A. Rutgers, 1941. Bibl. voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, X.

In de bekende reeks van de Bibliotheek voor geslacht- en wapenkunde verscheen als No. 10 het bovenvermelde werkje, waarin Professor van Bemmelen ons eenige lezenswaardige bijzonderheden vermeldt omtrent dit document in het registratiesysteem der verwantschapsbetrekkingen.

Aan rlk onderdeel wijdt de Schrijver eenige beschouwingen, vlot geschreven met hier en daar een onderstreeping van hetgeen hem belachelijk lijkt. Dit laatste betreft „opvattingen" van menschen, niet de Persoonskaart, die zijn sympathie heeft, bij welk oordeel ik mij gaarne aansluit.

Ik durf met een gerust hart den lezers van ons Maandblad lezing van deze uitgave aan te bevelen.

J. P. de Man.

Genealogie Knuttel door [P. 8. van der Lely. Leiden 1941]. gestenc.

Als geschenk van Ir. W. P. C. Knuttel ontving het Genootschap een exemplaar van deze genealogie.

De stamvader *Daniel Knuttel* werd ± 1746 geboren op het eiland Föhr (Westkust van Denemarken) en stierf als zeekapitein te Amsterdam. Onder de allianties wil ik eenige noemen als *Fabius, van der Lely, Rooseburg, Hoyer, Lely, Hemmes* en *von Schrenck von Notzing*.

J. P. de Man.

De opkomst van Almelo en omgeving door G. J. ter Kuile Sen. Zwolle [1941].

Bovengenoemd werk werd aangekocht voor de Bibliotheek van het Genootschap.

Dit boek, dat zich aangenaam laat lezen, biedt zeer veel, dat onzen lezers belangstelling zal inboezemen. Uit de inhoudsopgave wil ik in het bijzonder vermelden de hoofdstukken IV, Vl en VII resp. behandelend de oude Heeren *van Alemelo* uit. het gelijknamige geslacht, den overgang op leden van het geslacht *van Heeckeren* en den daaruit, gesproten tak, die zich van *Rechteren* zou noemen en waarvan een lid, Willem *Constantijn* graaf van Rechteren heden het huis en de hrerlijkheid bezit.

Ook do geschiedkundige aspecten worden belicht (zie o.a. hoofdstuk VII e.v.).

De bronnen, die de bouwstof morsten leveren, worden aan het einde in een afzonderlijke opgave vermeld, terwijl een lijst van inteekenaren het werk besluit.

Jammer is, dat een klapper op de — vele Twentsche — namen ontbreekt.

J. P. DE MAN.

Acht en dertigste Jaarboek van het Genootschap „Amstelodamum." Amsterdam 1941.

Het is een zeer lezenswaardig jaarboek, dat dit bekende Genootschap dit jaar heeft uitgegeven.

In het bijzonder meen ik de aandacht te moeten vestigen op de hieronder te vermelden artikels:

Als eerste bijdrage verscheen van de hand van Mr. W. F. H. Oldewelt een studie, getiteld „De geschiedenis der merken te Amsterdam." De Schrijver deelt mede, dat de oudste middeleeuwsche zegels van Amsterdamsche schepenen meerendeels een merk vertoonen en slechts enkele wapens, welke uitspraak hij met voorbeelden staaft. Merkwaardig is m.i., dat de zegels van den schepen *Jonge Jacob* Jacobssoen (afb. 9) en *Jacob Jonge* Jacobssoen (afb. 11), blijkbaar vader en zoon, een volkomen gelijke figuur vertoonen.

Dr. J. F. M. Sterck bespreekt in een volgend artikel een afdruk van een zoogenaamd vliegend blaadje, waarin een Duitsch ooggetuige het oproer der Wederdoopers van 10 Mei 15135 weergeeft.

Dr. M. G. de Boer wijdt ren artikel aan *Celio Marselis*, een van de kooplieden van Amsterdam, die op groote schaal krijgsvoorraad uitvoert. Hij was een zoon van *Gabriel*, koopman te Hamburg en Anna *l'Hermite* en weinig scrupuleus, wanneer het er op aan kwam geld te verdienen.

Eon andere merkwaardige figuur, Koning *Theodoor wan Corsica*, is de hoofdpersoon van het artikel van Prof. Jhr. Dr. P. J. van Winter getiteld „Koning Theodoor van Corsica in Amsterdam". De held van dit verhaal is een zekere *Theodorus van Neuhoff*, een Westfaalsch edelman, die reeds een stormachtig verleden achter zich heeft, wanneer hij op 12 Maart 1736 te Aleria aan wal stapt om de Corsicanen in hun opstand tegen de republiek Genua bij te staan en zich daartoe aan het hoofd van het verzet der Corsicanen stelde.

Mr. Chr. P. van Eeghen geeft een artikel, genaamd „*Jacob Cats en de Husly's* als decorateurs van het huis Heerengracht 370." Dit. huis was tusscheu 1751 en 1815 in het bezit van leden der familie van Eeghen. Vanzelfsprekend vindt men dan ook verschillende gegevens omtrent. genoemde familie. Het artikel is ook uit een oogpunt van kunstgeschiedenis zeer lezenswaard; fraaie foto's versieren het geheel.

De overige artikels, hoe lezenswaard ook, vallen m.i. buiten de sfeer van ons Maandblad.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Taxandria, jrg. XLVIII, afl. 8.

O.a. Mr. J. Belonje, Iets over het kasteel Dussen. — G. C. A. Juten, De familie *van Ypelaar*. — C. J. F. Slootmans, Stukken betreffende de fundatie van een dagelijksche requiemdienst voor de Bergen op Zoomsche Heeren onz.; bevat verschillende namen van Bergen op Zoomsche schepenen enz.

De Navorscher, jrg. LXXXIX, afl. 9 en 10.

O.a. M. C. Sigal, *Vincent van Gogh* en zijn zestien kwartieren. — Mr. J. Belonje, *Story;* dit geslacht is waarschijnlijk afkomstig uit Maasbommel, gem. Appeltern.

Sibbe, jrg. 1, afl. 8.

O.a. J. van Toll, *Rembrandt*, on zijn naaste familie. — F. R. Elema Gzn., De erfhoeve Melkema te Huizinge en haar bewoners (1556-heden) 11; bevat tevens een kwartierstaat van don huidigen bewoner *F. P. van der Molen*. — C. L. van Es van der Have, Grepen uit doop-, trouw- of begraafboeken, IV; betreft de geslarhten *'t Hoen* of *Thoen, Hoet* of den *Hoed, van der Hoeven* ook *Verhoeven* te Hendrik Ido Ambacht.

Belgisch tijdschrift voor oudheidkunde en kunstgeschiedenis, jrg. X, afl. 4.

O.a. R. A. Parmentier, Bronnen voor do geschiedenis van het Brugsche schildersmilieu in de XVIe eeuw. XV. *Jan Puscel;* deze is een zoon van *Gerard* en jongere broer van *Simon Puscel*. YVI. *Joost Puscel;* deze is een zoon van *Pieter Puscel*.

Adler; Monatsblatt der Vereine für Sippenforschung in der Ostmark, jrg. 111, afl. 1-3.

O.a. Fr. Graf Lanjust, Die Grafen *von Heuffenste in;* merkwaardig, wegens het conflict tusschen wetenschappelijk onderzoek en familietraditics, alsmede wegens het gevaar van steunen op gedrukte bronnen zonder *toetsing aan originecle stukken.

Mitteilungen des Sippenverbandes Danziger Mennoniten Familien, jrg. VIT, afl. 4.

O.a. F. Harder, Holländische Leineweber in Ohra und Petershagen bei Danzig 1653. — Boekbespreking van Pritzel's Geschichte der Reformierte Gemeinde zu St. Petri-Pauli in Danzig 1570-1940.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Geurtz (Goertz)-van Raevestein. Gezocht de huwelijksakte van *Willem Geurtz (Goertz)*, geb. Waltfeucht (D.) 23-1-1737, † 1807, en *Jacoba van Raevestein*, geb. verm. Nijmegen 30-3-1728, † 1798. Op het vinden van de juiste akte wordt bijzonder prijs gesteld.

INLICHTINGENDIENST.

Hackius, (LIX, 354). Omtrent den gezochten Ds. *Petrus* vindt men een groot aantal bijzonderheden in het Biografisch Woordenboek van Protestante Godgeleerden in Nederland, (de Bie en Loosjes), deel III, 437-'39. Waar men opgeeft dat hij te Leiden geboren zou zijn, zijn wij geneigd een vraagteeken te zetten, Men zie ook het N.N.B.W., deel VI, 661.

NED. PATRICIAAT.

Hagers. Wie waren de voorouders van *Joannis Hagers* (geb.?) uit wiens huwelijk met *Maria Jacobs Schonck* (ged. Oudenbosch 27 April 1685) 27 Sept. 1704 te Oudenbosch een tweeling *Hubertuo* en *Antonia* ged. wordt?

's-Gravenhage. VÜRTHEIM.

Heege, ter. (LIX, 278). Een geslacht *ter Hcege* is afkomstig uit Overijssel; de oudst bekende is *Stephaen ter Heghe*, die op 11 November 1386 te Deventer een stuk land verkoopt. De naam blijft daar verder geregeld voorkomen, als ook te Zwolle, Kampen en Zutphen.

W assenaar. G. L. MAALDRINK.

Roo, de. Volgens N.L. 1902, kol. 109, trouwt te, Makasser 17 Juni 1792 *Cornelis de* Roo, van Rotterdam, lieutenant ter zee, met *Catharina Wilhelmina Geltens* van Macassar. Wie waren de ouders van Cornelis voornoemd en zijn van hem nakomelingen bekend?

's-Gravenhage. DE ROO VAN ALDERWERELT.

Sprang, van der, Nadere gegevens verzocht omtrent het Haarlemsche geslacht *van der Sprang.* In het bijzonder de 4 kwartieren van *Pieter Segersz. van der Sprang*, die 3 Nov. 1729 te Haarlem huwde met *Catharina de Graaff*, dr. van Govert de Graef en Elisabeth Fijte.

Een gebrandschilderd raampje met het wapen van zekere Sara van der Sprang, gedateerd 1665, overeenstemmend met de beschrijving van dit wapen in Rietstap is in mijn bezit.

's-Gravenhage. K. VAN SOMEREN GRÉVE.

Weymans-Finson. Gevraagd nadere bijzonderheden over het echtpaar: *Jean Weymans*, schepen en comm. van het Waterrecht te Rotterdam, ondertr. Rotterdam 4 Juli 1638 (att. naar Amsterdam 23 Juli 1638) en *Janneken Finson*, alsmede gegevens over beider voorouders.

's-Gravenhage. E. J. MAC GILLAVRY.

Onbekend wapen. Welk geslacht voerde het volgende wapen? Doorsneden: 1: gedeeld I: in zwart drie aanziende leeuwenkoppen, 11 een roos(?); 2: een schuinbalk beladen met zeven sterren, in den linkerbovenhoek vergezeld van een gaanden leeuw.

's-Gravenhage. C. J. DE LUSSANET DE LA SABLONIÈRE.

INHOUD 1941, No. 10. (met één plaat).

Bestuursberichten. — Van Grotenhuis, door Mr. A. P. van Schilfgaarde. — Genealogie van het Rotterdamsche geslacht Cock (met een plaat), door W. A. van Rijn. — Hartsen, door Mr. P. van Eeghen. — Van Reenen — Bachman van Reenen -- Huijser van Reenen — Van Masijk (Huijser) van Reenen, door Mr. W. de Vries. — Gedocumenteerde Afstammingsstaat van het geslacht van Heurn, door Jhr. Dr. F. C. van Heurn, besproken door J. P. de Man. — Nederlandsche Grafzerken in Suriname (vervolg), medegedeeld door Fred. Oudschans Dentz. — Korte Mededeelingen: Striana VI; Coel; Merkwaardige geboorten; Gegevens over de familie Dedel, afkomstig van Mr. Jan Hudde Dedel, burgemeester van 's-Gravenhage; Taptemelck; Van Vlissingen. — Boekbespreking. — Inhoud van Tijdschriften enz. — Vragen en Antwoorden: Geurtz (Goertz)-van Raevesteiu ; Hackius; Hagers ; Heege, ter; Roo, de; Sprang, van der; Weymans-Finson. — Onbekend Wapen.

Gedrukt bij N.V. Drukkerij „De Residentie" Pletterijstr. 103-107. 's-Gravenhage.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd *voor* het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, *Ridderlaan 18,* 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Rouwstraat* 4, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 11. LIXe. Jaargang. November 1941.

BESTUURSBERICHTEN.

De openstelling van de collecties van het Genootschap.

Hoe belangrijker eene door. particulieren. bijeengebrachte cultureele verzameling wordt, hoe meer uiteraard in breeden kring de wensch opkomt, die verzameling voor studiedoeleinden te mogen raadplegen. Zoo gaat het ook met onze bibliotheek en onze handschriftenverzameling, welke op het gebied van geslacht- en wapenkunde een zeer vooraanstaande plaats innemen.

Hoewel door particuliere vlijt en met particuliere middelen bijeengebracht, mag men de óogen niet sluiten voor het feit, dat deze collecties gaandeweg een algemeen belang vertegenwoordigen: zulks te meer nu in toenemende mate de geslacht- en wapenkunde als onderdeel van de bestudeering van ons volksverleden een voorwerp van overheidszorg is geworden.

Het is daarom, dat ons bestuur heeft overwogen, op welke wijze zou kunnen worden' tegemoet gekomen aan den van hooger hand geuiten wensch, dat onze collecties op ruimer schaal zouden kunnen worden geraadpleegd dan tot nog toe het geval was. Het spreekt vanzelf, dat de belangen van onze leden daarbij niet uit het oog verloren dienen te worden.

Het heeft gemeend daartoe verschillende wegen te moeten inslaan. Reeds lang bestond — in overeenstemming met het tusschen alle bibliotheken gevolgde gebruik — de practijk, dat wanneer een bepaalde bibliotheek niet over een boekwerk beschikte ,dat wel in ons bezit was, dit werk aan die bibliotheek werd uitgeleend. Zoo werden onze boeken ondershands ook uitgeleend aan het naast onze bibliotheek gelegen Algemeen Rijksarchief, waarmede wij door verschillende banden zijn verbonden.

Het bestuur heeft nu als eersten maatregel besloten aan deze practijk een officieel karakter en tevens grootere bekendheid te geven. Aan het Departement van Opvoeding, Cultuur. bescherming *en* Wetenschap en aan den Algemeenen Rijksarchivaris is hiervan mededeeling gedaan en wij vermeenen te weten, dat deze verruiming van de studiemogelijkheden aan het Algemeen Rijksarchief bij de autoriteiten in goede aarde is gevallen.

Hiernaast is een tweede maatregel getroffen, nl. het tegen eenige vergoeding verkrijgbaar stellen van een leeskaart. Houders van een dergelijke leeskaart zullen het recht hebben op een bepaalden weekdag onze collecties ter plaatse te raadplegen. Het is duidelijk, dat raadpleging ter plaatse met de mogelijkheid onmiddellijk op een tweede of derde boek over te stappen, grooter gemakken biedt, dan raadpleging ten Algemeenen Rijksarchieve. Deze leeskaart wordt meer speciaal ingesteld voor leden van het Verbond voor Sibbekunde.. Gezegd verbond zal onzen leden gelijke faciliteiten ten opzichte van hare steeds in belang toenemende Vërzameling verleenen,

Het *is* voorshands niet de bedoeling, dat de leeskaarten den houders recht geven boeken mede naar huis te nemen, dit' kan slechts aan onze leden worden toegestaan, terwijl ook. de, beantwoordingsdienst van vragen en bovenal onze inlichtingendienst uitsluitend ten behoeve van onze leden blijven gereserveerd; Het is mogelijk, dat voor beroepsgenealogen een afzonderlijke maatregel zal dienen te worden getroffen. Hieromtrent is echter evenals omtrent het voor een leeskaart verschuldigde bedrag nog geen beslissing genomen.

Als derde maatregel zal krachtig worden medegewerkt aan het grootere bekendheid geven aan den inhoud van onze bijkans geheel geinventariseerde collecties, iets dat ook voor onze leden van groot belang moet worden geacht.

Te betreuren is dan ook, dat het drukken van een catalogus, althans zonder overheidssteun, verre boven onze financieele middelen uitgaat.

HET BESTUUR;

Adreswijzigingen:

IN G. H. C. F. G. VAN DITZHUYZEN ... *Arnhem.*
Utrechtschestraat 87.

JHR. A. P. A. ELIAS VAN STABROUCK . *Montreux, Zwitserland.*
Hotel *Excelsior.*

G. H. J. GIJSBERTI HODENPIJL ..... *Scheveningen.*
Luikschestraat 19-II.

M. C. VAN HOUTEK ..... *S-Gravenhage.*
Flatgebouw Duinwijck, van Alkemadelaan *350.*

TH. H. L. C. KUNTZE ..... *'s-Gravenhage.*
van Hoeylaan 6.

G. L. MAALDRINK ..... *Wassenaar.*
Groothoefijzerlaan 63.

MR. M. J. MEIHUIZEN ..... *Rotterdam.*
Flatgebouw *Westzeedijk 126a.*

M. VAN NOTTEN ..... *Driebergen.*
Horstlaan 11.

A. T. SCHUITEMA MEIJER ..... *Groningen.*
Petrus Campersingel *145a.*

L. H. STOLK ..... *Zandvoort.*
Haarlemmerstraat 66. boven.

Maandelijksche bijeenkomsten.

De maandelijksche bijeenkom& op 3 November e.k. zal — in afwijking van het gebruikelijke aanvangsuur — aanvangen des namiddags te half drie uren. Deze bijeenkomst zal in het bijzonder dienstbaar gemaakt worden aan het uitwisselen van 'gegevens voor kwartierstaten. Het zal derhalve zeer op prijs worden gesteld, indien de beioekers van deze bijeenkomst hunne kwartierstaten en in het algemeen de kwartierstaten, waarover zij beschikken, willen medebrengen.

Teneinde tegemoet te komen aan de bezwaren, die voor vele leden aan het bezoeken van de maandelijksche bijeenkomsten op Maandag, zijn verbonden, zal voortaan — met 'behoud van de bestaande bijeenkomst — een tweede maandelijksche bijeenkomst worden gehouden op den derden Zaterdag van de maanden September tot en met Juni, aanvangende des namiddags te half drie uren, voorloopig eveneens in Café-Res-'taurant „den Hout", Bezuidenhoutsche weg 11-13 te 's-Gravenhage. De eerste van deze bijeenkomsten, op Zaterdag 15 November e.k., zal eveneens gewijd worden aan het uitwisselen van gegevens voor kwartierstaten. Ook voor deze bijeenkomst worden de leden derhalve uitgenoodigd hunne kwartierstaten en in het algemeen de kwartierstaten, waarover zij beschikken mede te brengen.

Voor de maandelijksche bijeenkomst op den derden Zaterdagmiddag in December heeft één der leden zich bereid verklaard eene inleiding te houden over een nader in het Decembernummer bekend te maken onderwerp.

Formulieren voor Kwartierstaten.

Ter kennis van de leden wordt gebracht, dat ten bureele van het Genootschap formulieren voor kwartierstaten verkrijgbaar zijn tegen den prijs van f 0.05 per stuk (enkel vel folio voor *16* kwartieren) en f 0.35 per 10 stuks franco toegezonden.

De bijzondere aandacht van de leden wordt gevraagd voor de aanbiedingen, vragen en mededeelingen omtrent reeds onder handen zijnde genealogisch onderzoek, voorkomende op blz. 3 en 4 van' den omslag.

STRIANA VII.

De eerste generaties van de Dordtsche regentenfamilie

Cool,

door JHR. DR. TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS.

In mdbl. 1935, kol. 302 e.v. opperde ik op chronologische gronden bezwaren tegen de in de genealogieën *Cool* voorkomende mededeeling, dat *Gerard Cool,* de schoonvader van ***Adriaan Pietersz van Sandelin,*** een zoon zou zijn van den als stamvader van het geslacht Cool opgestelden Adriaen. Het bewijs, dat ik toen juist heb gezien, is thans te leveren.

De Hollandsche Leenkamer bevat nl. eene acte van 7 Aug. 1488, waarin aan ***Adriaen Pieterszoon*** de graaflijke toestemming wordt gegeven zijne leenen op al zijne kinderen te doen vererven. Kolonel de Man heeft het eerst in dezen ***Adriaen Pietersz.*** de stamvader der ***Sandelin's*** herkend. Als de namen van zijne eerste en tweede echtgenoote worden in de acte genoemd *Ghijsbrecht Geryt Janszndochter* en ***Cornelis Jan Scorisdochter*** [20]). ***Ghijsbrecht,*** misschien door een leesfout ten onrechte, vaak *Josina* genoemd, had dus een ***Jan*** en niet een ***Adriaen*** tot grootvader. Aan de hand van het in bovengenoemd artikel besproken drieluik, waarop ***Ghijsbrechf Coel*** met naam en wapen schijnt te hebben gefigureerd [21]), meenen wij ***Gheryf Jansz*** tot het geslacht *Coel* te mogen rekenen. Tevens rijst echter de vraag, wie was ***Gheryt Jansz Coel?*** Wij mogen aannemen, dat -een buitengewoon gefortuneerd man als *Adriaen* ***Pietersz*** een dochter van een Dordtschen patricier heeft gehuwd. Dit scheen het, in verband met de straks te berde te brengen veronderstelling, dat het geslacht *Cool* niet afstamt van ***Adriaen Coel Adriaenszoon,*** maar van een ***Adriaen*** *Coel,* die een zoon kan zijn geweest van gezegden ***Gheryt Jankzoen,*** niet onwaarschijnlijk te maken, dat deze *Adriaen Gherytsz* en zijn vader ***Gheryt*** *Janszoon* te herkennen zouden zijn in ***Adriaen Heeren Gheryfszoon, 1467-1471*** schepen van Dordrecht, 1471-1473 burgemeester en diens vader ***Gheryt Jansz,*** in 1433 burgemeester, in 1445, '46, '48, '49, '50, '51 schepen van Dordrecht, die, daar hij in de regeerings'lijsten verder niet voorkomt, vermoedelijk tamelijk jong is gestorven. Immers ***Adriaen Heeren Gherytsz*** moet blijkens den zijn vader toegekenden Heeren titel een burgemeester, raad of schepen van Dordrecht tot vader hebben gehad en een andere als vader in aanmerking komende ***Heer Gheryf is*** er niet. Evenwel, hoe verklaarbaar bovenstaande redeneering ook mocht lijken, zij kwam te vervallen toen, zooals in kol. 421 e.v. van dezen jaargang is besproken, bleek, dat ***Adriaen Heeren Gherytsz*** volgens Booth in 1467 met een vijfspakig rad zegelde en dus niet tot het geslacht *Coel* behoorde.

Bezien wij thans nog eens de oudste generaties van de Dordtsche familie *Cool* zooals Baalen die geeft. Zij staan kortelijks geresumeerd in mdbl. 1935, kol. 30314. Het is duidelijk, dat de aldaar genoemde ***Gherard Cool Adriaenszoon*** (generatie 11) gehuwd met ***Helena Geritsdr.*** vrijwel zeker dezelfde moet zijn als ***Gherard*** *Cool Adriaenszoon* (generatie III) gehuwd met ***Helena Michaëlis*** dr. van ***Gheryt Michaëlis,*** secretaris van Dordrecht. Beide. ***Gerards*** hebben een vader ***Adriaen,*** een vrouw ***Helena*** en een schoonvader ***Gheryt*** [22]).

---

[20]) In de genealogie Sandelyn van de hand van Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland (Mclbl. 1903, kol. 271 e. v.) heet. deze laatste (van) Schore, Cornelisdr.

[21]) Gouthoeven en Aemilius Cool kennen haar het kruisjeswapen toe. Of dit soms gevierendeeld was wordt ons helaas niet mede gedeeld.

[22]) Er is zonderling met deze Helena gesold. Behalve, dat zij in 2 personen is gesplitst, komt zij bij de genealogen ***voor*** met de familienamen *Michaëlis, Valtersen* en *Brouwer.* Volgens eene acte van 1517 was zij een dochter van *Aert-Gheryt Heynricsone.* (Klepboek 1517, no. 1090) en een

Op chronologische gronden kunnen wij nu zeker stellen, dat de genealogiën een generatie te veel, geven en dat *Gherard* en *Pieter* in generatie II en niet in III behooren. *Pieter Adriaenssz Cool* komt nl. reeds in 1503 voor als deken der Jerusalemsheeren (Baalen pag. 99) en moet toen dus reeds de kinderschoenen ontwassen zijn geweest. Waarschijnijlk had hij zelfs reeds een pelgrimstocht naar Jeruzalem achter den rug. Ook treedt hij in 1505 op als kapitein om 's-Heeren stroomen te. bewaren, dus als vlootvoogd. *Na 1475/'80 kan hij dus reeds uit dezen hoofde bezwaarlijk geboren zijn.*

Dit wordt bevestigd door verschillende zijn nageslacht betreffende data. Zoo stierf zijn kleinzoon *Pieter* in 1573, 54 jaar oud en was dus c. 1519 geboren. Zijn zoon *Hugo* huwde volgens Baalen 1508 *Maria Oem* en kan dus op zijn laatst c. 1490 geboren zijn, wat diens vaders-leeftijd tot voor 1470 terugbrengt. De 2e vrouw van *Piefers* kleinzoon *Adriaen* was 1533 geboren, zijn kleinzoon Mr. *Ydo* 1537.

Wij kunnen dus de geboorte van *Pieter* veilig op c. 1465 stellen. Letten wij nu op verschillende gegevens uit den anderen tak, nl. betreffende het nageslacht van *Pieters* broeder *Gerard,* dan zien wij, dat *Gerard's* kleinzoon *Jacob* in 1532 geboren werd, zijn kleindochters *Mabelia* en *Katharina* respectievelijk in 1535 en 1539. De vrouw van zijn zoon *Adriaen* was in 1513 geboren. Deze gegevens brengen, zij het niet in zoo sterke mate, ook Gerard's leeftijd terug en wel tot c. 1480. Berust de mededeeling van Gouthoeven, dat Heyltje Gherits in 1491. reeds weduwe was op waarheid, dan moet ook Gherits Coel's geboortedatum terug naar c. 1465. Zijn zoon Mr. Adriaen is dan echter wel laat gehuwd.

Dat. Pieter en Gerard, de stamvaders van de beide takken werkelijk nauw verwant en vrij zeker broeders waren, is af te leiden uit het feit, dat *Pieter Koel Adriaensz* in 1517 optrad als een der magen van een onmondige dochter van *„Heyltge Aert Gherytsdr",* ons van elders bekend als *„Heyltge Geerits ende Gheryt Coelen weduë". Pieter* en *Gherif* hadden nog een zuster *Maria.* Dit blijkt uit het feit, dat de hoeve „Gouthoeven", waarmede deze *Maria* in 1530 na het overlijden van haar man was beleend, na haren dood in 1541 op haren neef Mr. *Adriaen Coel (Pieterszn)* overging. *Maria* wordt uitdrukkelijk zijn moeie genoemd [23]). Het feit, dat *Aert Jonge Adriaensz.* de echtgenoot van *Maria* reeds in 1495 schepen was, kan gevoegd worden bij de boven opgesomde bewijzen, dat de geboortedata van deze generatie Coolen tusschen 1465 en 1480 zijn te plaatsen. De zekerstelling van *Maria's* plaats als zuster van *Pieter* is van veel belang, daar zij in een der verlijen met Gouthoeve wordt aangeduid als *Marike Adriaens Koelendochter.* Dit bewijst dus, dat de vader van *Pieter Cool* niet slechts *Adriaen* heette, maar ook *Coel.*

Bewezen is dus dat de 17e eeuwsche Dordtsche regentenfamilie *Cool* afstamt van een c. 1440 geboren *Adriaen Coel* of *Koel,,* wiens nageslacht het wapen met de kolen voerde. Men heeft dezen *Adriaen* steeds gelijk gesteld met den in 14921'93 overleden *Adriaen Coel Adriaensz.,* raad te Dordrecht. Indien dit terecht zou zijn geschied, ware de verwantschap met, *Ghijsberta Sandelin-Coel* die immers een *Gheryt Jansz Coel* tot vader had vrij ver te zoeken. Een bewijs voor

zuster van *Jacop Geeritsz* die Cuyper. (vermoedelijk kuiper van zijn vak). In 1512 komt zij voor als *Heyltge Geerits ende Gheryt Coelen wedue* (Klepboek 1512, no. 958), in 1520 als *„Heyltge Gheerit Koel Adriaensznwdue".* (ididem no. 1192). Ook in 1525 kwam zij nog voor (ibidem no. 1357) en in 1530 (als belending). Volgens Gouthoeven wordt zij reeds in 1491 als wed. genoemd.

23) Men vertrouwe inzake deze beleeningen niet uitsluitend op het Repertorium van Gousset dat soms een onjuiste lezing geeft.

deze verwantschap 'bezitten wij tot nog toe niet, hoogstens eene aanwijzing in het feit, dat zoowel Schaep als Baalen, die hier niets mede voor kunnen hebben, aan *Adriaen Coel Adriaensz* eveneens een dochter *Gijsberta toekennen.* Dit zou er toe brengen bovengenoemde *Adriaen Coel* inderdaad als nauw verwant van *Ghijsberta Sandelin* en als lid van het oudere Coelen geslacht te aanvaarden, hetgeen zouvoeren tot den in de tabel van kol. 233/4 gegeven opzet [24]), waarbij *Adriaen Coel Adriaensz* als een jongere generatie is beschouwd. In hoeverre deze jongere *Adriaen* inderdaad in 1492/'93 is gestorven en dus is te onderscheiden van den c. 1511 overleden *Adriaen Coel Adriaenszoon,* die een weduwe *Cornelia Tielendr naliet* [25]), *is* een vraag op zichzelf. Mogelijk is zij op te lossen indien de Dordtsche klepboeken eens niet meer zonder noodzaak te Dordrecht worden vastgehouden. Opvallénd is echter, dat van 1481-1490 steeds met de vermoedelijk obligatoire intermissie van twee jaren als raad voorkomt zekere *Adriaen Dircxzoen* terwijl deze regelmatige reeks wordt afgesloten met het in 14921'93 overlijden, van *Adriaen Coel Adriaenszoen* die nooit eerder voorkomt. Zulks kan toeval zijn, curieus is echter in dit verband, dat *Aemilius Coel Adriaen van Almonde Dircxzoen* als oorsprong der Coelen deed optreden. Nog niet aangesloten kon worden *Cornelis Jansen Coel, 9* Aug. 1541 als deken van het St. Jans of kleermakersgilde beleend met 28 morgen land. (Leenk. 356). In 1568 is hij door een ander opgevolgd.

Tenslotte geef ik als bijlage eenige voor oudste generatie! belangrijke bewijsplaatsen.

Klepboek Dordrecht deel 4.

No. 958. a° 1512 leste dach in Junio kwam *Brien Goodscalcxsz* in die camer voor scepenen ende calengeerde alsulken coep als *Heyltge Geerits ende Gherit Coelen wedue* binnen jaers gedaen heeft tegen *Jacop Gherifsz* die cuyper haeren broeder van een geheelen huyse ende erve aen die poersiide bij die vyschbrug op die havenzijde ende Jacob *Geritss* vader ende moeder bewoende in t lest van haer leven ende dat dede hi mit enen schepenen schuitbrief van 21 £, vijf sch., 6 d.

No. 1192. a° 1520 op lesten dach in October kwam *Heyltge Gheerit Koel Adriaenszswede* nogmaels voor schepenen in verband met het zelfde huis.

No. 1357. a° 1525, 13 dach in Dec. kwam *Heyltge Geeritsdr. Gheerit Koel Adriaenszoenwedue* mede namens hare kinderen wederom voor schepenen betreffende hetzelfde huis:

No. 993. a° 1513 opten 18 dach in Nov. werd bij gerecht ende bij goeddunken van den vader en de „naaste verwanten ende magen" *van „Adriaen en Huych, Pieter Koeten Adriaensz onmondige kinderen"* bevolen *„Jan van Dryell Pietersz* (een oom van moeders zijde?) die voochdie van denselven kinderen, voirt omme alle hare goederen te bewaren" etc.

No. 1090. a° 1517, 21 dach in Oct. Kwamen *Heyltge Aert Gherits dochter* met enen gecoren voecht, *Gherit Heynrixssonè* als oude vader, *Pieter Koel Adriaensz, Brien Godschalcks* als

24) Echter met weglating van de ambtstitels van den oudsten *Adriaen Coel* en van diens veronderstelden vader.

25) 1510 Adriaen *Coel Adriaensz als man* ende voogt van, *Cornelia Tielendr;* 1512 Cornelia Adriaen *Koelsweduwe;* 1515 *Cornelia Adriaen Cool Adriaenszweduwe.* (Mededeelingen uit het handschrift Gouthoeven).

naaste vrienden ende magen van *(Heyltge?) Aert Gherytsz* onmondige dochter en deden afstand van de erfenis van den vader *Aert Gheritsz.*

No, 1450 a° 1529. 9 dach in Dec. „alsulcke rechtsvorderinghe als *Joest Koel Gheritszoen"* etc.

Hollandsche Leenkamer 125, Cap. S, Holl. fol. 17, 18.
Een stuk land van XII morgen geheeten de Gouthoeve verlijd op *Marie Coel wede wijlen Aert Jonge Adriaensz"* achtervolgende seeckere schiftinge" 2 Juni 1530.

Hollandsche Leenkamer' 126, Cap. S. Holl. fol. 33.
Gouthoeve verlijd op *Mr Adriaen Coel* bij doode van *Marie Adriaen Coelendochter „sijn mooye".* 21 Juni 1541.

Hollandsche Leenkamer no 127, Cap. S. Holl. fol. 61vo.
Karel etc. verleent *Adriaen Coel Hugez.* met de Gouthoeve, hem aangekomen bij doode van *Huych Coel* zijn vader wien hetzelve aanbestorven was bij doode van *Mr Adriaen Coel* zijn broeder „welke *Huych Coel* binnen 'sjaers na sijn voorscr. broeder" overleden was.
Adriaen Coel draagt het leen op staanden voet weder op tot behoef van *Jacob Adriaensz Coel* zijns neven. Wijl gezegde *Jacob* „noch uyterlande es" heeft hulde gedaen *Tielman Oom Jacobz,* zijn oom". *Jacob* thuis gekomen en mondig geworden zal opnieuw hulde doen. Actum 13 Oct. 1553. (Deze acte is door Gousset geheel verkeerd weergegeven).

Het geslacht Quispel, oorspronkelijk Santvoort, in de zeventiende eeuw te Rotterdam,

door J. P. VAN DER WEELE.

Sinds Winkler zijn standaardwerk over de Nederlandsche familienamen deed verschijnen, is er veel opgehelderd op een terrein, dat voordien talrijke vraagstukken heeft gekend. Bij de allengs toegenomen beoefening der genealogie en heraldiek zijn deze hulpwetenschappen der geschiedenis meer op den voorgrond komen te staan en het is duidelijk geworden, dat men zonder deze zich niet bezighouden kan met een onderwerp als dit, dat zooveel mogelijkheden tot subjectiveering overlaat, afgezien nog van andere factoren als plaatselijke toestanden en ingewikkelde tradities.

Toch *zijn er* ondanks dezen voortreffelijken leidraad nog gevallen, waarin men vergeefs naar een 'bevredigende aanwijzing zal zoeken. Naast de algemeen aanvaarde naamsafleidingen blijven er namen bestaan, welke *over* de afkomst van het geslacht geen bijzonderheden inhouden. Het kan daarom zijn nut hebben voor de kennis van dit onderwerp, een enkel geval nader toe te lichten.

In de achttiende eeuw en daarna heeft, voornamelijk op de Zuid-Hollandsche eilanden, het geslacht Quispel geleefd, dat zich steeds gekenmerkt heeft door een opvallende belangstelling voor de zeevaart en de binnenscheepvaart.

Een genealogisch onderzoek heeft aan het licht gebracht, dat alle Quispels afstammen van *Frans* (of *François) Quispel,* die in 1709 te Piershil gestorven is na er verscheidene overheidsfuncties bekleed te hebben. Zijn nakomelingen blijken zich over verschillende plaatsen in den Hoekschewaard verspreid te hebben. Men vindt hen later terug als marineofficieren, maar ook in de beurtschipperij op Rotterdam en als binnenloodsen op de Zuid-Hollandsche stroomen. Deze voorkeur voor de zee en de rivieren kan geen toeval zijn. Het wekt den indruk, dat een dergelijke belangstelling ook bij het voorgeslacht te vinden moet zijn. Men zal later zien, dat' de feiten dezen indruk bevestigen.

Uit Rotterdamsche bronnen is sedert 1660 het bestaan bekend van een kleine familie *Quispel,* waartoe de koopman *Dirck Fransz.* en zijn zoon *Frans* behooren. Het optreden van Frans' weduwe *Maria Naveu* als doopgetuige te Piershil toont den samenhang tusschen beide families aan en geeft de aanwijzing, dat het gezin zich na een verblijf te Rotterdam voorgoed aldaar heeft gevestigd, De taak van den genealoog behoeft met het vermelden van dït feit niet te eindigen. Hij kan bovendien aannemelijk maken, welke factoren hierbij in het spel geweest zijn. Hiervoor is het noodig naar een vroegere periode terug te grijpen.

Van den Rotterdamschen stamvader Dirck Fransz. Quispel kan een vollediger beeld worden geschetst dan meestal het geval is met een eerste generatie. Over hem bestaan een aantal bijzonderheden van uiteenloopenden aard, die hem teekenen als een ondernemend en doortastend koopman, een ervaren en bekwaam schipper, een zelfbewust man, die bij zijn tijdgenooten in aanzien stond en die heeft medegewerkt het buitenlandsche handelsverkeer van Rotterdam in het laatste kwartaal van de zeventiende eeuw tot ontwikkeling te brengen. Een man, die een uitvoeriger biografie waard is; hier kan worden volstaan met het weergeven van enkele belangrijke feiten.

Dirck Fransz. Quispel is volgens eigen verklaring omstreeks 1634 te Zandvoort geboren. Met het gezin van zijn ouders vestigt hij zich te Rotterdam en neemt spoedig deel aan de drukke handelsvaart, die de Maasstad met geheel Europa onderhoudt. In 1657 is hij schipper op de galjoot De Wildeman, waarmee hij in de Brielsche Maas op terugreis *van* Rouaan schipbreuk lijdt. Op 17 Aug. 1660 trouwt hij met *Grietje Jansd. van der Kist,* geboren in den Helder, dochter van Jan Jansz. en Maertje Heyndricksd. De geboorte van hun zoon *Frans* (gedoopt 27 Nov. 1661) kost de moeder het leven. Drie jaar later, op 20 April 1664, hertrouwt hij te Capelle aan den IJssel met *Trijntje Hendricksd. Caen,* dochter van den Delfshavenschen bakker en koopman Hendrick Tielemansz. [1]) en Sara Jansd. Nielen. Met dit huwelijk weet hij zijn aanzien aanmerkelijk te vergrooten en wanneer hij in 1671 uit den boedel van zijn vrouw's oom Hendrick Jansz. Nielen, reeder en haringkooper uit Delfshaven, diens dubbele heerenhuis aan de Leuvehaven w.z. (prot. 1430C) koopt, wordt hij voorgoed opgenomen in de kringen der groote kooplieden en reeders. Het gaat hem aanvankelijk voor den wind: de wijnhandel op Frankrijk brengt hem tot welstand, de zeehandel ontplooit zich gunstig en de scheepvaart breidt zich gaandeweg uit. Ook na het afbreken der handelsbetrekkingen met Frankrijk door den oorlog blijft de fortuin hem welgezind, als hij zich dan meer en meer toelegt op het stukgoederenverkeer met Engeland. Zwaar treft hem in 1685 het verlies van *Catharina Caen.* Op 10 Sept. van dat jaar wordt zij in de Prinsekerk begraven. Hij is er de man niet naar' om weduwnaar te blijven. Op 21 Jan. 1687 hertrouwt hij met *Anthonia Schotanus,* weduwe van den Rotterdamschen koopman Gillis van Staveren. Dat hij zich daarna niet uit het actieve zakenleven terugtrekt, moet er op wijzen, dat de aanvankelijke voorspoed hem thans in den steek gelaten heeft. Hij vaart niet meer, maar treedt alleen als koopman op. In 1691 weet hij zich het bestelmeesterschap van het beurtveer op Londen te laten opdragen, Hij sluit zich daarbij wel van het zakendoen op Engeland uit, maar kan zijn belangen daarheen door zijn zoon Frans laten behartigen, hoewel die dan reeds als schout te Piershil zetelt. Toch heeft

[1]) Ned. Patr. 1926, blz. 37.

hij evengoed zijn deel in de algemeene malaise, die in het laatste decennium der zeventiende eeuw den handel kenmerkt. De tegenslagen zijn zelfs zoo sterk, dat hij zich niet meer kan handhaven. In November 1692 wordt zijn insolventie uitgesproken. Het getuigt van een niet gedoofden ondernemingslust, als hij ondanks zijn 60 jaren weer gaat varen. Zoodoende weet hij zijn geschokte positie te herstellen. Omstreeks de eeuwswisseling zegt hij de zee vaarwel. Hij wordt dan benoemd tot binnenvader in het Proveniershuis aan de Schiekade. Welk een verandering voor den zeeman, die de oceanen bevaren heeft! Hij is er belast met de dagelijksche leiding in het gebouw, waar vele gegoede echtparen hun levensavond slijten. Acht jaar lang bekleedt hij met zijn vrouw deze post, dan valt de dienst hem te zwaar. De Rotterdamsche vroedschap willigt hun verzoek in, om hun laatste jaren in rust te mogen doorbrengen in het huis tegen verlaging van de inkoopsom. *Anfhonia Schofanus* sterft op 15 Januari 1715; *Dirck Fransz. Quispel* overleeft haar korten tijd en overlijdt op 23 Mei 1718 op 83-jarigen leeftijd. Met hem eindigt een welbesteed leven, waarin de wisselingen van den tijd zich hebben afgeteekend.

Eenige zoon van *Dirck Fransz. Quispel* en zijn eerste vrouw *Grietje Jansd. van der Kist* is *Frans Quispel*, die op 27 November 1661 Hervormd te Rotterdam gedoopt wordt. Het spreekt vanzelf, dat hij door zijn vader van jongsaf in alle geheimen van zeevaart en koophandel wordt ingewijd. Hij vangt zijn carrière aan als schipper op het galjootschip De Postillion, dat met stukgoederen hoofdzakelijk op Londen vaart (1678). Aan den invloed van bevriende relaties is het toe te schrijven, dat hij in 1679 aangesteld wordt tot bestelmeester van het beurtveer op Rouaan en St. Valery: een veelomvattende en verantwoordelijke functie, die het optreden medebrengt in de veelsoortige kwesties tusschen reeders, bevrachters, kooplieden en schippers, die gezamenlijk den overzeeschen handel drijven. Het ligt voor de hand, dat de nauwelijks zeventienjarige bestelmeester een belangrijk gedeelte van zijn ambt door een ander heeft laten waarnemen: wie is beter hiervoor geschikt dan zijn vader, die zelf zooveel jaren op de Fransche en Engelsche havens gevaren heeft?

Op 30 October 1681 treedt *Frans Quispel* in het huwelijk met *Maria Naveu.* een dochter van den wijnkooper Matthijs Lambertsz. Naveu en Neeltje Pietersd. Picolet. In 1686 schijnen er moeilijkheden te rijzen, die voor den nog jongen bestelmeester tot het neerleggen van zijn functie leiden. Aangenomen moet worden, dat de bevoorrechte positie van vader en zoon ten opzichte van den zeehandel aanleiding tot afgunst bij de andere kooplieden heeft gegeven. In elk geval wordt Frans Quispel tot makelaar benoemd, welk ambt hij slechts drie jaar uitoefent om dan, om onbekende redenen, Rotterdam voorgoed te verlaten. Hij vindt een, naar het schijnt, lucratiever bestaan als schout en secretaris van Piershil. In 1703 blijkt hij deze functie te hebben neergelegd. Tot aan zijn dood in 1709 staat hij tenslotte als deurwaarder der Gemeenelantsmiddelen over het ambacht Piershil bekend. Zijn weduwe overleeft hem met enkele jaren: zijn kinderen verspreiden zich over den geheelen Hoekschewaard en zetten daar het geslacht voort.

De betrekkelijk uitvoerige gegevens betreffende *Dirck Fransz. Quispel* doen als vanzelf de vraag rijzen, of daaruit niet een oudere generatie kan worden opgebouwd. Een onderzoek is hiervoor noodzakelijk, dat dan meteen een antwoord zal moeten geven op de vraag, hoe de familienaam is ontstaan,

die hij blijkbaar als eerste van zijn geslacht voert. Nasporingen hebben uitgewezen, dat de naam *Quispel* vóór hem door niemand gebruikt is, zoodat langs dien weg geen resultaat te bereiken is. Het ligt voor de hand, ook den vader te moeten zoeken in de kringen van zeevaarders en kooplieden. Zooals meermalen gebeurt, leidt de vondst van één enkele acte tot de oplossing. Volgens haar testament d.d. 4 Januari 1674 [2]) vermaakt *Hilletje Jansd.*, huisvrouw van *Dirck Bastiaensz. van Harseele*, legaten aan *Trijntje*, *Emmetje* en den zoon van *Ariaentje Fransd. Santvoort*, benevens aan *Dirck Fransz. Quispel* en diens vrouw *Trijntje Hendricksd. (Caen).* Voortgezet onderzoek brengt nu aan het licht, dat het huwelijk van Hilletje Jansd. (geb. 1620 en overl. 1674 te Rotterdam) en Van Harseele 18 Sept. 1667 te Overschie voltrokken is (ondertrouw R'dam 21 Aug. 1667). De bruid blijkt dan weduwe te zijn van Jan Jacobsz. Block, keurmeester van de haring, met wien zij te R'dam op 19 Aug. 1663 gehuwd is. In deze acte nu wordt zij weduwe genoemd van *Frans Dircksz. Sanfvoort*, die tusschen 31 Oct. en 6 Nov. 1660 in de Prinsekerk begraven werd. Nog kan dit echtpaar niet doorgaan voor de ouders van Dirck Fransz. Quispel, want het blijkt op 4 Dec. 1650 te R'dam getrouwd te zijn, terwijl Dirck volgens eigen verklaring in 1634 geboren is! Frans Dircksz. Santvoort is evenwel sedert 6-12 Juni 1649 weduwnaar van *Jannetje Willemsd.*, zoodat men — daar geen vroeger huwelijk bekend is — deze laatste wel als de moeder van Quispel mag beschouwen. Aan deze oudere generatie kan nog worden toegevoegd, dat *Frans Dircksz. Santvoort* omstreeks 1605 te Zandvoort is geboren en daar ook getrouwd moet zijn. Zijn beroep is visscher. In de bloeijaren van de „kleine" visscherij vestigt hij zich te Rotterdam als stierman ten haring en omstreeks 1650 verwisselt hij zijn logger voor een galjootschip, dat hij naar zijn geboorteplaats Santvoort noemt en waaraan hij voorgoed zijn naam ontleent. Voortaan vaart hij met stukgoederen en Hollandsche uitvoerproducten hoofdzakelijk als beurtschipper op Rouaan en andere Fransche havens. In 1660 sterft hij; zijn weduwe, in 1663 met Block en En 1667 met Van Harseele hertrouwd, overlijdt in 1674 in het Proveniershuis, waarin ze zich met haar laatsten man heeft ingekocht. Vermeldenswaard is nog, dat Van Harseele in 1674 met Annetje Gerritsd., weduwe Ruth Ariensz., gestorven in 1678 en in 1690 met Anna Chapman, overleden in 1714, beiden kostkoopsters, een nieuw huwelijk heeft aangegaan. De omstreeks 1630 aangevangen huwelijksketen blijkt pas na ongeveer 80 jaar verbroken te zijn!

Nog rest de vraag, waarom Frans Dircksz. Santvoort zich te Rotterdam heeft gevestigd. Hoogstwaarschijnlijk alleen, omdat de Rotterdamsche scheepvaart zich in de eerste decennia der gouden eeuw sterk bleef uitbreiden en de haring een voornaam uitvoerproduct was, waardoor de stad voor ondernemende visschers uitstekende vooruitzichten bood. Niet onmogelijk is voorts, dat *Santvoort* daarbij den steun heeft ondervonden van zijn naamgenoot *Cornelis Fransz. (van) Santvoort*, die in 1623 regent van het Rotterdamsche Burgerweeshuis en in 1626 en 1627 schepen aldaar geweest is, om later tot commissaris ter aanmonstering van 's Lands oorlogsschepen aangesteld en tevens belast te worden met de recherche der koopvaardijvloot in Den Briel en het Goereesche gat. Hoewel tot dusverre de familierelatie tusschen deze beiden niet is aangetoond kunnen worden, wordt niettemin verwantschap als neef en oom *(Cornelis Fransz. Santvoort)* niet uitgesloten geacht, te meer, daar het in de acht-

[2]) Protocol van den notaris Vitus **Mustelius te Rotterdam.** Inv. nr. 525/442.

tiende eeuw door de Quispel's gevoerde wapen rechtstreeks ontleend blijkt te zijn aan het zegel van den schepen Santvoort [3]). Bekend is nog, dat deze oorspronkelijk brouwer van beroep was, omstreeks 1585 geboren moet zijn en te Den Brie1 omstreeks 1650 stierf. Zijn weduwe *Keuntje Willemsd. Nobel,,* uit het R'damsche regeeringsgeslacht van dien naam, overleefde,, hem.

Evenmin is uitte maken, of de Amsterdamsche kunstschilder *Dirck Dircksz. Santvoort,* tijdgenoot van *Frans,* over wien Mr. A. D. de Vries Azn. [4]) mededeelingen heeft gedaan, tot hetzelfde geslacht gerekend mag worden.

Tenslotte is van belang, wat *Dirck Fransz. Quispel* bewogen kan hebben den vadersnaam *Santvoort* te verwisselen voor een andere, hoewel een dergelijk verschijnsel omstreeks het midden der zeventiende eeuw niet onbekend is. Hij voerde zijn eigen naam al vóór den dood van zijn vader. Misschien heeft hij daarmede kenbaar willen maken, den familieband met zijn ouderlijk huis als verbroken te 'beschouwen, welke noodzaak' voor zijn broer en zusters blijkbaar niet bestaan heeft. Daar overigens nergens 'blijkt, dat hij met hen op slechten 'voet stond — eerder het tegendeel is waar: zijn broer *Gerrit* diende als bootsgezel op het schip, waarop hij schipper was — mag men zijn naamsverandering wel aan persoonlijke motieven toeschrijven, waarop het geslacht van meer dan' twee eti driekwart' eeuw later, het antwoord schuldig zal moeten blijven, Het woord *Quispel* heeft de figuurlijke beteekenis van een wispelturig, arrogant en levenslustig man. Misschien is Dirck Fransz. iemand geweest, die op zijn tijd van een goed glas, wijn hield en aan die eigenschap den bijnaam dankte, dien hij als een compliment voor zijn levenskunst heeft opgevat' en daarom als achternaam is blijven voeren.

Een doopboek aanvangende omstreeks 1650,

#medegedeeld door N. J. A. C. VAN ROSSEM.

Onlangs toonde Prof. Ir. E. C. von Pritzelwitz van der Horst mij een interessant doopboek, dat vele jaren in zijn familie geweest was. Er was geen bezwaar tegen dat ik het in „de Nederlandsche Leeuw" publiceerde.

Het is ook van belang in verband met het gepubliceerde omtrent het geslacht *van Leefdael* (zie o.a. N.L. 1907, 257 e.v.) en het geslacht *van Westerbeek* dat uit *van Segwaerf zou* gesproten zijn (zie B a 1 e n: Beschryvinge van Dordrecht).

Het doopboek is geschreven op sterk perkament, is duidelijk leesbaar en er komen drie handschriften in voor. Het luidt als volgt:

Adam van Westerbeeck, jonckste soon van Jonckheer Frans van Westerbeeck [1]) in syn leven Capiteyn ende Gouverneur der Stadt Steenwyck is gebooren binnen Steenwyck den ii Mey 1620 de clocke 7 uyren naemiddach.

Johanna van Leeffdael jonekste dochter van Jonckheer Johan van Leefdael") in syn leven Heere van de Vryheydt van Walewyck is gebooren binnen Walewyck den 28 October 1618.

Ende syn tott Vledder buyten Steenwyck getrout den 26 Januarius 1645 olde styl

Hebben by malcanderen dese naer volgende kinderen.

Frans van Westerbeeck is gebooren op den Schipsloodt [3]) van syn Groote Vader den 2i Martius olden styll op Vrydach omtrent ten 3 uyren namiddach i645. ende Sonnendaegs daer aen tott Vleddere gedoopt, is naer synen Groote Vader van westerbeeck genompt ende heeft' tott petere en' pete gehad syn Grootmoeder van Westerbeeck ende syn olden Oom Jonckheer Nicolaes van Westerbeeck

Johan van Westerbeeck is' geboren binnen Steenwyck den i4 April i646 olden styl op dinxdagh snachts een quartier uyr voor tween ende daegs daer aen ge'dòopt,, is nae syn Groote vader van Leeffdael genompt, ende heeft tot petere en pete gehadt synen Oom Jonckheer Johan van Leeffdael ende synen Moey Juffrou. Hester van Leeff'dael „Vrouwe van Liefferingen" [4])[5])

Maria van Westerbeeck [6]) is gebooren op den Schipsloodt van haar Groote Vader den 23 April olde styl 1647 op Vrydagh omtrent ten half sevenen namiddagh ende sonnendaegs daer aen tott Vledderen 'gedoopt is nae haar Groote Moeder van Westerbeeck genomt ende heeft dè selvige met haar olste Moey Juffroú Machtelt van Westerbeeck [7]) tott petens gehadt

Jan van Westerbeeck is mede op den Schipsloodt den 28 Juny olden styl i649 gebooren om 7 uyren smorgens op Donderdagh ende sondaegs daer aen tot Vledderen gedoopt is genomt nae synen Groote Vaeder van Leefdael ende heeft tott peteren en petens gehadt synen olt oom Jonckr Rogier van Leefdael Heere van Tielen etc ende synen oom Jonckr Philips van Leefdael") Heere van de Vryheydt van Waalwyck etc met synen Moey Juffroú 'Wycbrecht van Leefdael [9]) Vrouwe van Croy etc.

Hester van Westerbeeck is geboren Saterdaegs voor Paesschen op den Sloot den' 27/17 April i642 ende smaendags daer aen tott Vleddere door haer Groote moeder ten doop gehouden

Maria van Westerbeeck is gebooren op de Sloot den 24' Juny i656 op eenen dinxdagh synde den dagh van St. Jan Bap. omtrent de Klock 9 uyren voor de middagh, en is tott Fledderen door haer Groote moeder ten doope gehouden

---

3) Dit zegel is afgebeeld op blz. XVI van J. H. W. Unger, De regeering van Rotterdam 13281892, (Bronnen voor de geschiedenis van Rotterdam 1). De Heer R. T. Muschart te Arnhem vestigde mijn aandacht op een in zijn bezit zijnde afbeelding van het wapen *Kwispel,* dat uit drie visschen bestaat, twee schuingekruist en de derde verticaal daarover heen. alle met den kop naar boven.

4) Mr. A. D. de Vries Azn., Biografische aanteekeningen betreffende Amsterdamsche schilders enz.. A'dam 1886, blz. 72, 73.

1) Jhr. Frans van *Westerbeeck,* overleden 1644/1645, waarschijnlijk zoon van Nicolaas en Margrite van *Roon was* gehuwd met *Maria* de Gyselaer of *Gyselaers,* wier moeder was Sophia Heysdr. Haar zuster was gehuwd met *Robbert van Giffen.*

2) Jhr. (baron?) *Jan van Leefdael was* zoon van *Rogier* van *Leefdael,* heer van Waalwijk, Eethen, Meeuwen en Liefferingen, burgemeester van Antwerpen 1579 en 1580 en van *Johanna van* Schoonhoven,, vrouwe van Rlesbeeck. Hij huwde 1" *Clara* van *Herr (Heer),* † ongeveer 1613, 2° *Hester* de Gyselaer (Geyselaers, *Gysels* of *Gyssels)* weduwe *van Boshuyzen,* 3" Elisabeth *van* Brecht. Uit het tweede huwelijk twee dochters *Hester* en Johanna. Uit het derde huwelijk geen kinderen.

3) De Schipsloodt, later ook. kortweg de Sloot genoemd, is wel een buitenhuis of kasteel dat de van Westerbeecks bij Vledder buiten Steenwijk bewoond moeten hebben.

4) Met andere inkt, waarschijnlijk door dezelfde hand bijgeschreven.

5) *Hester van* Leefdael huwde met haar neef *Rogier van L.,* heer van Liefferinaen.

Op deze piaats staat een wapen : gevierendeeld 1 en 4: in zilver twee roode dwarsbalken, 2: in goud twee staande visschen (?), 3: in goud een lang gesnavelcle, vogel (ooievaar 8).

6) Gehuwd met den kapitein van *Blitterswyk.*

7) Is dit haar oudtante-dan zuster van Frans van Westerbeek of haar oudste tante nl. *Machtelt* van *Valckensteyn* gehuwd met Frans van Westerbeek, broeder van Adam?

8) *Philips* van Leefdael gehuwd met.' *Cornelia* van Egmont van. de *Nyenburg.*

9) *Wybrecht* of *Wycbrecht* van *Leefdael* gehuwd met Evert van *Boshuyzen,* heer van Croy en Stiphout.

(met andere hand bijgeschreven: dit is geweest de moeder van de volgende Joh. Wilh. von Pritzelwitz)

Adam van Westerbeeck [10]) is gebooren op den Sloot desen 15 Augusti i658 op sonnendagh synde den dagh van Maria hemelvaert ende Sonnendaegs daer aen tott fledderen gedoopt hebbende tot pete Júffroú Anna Christina van Mazio [11]) synen nichte.

[12]) Johanna Wilhelmina van Pritzelwitz, daer Vader van was, d Heer Erenst Cristoffel van Pritzelwitz [13]). In syn wgb. Leven commandeur van Steenwyk, en daer Moeder aff was vrouwe Maria van Westerbeek, is geboren tot Aernhem, den 24 Augusty N.S. 1687, en is getrouwt den 12: Feb: 1702 met dheer Johan Alexander van Schnabel, en hebben te samen verwekt een soon, die geboren en gedoopt is tot Steenwyk den 29 Septemb 1704 N.S., en is genaemt Adam Alexander

Den 5 Feb: 1707 welgemelte Heer Johan Alexander van Schnabel tot Deventer gestorven [14])

Den 15 Aúg. 1694 N.S. is geboren Balthasar Jan van der Horst [15]) tot Rotterdam en aldaer gedoopt in de franse kerk, en heeft tot peters gehad d'Heeren Mayoor B: Hazard en Cap: Johan Kielevelt [16]). 1716 Den 8 Novemb: is Balthasar Jan van der Horst en Johanna Wilhelmina van Pritzelwitz, wed: van Schnabel in de gereformeerde Kerck tot Bergen op Zoom door Dominé Turck getrout

Hebben te samen verwekt de naer volgende kinderen

1738 $\frac{10}{1}$

Pieter Carel van der Horst, geboren den 2: Novemb: 1717 N.S. synde Dyngsdag s'morgens om halft vier uyren, daegs daer aen gedoopt in de grote kerk tot Bergen op Zoom (en is genoemt naer syn Grootvader dhr Pieter van der Horst) en heeft tot peter en pete syn vaders schoon vader dhr Cap: Carel Paul en Vrou Martina Paul geb. Hazard syn vaders moeder [17]).

1719 den 29: Novemb. N.S. Woensdag de klok twee uyren s'morgens is geboren Maria Martina van der Horst, en een uyrtie daer'naer is geboren haer broertie Ernst Lodewyk en syn den selven dag tot helvoetsluys door domineë Lastdrager gedoopt en door haer vader ten doop gehouden,

[10]) *Adam* van *Westerbeek* was in 1701 officier in Hollandsehen dienst.

[11]) *A. C. van Mazio* kan ik in de bestaande genealogieën Leefdael en Westerbeek niet vinden.

[12]) Tot hiertoe is het boek met eenzelfde hand geschreven misschien door Adam van Westerbeek. Het volgende is geschreven door Balthasar Jan van der Horst.

[13]) ***Ernst Christoffel von*** Pritzelwitz, dikwijls ook ***Christoffel Ernst*** genoemd, stamde uit Silezië. Hij werd overluid te Steenwijk 19-8-1710, bijgezet 26-8-1710.

[14]) *J. A. von Schnabel* was luitenant der cavalerie en viel in een duel.

[15]) Balthasar Jan van der ***Horst.*** geb. Rotterdam 15-8-1694 (zoon van *Pieter van* der ***Horst,*** kapt. luit. Regt. van Essen en van *Martina Hazard) was* vaandraeger 1717, kapitein 1733, luit. colonel 1751. Colonel Regt. Onderwater te Brielle. Hij huwde 2° Johanna ***Elisabeth Jelle*** (uit Nijkerk, weduwe van ***W.*** Wichman) en 3" ***Elisabeth de Larget,*** geboortig van Maastricht weduwe van *Mylord vicomte Strangford.*

Ouders ***van Balthasar Jan*** van der *Horst: Pieter* van der ***Horst,*** ged. den Haag 1-1-1662. kapitein-luitenant Regt. van Essen, begr. den Haag 21-8-1703 ondertrouwde den Haag 29-5-1689 *Martina Hazard,* ged. Bergen op Zoom X-6-1664.

Grootouders: ***Jan*** van der ***Horst*** j.m. van Venlo. bode later postmeester te den Haag, huwde Dubbeldam 2-11-1659 (ondertr. den Haag 12 Oct.) *Adriana Veltmans,* ged. Dordrecht 14-6-1637, dr. van ***Pieter Hendrik*** *Veltman* en ***Cathurina*** *Smits Pietersdr.*

Jan Hazard(t), cornet te Bergen op Zoom, huwde ***Marsiana van Bernhem,*** geb. ongeveer 1626, dr. van ***Balthasar*** van *Bernhem* en *Martyntje Thol Ariensdr.*

[16]) In het doopboek der Waalsche kerk te R'dam staat *Quilevelt.*

[17]) ***Martina H. wed. P. v. d. Horst*** hertrouwde den kapitein Carel ***Paul.***

Ernst Lod: $\frac{9}{\frac{1720}{14}}$

Maria Martina is overleden $\frac{9}{\frac{1720}{29}}$

1721 Den 29 July N:S: Dyngsdag voor de middag ten negen uyren is geboren Marynis Jan van der Horst [18]) en heeft tot peter en meter dhr Pieter van Rosevelt Leenman van Zeeland en Rentmeester over Oud en Nieuw Vosmaer en Vrouwe Maria van Rosevelt desselfs huysvrouw [19]) en benoempt naer haer Edele beyder Vaders Dhr Borgmr Marynis van Rosevelt en dhr Jan Hazard is op den 3: Aug tot helvoetsluys door syn vader ten doop gehouden en van -Dominee van Duuren gedoopt.

1722 den 14: Decemb. N.S. synde Maandag avondt ten 6 uyren is geboren Balthasar van der Horst [20]) en des anderen daags in de grote kerk tot Heusden door Dominus Vekhoven gedoopt en door syn vader ten doop gehouden en is alsoo genaemt naer synen oud oom dheer Balthasar Hazard [19]) in syn edele Leeven Directeur van d'approches en majoor van 't Regt van den generaal Pallandt

Ernst Christoffel en Frans Willem van der Horst syn drie quartier úúren naer den anderen geboren .tot Heusden op Dynsdag morgen ten 3: úúren synde den 5: Decemb: 1724 en den selven avondt door Dnus Veckhoven ten doop gehouden en syn alsoo genaemt, den eersten naer syn grootvader van Pritzelwitz en den anderen naer synen Neef dhr Majoor Carpenter

Ernst Christoffel) overleden (24 Mey 1728
Frans Willem) (9 April 1729

Martinus van der Horst [21]), is geboren op Woensdag den

[18]) ***Marynis Jan van der Horst,*** kapitein 1746, op 7-7-1766 majoor in het Regt. van den luit. gen. Graaf Leopold van Rechteren, overleed als luitenant-eolonel te Breda 9-12-1769. Hij huwde te 'Bergen op Zoom 9-5-1746 (ondertrouw Gorcum 22 April) Marie ***Antoinette Barbin de Telliers,*** geb. Menin (Meenen) 9-8-1723, overl. Leeuwarden in November 1764, dr. van *Claude Barbin de Telliers* en *Antoinette Gilly.* Uit dit huwelijk, behalve jong overleden kinderen :

1. ***Balthasar Jan,*** geb. Bergen op Zoom 21-2-1747, vaandrig bij'het Regt. Walen van den Generaal Smissaert, vertrok naar O.-Indië, overleed 1776.
2. ***Francina Martina,*** geb. Namen 12-10-1752, overl.' Groningen 21-6-1801, huwde Rheden (Gld.) 6-11-1785 ***Walter John Bruce,*** geb. Namen 1753. generaal-majoor. overl. Groningen 10-10-1831, 'zoon van ***Jacobus Antoni Willem Bruce*** en ***Catherine Marie Clavel.*** Uit dit huwelijk afstammelingen in de vrouwelijke lijn.
3. ***Johanna Wolferdina,*** geb. Coevorden 5-6-1762, vertrok in 1787 naar Zwitserland en huwde te Genève den Med. doet. ***Rocagel,*** Franschman en afkomstig van Bezières. Hieruit afstammelingen in de vrouwelijke lijn in Frankrijk.

[19]) Uit het huwelijk van Jan Hazard met ***Marsiana*** van ***Bernhem*** werden behalve ***Martina*** nog geboren: Balthasar ***Hazard,*** ged. Bergen op Zoom 4-8-1656, majoor en directeur des approches. Hij sneuvelde voor Bonn in 1703 en huwde te Meersen 10-7-1700 ***Anna Geertruid Gobbens,*** geboortig van Maastricht (Katholiek). Verder nog ***Jan Hazard,*** gehuwd met *Haesje* van ***Leeuwen.*** uit welk huwelijk ***Maria*** Hazard gehuwd met ***Pieter van Rosevelt*** en ***Martiana Hazard,*** gehuwd met Johannes *Assuerus Roosendael,* schout en secr. van Geervliet.

[20]) ***Balthasar van der Horst.*** kapitein o.a. in 1752 bii het Reet. dragonders van Generaal Bergue de' Trips. In 1780 komt hij "voor als colonel bij de dragonders onder de naam ***Pritzelwitz van der Horst*** en overleed te Etten bij Breda 2-3-1798 als generaal-majoor. Hij was te Maastricht gehuwd met *Francisca Cornelia Lesné Harel.* Uit dit huwelijk alleen afstammelingen in de vrouwelijke lijn.

[21]) *Martinus* van der ***Horst*** overleed als luitenant-colonel en directeur van 's lands fortificatien 20-7-1790, begr. in de Martinikerk te Doesburg 23 Juli. Hij huwde 1° Ysendijke 15-3-1750 ***Francina Adriana Ermerins,*** geb. Lillo 31-10-1722, overl. Doesburg 21-5-1753, dr. van Frans ***Ermerins,*** secretaris en auditeur militair van Lillo en Liefkenshoek, en ***Anna Maria*** *Ferleman,* 2° Doesburg 14-8-1754 ***Agatha Hadewich van Lamzweerde,*** geb. Doesburg 14-12-1728, overl. Doesburg 8-2-1787, dr. van ***Herman Henric van Lamzweerde*** en ***Alberta Hadewich Opgelder,*** 3° Angerlo (bij Doesburg) 17-6-1787 ***Geertruida Swiers,*** geb. Haarlem 21-10-1738, overl. Does-

12: Feb: 1727 's voormiddaags ten 10 uuren en is alsoo genaemt naar syn grootmoeder Martina Hazard, en des anderen daegs avonts tot Zwol in de grote kerk gedoopt: negen twintig uuren naer dato is syn moeder door de hand en dienst van Doctor van Munster van een doode dogter verlost.

Op Vrydag den 21 Maert 1727, ten 3 uuren des naer middaegs, is myn Lieve en waerde Huysvrouw Johanna Wilhelmina van der Horst geboren van Pritzelwitz tot myn en mijn 6 sonen groot verlies en droefheit ontslapen en op 29: dito in de grote kerk tot Zwol begraven.

[22]) 1782 Op Dingsdag den 5en Maart 's Namiddags ten half vyf Uuren is aan eene beroerte gestorven in den Ouderdom van 87 Jaaren 7 Maanden Mynen Lieven en Waardigen Vader den Hoog Edele Gestrengen Heer Balthasar Jan van der Horst Generaal Majoor van de Infanterie Lieut: Colonel Effectief en Capitein van eene Compagnie Grenadiers in 't Regiment van den Lieut: Generaal Onderwater en is den ii dito in de Groote of Martini Kerk te Doesborgh begraven. - nalatende twee zoonen en 13 klynkinderen benevens 2 agter kindskinderen.

Nederlandsche Grafzerken in Suriname,
medegedeeld door Fred. Oudschans Dentz.

(Vervolg van LIX, 421).

Adriaan de Ridder, † 7-10-1831. (no. 112):

Johanna Charlotte Meurs, Wed. Mr. *Jan Planteau,* geb. Zwolle 3-9-1819, oud ongeveer 52 j. (no. 113).

Mr. *Jan Planteau,* oud-Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. Paramaribo, †10-1-1817, oud 53 j. en 11 m. (no. 114).

Jan Planteau Jr., Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. 30-6-1794, † 1-1-1826. (no. 115).

Jonkheer Mr. *Jacobus Marius Juriaan Martini van Geffen,* Griffier Gerechtshof, geb. Vugt bij 's-Hertogenbosch 4-9-1820, † 26-9-1866. (no. 116).

Johannes Cornelis de Cordua Freudenberg, geb. Rotterdam 15-10-1793, † 7-11-1845. (no. 117).

Paul Benelle Planteau, geb. Amsterdam 25-7-1820, † Hastings (eiland Barbados), 18-10-1871. (no. 118).

Weduwe *Louise Philippina van Amson-Leysner,* geb. 2-4-1825, † 22-3-1900. (no. 119).

Ewout Vos, † 14-7-1782, oud ruim 21 j. (no. 120).

Bartel Vos, geb. Amsterdam, † 17-8-1787, oud 38 j. 11 m. en 7 d. (no. 121).

Adriaan Willem François Verkouteren, geb. 17-2-1820, † 2-12-1820. (no. 123).

F. Boedinghaus, geb. Amsterdam 20-6-1824, † 14-3-1887 na een verblijf van 44 jaren en 4 maanden in de kolonie Suriname (met wapen). (no. 124).

H. A. S. Weimann, wed. *F. Boedinghaus,* geb. 17-1-1831, † 21-1-1900 (met wapen). (no. 125).

Petronella Susanna Helena van *Heekeren,* geb. 17-6-1820, † 29-10-1825. (no. 126).

Hendrik Kamerling, geb. Amsterdam 17-10-1786, † 23-8-1806. (no. 127).

burg 28-5-1790, dr. van *Adrianus Swiers,* vendumeester te Haarlem, en Johanna *Middelhoven.* Uit het eerste huwelijk één dochter, uit het tweede verscheidene dochters, waaruit afstammelingen in de vrouwelijke lijn en één in leven gebleven zoon nl. *Balthazar Jan van der Horst* gehuwd met Johanna *Philippina Hendrica Aberson,* uit welk huwelijk de families: *van Lamzweerde van der Horst. van Westerbeek van* der *Horst en von Pritzelwitz van* der *Horst* stammen. Alleen van laatstgenoemde familie zijn nog afstammelingen in leven.

[22]) Geschreven waarschijnlijk door Martinus van der Horst..

Henrica Cantz'laar, wed. *Hendrik Kamerling,* geb. Breda 18-5-1788, † 12-2-1866. (no. 128).

Ellenor Adolphina Thurkow Green, geb. 20-6-1841, † 7-3-1877. (no. 134).

Anna Elisabeth Roman, geb. 2-1-1833, † 6-6-1887. (no. 137).

Louise Jacqueline Mayers, † *2-9-1843,* oud 29 j. (no. 138).

Wilhelmina Cornelia Bartels, d. van *Hendrik Daniel Bartels* en *Margaretha de Booser,* geb. 21-7-1766, † 8-8-1770 (met wapen). (no. 139).

Hendrik Overman, † 15-4-1766, oud 44 j. (no. 140).

François Reinhart Jacob Willem Andrau, z. van *Willem Hendrik Andrau* en *Heilwich Johanna Henrietta Baronesse van Heekeren,* geb. Aalten (Gelderland), in Suriname gekomen 10-12-1833, † 27-5-1834 (neef van den Gouverneur-Generaal). (no. 141).

Johan Frederik Leysner, † *2-3-1843,* oud 1 j. en ruim 11 m. (no. 142).

Jacques Benjamin Ferrand, Raad van Civiele Justitie, geb. 1;7-9-1771, † 17-4-1810. (no. 143):

Christoph Stephan Friedrich Neumann, echtg. van *Henriette Catharina Charlotte Cordua,* geb. 1817, † 8-10-1892, oud 75 j. (no. 144).

Adam Hendrik Gulje, Hoofdambtenaar, Kommissaris Adviseur van den Commissaris Generaal van Z.M. den Koning der Nederlanden in de West-Indische Bezittingen van den Staat, † 30-7-1828, oud 49 j. (met wapen). (no. 145).

Herman Johan Leysner, † *27-11-1842,* oud 4 j. en 5 m. (no. 146).

Charles Vicfor François Relótius, geb. 18-5-1843, †14-6-1864. (no. 147).

Mr. *Pierre* Jean Changuion, Secretaris van het Hof van Politie en Crimineele Justitie, † 8-11-1820. (no. 148).

H. G. Balfour van Burleigh, † *6-11-1832,* oud 4 j. en 6 m. (no. 149).

P. H. Balfour van Burleigh, † 18-1-1842. (no. 150).

J. F. Balfour van Burleigh, † *4-11-1845.* (no. 151).

I. A. Wiegandt, † *13-1-1819.* (no. 152).

Mr. *Georges Reyziger,* Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. Groningen 8-11-1729, † 27-8-1784. (no. 153).

Jan Philip Deerns, geb. Wijk bij Duurstede 8-8-1865, †19-9-1889. (no. 154).

Johanna Henriette Cordua, wed. *W. Tj. de Rooy,* geb. 30-1-1831, † 28-3-1889. (río. 155).

Augusta Wilhelmina Meurs, geboren *van Niehoff,* geb. 26-12-1827, † 3-3-1838. (no. 156).

C. G. *Faerber, cl.* van *P. Faerber* en C. *P. C. Meurs,* geb. 1-6-1839, † 30-4-1844. (no. 157).

Flora Johanna van Favery, geb. 8-5-1827, † 26-10-1906. (no. 158).

Geertruida Louisa Schuster, wed. C. *A. Batenburg,* geb. 11-12-1801, † 27-3-1869. (nc. 159).

Corsfiaan Jan Lodewijk Batenburg, geb. 8-5-1848, † 13-9-1865. (no. 159).

H. M. Leysner, arts, echtgen. van *J. R. Vos,* geb. 24-3-1841. † 6-2-1896. (no. 161).

Johannes Ludwig Lindal Jacobs, geb. 11-3-1831, †4-1-1888. (no. 162).

Frederik Paul Penard, echtgen. van *Philippna Salomons,* greb. 27-9-1834, † 11-3-1891. (no. 163).

Van Eyck, †10-9-1838. (no. 164).

Elie Penard, Raad van Politie en Crimineele Justitie, 2-1-1782, oud 46 j., 8 m. en 20 d. (no. 165).

Cornelis Johan Ludwig Langguth, † *4-1-1854,* oud *26* j. (no. *166).*

Adolph Henrich Zschuschen, geb. *13-7-1844,* † 28-1-1905. (no. *167).*

Louis Theodore Wesenhagen, geb. 5-9-1842, † 24-9-1843. (no. *168).*

Lambertus Thym Wesenhagen, geb. 7-9-1844, † 19-1-1847. (no. 169).

F. M. C. S. Champard, geb. 21-4-1801, † 24-1-1837. (no. 172).

Nicolaas Veeckens, geb. Amsterdam 16-3-1776, † 2-11-1820. (met wapen). (no. 173).

Christina Frederika Niemelc, geb. 5-9-1777, † 28-3-1844. (no. 174).

Johanna Helena Wolff, † *24-4-1875,* oud '80 j. (no. 175).

F. M. van Heemskerk, † *24-1-1788,* oud 5 i. (no. 176).

Cornelis de Mesquita, † *26-6-1876,* oud 58' j. (no. 178).

Elizabeth Diderica Baldina de Graaff, huysvrouw van *Godvried Schilling,* Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. 17-4-1737, † 11-11-1767. (met wapen). (no. 177).

Elbertina Rosalina Lobbrecht, wed. *Jacques J. Simons,* geb. 10-2-1848, † 5-1-1908. (no. 179).

Adriaan Gideon Schilling, z. van *Godvried Schilling,* Raad van Politie en Crimineele Justitie en *Elizabeth Diderica Baldina de Graaff,* geb. 5-2-..., † 2-10-1765. (met wapen). (no. 180).

Maria Jacoba Hendrina Saffin, d. van *Jacobus Hendrik Saffin,* oud-Raad van Civiele Justitie en *Philippina Maria van Steenbergh,* geb. 6-11-1759, † 24-5-1764. (met wapen). (no. 181).

Laurens Hendrik Saffin, z. van *Jacobus Hendrik Saffin,* oud-Raad van Civiele Justitie en *Philippina Maria van Steenbergh,* geb. 6 en † 7-8-1764 (met wapen). (no. 182).

Maria Magdalena Mellier, huysvrouw van *Abbe Hardehoorn,* geb. Cayenne 20-12-1717, † 25-9-1765. (no. 183).

Wed. *W. G. Kennedy,* geb. 16-8-1779, † 5-11-1865. (no. 184).

Philippina Maria van Steenbergh, huysvrouw van *Jacobus Hendrik Saffin,* Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. Bredevoort (Gld.) 6-10-1738, getr. 27-1-1759, † 29-8-1771, (met wapen). (no. 185).

Louis John Kennedy, geb. 8-4-1821, † 28-1-1846. (no. 186).

W. C. Kennedy, geb. 16-8-1797, † 3-12-1839. (no. 187).

Isaac Jacques de Mesquita Jr., geb. 17-10-1816, † 16-11-1842. (no. 188).

Louise Agatha Henrietta Nering Bögel, geb. Deventer 10-10-1794, † 9-11-1820. (no. 189).

Mevr. *J. C. W. Charmes Brunings,* geb. 1843, † 3-3-1912. (no. 190).

Mr. *Aubin Nering Bögel,* Raad en Contrarolleur-Generaal der Financiën, geb. Ter Borgh 10-1-1766, † 2-7-1821. (no. 191).

H. Striddels van Esch, geb. 24-1-1802, † 23-6-1813, d. van C. *Striddels,* wed. *P. F. van Esch.* (no. 193).

Françoise Johanna Appolonia Lette, echtg. *F. P. Bouguinon,* † *13-10-1841,* oud 27 j., 9 m. en 16 d. (no. 194).

L. C. Cabenda, geb. 9-2-1819, † 2-3-1894. (no. 195).

Mathilde Beeke, geb. 9-7-1732, † 17-11-1764. (no. 196).

Clara Margaretha Groenemey, huysvrouw van *Johannes Albertus van Lobbrecht,* oud-Raad van Civiele Justitie, † 12-12-1791, oud ruim 55 j. (no. 197).

Nicolaas de Kruyff, geb. 10-10-1729, † 9-9-1779, (met wapen). (no. 198).

David de Hoy, geb. 22-1-1727, † 8-5-1768, echtg. v. *Geertruyda de Hoy,* d. van *Johannes Jacobus Wohlfahrt.* (met wapen). (no. 199).

Geertruyda de Hoy, geb. 21-3-1725, † 3-8-1779. (met wapen). (no. 200).

Anthoinette Geyer, geb. 26-2-1839, † 15-9-1907. (no. 201).

George Willem Hampe, geb. 8-10-1835, † 26-4-1838, z. van *George Christian Hampe* en *Johanna Wilhelmina Hampe* geboren *Mack.* (no. 202).

J. F. G. Philips, geb. 21-7-1792 Melic by Osnabruck (Hannover) † 3-2-1836 na 20 jaar de practische heelkunde in Suriname te hebben uitgeoefend. (no. 203).

Vrouwe Talbot-Bedloo, wed. *Hendrik Talbot* Jr., geb. 21-2-1724, † 6-4-1768. (no. 204).

Hendrik Talbot Jr., geb. 8-7-1716, † 17-2-1766. (no. 205).

Johannes Jacobus David Wohlfahrt, geb. Amsterdam 20-3-1778, z. van Mr. *Johannes Jacobus Wohlfahrt* en *Geertruyda de Hoy.* (no. 206).

Rengenier Lodewijk Wijchgel, oud-Burgerkapitein Divisie Boven-Commewyne, geb. Groningen 4-5-1781, † 17-2-1833. (no. 207).

Matthias Joan Henry Oelers, geb. 19-9-1817, † 21-8-1819. (no. 208).

Johanna Maria Lemmers, wd. *Willem Bedloo,* geb. 2-10-1700, † 26-10-1776. (no. 209).

François Louis Chailet, geb. 2-2-1723 in Neuchatel (Zw.), † 12-12-1772 (met wapen). (no. 210).

Lawrens Cornelis Heyligen Oelers, geb. . . . . ,† 8-11-1823. (no. 211).

Marius Louis Wilhelm Hoeffelman, geb. 20-8-1833, † 12-7-1876. (no. 212).

Martha Fredrika Zwiggelt, echtgen. van *Philippus Albertus Hoeffelman,* geb. 19-3-1837, † 19-3-1837, † 12-10-1884. (no. 213).

Carolina Helena Labad, geb. 11-3-1849, † 19-4-1878. (no. 214).

Jonkheer *Pierre Alexander Salomon Chailet,* z. van *François Louis Chaillet,* oud-Raad van Civiele Justitie, en *Elisabeth Jacoba Lynslager,* † 9-1-1770, oud 4 j., 9 m. en 2 d. (met wapen). (no. 215).

Joan Willem van Meel, geb. 1-5-1740, † 2-7-1771. (met wapen). (no. 216).

Jonkvrouwe *Constantia Petronella Lynslager,* d. van *Salomon Lynslager,* † *25-8-1766,* oud 13 j., 11 m. en 16 d. (met wapen). (no. 217).

Johan Andreas Muller, geb. Hamburg 24-5-1784, † 25-9-1821. (no. 218).

Maria Andresa Denijn, echtg. van *Cornelius Graafland,* † *10-5-1778,* oud 25 j. *(no. 219).*

J. J. W. Bruyn van Rozenburg, geb. 18-5-1827, † 29-12-1878. (no. 220).

Joseph Johan Emanuels, geb. 1-8-1847, † 27-11-1903. (no. 221).

Herman Georges Smit, z. van *Boudewina Smit,* geb. . . . . 10-1758, † 18-2-1760. (no. 222).

Samuel Paulus Pichot, Raad van Politie en Crimineele Justitie, mitsgaders provisioneel Raad Fiscaal, geb. Paramaribo 3-9-1714, † 30-9-1763 (met wapen) (no. 224).

Jacob Spiering, geb. 21-2-1812, † 3-7-1898. (no. 225).

Johan Friederich Graumuller, oud-Raad van Civiele Justitie, geb. Koningsberg 19-11-1756, † 23-6-1806. (no. 227).

Frans Grunberg, geb. 3-4-1801, † 6-9-1818. (no. 228).

Maria Wilhelmina Kaersenhout, geb. 10-10-1844, † 6-12-1863. (no. 229).

Susanna Sophia Grunberg, geb. 2-11-1790, † 21-9-1847. (no. 230).

Pieter Grunberg, geb. 1-5-1805, † 16-7-1827. (no. 231).

Jacoba Elisabefh Grunberg, geb. 30-12-1798, † 9-10-1840. (no. 232).

Jan van Egten, geb. 17-7-1747, † 12-10-1766. (no. 233).

Johanna **Francina** *Winne*, huisvrouw van *P. G. Labadie Roulleau*, † 19-11-1791, oud 29 j. en 3 m. (no. 234).

Theodorus Jean, z. van *'Pierre Gabriel Labadie Roulleau*, † 12-10-1791, oud 2 j. min. 1 dag. (no. 235).

Andries Theodorus, z. van *Pierre Gabriel Labadie Roulleau*, † 28-8-1789, oud 4 j. en 22 d. (no. 236).

Pierre Gabriel Labadie Roulleau, Raad van Politie en Crimineele, Justitie, † 17-5-1812, oud 42 j. en 15 d. (no. 237).

Hendrikus Reynier van Niehoff, geb. Leiden 25-3-1796, † 17-2-1838. (no. 238).

Maria Harmens, laatst wed. *Offo Tuinman*, geb. Loenen 1-7-1719, † 28-3-1764. (no. 241).

W. E. Riihmann, geb. Rostock 26-9-1816, † 16-2-1872. (no. 242).

Henricus Antonius Brouwer, majoor-commandant der Troepen en van het Garnizoen, geb. Amsterdam 10-9-1849, † 4-1-1902. (no. 243).

Maria Hesfher Raafgever, geb. 30-5-1811, † 9-6-1859. (no. 244).

Gerhard Elisabefh Gisius, geb. 4-9-1817, † 26-2-1867. (no. 245).

Ramyad, geb. Britsch-Indië, † 11-7-1915, oud 54 j. (no. 246.):

Gesina Sailor, wed. *Albinus Hendrik Vinke*, geb. 1701, † 10-7-1791 oud ruim 90 j. (no. 247).

Anton Stoffers, geb. Oldenburg 14-1-1766, † 5-5-1831, (no. 248).

Wilhelmina Maria Becker, echtg. van *Edward Franc& Wilson*, geb. 10-11-1847, † 23-6-1921. (no. 249).

Elizabefh Josephina Mackerdenner, † 19-10-1835, oud 46 j. 9 m. en 19 d. (no. 250).

Pieter Hendrik Kleine, Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. Amsterdam 2-10-1784, † 18-8-1824. (no. 251).

Jean Auberf du Chene, geb. Orbec (Normandië) 16-4-1716, † 23-1-1772. (no. 252).

Elisabefh Agnes van Eck, geboren *van Rooyen*, geb. 1835, † 1869. (no. 253).

C. W. Eggers, weduwe van C. *D. Betting*, geb. 20-3-1795, † 12-4-1866. (no. 254).

Conradus Dominicus Betting, geb. 15-3-1784, † 3-5-1858. (no. 255).

Josephina Maria Louise Sichterman, (dr. van Mr. *Paul Sichferman* en *Josephine Maria Louise van der Kruyff*), geb. 4-9-1839, † 30-4-1854. (no. 256).

Huibert Eliza van Meerfen, echtg. van *Elize Henriette van Meerfen*, eerder weduwnaar van *Hubertina Carolina van Meerfen, gep.* district+commissaris van Saramacca, geb. Paramaribo 20-1-1826, † 18-1-1895. (no. 257).

Anna Francina Doesburg, (geb. 2-3-1786), † 6-1-1854. (no. 258).

'Jacob Hendrik Rooswijk, geb.. 14-4-1770, † 12-1-1835. (no. 259).

Huberfina Carolina van, Meerten, echtg. van *Huibert Eliza van Meerfen*, geb. 2-6-1826, † 1-2-1864. (no. 260).

Nicolaas van Meerten, onderwijzer, geb. Paramaribo 18-10-1834, † 5-5-1887. (no. 261).

Henrietta Louiza Catharina Brundel, echtg. van *Frederik Hendrik Spiering*, geb. 25-1-1785, † 17-12-1860. (no. 262).

Frederik Hendrik Spiering, oud-Raad Fiscaal, † 27-1-18 13, oud circa 54 j. (no. 263).

Johanna Elisabeth Philippina Thomas, echtg. van *F. H. Spiering*, † 6-2-1807, oud circa 40 j. (no. 264).

Margarefha Christina Maria Malmberg, † *22-7-1806*, oud 17 j. (no. 265).

Mathilde Baumgardt, oud 24 j. (no. 266).

A. E. Hoogulief-Kist, † *17-5-1884*. (no. 267).

George August Herman Knoch, gepens. kapitein bij het W.I. Leger, geb. Schleiz 27-1-1812, † 18-9-1885. (no. 268).

Anna Clasina Knoch-Lemmers, geb. 31-12-1819, † 27-1-1899. (no. 269).

Abraham van Meerten, griffier bij het gerechtshof, geb. 's-Gravenhage 21-10-1794, † 29-1-1853. (no. 270).

N. S. *van Meèrfen*, † 8-1 1-1837, oud 25 j. (no. 271).

Mietje Charlotte Alleberg, † 17-1-1896, oud 56 j. 5 m. en 11 d. (no. 272)

Jacques Arnold Delpt, geb. 22-3-1849, † 28-3-1904. (no. 273).

Dina Wemeldingen echtg. van *Jacob Ezechiels*, geb. 26-10-1827, † 28-1-1890). (no. 274).

Susanna Rebecca Sanches, geb. 20-12-1823, † 7-11-1837. (no. 275).

Frans Goedman, † *7-7-1817*, oud 30 j. (no. 276).

Cafharina Jane Smith, geb. Barbados 1-4-1800, † 23-1 1-1839. (no. 278).

Carel Offo Creutz, 'oud-Raad' van Politie en Crimineele Justitie, geb. 3-1-1715, † 6-11-1762. (met wapen). (no. 279).

Henrietfa Creufz, 'wed. *Jacob Bellier*, geb. 14-10-1696, † 22-9-1737. (no. 280).

'Geertruyd Cafharina Testart, geb. 7-12-1743, † 21-9-1778 (met wapens van Testart, Fannius van oud Haerlem, Slicher en Guldenwagen). (no. 281).

J. Ph. Nuyzel, geb. 10-6-1818, † 31-1-1870. (no. 282).

Nicolaas Johannes Cornelis Baars, geb. Zwolle 2-11-1804, 13-8-1869. (no. 283).

'Maria Elisabeth Petronella Arons, geb. 23-6-1850. † 24-5-1870. (no. 284).

Magdalena Johanna Nob, geb. 17-4-1804, † 17-8-1870. (no. 285).

Henrieffe Agnes Varenhorst, geboren *Desmontiers*, geb. 28-3-1802, † 30-5-1870. (no. 286).

Carolina Jeane Mechalina Hacke, geb. 12-5-1845, † 25-1 1-1870. (no. 287).

Carolina Rosalina Hering, geb. *von Rieben*, geb. 15-1 1-1833, † 30-8-1867. (no. 288).

N. *van 'f Velde*, † 14-3-1869, oud 36 j. (no. 289).

Elisabeth Wilmans, geb. 28-4-1844, † 17-12-1910. (no. 290).

Jane Ann Wilmans, geb, *Ferrier*, geb. 17-12-1824, † 8-3-1903. (no. 291).

William James Wilmans, geb. op St. Eustatius 9-7-1818, † 10-7-1864. (no. 292).

Judith Juliana Levy, geb. 25-9-1849, † 5-10-1866. (no. 293).

Chrisfina Louisa Ulf Hoth, † 9-12-1869, oud 47 j. 11 m. en 20 d. (no. 294).

Johan Laxgang, geb. 14-4-1827, † 5-9-1868. (no. 295).

J. F. Thieler, † *22-4-1868*, oud 67 j. (no. 296).

Francina Johanna Elisabeth Groenlo, echtg. van *Thomas Arnoldus Arlaud*, procureur bij het Gerechtshof en lid der Koloniale Staten, geb. 10-10-1825, † 24-8-1866. (no. 297).

Sara Maria Lobato, echtg. van *Arnoldus Adriaan Rens*, geb. 28-10-1823, † 22-12-1866. (no. 298).

(Wordt vervolgd).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Dedel.

(LIX, 424).

In kolom, 424 van dezen jaargang komt voor een mededeeling van den heer Bijleveld bevattende gegevens over de familie *Dedel* afkomstig van Mr. Jan Hudde Dedel, burgemeester ***van*** 's-Gravenhage.

Hoe het mogelijk is, dat deze burgemeester dergelijke gegevens betreffende zijn familie opteekende, is mij een raadsel.

Volgens mijn aanteekeningen zijn al deze gegevens onjuist.

De onder 1 genoemde *Willem Joostensz Dedel* ***zou*** tot broeders en zusters gehad hebben: ***Willem, Maria, Yda, Cecilia, Jan*** en ***Cornelis.*** Nu ***is*** deze ***Willem Joostensz Dedel*** geboren te Leiden 5 November 1552 en gehuwd 26 December 1574 met ***Ida van der Dussen.***

De genoemde broeders en zusters zijn als volgt geboren: *Willem* in 1603, *Jacob* 13 Januari 1604, ***Maria 27*** September 1607, *Ida* ***29*** November 1610, ***Cecilia 10*** September 1612, ***Jan 18*** November 1614 en ***Cornelis 12*** November 1617.

Volgens mijn aanteekeningen zijn deze personen dan ook niet zijn broeders en zudters, maar zijn kleinkinderen, n.l. kinderen van zijn zoon *Joost Dedel* en ***Odilia Sfalperf van der Wiele.***

Deze Odilia Stalpert van der Wiele was volgens mijn aanteekeningen niet eene dochter van Augustijn Stalpert van der Wiele en Odilia Jacobsdr. de Bye, maar van Mr. Jacob Stalpert van der Wiele en Maria Pauw. Augustijn Stalpert van der Wiele en Odilia de Bije waren de grootouders.

Jacob Dedel gehuwd met ***Elisabefh Pauw,*** had volgens mijn aanteekeningen tot kinderen:

1. *Maria.*
2. ***Geerfruyd,*** Mater der Carmelitessen.
3. *Johanna,* gehuwd met Mr. ***Jacob Huet*** (niet Stuat).
4. ***Cornelia,*** gehuwd met Mr. ***Nicolaas Splinfer,*** Burgemeester van 's-Gravenhage, (niet Speinter).
5. *Adriaan,* gehuwd met ***Chrisfina van Ravesteyn*** (niet van Beresteyn).

De onder 3 genoemde ***Maria Dedel*** was gehuwd met ***Vincent van Ylem,*** luitenant van de garde van den Prins van Oranje (niet van Eylen).

Uit het huwelijk van ***Maria Margarefha Dedel*** en ***Cornelis Persijn van Ouwendijck*** sproten vier kinderen:

1. ***Isabella Cafharina Persijn van Ouwendijck*** geboren 18 Maart 1679, huwde Mr. ***Arnold Bullick,*** Advocaat voor den Hove van Holland.
2. ***Maria Jacoba Persijn van Ouwendijck,*** geboren 11 September 1682, huwde ***Cornelis Wifferf Vrijheer van Valkenburg*** enz.
3. ***Jan Sasbouf Persijn van Ouwendijck*** geboren 28 October 1684; overleden als student in Leuven 28 Maart 1702.
4. ***Willem Hendrik Persijn van Ouwendijck,*** geboren 3 Mei 1689, overleden te 's-Gravenhage 25 September 1727 (niet 1757).

WITTERT VAN HOOGLAND.

Van Holtzapfel.

(LIX, 334, 386).

In het doopboek van de Hervormde Gemeente te Hamburg wordt in Juni en October van het jaar 1620 vermeld een kapitein ***Melander*** en wel als getuige bij de doop van een kind van luit. Willem van Brederode. Daar laatstgenoemde wel tot het bekende Nederlandsche geslacht van dien naam gerekend mag worden te behooren, kan wat ***Melander*** betreft worden aangenomen, dat deze indentiek is met den in kol. 335 en 386 genoemden kapitein ***Jacob Holtzapfel.*** Zeker is in ieder geval, dat de Hamburgsche kapitein *Melander* in Juli 1620 aan het hoofd van een compagnie Hamburgsche soldaten stond, welke in Aug. 1621 werd afgedankt. Mushfeldt vernieldt hem in zijn geschrift „Das hamburgische Militär" (Hamburg 1909) als ***Jacob Holfzapfel*** of ***Melander*** (t.a.p. blz. 40 en 137).

Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan mijn binnenkort in de „Familiengeschichtliche Blätter" te publiceeren artikel „Militärpersonen in den reform. Kirchenbüchern zu Hamburg 1588-1709", dat tevens vele bronnenvermeldingen met betrekking tot andere Nederlanders zal bevatten.

Medegedeeld door K. E. SCHULTZE te *Hamburg.*

Van der Laen.

(LV, 56-58).

Uit vragen, die mij zoo nu en dan gesteld worden na mijn artikel in deze kolommen over de 18e eeuwsche van der Laen's alhier, blijkt er voortdurende belangstelling voor 'dit geslacht te bestaan. Helaas bestaat er geene eenigszins voldoende genealogie en wij weten niet eens, hoe de Alkmaarsche en Haarlemsche takken samenhangen. Na de 16e eeuw vindt men hen zeer verspreid in den Haag, Leiden en Oudewater, in Voorhout (waar zij het huis „Verlaen" bezaten, dat hun naam aan hen ontleende'en 'dat ten 0. van de kerk lag, thans over den spoorweg) en in Wassenaar, waar zij Bellestein aan den weg naar het slag, in het Oostdorp bewoonden.

Eigenaardig is bij hen de voornaam *Ghelein (Ghislinus),* dien ik afkomstig acht uit de familie *Zegers van Wassenhoven,* waarmede zij vaak vermaagschapt waren en die overigens in ons land slechts zelden' voorkomt;

Opmerkelijk is, dat het echtpaar van 1617 zòowel 'op het raadhuis, als voor de' huwelijkscommissarissen der gereformeerden aanteekende. Door het opbergen der trouwboek+ van de kerken is thans niet na te gaan, of zij werkelijk in de geref. kerk zijn gehuwd, hetgeen ik onwaarschijnlijk vind; eerder denk ik aan eene vergissing, daar de familie tot in de 18e eeuw steeds R.C. bleef.

Raadhuis.

Aanget. 10 Aug. 1595
Jr. Geleyn van der Laen uit Leiden vergez. van Gerardus zijn broeder en Joffr. Françoise van Haemstede te Haemstede.

Aanget. 17 Oct. getr. 1 Noa. 1608
Andries Jan Jacobszsz van Swieten uit Leiden en Philippina van der Laen van daar met tante Mary Symonsdr.[1]).

Aanget. 3 getr. 28 Aug. 1610
Jan Andriesz van Allaert uit Oudewater met Lysbeth Cornelishr. z. moeder en Florentina van der' Laen uit Leiden met tante Mary Symonsdr. 1).

Aanget. 26 Sept. 1614
Jr. Pauwels van der Laen, vroeger te Leiden, nu te Utrecht en Juffr. Isabella de Cock van Delwijnen te Zeist.

Aanget. 20 April 1617
Jr. Geleyn Segers van Wassenhoven met Jr. Philips de Gruyter en

---

1) Ik vermoed, dat deze zusters recto wan ***Craecken*** heeten.

Dirc van Leeuwen en Juffr. Adriana van der Laen met Doctor Aernoult Venne.

Aanget. 7 Maart 1644
d'Heer Reynold Duski uit Pruissen wonend Leiden met d'Heer David Hernitz en Mevrouw Louise van der Laen, wonend Leiden wede. d'Heer Martinus Nitsen met Juffr. Françoise d'Exalto, hare nicht.

Aanget. 29 Oct., getr. 14 Nov. 1648
Jr. Dirc van der Laen heer van Ingesteyn wonend te Oostvoorn met Johan zijn broeder en Juffr. Diever van der Laen, wede. Jr. Adolf van der Laen te Leiden met tante Juffr. Judith van der Laen.

Geref. Kerk.

Aanget. 19 April 1617
Jr. Geleyn Segers van Wassenhoven en Juffr. Adriana van der Laen voornd.

BIJLEVELD.

Preesman (Prijsman — Preesmon — Presmnont) te Leiden.

Het doopregister van de Pieterskerk te Leiden vermeldt. dat op 6 April 1664 is gedoopt „een bejaerd persoon": ***Abraham Harmensz. Presemonf.*** Den 1 en Febr. 1668 werd in de zelfde kerk gedoopt ***Hermannus*** zoon van ***Abraham Presmonf en Jannefge Jansz;*** getuigen: Jan Presmont en Lijsbeth Jansz.

Bij latere doopinschrijvingen van kinderen van dit echtpaar wordt de naam van den vader *Preesman* geschreven en heet de moeder ***Jannetje Jans de Mont.*** Bij de getuigen worden meerdere personen met Fransche namen aangetroffen als: ***des Tombes, Sifflet, Henri, des Quiens*** enz.

In het huwelijksproclamatieboek wordt op 17 Juni 1667 aangeteekend: ***Abraham Prijsman,*** laeckenbereijder, jongman van Leijden, woonende op de Corte Oude Vest vergeselt met Johannes Prijsman sijn broeder op de Nieuwe Voldersgraft met ***Jannefge Jans,*** weduwe van Gerrit Cornelis woonende op de Corte Oude Vest vergeselt met Jacquemijntje Pieters, haer bekende aldaer.

Op 4 Nov. 1678 vermeldt het huwelijksproclamatieboek den ondertrouw van: ***Abraham Preesmon,*** weduwnaar van Jannetge Jans de Mont, woonende op de Lange graft vergeselt met Jan Preesmon, sijn broeder op de Binnenvestgraft met *Ida van Ellegen,* jongedochter van Doesburch, vergeselt met Teuntge Jans, haer bekende op de Lange graft.

De in bovenaangehaalde huwelijksproclamatiën genoemde broeder ***Johannes*** of ***Jan Preesmon,*** „laeckenwercker op de Voldersgraft" gaat in ondertrouw op 3 Mei ***1668*** te Leiden met *Marija Jans van der Sluys.*

Kinderen uit dit huwelijk:
1. ***Johannes (Jan),*** ged. Leiden 27 Juni 1674.
2. ***Hermannus,*** ged. Leiden 26 Juli 1676.

De 'oudste zoon ***Johannes (Jan) Preesmon*** tr. te Leiden 3 Mei 1697 ***Adriaenfge de Clerck;*** kinderen uit dit huwelijk:
1. ***Jan,*** ged. Leiden 6 NOV. 1700.
2. *Jan,* ged. Leiden 24 Mei 1701.
3. ***Jan Nicolaas,*** ged. Leiden 21 Juli 1702.
4. ***Fransina,*** ged. Leiden 6 Sept. 1705.
5. ***Abraham,*** ged. Leiden 6 Maart 1707.
6. ***David,*** ged. Leiden 11 Sept. 1711.

Abraham Preesman (5) tr. te Oud-Beierland 19 Nov. 1730 ***Elisabeth van Driel,*** dochter van Cornelis van Drie1 en Ida van Hulzen.

David Preesman (6) tr. le te Leiden 27 Maart 1734 ***Margrifa van Driel*** j.d. van Oud-Beierland, dr. van Cornelis van Driel en Ida van Hulzen, 2e te Leiden 15 September 1735 ***Geertruyd Josina Buys,*** jongedochter van Utrecht.

Voor nadere mededeelingen omtrent de herkomst en geschiedenis van het geslacht Preesman houd ik mij gaarne aanbevolen.

A. **H. S.** STEMERDING.

Een wapensteentje te Nieuwe Niedorp.

Aan de Zuidzijde van de Dorpsstraat te Nieuwe Niedorp (Oosteinde) staat een boerderij van het type stolp-hoeve met een „voorhuis", plaatselijk genummerd B. 24. Het geheel dateert in opzet vrij zeker van omstreeks het midden der XVIIe eeuw, doch is belangrijk „gemoderniseerd", ofschoon hoofdzakelijk de oude „lijn" behouden gebleven is. Zoo heeft ook het trapgeveltje van het evengenoemde voorhuis — het moge op zich zelf door toepassing van machinalen baksteen mismaakt zijn geworden — de oude allure bewaard en het wordt ook thans nog bekroond door een sierlijk schilddragend leeuwtje, hetwelk uit den tijd van de stichting dateeren zal.

De „Voorloopige Lijst der Nederlandsche Monumenten van Geschiedenis en Kunst" (deel V. 1, De Provincie Noordholland, Utrecht 1921, bl. 278) vermeldt deze topbekroning niet.

Het schild, door het leeuwtje gevoerd, is gedeeld: 1. drie sterren (6), paalsgewijs; 2. doorsneden: a. rechts een omgewende wassenaar en links wederom twee sterren, insgelijks 6-puntig en boven elkander; b. drie St. Jacobsschelpen, 2 en 1.

Ofschoon er allerlei veronderstellingen te maken zijn, komt het mij het meest aannemelijk voor, dat wij hier met twee wapens te doen hebben. Houvast aan de kleuren is er helaas niet, want alle figuren zijn met uitzondering van de wassenaar, die er met een gouden tint afgekomen is, zilver op blauwen grond. Door herhaalde oververving, een verschijnsel, dat zich in dit deel van Noordholland méér voordoet [1]), moeten ook hier de oude kleuren totaal zijn vervaagd. Wél schijnt de herkomst van de betrokken geslachten (vgl. b.v. *Albada* en ***Goslinga)*** Friesch te zijn.

MR. J. BELONJE.

---

van Wyckel.

Onlangs raadplegende Rietstap's „De wapens van den tegenwoordigen en den vroegeren Nederlandschen adel" vond ik, in Afdeeling II „Wapens van den òf uitgestorven òf nog niet weder erkenden adel", 'bij de beschrijving van het wapen der friesche familie ***van Wyckel*** als helmteeken vermeld: „een ***zwarte raaf*** met uitgespreide vlucht".

Dit is onjuist. De opvliegende vogel maakt het wapen sprekend: een soortgelijk geval als b.v. Druyvesteyn, waar het helmteeken de druiventros het wapen sprekend maakt. De vogel is een *„wiekel",* in het Nederlandsch „torenvalk". Volgens Tj. de Vries Aves frisicae (1928) is de wetenschappelijke naam: Falco t. tinnunculus. (Linnaeus).

In Feerwerda's Adelijk en aanzienlijk wapenboek (1760), waarin het wapen voorkomt, is het helmteeken een zwarte vogel, die door Rietstap voor een raaf kan zijn aangezien. Maar in de wapenafbeelding in het Stamboek van den vroegeren en lateren

1) Vgl. den schildhoudenden leeuw (XVIIe eeuw) voor het huis Waterloo aan de Dorpsstraat te Winkel en den wapensteen in den voorgevel van het raadhuis van 1622 te Barsingerhorn (op dezen laatsten steen behoort te staan het wapen van jonker Aelbert van Schagen, heer van Schagen, Burghorn, enz., den toenmaligen heer ter plaatse). Ook deze wapensteenen staan niet in de Voorl. Lijst vermeld.

Friesch en adel (1846) is het type van den wiekel of torenvalk door zijn kromsnavel beter aangegeven.

Ferwerd a en Stamboek vermelden beiden, dat de familie haar zetel of state had onder het dorp Wijckel, dicht bij Slooten, een der oudste dorpen van het boschrijke Gaasterland. Het dorp zelf zou zijn naam ontleenen aan vroegere wiekel-kolonies in zijn omgeving. De parochie Wyckel wordt reeds in 1138 genoemd.

Men spreekt in Friesland van den „readen" wiekel. Daarom zou een bruine (roode) opvliegende wiekel of torenvalk als helmteeken iets juister zijn geweest.

MR. A. S. MIEDEMA.

BOEKBESPREKING.

Het Geslacht Tonckens (tot omstreeks 1800) door Mr. W. Lunsingh Tonokens ['s-Gravenhage, 1941].

Dit boekwerkje, waarvan de schrijver een exemplaar schonk aan *de Bi*bliotheek van het Genootschap, beoogt een aanvulling te geven op hetgeen reeds vroeger — n.l. in 1916 — door de schrijver over dit geslacht is *ge*publiceerd. Men zie verder de opgegeven bronnen.

Op de oudste generaties, reeds behandeld in het Maandblad van *Sep*tember 1937 (LV, 313) en September 1939 (LVII, 419) worden nog eenige aanvullende opmerkingen gegeven.

Voorts bevat het personalia betreffende eenige leden van dit geslacht.

J. P. DE MAN.

Genealogie van het geslacht Drogendijk door C. L. van Es van der Have. [Puttershoek, 1941].

De Bibliotheek van het Genootschap ontving dit werk ten geschenke van den schrijver.

Deze behandelt hierin een geslacht, het welk zijn naam ontleende aan een dijk tusschen Rijsoord en Hendrik-Ido-Ambacht, tegenwoordig als Pruimendijk bekend.

Verband tusschen het hier behandelde geslacht en een geslacht van gelijken naam, waarvan de leden in de eerste helft van de 16e eeuw zitting hadden in het Hof van Holland, bestaat niet.

Het thans gevoerde wapen werd door Dr. Drogendijk te Dordrecht als zoodanig aangenomen.

Het werk is een onopgesmukt en eerlijk geschreven geheel, waarin nog eenige bijzonderheden worden gegeven ten aanzien van de dorpen waar het geslacht voorkomt.

De stamvader is een zekere Jan, wiens kleinzoon Adriaan Geleyn Jans zoon den naam Drogendijk aannam. Deze, omstreeks 1593 geboren, stierf in 1638 te Rijsoord.

De uitvoering was hij de handelsdrukkerij H. C. van Vessem te Rotterdam in goede handen.

J. P. DE MAN.

De beteekenis van de Nederlandsche Familienamen door P. J. Meertens. Naarden Uitgevers Mij. A. Rutgers. 1941. Bibl. voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama. 11.

In do reeds voldoend bekende serie van de Bibliotheek voor geslacht- er wapenkunde verscheen bovengenoemd werk als No. ll. Deze publicatie verdient m.i. alleszins verspreiding. De „Inleiding" zal een ieder, die zich aan genealogie wil wijden, moeten lezen en met aandacht lezen. Veel mis verstand zal dan worden opgeruimd.

Op bladz. 6 zegt de schrijver: „Tot diep in de vijftiende eeuw is er in de erfelijkheid van de familienamen nog niet de minste regelmaat te bespeuren." Hij geeft daarvan dan ook dadelijk voorbeelden.

Deze uitspraak onderschrijf ik volkomen.

In een „woord vooraf" noemt de schrijver de gebruikte bronnen.

Deze uitgave is in de Bibliotheek van het Genootschap opgenomen.

J. P. DE MAN

Heer Arend van Gent. Een middeleeuwsch ridder in het kader van zijn tijd, door L. F. van Gent, 's-Gravenhage 1941. (Niet in den handel).

Dit boekwerk (niet in den handel) schonk de schrijver aan het Genootschap. Blijkende uit hetgeen de Heer van Gent in de „Inleiding" mededeelt, stelde hij zich ten doel in aansluiting op hetgeen destijds door den Heer van Toll is gepubliceerd — en ook in het Maandblad werd besproken — het leven van Arend van Gent te belichten binnen het kader van diens tijd.

Dit gestrlde doel heeft de schrijver zeker bereikt. Hij geeft ons hier een beeld van' den tijd, waarin zijn held leefde, schetst ons Arend zoowel in zijn politiek leven als in zijn familieverhoudingen en toont ons een kennis van het tijdperk, waarvoor wij niet anders dan bewondering mogen hebben.

De talrijke noten (ongeveer een 150 tal) leveren 'nog een massa gegevens omtrent aanverwante geslachten, alsmede gegevens omtrent *van Gent's*, die naar mijn meening niet tot het familieverband van Arent en zijn broeders gerekend mogen worden. Om misverstand te voorkomen merk ik op dat de Heer van Gent dit verband ook niet vermeld (zie bijv. noot 140).

Het geheel is een ware aanwinst voor de Bibliotheek van ons Genootschap.

J. P. DE MAN.

Steenen Charters door Dr. Mr. J. Belonje. Allert de Lange, Amsterdam 1941. Heemschutserie, No. 8.

Bij de firma Allert de Lange te Amsterdam verscheen in de Heemschutserie als deel 8 het bovengenoemde boekwerk, waarvan een exemplaar voor de Bibliotheek van het Genootschap werd ontvangen.

Ik mag aannemen, dat de schrijver den leden voldoende bekend is door zijn publicaties in samenwerking met de Heeren Bloys van Treslong Prins en Westra van Holthe betreffende de gedenkwaardigheden in de kerken van Noord-Holland en Drente.

De schrijver bespreekt nu achtereenvolgens de grafsteenen uit de verschillende tijdperken van de geschiedenis van ons land te beginnen met de Romaansche grafsteenen (sarcofaagdeksels).

Slechts het meesterschap over zijn onderwerp maakt het Dr. Belonje mogelijk in zulk een klein bestek zooveel belangrijks samen te vatten. Telkens worden in den tekst voorbeelden genoemd en de veelvuldige afbeeldingen dragen in ruime mate bij tot verduidelijking van het geschreven woord.

Ten aanzien van punten, die in den laatsten tijd nog al eens naar voren worden gebracht, wil ik den lezers o.a. verwijzen naar het gestelde op bladz. 28 en wel naar hetgeen schrijver zegt over „Merken", waarbij hij — en m.i. zeer terecht — twijfelt aan de erfelijkheid van zulke merken.

Ook leze men wat op bladz. 30 wordt medegedeeld ten aanzien van de blazoeneering.

Het werk komt een eereplaats toe in elke bibliotheek.

J. P. DE MAN..

Nederlandsche wapens van het Rijk, de Provinciën en de Gemeenten voorts van Waterschappen, Heerlijkheden enz. de Bilt [1941]. dl. I.

Bovenstaand werk werd door aankoop voor de Bibliotheek van het Genootschap verkregen.

De wapenbeschrijvingen zijn blijkens het „Voorbericht" letterlijk overgenomen uit de officieele registers, berustende bij den Hoogen Raad van Adel, terwijl ook bij de teekeningen het karakter is behouden van het tijdvak, waarin deze zijn vervaardigd.

Daar het meerendeel van de wapens ontstaan, althans geregistreerd, is omstreeks de jaren 1816-1820, vertoonen vele der afbeeldingen dan ook het beeld van de verwording van de heraldiek in het eerste kwart van de 19e eeuw.

In dit eerste deel zijn vermeld: het Rijkswapen, de wapens van de provinciën en de wapens van de gemeenten in de provinciën Noord-Brabant (140), Gelderland (66), Zuid-Holland (155), Noord-Holland (111), Zeeland (95), Utrecht (48), Friesland (39), Overijssel (23), Groningen (27), Drenthe (4) en Limburg (57). Voor het register wordt verwezen naar het tweede deel.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

De Navorscher, jrg. LXXXIX, afl. 11 en 12.

O.a. J. Rasch, De Hollandsche Graven en hun stamboom. — Dr. H. Kits Nieuwenkamp, Een modern „verkeersbordje" in de wapenkunde. — v. D. v. H., Garnizoenswisseling te Zaltbommel in 1620-1624; bevat namen van officieren. — L. v. R., Van *Rossum*.

De Maasgouw, jrg. LXI, afl. 4.

O.a. J. Verzijl, De kunstschilder *J.* F. *Douven* en familie.

Haerlem. Jaarboek 1940.

O.a. J. M. Sterck-Proot, Duinvliet; bevat gegevens *Roest* van *Alkemade*.

Taxandria, jrg. XLVIII,. afl. 9.
O.a. C. J. F. Slootmans, Stukken betreffende de fundatie van een dagelijksche requiemdienst voor de Bergen op Zoomsche Heeren en Vrouwen, de instelling van een Tafel van den H. Geest. 1398. 111 (voortzetting) bevat ad F. eep lijst van burgemeesters, schepenen enz. van Bergen op Zoom 1397-1408. — W. K. H. de Bruyn, Het buitengoed „De Nieuwe Ypelaar" (bevat gegevens de *Bruyn,* van ***Cooth, van Mierlo).*** — G. C. A. Juten, ***Adriaan van der Mijle,*** Gouverneur van Willemstad. — J. Heeren, Familie van de beurzenstichtster Johanna van ***Santvoort*** (bevat *van* Houten en aanverwanten). — Drs. W. A. van der Donk, Gorcumsche Oudheden (IV). (O.a. *Uten Campe,* 14e eeuw).

Sibbe,' jrg. 1, afl. 9.
O.a. Jurriaen van Toll, Oom ***Paul,*** zijn afkomst, land en volk (met de kwartierstaat van ***Stephanus Johannes Paulus Kruger).*** — ***C.*** Pama, De *Pama*'s te Surhuisterveen (I). — Prof. Dr. J. F. van Bemmelen, Het geslacht ***De Moor*** uit den Bosch, Antwerpen en Dordrecht en de herkomst van zijn naam. -- F. R. Elema Gzn., De erfhoeve Melkema te Huizinge en hare' bewoners (1556-heden) 111 (Slot).

Saxo-Frisia, 3e jrg., Nr. 4-1941.
O.a. Dr. J. H. Brouwer, Dichttournooi *(Gabbema, van Jongstal* e.a.).

Familiengeschichtliche Blätter, jrg. 39, Nr. 9-10.
O.a. Dr. Johannes Hohlfeld, Das Problem der Generation.

Amstelodamum, 28e jrg., No. 8.
O.a. Dr. G. H. Kurtz, Een liefdesdrama in een Amsterdamsche regentenfamilie *(Hasselaer, Godin)* — Het huis Keizersgracht 567 (*Gheel, Hooft, Dedel, Backer).* — Rembrandt's allegorie „De Eendracht van het Land" *(Bicker)* .

Oud-Holland, jrg. LVIII, afl. V.
O.a. Th. H. Lunsingh Scheurleer, Jan van *Mekeren,* een Amsterdamsche meubelmaker uit het einde der 17de en begin der 18de eeuw. — J. Knoef, De beeldhouwer *Jacobus* Cresant.

Der Herold, Band 2, Heft 2/3, 1941.
O.a. Prof. Dr. Eugen Meyer, Das Lothringer Kreuz. — H. E. Comte Zeininger, Feuerstahl oder Buchstabe? — Eduard Zimmermann, Handelszeichen aus dem Salzstadel in Augsburg. — Johannes Mass, Das Wappenportal des Hauses Seefahrt in Bremen. — Heraldische Rundschau.

Zeitsahrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Gesehichte, 69 Band, 1941.
O.a. Kleine Mitteilungen, Dr. Hans Volquarts, Das Adlerwappen bei den Nordfriesen.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Besemer. Kan iemand mij inlichten omtrent de voorouders van: ***Maria Besemer,*** ged. te Papendrecht, 3 December 1749, begr. te Dordrecht, 29 Juni 1801, dochter van Pieter Besemer en Maria van der Geer, die 10 Juni 1773 te Papendrecht huwde met Joan Castendijk, ged. te Dordrecht 24 April 1748 overl. ald. 10 November 1808?

's-Gravenhage. GEVERS DEYNOOT.

Biese. ***Wilhelmina Anthonetta Biese, geb.*** 13-11-1701 te ....., begr. 10-12-1772 den Haag Kl. K., x 16-9-1726 den Haag Mr. ***Willem Hop,*** 21/27 Aug. 1682 den Haag Rem,, overl. 13-4-1772 ald.. Hun dr. ***Henrietta Antoinetta,*** geb. 13-1-1721 te ....., ondertr. 14-12-1738 den Haag H. Duitsche K. Mr. ***Tymon Boey*** (data bekend). De tweede dr. ***Anna Catharina 14-4-1727,*** × ***22-5-1742*** Mr. ***Pieter Alstorphius,*** Burg. v. Groningen. Gevraagd. data en pl, der ouders van ***W. A. Biese*** (die zelf ook teekent *Bise),* aanvulling en wapens.

's-Gravenhage. A. C. v. H.

Braam, van - Hanewinkel, ***François Everhard van Braam,*** zoon van Gilles en Albertina van Rijssel, geb. Bergen op Zoom, 30 Juli 1735, schepen te Eindhoven, overleden ald. in 1769, huwde (vermoedelijk in tweede huwelijk) ***Chrisfina Hanewinkel;*** uit dit huwelijk-, werd te 's-Hertogenbosch geboren: ***François van Braam,*** secretaris der Indische Regeering en Resident van Tegal, die op 17 September 1797 huwde met ***Cornelia Barkey,*** geb. te Semarang, begr. Weltevreden 6 Januari 1801, dochter van Anthony Barkey en Margaretha Emilie Camphuizen.

Kan iemand mij helpen aan de ontbrekende gegevens van de bovengenoemde personen en mij inlichten omtrent, de voorouders van Christina Hanewinkel?

's-Gravenhage. GEVERS DEYNOOT.

Broen. Waar berust het Stamboek van het geslacht *Broen,* hetwelk in 1903 in het bezit was van J. G. de Groot Jamin Jr. te Amsterdam?

Amstelveen. JHR. C. C. VAN VALKENBURG.

Burg, van der, Nadere gegevens worden verzocht over: ***Abraham van der Burg,*** ged. Alkmaar 25 Febr. 1768, zoon van Pieter van der Burg en Johanna van Leeuwen, en over ***Dirk van der Burg,*** ged. Utrecht 8 April 1798, zoon van Albertus van der Burg, Directeur van de Fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude en Maria Wilhelmina van Zuyderhoudt, tr. Schoonhoven 29 Mei 1825 met ***Jacoba Adriana van Wagchem.***

De archieven en registers van den burgerlijken stand in genoemde plaatsen konden mij niet nader inlichten.

Utrecht. A. P. J. VAN DER BURG.

Burg, van der - van Luyn. (LVII, 572). Wie kan inlichtingen verstrekken over het huwelijk van ***Willem van der Burg en Jannechie van Luyn?*** Willem van der Burg werd ged. Utrecht 4 Dec. 1670, zoon van Jan van der Burg en Grietie Bruine. Het eerste kind uit dit huwelijk, ***Jacobus,*** ged. Utrecht 1 Jan. 1697, is ingeschreven als zoon van *Willem* ***Jans*** en ***Jannechie*** *Jans,* woonend in de Cranesteegh buyten de Weert. Het tweede kind, ***Johannes,*** ged. Utrecht 21 Nov. 1697, is ingeschreven als zoon van ***Willem van der Burg*** en ***Jannichie van Luyn,*** in de Cranesteegh. Het vierde en het vijfde kind, *Abraham* en ***Isaac,*** werden ged. Utrecht. 3 Oct. 1700, ingeschreven als zoons van ***Willem*** *Verburght* en ***Jannichie van Luyn,*** in de Cranesteegh.

Te Utrecht is over dit huwelijk niets te vinden. Door het in de huwelijksacte voorkomen van eventueele getuigen kan misschien antwoord gegeven worden op mijn vraag in N.L. LVII, 572,

Utrecht. A. P. J. VAN DER BURG.

Craanen. Prof. ***Theodoor Craanen,*** hoogleeraar te Nijmegen 1655, Delft 1670, le Geneesheer van Frederik Wilhelm, Keurvorst van Brandenburg 1687,. zou overleden zijn te Berlijn in 1690 of 27 Maart 16.88. Kan een der leden mij zijn data en kwartieren opgeven met vermelding van zijn naaste familieleden, zoo mogelijk tot in den vierden graad en indien hij gehuwd was, ook die van zijne echtgenoote?

Rotterdam. H. 'S GRAEUWEN

Dumon. Wie onzer leden kan mij inlichtingen verschaffen omtrent de ouders van zekeren *Willem Dumon.* Hij werd geboren te? op 7 October 1770 en huwde 13 Juli 1806 in de Hervormde Kerk te Oldemarkt met *Jantje Ruursdr. van der Werf,* dochter van een scheepstimmerman uit Noordwolde. Zij waren geen van beiden lidmaten der Herv. Kerk. De overlijdensacte vermeldt als ouders *Jan Willem Dumon* en *Catharina.,.....,* als geboorteplaats Giffen (N.Br.). Aldaar was echter in de R.K. of Protestantsche Kerkboeken niets te vinden.

Op 15 Juni 1812 wordt hij bij Keizerl, besluit tot notaris te Oldemarkt aangesteld.

Eindhoven G. L. MEESTERS.

Griethuysen, van. Wie waren de ouders van *Susanna van Griethuysen,* „j.d. van Amsterdam", die op *15* Mei 1707 te Haarlem huwde met *Gerrit van Diesen.* Behoort zij tot het geslacht, waarvan de genealogie gepubliceerd is in N.P.?

Rijswijk, Z.H. A. A. M. STOLS.

Hakvoort. Wie waren de ouders en vier grootouders van *Maria Augustina Ha(c)kvoort,* geboren te Hulst 1718, overleden te Haarlem 22 April 1771 en aldaar 22 Nov. 1744 gehuwd met *Hendrik Jeltes?*

Rijswijk, Z.H. A. A. M. STOLS.

Houckgeest-de Rouck. *François Houckgeest,* Capitein, geb.. ..., begr. 5-5-1707 Bergen o. Z. Herv. ondertr. 16-7-1662 B. o. Z. *Anna de Rouck,* geb. ...., begr. 30-10-1703 B. o. Z. Gevraagd geb.data en plaatsen.

's-Gravenhage. A. C. v. H.

Kemp, de. Uit archief-onderzoek, voornamelijk verricht door ons medelid, den heer Wijnaendts van Resandt, werd de volgende stamreeks van het W a g e n i n g s c h e geslacht *de Kemp* opgespoord:

I. *Hendrick Jansz. de Kemp,* vermeld te Wageningen 1678 en 1691, werd aldaar burger in 1685.

II. *Jan Hendricksen de Kemp,* molenaar te Wageningen, werd burger aldaar in 1682; tr. 1671 *Aeltjen,* dr. v. *Dionys Roulye,* genaamt *Patient,* en *Maria de Baer.*

III. *Hendrik de Kemp, ged.* te Wageningen 26 Mei 1678, overl. vóór 8 Mei 1741, tr. *Gertruid Roest van den Hove,* overl. na 8 Januari 1743.

IV. *Johannes de Kemp,* ged. te Wageningen 21 October 1706, begr. aldaar 21 Juni 1770, ondertr. ald. 12 Juli 1737 *Maria van Kreel,* ged. ald. 25 November 1714, begr. ald. 10 September 1792, d. ● v. *Hermannus,* vermogend tabaksverbouwer aldaar, en *Johanna Noorman.*

Andere familie-groepen *(de) Kemp* komen o.a. voor:

A. te G o r i n c h e m, waar 1500 burgemeester *Jan Adriaansz. Kemp* een halve leeuw voert. Het zelfde wapen voeren *o.m. Reijer de Kemp* 1539 en *Claes Reijersz. Kemp 1597, 1617. Hendrik Kemp.* tr. aldaar 24 November 1647 *Helena Dael.*

B. te M a u r i k. *Jan Hendricksz. de Kemp,* j.m. van Maurik, tr. Utrecht, Geertekerk 1 December 1629 *Uyltken Cornelisd..Hendrick Jansz. de Kemp,* gegoed te Maurik, overl. te Culemborg vóór 1696 (aangetoond kon worden, dat deze een ander is, dan zijn naamgenoot uit Wageningen, onder I genoemd). *Dirck Jansz. de Kemp* tr. 1647 te Maurik *Elisabeth Cornelisd.* van Amerongen. Hij zegelt met een halve leeuw.

C. te Wijk bij Duurstede. Hier woonde in de 17e eeuw een uitgebreide familie de Kemp, waartoe behoorde *Berndt de Kemp,* burgemeester, overl. vóór 1667. Zijn zoon *Johan de Kemp,* geb. aldaar, werd secretaris van Rhenen, tr. 1646 *Cornelia Lam.*

Onderling verband tusschen deze groepen kon nog niet worden aangetoond. Evenmin met het Wageningsche geslacht.

Gevraagd wordt de herkomst en het wapen van het Wageningsche geslacht.

Oegstgeest. A. H. DRIJFHOUT VAN HOOFF.

Kok **(Kock, Cock).** Wordt gezocht, de huwelijksacte van *Johan Hentick Kok (Kock* of *Cock)* geboortig van Hersfeld in Hessen, Gereformeerd, en *Johanna van Meurs* (R.K.?). Op 10 Oct. 1751 werd uit dit huwelijk geboren te Zutphen een zoon *Dorus;* op 26 Oct. 1753 te Nijmegen een dochter *Elisabeth.* Vermoedelijk huwden zij tusschen 1740 en 1750 in Gelderland, Overijssel of Limburg. De ontdekking der trouwacte zou mij hoogst welkom zijn. Nasporingen in Zutphen en Nijmegen hadden tot dusverre geen succes.

Monnikendam. J. J. COCK.

Nimwegen, van-Op de Kamp. *Pieter van Nimwegen.* Capt. in Statendienst 1676, gesneuv. 24-10-1712 Bouchain, X *Maria Catharina Op de Kamp* 1678-1748. Gevraagd data, pl. en wapens evenals van hun ouders *Andreas v. N.* X *Catharina Verwers* en *Everhard 0. d. K.* X *Maria Haentjes.* Hun dr. *Everarda Catharina v. N.* geb. 9-1-1705 Schenkenschans ✕ 18-6-1735 Werkhoven *François Thomas van Braam,* Schout aldaar.

's-Gravenhage. A. C. v. H.

Poll van Poelwijk, van de. Alle gegevens omtrent *Johan Maurits van de Poll van Poelwyk* zullen mij zeer welkom zijn. Mij is niets anders van hem bekend, dan dat hij volgens „Genealogie van het geslacht Sasse" een zoon was van *Godefroy Frederik* en *Lutgarde Maria van Wichen* te Hedel, wier huwelijk te Nijmegen gesloten werd 4 Aug. 1677, en dat hij 14 Febr. 1699 voor Notaris Schuylenburgh te Utrecht als gemachtigde van zijn vader optrad. 26 Juli 1702 werd hij beleend met Poelwijk.

In den toren van het vroegere kasteel Poelwijk te Gendt (Overbetuwe) bevindt zich een geschilderd wapenbord met een gevierendeeld wapen; 1. en 4. van de Poll, 2. en 3. drie zwarte wassenaars op zilver. Zijn dit wellicht de wapens van hem en zijn vrouw?

's-Gravenhage. JHR. H. VAN DE POLL.

Pree, de. Bij acte van 14 Juli 1602 voor nots. H. J. van der Lijn, te Alkmaar (Inv. Gem. Archief aldaar no. 33, notarieel arch.) geeft. *jonker Pieter de Bree,* heer van Bagen volmacht tot verhuring van land op Hazepolder bij Petten, dat hij gemeenschappelijk bezat met *Jan van der Molen,* in leven rentmeester van Egmond, op *jr. Louff van Harlaer,* schout van Egmond. Over *van der Meulen* en *v. Harlaer,* zie respectievelijk mijn „Gedenkwaardigheden" N. Holland dl. III, bl. 7 sub 8 en bl. 20 sub 16. Wie was echter *jr. de Pree?*

Alkmaar. MR. J. BELONJE.

ROO, **de.** (LIX, 428). *Cornelis de Roo* is vermoedelijk identiek met ***Cornelis,*** Herv. gedoopt R'dam 8 Dec. 1765 als zoon van ***Nicolaas de Roo en Barbara Beurs,*** gehuwd te R'dam 29 Juli 1760.

Nicolaas de Roo is Herv. gedoopt R'dam 24 Sept. 1730 als zoon van ***Cornelis Claasz.*** en ***Clasina Backer.*** Hij werd 28 Jan. 1769 op het Wester kerkhof aldaar begraven. ***Barbara Beurs*** is Herv. gedoopt R'dam 30 Dec. 1736, als dochter van Jan en Maria Swanenburg. Zij overleed na 1769.

Rotterdam. J. P. VAN DER WEELE.

Schade **van Westrum.** Uit het in 1822 ***te*** Leiden gesloten huwelijk van ***Anthonius Johannes Schade van Westrum*** (1794-1864) en ***Maria Gijsberdina Francisca Rouscher*** (1802-1870) werd te Amsterdam op 29 October 1827 een zoon, genaamd ***Andreas Anthonius,*** geboren. De, ouders waren te Leiden woonachtig en zijn daar overleden, De bedoelde zoon heeft 'tusschen 1854 en 1861 blijkens het Bevolkingsregister tijdelijk bij hen verblijf gehouden. Hij is echter te Leiden niet afgeschreven en daar ook niet gestorven, Het gezin was Roomsch-Katholiek; informatie bij de Kerk gaf geen resultaat. Kan iemand mij omtrent 's mans verdere lotgevallen inlichten?

Arnhem. DR. A. J. VAN DE VEN.

Schaik, van-van Koetsveld. *Jan van Schaik,* tabaksverbouwer te Amerongen, aldaar vermeld sinds 1763, overl. ald. 27 Juni 1800, tr. te Utrecht (waar beide toen woonden, doch niet gedoopt zijn) Catharijne kerk 7 Mei 1754 ***Gijsbertje van Koetsveld,*** overl. te Amerongen, oud 75 jaar, 7 November 1797, vermoedelijk d. van ***Hendrik*** en ***Anna van Hattem. Gijsbertje v. K. werd 1748*** lidmaat N.H. gemeente Utrecht met attestatie uit Eck. Uit dit huwelijk: ***Leendert, Frederik, Anna Hildegonda*** getr. met ***Bart van den Berg*** en twee jong overl. zoons, beide genaamd ***Hendrik Ahasverus.***

Gevraagd geboorteplaats en datum van ***Jan van Schaik*** en zijn vrouw en namen hunner ouders.

Oegstgeest. A. H. DRIJFHOUT VAN HOOFF.

Sptang, van der. (LIX, 428). In „Naamen, wapenen en Stam-Deelen van de Raaden en Vroedschap van Haarlem" komen de kwartieren van ***Jacobus van der Sprang*** (vroedsch. 13 Dec. 1694, scheepen 1696/'97, schout 1703-'09, burgemr. 1710/'11, † 15 Dec. 1714) zoon van ***Johan*** en ***Helena Fabricius gesegt Lakeman.***

Johan was de zoon van ***Zeger Pietersoone*** en ***Maria Schatter: Helena Fabricius*** was dochter van ***Hillebrand Fabricius gezegt Lakeman*** en ***Cornelia Cloribus.***

Jacobus (geb. 1665). tr. 1 ° 1694 ***Geertruyd Baes,*** geb. 1675, dogter van Mr. ***Pieter Abrahamsn × Maria Duyvese)*** en ***Bregteland van den Hove (Hendrikdochter × Henrica Verbeeck).***

X 2° 1699 ***Maria van Venbergen,*** wed. Ds, *Samuel Denyssen.*

X 3° 1710 ***Engeltje Hugaert,*** geb. 12 Dec. 1675, dr. van ***Jan*** en *Anna Egels (Engeltje* † 's-Gravenhage 10/6 1748, begr. te Haarlem).

Ex 1°: ***Helena Hendrina van der Sprang,*** geb. 15 Dec. 1697, † 1728 × 1719 ***Jan van Ghemmenich,*** zoone van ***Willem X .... van der Sprang,*** haaren neeve.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Tukker. ***Gerardus Tukker,*** zoon van Barent Tukker cn Antonia van Glabbeck, **ged.** Leerdam, 1 April 1753, overl. ald. 19 Mei 1827, huwde ald. 26 September 1779 ***Maria Elisabeth Drooglever,*** dochter. van Paulus Drooglever, en Pieternella de Bie, ged. ald. 2 September 1746, overl. ald. 23 April 1827. Wie kan mij helpen aan de voorouders van dezen *Gerardus* ***Tukker?*** Ik vond: ged. Oudewater, 30 Augustus 1709, *Barent* ***Tukker,*** zoon van ***Jacobus Tukker*** en *Dirkje* ***Elders Snellerwaerde: is*** dit wellicht de gezochte?

's-Gravenhage. GEVERS DEYNOOT.

Valck. Gezocht worden gegevens omtrent het (vermoedelijk Oud-Roomsch Enkhuizer) geslacht *Valck,* waartoe behoorde ***Anna*** *Valck,* ged. Enkhuizen 5 Februari 1763, dochter van ***Cornelis*** en van *Petronella* ***Vlaming.***

Rijswijk, Z.H. A. A. M. STOLS.

Weymans-Finson. (LIX, 428). ***Jan*** (of ***Johan)*** *Weymans,* Herv. ged. R'dam 8 April 1618, drapenier, kapitein der schutterij 1652, 1653, 1664, 1665, regent van het Gereformeerd Burger Weeshuis 1654, 1655, 1660-1663, brandmeester 1659, schepen 1666, 1667, Oude manhuismeester 1668-1676, Commissaris van het waterrecht 1669, 1670, 1679, 1680, overl. R'dam, begr. aldaar Groote kerk (Zuidpand 196) 4 Juni 1698, trouwt A'dam (ondertr. Herv. kerk R'dam 4 Juli 1638) *Jannetje* (of ***Johanna) Françoisd.*** *Finson,* geb. A'dam, overl. R'dam, begr. aldaar Groote kerk 3 Oct. 1691, dochter van François, makelaar te Amsterdam en Anna Vrancken (zie Johan E. Elias, De vroedschap van Amsterdam 1578-1795, I-463). Ouders: ***Jan Weymans,*** uit Zuid-Nederland, vermeld te R'dam 1598, heeft bezittingen te St. Truyen, zijdeverver en reeder, overl. R'dam, begr. aldaar 25-31 Jan. 1637, trouwt ***Mayken Hendricksd. Wuest (Woest),*** overl. R'dam, begr. aldaar 19-25 Aug. 1623.

De wapens van ***Jan Weymans*** en *Jannetje Finson* bevonden zich tot voor kort in een gevel op de binnenplaats van het Gereformeerd Burger Weeshuis te R'dam (1663). Afbeeldingen hiervan zijn aanwezig in den topografischen atlas op het Gemeente-archief.

Rotterdam. J. P. VAN DER WEELE.

Onbekend wapen. Is één onzer leden ook bekend door welk geslacht werd (wordt) gevoerd het wapen: een rechtopgeplaatste degen overtopt door een 6-puntige ster, waaroverheen horizontaal gelegd een slagzwaard met gevest links: kleuren onbekend.

S-Gravenhage. DR. W. PH. COOLHAAS.

INHOUD 1941, No. II.

Bestuursberichten. — Striana VII. De eerste generaties van de Dordtsche regentenfamilie Cool, door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius. — Het geslacht Quispel, oorspronkelijk Santvoort, in de zeventiende eeuw te Rotterdam, door J. P. van der Weele. — Een doopboek aánvangende omstreeks 1650, medegedeeld door N. J. A. C. van Rossem. — Nederlandsche Grafzerken in Suriname (vervolg), medegedeeld door Fred. Oudschans Dentz. — Korte Mededeelingen: Dedel; van Holtzapfel; van der Laen; Preesman (Prijsman — Preesmon — Presmont) te Leiden; Een wapensteentje te Nieuwe Niedorp; van Wyckel. — Boekbespreking. — Inhoud van Tijdschriften enz. — Vragen en Antwoorden: Besemer; Biese; Braam, van - Hanewinkel; Broen; Burg, van der; Burg van der - van Luyn ; Craanen; Dumon; Griethuysen, van ; Hakvoort; Houckgeest - de Rouck; Kemp, de; Kok (Koek, Cock); Nimwegen, van - Op de Kamp; Poll van Poelwijk, van de; Pree, de; Roo, de; Schade van Westrum; Schaik, van - van Koetsveld; Sprang, van der; Tukker; Valck; Weymans-Finson. — Onbekend wapen.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW--

MAANDBLAD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, *Ridderlaan* 13, 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Rioumstraat* 4, *'s-Gravenhage*.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* **5, *'s-Gravenhage.***

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 12. LIXe. Jaargang. December 1941.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heeren J. Boer en Mr. H. Waller, respectievelijk sedert 1938 en 1901 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

JHR. H. J. P. H OOFT G RAAFLAND . . . . ***Utrecht. Maliebaan 49.***

J. J. VAN SONSBEECK . . . . . *Beek (L.).* Burgemeester. *Maast richterlaan 45.*

Adreswijzigingen:

J. H. A. GUALTHÉRIE VAN WEEZEL . . . *Westerbork (Dr.).* Burgemeester.

J. G. VAN HEYST . . . . . *Hummelo (Gld.).* ***Hotel de Gouden Karper.***

H. L. KRUIMEL . . . . . *'s-Gravenhage. Stephensonstraat 26.*

G. J. LUGARD JR . . . . . *Deventer. Wijngaardstraat 22.*

J. A. MERENS ADZN. . . (tijdelijk) *'s-Gravenhage. Sophialaan 2.*

G. HAITSMA MULIER . . . . . *Zeist. Broederplein 23.*

MR. H. DE LA FONTAINE VERWEY . . . *Amsterdam C. Prinsengracht 901.*

Maandelijksche bijeenkomsten.

In de maandelijksche bijeenkomst op Zaterdag 20 December e.k. des namiddags te half drie uren in café-restaurant „den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13 te 's-Gravenhage zal de heer J. P. de Man een inleiding houden over het onderwerp „Naamsovergangen".

De secretaris van de groep in Amsterdam en omstreken wonende leden maakt bekend, dat de bijeenkomst op 6 December a.s. vervalt.

Staat van Aanwinsten der Bibliotheek.

[Buchmann, K.]. Bürgerbuch der Stadt St. Gallen, abgeschlossen auf Ende Juli 1940. St. Gallen 1940. (*Geschenk van den Heer W. J. J. C. Bijleveld).*

Bemmelen, J. F. van. De achtergrond van de persoonskaart. Naarden 1941. Bibl. voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, X. *(Recensie-exemplaar).*

Heurn, F. C. van. Gedocumenteerde afstammingsstaat van het geslacht van Heurn. [z. pl. 1941]. *(Geschenk van den Schrijver).*

[Bijleveld, W. J. J. C.]. Het geslacht van Nispen te Leiden in de 17e eeuw. [z. pl. z.j.]. 2e dr. *(Geschenk van den Schrijver).*

Nederlandsche overheidsuitgaven, Lijst van officieele uitgaven verschenen in Nederland en Ned. Oost- en West-Indië. 's-Gravenhage 1941. dl. XI *(1939). (Geschenk aan den Bibliothecaris der Nationale Bibliotheek).*

Bril, L. Inventaire des archives de la ville de Nivelles sous l'ancien régime. Tongres 1940. Archives générales du Royaume. *(Ruil Algemeen Rijksarchief te Brussel).*

Monseigneur C. C. Prinsen. Portretstippels bijeengelezen door P. J. M. van Gils; met voorw. van .. A. F. Diepen. St. Michielsgestel 1941. *(Geschenk van den Heer W. J. J. C. Bijleveld).*

Ottema, N., A. L. Heerma van Voss. Friesma-State te Idaard met een historische inleiding. [z. pl. 1941]. Overdr. uit „de Vrije Fries", XXXVI. *(Geschenk van Dr. A. L. Heerma van Voss).*

[Lely, P. S. van der]. Genealogie Knuttel. '[Leiden 1941]. gestenc. *(Geschenk van den Schrijver).*

Homan, J. Linthorst. Het ontstaan van de gemeenten in Drenthe. Haarlem 1934. Proefschrift Leiden. *(Geschenk van Jhr. Mr. Dr. H. A. van Karnebeek).*

Homan, J. Linthorst. Van kerspel tot gemeente. Schets van de geschiedenis van de Drentsche gemeente Vledder en haar landbouwleven. Assen [1938]. Van Gorcum's Hist. Bibl., XIV. *(Geschenk a.b.).*

Munsterland. Bocholt 1222-1922. [z. pl.] 1922. *(Geschenk a.b.).*

Minden-Ravensberg. Ein Heimatbuch . . . herausgeg. von E. Schoneweg. Bielefeld enz. 1929. 2e dr. *(Geschenk a.b.).*

Meertens, P. J. De betekenis van de Nederlandse familienamen. Naarden 1941. Bibl. voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, XI. *(Recensie-exemplaar).*

Pritze1, [E.]. Geschichte der reformierten Gemeinde zu St. Petri-Pauli in Danzig 1570-1940. Danzig 1940. (Geschenk van den Schrijver).

Pritze1, E. Geschichte des Stifs der reformierten Gemeinde zu St. Petri und Pauli in Danzig. Danzig 1941. getypt. *(Geschenk van den Schrijver).*

Have, C. L. van Es van der. Genealogie van het geslacht Drogendijk. Rotterdam [1941]. *(Geschenk van den Schrijver).*

KuileSen., G. J. ter. De opkomst van Almelo en omgeving. Zwolle [1941].

Nederlandsche wapens van het Rijk, de provinciën en de gemeenten voorts van waterschappen, heerlijkheden enz. Beschreven volgens het officieele register onder toezicht van den Voorz. en den Secr. van den Hoogen Raad van Adel. de Bilt [1941]. dl. 1.

[Glaser, O.]. Prinz Johann Moritz von Nassau-Siegen und die niederländischen Kolonien in Brasilien. Berlin 1938. Deutsch-Niederländische Gesellschaft. *(Geschenk van den Heer G. H. J. Gijsberti Hodenpijl).*

Wagner, E. Das älteste Erfurter Vogteizinsbuch. Erfurt 1941. Erfurter geneal. Abend. Wissenschaftl. Abhandlungen, XIII. *(Ruil „Erfurter geneal. Abend").*

Tonckens, W. Lunsingh. Het geslacht Tonckens (tot omstreeks 1800). ['s-Gravenhage 1941]. *Geschenk van den Schrijver).*

Gent, L. F. van. Heer Arend van Gent. Een middeleeuwsch ridder in het kader van zijn tijd. ['s-Gravenhage 1941]. *(Geschenk van den Schrijver).*

Beltonje, J. Steenen charters. Amsterdam 1941. Heemschutserie, VIII. *(Recensie-exemplaar).*

[Linden, W. H. van der]. Stamboek der familie Boelen. Amsterdam [1941]. *(Geschenk van den Heer J. Th. Boelen).*

Dykmans, M. Obituaire du monastère de Groenendael dans la Forêt de Soignes. Bruxelles 1940. Académie royale de Belgique, comm. royale d'hist. *(Ruil „Koninklijke Belgische Academie, Kon. commissie voor geschiedenis").*

Soest, M. 1. van en Ph. van Hinsbergen. Indices van persoons- en plaatsnamen op de Grafelijkheidsrekeningen van Holland, Zeeland en Henegouwen., Utrecht 1941. Werken Hist. Gen. Utrecht, 3e serie, no. 72. *(Ruil „Historisch Genootschap").*

Bemmelen, J. F. van. Het geslacht de Moor uit den Bosch, Antwerpen en Dordrecht en de herkomst van zijn naam. 's-Gravenhage 1941. Overdr. uit „Sibbe", 1. *(Geschenk van den Schrijver).*

Aus der Wappenrolle und Geschichte des Heraldischen Vereins „Zum Kleeblatt", Hannover. Hannover 1941. *(Ruil Herald. Verein „Zum Kleeblatt").*

Smelt, W. E. Het oud-archief van de gemeente Zutphen. Utrecht 1941. 2 dln. dl. 1. Inleiding, inventaris. dl. 11. Regestenlijst, lijst van kaarten en teekeningen, index. *(Recensie-exemplaar).*

Dillen, J. G. van. Amsterdam in 1585. Het kohier der capitale impositie van 1585. Amsterdam 1941. Gen. Amstelodamum. *(Ruil Genootschap „Amstelodamum").*

Heemstam; werkschrift voor nationale geslacht- en wapenkunde. Gent [1941]. afl. 1. *(Geschenk van de Redactie van „Heemstam").*

Gent, L. F. v a n. De Graaf van Saint-Germain, heer van Ubbergen. [z. pl. 1941]. Verm. overdr. uit „B. en M. Gelre", XLIV. *(Geschenk van den Schrijver).*

Bemmelen, J. F. van. Over de mogelijkheid gelaatsgelijkenis onder cijfers te brengen. ['s-Gravenhage 1941]. Overdr. uit „Afkomst en toekomst," VII. *(Geschenk van den Schrijver).*

Bemmelen, J. F. van. Langlevendheid. ['s-Gravenhage 1940]. Overdr. uit „Afkomst en toekomst," VI. *(Geschenk van den Schrijver),*

Hers, F. De taak der bio-genealogie. ['s-Gravenhage 1940]. Overdr. uit „Afkomst en toekomst", VI. *(Geschenk van den Schrijver).*

Kieler Studenten im Vormärz. Festgabe der Stadt Kiel zum 275jährigen Bestehen der Christian-Albrechts-Universität in Kiel... herausgeg. von L. Andresen. Kiel 1940. (Geschenk van den Oberbürgermeister van Kiel).

Pama, C. Boerenwapens. [Voorburg 1941]. In: Volk en bodem, jrg. 1941. *(Geschenk van den Schrijver).*

Van Dietschen stam. 's-Gravenhage [1940-1941]. reeks 1, no. 1-3, 5, 7-16. gestenc.

Reeks 1, no. 1. Geslacht van de Vecht: no. 2. Stamreeks van het boerengeslacht Slob door W. Slob; no. 3. Genealogie van der Lip door A. H.; no. 5. Genealogische aanteekeningen betreffend de familie Happel door J. van Toll; no. 7-10. Wapen- en familiebeschrijving van de familie van Goor den Oosterlingh; no. ll. Geslachtslijst der familie Hermans door J. J. M. Heeren; no. 12-14. Stamboek der familie Delfos door I. J. Ham: Geslachtslijst der familie Buysman (Zwolle) door L. ten Cate. *(Geschenk van den Heer J. van Toll).*

Correspondance française de Marguérite d'Autriche, duchesse de Parme, avec Philippe 11. Utrecht 1941. dl. 11. Werken Hist. Gen. Utrecht, 3e serie, no. 74.

dl. II. Comprenant le supplement de la correspondance du 16 février 1565 jusqu'au 27 septembre 1566 avec les pièces justificatives édit. par H. A. Enno van Gelder. *(Ruil „Historisch Genootschap").*

Staat van Aanwinsten.

A. Afdeeling Familie-Archieven.

Archivalia van Brienen[1]).
(Geschenk van Mr. W. J. M. Westerwoudt te Overveen en Mr. Th. J. M.A. Westerwoudt te Aerdenhout).

Archivalia de Beltefroid.
(Geschenk van den Heer A. van Barneveld te Velp door bemiddeling van Mr. L. van der Poel Hiddingh).

Archivalia Netscher.
(Bruikleen van Mevrouw Nefscher-Stolk te 's-Gravenhage).

Archivalia omtrent de ambachtsheerlijkheid Schipluiden en Hodenpijl en de ambachtsheerlijkheid Kee-

[1]) **Zie N.L. LIX, 1941, k. 209.**

nenburgh, benevens stukken aangaande eenige leden van het Schiedamsche geslacht Hodenpijl.

(Bewaargeving van Luit.-Kolonel b.d. G.H. J. Gijsberti Hodenpijl).

Stukken aangaande het huis „de Swarte Hondt", gelegen in de Anegang te Haarlem. 1610-1799. 8 charters en 2 stukken. (Legaat van *Notaris B. H. Grijseels te Haarlem).*

Testament van Floris de Rover en Clara de Moleijns, echtelieden, voor notaris Jan Warnaertszen te Amsterdam verleden. 1637. 1 charter; *(Legaat als boven).*

Transportacten van twee huizen op het Klein Heiligland te Haarlem. 1750-1805. 10 charters. *(Legaat als boven).*

Archivalia van verschillenden aard. 18de eeuw. *(Legaat als boven).*

Brieven, gericht aan Joannes Justus van Weemen, laatstelijk Kapitein-Kwartiermeester, en aan zijne dochter J. J. A. van Weemen, met bijbehoorende stukken. 19de eeuw. 1 pak. *(Legaat als boven).*

Transportacte, voor schepenen van Amsterdam verleden, van een huis en erf te Amsterdam, overgedragen aan Pieter Elders, meester kuiper. 1792. 1 charter. *(Geschenk van Mr. D. Dunlop).*

B. Afdeeling Handschriften.

Groot, J. de. Genealogieën van verschillende, meest middeleeuwsche, geslachten. [2]). *(Geschenk van wijlen den Samensteller).*

Boogaert, B. Genealogieën en aanteekeningen omtrent verschillende geslachten, verwant aan de familie Boogaart. *(Geschenk van Mevrouw de Weduwe B. Boogaert te 's-Gravenhage door bemiddeling van Mevrouw Boogaard-Bosch).*

Boogaert, B. Genealogische staat (Scellekens) van Gorop. *(Geschenk als boven).*

Fabius, G. Genealogie de Koning. *(Geschenk van den Samensteller).*

Kremer, A. J. C. Genealogie Geistman. *(Geschenk van den Heer P.M. van Walchren).*

Heemskerck, Mr. R. van. Genealogie van Ghee1. (Afschrift). *(Geschenk van Jhr. J. A. Hoeufft).*

Heemskerck, Mr. R. van. Genealogie van Heemskerck. (Afschrift). *(Geschenk van Luit.-Kol. b.d. G. H. J. Gijsberti Hodenpijl).*

Lely, Mr. W. van der. Genealogieën Hoogeveen en Vesanevelt. *(Geschenk* als *boven).*

Ley, J. G. van der. Genealogie van der Ley. *(Geschenk van den Heer H. F. Heerkens Thijssen).*

Maaldrink, G. L. Genealogieën Akkerman, ter Heege en Tjeenk. *(Geschenk van den Samensteller).*

Genealogieën Bosschaert, Fage1, de Haan, Haack de Jonge, de Haze, Lampsins en van der Mer ct en genealogische aanteekeningen de Huybert. *(Geschenk van Dr. J. E. Elias).*

Genealogieën van Bodegom, Royaards en de Winter. *(Geschenk van Luit.-Kol. b.d. G. H. J. Gijsberti Hodenpijl).*

Genealogie Schaap. *(Geschenk van Mr. J. Muller).*

Genealogieën, aanteekeningen en varia. *(Legaat van Mr. J. C. Baron Creutz).*

Genealogieën Cox en de Haes. *(Afgeschreven door Jhr. H. van de Poll).*

2) Zie N.L. LIX, 1941, k. 125.

Dittlinger, J. V. D. Genealogische aanteekeningen Waltelingh met aanteekeningen over de aanverwante geslachten Chassé, Fransz, Hack, Schull en Sicke1. *(Geschenk van Jhr. C. E. Dittlinger te 's-Gravenhage).*

Gijsberti Hodenpij 1, G. H. J. Genealogische aanteekeningen van Bos huysen, van der Burch, van den Eelaart, van der Heym, Kouwenhove, Wit teb 01 en Zillesen. *(Geschenk van den Samensteller).*

Scheidius, Sophie P. W. Genealogische aanteekeningen de Kempenaer. *(Bruikleen van Mr. J. Muller).*

Familie-aanteekeningen omtrent verschillende, meest Doopsgezinde, geslachten. *(Ten Bureele van ons Genootschap afgeschreven).*

Gijsberti Hodenpij 1, G. H. J. Opgave van namen in de testamenten en huwelijksche voorwaarden vóór schepenen van Schiedam verleden van Juni 1592 tot en met Augustus 1647, in chronologische volgorde. *(Geschenk van den Samensteller).*

Hers, F. Genealogische en bio-genealogische aanteekeningen. *(Bewaargeving van den Samensteller).*

Arkeliana vetera,

door wijlen J. DE GROOT [1]).

I.

Van de hand van Mr. J. W. Groesbeek, ons geacht medelid, is onder den titel „Iets over de afkomst der heeren van Arkel" in het Nederlandsch Archief voor Genealogie en Heraldiek van Oct. 1940 (blz. 34-40) een van veel belezenheid getuigend artikel verschenen. Zeer begrijpelijk heeft deze poging tot gedeeltelijke ontwarring van het Arkelsch kluwen mijne bijzondere belangstelling, te meer omdat het stuk in de eerste plaats zich richt tegen de door mij in N.L. 1937 k. 347 [2]) ontwikkelde hypothese, dat *Johannes dominus de Arkel,* de eerste oorkondelijk op 17 Maart 1254 [4]) oprijzende Arkel, identiek zou zijn aan *Johannes dominus de Leda,* die reeds in 1247 en 1252 verscheen. Naar het inzien van Mr. Groesbeek toch kan deze hypothese „zeer stellig" niet juist zijn: immers (blz. 37) in de door, mij bedoelde oorkonde van 17 Maart 1254 [3]) komen zoowel *Jan* heer *van Arkel* als *Jan* heer *van de Lede voor.*

Deze schijnbaar afdoende bedenking kan echter op eenvoudige wijze volkomen worden ontzenuwd, waarbij ik, ter vergemakkelijking van het overzicht, als Bijlagen 1 en 2 aan

1) Enkele weken voor zijn heengaan verzocht ons zeer betreurd medelid J. de Groot mij het hieronder volgend artikel voor ons Maandblad te willen persklaar maken. In het bijzonder betrof dit verzoek het gedeelte, gewijd aan *heer Herbaren van der Lede* (noot 31), vervolgens noot 40, welke ik echter ongewijzigd meende te mogen handhaven en tenslotte beloofde ik, na te gaan, in hoeverre de inhoud der Arkelsche charters uit de Handschriftenverzameling van dc Derde Afdeeling van het Algemeen Rijksarchief (Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven 1937, p. 27 seqq., Alg. Rijksarch. Aanw. Derde Afd. XIX), welke wijlen de Heer de Groot niet alle in de voorbereiding van dit artikel had betrokken, nog nieuw licht op deze materie werpt. E. C. M. Prins.

2) In mijne verhandeling „Hoe kwam Gorinchem aan het geslacht van Arkel?"

3) Van den Bergh, O.B. Holland, 1, no. 591, en Dr. G. Brom, Regesten van hot bisdom Utrecht no. 1242. De naam van den Bwgh zal verder worden weggelaten. tenzij eene tegenstelling met het O.B. Holland 1 van wijlen Dr. Henri Obreen noodig is.

4) Een jongere broeder van *Jan* was, naar onder II zal blijken, op 25 Juni 1254 een neef van heer *Jan van der Lede.*

mijn antwoord zoowel de door Mr. Groesbeek als eene door mij samengestelde hypothetische genealogie toevoeg. Indien *Jan* neer *van de Lede* — gemakshalve *Jan I* te noemen — overeenkomstig mijne hypothese in 1252/'54 wegens beërving met Gorinchem naar Arkel verhuisd is, heeft hij in het slot ter Lede een plaatsvervanger noodig gehad en dit was dan waarschijnlijk de in de aangehaalde oorkonde vermelde *Johannes de Leda miles,* in wien wij dus *Jan II* zouden hebben te zien. De nieuwe *Jan van Arkel* (te voren *Jan I van der Lede)* kan derhalve in hetzelfde charter zonder eenig bezwaar nevens *Jan II van der Lede* plaats nemen.

Voorts is het onzeker of deze *Jan II* — evenals zijn oudste zoon Hugo *Botter* in 1258 — ook heer van de Lede was; hij wordt toch slechts als ridder aangeduid. Nu is het mij uit jarenlange ervaring wel bekend, dat uiteenloopende onderscheidingen als evenbedoeld herhaaldelijk één en dezelfde persoon betreffen, doch in dit geval staat de zaak eenigszins anders. Immers, *Johannes de Leda, miles,* oorkondt zelf. Waarom noemt hij zich dan niet, evenals de oorkonder van 1247, *Johannes dominus de Leda,* indien hij dit werkelijk was? Hij zal toch zich zelf in zijne eigen titulatuur wel niet te kort hebben gedaan, waar hij aan zijn neef *Jan van Arkel* [4]) de volle eer geeft door de toekenning in dit stuk van den volledigen titel van „dominus de Arkel".

Hoe voorzichtig men ten deze in zijn oordeel moet zijn, leert b.v. eene oorkonde van 3 Mei 1309 [5]). Hierin wordt *Otto* (II), tot dusver heer *van Buren,* als *dominus Otto de Buren, miles* aangeduid. Indien men *nu zou meenen* in dezen miles den toenmaligen heer van Buren te herkennen, zou men bedrogen uitkomen, want die hoedanigheid bekleedt dan zijn zoon *Alard* (II), *knape,* die zelf als zoodanig oorkondt. *Otto,* die medezegelt, is dan nog slechts een lid van het geslacht.

De reden, die *Johannes de Leda, miles,* aanleiding gaf om zich niet als *heer van de Leda* aan te duiden, kan gelegen zijn in de omstandigheid, dat hij nog niet door den heer van Arkel met de betrekkelijke heerlijke rechten bekleed was. In elk geval zal hij in mijn gedachtengang een leenman van dien heer zijn geworden en thans wordt het tevens duidelijk, waarom hij (wederom slechts als *Johannes de Lede, miles)* op 23 Aug. 1255 [6]) zijn op 17 Maart 1254 nog ongebroken zegel inmiddels met een lambel blijkt te hebben aangevuld, d.i. juist kort na den door mij veronderstelden overgang van *Johannes dominus de Leda* naar Arkel. Wel hangt het zegel met den barensteel niet meer aan het stuk van 1255, maar ook de Heer Groesbeek (blz. 35) maakt van de reeds door van Spaen [7]) vermelde lambel gewag: slechts verzuimt hij daaruit de consequentie te trekken.

Dat de *Johannes dominus de Leda* van 1247, destijds zeer waarschijnlijk het hoofd van het geslacht van dezen naam (een *Arkel* was toen nog onbekend), acht jaren later als *Johannes de Lede, miles,* met een lambel zou zegelen, lijkt mij dan ook niet erg aannemelijk+

Een sterk argument voor mijne zienswijze put ik ook uit de wijze, waarop voormelde *Hugo Botter* oorkondelijk voor de eerste maal in 1247 wordt vermeld, hetgeen onder II tot zijn recht wordt gebracht.

Bovendien trekt het de aandacht, dat zoowel *Johannes dominus de Lede* in 1252 [8]) als *Johan heer van Arkel* op 17 Maart 1254 in de getuigenlijst voorafgaat aan *Willem* (III), *heer van Strene (Stryen)* (1252-1273), doch dat juist *Johannes de Lede, miles,* in 1255 op dezen dynast volgt. Overtuigend is dit argument op zich zelf niet — de rangschikking van de getuigen geschiedde niet altijd even nauwkeurig -, maar in eene reeks van aanwijzingen past het wel.

Van Hugo *Botter,* den zoon van *Jan* 11, is geen zegel bekend. In 1280 is *Hugo* ter ziele en dan ontmoeten wij van 1285-1299 een *heer Jan heer van de Lede (Jan III),* die steeds den barensteel voert [9]). Die barensteel behoeft niet samen te hangen met het lidmaatschap van een jongere tak van het onderwerpelijk geslacht, want een tijdgenoot, dien wij onder III zullen ontmoeten, *Herbaren van der Leede* (ridder) genaamd, zal ook wel tot dien jongeren tak hebben behoard en kon het niettemin zonder brisure stellen.

Jan II van der Leede was met die brisure aangevangen, na — naar wij in het licht stelden — nog vooraf zonder breuk te hebben gezegeld. Dit voorbeeld werd door een ander lid van het geslacht, van den ouderen tak Arkel, nagevolgd, Blijkens het ten vorigen jare verschenen Corpus Sigillorum Neerlandicorum (nos. 675 en 676) zegelde *Arnoud van Arkel,* ridder, in 1292 en op 7 Mei 1293 nog normaal, maar in 1297 en 1299 met eene brisure in den vorm van eene 5-puntige ster in den rechterbovenhoek; inmiddels wordt hij in eene oorkonde van 5 Juni 1293 [10]) met *heer van Noerdeloes* (Noordeloos) betiteld. Hij is een broeder van *Jan 11 heer van Arkel.*

II.

Maken wij thans eens nader kennis met de oudste leden van het geslacht en in het bijzonder met *Herbaren 11,* die in 1227 verschijnt [11]). Met twee andere nobiles, *Alard (1) van Buren en Wouter Spierinc,* zoomede een 31-tal ministerialen bezegelt hij dan de uitspraak van Otto, bisschop van Utrecht, in een geschil tusschen het kapittel van St. Marie en den *graaf van Goye* over de tienden te Houten en eenige andere plaatsen. Van Mieris vermeldt ter zake: „De wapens van de Edellieden, in den bovenbedoelden brief gemeld, hangen thans" (1753) „nog in eene Lijst bij elkanderen afgebeeld in de Kamer van de Heeren van 't Capittel van S. Marie te Utrecht met het jaar 1227 getekend, en voerde Herbert van Leyden een veld van azuur met een band van zilver". Aan het oorspronkelijk stuk in het archief van het kapittel van St. Marie in het R.A. te Utrecht hangen thans slechts geestelijke zegels: twee zegels zijn verloren.

Herbaren komt daarna *nog* slechts tweemaal voor, eerst op 26 Juni 1241 [12]) — hij blijkt dan ridder te zijn en staat *Dirk II heer van Altena* in een geschil ter zijde — en vervolgens in de door Mr. Groesbeek aangehaalde oorkonde van Sept. 1243 [13]). Deze schrijver vindt het merkwaardig (blz. 37

5) Cartularium der abdij Mariënweerd, no. 135.

6) O.B. Holland 1, no. 614.

7) Oordeclk. Inl. Historie Gelderland, 111, p. 215. Zie de omstandige zegelopsomming aangaande de *Lede's* door Dr. Blöte in Bijdr. voor Vad. Gesch. en Oudheidk., VIde reeks, deel 6 (1907), blz. 3/4, noot 6.

8) O.B. Holland 1, no. 555.

9) Zie Corpus Sigillorum Neerlandicorum. nos. 1045 en 1046 *(1285* en *1289),* Dr. Blöte cfm. noot 7 (1693) en van Spaen, Inl. Hist. 'Geld. 111, p. 215, juncto van Spaen, Hist. der heeren van Amstel enz., blz. 70 *(1299).* In het randschrift der zegels van 1285 en 1289 noemt deze heer van der *Lede* zich *Johannes miles* de *Lede (Leda)* en in de betrekkelijke *oorkonde van 29* Sept. 1299 (v. Spaen, Inl. Hist. Gld. IV, Cod. Dipl. no. XVI, blz. 28-31) Johannes *de Leda, miles.* Hier dekken de beide begrippen elkander toevallig dus **wèl!**

10) O.B. Holland 11, no. 847.

11) O.B. Sticht II, no. 757; Matthaeus, De rebus Ultrajectinis, blz. 188-190; en van Mieris, Charterboek Holland, 1, pag. 203-204. Mr. Groesbeek dateert het charter — blijkbaar naar de indictie — op 1226, Dr. Heeringa in O.B. Sticht naar het oorspronkelijk stuk op 1227 (vóór 18 *Maart).* Dit duidt *Herbaren* als *Herbertus* de *Leide* aan.

12) O.B. Holland. 1, no. 381. Hij heet hier *Harbertus de Leda.*

13) O.B. Sticht 11, no. 1003, en Brom, Regn. Sticht no. 988 (Mr. Groesbeek heeft no. 1243; dit is echter het jaartal); en R.A. Utrecht, Verz. Booth, Handschr. no. 327, fol. 54 vo. (Coll. v. Buchell uit het Domkapittel). — Zie volledigheidshalve voor een ander foutje op blz. 38 (middenin) O.B. Holland 11 no. 496 (lees 946).

bovenaan), dat van een broederschap van *Herbaren* en ***Johan van de Lede*** niets blijkt, en beschouwt hen daarom in den door hem bijgevoegden hypothetischen staat als neven. Des te opvallender is het, dat juist dit laatste charter leert, dat ***Herbertus*** *miles* ***de Leda*** een broeder *Johan* heeft (Johannis fratris mei), die als laatste bezegelaar van het door hem uitgevaardigd charter optreedt, vermoedelijk dezelfde als de latere ***Johannes de Leda,*** *miles* (Jan II), dien wij op 17 Maart 1254 aantroffen. Zou de Heer Groesbeek slechts het regest bij Brom en niet de oorkonde zelve hebben geraadpleegd? De mij reeds bekende tekst werd onlangs door Dr. Heeringa in O.B. Sticht 11 gepubliceerd.

Zijn *Herbaren* II en ***Jan*** II broeders en geen neven, gelijk Mr. Groesbeek betoogt, dan vervalt tevens de door hem voorgedragen wijze van afstamming van deze personen van onderscheidenlijk *Folpert* en ***Floris van der Lede.*** Ik geef er daarom de voorkeur aan ten opzichte van die afstamming een onzijdig standpunt in te nemen (vgl. Bijl. 1 en 2). Of er dus — zooals Mr. Groesbeek op blz. 36/37 aangeeft — reeds in de eerste helft der 13de eeuw een goederenbezit „Arkel" te verdeelen viel en of *Herbaren* 11 heer van Arkel was, wensch ik in het midden te laten. Voor mijne zienswijze, dat de vestiging van het hoofd van het geslacht te Arkel denkelijk eerst van 1252/'54 dagteekent, pleit echter de niet lang daarna, in het Lateraan te Rome op 23 Maart 1257, aan de zusters van het huis Arkel in het stift Utrecht verleende Apostolische bevestiging der bisschoppelijke vergunning om vrij in haar kerk te worden begraven, voor zooveel andere kerken daarop geen recht hebben [13a]). Die bevestiging ware anders reeds veel eerder noodig geweest.

Het voormeld Leda-wapen, de band of dwarsbalk [14]), bleef niet lang meer na 1227 gehandhaafd. Reeds 20 jaren later, in 1247 [15]), zegelt ***Johannes*** *dominus* ***de Leda*** (Jan 1) blijkens no. 1044 van het Corpus Sigill. Neerl. met de bekende twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken, waaromheen het randschrift + Sigillum Iohannis de Leda; hij is dan dus nog geen ridder.

De vaakgeciteerde oorkonde van 17 Maart 1254 noemt als zoons van ***Johannes*** *de* ***Leda,*** *miles* (Jan 11), ***Hugo Botter*** en ***Johannes. Hugo Botter*** verschijnt reeds in voormeld jaar 1247, wanneer ***Johannes*** *dominus* ***de Leda*** te Schoonhoven aan ***Giselbertus de Zevendre,*** diens zoon ***Fredericus*** [16]), *Johan*'s broeder ***Samson*** [17]) en de overige parochiegenooten van Vijftienhoven vergunt om eene waterleiding door zijn land te voeren. Nevens ***Hugo Botter*** noemt deze ***Jan heer van de Lede*** onder de getuigen: Florentius filius meus. ***Hugo Botter*** daarentegen, die eerst na *Jan*'s zusterszoon ***Willem van*** *Malbergh* wordt vermeld, wordt n i e t als zijn zoon aangeduid, wel begrijpelijk, daar *Hugo* — naar wij boven zagen — een zoon is van ridder ***Jan van de Lede.*** Derhalve vertegenwoordigen deze twee *Jannen* ***van der Lede*** — zooals onder I reeds betoogd werd — niet dezelfde persoon.

Deze *Hugo,* die in 1247 ***Johan heer van der Lede*** te Schoonhoven bijstaat, blijkt later heer van Schoonhoven te zijn en ook — in 1258 — heer van der Lede; in 1280 is hij ter ziele. De Heer Groesbeek, die hem het eerst pas in de oorkonde van 17 Maart 1254 opmerkt, weet hem gemakkelijk van een naamgenoot te onderscheiden, omdat *Hugo* ***Botter (van der Lede)*** ridder werd (dit is deze 1262) en de andere (een *Arkel)* het slechts tot knape bracht. Laatstgenoemde, dien Mr. Groesbeek van 1277 tot 1284 [18]) doet verschijnen, vinden wij in de gedrukte oorkonden reeds op 24 Juli 1269 [19]); laatstelijk wordt hij nog vermeld op 29 Jan. 1285 [20]).

Doch deze ***Hugo*** *Boeter* ***van*** *Arkel* vertoont zich nog geruimen tijd eerder. Wees de genealogische staat van Mr. Groesbeek aan ***Jan*** *I* ***van*** *Arkel* een tweetal broeders toe ***(Herbaren van den Berghe*** en ***Otto van Heukelom),*** e e n e ongedrukte oorkonde van 25 Juni 1254 [21]) doet ons nog een anderen broeder, t.w. ***Hugo*** kennen. Zij wordt namelijk door een der twee oorkonders, *Huge* ***van*** *Arkel,* op de volgende wijze bezegeld: Huge heer Jans broeder van Arckel hebbe dit gevestigd met heer Jans van Arckel myns broeders segel.

Bij dit laatste charter beieenen ***heer Jan van der Lede*** — wederom heet hij evenmin als op 17 Maart t.v. en in 1255 ***Jan heer van de*** *Lede* — en ***Hugo van Arckel,*** s y n e n n e v e, ***heer Floris van*** *Dalem,* o.m. met het hoog en laag gerecht in Dalem. Getuigen daarbij zijn in de eerste plaats ***heer*** *Jan* ***van Arckel*** en ***Otto*** syn broeder, zoomede ***Hugo van der Lede*** e n *Jan* ***van der Lede,*** syn broeder, ***Otto van*** *Arkel* ***is*** de Arkelsche broeder, die evenals ***Hugo*** eerst 15 jaren later, op voormelden datum 24 Juli 1269 [19]), weder uit de stukken opduikt. De gebroeders ***van der Lede*** zijn te vereenzelvigen met de twee reeds bekende zoons van den eersten oorkonder. Slechts worden beide ***Hugo's*** hier zonder hun toenaam ***Botter*** aangeduid.

III.

Wie was nu ***Jan*** *III* ***van der Lede?*** [22]).

De Heer Groesbeek houdt hem voor den evenbedoelden zoon van *Jan II* en laat hem verschijnen van 1254-1304. Ofschoon hij daartoe zich op van Spaen kan beroepen, gevoel ik neiging tot twijfel. Gold het hier éénzelfde persoon, dan zou Jan, die in 1254 een paar maal als getuige optrad en in 1304

13a) Brom, Bullarium Trajectense, 1, no. 272. Er staat Arselle, volgens Brom misschien te lezen Arcelle = Arkel bij Gorkum.

14) M.i. bedoelt van Micris hier met den oud-Hollandschen term „band" een rechter*schuinbalk,* vgl. Rietstap, Handboek der Wapenkunde p. 107. E. Prins.

15) O.B. Sticht II, no. 1154, O.B. Holland 1, no. 442 zoomede Brom, Regesten Sticht. no. 1122. Het origineel, vroeger in R.A. Utrecht, is thans in het A.R.A. (Handschriftenverz. Derde afd. no. 500; Versl.'s Rijks Oude Arch. 1937, A.R.A. Aanw. Derde dfd. XIX, No. 1).

16) Door Mr. Groesbeek is — daaruit con argument puttende - opgegeven, dat ***Jan*** *heer van de Lede* reeds in 1247 eene dochter gehuwd had met Frederik *van Zevender.* Inderdaad komt deze *Frederik* dan reeds voor, maar als schoonzoon — en daarop komt het bij de redcneering aan — eerst op 17 Maart 1254 en dan bovendien als schoonzoon van den anderen ***Jan,*** namelijk den sidder *Jan van* ***de*** *Lede.*

17) Om precies te zijn: als begunstigden noemt deze oorkonde: „Giselberto de Zevendre. Frederiro filio ejus, Samsoni *(zonder* aanduiding van zijn geslacht of van zijne betrekking tot den oorkondcr) ceterisque parochianis in XV mansubus manentibus"; als getuige noemt Johannes dominus de Leda o.a.: Samson frater meus. Dat *Samson,* broeder van den oorkonder, dezelfde is als de begunstigde *Samson,* wordt in deze oorkonde niet uitdrukkelijk vermeld. E. Prins.

18) De vorenbedoelde oorkonden ***van*** 1258 t/m 1284 zijn onderscheidenlijk vermeld in Brom, Rcg. Oork. Sticht no. 1417 *(1258);* Cod. Dipl. Neerl., Serie 2, deel 4, nfd. 2, blz. 78 (Febr. *1262* = 1261 Paaschstijl); O.B. Holland 11 nos. 331 *(1277)* en 392 *(1280);* zoomede De Fremery, Suppl. O.B. Holland, no. 224 (lí Sept. *1284).* Deze laatste akte bezegelde *Hugo Boeter, famulus,* met het randschrift S. Hugonis Boeter de Arcle (blijkens Corp. Sig. no. 733 thans nog slechts gedeeltelijk leesbaar).

19) O.B. Holland 11 no. 156; Brom, Reg. Sticht, no. 16'78; en Matthaeus, Analecta. V, blz. 218.

20) Brom, Rcg. Oork. Sticht no. 2138.

21) Geïnsereerd in een vidimus d.d. 5 Febr. 1360, gegeven door Philips van Groenevelt, proost van Elst; dit vidimus werd afgeschreven door Dr. C. Booth in een zijner deelen met extracten e.a. uit de leenboeken van den bisschop van Utrecht.thans bewaard in het R.A. te Utrecht (R. Fruin Th. A.zoon, Catalogus rechterl. arch. Utrecht vóór 1811, No. 1875, 2de deel, fol. 121). Op dit charter en dat van 1243 maakte Kolonel J. P. de Man mij een paar jaren geleden opmerkzaam. Booth's aanteekeningen omtrent de Heeren van der Ledo berusten: R.A. Utrecht, Genealogie& van Booth, fol. 866.

22) Dezen *Jan* 111, dien ik aan het slot van 1 ter sprake bracht, noemt Mr. Groesbeek ***Jan*** 11. Men houde dit goed uit elkander.

als actief partijganger den dood vond [22a]), bij zijn verdrinken een goede 70 jaren oud zijn geweest, hetgeen niet aanstonds waarschijnlijk voorkomt. Mij wil het eerder toeschijnen dat wij hier aan twee personen, mogelijk vader en zoon, hebben te denken, Immers, in een tijdvak van 18 jaren na 1254 bespeurt men *Jan* heelemaal niet en eerst daarna, in de Paaschweek (24 April-1 Mei) van 1272 [23]), verschijnt een ***Johan van der Lede,*** die na een ridder komt en dus nog knape is. Hij bezegelt dan den verkoop door *Hacepernus (Harbaren)* ***van der Lede, heer van Haestrecht en van de*** *Vlist,* van een watergang aan de ridders ***Wouter van Goye*** en *Frederick* ***van der Sevender,*** welken laatste wij reeds kennen als schoonzoon van ***Jan*** 11. In 1277 [23a]) is hij ridder en op 11 April 1284 [24]) zien wij den naam van ***Johan van der Lede*** terug bij den verkoop van een watergang door ***Johan*** II ***heer van*** *Arkel.* Voor dezen staan dan als borg vó ó r o p ***Johan van der Lede*** e n *Gysbrecht* ***vuyfen Goye;*** de aanduiding ridder ontbreekt bij hen, doch veelzeggend is, dat zij in de lijst der borgen door een viertal r i d d e r s worden gevolgd. Een jaar daarna, op 27 Oct. 1285 [25]), verschijnt ***heer Jan heer van der Lede*** (Jan III) bij de verzoening van de drie gebroeders van ***Amstel*** met Jan, bisschop van Utrecht en Floris V, graaf van Holland, als een der extra-borgen van de ***Amsfel's.***

Als zoodanig treedt ook op heer *Herbaren* ***van der Leede*** voornoemd [26]), die alsdan aan ***Jan*** *III* voorafgaat. Aangezien ***Harbaren*** — naar Mr. Groesbeek opmerkt — steeds vóór ***Jan*** 111 staat [27]), kan deze schrijver aan *Harbaren* niet de juiste plaats in de geslachtslijst aanwijzen. Zelfs oppert hij een tweetal oplossingen, die blijkbaar hem toch niet bijzonder bevredigen en dan ook inderdaad niet aanstonds voor aanvaarding in aanmerking komen. De oorzaak ligt m.i. in de onderstelling van Mr. Groesbeek, dat ***Jan*** III de zoon zou zijn van ***Jan*** II. Mocht ***Jan*** III daarentegen een k 1 ei n z o on van ***Jan*** *II* zijn, dan vindt *Herbaren* gemakkelijk zijne plaats in de genealogie en wel als oom van ***Jan*** III, d.i. als jongere zoon van ***Jan*** II en jongere broeder van ***Hugo Botter heer van de Lede*** en den ***Johannes*** van 1254. Deze laatste zou dan de vader kunnen zijn van ***Jan*** III (1272-1304).

Herbaren zegelt o.m. op 27 Oct. 1285 [25]) z o n d e r breuk en met het randschrift + S. Harberni militis de Hastriht [28]); zijn huis te Haastrecht bezat hij als allodium, totdat hij het op 26 April 1290 [29]) te 's-Gravenhage met den hof enz. „te

22a) In dat jaar viel hij, in dienst van Guy, graaf van Vlaanderen, met een lener in de Oosteliike gedeelten van Holland. brandende en blakende al wat hem voorkwam" (v. Spaen, De heeren van Amstel enz., pag. 72, naar Melis Stoke). Van Spaen heeft hier 1204, eene doorzichtige drukfout, die in de buurt van deze blz. meermalen opvalt.

23) Eene kopie, in regestvorm vermeld in O.B. Holland 11, Nalezing no. 54, en de Fremery, Suppl. O.B. Holland, no. 168, zoomede Brom! Reg. Sticht, no. 1740. Het stuk zelf is uitgegeven in Versl. Med. Ver. uitgave bronnen Oude Vad. Recht, Vde deel, No. 111, blz. 180-183.

23a) Van Spaen, De heeren van Amstel enz., blz. 71 (echter zonder bronvermelding). *Jan* is dan getuige van Floris V, graaf van Holland.

24) O.B. Holland 11, no. 498, en Sloet no. 1073 bis.

25) 0.3. Holland 11, no. 571.

26) Deze is derhalve geen heer van de heerlijkheid van der Leede, evenmin als *Johannes de Leda, miles,* dit in 1254 behoefde te zijn.

27) Of dit in allen deele juist is. zal nog zijn te toetsen aan het feit, dat op 27 Oct. 1285 (O.B. Holland 11 no. 572) — dus op denzelfden dag, waarop de volgorde is: heer *Harberen van* der *Lede* en heer *Jan* heer *van der Lede* -- in de lijst der borgen voor een schuld van de *Amstel's aan* graaf Floris V na de h e e r en van *Hoorne, Kuyk,* de *Lek, Housden, Herlaer en Stryen,* achtereenvolgens voorkomen : h e e r J a n v a n dor L e d e, *(heer) Bout (Both) van der Eme, heer Gisebrecht uten Goie, heer Jacob van* der *Woude,* h e e r H e r b e r n van der L e d e, enz.

28) Corpus Sigillorum Neerlandicorum (af te korten tot C.S.N.) no. 1047.

29) O.B. Holland 11, no. 702.

vrien eighen" aan graaf Floris V opdroeg en daarop van dezen in leen ontving. Een week te voren, op 18 April 1290 [30]) had ***Jan*** II ***van*** *Arkel* hetzelfde gedaan met zijn borch te Gorinchem. Den 11 den December 1290 treedt ***heer Herfbaren van der Leede*** op als getuige voor ***Willem*** *heer van Strijen,* wanneer deze belooft den Graaf van Holland getrouwelijk te zullen dienen [31]). Zooals Mr. Groesbeek in herinnering brengt, is ***Harbaren*** in 1296 niet meer in leven.

De Heer Groesbeek (blz. 38) is het niet eens met van Spaen [32]), dat o.a. Lede na den dood van ***Jan*** 111 aan den graaf van Holland zou zijn vervallen. „Ik geloof niet", schrijft hij, „dat dit juist is; uit niets blijkt dat Lede een Hollandsch leen geweest is, het zal veeleer een allodiaal goed geweest zijn, dat niet aan de grafelijkheid vervallen kon". Hiertegenover zij het mij vergund er op te wijzen, dat ***Jan van der Leede,*** ridder, die in den strijd tegen Floris V verwikkeld was geraakt, zich op 9 Juni 1297 ***te*** Veere op Walcheren — bij de *Borselen's* — aan de uitspraak van graaf Jan 1 onderwierp nopens de boeten en breuken, welke deze op hem te vorderen had, en dat — naar hij zelf bekená maakt — de graaf hem hierom zijn (Leede's) goed verleend had, „dat ic van hem houde ten rechten leene" [33]). Reeds in 1207 [33a]) waren trouwens de nobiles ***Walpertus*** en *Florentinus* ***de Leda ministerialen*** „de terra Holand". Wederom dus de reeds eerder door mij te voorschijn gebrachte figuur van den nobilis tevens *ministeriaal* [33b])!

Ten einde mijn verweer, in het teeken waarvan dit artikel staat, niet op te houden, zal ik dit punt onder VII vervolgen.

IV.

Aan het slot van zijn artikel brengt Mr. Groesbeek den op 17 Sept. 1284 [18]) in een groep ***van der*** *Lede-Arkel* voorkomenden *Walraven* ***van*** *Benthem* in het debat; dit acht hij van groot belang in verband met den overgang van het bezit der stad Gorkum van de graven van Bentheim op de Arkel's.

Ons betreurd medelid Dr. Henri Obreen schreef in zijne aardige verhandeling over „Heer Simon van Benthem heeren Willemszoon en zijne nakomelingen" (N.L. 1936, k. 389-404): „Algemeen wordt aangenomen, en dit is wel voor geen rede-

30) Ibidem no. 700; van Mieris, Charterboek, 1, 504.

31) O.B. Holland 11. no. 752 en van Mieris, Charterboek I, blz. 524. Het oorspronkelijk charter van 11 Dec. 1290, eertijds bewaard in het Staatsarchief te Bergen in Henegouwen (Trésorerie des ehartes des comtes de Hainaut) ging in 1940 bij den brand van de archiefbewaarplaats aldaar te niet.

Van *heer Hertbaren's* zegel aan deze oorkonde is gelukkig een afgietsel bewaard gebleven in de afgietselverzameling van het Algemeen Rijksarchief te Brussel, no. 8131. Het blijkt gelijk te zijn aan dat van 27 October 1285 (O.B. Holland 11, no. 571), C.S.N. no. 1047. De Raadt, Sceaux armoriés 11, blz. 325 en planche CXCV, fig. 1, vermeldt bij dit zegel ten onrechte het jaartal 1299. Dat het hier om een (druk)fout bij de Raadt gaat en inderdaad het zegel van 1290 is bedoeld, blijkt uit het materiaal, bijéengebracht voor de samenstelling van het Corpus Sigillorum Neerlandicorum, in 1940 uitgegeven in opdracht en onder toezicht van de Nederlandsche Koninklijke Academie van Wetenschappen: in het kaartsysteem bevindt zich onder de „dubbelen", welke in het Corpus niet werden opgenomen, de kaart met gegevens omtrent dit zegel, eertijds door wijlen Dr. H. G. A. Obreen opgenomen. Dit materiaal berust thans ten bureele Kloveniersburewal 29 te Amsterdam.

Het zegel, in groene was, aan dubb. uith. strook, droeg als randschrift: . ARBERNI . MILITIS . DE . **HAST** . . . Het bewaardgebleven afgietsel tc Brussel vertoont dit randschrift nog.

Aan het charter van 7 Mei 1293 (O.B. Holland 11, no. 845) ontbreekt „haren Harparen van Haestrecht" 's zegel. E. Prins.

32) Het *in* hoofdzaak nauwkeurig citaat is blijkbaar ontleend aan diens Hist der heeren van Amstel. enz., blz. 72-73.

33) O.B. Holland 11, no. 1002.

33a) O.B. Holland 1, no. 214 en Jungius, Hist. Benthem., C.D. no. XIV.

33b) Vgl. N.L. 1937, k. 387 (graven van Goor).

lijke betwisting vatbaar, dat de Hollandsche van Benthem's hun oorsprong vinden in het grafelijk huis van Bentheim en diensvolgens in dat der graven van Holland, waaraan het graafschap Bentheim in de tweede helft der 12e eeuw vererfd was, ...". Ik betwijfel echter of bij deze opvatting wel rekening is gehouden met de omstandigheid, dat in Bentheim, nevens het gravengeslacht, van den beginne af, een nobilisgeslacht van denzelfden naam bestaan heeft, dat in 1142 [34]) met *Athelhardus de Benthem* aanving, herhaaldelijk als drost van Bentheim optrad [34a]) en zich ook in Nederland vertoond heeft. Hierbij denk ik aan *Athelhardus'* vermoedelijken voornaamgenoot *Elardus de Benethem,* die op *22* Juli 1227 [35]) te Ommen eene plaats tusschen de nobiles inneemt en daarbij aan *Engelbertus de Gernere* (Gaanderen) voorafgaat. Denkelijk is hij dezelfde persoon als *Eilardus de Benethem,* die op 21 Juli 1233 [36]) te Deventer gezamenlijk als getuige optreedt met de in de lijst der aanwezigen op hem volgende nobiles *Engelbertus* et *Henricus de Gernere.* Als *Elardus de R.* schaarde hij zich in *1227* [37]) onder de ministerialen van den bisschop van Munster. Vermoedelijk was hij een jongere broeder van den in noot 34a genoemden Bentheimschen drost *Frederik* 11, vgl. W.U.B. 111 no. 197 en O.U.B. 11 no. 165, waar in 1223 onmiddellijk na dezen een *Elard* — eveneens zonder geslachtsnaam — als eerste der vele castellani van Bentheim wordt vermeld, terwijl de overige burgmannen hun vollen naam voeren.

Walraven behoort eveneens tot de nobiles [38]), in tegenstelling met heer *Willem van Benthem,* den vader van bovengenoemden *Simon* [39]). Van *Walraven* is, naar de Heer Groesbeek trouwens mede doet uitkomen, niet bekend, dat hij aan de graven van Bentheim, de bezitters van Gorkum, verwant was. Ongetwijfeld vindt men *Walraven* in 1284 in een Arkelsch milieu, maar dit brengt hem slechts dichter tot de graven van Bentheim, voor zooveel de Arkel's zelven daaraan verwant waren en vooralsnog niet, omdat hij uit die graven zou spruiten.

Ziine verwantschap tot de Arkel's schijnt in deze ook slechts van betrekkelijke beteekenis. Weliswaar noemt hij den ons reeds bekenden *Hartbernus (van der Lede, heer) van Haestrecht (1272-1293)* zijn oom van de vrouwelijke zijde (avunculus m e u s) [40]), doch *Hugo Boeter,* knape, die specifiek tot bedoeld milieu behoort [41]) en *Walraven* als getuige bijstaat, rangschikt hij niet onder zijn bloedverwanten.

Tezamen met zijne vrouw *Agnes,* dochter van den *nobilis Dirk (II) heer van Heeswijk,* vermeldt hij Jan (11) *heer van Arkel* als *hun* verwant (consanguineus n o s t e r). Dit houdt evenwel verband met de gemeenschappelijke relatie van *Arkel* en *Heeswijk* tot *Ochten. Jan I van Arkel* was namelijk, zooals ingevolge mijn artikel van 1937 aangenomen mag worden, gehuwd met *Bertha van Ochten,* dochter van *Ricolt I van Ochten* en *Marina (van Bentheim).* In de vorenaangehaalde oorkonde van 1243 [13]) stonden — nevens *Alardus* (1) *de Buren* — *Ritolfus de Uethe* (blijkbaar niet *Vechte,* doch *Ricolt* 11 *van Ochten)* en *Dirk* (1) *de Hesewich,* allen ridder, *Herbaren* 11 *van de Lede* als getuigen ter zijde. Vermoedelijk was deze *Dirk* I met eene *Ochten* gehuwd, want op 14 en 25 Sept. 1270 [42]) treffen wij als zijn zoons den hoogergenoemden *Dirk* (II) *van Heeswijk* en diens broeder R i c h o l f *van Heeswijk* aan, welken laatste wij op 8 Sept. 1298 [43]) als *Ricout van Hesewyck,* ridder, waarnemen, *Hugo Boeter van Arkel,* de broeder van *Jan* 1, was daarom, in tegenstelling met zijn neef *Jan II van Arkel ex* matre *Ochten,* geen bloedverwant van *Walraven van Benthem.*

Langs dezen weg zal dus, naar ik vrees, omtrent het vraagstuk van den overgang van het bezit der stad Gorkum van de graven van Bentheim ov het geslacht der Arkel's niet veel nieuws te ontdekken vallen.

V.

Thans volledigheidshalve nog eeniqe losse mededeelingen.

1. In den staat van Mr. Groesbeek wordt, overeenkomstig de in noot 15 bedoelde oorkonde van 1247, ook *Samson* opgegeven als broeder van *Johannes heer van de Lede;* te oordeelen naar zijn voornaam en ziine plaats als laatste in de getuigenlijst. was hij een bastaardbroeder (van *Jan* 1). Volgens denzelfden staat zouden *Amilys (Amelis)* en *Johan Samson,* die op 11 April 1284 [24]) in een reeds vermeld Arkelsch stuk voorkomen en wel eveneens als de laatste der aetuiqen, zijn zoons zijn; dit is wel aannemelijk, maar niet bewezen, zoodat hier stippellijnen voor het aangeven van de filiatie de voorkeur verdienen. Als hun broeder mag vermoedeliik worden aanaemerkt *Ghisebrecht Samson,* die wegens den zoen van den heer van Amstel „jegens" graaf Floris V dezen „ene halve hove in sinen gode ten utersten Ecghe westwart" opdroeg en dit vervolgens van hem in leen ontving [44]). Reeds lang te voren beqiftiqde *Hacepernus (Harbaren) van der Lede, heer van Haestrecht en van de Vlist, Ghyselbert Samson(s)* met 2 roeden lants aan de Vornesloot in Sevendair (vgl. de aangehaalde oorkonde van 1272) [23]).

2. De eerste *Hugo Botter zou,* naar Mr. Groesbeek mededeelt, die van 1155 [45]) zijn. Hij komt voor onder de liberi testes en is dus nobilis; na hem volgen de ministerialen. Te voren vertoonde zich echter reeds een naamgenoot. Ik bedoel niet dien uit eene oorkonde van 1119 [46]), welke den Heer

---

34) W.U.B. 11, no. 240, Reg. 1636, en Niesert, Münst. Urk. Buch, Abt. 1, p. 335.

34a) *Frederik* II (1221-1223), *Nicolaas* (1241) en *Ecbert* (1243). Zie o.a. O.U.B. 11 nos. 139. 165, 406 en 434, zoomede W.U.B. 111 nos. 172 en 197, VI no. 329 en 111 no. 410.

35) O.B. Sticht 11 no. 767; Bijdr. Gesch. Overijss. VI, 1880, blz. 112-113.

36) Oork. boek Sticht 11 nos. 859 en 860; O.B. Gron. en Drenthe, 1, no. 94; Tijdr. Reg. Ov., 1, p. 8; Dumbar. Kerk. en Wereldl. Deventer, 1, p. 464 en Analecta, II, blz. 229; 'alsook Lindeborn, Hist. Episc. Daventr. p. 263/5.

37) Wilkens, Gesch. Dynasten Steinfurt. 1826. C.D. no. V: zoomede W.U.B. 111, no. 241, en Niesert, Urk. Sammlung, no. 11, pag. 368.

38) Zie o.a. de oorkonde van 11. Nov. 1286 (de Fremery, Suppl. O.B. Holland, no. 241). Over zijn geslacht en de na te noemen, aan hem verwante *Heeswijk's* vgl. Taxandria, V (1898), blz. 98-101. Zijn zegel, dat acht koeken vertoont tegen dat der grafelijke Bentheim's negentien, is in C.S.N. afgebeeld onder no. 709.

39) Dr. Obreen's zienswijze, dat *Willem* in een tweetal oorkonden van 1266 (O.B. Holl. II, no. 151 'en Nalezing no. 41) onder de nobiles viri zou voorkomen, berust op een misverstand, aangezien in die stukken onderscheid wordt gemaakt tusschen de nobiles en de ridders, bij welke laatste categorie *Willem* is ingedeeld.

40) Twee gevallen zijn dus mogelijk: *Hartbernus* was gehuwd met eene zuster van *Walraven's* moeder dan wel was diens vader getrouwd met *Hartbernus'* zuster.

41) In herinnering zij gebracht, dat deze toen zegelde als *Hugo Boeter* de Arele.

42) Stadsarchief Keulen nos. 333 en 334, beide vermeld in de Frcmery, Suppl. O.R. Holland, no. 158, noot, blz. 307.

43) *0* B. Holland 11. no. 1039.

44) Het oudste register van graaf Florens, medegedeeld door Mr. S. Mullrr Hz. in Bijdr. Med. Hist. Genootschap, deel 22 (1901), blz. 165, no. 375, jis. pag. 163, 317 en 118. Het juiste jaartal is onbekend (c. 12868). Onmiddellijk boven *Ghisebrecht* staat onder no. 374 *Frederic van* der *Sevendeir,* dc schoonzoon van *Jan 11 van der Lede.*

45) Obreen, O.B. Holland 1, no. 153; v. d. Bergh, Id. no. 132; en O.B. Sticht 1, no. 411.

46) O.B. Sticht 1, no. 295 en Sloet no. 233.

tot lijftocht krijgt. Wat verder met dit goed geschiedde, behoort tot eene volgende periode.

Thans eindig ik. Met mijne verhandeling hoop ik het moeizaam toegankelijk terrein der eeuwenoude Arkelianen genoegzaam te hebben geopend om het verkrijgen van een inzicht in verschillende richtingen te vergemakkelijken, al zou meer licht op menig punt zeer welkom zijn. Memoriestichtingen, die zóó vaak wegwijs plegen te maken omtrent den bouw van een geslacht, zijn ons echter aangaande de oudste *Lede's* en *Arkels* helaas niet overgeleverd. Ook het voornamengebruik laat ons meermalen in den steek, mogelijk een gevolg van vroeg heengaan van den meestal onbekenden oudsten zoon: in deze moerassige streken werd veel gegraven en ingepolderd, hetgeen niet bevorderlijk aan den gezondheidstoestand zal zijn geweest [67]). Voorts spreekt het van zelf, dat bij onderstelling en ook andere combinaties dan de door mij voorgedragene toegelaten dienen te worden; ik gaf echter hetgeen mij het rationeelst voorkwam.

Genealogie van het geslacht
Brutel de la Rivière.
(Nederlandsche Tak),

door J. J. BRUTEL DE LA RIVIÈRE.

Niettegenstaande de nog vele niet opgeheldere punten heb ik gemeend, na het verschijnen van een artikel over de Hugenotenfamilie *Brutel de la Rivière* in de „Revue Historique Vaudoise" (37e jaargang September 1929 no. 9 blz. 271 t/m 278) en in „Archives Heraldiques Suisses, Organe de la Société Suisse d'Héraldique" 1928 no. 4 blz. 162 t/m 166 van de hand van den Heer Hans von Burg te Bern — waarin hij zich hoofdzakelijk beperkt tot de Zwitsersche tak van de familie — en tevens na een ingesteld onderzoek te Parijs, Montpellier en Nîmes, voldoende gegevens te hebben verzameld tot samenstelling van deze genealogie.

Ik moge hierbij nog opmerken, dat een verkorte genealogie van de familie Brutel de la Rivière werd opaenomen in de 5e jaarganq, 1914, van Nederlands Patriciaat, waarin het wapen als volgt staat beschreven:

Doorsneden: 1 gedeeld: a. in goud een groene boom: b. in goud een uitkomende roode leeuw; 11. in goud drie roode, groen gesteelde rozen, uitgaande van één stengel oprijzende uit den schildvoet.

Voor het weinige, dat bekend is omtrent het wapen en zegels moge ik kortheidshalve verwijzen naar bovenvermeld artikel in „Archives Héraldiques Suisses" blz. 166.

Oorspronkelijk zijn de Brutels afkomstig uit het gebied van Gard en Hérault in de zuidelijke Fransche provincie Languedoc.

Vincent Brutel, vermoedelijk geb. te Bagnols (Fr.), alwaar hij notaris was. Blijkens zijn eigen protocol als Koninkliik notaris meederjarig in 1584: hij werd dus geboren omstreeks 1560. Hij wordt genoemd als zijnde getrouwd met *Louise Blou (Blau)* en wel in de huwelijksakte van één ziiner zoons n.l. Gédéon. Te Parijs werd n.l. in een klein geschreven register van de kerk te Charenton deze huweliiksakte gevonden naar welks afschrift de vermelding gedrukt werd in de tweede onvoltooid gebleven uitgave van „La France Protestante" door gebr. Haag.

[67]) Graaf Floris V had 7 of 8 kinderen, waarvan de meeste — o.a. de naar Floris' vader Willem genoemde zoon — op jeugdigen leeftijd stierven; een jongere zoon, *Jan* 1, volgde toen op. Zie Henri Obreen, Floris V, blz. 23, noot 3.

Deze akte luidt:

	Brutel Gédéon de Montpellier, fils de Vincent
Blau	Brutel de Bagnolet et de Louise Blau
Le Faucheur.	avec Esther le Faucheur fille de feu Jeremi le Faucheur sieur de la Rochette et de Nicolarde de
Servette	Servette.
	(Mariages Charenton Juillet 1640 j

Bagnolet heeft Haag blijkbaar gelezen: hij schrijft: „Bagnolets est probablement Bagnols"

Hij passeert in 1616 nog aktes en wordt in 1617 door zijn zoon als notaris opgevolgd.

Uit dit huwelijk zijn vermoedelijk 5 zoons geboren n.l.: *Gédéon, Anselme, Antoine* of *Antony, Etienne* en *Daniel* [1]).

1. *Gédéon Brutel,* geb. te Bagnols vóór 1620, koopman te Montpellier, komt als zoodanig op 11 Febr. 1634 in het protocol van notaris Pellerin voor (Inventaris no. 133). In 1640 peeter van Gédéon, 'zoon van Anselme (reeds overleden, zie onder 2) [2]). Trouwt in Juli 1640 te Charenton *Esther le Faucheur* (zie huwelijksakte onder Vincent Brutel). Uit dit huwelijk voor zoover bekend geen kinderen.
2. *Anselme Brutel,* vermoedelijk geb. te Bagnols, overl. Montpellier 1640, trouwt *Jeanne de Jullian.* Een zoon *Gédéon,* geb. te Montpellier 1640.
3. *Antoine* of *Antony Brutel,* vermoedelijk geb. te Bagnols.
4. *Etienne Brutel,* vermoedelijk geb. te Bagnols, koopman te Montpellier.
5. *Daniel Brutel,* geb. Bagnols en vermoedelijk aldaar overl. in 1648: hij volgt in 1617 zijn vader op als notaris te Bagnols. Blijkens de huwelijksakte van zijn zoon gehuwd met *Anne Costi (Coste).*

   Uit dit huwelijk 2 zoons:

   a. *Etienne Brutel,* vermoedelijk geb. te Bagnols, alwaar hij zijn vader als notaris opvolgt. Zijn protocol loopt van 1648 tot 1682. Van hem is alleen nog bekend, dat hij voorkomt als getuige bij den doop van een dochter Marguérite van zijn broer Gédéon te Montpellier.

   b. (1). *Gédéon Brutel,* geb. te Bagnols vóór 1643, overl. te Lausanne in zijn 63e jaar, vermoedelijk voor 1705. Hij trouwt te Montpellier in de Gereformeerde kerk op Zondag 8 April 1668 *Eleonora d'Audemar* [3]).

Conseiller du Roi et Receveur-général des gabelles de la province de Languedoc. Een hoogstaand en godsdienstig man, die door de geloofsvervolging vóór de herroeping van het

[1]) De doop- en trouwboeken der gereformeerde kerk te Bagnols zijn verdwenen; zij zijn noch te Bagnols noch in het departementaal archief van Gard te Nîmes tc vinden.

[2]) Uit het doopregister der Protestantsche kerk te Montpellier, bewaard op de Archives municipales, werd de volgende doopakte opgeteekend: „Gédéon Brutel fils du feu sieur Brutel et Jeanne de Jullian mariés, né le quatorzième du présent mois (Septembre), présenté à bapthème par Gédéon Brutel marrain et damelle Suzanne le Faucheur femme de Mr. Dalman, batisé par Mr. Gigue".

[3]) Contract receu par Mr. Daleirat notaire de Nihmes le 6 Aôut 1668: „Entre monsieur Gédéon Brutel conseiller du roy receveur-général des gabelles du Languedoc et Rossihon fils de feu sieur Daniel Brutel et de damoiselle Anna Costi mariés, habitans de la ville de Bagnolz d'une part, et damoiselle Eleonora d'Audemar fille de feu sieur Charles Audemar bourgeois et de damoiselle Marguérite de Roux, mariés, habitans de la ville de Nihmes, d'autre." Een onderzoek naar het protocol van dezen notaris in het Departementaal archief te Nîmes heeft geleerd, dat dit niet meer bestaat.

Edict van Nantes in 1685 door Lodewijk XIV, genoodzaakt was de vlucht te nemen. Hij vertrok naar Genève en vandaar naar Lausanne, waar zijn vier zoons en een dochter zich bij hem voegden. Hij is de eerste, die zich noemt *Brutel* Ze *la Qivière;* het is echter nog niet gelukt, ondanks vele nasporingen, te 'ontdekken waarom en op grond waarvan de naam *„de la Rivière"* door hem achter den naam Brute1 werd gevoegd [5]).

Uit dit huwelijk 7 kinderen:

1. *Jean Brute1 de la Rivière,* volgt II.
2. *Marguérite Brute1 de la Rivière,* geb. Montpellier 24 Nov. 1670, overl.....; trouwt te Montpellier *Laurent Planchut* geb.. 29 Juni 1667.
   In „Etudes historiques sur la Cour des comptes de Montpellier d'après ses archives" in 1929 te Parijs uitgegeven bij Fromin Montani door Pierre Vialles wordt van hem gezegd onder „Magistrats": „Laurent Planchut, auditeur de 1691, il épousa Marguérite Brutel. 11 devint conseiller-maître en 1700; il obtint une dispense d'âge parcequ'il n'avait que 24 ans et 2 mois, le 29 Aôut 1691".
3. *Louise Brute2 de la Rivière,* geb. Montpellier 21 Febr. 1672, over1.....; stond haar vader krachtig bij in zijn taak als directeur aan het hoofd van de uitgewekenen. Zij was o.a. directrice van het hospitaal.
4. *Jacques Brute1 de la Rivière,* geb. Montpellier 5 Aug. 1673, overl.....; keerde later naar Frankrijk terug, waar hij na zijn bekeering (hij 'blijkt dus katholiek te zijn geworden) herbezit nam van de rechten en goederen, die de familie ontnomen waren [6]).
5. *Anthoine Brute1 de la Rivière,* geb. Montpellier 2 Nov. 1674, overl.....; bleef in Frankrijk: nam gedurende de Spaansche Successieoorlog dienst in het Engelsche leger en stierf te Piémont.
6. *Samuel Brute1 de ba Rivière,* geb. Montpellier 13 Aug. 1678, overl..... In de aangehaalde artikelen van den Heer von Burg wordt hij beschreven.
7. *(Jean) Etienne Brute1 de la Rivière,* geb. Montpellier 8 Maart 1683, overl. Schafisheim (Zw.)..... Februari 1752. Gehuwd met *Susanna Catharina Salchi.* Op zijn grafsteen, die nog heden ten dage is ingemetseld in de muur van de kerk van Staufberg (onder Schafisheim), kanton Aargau, komt het volgende opschrift voor:

   ..Dem der für Religion und reines Gotteswort,
   Fründ, Vatterland und Hab für nichts ge
   schätzet hat,
   Hat Gott diese Ruestatt hier erhöht
   In diesem Ort"

   Onder deze inscriptie staat geschreven:
   „Etienne Brutel, né en 1683, mort en 1752."

Opmerkelijk is, dat de leden van de Zwitsersche tak de naam Brute1 *zonder* de la Rivière zijn blijven voeren. Deze Etienne was de stamvader van de Zwitsersche tak en wordt eveneens door den Heer von Burg uitvoerig beschreven.

II. *Jean Brute1 de la Rivière,* geb. Montpellier 17 Aug. 1669, overl. Amsterdam 14 Augustus 1742, begr. Walekerk

[5]) Voor bijzonderheden omtrent dezen belangwekkendon persoon moge ik verwijzen naar een „Biographie de Nob1e Gédéon Brute1 de La rivière", die zich bevindt in de Bibliothèque Wallone te Leiden.

[6]) Bij verder onderzoek zou zich hier de mogelijkheid kunnen openen tot het verzamelen van gegevens omtrent een eventueel bestaande Fransche tak.

20 Aug., trouwt te Rotterdam (Walekerk) 15 Dec. 1706 *Marie Jeanne de Robais,* geb. Abbeville (dep. Somme) 1681, overl. Leiden 28 Juli 1764, begr. Vrouwekerk 4 Aug,. dochter van Isaäc en Marie Robelin.

Na zijn vertrek uit Frankrijk, alwaar hij theologie studeerde, zette hij zijn studie in Zürich voort, waar hij staat ingeschreven als *Jean de la Rivière,* Monspessulanensis (de latijnsche vorm voor Montpellier). Hij gaat naar Holland, waar hij verbleven zou hebben bij zijn Oom Chauvin te Rotterdam: woont daarna afwisselend te Leiden, Utrecht en Leiden: „Membre de l'église de Leyden Jean Brute1 de la Rivière, octobre 1690 par témoignage de l'église d'Utrecht". Op 19 Maart 1693 wordt hij student aan de Hoogeschool te Leiden: „Joannes Brute1 de la Rivière, oud 24 jaar, Monspeliensis Theologiae. Honoris causa inscriptus". Predikant te Veere van 1695 tot 1702, waar hij in 1699 bij de ingebruikneming van een nieuwe kerk voor de Fransche gemeente de eerste leerrede hield op 22 November over Mattheus XVIII: 20. De kerk telde toen 50 leden. Omtrent zijn beroep naar Veere kan nog het navolgende worden vermeld: Toen op 20 Juli 1694 te Veere „les consistoires furent assemblés pour proceder à la nomination d'un pasteur les voix ayant été receuillies par billets, sont unanimement tombées sur la personne de notre cher frère Mr. Jean Brute1 de la Rivière". Vandaar ging hij naar Rotterdam als predikant bij de Waalsche gemeente en liet zich in 1709 naturaliseeren. „Naturalisé en conséquence de l'édit des Etats de Hollande et de Westfriesland du 18 Juillet 1709, Jean Brute1 de la Rivière né à Montpellier, étant pasteur à Rotterdam." In 1720 nam hij een beroep naar Amsterdam aan waar hij in 1742 overleed. Van zijn hand verschenen verschillende publicaties o.a. in 1737 op verzoek van de Waalsche gemeente te Amsterdam: „Exposition abregée des Dogmes et des Préceptes de la Religion, en forme de Catéchisme, à l'usage de l'Eglise Wallonne d'Amsterdam." In 1731 verzorgde hij een nieuwe uitgaaf van „Visites charitables de Mr. D'rélincourt", terwijl na zijn dood „Sermons sur divers Textes de l'Ecriture Sainte" verscheen.

Uit dit huwelijk 6 kinderen, waarvan slechts één het geslacht voortzette.

1. *Jean Jaques Brutel de la Rivière,* volgt III.
2. *Eleonore Judith Brute1 de la Rivière,* geb. Rotterdam 6 Maart 1709, ged. Waalsche kerk 8 Maart, overl..... Op 14 Juni 1764 was zij nog in leven, zij kwam n.l. voor in het testament van haar Moeder, dien dag gemaakt. Zij huwde 12 Sept. 1745 te Abcoude *Paul Augustin Brunet de Rochebrune,* Luit. Colonel, die 1 April 1753 te Groningen overleed.
3. *Marie Marguérite Brute1 de la Rivière,* geb. Rotterdam 5 Sept. 1710. ged. Waalsche kerk 10 Sept., overl. ..... trouwt 18 Jan, 1752 *Pierre Chandon.* Op 3 Dec. 1751 testeeren zij voor notaris l'Ange te Leiden.
4. *Gédéon Brute1 de la Rivière,* geb. Rotterdam 9 Oct. 1712, ged. Waalsche kerk 12 Oct., overl. aldaar 22 Oct. 1712. In het begraafregister der Waalsche kerk te Rotterdam (Gemeente archief van Rotterdam, archief Waalsche kerk no. 137) staat vermeld op folio 101 vo: no. 0. Den kelder aancomende de kerk, alwaar de predikanten in begraven werden: hierin vermeld folio 102 „1712 den 22 October. Een kraamkint van Ds. Jan de Bruyne de la Rivière. Dit „kraamkint" is Gédéon.

5. *Lea Madeleine Brutel de la Rivière,* geb. Rotterdam 10 Oct. 1714, ged. Waalsche kerk 17 Oct., overl. aldaar 17 Juni 1715. In hetzelfde begraafregister folio 102 staat: „Op 1715 17 Juni. Een kind van Jan Brutel de la Rivière out 1 maant". „Out 1 maant" moet een verschrijving zijn: dit begraven kind kan geen ander zijn dan Lea Madeleine.
6. *David Brutel de la Rivière,* geb. Rotterdam 18 Sept. 1716, ged. 23 Sept. Waalsche kerk, overl. 20 December . ..?... te Leiden, tr. 1 e 17 April 1740 te Amsterdam (Walekerk) *Catharina Montaud,* oud 32 jaar, overl. 29 Nov. 1741.

Uit dit huwelijk geen kinderen.

Hij tr. 2e 13 Oct. 1744 te Amsterdam (Walekerk) *Jeanne Lombard,* oud 25 jaar, overl. 25 Jan. 1754.

Uit dit huwelijk:

a. een doodgeboren kind te Leiden.
b. *Henriette Elisabeth,* geb. St. Petersburg 18 Aug. 1750, overl. 's-Gravenhage 7 April 1813. Zij was gehuwd met Mr. *Abraham Jacques La Pierre.*
c. *Esther Aimée,* geb. Amsterdam 5 Juni 1752, ged. Westerkerk 8 Juni en aldaar overl. 8 Juli 1752, begr. 12 Juli.

Hij tr. 3e 17 Juni 1755 te Amsterdam (Walekerk) *Helena Sebille,* oud 25 jaar, overl. Amsterdam 9 April 1808. Dit huwelijk werd op 15 Sept. 1759 door echtscheiding ontbonden.

Uit dit huwelijk 1 kind:

Susanna Uranie, geb. Amsterdam 6 Aug. 1756, ged. Westerkerk 12 Aug. Zij huwde Mr. *Peyrotte,* Poorter van Amsterdam 29 Juli 1738; diaken Waalsche gemeente 13 Januari 1743; verlaat Amsterdam op 20 September 1746 en vertrekt naar Petersburg om in 1751 met vrouw en kind terug te keeren; vertrekt in 1752 naar Stansberg (vermoedelijk wordt hier Staufberg bij Schafisheim Zw. bedoeld): komt terug in 1754: gaat tweemaal failliet, maar komt beide keeren met zijn crediteuren tot een accoord [7]).

III. *Jean Jaques Brutel de la Rivière,* geb. Rotterdam 28 Oct. 1707, ged. Walekerk 30 Oct., overl. Leiden 26 Sept. 1763 (begr. Vrouwekerk, ondertr. 30 Maart 1738 in de Groote Kerk te 's-Gravenhage, tr. aldaar in de Fransche kerk 27 April 1738 *Uranie Marguérite Chion,* geb. 's-Gravenhage 21 Maart 1717, ged. Walekerk 1 April, overl. Leiden 13 Nov. 1807, begr. Vrouwekerk, dochter van Ds. Jacques en Marguérite Françoise Brunier.

Achtereenvolgens predikant bij de Waalsche gemeente te Goes 1731, Middelburg 1733 en Leiden 1745.

Uit dit huwelijk 9 kinderen:

1. *Jean Brutel de la Rivière,* geb. Middelburg 18 Juli 1739, ged. Fransche kerk 22 Juli, aldaar overl. 24 Juni 1740.
2. *Marie Uranie Brutel de la Rivière,* geb. Middelburg 1 Oct. 1740, ged. Fransche kerk 5 Oct., overl. 2 Februari 1826, huwt 4 Nov. 1759 te Leiden *Gerard Willer,* oud 23 jaar en overl. 2 Maart 1802.
3. *David Jacques Brutel de la Rivière,* geb. Middelburg 15 Jan. 1742, ged. Fransche kerk 17 Jan., aldaar overl. 29 April 1743.

[7]) Blijkens de akte van boedelbeschrijving van zijn moeder heeft hij de toen aanwezige familieportretten ontvangen. Tot op heden is niet ontdekt kunnen worden waar deze zich bevinden. De zich te Schafisheim bevindende portretten, die alleen op de Zwitsersche tak betrekking hebben, zullen hier hoogstwaarschijnlijk wel niet zijn bedoeld.

4. *Arent Brutel de la Rivière,* geb. Middelburg 8 Sept. 1743, ged. Fransche kerk 11 Sept., aldaar overl. 17 Maart 1744.
5. *Isaäc Brutel de la Rivière,* volgt IV.
6. *Marguérite Françoise Brutel de la Rivière,* geb. Leiden 8 Mei 1746, ged. 11 Mei Waalsche kerk, overl. Leiden 25 Juni 1763.
7. *Marie Arnoldine Brutel de la Rivière,* geb. Leiden 14 April 1748, ged. Waalsche kerk 17 April, aldaar overl. 19 Juni 1748, begr. 23 Juni in de Vrouwekerk in het graf van de familie Boulenger.
8. *Uranie Marie Brutel de la Rivière,* geb. Leiden 22 Februari 1750, ged. Waalsche kerk 1 Maart, overl. 10 Juli 1831. Zij huwt te Leiden(?) 13 Sept. 1767 *André Benezet,* overl. 23 of 28 Jan. 1774.
9. *Wilhelmina Jeanne Brutel de la Rivière,* geb. Leiden 30 Jan. 1754, ged. Waalsche kerk 3 Febr., overl. te Leiden 11 Jan. 1834.

IV. *Isaäc Brutel de la Rivière,* geb. Middelburg 4 Maart 1745, ged. Fransche kerk 7 Maart, overl. Rotterdam 12 Jan. 1793, begr. Walekerk 16 Jan., trouwt 10 December 1780 *Marie Valeton,* geb. 4 Febr. 1756, overl. Rotterdam 2 Nov. 1807 (begr. Walekerk 6 Nov.) , dochter van Josué en Marie Anne Christine Le Chaleur.

Predikant bij de Waalsche gemeente te Schiedam 1766, Haarlem 1772 en te Rotterdam 1774.

Uit dit huwelijk 3 kinderen:

1. *Josué Brutel de la Rivière,* geb. en overl. R'dam . . . April 1785.
2. *Jeanne Marie Uranie Brutel de la Rivière,* geb. Rotterdam 9 Febr. 1788, overl. 12 April 1866, tr. le ... April 18 18 te Leiden *Bonifacius Mogge Pous Jr.,* overl. 19 Maart 1820 of 1822; 2e 16 December 1831 *Johan Godard van Gendt,* geb. 8 Maart 1767, overl. 14 Juli 1842.
3. *Jean Jaques Brutel de la Rivière,* volgt V.

V. *Jean Jaques Brutel de la Rivière,* geb. Rotterdam 1 Nov. 1790, ged. 7 Nov. Walekerk, overl. Leiden 23 April 1874, tr. te 's-Gravenhage 20 Juni 1817 *Wendelina Elisabeth van Goens,* geb. 29 Febr. 1796, ged. Kloosterkerk 6 Maart, overl. Leiden 8 Mei 1872, dochter van Mr. Cornelis Johannes en Jeanne Marie l'Ange.

Hij was o.a. Referendaris bij het Kabinet van Koning Willem I en particulier-secretaris van Koningin Frederica Louise Wilhelmina van Pruisen, gemalin van Koning Willem 1.

Uit dit huwelijk 11 kinderen:

1. *Jacques Marie Isaäc Brutel de la Rivière,* volgt VI A.
2. Een doodgeboren zoon 27 Maart 1820 te 's-Gravenhage.
3. *Cornelius Joannes Brutel de la Rivière,* volgt VI B.
4. *Jeanne Petronella Maria Brutel de la Rivière,* geb. 's-Gravenhage 1 Oct. 1824, overl. 27 Aug. 1887, huwt 27 Mei 1847 *Johannes Hooykaas Herderschee, ge'b.* 20 Sept. 1822, overl. 15 Maart 1886, predikant achtereenvolgens te Kamperveen 1847, Edam 1850 en Nijmegen 1852.
5. *Pierre Marie Brutel de la Rivière,* VI C.
6. *Justine Brutel de la Rivière,* geb. en overl. 's-Gravenhage, respect. 10 Juli 1828 en 26 Februari 1838.
7. *Pauline Brutel de la Rivière,* geb. 's-Gravenhage 22 Sept. 1830, overl. 5 Jan. 1894, huwt 21 April 1858 *Matthijs Salverda de Grave,* geb. 10 Aug. 1832, overl,

30 April 1909. In 1856 predikant te Neder-Hemert, daarna te Noordwijk-Binnen: hij nam ontslag en werd leeraar in de geschiedenis en aardrijkskunde te 's-Gravenhage.

8. *Louis Corneille Jacques Brute1 de la Rivière, geh.* 's-Gravenhaqe *23* April 1832 en overl. aldaar 30 Maart 1918, tr. 1 e 7 November 1860 te Leiden *Emilia Nelletta Smits Verburg,* geb. Amsterdam 15 Aug. 1828, overl. 's-Gravenhage 13 Oct. 1891: 2e 27 October 1892 te Haarlem *Sara Margaretha Verburg,* geb. Nieuwpoort 10 Aug. 1852, overl. 's-Gravenhage 12 Februari 1933, dochter van Ds. Willem Absolon Sylvester en Agatha Jacqueline ter Kuile. Hij was Dr. in de geneeskunde.
9. *Suzanne Josine Brute1 de la Rivière,* geb. 's-Gravenhaqe 13 Mei 1834, overl. 14 Febr. 1888, tr. 23 April 1868 te Leiden Dr. *Gerardus Zaalberg,* geb. 10 Maart 1834, overl. 8 Febr. 1895, qeneesheer te Leiden.
10. *Carel Johan Emerentius Brute1 de la Rivière,* volgt VI D.
11. *François Corneille Jean Brute1 de la Rivière,* geb. 's-Gravenhage 20 Juni 1837 en aldaar overl. 15 Februari 1838.

VI A. *Jacques Marie Isaäc Brute1 de la Rivière,* geb. 's-Gravenhage 27 Juli 1818, overl. Utrecht 14 Maart 1892, tr. Curaçao 27 Juli 1853 *Maria Elisabeth Schorrenberg, wed. M. Webb Knollaert,* geb. St. Martin 23 Februari 1826, overl. Oosterbeek 22 Aug. 1886, dochter van Henri en Sophia Percival. Hij werd op 1 Juni 1880 gepensionneerd als Vice-Admiraal Commandant van de Zeemacht in Oost-Indië.

Uit dit huwelijk 5 kinderen:

1. *Jean Jacques' Brute1 de la Rivière,* geb. Nieuwediep 22 Febr. 1855, overl. Locarno 16 November 1903; studeerde medicijnen, vertrok naar Indië, alwaar werkzaam als commies-bibliothecaris.
2. *Wendelina Elisabeth Brute1 de la Rivière,* geb. Willemsoord 8 Oct. 1856, tr. Leiden 7 Februari 1884 Dr. *Santuel Reinier Johan van Schevichaven,* geb. Hemmen 29 October 1837, overl. Bussum 17 April 1921, zoon van Jacob en Dorothea Geertruida Nijhoff en wedr. van Martina Margaretha Paulina Maria Mellink, Dr. in de theologie en in de Wis- en Natuurkunde.
3. *Jeanne Marie Uranie Brute1 de la Rivière,* geb. Leiden 24 November 1858 en aldaar overl. 14 Februari 1860.
4. *Anna Louise Henriette Brute1 de la Rivière,* geb. Barneveld 25 Aug. 1860, overl. Bussum 1 Mei 1932, tr. Utrecht 7 Augustus 1890 Mr. *August Lebrecht Statius Mellink,* geb. Curaçao 29 Januari 1866, overl. Meester Cornelis 4 Sentember 1891, zoon van Helenus Albertus en Augusta Geertruida Muller. Hij was werkzaam in Indië bij den Landraad te Buitenzorg en Meester Cornelis.
5. *Henri Corneille Jean Brute1 de la Rivière,* geb. Barneveld 11 Februari 1866, overl. den Helder 20 Maart 1868.

VI B. *Cornelius Joannes Brute1 de la Rivière,* geb. 's-Gravenhage 10 Aug. 1823, overl. Rotterdam 1 Jan. 1893, tr. le 28 Maart 1849 te Middelburg *Christina Cornelia van der Feen,* geb. Schoonhoven 26 Sept. 1819, overl. Haarlem 30 Sept. 1882, dochter van Ds. Bartout en Christina Sebastina Emants: 2e 26 November 1884 Breda *Sara Catharrina Salverda,* geb. 26 November 1840, overl. Haarlem 13 Juni 1889. Hij studeerde godgeleerdheid te Leiden en te Genéve, ging als predikant bij de Waalsche gemeente te Middelburg over naar de Ned. Herv. Kerk en stond achtereenvolgens te Grijpskerke (Z.) 1849, Grootebroek 1852, Monnikendam 1854, Meppel 1855 en Haarlem 1858.

Het 2e huwelijk was kinderloos: uit het le huwelijk 10 kinderen:

1. *Jean Jaques Brute1 de la Rivière,* volgt VII A.
2. *Bartout Brute1 de la Rivière,* volgt VII B.
3. Een doodgeboren zoon te Grootebroek 3 Oct. 1852.
4. Een doodgeboren dochter te Grootebroek 21 Jan. 1854.
5. *Pierre Marie Brute1 de la Rivière,* geb. Monnikendam 9 Dec. 1854, overl. Leiden 6 Juni 1855.
6. *Guilliam Johannes Brute1 de la Rivière,* geb. Meppel 10 Dec. 1855, overl. 's-Gravenhage 13 Aug. 1923, tr. te Groot-Zundert 27 Mei 1890 *Mathilde Sophia Virginia van de Wal,* geb. 29 April 1860 te Breda, overl. 10 Dec. 1940 te Breda, dochter van Jean Jaques en Cornelia Bulkman. Predikant achtereenvolgens te Krabbendijke 1880, Houtrijk 1883, Zuiderwoude 1888, Zundert 1888, Ressen 1891, Uitwijk 1894 en 's Gravenmoer 1896.

   Uit dit huweliik 1 kind geb. en overl. te Zundert respect. 26 en 28 Jan. 1891.
7. *Antonia Christina Henriette Brute1 de la Rivière,* geb. Meppel 19 Maart 1857, overl. Montreux 18 Dec. 1931, tr. te Bloemendaal 13 Juni 1881 *Hubertus Agathinus van Weel,* geb. Middelharnis 8 Dec. 1856. overl. 's-Gravenhage 17 Mei 1911, zoon van David en Cornelia Driendijk. Oeconoom.
8. Eendoodgeboren zoon te Meppel 22 Maart 1858.
9. *Johan Brute1 de la Rivière,* geb. Haarlem 8 Juni 1859 en aldaar overl. 15 Dec. 1860.
10. *Jeanne Marie Uranie Brute1 de la Rivière,* geb. Haarlem 22 Mei 1861, overl. Aerdenhout 29 Dec. 1934, tr. Haarlem 28 April 1887 Mr. *Thomas Adriaan Sannes,* geb. Wildervank 7 Jan. 1850, overl. 's-Gravenhage 26 Februari 1909, zoon van Dr. Antonis en Vossina Adriana Romein. Achtereenvolgens advocaat te Rotterdam, subst. griffier 1883, rechter en president der rechtbank te Alkmaar. Raadsheer Gerechtshof te 's-Gravenhage 1903.

VII A. *Jean Jaques Brute1 de la Rivière,* geb. Grijpskerke (Z.) 27 Jan. 1850, overl. Hilversum 18 Februari 1909. tr. 2 Juni 1887 te Arnhem *Jonkvr. Maria Eva de Dieu Fontein Verschuir,* geb. Alkmaar 21 Februari 1860, overl. Hilversum 21 Sept. 1932, dochter van Jhr. Daniel Carel en Caroline Elisabeth Johanna Walland.

Uit dit huwelijk 4 kinderen.

VII B. *Bartout Brute1 de la Rivière,* geb. Grijpskerke (Z.) 6 Juli 1851, overl. Lochem 24 Dec. 1926, tr. Nieuwediep *Anna Catharina Bitter 9* Juli 1881, geb. den Helder 11 Jan. 1859, dochter van Dr. Hendrik en Jacoba Louise Damme. Gepensionneerd als Kapitein ter Zee der Koninklijke Marine.

Uit dit huwelijk 2 kinderen.

VI C. *Pierre Marie Brute1 de la Rivière,* geb. 's-Gravenhage 29 Jan. 1827, overl. Bennekom 29 Juni 1903, tr. 31 Maart 1858 te 's-Gravenhage *Casparina Frederica Maria Dina Brocx,* geb. 's-Gravenhage 3 Maart 1836, overl. 20 Dec.

1913, dochter van Paulus Henricus en Clare Catharina van Renesse.

Uit dit huwelijk 6 kinderen w.o.:

1. *Jean Jaques Brutel de la Rivière,* geb. Nieuwediep 31 Dec. 1858, overl. Padang 25 Aug. 1897, tr. Semarang 3 Aug. 1892 *Santje Beem,* geb. Soerakarta 18 Juli 1876, overl. Tandjong-Priok 23 Jan. 1910.
2. *Arnold Alexander Brute1 de la Rivière,* geb. den Helder 13 Nov. 1862, overl. Ede 29 Sept. 1909, tr. Ede 6 Oct. 1892 *Deliana Magdalena Boeken,* geb. Amsterdam 29 April 1862, overl. Arnhem 9 Nov. 1907.
3. *Jeanne Marie Uranie Brute1 de la Rivière,* geb. Nieuwediep 26 Mei 1861, overl. Bennekom 8 Oct. 1936.
4. *Casparine Pierrette Brute1 de la Rivière,* geb. Nieuwediep 1 April 1864, door een ongeval overl. Bennekom 17 April 1935.
5. *Carel Johan Emerentius Brute1 de la Rivière,* geb. Nieuwediep 19 Maart 1866, overl. Leiden 9 Maart 1868.

VI D. *Carel Johan Emerentius Brutel de la Rivière,* geb. 's-Gravenhage 29 Oct. 1835, overl. Leiden 22 Nov. 1912, tr. Leiden 23 Juli 1873 *Sophia Jacomina Webb Knollaert,* geb. Delft 9 Aug. 1849, overl. Bussum 18 April 1930, dochter van Willem en Maria Elisabeth Schorrenberg. Zij was een voordochter van de echtgenoote van Jacques Marie Isaäc Brute1 de la Rivière.

Uit dit huwelijk 7 kinderen o.m.:

1. *Jacques Marie Isaäc Brute1 de la Rivière,* geb. Leiden 12 Dec. 1876, overl. Assen 24 Februari 1881.
2. *Maria Elisabeth Brute1 de la Rivière,* geb. Assen 7 Sept. 1880, overl. Bussum 6 Maart 1929, tr. Assen 21 Jan. 1904 *Steven Anne Reitsma,* geb. Leeuwarden 12 Sept. 1878 zoon van Hendrik en Antje van der Meulen.

Ik geloof deze bijdrage te kunnen besluiten met het vriendelijk verzoek aan ieder, die daartoe in staat is, mij de noodige gegevens te verschaffen, vooral wat betreft de *Brutels,* die in Frankrijk zouden zijn gebleven.

De stamvader van het adellijk geslacht Greven, en zijn nakomelingen.

door **Mr. A. Haga.**

Over dit geslacht vindt men, behalve de genealogieën in Nederl. Adelsboek en in Vorsterman van Oyen, alleen authentieke gegevens in van Doorninck's Geslachtkundige aanteekeningen ten aanzien van de gecommitteerden ten landdage van Overijssel [1]). Het is misschien niet overbodig, er hier eens op te wijzen, dat deze titel van het boek eigenlijk onjuist is. Van Doorninck gaf dan ook op blz. 1 een juistere omschrijving: Geslachtk. Aant. t.a.v. de leden van de Ridderschap en afgevaardigden uit de drie groote steden in Overijssel, die.. .... ten landdage.. .... zijn geadmitteerd. De eerste helft van het werk bevat dan ook a 11 e leden van de Ridderschap, die a 1 s zoodanig deel uitmaakten van den landdag, terwijl de tweede helft die afgevaardigden der drie steden Deventer. Kampen en Zwolle bevat, die ten landdage werden gecommitteerd. De leden van de Ridderschap waren niet gecommiteerden, maar zaten krachtens eigen recht in den landdag. In oudere jaargangen van Nederl. Adelsboek is met dit verschil niet steeds rekening gehouden,

Als stamvader nu vermeldt Ned. Adelsboek 1914 Mr. *Arent Gerrits,* geb. 1546 en overleden in 1624. Behalve de functies, vermeld in N.A. 1914 was hij nog gecommitteerde ten landdage (1610), notaris publicus en gesubstitueerde ambtman van het stift Essen. Hij testeert met zijn vrouw *Elisabeth Alberts* op 16 April 1622 [2]). Of *Arent Gerrits* doctor of licentiaat in de rechten was, zooals zijn titel zou doen vermoeden, valt te betwijfelen. De Mr. titel voor advocaat was in dien tijd nog niet gebruikelijk en als zoodanig ben ik hem dan ook nimmer tegengekomen. Als notaris teekent hij zich gewoonlijk *Arnoldus Gerardi.*

Arent Gerrits of *Gerritsen,* zooals hij gewoonlijk wordt genoemd, is volgens van Doorninck, blz. 412, zoon van *Albert Ghertsen.* Dit is echter onjuist en een gevolg van een verkeerde interpretatie van een akte van 12 Juni 1579 [3]); hij was zijn schoonzoon, want *Albert Ghertsen* of *Gerritsen* was de vader van zijn vrouw *Elisabeth Alberts.* De volgende twee akten verspreiden meer licht over de ouders van *Arent Gerritsen.* Wij laten ze hier verkort volgen.

Op 7 Augustus 1600 [4]) transporteert *Geesken Gerrits, wede Lambert van Santen* verscheidene renten aan haar zuster *Willemke Gerrits,* wede *Herman Hendricksen* ter voldoening eener schuld van 405 gl. 13 st. aangezien haar ouders *Gerrit Arentsen en Margreta* zijn huisvrouw bij testamentaire dispositie van 20 Sept. 1595 hadden geordonneerd, dat zij, *Geesken Gerrits,* niets uit hunne nalatenschap zou genieten, vóórdat zij haar broeder *Hendrick Gerryts* en zuster *Willemke Gerryts* het hun verschuldigde had betaald.

4 Dec. 1601 [5]): Aangezien Mr. *Arent Gerritsen, Johan Buis* wegens zijn huisvrouw en *Henrick Gerritsen,* caveerende tezamen voor hun zuster *Willemken,* voor het schoutengericht van Zwollerkerspel aan *Evert van Linteloe* getransporteerd hebben een erf in Berkmede, dat hun zuster *Geesken* in erfscheiding van haar wijlen ouders nalatenschap was toegevallen, verklaren *Evert van Linteloe* cum suis, crediteuren in den boedel van *Lambert van Santen* en *Geesken* voornoemd, van alle schulden van *Lambert van Santen* en vrouw voldaan te zijn onder teruggave van de obligaties.

Uit deze beide akten leeren wij in onderling verband dus, dat *Gerrit Arentsen* en *Margareta* de ouders zijn van Mr. *Arent Gerritsen, Hendrick Gerritsen, Willemke Gerritsen,* eertijds gehuwd met *Herman Hendricksen, Geesje Gerritsen,* eertijds gehuwd met *Lambert van Santen* en een dochter, gehuwd met *Johan Buis.* De naam van deze laatste dochter was *Paulina Gerritsen,* zooals blijkt uit een transportakte van 19 Juni 1613 (v. Doorninck, blz. 464). *Johan Buis* noemt dan ook in het Essensche leenregister van 10 Juni 1597 *Gerrit Arentsen* „syner huisfrouwen vaeder". (Vergel. v. Doorninck blz. 417). Laatstgenoemde was toen nog in leven. Zooals wij zagen, testeert hij met zijn vrouw *Margareta* 20 Sept. 1595 en beiden zijn vóór 7 Augustus 1600 overleden. Het bedoelde testament is te Zwolle niet geregistreerd, noch in originali bewaard. Volgens een in 1936 ontvangen mededeeling van nu wijlen Dr. M. E. Houck te Deventer zou *Gerrit Arentsen* in 1598 [5a]) en zijn vrouw in 1600 zijn gestorven en zouden zij

---

1) Werken, uitgegeven door de Ver. tot beoefening van Ovcrijss. Regt en Gesch. (Deventer, 1871).

2) Minuten van testamenten (Rechterlijk archief stad Zwolle, invent. no. 8a).

3) Recognitieboek (Rechterlijk archief der stad Zwolle).

4) Transportregister (Rechterlijk archief der stad Zwolle).

5) Recognitieboek (Rechterlijk archief der stad Zwolle).

5a) Mogelijk slaat op hem de resolutie van Ridderschap en Steden van 7 Mei 1599: wede en erfgenamen van Gerrit *Arentsen* **kogen** voor den dagelijkschen richter procedcrcn over 1/3 van het leenhoorige Sloesengoet onder Raalte.

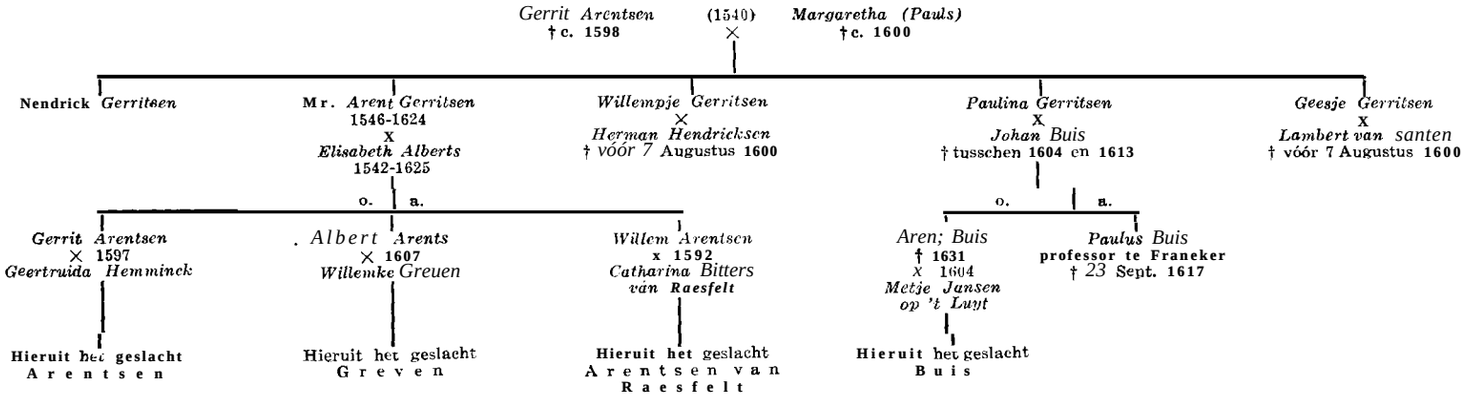

in 1540 zijn gehuwd. Laatstgenoemde heette volgens Dr. Houck *Margaretha Pauls.* Dit patronymicum is alleszins waarschijnlijk, daar wij bij een van haar kinderen den voornaam *Paulina* aantreffen en deze dochter op haar beurt de moeder was van den bekenden Overijsselschen rechtsgeleerde en lateren professor te Franeker *Paulus Buis* [6]). De bronnen waaraan Dr. Houck een en ander ontleende, wist hij helaas niet meer aan te geven.

Het is eigenaardig te zien, hoe uit de mannelijke linies zich drie geslachten ieder met een verschillenden familienaam ontwikkelen, t.w. *Arentsen, Greven* en *Arentsen van Raesfelt.* Een van de zoons van Mr. *Arent Gerritsen* was *Gerrit Arentsen,* die 4 December 1597 te Zwolle ondertrouwde met *Geertruida Hetnminck* uit Deventer en zich aldaar vestigde. Hunne beide zoons *Gerrit* en *Arent Arentsen* namen het vaderlijk patronymicum *Arentsen* als geslachtsnaam aan [7]).

Een andere zoon van Mr. *Arent Gerritsen,* t.w. *Albert Arents* huwde te Zwolle 19 Juli 1607 met *Willemke Greven,* d. van *Goert Willems Greuen* en zijn vrouw *jutte.* Vermoedelijk heette zij *Jutte Egberts,* daar zij met *Leuse Egberts* en *Johan Goossens* (namens zijn vrouw?) erfgenamen zijn van *Egbert Leusen (v,* Doorninck, blz. 535). De kinderen van het echtpaar *Albert Arents* en *Willemke Greven* nemen den geslachtsnaam *Greve(n)* van moederszijde aan. Hierbij was ook een zoon *Egbert Greven,* die blijkbaar is genoemd naar zijn overgrootvader van moederszijde. Behalve de bij van Doorninck genoemde kinderen had *Albert Arents* nog een natuurlijke dochter *Grietje,* die van haar grootouders Mr. *Arent Gerritsen* en vrouw bij testament 100 dalers gelegateerd kreeg.

Een derde zoon *Willem Arentsen,* ambtman van het stift Essen (1606-1614), ondertrouwt te Zwolle 18 Januari 1592 *Catharina Bitters van Raesfelt.* Hij had een dochter *Willemtgien,* die in 1622 de vrouw was van *Emont Allers,* maar door haar grootouders is onterfd ten bate van haar kinderen. Over de kinderen van *Willem Arentsen is* mij weinig bekend, alleen bleek mij, dat hij nog een zoon *Jan Arents(en)* had, die in 1618 tot provinciale klerk van Overijssel ter Generaliteit werd aangesteld en die zich later naar zijn moeder *Johan Arentsen van Raesfelt* noemde [8]). Tot in 1636 bleef hij klerk ter Generaliteit, daarna is hij een tijd ambteloos geweest [9]), doch schijnt later „politycque raedt in Brasil" te zijn geweest, en in of kort voor 1652 gestorven te zijn [10]). Zijn weduwe verzoekt 28 April 1662 aan de Staten een „paye" voor haar zoon *Roelant* in plaats van haar overleden zoon *Willem,* De naam zijner vrouw blijkt uit de rekening van den ontvanger-generaal van Salland over **1670** (blz. 49) : *Susanna Eichhold, wede Jan Arenfsen van Raesfeld,* gewesen clerck deser provincie een jaar subsidie, *f* 75.-. Misschien is *Susanna,* die als d. van *Jan Arents 25* Januari 1657 te Deventer met den schepen *Antoni Mennink* trouwt, ook een dochter van *Jan Arentsen van Raesfelt.*

Tot slot moge het hierbij opgenomen staatje een en ander verduidelijken.

Kluppel (Enkhuizen).

door H. L. KRUIMEL.

De stamreeks dezer familie, gepubliceerd in het Stam- en Wapenboek van aanzienlijke Nederlandsche Familiën van A. A. Vorsterman van Oyen, kan aan de hand van de kerkelijke registers van Enkhuizen en uit enkele andere — ter plaatse vermelde — bronnen nog belangrijk worden aangevuld en herzien. (Zie ook: „Familieregister van Sybrand Verruwhert", gepubliceerd in dit Maandblad, jrg. 1930, kol. 211 e.v.).

1. *Wessel Albertsz (Kluppel),* wonende „op de Havendick" ondertrouwde Enkhuizen 14 December 1597 met *Griet Joriaensdr.,* wonende „op die Brestraet".

> 1652 April 30. Compareerde voor Notaris *Simon* Wybrantsz Semeyns te Enkhuizen (Nat. Arch. no. 1045) „Grietie Jeuriaens huisvrouwe van Wessel Alberts, vermits syn indispositie geadmiteert met Albert Wesselsz Kluppel haar zoon ende in dese gecoren voocht, dewelcke verclaert verhuyrt te hebben aen Maritie Claes meerderjarige vrijster — een huys ende erff — staende ende leggende in de Bagynestraet binnen deser stede" . . . . . enz.

Blijkens het grafboek van de Zuiderkerk (aangelegd in 1622) bezat Wessel Albertsz Kluppel in die kerk het graf Noorderkapel no. 201, in welk graf *Wessel Albertsz* in de week van 19-26 Mei 1653 en *Griet Joriaens* op 10 Juni 1658 begraven werd. (Zie Bloys v. Treslong Prins „Genealogische Heraldische Gedenkwaardigheden in Noord-Holland — III blz. 114 — Wessel Albertsz Kluppel overleden 15 Mei 1653, Grietie Juriaens 3 Juni 1658).

---

[6]) Zie over hem v. Doorninck, a.w. blz. 417 en 464; Algem. Nederl. Familieblad 1893, blz. 75 en Nieuw Nederl. Biograf. Woordenb. 1, 511. Over zijn beteekenis als rechtsgeleerde zie Mr. S. J. Fockema Andreae: Recht en rechtsbedeeling in Overijssel tijdens het overgangstijdperk 1550-1630 in Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis, deel XVII (1940-1941) blz. 275-281.

[7]) Zie over hem verder: dr. M. E. Houck, Mededeelingen betreffende Gerhard ter Borch e.a. (Versl. en Mededeelingen betreffende Overijss. Regt en Gesch. 20e stuk).

[8]) Resolutien van Ridderschap en Steden 10 en 13 October 1618 en van Gedep. Staten 8 Januari 1620, 1 Juli 1631 en 18 Juli 1637.

[9]) Resolutien van Ged. Staten van Overijssel 31 October 1642.

[10]) Alsvoren, 16 December 1652.

Hij was te Delft ondertrouwd 24 Febr. 1608, getrouwd 24 Martii 1608 als wedr., schoolmr., woonende tot Hillegonsberg, met *Maycken Boulyn,* j.d., woonende aende Beestenmarct.

Van der Lely geeft het wapen *de Roo:* een roode lelie op zilver veld; en het wapen *Boulyn:* 3 schoven 1 : 2.

11 : 5. *Pauwels de Roo,* wedr. chirurgyn te Ouderschie ondertrouwt te Delft 16 Nov. 1630 met *Maritgen Anthonis de Neeff,* wed. van Francsoys' Luetter. Hij krijgt attestatie op Ouderschie om aldaar te trouwen.

Deze Pauwels de Roo zal wel identiek zijn met *Pouwels Roo,* schoolmeester te Overschie, die volgens het Delftsch Consentboek 18 Juli 1630 vervangen wordt door Adriaen Jansz van der Meer, schoolmeester tot Schipluyden.

II: 8. Mr. *Davifh de Roo, wedr.* in Maeslandt, ondertrouwt 4, trouwt 19 Oct. 1636 te Delft met *Ingetje Claesdr. van Rotteveen,* j.d. alhier. Wellicht is het deze *David,* die een zoon *Willem* gehad heeft, die blijkens Weeskamer Delft, B 1440, rekening notaris Gerrit Post, vóór 15 October 1681 te Delftshaven gewoond had, 'gehuwd met *Aerland Thysse van den Tempel. Willem Davifse de* Roo heeft meerderjarige, *Aerlandf* minderjarige kinderen. Van zijn kinderen zijn er twee met name genoemd, *Davit* en *Cornelis,* die te Delft woonden. Aerland moest hun een maentgelt en gagie uitbetalen, De ouders hadden een winkel, waarschijnlijk in wollen goederen, die 21 Maart 1681 verkocht was.

Ad 111. *Matthys de Roo* kreeg consent om school te mogen houden 17 Jan. 1663. Hij was ondertrouwd 15 Jan. 1661, attestatie gegeven op Schipluy 30 Jan. 1661 als *Mafhias de Roo, j.m.* met *Catharina van Elst,* j.d., beyde over de Geer. Uit dit huwelijk werden te Delft gedoopt:

Oude Kerk 29 Maart 1662: *Willem,* get. Sr Paulus van Arentsvelt. Wester van Croonenburg.

Nieuwe Kerk 16 Mey 1664: *Helena.* get. Isaack de Roo. Helena van Elst.

Oude Kerk 21 Juli 1666: *Ottho.* get. Pieter van Pollinchoven. Pieternella de Roo.

Oude Kerk 15 Jan. 1668: *Paulus:* get. Johannes Hannot. Mr. Wouter Boon. Elisabeth Weytsens.

Van der Lely, en ook alle inschrijvingen te Delft geven *van Elst,* niet *van der Elst. Catharina van Elst werd* begraven Oude Kerk 28 Aug. 1679: *Catherina Otfo van Elst,* huysvrouw van Mr. *Matthys de Roo,* bij de Oude Kerk. in de Kerk, 12 drs. 4 minderj.(arige kinderen).

Hij hertrouwt, ondertrouw 29 Maart 1681, *Matheus de Roo,* weduwnaer in Hipolitusbuert, met *Maria Taerlingh,* wed. van Jaspar Delphos, aen de Oude Langendyck, attestatie gegeven den 13en April 1681 op Vlaerdingen.

Aan Mattheus de Roo, schoolmeester en voorleser in de Oude Kerk wordt op 19 Mei 1663 het huis la Rochelle aan de Oude Delft West Zyde (Koopbrieven Delft D. 11. E 39) overgedragen.

11 Mei 1685 wordt hij ook in een koopbrief vermeld als tweede man van Maria Taerlingh, en stiefvader van Anthony Delphos, erfgenaam van Maria Claesdr. van der Beeck.

In hoeverre

Jan de Roo, wedr. saeywercker, van Isenberch in Valenderen, die in 1596 te Delft trouwt,

Pieter de Roo, saeywerker, die in 1602 te Delft komt,

Abraham Ezechiels de Roo, j.m., cramer, die in 1615 trouwt,

Roelandt de Roo, saeywercker, wedr., die in 1631 te Delft trouwt

en *Cornelis Jansz de Roo,* j.m. op Honsholredijk, die in 1636 te Delft trouwt,

tot deze familie behooren, is zonder nader onderzoek niet uit te maken. Merkwaardig is, dat drie van deze zes personen saeywercker zijn, al was dit in dezen tijd natuurlijk wel een der voornaamste beroepen.

Tenslotte nog een eigenaardige samenloop van omstandigheden.

Mede, doordat geen der kinderen den naam van *Vincent* of *Perone* droeg, heb ik eerst gemeend, dat er hier een persoonsverwisseling plaats gevonden had met een anderen Mr. *Guiliaem,* die 1598 van Noorwits komt, ook in de Rysselstraat gaat woonen, in 1600 huwt, voorlezer is in de Oude Kerk in 1604, ook schoolmeester wordt, ook een zoon *Abraham* heeft, die schoolmeester wordt, evenals een zoon *Johannes,* die, schoolmeester wordt, en in wiens familie ook de naam *Paulus* voorkomt, Doch deze Mr. *Guiliaem* heet eigenlijk *du Rieu,* en komt ook meestal zoo voor, al wordt de naam ook wel verbasterd tot *de Roo* en *de Rouw.* Maar zijn begraafinschrijving luidt duidelijk: Oude Kerk 5 Sept. 1646: Mr. *Guiliaem de Rieuw,* voorleser in de Oude Kerck.

In 1612 koopt deze Mr. Guiliaem, voorlezer het huis la Rochelle, dat Mr. Matthys de Roo, ook voorlezer in de Oude Kerk, in 1663 koopt.

Over deze familie *Du Rieu* heb ik aanteekeningen, die gaarne ter beschikking staan voor de leden, die Mr. *Guilliaeme Willemsz du Rieu* in hunne kwartieren hebben.

A. C. BOOGAARD-BOSCH.

Genealogie Schippers. .

(Ned. Patr. 1939, blz. 252).

De samensteller dezer genealogie heeft vermoedelijk geen rekening gehouden met de mogelijkheid, dat de stamvader van dit geslacht, *Lourens Schippers,* wiens oudste zoon *Hermanus* heette, Roomsch-Katholiek is gedoopt.

Zonder veel moeite vond ik tenminste in het R.-K. doopboek van Roosendaal (R.A. 's Hertogenbosch No. 8) op 12 Februari 1689 gedoopt: *Laurentius,* wettige zoon van *Hermanus Scippers* en *Anna Kempen.* Het kind werd ten doop gehouden door Antonia Vervaert, in den naam van Laurentius Vermeer, en Anna Kempen.

Op 28 Mei 1691 werd van hetzelfde echtpaar een zoon *Mathias* gedoopt, waarbij aanwezig waren Maria Antonisdr., voor Mathias de Vries, en Catharina Kempen.

In het Hervormd Trouwboek van Roosendaal (No. 15) komt dd. 23 October 1695 de trouwacte voor van: *Herman Schippers,* weduwnaar van *Anna Kempen,* geboren tot Klein Glebbach, met *Pieternelleke Petersdr. van Breugel,* weduwe van Paulus Betings, geboren en wonende te Roosendaal. De ondertrouw geschiedde op 8 October.

Anna Kempen zal wel identiek zijn met het kind van dien naam. dat 27 Mei 1653 te Roosendaal Roomsch Katholiek werd gedoopt. Hare ouders waren *Laurentius Kempen* en *Adriana N.*. Op 28 September van hetzelfde jaar werd een andere Anna Kempen gedoopt, dochter van Christianus K. en Petronella Cools, bij welke gelegenheid Laureys Kempen peter was. (R. A.'s Bosch No. 4).

J. B. W. M.VAN ROOSMALEN.

BOEKBESPREKING.

Geschichte der Reformierten Gemeinde zu St. Petri-Pauliin Danzig. 1570-1940. Quellenmäszig dargestellt von [E.]. Pritzel, Danzig 1940.

Bij het Danziger Verlags-Gesellschaft (Paul Rosenberg) verscheen het bovengenoemde boekwerk, waarvan de schrijver een exemplaar schonk aan de Bibliotheek van het Genootschap.

Uit het rijke archiefmateriaal stelde hij een boek samen, dat in een 90 tal bladzijden een beeld geeft van de geschiedenis van genoemde kerk.

Deze dankte haar stichting aan het feit, dat door het optreden van Hertog Alva in de Nederlanden zich eenige honderdtallen vluchtelingen uit deze landen tusschen 1567-1570 naar Danzig e.o. begaven, waar zij zich voorloopig buiten deze stad te Petershagen enz. vestigden.

De eerste prediker der gereformeerde gemeente was een zekere *Peter* Jansen uit Delft.

Uitvoerig wordt de geschiedenis der gemeente behandeld, terwijl goede illustraties den tekst verlevendigen.

Een boekje, dat men met genoegen eens doorziet,.

J. P. DE MAN.

Geschichte des Stifts der reformierten Gemeinde zu St. Petri und Pauli in Danzig von E. Pritze1. Danzig 1941. Machineschrift.

Aansluitend aan het zooeven besproken boekwerk werd van denzelfden Schrijver mede ten geschenke ontvangen een artikel in machineschrift, gewijd aan de Stichting van het huis Lastadie 19 te Danzig, dat door den schenker *Johan Hendrik* Soermans, geb. te Giessen-Oudekerk 2 Juni 1700, overl. te Danzig 13 Aug. 1775 en begr. aldaar in de Petri-Pauli-Kerk, aanvankelijk werd bestemd voor Weeshuis van de gereformeerde gemeente en thans woongelegenheid is van een 15-tal dames. De grafsteen van evengenoemden *J. H.* Soermans is nog in de kerk aldaar aanwezig, terwijl een olieverfportret van hem in de vergaderzaal van het hier behandelde „Stift" hangt.

Behalve *Johan* Hendrik *Soermans* worden in het onderhavige geschrift nog eenige bekende Nederlandsche namen vermeld en wel die van *Isaac* de *Veer* (1817) en *Johann Daniel Falk,* welke laatste, geb. Danzig 26 en ald. ged. 30 Oct. 1768 als zoon van *Johann Daniel Falk,* pruikenmaker, armenbezoeker der gereform. gemeente en huisvader van het „Stift", niet alleen als „Legationsrat" in Weimar maar vooral als dichter van het kerstlied „O, du fröhliehe, o, du selige Weihnachtszeit" bekendheid heeft verworven.

J. P. DE MAN.

Amsterdam in 1585. Het kohier der capitale impositie van 1585 met een historische inleiding en aanteekeningcn, uitgegeven door Dr. J. G. van Dillen. Genootschap Amstelodamum. Amsterdam (J. H. de Bussy) 1941.

Ter drukkerij en uitgeverij J. H. de Bussy te Amsterdam verscheen van het Genootschap Amstelodamum de door Dr. J. G. van Dillen bewerkte uitgave van het Amsterdamsche kohier van 1585. De heffing hiervan vond plaats in den nazomer van dat jaar. Het betreft hier een belasting,, die om de drie maanden zou moeten worden opgebracht, hetgeen echter niet is geschied. De 2939 personen, die tot de belasting hebben bijgedragen kan men volgens de schrijver als het bezittende deel der Amsterdamsche bevolking beschouwen. Uit dezen hoofde en in de beroepsstatistieken bevat; het werk belangrijke gegevens voor hen, die zich met de studie van Amsterdamsche families uit het einde der 16e eeuw bezighouden.

De uitgave is zeer verzorgd en voldoet aan hooge eischen.

d. R. v. A.

Het Oud-Archief van de gemeente Zutphen, door W. E. Smelt. N.V. Kemink en Zoon, Utrecht. 1941. Dl. 1 en dl. 11.

Van de hand van den Zutphenschen archivaris W. E. Smelt verscheen bij de N.V. Kcmink en Zoon te Utrecht de Inventaris van genoemd archief als Dl. 1, alsmede een afzonderlijke regestenlijst en een lijst, van kaarten en teekeningen (benevens index) als Dl. 11.

De bewerker laat een „Inleiding" voorafgaan, waarin hij een en ander betreffendc de stad Zutphen zelve mededeelt, benevens een toelichting geeft betreffende de inventarisatie van het archief.

De regestenlijst loopt van 996 af tot circa 1550 en bevat 2217 nummers Een uitvoerige Index maakt raadpleging gemakkelijk. Uit den aard der zaak treft de belangstellende een menigte van geslachtsnamen aan van Geldersche families, zoowel uit de stad zelve als uit de streek.

Voor hen, die belang stellen in die geslachten is raadpleging zeker geboden. Het werk mag een aanwinst van de bibliotheek van het Genootschap genoemd worden.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Taxandria, jrg. XLVIII, afl. 10.

O.a. Drs. W. A. van der Donck, Gorcumsche Oudheden (IV) (voortzetting). (O.a. *Arkel, Hoirne).* — **G. C.** A. Juten, Jan b. van de Merwede. Ir. A. J. L. Juten, Nog eens over Jacob Obrecht, de „Sangmeester". — W. K. M. de Bruyn, Het buitengoed „De Nieuwe Ypelaar", 11. (O.a. de *Bruyn, de Roy* van *Zuydewijn, Ingen-Housz,* Brantjes).

De Navorscher, jrg. XC, afl. 1 en 2.

O.a. Klaas Sierksema, Twee fragmenten van huismerk-stamboomen. — — Mr. J. Belonje, Hoe Jan van Scorel zich uit de Zijpe terugtrok. — J. G. A. van Hogerlinden, Het. kasteel Enghuizen.

Sibbe, jrg. 1, afl. 10.

O.a. Klaas Sierksema, Twee fragmenten van huismerk-stamboomen. — W. J. J. C. Bijleveld, Rembrandt's Magen. — C. Pama, Het wapen van Rembrandt's familie. — Mr. A. K. Vink, Een molenaars- en vlaskoopersfamilie van Rossum uit 's-Gravendeel. — Prof. Dr. J. F. van Bemmelen, De kwartierstaat van Hugo de Vries. — J. R. W. Sinninghe, Huismerken op archiefstukken (m.i. is het gevaarlijk om te spreken van ***het geslacht*** Baertsz., dat kennelijk een patronym is. d. M.). — Jurriaan van Toll, Tweehonderd jaren sibbegeschiedenis in oorkonden (de *Laater).*

Archivfiir Sippenforschung, 18. Jahrgang, Heft 10.

O.a. Dr. Klaus Miihlmann, Die Nachkommen der Königin von England.

Belgisch Tijdschrift voor Oudheidkunde en Kunstgeschiedenis, X1-1941-1.

O.a. R. A. Parmentier, Bronnen voor de Geschiedenis van het Brugsche schildersmilieu in de XVIe eeuw (vervolg), XVII. Klaas Puseel *(Puseel, Strymeersch,* van *Assche, le Miere);* XVIII. Paulus Weyts *(Weyts, Verbrake).*

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Baeru, du. Genealogische gegevens gevraagd betr. het geslacht *du Baers,* meer speciaal wat betreft een ,,capitein du Baers", die omstr. 1625 met zijn compagnie te Amersfoort in garnizoen ligt.

's-Gravenhage. VÜRTHEIM.

Broen. (LIX, 456). In mijn bezit bevindt zich een „Geslagtboekje", bevattende vele gegevens betreffende de families ***Lijnslager, van de Blocquery,*** e.a. De samensteller, ***Hendrik Lijnslager,*** geb. te Amsterdam 11 Oct. 1680 en overl. ald. 22 Sept. 1754, heeft hierin ook vele overzichten van aanverwante geslachten opgenomen. Betreffende het geslacht ***Broen*** trof ik er de volgende gegevens in aan. Weliswaar is hiermede de gestelde vraag niet beantwoord, doch mogelijk kunnen deze gegevens den inzender van nut zijn, aangezien er méér personen in genoemd worden dan door Elias bij de samenstelling van zijn groote werk uit het thans gezochte Stamboek zijn overgenomen.

Ik heb de gegevens overzichtelijk gerangschikt, doch de schrijfwijze onveranderd gelaten. Een (E) achter den naam van een persoon geeft aan, dat de betrokkene vermeld wordt in „De Vroedschap van Amsterdam" door J. E. Elias.

1. ***Hendrik Broen*** (E), bewinthebber van de Westindische Compie., tr. ***Anna van Uffelen*** (E). Uit dit huwelijk:
   a. ***Lucas Bren,*** tr. ***Maria Ruijting;*** geen kinderen.
   b. ***Anna Broen*** (E), tr. ***Servaas Auxbrebis*** (E).
   c. ***Marcus,*** volgt IIa.
   d. ***Sara Broen*** (E), overl. 2 Sept. 1671, tr, ***Hendrik Scholten*** (E), bewinthebber der Oostindise Comp., kerkmeester van de Groote Kapel, overl. 27 Sept. 1679 (E.: 3 Sept. 1679). zn. van Coenraad en Catrina Elisabet van Essen.
   e. ***Cecilia Broen,*** tr. ***Simon Ruijting.***
   f. *Jeronimus,* volgt IIb.

IIa. *Marcus* ***Broen*** (E), tr. ***Sofia Thiens*** (E). Uit dit huwelijk:
   a. *Anna Elisabet* ***Broen,*** tr. le ***Cornelis Glimmer:*** tr. 2e ..... *Reneval (de Rayneval).*

b. ***Sofia Catrina Broen,*** tr. ..... *Brefaut,* predikant op Zurname.
c. ***Hendrik Broen,*** tr. ***Catrina van Papenbroek;*** geen nakomelingen.
d. *Marcellus,* volgt 111.
e. ***Maria Jacoba Broen,*** tr. ***Jan van der Marssen.***
f. *Cornelia* ***Broen,*** geb. 11 Nov. 1669, overl. 4 Mei 1737, tr. ***Hendrik Daniel d Radders,*** commandant tot de Lipstad.
g. ***Emelia Broen,*** tr. ..... ***van der Graaf.***
h. ***Isabelle Broen, ti. le*** ..... *Teijssen;* tr. 2e ***Cornelis de Nijs.***

III. *Marcellus* ***Broen*** (E), tr. ***Dina Doens*** (E.: ***Doenssen).*** Uit dit huwelijk:
a. ***Marcus Jacobus,*** volgt IV.
b. *Dingeman* ***Broen,*** tr. ***Geertrugda Nobel.***

IV. ***Marcus Jacobus Broen*** (E), tr. ***Libra Vening*** (E). Uit dit huwelijk:
a. *Marcellus* ***Broen*** (E).
b. ***Catharina Broen.***

IIb. *Jeronimus* ***Broen,*** tr. *Jacoba van Ewijk.* Uit dit huwelijk:
a. ***Hendrik Broen.***
b. ***Jeronimus Broen.***
c. ***Anna Margareta Broen,*** tr. ***Jacob Gelletijn.***
d. ***Marcus Broen,*** obit Celebes.

Desgewenscht kan het bovenstaande, aan de hand van genoemd „Geslagtboekje", nog worden aangevuld met enkele gegevens omtrent afstammelingen in vrouwelijke lijn.

's-Gravenhage. MR. H. H. A. DE GRAAFF.

Craanen. (LIX, 456). Is het geen vergissing, Delft te noemen als verblijfplaats van Prof. ***Theodoor Craanen?*** Zoover mij bekend is, werd hij in 1670 hoogleeraar te Leiden in de wijsbegeerte en geneeskunde. Ik vermoed, dat hij nooit te Delft geweest is en dat Leiden hiervoor in de plaats moet komen.

Wat het geslacht ***De Crane*** betreft, een ***Hieronymus de Crane*** van Antwerpen trouwde aldaar in het eind van de 16e eeuw met ***Johanna*** *Roels,* en komt te Middelburg voor.

Te Rotterdam woonde eenige jaren geleden een Heer de Crane, die een genealogie van deze familie bezat: waarschijnlijk J. J. de Crane, Vredenhofweg.

Delft. P. BEYDALS.

Klinkenberg, van. (LVIII, 236). Op een acte van 1721, Geldersche Leenkamer, welke acte geteekend is ***Lamberf van Klinkenberg,*** komt een zegel met het volgende wapen van Klinkenberg voor: 3 molenijzers, helmteeken een vlucht. ***Lambert van Klinkenberg*** is vermoedelijk een oom van ***Anna Lucia van Klinkenberg.***

Over deze familie bezit ik talrijke gegevens, waaruit ik belangstellenden gaarne zal inlichten.

Huldenberg (België). CTE. T. DE LIMBURG STIRUM.

Nimwegen, van - Op de Kamp. (LIX, 458). ***Pieter van Nieuwegen*** huwde te Lobith 21 Juni 1698 ***Maria Cafharina van de Kamp*** wed. van Herman van den Berg. Zij werd geb. Lobith 2 Mei 1678. Indien hij de kapitein is, die 6 Mei 1672 met Goudsche burgers naar den Brie1 trok als hoofd van eene Compagnie Waardgelders, dan woonde hij toen te Gouda.

Voor het wapen Op de Kamp zie N.L. LVI (1938), kol. 177; voor van Nimwegen N.L. XXV (1907), kol. 164. Een ander wapen, dan het in deze genealogie van Nimwegen genoemde komt voor in Vianen a.d. Lek. (Tweehonderd grafsteenen der Groote Kerk, Wapenheraut 1913, blz. 170).

Zelf zoek ik naar: ***Pieter van Nimwegen X Emmetens Beyers,*** waaruit 4 kinderen werden geboren, allen gedoopt te Utrecht, tusschen 4 Qct. 1693 en 23 September 1698. Hierdoor bezit ik verschillende aanteekeningen ***van Nimwegen.*** De naam ***Pieter*** wijst eenigszins op verwantschap, ook noemt hij twee dochters ***Catharina,*** terwijl de moeder van den kapitein ***Pieter v. N.*** evenzoo heet.

Wassenaar. ***G.*** L. MAALDRINK.

Petri. ***Antonius Petri*** werd 25 April 1637 ingeschreven als student te Franeker: 5 Juli 1642 wordt hij predikant te Jutrijp en Januari 1649 te Britsum. Waar en wanneer werd hij geboren? Wie waren zijn ouders? Wie was zijne echtgenoote? Waar en wanneer werd deze geboren? Wie waren hare ouders?

Leeuwarden. IR. CH. C. VAN DER VLIS.

Poll van Poelwijk, van de. (LIX, 458). Het gevierendeelde wapen in den toren van Poelwijk is dat van de familie van de Poll, gequartilleerd met dat van de heerlijkheid Hedel. In 1698 kocht ***Godefroy Frederik van de Poll*** oud-ritmeester en drost van Hedel deze heerlijkheid van Henriette Françoise van Hohenzollern-Weehingen, echtgenoote van Frédéric Maurice de la Tour d'Auvergne. Bij resolutie van de Staten van Gelderland d.d. 6 April 1699 werd deze koop ongeldig verklaard en gebruik gemaakt van het in het leenrecht bekende recht van naasting, dat den leenheer toekwam, zoodat Hedel sedertdien tot de Geldersche domeinen ging behooren. ***Johan Maurits van de Poll*** werd in 1702 met Poelwijk beleend, als oudste zoon van Lutjardis van Wichen.

Arnhem. VAN SCHILFGAARDE.

Vuurendaal, van. Op 26 Juni 1722 trouwden te Amersfoort ***Johannes van Deuverden*** j.m. van Niekerk met *Geertruijd van Vuurendaal,* j.d. van Amersfoort, de laatste geassisteerd door ***Helmigh van Vuurendaal*** haar vader. Beiden waren vermoedelijk R.K., aangezien het huwelijk op 14 Juli 1722 kerkelijk wordt ingezegend in de Jezuietenkerk op het Zandt.

Wie waren de voorouders van *Helmigh* en met wie was hij gehuwd?

Aerdenhouf. TH. WESTERWOUDT.

Onbekend wapen. Op een cachet, afkomstig van mijne overoudtante, Wed. *J. Sfaats Boonen van Wijngaarden,* geb. ***Borski*** komt voor: 1 en 4 een zon, 2 en 3 eene krans van kralen; kleuren ontbreken: helmteeken: staande duif met olijftak in den bek.

Hare grootmoeder was *Bertha Janzon* wed, ***D. Rorski.***

Kan dit het wapen Janzon soms zijn, welk geslacht in de 18e eeuw te Amsterdam en ook te Warmond (een bekend kap. t. zee der Amsterd. admir.) gevestigd was?

Leiden. BIJLEVELD.

INHOUD 1941, No. 12.

Bestuursberichten; Staat van Aanwinsten der Bibliotheek; Staat van Aanwinsten, A. Afd. Familie-Archieven, B. Afd. Handschriften. — Arkeliana vetera, door wijlen J. de Groot. — Genealogie van het geslacht Brutel de la Rivière (Nederlandsche Tak), door J. J. Brutel de la Rivière. — De stamvader van het adellijk geslacht Greven, en zijn nakomelingen, door Mr. A. Haga. — Kluppel (Enkhuizen), door H. L. Kruimel. — De Bye, later de Bie (Aanvulling) door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius. — Korte Mededeelingen: Eenige aanvullingen tot eene genealogie de Roo; Genealogie Schippers. — Boekbespreking. — Inhoud van Tijdschriften ene. Vragen en Antwoorden: Baers, du; Broen; Craanen; Klinkenberg, van; Nimwegen, van Op de Kamp; Petri; Poll van Poelwijk, van de; Vuurendaal, van. — Onbekend wapen.

LEXICOGRAPHISCH NAAMREGISTER,
Jaargang 1941.

Het teeken *) wil zeggen, dat in het artikel ook aanteekeningen van wapenkundigen aard voorkomen.

A.

Aa (van der) 321, 403.
Aalzet 31.
Abberinge 197.
Abeele (van den) 408.
Aberson 443.
Abrugge 16.
Achthoven (huis) 359, 360.
Adams 117.
Adema 53.
Aefferden (van) 352, 375.
Aelsffoirt (van der) 110.
Aemilius 353.
Aerssen van Sommelsdijck (van) 382:
Aertsbergen (huis) 98.
Aeswijn (van) 91, 223.
Affaytadi (d') 352.
Agriconius 405.
Agris (van) 155.
Ahaus (van) 302 (402), 306 (406).
Aken (van) 73, 212.
Akerhjelm 405.
Akkerman 414, 465.
Alardt 18.
Alasel (du) 37.
Albada 452.
Alberda v. Ekenstein 349.
Alberda van Nijenstein 137.
Alckemade (van) 205.
Aldenbochum (von) 156, 337.
Aldewelt (de Roo van) 23.
Alderwerelt (van) 342, 344-346.
Aldringa 337.
Alendorp (van) 417.
Alkemade (van) 239.
Allaert (van) 450.
Alleberg 448.
Aller (van) 89.
Almonde (van) 68, 434.
Almsvoet (van) 236.
Alphersgoed (goed) 7, 8.
Alring 46.
Alsace (d') 209.
Allstorphius 259, 455.
Altena (van) 468.
Alting 128, 347-351.
Amalry 353, 388.
Amerongen (van) 407.
Amson (van) 443.
Amstel (van) 371, 403, 471.
Amuset 117.
Amya 405.
Ancelmy 404.
Andrau 444.
Ange (l') 484.
Angelino (de Kat) 52.
Anhollt (van) 314 (414).
Annokké 54.
Anselmi 402.
Anselmus 401.
Ansloo 405.
Antync (ab) 304 (404), 305 (405).
Apeldoorn (van) 90, 95.
Appel 354.
Appell (van den) 128, 133.
Aps (van) 412.
Arata (de) 274, 275.
Arckel (van) 1, 3, 351.
Aremberg (van) 417.
Arendsen (van) 161.
Arentsen 489.
Arentsen van Raesfelt 489, 490.
Arcntsvelt (van) 344, 495.
Arkel (van) 31, 352, 418, 466-479, 497.
Arkema 48.
Arlaud 448.
Arler (van) 94, 95.
Armur de Bellegarde (d') 376.
Arons 448.
Asbeck (von) 387.
Asiers 76.
Asperen (van) 322.
Asperen (slot te) 476.
Assch (van) 359.
Assche (van) 323, 498.
Assendelft (van) 327, 373.
Assenrade (huis) 10.
Assinck 59.
Assumburg (huis) 368, 369.
Aubréby (d') 200.
Audemar (d') 480.
Aukes 237.
Auwema 112.
Auxbrebis 498.
Averkempynch 291 (391).
Axen 420.
Aymery 254.
Ayta (van) 131, 141.

B.

Baardwijck (huis) 322.
Baardwijk (huis) 323, 324.
Baars 448.
Bachman 413.
Backer 13, 455, 459.
Bacx 153.
Badings 52.
Baeck 95, 290 (390).
Baecke (de) 141.
Baelde 267.
Baer (de) 457.
Baer (van) 302 (402).
Baerll (van) *) 30, 31, 84.
Baerle (van) 30, 246, 271.
Baerne (van) 61.
Baers 342.
Baers (du) 498.
Baersdonck 296 (390).
Baersdorp (van) 242).
Baes 459.
Bagijne (de) 117.
Bake 156.
Bake (Allot) 156.
Baken 31.
Bakkelaris 75.
Bakker 46, 53, 200. 201, 271, 319.
Balde 355.
Balen (van) 6
Balfour van Burleigh 444.
Balneavis 410.
Baltens 407.
Ban 192.
Banheyningh 406.
Bank (van der) 147.
Bankes *) 24.
Barbas 380.
Barber 25.
Barbette 19, 22, 23, 37, 254, 255.
Barbin de Telliers 442.
Bardewijck 156.
Barels 353, 388.
Barensteen 405, 407.
Barentz 51, 52.
Bargen (von) 240.
Baring 157.
Barkey 456.
Barks 75.
Barnevelt (van) 148.
Barret 259.
Bartels 444.
Bartolotti 66.
Bastardt 301 (401).
Batenburg 419, 420, 444.
Baumgardt 448.
Bavel (van) 270.
Bavink 56.
Beaulieu 201.
Beaurave (de) 117.
Beck 117.
Be(c)ke 283 (383).
Becke (van der) 295 (395) 300 (400), 301 (401), 309 (409), 310 (410).
Becker 447.
Becker (de) 292 (392).
Beckynck 299 (399), 300 (400).
Bedloo 446.
Beeck (van) 409.
Beeck (van der) 131, 133, 139, 412, 495.
Beecke (van der) 386.
Beek 78, 276, 353.
Beeke 445.
Beeldsnijder 208, 276, 277.
Beem 487.
Beem (van) 38.
Beest (van) 137.
Bekestein (van) 327-329, 364.
Bekker 277.
Bel (de) 51.
Bellefroid (de) 464.
Bellestein (huis) 450.
Belloni 72.
Bellous 72.
Bellier 448.
Bemmelen (van) 202.
Benezet 484.
Beninga (van) 132, 133.
Bennekinck 315 (415).
Bennincks 350.
Benningh *) 40.
Bentheim (van) 302 (402), 303 (403), 305 (405), 306 (406).
Benthem *) 280, 472 473 478
Bentinck 90, 91, 93, 94, 240, 353. 383.
Berch' (van de(n)) 279.
Berchem (van) 241, 324.
Berckel (van) 400, 401.
Bercx 80.
Berendrecht (van der Meer van) 71.
Berg (van den) 36, 38, 63, 153, 459, 499.
Berge (van) 20.
Berge (van den) 6, 271, 393.
Bergen (van) 241.
Bergeron 205.
Bergh (de) 271.
Bergh (van den) 13, 32, 59, 352, 423, 424.
Bergh (huis) 153.
Bergh van Lunenburg (van den) 98.
Berghe 271.
Berghe (van den) 305 (405) 470, 477, 478.
Berghe de Monte (van den) 283 (383), *) 305 (405), 311 (411).
Beringen (van) 352.
Berkhoff 419.
Bernhem (van) 441, 442.
Berregs 80.
Berrevoets 180.
Berrex 80.
Bersingen (van) 254.
Bersynck 296 (396).
Bert 65.
Berten 21.
Bertling 52.
Berum (van) 333.
Berwijns 292 (392).
Besche (de) 405.
Besemer' 455.
Bessemgreve (de) 300 (400).
Betting 447.
Betings 496.
Betts 26.
Beuckelaer 366.
Beuningen (van) 20, 272, 273.
Beurs 459.
Beus 178.
Beveren (de) 137.
Beveren (van) 109.
Bey, 493.
Beyer 293 (393).
Beyerman 416.
Beyers 500.
Beyfanck 316 (416).
Bicker 155, 455.
Bie (de) 19, 37, *) 254-258, 460, 493, 494.
Bien 14.
Bierens 411.
Bierman 10.
Biese 455, 456.
Biesen (van der) 222.
Biesenbroek (van) 243.
Biez (du) 19.
Bilert (van) 74.
Biljet 405, 406.
Bilsteyn 75.
Bilt (van der) 102.
Binckhorst (van) 33.
Birket (van) 192.
Biscop 37.
Bisschop 354.
Bitter 92, 486.
Bitters van Raesfelt 489.
Blaauw 380.
Blanckvoort 132.
Blankenheym (van) 184, 294 (394).
Bla(a)upot 380, 407.
Blau 15, 480.
Blaeupot 163, 164.
Blauwpot 38.
Bleeker 46, 47, 56.
Bliek 419.
Blitterswijk (van) 440.
Block 35, *) 112, 326, 364, 407, 438.
Blocq (de) 58.
Blocquery (van de) 498.
Bloem 277, 354.
Blokhuyzen 202.
Blom 415.
Blommart 407.
Blommers 407.
Blou 479.
Blume 25.
Blijdenstein 53.
Blijdesteyn (de Stoppelaar) 52.
Bochardt 49.
Bockel 58.
Bockhoirst (van) 91.
Boádens 15.
Boddingh 194, 196.
Bodegom (van) 465.
Bodle *) 24, 25.
Boechorst (van den) 371.
Boeckhorst (te) 277.

Boecop (toe) (van) 7, 9, 92.
Boedeker 394.
Boedinghaus 443.
Boeken 487.
Boekeren (van) 196-199.
Boekholt (van) 118.
Boele 241.
Boelen 102, 463.
Boëll (van) 115.
Boënckhof alias de Hulst (huis) 394.
Boerlage 71.
Boerlo (van) 395.
Boers 117, 278, 279.
Boethorn 58.
Boetzelaer (van) 296 (396)-298 (398).
Boey 4'55.
Bogaard 410.
Bogaert 322, 323, 364.
Bogaert (van den) 34.
Bögel (Nering) 445.
Bogerd 255.
Boginck 298 (398), 300 (400).
Boglaf van Platen 334.
Bohlen 102.
Bohlen und Halbach (von) 102.
Boickop (to) 93.
Boissevain 147.
Bok 117.
Bokma 50.
Boldoot 63.
Bollemans 120.
Bolsward 77.
Bolswardus 118.
Bolta 100.
Bolte 296 (396).
Bom 260, 262.
Bommel (van) 14, 114, 421.
Bommel (von) 240.
Bon 160.
Böncker 116.
Bondam 51.
Bongart 266.
Bonham 383.
Bonnet 73.
Bons (de) 244.
Booch 179.
Boodt 179.
Boogaard (van den) 39.
Boogaert 465.
Boogh (van der) 46.
Boom 492, 493.
Boon 495.
Boonen van Wijngaarden (Staats) 500.
Booser (de) 444.
Booy (de) 494.
Borch (ter) 489.
Borchhard 63.
Borchgrave (de) 230, 233.
Borculo (van) 100.
Boreel 66, *) 368.
Borre 212.
Bors van Waveren *) 368.
Borselen (van) 472.
Borski 500.
Bossele (van) 209.
Borwater 25.
Bos 156, 241, 267, 271, 407.
Bosch 60, 64, 67, 248, 491.
Bosch (de) 380-382.
Bosch Kemper (de) 380.
Boschwijk (goed) 8.
Boshuysen (van) 71, 242, 280, 440, 466.
Böselager 336, 337.
Bosschaert 465.
Bossche (van den) 270.
Bossert 51.
Bot 187, 189, 193, 248.
Botter 187, 192.
Bouchorst (van der) 150.
Bouchoven (van) 324, 364.
Boucq (le) 23, 342.
Boudaen 23.
Bouguinon 445.
Bouhon 374-376.
Boulenger 484.
Boulin 343.
Boulyn 495.
Bourgonje 161.
Bouwens(ch) 13, 15.
Boxman 35.
Boxert (ten) 313 (413).
Boxstel (van) 322.'
Boykynck 296 (396).
Bozeking 305 (405).
Braaff 414.
Braam (van) 456, 458.
Bracht (van) 207.
Braconnier (de) 373-378.
Braeck 180.
Brake 26.
Brake (de) 335.
Brake (huis de) 335.
Brams 60.
Brandenberch (van) 131.
Brandolfius 58.
Brandt 38.
Brandt (van) 135.
Brantjes 498.
Brants 35, 409.
Brants (de Neufville) 409.
Brantsen 156.
Brasker 54, *) 55.
Bratiaan 23.
Brecht (van) 440.
Breda (van) 344.
Bredebeke 308 (408).
Brederode (van) 130, 153, 154, 370-372, 418, 450.
Bredenbijl 15.
Breederode 420.
Bree (de) 354, 458.
Breekland 415.
Breet 161.
Breevelt 166.
Brefaut 499.
Breff (de) 397.
Breght (van) 76.
Brenck (van) 203.
Brenninkmeyer 238.
Breton van Doeswerff (Le) 209.
Breugel (van) 193, 496.
Breving 308 (408).
Brewijnck 296 (396).
Briel (van den) 203.
Brielre (van den) 322.
Brienen (van) 94, 209, 464.
Brievingh (van) 20.
Brinck 392.
Brinckhoff 204.
Brissac(q) (de) 255, 258.
Brocx 486.
Broeck 402.
Broeck (van den) 245.
Broecke (van den) 117.
Broeckhuysen (van) 58. 93, 94. 98, 141:
Broek (ten) 20.
Broek (le Sage ten) 20.
Broekhuysen 381.
Broen 456. 498. 499.
Broer 176,' 177.'
Broersema 337.
Broes 380, 381.
Broeyland 354.
Bronckhorst (van) 94, 95, 193-196, 308 (408), 391, 392.
grondhout (van) 24.
Brouckhorst (huis) 395, 396.
Brouwer 416, 432, 447.
Brouwer (die) 422.
Bruce 355; 442.
Brueys *) 25.
Bruggen tot Linderloe (ter) 395.
Brugman 277.
Bruhese (van) 127, 271.
Bruheze (van) 325-327, 364, 367.
Bruin (von) 133.
Bruins 394.
Brui(y)nsma 205, 237, 243.
Bruistens 73.
Bruneel 372.
Brunet de Rochebrune 482.
Brunier 483.
Brunings 445.
Bruns 314 (414).
Brunt 415.
Brunynck 298 (398).
Brutel 479.
Brutel de la Rivière *) 479-487.
Brundel 447.
Bruyn 208, 381.
Bruijn (de) 61, 151, 276, 413, 414, 455, 498.
Bruyn van Rozenburg 446.
Bruynbaerts 323.
Bruijne (de) 200.
Bruystens 113, 114.
Brynen (van) 212.
Buch 54.
Bucken 111.
Bucker (de) 19, 21.
Buckere (de) 23.
Bucking 187.
Budde 283 (383), *) 298 (398), 299 (399), 306 (406).
Buddeke 54.
Buddenborg 379.
Bueren (van) 64, 66, *) 288 (388), 299 (399), 310 (410) 312 (412), 313 (413).
Buffens 23.
Buis 488-490.
Buissonett 9.
Bukh 420.
Bulkman 486.
Bull 77.
Bullick '424, 449.
Bult ('de) 77.
Buma 53, 271.
Buninckhof 391.
Burch (van der) 466.
Burchgraven (die) 324.
Buren (van) 111, 467, 468, 475.
Burg (van der) 456.
Burger 78.
Burgers 263.
Burggraaf 26.
Rurse (van) 298 (398)
Busch 130.
Busch (goed ten) 8.
Buschman 419.
Buseman 140.
Bussche (ten) 3, 5, 9.
Bussche (van den) 71.
Buttinga 350.
Buur 243, 277.
Buus (de) 244.
Buys 276, 322, 451.
Buysman 464.
Bij (de) 493.
Bij (de) 493.
Bijdorp (huis) 351.
Bye (de) 71, 72, 117, 238, *) 351, 424, 449, 493, 494.
Bijl 204.
Byler (van) 212.
Bijleveld (van) 111 112.
Biilsarck (van) 21.
Bijman 73.'
Bijsterveld (van) 136.
Bijstervelt de Quavre 248.

C.

Celleken 308 (408).
C'estenoble 19.
Chailet *) 446.
Chaleur (Le) 484.
Champard 445.
Chandon 482.
Changuion 351.
Chantrain 116.
Chapman 438.
Chanquion 444.
Charlois (van) 73.
Chassé 101, 466.
Chatillon *) 387.
Chauvin 482.
Chene (du) 447.
Chielen 203.
Chion 483.
Chijs (van der) 120.
Citters (van) 100.

D.

Daams 75, 161.
Dael 457.
Daesdonck (van der(n)) 238, 326, 358, 364.
Dagevos 62.
Dale (van) 271, 303 (403).
Dalem (van) 201, 271, 387, 425, 470.
Dalen (van) 91.
Dalman 480.
Dam (van) 187, 189-191.
Dam van Isselt (van) 190.
Damme 486.
Damme (ten) 342.
Dammer (den) 61.
Danckersz 60.
Danhof 271.
lappers 394.
Darnenborch (a) 60.
Decker van Seven 346.
Dedel 424, 449, 455.
Dedel gend., Porsman 425.
Dedem (van) 100, 140, 374, 380.
Deelman 76.
Deerns 444.
Deest (van) *) 330-334.
Deketh 75.
Dekker 414.
Delbol 31.
Delden (van) 45, 46, 48, 53.
De(e)len (van) 90, 92-94, 212.
Delfos 344, 464.
Dellafaille 401, 403, 404.
Delphos 495.
Delpt 448.
Demkens 111.
Demplingh 25.
Denijn 446.
Denyssen 459.
Derne (de) 308 (408).
Desmazures *) 385.
Desmontiers 448.
Deutz van Assendelft *) 368.
Deuverden (van) 500.
Deventer (van) 20.
Dever 367-373.
Dicbier 108.
Dicx 22.
Diemen 73, 74, 272.
Diepenbroeck (van) 155.
Diepenheim (van) 303 (403).
Diepholt (van) 185, 186, 294 (394).
Diepholtz 115
Dyer 189, 193'.
Diers 187.
Diesen (van) 36, 74, 75, 457.
Dieterink 340.
Dietrich 32.
Dieu Fontein Verschuir (de) 486.
Dilft (van der) 403.
Dilgt (van) 196.
Dingelheim (de) 376.
Dinkgreven 181.
Dinkla 415.
Dintel (van) 424.
Dinter (van) 241.
Diques de la Motte *) 419.
Dis (van) 76.
Dishouck (van) *) 24.
Dittlinger 100.
Dobben (van) 322.
Doede 493.
Doeland (van) 352.
Doenssen 499.
Does *) 280.
Does (van der) 31, 58, 68, 372.
Doesburg 447.
Doetinchem (van) 395.

Doetinchem tot Spykerbosch (van) 395
Doeve 25.
Dohna 154.
Dokkum (van) 9.
Dolder (van) 425.
Domburg (van) 255.
Dommer 248
Dompseler (van) 276.
Donck (van) 118.
Dongen (van) 1-10, 100, 101.
Doorn 413.
Doorenbos 102.
Doorn (den) 494.
Doorn (van) 406.
Doorninck (van) 151.
Doortoge (van der) 100.
Dorgelo (van) 379.
Dorp (van) 152, 153, 247.
Dorpe (van den) 151, 275, 408.
Dorth (van) 100, 153, 397.
Doubleth 181.
Doude 276.
Douglas 9.
Dousa 128.
Douven 454.
Dovenarndes 296 (396)
Doys 129.
Drenckwaert 159.
Drews (de) 130.
Driemilen (van) 421.
Driel(l) (van) 13, 434, 451.
Driendijk 486.
Dries (van den) 76.
Driesche (van den) 60.
Drimilen (van) 227, 230-232, 234.
Drogendijk *) 453, 463.
Drongelen (van) 110, 230-233, 323.
Drooglever 460.
Drossaerts 161.
Droste (von) 155.
Dubbelmonde (van) 227, 230, 231, 233, 236, 237, 421, 423.
Dubbelmonde Drimilen (van) 422.
Dubordieux 25.
Duinvliet (huis) 454.
Duivenbeek (van) 256.
Duivenvoorde (huis) 68.
Dumolin 135.
Dumon 457.
Duparcq 269.
Dupont 101.
Durkeman 59.
Durven 344.
Dury 493.
Duski 451.
Dusseldorp (van) 34.
Dussen (van der) 156, 230-233, 271, 322, 351, 424, 449.
Duvenvoorde (van) 153, 239, *) 280.
Duwer 187, 189.
Duyck 322.
Duyn 273.
Duyn (van der) 100.
Duyvese 459.
Dwaill 57.
Dwars 57.
Dijck (van) 399.
Dijksterhuis 330.
Dijnumborg 336.

E.

Ebbinge 198.
Ebels 198.
Echten (van) 8.
Echteren (van) 148, 149.
Eck (van) 93, 114, 410, 447.
Eckebladt 130.
100.
Edmestron 16.
Eeck 129.
Eeck (van) 348, 350.
Eede (van) 94.
Eede (van) 224.
Eeghen (van) *) 112., 410.
Eekhout 100.
Eelaart (van den) 466.
Eem (van der) 360.
Eeme (van) 91.
Eemkerke (van) 236.
Eenschoten' (van) 394.
Eertrijck (van) 241.
Eest (huis) 331.
Efferen (van) 334.
Egeling 102.
Egeling (Cruldensteeden) 102.
Egels 459.
Eggers 447.
Egmond (van) 100.
Egmont van de Nyenburg (van) 440.
Egmond van IJsselstein (van) 369.
Egmonde (van) 370.
Egmont (van) 118, 372.
Egten (van) 447.
Eichhold 490.
Fichmann 32.
Eik (van) 409.
Eik (de´Wolff van) 410.
Eilbracht 167, 245.
Elaer(s) 207, 208.
Elberdinck 246.
Elders 465.
Eldik (van) 356).
Ellegen (van) 451.
Elsevier 387.
Elsewael 400.
Elshoff (ten) 60.
Elst (van) 495.
Elst (van der) 270, 343.
Elswijk (van) 241.
Eltijns 28.
Elverfeld Berge (van) 379.
Emants 485.
Emanuels 446.
Emmery 254.
Emmichoven (van) 231, 235.
Emmius 348. 350.
Empe (huisj 395, 396.
Ende (van den) 61.
Engelenburg 380, 381.
Enghuizen (huis) 498 .
Enots 57.
Entens 153, 336, 337.
Erckelens (van) 92.
Erentreiter 128, 240.
Erle (de) 299 (399).
Erlenwein 200.
Ermerins 442.
Ernst 147, 149, 150, 295 (395:), 316 (416).
Erpecum (van) 246.
Ertrijck (van) 271.
Es (van) 77.
Es (Cente van) 39.
Esch (van) 384, 445.
Essen (van) 10. 24., 498.
Essing 269.
Estvelt (van) 221.
Etsart (van) 7.
Etten (van J 241, 324, 364.
Evekink 161, 162, 243.
Everts 100.
Ewsum (van) 153, 330, 332, 333, 335-337.
Ewsum van Liauckama (van) 397.
Ewijck (van) 499.
Exalto (d') 451
Evbergen '(van) 20.
Eijck (van) 183, 444.
Eijck tot Overbrugge (van) 1 10.
Eylart (van) 243.
Eyma 384.
Eynatten (van) 241.
Eyndhout (van) 360.
Eyscinck 311 (411).
Eysden (van) 406.
Eysinga (van) 100.
Eyssele alias van den Eynde (van) 401, 403.
Eytelwijn 123.
Ezechiels 448.

F.

Faber 78.
Fabius 426.
Fabricius gesegt Lakeman 459.
Faerber 444.
Fagel 465.
Falk 497.
Falten 316 (416).
Fannius van Oud Haerlem *) 448.
Farensbach 351.
Farmsum 330.
Faucheur (le) 480.
Faure (Verselewel) *) 24.
Favery (van) 444.
Fay (du) 15.
Feen (van der) 485.
Feetman 58.
Feickens 53.
Feitema 410.
Feith 8.
Ferdinandes (de) 396.
Ferleman 442.
Fernoois 80, 205.
Ferrand 259, 421, 444.
Ferrier 448.
Finson 428, *) 460.
Flacard 240.
Flinck 408.
Flines (de) 113.
Flinth 115
Flore 195.
Florichant 377.
Floris 403.
Flugi van Aspermont 100.
Fockaert 178.
Focking 241.
Fonseca (de) 351.
Fontein 51.
Forbes 271.
Foreest 75.
Foreest (van) 17, 100.
Forstner van Dambenoy 100
Forsyth 25.
Fortgens 408.
Fortuyn 102.
Foucliier (de) 415.
Fournier 18, 20, 37, 254.
Fraeylema 331.
Franck 168. 411.
Franken 419.
Frankenberg en Proschlitz (von) 100.
Fransz 466.
Frederici (de) 383.
Frederiks 413.
Fremery 354.
Fremery (de) 163, 207.
Freudenberg 443.
Fridagh (van) 100.
Friesma-State (huis) 271, 462.
Fritema (van) 332.
Fruytier 15.
Furstenberg (von) 156.
Furtwängler 32.
Fijte 428.

G.

Gaanderen (van) 473.
Gabels 92, 94.
Gaden 218.
Gage 351.
Gamel (van) 401, 404.
Garneren (huis) 98.
Gantvoort 26.
Garde (van de) 277, 278, 354.
Garnes 343.
Garrelts 116.
Gasinjet 54.
Gassel(t) (van) 271
Gatoux 135.
Gaudin 195.
Geer (van der) 455.
Geest (de) 271.
Geffen (van) 248.
Geffen (Martini van) 443.
Geissler 25. 26.
Geistman 465.
Gelder (van) 66, 74.
Gelletijn 499.
Gelre (van) 93, 111.
Geltens 428.
Gemen (van) 300 (400).
Gendt (van) 64, 120, 247, 484.
Gent (van) 57, 60, 83, 453, 463.
Gerbeldink (huis ter) 339.
Gerdes 62.
Gerestein (huis) 114.
Gericke van Herwijnen 272.
Gerlacius 348, 350.
Gerrevinck (Moeriaens van) 204.
Gerstel (van) 380.
Gestel (van) 406.
Geurtz 427.
Geus (de) 414.
Gevers 59.
Geyer 446.
Gheel 455.
Gheel (van) 465.
Ghein (van den) 59.
Ghemen (van) 308 (408).
Ghemmenich (van) 459.
Ghesel (van) 15.
Ghestel (van) 234.
Ghysels 326.
Giffen (van) 55, 439.
Gigue 480.
Giljon 411.
Gilly 442.
Gisius 384, 385, 447.
Glabbeck (van) 460.
Glarges (de) 242.
Glimmer 498.
Gobbens 442.
Godin 159, 455.
Goede (de) 167, 238, 245.
Goedman 448.
Goens (van) 29, 484.
Goers 260, 262, 263. 325.
Goes (van der) 17, 205, 625, 325.
Goethe 319.
Goetzee 420.
Goey (van der) 337.
Gogh (van) 241, 427.
Gollenkamp 274.
Gomarus *) 385.
Gonggrijp 45.
Goor (van) 9.
Goor den Oosterlingh (van) 464.
Goossen 32.
Gooyer 160.
Gorcum (van) 84.
Gordon 202.
Görlitz (van) 29.
Gorop (van) 465.
Gorter 63.
Goslinga 452.
Gouge 64
Gouthoeven (huis) 433.
Goy (then) 91, 92.
Goye (van) 468, 471.
Goyer (de) 65, 66.
Graaf (de) 119.
Graaf (van der) 499.
Graaff (de) 428, *) 445.
Graafland 446.
Graafman 410.
Graeff (van der) 117.
Graenwerts 98.
Graft (van der) 166.
Grascamp (van der) 406.
Graswinckel 16, 200.
Graswinckel (van) 205.
Gratama 103.
Graumuller 446.
Grauwer? 409.

Grave 403.
Grave (de) til, 289 (389), 7' (391), 295 (395), 312 (412), 315 (415).
Grave (Salverda de) 484.
Greenwood 351.
Grelle (le) 110.
Greven 59, 487-490.
Greven (de), 315 (415).
Grieken (van) 163-165.
Grient (de) 118.
Griethuysen (van) 75, 457.
Grip 304 (404).
Groef van Erkelents 334.
Groenemey 445.
Groenevelt 24, 164.
Groenhout 36, 74, 400.
Groeningen (van) 402.
Groenlo 448.
Grognart 60.
Groll (van) 115.
Grollo (van) 300 (400).
Gronde (de) 200.
Grond(t) 200.
Gronsvelt (van) 38.
Groot 36, 267, 385.
Groot (de) 162, 347, 408.
Grooten Wiel (Hofstede aan den) 105.
Grootenhuis (van, ten) 391-397.
Grotius 36.
Grotius (de) 162.
Groulart 386.
Grouwels 493.
Grumberg 446, 447.
Gruntmann 61.
Grüter 301 (401).
Gruys 129, 330.
Gruyter (de) 450.
Gruythuys (van den) 91, 92.
Grijp 306 (406).
Grijs 308 (408).
Guerin 277.
Guetman 6.
Guldenwagen *) 448.
Gulik 138.
Gulje 444.
Gunning 380.
Gwiete (de) 299 (399).
Gijben 202.
Gijp (van der) 261, 263.
Gijselaer (de) 439, 440.
Gijselin 494.
Gijzelen (van 63.

H.

Haack de Jonge 465.
Haag (van) 84.
Haakman 4 1 6 .
Haan 103.
Haan (de) 241, 409-411, 465.
Haas (de) 161, 183, 243.
Hack 466.
Hacke 448.
Hackfort 93, 94.
Hackfort tot Veenhuis, 396.
Hackius 354, 427.
Haeff (ten) 92.
Haeften (van) 7, 10, 83, 84, 91, 95, 103, 322.
Haemstede (van) 450.
Haen (de) 31.
Haentjes 458.
Haer (van der) 325, 364.
Haersma (van) 271.
Haertstein (van) 246.
Haes (de) 180, 205, 278, 465.
Haga 44, 50, 52.
Hagen (van der) 18, 22.
Hagers 428.
Hakvoort 457.
Halbach 102.
Halbes 136.
Halfhide 384.
Half-Wassenaer 209.
Halm (van) 266, 267.
Hals 245,
Halsenbergh (van) 113.
Ham (ten) 335, 337.
Hamel 257.
Hamer 413.
Hameren (van) 308 (408).
Hamm (ab) 55.
Hamme (van) 301 (401).
Hammonius 332.
Hampe 446.
Hanckema (borg) 335, 337.
Hane (von) 128.
Hanewinkel 456.
Hanneman 248.
Hannes 142, 146, 147, 149, 150, 268, 269.
Hannes (van Thije) 144, 148, 149.
Hannot 495.
Hant 180.
Happart (van) 241.
Happel 464.
Hardehoorn 445.
Hardenbroek (van) 58, 116.
Harding *) 280.
Haren (van) 240.
Harinxma thoe Heegh (van) 397.
Harinxma thoe Slooten (van) *) 162, 206.
Harlaer (van) 458.
Harlingh 16.
Harmens 447.
Harn (van) 15, 17, 266.
Harseele (van) 438.
Hart (van 't) 25, 26.
Hartsen *) 401-411.
Hartsinck (van Marselis) 55.
Hartzen 405.
Hase 187.
Hase (de) *) 24, 58.
Hasevel 202.
Hasselaer 185, 455.
Hasselt (van) 64, 66, 148, 149, 271.
Hattem (van) 459.
Haugwitz (van) 25.
Have (ten) 93, 313, (413).
Haverlingh 345.
Havermans 387.
Hay (de) 166.
Haijers 23, 340.
Hazard 441-443.
Haze (de) 465.
Hedikhuysen 413.
Heeckeren (van) 302 (402) 383, 426, 443, 444.
Heeckeren van Kell (van) 375.
Heege (er) 465.
Heel (van) 21, 31, 37.'
Heemskerck (van) 151, *) 280, 327, 369, 370, 402, 445, 465.
Heemsstede (van) 35.
Heemstee 202.
Heer (de) 241. 352.
Heer (van) 440.
Heerdink 244.
Heerdt (van) 133. 134, 380, 383
Heerema (van) 333.
Heereman van Zuydwijck, 204
Heerma (van) 332, 334.
Heerman 150, 151.
Heeswiick (van) 322. 473, 474
Heetveït 115.
Hegeman 153. 256.
Hegen (ter) 278.
Hephe (ter) 428.
Heiden (van) (ter) 31.
Heineken 416.
Heiningen (van) * 24.
Helbeda 100.
Helburg (van) 118.
Hel1 (van der) 91, 93, 94.
Hellemans 66.
Hellingman 54.
Helmich 98.
Helpenstein (de) 303 (403)
Helsdingen (van) 25.
Hem (van der) 209.
Hemert (van) 113, 114.
Hemert (huis tot) 96, 98.
Hemert (Alstorphius von) 259.
Hemmeren (van) *) 385.
Hemmes 426.
Hemminck 489.
Hemricourt (d') 377.
Hemsinck 58, 244.
Hendrix 22, 37, 38.
Hengelo (de) 338.
Hennekeler (van) 222, 412.
Hénin (d') 209.
Henri 451.
Hensbergen (van) 265.
Hensbroek 179, 180.
Hensendorff (van) 313 (413), 387.
Herberg *(van der)* 271.
Herborn (van) 297 (397).
Herderschee (Hooykaas) 484.
Herdinks 244.
Herema (van) 332.
Herklots 26, 167, 245.
Hermanni 28.
Hermans 464.
Hermite (l') 426.
Hernig 448.
Hernitz 451.
Herr (van) 440.
Herrinck *) 289 (389) 312 (412), 316 (416).
Herry 241.
Hertevelt (van) 155.
Hertsen 401.
Herwijnen (van) 113, 114.
Herwijnen gen. Fussestein (hofstad tot) 96, 97.
Hesseling 57.
Hesselink 30, 48, 50.
Hessels 415.
Hettinga 13.
Heuffenstein (von) 427.
Heukelom (van) 103, 260, 380, 410, 470, 476. 477.
Heul (Heynoord van der) 241.
Heurn (van) 353, 417, 418, 462.
Heussen (van) 152.
Heuter (de) 159.
Hentsz (van) 352.
Heuvel (van den) 31, 255.
Hey (de) 115.
Hey (van der) 409.
Heycop (van) 165.
Heijde (van der) 15.
Heyden (die) 89.
Heyden (ther) 92.
Heyden (van der) 255.
Heyden van Doornenburg (van der) 352.
Heyen (die) 90.
Heym *(van* der) 466.
Heyns 491. 492.
Heynsberch 366.
Heynstman 241.
Heyst (van) 161, 240, 270, 271, 476.
Hiddinck 315 (415). 316 (416)
Hillebrants 128, 131.
Hobinck 301 (401).
Hochstaden (van) 305 (405).
Hodenpijl 465.
Hoebler 60.
Hoeck (van) 246.
Hoecke (van) 258.
Hoeckelum (van) 92.
Hoeckolm (van) 61.
Hoed (den) 427.
Hoedemaker 54.
Hoeffelman 446.
Hoefsleger 312 (412).
Hoeghe (die) 313 (413).
Hoek (van den) 380.
Hoek (van der) 241.
Hoekelem (van) 212.
Hoekstra 56, 136.
Hoemaekers 127.
Hoemaker 131, 138.
Hoemeyer 420.
Hoen ('t) 427.
Hoen (van) 60, 143.
Hoep (van' der) 352.
Hoet 427.
Hoeufft van Oyen 351
Hoeven (ther) 93.
Hoeven (van der) 65, 351, 388, 409, 427.
Hoevenstein (van) 3, 4, 6, 7.
Hoff 62.
Hoffstede (huis Ter) 394.
Hofkes 116.
Hof(f)mann 38, 113, 162, 412.
Hofstra 44, 241.
Hoften (van) 277, 278, 354.
Hogendorp (van) 272.
Hoginc 300 (400).
Hohenlohe (van) 386.
Hohenzollern Heehmgen (van) 500.
Hoickelom (van) 93.
Hoirne 497.
Hoitink 338-340.
Hol 165, 425.
Holdinga *) 336.
Holdinga (van) 337.
Hollande (de) '354.
Hollare 240.
Holle 137, *) 291 (391), 295 (395).
Holst (van) 16.
Holsten (van) 300 (400).
Holstijn (Westerman) 52.
Holthe (ten) 129.
Holthuysen '(van) 92, 94, 95
Holtinga van Kee 206.
Holtzapfel (van) 334-336, 337, 449, 450
Holtzapfel 'genaamd Melander (van) 386.
Holtzapfel gen. Mylander 334.
Holtzapfel (van Schaumberg) 334.
Homburg 34.
Hont (die) *) 226.
Honthorst van (van Muyswinckel) 209.
Hoofman 137.
Hooft 409, 455.
Hooftman 401.
Hooftman (Vuyk) 414.
Hoogerduijn 180.
Hoogeveen 465.
Hoogvliet 448.
Hool(e)werff (van) 179.
Hoolsema 271.
Hoop (van der) 409, 410.
Hooren 27.
Hoorn (van) 26.
Hoornaer 260, 261.
Hooydortscher 344.
Hooykaas Herderschee 484,
Hop 455.
Höpers 54.
Hopma 319
Hoptilla *) 162, 206.
Horenken 128, 129.
Horne (van) 417, 418.
Horst (ter) 353.
Horst (van der) 20. 118, 375. 415, 441-443.
Horst (van Lamzweerde van der) '443.
Horst (van Prjtzelwitz van der) 443
Horst' (van Westerbeek van der) 443.
Hottinga *) 162.
Houckens 411.
Houckgeest 457.
Houdijk 344.
Hout (van den) 261-263.
Houten (van) 15, 259, 455.
Houtman 80.
Houtschild 241.
Houttuyn 420.
Houven (van der) 120.
Houweling 425.

Houweninghe (van) 476.
Hove (de, ten of van der) 299 (399), 310 (410).
Hove (van den) 371, 459.
Hovele (van) 296 (396), 298 (398), 300 (400).
Hovy 272.
Hoy (de) *) 445.
Hoya (van) 391.
Hoyer 426.
Hubbeldynck 298 (398).
Hudig 267.
Huessen (van) 328., 364.
Huet 13, 424, 449.
Hugaert 459.
Huginge 334.
Huguetan 258.
Huitink (huis) 338.
Huker (de) 297 (397).
Huls (van) 377.
Hulsen (van) 90.
Hulshof 47, 49, 50, 53, 56.
Hulst (van) 163, 164, 207, 244, 322.
Hult (van der) 39, 75.
Hulten (van) 347-351.
Hulzen (van) 451.
Huncgers 299 (399), 300 (400).
Huninga 6.
Hushoven (van) 352.
Husly 427.
Huybert (de) 465.
Huybert van' Kruiningen (de) 72.
Huyscamp (toe, tho) 91, 94, 224.
Huyser 413.
Huysers 328.
Huysman 24.

I.

Ibinck 300 (400).
Yff 31.
Ihorst (huis) 379.
Ylem (van) 424, 449.
Immens 25.
Ymmerseel (van) 110.
Ingen (van) *) 127, 139, 140.
Ingenhaeff (von) 313 (413).
Ingenhousz 62, 498.
Inn und Kniphuysen (von) 128
Ypelaer 422.
Ypelaar (van) 427.
Ypelaar (huis De Nieuwe) 455.
Isay (d') 259.
Isenbuck 300 (400).
Isemburg (van) 376.
Isenburg (von) 85.
Isendoorn à Blois (van) 94.
Isforts 244.
Isinck 25.
Isselmuden (van) 128, *) 331, 335.
Isselt (van) 190.
Issen (van) 61.
Iterson (van) 203.
Ittersum (van) 135, 171, 379.
Yver 385.

J.

Jacobs 444.
Jacoby 135.
Jager (de) 79.
Janssens 410.
Janzon 500.
Jardin (de) 386.
Jarges 347-351.
Javel 374.
Jeger (de) 209.
Jelle 441.
Jeltes 36, 75, 80, 457.
Jensemaborg (huis) 331, 332.
Johannesen 420.
Jolat 376.
Jong (de) 414, 415.
Jonge (de) 25, 116, 147, 323, *) 324, 364.
Jonge (Haack dej 465.
Jongekees 73.
Jongestal (van) 131.
Jongh (de) 13, 160, 209.
Journo (de) 351, 387.
Joustra 45.
Juchter 48.
Jullian (de) 480.
Junkers 355.
Juwenga 162.

K.

Kaars Sijpesteijn 380.
Cabenda 445.
Kae 192.
Caen 436, 438.
Kaersenhout 446.
Caillat 247.
Calcar (van) 30, 45.
K(c)aldenbach 64, 66.
Kale 299 (399), 300 (400), 308 (408).
Kalff 83, 118, 279
Calfs 17.
Calgren 385.
Kalinck 291 (391).
Calk 256.
Calkoen 101.
Kallenberg van den Bosch 205.
Calonne de Marchie (de) 424.
Kamerling 443, 444.
Cammingha (van) 99, 100, 397,
Camondt (van)' 71.
Camp 187, 191, 244
Kamp (Op de) 458, 499.
Camp(e) (van den) 192, 241.
Campe (Uten) 455.
Vamphuizen 456.
Cannart d'Hamale 319.
Cannenburg (huis de) 378, 379.
Kanter (de) 383.
Cantzlaar 383, 444.
Capello 403.
Cappelhoff 35.
Cardinaal 182.
Karnebeek (van) 34, 281 (381)-316 (416), 387.
Karremans 425.
Karsman 414.
Cartel 248.
Kas (van) 494.
Cassiopijn (van) 361-363, 365. 365.
Casteel (van) 66.
Casteleijn 178.
Castell 290, (390).
Castendijk 455.
Castier (de) 375.
Castillo (del) 333.
Castricum (van) 238.
K(C)ate (ten) 30, 36, 38, 39, 43-46, 54, 56, 114, 161, 163, 166, 244, 247.
Catersveld (van) 345.
Cats 427.
Catz van ter Coulster (van) 346.
Kauenhowen 241.
Cauthals 58.
Kedden 315 (415).
Kee (van) * 162.
Keerstock 62.
Keerwolff 62.
Keie 59.
Kemenaden (van der) 316 (416).
Kemmer 291 (391).
Kemp (de) *) 457.
Kemoen 496.
Kempen (van) 57.
Keppel (van) 95, 308 (408).
Kempenaer (de) 466.
Kemper 104, 380.
Kennedy 445.
Keppel 37.
Kernebeck (huis) 286 (386).
Keskes 255.
Kess 290 (390).
Kessel (van) 209.
Kessler 103.
Kesteren (van) 35.
Ketelaar 201.
Ketel 71, 72.
Kethulle (de la) 351
Ketjen 166, 244.
Kettingh 272.
Keulen (van) 37.
Keun 419.
Kevink 62.
Keyser 37, 272.
Keyser (de) 271.
Kevssers 409.
Kiek 15.
Kiel 236.
Kiele 232.
Kielevelt 441.
Kiers 116, 413.
Kievit 161.
Kinderen (der) 32, 73, 114, 115
Kinschot (van) 345.
Kip 355.
Kirchers 148, 149.
Kist 279, 280, 448.
Kist (van der) 436, 437.
Kistemaker 248.
Claer 388.
Claerhout 342.
Claeiissens 21-23. 37. 254, 255.
Klanderman 339.'
Clant 128. 332.
Clanel 442.
Cleeff (van) 30, 408.
Kleine 447.
Clerck (de) 451.
Clercq (de) 35, 73, 83, 272, 273, 410.
Cleuveren 195.
Cleve (van) 418.
Kleyn 260.
Cleyn *) 120.
Cleyn Crayestein (huis) 322-324.
Clifford 101, 308.
Clignett 54.
Klingby 419.
Klinkenberg (van) 264.
Klint 420.
Clito 20.
Cloeck 94.
Kloeken 413.
Kloick 91.
Klomp 50.
Clooster (van den) 4.
Cloot 35
Kloppenburg 167, 245, 410.
Kloppenburgh 26.
Cloribus 459.
Kluppel 490-493.
Kluyver 381.
Knikker 415.
Knoch 448.
Knoeff 31.
Knollaert (Webb) 485.
Cnoop 260.
Knoppert 9, 396.
Knuttel 426. 462.
Cnyff 64.
Knijff (de) 20.
Koch 33.
Cock *) 398-401.
Cocq (le) 258.
Kock 59, 301 (401) 354, 458.
Kock (de) 147, 341.
Cock van Delwiinen (de) 450.
Coclers 155.
Cocq van Haeften (de) 95-98.
Cocq van Weerdenburg (de) 96, 159, 160.
ioeberch 31.
Koebergh 110.
Coel *) 226-237, 421-423.
Coeman 192.
Coenders 128, 131.
Coenegracht 241.
Coenen 128, 240, 339.
Coesfelt (Terbeeck van) 248.
Koetsveld (van) 459.
Coeverden (van) 37, 100.
Kok 116.
Koker (de) 166, 244.
Colcke (huis ten) 7.
Koldeweij 6.
Colen 151, 152, 491.
Colenaere (de) 377.
Coligny (de) 153.
Kolkman 51.
Collaer 15.
Cöllen 241.
Collot d'Ecury 101.
Colonius 21, 22, 37.
Colster (van) 265.
Colster (huis te) 275.
Colijn 257, 357.
Comans 341.
Commersteyn (van) 333.
Coninck (de) 129, 262.
Koning (de) 465.
Coningh (de) 113.
Connynck 316 (416).
Konynck 291 (391), 292 (392), 313 (413).
Conyncx 192.
Coocker 180.
K(C)ool 12, 277, 354, 421, *) 432-435.
Coolbrand *) 14-17, 266.
Cools 496.
Coomans 260-262.
Koopmans 260, 380, 381.
Koopmans (Cnoop) 380, 381.
Coopstadt (van) 17, 265-267.
Cooth (van) 455,
Cooth van Duren (van) 271.
Kooy (van der) 493.
Kooyman 352.
Copes 64-66.
Coppenhagen (van) 365.
Coppenol (van) 407.
Kops 164, 247.
Cordua 444.
Coren 181, 183.
Corff genaamd Schmisingk 379.
Korler (van) 92.
Cornets de Groot 414.
Cornilje 164, 165.
Corte Bruyckaert (huis) 322.
Cortlever 118.
Cortsteghe (huis) 291 (391).
Corver 36, 38, 74, 114, 160, 161, 163.
Cos 179.
Kost (van der) 247.
Coster 195.
Costi 480.
Cotenberg 139.
Coultre (le) 51.
Coup (de) 353.
Couperus 62.
Court (del) 387.
Kouwenhove 466.
Cox 465.
Craanen 456, 499,
Crabbendam 276.
Craecken (van) 450.
Kraey 22, 37.
Cralingen (van) 150, 371.
Crane (de) 499.
Cranenburch (huis) 7.
Crans 62.
C'rcchting 290 (390).
Kreel (van) 457.
Cremer 46. 47. 53., 56.
Cresant 455.
Kretschmar (van) 31.
Creutz *) 448.
Krieger 78, 79, 206, 278.
Crimpen (van) *) 74.
Crion van Arkel *) 280.
Croeff (van der) 278.
Kroeger 38.
Croes 36, 73, 74.
Kroesen 207.
Kroiwagen 57.

Krol 354.
Crombosch 62.
Crommelin 183.
Cromstrijen (van) 199, 200.
Croock 180, 194, 196.
Croocq 23, 340.
Kroone 494.
Croonenburg (van) 495.
Croos 163, 164.
Kroos 38, 161.
Crooswijck 399.
Crooswyck (huis te) 399.
Crooy 56.
Cruchten (van) 168.
Kruger 455.
Krupp von Bohlen und Halbach 102.
Kruyff (de) 445.
Kruyff (van der) 447.
Kruymel 15.
Cruytoennink 354.
Kuile (ter) 485.
Kuipers 207.
Kukelshem (van) 299 (399) 306 (406).
Culenborch (van) 97, 152.
Culemborg (van) 153, 154, 185.
Kun (van der) 103.
Cunaeus 7.
Kunst 179.
Cuper 58.
Curtis 8.
Kutschreuter (von) 377.
Cuust 230-232.
Kuvel 378.
Kuyc (van) 476.
Cuyck (van) 363, 366.
Kuyk *j 280.
Kuyken 406.
Cuylenburch (van) 73.
Kuylenburg *) 280.
Cuyll (van de) 65.
Cuynre (van) 394.
Cuyper 25, 74.
Kuyper 156, 241, 27.7, 354.
Kuypers 179.
Kwak 39.
Kwispel 439.
Kijff gend. Frens 335, *) 336, 337.

L.

Laan (van der) *) 238, 275, 276
Laanen (van der) 22.
Laater (de) 498.
Labad 446.
Labadie 447.
Lacroix 26.
Lacroix (de) *) 385.
Laeke de Villers Zoete (de) 132
Laekenkooper 204.
Laen (van der) 397, 450, 451.
Laer (van) 153, 406.
Laers 165.
Laerwyck (van der) 212.
Laigneel 18.
Laignier (de) 246, 397.
Lake (van der) 237.
Lam 458.
Lammers 130.
Lampe 238.
Lampsins 465.
Lamzweerde (van) 442.
Landegge (huis) 379.
Landreben 61.
Langeschot (van) 116.
Lange 376.
Lange (de) 77, 113, 114, 134, 199, 206, 207.
Langefelt (van) 91.
Langel (van) 110.
Langen (van) 7, 300 (400).
Langepee 77.
Langeveld 493.
Langguth 420, 445.
Langhe 57.
Lankheet 26.
Lanoy (de) 405.
Lansinck 300 (400).
Larget (de) 441.
Larwood 267.
Lassberg (von) 155.
Lastdrager 441.
Lattre (de) 377.
Lauwen 309 (409).
Lavoire 309 (409).
Lawick (van der)' 131.
Laxgang 448.
Lebruyn 16.
Lede '(van der) 466-479.
Ledeboer 31.
Leefdael (van) 439, 440.
Leegpoel (huis de) 352.
Leemput (van) 185.
Leersum (van) 116.
Leest 76.
Leesten (van) 90.
Leeusveldt (van) 80.
Leeuw' 407.
Leeuw (de) 113.
Leeuwen (van) 13, 191, 254, 424, 442, 451, 456.
Leidecker 31.
Leien (van) 58.
Lely 426.
Lely (van der) 426.
Lembeke (van) 308 (408).
Lemker van Breda 134.
Lemmers 446, 448.
Leneveu 38.
Lennep (van) 10, 90, 92, 93, 95, 115, 116, 166.
Lennep Roel (Roeters van) 380.
Lent (van) 99.
Lepelinctorpe (van) 300 (400)
Lesné Harel 442.
Leth (van der) 238.
Lette 445.
Levin 25.
Levy 448.
Lewe 130, *) 331.
Lewen (van) 187, 191.
Ley (van der) 465.
Leybergen 118.
Leyenaar 399.
Leysner 385. 443, 444.
Leyssius 2 3 4 .
Leyster 269.
Liaer 254.
Liauckama (huis) 397.
Lichtenberg (van) 241.
Lidth de Jeude (van) 13, 356.
Lieffers 342.
Lieftinck 59, 103, 147.
Liefvelt (van) 39, 40, 80.
Lier 61.
Lier (van) 30, 118, 271, 279.
Liesvelt (van) 120.
Liet (van) 77.
Limburg en Bronckhorst (van) 391.
Limburg Stirum (van) 272.
Limes 385.
Linde (van der) 258.
Lindemans 62.
Linden (van der) 77, 209, 423, 424.
Lindenbergh 140.
Lintelo (te) 244.
Lintelo (van). 140.
Linteloe (van) 488.
Lip (van der) 464.
Lippe (van der) 303 (403), 305 (405).
Lipperheide (van) 379.
Lippert 274.
Lobato 448.
Lobbrecht (van) 445.
Loderus 38.
Lodesteyn (van) 151, 152.
Loe (de) 387.
Loeff (van der) 203.
Loegem (van) 58.
Loenen (van) 50.
Loets 59.
Loeven 14.
Lom (van) 110.
Lombard 483.
Loo (van) 353.
Loosvelt (van) 402, 404.
Los 203.
Losekate 7.
Losghardt 304 (404).
Lost 400.
Lottems 11.
Lotterus 11.
Louw (ter) 147.
Louwer (de) 416.
Lovel 274. 275.
Lucassen '55.
Lucassen (Valck) 169-173, 271.
Luchtenbergh (van) 238.
Luden 409.
Ludgers 155.
Luenis 365.
Luesse 394.
Luetter 495.
Luinge 76.
Luing(h)e 75.
Luinstra 271.
Lulema 330.
Lunenborch (van) 90.
Luttekenhuvs (van) 99.
Luycken 167.
Luyken 280.
Luymes 52.
Luyn (van) 456.
Luytjes 420.
Luzac 376.
Lye 419.
Lynden (van) 148.
Lijnslager *) 446, 498.

M.

Maarschalk 414
Maas 160
Macdowell 332.
Mack 446.
Mackay 380.
Mackerdenner 447.
Maerle (van) 323.
Maessen (van der) 241.
Maeth (van de) 98.
Maffe (de) 25, 259.
Mahiux (de) 271.
Malbergli (van) 470.
Malburg (van) 478.
Malfait 241.
Malfeyt 31.
Malherbe 271.
Mallant (van) 322.
Mallinckrodt (von) 156.
Malmberg 419, 448.
Mameren (van) 110.
Man (de) 104.
Maneil (van) 336, 337.
Mangard 75.
Manger 31.
Manrique 120.
Manrique (da Lara) 120.
Mans 420.
Mansdale (Keldermans alias van) 270.
Mansinge 298 (398.
Marcella 259.
Marckelhoff 162.
Maregnault (de) 25.
Marek (van der) 151.
Marenholz (von) 240.
Marhulse (van) 298 (398).
Marhulsen (van) 310 (410).
Marienburgh 58. 59.
Maris 260-264.
Mariss(z) 93, 94.
Marlier 31.
Marquard 420.
Marquette (huis) 367, 368.
Marsch (van der) 98, 99.
Marselis 426.
Marssen (van der) 499.
Martena (van) 151.
Marthensen 394.
Masclary (de) 258, 259.
Masschereel 271.
Mas(s)on 388.
Mast (van der) 120, 199.
Mastenbroek 44.
Mathenesse (van) 369, 371, 372.
Matroos 208, 276, 277.
Maurick (van) 12.
May 384.
Mayers 444.
Mayeur 377.
Mayne (de) 256.
Mazio (van) 441.
Meckens 27.
Medoogh 337.
Mee (van der) 370.
Meedema 52.
Meel (van) *) 419, *) 446.
Meer (van der) 116, 241, 495
Meersch (van der) 380.
Meerten (van) 447, 448.
Meesman 415.
Mehen (van) 115.
Meilander (de) 273.
Meivartt 27.
Mekeren (van) 90, 127, 223. 455.
Melander 449, 450.
Melisdijk (van) 120.
Melkema (huis) 427.
Melkstop 76.
Mellier 445.
Mellink 485.
Menchorst (van) 299 (399)
Mengelberg 387.
Menkema 330.
Mensinc(k) 296 (396), 297 (397), 304 (404)-306 (406), 308 (408) 311 (411), 490.
Mensingh 181, 18.3.
Menssens 59.
Mensynck 300 (400).
Mentink 201.
Mepsche (de) 128, 336, 337.
Merct (van der) 465.
Merdy 113.
Merle (van) 325.
Mersche (van der) 242.
Aertens 261.
Merwede (van der) 125-141, 234, 240, 241, 320-329, 357-367, 497.
Mesdach 178.
Mesquita (de) 445.
Mestrup 280.
Metz 413.
Meulen (van der) 47, 49, 458, 487.
Meulesteyn 374.
Meulestein (huis) 98.
Meurs 443. 444.
Meurs (van) 38, 302 (402), 375, 458.
Mey (de) 278, 354, 355.
Meij(e)n 208.
Meyer 24. 255.
Meyer (de) 265.
Meyere (de) 493.
Meijlinck 140.
Meyn 276, 277, 354.
Meyndershagen 16.
Meysenheim 147, 270.
Michaelis 432.
Michel 25.
Michiels 32.
Middelburch (van) 195.
Middelhoven 443.
Myddendorp (ten) 289 (389), 312 (412), 313 (413).
Mieden (van Opmeer) (van der) 175-184.
Miere (le) 498.
Mierlo (van) 455.
Mierop (van Cuyck gen. van) 270.
Miersel (van) 234.
Milander 386, 387.
Mist (Uitenhage de) 260.

Mobach 60.
Modderman 30.
Mode 66.
Moe 192.
Moelen (van der) 322.
Moer (van der) 39, *) 75, 76.
Moerbeek 75.
Moerbeek (van) 207.
Moeriaen(en) (von) 203, 204.
Moerkerken (van) 120, 493.
Moermans 248.
Moeusienbroucq (van) 159.
Mogge Pous 484.
Mohr (de) 377.
Mokkrans 63.
Molen (ter) 91.
Molen (van der) 427, 458.
Molenaer (den) 233.
Molenschot (van) 134.
Moll 388.
Moll (van) 419.
Molldorff 405.
Mollerus 137.
Molner 313 (113).
Moltzer 381.
Mom 60.
Momma 62.
Mommer (de) 322.
Monchy (de) 258.
Monde (‘de) 59.
Mont (de) 451.
Montaud 483.
Monte 23.
Monteny (van), 117, 278.
Montfoort (van) 151.
Mook (van) 278.
Moort (de) 455, 463.
Morien(n)e (de) 203, 204.
Morreeuw 265.
Motman (van) 136.
Motte (Diques de la) *) 419.
Moucheron (de) 401.
Moulaert 20.
Mourgues 419.
Mourot 420.
Muelen (van der) 356.
Muiden 8.
Mul 277.
Mulder 40, 80, 241.
Mulert 4, 7, *) 331.
Mulick (van) 204.
Mulje 205.
Mulken (van) 32.
Mulkens 248.
Muller 56. 61. 385. 446, 485.
Mullers 374.
Mumm 290 (390.
Munster (van) 5, 8, 336, 337, 443.
Musch 199.
Muurlingh 180.
Mu(u)se 160.
Muyen (van) 75.
Muyl (van der) 26.
Muys 76.
Mijle (van der) 455.
Mijnlieff 241.

N.

Naaldwijk (van) 111, 241.
Naegel (van) 337.
Nahuys 55.
Nansum (te) 337.
Nassau (van) 386.
Nassau Dillenburg (van) 335.
Nassau La Leek 153.
Nassau-Oranje (van) 386.
Nassau Schaumburg (van) 335
Nassau Siegen (van) 386.
Nassau Zuylenstein 153.
Nattenhaven (van) 111.
Naveu 436, 437.
Neckevelt 164.
Nederveen (van) 161.
Neeff (de) 495.
Negeler (de) 292 (392), 293 (393), 316 (416).
Neomagus 63.
Neratius 116.
Nerée (de) 200.
Nes (van) 180, 374.
Nesselrode (van) 288 (388).
Netscher 464.
Neufville (de) 247, 409.
Neuhoff (van) 426.
Neumann 444.
Neyn (de) 16, 266.
Nicolaides 28.
Niehoff (van) 385.
Nielen 436.
Niemelc 445.
Nienhuis 78.
Nierop (van) 25.
Nierstrasz 416.
Nieuhoff (van) 447.
De Nieuwe Ypelaar (huis) 49
Nieuvelt 179.
Nieuwersloot 243, 277.
Nieuwkuyk (van) 129.
Nieuwland 16.
Nimwegen (van) 458, 499, 500.
Ninaber 58, 148.
Nispen (van) 156, 241, 271, 387, 462.
Nitsen 451.
Nob 448.
Nobel 439, 499.
Nobelaar (de) 241.
Noelmans 341.
Nollides 355.
Noomen 208, 277.
Noordbergh 419.
Noordeloos (van) 71.
Noordervliet 39.
Noorink 387.
Noorman 457.
Noortberg 16.
Noortwijck 248.
Noortwijck (van) 399.
Nooteboom 260.
Nordendorp 297 (397).
Note (la) 343.
Noyon 50.
Nuetenbok 78.
Nulk (de), 166.
Nuyssenborgh (van) 329, 363.
Nuyzel 448.
Nydemans 206.
Nyenhuys (ten) 90, 305, 405.
Nijhoff 485.
Nypoort (van der) *) 63-67.
Nijs (de) 499.

O.

Obrecht 497.
Ochten (van) 474, 476, 477.
Ocke 301 (401).
Oddaert 403.
Oeberius 243.
Oelers 446.
Oem 209. 433.
Oennamá (van) 58.
Oesterhoff 93.
Oever (van den) *) 385.
Offem (huis) 67, 68.
Offermans 200, 273.
Ogier (d’) 199, 201.
Oginsky 129.
Ohem (van) 315 (415).
Oldenbarnevelt (van) 219, 245. 264, 265.
Oldenburg (van) 303 (403).
Oldengaerde (huis) 2.
Oldenneel (van) 397.
Ommeren (van) 420, 421.
Onsta 153.
Het Onstein (huis) 352.
Oord (van der) 415.
Oordt (van) 14.
Oort (van) 161.
Oort (van der) 180.
Oostendorp 266.
Oosterhoff 271.
Oosthoek 424.
Oosting 196.
Opgelder 442.
Ophemert (huis) 96, 98.
Ophuyzen (van) 425.
Op ten Noort 134.
Oranje Nassau 153, 154.
Orden (van) 38, 39, 114.
Orlers 238.
Orrock 111.
Os (van) 79.
Ost (van Hoensbroeck gen.) 241.
Ottens 381.
Oudart 117, 129, 367.
Oudart van Rixtel 360. 363.
Oudemans 78, 79.
Oudhuysen (van) 254.
Ou(d)tshoorn 111, 112.
Outheusden 366.
Outheusden (van) 118.
Outshoorn 494.
Ouwater 420.
Ouwejan 114, 160, 161.
Ouwelant (van den) 201
Overbeck 26.
Overbeek 50. 167. 245.
Overdage (d’) 21-23, 37, 254.
Overdiep 241.
Overhoff 300 (400).
Overman 444.
Overmeer (van) 66.
Overpelt (van) 58.
Overvrst (van) 152.
Overzee (van) 118, 245, 279.
Oxfelder (van) 5.
Oxvelder 394.

P.

Paarslaken 248.
Pabst (van Lawick van) 374, 376, 377.
Padberg 238.
Pade (de) 305 (405).
Paedts *) 150-152.
Palick 295 (395).
Palingh (van der) 76.
Pallandt (van) 442.
Palma de San Fuentes (de la) 182.
Pals (van de(n)) 207.
Palijck (van Scherpenzeel genannt) 91.
Pama 455.
Panhuys (van) 383.
Pannart 393.
Pannekoek 224, 225.
Pannekoick 89, 91, 94.
Pannenborg 76.
Panter 493.
Papegaey 199.
Papenbroek (van) 499.
Papinge 198.
Paaink 199.
Par(i)ens 403.
Parker 37.
Pas (de) 361-363. 365.
Pas de Feuquières (de) 352.
Paschen 76, 116.
Passe 58.
Paul 441.
Paun 424.
Pauw 449.
Pauw van Nieuwerkerck 345
Pavort (van der) 92.
Peerbooms 111.
Peerenboom 84.
Pelgrom 23.
Pels 65.
Pelt 20.
Penard 444.
Peneux 385.
Peppelendam (van) 116.
Peppink 241.
Perachon 258.
Percival 485.
Perot 254.
Perre (van de) 66.
Persijn (van) 66.
Persijn van Ouwendijck (van) 424-449.
Pesters 356.
Peters 274.
Petit (le) 15.
Petri 500.
Peyrotte ‘483.
Philjbert 258.
Philips 446.
Phor 58.
Piccardt’ 130.
Pichot *) 446.
Picolet 437.
Pieck 96, 97.
Piekenbroeck *) 24.
Pierre (la) 483.
Piper 135.
Pla (de la) 405.
Plaats 79.
Planchut 481.
Planteau 443.
Plassius 39.
Pleunis 12.
Pluym (van der) 245.
Poederoyen (huis) 386, 387.
Poel 208, 277.
Poel (van der) 21.
Poele (van den) 234.
Poelenburg (huis) 368.
Poelgeest (van) 241, 360.
Poelgeest (huis Groot en Klein- 156.
Poelman 259.
Poelwick (van) 92.
Poeraet 61.
Poes 150.
Pol 56, 116.
Pol (van de) 414.
Pol (le) (van de) 242.
Polanen *), 280.
Poll 76.
Poll (van de) 114, 151, 411.
Poll (van der) 397.
Poll van Poelwiik (van de) 458, 500.
Polllaert 403.
Pollinchoven (van) 495.
Polman 132, 147.
Polssen (van der Linden) 202.
Pon (du) 37, 254.
Ponse 147.
Poolsum (van) 73.
Poortinga 271.
Post 271.
Posthumus 53.
Postma 53.
Pot 267.
Potei 425.
Pothof 192.
Pott 99
Pott (van) 199.
Potteken 300 (400).
Potters 358, 359.
Poudre 258.
Poursoy 351.
Pous (Mogge) 484.
Pouwels 114.
Pradellis (van) *) 17-23, 37, * 76, 254.
Praedinius 332.
Pratje 52.
Pree (de) 458.
Preesman 451.
Prenger *) 297 (397), 298 (398).
Presickhaeff (van) 90, 91.
Presmont 451.
Preys 98, 99.
Prickel 144, 146, 148.
Prince 78.
Prins 79, 241, 415.
Pritzelwitz (von) 441, 443.
Prooijen (van) 78.
Provestinck 308 (408).
Pruijssen (van) 369, 370.
Prijsman 451.
Punt 78.

Puseel 427, 498.
Putmann 378.
Putten (huis te) 7.
Puttkammer (van) 54.
Pyel 299 (399).
Pijl 187, *) 188, 189.
Pijlsweert (van) 266.
Pijnssen 68.

Q.

Quaadgras 119.
Quack 31, 77.
Quack (de) 167.
Quaetgràs 271.
Quak 39.
Quarebbe (de) 209.
Quarles 181.
Quarles van Ufford 137, 380.
Queeker 241.
Quekel, 323, *) 324.
Quentin 30.
Quien (de) 19.
Quiens (des) 451.
Quintus 349.
Quispel *) 435-439.

R.

Raab van Canstein (van) 155.
Raadshoven (Raas van) 52.
Raap 66.
Raatgever 447.
Rabbe 291 (391), 294 (394).
Ra(e)de (ten) 290 (390), 293 (393), 295 (395), 296 (396), 311 (411), 315 (415).
Raede (von) 283 (383).
Raesfeld (van) 287, (387), 290, (390), 314, (414).
Raesvelt (van) 362.
Raet 491-493.
Raeve 337.
Raevestein (van) 427.
Raey 355.
Ram van Schalkwiik 209.
Ramesberghe (de] 308, (408).
Ramp 150, 179, 180.
Randers (van) 499.
Ranst (van) 127. 401.
Rappard (van) 136, 148.
Ras 353.
Rasch, 147.
Rattenburg (von) 117.
Rave 155.
Raven 409.
Ravensteyn (van) 73, 114,
Raveschot (van) 360, 363, 367.
Ravesteyn (van) 113, 200, 424, 449.
Raveswaey (van) 64, 67.
Rayneval (de) 498.
Reberch 59.
Rechteren (van) 3-5, 8, 426.
Reckehusen (van) 307, (407), 308 (408).
Reede (van) 72. 133.
Reede tot Drakensteyn (van) 23, 340.
Reenen (van) 411-416.
Reenen (Bachman van) 411—416.
Reenen (Huijser van) 411-416.
Reenen (van Masijk (Huijser) van) 411416.
Rees 255, 410.
Reessen 247.
Reewiik (huis te) 368, 369, 371 372."
Regters 163, 164.
Rehden (von) 72.
Reinar 355.
Reitsma 487.
Rek *) 280.
Relotius 444.
Renesse (van) 487.
Renesse van 'Rynauwen (van) 185.
Rengers 59, 130.
Rengers van den Arendshorst 394.
Rennenberghe (van) 293 (393)
Rens 448.
Rensinck '(van) 162, 163.
Repelaer 148.
Repelaer van Molenaarsgraaf 144.
Repelius 62.
Ressenaar 16.
Reus (de) 380.
Reynay 233.
Reynegom (van) 199.
Reijnsdorp 385.
Reyziger '444.
Rhemen (van) 391, 394.
Ribouleau 259.
Richters 38.
Ridder 8.
Ridder (de) 31, 64, 65, 375, 443.
Rieben (von) 448.
Riedeman(s) 279.
Riemersma 408.
Riemsdijk (van) 34.
Riesen (von) 240.
Rietdijk 39, 77.
Rietveld 26.
Rietwijk (huis) 368, 371.
Rieu (du) 496.
Rigter 45.
Rinay 227. 230.
Rinegge (de) 308 (408).
Ring (van) 424.
Ringebach 61.
Ringelenborg (van) 94.
Ringeling 116, 117.
Ringler 425.
Rintelen (van) 11.
Rinya (van) 396.
Ripperbant 95.
Ripperda 332-334.
Riquet 195.
Rivé (de) 256.
Rob 407.
Robais (de) 482.
Robelin 482.
Roberts 331.
Rocagel 442.
Rockers 62.
Rodde (ten) (von) 283 (383), 289 (389).
Rode (ten) 311 (411).
Rodenhuis 50.
Rodorpe (van) 300 (400).
Roels 499.
Roemeling 75, 76.
Roessingh Udink 380.
Roest 209
Roest van' Alkemade 454.
Roest van den Hove 457.
Roever (de) 159.
Roex 58.
Roffart (van Kessel gent.) 352.
Roffarts 111.
Roger 411.
Rogerije 425.
Rolaff 262.
Roldanus 140.
Roman 444.
Rombouts 168.
Romein 468.
Romen (van) 326.
Romer 352.
Romeswinkel 290, (390).
Romondt (van) 71.
Roo (de) *) 340—346, 428, 459, 494.
Roock (de) 114.
Roon (van) 77, 439.
Roosenburg 426.
Roosmalen (van) 248.
Iooswiik 447.
Rooy (de) 161.
Rooijens 206, 278.
Rosenburgh (huis) 344, 346.
Rosendael 442.
Rosevelt (van) 442.
Rossam (van) 61.
Rossum (van) 498.
Rost 306 (406).
Rotteveen (van) 495.
Rouck (de) 457.
Rouffaer 51.
Rou(1)leau 385, 447.
Roulye gen. Patient 457.
Rouscher 459.
Roux (de) 480.
Rover (de) 465.
Roy 355.
Roy (de) 31, 156, 241.
Roy (von) 241.
Roy van Zuydewijn (de) 498,
Royaards 465.
Rove (del) 18. 21.
Rubens 272.
Riihmann 447.
Rumswinkel 58.
Rusius 22.
Ruter 60.
Ruurlo (van) 243.
Ruychrock van de Werve 275.
Ruyter (d(i)e) 93, 256, 412.
Ruijting 498.
Rij (de) 60, 493, 494.
Rijck (van) 29.
Rijn (van) 388.
Rijn (van den) 99.
Rypen (van) 74.
Rijs (van) 179.
Rijsoord (van) 150.
Rijsoirde (van) 159.
Rijssel (van) 413.
Rijssen (van) 342.
Rijswijck (van) 131.

S.

Saal 352.
Saaxumborg (huis de) 331, 333.
Sabé 406.
Saffenraad 15.
Saffin *) 445.
Sage (le) 20.
Sailor 447.
Saint Arragon 22.
Salchi 481.
Salm 406.
Salomons 444.
Salverda 486.
Salverda de Grave 484.
Samo 420.
Sanches 448.
Sande (van de) 94.
Sandelin 422, 423.
Sandelin (van) 234, 432-434.
Sandelijn 242.
Sanderus 136.
Sandes 59.
Sandt (van den) 61.
Sandtwijck (van) 358-361, 364, 366, 367.
Sandtwijck alias van den Asch(e) (van) 358, 359.
Sandwijck (van) 127.
Sannes 486.
Santée 387.
Santen (van) 131, 132, 488, 490
Santhorst (huis) 151, 152.
Santvoort *) 435-439, 455.
Sarlois 73.
Sas 341.
Sasse 458.
Sasse (van) 117.
Sasse van den Bossche (van) 117.
Sauvage (le) 377.
Save (van) 6.
Savelsteyn (van) 344, 345.
Sayn Wittgenstein (van) 335.
Sayon 36, 73, 74.
Scellekens 465.
Schaap 465493.
Schade 60, 379.
Schade van Westrum 459.
Schaep 141, 187, 191, 209.
Schaepman 271, 387.
Schaerdenburch (van) 246.
Schaesberg (van) 241.
Schagen (van) 452.
Schaik (van) 459.
Schas 152.
Schatter 459.
Schauenburg, 299 (399), 302 (402), 309 (409).
Scheer (van der) 52, 352.
Scheers 248.
Schelling (van der) 239.
Schellingwoude (van) 333.
Scheltema 102, 103.
Scheltes 51.
Scheltinga (van) 103, 271.
Schelve (van) 300 (400).
Schelven (van) 260.
Schenck 55.
Schenk 423, 424.
Schenkin von Erbach 302 (402)
Schenkink 301 (401).
Schepers 255.
Schepp 78, 206, 278.
Scherer 31.
Schermer 248.
Scherpenzeel (van) 67, 68, 90-92.
Schetz 110.
Schevichaven (van) 485.
Scheyff 324, 364.
Schilder (de) 19.
Schilderus 384.
Schilling *) 445.
Schimmel 353.
Schimmelpenninck van der Oye 156.
Schinkeman 315 (415).
Schipper 494.
Schippers 494, 496.
Schipsloodt (huis) 440.
Schlannig 337.
Schlot 78.
Schnabel (van) 441.
Schoch 60.
Schoenmaker 414.
Scholten 241, 498.
Scholtens 53.
Schonck 428.
Schonenberch 7.
Schoon Erpenbeek 384.
Schoonhoven (van) 242, 403, 440.
Schoor1 (van) 371.
Schoormans 243.
Schophuyzen 119.
Schore (van) 432.
Schorrenberg 485, 487.
Schotanus 436, 437.
Schouten 342, 405.
Schouwen (van) 152.
Schouwenburg (huis) 374.
Schoyte 402.
Schoyts 401, 402.
Schrader 144.
Schraf 316 (416).
Schrassert 225.
Schreeven 80, 205.
Schrenck van Notzing (von) 426.
Schreuder 23, 31, 71.
Schrevenstein 63.
Schudders 412.
Schuit 181.

Schuitvoerder 178.
Schull 93, 153, 466.
Schuller 142-147, 270.
Schulten 393.
Schuren (ter) 308 (408).
Schuster 444.
Schut(t) 168, 493.
Schutte 60.
Schuurman 267.
Schuyt 381, 382.
Schwartz tot Ansen (von) 2.
Schwedler (de) 274.
Scophorst (huis ter) 338.
Scopingen (van) 296 (396), 306 (406).
Scott 384.
Scramprade (van) 31.
Scrymp *) 290 (390)-295 (395), 308 (408), 387.
Sebille 483.
Secrève 205.
Segwaert (van) 248, 439.
Seist 247.
Sels 140.
Sels (van Löben) 148.
Sem 36, 161.
Semler 44.
Senden (van) 301 (401).
Senemans 245.
Senff 32.
Serooskerken (van) 275.
Serpent 187.
Servette (de) 480.
Seumeren (van) 168.
Sevenbergen (van) 233.
Seij 176.
Seyneman 118, 279.
Sézille 75.
Sibine 315 (415).
Siccama (Hora) 53.
Sichterman 447.
Sickel 466.
Sickinghe 332.
Siebbes 276.
Siebmacher 241.
Sifflet 451.
Sighers (de) 129, 335, 337.
Sildebarck 342.
Simons 445.
Sinnig 415.
St. Andre 386.
Sirck (de) 376.
Sismus 239.
Sissingh 23.
Sissinghe 128.
Sittert (van) 161, 244, 408.
Six 24.
Slaats 110.
Sleeswijk 76.
Sleyde (van den) 303 (403).
Slicher *) 448.
Slingelan(d)t (van) 421, 475, 478.
Slinghelant (van) 232, 233, 236
Slob 464.
Slork 356.
Sloet 135, 394.
Sloet tot Everlo 2.
Sloet van Plattenburg 136.
Slos 119.
Slot 52, 78.
Slotboom 20.
Sloth 279.
Sluiters 244.
Sluymer 37.
Sluys (van) 167.
Sluys (van der) 451.
Slijp 118.
Slijterman 160.
Smeets 243, 277.
Smeresteyn (van) 202.
Smeth (de) 76.
Smidt (de) 31.
Smit 187, 190, 191, 276, 353. 415, 446.
Smith 448.
Smits 64, 66, 168, 243, 244, 261, 277 441.
Smits' Verbure 485.
Smullincx 325.
Snac 230—233, 235.
Snackaert 230.
Snaets 202.
Snaevel 5.
Snalle 300 (400).
Snavel 110
Snelle 5.
Snellen 239.
Snellerwaerde 460.
Snoeck 54, 166.
Snoeck (van der) 278, 279.
Snoek (van der)' *) 77—79, 117-119, 206, 207, 245.
Snoyen 308 (408) 309 (409)
Soermans 497.
Soestius 355.
Soetbroot 118.
Soetens 258.
Soetentijt 203.
Soeteren (van) 200.
Solms-Braunfels 154.
Somerchem (van) 256.
Someren (van) 244.
Sonnevelt (van) *) 150, 151.
Sonnevelt (Paedts van) *) 151.
Soon 62.
Sorgen (van) 26, 203.
Sorg(h) 255.
Soury 401.
Souverein 241.
Souw (de la) 205.
Spaan 420.
Sparwoude (van) 372.
Speenhoff *) 78, 79, 119, 207.
Sperinck 233.
Spiegel 25, 176.
Spierinc 231, 235. 468.
Spierinck 321, 322, 325.
Spierinck van Aelborch 232.
Spiering 446-448.
Spieringh 10.
Spillenaar 419.
Splinter 401, 424, 449.
Spoltman 314 (414).
Spoor 377.
Spormeckerinck 310 (410) 315 (415).
Sprang (van der) *) 428, 459.
Sprenger 103.
Spronc 31.
Spuelde (van) 6.
Spuiler 57.
Spijck 344, 345.
Staalman 79.
Staats Boonen van Wijngaarden 500.
Stade (huis) 156.
Stadnitski 260.
Stadt (van de) 36, 38, 74, 161.
Stalpert van der Wiele 424, 449
Stam 51, 52, 61.
Stamphuis 342.
Staring 352.
Staveren (van) 436.
Steen (van der) 77, 118.
Steenbergen (van) 68, 92, 94.
Steenbergh (van) *) 445.
Steene (van der) 13.
Steenevelt (van) 151.
Steenhuysen (van) 98, 360, 361
Steenre (van) 91.
Steenwouden 30.
Steinfurt (van) 302 (402), 418.
Steller 494.
Stepraet (van) 94.
Sterke(n) 206.
Sterkenburg (huis) 397.
Steuvenberg 62.
Stevenyck (huis) 290 (390).
Steyn (van) 258, 405, 407.
Stinnes 55.
Stinstra 50.
Stoffers 447.
Stokveld 63.
Stoop 151.
Stopenberghe (van) 300 (400).
Story 427.
Stout 32, 360.
Straate (van der) 412.
Straaten (van der) 241.
Straetmans 241.
Strangford 441.
Straten (van) 79, 119.
Stricker 147.
Strien (van) 229, 233.
Stroevynck 296 (396).
Struive 196.
Strijen (van) 468, 472.
Strijmeersch 498.
Stürman (von) 376, 377.
Suarez 245.
Suelen (van) 271.
Suiker 77.
Sulker 39, 77.
Supplair 39.
Surmont 360.
Swaan 415.
Swaefken 397.
Swaerdencroon 244, 245.
Swanen burg 459.
Swanenburg (van) 152, 254.
De Swarte Hondt (huis) 465.
Swartewolt 197, 198.
Sweder 478.
Swenck tot den Vriesenhergh 395.
Swennen (van) 269.
Swiers 442, 443.
Swieten (van) 153, 267, 450.
Swinden (van) *) 254—258.
Swinderen (van) 137.
Switters 271.
Swoll (van) 344.
Sybeldynck (huis) 293 (393).
Syfken 420.
Synave 31.
Sypheer 79.
Sytzama (van) 136.

T.

Tacheron 205.
Tacks 377.
Taddel 167, 279, 280.
Taekes 237.
Taerlingh 495.
Taets 12.
Tak, 413.
Talbot 446.
Tapper 353.
Taptemelck 425.
Tasseron 79, 80, 205.
Tavenrath 255.
Teckop 256.
Teerling 344.
Telcoorn 16.
Teller 279.
Tempel (van den) 495.
Tengnagell 90, 92.
Tenkynch 290 (390).
Terlov *) 280.
Terpstra 271, 319.
Tersmitten 66.
Terstege 353.
Terwisga (van) 49.
Terwisscha van Scheltinga 237.
Teschemacher 241.
Teske 259.
Tessier (de) 271.
Testart *) 448.
Tetterode *) 280.
Tevel 415.
Tex (den) 104.
Teyens (van) 112.
Teylingen (van) 159, 209.
Teijssen 499.
Thedel (von) 425.
Thesinck 311 (411).
Thesingh 406.
Thieler 448.
Thienen (van) 270.
Thiens 498.
Thierens 246.
Thoen 427.
Thol 441.
Thomas 448.
Thym 420.
Thorbecke 241.
Thurkow Green 444.
Thye (van) 148, 181.
Tichelaar 53, 76.
Tielens 375.
Tient (van der) 18.
Tjaarda 130.
Tjarda van Starkenborgh 330, 337.
Tjeenk 465.
Toict (du) 18.
Tol (van) 423, 424.
Tolhuys 424.
Toll (huis de) 152.
Toll (ten) 289 (389) 312 (412) 313 (413), 315 (415) 387.
Toll (van) 493.
Tolloysen (van) 326.
Tollozan 258.
Tombes (des) 451.
Tonckens 453, 463.
Tongeren (van) 20.
Toornvliet 256.
Torant 344.
Torck 289 (389), 312 (412), 314 (414).
Torenvliet (huis) 67.
Torne (up ten) 301 (401).
Torre (de la) 152.
Toulon (van) 183.
Tour (le) 20.
Tour d'Auvergne (de la) 153, 154, 500.
Toxopaeus 28.
Tremoille (de la) 153.
Trier (vanj 58.
Trigau 246.
Trip 111, 412.
Trips (van den Bergh gen.) 241.
Tritsum (van) 152.
Trom 61.
Tuinman 447.
Tukker 460.
Turck 118, 386, 441.
Tuyll (van) 93.
Twenhuysen (van) 394.
Twickel (van) 297 (397), 298 (398) *) 300 (400).
Twickel (von) 288 (388).
Twickeloe (van) 394.
Tijhoff 248.

U.

Ubbing 339.
Uchelen (van) 92.
Uffelen (van) 498.
Ufkens 337.
Uitwijck (van) 127.
Ulf Hoth 448.
Ulger 4, 10.
Ulvenhout (van) 421, 422.
Ungnad (von) 240.
Uten Campe 241.
Utenhove (van) 64.
Uterwijck (van) 395, 396.
Uytenhove 246.
Uytrecht (van) 419.
Uyttenbroeck (van) 200.
Uytwyck (van) 242, 320.

V.

Vadei 346.
Vader 414.
Vaell (de) 114.

Vaillant 383.
Valck 55, 460.
Valck (van der) 248.
Valckenberge (van) 324.
Valckenburgh (van) 65.
Valckenier 37.
Valckensteyn (van) 440.
Valeton 484.
Valken 308 (408).
Valkenburg(h) 277, 354.
Valtersen 432.
Vanevelt (van) 94.
Varenhorst 448.
Varinck (van) 36, 74, 93, 94.
Varo (van) 352.
Vastenman 416.
Vaynes van Brake11 (de) 123.
Vecht (van de) 464.
Veecken (van der) 199—202, 273, 274.
Veeckens *) 445.
Veen 44, 52.
Veen (van) 78, 180.
Veen (van der) 50
Veenhuys (huis het) 394-397.
Veenraey 92.
Veenwijck (huis) 55.
Veer (de) 383.
Veer (van der) 425.
Vegelmans 65.
Vehr 395.
Veken (van der) 319.
Velden (van de) 182, 414.
Velde (van 't) 448.
Velde (van der) 52, 179, 187.
Veldwijk 419.
Velthuisen 180.
Velthuizen 204.
Veltinkveld (huis) 133.
Veltmans 441.
Ven (van de) 30.
Venbergen (van) 459.
Vening 499.
Venman 119.
Venne 451.
Verbaen 493.
Verbeeck 459.
Verboon 26.
Verbrake 498.
Verbruggen 78.
Verburg 485.
Verburg (Smits) 485.
Verburgh 493.
Verburght 456.
Verdion 341.
Verdonk 246.
Verduw 346.
Verduyff 409.
VerElst 270.
Vergoude 247.
Vergouw 406.
Verhagen 62.
Verhamme 410.
Verhaven 406.
Verheul 416.
Verhey 94.
Verheijen 200, 201.
Verhoef 75.
Verhoek 53.
Verhoeve 20.
Verhoeven 427.
Verkolje 408.
Verkouteren 443.
Verlaen (huis) 450.
Vermaes 114.
Vermande 203.
Vermeer 167, 168, 202, 496.
Vermehr 58, 167.
Vermeulen 79, 205, 424.
Vermij 416.
Vernet *) 24, 25.
Vernudeken 295 (395).
Verroten 61.
Verruwbert 490.
Verschoor 356.
Verschuir (de Dieu Fontein) 486.
Versel (van) 371.
Verspeeck 271.
Verspreet 58.
Verspyck 64.
Versteeg 13, 73.
Verstraten 412.
Verus 492.
Vervaert 496.
Verveen 78.
Vervoorn 362.
Verwers 458.
Verweyen 199.
Vesanevelt 465.
Vesterman 492.
Veugelaar 203.
Vianen 205.
Vianen (van) 117.
Vieira 419.
Viëtor 413.
Vinceler (van) 356.
Vinck 111, 352.
Vinck (van) 151.
Vinckel 246.
Vinckenborg 332.
Vinke 447.
Virnenburch (van) 476.
Visitelli 74.
Visscher (de) 270.
Visscher (Canter) *) 24, 26.
Visser 49, 203, 381.
Vlaanderen (van) 414.
Vladeracken (van) 324.
Vlaming 460.
Vlier 420, 421.
Vliet (van der) 194, 195, 260, 408.
Vlissingen (van) 425.
Vlodorp (van) 91
Vloten (van) 380.
Vlug 187.
Voegen 62.
Voerst (van) 8, 141.
Vogel (de) 39, 40, 80 *) 120, 164, 165.
Vogelaer (de) 65.
Vogelpoel (van) 274.
Vois 60.
Volboet 164.
Volckerynck 296 (396) 311 (411).
Volckerinck (huis) 286 (386).
Volder (de) 180.
Vollenhoven (van) 409.
Vollenhoven (van Beeck) 409.
Voltelen 168.
Vondel (van den) 246.
Vonk 49, 266.
Vonk de Neyn 266.
Voogt van Rijnevelt (de) 133, 134.
Voorst 337.
Voorst (van) 66, 299 (399), 302 (402), 309 (409), 408.
Voorst en Keppel (van) 98.
Voorthuysen (van) 395.
Vorck 280.
Vorstman 104.
Vos 56, 62, 443.
Vos (de) 16, 266, 413.
Vos van Steenwijk (de) 95.
Vos van Steenwijk (gezegd van Essen) (de) 380.
Vosch van Avezaat 32.
Voss 60, 238.
Voss (die) 90.
Vossen (van) 492.
Vrancken 460.
Vredenburg (kasteel) 185.
Vredt (de) 58, 167, 168.
Vree (de) 167, 168.
Vremdt 352.
Vreselere 306 (406).
Vrie (der) 111.
Vries (de) 47, 104, 168, 246, 380, 408, 414, 496, 498.
Vriese 196.
Vriese (de) 395, 396.
Vriesen 58, 396.
Vrolik 259.
Vrolijk 419.
Vrone (de) 299 (399).
Vrij (de) 61.
Vrijland 50.
Vucht (van de) 361.
Vult (van der) 398, 400.
Vuurendaal (van) 500.
Vuyk 414.
Vuyren (huis te) 98.
Vijdt 403.
Vijgh 153, 168.
Vysbeck (van) 297 (397)

W.

Waarma 46.
Wachmans 270.
Wachtendonk 407.
Wadenburg (huis) 476.
Wael (de) 204.
Wagchem (van) 456.
Wagenaar 254.
Wal (van de) 486.
Wal (van der) 241, 486.
Waldeck (van) 310 (410)
Walier 208.
Walland 486.
Walle (van de) 408.
Wallingius 277.
Walraven (van) 38.
Walrée (van) 259.
Waltelingh 466.
Wamel (van) 110.
Wangh (van) 75.
Wanray (van) 201
Warmond 194.
Warnaars 56.
Warnitz 31.
Wassenaar (van) 68, 150, 151.
Wassenaer 243.
Wassenaer van Alckemade (van) 205.
Wassenhoven (van) 275.
Waterfoirt 314 (414).
Waterland *) 280.
Waterloo (huis) 452.
Watteville (de)' 144, ,148.
Wayen (huis to) 96.
Wayenburg (van) 248.
Wayenstein (huis) 96, 98.
Webb Knollaert 485, 487.
Wedde (van 't) 239, 400.
Wedich (van) 299 (399).
Weede (van) 64, 401.
Weede (Bosch van) 64.
Weel (van) 79, 486.
Weemen (van) 465.
Weent (de) 373.
Weerdenborch (van) 96, 97.
Weert (huis) 96.
Weetop (van) 20.
Wegewaert 60.
Weimann 420, 443.
Welderen (van) 61.
Welle (van) 212.
Wemeldingen 448.
Wenckum (van) 93.
Wentholt 34.
Wercke (van de) 400.
Werckhooven (van) 60.
Werf (van der) 457, 493.
Werffers 60.
Werken (van der) 116.
Werve (van de) 127, 234, 35 7, 364, 403.
Werven (van der) 147.
Wesdunck 146, 148, 149.
Wesenberg (huis) 396.
Wesendonk 146.
Wesenhagen 445.
Wesselius 37.
Westendorp 387, 407.
Westerbeek (van) 439, 440.
Westerhof 375.
Westerholt (von) 156.
Westinghuize 79, 207.
Westinghuyzen 119.
Westra van Holte 381.
Westrenen (van) 187-190, 193.
Wetten (van) 93.
Wevelinchoven (van) 200.
Wever 116.
Wey 494.
Weybrink 339.
Weyers 492.
Weyler 384.
Weymans 278, 354, 428, *) 460.
Weys 494.
Weyts 332, 498.
Weytsens 495.
Wiarda 347, 348.
Wichen (van) 458, 500.
Wichers 347-351.
Wichman 441.
Wiegandt 444.
Wiel (van der) 14, 266
Wiel (van Ymmerseel gen. van der) 270.
Wieman 25.
Wigboldus 27-28.
Wigeri 271.
Wilde (de) 18, 322, 373, 377.
Wilkens 419.
Will (van) 58.
Willebreng 118.
Willer 483.
Willigen (van) 241, 271.
Willink 2447, 380, 381.
Wilmans 448.
Wilmerdonck (van) 254.
Wilson 447.
Win (de) 355, 356.
Winhoff 356.
Winne 447.
Winsheim (van) 356, 394.
Winter (de) 465.
Wintgen zu Ermelinghoff (von) 288 (388).
Wipperman 111.
Wisch (van) 91, 308 (408).
Wisschel (van) 325, 364.
Wissel (van) 24.
Wissemà (ván) 131.
Wit (de) 66, 73, 160, 177, 413.
Witcop 347.
Witroot 18, 21.
Wits 246.
Witt (de) 32.
Witteëol'466.
Wittenhorst tot Horst (van) 155.
Wittert 424 449.
Woelde (van der) 60.
Woelderen (van) 111.
Woerden van Vliet (van) 274, 275.
Wohlfahrt *) 446.
Woirde (van den) 370.
Woldendorp 75.
Wolff 94, 445.
Wolff (de) 113, 246, 247, 409, 415.
Wolff (van) 410.
Wolff van Westerrode 94.
Wolfsen 353.
Wolfskeel (van) 4, 5
Wolterss 89.
Woltinge 331.
Woltinge (van) 330.
Wonder 421.
Worchem (van) 89.
Worst 406.
Wortel 414.
Wossing (van) 420.
Wouters *) 42-57, 138, 182, 416.
Wrede (de) 9.

Wtenbogaert 11.
Wttenbogaert 111.
Wuest 460.
Wulven (slot) 185.
Wuvtiers *) 40.
Wybenga 50, 51.
Wijchgel 446.
Wijck (van) 127, 1.56, 200, 203, 322, 325, 327, 358, 367.
Wyckel (van) 452.
Wydenkeller 72.
Wijk (van) 380.
Wijkerslooth (van) 209.
Wyldenraet 60.
Wijnands 408.
Wijngaarden (van) 241, 248.
Wijngaarden (Staats Boonen van) 500.
Wijntjes 394.
Wijsbroek 62.

X.

Xavry 374.

IJ.

Ybbinck 308 (408).
Ypelaer (van) 271.
Ijsendoorn à Bloys (van) 155.
I Jsselsteyn 247.
Ysselstein (van) 153, 275.
I Jzendoorn (van) 97.

Z.

Zaal 135.
Zaalberg 485.
Zaanen *) 280.
Zallandt (van) 93, 212.
Zallene (huys te) 7.
Zandijk (van) 26.
Zas 341.
Zeeman 412.
Zegers van Wassenhoven 450, 451.
Zeghelynck 296 (396).
Zelbach (de) 308 (408).
Zerneman 347.
Zetman 119.
Zevender (van) 469, 471, 478.
Zevenhoven (van) 20.
Zeverijn 49.
Zeyst (van) 7.
Zillesen 466.
Zinner 25.
Zoelen (van) 187, 398, 400, 401
Zoete (de) 153.
Zoethout 78.
Zomeren (van) 25.
Zondergeld 206, 278.
Zonnevelt 39, 77.
Zoutelande (van) 58.
Zschuschen 445.
Zuerbecken 297 (397).
Zuidland 25.
Zuyderhoudt (van) 456.
Zuydewijn (huis) 321, 327-329.
Zuylen (van) 98, 372, 478.
Zuylen van Nievelt 68, 374.
Zuylen van Nyevelt (van) 98, 99, 275.
Zwaardecroon 166.
Zwiggelt 446.
Zijl *) 280.
Zijlman(s) 31.
Zijtsema 48.

NO. 1 LIXE JAARGANG JANUARI 1941

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.-, ingaande op 1 Januari.

Men *gelieve* deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20010** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage.*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.—, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen *van* het Cenootsebap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn slechts voor de leden toegankelijk ieder Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iedere Donderdag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van een kegelstel dev raag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. t en 2½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café *Restaurant „Den Hout",* Beauidenhoutscheweg *11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te Scheveningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in Café Restawrant *„Central", Vijzelstraat 19* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 2 ure, in het *American Hotel* te Amsterdam van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor cie te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene weekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aas het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officicele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de Nederlandsche Staatscourant zijn in den **loop** der **maanden October en** November van hel jaar 1940 gepubliceerd de navolgende hiertelande gedane **verzoeken** om naamsverandering:

1. van *Arie Theunis* **Stam** en zijn echtgenoote *Germana van Brussel,* te Koog a/d Zaan, ten behoeve van de minderjarige *Sonja Stenekes* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Stenekes* in dien van *Stam.*
2. van *Jentje Oosterveen en Bartus Hollander,* echtelieden, te Groningen, ten behoeve van de minderjarige *Geertje Oosterveen* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Oosterveen* in dien **van** *Hollander.*
3. van *Jan Kersten,* te Groesbeek, ten behoeve van den minderjarigen *Josef Johan Derks,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Derks* in dien van *Kersten.*
4. van *Johan van Zijl,* te dezer zake domicilie kiezende ten kantorr van *Dr.* R. E. Wieringa, te Utrecht, tot het veranderen van zijn geslachtsnaam *van Zijl* in dien van *Wieringa.*
5. van *Louis Antonius Geelkerken* en zijn eehtgenootr *Martijntje Theodora Roos,* te Amsterdam te dezer zake aldaar domicilie kiezende ten kantore van Mr. S. Boas, advocaat te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarigen *Diego Hovingh,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Hovingh* in dien van *Geelkerken,* subsidiair om aan diens geslachtsnaam den naam *Geelkerken* te mogen toevoegen.

Nº. 2 LIXE JAARGANG FEBRUARI 1941

DE NEDERLANDSCHE LEEUW'

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP' VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage.*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuw leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie *voor de* wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.—, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jnargang'en is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootsebap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn slechts *voor* de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iedereen Donderdag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. ten 2½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café Restaurant *„Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te Scheveningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Borendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in Café *Restaurant „Central", Vijzelstraat 19* te Arnhem bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 2 ure, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de Groep *van* in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor àe te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie. de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Nº. 3 LIXE JAARGANG MAART 1941

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK **NEDERLANDSCH** GENOOTSCHAP
VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Qenootschap worden op voordracht van ten minste één li cl, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contrtbutte.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 r 1 M aart op postrekening no. 20910 *van* den „Penningmeester van het Qenootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuw e 1 e d en, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor nie t-leden van het Qenootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den H o of d redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: C ontributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad o ver drukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1—15 expl. f 1.—, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ext r a-nummer s van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijg baar à f l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de B i b 1 i o t h e e k, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn slechts voor de 1 e d en toegankelijk i e deren Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donder dag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden iseeninlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van e 1 k e g e s t e 1 d e v r a a g wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden ver 1 a a g d.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden o n b e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. ten 2½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café* Restaurant *„Den Hout",* Bezuidenhoutsoheweg *11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met S e p t e m b e r in *Hôtel* Witte *Brug* te Scheveningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ u r e, in *Café* Restaurant *„Central", Vijzelstraat 19* te Arnhem bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met *Mei,* des n.m. ten 2 ure, in het *American Hotel te* Amsterdam van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's - G r a v e n h a g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene w e k e 1 ij k s c h e p o r t e f e u i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaannemtng.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming b e z w a a r s c h r i f t en zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Nº. 4 LIXE JAARGANG APRIL 1941

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskoaten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootsehapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.—, f 2.-, f 3., en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt *een* matige vcrhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage*, zijn slechts voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 2½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café Restaurant *„Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13*, te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te Scheveningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in *Café Restaurant „Central", Vijzelstraat 19* te *Arnhem*. bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 2 ure, in het American *Hotel* te Amsterdam van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor dete 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

Bij **Koninklijk Besluit** is t o eg e stem d:

1. 29 Dcccmber 1939, no. 98, dat Hendrik Jan *Klootwijk,* geboren te Haarlem den 16 Juli 1909, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Klooswijk;*

2. 8 Mei 1940, no. 31, dat *Philip Troetel,* geboren te Amsterdam den 8 April 1880, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien v a n *Troeder;*

3. 8 Mei 1940, no. 31, dat *Julius Vleeskruijer,* geboren tc Amsterdam den 10 November 1888, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Godefroa.*

Bij besluit van den **Gouverneur van Curaçao** is g o e **d** g e v o n d e n:

3 April 1940, no. 7333, aan *Johan Albrecht Labega,* wonende op Aruba, en zijn minderjarige kinderen vergunning tc vcrlrenen om hun geslachtsnaam *Labega te* veranderrn in dien van de *la Vega.*

Nº. 5 LIXE JAARGANG MEI 1941

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10., ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekenlng no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.—, f 2.—, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage*, zijn slechts voor de 1 eden toegankelijk ieder en Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van eenige stelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksehe Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. ten 2½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café Restaurant „Den Hout", *Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te Scheveningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eerst en Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in Café *Restaurant „Central", Vijzelstraat* 19 te Arnhem bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 2 ure, in het *American Hotel* te Amsterdam van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Weketijksehe Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene weketijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

Bij besluit van den Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie is toegestemd:

1. 7 April 1941, no. 1106, dat *Geert van Scheijen,* geboren te Utrecht den 17 Mei 1937, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Reese;*
2. 7 April 1941, no. 1106, dat *Leendert Pieter Naaktgeboren,* geboren tc IJsselmonde den 14 April 1899, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Hoogvliet;*
3. 7 April 1941, no. 1106, dat *Lydia Lucy Staal,* geboren te 's-Gravenhage den 16 October 1923, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Verhaar;*
4. 7 April 1941, no. 1106, dat *Agatha de Bree,* geboren te Amsterdam den 21 December 1933, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Berends;*
5. 7 April 1941, no. 1106, dat *Adrianus Johannes Wilhelm Rosenbaum,* geboren te Hilversum den 30 Deeembcr 1915, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen *in* dien van *van Dorpen;*
6. 24 April 1941, no. 1171, dat *Sophia Smink,* geboren te Gramsbergen den 5 Juli 191 S, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Bloemhof;*
7. 24 April 1941, nu. 1171, dat *Hermanus Gerardus Buutveld,* geboren te 's-Gravenhage den 7 April 1915, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Muntz;*
8. 24 April 1941, no. 1171, dat Aagje *Reiniera Langeveld,* geboren te Den Helder den 10 November 1934, haar geslachtsnaam verandere in dien van Ploeger;
9. 24 April 1941, no. 1171, dat *Annie Monté,* geboren te Den Helder den 16 October 1937, haar geslaehtenaam verandere in dien van Ploeg;
10. 24 April 1941, no. 1171, dat Johan *Munnink,* geboren te Hengelo (0.) den 30 Juni 1938, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Heinink;*
11. 26 April 1941, no. 1184, dat *Elisabeth Dijkshoorn,* geboren te 's-Gravenhage den 21 Mei 1919, haar geslachtsnaam verandcrc in dien van *Knottenbelt;*
12. 29 April 1941, no. 1105, dat *Ida Antheunisse,* geboren te Rotterdam den 1 Maart 1937, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Nieuwbuurt;*
13. 29 April 1941, no. 1106, dat *Albert de Bruin,* geboren te Amsterdam den 26 Augustus 1934, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Keizer;*
14. 29 April 1941, no. 1108, dat *Wilhelm Frederik Jongkind,* geboren tc Amsterdam den 1 Juli 1939, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Polderman;*
15. 29 April 1941, no. 1132, dat *Johannes Antoon van Eerden,* geboren tc Lichtenvoorde den 13 Mei 3937, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Zegers;*
16. 29 April 1941, no. 1133, dat *Johanna Mulder,* geboren te Meppel den 23 Maart 1938, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Feith;*
17. 29 April 1941, no. 1135, dat *Arendina Caesarina Warner,* geboren te Amsterdam den 17 September 1917, haar geslachtsnaam *verandere* in dien van *van* de *Vrnnde;*
18. 29 April 7941, no. 1136, dat *Willem Johannes van der Well,* geboren te 's-Gravenhage den 23 Juli 1933, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Rietberg;*
19. 1 Mei 1941, no. 1128, dat *Georg Schiffelers,* geboren tc Keulen (Duitschland) den 27 Februari 1903, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Trost;*
20. 1 Mei 1941, no. 1131, dat. *Barteld Hendericus Bremer,* geborrn te Groningen den 15 December 1926, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *de Haan;*
21. 3 Mei 1941, no. 1102, dat *Adrianus Kooijman,* geboren te Rotterdam den 14 Maart 1938, zijn geslachtsnaam verandere in dien van de *Nooijer;*
22. 3 Mei 1941, no. 1164, dat *Martha van der Veen,* geboren te 's-Gravenhage den 24 Juli 1927, haar geslachtsanam verandere in dien van *Scheenstra;*
23. 3 Mei 1941, no. 1165, dat *Helena Agnes Maria Knaape,* geboren te 's-Gravenhage den 16 Juli 1935, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Aan de Stegge.*

Nº. 6 LIXE JAARGANG JUNI 1941

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT,
Ridderlaan 18, te 's-Gravenhage.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste **één** lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De **jaarlijksche** contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 **r** 1 **Maar** t op **postrekening no. 20910** van den **„Penningmeester van** het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, ***Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage.***

Na **1** Maart zal 'over de verschuldigde contributie met verhooging van **inningskosten** worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen **vóór** het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden **vóór** 1 December, voorafgaande aan het **Genootschapsjaar,** met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de **abonnementsgelden.**

Abonnementen op het Maandblad.

Voor nie t-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene **abonnementsprijs** van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den **Hoofdredacteur** van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: **Contributie.**

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad o ver druk **k** en worden **gewenscht,** moet hiervan, onder opgave van het **benoodigde** aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f **1.—,** f 2.-, f **3.—,** en f **4.—** respect. voor **¼, ½, ¾** en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met **¾** kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ex **t** ra-n ummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen **à** f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad **zijn, voor** zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootséhap verkrijgbaar **à** f **1.—.** Voor complete oude **jaargangen** is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den **aanwezigen** voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibli ot **heek,** gevestigd ***Bleyenburg 5*** te ***'s-Gra***uenhage, **zijn** slechts voor de 1 e den toegankelijk ieder en Maandag **van 9½-12** en van 2-5 uur en **iederen** Don cl er dag van **9½-12** uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau **zijn** overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten **dienste** staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de **beantwoording** van **elke** gestelde vraag wordt **bij** de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f **1.—** ingewacht, met dien **verstande,** dat inlichtingen op verschillende vragen; in **één** brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden v er 1 **aa** g d.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn **vergezold,** worden on **beantwoord** terzijde gelegd.

Maandelijksehe Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in ***Café*** Restaurant ***„Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13, te 's-Gra***venhage en gedurende de maanden Juni tot en met **Sept** em **b** er in ***Hôtel Witte Brug*** te ***Scheveningen.***

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten **2½** u **re,** in Café ***Restaurant „Central", Vijzelstraat 19 te Arnhem*** bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 2 ure, in. het American ***Hotel*** te Amsterdam van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksehe Portefeuille.

Voor äe te 's - Gr av enhag e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene w **eke** 1 ij **ksche** p **o** r **t** e **f** e u i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne **jaarlijksche** contributie met f **5.—** wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het **Bure** au van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan 'belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde. aanvragen om naamsverandering of **naamsverneming** **bezwaarschriften** zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

Bij **besluit** van den Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie is t o eg e s t e m d:

1. 25 April 1941, no. 1102. dat Pieter *Ferdinand van den Berg*, geboren te Middelburg den 14 Februari 1938, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Visser;*
2. 25 April 1941, no. 1103, dat *Froukje Siekman,* geboren te Groningen den 30 Juli 1935, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Ubels;*
3. 26 April 1941, no. 1132, dat *Johannes Vunderink,* geboren te Amsterdam den 13 April 1933, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Abelsma;*
4. 26 April 1941, no. 1133, dat *Pieter Schothorst,* geboren te Lemmer, gemeente Lemsterland, den 3 November 1913, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Bootsma;*
5. 6 Mei 1941, no. 1101, dat Hendrik *Wittebol,* geboren te Utrecht den 25 Januari 1935, zijn geslachtsnaam verandere in dirn van *Mengerink;*
6. 6 Mei 1941, no. 1102, dat *Marinus Andreas Cornelis Pont,* geboren te Leiden den 4 December 19.36, zijn geslachtsnaam verandere in dien van van *Ooijen;*
7. 6 Mei 1941, no. 1103, dat *Willy Elken,* geboren te Groningen den 30 Januari 1936, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Timmerman;*
8. 6 Mei 1941, no. 1146, dat *Renze Stipkens,* geboren te Den Helder den 30 Augustus 1933, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Visser;*
9. 6 Mei 1941, no. 1148, dat *Anna Kahr,* geboren te 's-Gravenhage den 7 Januari 1933, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Haller;*
10. 9 Mei 1941, no. 1148, dat Klaas *Reinder Naber,* geboren te Noordhorn, gemeente Zuidhorn, den 15 Januari 1922, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Wiersma;*
11. 9 Mei 1911, no. 1149, dat *Bernard Kempers,* geboren tc Rotterdam den 1 September 1927, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Swart;*
12. 12 Mei 1941, no. 1101, dat *Antje* de *Jonge,* geboren te Emmen den 20 Maart 1923, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Moes;*
13. 12 Mei 1941, no. 1102, dat *Marie Jeanne Povinelli,* geboren te Leiden den 28 Augustus 1908, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Andersen;*
14. 12 Mei 1941, no. 1177, dat *Carel* Persoon, geboren te 's-Gravenhage den ti November 1918, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Niermeier.*

NO+ 7 I en II. LIXE JAARGANG JULI 1941

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT,
Ridderlaan 18, te 's-Gravenhage.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming ven gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 r 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage.*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe 1 ed en, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor nie t-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.—, f 2.—, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden *is,* dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het, Maandblad. Voor meer dan 15 exemplaren treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ex t ra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen tegen f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, *is* ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen ven het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar tegen f l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen ven het Genootsehep.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn slechts voor de 1 eden toegankelijk ieder en Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Tenbehoeve van deledeniseeninlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoordingvan elkegestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden v er 1 aagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksehe Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des nam. te 4½ uren, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café *Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutsoheweg 11-13,* te *'s-Gra*wenkage en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te Scheveningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des nam. te 2½ uren, in *Café* ***Restaurant*** *„Central", Vijzelstraat 19* te ***Arnhem*** bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des nam. te 2 uren, in het *American* ***Hotel*** te ***Amsterdam*** van de groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksehe Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene weekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genoot schap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamseennemlng.

Aan belanghebbenden, die tegen op blz. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsaanneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

NEDERLANDSCHE MEUBELKUNST.

Onder de meest boeiende voortbrengselen van Nederlandsche kunstnijverheid behoort het Nederlandsche meubel. De ontwikkeling van de vele typen in opeenvolgende tijdperken kan men wel in hoofdzaak nagaan aan de voorbeelden, geleidelijk in musea bijeengebracht of in verschillende boekwerken en catalogi afgebeeld. Maar verder reikt onze kennis niet. Toch is dit voldoende om tot de erkenning te geraken, dat ons meubel tot aan het einde van de 18de eeuw steeds zulke sprekende, eigen trekken is blijven vertoonen en (in zijn beste exemplaren) zoo groote deugden van evenwicht,, lijn, soliditeit en zorgvuldige afwerking bezat, dat een ernstige studie gewijd aan dit meubel alleszins gewettigd is.

Wij kennen de namen en het werk der beste beeldende kunstenaars, architecten en plateelbakkers. Geleidelijk worden ons bekend die der beste zilversmeden en tapijtwevers. Over klok- en vijzelgieters en damastwevers staan ons goede gegevens te wachten, resultaat van speciaal onderzoek. Maar daarnaast weten wij nog bijna niets van onze voortreffelijke geelgieters, houtsnijders, ontwerpers van trijp- en damastpatronen, tuinontwerpers, steenhouwers.

Zoo ook kennen wij nauwelijks enkele namen van meubelmakers, Wij weten niet of niet eenige der vele bij name bekende schrijnwerkers en beeldhouwers in hout ook gebruiksmeubelen hebben vervaardigd of daaraan hebben medegewerkt. Detailkennis ontbreekt ons ten eenenmale. En zonder detailkennis kan men wel vermoedens uitspreken, maar zelden bewijzen daarvoor aanvoeren.

Wanneer eenmaal voldoende detailkennis vergaard zal zijn, zullen allerlei nog onopgeloste vraagstukken bestudeerd kunnen worden:

de invloed van buitenlandsche meubelkunst op de Nederlandsche, en omgekeerd;

de invoer van buitenlandsche, en de uitvoer van Nederlandsche meubels;

de ontwikkeling van provinciale en locale typen;

de koloniale varianten van het Nederlandsche meubel.

Met het noteeren van bruikbare gegevens, voorkomend in publicaties aan andere onderwerpen gewijd, kan zeer langzaam wel iets worden bijeengebracht, dat een grondslag kan vormen voor onderzoek; eenige van ondergeteekcnden hebben daarmede een aanvang gemaakt. Maar afgezien van den langen duur van zulk een van toevalligheden afhankelijken opbouw, is de kans groot, dat onder de aldus vergaarde verspreide gegevens vele van ondergeschikt belang zijn, waardoor te veel nadruk dreigt gelegd te worden op onbelangrijke personen en onbelangrijke feiten.

Eeu bruikbare grondslag voor dieper onderzoek kan echter tamelijk snel worden verkregen, wanneer allen, die bij hun onderzoekingen van allerlei aard vaak gegevens over meubels moeten tegenkomen, die gegevens op een centrale plaats doen bijeenkomen, waar zij worden gesorteerd, zoodra dat mogelijk is op hun beteekenis getoetst, en ten slotte: gereed gemaakt om wetenschappelijk te worden verwerkt.

Voor een diepere studie van het meubel hebben waarde:

1. Inventarissen van belangrijke boedels (in notarieele en schepenprotocollen; familie- en huisarchieven);
2. Rekeningen en kwijtingen voor geleverde meubels (familie- en huisarchieven, archieven van openbare lichamen en stichtingen);
3. Vermeldingen van meubelmakers of mcubelhandelaars in acten van allerlei aard (in notarieele en schepen-protocollen; doop-, trouw en begraafboeken; burgerboeken; familiearchieven);
4. Ambtelijke correspondentie der Oost- en Westindische Compagnieën;
5. Gildearchieven.

De inventarissen geven ons de oude benamingen van bepaalde meubeltypen, soms zekere gegevens over ouderdom en locale herkomst van nog bewaarde meubels in familiebezit. De rekeningen leeren ons de prijzen van meubels, brengen bepaalde meubelmakers cn data in verband met nog aan te wijzen meubels (in raadhuizen, regentenkamers, familiebezit). De vermeldingen in acten geven ons tevens bijzonderheden over de meubelmakers, over hun welvaart (dus: hun aanzien in hun beroep), over in- en uitvoer, over prijzen (processen). In de correspondentie der Compagnieën kunnen gegevens schuilen over ingevoerde koloniale houtsoorten voor plakwerk, over ingevoerde siermeubels (uit Japan en China). Aan de beteekenis der gildearchieven zal niemand twijfelen.

Daarom richten ondergeteekenden zich tot de archivarissen, kunsthistorici, oudheidkundigen, historici, genealogen en tot alle anderen, die bij hun arbeid met bovengenoemde bronnen in aanraking komen, met het verzoek hen behulpzaam te willen zijn bij hun pogen om betrouwbare gegevens voor de geschiedenis van het Nederlandsche meubel bijeen te brengen.

De eerste vier ondergeteekenden meenen, dat de laatstondergeteekende, door zijn uit publicaties reeds gebleken groote belangstelling voor- en inzicht in het onderwerp, alsmede door zijn jeugdigen leeftijd, die een langdurige werkzaamheid waarschijnlijk maakt, van hen de meest geschikte persoon is om als centraal verzamelpunt zich nuttig te maken. Laatstondergeteekende verklaart zich daartoe bereid, en ook om aan hen, die hun nerzijds belangstelling hebben getoond door gegevens aan te brengen, inlichtingen te verstrekken op dit gebied.

Ondergeteekenden noodigcn IJ daarom uit aan laatstondergeteekende te zenden:

1. Opgave van belangrijke inventarissen en hun vindplaats;
2. Afschriften van rekeningen en kwijtingen, liefst met nauwkeurige afteekening van de handteekening van den meubelmaker;
3. Regesten van acten;
4. Afschriften van op meubels of meubelhout betrekking hebbende documenten der Compagnieën, of aanwijzing van die documenten;

Ook zal aanwijzing van bijzonder fraaie, waarschijnlijk Nederlandsche meuhrlstukken ,of toezending van toevallig beschikbare photo's van zulke stukken, zeer welkom zijn.

C. H. DE JONGE.
D. C. RöELL
G. C. SIX
A. STARING
TH. H. LIJNSINGH SCHEURLEER
(Lijnbaansgracht 216 II
Amsterdam C.).

NO. 8 LIXE JAARGANG AUGUSTUS 1941

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT,
Ridderlaan 18, te 's-Gravenhage.

Algemeene 'Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten min ste één 1 id, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.—, f 2.-, f 3.—, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exemplaren treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen tegen f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar tegen f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage*, zijn slechts voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des nam. te 4½ uur en, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café Restaurant *„Den Houtʺ, Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te Scheveningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des nam. te 2½ uren, in *Café Restaurant „Centralʺ, Vijzelstraat* 19 te Arnhem bijeenkomsten plaats van de groep van in 'Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des nam. te 2 uren, in het *American Hotel* te Amsterdam van de groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Weketijksche Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op blz. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsaanneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

Bij **besluit** van den Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie is toegestemd:

1. 24 April 1941, no. 1108, dat *Marianneke Petronella Wilhelmina Ardon*, geboren te Utrecht den 1 Juli 1938, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Keij;*
2. 24 April 1941, no. 1108, dat *Franciscus van Brakel*, geboren te Voorburg den 29 October 1937, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Ruijs;*
3. *24* April 1941, no. 1108, dat Gerard *Jans*, geboren te Leiden den 31 October 1936, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Diepsmeer;*
4. *24* April 1941, no. 1108, dat *Willem Thomassen*, geboren te Rotterdam den 15 Februari 1909, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Keijman;*
5. 26 April 1941, no. 1151, dat *Jan Ender*, geboren te Amsterdam den 2 November 1896, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen *in* dien van *Thesen Ender;*
6. 26 April 1941, no. 1152, dat *Philippus Johannes Rutger Wielenga*, geboren te Wassenaar den 24 Februari 1934, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Zalsman Wielenga;*
7. 29 April 1941, no. 1134, dat *Auke van* der *Meer*, geboren te Groningen den 10 November 1935, zijn geslachtsnaam verandere in dien van Dammer;
8. *3* Mei 1941, no. 1101, dat *Frans van Woudenberg*, geboren te Amsterdam den 19 Augustus 1934, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Hofman;*
9. 3 Mei 1941, no. 1125, dat *Meijer Polak*, geboren te Amsterdam den 30 Mei 1934, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Asser;*
10. 3 Mei 1941, no. 1136, dat Jan *Delia Klaassen*, geboren te Utrecht den 13 Maart 1931, zijn geslachtsnaam verandere in dien van van *Hasselt;*
11. 3 Mei 1941, no. 1160, dat *Dorothea* Baggerman, geboren te 's-Gravenhage den 25 April 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van *van Dijk;*
12. 6 Mei 1941, no. 1147, dat Ineke *Plokker*, geboren te Amsterdam den 17 October 1938, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Grothoff;*
13. 8 Mei 1941, no. 1160, dat *Jacoba Wilhelmina Bakker*, geboren te Velp, gemeente Rheden, den 12 Mei 1938, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Schut;*
14. 12 Mei 1941, no. 1124, dat *Dirk Plagmeijer*, geboren te Leiden den 10 Februari 1.937, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Dillingh;*
15. 14 Mei 1941, no. 1163, dat *Jozef Aap*, geboren te Amsterdam den 26 Augustus 1901, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam verandere in dien van *Aak;*
16. *14* Mei 1941, no. 1166, dat *Marijke Blokker*, geboren te Hilversum den 22 Mei 1937, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Schotanus;*
17. *17* Mei 1941, no. 1159, dat *Guy Raymond Louis Zijlmans*, geboren te Lyon (Frankrijk) den 26 Augustus 1933, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Sohokking;*
18. 17 Mei 1941, no. 1160, dat *Christiaan Boekensteijn*, geboren te Amsterdam den 8 April 1939, zijn geslachtsnaam verandere in dien ran *Blok;*
19. 20 Mei 1941, no. 1150, dat Jokannes *Cornelis Romijn*, geboren tc Rotterdam den 4 April 1924, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Boon;*
20. 20 Mei 1941, no. 1154, dat *Dirk Babbeko*, geboren te Haarlem den 25 Januari 1939, zijn geslachtsnaam verandere in dien van de *Geus;*
21. 24 Mei 1941, no. 1123, dat *Willem* van den *Brink*, geboren te Ede den 27 Mei 1937, zijn geslachtsnaam verandere in dien van van *Leeuwen;*
22. 24 Mei 1941, no. 1124, dat *Theresia Maria* van *Woerkom*, geboren te 's-Gravenhage den 3 September 1936, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Kiebert;*
23. *24* Mei 1941, no. 1125, dat *Louwerina Christina* Wilhelmina Rebel, geboren te Hilversum den 18 October 1934, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Jentink;*
24. *28* Mei 1941, no. 1101, dat Salomon *Denneboom*, geboren te Groningen den 15 November 1934, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Broekhuijsen;*
25. 28 Mei 1941, no. 1102, dat *Hubertina Stevens*, geboren te Maastricht den 8 Maart 1939, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Brancart;*
26. 28 Mei 1941, no. 1103, dat *l'heresia Johanna Geertruida van* der *Meijden*, geboren te Amsterdam den 13 Februari 1934, haar geslachtsnaam verandere in dien van *van Lieshout;*
27. 28 Mei 1941, no. 1104, dat *Anna Bergsma*, geboren te Groningen den 15 Februari 1938, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Oegema;*
28. 30 Mei 1941, no. 1147, dat *Johan Baarslag*, geboren te Gent (België) den 13 Mei 1939, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Wegman;*
29. 30 Mei 1941, no. 1148, dat *Lourens Kloot*, geboren te Edam den 13 Juni 1878, zijn geslachtsnaam verandere in dien van Kroon;
30. 30 Mei 1941, no. 1149, dat Johanna *van* der *Graaf*, geboren te Rotterdam den 19 Augustus 1931, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Henkelman;*
31. 4 Juni 1941, no. 1114, dat *Antonius Maria Bruns*, geboren te Leiden den 1 April 1939, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *van Sister;*
32. 6 Juni 1941, no. 1105, dat *Fransiscus Hendricus Preut*, geboren te Franeker den 9 April 1895, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Pruijt;*
33. 6 Juni 1941, no. 1105, dat *Diederik Josephus Preut*, geboren te Franeker den 15 Augustus 1889, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Pruijt;*
34. 6 Juni 1941, no. 1106, dat *Adriana* Johanna *Nederpelt*, geboren te Rotterdam den 15 November 1936, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Laurier;*
35. 10 Juni 1941, no. 1127, dat *Fokkelina van der Molen*, geboren te Zuidhorn den 9 October 1924, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Dekker;*
36. 16 Juni 1941, no. 1182, dat Johanna *Catharina Maria Kuipers*, geboren le Amsterdam den 11 November 1919, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Jorna;*
37. 18 Juni 1941, no. 1102, dat *Dirkje Louisa* van *Oort*, geboren te Zoelen den 15 December 1935, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Broekhuizen;*
38. 23 Juni 1941, no. 1274, dat *Dina Olijve*, geboren te Groningen den 26 September 1934, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Veenstra;*
39. 23 Juni 1941, no. 1275, dat *Eelke Michiel Verkooijen*, geboren te Velsen den 14 December 1936, zijn geslachtsnaam verandere in dien van Snel;
40. *27* Juni 1941, no. 1176, dat *Johannes Leeman*, geboren te Amsterdam den 16 April 1923, zijn geslachtsnaam verandere in dien ran *van Oostrom;*
41. 28 Juni 1941, no. 1105, dat *Cornelis Pooijer*, geboren te Edam den 25 Augustus 1918, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam verandere in dien van *Mooijer;*
42. 28 Juni 1941, no. 1106, dat *Dirk Johannes Seelt*, geboren te Amsterdam den 21 Mei 1919, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Saarloos.*

Nº. 9 LIXE JAARGANG SEPTEMBER 1941.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT,
Ridderlaan 18, te 's-Gravenhage.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten min steéén 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris

---

Contributie.

De jaarlijksche co nt ri bu t ie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 r 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penning meester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, Nassau-Zuylensteinstraat 6, *'s-Gravenhage.*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe 1 ed en, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenecht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.50, f 2.50, f 3.59, en f 4.50 respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het, Maandblad. Voor meer dan 15 exemplaren treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra -nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen tegen f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoovcr leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar tegen f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn slechts voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des nam. te 4½ uur en, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café* Restaurnnt *„Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te Scheveningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt,. heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eerst en Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des nam. te 2½ uren, in Café Restaurant *„Central", Vijzelstraat 19* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des nam. te 2 uren, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor cie te 's-Graven hage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene weekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op blz. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsaanneming bezwaarschrift en zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

Bij **besluit** van den Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie is t o e g e s t e m d:

1. 14 Juni 1941, no. 1125, dat *José van Dijk,* geboren te Amsterdam den 5 Maart 1939, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Remmers;*
2. 18 Juni 1941, no. 1101, dat *Herman Paul van der Heiden,* geboren te Voorburg den 10 September 1932, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Verhoef;*
3. 26 Juni 1941, no. 1216, dat *Hans Stoppelenburg,* geboren te Stolwijk den G Januari 3936, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *van Andel;*
4. 4 Juli 1941, no. 1115, dat *Maria Eenkhoorn,* geboren te Gencmuiden den 12 December 1934, haar geslachtsnaam verandere in dien van van Sloten;
5. 4 Juli 1941, no. 1116, dat *Georgus Josephus Preut,* geboren te Harlingen den 12 Februari 1920, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Pruijt;*
6. 4 Juli 1941, no. 1117, dat *Cornelia Rosier,* geboren te Haarlem den 23 Maart 1936, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Groeneveld;*
7. 10 Juni 1941, no. 1126, dat *Ferdinand Machiel Kloot,* geboren te Dordrecht den 19 September 1904, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van van *Bale;*
8. 23 Juni 1941, no. 1227, dat Dr. *Arthur Brown Tutein Nolthenius,* geboren te 's-Hertogenbosch den 12 October 1891, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Tutein Nolthenius;*
9. 18 Juli 1941, no. 1512, dat *Dieuwke Boom,* geboren te Amsterdam den 10 April 1937, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Hoogesteger;*
10. 18 Juli 1941, no. 1617, dat *Marcel Reyne,* geboren te Alkmaar den 23 Juni 1939, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Kroon;*
11. 19 Juli 1941, no. 1502, dat *Bastiaan de Klerk,* geboren te Rotterdam den 23 November 1936, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Fontijne;*
12. 23 Juli 1941, no. 1557, dat *Nellie Vink Kostelijk,* geboren te Leiden den 20 Februari 1916, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Kostelijk;*
13. 23 Juli 1941, no. 1558, dat Maria *Dominica van Noort,* geboren te 's-Gravenhage den 10 Februari 1918, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Damen.*

Nº. 10 LIXE JAARGANG OCTOBER 1941.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

HOOFDREDACTEUR:
J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT,
Ridderlaan 18, te 's-Gravenhage.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave 'van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10., ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 r 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage.*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe 1 ed en, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootsohapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad o ver drukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.50, f 2.50, f 3.50, en f 4.50 respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exemplaren treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen tegen f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar tegen f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootsehap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 6 te *'s-Gravenhage,* zijn slechts voor de 1 e d en toegankelijk i e der en Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke geste1de vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden ver 1 a agd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des nam. te 4½ uur en, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café *Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met Septemb er in *Hôtel Witte Brug* te Soheueningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des nam. te 2½ uren, in Café *Restaurant „Central", Vijzelstraat 19* te Arnhem bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des nam. te 2 uren, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor cie tc 's-Graven hage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich tc abonneeren op eene weke1ijk scheportefeui 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op blz. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsaanneming bezwaarschriften zouden menschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaamnemingen.

Bij besluit van den Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie is t o e g e s t e m d:

1. 9 Juli 1941, no. 1103, dat ***Frederik Christiaan Matthias von Ancken, geboren*** te Bloemendaal den 22 October 1933, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Vogels;*
2. 24 Juli 1941, no. 1512, dat *Herman Rodermond,* geboren te Rotterdam den 31 Augustus 1926, zijn geslachtsnaam verandere in dien van Timmer;
3. 13 Augustus 1941, no. 1548, dat *Lucas van* ***Gaal, geboren*** te Amsterdam den 11 Maart 1938, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Drenth* ;
4. ***14*** Augustus 1941, no. 1601, dat Grietje *Boon,* geboren te Leiden den 16 Mei 1927, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***van der Linden;***
5. 21 Augustus 1941, no. 1504, dat *Wilhelmina* ***Francisca*** *Cornelia* ***van*** *Gelder,* geboren te Nijmegen den 29 April 1921, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Pols;***
6. 21 Augustus 1941, no. 1505, dat *Oene Alex Overdijk,* ***geboren*** te Amsterdam den 19 September 1937, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Edelenbosch;*
7. ***23*** Augustus 1941, no. 1552, dat *Johannes Germanus* wan ***Dijk,*** geboren te Alkmaar den 8 Juli 1939, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Jonker;*
8. ***23*** Augustus 1941, no. 1553, dat *Johannes Martinus van* den ***Bosch (van den*** *Bout),* geboren te 's-Gravenhage den 12 Januari 1923, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Hoogweg;*
9. 25 Augustus 1941, no. 1531, dat *Albertus Waaijenberg,* geboren te Utrecht den 28 December 1928, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *van Ginkel;*
10. 25 Augustus 1941, no. 1532,° dat Alida ***Doetjes,*** geboren te Groningen den 15 December 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Bosma.*

VAN VRAAG EN AANBOD.

Het is der redactie bekend, dat verschillende leden soms bij herhaling tevergeefsche pogingen aanwenden om in het bezit te komen van hen ontbrekende jaargangen of van enkele nummers van het maandblad, van jaargangen of enkele nummers van andere tijdschriften of periodieken, ook van boekwerken, genealogiën van aanverwante families, familie-uitgaven, wapenafbeeldingen, portretten, prenten of teekeningen — hetzij in origineel, hetzij in copie of foto-copie — van belang voor hun genealogisch onderzoek, voor hun familiearchief of voor hunne verzameling.

Hiertegenover zijn er leden, die geen prijs stellen op het behoud van oude jaargangen of van nummers van het maandblad, van boekwerken enz. als hierboven vermeld en die deze gaarne zouden willen afstaan of overdoen aan mede-leden, die er bijzonder prijs op stellen.

De redactie wenscht door deze rubriek het contact tusschen de bedoelde leden tot stand te brengen in het belang van de leden persoonlijk, maar ook in het belang van het Genootschap door de samenwerking en de saamhoorigheid van de leden te bevorderen. Hoe dikwijls komt het niet voor, dat twee leden geheel onafhankelijk van elkaar aan het genealogisch onderzoek van één en dezelfde familie bezig zijn, voor elkaar onbekend, terwijl zij elkaar juist zeer veel zouden kunnen helpen, het onderzoek verlichten en vervolmaken. Ook tot het contact hierin wil deze rubriek dienen.

De redactie kan zich niet bezighouden met de onderhandelingen, ook niet met uit eventueele onderhandelingen voortvloeiende prijzen of kostenbepalingen, nog minder met geschillen, en moet zich beperken tot het plaatsen van de vragen en de aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van de uit deze rubriek onvermijdelijk voortvloeiende correspondentie dient vooreerst ƒ 0.30 te worden overgemaakt, desgewenscht in postzegels aan den Hoofdredacteur; plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en ***niet voor den handel.***

De Hoofdredacteur beslist als eenige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

VRAGEN	AANBIEDINGEN
Gevraagd „De Nederlandsche Leeuw", jaargang 1937, door ***H. F. Heerkens Thyssen, Iepenlaan 9, Bloemendaal.***	
Portret „Mr. Joan Carel van Alderwerelt, raad in de Vroedschap en Oud Weesmeester der Stad Delft, oud 35 jaar, geportraiteert 3 Sept. 1761." 5,5 x 7,2 cm door G. Kamphuis, ± 25 jaar geleden verkocht bij de Vries te Amsterdam gevraagd door ***J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Ridderlaan 18, S-Gravenhage.***	

HET PROTESTANTSCHE KERKZEGEL IN NEDERLAND.

L.S.

Wij vragen vriendelijk Uw medewerking voor, een door ons te ondernemen studie over den oorsprong en de beteekenis van het Protestantsche Kerkzegel in Nederland.

Daarover is namelijk tot dusverre geen wetenschappelijke verhandeling in boekvorm verschenen en, gelet op de beteekenis van het onderwerp, dient deze achterstand o.i. te worden ingehaald.

Gij kunt ons onderzoek inzake deze materie, die in de eerste plaats kerkhistorisch zal worden behandeld, reeds op belangrijke wijze steunen door een afdruk van de thans bij de kerkcolleges in gebruik zijnde Kerkzegels los toe te zenden.

Wij betuigen U bij voorbaat onzen dank voor de te nemen moeite en welwillende medewerking.

Hoogachtend,

Dr. J. J. WOLDENDORP,
Ned. Herv. predikant te Zoetermeer,
Dorpstraat 10.

A. HALLEMA,
Ambtenaar Rijks T. en 0. Ginneken (N. Br.),
Valkenierslaan 232.

Is U litteratuur of zijn U gedrukte bijzonderheden bekend betreffende het kerkzegel Uwer gemeente, of betreffende andere kerkzegels?

Zoudt U ons kunnen inlichten, waar zich mogelijkerwijze collecties van kerkzegels bevinden, bijv. waar de collectie van wln. Dr. Laurillard is gebleven?

(Toelichting: Deze waardevolle verzameling kerkzegels is namelijk op 16 November 1908 in het verkooplokaal der fa. H. G. Bom, Warmoesstraat te Amsterdam, geveild onder no. 88 van den catalogus, doch de kooper bleef ons tot dusverre onbekend).

Zijn U mogelijk nog andere bijzonderheden betreffende de kerkzegels hier te lande bekend, welke voor ons onderzoek dienstig en van beteekenis geacht kunnen worden?

(Toelichting: Na de opgave betreffende kerkzegels in Van Alphen's Kerkelijk Handboek, jrg. 1878, zijn namelijk verschillende zegels in onbruik geraakt, terwijl sommige gemeenten thans meer en andere kerkzegels voeren dan Van Alphen destijds vermeldde).

Kunt gij misschien ons ook helpen aan de artikelen van wijlen Ds. H. van der Hagt over Kerkzegels in de Rotterdamsche Kerkbode van ± 30 jaar geleden?

Kunt gij ons ook helpen aan de artikelen over Kerkzegels in „De Wekker", maandblad onder redactie van Ds. R. J. van der Meulen, pred. te Welsum van 1895-1913? Dit maandblad bestaat niet meer, en de redactie bezit niet meer de verschenen jaargangen.

Nº. 11 LIXE JAARGANG NOVEMBER 1941.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

HOOFDREDACTEUR:
J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT,
Ridderlaan 18, te 's-Gravenhage.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van t en min steé́n 1 id, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 r 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6,* 's-Gravenhage.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe 1 ed en, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven *wijze* te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnements-gelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gemenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.50, f 2.50, f 3.50, en f 4.50 respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exemplaren treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen tegen f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar tegen f l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn slechts voor de 1 ed en toegankelijk ied er en Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iedere Donderdag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bczoekmet het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op gencalogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elk egeste 1 de vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap *een* bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, *in* één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden v er 1 a a g d.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden o nbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des nam. te 2½ uren, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café *Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te Scheveningen, des nam. te 4½ uren. Overigens zie men onder bestuursberichten in het maandblad.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben ledenbijeenkomsten plaats op den derden Zaterdag van iedere maand gedurende de maanden September tot en met Juni in Café Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13 te 's-Gravenhage, aanvangende des nam. te half drie uren.

Bovendien hebben op den eerst en Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des nam. te 2½ uren, in Café *Restaurant „Central", Vijzelstraat 19* te Arnhem bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des nam. te 2 uren, in het *American Hotel* te Amsterdam van de groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksehe Portefeuille.

Voor de te 's- Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene w ekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaamnemingen.

Bij **besluit** van den Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie is toegestemd:

1. 15 Augustus 1941, no. 1501, dat ***Pieter Cornelis van Puffelen,*** geboren te Vlissingen den 3 Maart 1909, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van van ***IJzerlooy;***
2. 19 Augustus 1941, no. 1114, dat ***Anna Martha Elisabeth Pollack,*** geboren te Zwickau (Duitschland) den 18 April 1901, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Klemm;***
3. ***27*** Augustus 1941, no. 1588, dat ***Hilda Jacqueline Willems*** van Beveren, geboren te Malang (Nederl.-Indië) den 4 Augustus 1932, haar geslachtsnaam 'verandere in dien van ***Veltman;***
4. 4 September 1941, no. 1581, dat ***Albertus van Driel,*** geboren te Zeist den 1 November 1930, zijn geslachtsnaam verandere in dien van de ***Vree;***
5. 8 September 1941, no. 1556, dat ***Leonardus Anthonius Westgeest,*** geboren te Wassenaar den 27 December 1932, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Duwel;***
6. 8 September 1941, no. 1557, dat ***Arie Kloot,*** geboren te Rotterdam den 19 Mei 1907, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van ***Kroon;***
7. 10 September 1941, no. 1509, dat ***Dionisius Corneles Hajer,*** geboren te Groningen den 16 November 1936, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Delis;***
8. 13 September 1941, no. 1578, dat ***Kornelis*** van ***Rijn,*** geboren te Amsterdam den 1 Maart 1896, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van Yetting ***van Rijn;***
9. 13 September 1941, no. 1579, dat ***Hendricus Jacobus de Boer,*** geboren te Amsterdam den 21 Maart 1937, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Kop;***
10. 13 September 1941, no. 1580, dat ***Catharina Wilhelmina van. den Bongaard,*** geboren te Amsterdam den 7 Juni 1920, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Aalten;***
11. ***18*** September 1941, no. 1582, dat ***Jacob de Dood,*** geboren te 's-Gravenpolder den 12 Juli 1905, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van ***Tramper;***
12. 20 September 1941, no. 1593, dat ***Albert Petzinger,*** geboren te Groningen den 12 Februari 1939, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Kaffán;***
13. ***24*** September 1941, no. 1507, dat Gertjannie ***Platvoet,*** geboren te Amsterdam den 12 October 1935, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Kleeton;***
14. 30 September 1941, no. 1503, dat ***Cornelis Schipper,*** geboren te Beverwijk den 19 April 1939, zijn geslachtsnaam verandere in ***dien*** van ***Zwanenburg.***

VAN VRAAG EN AANBOD.

Het is der redactie bekend, dat verschillende leden soms bij herhaling tevergeefsche pogingen aanwenden om in het bezit te komen van hen ontbrekende jaargangen of van enkele nummers van het maandblad, van jaargangen of enkele nummers van andere tijdschriften of periodieken, ook van boekwerken, genealogiën van aanverwante families, familie-uitgaven, wapenafbeeldingen, portretten, prenten of teekeningen — hetzij in origineel, hetzij in copie of foto-copie — van belang voor hun genealogisch onderzoek, voor hun familiearchief of voor hunne verzameling.

Hiertegenover zijn er leden, die geen prijs stellen op het behoud van oude jaargangen of van nummers van het maandblad, van boekwerken enz. als hierboven vermeld en die deze gaarne zouden willen afstaan of overdoen aan mede-leden, die er bijzonder prijs op stellen.

De redactie wenscht door deze rubriek het contact tusschen de bedoelde leden tot stand te brengen in het belang van de leden persoonlijk, maar ook in het belang van het Genootschap door de samenwerking en de saamhoorigheid van de leden te bevorderen. Hoe dikwijls komt het- niet voor, dat twee leden geheel onafhankelijk van elkaar aan het genealogisch onderzoek van één en dezelfde familie bezig zijn, voor elkaar onbekend, terwijl zij elkaar juist zeer veel zouden kunnen helpen, het onderzoek verlichten en vervolmaken. Ook tot het contact hierin wil deze rubriek dienen.

De redactie kan zich ***niet*** bezighouden met de onderhandelingen, ook niet met uit eventueele onderhandelingen voortvloeiende prijzen of kostenbepalingen, nog minder met geschillen, en moet zich beperken tot het plaatsen van de vragen en de aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van de uit deze rubriek onvermijdelijk voortvloeiende correspondentie dient vooreerst ƒ 0.30 te worden overgemaakt, desgewenscht in postzegels aan den Hoofdredacteur; plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en ***niet voor den handel.***

De Hoofdredacteur beslist als eenige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

VRAGEN

Gevraagd Gotha Freiherrl. Taschenbuch 1868, 1883, 1918 tot en met 1926: 1928; 1930 tot en met de loopende jaargang: alsmede: De Wapenheraut 1, II, IV, VI (alléén afl. 11/12), IX (alléén afl. 1); XVI/XVII (alleen afl. 4/5) en XIX/XX.
Mr. J. Belonje, Oudegracht 178, Alkmaar.

Schilderijen, teekeningen en gravures door Dirk van der Burg, kunstschilder te Utrecht (1721-1773) gevraagd door
A. P. J. van der Burg, Koningslaan 44, Utrecht.

AANBIEDINGEN

Bereid om te ruilen of over te doen Gotha Briefadel. Taschenbuch 1907 tot en met 1915; 1927, '28 en '29.
Mr. J. Belonje, Oudegracht 178, Alkmaar.

Archivalia Kikkert X Blikman X Rigagneau, Amsterdam 18-19e eeuw aangeboden door
Dr. H. W. van Tricht. Kwartelstraat 4, Eindhoven.

Archivalia Ockhuyzen, van Hoen, Hoogeveen te Loenen a.d. V. 18e eeuw aangeboden door
Dr. H. W. van Tricht, Kwartelstraat 4, Eindhoven.

VRAGEN,

Gedicht op de intrede van Ds. C. C. van Tricht te Leeuwarden 1782, gevraagd door
Dr. H, W. van Tricht, Kwartelstraat 4, Eindhoven.

Gevraagd „De Nederlandsche Leeuw" jg. 1900 t.e.m. 1911 (c.q. áfzonderlijke jgen. uit deze serie).
Gevraagd „De Wapenheraut" jg. 1902-1920.
Gevraagd „Historie in Woord en Beeld" jg. 1 No. 2, jg. 2 No. 2.
Jhr. C. C. van Valkenburg, Gr. Zeppelinlaan 2, Amstelveen.

Gevraagd de jaargang 1908 van „de Nederlandsche Leeuw" en oudere jaargangen, hetzij gebonden, ingenaaid of in losse nummers.
J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Ridderlaan 18, 's-Gravenhage.

Gevraagd: Afgeslagen bloemsel van der Amsterdamsche lindebladen, door M. Gansneb Tengnagel, waarin een gedicht van „Jan van, Alderwerelt tegen zijn Zoon op zijn geboortedag den 4 van Wiedemaand 1640".
J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Ridderlaan 18, 's-Gravenhage.

Wil gaarne ruilen mijn duplicaten: complete jrgn. Ned. Leeuw in afl. 1917, 1919, 1921/'24, 1931/'33 en fragmenten 1916/'34 voor liefst aaneengesloten, serietjes dito van 1885 tot 1915.
Mr. A. C. van Eck, Hengeloschestraat 5, Delden.

AANBIEDINGEN.

Aangeboden „De Nederlandsche Leeuw" jg. 1915, 1916, 1917, 1925 (allen per jg. gebonden), 1927 (uitsluitend aflev. 1, 2 en 3), 1931, 1932, 1938-1940 (in afleveringen). „Historia" jg. 1 No. 1, 9 en ll.
Jhr. C. C. van Valkenburg, Gr. Zeppelinlaan 2, Amstelveen.

Aangeboden „De Nederlandsche Leeuw", jaargangen 1 tot en met XV (1883-1897), compleet en in prima staat.
Alsook nog jaargang 1 (1883) compleet en los; Afl. 1, 2, 3 en 10 jaargang 1 (1883); Afl. 1 en 2 jaargang XVI (1898).
J. H. Benier, Arnhemschestraat 16, Velp. (Gld.)

GENEALOGIEN IN BEWERKING:

De genealogiën:
Heeneman,
van Kerchem (Leiden, Amsterdam, Rotterdam),
de Win,
zijn bij mij in onderzoek en bewerking teneinde t.g.t. te worden gepubliceerd.
J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Ridderlaan 18, 's-Gravenhage.

Nº. 12 LIXE JAARGANG DECEMBER 1941.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

MET 1 JANUARI 1942

VANGT DE **ZESTIGSTE** JAARGANG AAN.

ALLE LEZERS LEDEN ZOOWEL ALS BELANGSTELLENDEN, ZIJ VERWEZEN NAAR HET VERMELDE OP BUITEN-ACHTERZIJDE VAN DEZEN OMSLAG.

HOOFDREDACTEUR:

J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT,

Ridderlaan 18, te 's-Gravenhage.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1—15 expl. f 1.50, f 2.50, f 3.50, en f 4.50 respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exemplaren treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen tegen f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar tegen f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage*, zijn slechts voor de leden toegankelijk iederen Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des nam. te 2½ uren, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13*, te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen*, des nam. te 4½ uren. Overigens zie men onder bestuursberichten in het maandblad.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben ledenbijeenkomsten plaats op den derden Zaterdag van iedere maand gedurende de maanden September tot en met Juni in Café Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13 te 's-Gravenhage, aanvangende des nam. te half drie uren.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des nam. te 2½ uren, in *Café Restaurant „Central", Vijzelstraat 19* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des nam. te 2 uren, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

Bij **beslult** van den Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie is t o e g e s t e m d:

1. 8 October 1941, no. 1539, dat *Leendert Harber Jan Bongen*, geboren te Amsterdam den 27 Januari 1918, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Paulus;*
2. 13 October 1941, no. 1572, dat *Enkjen van Dellen*, geboren te Surhuisterveen, gemeente Achtkarspelen den 20 Juli 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van *van der Loon;*
3. 22 October 1941, no. 1526, dat *Hans Bosman*, geboren te Amsterdam den 9 April 1937, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *de Lugt;*
4. 31 October 1941, no. 1101, dat *Motje (Motjé)*, geboren te Waroe Sidoardjo, residentie Soerabaia, den 1 Februari 1911, den voornaam *August* en den geslachtsnaam *Motjé* aanneme;
5. 31 October 1941, no. 1102, dat de minderjarige, geboren te Soerabaia (Java) den 6 Mei 1933 uit de inlandsche vrouw Marijah, den voornaam *Harmen* en den geslachtsnaam *van der Vegt* aanneme;
6. 3 November 1941, no. 1587, dat *Willem Verkade*, geboren te Leiden den 1 Augustus 1938, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Pullen.*

VAN VRAAG EN AANBOD.

Het is der redactie bekend, dat verschillende leden soms bij herhaling tevergeefsche pogingen aanwenden om in het bezit te komen van hen ontbrekende jaargangen of van enkele nummers van het maandblad, van jaargangen of enkele nummers van andere tijdschriften of periodieken, ook van boekwerken, genealogiën van aanverwante families, familie-uitgaven, wapenafbeeldingen, portretten, prenten of teekeningen — hetzij in origineel, hetzij in copie of foto-copie — van belang voor hun genealogisch onderzoek, voor hun familiearchief of voor hunne verzameling.

Hiertegenover zijn er leden, die geen prijs stellen op het behoud van oude jaargangen of van nummers van het maandblad, van boekwerken enz. als hierboven vermeld en die deze gaarne zouden willen afstaan of overdoen aan mede-leden, die er bijzonder prijs op stellen.

De redactie wenscht door deze rubriek het contact tusschen de bedoelde leden tot stand te brengen in het belang van de leden persoonlijk, maar ook in het belang van het Genootschap door de samenwerking en de saamhoorigheid van de leden te bevorderen. Hoe dikwijls komt het niet voor, dat twee leden geheel onafhankelijk van elkaar aan het genealogisch onderzoek van één en dezelfde familie bezig zijn, voor elkaar onbekend, terwijl zij elkaar juist zeer veel zouden kunnen helpen, het onderzoek verlichten en vervolmaken. Ook tot het contact hierin wil deze rubriek dienen.

De redactie kan zich *niet* bezighouden met de onderhandelingen, ook niet met uit eventueele onderhandelingen voortvloeiende prijzen of kostenbepalingen, nog minder met geschillen, en moet zich beperken tot het plaatsen van de vragen en de aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van de uit deze rubriek onvermijdelijk voortvloeiende correspondentie dient vooreerst ƒ 0.30 te worden overgemaakt, desgewenscht in postzegels aan den Hoofdredacteur; plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en *niet voor den handel.*

De Hoofdredacteur beslist als eenige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

VRAGEN

Gevraagd: J. Ringeling.
a) „Kunstverlichting" 's Hertogenbosch 1859
b) „Noodzakelijkheid van den ijk of een bepaald toezigt op de balansen" 's Hertogenbosch 1860.
Mr. J. H. A. Ringeling, Koningslaan 28, Amsterdam (Z.).

Gevraagd: J. G. Ringeling.
„Gedwongen beweging van een punt langs de voorgeschreven vaste kromme lijn". diss. Leiden 1879.
Mr. J. H. A. Ringeling, Koningslaan 28, Amsterdam (Z.).

Gevraagd: Verzameling van Officiële rapporten betreffende den oorlog op Java, door den Kolonel Nahuys. (Deventer, M. Ballot, 1835-'36).
Ir. Ch. C. van der Vlis, Bildtsche straat 89, Leeuwarden.

Gezocht: Jaarboek die Haghe 1933.
Mr. F. Daniëls, Bezuidenhout 95, 's-Gravenhage.

AANBIEDINGEN

Aangeboden: Geneal. aanteekeningen betreffende de familiën *Boode* (Amsterdam), *de Latfeur, Verbrugge* (Amsterdam, Ver. Staten; zie The New York Geneal. and Biograph. Record 1935) en *de Wal* (Leeuwarden) voor hen, die voornemens zijn de genealogieën te publiceeren.
Mr. F. Daniëls, Bezuidenhout 95, 's-Gravenhage.

Aangeboden: „De Nederlandsche Leeuw", jrg. 1933 compleet (met jubileumnummer); voorts (meest zonder omslagen) 1923, afl. 5, 10, 11/12; 1924, afl. 4 t/m 12; 1925, afl. 2 t/m 7, 10, 11, 12; 1926, afl. 1, 2, 4, 6, 7, 10, 11; jrg. 1927 (ontbr. titel + registers en afl. 3); jrg. 1928 (ontbr. titel + registers en afl. 5); jrg. 1929 (ontbr. titel + registers en afl. 10); 1934, afl. 1, 2, 3.
„Aanteekeningen betreffende de afstammelingen van Gerrit Bentin(c)k" door Jhr. van Kinschot (overdruk uit Ned. Leeuw 1908).
Mr. W. F. Leemans, Rivierenlaan 128 II, Amsterdam Z.

VRAGEN.

Ter overname gevraagd de volgende boekwerken:
a. *W. A. van Spaen:* Oordeelkundige Inleiding tot de Historie van Gelderland, dl. I-IV.
b. *Is. Anne Nijhoff:* Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland, alle deelen.
c. *Mr. E. Heringa:* Tynsen op de Veluwe.
Mr. W. de Vries, Tromplaan 23, Velp (G.).

Gevraagd: Koffie-Hag wapenzegels, eventueel eenige gedeeltelijk gevulde albums.
A. Pathuis, Corfstraat 51, Alkmaar.

Relatie gezocht met leden en niet-leden van het Genootschap, die belangstellen in hunne Fransche afstamming, teneinde tot samenwerking te komen.
J. A. Merens A.Dzn., Sophialaan 2, 's-Gravenhage.

AANBIEDINGEN.

Rijnlands fraaiste gezichten, 100 stuks in band, mooie afdrukken met h.s. aant. in potlood in margine. Prijs ƒ 30.—.

3 Aquatinten midd. 19e eeuw van Haarlem: Station, Paviljoen en Buitengasthuis. Uitgave van Asperen van de Velde; bod.

60 losse kopergravures van dorpen, kasteelen, enz. in Holland, Utrecht, Betuwe door Schoute Spilman, de Beyer, enz.; zeer zelden voorkomende afbeeldingen; bod.
W. J. J. C. Bijleveld, Boerhaavelaan 4, Leiden.

GENEALOGIEËN IN BEWERKING:

De volgende genealogieën zijn bij mij in bewerking om te eeniger tijd te worden gepubliceerd:

van Baerle (Breda-Amsterdam; wapen met de eekhoorns; zie Vorst. v. Oyen; nagenoeg voor publ. gereed), *van Baerle* (Utrecht; wapen met de lelies; zie V. v. O.; nagenoeg voor publ. gereed), *van Baerle* (de familie van Caspar Barlaeus), *van Berck* (zie Ferwerda), *Bert* (zie N.P. en N.L. 1938, 165), *Bogaerd* (ook andere spellingen; Amsterdam; o.a. Jan Willemsz. B., schepen ald. 1619; wapen met liggend hert en 3 boomen), *Coesaert* (Cousaert), *Daniëls* (Engeland, Oost- en West-Pruissen, Amsterdam), *Hooft* (stamvader Jan Luyckensz. H., Amsterdam en Heemstede, 1ste helft 17de eeuw; nagenoeg voor publ. gereed), *Lesjeur* (soms Lesier, Amsterdam), *Linckers* ('s-Gravenhage, Amsterdam, Gouda), *Ponssaer* ('s-Gravenhage), *Sael,* later *Zaal* (Zeeland, later Utrecht), *Stapel* (Amsterdam; niet de West-Friesche familie), *Stoelman, Telting* (Steenwijk, later Friesland; nagenoeg voor publ. gereed), *de la Tour* (Amsterdam), *Visscher* (Deventer; zie N.L. 1927, 29), *Voorn* (Amsterdam, zie N.L. 1889, 28), *Wijnoldy* (Deventer).
Mr. F. Daniëls. Bezuidenhout 95, 's-Gravenhage.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW IN DEN LXEN JAARGANG.

Met ingang van **1 Januari 1942** begint de Nederlandsche Leeuw den **Zestigsten Jaargang.**

Reeds liggen belangrijke bijdragen in portefeuille, terwijl verschillende artikelen zoowel van meer wetenschappelijken als van zuiver-genealogischen, van wapenkundigen en van historisch-topographischen aard in bewerking zijn.

In dezen tijd van opleving van de geslacht- en wapenkunde is grootere belangstelling, ook in het Maandblad, te verwachten.

Talrijke belangstellenden in en buiten de omgeving van onze leden **zijn nog geen lid!** Beveelt het lidmaatschap bij hen aan, wijst hen op **het Maandblad de Nederlandsche Leeuw,** op **de bibliotheek** en **de handschriftenverzameling** en op de hulp van **den inlichtingendienst!**

Slechts door vergrooting van het aantal leden en met behulp van de daaruit voortvloeiende verruiming van de geldmiddelen kan het Genootschap de gebruikelijke hulp en voorlichting aan elk lid afzonderlijk blijven bieden en deze nog uitbreiden.

De oplaag van de Nederlandsche Leeuw is slechts **enkele** exemplaren grooter dan noodig is voor de leden en de abonné's. **Herdruk** van oude jaargangen en van reeds verschenen nummers is **nimmer** mogelijk. Van de latere jaargangen zijn verschillende niet meer in voorraad.

Meldt uwe **nieuwe** leden aan, voordat No. 1 van den nieuwen jaargang ter perse gaat, dus **vóór 20 December e.k. Het voorkomt teleurstelling!**

Van elk lid Eén nieuw lid!

Adres van den **Secretaris: Riouwstraat 4, 's-Gravenhage.**